Nter multa preclara atq̧
salutaria infirmitatis nr̄e
remedia siue diuio muneř
nobis collata·siue humano
studio & labore inuenta·
nihil profecto uirtute est
utilius·nihil melius·nihil
ad bene beateq̧ uiuenduz
accómodatius· Hec nāq̧
componit mores·uitā or-
dinat omniūq̧ actuū mo-
ralium est quedam quasi
norma·& řgula·que uicus
& peccatis obnoxios·atq̧
p deuia errantes ad rectū
salutis iter ueluti dux & auriga de uicus redire cō
pellit que quanti a nobis estimanda sit haud facile
dici potest Ea siquidem ut auctor est Cicero neq̧
naufragio·neq̧ incendio amittitur·neq̧ rerum·aut
tempoꝝ pturbatiōe mutatur·ea p̄diti qui sunt·soli
sunt diuites·soli sapientes·soli res fructuosas possi
dent ac sempiternas·soliq̧ suis reb⁹ contenti nulla
re egent·nihil appetunt·alienū nihil requirūt quo-
niam uirtutes habentes nihil sibi deesse arbitrāne.
Hec hominē ab erroribus reuocat hec cunctis gra
tum atq̧ laudabilem facit·Nihil enim est hac ipsa
uirtute amabilius·nihil quod magis alliciat ad dili
gendum ꝑperantius·quom propter probitatem·eos
etiam quos nunq̄ uidimus diligimus Huius ꝑpte-
rea solius stabilis est & firma possessio in quā neq̧
fortune uis·neq̧ hostium impetus ulla ratione pōt
irruere·ꝑpterea Biantis philo⁹ophi uox illa pluri-
muz laudatur qui cum ab hostib⁹ capta patria urbe
egrederetur·interrogareturq̧ a quodam cur reruz
suaꝝ curam custodiāq̧ neglexisset sola uirtutis sue
possessione securus p̄clare simul ueteq̧ sapienter re
spondit·omnia mea mecum porto·hec homines pa
tria·parentibus genere·forma·diuiciis·ceterisq̧ re
rum externaruz adminiculis exutos·atq̧ nudatos·
solo splendore suo extollit atq̧ illustrat decorosq̧
& admirabiles reddit·ac precipua quadaz laude &
gloria·magnis demū honoribus·& amplissimus dig
nitatibus dignissimos facit Inest enim uirtuti dig-
nitas quedam peculiaris ac propria quam ꝑtinus i
eos q̄bus fuerit adiuncta trasfundit·C·Mariū sep

ties consulem creatum accepimus non generis clari
tate non auitis opibus·sed sua uirtute atq̧ prestan
tia·quam tum sepe alias cum in Iugurtam regē·&
in theotonicoꝝ & cymbroꝝ terrorem ostendit·Si
romanos cōsules recte quisq̧ rogasset Quid secuti
Ciceronem consulem in Catiline furoris fecissent·
nō ꝑsapie uetustatem·non facultatū magnitudinē
sed uirtutē·sapientiā·multaꝝ rerū noticiā laudare
respondissent·Virtutem igitur ipsam siue celeste
quoddam munus siue humanū inuentū eam dicere
uoluerimus quā ad uitā bene·honeste·ac sapienter
ducēdam·cū oresq̧ pmultos·ac animi morbos p̄ea-
uendos·pnecessarium esse fateri nos oportet quod
ꝑfecto efficitur·ut quāto ceteris animantibus est
excelsior homo ac prestantior tanto qui eam am-
plectitur·ceteris hominibus dignitate·auctoritate
& merito ātecellat Quia uero ut p̄clare a Platone
dictum est non solum nobis ipsis nati sumus·sed or
tus nostri ptem patria·ptem parētes ac amici uen
dicant Sicq̧ p̄terea insitus nobis cōionis & societa
tis appetitus·non una tantum uirtute sed pluribus
nobis opus fuit·que cum actus nostros quo ad nos
primū deinde quo ad alios recta ac debita ordina-
tione·nos non tantum nostre sed aliene quoq̧ salu
tis & quietis auidos effecerunt·Est enim homo si
sapienter animaduertere uoluerimus dei atq̧ hoim
causa causatus·& idcirco summū illuz·atq̧ optimū
rerum omniū opificem ac bonoꝝ largitorem deum
tota primū debz mente diligere colere·ac uenerari
eius causa omnia facere·uirtutēq̧ idcirco amplecti
ut in eum actus suos·omnesq̧ eius cogitationes cō
uertat·atq̧ ab eo tandem qui omēs iustissime iudi
cat omniūq̧ operum suoꝝ mercedem·ac retributio
nem expectet debet demum non solum sua sed &
alioꝝ comoda querere cōmunesq̧ utilitates in me-
dium afferre suisq̧ anteponere dando quoq̧ & ac-
cipiēdo cum pmioꝝ atq̧ beneficioꝝ spe·tum penaꝝ
metu multis demum honestis ac uirtuosis actibus
deuincere inter se hominū cetus & societates·De-
dit enim nobis deus hunc pietatis effectū·ut homo
homine tueatur·diligat·foueatq̧ contra omnia pe-
ricula·& prestet & accipiat consilium & auxilium
Hinc hominū cetus consilia & conuentus quos ci-
uitates dicimus emanarunt·hinc federa & conuen
tiones·hinc contractus & cōmercia·in quibus cum

peccati labe corrupta hominuz natura mista quoti-
die fraude dolo·uersutia & deceptione cõuerterũt
appeterunt aliena·raperet uastaret·auferret & rei
sue agende inuigilans iur id uel iniuria fieret pos-
faceret·sitq hominuz inter se uinculum & societas
disrumpetur· Necessariuz nobis plures ut diximus
fuere uirtutes·quibus omnis nostra actio non so-
lum in his que ad nos·sed etiam que ad alios per-
tinent recte rationis firmo iustoq moderamine re
gularetur· Sancta atq perpetua inter homines pax
& societas haberetur·quam qui corruperit·uiolaue
rit·diruperit ueluti quidam humani generis com
munis hostis ac diuine bonitatis transgressor iudi-
candus est·nam ut pulchre a Cicerone dictum est·
nihil potest esse summo illi deo qui omne hunc mun
dum regit gratius·nihil acceptius quaz cetus & cõ
uentus hominũ iure & beniuolentia sociati· Omẽs
autem uirtutes que ad conciliandum·obseruandũq
hanc hominũ inter se beniuolentiam & societatem
plurimum ualent·Consideranti mihi nulla dignior
nulla pstantior·nulla utilior uideri solet q̃ illa quã
iustitiam appellamus·cuius id pcipuuz munus atq
officium esse dicimus·ut quod iuũ est unicuiq tri-
buens ab eo quod alienuz est·& mentem & manus
abstinere pcipiat·eiusq in nos bñficia atq cõmoda
quociens memoria repeto·tociens eam neruum &
sustentaculum rerum publicaꝝ omniũq inter se ho
minũ coniunctionem & societatez esse animaduer
to adeo ut qui eam colant obseruent·exerceant hiĩ
ad cõmunẽ utilitatem & generis humani conserua
tionem nati esse uideantur et idcirco eos ueluti de
urbibus de reb⁹ publicis·de hominũ quiete·ac pace
benemeritos maiores nostri summo in honore·atq
admiratione habuerunt·Statuasq illis ut eius tem
poris mos erat & perpetua monumenta dedicarũt
Id autem magna cum ratione·Quid enim pclarius·
quid pulchrius hõibus unũ in locũ ad ciuilez uitam
congregatis·potest esse cõmodius·q̃ eũ habere qui
iuste·sancte·integre decenter·& inocenter equali
lance psideat·qui iniurias arceat·discordias tollat·
cõtumelias phibeat·scelera & peccata debita seue
ritate compescat·qui denique p meritoꝝ diuersitate
& bonis pmia·& malis iusta supplicia inferat·que
omnia ex hac ipa iusticia pceder nemo nisi maxĩe
demens inficiabitur· Hãc ueteris uates astream ap
pellauerunt·quasi ex astris & celo ad homines de-
lapsam·cuius tantam uim·tantam cõmoditatẽ·esse
cõperimus·ut non aqua non igne·non hoc qd̃ spira
mus aere·magis q̃ ipa egeamus· Sicut enim illa ad
uitam naturalez sic ad ciuilem uitam summe nobis
est necessaria·Et enim sine hac iustitiã uiuere quã
reginam ciuitatum ac populoꝝ omniũq omnino ho
minũ dicere possumus·nihil aliud est q̃ uitam quo-
tidie infinitis pculis damnis·iniuriis cõtumeliisq
obiicere·hac sublata cedes rapinas stupra·homici-
dia·reliquaq uicioꝝ agmina inter homines regnarẽ
conspicimus·atq ut pulchre a gentili poeta decan-
tatum est· Viuitur ex rapto·non hospes ab hospite
tutus·nõ socer a genero·fratrum quoq gracia rara
Hec celestos homines ciues & inquietos ac turbu
lentos penaꝝ formidine territos equo tandem iure
cogit cum aliis uiuerẽ·subesse legibus·obtemperare
magistratibus·desistere a flagitiis·ac deniuz ad se-
mitam bene·honesteq uiuendi reuerti· Vnde illos
uel error·uel consuetudo praua·ul̃ impaciens freni

corrupta natura detraxerat·nulla igitur uirtus no
bis utilior·nulla melior·nullaq maiorez uim habet
siue ad conseruandam tuendam siue regendaz rem
publicam q̃ hec ipa equa rectaq gubernatio quam
iustitiam usitato uocabulo appellamus q in ipis ro
manis libet intueri apud quos donec uirt⁹ ista sanc
tissima reipublice gubernacula tenuit·regibus·prin
cipibus·populis·natiõibusq subactis·ad extremos
usq terraꝝ fines maxĩe illius imperii terminos di
latarunt· Vbi uero seditionibus·rapinis·& insolen
ciis passim uti ceptũ est·& abiecta iustitia ac iugo
sanctissimaꝝ legum excusso effrenata licentia locũ
sibi uendicauit· Amisso reruz omniũ impio perdita
dulcissima libertate·tam potens q̃ excellens respu-
blica tocius orbis moderatrix ac domina in uarias
clades calamitatesq decidit·atq uni⁹ hoĩs tirãnidi
deseruire cõpulsa est· Quid potentissimas quondaz
grecie ciuitates·thebas·& athenas cõmemorẽ·que
amissa iustitia in fumũ & cinerẽ abierunt· Quid
dicam de lacedemoniis·nonne seruatis licurgi legi
bus quas p cõi utilitate custodiẽda & administrã
da iustitia sapientissimus ille legislator ediderat q̃
maxĩe floruerũt· At postq̃ p luxũ ac licẽtia nõ iur
nõ legibus·oĩa apud eos geri ceperũt·quis ignorat
tantum grecie lumen breui extinctum esse·possem
multis clarissimaꝝ urbiũ tam supioris q̃ nostre eta
tis exemplis ostendere nihil esse tam iniquũ ciuita
tibus·q̃ iniustitiam·neq omnino sine maxima iusti
tia regi aut stare posse respublicas· Sed nolo in re
tam clara tam manifesta esse plixior· Verum quid
de ciuitatibus tantum attinet dicere·cum beatus
Aug regna prouincias nationes·regiones·remota
iustitia magna dicat esse latrocinia·sed & si castella
opida·uicos·uillas·domos·& omnẽ omnino homi-
nũz conuentum & societatem intueamur nonne in
ipis sine iustitia regnare odia·inimicicias·rapinas·
stupra·furta·adulteria·incendia·omniũq rerũ con
fusionem quãdam·ac pturbationem facile cognos-
cemus· Itaq si hanc humani federis humaneq con
iunctionis & beniuolentie parentẽ de medio sustu
lerimus·omnẽ hominũ societatem omniũq cõtionez
funditus euertemus neq erit ulla domus taz abun
dans·tam magnifica·nullum presidium tam opulen
tum tam munitũ nulla urbs tam pclara·tam potẽs
nullum denique regnum tam latum·tam hominibus
uel auro refertum q non in ultimam pniciem deso
lationemq labatur· Ac uero illud nulla ratione pre
termittendũ est huius iustitie tantaz uim esse·eãq
tam late uires suas diffudere ut nedum in treugua
in pace in foro·in curia inter urbes·domesticosq
parietes ueruz & in bello·iure militari in exercitu
in castris·pnecessaria sit·ut inquit in pmis Cicero
in bello suscipiendo·gerendo·& deponẽdo·ius plu-
rimũ ualet·deinde ut hostibus pmissa seruentur·ac
ne cui bellum prius inferatur·q indicatur ne quid
aduersus·hostes contra ius fasq agatur ut legatis
hostium nulla·pfsus uis·nulla iniuria inferaẽ quis
nõ hec omnia ex medio pdire iustitie existimabit·
nisi belli princeps ductorq exercitus benemeritis
militibus stipendia honores & coronas·dignitates
aliaq istiusmodi uirtutum premia tribuat ignaros
uero molles ac desides pena coerceat·nisi predaz q̃
equo iure inter milites diuidat·ac singulos suo loco
ordineq cõtineat·doceatq unũquẽq suis terminis
esse contentum·neq alioꝝ loca officiaq inuadere·

non rapere· nõ furari· sed suis stipẽdiis uiuere· q̃uo
poterit in castris· in exercitu rei militaris disciplí-
na seruari· aut quis tueri fines suos· uel ab hostibus
uictoriã reportare posse confidat· sed & multe inẽ
milites de predandis spoliis de dandis honoribus·
aliisq̃ militaris negociis· lites cõtrouersie· & ceterẽ
difficultates oriũtur· que nisi iustitia terminarent·
maximas excitare solent seditiones· strages· grauis-
simosq̃ tumultus· multum animos a fide ad pfidiã
reuocare quo quid potest esse piculosius· quid pni-
ciosius· liquet igitur sine iustitia neq̃ regi neq̃ con
tineri exercitum· neq̃ ab hostibus triumphũ posse
nullatenus reportari· Sed ne illi quidez qui scelere
& maleficiõ pascũtur possunt sine illa pticula iustiẽ
tie uiuere· Nam qui de eoꝝ rapina qui una latrocí
natur· aliquid furatur is sibi ut in latrocinio quidẽ
relinquit locum· ille aũt qui archipirata dicitur nisi
equaliter predam dispticet aut interficietẽ a sociis·
aut relinquetẽ· Cum ergo tanta uis iustitie sit ut &
latronuz opes firmet atq̃ augeat· quantũ eius uim
in iudiciis· in foro· in constituta republica esse exis
timamus· atq̃ hiis etiam qui uendunt· emunt con-
ducunt· locant· contrahendis negociis implicantur
iustitia ad res gerendas necessaria est ꝓinde ac ne
quid dolo· fraude· aut fallaci circũuentione agatur·
Est enim iustitia uinculum humane societatis· que
in regnis· in ꝓuinciis· in urbibus· opidis· domibus·
in bello· in exercitu in omni deniq̃ hoim conuentu
cetu atq̃ negocio primũ sibi semꝑ locum solet uen
dicare· huius exercende atq̃ administrande cã con
stituti sunt reges· principes ꝑtores ꝑfecti ceteriq̃
magistratus· ut quicqd discordiaꝝ inter hoies ori-
retur iure ac legibus hoꝝ quoq̃ auctoritate & im-
perio terminarẽt· Ad hoc enim designati sunt ma-
gistratus ut ꝑsint ꝑscribant· & recta & utilia atq̃
coniuncta cum legibus· sicut populis magistratus·
sic leges preesse constant magistratibus eos uero
cum multis ornatos esse uirtutibus oporteat· si
recte· si sancte· si innocenter preesse uoluerit tum
maxíe iustitia dicente scriptura honor regis iudí-
cium diligit· & alibi· Diligite iustitiam qui iudicatẽ
terram Quam obrem aput ueteres hii potissimũ ad
imperandum eligi solebant· de quoꝝ iustitia maxima
esset opinio multitudinis· Hinc themistoclis sapiẽ
tissima illa uox· & uere principe digna laudatẽ· qui
cum Simonides poeta rem ab eo iniustam peteret·
neq̃ tu inquit bonus poeta esses si sine armonia scri
beres· neq̃ ego bonus ꝑnceps· si contra iustitiã iudi
carem· Preclare igitur ut solet oĩa Virgilius hanc
ueluti ꝑcipuam quãdam uirtutem & ceteris ꝑstan
tioreꝫ romanis tot populoꝝ· tot ꝓuinciaꝝ· ac nacio
nuꝫ dñis atq̃ ꝑncipibus pnecessariam esse cõmemo
rat dicens· Tu regere imperio populos romane me
mẽto· Hee tibi erunt artes· pacisq̃ imponere morẽ
Parcere subiectis & debellare suꝑbos· Cum sapien
tissimi illud Solonis institutum duabus potissime
rebus cõstat· ois respublica ꝑmio s· & pena quibus
iustitia maxie continetẽ· necesse est ut qui reꝝ pub-
licaꝝ gubernacula tenent iustitiã ament· colant ob
seruẽt eamq̃ ueluti stabile ciuitatũ quoddã omniũ
munimentũ ualidumq̃ presidium semꝑ & ubiq̃ tu
eantur atq̃ defendant· Quãobrem leges nobis ne-
cessarie fuerũt· quibus ut qd equũ· qd iniquũ quid
bonũ· qd malum· qd iustum· qd iniustũ· quo uirtus·
q̃ ferat error cognoscẽtes iniustitiã pniciosissimũ
malum fugiamus· iustitiam uero amplissimũ bonuz
amplectamur· Haꝝ legum quedam nobis ab ipsa na
tura ingenite quedam diuinitus date alie sunt hu-
mano ingenio adinuente· De prima quã naturalem
dicimus inquit apl'us· Sunt qui legem dei inscriptã
habent in cordibus suis· hec siquidem recta ratio ẽ
que nihil turpe· nihil illicitum cõcupiscit· nil in aliũ
agit qd ipse sibi fieri nolit· hanc homini sua ꝑma cre
atione optimus ille atq̃ omnipotens rex omniũ cõ
ditor deus contulit & donauit· in qua si ꝑmansissꝫ
homo nihil fuisset illius uita ꝑfectius· nihil melius·
nihil excellẽtius· fuissent siqdẽ oẽs hoim sensus ita
rõni & huic nali legi subiecti· omnesq̃ actus nostri
sic ab ea debite regulati· ut neq̃ appetere neq̃ agerẽ
quicq̃ ultra recti honestiq̃ fines hoibus placuissẽt·
hec lex ita hoibus inata est· ut nemo sit qui eã pos-
set ignorare quis enim nesciat adulterium homici
dium· furtum· & oĩno omnẽ concupiscentiã esse ma
lum· & nulla ratione i alteꝝ cõmittendũ eo q̃ talia
sibi nẽo uelit ab alio inferri ꝑ hãc cognouit Caym
peccatum qd in fratrẽ cõmisit dicens maior est cã
mea zc̃· Adam quoq̃ & Eua cognouerunt dũ alter
societatem mulieris· alter serpentis astuciam in ex
cusationem perpetrati criminis allegauit· Pharaon
quoq̃ stimulatus hac lege nature sua crimia recog
noscens dñs inquit iustus ego aũt & populus meus
impii· ac postq̃ corrupta primi parẽtis peccato hu
mana natura· hoim malicia crescere· atq̃ hec natu-
ralis lex paulatim deprimi cepit· & erroꝝ caligine
obfuscatum est· ꝑclaꝝ illud lumen iustitie Misera-
tor & misericors dñs qui omni loco & omni tẽporẽ
nostris dignat succurrere ifirmitatibus· ut a mĩtis
erroribus aliquantisꝑ coniugeret nostra fragilitas
& q amissa rectitudine & naturali iustitia ꝑ deuia
uagabamur· ad rectã uiam uli tutis redirremus· eam
legem quam in mentibus nostris sculpserat ꝑ moy
sem primo deinde ꝑ alios ꝓphetas & alios legisla-
tores sm uarietatem tꝑoꝝ nobis seruandã exprimat
atq̃ ꝑcipiat· Sed quoniã ut ait apl'us· lex neminem
ducit ad ꝑfectionem· euangeliũ aũt salutẽ dat omni
tꝑe credenti cum aduenerit plenitudo tꝑis quã di-
uini consilii impscrutabilis altitudo ꝓspexit· Misit
deus filiũ suũ supmũ legislatorẽ· qui tulit legẽ uite
legem ueritatis & sanctitatis· legem imaculatã con
uertentem animas i qua uir iustus meditari debet
die ac nocte· quam euangeliũ appellamus· Post hec
crescente ecclesie multisq̃ in ea gradibus & ordini
bus uite dispositis tam ab apl'is q̃ eoꝝ successorib9·
canones plurimi editi sunt ad cõponendos mores·
corrigendos excessus· totũq̃ corpus ecclesie i omni
decore uetustate· uiteq̃ sanctimonia conseruandũ·
sed & multo tꝑe ante saluatoris nostri aduentũ ho
mines quibus ut diximus lex a natura data est ut
populos rectitudine equitate· & iustitia facilius cõ
tinerent· leges adinuenerunt quasi uinculũ quoddã
quo respublice & hoies inter se pacem & societatẽ
conseruarent· Constat enim ad salutez ciuiũ· ciuita
tum incolumitatẽ uitamq̃ omniũ quietẽ atq̃ beatã
conditas esse leges· quas ita uicioꝝ emendatrices q̃
uirtutũ cõmendatrices esse oportet· aut ab eis bene
uiuendi doctrina sumatur· has primo fertur grecis
Foroneus rex tradidisse· Mercurius egiptiis· Solon
athenensibus· & Licurgus lacedemoniis· Romãis
Nũma pompilius· qui urbẽ ui armisq̃ conditã ꝑmus
iuribus legibusq̃ muniuit· aucta deinde republica

multisq; creati magistratibus Romani legatos athe-
nas miserunt ut Solonis leges describerēt aliarūq;
grecie ciuitatum mores atq; instituta cognoscerēt.
Hee leges apud romanos aplíate & in ordinez quē
dā digeste xii tabularum leges dicī meruerūt Et qm
crescente imperio multiplicatisq; seditionū & discor
diarum seminibus ad lites & cōtrouersias dirimēdas
conseruandāq; pacem in ciuitate hee haud q̄q̄ suffi
cere uidebant. Alie insup leges adinuente sunt tuz
ex sapientū ac iurisconsultorum responsis tum ex cō-
siliis principū aliorumq; magistratuū decretis & sanc
tionibus quicūq; reipublice curam gererent eas de
bebant leges sapiēter instituere quibus respublica
optime regi ac salubriter gubernari posset. hee cuz
pene infinite essēt utpote que pro rerum tpor̄ casuū
ac psonarum uarietate pmulgate fuerāt primus oīm
qui eas in libros redigere uoluit fuit magnus Pom
ponius consul sed metu detractorum ab eo pposito de
stitit deinde cesar id ipm animo concepit sed pre
mature interemptus efficere nequiuit longo autē
post hos interuallo cum iam ad monarchiaz respub
lica deuenisset Theodosius imperator primus deinde
Iustinianus ordine quodam in libros codicesq; re-
duxit illis nunc utimur illis munimus illis fere totus
orbis gubernatur & regitur. has regibus principi-
bus ceterisq; magistratibus quibus iustitie admi-
nistratio credita est pnecessarias esse iam diximus
utpute in quibus instituitur ius unicuiq; dicere lan
ces tenere iustitie & ita equato examine in omni
lite causa contouersia pcedere ut neq; ad dexte-
ram neq; ad sinistram declinare quolibet uideatur
Hee nunq̄ docent homines habere libidines sed co
ercere cupiditates nihil contra honestum decorumq;
agere tueri & conseruare nostra aliena neq; cupe
neq; ulla prsus ratione inuadere. Quare cum sine
his ciuitates aut nullatenus esse aut bene morate
esse non possint uelut quibus oēs iustitie ptes con
tinent quam parentem & conseruatricem ciuitatum
antea ostēdimus recte leges dici possūt muri atq;
menia ciuitatū quarum pfecto ui ac ptāte Solon ille
athenienses minimas tenuissimasq; respublicas &
maximas & florentissimas fieri posse dicebat hinc
factum esse arbitramur ut qui illarum inuētores atq;
deinde interptes fuerunt habiti sint ueluti quedā
diuina oracula ciuitatuz oppssorūq; omniū portus
atq; refugium. Quid enim melius quid utilius qd
multitudini gratius q̄ opē ferre oppressis adiuuare
afflictos dare salutez liberare periculis arcere iniu-
rias retinere hoīes in ciuitate. aut quid cūctis fruc
tuosius q̄ q̄ pcipue iure consultore officiuz est suo
ope suoq; labore hoīes ex incertis certos & inopes
consilii compotes facere & ne res iniustas aut ini-
quas temere tractent amonerē. Si igitur legibus &
iustitia uoce quoq; & consilio iurepitorum carebit ci
uitas ueluti ornamento maximo stabiliq; fundamē
to destituta ut breui corruat necessariū fore existi
mo. Hi legum doctores atq; interptes dum p suo
quisq; ingenio illis illustrare ac declarare nititur
multisq; ac uariis emergentibus quotidie casibus suis
cupiūt responsis atq; consiliis puiderē scripta scrip
tis addentes & nouis uetera corrigentes infinitos
pene codices ediderunt. Ad quos nedū mature in-
telligendos sed ne raptim cursimq; legēdos breuis
hoim uita esse uidetur. Sed & si cui tot libros tātāq;
sapientū uarietatem legere posse cōtigerit quos pau
to memorie cōmendare atq; retinere posset nō tam
difficile q̄ pene impossibile iudicādum est. q̄ enim me
morie uis atq; tenacitas tantam rerum casuū iuriū ac
sanctionū copiam tot preterea doctorum sententias &
opiniōes tot codices tot uolumina poterit mēoria
apphendere quot cum diuini potius muneris q̄ hu
mane facultatis esse uideatur fieri necesse ē ut ple-
riq; quadā quasi desperatione adducti in ipo itinerē
deficiant aut inchoatū studiuz deserant cuius finē
nedum attingere sed intueri potuerunt. Est namq;
mēoria cum in omnibus artibus studiis ac discipli-
nis tum maxīe in hac legū canonūq; scientia admo
dum necessaria. que cum rerum omniuz thesaurus sit
nisi custos inuentis cogitatisq; rebus assidue quoq;
lectioni adhibeatur intelliget labores studiosorum ho
minū facile perituros. ac sicut qui multas opes ua-
riis peragratis regionibus magno labore pauerit nisi
eas prudenter conseruet & qdam quasi pcimoniaz
put sibi expedire cognouerit eroget atq; distribu
at inanem opam sumpsisse uidebitur sic qui ex hac
imensa legum congerie multa legerit uiderit audi
uerit nisi mēoriter conseruet atq; custodiat eaq; p
causarum & negociorum qualitate in medium afferret i
utiliter pfecto laborasse iudicandus est. sed si quis
hoc assequi posse confidet uinceret sane ac tanta li
brorum multitudine ueteres illos Simonide atq; The
mistoclem quorum alter cuz prestanti mēoria natura
preditus fuisset eiusq; rei artem quādam inuenisse
dicitur & in altero tanta uis mēorie tradit ut cum
quidaz sibi polliceret artem se mēorie traditurum
obliuiscendi artem malle se diceret Quod uero de
metridate ponti & Cyro persarum regibus antiquitas
meminit nihil ad rem nostram attinet quorum pmus
omniū gentiū linguas quibus impabat mēoriter te
nuit earūq; legatis sine interpte respondit. Alterū
suos duces ac milites oēs noīatim appellari solituz
a Senophonte socratico traditum est. sed hortensiū
etiam eisdez uerbis quibus cōmendatus fuerat nul
lis adhibitis scriptis orationes suas recitasse. & Lu
cillum cum esset roma pfectus in asiaz una naui
gatione omnia rei militaris pcepta mēoriter perce
pisse. Hec & si pclara fuerūt & a priscis illis scrip
toribus plurimū laudata tamē si ad hanc ciuilis &
pontificii iuris amplitudinē comphendendā ac me
morie tenendā conferantē leuia ac pene puerilia ui
dentur. Aliud est enī plurimorum hoim locorum aut no
minū dispositionē atq; ordinem mēoria tenere aut
unius discipline pbreuis pcepta omnia q̄ celeriter
adiscere aliud est tot uoluminū tot pticulariū con
stitutionū tot casuū opinionū ac sententiarum memo
rem esse posse. quod sane optandum magis fore sen
tio q̄ sperandum hanc difficultatē seu potius neces
sitatem intelligentes doctissimi ante nos uiri eidē
p uirili succurrere studuerunt ne in tanta leguz co
pia iuriumq; multitudine succumberent studiosorum
ingenia aut desperatione quadā ab incepto desiste
rent. & quoniaz neq; a natura tantam mēorie uim
cōsecuti sumus ut hec oīa complecti ualeamus ars
quoq; ipa mēorandi ad id nequaq̄ sufficere uideba
tur Quidaz libros quos summas appellāt ediderūt
in quibus breui & cōpendioso sermone sub quasq;
titulis legum canonūq; sanctiones complexi sunt.
quo pfecto labore in inueniendis diffiniendisq; ca
sibus non parum adiumenti attulerunt. pleriq; id non
satisfacerē arbitrantes reptoria quedā. sic enim eorum

libros ab inueniendo & reperiendo uocant· cōſcripſerunt· & hoꝝ quidam ꝑ titulos quos ꝛubricas dicim⁹ ut illi ſupiores· quidam ꝑ dictiones quecūq; ſparſiꝫ in tot uoluminibus diffuſa ſunt ueluti in anguſtuꝫ quēdam locum coartarunt· ita ut quid quiſquis de quacunq; re & quo i loco ſcripſerit recenſentes cōpendioſe breuiter q; ꝑſtrinxerunt· & quoniā ad res facilius inueniendas inuentaſq; memorie maximuꝫ preſtare ſolet ordo adiumentum· Idcirco priſci illi doctiſſimi oēs omnino dictiōes ſub quibus uniuerſam iuris legumq; materiā complexi ſunt ſm alphabeti ordinem texuerunt ita ut que prior in alphabete littera fuerit· eaꝝ dictionū ab ea incipiētiū materiam prius tractatā poſuerunt· Vnde cum· A lr̄a primū locum ſibi inter litteras uendicet· ab ea primuꝫ inchoāt· eiuſq; naturam ac ſignificationē ꝓut iuriſpiti de ea ſcripſerunt quambreuiter ſubiciunt· Poſt hanc ſequitur dictio Ab deinde abbas abbatiſſa· & ſic de reliquis que ab hac littera A incipiunt dictionib⁹· inter quas ordinem ſeruant· ut ꝑus de his que ab his litteris A B q̄ de his que ab A C· inicium habent tractare incipiant· Prius ergo d̄ hac dictione abbas q̄ de dictione actio tractatum eſſe iuenies· Tunc expedito tractatu eaꝝ dictionū ab· A· inchoantiū· de littera· B· ſuiſq; dictionib⁹ ꝓſequūtur· huncq; ordinem in oībus aliis litteris & dictionibus ſeruant ita ut facile ſit de quacūq; re dicere· tractare· aut diſputare uolueris· per quos· in quo loco· quid ue de ipa plene ſcribatur ilico & ad manū repire· hoꝝ doctiſſimoꝝ libros cum iuri· ſtudioſe opam daremus· & libenter ꝑlectitauimus· ut pote quos ad hanc infinitaꝫ rerum pene memoriaꝫ adiuuandā plurimū utiles ac neceſſarios eſſe cognouimus· eorumq; autores qui ꝓ cōi ſtudioꝝ omniuꝫ utilitate labores maximos ſuſceperūt dignos ſemꝑ cenſuimus laude & gloria īmortali· Verum hos ſingulos ſingulis in rebus· ac diſciplinis elaboraſſe cōperimus· neq; unū omnia fuiſſe complexuꝫ quidam enim quod ad ius ciuile attinet tantum tractantes ſacroꝝ canonū libros ut aiunt labiis tetigerunt· plerique ſacris canonibus intendentes ius ciuile intactū reliquerunt· At quidam utriuſq; iuris eruditiſſimi utrūq; abūde copioſeq; amplectētes theologoꝝ ſententias penitus ꝑtermiſerūt· quod ꝑfecto pace tantoꝝ uiroꝝ dixerim labores eoruꝫ mancos reddit & diminutos· Cum plerūq; aliter leges· aliter canones aliter theologi· de eadem re ſtatuant· ac diffiniant· Nos uero poſt multoꝝ annoꝝ ſtudium· labores· uigilias· plurimoꝝq; libroꝝ aſſiduam lectionē cum ex infinita rerum congerie multa excerpſerimus· que ab aliis uel non uiſa uel oblita ſeu neglecta fuerāt· decreuimus tandeꝫ reptorium nouū componere ut noſtra opa quantulacūq; ſit eoꝝ quos hec ſtudia delectāt difficultati aut neceſſitati ſubueniremus· Celeſti itaq; adiuti ꝑſidio opus omni ex ꝑte ut credimus abſolutū atq; ꝑfectum edidimus· in quo ſeruato eo quo ſupra dixi ordine quecquid ſparſim & in magnis multiſq; codicibus dictuꝫ eſt facile poterit repiri· Sed que ab aliis iſtiuſmōi reptorioꝝ ſcriptoribus aut diminute aut paꝝ ordinate ſunt poſita in ordinem debitū reduximus· & ubi neceſſariū uiſuꝫ eſt ſupplere curauimus· adiunximus quoq; qđ ꝑcipuū & noſtrum eſt ꝓut cuiq; tractatui conuenire putauimus· theologoꝝ & ꝑcipue ſancti Thome aquinatis ſententias· ut ad ueritatem abunde copioſeq; cognoſcendā nihil ſtudioſe deeſſe poſſit· Qua qdeꝫ in re quantū ꝓfecimus q̄tunq; utilitatis noſtris hominibus attulerimus· alioꝝ uolumus eſſe iudicium· Neq; i hoc opere quiſq̄ a nobis expectet omneꝫ dubitationū ac queſtionū naturam ꝑfectamq; diffinitionem atq; ſniam· Id enim in iure eſt ꝑdifficile ac pene ipoſſibile cum multis interdum diſtinctiōib⁹· multiſq; dictionibus opus ſit ut ueritatē certam ac ſolidam attingamus· Quādo igitur ſimplex aut facilis dubitationis eſt ſolutio uel clara atq; concors ſapientū deciſio eam non querendo tantū ſed diffiniendo poſuimus· de his uero q̄ longiorē inueſtigationem ac diſtinctionem requirunt ad eos qui late ſcripſerunt queſtiones formando remittimus· illud autē pollicemur nihil in utroq; iure memoratu dignuꝫ· Cōmunia enim & diuulgata interdū omiſimus fuiſſe a quodaꝫ dictum quod non a nobis recenſitū ac ſuo loco deſcriptū ſit ita ut uel i hoc noſtro ope uel in eoꝝ libris ad quos remittimus ueram deciſionem quiſq; diligens ualeat inuenire· Monemus aūt omnes qui hoc noſtrū opus i manus ſumpſerint ne illud ſupbo aut arroganti animo legāt· uel accuſent lacerent· aut nobis quolibet detrahant aut hūc multoꝝ annoꝝ laborem aſſiduū repꝛehendant· Nos enim neminē ad legendū compellimus ſed quibus placuerint ueteꝝ libri quos omēs ſcimus laude & gloria extollendos illos habeant· in illis uerſent· Hec nr̄a ſi legere noluerint non mordeant· non damnent· nō calumnient· ſed illis legenda dimittant· qui i libris non tam uetuſtatē aut ſcribentiū auctoritatē q̄ utilitatem ſectantur· neq; a quo· aut quo tp̄e· ſed quid & quam bene dicatur animaduertant· neq; enim in ſigillatione ul alioꝝ hunc librum conſcripſimus· ſed ſolum ſtudioſis hōibus aliquid utilitatis noſtro labore afferr̄ uoluimus· q̄ ſi minus forſitan conſequi poterimus ſatis erit nobis ipis hunc laborē impendiſſe· ſimulq; id omnibus oſtendiſſe· quod neq; maledicēdo neq; contēnendo auferri a nobis quiſq̄ poterit· Nos neq; inertes omnino ne deſides aut ocioſos fuiſſe· ſed magis ſtudio ac lectioni ſemꝑ uacaſſe atq; inter tot tamq; uarias & publicaꝝ· & priuataꝝ rerum occupationes i quib⁹ ſemꝑ uerſati ſumus negocio ocium & ocio negociū inuenire potuiſſe·

a

Hec littera A in omnibus linguis e prima i alphabeto xxxv di. ab exordio & ibi no. xiii q ii postquam in glo ii ubi habes q A significat imperfectionez De multiplici significatione huius lre siue dictionis A no. Cy. in l a calıgato C. de nupti Bar. in l. patronus § i ff. de le. iii. no. i. c. statutum de rescrip. li. vi. Io. an. in c. ii de rescrip. eo li. in nouel. Spec. in ti. de cita. § i. ꝟsi. uiso in tr. glo. in l. iii. § fi ff. de acti. emp. sup ꝟ a brundusio.

¶ Hec dictio A qnq includit ut l. a caligato C. de nupt. C. de aduo diuer. iudi. l. post duos ff. de sena. l. fi. de pba. licet de treu. & pa. c. i de fer. capellan. de elec. c. i. li. vi. & ibi Archi. & c. q sit eo. ti. & li.

¶ Hec dictio A qnq ponit exclusiue ut ff. de act. emp. l ratio. § fi. xxviii di. de his. lxxviii di. c. ultimo de materia no. xxxi di. c. ante triennium. & c. aliter. & xciii di. a subdiacono.

¶ Hec dictio A qnq ponitur pro in. ut in aut. de nupt. § nec illud Quandoq pro ex. ut l. adeo § q si uno. ff. d acqui. re. do xvi. q iii. c. inter cetera & c. si sacerdotes.

¶ Hec dictio triplicata significat humilitatem qua quis confitetur propriā ignorantiā. exemplo Iheremie pphete. c. i. de quo viii q. i. in scripturis.

¶ A prepositio diuidit. ideo si statutum dicat q a die responsionis incipiat currere terminus. illa dies non computatur. dictum est Bal. in l. scire oportet § aliud. ff. de excu. tu. & uide Bal. in l. cos. § fin aut tem in si. coll. C. de appl. & Bal. in l. i. in ii. coll. ff. si quis cauti.

¶ Hec dictio A qnq resoluitur in p ut a filio i. p filium de peni. di. i. sicut in glo. a filio ff. de leg. iii. l. seruo legato. § i d peni. di. ii si quis § si eni. xiii. q i. § ad hec. el. i. xxvii. q i. si homo. ubi exponitur a te. i. p te. ad materiaz uide Bal. in l. iii. C. de acti. emp. idem in l. fi. C. de tempo. appel.

¶ Stante statuto q cōcordia debeat fieri infra octo dies a die inchoati pcessus. an ualeat facta illa die. Bal. in l. cum anterioribus C. de appel. tenet q sic. p glo singularem in cle. sicut de appel.

Aaron

Cum suis filiis summuz sacerdotem & clericos significabat xxi. di. ministri.

¶ Aaron dedit exempluz posteris clericis ne comā nutrirent xxiii di. non liceat.

¶ Aaron cum suis sacerdotibus licite utebatur matrimonio tpe suo xxxi. di. tenere debet.

¶ Aaron cum multis aliis peccatorib' dedit post peccatū exemplū penitentie. l di. § econtra. el. i.

¶ De magna caritate quaz habuit Aaron ad populum. uide de pe. di. ii. § opponitur.

¶ An Aaron qui fuit summus sacerdos posset hodie conferre ordines no. Specu. in ti. de eta. & qualita. ꝟ. quarto.

¶ Aaron post cōflatum uitulū fuit in summū sacerdotem consecratus. exo. xxxii. c. l. di. § econtra.

¶ Aaron in episcopum & filios eius in sacerdotes nouim' a deo fuisse electos exo. xxvii & xxxviii. & de pe. di. ii. § opponitur. de moyse. xxi. di. § i.

¶ Aaron datus fuit coadiutor Moysi. exo. iiii. qui tamē postea cōsensit populo in cultura uituli. exo. xxxii. & in d. § opponitur.

Ab

Hec dictio ponitur pro post. glo. in l. neminem. C. de decurio. li. x. xxiii. qōe. ii. qui peccat.

¶ Hec dictio ab no. separationē glo. in l. si ex duobus. ff. de duobus reis. & in l. ratio. § ti. ff. de acti. empt. Bar. in dicta l. si ex duobus. & Bal. in l. fi. in prin. C. de temp. appel.

¶ Hec dictio ab interdum ponitur p ualde. xiii. q. i. § ad hec. interdum p per. ut ab aduersario. i. per aduersariū xv. q. vi. usura. sm Archi. facit de elec. ab eo. de re iudi. cum ab uno de app. ab eo li. vi. Interdum pro propter. xiiii q. v. scriptum. quandoq notat perfectione. ut. ff. de offi. presi. l. illud. Arch. xxxxv. di. c. ii.

¶ Hec dictio ab qnq includit. de iureiuran. ego. n. ibi ab hac hora in antea. & d pben. statutum. li. vi. & ibi Io. an. sup gl. est ergo. qnq excludit. xxxi. di. aliter. lv. di. c. ii. & ibi Archi. i. q. iiii. quia psulatus. xxxii. di. placuit. lxxvii. di. in ueteri.

¶ De significato huius dictiōis uide. xxxv. q vi. ab isto dic. de iureiuran. ego. n. Spe. in ti. de sponsa. § fi. pu. moder. in c. ex parte. de sponsa. & de rescrip. & in c ab excōicato ubi dixi i repetitōe mea Bar. in d. l. si ex duobus. ff. de duobus reis. & in l. patronus. § i. ff. de legat. iii. de restitut. in integr. cum ex litteris.

Abbas

Abbas grece latine pater dicitur. Arch. xxiii. q iiii § ex his. de regula c. ulti. adde quod habetur mathe. xiiii ad Romanos. viii. ad gallatas iiii.

¶ Hoc nomen abbas potius est nomen sollicitudinis q dignitatis. viii. q. ii. c. i. Archi. in. c. licet. de pben. li. vi. & no. d eta. & quali. tuam. in glo ultima & de corpo. uici. exposuisti. in glo. ultima. de elect. indemnitatibus. § uerum. li. vi. qui tex. loquitur in abbatissa. uide no. in cle. i. de rescrip. & i cle. attendentes. de sta. regu. & in c. qq de elec. li. vi. in fine ubi uide. & in c. quia nos. de appella. tex. de iudiq. decernimus.

¶ Appellatione dignitatis nō uenit abbatia sm Io. mo. in c. inquisitionis. de here. li. vi. & quod uo. Io. an. in c. ii de pben. eo li. sup glo. iii.

¶ An sine licentia abbatis monachus possit uouere Io. an. tenet q non. in c. sicut ex litteris. de iuriur. xx q. iiii. monacho ubi de hoc.

¶ An abbas possit reuocare uotum monachi etiam factum ante monachatū glo. xxxiii. q. v. noluit. & facit quod nō. glo xvi. q i. qui uere.

¶ An abbas i ecclesiis secularibus sibi subiectis habentibus populum possit celebrare diuina sm usum monasticum an habeat necesse celebrare sm usum secularem. dic sm secularem. xvi. qōe. i. c. iii. in glo. i. & glo. i cle. ulti. de cele. mis. in ꝟ. licite. doc. in c. cum olim. de prescrip.

¶ Que iura habeat abbas in capellis sibi subiectis no. plene per doc. in c. de monachis. de pben. & i. c. i eo ti. li. vi. de priuile. cum & plantare. § in ecclesiis. xvi. q ii. in glo. sume. & in c. uisis. de dona. pastoralis. de censi. cum uenerabilis. de capel. mona. dilectus. & eo ti. c. unico li. vi. dns Anto. in dicto. c. de monachis. & ibi per moder.

¶ An electus in abbatem ante benedictionem sibi

collatam hab. bat nomen abbatis no. de re iudi. int monasteriu. Guil. de monte lau. in clemé. ii. de sta. regu. tex. in. c. i. de sup. negli. prela. de eta. & quali. c. i. & ibi p Io. an. & p do. Abb. post Hosti. in. d. c. inter monasteriu. in ulti. col.

¶ An abbas ex sola electione habeat iurisdictioné no. p doc. in. c. quanto. de offi. ordi.

¶ An abbas sine consensu capituli possit corrigere monachum delinquenté. no. Hosti. de appel. reprehensibilis plene per Io. an. de regu. c. Iohannes. ubi concludit q sic.

¶ An sine licent. a abbatis mónachus pót facere elemosiná glo. xii. q. i. non dicatis. & ibi Arch. contra glo. de quo. xvi. q. i. si cupis.

¶ Qualis benedictio detur abbati. no. glo. in cle. attendentes § statuimus de sta. regu. glo. & doc. de sup. negli. pla. c. i. Io. an. de accu. meminimus. de pe. & remis. noua quedá. de eta. & quali. tuá. ubi p Io. an. co. ti. cum contingat.

¶ An in benedictione abbatis requiratur examinatio uide Io. an. in c. uenerabilem. de elec. ubi etiam tractauit q sunt q consequtur abbas p benedictioné.

¶ Qui sunt casus in quibus pót abbas dispensare. dic ut no. i. c. i. de fi. presbi. & ibi p Gof. & in. c. cum ad monasteriu. de sta. regu. de consecr. di. v. carné. xx. q. ulti. monachu. & de eo qui fur. or. susce. c. cum hac de regu. licet & c. non est in glo. de sen. excó. cum illo. de tempo. or. ex parte & ibi glo. & doc. plures casus ponit Spe. in ti. de lega. § sunt quoq. in. ꝟ abbas quoq. adde q licet interdum abbas dispenset ut in predictis iuribus regulariter tamen dispensatio ptinet ad episcopum. ut no. Inno. in. d. c. cum hac de eo qui fur. or. susce.

¶ An abbas possit mutare ea que sunt in regula uel super his dispensare. dic q nó nisi quatenus sibi a iure uel a regula pmitti. no. de tempo. or. dilectus & in cle. ne in agro. de sta. mona.

¶ An abbas factus inutilis ad regimen monasterii debeat remoueri. dic q sic. glo. vii. q. i. in súma. qd nó. Inno. de simo. licet hely. adde qd dicam sub dictione administratio.

¶ An abbas ex sola negligentia remoueat. tex. i fi. & ibi glo. in. c. cum ad monasterium. de sta. mona. Inno. in. c. ea que. eo. ti. nó de simo. p tuas. bana gl. in c. si quis. abbas. xviii. q. ii.

¶ An de licétia solius abbatis possit móachus unius religionis ad aliam transire. tex. & ibi nó. de regu. licet. glo. ii. in. c. cum singula. in ꝟ canonice. de preben. li. vi. do. Anto. & moder. in. c. ii. de renúc. ubi dicit Inno. q abbas male facit dando licentiam móacho transeundi ad aliud monasterium si nó habet illud paratum & constet sibi q uelit eum recipe. qd no. quia c. quot diami & ego sepius allegaui. Idé dicit Hosti. de iureiuran. sicut ex litteris. glo. in cle. fi. de elec. Inno. de iureiuran. c. tum quidam.

¶ An abbas exemptus possit unir ecclesias sibi pleno iure subiectas Inno. in. c. sicut unire. de excess. prela. glo. in cle. ne in agro. de sta. mona. in. § quia uero. in ꝟ ordinarios. tenet q non. nisi sibi hoc ex pscriptione acquisiuerit. Io. an. in. c. cum singula. de preben. li. vi.

¶ An abbas ante benedictionem possit uti baculo pastorali. Guil. de monte lau. in cle. ii. de sta. regu. Inno. in. c. quanto. de offi. or.

¶ Abbas pót ad tpus diuidere bona monasterii. & móachis dare pensiones Inno. de sta. mo. c. ii. Guil. de monte lau. in cle. i. § eadem de sup. negli. prela. in ii. col. & in cle. i. de re eccle. non alie. p Inno. de preben. in c. nisi essent & qui cle. uel uo. insinuante ubi per Inno. Io. an. in regula non est obligatorium libro. vi. uide dnm Abba. i. c. edoceri. in ii. collum. de rescriptis.

¶ In actibus tantum psonalibus abbas non requirit licentiam superioris aut monachorum. glo. xvi. q. i. de presentium.

¶ Abbas in capella in qua erat patronus plures psentauit clericos seculares qui fuerunt confirmati per diocesanú. & hoc p tempus. xl. annorum. queritur an possit idem abbas presentare monachum suum. Fre. de senis uidet tenere q sic. in consi. suo. cxxx.

¶ Abbas dicitur habere dominium in monasterio. Inno. in. c. ex ore. de priuile. Io. an. in c. statutum. § cum uero. de rescrip. li. vi. Bal. in l. omnes qui. in pn. C. de epis. & cleri.

¶ An abbas possit reuocare pactum factú móacho de non auferendo sibi prioratú. Io. an. in. c. presenti de offi. ordi. libro vi. Inno. qui cle. uel uo. insinuáte Arch. ii. q. vii. c. cum pastoris.

¶ An abbas possit excóicare. nó. de simo. sicut. de offi. dele. p. & g. de fo. cópe. significasti. glo. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum. de elec. dudum. el. ii. glo. ii. de offi. ordi. quanto. tex. de ma. & obe. cum in ecclesiis Hosti. in súma. de sen. excói. § quis pót excóicare. glo. xi. q. i. c. de psona. dicit q sic.

¶ An abbas pót dare licentiam monacho ut stet extra claustrum in curia dni temporalis Hosti. tenet q sic in súma. de ma. & obe. § & ad quid ꝟ ité qd si eps. de offi. ordi. quanto. tex. & glo. in cle. ne in agro. § quia uero de sta. mona.

¶ An cum abbate excóicato possint monachi pticipare Io. an. tenet q sic de sen. excó. inter alia.

¶ An abbas p delictis monachorum siue subditorum possit imponere penas pecuniarias. nó. de sta. mo. re colentes glo. in. c. ii. de delic. puero. & in. c. dilectus de offi. ordi. ubi uide.

¶ An abbas teneat uenire ad concilia puincialia seu episcopalia. nó. gl. & doc. in. c. quod sup his. de ma. & obe. in. c. graue. de preben. ubi de hoc & c. sicut. olim. de accu. & c. abbates. de priuile. li. vi.

¶ Quid de conciliis generalibus. no. i. q. vii. conuenientibus. in glo. monachi.

¶ Quando uacent beneficia abbatis que tenebat ante pmotioné ad abbatiam. dic statim acepta possessione abbatie etiam ante benedictione. secus in epo in quo expectat consecratio. xxi. q. ii. si quis p hoc quod no. in c. i. de sup. negli. pla. de re iudi. int monasterium. in ii. idem no. doc. in cle. attendétes. § statuimus. de sta. regu.

¶ Abbas non pót testificari i causa monasterii sui. dictum est li. no. c. insup. de testi.

¶ An abbas possit prestare auctoritatem alienatói ecclesie sibi subiecte. nó. Inno. de transac. statuimus Hostié. de priuile. cum & plantare § in ecclesiis. glo. in cle. i. de re. eccle. non alie. ubi plenissime per dnm. Car. ii. q. xxxiii. & tribus sequentib. adde glo. xvii. q. iiii. in ueditionibus que uidetur uelle q sit necessaria episcopi auctoritas in cuius diocesi res est alienanda.

¶ Abbas corrigit monachum sed non deponit. xvi. q. ii. uisis. de priuile. cum & plantare. § in ecclesiis in

glo. in. §. pleno iure.

¶ An ad abbatem ptineat tota cura monasterii habet. xu. di. de his. in glo. xviii. q. ii. nullā do Abb. in. c. adoceri. in. iiii col. de rescrip.

¶ An abbas possit esse pcurator ecclesie secularis. no. de censi. sopite. de postu. pla. c. i. ubi tex. de trās ac. e. contingit glo. xvi. q. i. d pecsentiū. glo. & doc. in clemen. i religiosus. de procura. glo. in. c. cum olim ii. de priuile.

¶ An abbas possit portare annuluz extra monasterium. doc. q sic. de ui. & ho. cleri. c penul. in hoc tamen inspicienda sunt eorum priuilegia. Io. an. in. c. ut apostolice. de priuile. in vi. Spec. de priuile. § i. ᵽsi. sed queritur.

¶ Abbas plene exemptus habz iurisdictionē quasi epalem. in subditos sibi. Inno. in. c. i. de cleri. pegri.

¶ An eo ipso q quis eligitur in abbatem statim uideatur profiteri. no. de testa. c. ii. de elec. nullus. & c. indemnitatibus. li. vi.

¶ An abbas mōachū uagabundū possit repetere ut eum castiget. sm regula. no. p doc. de regu. in c. Iohannes. & c. fi. ubi habetur q p delictis puniendis monachus remittendus est ad claustrum.

¶ Abbas non debet recipe monachum alterius monasterii. sine litteris cōmendaticiis. Inno. in. c. licet. de regula. & in. c. i. de cleric. peregri. tex. xix. q. ce. ii. statuimus.

¶ Abbas pro capella que nō est de mensa non pōt agere nomine suo sed nomine capelle. ut nō. in. c. cō querente. de offi. ordi. p Inno.

¶ Abbas depositus remanet monachus eiusdē monasterii cuius erat abbas. tex. & ibi nō. de sta. mo. cum ad monasteriuz. in fi. ubi uide. Bal. in. l. penul. ad fi. ff. de sena. An idem sit in abbate renuntiante qā ego habui de facto in anglia in abbate uestmonasterii romane ecclesie īmediate subiecto.

¶ Quid autem sit in monacho assumpto in abbatē alterius monasterii priuato postea uel renuntiante no. in. d. c. cum ad monasteriū. p do. Car. flo. in clene in agro. § quia uero de sta. mo. q. iiii. adde Io. an. in nouella. in. d. c. cum ad monasterium.

¶ An abbas obligetur ex iuramento prestito monachis qd dabit eis certos redditus annuos ad eoz sustentationē. Io. an. in regula non est obligatoriu. li. vi. in mercuriale.

¶ An abbas possit manumittere seruos monasterii uide. lui. di. abbati. no. p doc. in. c. ii. de codi. ap po.

¶ An abbas possit ire ad studium sine licentia epi. Archi. ne cleri. uel mo. c. ii. li. vi.

¶ Abbatia quandoq est nomen dignitatis secularis de renunti. ex transmissa. d insti. c. fi. per Inno. adde q in ciuitate brixien caput consilii ciuiū uocatur abbas.

¶ Abbates in aliquibus equiparantur episcopis. de offi. dele. c. ii. li. vi.

¶ Abbas non bñdictus non pōt conferre ordinem psalmistat⁹. Inno. in. c. i. d sup. negli. pla. nō. de tepor. c. ulti. li. vi. sup. ᵽ. epoꝝ.

¶ An abbates possint res mōasterii donare. uide in c. cum in officiis. de testa.

¶ Abbas non pōt dispensare q conuersus stet etiaz ad tpus extra monasteriū. dictū est Hosti. de iure iuran. ex rescripto. & in. c. sicut. uide dñm Abb. in c. cum. i. & a. in fi. uerbis. de re iudi.

¶ An abbas possit dare monachū obsidē cōtra eius uoluntatē. doc. de iuriurā. c. ex rescripto. ubi uide.

¶ An abbas necessario esse debeat in ordine sacerdotali. dic q non. de eta. & quali. c. tuā. glo. i. di. accedens. quod uidetur intelligendum dispensatiue. regulariter autem dicunt q debet esse presbiter. d eta. & quali. c. i.

¶ Qualis honor debeatur abbatibus. tex. & glo. xciii di. a subdiacono.

¶ An clericus secularis possit eligi in abbatem. dic q non. de elec. cum causam. & c. cum in magistratū xvi. q. i. psbiteros. ubi dicit glo q debet postulari.

¶ Quis debz corrigere abbatem delinquentē. nō. xviii. q. ii. abbates. & c. se. ubi habetur q epus. qd intelligo in nō exempto. in exempto dicut in. c. i. & in. c. p exemptione. & multis aliis de priuile. li. vi. adde q epus deponit abbatem xvi. q. vi. epō. in glo. xviii. q. ii. si quis abbas. in glo que uidet distiguere inter depositionez ab ordine & ab officio. an autem in tali depositione quaz facit epus requiratur consensus capituli. nō. Io. mo. & Io. an. d consue. c. penul. libro vi.

¶ An stetur uel testimonio solius abbatis de uita & moribus monachi. glo tenet q sic. xvi. q. v. si qs episcoporum.

¶ An abbas possit sine licentia epi relicto proprio monasterio transire ad aliud. dic q non. xviii. q. ii. abbas propter humilitatem. adde nō. in. c. si abbatē de elec. libro vi.

¶ An abbas factus episcopus debeat dimittere monasterio oia que primo habebat. uide xviii. q. i. c. i.

¶ An abbas debeat sollēniter istallari. nō. d simone. dei. in glo. ii. que dicit q sic.

¶ Abbas nō pōt cōferre monacho bñficiū licet sibi subiectum. consuetuz tñ regit p seculares. Io. an. de preben. cum de beneficio. li. vi. nec econtra. ut nō. Arch. xviii. q. ii. c. peruenit.

¶ Abbas propter defectum scientie non est remouendus si alias est discretus & peritus i regula monachali. no. Io. an. de eta. & quali. c. penul. xvi. q. i. legi & ibi Archi.

¶ Abbate mortuo administratio & iurisdictio trāsit in cōuentū. de consue. cum dilectus. nisi in casib⁹ a iure ꝓhibitis. ut. n. o. Gul. de morte lau. in cle. i. d sta. mo. sup. ᵽ. deuoluant. de re. sti. in integ. c. ii. dñs Car. flo. in. d. cle. i. in. ᵽ. abbate. q. ii.

¶ An abbas tenet recipe monachū sepe recedentē glo q sic. xxvii. q. i. peruenit.

¶ An abbas possit licentiare monachū ut efficiatur inclusus. dic q non. sed requirur licentia epi. nō. de exces. pla. c. i. li. vi. & in. c. cu monasteriū. de elec.

¶ An abbas possit dispensare cuz monachis in hiis que non sunt de substantia regule. dixi. s. adde nō. xx. q. ulti. c. fi. de ui. & ho. cle. c. deus qui.

¶ An abbas possit agere p cellis uel aliis mēbris sibi subiectis. dic q sic. uide cle. i. de rescrip. adde d suc. abintesta. c. ii.

¶ An abbas possit absoluere monachum suū ab excōicatione iur. Frede. d senis. consilio. cxiiii. & do. Car. flo. in cle. i. § quia uero in fi. de sta. mo. & facit cle. i. iuncta glo. de priuile. dic ergo q solus episcopus absoluit. nisi quatenus reperiatur abbatibus a iure uel ex priuilegio concessum. per no. per glo in cle. i. de reb. eccle. non alie. quod pcedit etiā in monacho exempto. sm. doc. in. d. § quia uero. dūmodo abbas consentiat eius absolutioni. de quo dic ut ibi

adde de sen·excõ·cum illoꝝ·

¶ Abbati cõmittitur de rebus cõibus agere sed nõ transigere Inno·de transac contingit·

¶ An abbas possit esse testis in cã sui monasterii· nõ Inno in c·insup·de testi· & in·c·fi·eo·ti·

¶ An abbas possit reuocare ꝓcuratorẽ constitutuz a conuentu·uidet̃ ꝙ sic·ſm Inno·de testi·ad hoc·de ꝓcura·c·ii li·vi·de testi·presentium·eo·li·Fre de senis consilio xcv·

¶ Qualiť & qñ abbas possit ꝑscribere iura epalia· Inno·in c·ad audientiam·de prescrip·& c·auditis· &·c·cum olim &·c·fi·eo·ti·

¶ An abbas uel abbatissa possint infeudare·plene ꝑ doc x coll·qui·feu da·po·c·i·& maxĩe ꝑ do·Laco· de aluaroꝝ in lec·sua noua·& ꝑ eundem in·c·i·epis uel abea·x·coll·

¶ Quando abbas dicatur habere in loco iuridicti onem quasi episcopalez·uide glo·anpenul in·c·abba tes de priuile·li·vi·

¶ Abbas ꝓsumit̃ constituere ꝓcuratorẽ cũ cõsensu conuentus·nisi aliud ꝓbetur·Inno·in·c·ea noscitur de his que fiunt a prela·

¶ Abbas põt tollerar̃ ad tẽpus ꝙ monachus habeat certos redditus·glo·in·l·lucius·§·tres heredes ff· ad trebel·Inno·in·c·insinuante·qui cle·uel uo·

¶ An abbas possit populuz sollemniter benedicere· no·Guil·de monte lau·in cle ii de sta regu·tex·& ibi nõ·in·c·abbates·de priuile·li·vi·

¶ Abbas exemptus non põt construere capellas uł orat ria in loco non exẽpto sine licentia pape·uide de priuile·auctoritate·li·vi·

¶ Abbas non potest diuidere sine auctoritate epi inter ipm & conuentum suũ cibaria mense sue deputata·uide in clemẽ·i·de supp·negli·prela·de exces prela·c·sicut·

¶ Abbas subiectus epo non põt renũtiare sine eius licentia·xviii·q·ii·abbas·nõ·in c·cuz uenerabilis·ď consue·& in·c·pe·de renũti·

¶ An abbas & cõuentus faciant equalẽ distributio nem legatoꝝ·Inno in·c·requisisti·de testa·

¶ An credatur sigillo abbatis·Spe·de ꝓba·§·iii·ꝟ· si autem·dicam infra·sub dictione sigillum·

¶ An abbas obligetur ex suo contractu & qñ fiet executio cõtra eum cũ nõ habeat ꝓprium·& an possit fieri executio in bonis monasterii·uide in auth· de non alie·§·si autem creditor·in prin·in glo·sed quando tenentur·coll·ii·

¶ Abbas non põt ecclesie curate ꝑficere monachuz quando illa non ꝑtinet ad eum pleno iur̃·ſm Inno· de cap·mo c·i·

¶ Si ecclesia subiecta monasterio consueuit ꝑ·xl· annos regi ꝑ presbiteꝝ seculareꝫ abbate ꝑsentante & ipo confirmãte ñ põt abbas ad talẽ ecclesiã ꝑsentare monachum de reb⁹·eccle·non alie·c·possessiones ubi docto·

¶ An abbas alias exemptus nihilominus rõne populi subsit epo·nõ·Inno de offi·archidiaco·c·fi·

¶ An abbas sit iudex ordinarius monachoꝝ & clericoꝝ sibi subiectoꝝ·nõ·Inno·in·c·cum ab ecclesiaꝝ de offi ordi·ubi etiaz tractat cui magis debeat obedire monachus epo q̃ abbati·de quo dicaz infra sub dictione monachus·

¶ An abbas possit ex prescriptiõe acquirere ꝙ possit a quocũq; episcopo benedici·nõ·Inno·ĩ c·auditis de prescrip·

¶ An abbas posset facere modice rei alienationem & an possit priuilegio renuntiare sine consensu conuentus·& an illud quod facit abbas presumatur facere de consensu conuentus·Inno·in·c·ueniens de prescriptio·

¶ An abbas exemptus possit ꝑtextu consuetudinis transire sine licentia pape de abbatia ad aliã dignitatem·Inno·de consue·c·cum uenerabilis·

¶ An abbas possit subdito suo cõcedere litteras dimissorias·Inno·de cleri·pegri·c·i·lviii·di·c·i·& ii· Arch·ix·q·ii·sup glo·

¶ An appellatiõe abbatis ueniat cõuentus·Inno·nõ· in c·edoceri·& c·rodulphus·de rescrip·

¶ An abbas possit ꝑ se uel per aliũ capere aut dare licentiã laico capiendi monachum nõ·Inno·in·c·ut fame·de sen·excõ·

¶ Abbas debet ꝑferri aliis ꝑlatis inferioribus epo· uide c·fi·de confir·uti·uel inuti·tex·xciii·di·a sub diacono·dicã infra sub dictione ꝑsbiter·

¶ An abbas possit dare licentiã predicãdi aut celebrandi in ecclesiis suis·nõ·de hereti·excõicamus·

¶ An abbas obliget̃ ex contractu uel maleficio monachi·nõ Inno·in·c·cum olim·de priuile·

¶ An abbas habeat actionem ad repetendas res penes suũ monachũ depositas·Inno·in·d·c·cum olim· ubi tractat qualit̃ ex deposito facto apud mõachũ obliget̃ abbas seu etiã monasteriũ·de q̃ ibi ꝑ doc·q tenent ꝙ licet abbas possit agere ex contractu monachi non tñ tenet̃ ex eo respondere·

¶ Abbas non põt abbatẽ sibi substituere sed ꝑ monachos est eligendus·xvi·q·vii·congregatio·

¶ Abbas duobus monasteriis ꝑesse non põt·xxi·q· i·unũ abbatem·& in·c·si·de reli·domi·

¶ Abbas pro suis demeritis priuatus post penitentiam debꝫ inter monachos tenere primũ locũ·l·di· accedens faciunt ad hoc nõ ꝑ do·Car·flor·in·c·ex litteris·de consti·

¶ Abbatibus non licet fieri cõpatres alioꝝ·de consecra·di iiii·monachi·& c·non licet·el·i·

¶ Abbas in suo monasterio põt monachis conferre tonsuram clericalem & tres minores ordines·lxix· di·quoniã uidemus·de eta·& quali·cum contingat de supp·negli·pla·statuimus·de priuile abbates·li· vi·qđ intellige si est in ordine sacerdotali & susceperit munus benedictionis·

¶ Abbas nõ potest licentiare monachũ ut reuertat̃ ad seculũ·xviii·q·iii·c·ꝙ autem queritur·

¶ Cum licentia abbatis monachus põt ab epo beneficium recipe & sacramẽta ministrare·xvi·q·i·§· ecce·& c·si quis monachus·de sta·mo·quod dei timorem & quod sba nõ·

¶ An abbas in collatione prioratuũ sibi subiectoꝝ possit aliquod nouuz onus imponere·dic ꝙ non·ut nõ·in·c·i·ut ecclesi·benefi·& in cle·quia regulares de sup negli·ꝑla·

¶ Si abbas beneficiũ nõ manuale confert tanq̃ manuale nec aliter ꝓuidet infra tẽpus iuris peãs conferendi deuoluit̃ ad supiorem·Io·an·in·c·cum de beneficio·de ꝑben li·vi·

¶ An abbas possit uirgines cõsecrare Archi·xxvi· q·vi ꝑsbiter el·i·Io·an·in·c·ut apl'ice·ď priuile·li· vi·facit quod habet̃·xxv·di·ꝑlectis·in·ꝟ·ad epum dicam infra sub dictione monialis·

¶ An abbas ꝓpter defectũ scientie repellat̃ a ꝓmotione·Arch·xvi·q·i·legi·

¶ An abbates possint bñdicere cruces calices & alia pamenta Io·an·in·c·abbates·de priuile·li·vi Guil· de mōte lau·in cle·ii·& ibi Gen·ď sta·regu· Arch· xxvi·q vi presbiter·

¶ Abbas exemptus non pōt sine licentia pape suuz deserere monasteriū & consuetudo cōtraria nō ua-let·de consue·c·cum uenerabilis·

¶ Abbas olim poterat eligi de qualibz ecclesia nisi esset consuetudo q̄ de una potius eligeret̃ q̄ de alia de consuetu·c·cum dilectus·hodie dic ut in clemē·i·de electi·

¶ Abbas ordinis cisterciēsi·nō est installandus·de simo·ne dei·adde quod dixi supra·

¶ De abbatis professione & obedientia habetur in dicto·c·ne dei·

¶ Abbas non pōt regulariter cognoscere de causis matrimonialibus·de exces·pla·accedētibus nō·in c·i·de consan·& affini·

¶ Qualem mitrā possit portare abbas cui ex priui-legio licet mitram portare·uide·c·ut apostolice·de priuile·li·vi·

¶ Que actio competat abbati pro recuperatione iuris q̄d habet in ecclesiis uel capellis sibi subiectis Inno in·c·conquerente de offi ordi·Aug in l·i·§· i ff·de rei uendi·

¶ Abbas solus pōt agere & ꝓcuratorē constituere etiam in causa spectante ad capitulum·uide nō·in c·edocere·de rescrip·

¶ Abbas a lege dicitur ꝓcurator capituli sui·c·ii· de dona·in glo i·

¶ Abbatis mensa quocꝫ est sepata a mensa capituli· quocꝫ non·uide in d·c·edoceri·

¶ An abbas possit concedere monacho pro uestia-rio id quod lucratur ex opera sua·uide per docto· in dicto·c·edoceri·

¶ Abbatis negligentiā supplet ordinarius in reuo cando monachū uagabundū·de offi ordi·quanto·

Abbatissa Quaz iurisdictionē habeat abbatissa· & qualiter possit ea uti plene·uide tex·& glo·de ma·& obe·dilecta· & ibi p doc·adde que dicam infra·

¶ Abbatissa non habet plationem ordinariā·fm·s· Tho in·iiii·di·xxv·ar·iii·

¶ Abbatissa non pōt pdicare necꝫ penitentiā iniun gere ꝓ peccatis·de pe·& remis·noua·

¶ De bñdictione abbatisse qualiter danda sit & p quem & quo tempore·glo·& doc·in cle·attenden-tes·§·statuimus·de sta·regu·

¶ An abbatissa censeat̃ esse in dignitate·tex & ibi no·in c·indemnitatibus·§·uerū de elec·li·vi adde quod dixi supra sub dictione abbas·

¶ An corrupta possit eligi in abbatissam·nō·in·d· c·indemnitatibus·nō·Arch xx·q·i·iuuenculas·idē glo·in·d cle·attendentes·§·statuimus·ubi do Car· silo·cōc·xi dicens solum papam dispensare posse q̄ corrupta eligatur·

¶ An abbatissa possit monialem ad ꝓfessionem ad mittere & ei uelum imponerẽ·glo tenet q̄ non·xx· q·i c·fi·est tex·xx·q·ii·statuimus·

¶ Que q̄lis & cuius etatis possit eligi in abbatissā uel pfici·xx·q·i·iuuenculas·& ·c·idemnitatibus·de elec·li·vi·& de modo electiōis·uide in·d·c·indem nitatib⁹·ubi concludit̃ ut fm Io·mo & alios q̄ ille-gitima non posset eligi in abbatissam·

¶ Qualiter abbatissa debeat ꝓuidere monialibus si monasteriū non habet·Vgu·lxxxii·di·c·fi·

¶ Abbatissa benedicit̃ sicut abbas·sed eius bñdic-tio non habet eundem effectū Io·an·de accu·memi nimus·no·in cle·attendētes·§·statuimus·in glo·q̄ incipit·ut dixi de sta·regu·& in·c·indemnitatibus sup·ꝟ·inpendant̃·& sup glo·nō·q̄ priorissa·ubi Io· an·de elec li·vi·

¶ An abbatissa possit excōicare uel beneficia con-ferre·glo·& doc·de ma·& obe·c·dilecta·de sentē· excō·de monialibus·de exces·pla·dilecta·de pe·& remis·in·c·noua quedam·

¶ Si abbatissa compleuit·xxx·annum potest eligi· alias postulari·sed est dubium an postulari debeat a papa tātum uel etiam ab epō·de quo Archi·in·d· c·indemnitatibus·

¶ Abbatissa solita benedici debet infra annuz mu-nus benedictionis accipere·in cle·ii·§·statuimus·ď statu regula·

¶ An publice penitens possit in abbatissam ꝓmo-ueri·Arch·l·di·§·item obicitur·no·in glo penul· xxvii·q i·nec aliqua·

Abdicare Hoc uerbū idem importat q̄d sepate·ff·de origi·iur·l·ii·§·de inde·ff de offi presi l·penul C·de pa po l·abdica-tio·C de repu heredi l·ii & de statu mona·c·cum ad monasterium·

Abditum Exponitur·i·occultuz·Arch· xiii·q·ii·tpus uel abdituz·i·ab sconditum·xxxii·q·iiii·c·ii·ubi uide·

Abducere Quid sit abducere·xxxvi·q· i lex in fi·unde abducetur·i·a domo ducetur·xxxvi q i·§·cum ergo de hoc in·l· item apud labeonem·§·abduxisse·ff·de iniur·&·f· q·i quamuis·adde de hoc ꝟsi quod habet̃ in·l·exi-mendi·ff·ne quis eum·qui·in ius uoca·iii·exi·

Abel Exemplo Abel libenter & patienter debemus tollerare aduersa·vii q·i·§· eum autem·idem·xxxiii q·i·hec autem·

¶ Exemplo Abel plus acceptat deus mentē bonaz q̄ operationem & gratiorem habz oblationē animi q̄ rerum·de pe·di·v·consideret·

¶ Abel fuit pastor ouiū·ut habet̃ genes·iiii·c·

Abominatio Abomiabile

Abominabilis dicitur quis ꝑ peccatuz mortale·xi· q·iii·si quis dixerit·

¶ Abominabile dicitur·i·dedecus·xii·di·ridiculū·

¶ Abominatio i ꝑsona abominabilis·i·q·s·non est·

Abigeus Quis dicatur abigeus·no·C·de abig l·i·Bar·i·l oues·ff de abig· tex·in auc de nup·§·cetere uero·in glo·abigei·col· iiii·uide tex·cum gl·in·l·si quis fundū·§·ii·ff·loca· adde ff de abig·l·i·§·i·& iiii·q·iiii·§·item abacti· Bar·in·d·l·i·C·de abigeis·

Abinicio De significato huius dictionis glo in·l·ii·in pn·ff·solu·ma·

Abissus Dicitur locus quasi sine lumine uel candore·secūdū Arch·xxxv· di c·nonne·

Abiuratio Dicitur cum iuramento re-nuntiatio de rest i·spo·c·ii· &·iii·ď insti cū uenissent·qui de·uel uo·c·ii·de eo qui duxit in ma·quā pol·p adul c·cum haberet·de renunti sup hoc de here accusatus·in prin li·vi·de his que fi·a ma·parte capitu·c·ii·de adul·c·penul·

cri. fal. c. ii. de regu. uenies. de heret. ad abolendã.
¶ Casus in quibus fit abiuratio. uide p Io. an. in c. constitutus ii de app. p Arch. ii. q. v. si qs p̃sbiter.
¶ Que sit forma abiurationis heresis. habes de cõsecra. di. ii. ego berengarius. de pur. ca. c. cum inter Arch. in. c. accusatus. de here. li. vi.
¶ Abiurãs beneficiũ licite retinet illud si de nouo eligatur ad illud uel alias sibi de illo ꝓuideatur. de renunti. c. ii.

Ablatiuus Absolutus licet sit preteriti temporis uerificat̃ de p̃nti. Bar. in. l. ii. ꝗ. deinde. de incen. ru. naufra.
¶ An ablatiuus absolutus faciat modũ uel conditionem. Bar. in. l. a testatore ff. de cõdi. & demõ. Bal. in. l. i. C. de rescin. uen. Bar. in. l. iudeicõ. ꝗ. cũ essent ff. de le. iii. & in. l. ab emptore. ff. de pac. tex. in. l. si seruus. ꝗ. qui margaritã de le. iii.
¶ Ablatiuus denotat causam ꝑfectam & consumatam. non sic accusatiuus. uide per Azo. in summa. d̃ pac. inter emp. & uendi. & solet dici in. l. i. in prin. ff. de pactis.
¶ Datiuus quo ad conditionem inducendam equipollet ablatiuo. unde si statutum dicit ꝙ confitẽti remittat̃ certa pars pene. idem est dicere ꝙ si confiteatur. ꝯm Bal. in. l. i. C. de ser. fugi.

Abnuo Abnuere Hoc uerbuz idem importat ꝙ nego ut. xxxiii. q. v. manifestũ. xxiii. di. his igitur. interdum idẽ importat qd̃ sperno xi. q. i. de diuersa. xxv. di. ꝗ. ecce.

Abolitio An ꝓsit accusato de falso. nõ. in. l. si docueris. C. de fal. & ibi in. glo. iii. & p. r. Cy.
¶ Quotuplex est abolitio. nõ. Cy. in. l. i. C. d̃ abol. & C. de genera. abol. super rubrica. Hostiẽ in summa de calum. ꝗ. qualiter sine metu. in p. ii. q. i. probibentur. in glo penul.
¶ An per abolitionem recedatur ab instantia ꝑmano Cy. in. l. i. C. de abol. nõ. ff. ad turpil. l. aut ꝓuarum. ꝗ. xxx. i glo. & ibi Bar. & in. l. mulier. eo. ti. faciunt nõ. in. l. i. C. si re. uel ac. mor. fue. & quod nõ. ii. q. iiii. mennã. in glo. ii.
¶ An & qñ accusator audiat̃ petẽs abolitionẽ uid̃ C. de aboli. l. si. nõ. glo. ii. q. iii. paulum.
¶ Abolitio idẽ est qd̃ relaxatio Archi. in. c. ii. xx. q. ii. xxvi. q. iiii. si illic. xxv. q. iii. ꝗ. i.
¶ Abolitio est accusatiõis institute uel alterius rei de qua agitur deletio seu ꝑemptio. ff. d̃ publi. iudi. l. iii. in fine. C. de aboli. per totum. ii. qõe. iii. in. c. si quem penituerit. in fine. de hoc est glo. in rubrica. C. de abolitio.
¶ Qualiter fiat abolitio & qñ & a quo. Spe. in ti. de aboli. ꝗ. i. Hosti. in sũma. de calũp. ꝗ. qualiter.
¶ Ubi accusator fraudulenter impetrat abolitionẽ iudex procedit ex officio C. de aboli. l. ii. no. Inno. de collu. dete. c. ex tua. Archidi. ii. qõe. iii. si quem penituerit.

Abortus Qualiter puniatur abortum faciens uel illi causam dans. nõ. d̃ extraor. cri. l. diuus. & ibi Bar. nõ. in. l. si quis ꝗ. abortionis. ff. de pen. ui. de in. l. necare. in glo. i. de libe. agnos. de homic. c. si aliquis. & c. si qs. ii. q. iiii. consuluisti. & ibi glo. & de ꝓcurante facer̃ abortũ uide. xxxii. q. ii. c. aliqñ. & c. se.
¶ Mulier faciens abortum mittitur in exiliuz. ff. ad. l. cor. de sicca. l. si mulierẽ. Arch. ii. qõe. iiii. consuluistis.
¶ An abortũ faciens dicitur homicida. ii. q. iiii. consuluistis. dicam infra sub dictione homicida.
¶ Quis dicat̃ abortiuus. nõ. d̃ cele. mis. cũ marthe ubi glo. dicit abortiuũ dici qui cum languore & angustia ad lucem attrahitur.

Abraam Abraaz fuit primus dictus p̃sbiter senior. lxxxiii. di. porro.
¶ Abraam dictus est pater multoꝝ. xxii. q. ii. item opponitur.
¶ Abrae deus ꝓmisit terram reꝓmissiõis & tamẽ non dedit. xxiii. q. v. hinc notandum.
¶ Coniugium Abrae ꝑfertur uirginitati. xxxii. q. iiii. recurrat nunc.
¶ Abraam non culpatus sed magis cõmendatus de obedientia. quia filiũ ꝓpriũ iussu dei uoluit imolari xxiii. q. v. si non licet. & c. lex eterna. uide. s. Tho. secunda se. q. ciiii. ar. iiii.
¶ Abraam accedens ad ancillam suam excusatur a peccato. uide. s. Tho. scd̃a se. q. cliiii. ar. ii.
¶ Abraã dedit decimã melchisedec sũmo sacerdoti s. Tho. secunda se. q. lxxxvii. ar. i.
¶ An Abraam fuerit mentitus dicendo sarrã esse sororẽ suã. uide. s. Tho. secunda se. q. cx. ar. iii. dicã infra in dictione mendacium.
¶ An Abraam peccauerit uel tẽptauerit deum petendo signũ ꝙ esset possessurus terram sibi ꝓmissaz uide. s. Tho. scd̃a se. q. xcvii. ar. ii.
¶ Quare Abraaz abiecit agar. uide. s. Tho. in. iiii. di. xxiii. ar. v.
¶ Abrae exemplo ostenditur ꝙ deus interdum aliqua precepit que nõ uult semper fieri. i. xxii. qõe. ii. ꝗ. quandoq̃.
¶ Abraaz p hospitalitatis & pietatis opera placuit deo. xlii. di. hospitalem.
¶ Abraã q̃uis bonus esset malos tñ in domo sua habuit. xlvii. di. q̃tumlibet.

Abrasio An & qñ licite possunt abradi scripture. picture. uel alie res. est casus. & ibi Bar. in. l. eoꝝ qui. ff. de pe. uide Bar. in. l. si sine herede. ꝗ. interpositũ. ff. d̃ admi. tuto. adde quod dicam sub dictione rasura.

Abrogatio Abrogare idem ẽ quod in totũ tollere. ubi. oĩ. ꝗ. leges ff. de uerbo. signi. l. derogatum. sed derogare est in partem tollere aut ꝑtem parti detrahere. nõ. in. c. fi. de consue. nõ. Io. an. in. c. i. de uerbo. signi. super glo. ulti. li. vi.
¶ An lex abrogata sit allegãda nõ. C. de lati. lib. col. l. i. dicam aliquid infra sub dictione argumentũ & sub dictione lex.

Absens Quando longo tempore qs debz esse absens modus est ut detur coadiutor bonis ut cum eo agitetur iudiciũ. ita dicit Bar. in. l. qui ignorare. ff. de resti. in inte.
¶ Quod potest fieri me absente põt fieri me inuito. ff. de manu. testa. l. ergo. ꝗ. illud. dicã infra pleniꝰ.
¶ Quis dicit̃ abesse ex iusta causa eo ꝙ habet alibi domiciliũ de fidei. liber. l. non tantũ. ꝗ. senatus.
¶ An absentia excuset uasallum si nõ petit inuestiturã tp̃e debito uo. doc. in. c. i. quo tẽpo. mi. inuesti. x. coll. & ibi p do. Leo. de aluarotꝭ in lec. sua noua.
¶ An absenti possit fieri gratia. uide p eundez. x. coll. de consue. regni feu. ꝗ. i.

Absentia

¶ An magis subueniatur absentie q̃ etati·nõ·ff· de mino·l·iii· §·sed an auxiliũ·in glo·& co·ti·l·auxiliũ·

¶ Abesse non debet clericus etiam ex iusta cã sine licentia epi·glo·in·c·relatũ de cle·non resi·

¶ Absentes defendi concernit publicã utilitatẽ·ff· de ꝓcu·l·seruũ quoq·§·publice·

¶ An allegans causã absentie debeat satisdare·ar· ꝙ non·in·l·i·ff·de resti·in integ·& l·quesitũ ff de re iudi·nõ·ff·de regu·iu·l·in eo·§·i·Ia·de are·ff·q satisda·cog·in·l·sciendum·

¶ Qualiter probetur quẽ ab esse ab aliquo loco·nõ· Bar·in·l·iiii §·ꝑtor·ff·de dam·infec·faciunt nõ·de elec·cupientes·li·vi in de·causam·de elec·de dolo & contu·causam·& c·cum olim·qui ma·accu pos· c·fi·iiii·q·v quisq̃s ff·de·ꝓ·signi·l·absentez·Adde qualiter dicatur absentia in materia duoꝝ reorum & de fideius·& mirabilem modum ꝓbandi absentem per excussionem·uide p Bar·in·l·ex duob⁹ ff· de duob⁹ reis·adde omnino quod nõ·Bar·in·l·cum quidam ff de le·ii·

¶ Actore se absentante ante lit·contestat· quibus remediis succurratur reo nõ·Bar in aut·qui semel C·quõ & quando iudex·per moder·iu·c·causam·& c·cum olim·de dolo & contu·ubi glo·faciunt nõ·in c·i·de dolo & contu·li·vi·

¶ Absentia partis repletur & suppletur presentia rei·ut l·propeiandũ·§·cum autem C·de iudi·& de arbi·c·ii·li·vi·& ibi in glo·sunt concordantie·

¶ Qualiter ꝓbetur iusta causa absentie·nõ·in·l·ser uũ quoq·§·publice·ff·de ꝓcu·& in·l·penul·§·ad crimẽ·ff·de publi·iudi·iiii·q·v·quisq̃s·ubi gl·dicit sufficere iuramentũ·

¶ An & qñ absentes sint uocandi ad actum collegii uel uniuersitatis·nõ·glo·de testi·ꝑsentiũ·li·vi· de ꝑben·cum in ecclesiis·eo·li·de consti·cum omẽs ubi glo per Inno·de noui ope·nunt·c·ii·vii·qõe·i· factus est cornelius·ubi bona glo·& in·c·quamuis· de offi·ordi·li·vi docto·in·c·licet·& c·in causis·& c·ecclesia·de elec·faciunt nõ·in·c·i·de his que fi·a maio·parte ca·nõ·de ma·& obe·c·fi·ꝓ ꝑsentiũ·

¶ An absentes sint uocandi qñ collegiũ uel uniuersitas uult condere statuta·nõ·glo·de his que fi·a ma·ꝑte ca·c·ii·Bar in l·omnes populi·ff·d iusti & iure·doc·in·c·cum omnes·de consti·

¶ Licitum est aliquid me inuito quod non licet me absente·ff·de arbitr·l·si in tres·ff·man l·si precedente·§·i·de elect·uenerabilem·& c·bone & c· quod sicut·incontrariũ·ff·de regu·iu·l·qui potest ff de iniur·l·sed si unius·§·filio de quo lim·di·c· quis aut leges·

¶ An absente ꝑte possit declarari sñia nulla·nõ In no·& doc·de rescrip·causãque·facit·l·ꝓlatã·C·de sen·& interlo·omi·iu·

¶ An absens licite ꝑcipiat fructus beneficii & an cõsuetudine hoc põt induci·habetur in tex·& glo· de consti·cum omẽs·glo penul·in fi·& in·c·duduz· el·ii·de elec·Io an·& doc·in·c·extirpande·§·qa uero·de ꝑben·glo de cle·non resi·c·i·li·vi·in ꝓ·ꝓprobantes·Arch vii·q·i·quia frater·xxxi·di·sacerdotibus·glo·de ꝑben·licet·de cle·non resi·ex tue·per Inno & doc·i·c·cõquerente·eo·ti·in glo·Io an·eo·ti·inter quatuor·Hosti·in·c·ex parte·de conces·ꝑben·dicit talem consuetudinez non ualere tanq̃ ecclesiis onerosam·

¶ An se absentans post causam ceptam uel post ꝑsentatum rescriptũ·dicatur se maliciose absentasse nõ·Inno·de eo qui mitti in posses·c·fi·de dolo & contu·c·fi de offi·delega·consultationibus·de foro compe·ex parte·b·

¶ Iura in dubio presumunt ꝓ absente·ff·de resti·in inte·l·si ualerianus·& ibi nõ·& in·l·papinianus §·meminisse·de ii offi·testa·& l·qui repudiantis· eo·ti·in contrariũ·ff·de euic·l·si ideo·

¶ An & qualiter subueniatur absenti glo·plene·ii· q·vi·anteriorũ·

¶ An & quibus casibus procedi potest contra absentem ciuiliter uel criminaliter·nõ·in·l·absentem ff·de pe·& in·l·ne diu·C·de pena·& l·ii·C·de req· re·& c·quoniam·& c·tue·ut lit· non cont·iii·q·ix· in summa·ubi glo·plene·

¶ An & quando absens post litem contesta illesus conseruatur·glo·in·c·biduũ·§·si aduersus·ii·q·vi· super ꝓ audiatur·

¶ Absentes citati ad eligendũ non sunt expectãdi per totam dilationem sed per modicum spaciũ temporis·Inno & Hosti·de elect·cum nobis·dicaz sub dictione electio·

¶ Absentans se debet aliquẽ dimitteꝛ qui sibi denunciet citationẽ alias diceꝛ uictus cõtumax·ut dicit sing·Cy·in·l·ab ea·C·quõ & qñ iudex·

¶ Absens qui si presens esset non posset contradicere pro presente reputatur·nõ·glo·in·c·auditis·in ꝓ·anteq̃ ad illum de ꝓcu·gl·in·l·sed si interpellaꝛ· §·i ff·de arbi·Bar·uideꝛ aliter dicere in l·recusare ff·ad trebel·Bal·i·l·i·C·qui admit·ad bo·pos·Ang· in·l·de uno quoq·ff de re iudi·

¶ Nomina absentium nõ debent poni in instrõ·sed possunt poni cum duob⁹ punctis si est consuetudo· glo·& ibi doc·de his que fi·a ꝑla·quanto·de elec· cum inter canonicos·in glo·i·

¶ Absentibus nullus debet detrahere maxĩe in cõ uiuiis·xlii·di·cõuiuia·

¶ Absens ꝑ scripturam non põt accusare·ii·q·viii· ꝑ scripta·& §·sed calistus·

¶ Quanto tempore debeat absens expectari·uide ut lit·non cont·c·quoniã·§·si uero·in glo magna·

¶ Absente reo sententia contra ipsum lata regulariter est nulla·iii·qõe·ix·caueant·& in·l·ea que·C· quõ & qñ iudex·

¶ Absentẽ nullus accusare põt·iii·q·ix·accusatori· & c·qui accusare·& c·absente·nisi fuerit cõtumax iii·q·ix·decreuimus·& c·omnia·

¶ Absente accusatore nullus debet cõdemnari nisi prius locũ defẽsiõis habuerit·iii·q·ix·habeꝛ queq·

¶ Absente reo ꝑ contumaciã ualet sñia contra euz lata·iii·q·ix·decreuimus·

¶ Absentibus partibus sententia diffinitiua ferri non debet·iii·q·e·ix·reuera·& c·absens nemo·& c·iudices·

¶ Per q̃tum tꝑus & qualiter clerici abesse possũt ab ecclesiis suis·uide·vii·q·i·si qs in clero·

¶ Contra absentẽ ab ecclesia sua uel beneficio qualiter procedatur·& an sola absentia sit causa legitima priuandi beneficio·glo·ut lite nõ contes·c·quoniam·§·si uero·de cle·non resi·ex ꝑte·& c·ex tue· vii q·i·§·ambicionis·

¶ In casibus in quibus non posset fieri missio contra absentẽ fertur sñia diffinitiua·Bar·i·l·si finita· §·iiii ff·de dam·infec·

¶ An credatur allegant causas absentie nisi offerat se ꝓbaturum. Bar. in. l. quesitum. ff. de re iudi. pro quo facit. l. ait pretor. §. si quis particeps. ff. q in frau. credi.

¶ An idem sit esse uel haberi ꝓ absente. Bar. in. l. si maritus. ff. de adul.

¶ Qualiter & qñ absentia eius cui habeo aliquid nuntiare excuset me. Bar. in. l. seruus. ff. solu. ma.

¶ Probata absentia excusatur quis a scia eius qđ est publice factũ. in cle. causam. §. uerũ. & ibi nõ. đ elec. facit. c. fi. qui. ma. accu pos.

¶ Qualiter absens restituat. Bar. in. l. ab hostibus. § sed ꝙ simpliciter. ff. qui ca ma. Adde ꝙ ꝓbata legitime absentia reuocatur quicquid contra absentẽ gestũ est. de re iudi. c. cum bertoldus. & ibi nõ.

¶ Abesse proprie dicitur is qui nõ est in rebus humanis. ut. ff. de uerbo signi. l. mulier. §. fi. & nõ de rescrip. susceptum. li. vi. in glo. đ ꝓcu. li. quẽ in pꝛ. eo. li. de offi. delegatꝭ. si delegatus. eo. li. ubi tex. nõ. & ibi Dominicus.

¶ Illi uidetur abesse res cui ꝑcium rei abest. ff. de uerbo sig. l. labeo §. item si dñs.

¶ Absens dicitur qui nõ est infra continentia edificia urbis. ff. de ꝟ. signi. l. absentem. ff. de procu. l. presens. Item qui uocem loquentis audire non põt ut. l. i. ff. de ꝟ. obli. Item qui nõ est in eadem ꝓuincia. C. de ꝑscrip. lon. temp. l. fi. & ibi de hoc. xvi. q. iii. §. ꝑscriptionũ. & c. placuit. ff. de ꝓcu. l. presens. de elec. ubi ꝑiculum § i. li. vi. cle. causam. eo. ti. Itẽ qui non est in iudicio ut in autẖ. de testi. §. pe. ff. de dam. infect. l. iii. §. abesse adde glo. insti. de inuti. stipu. § item uerboꝝ. & in autẖ. de fideicõ. §. i. Bar. in l. iii. ff. de duo. re. Bal. in autẖ. hoc ita. C. eo. ti.

¶ An absens ex iusta causa possit peti missionẽ in possessionẽ de ꝟ. signi. dilecto in glo. ii. de offi. delega. consultationibus.

¶ Licentiatus ut possit se absentare ab ecclesia nõ dicitur licentiatus ultra duos menses. vii. q. i. presentiũ. uide Inno. in. c. ex tue. in pꝛ. de cle. nõ resi.

¶ Quod ablatum est aliquando uidetur abesse. ff. de nego. ges. l. ii. & l. si quis mãdato. ff. man. l. inter omnes. §. abesse. & in l. ꝙ de bonis. §. ex donatõibꝰ. ff. ad. l. fal. & ff. de testa. mili. l. filius. & ff. cõmuni diui. l. si socius.

¶ Absentia ꝑsumitꝰ iusta nisi ꝓbetur iniusta. ff. de fideicõ. liber. l. si eum. §. ex iusta cã.

¶ Absens habetur ꝓ dissentiente. nõ. ff. man. l. si ꝑcedente. §. lucius. in glo. & Bar. plene in. l. que dotẖ. ff. solu. matri.

¶ Quando quis dicatur absens cã rei publice. nõ. ff. de resti. in inte. l. fi. & ibi nõ glo. in l. sed & si ꝑ ꝑtorem. §. hec clausula. ff. ex qui. cau. ma. glo. in. l. cum quidam in prin. ff. de acq. here. adde ꝙ absens in aliq̃ potestaria dicitꝰ absens cã rei publice. glo. C. de epis. & cle. l. si ꝑsens.

¶ Quanto tẽpe absens cã respublice excusatꝰ a tutela. insti. de tuto. §. item diuus. per glo.

¶ An & qñ absens ꝛ̃stituatꝰ. & ad quid nõ. in. l. fi. ff. de resti. in inte. in glo. ff. ex qui. cau. ma. in. l. sed & si ꝑ pretorẽ post prin. in glo. & uide in. l. i. & ibi nõ. Cy. C. de resti. mili. & in. l. ꝙ tẽpe. & ibi glo. & Cy. eo. ti. ii. q. vi. biduũ. in glo. Spe. in ti. de resti. in inte. § ii. ꝟ. diximus.

¶ Absens tẽpe delictꝰ cõmissi non ꝑsumitur habere noticiam eius quod factuz fuit. ut. l. i. §. hoc rescriptum. ff. ad sill.

¶ An ꝓductio instrũ facta absente pte releuet ꝓducentẽ dic ꝙ non. ut. nõ. in. c. ꝗ ix. charte. de q̃. Bal. qui hoc limitat in. l. qui ante. ff. de ꝟ. obli.

¶ Que sint cause absentie necessarie & fauorabiles. nõ. Bal. in. l. ab eo. C. quõ & qñ iudex. facit. l. ii. ff. de resti. in inte.

Absolutio

An absolutio facta ex falsa causa ualeat. nõ đ offi. ordi. in c. ex parte. in glo. i. de senten. excõica. cum pro causa in glo.

¶ Ad absolutionem debemus esse ꝓniores q̃ ad obligãdũ. Dy. plene ĩ regula i obscuris. li. vi. glo. in. c. ex litteris. de ꝓba. l. arrianus. ff. de ac. & obli. l. respiciendũ. ff. de pe. de fi. instru. inter dilectos. in fi. Inno. de re iudi. cum bertoldus.

¶ Absolutus ꝑ presumptionẽ põt iterũ cõdemnari ꝓbatione facta contra ꝑsumptionẽ. l. si qui adulteriũ. C. de adul.

¶ Absolutoria sũt omnia iudicia usq ad finẽ. insti. de perpe. & temp. ac. §. fi.

¶ Aliud est ꝓnuntiare quem absolutũ. aliud absoluendũ glo. in. l. i. C. si aduer. li. Ange. & Rapꝰ. in. l. qui se. ff. de iudi.

¶ An & quando dicatur dari absolutio ad cautelã Inno. & docto. in. c. apostolice. de excep. c. solet. de sen. excõ. li. vi.

¶ An inuito possit dari beneficiũ absolutionis. uidꝰ ꝑ do. Anto. & moder. in. c. ab excõicato. de rescrip. ubi late dixi in repetitione. in ea glo & doct. in c. significasti de eo q duxit in matri. quã pol ꝑ adul. an autẽ possit dari non petenti dicam infra. uide s. Tho. in iiii. sententiaꝝ. di. xviii.

¶ An quis possit absolui ab excõicatione ꝑ procuratorem Inno. tenet ꝙ nõ. in. c. cuz desideres. & c. a nobis. el grande. de sen. excõ. fallit. ii. q. iiii. quãto ubi glo. tractat an quis debeat absolui per litteras. uide nõ. de elec. uenerabilem. de sen. excõ. c. i. li. vi. per Io. an. in Spe. de ꝓcu. §. i. ꝟ. item oppo. đ glo. i. c. i. de ꝓcu. li. vi. Inno. tenet ꝙ non. in. c. ab excõicato. de rescrip. adde glo. ii. q. i. clemẽ. manifesta. glo. xi. q. iii. cum aliquis.

¶ An petens absolutionem ad cautelã uideatur fateri se esse ligatũ. glo. de homic. c. exhibita. de elec. uenerabilem. ubi per Inno. doc. de app. c. ad presentiaz. uide in dicto. c. ab excõicato. uide Inno. no. de ordi. cog. c. cum dilectus. in ꝟ. non cogitꝰ. adde Fal. in. l. ii. C. de inge. & manu. & in. l. absolutionem. C. de re. iudica.

¶ An absolutus a nõ habente iurisdictionẽ debeat censeri absolutus & pro tali haberi. glo. in. c. dudũ. ii. de elect. glo. in. c. pastoralis. de offi. ordi. facit de pe. di. i. quem penitet. glo. & ibi doc. in cle. dudum. ꝟ. extra ciuitates. de sepul.

¶ An de substantia absolutionis sit prestatio iuramenti. tex. glo. & ibi doc. de sen. exco. cu desideres.

¶ An a sñia excõicationis lata ꝑ ordinariũ & confirmata ꝑ papã absoluere possit idez ordinarius. uꝰ sit necesse adire papã nõ. glo. ii. de insti. ex frequentibus. & ibi doc. Spe. đ sen. excõ. § nunc autem. ꝟ. quid si papa.

¶ Que forma & solemnitas sit seruanda in absolutione ab excõicatione. nõ. in c. cũ desideres. de sen. excõ. ubi Inno. Hosti. & Io. an. in Spe. de sen. excõ. §. porro ꝟ. nunc autem de excõicatione. xi. q̃e. iii.

cum aliquis.

¶ An solo uerbo quis possit absolui ab excõicatiõe glo. q sic. xxiiii. q. iii. compimus. dic contra. nec ille tex ob quia ibi non tam absoluitur q̃ declaratur eũ non teneri. q solo uerbo fieri põt. & hoc maxie dicendum est hodie. quia solo uerbo quis non põt excõicari. de senté. excõ. c. i. li. vi. ergo nec absolui. de pe. di. i. uerbum. adde glo. q̃ cle. excõ. minus. pposuit sup. ꝟ. absoluit.

¶ An absoluẽdus debeat satisfacere uel pstare cautionẽ prius q̃ absoluat. nõ. de. ꝟ. signi. ex pte adde qd̃ uidet̃ speciale in ecclesia. q excõicatus ppter delictum cõmissũ contra ecclesiã nõ debet absolui nisi prius satisfaciat. nõ. ii. q. vii. accusatio in glo super ꝟ satisfactione. de materia uide plene p do. Anto. in. c. i. de iudi. ꝟ. uenio ad glo.

¶ Quis possit absoluere a minori excõicatione que contrahitur pticipando cum excõicato habetur de sen. excõ. imperator ubi distinguit̃ an cõicat in crimine an extra crimen primo casu absoluit ẽpus secũdo casu sacerdos.

¶ An absolutio facta per indiscretum sacerdotem quem quis ex industria eligit sit utilis & proficua glo. q non. xi. q. i. in quo no sacerdos. de pe. di. iii. qui uult. adde no. de peni & remis. omnis. d̃ pe. di. i. mensuram.

¶ An absolutus a nõ suo sacerdote alias tamen rite sit tutus in foro conscientie. nõ. glo. xvi. q. i. c. i. de pe. & remis. c. omnis. ubi uidetur q non.

¶ An dicenti se esse absolutũ ab excõicatione credatur nisi ostendat lrãs. dic q non. de offi. ordi. ex pte. xxiiii. q. i. miramur. in glo.

¶ An quis possit absolui post morẽ uidet̃ q sic. de sen. excõ. a nobis. xiii. q. ii. in sũma. & c. ii.

¶ Quis possit absoluere a sñia canonis. Paulus de de liaz. in cle. i. de reb. eccle. non alie.

¶ Quid de sententia lata per statuta. docto. in. c. graue. de preben. Pau. in cle. i. de sen. excõ. ubi uid̃.

¶ An post absolutionez excõmunicatus recuperet iura sua. de elec. c. qa diligentia in glo. ii. & ibi doc. Inno. in. c. ex tue. & c. ii. de cle. non resi. idem in. c. pastoralis. de ap. & c. sicut. de coha. cle. & muli. & glo. in. c. ueniens. el. ii. in. ii. de testi.

¶ Absolutus ab excõmunicatione iurans stare mãdatis ecclesie si incidit in excõmunicationem propter talem contumaciam non debet absolui nisi prius satisfaciat. dictũ est Hosti. de ap. c. questioni.

¶ Absolui põt excõicatus etiam nõ repetens. doc. de spon. ex litteris. Io. an. de sen. excõ. c. i. li. vi. gl. & docto. de eo qui duxit in ma. quam pol. p adul. c. significasti. Io. cal. de rescrip. ab excõicato. de postula. pla. c. fi. de offi. dele. c. cum contingat. de sen. excõ. solet. li. vi. Guil. de monte lau. in cle. i. de con. sang. & affi. in. ꝟ. recognoscentes. Abbas in. c. trãsmissam. de elec. in pn.

¶ Absolutio a peccatis deb3 esse integra & nõ per ptes. Io. an. de usur. c. ii. li. vi. sup glo. penul.

¶ Absolutio in foro penitẽtiali nõ tollit irregularitatẽ. gl. i. q. i. uentũ. tex. ii. q. vii. si qs. d̃ simo. p tuas el grande. in glo. que incipit. & ita.

¶ Absolutio ab excõicatione etiã si sit iniuste fcã tenet Io. an. de rescriptis. ab excõicato. ꝟ. si. ego dixi. bonus tex. de sen. excõ. uenerabilibus. §. ubi autem li. vi. glo. ii. q. i. de mãifesta. glo. de his que ui metusue cau. c. i. li. vi.

¶ Absoluit̃ quis. i. absolutus declarat̃. ul̃ iudicatur xi. qõe. iii. excellentissimus. xv. qõe. vi. auctoritate xxiii. qõe. i. audiuimus. de arbi. c. ii. uel a solutur de facto de simo ex diligenti. de despon. impube. c. accessit.

¶ Absolutur quis. i. non punitur. ii. q. iii. plerique ul̃ idest absoluendus declaratur qui de uel uo. uenientes. uel eo ipo absolutus est. de heret. ad abolendã.

¶ Qui potest absoluere potest & condemnare. & econtra. ff. d̃ regu. iur. l. qui condemnationem & l. nemo. & l. eius est uelle. de pe. di. i. uerbum. Arch. xxi. di. inferior.

¶ An phibitus absoluere in ultimo mense sui regiminis possit pnuntiare absoluendũ uide Cy. in l. i. C. si aduer. li. ubi glo. nõ. in. l. fi. C. ubi & apud quos Bar. in l. solent. ff. de offi. pconsul. & leg.

¶ An simpliciter absoluens uideatur absoluere in totum & ex omni causa. uide. ff. de except. rei iudi. l. si quis cum totum. ff. de iur. fis. l. fi. de elec. si cõfirmationem. li. vi.

¶ An absolutus ab excõicatiõe recuperet fructus in du tpis. ar. q non. in. l. i. & l. si ut allegas. C. de de resti. mili. in aut. ut cũ. de ap. §. si uero. col. viii. Inno. de app. pastoralis. no. de elec. quia diligentia. l. di. studeat.

¶ Absolutio ad cautelam fit in multis casibus. qui no. de sen. excõi. presenti li. vi. de testi. ueniens in glo. fi. de app. ad presentiã. Io. an. de offi. dele. cum contingat. de sen. excõi. p tuas. idem Io. an. de sen. exco. solet. li. vi. & dic q absolutio ad cautelã tunc tantũ uidetur locũ habere qñ dubitatur de excõicatione. no. Inno. de testi. ueniens. adde de hac absolutione quod no. Inno. in. c. apostolice. de except. de cleri. excõi. mis. apostolice. de senten. excõ. uenerabilibus. li. vi.

¶ An teneat absolutio facta p eum qui prohibitus erat absoluere. in cle. i. de sequest. pos. in glo. nullatenus. de app. romana. li. vi.

¶ Forma absolutionis ad cautelã est q iurat stare mandatis ecclesie & prestare idoneam cautionem de satisdãdo si inuẽtus fuerit iuste excõicatus. sm Inno. de sen. excõ. p tuas. & c. uenerabilis.

¶ Absolutio debet continere seriem facti alias nõ tenet. c. sup eo. de coha. cleri. & muli.

¶ Absolutio facta pte absente nunq̃ ualet. nõ. glo. xi. q. iii. excõicatos. Io. an. de appel. qua fronte. co. in. c. p tuas. in ulti. col. de sen. excõ. adde qd̃ dicam infra sub dictione citatio.

¶ An absolutionẽ deb3 precedere satisf. dic q uide di. iudi. c. i. in glo. ut lite non contestata. quoniam. in glo. de appel. qua fronte. de sen. excõi. probianos. c. ii. uenerabilibus. §. sicut. li. vi. de uerbo. sig. i. ex parte in pn.

¶ An excõicatus debeat satisfacere de expẽsis prius q̃ absoluatur glo. fi. de simo. ad aures. Spec. in ti. de iniur. §. fi. ꝟ. sed nunqd. Io. an. de sen. exco. uenerabilibus. §. porro. li. vi. glo. de offi. deleg. ex litteris. Hosti. de offi. dele. querenti. & c. cum cotingat. in glo. Arch. in c. ii. de offi. dele. li. vi.

¶ An absolutio ab excõicatione debeat fieri p iudicem delicti. qui excõicauit. uel p ordinariũ pprium. nõ. Archi. vi. q. iii. placuit.

¶ Potestas absoluendi excõicatum pendet a iurisdictione. glo. in. c. solet. de sen. excõi. li. vi. in. ꝟ. interdictum. xxxii. di. §. uerum. alias est. c. ad hoc in

glo. sup. ꝟ. duabus. Inno. & Hosti. de excess. prela. c. si & ibi Io. an. Inno. de consue. c. quanto. & ibi in glo. i. Fre. de sents. cōsi. suo cxvii. xxiii. q. i. §. si autem. in glo. sup. ꝟ. ualet. ii. q. i. nemo. in glo. Spec. in ti. de leg. § uidetur. ꝟ. quid de absolutione. nō. i. c. transmissam. de elec.

¶ An non sacerdos possit absoluere ab excōicatōe. doc. de sen. excō. a nobis ii. de sepult. c. si. glo. in c. canonica. de sen. excō. & Hosti. de offi. Arch. cum satis. Io. an. in c. romana. § i. de app. li. vi. sup. gl. iii. idē de rescrip. ab excōicato. de elec. dudū. ii. Arch. xxiii. q. iii. c. notandum.

¶ In quibus casibus epus pōt absoluere alios a sñia iuris. ipe incidens in eam non pōt alii cōmittere propriam absolutionez. nō. Guil. de monte lau. in cle. i. de reli. do. & ibi do. Car. flo. in q. ix. uel. vii. qđ uidetur ꝓcedere in foro cōtentioso. secus in penitentiali. p nō. de offi. dele. sane. de sen. excō. duobus. in glo. & ibi p doctores.

¶ An una absolutio sufficiat ꝓ pluribꝰ excōicationibꝰ. glo. đ offi. ordi. ex pte. glo. in c. ita quorūdam de iude. glo. in c. cum ꝓ causa. de sen. excōi. Bar. in l. de pupillo. §. si pluribus. ff. de no. op. nunc.

¶ Absolutio ad cautelam non debz statim concedi sed iudex debet se informare sūmarie p̄sente aduersario uel contumaciter absente & si appellationem ꝓbabilem inuenerit. q̄uis aduersarius dicat iniustam tñ absoluat eum. dictū est. Inno. in c. p tuas de sen. excō. quod nō.

¶ Absolutio non est necessaria non ligato. Inno. in c. uenerabilibus. de sen. excō. li. vi.

¶ Absoluendi & ligandi ptāte se priuant qui hanc exercent iniuste. xi. q. iii. ipi ligandi.

¶ Absoluer̄ nō possūt qui se a fidei uel ecclesie unitate segregant. xxiiii. q. i. quicūq ab unitate.

¶ Absolutio publice penitentiuz spectat ad solum epm. xxvi. q. vi. si iubet.

¶ Absolui possunt muti & dementes si tñ ante fuerunt bone uolūtatis. xxvi. q. vi. is q in infirmitate

¶ Absolutio nulli est deneganda in piculo mortis existenti. xxvi. q. vi. de his. & c. hiis qui tpe.

¶ Absolui uolens sed morte preuentus non ualens uenire ad sacerdotē aput deuz est absolutus. xxvi. q. vi. si aliquis fuerit mortuus.

¶ Absolui non pōt excōicatus p epm nisi ab eo uel eius supiore. xi. q. iii. si quis a proprio.

¶ Absolui pōt excōicatus a successore eius qui euz excōicauit. xi. q. iii. si epus. el. ii.

¶ An p̄sbiter possit absoluere excōicatos existentes i articulo mortis. dic q sic. xxvi. q. vi. aurelius & c. si aliquis. & de sen. excō. c. nup. in fi.

¶ Ab omni excōicatione maiori. uel minori absoluit epus. nisi conditor canonis sibi reseruauerit de sen. excō. nup. §. i. & dic ut ibi nō.

¶ An in casibus in quibus ordinarius pōt absoluer̄ excōicatū absoluat illuz si post excōicationē incurrit irregularitatē talem sup qua ipe nō pōt dispensare. dic q non. de quo. laudi. in cle. i. §. statuimus in ꝟ. absolutionis. de sepul.

¶ Epus existens extra dioc. suam non pōt absoluere etiam subditū suū in his que reqrunt cāe cognitionē seu iurisdictionē contenciosam. ix. q. ii. epum & c. epi. de offi. lega. excōicati. & c. uenit. nisi forte esset episcopus de sua diocesi expulsus. p cle. q̄uis. de fo. compe.

¶ An a sñia lata p inferiorē subditū epo possit absoluere epus. dic q non debet facere sine consensu illius qui excōicauit & sine congrua satisfactōe. de offici. ordi. cum ab ecclesia & c. ad reprimendam. si tamen absoluit ualet absolutio. ar. xi. q. i. đ persona & nō. per dūm Abb. in dicto c. cum ab ecclesiaruz. iu glo. fina.

¶ Non est absolutus ab excōicatione is quem papa salutat. uel cum quo pticipat siue scienter siue ignoranter. tex. & ibi nō. in cle. si sūmus. de sen. excōi.

¶ An absolutio possit fieri die feriata. de fo. cōpe. cōquestus. Hosti. in summa. đ feriis. §. q in eis. ꝟ. sed que ptinent. Fre. de se. consi. xi. uide Io. an. i. c. i. de sen. excō. li. vi.

¶ Quando absolutio est reseruata pape non absoluunt penitētiarii curie. secus qñ est reseruata sedi apl'ice. nō. in cle. ne romani. de elec. uide de elec. fū dementa super ꝟ. pontificem. li. vi.

¶ Absolutio ab excōicatione pōt fieri ad tempus. Hosti. de testi. ueniens. ii. in ff.

¶ Absolutio non debz deri nisi penitenti. nō. Inno. de sen. excō. romana. li. vi. tex. xxiiii. q. ii. legat. qđ uidetur limitandū de absolutione in foro consciē. p ea que dixi supra.

¶ Absolutio fori penitētialis facta a nō suo iudice non ualet etiā si suus iudex postea ratificet. de pe. & remis. q autem.

¶ Si quis impetrat absolutionē sciente aduersario & non cōtradicente neq aliqd petente nō poterit. de absolutione aduersarius postea cōqueri. qa remisisse uidet. de sen. & re iudi. quis.

¶ An debeat peti absolutio cum dubitat̄ de excōicatione. nō. de sen. excō. inquisitioni.

¶ Qui uult uere absolui si est ligatus pluribꝰ sententiis uel una ex pluribꝰ causis debet omnia exprimere alias subreptitia erit absolutio. de sen. excō. officii. faciunt nō. in c. ex pte. de offi. ordi.

¶ An absolutio possit fieri sub illa conditione. si satisfeceris. uidet̄ q nō. đ reg. iu. actꝰ legitimi. li. vi.

¶ Que sit forma absolutiōis sacramentalis siue fori penitētialis. uide p. s. Tho. in tercia pte. q. lxxxiiii. adde quod dicaz infra sub dictione cōfessio. & sub dictione penitentia.

¶ Absolutio a iuramento non pōt fieri neq debet etiam per epum in casibus etiam pmissis sibi nisi p̄cedente cause cognitione. uide Inno. in c. ad aures. quod me causa facit quod idem nō. in c. ii. de arbi. in glo. āpenul. Io. an. in addi. Specu. de iureiuran. sup rrica. in fi.

¶ Absolutio ab excōicatione seu accusatione & cōdemnatio cum solutiōe equipantur. uide glo. de pe. felic. li. vi. doc. de accu. sup his.

¶ An habens peccatum cuius absolutio spectat ad superiorem possit per inferiorem absolui ab aliis peccatis. uide Io. an. in c. cum inhibitio. đ clandes. desponsa.

¶ Quid importent illa uerba absoluo te. zc. uide de pe. & remis. significauit.

¶ Cautus sacerdos quando absoluit debet iniungere & omnia bona que fecit sibi ꝓsint ad uitam eternam. ul' saltem cedant in remissione peccatoꝝ suoꝝ uide laudi. in cle. i. de reli. & ue. sanctoꝝ. Io. an. de pe. & remis. omnis.

¶ Impedientes maliciose electionē uel matrimoniū non possunt absolui nisi satisfaciant lesionem uel

dimentū laudi. in c. i. de seques. pos.

¶ An prosit absolutio facta a sacerdote indiscreto uide glo. & Archi. xi. q. iii. quo.

¶ Qui occasione statuti facti cōtra libertatē ecclesiasticā sunt excōicati absolui possūt p dioc. d sen. excō. c. nouerint. & ibi nō.

¶ Si clericus secularis unius dioc. pcutit clericum alterius dioc. epus pcutientis absoluit ab excōicatione. de sen. excō. cum illoꝝ.

¶ Si fui absolutus iniuste licet melius faciā soluerē possum tamen licite & sine peccato retinere uide glo. in. c. olim. de censib⁹. uide oino qd nōt. Inno. de imu. eccle. quia plerīq & de iure patro pastoral.

¶ Is cui commissa est potestas excōicandi uidetur etiam habere ptātem absoluendi. de pe. di. i. uerbū. xxi. di. inferior. in glo.

¶ Quis pōt absolui de crimine quinq modis quos uide in. c. de his. de accu.

¶ Qui petit absolutionem ab excōmunicatione nō debet offerre libellum neq scripturā quia talis absolutio expedit de plano officio iudic. ut no. in. c. sacro de sen. excōi.

¶ An habens ptātem absoluendi uel condemnandi possit pnuntiare sup absolutione uel condemnatōe uide gl. C. si a. uer. liber. l. i. ad quod adde quod nō. Bar. in. l. solent. ff. de offi. pconsul.

¶ Quare absolutio in foro penitentie fiat p modū indicatiuū & qre debeat pmitti. miserator zc. uide s. Tho. in. iii. di. xxii. ar. xii.

¶ An p absolutiōe ab excōicatione possit qs pecuniam petere uide s. Tho. scda. se. q. c. ar. ii.

¶ An & quando sacerdos possit uel non possit absoluere non suum subditum. uide sanc. Tho. in. iiii. di. x. arti. viii.

¶ An & qualiter absolui possit hereticus. uide per eundem in. iiii. di. xxv. ar. ii.

Absolute

Absolute. i. indistincte. ita exponitur in. c. i. de seques. poss. & fructu.

¶ Absolute alibi exponit. i. sine titulo. lxx. di. c. i. uel indifferēter. de bap. maiores. § fi. uel. i. ex toto de regula. c. beneficiū. li. vi. sm Archi. adde q alibi absolute ponitur pro pure. ff. de dona. l. i. uide in. l. eundem. de excusa. mino. li. x.

¶ Absolute dictum intelligitur de eo quod est simpliciter sicut ens de substantia. uide san. Tho. in. i. di. ix. arti. i.

Absq

De significato huius dictiōis uide in. l. meminisse. ff. d offi. proconsul. & Bar. in. l. patronus. § sempronio. ff. de leg. iii. de pcura. qui generaliter. li. vi. glo. xxiii. q. v. non est nostrū. adde no. in. l. minime. C. de ap. Arch. xv. q. i. si concupiscentia de consue. c. i. li. vi. de elec. cum ex eo. li. vi. & c. ubi piculum. § sane eo. li. & c. ii. d deci. § sane eo. li.

¶ Quid de significato huius dictōis absq eo. uide Io. mo. in extraua. execrabilis. Ioha. xxii.

¶ Absq licentia. i. sine licentia. de consecra. di. iiii. constat. Item absq distinctione. i. nullo modo. xii. di. c. i. in prin.

¶ Qualiter formet articulus p hanc dictionē absq nō. Io. an. in. c. bone. el. i. de elec. & de cau. pos. & pprie. cum ecclesia.

Abstulit

Quandoq sumitur in bonam partem. ut. l. meuius. § euz qui ff. de le. ii. ff. de fur. l. qui quas. l. respōso. ff. de acq. re. do. l. in laqueū. ff. si pars heredi. pe. l. cum multi heredes. ff. solu. ma. l. meuia. C. de ac. & obli. l. eum qui. qnq sumit in malam ptem. ut ff. de incen. rui. nau. l. iii. § non solum.

Abstineo

Jura pmiscue utunt hoc uerbo tam in persona suorum q extraneorum. per tex. in. l. defunctis. C. de legiti. heredi. ubi uide.

¶ Abstinentia respicit psone ualiditatem temporꝫ oportunitatē ciboꝝ qualitatem & quantitatē. xli. di. q dns dicit.

¶ Abstinetia ortū habuit in paradiso. post electionem aute de padiso edendi lascuia incepit. xxxvi. di. sexta die.

¶ Lex abstinentie omnibus tēporibus ascripta est lxxvi. di. huius.

¶ Abstinentia a cibis & nō a peccatis nihil pdest lxxxvi. di. esau.

¶ Conuiuia abstinentiū multas debent habere conditiones. xliiii. di. cōuiuia.

¶ Abstinentia ciboꝝ dat corpori sanitatē & acuit intellectū. de conse. di. v. nihil. cum duob⁹ sequentibus. bene facit de con. di. v. legimus.

¶ An abstinetia sit uirtus spūalis. s. Tho. tꝫ qsic. secunda se. q. cxlvi. ar. i. qui tamen dicit q abstinētia ciboꝝ necessarioꝝ non est uirtus. uide p eum in iiii. di. xxxiii. ar. xxxi.

¶ Abstinere a bono propter obediētiam quandoq licet. quamuis nunq liceat facere malum. xi. q. iii. quid ergo mir.

¶ Abstinendū est ab illicitis ut facilius cōsequi ualeamus qd petimus. xxxiii. q. iiii. xpiano.

¶ Abstinentia nutrix est continentie que facilius frenos patitur. si non deliciaꝝ calcari us incitetur. nō. Io. an. in cle. ne in agro. in prin. in glo. sup. r. p cibis. de sta. mo.

¶ Pretor dedit ptātem abstinendi suis & necessariis heredibus. ut. l. necessariis. ff. de acq. here. & l. ii. ff. q cum eo. insti. d here. qua. & dif. § extraneis § sed & his. C. si ut se ab heredi. absti. l. i.

¶ Non sufficit abstinere a malo nisi fiat quod bonū est. xxii. q. v. de forma. xxxv. di. ecclesia. in fi.

¶ Abstineat. i. cohibeat & cōpescat. xvi. q. i. frater noster. Item abstineat. i. repellat a consortio uxorꝫ xxii. q. i. c. si. Itez abstinere est cessare. de elec. generali. § ii. li. vi. de pben. c. ii. eo. li.

Absurdum

Absurditas uitāda est ut ff. de nego. ges. l. liue hereditaria. ff. de eden. l. si quis ex argētariis. § pbabet ff. de euic. l. si is. qui in fi. l. diuorcio. & ibi no. ff. solu. matri. ff. de le. iii. l. officiū. ff. de manu. uin. l. fi. de iureiuran. quēadmodū. de excep. cum inter. facit l. aliud. § absurdum. ff. de regu. iur. c. iniustū. de regnu. c. cū sit nimis. de iude. c. noua. de pe. & remis. c. solite. de ma. & obe.

¶ Absurditas aliqua quandoq tolleratur ut malus absurdum euitetur. ff. ad. l. acquil. l. ita uulneratus. ad finem. in Specu. in ti. de instru. edic. § vi. p sed & cum dies.

¶ Quādoq posito aliquo falso sequit aliud absurdū. nō. ff. q quisq iur. l. i. § hec aut uerba. facit. ff. de rei uen. l. ex diuerso.

¶ Absurdū est aliis benefacere & non sibi. xix. di. si romanoꝝ. in glo. sed satis.

¶ An ualet argumentum ab absurdo. uide quod dicam infra sub dictione argumentum.

Abusus Abusio De. xii. abusionibus claustri & xii seculi. nō glo in cle. ne in agro. de sta. mo in § quia uero. in ꝟ curias.

¶ Qui abutitur cōcessione sibi facta reddit se illa indignū & cōsequenter illam perdit. xi. q. iii. priuilegiū de regu. iu. priuilegium. li. vi. lxxiiii. di. ubi ista didicisti. xi. q. iii. ipse ligandi.

¶ Abusus quandoque ponitur in bonam partem. Arch. xi. q. iii priuilegium. regulariter tamen sonat in malum. de rap. in archiepatu. de rescrip. nōnulli. xxxvi q. i. § cū ergo. de elec. quisque. de offi. ordi. quis. li. vi. de consue. ex parte. de pen. & remis. cum ex eo. & de abusionibus eo. ti.

¶ Abusiua locutio quandoque admittitur. ff. ad municip. l. i. ff. de uerbo. signi. l. bona. & ff. de fideius. l. fideiussor obligari. in ꝟ. fideiussor accipi. in auth. de mo. § hinc autem. de sta. regu. ea que. § i. & quod ibi nō.

Ac Hec dictiō interdū ponitur expositiue. ut C. de sa. sanc. eccle. auth. decernimus. Interdum copulatiue. ut. C. de sum. tri. & fi. catho. l. néo. de consti. cum accessissent. Interdū illatiue pro ideo. ut xxxi. di. c. i.

Acas An si Acas rex petiisset signū ex deo temptasset deum & peccasset. uide. s. Tho secunda se. q. xcvii. ar. ii.

Acephalus Quis dicatur acephalus. dic ille qui est sine capite uel sine prelato. xciii. di. nulla rōne. & in auth. de appel. § generalem. uide Inno. de reli. do. constitutus.

Acceptio personarum Non debet habere locū in iudiciis. ut in. c. in iudiciis. de regu. iur. li. vi. & in. c. statutum. § insuper. de rescrip. eo. li. & in. c. nouit. de iudi.

¶ Quandoque per acceptionē personarum cōmittitur peccatum. uide per san. Tho. secunda secunde. qōe. lxiii. adde an in eligendo tantum de gremio ecclesie dicatur haberi acceptio personarum. uide per san. Tho secunda se. q. clxv.

¶ An epus dans beneficium bono pretermisso meliori peccat hoc genere peccati quod dicitur acceptio personarū. uide san. Tho. in questio. quodlibet. & in palle. q. lxiii.

¶ Sine acceptione personarum debet hospitalitas a clericis seruari. xlii. di. quiescamus.

¶ Sine acceptione personarum debent omēs preter penitētes ecclesie recōciliari. xxvi. q. vii. sacerdos.

¶ Apud deum non est acceptio personarum. de iudic. nouit.

¶ Acceptio personarum non est habenda. C. de uet. iur. enucle. l. i. in auth. de mo. § i. faciūt iura supius allegata. In contrariū facit. ff. de postu. l. i. & ibi de hoc & in. d. c. nouit de iudi. & in regula in iudiciis. li. vi. ii q. iiii. si quis presbiter.

Acceptilatio Quas obligationes tollat obligatio & an habeat uim pacti. nō. insti. qui. mo. tolli. obli. § item per acceptilationem. in glo. in ꝟ. cetere. & nō. Cy. in. l. fina. C. de acceptilat. uide nō. in. l. an inutilis ff. de acceptilat.

¶ An acceptilatio possit fieri per procuratorē nō habentem speciale mandatū. uide Bar. in. l. predicta. an inutilis. in pn. ff. de accepti.

¶ An uiciet acceptilatio si ei apponatur dies uel magis reiecta appositione diei habeat pro pura. nō. in. l. in diem. ff. de accep. & ibi per Bar.

¶ An acceptilatō probat numerationē seu solutionē uid Bar. in. l. i. ff. de his que in frau. cre. & i. l. si stipulatus. ff. de dona. adde quod acceptilatio est quedā imaginaria solutio. ut insti. qui. mo. tol. obli. § i. ff. de accepti. l. i. ff. de soluti. l. penul. uide glo. in. d. § i. insti. qui. mo. tol. obli.

¶ Qualiter fiat acceptilatio. dic debitor interrogat creditorem habes ne acceptum quod tibi debeo. & ille respondet. acceptū habeo & sic debitor liberatur hec habentur. ff. de accepti. l. i. & l. an inutilis. § acceptio eo. ti. adde de forma acceptilationis & eius effectu. insti. qui. mo. tol. obli. § i. & Spe. i. ti. de ac. & obli. § i. ꝟ. aquiliana.

¶ An inutilis acceptilatio habeat uim pacti. uide ff. de pac. l si unus. § si acceptilatio. ff. de acceptila. l. an inutilis.

¶ Acceptilatio est de iure ciuili sed propter pactum quod in se continet est de iure gencium. nō. in palle. l. an inutilis. § fi. in glo. sup. ꝟ. iuregenciū.

¶ Acceptilatione finitur iudicium. Spe. in ti. de iudi. dele. § sexto ꝟ. item finitur acceptilatione.

¶ Acceptilatione tollitur omnis obligatio tam ciuilis quam naturalis. & exceptio acceptilationis est de re finita quia competit contra rescriptū etiam lite conte. Spe. in ti. de excep. & replic. § i. ꝟ. defensiones. & § iii ꝟ sed ut plenius.

¶ Que sunt actiones que non tolluntur acceptilatione. & an acceptilatio tollat actiones que sunt de iure ciuili. insti. qui. mo. tol. obli. § item per acceptilationem. in glo. in. ꝟ. cetere.

¶ An acceptilatō fideiussoris liberet principalē. uide Iaco. butri. in. l. si cum exceptione. § labeo. ff. quod me. cau. qui tenet quod non. quandoque expresse agitur ut fideiussor liberet. facit ff. de fideius. l. cum is.

¶ An & quando acceptilatio possit fieri in rei uendi. uide glo. in. l. qui cum tuto ff. de transac.

¶ Acceptilatō intercedentis inutiliter non liberat principalem debitorem. ff. ad uelleya. l. quamuis. § marcellus.

Acetum Acetum non comprehenditur appellatione uini. ut. l. i. C. de erogat. anno. li. xii. & ibi tex. & Bar. uide. l. iii. C. de pi. & cōmo. rei uendi. & ibi Bal.

¶ Et qualiter fiat acetum. uide glo. in. l. in uenditionibus. ff. de contrahen. emp.

Accessio Qualiter accessiones ualeāt ad prescriptionem uel usucapionē. nō. Bar. in. l. pomponius. § fi. ff. de acqui. poss. ubi etiam uide de accessione tēporis que fieri debet in prescriptionibus uel usucapionibus de quo etiam in. l. de accessionibus. & in. l. pe. ff. de diuer. & temp. prescrip. aliquid dicam infra proxime.

¶ Multis modis sumitur accessio. ut nō. Cy. in. l. i intelligere debes. C. de lui. pigno.

¶ An portus accedens insole dicatur insola. nō. ff. de pub. l. cesar.

Accessorium Accessoriū regulariter sequitur naturam sui principalis. C. per quas pso. nob. acq. l. ii. C. de ap. l. eos. ff. de re. iur. cum principalis. & in regula accessorium li. vi. uide moder. in. c. debitores. de iur. iurā. bona

glo·de conse·eccle·uel alta·quod in dubiis in qbus omnibus tractat an & qn accessoriu sequat natura sui principalis.

¶ Accessorium non confirmat pncipale·ut·l·ex pu pillari·ff·de uul·& pupil·& ·l·q p manus·ff·de iur codi & ·l·si quis eu· §·fi·ff·de uul·& pup·sed bene econtra·ut in·d·regula accessorium.

¶ Accessorium dicitur id quod causa alterius acce dit etiam si sit pciosius illo·ff·de au·& ar·le·l·& si non sint·§·fi·ff·d rei uendi·l·in rem·ff·qui·modis usuf·amit·l·fundi·ar contra·ff·de ser·rusti pre·l·si ptem·adde qd no glo insti·d re·diuisi·§·q si ptem in glo que incipit·no·pciosius.

¶ An spualia possint accedere tpalib' siue gphanis Inno tenet q non in c·ex litteris·de iur patro gl· in cle·p lras·de pben & ibi doc.

¶ Si non ualet contractus nec eius accessoriu C·d le·l·non dubiu·de fo cope·si diligenti·de offi·dele· prudentia·§·vi·in fi·de fi·instru inter dilectos·ad fi·adde quod no·Specu·in ti·de arbit·§·vui·p·sed nuquid pcessus.

¶ An iudex datus super principali censeatur etiaz datus super accessorio·uide no·in c si super gracia de offi·deleg·ad li·vi bonis tex·in·c·de prudentia· de dote post diuor·rest·faciunt no·in c causam·& c·per uenerabilez·qui si sint legit·ad idem in·c·de causi de offi·dele·

¶ An pempto principali pimatur accessoriu·li·vi· in l ii ff de pecu leg de reg iur·accessorium uide C·de le·non dubium·C·de usur·l·cos·insti·de pup· substi·§·libertus·ff·de inoffi·testa·l·papinianus·§· nec impuberis·no·in cle statutum·de elec·in aut·d sanc·epis §·iubemus·& ibi Ia·de belniso·de iuriu ran·c·debitores·&·c·sicut·&·c cum contingat·uid Spe·in ti·de compe·iudi·adi·§·i·p·sed quid·el ii· glo in·l·si ff·de condi inde·Cy·in·l·i·§·p socio·C· de cadu·tol·& in·l·i·C·de iudi·& in·l·i·&·ii·ff·de pecu·lega·& ·l·item·§·qui habet·ff·de ser·rusti·p· C·si re uf·ac·mor·fue·l·ii·& C·si pen·app·mor·in· terue·l·si is·

¶ Accessoriu non dicit illud qd est minus dignum sed illud quod principaliter no agit·si enim minus dignu pncipaliter agit illud est principale·ut no·in l·indebiti·§·sed & si nummi·ff·d codi inde facit·l·si in emptione ff·de contr·ahen·empti·

¶ An uendito principali uideatur tacite uenditum esse accessorium·uerbi gratia si quis uendidit equa uel uacca an uideatur uendidisse pullum qui illa co mitabatur tanq accessoriu·similiter si uendito equo uideatur uendita sella & frenum·dic ut per Bar·in l·si ut certo·§·usq adeo·ff·como·& in·l·ediles·ii· in prin·ff·de edilic·edic·de quo dic ut dicam infra sub dictione uenditio·adde quod no·Bar·de equo uendito an ueniat sella·in·l·cum qui·§·non solum· ff·de furti·

¶ An polluta ecclesia censeatur pollutum cimiteriu ut aut accessoriu·dic ut habet in·c·i·de conse·eccle· uel alta·li·vi·

¶ Accessoriuz nunq trahit ad se principale·tex·est in dicto·c·i·de conse·eccle·uel alta·li vi·uide·ff·de uul·& pupil·l ex pupillari·no·ff·de pact·l·iurgen tium·§·qnymo·

¶ Gracia que est surrepticia accessoria ad primam non uiciat primam·glo·in·p·uel alteri·in clemen·i· de preben·

¶ Accessio debet fieri cum sua causa·ff·d acq·pos· l pomponius·§·cum quis·no·in·l·an uciu·ff·de di uers & temp·prescrip ff·de do·excep·l·apud celsu §·auctoris·

¶ Accessio non pot fieri nisi rei q est·ut·ff·d acq· pos l·pompo·§·fi·& ·ff·de diuer·& temp·pscrip·l· in usucapionibus·circa pn·

¶ An idem iur sit in accessorio quod in principali· uide in·l·ii·ff· dalluuio·insti·de emp·& uen·§·sed & si post emptione·ff·de actio·emp·l·emptore·§· si quis rem·& ·ff·d rei uendi·l·que religiosis·& ibi no·ff·de usufruc·l·si fundi·§·sed si causa·& qd ibi no·Spe·ti·de primo & secundo decreto·§·iii·p·qd si in reali·

¶ Uicium qd est in accessorio·non trahit ad pnci pale ff·de usur·l·usuras·de consec·eccle·uel alta·c· i·li·vi·& de sen·exco·si ciuitas eo li·

¶ Accessoriuz est pars pncipalis·ff·de edili·edic·l· q si nolit·§·fi·cum·l·se·& ibi no incontrariu·ff·de uerbo signi·l·malum·

¶ An remittens pncipale uideatur remittere acces sorium·no·C·de iudi·l·i·

¶ An cocedens pncipale uideat concedere accesso rium·uide in·l·si ut certo·§·usq adeo ff·como·& i l·i·§·que depositis·& qd ibi no ff·depositi·faciunt que dixi supra pxime·

¶ Accessoria obligatio finita non resuscitatur absq nouo consensu·ff·loca·l·item querit·§·qui ipleto·

¶ Quis pot aliqua accessorie que non pot principa liter·C·de iudi·l·quotiens·ff·de acquiren·re·do·l· quedam·de dona·inter uir·& uxo·de prudentia·& quod ibi no·

¶ Quid operetur accessorium in feudo & qualiter re guletur ad pncipale·uide p doc·de feu·guar·§·i·& & de contro·inuesti·§·i·&·§·si quis·& de inuesti· de re·alie·fac·§·i·&·§·econtrario·

¶ An accessoriuz possit esse plus q principale·uide· quod no·glo insti·de fideius·§·fideiussores·in glo que incipit contra hanc regulam·

Accidia Quid sit accidia·uide per sanc· Tho in prima pte·q lxiii·ar·ii & secunda se·q·xxxv·ar·ii·qui dicit q est tediu bene operandi & tristitia de re spuali·de qua qn sit pec catum mortale ibi habetur·adde qd idem no·in·q· de malo·q·ii·ar·iii·

Accidens Accidere Accidens e illud quod potest adesse uel abesse pter subiecti corruptionez· no·Io·an·de cele·mis cum marthe·§·quesiuisti·xvi· di·labeo·vii q·i·deniq·ff de iudi·l·pponebat·ff·d contrahe·emp·l·pacta·ff·de excep·rei iudi·l·& an eadem·§·idem corpus·xii·q·ii·liberti·de concess·p ben·c·i·§·sed exstitit·ex aduerso·li·vi·

¶ Accidere dicitur quod a casu est·xxvi·q·ii·intel lige·ubi uide·

¶ Quandoq inspiciendum est id quod accidere potest·Specu·in ti·de loca·§ nunc aliqua·p si·sex to queritur·

¶ Accidens non imutat naturam rei·ff·de acqren· re·do l·naturalem·§·pauonum & ·ff·de postul·l·i· § bestias·de cele·mis·cum marthe·§·quesiuisti·de testa·quia nos·

¶ Quandoq magis consideratur accidentale q na turale·ff de ori·iur·l·ii·§·exactis·ff·d postul·l·i·§· bestias ff·de p·signi·l·pnunciales·adde·l·fi·& qd

ibi nō. C. de his. qui ue. eta. impe. lxxvi. di. ieiuniū & c de ieiunio. de obserua. ieiu c. i. ff. de aqua plu. arcen. l. i. §. in sūma. ff. de. v̄bo. signi. l. qui uenenuz. adde de p̄ben. de multa. de conceſſ. p̄ben. lrās. xiii. q. i. §. quia rego. l. di. ferrum. xvi. q. i. ne ꝓ cuiuſlibet. de elec. cum in cunctis. §. cum uero. de maio. & obe. cum inferior. de decimis. ad ap̄ſice. de preben. cum de beneficio. & c. cū ſingula. li. vi. adde. ꝙ qñ accidens alterat in totum formā cauſe. principalis. attenditur actus ſm accidens non ſm originem. ff. de offi. aſſeſ. l. ſi eadem. cum glo. & in prealle. l. i. §. beſtias. ſecus ſi non alteret ex toto. ut. l. fi. C. de his qui ue. eta. impe. inſti. de re. diui. §. pauonū.

¶ Accidentia non p̄ſumuntur niſi ꝓbentur. xlvii. di. ſicut hii. de offi. dele. cum in iure. de electi. ſi forte. libro. vi.

¶ Accidētia uariant̄ ſm ſubiecti uariationē. xviii. q. i. ſtatutum.

¶ Accidentia naturaliter non poſſunt eſſe ſine ſubiecto. xxx. q. i. §. i. de pe. di. ii. ſi enim. de offi. dele. quoniā abbas. ff. ſi cer. peta. l. eius. qui in ꝓuinciam. ff. de uſuf. l. ſi. miraculoſe tñ ſecus. ſicut i ſacramento altaris. ut in c. cum marthe. §. q̄ſiuiſti. de celebra. miſ.

¶ Alteratio nature propter accidens ſuam naturā recupat ceſſante accidenti. ff. de re. diui. l. ii. in fi.

¶ Impiſſum p accidens facilius corrūpit̄ q̄ impiſſum natura. ff. de ſena. l. filio. functa. l. ſenator. filiuz. & l. emancipatū. eo ti.

¶ Maius ē impedimentū nature q̄ accidentis. ff. de libe. & poſtu. l. placet. cum. l. ſequen. & eodez ti. l. ſi quis poſterius.

¶ Accidentia ſoluz diuina uirtute poſſunt eſſe ſine ſubiecto uide. s. Tho in tercia parte. q. lxxv. ar. v. Item in quarto. qōe. xii. arti. ii. & in prealle. tercia parte. q. lxxvii.

¶ Quando in ſacramento altaris accidentia ſint ſine ſubiecto. uide ſanctuz Tho. in tercio. qōe. iiii. articulo. iii.

Accipiens Accipere

Accipiendum q̄ſq̄ ab inuito id quod non uult ſponte dar̄. xiii. qōe. v. non ſane.

¶ Beatius eſt dare q̄ accipere. xvi. qōe. i. predicator. glo. in. l. i. ff. cōmo. de celebra. miſ. cum marthe in. i. collum.

¶ Quod non accipit xp̄us accipit fiſcus. xvi. qōe vii. maiores noſtri.

¶ Accepiſſe i. feciſſe. glo. inſti. de inuſ. §. i. Itez accipere. i. ſumer̄ unde uulgo dicit̄ hoc uerbum ſic accipitur i. ſumitur. ff. de. v̄. ſigni. l. ſepe. §. i. ff. de acq. re. do. l. iiii circa p̄n. Item accipe. i. ab alio recipere. xxxviii di. quando. xii. q. ii. ſi qua de rebus. ff. q̄ in frau. credi. l. ſi fraudator. §. ſi ꝓcurator. Io. an. d̄ cōmo. c. i. circa p̄n. Arch. xxiii. di. lector.

¶ Differentiā inter accipe̾ & recipere. uide. ff. de doti. p̄le. l. cum quis. circa finez. & ff. de ac. emp. l. q fundū. uide Io. an. de elec. uenerabilē. in. v̄. obſiſtat.

¶ Etiam ſi id quod datur non ſit manſurum penes accipientem. nihilominus per eum accipitur. ut. ff. de. v̄. ſigni. l. aliud eſt capere. ff. cōmo. l. ſi ut certo. §. idem labeo.

¶ Accipio. i. accipere debeo. non accipio. i. non debeo accipere. xii. q. i. clericus. i. q. ii. ſacerdos. xi. q. iii. ſi ep̄us forte.

¶ An hoc uerbum notet tranſlationem dominii. uide in. l. ii. ff. de rerum p̄mu. ff. de preſcrip. v̄bi. l. naturaliter. §. i.

Accolitus

Grece latine ceroferarius dicitur. xxi. di. cleros.

¶ Accolitus pōt legere epiſtolam ſine apparatu. de ui. & ho. cleri. ut quiſq̄.

¶ Qualiter ordinet̄ accolitus. xxiii. di. accolitus.

¶ Accolitoꝝ officiuz eſt preparare luminaria eccleſie. ut. xxv. di. plecti.

¶ Accolitus debet reuerentiā & obedientiā diacono. xciii. di. a ſubdiacono.

Acquiſitio

Que ſunt pſone q̄ poſſunt alteri acq̄rere. glo. in. v̄. ſeruus. in ꝓhemio Grego. & ibi doc. uide glo. in. c. q̄q̄. de uſur. li. vi. ſup. v̄. acq̄rere. doc. in. c. cum pridem. de pac. glo. i. q. vii. quotiꝫ. in glo. iii. Inno. de cōuer. cōiug. c. duduz. inſti p quas pſo. nobis acq. ſup rica & per totum. inſti. de inuti. ſtipula. §. ſi quis alii. & ibi nō. in glo.

¶ An quicq̄d in ſolo alterius ponitur acq̄ratur domino aut non. inſti. de re. diui. §. cum in ſuo. i glo. & §. & ex diuerſo. in glo. xc.

¶ Cui acq̄ratur ſcriptura uel ſculptura aut pictura facta in marmore alieno. uide inſti. de re. diui. §. ſi quis in aliena in glo.

¶ An ad hoc ut is qui eſt in ptāte alicuius acq̄rat illi i cuius eſt ptāte ſit neceſſarius iuſſus illius. uide inſti. ad terciū i. §. poſtea. in glo.

¶ An p liberam pſonam regulariter poſſit alteri acquiri. uide inſti. de obli. que ex delicto naſcunt̄. §. manifeſtū. in glo. que incipit p hoc.

¶ Acquiri poteſt aliquid contra prohibitionem legis dupliciter. ſecundū ſanctum Tho. in quarto. q. xv. ar. xxviii.

Acra

Quid ſit acra. dic ꝙ eſt menſura una terre ſm uulgare anglicoꝝ. de eccleſi. edi. ad audientiam in glo. i. ſicut in marchia. uocatur unus campus. terre. & Brixie uocatur unū plodium terre.

Accreſco ius accreſcendi

¶ An ius accreſcendi habeat locum inter uſufructuarios. nō. ff. de uſufruct. l. dñs fructuario. in glo. & ff. de uſufruct. accreſ. l. i. Ange. in conſilio. quod incipit ad primum. & eſt in numero. clv. al. clvi.

¶ An ius accreſcēdi habeat locū i donatiꝫ. cā mortiꝫ. Bal. in. l. unica. in fi. C. de cadu. tol. Bal. in. l. i. in fi. C. qñ non pet. par.

¶ Quando ius accreſcendi habeat locuz in cōtractu inter uiuos. no. in Specu. de dona. in prin. Cy. in in dicta. l. i. in fi. C. quando non petē. par. Bar. in. l. ſi mihi & ticio. ff. de uerbo. obli. & in. l. ꝓinde. ff. d̄ ſtipula. ſeruo.

¶ An habeat locuz in ſeruitute aqueductus. nō. ff. quemadmo. ſeruitutiꝫ. amit. l. aquam. in glo. Item an ius accreſcendi habeat locuz inter legitimos & eos qui ſuccedunt iure pretorio. no. inſtitutiꝫ. ad orficiꝫ. §. fi. in glo.

¶ An habeat locum in teſtō militiꝫ. nō. C. de teſta. mili. l. i. in glo. in fi.

¶ An teſtator poſſit ꝓhibere hoc ius. gl. que reputat̄ ſin. tenet ꝙ ſic. in. l. dñs. §. i. ff. de uſufruc. Bar. in. l. quotiꝫ. §. ſi duo. ff. de hared. inſti. & in. l. penul. ff. de inuſ. rup. & irri. teſ. & de materia huius iure

accrescendi uide. l. i. § sed interdū ff. d usufruc. ac. Cy & Bal. in. l. i. C. qn̄ non pet. par.

¶ Generaliter an & qn̄ ius accresc̄edi habeat locū in contractibus & in ultimis uoluntatib⁹. & an int co iunctos re tantū uel uerbis tantū uel re & ꝟbis insimul. nō ꝑ Cy. & ordinarios. in. l. i. § his itaq. C. d cadu. tol. & in. d. l. i. C. quando non peten. par. Bar. in. l. ticio. § ius. ff. de leg. ii. & l. cum pater §. cu ii estimarem. eo ti. & l. si duobus. §. si. ff. de leg. i. & l. que conditio in glo. & ibi Bar. ff. de condi. & demon. plene ꝑ Bar. in repetitione. l. re coniuncti ff. de lega. iii.

¶ An & qn̄ p̄sentibus & inessentibus facientibus aliquod corpus uel collegium debent aliqua emolumenta porcio absentium accrescat p̄sentibus uel sit conuertenda inutilitatem ecclesie. uel collegii glo. ꝙ accrescat. in cle. ut hii qui. §. illi. in. ꝓ. dimicia d eca & quali. de quo ibi ꝑ do. Car. flo. & alios doct. bonus tex. insti. de le. §. si eadē res. uide Bar. in. d. l. re coniuncti. in articulo de coniunc. lega. Bal. in. d. l. i. C. qn̄ non pet. ꝑ que tene menti. quoniā ita obtinui florentie coram sanctissimo dn̄o nostro Eugenio quarto dum essem ꝓthonotarius & orta eiꝫ questio de emolumentꝭ unius ꝓthonotarii d. c pro absentꝭ. uoluit enī sanctissimus dn̄s noster me allegante eius emolumenta diuidi inter dn̄os meos ꝓthonotarios p̄sentes numerarios. de quoꝝ colo. tio tunc eram. adde bonam glo. in clemen. ii. de uita & honesta cleri. ꝓ suspensus que uult ꝙ in quotidianis distributionibus porcio absentis accrescat presentibus.

¶ Deficientib⁹ institutꝭ ex uniuerso accrescit insti tuto in re certa. Bar. in. l. seruo. ff. de cōdi. indebi. ta ciunt nō. in l. quoꝫ. C. de here. insti.

¶ Jus substitucionis p̄fertur iuri accrescendi. Bar. in. l. qui patri. ff. de uul. & pup.

¶ Ex testamentꝭ diuersorum non habet locum ius accrescendi. d quo dic ut nō. in. l. plane. § si coniūc tim ff de legatꝭ. i. & quod nō. Bar. in. l. re coniuncti. ff. de lega. iii.

¶ An si minor fuit restitutus ad legatum repudiatum habeat in eo locum ius accrescendi. uide nō ꝑ Bar. in. l. mulieri. ff. de condi. & demon. accrescat. ? de nouo uide in c. ex pte. el. i de priuile.

¶ An ius accrescendi locum habeat i mandatꝭ uide in. c. p. & g. & c. causaꝫ matrimonii & in l. diligenti. r. ff. man. & in. c. quis de offi. dele. li. vi

¶ Jn eo ꝙ debetur gratia conditionis implende habet locum ius accrescendi. uide. ff. de fideicōmis. liber. l. thais. §. ticius.

¶ Usufructus nō accrescit porcioni sed ꝑsone ff. de excep. rei iudi. l. & an eadem §. i.

¶ Causa intestati trahit ad se causaꝫ testati quādo cessat ius accrescendi ut. l. penul. ff. d iniusto testa. facit quod nō. Bal. in l. si arrogator. ff. de adoptio. ꝓ. secundo querit.

¶ Ubi porcio que datur. datur taxatiue ipedit ius accrescendi. ff. ad trebel. l. lucius. §. qui habebat.

¶ Jnter eos qui habet usumfructū ex tacita dispositione defuncti. non habet locū ius accrescendi. ff. de usufr. accres. l. si duobus. s̄m Bar.

¶ Jus accrescendi post aditam hereditatem nō habet locum in ꝓprietate. ut. l. i. §. interdū ff. de usuf. accres. quod limita uerum nisi sit unitū cum substitutione pupillari. Casus est singu. in. l. qui patri. ff. de acqui. here.

¶ Si concurrat ius consolidationis cum iure accrescendi attenditur magis ius accrescendi ꝙ consolidationis etiam in eisdem ꝑsonis. ff. de de usufruc. accres. l. inde neratius.

¶ Jus accrescendi inter usuarium & proprietariū etiam disiunctos habet locum & excluditur heres. ff. de usufruct. l. si ticio. & l. si extraneo. qd̄ nō.

¶ An ille cui pōt deferri hereditas ex iure accrescendi & ex substitutione possit repudiare ex iure accrescendi & acqrere ex substitutione. uel ecōtra uide glo. in. l. nec idem. ff. de acquir. here. & l. si qs heres. eo. ti.

¶ Jus accrescendi in legatariis est uoluntarium in heredibus necessariuꝫ. bonus tex. in. l. si duobus. ff. de testa. mili.

¶ Jus accrescendi non habet locum quando distributiue diuersis partes assignat legatoꝝ. ff. de lega. i. l. huiusmodi. §. i.

¶ An & quando inter coniunctos coniunctione legali habeat locum ius accrescendi. uide in. l. & proculo ff. de lega. ii. Bar. plene i repetitione. l. re coniuncti preall.

¶ Jn usufructu facilius habet locum ius accresc̄edi ꝙ in ꝓprietate & hereditate ꝙ in legato gl. & Bar. p̄alle. l. & proculo.

¶ An ius accrescendi habeat locū in incertis causa capione in. l. penul. ff. de condi. & demō. ubi glo relata ad textum dixit ꝙ non habet locum sed Bar. tenet contrariū in. l. si mihi & ticio. ff. de ꝟ. obli.

¶ Jus accresc̄edi uenit cum suo onere. casus ē notabilis. in. l. ex pte ff. de solutio.

¶ An ius accrescendi tollat existentiam suitatꝭ & dic ꝙ sic. quia ueniens ꝑ ius accrescendi dicit̄ ueni re ꝑ modum cuiusdaꝫ substitutionis uulgaris ut l. si ticio & meuio. §. iulianus. ff. de le. ii. & ibi plene per docto. & an procedat ex tacita mente defūcti uel ex dispositione legis. uide in. l. si in testō. ff. de uul. & pu pil.

¶ An in emphiteosi habeat locum ius accrescendi uide Bar. in preal. l. si mihi & ticio ff. de ꝟ. ob.

Acrimonia Acrimonia est pena que sacrilego infligitur precipue sicut incarceratio uel perpetua exilii relegatio ut no. Archi. xvii. q iiii attendendum. nō. in. c. decet. de imu. eccle. li. vi. in glo. penul. de statu regu. c. i. in fine co li.

Ac si An hec due dictiōes simul iuncte denotent omnimodā similitudineꝫ uide Bar. in. l. i. ff. de recepta & in. l. si in alterius. ff. de heredi. insti. facit l. si quis ita legauerit fructus annuos. ff. de usufruc. lega.

¶ Hec dictio hac est copulatiua & etiā repetitiua ꝑcedentiū qualitatū. ut l. nemo. C. de epis & cleri. ꝓbatur in l. ii § cui dulcia. ff. de ui. tri. & ole. leg. & l. sele. § gaio ff. de fun. instruc. legato.

Acta iudicii An perempta lite seu instātia pereant acta nō. Bar. in. l. cum hec mortua. ff. iudica. sol. C. de iudi. l. ꝓperandum. de materia uide in l. si. C. de testi. & c. cum a nobis. de arbi. & c. presentata. de testi. & quod nō. Inno. in. c. causam de testi. de elec. ꝑ inquisitionem de restiꝭpo p̄sanis. & ibi ꝑ doc. qui etiam tractat quid de confessione. facta in iudicio nullo & qd de aliis ꝓbationibus. uide no. in cle. constitutioneꝫ. §.

ff. de elect. ad materiam uide nō. per glo. & Bar. in l. gesta. C. de re iudi. Specu. in ti. de instru. edic. §. satis utiliter.

¶ An acta in uno iudicio faciant fidem in alio. nō. Bar. in l. cum lite mortua. ff. iudica. sol. Cy. & alii doc. in l. is apud quē. C. de eden. Bar. in l. diuus ff. de custo. & exhi. re. dñs Anto. & moder. in c. at si clerici. & ibidem dñs Abb. de iudi. & in c. p inquisitionem. de elec. ubi specialiter tangitur an confessio facta coram uno iudice pīudicet coram alio. de quo dicam infra sub dictione confessio. de materia uide in l. ꝑperādum. §. & siquidem. C. de iudi. adde glo. in l. ii. C. de eden. & ibi Cy. & in d. l. ꝑperandū & glo. in l. cum antea. C. de arbi. C. de testi. l. fi. & ibi Bar. & in l. ii. §. i. ff. iu. bo. rap. & ibi etiaʒ Bar. & Bal. & Cy. ī l. si ut ꝓponis. C. quo & qñ iudex ī Spec. in ti. de ꝓba. §. fi. ꝟ. xiii. uide gl. in c. cum dilectus. de ordi. cogni. de ꝓba. c. fi. in glo. Spe. in ti. de confes. §. nunc uidendum. ꝟ. quid de confessione & ibi Io. an. & Spe. ti. de confes. §. nunc uidendum ꝟ. quid de confes. & ibi Io. an. & Spec. in ti. de sen. §. nunc de effectu. ꝟ. sed pone. do. Ange. in repetitione. l. si uacātia. C. d̄ bo. ua. li. x. Saly. in d. l. gesta C. de re iudi.

¶ Acta litꝭ ordinatoria nō pereūt licet pereat iurisdictio. uide tex. de ꝓba. cum bone. Pau. in cle. i. de deci. Io. an. de testi. cām. i. Spe. in ti. d̄ dila. §. restat ꝟ. sed nunquid.

¶ Si non apparet in actis libellum esse oblatū litꝭ contꝭ. & similia. an presumantur interuenisse. nō. de ꝓcu. in nostra. docto. de resti. spo. cum ad sedem. d̄ ꝓba. quoniā contra.

¶ An acta facta in iudicio contra defunctū ualeāt contra heredeʒ. nō. C. de arbi. l. pe. & de testi. ꝓsentata. Spe. in ti. de arbi. & arbiter. §. differt. in prin. doc. de arbi. c. fi. concludunt ꝙ sic.

¶ Quibus non preiudicat sententia non preiudicant etiaʒ acta. tex. est nobilis. de fide instru. inter dilectos. ꝟ. porro faciūt nō. de testi. cām. ubi Inno. Cy. in l. is apud quē. C. de eden. Bar. in l. ii. ff. iudi. sol. in iii. collū.

¶ Partes possunt tacite uł expꝛsse approbare acta concernentia decisionē cause. licet sint inutilia. uide Inno. in c. cum cām i. de testi.

¶ Cuius expensis debeat fieri copia actoꝝ. dic⁹ ex pensis petentꝭ. de ꝓba. quoniā contra.

¶ Omnia acta iudicii debet iudex dare litigantib⁹ infra. xxx. dies. post lataʒ sniam. l. omniū. actoꝝ copiam. iii. q. vi. ß uero is qui.

¶ An acta faciant fue in preiudicium tercii cui ꝑiudicaret sententia. uide Bar. in l. si perlusorio. §. i. ff. de appella.

¶ Hic terminus acta est generał comꝑhendēs etiā actus extraiudiciales. ut in l. acta ff. de re iudi. Regula tamē est ꝙ appellatione actoꝝ ueniunt ea q̄ fiunt in iudicio de ꝓba. quoniam contra. no. d̄ elec. q̄u. s. in. §. fi. li. vi. ubi glo. sup ꝟ. actꝭ. l. acta. ff. de re iudi. l. fi. in glo. ff. de eden. l. ii. in ꝑn. in glo. ff. de cura. bo. dan.

¶ Acta habent fidem trium testiū. ut l. sancimus. C. de testi. l. i. §. si quis. C. de latt. li. tol.

¶ Quedam sunt acta litꝭ. quedaʒ sunt acta iudicii nō. in c. causamq̄. de testi.

¶ Licet ꝓductio instri sit de actis nō tamē tenor instri. unde nisi alias sollemniter publicet semper debet ostendi originale. nō. Io. an. post Hostien. de offi. dele. cum in iure.

¶ Acta dicuntur non solum que fiunt ī cōmuni iudicio sed ubicūq; decretum iudicis interponitur. ut in tutela cura. & emancipatiōe. ita nō. Inno. in c. i. de probatio.

¶ Acta iudicii sine scriptis habita redigi possunt in publicā formā etiam nullo citato licet sit tucius fieri citationes. de testi. Alberi. ſm Inno.

¶ Acta debent esse cōia. de fi. instru. §. ꝑpetuus. in glo. fi. & de ꝓba. c. ii. ubi Inno.

¶ Acta in cā principali faciunt fideʒ in cā appellationis. nō. de resti. spoli. cum ad sedem. sup. ꝟ. acta. adde no. in l. i. §. i. ff. de ua. mu.

¶ An ꝑticularia acta iudicii possint ꝓbari ꝑ testes Inno. ꝙ sic in c. quoniā contra. de ꝓba. tex. d̄ ꝓcu. in nostra. ꝟ. nos uero. d̄ testi. cum a nobis. ubi tex. de re iudi. sicut. Bar. in l. ne in arbitris. C. de arbi. facit l. emācipatione. C. de fi. instru. & q̄d. nō. Bar. in l. donationib⁹. C. de dona. Cy. in l. ii. C. d̄ emāci. libe. adde Bal. in l. litigatorib⁹. C. de app.

¶ Si pars actoꝝ est ꝑdita illa est reiteranda. uide tex. de ꝓba. c. fi.

¶ Si acta iudicii sunt scripta inepte ita ut non intelligātur habentur ꝓ non ꝓductis. uide Laudi. in cle. ii. ut litꝭ pen.

¶ An acta facta corā arbitro faciant fidem coraʒ iudice. nō. de testi. ꝓsentata. in glo. pe. Spe. in ti. de arbi. §. differt. ꝟ. quid si cōtra defunctū. & in ti. d̄ litꝭ contꝭ. §. nunc tangamus. in fi.

¶ Quando cā transfert de uno iudice ad aliuʒ an debeāt scđo iudici exhiberi acta originalia. uidet ꝙ sic. de ꝓba. cum bone.

¶ An ualeat acta iudicialia sine testib⁹. uide Io. an. de ꝓba. quoniā contra. Spe. de instru. edic. §. restat ꝟ. sed cum litteris. & §. satis. in fi.

¶ An iudex possit scribere acta que fiunt coraʒ eo Bar. in l. iubemus. §. sane. i. C. de sa. sanc. ecclesi. & Inno. in c. cum a nobis. de testi. uide nō. ꝑ Bar. in l. ii. ff. d̄ stipu. ser. adde Bal. in l. si consul. ff. de adop. qui tenet ꝙ in cā que agitatur de plano iudex pōt scribere acta. allegat ꝓ casu dictaʒ l. iubemus. §. is illud. facit ff. d̄ testi. l. curent. & in autꝭ. nisi breuiores. C. de sen. ex ꝑi. reci.

¶ Acta necessario fieri debent sed non necessario ꝓduci nisi corā diuerso iudice. nō. Inno. ī c. cū ī iure de offi. dele. bene facit l. quociens. C. de iudi.

¶ Acta iudicialia dicunt non solū que fiunt in contradictorio iudicio sed etiā ubicūq; auctoritas iudicis interuenit. no. Inno. in c. i. de ꝓba.

¶ Si una pars sua pecunia redemit acta a notario sua erunt. si tñ originalia ꝑderentur debēt ista edi alteri pti suis expēsis. & cōgrua mercede. ita dicit Inno. in c. i. de ꝓba.

¶ Acta debent edi cum die & consule siue sint iudicialia siue extraiudicialia uel quasi iudicialia. nō. Inno. in d. c. i. de ꝓba.

¶ Acta maleficioꝝ & condēnationū debent edi cuiuslibet postulanti. no. Bar. in l. in fraudem. §. neq; instrumenta. ff. de iure fisci. & cum die & consule. ut nō. Inno. in c. i. de ꝓba.

¶ An inter acta computetur executio sententie. Arch. in c. indenitatibus. de elec. li. vi. in §. si uero dicit ꝙ non est de actis cause sed iudicii.

¶ Actis ita demum fides datur si sunt scripta

auctoritate iudicis per notarium l. in fraudem. §. quotiens. & ibi no. de iur. fisci. Spe. in ti. de instru. edic. §. restat. ℞. si uero exemplum.

¶ Si est dubium in causa certa acta exemplata debet recurri ad originalia. Spe. in ti. de rela. §. qualiter. ℞. item relatio.

¶ An acta publicata & quorum copia est data parti possint corrigi dic quod nō. ut. l. rura. C. de omni agro deserto. li. xi.

¶ Penes quē debent esse acta iudicialia siue remanere. nō. in. c. cum bone. de proba. & in. d. c. quoniam contra. & c. fi. eo ti.

¶ Que dicant acta iudicii. nō. glo. in. l. acta. ff. de re iudi. glo. in clemen. sepe. de uerbo signi. super. ℞. defensiones.

¶ Quid sit apud acta fieri. nō. Cy. in. l. i. C. de satisda. in. q. ii. & uidet uelle quod illud dicatur fieri apud acta quod fit iudice sedente pro tribunali. ut. l. pen. ff. de iusti. & iure.

¶ Quid sit apud acta & que sit differentia inter acta facta & gesta. uide glo. in. l. ii. ff. de cura. bo. dan.

¶ Acta facta in causa priuata prosunt fisco ut ex eis possit se fundare si in aliquo ius eius cōcernant. C. de offi. cōmu. re. cū priui. l. i.

¶ Casus aliquos in quibus iudex procedit ad sniam sine actis uide per glo. in auten. ut iudi. sine quo suffra. § necessitatem.

¶ An sufficiat facere acta corā assessore absente potestate uel notario. C. de pe. impe. offe. auten. q̄ supplicatio. & ibi uide Guil.

¶ Acta almaris cōia continentia bannū uel condemnationē alicuius. uel acta epi continentia condemnationem seu excōmunicationem debent cuicunque postulanti edi. Bar. in. l. i. §. diuus. ff. de iure fisci.

¶ An quando unus iudex remittit ad alium ille ad quē fit remissio debeat sequi acta remittentis. gl. dicit quod non. in auten. clericos. C. de episco. & cleri. de quo uide ibi Bal.

¶ Cui nocet sententia nocent etiam acta. sm Inno. in. c. causamque. de testi. Bal. in. l. is apud quem. C. de edendo.

¶ Negans acta non pōt ex illis se fundare. Inno. in c. g. ppetuus. de fi. instru.

¶ An acta probent per sniam. uel expediat ea aliter probari. nō Cy in. l. emancipatione. C. de fi. instr. Bar. in. l. fi. ff. quando app. sit. in Spe. de instru. edic. §. restat. ℞. in sūma. nō. de offi. dele. cum in iure. de pba. quoniam contra. in glo. fi. & ibi Io. an.

¶ An in actis debeat continuare idem tabellio qui primo incepit ea scribere. nō. Iaco. butri. in. l. i. C. de spon.

¶ An acta comprehendantur appellatione instrumentorum. uide Bar. in. l. in fraudē. §. neque instrumenta. ff. de iure fisci.

¶ Si acta que mittunt ad consultationem. sigillata dissigillentur. non possunt per dissigillantē impugnari. Casus est in. c. cū olim magister. de offi. dele. Bar. in l. i. ff. de his que in testa. deleu.

¶ Si acta nō ostendant iudici appellatōis quod remediū habeat uide Bar. in. l. ii. C. de iudi.

¶ Ex eisdem actis iudicare tenetur iudex subrogatus ex quibus iudex premortuus. l. mortuo. ff. de iudi. Idem in delegato subrogato loco eius qui nulliter iudicauit sm glo. in. l. si ut proponis. C. quo. & quando iu. Idem in iudice appellationis. sm. glo. in. l. si. expressim. ff. de appel. nō. in. c. quoniā abbas. de offi. dele.

¶ Acta preiudicant illi cui preiudicat snia. Bar. in. l. si plusorio. §. fi. ff. de appel.

¶ Utrū & a quo acta in criminalibus edi debeāt. Bar. in l. ii. §. diuus. ff. de iure fis. & ibi glo.

¶ Apertens acta iudicii sigillata uel non publicata punitur crimine stellionatus per ea que dicit. Bar. in. l. paulus. ff. de fal. & uide quod idem nō. in. l. i. §. is qui deposita. eo. ti. Canoniste ponūt in. c. cū olim el. ii. de offi. dele. ubi melius. per Abb. super glo. in ℞. uiolauit.

¶ An acta possint cancellari uel cōburi ante sententiam uel post. nō. glo. & Bar. in. l. acta. ff. de re iudi. & ibi uide.

¶ Qualiter puniatur corrūpens acta. Spe. de dol. & contu. §. restat. in pn. & ibi Io. an.

¶ An appellatiōe actorum comprehendatur snia. nō. Cy. in. l. ii. C. ut lite pen. Bar. in. l. in fraudē. §. neque. ff. de iure fisci. uide in. l. actorum. ff. de re iudi. Spe. in ti. de senten. in prin. & ibi Io. an. Bal. in. d. l. si. & in. l. is apud quem. C. de eden.

An acta presumantur rite facta nō. glo. de elec. bone. el. i. Io. an. in. c. sicut. de re iudi.

¶ An procedi possit ex eisdem actis ubi sententia est nulla. uide in. l. si expressim. ff. de appel. & l. cum querebatur. ff. de re iudica. Inno. in. c. in litteris. de offi. delegati.

¶ An ex errore expresso in actis reddatur snia nulla. glo. quod non. in. l. ii. C. quando prouo. nō. est ne. & ibi Bar. sed in contrarium facit. C. de erro. cal. l. i. & ibi. Cy. & Bar. nō. Arch. de sen. excō. uenerabilibus. in fi. & c. romana. in fi. de sen. excō. li. vi. adde quod dicā infra sub dictione error & snia.

¶ An acta faciāt notoriū. uide nō. ff. de pba. l. quociens. de postula. pla. bone. de pba. quoniā. de appel. ex insinuatione.

Actio

An in obligationibus in diem ante diem sit nata aliqua actio. nō. Bar. in l. certi conditio. in pn. in. ix. col. ff. si certum peta. & Cy. in. l. i. C. ut actio ab here. & contra here. & ibi Bal. Bar. in. l. ea stipulatus. in. xxvi. col. & l. interdum. in pn. & l. continuus. ff. de ℞. obli. Bal. in repetitione. l. & si post tres. ff. si quis caucio. Inno. in c. ad ultimū. de cau. pos. & proprie.

¶ Quid sit actio plene nō. in. l. edita actio. C. de edendo. insti. de acti. in prin. ubi etiam uide quot modis dicitur actio.

¶ Actionis uerbo persecutio continetur. ut. l. actiōis. de uerbo signi.

¶ Actio aliquando dicitur proprie. aliquando improprie. nō. glo. in. l. i. in prin. C. quando ciuil. actio crimi. preiudi. & glo. in. l. i. ff. de eden. glo. institut. de actio. §. i.

¶ An appellatione acti. comprehendatur exceptio. no. in. l. i. in prin. & ibi Bar. ff. de excep. ubi etiam tractat que sit actio utilis & que directa. & an possunt in unius persona concurrere. uide Bar. in. l. i. ff. de acti. & obli.

¶ In quot spēs diuidatur actio. nō. glo. insti. de acti. §. sunt preterea. & ibi doc.

¶ An in genere sit una uel plures actiones. nō. gl. insti. de acti. super rubrica. & §. actiones. & ibi doct. glo. in. l. i. ff. de peti. here. Bar. in. l. si seruus cōis meus. §. cum seruus fructuarius. ff. de stipula. ser.

¶ Actio est de iure ciuili. ut. l. ii. ff. de ori. iur. & in

l.ex hoc iure. & ibi nō ff. de iusti. & iure.

¶ Qualiter & quibus casibus alteri p altero queratur actio nō p doc. in. l. certi conditio. §. si nūmos. ff. si cer. pe. Cy. in. l. multum interest. C. si quis alteri uel sibi Bar. plene in. l. stipulatio ista. §. si quis insulam. ff. de uerbo. obli. glo. singu. i. q. vii. quociens cordis oculus que uult q de equitate canonica alter possit alteri stipulari quam dñs meus Raphael cuma. allegat pro singulari.

¶ An qs possit experiri i iudicio sine actione. tex. & ibi nō in. l. si pupilli. §. uideamus. ff. d nego. ges. & ibi Bal. Bar. in. l. si ticius. ff. de ꝓ. obli. & idem in l. ii. ff. de doti. plega. glo. in. l. nuda. C. de contrahen. & cōmit. stipu.

¶ An ex contractu inutili oratur aliqua actō. Bar. in. l. i. ff. de donatio. & in. l. si id quod aurum. ff. de uerbo obli.

¶ An si quis stipuletur aliquid ex causa emptionis oriatur actio ex epto uel ex stipulatu uel utraque. unde Bar. & dñm Rapha. cu. in. l. li stipuler. ff. d ꝓ. obli. Bar. in. l. certi conditio. §. quoniam. ad fi. & in. l. singularia. in. v. col. ff. si cer. peta. ff. de eo qd certo loco in bone fidei & in. l. si quis cum alter. ff. de ꝓ. obli. ubi etiam Bar.

¶ Habens utilem actionem prefertur habenti directam de procura. constitutus. & ibi glo. i. Adde quod notat Bar. in. l. i. ff. de exceptio. B. i. in. l. ui. C. de nouatio.

¶ Actionum quedam sunt directe quedam contrarie. de quibus per glo. & Bar. in. l. ii. ff. de actio. & oblig. Bar. in. l. in cōmodato. §. i. ff. cōmo. ubi etiam tractat que actio datur ex contractu emphiteoti-co & feudali.

¶ An qui egit contra aliquem super uulnere possit etiā agere contra eum sup cicatrice. Bar. in. l. senatus. ff. de accu. & in. l. si ut certo. §. si duobus uehiculum. ff. cōmo. in pe. col.

¶ Que sit actio psonalis. uide Inno. in. c. qa diuersitatem. de conces. pben. ppe prin. & in. c. cum M. de consti. in glo. penul.

¶ An ubi cōpetunt plures actiones cōtrarie electa una quis excludatur ab aliis. glo. & docto. de reli. domi. cum dilectus. Inno. de collu. dete. c. fi. Io. an. in. c. non solum de appel. li. vi. glo. & Archi. xiii. q. ii. c. i. de elect. ut quis duas li. vi. in glo. fi. uide no. in. l. cum filius. §. uariis. ff. de lega. ii. & in. l. i. C. cōmunia delega.

¶ Quando quis possit plures actiones ꝓponere in eodem libello no. ff. de tribu. l. q in beredem. §. eligere. & in. l. non est nouū. ff. de acti. emp. iuncta l. si mihi & tibi. ff. de le. i. Io. an. in addi. Spe. de libel. concep. §. iuxta nō. C. de eden. l. edita. & ibi Cy. & Bal. Dy. in regula nullus pluribus. li. vi. adde quod dicam infra.

¶ Qua actione agit petens prelaturā. dignitatem castrum uillam. uel ecclesiam. rōne alicuius iuris qd ꝑtendit in illis. uide Inno. in. c. cum uenerabilis de reli. do. in glo. ii.

¶ Ciuilis actio de crimine dicitur qn intentatur priuatio beneficii propter crimen. uide Inno. de testi. ex parte. adde tex. d. fimo. per tuas. glo. fi. xviii. q. ii. si quis abbas.

¶ Actio personalis est ꝑpetua. Inno. in. c. cum cām de emp. & uen.

¶ Qua actione agat legatarius pro legatis consequendis. uide in. l. cum filius. §. uariis. & ibi nō. ff. de lega. ii. & in. l. i. C. comunia dele. Io. an. in. c. raynaldus. de testa.

¶ Que sit nā actionis ypothecarie. Io. an. in addi. Spe. de primo & secundo decreto. §. iam d. effectu ꝓ. pone q missus.

¶ Actio aliqn sumitur ꝓ actu uel modo ut cum dicitur tres sunt actiones penitentie. idest tres sunt actus uel modi. hoc est tribus modis agitur uel fit penitentia. de peni. di. i. tres sunt. adde q actio sumitur ꝓ actu. ff. de adop. l. qitum iuncta glo. ff. de offi. ꝓconsul. l. iii. C. de transac. l. transactiones. C. de sa. sanc. eccle. aut. hoc ius.

¶ Ex eodem facto pōt oriri duplex actio. tex. l. c. cum desideres. §. fi. de sen. exco. ꝛc.

¶ Non habens actionem non auditur in iudicio. tex. & glo. in. c. examinata. de iudic. glo. in. c. cum inter R. de elec. tamen si non opponitur ualet iudicium. uide Inno. in. c. cum inter. de consue. in glo. i. adde quod dixi supra ꝓxime.

¶ Quando agitur ad priuationem beneficii ꝓpter crimen. nō dicitur agi petitorio nec possessorio gl. in uerbo contra possessorem. in clemen. i. de seques. pos. & fructu.

¶ Actio. i. satisfactio. de pe. di. i. §. in actiōe. xc. di. si quis contristatus. Item penitentiā agunt. i. penitēt & satisfaciunt. xvii. q. iiii. sunt qui opes.

¶ Actione prima. i. die prima. xcvi. di. c. si. i. suprascriptione. xvi. q. vii. noua. Item actiōe. i. tractatu de ma. & obe. c. i.

¶ An & qn subditi possunt agere sine expsso mandato supioris. uide Inno. in. c. edoceri. de rescrip.

¶ Actiones & earum dominium inherent ossibus hominū. sicut anima corpori. glo. in. l. quis ergo. ff. de pecu. uide tex. iii. q. i. §. sed notandu. & ibi Archi. glo. in. l. licet. C. de acquir. pos. Bar. in. l. i. ff. de acquiren. pos.

¶ Qualiter procedatur in actione ad exhibendum. & quales ꝓbatiōes in ea regnant. Spe. in ti. de offi. iudicis. §. postremo. ꝓ. sexto querendū.

¶ An simul possint intentari actio ad exhibendū. & rei uendi. uide Spec. in ti. de actio. & peti. §. sequitur. ꝓ. & nō.

¶ Per hec uerba moneas & inducas nō inducitur precise aliqua actio. tex. & ibi glo. in. c. fi. de sponsa. de quo Frede. de senis uidetur dubitare consilio suo. cclii. & se...

¶ Quando nascatur actio pignoraticia & actō mādati. tutele. ꝓ socio & similes. no. glo. & doc. in. l. i. C. de auna. excep.

¶ An actio ex stipulatu que competit marito pro exactione dotis sit bone fidei. no. Cy. in. l. i. §. i. C. de rei uxori. actio. Bar. in. l. de diuisione. in fine. ff. solu. matri.

¶ An actio & obligatio sint computande inter res mobiles & imobiles. nō. Cy. & Bal. & Albe. i. aut. hoc ius porrectum. C. de sa. sanc. eccle. Bar. in. l. pōt. ff. de auc. tu. & in. l. quintus. §. argento. ff. de au. & ar. le. Bal. in. l. iubemus. §. sane. ii. C. d. sa. sanc. eccl. Bar. in. l. mouentiū. ff. de ꝓ. signi. Spe. in ti. d. fruc. & interes. §. i. ꝓ. secundo queritur. faciunt nō. in. l. fi. C. in qui. cau. in integ. restri. non est neces. Bar. i. l. si conuenerit. ii. ff. de pigno. acti. glo. in. c. hoc cōsultissimo. de reb. eccle. non alie. li. vi. bal. colla. x. d. feu. cog. c. i. ubi querit qd de pedagiis. et guidagiis

et quid de annuis redditibus et nõibus debitorum ad materiam adde nõ. p Io. an. in addi. Specu. ti. de ex pen. §. i. ℣ nunquid si debes.

¶ An plures persone possint simul agere an magis debeant unum procuratorem constituere. uide de procura. non iniuste.

¶ An actio oriatur ex sola naturali obligatione. glo. et bar. in. l. fideiussor. obligari. §. fideiussor. ff. de fideiussori.

¶ An actio oriatur ex iuramento. dicam infra sub dictione iuramentum.

¶ An actio ex testamento sit bone fidei uel stricti iuris. nõ glo. et docto. in. l. si heres generaliter. ff. de legatis. i.

¶ Non admittitur quis ad agendum pro iure quod possidere non potest. uel in eum cadere non potest. uide glo. in. c. ad apostolice. de donat. glo. in. c. ii. de procu. li. vi.

¶ An et quando agitur contra plures uideatur actio directa contra quemlibet pro rata. uide Inno. in. c. cõstitutus de reli. do. in glo. pe.

¶ An in actionibus contrariis iuretur in litem. nõ. glo. et docto. in. l. in actionibus. de in litem iurando. ubi concluditur quod non. sed tu illud limita per notata in. l. si pignori. §. si post distractum. ff. de pigno. actio. in glo.

¶ An in actione ex empto ueniat interesse extrinsecum. glo. et docto. in. l. i. et. l. si sterilis. §. cum per uenditorem. ff. de acti. emp. glo. est fin. in. l. quatenus ff. de regu. iur.

¶ Quando lex tribuit potestatem agendi nec dat nominatim actionem oritur actio ex lege. ut. l. i. et ibi no. ff. de cõdi. ex. le. gl. in. c. cum liberum. de sepul.

¶ An habens actionem iudicati ex sententia possit agere primeua actione. nõ. glo. in. l. si a te. §. i. ff. de exceptione rei iudica. uide tex. in. l. si quis. separatim. §. quociens. de appel.

¶ An actio que oritur ex sñia uocetur actio in factum uel actio iudicati. bar. in. l. actori. C. de reb. cre. et iuriur. adde quod actio datur ex sñia confirmante nõ cõfirmata ut no. in. c. corã. et in. c. pastoralis. de offi. dele. in. § preterea. p do. abba.

¶ An uendens uel alienans actionem dicatur uendere rem ad quam habet actionem. no. bar. in. l. gallus. §. uidendum. ff. de libe. et posthu.

¶ An et quando unus de ecclesia possit agere pro alio de eadem ecclesia. no. Inno. et docto. de electi. cum olim.

¶ Qui scienter permisit aliquem agere pro eo quod sibi cõpetebat sibi preiudicat. nõ. Inno. de re iudica. quia. et quod no. de testi. ueniens. el. ii.

¶ An sublata actione per lapsum temporis tollatur exceptio. no. Inno. de appellatis. sepe. et ibi per moder. de hoc in. l. pure. §. ultimo. de doli excepti. Cy. in. l. licet. C. de excep. per moder. in. c. sin autem de rescrip.

¶ De multiplici significato huius ℣ actio nõ. gl. et doc. in. c. i. c. de ma. et obe. adde quod dixi supra.

¶ An per uiam actionis possit deduci quod erat antea deductum per uiam exceptionis. no. bar. in. l. fundum. ff. de excep.

¶ An per statutum possit tolli actio uel potestas agendi. puta dicit statutum quod si quis cõmiserit tale quod non audiatur neque agendo. neque defendendo. bar. in. l. cum mulier. ff. solu. matri. ubi etiam bal. in repetitione ssiius. l. Albe. in. l. omes. C. de epis. et cle. et in. l. ea que. C. quõ et quãdo iudex. moder. in. c. dilecti. de excep.

¶ Actio proprie accipitur pro iure agendi potest sumi stricte. large et largissime. ut. ff. de uerbo. signi. l. pecunie. §. actiones.

¶ Unum est genus actionis spẽs autem sunt multe ff. de acq. pos. l. iii. §. fi.

¶ Actio quandoque sumitur pro replicatione. ff. de in rem uerso. l. si pro parte. §. uersum. ff. rem ra. ha. l. si sine. § si in stipulatione.

¶ Quid sit actio in factũ et quomodo alia est spẽalis. alia est generalis alia generalissima. uide Spec. in ti. de cã pos. et pprie. §. notandũ. ℣ item iura.

¶ Que sunt actiones bone fidei et que stricti iuris. et quare sic dicantur. nõ. glo. de excep. c. cũ uener. bilis insti. de acti. § actionũ.

¶ Quando agitur actione reali exprimenda est res que petitur glo. et doc. in. c. ii. de libel. ob.

¶ Actio displicuit sed passio grata fuit. hic. ℣ sꝰ. nõ. in. c. i. de consecr. eccle. uel alta. glo. in. ℣ sanguinis in fine li. vi.

¶ Agens actione reali non solum petit declarari se dominũ. sed etiam rem restitui. de li. de. insti. tumen. inter dilectos.

¶ Agens operatur secundum dispositionem patientis de peni. di. iii. §. talis. i. q. i. . lertur et c. uulnerato. et. c. necesse. et. c. p ysaia. de bap. maiores. in ii. uidi. xi. q. iii. estimant. xxiiii. q. i. miramur. ff. de op. no. nunti. l. de pupillo.

¶ An super pluribus actionibꝰ possint contra eundem diuersi iudices impetrari. no. de rescrip. dispendia li. vi. in glo. in ℣ psonales et in ℣ impetrare.

¶ Que sit actio plerumque uerbis et ex quibus cõtrac. tibus oriatur. uide. i. l. i. et p totũ. ff. de plcip. ℣ Spec. de emp. et uen. §. nunc uidendũ. in pri. et quod ibi no. Io. an. in addi.

¶ Actio ex testõ est personalis Inno. in. c. querẽte in ℣ quadrimestre. de offi. dele. de testa. raynuitius in glo. tunc pdest.

¶ Si plures actiones pouuntur pro una re que tñ habent diuersum effectum condemnationis quere secundum quam debet fieri condemnatio Io. an. in. c. ii. de ordi. cognit.

¶ Forma agendi multum est consideranda. ut in dicto. c. ii.

¶ Actio ciuilis appellatur directa. actio uel utilis con petit p cubenti uide nõ. in. c. abbate ia. c. de re iudica. li. vi.

¶ Actione personali possum petere rem quam petii ex alia causa et succubui. no. glo. in. c. cum pon. ei. cum ecclesia. et. c. ulti.

¶ Actiõ oritur ex nudis uerbis. secundum ius canonicũ de pac. c. i. et ibi Io. Hosti. de testa. iudicante. xii. q. ii. quisquis. bñ facit quod no. glo. i. q. vii. quotiens. cordis uide quod dicam infra sub dictione pactum.

¶ Quid oporteat probare creditorem agentem actione ipothecaria. bar. in. l. rem alienam. ff. de pignorati. actio.

¶ Que sit actio ipothecaria et qualiter intentetur uide bar. in. l. i. ff. de salui. interdicto.

¶ Que sit actio publiciana no. in ti. de acti. §. alie autem. ff. de publi. l. i. et p totum.

¶ Qua actione agatur cui restituenda est hereditas. uide de testamentis. raynaldus. in glo. in uerbo

occasione.

¶ An illis casibus quibus in ecclesiam per dominũ transfertur dominiũ sine traditione a non domino transferatur publiciana. nõ. in. l. fi. C. de sacrosanc. eccle. Io. an. in addi. Specu. in ti. de loca. §. nunc aliqua ꝯ. lviii. Bal. in. l. quociens. C. de rei uen. Inno. de proba. in presentia. per dñm An. & moder. in c. ii. de consue.

¶ Qualiter ius habens in beneficio uł ad beneficiũ agat contra capitulum uel alium. uide plene in. c. mandatum. de rescrip. Inno. de conces. preben. quia diuersitatem.

¶ Quid sit actio que uocatur conditio ex. l. glo. et Bar. in. l. i. ff. de condi. ex. l. de elec. querelam. & ibi nõ. de resti. spo. sepe. glo. ď sepul. cũ liber. Inno. co. ti. in. c. de his. adde qđ dixi supra.

¶ An & qñ quis possit uel non possit uti pluribus actionibus in eodem libello. nõ. in. l. ꝙ in heredem. §. eligere. ff. de tribu. & in. l. i. ff. ui bo. rap. & in. l. pretor. §. i. ff. de iniur. plene ꝑ glo. Bar. & Bal. in. l. edita. C. de eden. et in. c. ut quis duas. de elec. li. vi. Inno. de collu. dete. c. fi. glo. et doc. in. c. cũ dilectus de reli. do. de mareria nõ. in. c. querelã ď elec. et in c. dispendia ď rescrip. li. vi. in glo. et in. c. ii. de cap. mona. adde quod dixi supra.

¶ Quid si ciuilis actio et criminalis simul concurrant de ꝙ primo debeat cognosci uel an una tollat aliam uide in auť. ut omẽs obe. iudi. ꝓuin. §. hec cõsiderantes in glo. in ꝯ de terminis coll. v. et in. l. ꝑsens. C. ad. l. iu. de plag. hr. C. qñ ciui. ac pre. cri. in rubro et in nigro et in. l. i. eo. ti. et ibi Cy. Bar. in. l. ex morte. et ibi Cy. et Bal. C. ad. l. acquil. et. l. inde neracius. §. si dolo. ff. eo. Bar. in. l. ii. §. i. ff. ui bono. rap. et in. l. interdum. ff. de publi. iudi. Spe. in ti. de inciden. qõ. §. i. ꝯ. porro si diuerse. adde gl. in. l. si actor. ff. de iusiuran. & in. l. iiii. §. fi. al. est. l. si filius. §. nouissime. ff. nau. cau. stab.

¶ Quid in actiõe rei ꝑsecutoria & penali. an una tollatur per aliam glo. ff. cõmo. l. unde queritur & ff. si qui. cau. l. si duo. glo. in. l. si suus suũ. §. si puer. ff. ad. l. acquił. glo. in. l. si cum exceptiõe. §. eum qui ff. ꝙ me. cau. uide nõ. ff. ꝓ socio. l. rei cõis. C. ď fur. l. ancille. in glo. & ibi Cy. glo. in. l. ii. ff. de priua. de lict. & ibi Bar. & in. l. & an eandem. §. actiones. ff. de exceptio. rei iudica. Bar. in. l. i. §. unde queritur. ff. de publi. Specu. in ti. de inciden. qõ. per totũ adde Bar. in. l. quod senatus. ubi glo. & l. pretor. §. i. ff. de iniuř.

¶ An actõ debeat explicite proponi in iudicio uel sufficiat implicite. Inno. tenet hoc ultimũ in. c. dilecti. de iudi. adde ꝙ actionis nomen ď necessitate non exprimiť in libello. Spe. in ti. ď actu. & peti. §. sequtur ꝯ. sed numqd.

¶ An & qñ actio subrogata in locũ alterius sapiat naturam eius in locum cuius subrogatur. Bar. in. l. i. §. hec actio. ff. si quis in testa. li. esse ius. fue. gl. in l. eum qui. ff. de iureiuř. glo. in. l. item illa. §. i. ff. de constí. pecu. glo. in. l. iii. ff. de usur. Cy. in. l. i. §. & omẽs. C. de rei uxo. actí. glo. in. l. si eum. §. qui iniuriaꝝ. ff. si quis cau. & est conclusio ꝙ primeuã naturam sapiat non accidentalem. puta si per inficiationem cresceret. l. item ueniunt. §. cum prediximus. ff. de peti. here. debemus enim semper inspicere originalem causam. ut dicit glo. in. l. si a domino. §. ꝙ si. ff. de peti. here. facit. l. si. id quod ex causa. ff. de donat. de quo uide latius per dñm Ange. in. d. l. si a domino. §. i.

¶ Una actio qñqꝫ in aliam trãsfundiť. ut nõ. Bar. i. l. tutor. ff. de fideiuś.

¶ Que sit natura actõis noxalis. uiđ Bar. in. l. sed si unius. §. cum fuus. ff. de iniuř.

¶ Deportatus hꝫ actionem ꝓ his que susgentium sunt. Bar. in. l. iiii. & l. qdam. ff. de penis.

¶ An exprimens cãm in actione reali teneatur ꝓsequi. Bar. in. l. scio. in fi. ff. de ap. de iudi. examiata et ibi nota. in quibus habetur regula affirmatiua. ꝙ qui semel proposuit actionẽ debet ꝑsistere in ea usqꝫ ad sñiam ad cuius limitationẽ uide Bar. in. l. ii. ff. de preto. stipu. & in auť. qui semel. C. quomodo & qñ iudex.

¶ De actione confessoria & negatoria uiđ Bar. in l. si prius. ff. de no. op. nunt. c. examĩata. de iudi. do. Anto. in repetitione. c. fi. de cã. pos. & ꝓpric. Inno. in. d. c. examĩata. & in. c. abbate. de. ꝯ. signi. & in. c. conquerente. de offi. ordi.

¶ Actio pignoraticia hꝫ locũ etiã si res pignorata ꝑuenit ad debitorẽ sine facto creditoris. Bar. in. l. inglino. ff. de dam. infec.

¶ An alterata actione directa inutilem pendente iudicio possit ex eadẽ instantia sequi condẽnatoria Bar. in. l. ꝗꝗ. §. iulia. ff. de aqua plu. arcẽ. uide quod dicam infra.

¶ De dñia inter realem actionem & in rem scriptam. nõ. Bar. in. l. si tercius. §. si quis prius. ff. de aq. plu. arcen.

¶ Que sit actio arbitraria & qualiť cognoscatur. Bar. in. l. hoc edicto. in pn. ff. de pub. & in. l. i. C. ubi cõue. qui cer. lo. da. ꝓmiś.

¶ Actionem realem quis suscipere non cogitur. ut ff. ď rei uendi. l. fi. secus in personali. casus est in. l. summa cum ratione. in fi. ff. de pecu. qui casus non est alibi. zc.

¶ An actio ordinaria tollat extraordinariaꝫ. nõ. per Sal. in. l. ancille. C. de fur. faciunt. nõ. ꝑ Bar. in. l. in ꝓuinciali. ff. de no. op. nunt.

¶ An actio de dolo concurrat cũ interdicto. unde ui. uł ꝙ ui aut clam. seu actione iniuriaꝝ. uide Bar. l. de dolo. actio. C. de dolo.

¶ Dñiam inter actionẽ utilem ex testõ & actionẽ in factuꝫ. uide per Bar. in. l. si quis pecuniã. ff. si qs ommis. cau. testa.

¶ Inanis est actio ꝙ inopia debitoris excludit. de resti. spoli. olim. ii. de solu. odardus. glo. de benefi. sicut dignum.

¶ Que dicatur actio natiua & que datiua. Bar. in l. i. ff. de ac. & ob. Cy. in. l. cum mota. C. de trasac.

¶ An & qñ actio cessa uni possit cedi alteri. uide Bar. in. l. non quocũqꝫ. §. qui garũ. ff. de le. i.

¶ An actiones descendentes ex testõ sint ꝑpetue. uel temporales. Bar. in repetitione. l. omnes. populi ff. de iusti. & iur.

¶ Licet lex deneget actionem tamen non tollit eã ipo iure. Bar. in. l. na. & postea. in pn. ff. de iuriu.

¶ De actionib⁹ subsidiariis quo & qñ dantur. i. õ. Bar. in. l. i. ff. de condi. ex. l.

¶ In actionibus popularibus si unus agat ꝑiudicat omnib⁹ aliis absentib⁹ nisi in duob⁹ casibus. uide gl. penul. in. c. dilecti. de iudi.

¶ Actiones que dant possidentibus ponit Inno. de iudi. examiata. insti. de ac. §. eque. & ff. si ser. uedi.

l. & si forte. § sciendum.

¶ Agi pot de pluribꝰ in eodem libello. no. Inno. in c. querelam. de elec. in i. glo.

¶ Agens simpliciter uidet intentare tam ius cōe q̄ consuetudinariū & municipale. no. Inno. in c. dilectus. de offi. ordi. post prin. & in c. constitutus. in ti. de reli. domi.

¶ An actio detur ꝓ modico uide in l. scio. ff. de re li. in inte. no. glo. in ꝓhemio decre. & in c. cōte. de re iudi. xiiii. q. vi. c. si. & ibi Archi. adde glo. in l. si oleum ff. de dolo in fi. cum l. se. melior glo insti. de re. diui. § gallinaꝝ.

¶ An actiones penales dentur heredibus & cōtra heredes. h[ab]etur. ff. de regu. iuris. l. pupillus. § i. de sepul. c. fi. d̄ rap. in literis. xii. q. ii. pater qui filios xvi. q. vi. si epum. uide in l. i. C. ut acti. ab here. & contra here. & in c. i. de delic. pue. & in l. una C. si ex delic. defunc.

¶ Qui actionem habet rem ipsam uidetur habere ad quam illa actio competit. ff. de regu. iur. l. qui actionem.

¶ Cui damus actionem multo fortius & exceptionem ff. d̄ superfi. l. i. § q[uo]d ait. & ff. de regu. iur. l. in iure. § cui damus. Imo d̄ excep. pi. c. i. dilecti. Dy. i regula qui ad agendu. li. vi. & ff. que lega. l. i. § i.

¶ Quedam actiones psonales dantur ad instar realium. ff. si quia paupe. fe. dica. l. i. § fi. ff. de noxali. l. penul. § fi. [illegible]

¶ Actio psonalis non sequitur possessorē. ut. ff. ad trebel. l. i. § si heres. ff. quorum lega. l. i. § illud. adde quod dicam infra.

¶ Quando competat actio de dolo. uide in l. i. et ꝑ totum ff. de dolo. uide in c. ultimo. de imu. eccleś. li. vi. in glo. si.

¶ Quando habeat locum actio l. acquil. uide insti. ad l. acquil. per totum. glo. in c. ultimo. de iniuri. & dam dato.

¶ Agens ciuiliter certo casu agit ad depositionem [illegible] frequens. in glo. ii. q. i. in primis in glo. non intelligas.

¶ De actione que competit pro damno dato & de actione iniuriaꝝ no. glo. de offi. ordi. si canonici li. vi. in ꝟ. damnis.

¶ An si tpe inchoati iudicii alicui nō cōpetit actio que tamen tpe snie cōpetit possit sequi condemnatio uide de elec. dudu. in glo. magna circa fi. de re iudi. abbate li. vi.

¶ An ꝓponens inceptam actionē amittat intentionem suam & possit ad aliam [illegible] ff. d̄ institoria l. sed & si pupillus. § pe. ff. si mes. fal. mo. dix. l. i. in glo. & ff. de edil. edic. l. bouem. § si sub conditione. in glo. Specu. [illegible] ti. de offi. iudi. § deseruit. ꝟ. item ut absoluat. no. in c. examinata. de iudic. in glo. ii. & ibi Io. an.

¶ Que actio dari debeat ubi lex non dat. no. in l. quotiēs ff. de prescrip. uerbis. Cy. in l. ex placito C. d̄ re. permu. Specu. in ti. de act. & peti. § ii. ꝟ. si uero uelis & sequen.

¶ Que dicatur actio directa & que utilis. glo. in l. si quis id quod ff. de iurisdic. om. iudi. Cy. in l. si quis ꝑro. C. de fur. glo. in l. cōsensu. ff. de ac. & ob. & ibi Bar. glo. in l. curatorē. C. de nego. ges. & l. actio ff. eo. Bal. in d. l. si quis seruo. adde no. in l. qui stipendia. C. de ꝑcu. uide Raph. ful. in l. si in autē. § sed & si. ff. de rei uen.

¶ Actione directa in utilem alterata pendente iudicio an possit sequi condemnatio ex eadem instantia. uide Bar. in l. q̄q̄ § iulia. ff. de aqua plu. ar. uide Specu. in ti. de ac. & peti. § ii. ꝟ. hoc quoq. non est ꝑtermittendum & Io. an. ibi in addi. ti. d̄ sen. pla. § qualiter. ꝟ. q. si lis. & de offi. iudi. § deseruit. ꝟ. quid si libellus.

¶ Qui solum hꝫ actionē utilē cedendo eam nihil retinet apud se. ut no. ff. ad trebel. l. ex asse. Spe. in ti. de cessi. ac. § i. ꝟ. sed pone. & ibi Io. an.

¶ In quibus differunt actio directa & utilis. no. glo. in l. actio. ff. de nego. ges. & in l. curatoꝝ. C. eo. ti. & Cy. in l. i. C. de acti. & obli. & in l. ex legato. C. de lega. Dy. in regula pro possessore. li. vi. Bar. in l. i. ff. de actio. & obli. Spe. in ti. de acti. & peti. § ii. ꝟ. si. fi.

¶ Quibus casibus cōpetat utilis actio sine cessiōe no. C. d̄ lega. l. ex legato & ibi Cy. & glo. & Cy. C. de ac. & ob. l. i. uide Bar. in l. stipulatio ista. § si stipuler. in penul. coll. de. ꝟ. ob. Io. an. in addi. Spec. de cessi. ac. § i. ꝟ. sed numqd.

¶ An actio utilis sit datiua uel natiua no. Cy. in l. i. C. de acti. & obli. Bar. in l. i. ff. eo. glo. in l. pater. & ibi Cy. C. de pac. conuen. Bar. in dicta l. i. C. de actio. & obli.

¶ Actio directa & utilis non dat uni & eidē suo nomine. uide bar. in l. si heres institutus. ff. ad tre. bel.

¶ An actio utilis ꝑferatur directe. no. ff. de ꝑcur. l. in cause. § fi. in glo. & no. C. de noua. l. si delegatio in gl. & ibi Cy. no. ff. de mino. l. & si sine. § sed ꝙ papinianus. in glo. & Cy. in l. si tibi. C. de here. uel ac. uendi.

¶ An actio perpetuet ꝑ citationē uel executionē no. ff. de co. ꝑ quem fac. e. l. i. l. fi. in glo.

¶ Item an perpetuet ꝑ libelli oblationē. uide glo. in l. i. C. qñ li. princi. datus. Cy. in l. ii. & ibi etiam glo. eo. ti. Item an per litis contē. no. glo. in l. si C. de dolo & glo. in l. fi. C. de ꝑscrip. xxx. an. & ibi uide &. C. de temp. in inte. resti. pe. l. fi. in glo. & ibi per Cy. Bar. in l. omnes. ff. de regu. iur. adde quod no. Bar. in l. cum hereditas. la. ii. ff. ad trebel. ubi tractat an perpetuet contra eum qui tenebat. utili. de quo dic ut ibi ꝑ eum.

¶ Actio pretoria est temporalis quando est cōtra ius ciuile. alias est ꝑpetua. ut l. in honorariis. § sed cum rescissa ff. de ac. & obli. uide Bar. in l. iulia. in prin. ff. de ac. emp.

¶ Actio quanto minoris repitur ciuilis & ꝑtoria de quo in d. l. iulia in prin.

¶ In actionum multiplicatione non gloriatur iurisconsul. ut l. si ita fuero stipulatus. cum l. sequen. ff. de noua. uide dñm Raph. ful. in l. si quis certum. ff. si certum peta.

¶ Actio directa l. acquil. cōpetit habenti directū dominiū & utilis habenti utile. ut l. item mela. § leg. & § fi. cum l. se. ff. ad l. acquil.

¶ Actio psonalis d̄ sui natura est perpetua. ut. l. i. C. de consti. pecu.

¶ Quando actio dicatur prodita ad uindictam uel ad rem familiarē uide Bar. in l. ptor edixit. § si dicatur. ff. de iniur.

¶ An in actione confessoria & negatoria quis precise compellatur ad pacientiam uide Bar. in l. i. ff. de no. op. nunc.

¶ Qualiter & quo respectu dicat actō arbitraria

& quo cognoscat. uide Bar. in. l. hoc edicto in pn. ff. de publi.

¶ An actio i factu oriat ex snia interlocutoria. uide in. l. a diuo pio. in pn. ff. de re iudi.

¶ An in actione iniuriaz debeat certa quatitas exprimi. Bar. in. l. iniuriaz. la. ii. ff. de iniur.

¶ An acto penalis duret anno. uide in. l. in honorarus ff. de ac. & obli.

¶ Que actio det ex cotractu feudatario uel emphiteotico. Bar. in. l. in comodato. §. fi. ff. como.

¶ In quibus contractibus dentur actio directa & gria. uide Bar. plene in l. curatoz. ff. de nego. ges.

¶ Actio que datur ex equitate legis si me & tecu ff. si cer. peta. non dicitur pprie actio licet aliqd de meo sit penes te nisi factu pcedat. Cy. in. l. i. C. ubi cau. fisca. in. iii. q.

¶ In causis piis ubi conscia stimulat pducit actio licet alias materia non sit apta ad pductione. C. de religio. l. milit.

¶ Quando actio subrogata in locu alterius sortiat illius natura. uide Cy. in. l. i. §. & si non ignoramus C. de reiuxo. acti.

¶ Actio quandoq competit ad id ad quod nomen actiois oino repugnat. nec illi pporcionat. ff. de aq plu. arcen. l. i. §. de eo opere.

¶ Actiones sunt de iure ciuili ff. de ac. & ob. l. actionu §. omes ubi tex cum glo.

¶ Que sit differentia inter actionem petionem. & prosecutionem. uide ff. de actio. & oblig. l. actio in personam.

¶ Quo debet intelligi q sine actione nemo experitur. uide Bar. in. l. si titius. ff. de pb obli. & adde casum in quo licet constet actionem non copetere tn admittit quis ad agendu paciente reo. ff. ad exhib. l. iulianus. §. quesitum.

¶ Habens utilem actione non pot dicere quem sibi obligatum quia non transfert utilis obligatio sicut utilis actio. glo. in. l. i. C. de actio. & obli. tex. facit contra. in. l. in solutione eo. ti. uide Bar. in. l. i. ff. de actio. & obligati.

¶ Multe actiones psonales in rem scripture numerant p glo. in. l. iii. §. pterea. ff. ad exhiben.

¶ Actio appellat formula. uide i pohemio. ff. toz. §. lus igit. & ff. de fur. l. si fuus nauem.

¶ Ubi non est puisum de actioe pot agi officio iudicis ff. de annu. lega. l. quintus.

¶ Quomodo cognoscatur an actio detur ad uindictam uel ad extimatione. uide glo. nobi. in. l. eum emancipati. §. emancipat. ff. d colla. bono. Bal. in. l. hec actio. ff. de calumni.

¶ Actiones q oriunt ex maleficio uel quasi no uident nasci ex obligatione naturali seu iur gentium sed solum ex ciuili ul pretoria. ut est glo. singu. insti. de iure naturali. §. ius autem gentium in. pb pene. Sed aduerte quia illa glo. debet restringi in actionibus que dantur ad meram penam. & hoc ideo qa iure naturali. i. diuino uel gentium non tenet quis ad meram penam applicandaz aduersario xii. q. ii. fraternitas. & ibi glo. not. sed ubi ex delicto datur actio ad rei restitutione uel emendaz quis tenetur de iure diuino. ff. de furti. l. fi. & sic debet intelligi quod ibi notat Bar. & institu. de obli. que ex male. nasca i principio. & sic debet restringi quod notat Bar. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure. que sunt bene notanda.

¶ An actio utilis & directa nascant in mã feudali sicut in aliis contractib9. uide doc. & maxie do. Iacobe are. in lect. sua noua. x. coll. in. c. i. §. similiter. de lege corra.

¶ An & qn actio copetat uasallo p re feu. uide p eundem in. c. i. §. i. de inuesti. de re alie. fac. & in. c. si uasallus. si de feu. fue. contro.

¶ Quam actionem intentat dns contra uasallu. uid per eundem in. c. i. §. sed nec alia. que fue. pma cau. bene. amit.

¶ Quaz intentione intentat dominus contra emptorem ad renouationem feudi alienati. uide eundez in. c. i. de contro. inter do. & emp. & in. l. i. de pbi. alie. feu. p Frede.

¶ Que actio pferat an directa que est penes dnm. uel utilis que est penes uasallum. uide quod idem dns Ia. notat per quos. fi. inuesti. in pn. & de. l. corradi. §. similiter.

¶ An id quod fuit deductum per modu exceptionis possit deduci per uiam actionis. Bar. in. l. fundu ff. de excep.

¶ Que actio copetit ad illud quod quis sine facto suo amisit. uide Bar. in. l. d pupillo. §. meminisse. ff. de no. op. nunti.

¶ Actio psonalis ut dixi supra non seqtur fundu quod est regulare. Fallit primo fauore ultime uoluntatis. ut. l. plane ii. & §. i. ff. de legati. i. Secundo si possidens bona dolum pticipasset. ut. l. i. C. si uen. pigno. aga. Tercio ex causa lucratiua. ut. l. fi. in pn. ff. de eo per quem fact. est. & in. l. pater dotem. ff. de do. prele.

¶ An ex eodem contractu detur actio ad resoluendum contractum. no. in. l. exempto. §. i. & §. si quis uirginem. ff. de actio. emptio. & l. quoti. §. i. in glo. ff. de usufruct.

¶ An actio semel extincta resuscitetur. no. glo. ff. de here. uel acti. uen. l. fi. §. fi. ff. d solu. l. qui res. §. aream. & ibi Bar. Cy. C. si aduer. transac. l. fi. in pn. Bar. in. l. meuius. §. duobus. ff. de legati. ii. in sexta oppositione.

¶ An actio q datur p diuersis rebus sit una ul plures. uide in. l. heredes. §. de plurib9. ff. fa. hercis.

¶ An actio psonalis transeat ad singularem successorem. no. glo. in. l. i. §. si heres. ff. ad trebell. & ibi Bar. uide eunde. ff. de aqua plu. ar. in. l. si tercius. §. si quis prius. ff. de contrahen. emp. l. fi. in fi. Bar. in. l. ii. C. de debi. ciui. luxi.

¶ Que sunt actiones psonales in rem scripte. uide glo. in. l. iii. §. est aute. ff. ad exhibendu. & in. l. i. §. pen. ff. d interdic. glo. ff. de aq plu. ar. l. i. Bar. in. d. l. si tercius. §. si quis prius.

¶ Actio qnq dat in aliu pter inopia alterius. no. glo. in. l. si apud que. ff. de minori.

¶ In quo differunt actioes ex maleficio ab illis ex quasi malefico. no. glo. in. l. fi. §. seruoz. ff. nau. cau. stab. insti. de obli. que ex quasi malefi. §. fi. in glo. glo. in. l. sicut. C. de pscrip. xxx. an. insti. de acti. §. item seruiana. & §. maxime.

¶ Que sit actio uniuersalis. que generalis. que specialis. Spe. in ti. d actio. & peti. §. ii. pb item uniuersalis actio. & no. q quatuor. uide glo. no. in. c. ii. de libel. oblati.

¶ Que sunt actiones reuocatorie & quibus dentur no. glo. in. l. ii. C. si in fraudem patro. et ibi Cy. no. insti. de actio. §. item si quis in fraudem. in glo. ide

glo. Dy. & Bar. ff. de his que in frau. cre. l. hac in factum.

¶ Si actio nō est edita in libello an psumat intenta tū. uide Cy. in l. edita. C. de eden. in q. v.

¶ An actio qua tenet heres sit eadem cum illa qua tenebat defunctus. no. Cy. in l. i. in fi. C. de his qui in prio. cre. lo. succe.

¶ An actio varietur ex detractione uel adiectiōe qualitatis. nō. Bar. in. l. denuntiasse. §. quid tamen. ff. de adul.

¶ Que dicatur actio popularis & quare. nō. ff. de pop. ac. sup. rubrica.

¶ Quot sunt actiones bone fidei & stricti iuris. & in qbus differant. uide insti. de ac. §. actioni. in gl. de excep. cum uenerabil. ubi glo.

¶ Actio directa non transit in cessionarium glo. in l. quis ergo casus ff. de pecul. glo. in l. ea. uō. ff. pro socio.

¶ An actio que est inutilis principali sit utilis defensori uide in. l. & heredi. §. nos autem. ff. de pac. per glo.

¶ An actio q̄ est inutilis cedenti sit inutilis cessionario. nō. ff. de fideiuss. l. cum his & ibi Bar. glo. in d. l. & heredi. §. nos autem.

¶ Que sunt actiones piudiciales & quibus cōpetāt & de eax natura. nō. glo. insti. de ac. §. piudiciales. Bar. in l. fundū. cum l. se. ff. de excep. Io. an. i addi. Spe. de ordi. cog. sup. rubrica. uide Spe. i ti. d̄ na. ex li. ueni §. porro.

¶ Actio ex testō est stricti iuris quo ad pstandum iuramentū in litē. Bar. ff. de in litē iuran. l. alias. sed quo ad fructus & accessiones est bone fidei ut. l. in minor. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est ne. & etiā quo ad alia que enumerant. in. l. si heres generalit. ff. de lega. i.

¶ Actione iniuriax tenet utens aliq̄ consuetudine uel statuto quo legi piudicat. glo. in. l. iniuriax. ff. d̄ iniur. in. v. usurpatum.

¶ Quare actio pro socio non oriatur nisi finita societate. uide Bal. in. l. i. circa finem. C. ut acti. ab he. red. & contra hered. incipi. ubi etiaz tractat an ex obligatione in diem nascatur actio ante diem. de quo dixi supra.

¶ Que sit actio perpetua & que tpalis. uide insti. de perpe. & temp. ac. & uide Bal. in l. receptitia. ff. de consti. pecu.

¶ Actio q̄ iussu & actio mādati quō differant. & in quo cognoscantur. uide Bal. in l. si mandato C. q̄ cum eo.

¶ An actio de peculio sit realis uel psonalis. & an actioni reali accedat fideiussor. uide Bal. in. l. dnm. C. q̄ cum eo.

¶ Actio popularis cōpetit etiam forensi qui longo tpe stetit in ciuitate. fm glo. in. l. ii. §. pen. ff. ne qd in loco publi.

¶ Actio descendens ex statuto est stricti iuris. l. ex constitutionibus. ff. ad munici.

¶ An actio furti sit publica uel priuata. uide Bar. in rubrica. ff. de popu. acti. & Bal. contra. in. l. aduersus. C. de furtis.

¶ Que dicatur actio ad uindictam. uide glo. in. l. cum emancipati. §. emancipatus. ff. de colla. bono. quā p sing. allegat. Bal. i. l. rei iudicate. §. i. ff. solu. matri. sed & socia uidet esse. in. l. p herede. §. i. ff. de acq. here. adde quod dixi supra.

¶ Melius est habere directā actionē q̄ utilem. gl. in. l. mutus. §. si pcurator. ff. de pcur. qd intelligit qn̄ alius utilem non haberet alias utilis pfertur directe. ut. l. iii. C. de nouati.

¶ Actio quādoq̄ sumitur pro replicatione. ut. ff. rem ra. habe. l. si siue. §. si in stipulatione. quandoq̄ pro obligatione. ut. C. de episco. & cleri. l. ii. quandoq̄ pro retentione. ut. C. d̄ legi. l. non dubium. secundū unū intellectum. quandoq̄ pro defensione. ut. C. de iur. & fac. igno. l. i.

¶ Qualiter agendum sit contra canonicum qui pcepit fructus & cessauit a diuinis. nō. gl. d̄ offi. ordi. si canonici. li. vi.

¶ An actio sepulcri uiolati infamet. d̄ iude. c. sicut in glo. penul.

¶ Quando due actiones cōpetunt ad uindictam & per unaz uenit maior pena imponenda q̄ p aliam si semel actum est de una non agit postea ad aliā. ff. de iniuriis. l. pretor. §. i. de accusa. de his. ii. q. vi. si quis ex pluribus.

¶ Actio competit gubernatori ecclesie. de elect. c. querelam.

Actor

¶ Quis dicatur actor uniuersitatis. nō. ff. q̄ cuiusq̄ uniuersi. no. l. i. in glo. super v. sindicum.

¶ An filiusfa. possit esse actor uniuersitatis. nō. in. l. item. §. si ff. q̄ cuius. uniuersi. no.

¶ Que est differentia inter actorem sindicum & procuratorem. nō. glo. ii. q. vii. c. si quis erga episcopum. Inno. in. c. penul. de iur. calum. glo. in. c. i. de obli. ad ratio. Inno. in. c. petitio. de procura. & in. c. fi. eo. ti. aliquid xvi. qōe. vii. quoniam. in quibusdā Bar. in. l. actor. ff. rem ra. habe. Spec. in ti. de acto. ab uniuersi. consti. per totum. & ibi uide Io. an. in addi. super rubrica.

¶ Actor dicitur qui uocat uel trahit aliquem in iudicio. de v. signi. forus. Item dicitur actor a tutore constitutus in causa pupilli ut. C. de app. l. si actor. aliqn̄ dicitur actor constitutus ab uniuersitate. ut dix. supra. quādoq̄ actor. i. castaldus. ut ff. de offi. presi. l. ultima. insti. de iniur. §. sed pena. quandoq̄ actor. i. aduocatus qui causas agit. ut. C. ne lice. potentio. l. i. cum si.

¶ Si actor agens rei uendicatione pponat unā causam & succubat pōt ex alia causa agere. si uero nullam expssit tunc uidet omne ius suū deduxisse i iudicium. unde si absoluit reus qa actor non pbauit. obstat sibi item agenti exceptio rei iudicate. no. de libel. obla. c. ii. in glo. magna.

¶ Actor intentans uniuersale iudiciū non habz necessario expmere singulas res sed sufficit dicere peto talem hereditatē quia sum heres. nō. glo. & doc. in. c. fi. de libel. obla.

¶ Si actor negligit prosequi causam potest reus mitti in possessionem bonoruz actoris propter eius contumaciam. no. de uerbō signi. dilecto. in glo. ii. quam uidetur repbare Specu. in ti. de primo & scdo decreto. adde no. in. q. iii. §. spaciū. §. q̄ fieri.

¶ Actor trahens reū ad uetitū examen perdit causā C. de iur. om. iudi. l. in criminali. Idem si trahit reū ad diuersa tribunalia. no. de pur. cano. in. c. cum dilectus. in glo. fi. glo. xi. q. i. inolita.

¶ Si actor pponit ineptam actionē reus absoluitur & nihilominus si postea pponit aptam tenet reus respondere. de iudi. examinata.

¶ Actor non cōpellitꝰ iurare ex quo plene ꝓbauit ut nō. in. c. ii. de ꝓba.

¶ Actor ante libelli oblationem cautionē pstat de lite cont. & de omni damno restituēdo reo si pdat. iii. q. iii. §. libellum. uide qd nō. in aut. offeratur. C. de lit. cont.

¶ Actori non reo incumbit onus ꝓbationis. ff. de ꝓba. l. ii. vi. q. v. ꝙ autem.

¶ Quid si concurrant actor & reus in ꝓbationibus faciendis quem debeat iudex p̄mo admittere. uide Bar. in. l. si queramus. ff. de testa.

¶ Actore non ꝓbante reus debet absolui hoc ē regulare. C. de eden. l. q accusare. & in. l. actor ꝙ asseuerat. C. d ꝓba. quod intellige nisi ꝓ actore sit ius cōe quia tunc etiam si nihil ꝓbaret iudex dꝫ ferre sniam ꝓ eo. sm glo. nō. in c. cum ecclesia uulterrana de elec. & in. c. i. ut eccle. bene. doc. in. d. l. qui accusare & in. l. sicut. §. sed si queratᷣ. ff. si ser. uen. Bar. in. l. si prius. ff. de no. op. nunt. Item aduerte quia licet intentio actoris sit d iure cōi fundata si tamē reus aliqd ꝓbet incontrariū licet nō plene. facit tn̄ ꝙ psumptio que erat pro actore sit dubia. alio casu uenit snia ferenda ꝓ reo. sm Bal. in. l. i. C. de ꝓba. & in. l. in bone fidei. C. de reb. cre. Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiuran. ꝓ. sed quero qd si actor. Io. an. c. fi. eo. ti. dn̄s Anto in. c. post electionem. de cōces. ꝓben. & in. c. fi. de succes. abintesta. ubi est tex. ualde nōbi ꝙ ad excludendam intentionē actoris sufficit ꝓbatio p adminicula & semiplena ad idem quod no. in. c. ii. de rescrip. & quod nō. Bar. in. l. non solum. §. sed ut probari. ff. de op. no. nunt. que sunt bene notanda. adde ad materiam quod nō. vi. qōe. v. actor.

¶ Actor debet sequi forū rei. ut. l. i. C. de iuris. om. iudi. de fo. compe. cum sit generale. xi. q. i. experientie. & c. si quisq̄. & l. ii. C. ubi in rem ac. de foro compe. si clericus.

¶ Actor qui plura adducit copulatiue debꝫ omnia ꝓbare. secus si disiunctiue uł diuisim. nō. Hosti. in c. olim. de rescrip.

¶ An actor in petitione sua possit non solū facere mentionem de actione sua sed etiam de replicatōe aduersus exceptionē rei puta peto a te. x. ex causa mutui nō ob. pacto de non petendo. qa tu postea fecisti pactū de petendo. nō. Io. an. post Inno. in. c. cū bertoldus. de re iudi. Bal. in. l. pacta que contra. C. de pact. & in. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. d pac. & est conclusio ꝙ sic. quod tene menti. quia habui de facto.

¶ An actore excōmunicato labatur terminus reo. nō. Inno in. c. prudentiam. de offi. deleg. in antepenul col. in fi.

¶ An actor excōmunicatus debeat citari quando agitur de ipsius p̄iudicio. Inno. tenet ꝙ sic. in dicto c. prudentiam.

¶ An ꝓ actore absente sed non p cōtumaciā possit ferri snia diffinitiua. nō. Bar. in. l. ꝓperandū. §. sin autē reus. C. de iudi. adde ꝙ actore absente & reo instante ꝓceditur ad sniam diffinitiuā. ut in. c. causam. de do. & contu.

¶ Actor fundans se ex contractu debet ꝓbare cōtractum p̄cessisse petitionē. Bar. in. l. non solū. §. si cum. de no. op. nunt. & in. l. & an eadem. §. actiōes ff. de excep. rei iudi.

¶ An actor possit ꝑticulariter peterᷤ qd sibi debetᷤ Bar. in. l. scire debemus. ff. de ꝟ. ob. & in. l. incōmodato. §. duobus. ff. cōmo.

¶ Quando agens ex iure cessio teneatur edere instrumentum cessionis ante lit. cont. uide Bar. in. l. si duo. ff. de solu.

¶ An actor teneatᷤ actionē exp̄mere ubi est certū actione cōpetere sed dubitatᷤ d nōie actionis. Bar. in. l. gallus. §. si curius. ff. de lib. & postu.

¶ Actori fauemus i ꝓcedendo sed reo in decidendo. Io. an. in regula cum sint iura ptium. li. vi. de re. iu. spo. cum ad sedem. in glo. ii. in fi. Bar. & Ange. in. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi.

¶ Licet actor habeat ꝓ se fundatā intentionē pōt tn̄ sponte i se onus ꝓbandi suscipe non tn̄ ad id cōpelli pōt neq̄ etiam iurare & nō ualet contraria cōsuetudo. tex. in. c. ii. de proba. & in. l. cum uirum. C. de fideicōmis.

¶ Actor q fecit inducias principali debitori si uult agere contra fideiussorem repellitur ab agendo si p fideiussorem petatur cessio & opponitᷤ de beneficio cessionis. ff. de solu. l. sicum. §. penul. ff. de ꝟ. obli. l. scio. §. fi. de pac. l. utiq̄. cum. l. seqn̄. ff. man. l. si fideiussor. §. q̄daꝫ. in glo. C. de p̄ci. impa. offe. l. quot. Bar. in. l. idem. §. fi. ff. de pac.

¶ Actorᷤ plene ꝓbante intentionē suā & reo semi plene exceptionē deferendū est iuramentū actori. & reus condēnandus. Spe. in ti. de iuiuran. §. sup ꝓ quid si actor. & ibi Io. an.

¶ An is qui agit depositi & probat commodatum p testes uł confessionē aduersarii debeat obtinere uide Spe. in ti. de ac. & peti. §. i. sup. ꝓ. hoc quoq̄.

¶ Actor cōpulsus a iudice litigare. pōt esse in iudicio licet sit excōicatus. uide glo. fi. in. c. significauit de offi. ordi. Inno. in. c. exceptione. de excep. ita limita. c. intelleximus. d iudi. & adde ad ea que dico ibi in repetitione.

¶ An actori sufficiat fundare intentionē suam ex cā supuenienti. uidetur ꝙ non. de re iudi. abbate. li. vi. in glo. in. ꝓ. in reo.

¶ An actor possit cōuenire reum sup pluribus psonalibus actionibꝰ coram diuersis ordinariis uł sup una corā ordinario. sup alia coram delegato. glo. & doc. in. c. fi. de rescrip.

¶ Actor interdum se absolui petit. de rescript. dilectus. ii.

¶ Actor dꝫ se subscribere in libello. de libel. obla. c. i. quod non seruatur.

¶ Actore excluso ab agendo pōe reus causam in rescripto comp̄hensam ꝓsequi corā eodem delegato. licet impetrato ab actore. de quo dic ut in. c. ex cōquestione. de resti. spo.

¶ Reo cōtumace actor mittiᷤ in possessionē ecclesie qn̄ ecclesia petitur ut ꝓprietas. de dol. & contu. c. ii. ac. i. et. ii. & c. ii. de eo qui mit. in pos. secus si petitur ut titulus beneficii. ut in. c. i. de eo qui mitti. in poss. libro. vi.

¶ An actor debeat esse presens qn̄ constituitur a tutore uel curatore. Spe. in ti. de acto. uidetur dicere ꝙ sic. Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha. nihil dicit de presentia actoris sed de p̄sentia curatoris. p. l. curatorem. C. qui dare tu. pot. uide tex. in. l. i. C. de actore a tuto. seu cura. dan. insti. de cura. §. ii. ff. de tutel. l. solet.

¶ Actor non pōt post lit. cont. sine causa reuocari sicut nec ꝓcurator. ut est tex. cum glo. in. l. ite eos

§. actor. ff. q̄ cuiusq; uniuer. p mortē tn̄ principalis etiam post litī. contē. censet̄ reuocatus. uide tex. in cle. ff. de procu.

¶ An actor datus ab aliq̄ teneat̄ appellare. uide in l. si actor. C. de app. & ibi Bal.

¶ Actor qui alium citari fecit non comparens in termino condemnatur in expensis & iterum citatio sibi non permittitur nisi sufficienter caueat de comparendo in termino. ut in c. i. de dolo & contuma. libro. vi.

¶ Actor debet esse cum iuribus suis patus. ut. l. si quando. C. de dila.

¶ Si actor & reus simul uadunt ad iudicē & quilibet petit se p̄mo admitti. uide Bar. & Ange. in. l. si queramus. ff. de testa.

¶ Si actor habet rationabilez causam agendi licet erret in nomine actionis error ille propterea non uiciat de iure canonico. secunduz Inno in. c. examinata. de iudiq. secus de iure ciuili. ut idem no. in c. dilecti. eo. ti.

¶ Actor debet semper intentionem suam fundare super illa causa super qua ius fundat se & non debet querere causam extraneam. ita dicit Inno in. c. cum sit de foro compe. facit. l. si duo patroni. §. iii. ff. de iureiuran.

¶ Actor cōuentus a reo nō pōt recōuenire reū qa recōuentio intelligit̄ respectu primi qui cōuenitur de. mu pet. c. ii in glo. ii.

¶ Actor qui administrationem recepit a lege potest petere restitutionem in integrum sine speciali mandato fm Inno. in. c. suscitata. de resti. in integ.

¶ Actore p̄sente & reo absente uel econtra qualit̄ procedi debeat. plene habetur in. l. ꝓperandū. C. de iudi. & l. post edictū. ff. eo. glo in. c. ꝑut. de dol. & contu. & in. c. ꝑ tuas. de app.

¶ Actor inueniens reū corā iudice pōt sibi offerre petitionē suā. & reus tenet̄ habere inducias. ꝯ offi. dele. cām. & ibi de materia p Inno.

¶ Qn̄ plures possunt esse iudices in una cā actoris est electio. C. de epis. & cler. l. cum clericis in prin. & in aut; habita. C. ne fi. ꝓ pa.

Actus

An actus qui non ualet ut agitur ualeat ut ualere pōt. nō Cy & Bal. in l. n̄ codicillū. C. de testa. Bar. & do. meus Raphaelma. in. l. i. § si quis ita. ff. de ꝟ. ob.

¶ Actus positiuus seu affirmatiuus potentior est ad inducendum consensum. i. ad exprimendam uoluntatem q̄ priuatiuus uł negatiuus. dictum est In no. in c. ueniens. de filii. presbit. in § lo. prima circa finem. glo. de consti. cum accessissent doct. in c. dilectus. de cap. mo in glo. super ꝟ. uotum. dicā infra sub dictione factum.

¶ Actus actiuoꝝ sunt ī paciente bene disposito. de spon. iuuenis. i. q. i. ꝑ ysaiam. ff. si qua. pau. fec. di l. i. §. cum arietes. ff. ad l. acq. l. si ex plag. § tabernarius. de pe. di. i. medicina. no Io an. de sen. excō. romana. li. vi. sup. ꝟ. per hanc.

¶ Ubi sunt duo actus paris potentie quia tunc reiecta consideratione temporis inspicitur qs sit potentior ď iure. in. c. eam te. & c. intellecto. de spon sa. c. sicut. & c. si inter. ubi plene de hoc in regula q prior. li. vi. & in. c. si a sede. de p̄ben. eo. li.

¶ Actus exterior non tantuz remunerat̄ q̄tum uoluntas. de pe. di. i. si cui etiā non secuto actu exteriori punit̄ mala uoluntas. de pe. di. i. l. si qs non dicā rapere. & l. si is qui cum telo. C. ad l. cor. de sic. de pe. di. i. cogitationis.

¶ Sine actu exteriori quis dicit̄ homicida & etiaz martir si uoluntarie patus est ꝓ xp̄o subire martirium. de pe. di. i. nunqd Caym.

¶ Actus iudiciales possunt fieri per seruum & pupillū. Bar. in. l. de pupillo. post p̄n. ff. de no. op. nū.

¶ Actus iudiciales semp sunt fiendi ad postulationem ptium. in. l. ꝓperandū. §. & siqdem. C. de iudi. Bar. in. l. iii. §. hoc aūt. ff. de dam. infec. ff. iudi. sol. in l. si qs apud. Bal. in. l. cessante. & in aut; q semel C. q̄uo & qn̄ iudex.

¶ Actus interdum sumitur pro gestione negocioꝝ uel rationū. ff. de nego. ges. l. eum actuz. ff de cōdi. & demon. l. cum fuus. in fi. Interdū sumit̄ pro una specie seruitutis predialis. ut. ff. de serui. rusti. p̄di. l. i. §. i. ff de iti. actuq; priua. i rubro & nigro generaliter uero sumit̄ ꝓ omni quod agitur. ut. ff. ď. ꝟ. signi l. labeo.

¶ Actus resoluit̄ in potentiā. xxii. q. ii. c. faciat h° de eo qui mit. in pos. c. ii. de elec. cōmissa. §. i. li. vi. ff. de statu h l. iii. § si quis. ď p̄ben. licet epus. li. vi. ff. de le ii l. i.

¶ Actus natur-l non resoluitur in ciuilem ex ꝟbis sed ex interpretatione. xi. q. iii. reuera. de bapti. debitum. de temp. or. di. lrās. ff. de lib. & postu. l. gallus. §. & quid si tantū. & §. nunc de lege. de consec. ecclesi. uel altaris. qđ in dubiis.

¶ Actus ꝓximi magis sunt attendendi q̄ remoti. de pe. di. ii. radix. & c. sicut eni. de cā. pos. & ꝓpri. cum ecclesia. ff. ď condi. ob turpē cām. l. si ob turpē xliii. di. sit rector. xxiii. q. viii. conuenior. no. ff. de acq. pos. l. iii. §. ex pluribus. no. lxxxvi. di. non satis de homici. tua & c. exhibita.

¶ Actus legitimi nō recipiunt conditionē nec diē regula. actus. de regu. iu. li. vi. insti. de ꝟ. obli. §. in diem. & ibi uiđ glo. que incipit. sed nunqd. ff. de regu iu. actus legitimi. ubi etiam de hoc.

¶ Qui dicantur actus legitimi. uide glo. in. l. i. C. de adopt.

¶ An ex uno actu tantuz aliquid uerificetur. puta an ex una gestione quis dicatur gestor. uel ex uno actu mercantie dicatur mercator. uiđ glo. in. l. i. §. i. ff. de tribu. Bar. in. l. mariti. §. questa. ff. de adult. plenius in. l. seruis legati. in p̄n. ff. de le. iii.

¶ Actus aliqū accipit̄ ꝓ potentia ut nō. gl. in. l. ii. in glo. ii. ff. solu matri. adde qđ dixi supra.

¶ Actus in dubio debz semper interpretari magis ut ualeat q̄ ut pereat. ut l. ticia. § lucius. ff. ď lega. ii. l. gallus. §. & quid si tantū. ff. de libe. & postu. l. quotiē. ff. de reb. dub.

¶ Actus agentiū non opant̄ ultra eoꝝ intentionez. ut. l. non omnis. in p̄n. ff. si cer. petat. sed qn̄q; pter. ut. l. si is. §. si libero. ff. cōmoda. & ff. de. ꝟ. ob. l. qui rome. §. augerius.

¶ Actuū quidaz sunt publici. ut tutela & cura & quidā sunt ciuiles. ut iudicare & arbitrare. quidaz cōmunes. sicut ꝓcurare. nō. Io an. i. c. pia. de excep. sup glo. in ꝟ. olim. li. vi.

¶ An actus qui expedit̄ per litteras sortiat̄ effectum anteq̄ pars recipiat litteras. nō. in. c. ap̄lice. de cleri. excōi. minis.

¶ Act⁹ sunt ꝑsonaꝝ siue suppositoꝝ. fm philosophū & ideo pluralitas ꝑsonaꝝ. īducit pluralitatē actuū. ta no. in. c. ingenti. de elec.

¶ Actus secundus dependens a primo habente certam formã intelligitur sub eadem forma cõpositus ff. de serui. rusti. pdi. l. qui duo pdia. de rescrip. super litteris. in fi.

¶ Actus cõfirmat⁹ ab alio denominat a cõfirmãte ff. de testa. tu. l. iii. de offi. dele. dilectus. de preben. si eum li. vi.

¶ Quod inducit de eo quod est in actu inducitur de eo qd est in potentia seu aptitudine. ut. l. si uero §. de uiro. ff. solu. matri. ff. de transac. l. & post rem ff. de sta. ho. l. qui in utero. ff. de ser. ur. pdi. l. foramen. ff. de testa. mili. l. pen. de pe. di. i. omis inıqtas & c. noli & c. si cui. xlvii. di. quod ad nos. i. q. i. qui studet. de homic. si aliquis. de re iudi. cum olim. de offi. dele. ex pte. insti. de acti. §. pjudiciales in glo. pro constanti.

¶ Actus sunt note passionũ eaꝶ que sunt in anima de pe. di. i. §. pot. de psump. ex studiis. de simo. & si questiones. C. de condi. indebi. l. pen. & l. is qui. ff. de tu. & cu. da. ab his. xliii. di. sit rector. ꝑpe finem xciii. di. legimus.

¶ Actus naliter prior est q potentia. fm. s. Tho. parte. i. di. iii. ar. i. Item est melior ea. parte prima. q. xxv. ar. i.

¶ Actus morales specificant ex fine. s. Tho. i. scde q. i. ar. iii. Item. qõe. xviii. ar. vi. Item in tercio. di. xviii. ar. iii. & iiii.

¶ Actus morales habent rationem rectitudinis uel peccati propter bonitatez uel maliciam. uide s. Tho. i. scda. se q. xxi. ar. i.

¶ Ad actum meritorium duo requiruntur. secundum sanctuz Thomã in secundo. di. xxviii. ar. iii. & di. xxvi. arti. vi.

¶ Actus anime extendit se ad ea q non sunt. uide s. Tho. in scdo. di. vii. ar. v.

¶ Act⁹ dicit durare dupliciter. uide p eundẽ in quarto. di. xv. ar. lvii.

¶ Actus aliqui imediate ordinant ad eundẽ dupliciter. s. Tho. in. iiii. di. xxxiii. ar. x.

Actum Non dicitur actum cum aliquid supest ad agendũ. C. ad sill. l. cum silleianũ. & l. i. ff. de in ius uo. vii. q. i. nichil. nõ. de sacra unc. c. i. in glo. iii. & glo. i. c. pastoral. de sacra. ste. l. si unus. C. de testa.

Actiuus Quando uerba possunt intelligi tam in actiua q in passiua. significatiõe. qualiter intelligantur. uide Bar. in l. ii. in fine. ff. de duo re. & in. l. si uxor. §. si quis plane ff. de adul.

Accurcius Hic fuit florentinus. ut nõt glo in aut. de nupt. in pn.

¶ De ethimologia huius nõis uide glo. in. l. [illegible] si in danda ff. ad trebel.

Aculeus Quid sit. dic primus motus xxxii. q. v. si paulus. uel ponit pro cogitatione. vii. qõe. i. quamuis. uel est pena & ponitur pro pena. xvi. qõe. i. similiter. in fi. xxiii. q. iiii. quidam. in fine.

Accusatio Accusator Accusatus Quid sit accusatõ. dic q est alteri⁹ criminis p libellum ad uindictam sollemnis facta delatio. C. q accu. non po. l. nõ ignorat. & l. cũ rõnibus. ff. de accusa. l. libelloꝝ. ii. q. vii. pleꝝq. & in. l. i. C. de priua. delic. Bal. aliter diffinit in. l. i. C. de delic. defunc.

¶ Si inhabilitas accusatoꝶ est occulta oportet reũ de illa excipe si tamen non excepit põt iudex eum ex offi. repellere. nõ. de accus. c. i. etiã contradicẽte reo. ii. q. vii. alieni. Archi. ii. q. vii. querendum. glo. de accu. nulli.

¶ Si accusator differt cãm psequi poterit re⁹ post annũ pmoueri. C. de mu. & ho. l. reus.

¶ Accusatore absente an reus possit pducere testes ad sui defensionẽ. de accu. licz & reo cõtumace põt accusatori ĩponi silentiũ qñ ex actis cause apparet id p qd accusator non debet admitti ad accusandũ de accu. ueniens.

¶ Si obiectum sit crimen contra aliquem in modũ exceptionis & reus sit absolutus an possit postmodum de illo crimine accusari uide de pur. cano. cuz dilectus.

¶ Domestici repellunt cõiter ab accusando C. qui accu. nõ. pos. l. si qs ex familia. & l. sequen. Hosti. in summa. de accusa. §. quis possit. ꝟsi. quid ergo de comitibus.

¶ An laicus possit accusare clericũ. nõ. in. c. de cetero. & in. c. ex parte. A. de testi. & de accus. cum p. mãconel. & c. cum oporteat. & c. qualiter. ii. q. vii. in sũma. & p totum.

¶ An sponsus possit accusare sponsam d adulterio. uide glo. que allegat iura in. c. quemadmodum. de iureiuran.

¶ An pendente accusatione mariti contra uxorem de adulterio teneatur maritus illi reddere debitum nõ. glo. xxxiii. di. si cuius. in glo. magna. faciunt notata. in. c. ii. ut lite pendente. adde. v. di. ad eius uero concubitum.

¶ An uxor possit accusare maritum. de adulterio. sicut econtra nõ. in. l. i. C. de adulte. de diuor. gaudemus. §. fi. de conuer. coniug. ex publico. de pcu. tue & ibi p doc.

¶ An episcopus qui scienter pmouit indignuz uel irregularem possit illum de tali crimine accusare. seu contra eum inquirere. nõ. Inno. de cler. coniug. diuersis fallaciis.

¶ Qui sunt casus in quibus põt aliquis sine accusatore damnari. nõ glo. & Bar. in. l. ii. §. si publico. ff. ad. l. iul. de adul. glo. & doc. in. c. i. ut eccle. bene. de hoc in. l. rescripto. §. si quis. ff. de mu. & ho. glo. ii. q. i. de manifesta. que enumerat. viii. casus. d ordi. cog. cum dilectus. glo. insti. de pub. iudi. in pn. adde qd nõ. Inno. in. c. dilecto. de sen. ex. li. vi. & d elec. bone memorie magũtino.

¶ An quis accusari possit post mortẽ. dic q non regulariter. C. si reus uel accusa. mor. fue. l. i. ii. & iii. fallit in casibus qui nõ. p glo. qui si sint. legi cãmq el ii. bona glo. xxiii. q. ii. in sũma. glo. de sen. excõi. a nobis. & xxiii. di. quorũdaz. glo. lxxxviii. di. necq glo. de hereti. si quis episcopus. doc. in. c. accusatus. eo. ti. libro vi.

¶ Quis possit accusare matrimoniũ. nõ. Inno. q ma. accu. pos. sup prica & i. c. pe. Spe. eo. ti. facit xxxv. q. vi. c. cõsanguineos Hosti. in sũma. ti. qui matri. accu. pos. §. ostendimus.

¶ An accusatus & absolutus possit de eodẽ crimie iterum accusari. dic q non regulariter. fallit in casibus nõ. p glo. ii. q. iiii. habet hoc pprũ. C. de accus. l. iii. adde iii. qõe. vii. in glo. sue. adde glo. magistrã de elec. cũ dilectus. & in. c. de his de accu. in gl. pe.

¶ An accusans debeat sm ius canonicu se iscribere ad penam talionis. dic q sic. fallit in aliqbus casib9. nō p glo. ii. q. viii. in sūma. de pcu. tue. de accu. sup his. iiii. q. iii. §. aliqn. in tex. & glo. xv. q. iii. de crimine. in glo plene per Hosti. in summa. ti. d accus. §. qualiter.

¶ An & quales admittantur ad accusationem seu repellantur ab ea. habetur. iii. q. v. per totum. ff. de accu. p totū. adde q frequenter & libenter litigans non admittit ad accusandū. iii. q. v. suspectos & c. similiter. & c. nullos qd est bene notandū. Hosti. i sūma. eo ti. §. ii.

¶ Que sollemnitates requirantur tam in libello q in actis iudicii accusatorii. nō. in. l. libellorum. ff. de accusa. ii. qōe. viii. per totum. adde. v. q. ultima epiphanium.

¶ An hystriones possunt accusare. dic q non. iiii. qōe. v. c. i.

¶ An absens possit per litteras accusare. dic q non v. q. ii. relatum.

¶ An quis teneatur accusare. s. Tho. secunda se. q. lxviii. ar. i. dicit q si crimen est publicum & quod uergit in detrimentū reipublice tenet quis ad accusandum. si modo sufficienter probari possit alias secus. & de hac materia an quis possit compelli ad accusandum. adde glo. ii. q. vii. quia propter. glo. xxii. q. i. si quis per capillum. glo. xc. vi. di. in scripturis. glo. iiii. qōe. v. c. i. glo. & Arch. v. qōe. vi. epiphanium. adde q i crimine homicidii potest quis cogi ad accusandum. Bar. in. l. in cum. ff. de accu. Ange. ibi contra.

¶ Accusatio redditur uiciosa tripliciter ut habet ii. q. iii. per totum. uide. s. Tho secunda secunde. q. lxxviii. ar. iii.

¶ An emuli admittantur ad accusandum uide. ii. q. vi. decreto.

¶ An subditus possit accusare prelatuz de simonia uel ipse puniri monitione nō premissa uid. i. q. vii. regrit. ii. q. iii. §. ex multis. de accu. inquisitionis.

¶ An ille qui iurauit se nō accusaturu possit postea mutata uoluntate accusare uel denuntiare. nō. de accusat. uenitens de iureiuran. quemadmodum glo. & Bar. in. l. si maritus. §. si ingrauerit. ff. d adul. xxiii. qōe. iii. si illic. in glo adde q nīe causa. ad audientiam. de cognati. spiritualis. tua nos. xiii. di. nerui testiculorum.

¶ An quis possit accusari de crimine de quo semel egit penitentiā. nō glo. xxxiii. q. ii. admonet. xxiii. q. iiii. si illic. de tempor. or. c. ii. xxvi. q. v. quicūq. ii. q. iiii. mēnā. & c. habet. ubi distinguit inter crimen publicū & priuatū. adde. ff. de fur. l. q ea mente. vi. q. i. qui crimen. de diuor. gaudemus. de accu. c. accusasti. & c. sup his.

¶ An iura loquentia in accusatione habeant locuz in denuntiatione. Io. an. in addi. Spe. in ti. d denūc. §. i. q nō. p statutis.

¶ An iura loquentia in accusatiōibus habeant locū in inqsitionibus. Io. an. in. c. frequens de resti. spo. li. vi. & quid econtra. uide glo. in. c. in fidei fauorē de heret. li. vi.

¶ Qui desistit ab accusatione ciuili nō admittitur ad criminalem sup eodem facto. Bar. in. l. qui destitit. ff. ad turpill.

¶ Usq ad qd tpus licz desistere ab accusatiōe sine pena. Bar. i. l. quesitū. ff. ad turpil. ad materiā adde nō. d accu. licet. de col. detegē. c. i. & ii. & v. q. vi. epiphaniū. ii. q. i. phibent.

¶ An clericus possit repelli ab accusatione laici si contra eum agit criminaliter. glo. sentit q non qn est crimen non inferens penam mortis. xxiii. q. iii. maximianus alias secus. ut Inno. nō d homic. postulasti. & c. tua. adde tex. xxiii. q. v. unū solum. docne cleri. uel mo. sententiā. nō. Inno. de accu. cum p. nāconella.

¶ Accusari pōt de crimine quis usq ad centū ānos sm cano. Io. an. de proba. licet. super glo. ii. Archi. xi. q. iii. presbiteri. adde q sm ius ciuile uidet terminos. xx. annoz. ut. C. de fab. l. querela. fallit tn in casibus ibi nō.

¶ An accusatio incepta uiuēte reo possit post eius mortem continuari. Bar. in. l. an senatus. §. si ppter. ff. ad turpil. adde insti. de perpe. & temp. ac. §. non omnis. & in. §. penales.

¶ An unica sententia possit absolui accusatus & accusans de calumnia condemnari. uide Bar. in. l. athletas. ff. de his qui no. infami. §. i. & l. athletas. ff. de falsi.

¶ An si accusator renuntiauit processui possit ex eadem instantia iudex officio suo procedere. Bar. in. l. si maritus. §. si negauerit. ff. de adult. & in. l. i. §. si. ff. de quu.

¶ An in eodem libello possint accusari falsi testes. & is qui eos produxit. Bar. inquit q sic in l. nichil. ff. de adul. adde quod no. glo. ii. qōe. i. prohibentur. lxxxi. di. maximianus in quibus tractatur an plures possint simul in eodem libello accusari de q uide quod dicam infra.

¶ An accusans ad instigationez alterius excuset a pena calu. uide no. in. l. athletas. §. calūniator. ff. de his qui no. infa. & l. athletas. ff. de fal.

¶ An accusator in cā criminali possit esse ibi testis de cōlan. & affini. c. i. Inno. qui ma. accu. pos. sup ergica. glo. iiii. q. iiii. in sūma.

¶ An in accusatione requirat monitio. glo. & doc. de accusa. c. ii. de simo. licet hely. in glo. iii. glo. ii. q. vii. si quis erga. Spec. in ti. de prepara. iudi. §. i. ꝓ. item circa partes. glo. ii. q. vii. accusatio. glo. ii. qōe. viii. pscripta.

¶ An accusatione pendente quis possit promoueri. doc. de accusatiōe. omnipotens. Arch. lxxxi. di. tantis. Daniel. uide in. l. reus delatus. ff. de mu. & ho. de materia in. c. accedens. de accu. & in. c. accusatū de simo. in qbus uidet pbari q accusatus de crimine etiam anteq probet uel pnuntiet illud cōmisisse pendente accusatione non admittit ad honores qd est uez. qn ppter solā accusationē accusac9 est infamis apud bonos & graues uiros. al secus. dictū est singu. Hosti. & Io. an. in. c. meminimus. d accu. qd nō. quia ita consului.

¶ An pendente accusatione possit qs administrare. uide. viii. q. iiii. nōne. & qd no. glo. insti. de suspec. tuto. §. si quis autem.

¶ An clericus paup debeat habere expēsas. ab eo cum eum accusat. uide de accu. c. ex pte. glo. & Archi. ii. q. vii. c. si quis nos. Spec. in ti. de inqsitio. §. si. ꝓ. quid de clerico.

¶ An & qn clericus admittatur ad accusandū clericum. no. glo. ii. q. vii. in sūma & c. si qs. ꝓ. ex his.

¶ An monachus uel uxor accusantes abbatem uel maritum debeant habere expensas. uide de accusa.

ex parte. & c. cum olim.

¶ An monachus admittitur ad accusationẽ clerici uide ii. q. vii. in sũma. & c. si qs. ꝟ. ex his. uide glo. ii. q. vii. cuz pastoris. que dicit eo casu non requiri licentiam abbatis.

¶ An plures accusatores admittantur simul cõtra unũ. glo. & doc. in. c. i. de collu. dete. in glo. i. ii. q. i. in primis. in gl. in. ꝟ. accusatores. Inno. in. c. sup his de accu. in glo. sua. que incipit a ꝑmotione glo. i. c. cupientes. §. si uero in. ꝟ. si duo. de elec. in. vi. Inno. de accu. cũ olim. in ꝟ. idoneus. glo. & Inno. de pur. ca. quoniã. & c. cuz dilectus. Arch. ii. q. iii. euphemiũ v. q. vi. epiphaniũ. ubi per Arch. Bar. in. l. iii. in. §. si plures. ff. de sepul. uio. & in l. si plures. ff. de accu. glo. & doc. de elec. cuz dilect. glo. ii. q. v. hꝫ. glo de temp. or. c. fi. glo. xvii. q. iiii. reũ. Spe. de accu. §. i. ꝟ. qd si uniũersam. adde glo. C. de accu. l. si accusatoribus. & ibi Cy.

¶ An ꝑsumatur q accusatio malo animo fiat. uide ii. q. vii. si. quis epus ubi glo. vi. q. i. si omia. que incipit hic canon.

¶ Accusator desistens ab accusatione non potest postea de eodẽ facto agere ciuiliter. nõ. in. l. qui desistit. ff. ad turpil. nisi forte impetrauerit generalez abolitionẽ. de accu. licet.

¶ Accusatio publica non competit pro priuatis delictis. etiam si agatur criminaliter. nõ. ff. de priua. delict. l. i.

¶ Ad remotionẽ prelati agit per uiã accusatõis nõ ꝑ uiam actõis ciuilis. doc. & G. de elec. querelã. & doc. de offi. custo. in. c. i. glo. de iuriu. querelã in gl. fi. Arch. ii. q. vii. sicut. xvii. di. c. nec licuit. glo. sup ꝟ. modus. ii. q. i. in primis.

¶ An coram diuersis iudicib⁹ possint accusari uulnerans & defendens. nõ. Bal. x. col. de contro. feu. ap. pa. ter. in fi.

¶ Si plures sint accusati an possit sñia ferri contra unũ & suspendi contra alios. Bar. in. l. de uno quoq ff. de re iudica. facit de accusa. ad petitionem. de re iudi. cum. i. & a.

¶ An offendens uel ledens sacerdotem aut rem sacram possit ab omnibus accusari. nõ. i. di. ius publicum. in glo.

¶ A quib⁹ & coram quib⁹ possit epus accusari. uide ii. q. vi. in sũma ꝑ totũ. xi. q. iii. epus.

¶ Qñ aliquis accusat ex delicto cuius pena augetur ratione qualitatis. que qualitas non ꝓbatur. an possit iterũ accusari sine q̃litate. Bar. in. l. cuz fuũ. §. si tibi cõmendauero. ff. de ac. & ob. melius in. l. denũtiasse §. quid tamen. ff. de adul.

¶ Si post tp̃us datum ad accusandũ fiat accusatio & non excipiatur ualet iudiciũ. Bar. in. l. i. §. accusationem. ff. ad turpil.

¶ Si ignoratur nomen accusati an ꝓcedi possit in accusatione. nõ. glo. ii. q. viii. libellorũ.

¶ An si pendente accusatione accusator banniatur possit nihilominus audiri stãte statuto q repellantur banniti. ab agendo & accusando Bar. in. l. uranius. §. i. ff. de fideius. & in. l. deferre. ff. de iur. fis. & in. l. is qui reus. §. i. ff. de pub. iudi.

¶ Quilibet de populo potest accusare quando delictum non respicit terciam personaz. sicut est portare arma uel blasfemare deum. Bar. in. l. quod senatus. ff. de iniur. & in. l. i. ff. de publi. iudi. & in. l. i. ff. de iure fis.

¶ Qñ & qualiter nomen accusati dicatur receptũ inter reos. Bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. glo. ii. qõe. viii. ꝑscripta. Spe. in ti. de accu. §. i.

¶ Judex debet esse cautus ut faciat dari sibi licentiaz ab accusatore & accusato ut possit ꝓcedere in eorũ absentia. Bar. in. l. is qui reus. §. i. ff. de publi. iudi. & in. l. inter eo. ti.

¶ An post abolitionẽ possit quis iterato accusare. glo. ii. q. i. ꝓhibentur.

¶ An post purgationez possit quis iterato accusari. nõ. de pur. ca. ex tuarũ.

¶ An in casibus in quibus mortuus possit accusari requiratur inscriptio. uide glo. xxiiii. q. ii. si forte. al. incipit. sane. el. ii.

¶ Si accusator posuerit diẽ criminis in libello licz non artaretur si tñ non ꝓbat delictũ eo die cõmissuz non põt sequi cõdemnatio. Bar. in. l. is qui reus. §. i. ff. de pub. iudi.

¶ Si reus accusat⁹ uel accusans moriatur ante sñiam an ꝑimatur iudiciũ uel instantia. Bar. in. l. libellorũ. §. fi. ff. de accu.

¶ An infamis repellatur ab accusando. uide Bar. in. l. qui accusare. §. i. ff. de accu.

¶ An existens in officio possit accusari. uide Bar. i. l. hos accusare. §. i. ff. de accusa.

¶ Si non ualens accusare admittitur nec contra eum excipitur. ualet iudicium. Bar. in. l. hos accusare. §. lege iul. ff. de accu. & eo ti. l. si plures. Bar. in. l. i. §. accusationem. ff. ad turpil. Io. an. in c. i. de accusa. ubi uide.

¶ An semel accusatus de delicto possit iterũ accusari adiecta certa q̃litate que fuit õmissa in primo iudicio. uide Bar. in. l. senatus. ff. de accu. & in. l. denuntiasse. §. quid tamen. ff. de adul.

¶ An quis possit simul accusari de plurib⁹ criminibus. nõ. gl. ii. q. vii. lator. & iii. qõe. x. placuit. adde quod dicam infra.

¶ An instantia accusationis criminalis transeat in heredes accusati. Bar. in. l. diui fratres. ff. de accu. nõ. in. c. fi. de sepul. & in. c. in litteris de rapto.

¶ Si forma ꝓcedendi non seruatur in accusatione & tamen de delicto constat ex confessione accusati an possit sequi condẽnatio. nõ. Bar. in. l. si confessus ff. de custo. & exhib. reo.

¶ Accusatio uel actio criminalis dicitur ciuiliter moueri qñ pena ueniet applicanda parti. secus si fisco esset applicanda. insti. de iniur. §. i. in sũma. ubi glo. & nõ. in. c. i. de testi. li. vi. & in. c. testimoniũ eo. ti. Inno. de accu. qualiter. el. ii. ut qñ quis priuatur iure quesito in beneficio. ꝑ glo. de elec. cupientes. §. si uero. li. vi. Inno. de ꝓben. graue. in glo. magna. de simo. ꝑ tuas. el. i. ad fi. dñi de rota conclusione. ccxiii. iii. q. vi. hec quippe. in glo. Inno. de accu. c. ii. Fre. de se. consilio. xxv.

¶ An prius debeat citari reus q̃ accusator se inscribat ad penam talionis. docto. in. c. i. & c. licet. hely de simo.

¶ An accusatus de homicidio negãs se fecisse si cõuincatur & postea dicat se fecisse ad sui defensionez sit audiẽdus. uide Io. an. in. c. nullus plus sib⁹. de reg. iuris. libro vi.

¶ An falso accusatus possit & debeat accusanti remittere. uide p. s. Tho. in secũda se. q. lxviii. ubi etiã tractat an accusatus negans ueritatem in iudicio peccet mortaliter.

¶ An accusator se inscribere debeat. & quib⁹ casib⁹ non tenet. no. C. qui accu. non pos. l. qui crimen. & ibi Cy. glo. in. l. ii. C. de fide. instru. C. de accusa. l. si. Bar. in. l. si cui. ff. de accu. uide de accu. super his glo. ii. q. viii. in summa Hosti. in summa de accusa. § qualiter. ubi plene. Specu. ti. de accu. ꝑsi. item ꝙ non. & ibi Io. an.

¶ Ab accusatione non potest repellere epus quos prius tolerauit. ii. q. vii. § in hoc. ui. qõe. ultima. si quis enim. ex familiaribus. de accusa. nulli. xxiii q. iiii. quisquis.

¶ Si pendente inquisitione sup crimine supueniat accusator ꝓfertur accusatio tanꝙ uia ordinaria inquisitioni que est uia extraordinaria. fm Hosti de accu. accedes. qđ est uez ante sniam fm Dy. qui h⁹ no. in regula factũ legitime. li. vi. & multo fortius si supueniat ante inquisitionẽ inchoataz ut no. Inno. & Io. an. in. c. sup litteris. in glo. magna. de rescri. p. ꝑ. querit Inno.

¶ An pater possit accusare filium. Bar. in. l. ii. § i. ff. ad. l. cor. de sicca. quid econtra uide. ii. q. vii. que rendum. in glo.

¶ An post mortẽ possit accusari notorie criminosus no. glo. xxiii. di. quoꝛdaz. glo. in. c. neq; apud. lxxxviii. di. glo. xxiiii. q. ii. in sũma. de sen. excõ. a nobis xxiiii. q. iiii. ipa pietas.

¶ An adiectio uel detractio qualitatis faciat uide ri mutatã accusationẽ. no. Bar. i. l. denũtiasse. § qd tamen. ff. de adul.

¶ An accusator probans per unum testem excusetur a pena talionis. no. dor. de accusa. c. cũ dilecti.

¶ Que persone admittantur ad accusandum. & q non. uide. ii. q. i. prohibentur. glo. ea causa qõe. vii. pagani. & c. ipsi apostoli. iii. qõe. iiii. si quis a suo & C. qui accusa. non pos. in rubro & nigro. adde quod dixi supra. & de accusa. c. i. & c. nulli. & ff. de accu. l. qui accusare.

¶ An unus possit plures simul accusare. uide. ii. q. i. ꝓhibentur. lxxxi. di. maximianus. Host. de pur. uul. c. ii. Arch. xvi. q. vii. placuit. bar. in. l. hos accusare. ff. de accu. adde qđ no. glo. in. l. i. C. si reus. uel accu. mor. fue. & ibi Cy.

¶ Accusari dicitur matrimoniũ qñ agitur ad separationez ꝓpter cõsanguinitate. tex. & ibi doc. in. c. feri. s. & c. cum tua de testi. glo. & Arch. xxxv. q. vi. c. i. Io. an. q. ma accu. pos. c. ii. glo. iiii. q. iii. in sũma faciũt no. in. c. tue de ꝓcu.

¶ An is cum quo dispensatũ est sup crimine possit de illo postea accusari. glo. in. c. ii. de scisma.

¶ An liceat accusato dare pecuniã accusanti. gl. ii. q. i. ꝓhibentur. facit de simo. c. dilectus.

¶ Quando & qualiter accusator teneatur fideiubere habetur in. l. i. C. ad tur. pil. quid de denũtiatore. uide in. l. ea qdem. C. de accusa. per Bar. in. l. diuus. ff. de custo. reo. de accu. sup his. & c. qualiter. qđ de submittente alium ad accusandũ uide in. l. polla. C. de his qui ut indig. Quid de delatore dic ut in. l. senatus. § i. ff. de iure fisci.

¶ An deficiens in accusatione puniatur pena talionis. glo. ii. q. iii. calũniator. doc. de. heret. c. excõmunicamus. el. ii.

¶ An accusator reaccusari possit de alio crimine. uide glo. xxxii. q. vi. c. i. plene p Bar. i. l. is qui reus § i. ff. de pub. iudi. Cy. in. l. i. C. q accu. nõ pos. Spe. in ti. de accu. § tercio uidendũ. ꝑ. & no. q accusat⁹ & ibi Io. an.

¶ An accusator puniatur pena talionis i pma instantia uel requiratur nouũ iudiciũ. uide glo. li. di. c. i. gl. ii. q. iii. § notandũ. ii.

¶ Accusator presumitur inimicus accusati & amicoꝝ eius. uide. ii. q. vii. si quis epus. tex. & ibi doc. in. c. frequens. de resti. spo. li. vi. de accu. c. cũ p. & c. cum oporteat.

¶ An ꝓhibitus accusare possit coadiuuare iudicez ꝓcedentẽ ex officio. Arch. ꝙ sic. in. c. indẽnitatib⁹. in ꝓn. de elec. li. vi.

¶ Si accusat⁹ respondet se non esse culpabilẽ an sit sufficiens responsio. Bar. dicit ꝙ nõ in. l. i. § accusationẽ. ff. ad turpil.

¶ An accusatore repulso ꝓpter inhabilitatez possit iudex sup eodem crimine ꝓcedere ex officio. uide xxiii. q. iii. c. i. in glo. fi. Arch. ii. q. vii. si quis. in fi. & si qui sunt. adde quod nõ. Bar. in. l. libelloꝝ. § fi. ff. de accusa.

¶ An unus possit eundẽ accusare de plurib⁹ criminib⁹ g. o. in. l. ii. de pub. iudi. in ꝓn.

¶ An accusans liuore uindicte repellatur ab accusando. Inno. de elec. dudum. ii. in glo. quod electõis in fine. tex. & ibi Arch. ii. qõe. vii. si qui sunt. & c. querendum in dubio an presumatur ob inuidiam uel uindictam. no. glo. ii. qõe. vi. decreto. adde qđ dixi supra.

¶ An accusatore existente inhabili. & accusato nõ ualente cõuinci. ex defectu ꝓbatõis ueniat reus absoluendus diffinitiue uel tantũ ab obseruatione iudicii. uide glo. v. q. vi. epiphaniũ.

¶ In actis debet apparere dies ꝓductionis accusationis. no. Bar. in extraua. ad reprimendã. circa fi. & in. l. libelloꝝ. ff. de accu.

¶ Iudex ex officio suo põt regrere defensiones ꝓ accusato. Bar. in. l. si non defendantur. ff. de pe. & i. l. i. in fi. ff. de questi.

¶ An contra incorrigibilem possit procedi sine accusatione. uide Inno. de offi. custo. c. i. Arch. xvii. di. nec licuit.

¶ An liceat accusato appellare. uide. s. Tho. secũda secũde. q. lxviii. ꝓ cuius doctrina bñ facit. ii. q. vi. quicũq; tractat etiã ibidem. s. Tho. an liceat accusato seu damnato ad mortẽ se defendere. ad primũ facit. l. addictos. C. de ap.

¶ Accusator non ꝓsumitur legitimus nisi ꝓbetur. de accu. c. i. quod est uerum. quando est ignotus. ut ii. q. vii. querendum.

¶ Accusator repellitur etiaz ꝓpter inimicicias ortas in cã ciuili. no. de resti. spo. item cum quis.

¶ An pendẽte accusatiõe sup crimine cõtra aliquẽ possit epus cum illo dispensare. nõ. de cleri. excõ. c. clerici. adde quod dixi supra.

¶ An accusator q se expsse non inscribit ad penaz talionis ꝓcedendo ad ulteriora. uideatur tacite se inscribere. Arch. iii. q. iiii. inscriptio.

¶ An accusatus debeat absolui ꝓpter contumaciaz accusatoris accusatore ãplius non uocato. uide Arch. iii. q. v. c. i. in fi.

¶ An ualeat processus si accusator non iscripsit se ad penã talionis. uide glo. iiii. q. iiii. § inscriptio. uide bal. in. l. ii. C. de accu.

¶ An de damno dato possit quis criminaliter accusari. no. bar. in. l. i. ff. de iure fis.

¶ An restrictio iuris accusandi ad certas personas

desinat esse iudicium publicum. nō. bar. in. l. i. ff. de publ. iudi.

¶ An filii spurii & incestuosi aut al' ex dānato coi tu nati admittant' ad accusandū de morte patris ul' matris uide Bar. in. l. ii. ff. de accu. ubi etiā tractat an uxor possit accusare de morte mariti.

¶ An sindicus possit accusare nōie uniuersitatis. nō. Bar. in. l. ii. § fi. in fi. ff. de accu.

¶ Quicūq3 repellit' a testificando repellit' ab accusando. l. accusare. & l. is. qui iudicio. ff. de ap. & in l. ii. § i. ff. de accu. p Bar.

¶ An si plures accusent' uno libello ul' unus de plurib9 delictis dicat' una accusatio ul' plures. uid' Bar. in. l. libellor3. § sed & si aliud. ff. de accu. uide Bal. i l. si familia. ff. de iurisdic. om. iudi.

¶ An desinente uel mortuo accusatore transeat instantia in alium. qui uelit reum accusare. Bar. in. d. l. libellor3. § fi.

¶ An pducens falsam accusationē teneat'. l. cor. de falsis. Bar. in. l. si qs obrepserit. ff. de falsis.

¶ An plures accusatores possint constituere unum procuratorem ad accusandu3. Bar. tenet q sic. in. l. si plures. ff. de accu.

¶ Quando quis accusatur bis de eodem crimine & alter designatur locus in una accusatione q in alia uel quando quis accusatur pluries de delicto reiterabili qd iuris. uide Bar. in l. si mar9. ff. d' accu.

¶ Que sint partes iudicis qñ est accusatus aliquis & accusator non cōparet. uide Bar. in. l. inter accusator. e. § ii. ff. de pub. iudi.

¶ In libello accusatorio debet accusator specificar' locum commissi criminis saltem per duos confines nisi sua demōstratione certus esset. ut nō. Bar. in l. libellor3. ff. de accu. adde quod in simili nō. in l. si p fes. ff. de penis.

¶ An pcedat accusatio in qua fit mentio d' maleficio cōmisso tali castro uel uilla. & nulla fit mentio expssa de comitatu uel territorio in q dictū castrū uel uilla residet Bar. in. l. que conditio. ff. de cōdi. & demon. in § fi.

¶ An quis possit p alio criminalit' accusar'. nō. doc. in l. polla. C. de his qui ut indig.

¶ An in crimine lese maiestatis procedat accusatō licet inepta. Bar. in extrauagan. ad reprimenda3. in uerbo p accusationē.

¶ Accusatus d' homicidio coram iudice seculari & allegans se clericum si producit litteras pape i quibus appellatur clericus an hoc sufficiat ut remittatur ad iudicem ecclesiasticum. Jo. an. in regula non licet. libro vi.

¶ An accusatio tollatur per inquisitionem superuenientē quādo tendūt ad diuersos fines. Inno tenet q sic. in c. cum dilectus. de pur. ca. in. l. ii. § si publico. ff. de adul.

¶ Non pōt qs de priuato crimine illū accusare qui prius fuit cōtentus satisfacere. nō. Inno de pur. ca. c. cū dilectus. uide in l. licet. § possum9. ff. nau. cau. sta. insti. si qua pau. fec. di. § si facit. l. sed si unus. § si ante iudicem. ff. de iniur.

¶ Accusatus de crimine debet detrudi in carcere3. idem si ueniat torquendus. idem si non pōt dare fideiussores. fallit in muliere. ut. C. de custo. re. l. i. & auq. ibi posita. & ibi bal.

¶ An accusatus de homicidio qui negat se illud cōmisisse & alium nominat qui cōmisit uideatur illu3 accusare. dic q non. ut. C. de delato l. nulla libro x. quod nō.

¶ Si accusat9 de delicto & bannitus postea capiat' nō d3 illico puniri seu condēnari sed iudex d3 facer' eum cōfiteri delictū. uide dy. & bar. in l. diuus. ff. de custo. reo. in. i. col.

¶ Accusatus d3 purgare suā contumaciā uel innocentiā etiam postq accusatori impositū est silentiū. uide de accu. ueniens.

¶ An accusatus de crimine possit postea denūtiari ad penitentiā agendā. uide de pur. ca. cū dilectus.

¶ Accusans aliquē de crimine de quo pōt accusari ciuiliter & criminalit' pōt ipm coram diuersis iudicib9 simul & semel accusare. tex. in. l. tam colatores. C. de re mili. li. xii.

¶ Si accusatus de aliquo crimine dicat se illud cōmisisse ad sui defensionē illud pbar' tenet'. ita dicit Alber. in l. qui contra. C. de incest. nup.

¶ Accusator qui obmisit se subscribere ad penā talionis in cā pncipali pōt se subscribere ad penā talionis in cā appellatōis. dictū est Bal. in. l. p hanc. C. de temp. ap. in. viii. col. in fi.

¶ Accusans aliquē de homicidio & producens testes qui reprobant non ratione dicti sed rōne psone non debet condēnari ad penā talionis. dictū ē Spe. in ti. de calū. in. li. Bal. in auq generalit' C. de episc. & cleri. in. v. col. in fi.

¶ In accusatoribus maxime requirēda est ueritas xxviii. di. quia sunt culpe. facit. l. ii. C. de pba.

¶ Accusare alios crimina ex caritate melius est q illa celare. v. q. v. non osculetur.

¶ Accusar' sacerdotes nullus debet nisi prius eos monuerit. al' excoicabit. ii. q. vii. accusatio quoq3. & c. si quis erga epum.

¶ Accusator de priuatione cōuictus non pōt aliu3 amplius accusar'. e. ii. q. iii. § accusator.

¶ Subditi qui accusando bonorum prelatorum uitam lacerare conātur sunt infames. ii. qōe. vii. qui nec regiminis.

¶ Clericus accusans calūniose epum est infamis. nec debet audiri. ut. q. ut. clericus.

Accusator deficiens in pbatione punit' pena talionis. ii. q. iii. calumniator. & efficit' infamis. ea. ca. & qōne. c. qua aūt pena. & cōione priuat' ea. ca. & qōe si quis epu3 & c. anthensiū. & qui p pecuniā accusationem deserit incurrit infamiā. ii. q. iii. § notandū ad materiam. facit. iii. q. x. si accusator. adde Cy. in l. qui crimen. C. qui accu. non pos. glo. in. l. fi. C. de de accu. ubi uide qua pena puniat' accusator succūbens uel non psequens.

¶ Epo alium accusanti sine pbatione non creditur vi. q. ii. placuit.

¶ Serui nō possunt accusare dños suos. iii. q. v. nullus seruus. & ii. q. i. si quis in hoc.

¶ Accusare non possunt alios qui non sunt recte fidei. uel q al' sunt uiles psone. q. ii. vii. querendū & c. alieni erroris. & c. nō pōt. & c. pagani hereticus enī hereticū & paganus paganū accusare pōt. ii. q. vii. § in hoc capitulo.

¶ Qui ad magos & sortilegos accedunt nō possūt alios accusare. ii. q. viii. quilqs ille.

¶ Excōicatus non pōt alios accusare. iii. q. iiii. nullus. & c. omnes.

¶ Accusati alios accusare nō possunt nisi prius ostenderint se innocentes. iii. qōe. xi. neganda. & c. non

est credendum.

¶ Accusare non pōt alios de aliquo crimine q illud de se confessus fuit. nisi sit crimen lese maiestatis. xv. q. iii. nemini.

¶ Sed unus factus liber p collegium uel uniuersitatē accusare non pōt uniuersitate uel collegiū pōt tamē accusare singulos de uniuersitate uel collegio. xii. q. ii. §. qui manumittit.

¶ Libertus pōt accusare patronū impetrata licentia alias punit. xii. q. ii. libertus.

¶ Nullus pōt absens per scripturam alium accusare sed tantum uiua uoce. ii. q. viii. c. pscripta. & §. calistus. ꝟsi. stephanus papa. glo. v. q. vi. epiphanium fallit in quibusdam casibus de quibus. iii. q. iii. nullus iuri odicatur.

¶ Qui sacerdos non est sacerdotē accusare non pōt. ii. q. vii. ipsi apostoli. & c. testes. & c. sacerdotes.

¶ Subditi licet criminosi accusare possunt superiores suos si errant & a fide deuiant. ii. q. vii. §. o. ponitur huic opinioni.

¶ Quare stipendiarius accusare non pōt. uide. ii. q. i. prohibentur.

¶ Absolutus ab obseruatione iudicii pōt iterum accusari. glo. v. q. vi. epiphanium.

¶ Qui depositus est sic repellitur ab accusando licet nō sit infamis. ii. q. i. prohibentur in glo.

¶ Ad accusationem epoꝝ nullus admittitur nec clericus nec laicus nisi pus conditio psone coꝝ pbata fuerit. ii. q. vii. clericos aut laicos.

¶ Clerici suos prelatos debent accusare apud sedem apostolicā. ii. q. vii. qua pter. & c. si qd i ecclesia.

¶ Clerici extra suā puinciā accusari nō debent. iii. q. vi. nemine exhiberi.

¶ An mulier accusare possit sacerdotē. uide. xv. q. iii. §. cum autem.

¶ Quilibet accusare pōt platū. qui pecunia puertit iudicium. ii. q. viii. sciant cuncti. & qui errat i fide xv. q. iii. sane.

¶ Qui in accusatione plura deduxit si uult desistere debet singuloꝝ abolitionem petere. ii. qōe. iii. §. si plura.

¶ Accusationis abolitio penā remitti. sed nō tollit infamiā. ii. q. iii. §. abolitio.

¶ Qui possunt accusare de crimine lese maiestatis possunt etiā de crimine simonie. vi. q. i. §. porro.

¶ Judex qui cognoscit reum criminosum & nihilominus inter ipsum & accusatorem cōpositione fecit incurrit cum accusatore notam infamie. ii. q. iii. c. si quem. & §. notandū.

¶ Accusatus qui accusatorē corrūpit habetur p conuicto. ii. q. iii. §. in omnibus.

¶ Accusatus deficientibus pbatōibus non cogitur ad purgationem. ii. q. iiii. deficientibus. qd limita nisi contra eum laboret publica infamia de quo plene i toto ti. de pur. ca. vi. q. v. actor.

¶ Accusatus non cogitur uenire ad iudicium nisi i scriptis & cōgruo spacio sit citatus & si aliter presens fuerit respondere non cogitur. v. q. ii. uocatio & c. si primates.

¶ Accusatus epus debet a sinodo audiri & iudicari. v. q. iiii. nullus epus & c. duodecim.

¶ Accusatus epus ad sedem aplicam citatus inde recedere non dz nisi purgatus & aplicis litteris munitus. viii. q. v. quilibet.

¶ An sit necesse q in quolibz crimine accusator se presentet & rei contumaciā accuset. Bar. in. l. si ter accusatore. ff. de pub. iudi. ubi uide qd facere debet reo non comparente.

¶ An sindicus possit accusare. Dy. q nō. Bar. cōtra in. l. ii. ff. de accu. adde qd dixi supra.

¶ Subditi de rigore non possunt accusare suos platos sed tantū ex pmissiōe. ii. q. vii. nos si incōpetenter. & §. ex his omnibus. & c. si quis nos.

¶ An quilibet possit accusare de delictis priuatis. uide ff. de priua. delic. l. fi. ff. de popu. ac. sup. uaca. ff. de iure fis. l. i.

¶ An accusator possit penitere. Cy. in. l. fi. & pe. C. de accu. Cy. in. l. ii. C. de exhi. re. Bar. in. l. athletas ff. de fal. & de simo. licet. in glo. pe. Hosti. in sūma de calu. §. qualiter. adde ff. de inof. l. destitisse. & l. si ea. C. qui accu. non pos. & l. qui cum maior. §. accusasse. ff. de bon. liber. glo. in. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. Item si renūtiat liti qua pena puniatur uide. C. qui accu. non poss. l. si ea. & in l. accusationem.

¶ An si accusator non psequitur possit iudex pducere testes p se. Cy. q sic. in. l. ii. C. de aboli. Bar. cōtra. in. l. qui accusare. C. de eden. Spe. in ti. de accu. §. quinto tractandū est.

¶ An accusator desistens ante liti. conte. incidat in turpil. no. gl. & Cy. in. l. i. C. ad turpil. Bar. in. l. que situm. ff. eo. Spe. ti. de accu. §. v. ꝟsi. si aūt. liti. conte. & ibi Io. an.

¶ Accusator debz custodiri sicut accusatus. nō. Cy. & glo. in. l. fi. C. de accu. in pn.

¶ An accusanti aliquē de falsa moneta statuatur premiū. no. glo. in. l. si qs nummū. C. de fal. moneta.

¶ Accusatus debet psequi appellationē. ut nō. Bar. in. l. i. in fi. ff. ad turpil.

¶ An accusatio tollat inquisitionē precedentē. Cy. in. l. ea qdem. C. de accu. in ulti. qō. Bar. in. l. si maritus. la. i. §. i. ff. de adul. Dy. in regula. factū legitime. li. vi. Io. an. in addi. Spe. de inquisitione. §. nūc tractemus. ꝟs. porro.

¶ Per accusationem non pditur successio. ff. unde cogna. l. cognatus.

¶ An reus possit accusare conreum eiusdem criminis. glo. in. l. repetita. ff. de fide instrumē. glo. C. de accusa. l. fi. Spec. in ti. de accusatore. ꝟsi. item repellitur. & ꝟsi. le.

¶ An accusans aliquem de pluribus criminibus si nō pbat in uno audiatur in aliis. uide. iii. q. iiii. in glo. sume. & p totum.

¶ An pupillus uel adultus possit accusare. glo. nō. & Cy. in. l. ii. qui accus. non poss. Bar. in. l. ii. §. pupillus. ff. de accu. Spec. de accu. §. item excipitur q est pupillus.

¶ An autem tutor possit accusare nomine pupilli. nō. in. l. ii. C. qui accusa. non poss. & Bar. in. l. ii. ff. de accusat.

¶ An is qui semel desistit ab accusatiōe possit iterum accusare. no. C. q accu. non pos. l. accusationem. & ibi Cy. Bar. in. l. si maritus. §. si negauerit. ff. de adult. & ff. de sepul. uio. l. pretor. §. si is. glo. in. c. licet in beato. & c. ueniens de accu. Spe. in ti. de accusator. ꝟsi. item q semel.

¶ An ille qui cōiūctim accusauit possit sepatim accusare. Bar. in. l. in cum in ti. ff. de accu.

¶ Accusatus absens habet. xxx. dies ad rem familiarem ordinandam. Cy. C. de exhib. re. l. ii. Spe. in ti.

de accu. §. i. ℣. qualiter.

¶ An contra accusatū de maleficio in loco ubi deliquit possit uel ꝓcedi in loco originis sue. nō. Bar. in l. sepulcri uiolati actio ff. de sepul. uio.

¶ An stetur cōfessioni accusati ut statim puniatur nō. C. de custo re. l. si quis in ea. & ibi Cy. Spec. ti. de accu. § i. ℣. accusati autem.

¶ An accusatore renuntiante uel transigente habeatur reus ꝓ confesso no. Bar. in l. si maritus. §. si negauerit. ff. de adul.

¶ Habitans cum inimicis non dicit legitimus accusator. de accu. repellant.

¶ An accusatus de ꝑcussione cum sanguinis effusione uel alia qualitate debeat condemnari illa qualitate non ꝓbata Cy. in l. n. C. de ꝓba. Io. an. in ad. i. Spe. de accu. super rubrica. Bar. in l. renuntiasse. §. qd tamen. ff. de adul.

¶ An qs possit diuersis legibus accusari. uide Bar. in l. senatus ff. de accu.

¶ Interdum appellatione accusationis uenit actio. ut in aut. ut omnes obe. iudi. ꝓuincie. §. si uero & accusatus interdum accipitur ꝓ infamato v. q. vi. epiphaniū in glo. i.

¶ Accusatōis effectus est depositio inqsitōis ab administratione remotio. denūtiationis penitentia uel correctio. uel institutōis uel consecratōis exclusio. de accu. sup h s.

¶ Si accusator nō cōparet ī termino citatōis postea non auditur de accu. licet. in glo. i.

¶ An debeat esse eq̄litas inter accusatū & accusantem uide. fu. q. m. nullus. ii q. i. in hoc.

¶ Accusatus & absolutus non pot de codē crimine iterum accusari. fallit ī duob⁹ casib⁹ ut de glo. ii. q. uii. habet hoc ꝓpriū de elec. cum dilectus in glo. penl. de accu. de his. & est qō Bar. Brix. que incipit. aliqs fuit de crimine.

¶ Si accusatori obiicit exceptō spoliatōis ante oīa spoliatus est restituendus. iii q. i. § patet. nō. ai. q. iiii. sup cā. in glo i.

¶ An accusari uel denūtiari possit crimen nondum cōmissū. uide de spon. ipu. ad dissoluendū. xxii. q. v. hoc uidet. de spon. ex litteris.

¶ Quo tpe ꝑsumit quis ab accusatiōe uelle recedere ii. q. iii. §. destitisse in glo.

¶ Accusationem debet precedere secreta āmonitio. fm sanc. Tho. scda se. q. xxxiii. ar. vii. & in quarto di. x x. ar. vi.

¶ Accusatio pōt esse uiciosa tripliciter. s. calumnia ꝑuaricatiōe & tergiuersatiōe. Idem. s. Tho. scda se. q. lxviii. ar. iii.

¶ Religiosus non debet accusare alium de crimine in capitulo uide per eundem secūda secunde q. xxxiii. ar. vii.

¶ An subditi debeant accusare ꝓlatos suos & qua affectione. uide secunda secunde. qōe lxviii. ubi etiam uide.

¶ An quis debet accusare de eo qd scit in secreto.

¶ Accusatio non debet negare ueritatem. ubi sup. qōe. lxviii. ar. i.

¶ De accusatione criminis ꝑtus suppositi. u. de de peni. & remis. offici.

¶ Si accusator deficit in ꝓbatione accusato inducitur purgatio in qua si deficit deponitur. de purgatio quotiens.

¶ Accusatus pōt petere qd sibi debet & ab eodem peti qd debet de elec. querelā in glo. ii.

¶ Ab accusatione non pot repellere eꝑus quos ꝑus tollerauit ii q vii. § i. hoc. iii q. xi. §. si qs ex familiaribus de accu. nulli.

¶ An ille qui iurauit nunq̄ accusare possit denūtiare. de accu. ueniens. de iuriuran. queadmodu & c. ad nostrā qd me. cā. ad audientiā de cogna. ſpūali. tua nos. xiii. di. nerui.

¶ An qs possit accusari post porgationē canonicā. uide de pur. ca. ex tuarꝫ.

¶ Accusatus cuius crimen est occultū pendente accusatione eligit sed non confirmat. nisi pmo absoluatur. fm Hosti. & Inno. de simo. accusatum de accusa omnipotens.

¶ Accusatore absente ꝑ contumaciā non pōt accusatus producere testes ante litē cont. ad sui defensionem. de accu. licet.

¶ Accusatori pōt imponi silentium reo contumace qn ex actis cae apparet qꝫ accusator non debet admitti. uide de accu. ueniens.

¶ Accusatoris confessioni statur in causa qn̄ id cōfitet ꝑ qd apparet non posse eum accusare. ut in c. ueniens de accu.

¶ Accusatus debet purgare suam cōtumaciam etiam postq̄ accusatori est impositum silentium in d. c. ueniens.

¶ Accusat⁹ pōt alienare bona nondū annotata. nec fiscus reuocat nisi lata snia Spec. in ti. de accu. §. sequit. ℣. quid si post.

¶ An existens in officio possit accusari. glo. ii. qōe. i. prohibentur.

Accusatiuus

Non significat rem ita consumata sicut ablatiuus fm A. o in suma in ti. de pac. inter emp & uē. que i eterunt. ꝯc. in l. i. in pn. ff. de pac.

Ad

Quid significat ista dictio & an ponat exclusiue. nō. glo. in. c. cum ex litteris de resti. in integr.

¶ Quid si statutū dicat si qs fecerit insultum usq ad domū qualit intelligat uide Bar. in l. item apud labeonē. §. conuiciū. ff. de iniur.

¶ De ista dictione ad inserta actioni uel actui uide Bar. in l. libertis. in prin. ff. de alimen. & cib. le. de materia uide Bar. in l. quidam hiberus. ff. de ser. utrum urba predi. idem in l. apud labeonem. §. conuicium de iniur.

¶ An & qn ista dictio ad denotat cām finalem. Albutri. & Bar. in l. cum hi. §. si cui. ff. de transac. uide Bal. in l. iii. C. de ac. emp.

¶ An hec dictio ad faciat conditionē. uide Bar. in l. i. ff. de condi. & demon. in. x. col.

¶ Hec dictio ad qnq3 ponitur ꝓ iuxta. ut nō Bar. in l. mulier ff. de testa mili ff. de fur. ur. pdi. l. quidā hiberus. & in aut. ut non luxurient contra naturam in prin. col. vi.

¶ An ad & ꝑter equipolleant glo. iii. c. cupientes. §. ad hec. de elec. li. vi.

¶ Hec dictio ad ponit ꝓ post. nō. ff. de ma. tes. l. g duos §. fi. & ff. solu. ma. l. si ante nuptias. Interdum ponit pro ꝓpter ff. de neg. ges. l. que utiliter. in pn. C. de rapt. uirgi. l. i in prin. C. de epis. & cle. l. raptores. in prin. Qnq3 ponitur pro usq. ut dabis ad tale tempus. i. usq3. ff. de pericu. & cōmo. rei uendi. l. i. §. i. Qnq3 importat conditionē. ut ff. de cōdi. & demō. l. quibus diebus. §. si. Interdum ponit cansatiue. ut

ad qd uenisti. i. quare uenisti.

¶ De hac dictione ad no. lxxvii. di. epus. lxxxii. di. pſbiter. ꝯ resti. in inte. cū ex litteris. ꝗ do. & côtu. cū dilecti. de dilat. exposuit. de accu. uenientes. unde Ar. b de rescrip. si graciose li. vi.

¶ Ad quãq includit. ff de feriis. l. ulti. in fi. & C. de aduo. diuer iudi. l. post duos.

¶ Ad denotat ꝓtectionem. ff. de offi presi. l. illud. ff. de condi. & demon. l. noñ putabam. nõ. Archidi. lxxxii. di. pſbiter.

¶ Ad interdū excludit. ut ff. de ac. emp. l. idem & l. si ꝓ uenditorem. in fi.

Adam

An Adam sit saluus. glo. tenet ꝙ sic xxxv. di. sexto die. ce pe. di. i. sicut primi. & di. ii. hu duo

¶ An si Adam uiueret posset ducere uxorē. glo tenet ꝙ non. insti. de nup. § i. ff. de ritu nup. l. impetie la. iii. xxxv. q. ii in summa ꝑ do. Car. flo. in. c. non debet de consang. & affi. & in arbore consanguinitatis in ii. col. q. xi.

¶ An si Adam non peccasset fuisset imortalis dic [illegible] placuit. que uidet dicere ꝙ [illegible] in libro sententiarum di. xix. unde ibi [illegible] Tho. [illegible]

¶ Magis peccauit Adam ꝗ nos. quia omni bono abundauit. de peni. di. v. c. i. in prima col. sed peccatum Iude grauius fuit ꝗ peccatum Ade. sanc. Tho. secunda se. q. clxiii. ar. iiii. uide glo. xl. di. illud.

¶ Quale fuit illud pomū quod comedit Adam contra diuinū preceptū glo. in. l. qui fundū uendidit ff. de uerbo. signi. dicit ꝙ pomus uel ficus uel uua secundum theologos.

¶ Adam propter peccatum fuit eiectus de paradiso. xi. di. queibet occulta loca. & c. Adam. de pen. di. i. adam.

¶ Quare peccatū Ade posteris imputatur. uide. §. his ita. q. xxiii. q. iii. & c. queris a me. circa ꝓn. de conse. di. iiii.

¶ Ante peccatū Adam fuit gracia & uirtutibꝰ coronatus. de pe. di. ii. §. adam. & c. quo renouari & c. princeps uicioꝝ & c. primus homo & c. illa anima. adde. s. Tho. in secdo sniaꝝ. di. xix. ar. iii. & in prima parte. q. xcv. ar. i.

¶ Adam per Euam deceptus fuit. xxxiii. q. ulti. §. a sim per euam.

¶ De costa ade facta fuit eua ut ostēderet ꝙ uiri & mulieris una est natura. xxxiii. q. ulti. §. ultimo sucipit nec illud uiciosum.

¶ Adam fuit creatus in agro damasceno. g'o in l. assumptio ff. ad municip.

¶ Adam dicit ꝓthoplaustus. i. primo formatus de biga. debitū. & ibi no. gene. ii. c.

¶ Adam fuit creatus i etate iuuenili. uide. s. Tho. in quarto sententiaꝝ. di. xliii. qõe. i. ar. iii. & qõe. i. ad secundum.

¶ Adam fuit deiectus de paradiso ꝓpter peccatū. xl. di. adam & l. di. in capite. unde sanc. Tho. prima pte q. cii. arti. iii.

¶ Adam ante peccatum dilexit deum super omnia sm. Tho. ubi supra.

¶ Adam i primo statu potuit uitare peccatū p liberū arbitriū sm Tho secdo sniaꝝ. di. xxiiii. q. i. ar. iiii. et xii. q. cviiii. ar. viii.

¶ An peccatū ade fuit in spiritū sanctū. s. Tho. tenet ꝙ non. secdo sniaꝝ. di. xxiiii. ar. iiii.

¶ An adam potuit primo peccare uenialiter. s. Tho. di. xxi. q. ii. ar. iii.

¶ Adam in creatione sua habuit omnez scientiam. san. Tho parte prima. q. xciiii. ar. iii. & secdo sniaꝝ. di. xxiii. ar. iii.

¶ Adam nõ uidit essentiā dei nec cognouit ex creaturis. s. Tho pte prima. q. xciiii. ar. i. & secunda secde & di. xxiii. q. ii. ar. i.

¶ Adam habuit passiões anime. sm Tho. parte illa qõe xcv. ar. ii.

¶ An adā habuerit dominiū sup oēs creaturas. uide s. Tho. pte prima q. xcvi. ar. i. & ii.

¶ Si adā in statu innocentie ꝑmansisset fuisset maioris meriti ꝗ nos mō sumus. s. Tho parte prima. q. xcv. ar. iiii. & secdo sniaꝝ. q. xxix. ar. i. ii. o.

¶ De adā non fuit assumpta caro xp̄i sed de dauid & de abraam. s. Tho pte iii. q. xxxi. ar. xiiii.

¶ Si adam nõ peccasset tot fuissent mares quot femine. Idem in. q. de quolibet. q. iii. ar. xxv.

¶ Si adam in prima temptatione non peccasset adhuc poterat peccare ipe. & eius filii. Idem in. q. de quolibet. q. v. ar. viii.

¶ Quo adam in primo statu inocentie dona gratie habuisset. Idem in secūdo. di. xix. ar. iii. & an & quō fuisset imortal. ea. di. ar. ii.

¶ Si adam non peccasset idem homines saluarent qui modo saluarentur. Idem in. qõe de quolibet. q. v. arti. viii.

Adequatio

De materia adequationis nō. Bar. in. l. i. in prin ff. de lega. i. facit nõ. ꝑ glo & doc. in. c. i. ne sede ua. ubi optima glo. in ꝓn.

¶ Qualiter interꝑtandū est statutū quo cauetur adequari debeᵗ conditionē nobiliū & popularium ut ꝙ nobiles adequenᵗ popularibꝰ ul' econ a. uid Bar. in. d. l. i. ff. de le. i.

Ad exhibendum

Hec actio ad exhibendum nõ uidetur cõpetere nisi intersit peculiariter. ff. ad exhiben. l. de eo. § i. & l. si liber homo. & nõ. C. eo. l. i. in glo. ii. & l. quedam. §. iudicio ff. de eden.

¶ An actio ad exhibendum possit proponi in eodem libello cum rei uendi. nõ. ff. ad exhibendum. l. in. §. est autez in glo. acturus. & ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficio. o. in glo. magna in fi. Cy. in l. ordinarii. C. de rei uen. Spec. in ti. de actio. & peti. §. i. ꝟsi. item nõ.

¶ An actio ad exhibenduz tollatur per rei uendi. & econtra. no. ff. de rei uendi. l. in rem. §. tignuz. in glo. in. ꝟ. defendens.

¶ Ad exhibendū actio non intentaᵗ ꝓ re imobili. C. qū & qui. quarta pars debeᵗ. l. ii. li. x. & ibi nõ. i glo. in. ꝟ. officium.

¶ Actio ad exhibenduz est arbitraria. ut nõ. C. ad exhi. l. exhibitionis. in glo. ii.

¶ Qualiter ꝓcedaᵗ in hoc iudicio an ad exhibendū & quales ꝓbatões i eo requirant. Spe. in ti. de iuris. o. n. iudi. §. postremo. ꝟ. sexto querendū.

¶ An appelletur quando agitur actione ad exhibendum. Specu. in ti. de appel. §. in quibus ꝟsi. sed nunquid in actione.

Adhec

Hec dictio aduerbialiter & continuatiue ponit. ut C. de ana excep. l. i. §. adhec. xiii. q. i. §. adhec. & qõe. ii. in ꝓn. ltez adhec. i. post. de sta. regu. c. i. §. adhec. li. vi. & ibi

concor. Item ad hec i. pter hec de elect. cupientes. § ad hec li. vi. & ibi glo. ze.

Adhereo De adherētibus habes in. c. ut circa. ꝯ aliorum. & quod ibi nō. de elec. li. vi.

¶ Que adherent religiosis religiosa sunt & eodem priuilegio gaudent ff. de rei uen. l. que religiosis. ꝯ sum tri. damnamus. in prin. c. ꝙ in dubiis. de conse. eccle. uel a ca.

¶ Adherens dicit quod est affixum ff. de leg. iii. l. librorum. § charte.

¶ Item est in adherentibus quod in principali. de accus. cum olim & quod ibi no. Io. an. xvii. q. iiii. si quis contumax.

¶ De adherentibus & sequacibus. uide Bar. in l. fi. C. de edil. act. in pe. col. iii. ti. Ang. in consi. suo. cclix. quod incipit. quia consultatio.

¶ Adherere. i. assistere. de postu. pla. c. i. & c. fi.

¶ Illi dicunt adherentes alicuius qui sponte sunt eiusdem uoluntatis cuius est pricipalis tex. est in. c. ad apostolice de re iudi. li. vi. quod nō. ꝑ capitulis pacis in quibus pmittitur non offendere talem eius et item uel eius adherentes.

Adhibeo Exponit. i. conuoco seu cito ff. de adop. l. nam ita diuus ff. qui satisda. cog. l. et die. § i.

¶ Adhibeo. i. iui ibeo ff. de offi. ꝑconsul. l. nec q̄q̄. § obseruare.

¶ Adhibeo. i. recipio seu admitto ff. de testi. l. i. & l. ficio. c. l. repetundarum. & l. patri. de indi. nouit eir ca ꝑu uide de ꝓba. quoniā contra. in. ꝯ adhibeat.

¶ Adhibeo. i. rogo insti. de testa. § fi. in glo. in. ꝯ. adhibitis.

Adiectio Id quod adicitur alicui sequitur naturam eius cui adicitur. ff. de le. i. l. si ex toto. in pr. l. ff. de pac. dota. l. inter socerum § cum inter ff. de rei uen. l. in rem. § i. ar. contra ff. ꝑ emptore l. qui fundū. § si fundū.

¶ An inutilis adiectio uiciet uel uiciet. uide Bal. C. de sa. san. eccle. auth. ingressi & ibi Cy. ff. de adop. l. si pater de sta. mo. cum ad monasterium. de condi. appo. c. ii. Inno. de couer. coniug. dudū. xxxii. q. ii. solent. & ibi Arch.

¶ An adiectio immutet naturam rei ꝑexistentis. uide. ff. de senato. l. senatores. ff. de uer. bo. signi. l. qui uenenum.

¶ Ratione adiectionis uel adiuncti aliquid licet quod alias non liceret ut ff. de dona. inter ui. & ux. l. si sponsus. § generaliter. xxvii. di. si uir. ff. quead modū ser. amit. l. si comune.

¶ An quis uideatur adiectus causa solutionis uel obligationis. Bar. in l. eum qui. § si tibi. ff. de ꝯ obli.

¶ Quia actione petatur ab adiecto. nō. Bar. in l. i. § qui fundum ff. de uerbo. obb. in ꝯ. quero an ab adiecto.

¶ Adiecto potest solui si mutetur eius conditio in melius secus si in deterius. Bar. in l. cū quis in ꝓn. ff. de solu.

¶ Adiecto potest solui residuū licet principalis receperit partem tex. est in. l. cum R. ff. de solu. bene facit l. fi. C. de duo. re.

¶ An addendo uel detrahēdo mutet actus in totū. uide ff. de ꝯ ob. l. i. §. cum autē adicit. & ibi Iac. de are. & l. stipulatio ista. § si qs eo ti. ar. contra. ff. de condi. & demon. l. falsa. § i. iii. q. ix. pura.

¶ Addere & adducere idem uidetur ꝯportare. unde de uerbo addere quid importet. uide in. l. cum etiā C. de re. cre. & iuriuran.

¶ Qui non pōt addere non pōt mutare & econtra. fm Bar. in l. fi. C. de ꝓpo. sacr. scri. li. xii. facit. l. in couentionalibus ff. de ꝯ ob.

Adiectiuus Eadem dictio aliud significat in adiectiuo aliud in substantiuo. no. ꝯ sum. tri. e. i. § damnamus. in glo. no. ad intelligentiam & in glo. distinctiua.

¶ Qn̄ plura adiectiua copulant. respectu ui sus substantiui an regrant concursum omniū uide Bar. in l. si is qui. § utrū ff. de reb. dub. & in l. qui concubinam. ff. de le. iii. in ꝓn.

¶ Adiectiuū masculini generis coniungit duo substantiua tam masculini ꝙ feminini ut. l. fratres C. de inoffi. testa.

¶ An adiectiuum singularis numeri contrīcat duo singularia ut si testator dicit concedo fundū fructibus ꝑ enī quo intelligatur. uide Bar. in l. cum filio. in fi. ff. de le. i.

Adigere Hoc uerbum exponit ꝑ cōpellere. i. c. ꝯ in fus. uocan. l. adoptiuū. § fi. ff. de iu. e patro. l. adigere.

Adimere Adimi non pōt quod nō habetur ff. de adi. le. l. iii. § conditio.

¶ Que seruant in concedendo seruant in adimēdo. ff. de testa. l. heredes palam & qd ibi nō ff. de adi. le. l. iii. § nuda.

Ad instar De hac dictione uide nō in. c. inter dilectos ante fi. d. fi. instru. supra ꝯ alia. & exponit ad instar. i. ad similitudinē. C. de libe. exhi. l. si ad instar. & de offi. leg. c. ii. libro. vi.

Aditio Adire An filius faciens pacem cum occisoribus patris uideatur adire hereditatē. nō in l. pro herede. § fi. ff. de acquiren. heredi. & in. l. penul. & ii. ff. de sepul. uiol.

¶ An & qn̄ non adita hereditate ualeant disposita in testō. nō in l. cam quā C. de fideicō. Spe. in ti. de instru. edic. § nunc uero ꝯ qd igit si heres. & i. ti. de testa. § i. ꝯsi pone nullus.

¶ An in aditione hereditatis requiratur presentia partis. nō. Bar. in. l. certum ff. de confess. in. § si qs absente.

¶ An mortuo mōacho ante aditā hereditatē abbas possit adire. nō. Bar. in. l. inde neracius. ff. ad l. acq. Bar. plenissime in l. i. ff. de uul. & pup.

¶ Aditio paterne hereditatis plumit si filius domū paternam habitauit nisi ꝓbet se alio aio ꝙ adeundi habitasse. nō glo. i. l. i. C. si ut se ab here absti. Lau. in l. i. ff. de acq. here.

¶ Aditio hereditatis rescindit qn̄ mulier dolo creditoris circuuenta eam adiit siue adiuisse confessa est casus est i. l. si mulier hereditatē. ff. ad uelley. Bal. in l. i. C. ad uelley. post principium.

¶ Quotuplex sit ius adeundi & quot modis sumatur in iure uide Bar. in l. is potest. ff. de acquiren. hereditatis.

¶ Adire ꝓprie est extraneorum imiscere suorum ut insti. de here. qua. & diffe. § extraneis. ff. de inoffi. testa. l. queadmodū. C. si in uel cu. l. i.

¶ Aditione hereditatis confirmatur testamentum ff. ad trebel. l. si patroni filius. § qui fideicōmissam

de cele. mis. c. cum marthe. adde que dixi supra. & que infra dicam.

¶ Ab aditione hereditatis cedit dies legati ff. de le. i. l. si tibi homo. §. cum seruus & quod ibi nō.

¶ An adeundo hereditatem pro parte quis efficiatur heres in totum. uide. ff. de acquiren. heredi. l. i. & . ii. & ibi nō.

¶ Minore adeunte hereditatē debet interuenire decretū iudicis ut. l. qui habebat. §. i. ff. de mi. te.

¶ Aditio hereditatis trahit ad tempus mortis. ut. ff. de regu. iuris. l. omnes. & . l. omnia fere.

¶ Aditio hereditatis fit trāsmissibilis. unde est regula q̄ hereditas non adita non transmittitur. C. de cadu. tol. l. i. § i. & . §. his ita C. de iure delib. l. cum antiquioribus. quod uidetur habere locum in extraneis. secus in suis. ut. C. de his qui ante ap. tab. l. i. quod dic ut ibi.

¶ Aditio hereditatis est caput testi. ut. l. filiū. §. sed cum exheredatio. ff. de contra tab. & confirmat testamentū. ut. l. si suus cōis meus. in pn. ff. de stipu. seruo. glo. in l. si qs ita hereditate. ff. de condi. insti. & ita confirmat etiam si unus ex pluribus heredibus adeat. tex. in. l. si nemo. ff. de test. i. tu. facit. l. eā quā C. de fideicō. & l. fi. ff. de codicil. adde glo. sin. in. l. i. § i. C. de cadu. tol. que incipit duobus modis que dicit impossibile esse legata deberi nisi adeatur hereditas. unde Bal. in. l. cum cōstitutio ff. de inaus. testamenti.

¶ Non solū uoluntaria aditio confirmat testamētum. sed etiam coacta. ut. l. apud iul. §. antistia. ff. ad trebel.

¶ Aditio hereditatis facit bona testatoris & heredis dici unū patrimonium. glo. in. l. i. §. preterea. ff. de sepatio.

¶ Adire non dicitur is qui accusat testm̄ de falso. ut. l. eius qui delatorē. §. ii. ff. de iure fis.

¶ Adiens hereditatē ex testō uel ex eo iure quod sibi non cōpetebat an uideatur eam repudiare ita q̄ non possit adire ex iure uel capite cōpetenti. uide in l. cladius ff. de acq. here.

¶ An & qn̄ adire possit is q dubitat de uiribus testi uide in l. heres institutus. ff. de acq. here. Ange. in consilio clxxxv. qd̄ incipit ex themate.

¶ Aditione hereditatis confunduntur actiones. ut l. stichū. § aditio. ff. de solut. sed an reuiuiscant qn̄ quis est rogatus de restituendo uel non fecit inuentariu. uide Bal. in. l. debitori C. de pac. & l. ab omnibus. § fi. ff. de le. i. Adde q̄ aditione hereditatis confundunt actiones solum p rata. qua quis est heres C. de nego. ges. l. ab eo.

¶ Aditio & repudiatio retrotrahunt. ff. de acquire. do. l. hereditas a multis. & ibi nō. & . ff. de stipu. fuo. l. li ex . i c. § fi.

¶ Sepeliendo defunctū non uidet quis adire hereditatem. ff. fami. her. q. l. qui etiā.

¶ Non pōt quis adire hereditatē in ultimo extremo mortis. & talis conditio si adieit licet pendeat a nuda uoluntate. non pōt impleri ultimo uite spiritu. ff. de libe. & postu. l. si filius heres.

¶ An quis implendo cōditionē uideatur adire. nō. ff. de condi. ob cām. l. i. & ibi glo & Bar. & co ti. l. si filius. & . ff. de condi. indebi. l. in suma. & . ff. de acquir. here. l. antistius.

¶ An filius habitando domū paternā uideat adire. tex. & glo q̄ sic. in. l. i. C. si ut se ab here. absti.

¶ Heres recipiendo aliquid cā conditiōis ipsellend non uidetur adire hereditatem ff. de condi. indebi. l. is cuius. uide nō. in. l. p herede. §. papinianus. ff. de acquir. here.

¶ Frater utendo rebus cōibus ut prius faciebat non p hoc uidet adire hereditatem fratris abintestato decedentis. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de iudi. §. sequē ͬ. porro ad finem.

¶ Sciens hereditatem sibi deferri ex testō adiens abintestato uidet repudiare ex testō & facit locū substituto uulgari. ff. de acq. here. l. filium.

¶ Furiosus adit hereditatem uel uoluntate alterius non sua. ut l. antistius. §. fi. ff. de acq. here.

¶ Non seruata forma iussus uel mandati nō tenet aditio casus est nob. in l. cum qui duobus. § i. ff. de acquir. here.

¶ Si ad instantiam creditorum statuatur tp̄us heredi ad adeundū post tēpus habet. p adeūte. l. fi. § hic autem aliquis. & . § si quis autem temeratio C. de iur. deli. si autem ad petitionē substituti post tempus habetur p repudiante. ut. l. qdm insti. ff. de acquir. here. & rōnem diuersitatis uide ibi p Bar. & in l. si quis in s ff. de iur. deli.

Adisco

Quia q̄ sunt fines propter quos homo adiscit. quos ponit Archid. xxxvii. di. ꝯ. ionne.

¶ Pater cogitur alimentare filium in scolis uolentem adiscere. secundum Archid. xxx. di. si quis reliquerit.

Adiectio

An dispositum in re principali extendatur ad nouiter adiectū uide. C. d. iur. deli. l. etiam.

¶ Adiectio pncipaliter ad obligationē solui nō pōt ff. de uei bo. oblig. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. & . l. si duo.

¶ Adiectio fit p uel. ut pmittis mihi uel ticio. seu mihi aut ticio. non autem p & . ff. de ꝟ. ob. l. stipulatio ista. §. eum qui. in glo. & . ff. de stipu. fuo. l. eum qui §. fructuarius.

¶ An adiectio possit fieri in diuersa re ab ea quā quis stipulatur. uide. ff. de ꝟ. ob. l. si § cum mihi & tibi & ibi uide plene. an & qn̄ adiectio uiciet uel non uiciet stipulationem.

¶ Adiectio ad solutionem nō pōt solui nisi usq ad litem conte. facta p stipulationem contra reū casus est in l. si quis stipulatus fuerit x. in mille. ff. de solutio. de quo dic ut ibi p Bar.

¶ An adiectus ad solutionē uideatur adiectus animo donandi & qua actiōe repetat dn̄s ab adiecto. uide glo & Bar. in. l. iulianus. §. qui fundum. ff. de uerbo obli.

Adiectiuus

An si duo adiectiui uel duo adiectiua copulent respectu unius substantiui exigat concursus utriusq uide in. l. qui concubinā. ff. de le. iii.

Adiunctum

Aliquid declaratur ratione adiuncti. ut. ff. de ciela l. i. § non fuit.

Aditus

Aditus. i. uia de rescripti. nōnulli & de resti. spo pisanis.

Adictus

Adictus. i. astrictus. C. de epis. audi. l. adictos. d. biga. c. i li vi.

¶ Differentia est quando hec dictio scribitur per unū d. & quando p duplex. Item quando p c. & qn̄ sine. c. de quibus uide Io. an. in. c. concertationi de

appella libro. vi.

Adiudicatio

Proprie habet locum i iudiciis diuisoriis. ff. cōmu. diui. l. si quis putans. §. si fundus. ff. de publi. l. si heres. & ibi nō.

¶ Loco adiudicatiōis iudices utunt̄ uerbo assignationis. ff. cōmu. diui. l. cum unus. §. inter eos.

¶ De hac adiudicatiōe & eius effectu & an in beneficialibus debeat quis petere sibi beneficium adiudicari uel potius declarari sibi competere ius & ad se ptinere. uide plene p Io. an. de rescrip. mandatuz. & ibi Compos. & quod nō. ē re iudi. abbate. li. vi. in. ℣. adiudicari. post prin. de concess. preben. c. si. in fine li. vi.

¶ An statutum quod disponit de uenditione habeat locum in adiudicatione. insolutum. Specu in ti. de emp. & uen. §. nunc dicendū. ℣. sed pone statutum. & ibi Io an.

Adiuuare

An debeat quis alium adiuuare i offensione aut i defensione. nō. ff. de iusti. & iure. l. ut uim. in glo. ii. & ibi Bar. ē regu. iu. l. culpa caret. & ibi Bar. & l. si quis in seruitute. in fi. ff. de fur. Cy. in. l. i. C. unde ui. q. per Ī no. de sen. excō. c. quāte. in glo ii. xxiii. q. i. in sūma adde qd̄ dicā. j. sub dictione auxilium.

¶ An ille qui tenet̄ aliū adiuuare debeat facere nō requisitus. nō. de iuriuran. c. breui. in glo ii.

¶ Qui debet aliquē adiuuare cōtra alios. multo fortius contra se no. xxv. q. ii. quod uerum.

¶ An is qui fideiubet uł pstat adnotationē uł testificat̄ p alio dicat̄ adiuuare. uide in. l. post legatum. §. sunt qui putant. ff. de his qui. ut indig. ubi Bar. dicam infra sub dictione auxilium.

Adminiculum

Adminicula iura nō sunt a licui deneganda. ut. C. de sen. psec. pro. l. i.

¶ Adminicula si p se non pbant coadiuuant tamē de pba. cum cām. de succes. abintes. c. ii. de simo. ç tuas. de testi. ptérea.

Administrator Administratio

An quando pluribus cōmittit̄ administratio alicuius rei uel negociatiōis oēs teneant̄ insolidum uel p parte. nō. Bar. in. l. i. §. si plures. ff. ē exercito. in repetitione illius. §. Bal. & Ang. in. l. pluribꝰ. ff. de pcu. faciunt nō. in. l. i. §. nunc tractemus. ff. de tute. & ra. distra. & in. l. i. C. de transac. & in. c. si duo. de pcu. li. vi. &c.

¶ An p administratione clerici quā facit de bonis ecclesie bōa eius patrimonialia sint tacite obligata. glo nō. in. c. ex litteris. de pig. & ibi nō. doct. adde quod dicam infra sub dictione clericus.

¶ Qualiter sacerdos male administrans conueniatur ipse uel heredes eius. uide nō. in. c. ex psentium de pigno.

¶ Quis habeat dare administratorē ecclesie cathedralis uacātis. p ene nō. in. c. cū nobis olim. ē elec. hodie est tex. in. c. is cui. de elec. li. vi.

¶ Que sit ptās talis administratoꝝ sic dati habet̄ in. d. c. is cui. de elec. li. vi. & in. c. grandi. de suppl. negli. pla. li. vi. in glo licet liber.

¶ An generalis administratio bonoꝝ ecclesie possit laico cōmitti. Inno. dicit q nō in. c. ex rōne. de eta. & quali. & ibi doc. xi. q. i. sacerdotibus.

¶ An si regi uel alteri pncipi succedat pupillus uł adultus debeat tutor uł curator accipere regni administrationez. nō. Bar. in. l. qdam consulebat. ff. de re iudi. uide que habentur in. c. grandi. de supplen. negli. pla. li. vi.

¶ An clericus habens simplex beneficium dicat̄ habere administrationē. Inno. tenet q sic. in. c. ex literis. de proba. & in. c. nouū genus. de deci. glo. in. c. pñti. de offi. ordi. li. vi. ubi uide qui sunt bñficiati. q dicant̄ habere administratione. de quo p Hosti. in c. si quis sane. de pecu. cle. p do. Anto. in. c. ii. de cā pos. & propri. in repetitione. adde nō. in. c. puenit. de fideiusso.

¶ Ab administratiōe facilius remouent̄ regulares q seculares. de simo. licet hely. & c. p tuas. in fi. iii. q ii. quia ea. in glo.

¶ Suspectus de dilapidatione remouet̄ ab administratione etiam si sit epus. iii. q. ii. c. si epus. & c. qa ea eadem causa & q.

¶ Administratio facilꝰ tollit̄ tutori q̄ plato dictū est Inno. in. c. licet hely. de simo.

¶ An ex cōtractu administratoꝝ queraī actō dño & an administratori possit solui. Bar. i. l. si ui bana. ff. de condi. indebi.

¶ An ex contractu administratoꝝ obliget̄ dñs. uide ff. de neg. ges. l. si pupilli. ff. si cer. peta. l. ciuitas. ff. de admi. re. do. ad ci. ptinc. l. iii. §. in eum. Hosti. de imu. eccle. c. aduersus. Inno. ē iudi. cū de pñti. adde Cy. & Bal. in. l. eum qui. C. q cum eo. Cy. in. l. i. in fi. C. qñ ex fac. tuto. ff. de admi. tu. l. cum post. §. q eum esset. in glo. magna & ibi Bar.

¶ An & qñ plures administratores possunt sibi inuicē administratorē cōmittere. nō. Bar. in. l. in uenditione. ff. d. bo. auc. iudi. pos.

¶ An actus simpliciter celebratus ab administratore uideatur factus nomine proprio uł nomine officii. nō. Bar. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. oper. nunti. adde quod nō. idem Bar. in. l. post mortem. §. i. ff. qñ ex fac. tuto.

¶ Qualiter & in quātū administratores obligent̄ no. Bar. in. l. eandem. ff. de duo. re.

¶ Quo administratores possint durāte officio cōueniri. Bar. in. l. tutor. ff. de admi. tuto.

¶ An gesta p administratorē reuocatū remaneant ualida. Bar. in. l. quod. ff. de acq. here.

¶ An administratoris cōfessio noceat illi cuius negocia administrat. no. Sily. in. l. iubemus nullam C. de sa. sanc. eccle. Bar. in. l. certū. §. sed an & spōs. ff. de confes.

¶ Administrator rerū ciuitatis pōt sup re dub a bōa fide trāsigere sed debitu liqdum non pōt remittere l. pses. C. de transac.

¶ An platus electus ante cōfirmationem possit administrare. Item quid si est confirmatus sed nō habet possessionem. Item quid si nō habet lrās apostolicas dicaz plene infra sub dictione electio adde q administrans post electionem sed cassatam priuat̄ iure suo. de elec. qualiter. Idem si administrat post confirmationem a qua fuit appellatū. de elect. quis & eo ti. c. auaricie. li. vi.

¶ Que sunt illa que competūt alicui ratione spiritualis administrationis glo. in. c. auaricie. de elect. li. vi. ubi etiā uide que copetunt plato rōne temporalis administrationis.

¶ An officium administratoris dati ecclesie uacanti expiret morte committentis. uide in. c. is cui. de

elect. libro. vi. in glo. penul. iuncto. c. si graciose. de rescrip. eo. li.

¶ An administrator durãte officio possit cõueniri Cy. in. l. aduersus. C. de admi. tuto. li. q i. ꝓhibent. & quod ibi nõ.

¶ Administratio est bonor. & dedecus ẽ ab administratione remoueri. ff. de manu. testa. l. testõ cea turio. & ibi nó. in glo. fi.

¶ An delictũ administratoris noceat dño. uide. C. de sa. sanc. eccle. l. iubemus. & ibi Cy. ff. de re iudi. l. contumacia. Inno. ut lite non cont. c. i.

¶ Administratores reruз alienaꝝ debent iurare in aut. ius iurandũ qđ prestat ab hiis in rubro & nigro in. l. fi. C. de cura. furio.

¶ Administrator habetur loco domini dummodo beue administret. ut nõ. ff. pro emptore. l. si fundus §. si tutor.

¶ Quis dicatur habere liberam administrationeз nõ. in. c. petitio. de ꝓcu. in glo. i. insti. de re. diui. §. p traditionem. ad fi.

¶ Contra administratores debet iudex ex officio inquirere & suspectos remouere. Spe. in ti. đ offi. iudic. §. i. ꝟ. iudic. officium.

¶ Indignuз est ut alterius fiat administrator qui suus defensor legitimus & rerũ ꝓpriaꝝ moderator esse non põt uel nescit. Spec. in ti. de instru. edic. §. nunc uero. ꝟ. qd de minore.

¶ An is cui assignaẽ beneficiũ p inferiorẽ prelatuз debeat administrare anteq̃ instituaẽ per dioc. uide Inno. de conces. ꝑben. ꝯposuit.

¶ An administratores aliaꝝ reꝝ possint cõditionẽ eoꝝ quoꝝ res administrant deteriorẽ facere. nó. ff. de pac. l. impatores. C. unde ui. l. meminerint. i glo. fi. & l. aduersus. C. de usur. & ibi Bar. Cy. in. l. plen C. de transac.

¶ An administratores possint obligaŕ res eoꝝ quoꝝ bona administrãt. nõ. in. l. curator. C. si res alie pig. de. sit. & ibi Cy. Bal. & Bar.

¶ Administrator negligens punitur. ut nõ. C. de ser. fugit. l. mancipia. in glo. exigatur. & ibi etiam uide Bar.

¶ Bona administratoris sunt tacite obligata ꝓ administratiõe sua. nõ. C. de debito. urb. ro. l. ii. in gl. obnoxus. & ibi Bar. li. xi.

¶ An inter administratores unus ꝓ alio teneaẽ & quod tpus inspiciaẽ an desierint esse soluendo. nõ. C. de ꝓba. l. iii. & ibi Cy.

¶ An id qđ acqrunt administratores post depositum officium ꝑsumatur acquisiuisse de administratiõe nõ. Bar. C. đ iui. fis. l. facultas. li. x. Bal. in aut. licentiã. C. de epis. & cle. & Bal. de contentio. inter domi. & fide. c. i. faciunt notata in. l. si defunctus. C. arbi. tu.

¶ An administrator teneaẽ cõficere librũ rationũ tex. ꝙ sic. in. l. cum seruus. ff. de condi. & demõ. uide consiliuз Ange. cclix. quod incipit puncta. & aliud eiusdeз cclxxxviii. quod incipit. ga in facto. & ita consiliui florentie.

¶ Administrator etiam generalis cum liberam nõ habet potestatẽ donandi. l. cõtra iur. §. fi. ff. de pac. & l. creditor. §. lucius. ff. man. de supp. negli. prela. grandi. li. vi.

¶ Qñ ab administratione remoueẽ ꝑlatus quid sibi debeat remanere. tex. & glo. fi. q. ii. c. fi.

¶ Qñ administratio interdiciẽ prelato adeo ꝙ remanet prelatus solo nomine adhuc potest iurisdictionalia exerceŕ sm domini. in. d. c. i. §. si uero. de electio. uel debili. li. vi. qui refert ita tenere. Archid. xxiii. q. i. audiuimus de hoc. & i. q. iii. audiuimus.

¶ Qñ dicaẽ concessa libera administratio. ut possit terminũ ꝓrogare. uide Bar. in. l. qui rome. §. caluma cus. ff. de. ꝟ. ob.

¶ Administratõ plena & libera idem iportat. Bar. in. l. inter bonoꝝ. ff. de admi. tu.

¶ An administratores simul uel diuisim insoliduз uel pro parte i eodẽ libello uel diuersis possint conueniri uide Bal. in l. quoniam. C. de conue. fis. debi. libro x.

¶ Maiorem ptãtem habet ꝑuatus administrator q̃ publicus. ff. ꝙ ui aut clam. l. pi obiberi. §. plane. in glo. in. ꝟ. deta.

¶ Administrationẽ ecclesiasticã emere nõ licet & contrafaciens est simoniacus. i. q. iii. iii. suma. & c. saluator. in glo. fi.

¶ Administrationis nomine cõtinetur iurisdictio. nõ. Archi. i. q. i. iubemus.

¶ An ea que habent locum in procuratore. habeãt locum in administratore & econtra. nõ. ff. de contrahen. emp. l. in emptione. §. ii. & ff. de edil. edic. l. ꝙ si nolit.

¶ An rõne administrationis quis sortiaẽ foꝝ. Spe. in ti. de cõpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. xxxix.

¶ An administrator fisci possit remittere debitum non liquidum. glo. ꝙ sic. in. l. aduersus. C. de usur.

¶ Qualiter teneant administratores uoluntarii. & qualiter ñ uoluntarii. uide Bar. plene in. l. i. §. si plures. ff. de exerci.

Admitto Quid importent ista uerba admitto si & inquantũ de iure debeo. uide Bar. in. l. abiciosa. ff. de decre. ab or. fa. i penulti. col. & i. l. si qñ. ff. de le. i. Bal. in. l. i. C. quo & qñ iudex. & in. l. edita. C. de eden. in. xxxiii. col. in repetitione paduana.

¶ Admitto. i. recipio. ff. de inoffi. testa. l. contra. §. si quis impuberi.

¶ Admitto. i. facio uel ppetro. ut. ff. de offi. presi. l. diuus.

¶ Admissurus. i. cõmẽdatur. no. insti. q. mo testa. infir. §. ulti. in glo. i.

¶ Admissus uideẽ qui non repitur ꝓhibitus. ff. ex qui. cau. ma. l. nec non. §. quon eis.

¶ An admissus ad aliquos actus ad quos non erat admittendus sit ad alios admittendus. uide d otti. dele. sup questioni. i glo. ex quo ad..e no p lo an in regula accessoriũ. li. vi. in mercuri.

¶ Non admietiẽ ad agenduз denuntiandũ uł accusandum nisi is cuius interest. li. q vi. tion solent. de elec. cum inter. R. de accu. illa taille in elect. ubi admittunt omnes creditores. de appel. cunctis uis. & c. oblate & est speciale propter periculum animaꝝ. secundum inno. in dicto c. oblate. quoniam in talibus etiaз nemine petente exuberat officium iudicis. de elec. cum nobis olim. de materia uide in c. sup hus. de accu.

¶ Admitto. i. delinquo. ff. de decu. l. spurii. in ꝑn.

¶ Si quis admittitur ad exequendum seu excipiendum consequenter uidetur admissus ad exceptionem probandam. nõ. Inno. de testi. cum uenientes. & c. tam litteris.

¶ Admittere non põtest renuntiationem qui non

potest destituere inuitum·nō·Inno·de renunci·q in dubiis·

¶ An ille admittatur cuius actor repellit·nō·quia accu·poī·c·significāte·& c·sequenti·in glo·fi·

Admodum De significato huius dictionis que exponitur pro ualde no·glo·in·l·i·in pn·C·ne lice·poten·& in cle·romani·§·nos itaq·de iuriuran·& in cle·i·de mag·& in·c·quanto·eo·ti·in quibus habetur de significato huius dictionis·

Adnotatio Adnotatio pragmatica q̄ dicatur·C·de sa·sanc·eccle·l·iubemus nullā·in glo·adnotatio·C·de palatinis sacra·larg·l·non aliter·li·xii·

¶ Adnotatio·i·scriptura·xxiii·di·§§·

¶ Quid sit adnotatio·uide·xxxi·q·ii·dicenti·

¶ Formā adnotationis·uide Spe·ti·de pmo decre·§·legitur·℘·item qualiter·

Adolescentia Adolescētia est flos etatis·l·i de rap·uirgi·ff de edil·edic·l·precipiunt·& nō·in·l·i·C·de studi·libe·urbi·Ro·in tex·& glo·

¶ Adolescentia xxv·annis·clauditur·ff·de le·iii·l·non aliter·in fi·ff·de mino l·i·ff·de transac·l·cū his lxxvii·di·qcunq·de his etatibus·uide qd no·glo·in pbemio·vi·sup·℘·pfectus·

Adoptio Quid sit adoptio & quis possit adoptare uel adoptari·uide·ff·de adop·p totum insti·eo ti·& per do Car flo·de cogna·leg·sup spica·glo·eo·ti·c·i·Hosti·in summa·eo·ti·adde l·penul·C·de adop Spec·in ti·de cogna·leg·§·ii·adde quod ponit s·Tho·in·iii·sententia p di·xlii·ar·iiii·

¶ An sacerdos possit quo ad patrimonialia adoptare·uide in dictis iuribus preallegatis·ubi concluditur q sic·

¶ An mulier possit adoptare·habet insti·de adop·§·femine·ubi concludit q non·Idem in·l·ii·§·illud & l·si pater·§·si & l·si arrogato·§·pe·ff·de adop·Io an·de cogna leg·c·fi·adde hoc esse uex·fm legē sustinatā·secus fm legem mosaycā nisi in casu ut nō·lvi·di·hysmael·

¶ An qs possit adoptari in fratrem uel sororez·dic q non·C·de here·insti·l·nec apud·uide san·Tho·in quarto di·xlii·ar·vi·

¶ An inter adoptatū & adoptantē uel uxorem adoptantis & adoptati·uel econtra possit esse matrimoniū dic q non etiam finita adoptione·d cogna·leg·c·i·tex·est, cum glo in·l·qui adoptionez·in fi·ff·de adop·plene·glo·xxx·q·iii·i summa·

¶ An adoptatus transeat in ptātem adoptantis·dic q nō C de adop l·fi·insti·de adop·§·sed hodie·gl·in d·c·i·de cogna leg·

¶ An inter filiuz adoptiuū & illegitimū possit esse matrimoniū glo q sic·xxx·q·iii·in sūma·& d cog·leg·c·i·ubi doc·tenent contrariū·

¶ An adoptiui possint adinuicē contrahere matrimoniū·glo q sic·de cogna·leg·c·i·cōtrariū uidetur uerius per illuz tex bonus tex·xxx qōe iii·c·ii & c·si pater eos·

¶ Adoptatio cōuenit deo·fm sanc·Tho·in iii·pte q xxiii·ar·ii·& in tercio·di·x·ar·x·pprie tñ cōuenit rōnali creature·ut ibi·

¶ Adoptatio proprie non cōuenit angelis·s·Tho·in tercio·di·x·ar·xi·

¶ An ualeat legatū grauās de adoptādo·uide Bar·in l·uxorē·§·heres·ff·de le·iii·

¶ An adoptiuus filius succedat in feudo uide·x·coll·si de feu fue·cōtrouer·l adoptiuus ubi uide·

¶ An ualeat pactum q adoptiuus succedat i feudo & an pnceps possit hoc facere & qualiter cōcipiat instrumentū adoptiōis·& an emācipatus & postea adoptatus succedat in feu·uide plene de his omnibus in palle·C·adoptiuus·

¶ An inter adoptiuos spūales possit esse mrīmoniū glo q sic·xxx q·iii·in summa·adde qd dicaz infra sub dictione matrimonii·

¶ Adoptio qnq ponit p arrogatōe·ut·ff·de adop·l in adoptionibus·

¶ Adoptō est uoluntarie iurisdictionis·& ideo potest fieri tempore feriato Specu in ti de feriis·§·ii·℘ porro·

¶ Qualiter adoptiuus succedat adoptanti·Spe·in ti·de testa·§·i·℘si·item de cautionibus & in ti de succes·ab intesta·§·nunc de successoi·ab intesta·§·nunc de naturaliū·

¶ Adoptiuus emancipatus non succedit insti de here·qua·& diffe·in·§·i·in glo·in·℘·in potestate·C·de adop·l·pe·§·penul·

¶ Que sit differentia inter adoptionem & arrogationem·uide insti·de adoptio·§ i·& in·l generaliter ff·de adop·

¶ Quando adoptio tenet uel non·uide in·l·nō aliter·ff de adop·

¶ Qualiter fiet instrm̄ adoptionis uide Spe·in ti·de cogna lega·

¶ An filius adoptiuus dicatur suus patri adoptāti Bal·in·l eam quam C de fideicōmiss·facit l iii·§·aperture ff·de here·institu tex·in l·i·§ suos·ff·de suis & legiti·

¶ Adoptio est legalis actio ad solaciū eoz qui liberos non habent inducta pene naturā imitans·C·de adop l cū eum & ff de adop·l·adoptio·uel adoptō est legitimus actus cuius inuentu qs fingit filius·C·de adop·l·pe·§·pe·

¶ Si post testm̄ conditū testator adoptat uel arrogatur rumpit testm·Spe·in ti d instru·edic·§·xii·℘·quid si unus·

¶ Adoptiuus non transit in ptātem adoptantis sed tantū habet ius succedendi ab itesta to·ut insti·de adop·§·sed hodie·

Adoratio Adorādo imagines nō picturaz sed id qd p picturā nobis repsentat adoramus d conse di·iii platum & c·uenerabiles adde qd dicā infra sub dictione imago·

¶ Adoratio est actus latrie·fm·san·Tho secunda se q lxxxviii·ar i·ubi uide·

¶ Adoratio requirit locum determinatū uide ubi supra·ar·iii·

¶ Adoratio includit actum interiorem & exteriorem fm sanc·Tho secunda se·qōe·lxxxi·& in tercio di·ix ar iiii·

¶ Eidem adoratio debet diuinitati xpi uide sanc·Tho·in tercia pte·q·xxv·ar·i·non tamen debetur carni·xpi nec eius imagini·scdm eundem in tercio di·xi arti iii·

¶ Adoratio non debet reliquiis·idem in tercia pte q xxv·ar vi·& in tercio di·ix·ar iii·

¶ Adoratio non debetur creature & exhibita non est uniuoce adoratio·uide sanc·Tho in iii·pte qōe

Aduena

Rome nemo est aduena ut nō. i l. eū qui uectigal. ff. de ũ. sig. & in. l. si legationis. in glo. ii. ff. de iudi.

¶ Quis dicat aduena uide in. l. pupillus. §. aduena ff. de uerbo. sig.

¶ Aduena uidet ille qui ad tp̄us moratus aduenit ar. l. heres absens. in pn. ff. de iudi.

¶ An aduena ligetur statuto ciuitatis nō. doc. i. l. i. C. de sum. tri. uide nō. viii. di. quo iure.

Aduenticium

Dicitur respectu patris illud quod filius querit ab auo. fm glo. in. l. qui in aliena. §. interdum ff. de acq. here. idem econtra. ut. l. paulus. p. procuratorem. eo. ti. facit ad primū quod nō. Bar. in. l. quesitum. de le. i.

¶ An de iure antiquo qđ filius querebat a matre esset aduenticiū uel profecticiū. uide. l. is qui heres §. fi. ff. de acq. here.

¶ Aduēticius casus attendi ñ debet ut. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. si §. si eo tp̄e. ff. qui ꝯ a qui. l. uli. Archi. v. di. c. pe.

¶ Que dicant bona aduēticia. & que profecticia & que castrensia uel quasi. & qualiter ꝑ bus agat filiusfami. & quale us sibi uendicet pater in bonis fi. l. f. aduenticis. uide plene in. l. i. C. de bo. mater. & l. cum oportet. C. de bo. que liber. & aut. ibi posita. & adde quod nō. Bar. in. l. i. §. nec castrense. ff. de colla. bono.

¶ An in aduenticiis filius contrahēdo uł delinquēdo possit patri ꝑiudicare. uide Bar. in. l. si finita §. si de uectigalibus. ff. de dam. infec.

Aduerbium

Aduerbia possunt intelligi actiue & passiue. fm Bar. in. l. si uxor. §. si qs plane. ff. de adul. uide Bal. in repetitione. l. edita. C. de eden.

¶ Aliud est nomen. aliud aduerbiū. de cōse. di. iiii. aliud est. nō. Inno. de libel. obla. in c. fi.

¶ Aduerbiorū deus est retributor. nō nominū xv. q. vi. c. i. in fi. glo. in c. i. de collu. dete.

Aduersus Aduersum

Aduersarius Aduersatiua

¶ De significatione huius dictionis aduersus no. i. cle. i. de resti. inte. in glo. fi. q̄ dicit ꝙ significat idē ꝙ contra. ꝛ. uide Cal. in c. sup spoliatione. de or. cog. in suo cōmento.

¶ Aduersus & pter equipollent. fm Archi. ii. q. i. nemo. sup. ꝯ. aduersus.

¶ Aduersarius. i. offensor. C. de obse. patro. pst. l. si manumissor. C. de appel. l. si appellationē. quoq accipitur ꝑ contradictore ut. C. de fide instru. l. si aduersarius. & de eo qui mit. in pos. c. si aduersarius. & C. de pena iudi. qui ma. iudicat. l. i.

¶ Aduersam fortunam expectare inutile & inhumanum est. ut. l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de uerbo. obli.

¶ Non debe. poni in ptāte aduersarii negociū qđ gerit. ff. de iuris. om. iudi. l. si idem. §. i.

¶ Aduersitas quoq est utilis. i. q. i. saluator. ubi Archi. vi. i. q. i. aduersitas.

¶ Aduerso tp̄e nauigandū non est. ff. de rei uen. l. qui petitor. §. fi. & ibi nō.

¶ Aduersatiua iuncta cum copula ponit copulatiue ut nō. in. l. i. ff. si quis ius. di. non obtemp.

¶ Natura aduersatiue est contrariari & aduersari precedētibus ut. l. ii. §. sed & fortius ff. ne quis eum qui inius uo.

¶ Aduersatiua aduersat in eisdem casibus in qbus loquebat pcedens oratio cui aduersat ut. d. l. ii. §. sed & fortius. ff. ne quis eum qui inius uo.

¶ Aduersarius mihi dicit qui in lite mihi aduersat ut nō. in c. i. de iudi. c. ꝯposuisti. de fo. cōpe. l. i. C. đ eden. in aut. de litigio. §. omnē.

¶ Aduersus bonos mores qn̄ dicat fieri. uide ff. de iniur. l. item apud. §. sed qđ est. & §. ptor ait. & §. adduitur. C. de pac. l. pacta. & l. fi.

¶ Aduersatiua inducit repetitionem facti uel iuris pcedentis cum aliquali diuersitate ut. l. hoc aplius. §. i. ff. de dam. infec. & l. mariti. §. fi. ff. de adul. & ibi glo. & Ba. Cy. in aut. sacramēta. C. si aduersus uē.

Adulator

An adulatio sit peccatū. uide san. Thomā. secunda secunde q. cxv. ubi dicitur ꝙ tribus modis potest esse peccatum mortale. uide glo. xxv. di. c. unum. §. nunc in glo penul.

¶ An dare pecuniam uel mercedē seu aliqd aliud temporale adulatoribꝰ sit peccatū mortale. uide. s. Tho. scđa se. q. clxiii.

¶ Adulationibꝰ animos pncipū religiosi sibi conciliant ppter quod ꝓhibent in episcopos eligi. xlvi. di. ecce quare.

¶ Adulari peccatoribus est graue peccatum. xlvi. di. sunt nōnulli.

¶ Clericus adulationibꝰ seruiens degradari debet. xlvi. di. clericus qui adulationibus.

¶ Nihil est miserius eo qui adulatōibus delectat. lxxxiii. di. nihil illo pastore.

¶ Utilius est peccantē seuere corrigere q̄ adulādo palpare v. q. v. non omnis.

¶ Melius est ꝑ ueritate suppliciū pati q̄ ꝑ adulationibꝰ beneficiū. xi. q. iii. nemo perite.

¶ Adulatio est blandus sermo ꝓlatus ut placeat. xliii. di. c. ult. C. de statu. & imagi. l. i. ubi uide.

¶ Adulari qs dicit tribus modis qui notant. xxv. di. §. ea demū & c. plerūq.

¶ Adulatio regulariter ꝓhibet. ut ff. đ here insti. l. captatorias. uide qđ nō. glo. i. l. i. C. si quis aliquē testa. ꝓhi. & ibi Cy.

Adulterium Adulter

Que sit pena mulieris cōmittentis adulteriū. nō. in. l. quoniam alexandri. C. de adul. & in. l. castitati. & in aut. sed hodie. eo. ti. xxxiii. q. v. hec imago. xii. q. i. §. si qua glo. & doc. in. c. tue. de procu. & in. c. gaudemus. de couer. cōiug. xxxii. q. i. si quis. & c. de benedicto. in glo. adde ꝙ in ueteri lege mulier ppter adulterium lapidabat. ut habet. xxxiii. q. v. hec imago.

¶ An ualeat consuetudo ut mulieri adultere incidant capilli & uestes ad ignominia glo. dicit ꝙ sic. xxxii. q. i. de benedicto.

¶ An adulteriū sit enormius peccatum aliis. nō. ff. de adul. super rubrica. uide tex. in. c. at si clerici. §. de adul. de iudi. xxxii. q. vii. quid in omnibus. de quo in. d. §. de adulteriis. adde. xxxiii. q. iii. animo. de tempor. or. c. fi. & quod ibi nō.

¶ An mulier adultera perdat dotem. nō. C. de iure doti. l. si dotem. C. đ adul. l. libertatē. in aut. ut lecenia. & aute. §. quia uero plurimas. de consue. ex pte de dona. inter ui. & uxo. plerūq. C. de adul. aut. sed

nouo iure·adde quod nō·glo·in·c·i·ut lite non con testa·adde quod no·in·l·consensu·C·de repu & ·l· si uero·§·de uiro·ff·solu·matri·dñs Bal·in·c·tue· de procura·

¶ An ꝓpter adulteriū uxor ꝑdat bōa parafrenalia· glo tenet ꝙ sic·in c·plerūq· d dona·inter ui· & ux· que est bene notanda·

¶ In qbus differūt carnale adulteriū & spūale·nō· doc·de cōuer cōiug·c·fi·vii·q·i·sicut uir·

¶ Quid sit ꝓprie adulterium & unde dicat̃·uide xxxii·q·ii meretric·s·Archi·lvi·di·dñs ubi dicit· ꝙ adulteriū dicit̃ quasi alienū uterū terrens·adde xxxii·q·vi·non mechaberis·& ·vii·q·i·sicut alteri us·ff·d adul·l·inter liberas·nō·Inno·in·c·discretio nem·de eo qui cog·consan·ux·sue·Hosti·in summa eo·ti·in prin·

¶ Quando cum uidua dicitur cōmitti adulterium ut·ff·de·ū·sig·l·inter stuprū·ff·de adul·l·inter libe ras·& ·l·iulia interdū omīs illicitus coitus dicitur adulteriū·c·significasti·de adulteriis·

¶ An propter adulteriū uir possit a se abiicer̃ uxo rem ꝓpria auctoritate·uide de eo qui duxit in ma· ex tuaꝫ·glo·& doc·de adul·c·fi·Hosti·in sūma de adul·§·que pena·ū·sed nunquid hoc fieri pōt·doc· uidentur dicere ꝙ sic·de diuo·porro·quoniam uir uerbo dei qui est iudex iudicū talem habuit facul tatem·adde nō·in·l·rei iudicate·ff·solu·ma·& ·c·i· ut lite non cont·

¶ An solo animo cōmittat̃ adulteriū·nō·xxxii·q· v·qui uiderit·& ·c·nec solo·

¶ Quibus casib' maritus repellatur ab accusando uxorē de adulterio·uide glo·xxxii·q·vi·i summa·

¶ An adulter & adultera possint in eodem libello accusari·dic ꝙ sic·qñ agitur ad thori sepationem· glo·est sin·li q·iiii·statuit·quam pauci sciunt·tunc enim dicitur causa ciuilis·de ꝓcu·tue·in fi·Bal·in l·per ꝓcuratorem·ff·de obsequi·liber·secus ubi ac cusarentur ad infringendam penā tpalem·ut·l·reos C·de adulteriis·

¶ An cum sponsa de pñti nondū cognita cōmittat̃ adulteriū·dic ꝙ sic·glo·est nō·de eo qui cog cōsan· ux·sue discretionem·ubi tex·secus de sponsa de fu turo·per glo·xxvii·q·ii·c·quidaꝫ·facit glo·de sen· excōi·si uero·

¶ An uir possit obiicere uxori adulterium cui ipse causam ꝓbuit·nō·in·l·ii·§·si publico·ff·de adul·& i l·cum mulier·ff·solu·ma·glo·& doc·de eo qui cog· consan·ux·sue·discretioneꝫ·plene de diuor·signifi casti·adde qđ nō glo xxxii q·vii·cōcubuisti·d ux ore mariti infirmi que ad eius rogatum concubuit cum medico·de quo etiam ꝑ do·Car·flo·in·d·c·dis cretionem·in·v·q·

¶ An sola suspitio adulterii·sufficiat ad repellen dum uxoreꝫ·tex·& glo·xxxii·q·i·dixit dñs·glo·in c·maritis·de adul·

¶ An sicut maritus pōt accusare uxorem de adul terio ita econtra·dic ꝙ sic·ad effectum pene impo nende uiro ad sepationem thori·non ad penam le galem·Spec·in ti de adul·ū·sed nunqd·xxxii·q·i· publico·ubi de hoc in glo·ꝑ do·Car·flo·in·c·tue·de ꝓcu de diuor·gaudemus·§ quia uero & ·c ex litte ris·bona glo·xii·q·ii §·si qua·& ·c·qui manumittit̃ qđ nō·Cy·in·l·i·C d adul·xxxii·q iiii·nemo·& ·q· v·xpiana & ·q·vi·si auctori & ·c·se·glo·xxxii·q·i §·hꝰ in mulieribus·

¶ An adulteriuꝫ possit cōmitti cum uirgine uidet̃ ꝙ sic·de iure canonico·per tex·nō·in·§·cum ergo· xxxvi·q·i·glo·in·c·nemo·xxxii·q·iiii·

¶ An & qñ iudex ecclesiasticus uł secularis possit de adulterio cognoscere·Io·an·in·c·fi de fo·cōpe· dicit ꝙ ecclesiasticus cognoscit eo tantū casu q̃ agi tur ad sepationeꝫ thori·sed uidetur male dicere·qa ꝑ adulterio multiplex pena imponit̃·uidelicet se paratio thori·& ꝓpter hoc debꝫ adiri ecclesiasticus ut ipse dicit·casus est in·c·tue·de procu Item pena detrusionis in monasterium·in aut sed hodie·C·de adul·& pro hoc posset etiam adiri ecclesiasticus·ca sus est in·c·gaudemꝰ·d cōuer·cōiug·Itē alia est pēa tercia quia scidunt̃ pāni & capilli·ante & retro & ꝑ hoc etiam pōt adiri ecclesiasticus·tex·est·xxxii· q·i·de benedicto·Quarta pena uxoris adultere est excōicatio·& ꝑ hoc claꝛ est adiri ecclesiasticum·d adul·c·ii·& ·c·intelleximus·

¶ An cōmittens adulteriū cum uxore uiri reconci liati uideat̃ rumpe pacem·Bar·in·l·uerū·ff·de fur· Io·an in regula frustra·li·vi·

¶ An plures cōmittendo adulteriū cum eadem mu liere constituant plura adulteria penitētialia·Bar· in·l·uulgaris·ff·de fur·& in·l·mariti·§·sex mensiū ff·de adul·

¶ Quid si unus pluries cognoscit uxoreꝫ alterius an dicātur plura adulteria·tex·in·c·sicut nobis·de testi·glo·vi q·i·imitare petrū·

¶ An cognoscens uxorem quam credit esse solutaꝫ cōmittat adulteriū·nō·glo·xv·q·i·illud·sup·ū·ser uū bonus tex·& ibi glo·xxxiii q·ii i lectū mariti Io·an·in regula cum quis·li·vi·in mercu·uide·nō· in·l·uxor·C·de repu·in glo·finali·Cy·in aut·hodie eodem titulo·

¶ Qualiter probetur adulterium·Bar·in·l·ii·§ fi· ff·de adul·& in·l·quod ait & in·l·capite quinto·§· i·eo·ti xxxii·q·i·dixit dominus·adde de presump· litteris·& ·c·tercio loco de testi·preterea·& ibi Io· an·adde quod nō·Bar·in·l·querebatur·ff·de testa menti mili·

¶ Qui accusat aliquem de adulterio iure mariti debet probare ꝙ illa sit uxor·ff·de adul·l·si uxor· §·sed si ea·& ibi Bar·& Bal·in·l·de iure·§·fi·ff· ad municipa·

¶ An & qñ mortua muliere possit maritus obiicer̃ heredi suo illam fuisse adulteram·Bar·in·l·rei iudi cate·ff·solu·matri·

¶ Si accusatus d adulterio confiteat̃ crimen·an ui deatur confiteri matrimonium·Bar·in·l·si cui·§·si a filio·ff·de le·i·

¶ An heredibus mariti cōpetat exceptio adulterii contra uxorē repetentē doteꝫ mortuo marito·Bar· in l rei iudicate·ff·solu ma·in·§·ii·

¶ An ꝓpter adulteriū clericus deponi possit·tex·ꝙ sic·l·di·si quis diaconus·ii·q·vii·lator·in glo·i·bar· in·l·si adulterium·ff·de adul·

¶ Religiosus grauius peccat fornicādo q̃ seculaꝛ adulterans·tex·& glo·xxvii·q·i ꝓposito·

¶ An cognoscens maritatā publice meretricē puni atur de adulterio bar·in·l·inter·ff·d adul·adde qđ idem nō·in·l·si uxor·§·i·co·ti·& ·C·de adul·l·si ea & ·l·que adulteriū in glo·fi·

¶ Probato ꝙ cognita habebat̃ & reputabatur ꝓ uxore·an sufficiat ad ꝓbandum adulterium seu ad penam adulterii imponendā absq; hoc ꝙ probetur

matrimoniũ·tex·& ibi Bar·in·l·si uxor § sed & si ff·de adul·adde Bar·in·l·cure·§·fi·ff·ad munici·

¶ An marito liceat magistratum interficere inuentum cum uxore·uide Bar·in·l quod ait·§·marito·ff·de adul·

¶ Contrahens matrimoniũ cum repudiata iniuste incurrit penam adulterii·nõ·Bar·in·l si·ff·de adul·

¶ Filius qui adulterat cum nouerca pdit oĩa iura filiatóis & põt a patre ĩpune interfici in aut·ut cũ de appel·cogno § aliud quoq; capitulũ·Bar·in·l·diuus ff·ad·l·pompe·de paracid·

¶ Contrahens matrimoniũ de facto cum duab⁹ & utrãq; cognoscens dicit adulterari cũ utraq·tex·xxiii·q·iii·an non·

¶ An cognoscens sepatam a uiro ꝓpter adulteriũ dicat adulter·tex·xxxii·q·i·dixit·Io an in regula cum quis·li·vi·in mercu·

¶ Usq; ad quantũ tpus posset maritus accusare uxorem suaz de adulterio·no·xxxiii qõe·ii·admonere·in glo·sup ꝟ·pñia ĩ diuor·gaudemus·in fi·xxxii·q·i q; autẽ·no·C·de adul·l·adulter·in glo·& ff·eo·l·si maritus·§·extraneis·in glo in·ꝟ·post·xl·dies·insti·de publi·iudi·§·lex iul' in glo·

¶ An uir possit sibi reconciliare uxorez adulteram inuita·no de diuor ex litteris·in glo·li·ipse autem inuitus non cõpellit q; si non uelit eam reconciliar ponat in tali loco ubi non possit amplius adulterar xxxii q i de benedicto

¶ An maritus possit accusare uxorẽ de adulterio si post adulteriuz eam cognouit glo·xxxii·q·i·c·i de adul·c·ii in glo & ibi Io an·

¶ An sacerdos cognoscens solutã dicat cõmittere adulteriuz·quidam q; nõ·in cle·si·de beret ubi per Car·vii·qõe glo·contra·in·c·per uenerabilem·§ i·qui·fili· sint legi·

¶ An cõmittatur adulterium ex copula inter solutum & ligatam·nõ·in·c·ueniens ĩ eo qui cog consan·uxo·sue·sup·ꝟ·de adulterio·tex·xxviii·di·pſbiter xxxii·q·iiii·nemo·de purga·cano·cum dilectus·xxiiii·qõe·v·puto glo·optima·xxxii·q v·non mechaberis·

¶ An eo ipso q; alter coniugũ mecbat pdat ius petendi debitum & petens possit repelli sine iudicio ecclesie·uide·xxxii q·vi·in sũma·de adul·c·i·& c·pe·& ulti xxxi q·i § q; si·

¶ Quare in matrimonio spirituali non admittitur contra clericum replicatio adulterii·no·Archidia·vii qõe i cos·

¶ An adulterium spirituale cõmittatur occupãdo ecclesiam alteri d bitã tex·q; lio·iii·q·ii audiuimus vii·q·i·sicut uir·

¶ An uxorem cognitam per uim possit maritus de adulterio accusare·nõ·glo·xxxii·q·v c·i·& xxxii·q·iii·de pudicicia·

¶ Si uir reconciliet sibi uxorez adulterã & postea cõmittit adulterium de quo accusatur ab ea·an possit replicando uel excipiendo sibi obiicere adulterium de quo fuerat reconciliata·uide·xxxii·q·vii·apostolus·& c·cõmuniter·

¶ Quod possit uir uxorem adulterantẽ sibi recõciliare·uide de adul·si uir·

¶ An exceptio adulterii quo ad thoꝝ sit pemptoria·& qñ ꝓponat·& an uir reddendo debitũ uxori uideat renuntiare exceptioni adulterii·uide Inno·& doc·in·c·pe·& ulti·de adul·

¶ Cõmittens adulteriũ & incestũ cuz una & eadẽ muliere non debet plus puniri q̃ ꝓ solo adulterio·de quo dic ut habet·xxvii q·i·uirginibus·in glo·i·adde tex·in·c·transmissibile·de eo qui cog·cõsang·ux sue·de pur·cano cum dilectus·

¶ Crimen adulterii cõnumerat inter crimina ecclesiastica·Spe·in ti·de cõpe·iudi·adi·§·i·ꝟ·si·ii·in criminibus·nõ·de iudi·at si clerici·§·de adult·de foro cõpe·cum sit·&·c·cõquestus·qd uidet uer; qñ agit ad sepationez thori·ut nõ·in·d·§ i·ꝟ·xviii·de quo dic ut supra dixi·

¶ Adulterium non cõmittitur sine dolo·xxxiiii·q·ii in lectum ubi glo·de frig·& malc·fraternitati in glo de repu·l uxor·in glo·i·Cy·in aut·hodie·eo·ti·& C·ad·l iul'·de ui·publi·uel priua·l·quoniã multa xxxii q v ꝓposito·& c·se·glo x·coll'·qui·mo feuamit c·i que incipit adulterauerit·xxxii·qõe·v §·uide lucreciam·

¶ An uir cum ꝓpria uxore possit cõmittere adulterium·glo xxxii q ii·quicqd·alia glo xxxii·q iiii·origo glo xxiii q iii·cum non alia·glo·xxvii·q·i·in proposito·

¶ Filii ex adulterio nati sunt deo abhõiabiles si sũt paterni sceleris imitatores·lvi di·§·sed hoc·

¶ Adulter in episcopum ordinari nõ debet·lxxxi·di apostolus·

¶ Adulteram quã quis polluit adulterio uiuẽte marito ñ posset postea eam ducere in uxorẽ uiro eius mortuo xxxi·q·i·c·illud·& c·relatum·& c·si quis uiuente·de quo habet de eo qui duxit in ma quam pol ꝑ adul·ꝑ totum·

¶ Adulteri dicunt qui uenena sterilitati ꝓcurant·uel ꝓlem conceptam occidunt·xxxii·q·ii·aliqñ·

¶ Adulteram uxorez tenens fatuus & impius est·xxxii·q i·dixit dñs·

¶ Adultere uxori uir cõmisceri non debz·donec ꝑ penitentiã purgata fuerit·xxxii·q·i·c·si qs uxorez & qui alias ei cõmiscet debet triennio penitere ea causa &·q·si quis uxorẽ·c·l ii·

¶ Qui non accusat uxorẽ adulterã leno ipsius dicit xxxii q i·c apud misericordem·§·qd si i adulterio & § crimen·

¶ In crimine adulterii q̃q uni coniugũ precipiat intelligit etiã de alio xxxii q·v·ꝑcepit dñs·

¶ Adulterã uxorẽ non licet uiro interficer·xxxii·q ii·c·admonere·& c·inter hec·

¶ Non debet fieri sacerdos cuius uxor adulteriuz cõmisit xxxiiii di·si laici uxor·

¶ Ex adulterio nasci non est culpa nascenti sed generantis c·nasci·lvi di·

¶ Quare sic non puniant uiri adulterantes sicut mulieres uide·xxxii·q·v·xpiana·

¶ Cum agitur causa adulterii assignãdus est locus securus in quo uiolentia non timeatur·xxxiii·q·ii·siue de cõiugii·

¶ Certa suspicio de adulterio dicit subesse qñ maritus scit se non cognouisse uxorẽ & ipsa repit grauida·l·filium diffinimus·ff·de his qui sunt sui uel ali·iur·tex ii q i·si peccauerit·glo xxxii·q·i·c·ii·

¶ An ex pte unius tantũ possit cõmitti adulteriuz uidetur q; sic·xxxii·q v·ꝓposito·

¶ Plures casus in quibus uir non potest obiicere uxori adulterium·no·glo·& docto·in·c·intelleximus de adulte·

¶ Adulteriũ cõmittit qui uxorẽ alterius cognoscit

licet eam pro fautrice teneat. ut. l. athletas. § ait pretor. ff. de his qui no. infa.

¶ An & quando mulier propter adulterium perdit dotem maritus excipiendo possit eam retinere uel an requiratur ut accuset. Bar. in. l. miles. § socer. ff. de adulte. aliqui moderni tenent contra in. l. lucius. ff. solu. ma.

¶ Adulterium ita comittitur cum pulchra sicut cum deformi. Inno. uidetur quod magis peccet cum deformi. xxxiii. q. v. c. si. in glo.

¶ De eo qui dormiuit cum uxore fratris sui uel filiastra uel duabus sororibus uel cum duabus consanguineis. uide xxxii. q. vii. c. quedam. & c. si quis uiduam & c. qui dormierit. & c. se.

¶ Propter adulterium licet patri filiam & quemlibet adulterum in domo interficere. l. nec in ea. § ius occidendi. & § fi. ff. de adul. de marito uide in. l. marito ff. eo. & l. si adulterium. § impatores eo. ti. & l. si quis in graui. § si tamen. ff. ad sil. de iure canonico dic ut dixi supra. & adde glo. in. c. iii. de peni. & remis. & de materia uidelicet an & quando pater maritus possint occidere. no. C. de adul. l. grachus. in glo. potuerit. & ibi Cy. ff. quod me. ca. l. nec timorem. in glo. occidere. ff. ad. l. acq. l. qui occidit in glo. i. uide glo. in. l. ab ab hostibus. § si uir. ff. so. ma. quid de alio uide. ff. de adul. l. quod ait in glo.

¶ Uxoratus non comittit adulterium cum soluta nec ab uxore posset accusari. no. C. de adul. l. i. in glo. uiolato & ibi Cy. uide notata. xii. qone ii. si qua cum seruo. xxxii. q. i. publico. Spe. in ti. de adul. § i. versi. sed numquid econuerso.

¶ An super crimine adulterii liceat transigere. no. in aut. ut lice. ma. & aue. § pe. in glo. amicabili. colla. viii. & l. transigere. C. de transac.

¶ Quis dicatur adulter manifestus. uide Bar. in. l. fur est. ff. de furtis.

¶ Quis potest accusare de adulterio. no. glo. & ibi Cy. in. l. quis adulterii. C. de adul.

¶ Accusans aliquam de adulterio & succumbens qua pena puniatur. no. C. de adul. l. quis. i. glo. in versi. gladio & ibi Bar. de procu. tue. in glo. ii.

¶ An mulier possit accusari de adulterio constante matrimonio. no. in. l. miles. § uolenti. ff. de adul. & ibi Bar. de procu. tue. in glo. ii.

¶ An propter adulterium filie pater debet perdere dotem Spe. in ti. de diuoc. § iii. versi. sed numquid.

¶ Sicut propter adulterium uxoris uir lucratur dotem ita mulier propter adulterium uiri donati. propter nuptias si tamen filii extant tam dos quam donatio ad eos pertinet. no. glo. ut liti non contest. c. i. ubi bonus tex.

Adunantia

An adunantia generalis tribuens alicui iurisdictionem faciat eum ordinarium uel comissarium. uide Bar. in l. ambiciosa. ff. de decre. ab or. fa.

Aduocatus

Quando quis possit compelli ad aduocandum. glo. in. l. in sacris. C. de proxi. sacro. scri. li. xii. adde quod no. Bar. in. l. proxime. ff. de his que in testa. delen.

¶ An liceat aduocato calumniosum aduocatum cauillationibus repellere. glo. quod sic. in. c. cupientes. in versi. malignantium. de elec. li. vi. uide. xxiii. q. i. dns noster.

¶ Aduocatus generaliter dicitur qui causis agendis quoquo modo uel studio operatur. unde secundum hoc procuratores aduocati dicuntur. ff. de uar. & extraor. cog. l. i. § aduocatus. vi. qone. iiii. si quis eorum. specialiter tamen & stricte dicitur aduocatus qui patronus est cause. ut. l. i. § ait pretor. ff. de postu. de talibus intelligitur l. nec quicquam. § obseruare. ff. de offi. proconsu. & le. & l. cum delanionis. § asinam. ff. de fun. instru. & in. c. pastoralis. de iudi. de his facit Spe. specialem rubricam. uide etiam quod no. de elec. cum ex eo. li. vi. sup. versi. indigere. adde glo. & Bar. in d. l. i. § aduocatos. & quod no. in. c. consulere. de simo.

¶ Aduocati non minus prouident humano generi quam si patriam armis defenderent. C. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati. glo. in pastoralis. c. cum ex eo. facit quod no. de sepul. licet. li. vi.

¶ An aduocatus lite pendente possit denegare clientulo suo patrocinium si non soluit sibi debitum stipendium. no. in. l. i. ii. C. de aduo. diuer. iudi. in glo. fi. alia glo. in l. properandum. § honorariis. C. de iudi.

¶ An aduocatus electus ab altera partium possit remoueri a iudicando. glo. in. versi. recusastis. de testi. dilecto. & ibi docto. uide nota. de offi. ordi. irrefragabili. per Inno.

¶ An illitteratus possit esse aduocatus. glo. in. c. de occidendis. xxiii. qone. v. Bar. in. l. i. § aduocatos. ff. de uar. & extraor. cogni. adde glo. que tenet quod sic. in. l. i. § postulare. ff. de postu. Io. iii. qone. vii. § infames. quod limita in partibus in quibus redditur ius in uulgari. alias secus. ut. l. nemini. C. de aduoca. diuer. iudi.

¶ An quis possit esse aduocatus in causa propria. no. glo. in. d. c. de occidendis.

¶ An excusetur aduocatus defendens malam causam quam putat bonam. no. Arch. xiiii. q. v. denique.

¶ An aduocatus pro certo salario conductus iurans clientulum defendere teneatur eum defendere irrequisitus. no. glo. de iuriiuran. c. breui. Spe. ti. de aduo. § i. versi. sed numquid is qui iurauit defendere.

¶ Si doctor mittit aliquam cedulam iudici non dicitur aduocare. Bar. in. l. paulus. § fi. ff. de legatio.

¶ An aduocatus debeat iurare antequam aduciatur. Hosti. de iura. calu. c. ceterum. Io. an. in. c. romana. § nec etiam de fo. compe. li. vi. adde insti. de pena temere liti. § item actoris. in glo. subeunt. Spe. eo. ti. de aduo. § i. versi. item quod est preuaricator. & ibi Io. an.

¶ An aduocatus qui iurauit defendere clientulum teneatur id facere etiam quando clientulus fouet malam causam. glo. & doc. de iuriiuran. breui.

¶ An aduocatus licite recipiat salarium pro suo patrocinio. uide tex. & glo. xi. q. iii. non licet. & de foro compe. c. romana. § nec etiam. li. vi. doc. i. c. i. de postu. uide glo. in. d. c. non licet.

¶ An aduocatus pot. pacisci de salario & quando. no. ff. de pac. l. sumptus. i. glo. ii. & C. de postu. l. si qui ad uocatum. & ibi Cy. & l. quisquis. in glo. & ibi Cy. eo. ti. Bar. in l. archiatri. C. de profes. & medi. li. x. ff. de uar. & extraor. cog. l. i. § sed si cui. Spe. in ti. de sala. § sequitur. versi. persone. & ibi Io. an. no. ff. de postu. l. i. § ait pretor. in glo. non habebunt.

¶ An possit petere salarium pro persona sua a uenditore qui ei uendidit rem que est euicta. Bar. ff. de ti deiusi. l. stipulatus es. Spe. in ti. de expen. § postremo. versi. quid si ab emptore.

¶ An debeat habere salarium si est transactum de lite inter partes. dic quod sic. nisi forte pactum esset in casum uictorie. secundum Io. an. in regula contractus. li. vi. & no. C. de suffra. l. i. in glo. fi. Spe. in ti. de sala. § sequitur. versi. quid ergo. adde. l. fi. ff. man. & l. si quis

dotem. in prin. ff. solu. matri.

¶ An aduocatus qui pro certo salario promisit clientulum suum defendere in tali causa si ducatur extra locum debeat ultra salarium habere expensas. Io. an. tenet quod sic. in regula contractus. libro. vi. in mercu. in. q. i.

¶ An quis possit esse aduocatus ambarum partium glo. quod sic. xiv. di. disciplinam in glo. fi. uide Io. an. in regula contractus. i mercu. adde quod aduocatus qui recipit salarium ab una parte si postea paciscatur cum alio & eam adiuuat incidit in crimine falsi ita no. Bar. ff. de puari. in l. i. & sup. rica.

¶ An aduocatus unius partis in causa principali possit esse aduocatus alterius in causa appellationis. Io. an. in. c. ff. de testi. li. vi.

¶ An liceat aduocato pacisci de quota litis. Inno. tenet quod non. in. c. fi. de aliena. iudic. mu. cau. fac. in glo. fi. Bar. in l. si qu. C. de postu. nō C. de suffrag. l. i. in glo. fi. Specu. in ti. de sala. § sequitur. versi. & nō. & versi. sequen.

¶ An debeat habere salarium si non stet per eum quo minus prestet patrocinium glo. de pe. di. i. magna. in glo. fi. in fi.

¶ An officium aduocationis possit exerceri per sacerdotem glo. xiii. q. v. denique & xv. q. ii. in summa glo. in c. querelam de procu.

¶ An aduocato debeat solui salarium ante finem litis. glo. in l. i. C. de suffra.

¶ Doctor dans consilium in camera sua non dicitur aduocatus dictum est Bar. in. l. i. § aduocatos ff. de uar. & extraor. cog. adde quod idem dicit in. l. i. § postulare. ff. de postu.

¶ An clericus possit esse aduocatus in causa sanguinis nō glo. li. di. c. aliquantos. Io. an. in. c. i. de postu. & in c. sententiam ne cle. uel mo.

¶ An aduocatus debeat habere totum salarium conuentum ab herede ticii ir tentante actionem quam ignorauit posse ex persona ticii elidi exceptione. uide Io. an. in regula contractus. li. vi.

¶ Quando aduocatus restituat salarium acceptum. nō. C. de condi. ob causam l. pe. & fi. ff. de uar. & extraor. cog. l. i. § diuus.

¶ An aduocatus per imprudentiam succumbens faciat litem suam. nō. glo. ff. de postu. l. i. § initium. i glo. compleuit. insti. ex qui. cau. ma. non licet. § fi. in glo. penul. uide ff. de mino. l. i. in glo. fragile Spe. ti. de aduo. § ulti. versi. quid si per imprudentiam Hosti. in summa de aduo. § fi.

¶ Non teneor tibi de euictione si malum aduocatum adhibuisti. glo. in. l. quod si nolit. § si mancipium. in versi. medicum ff. de edil. edic.

¶ An aduocatus possit idem ius sepius inducere aut allegare. uide. xxiii. quest. vii. c. fi. alias incipit quem ad modum.

¶ An aduocatus possit decipere litem suum aduersarium nō. xxiii. q. ii. dñs. in glo. i.

¶ Aduocati confessio preiudicat parti sicut propria nisi reuocetur & infra quantum tempus debeat reuocari. nō. de confes. olim. in glo. ii. de appel. cum causam. adde quod dicatur sub dictione confesso. uide in l. ii. C. de erro. aduo.

¶ An aduocatus possit mutare opinionem suam si expedit uide. xxiii. q. v. iudex.

¶ An si aduocatus fuerit preuaricatus sententia sit ipso iure nulla. uel per restitutionem rescindatur. nō. C. de aduoca. diuer. iudi. l. i. in glo. versi. queritur. & ibi Cy. & Specu. in ti. de aduoca. § ultimo versi. illud autem.

¶ Aduocati officium est honor & de multis eorum priuilegiis. uide in l. i. § hoc edicto. ff. de postu. in glo.

¶ An aduocatus prime cause teneatur defendere etiam in causa appellationis pro eodem salario. nō. C. de suffra. l. i. in glo. fi. ff. de procura. l. qui proprio. § item queritur. in glo. i. Cy. in. l. inuitus. C. de procu. q. pe. Io. an. in regula contractus. li. vi. in. ii. q. tenet quod non. Spe. in ti. de sala. § sequitur. versi. sed nunquid aduocatus. adde. vi. quest. iiii. omnis. glo. in. l. ita demum C. de procura.

¶ Aduocatus an teneatur ire ad aduocandum extra prouinciam pro eodem salario nō. in. l. sed & hec. § nō solum ff. de procu. in glo. in versi. tribunali. & in. l. i. C. de suffra. in glo. fi. & ibi Cy. Spe. in ti. de sala. § sequitur versi. quid si causa. & ibi Io. an.

¶ An aduocatus teneatur restituere clientulo salarium si tempore aduocationis erat est excommunicatus & propterea non potest aduocare. nō. Io. an. in c. decernimus. de sen. excom. li. vi. iii. q. vii. § tria.

¶ In causa heresis non habenti aduocatum debet dari pro defensione Laud. in cle. i. de excess. pla. sup. versi. in causis seu negociis.

¶ An clericus possit esse aduocatus coram iudice seculari. nō. Inno. de obli. ad ratio. c. i. in glo. pe.

¶ An iudex debeat audire aduocatum quousque allegare uoluerit. nō. glo. iii. q. vii. § apud urbem.

¶ An aduocatus qui promisit duabus ecclesiis pro certo annuo stipendio illas defendere debeat illis inuicem litigantibus causas ambarum defendere. Io. an. in regula contractus libro. vi. in mercu. quest. ii. & glo. i. quest. vii. c. i. Arch. vii. quest. i. c. episcopum. adde nō. in c. ueniens. de iureiurando & c. eam te glo. & doc. in. c. ii. de postu. uide Albericum in l. quisque. C. de postu.

¶ Aduocatus non potest pro una causa recipere ultra centum florenos. tex. & ibi Bar. in. l. i. § diuus. ff. de uar. & extraor. cog. aduocati tamen curie romane intelligunt pro una causa. i. pro uno articulo. ut dicit ibi Bar.

¶ An si sententia feratur per allegationes aduocati priuati officio aduocationis ualeat Io. an. in. c. si ad uersus de hereti.

¶ An aduocatus repellatur propter excommunicationem. nō. in. c. fi. ne cleri. uel mo. adde quod repellitur si est hereticus uel paganus. iiii. quest. i. c. i. de heret. excommunicamus. de peni. di. i. nemo. Item qui locauit operas suas ad pugnandum cum bestiis in arena. iii. q. vii. infames.

¶ An ille qui fuit aduocatus pro aliquo potest esse testis pro eodem. nō. in. c. ex litteris. de transac. & in c. fi. de testi. li. vi. in glo. i. de testi. cum a nobis. & ibi per dñm Anto. de butri. Bar. in. l. de terre. § idem decreuerunt. ff. de iure fis. faciunt notata per Inno. & moder. in. c. ii. de arbitr. glo. ii. q. vi. statuendum in glo. fi. ubi uide.

¶ Quo tempore aduocatus potest petere salarium suum uide glo. i. quest. iii. uendentes. xiiii. q. v. c. ii. ubi tex. & glo. uide in l. i. C. de suffra. & ibi Cy. & Inno. in c. potuit. de loca.

¶ An aduocatus potest compelli ad patrocinandum gratis. Hosti. & doc. in. c. i. de offi. iudi. faciunt no. in l. prudenda. C. de postu. Alberi. in. l. i. C. de suffra.

¶ An aduocatus teneatur pauperi ipendere gratis patrocinium. Hosti. tenet q sic in summa de pen. §. quibus. ℣. quid de aduocatis. & ℣. sed & pauperi & in suma de postu. §. quis postulare. ℣. dixit tamē Azo & in suma de ui. & ho cle. §. fi. ℣. item cōsistit & ℣. sequen Alberi. in l. i. C. de suffra xi qōe. iii. pauper adde quod scribit sanc. Thomas. secunda se cunde. qōe. lxxi.

¶ An aduocatus prestans patrociniuz in lite mota super re de qua pretendit se ius habere sibi pⁱudicet tex. & ibi glo. & doc. de transac ex litteris. bene fa cit. l. ii. ff. de inoffi. testa.

¶ Que sit pena eius aduocātis contra patriā suam Spe. in ti. de aduo. §. i. ℣. sed nunquid fm hoc. & ℣. seqn̄ nō. doc in. c. ii. de postu. Ang. & Bal. in l. bi qui. ff. de postu.

¶ An uasallus aduocans contra dn̄m pdat feudum no. xxii. q. v. de forma. x. colla. queadmo feu amit. glo. Inno. & doc. de postu. c. fi. bene facit. l. qui cum maior. §. penul. & ulti. ff. de bo. libe. & l. alia. C. de de bis qui. ut indig. Specu. in ti. de aduo. §. i. ℣. pre missa. & ℣. item q postulat contra eum. glo. in. c. i. ℣. sed & qui delator. que fuit prima causa benefi. amit. coll. x. & ibi Bal. & est glo. in ℣. non euitabit circa medium.

¶ An aduocatus possit uariis modis exponere iura no. l. di. in. c. quid est in glo. hic stans.

¶ An aduocatus quem remordet conscientia tenea tur iurare clientulum suum. nō. de iureiuran bi eui in glo. finali.

¶ An aduocati gaudeant puilegio militū. pulcher tex. C. de aduo diuer. iudi. l. aduocati. & l. miles. i pn. ff. de re iudi.

¶ An officiū aduocatōis de iure diuino sit licitū & meritoriū. Albe pulchre examinat in. l. i. C. de suf fra. ubi ostendit saluatore nostrū sepius usuz fuisse officio aduocationis.

¶ An aduocatus faciens clientulū culpa sua uel ig norantia perdere causam seu immoderate exigens. uel aliam fraudem cōmittens teneatur in foro con scientie ad restitutionē. Host. in suma de postu. §. quis postulare. ℣. dixit tñ Azo. & in. §. qd ptinet. ℣. itē ad officiū. & in suma. de pe. §. cui confitendū. ℣. cui aduocatus. & §. qbus. ℣. quid de aduocatis.

¶ An faciens pacem cum aliq̄ promittens non con trauenire dicatur contrauenire si est aduocatus cō tra eum. dic q non uide dn̄m Anto. in. c. finali. de postu ubi doc.

¶ Quid si Iexigent pater & patria cui magis filius aduocatus debeat ipendere patrociniū. Spe. in ti. de aduo. §. i. ℣. quid si pater.

¶ An aduocatus in latino seu litteraliter pponens cogatur ad instantiam partis exponere uulgariter. Alberi. C. de postu. l. quisquis. glo. xxiii. qōe. i. odi que dicit q si clericus agit contra laicum debet lo qui uulgariter.

¶ Aduocatus q fauet olim iiusto possessori petēti se restitui nō dicitur habere conscientiā lesam. nō. Inno. de cā pos. pastoralis. bene facit de resti. spoli. item cum quis. &. c. in litteris.

¶ Aduocatus actoris debet prius incipere allegare colligitur in tex. in. l. iii. §. nensenius. ff. de negoci. ges. ubi etiam colligitur q aduocati nō debent esse uerbosi in allegando.

¶ Aduocatus qui pmisit alicui patrociniuz in una causa & uidit iura illius. si postea pstat patrociniuz aduersario debet puniri pena falsi ut nō. Bar. in. l. i. §. is qui deposita ff. de falsis. & Bar. in. l. si quis aliqd §. instra. ff. de penis. nō. Bar. in. l. i. ff. de puari. faciunt no. in. l. ii. ff. de postu.

¶ Licet aduocatus nō debeat facere instrā si tamē facit ualent nō. Bar. in. l. uniuersos. C. de decu. li. x. & in. l. consulta. C. de testa. adde q aduocatus non debet uti officio tabellionis. glo. est singu. in dicta l. uniuersos. glo. est singularis in l. in albo. C. de de curio. libro x.

¶ Aduocato non debet exigi nisi inquantuz facere potest glo. est in. l. miles. in pn. ff. de re iudi.

¶ Aduocatus non pōt eligi ad faciendum extimuz ciuitatis. glo. in. l. sancimus. C. de aduoca. diuer. iudi. quod bene nō.

¶ Qui fuit aduocatus in una cā non potest postea esse in eade iudex glo. ē in aut. clericos. C. de epis. & cle. no. C. de postu. l. quisqs. i glo. ii. & ibi Cy. & C. de app. l. eos. in glo. puocatū. Spe. in ti. de aduo. §. i. ℣. item q fuit olim.

¶ Aduocatus i una cā non potest cogi ut consulat in eadem. dictum est Bar. in. l. proxime. ff. de his q in testa. delen.

¶ Heres aduocati conducti p certo stipendio cogi tur fuire p substitutuz si pater est mortuus. glo. in l. quisqs. C. de epis. & cle. & ibi doc. Bar. in. l. conti nuus. §. si ab eo ff. de. ℣. ob. Spe. in ti. de aduo. §. i. ℣. sed pone. Bal. in. l. edem. C. l. eca.

¶ Aduocatus non pōt postulare p famoso latrone C. de delen. ciui. l. p omnes & non est alibi.

¶ Si aduocat⁹ scit ptem suā fouere iustam cām li cite pōt decipe aduersariū. glo. xxii. q. ii. dn̄s. Alb. in l. rem non nouā C. de iudi.

¶ An aduocatus debeat interesse qōni & responsiōi reorum. uidetur q sic. in. l. si postulauerit. §. qōni. ff. de adul. contrariū dicit glo. in. l. custodias ff. de publi. iudi. dic q examinationi ac disputationi. an rei sint torquendi & examinandi debet aduocatus inter esse. ita itelligitur. d. l. si postulauerit & l. i. §. si qs ff. de questio. non autez examinationi seu questiōi ipsius rei. glo. in aut. de testi. §. quia uero. super uer bo aduocatorum.

¶ Qui fuit aduocatus in cā sanguinis non pōt pmo ueri ad sacros. l. di. ecce criminosi.

¶ An sufficiat aduocato dicere hoc dicit quedam lex. uide. i. q. i. c. ut euidenter. ubi glo. i pn. xlix. di. hinc. facit de coha. cleri. & mulie. uestra. & qd ibi nō. xlv. di. c. ii.

¶ Non hn̄ti aduocatum iudex dare debet. ut. ff. de postu. l. i. §. ait ptor. ut his non conti. c. i. C. de postu. l. pudenduz. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus. §. sed q simpliciter.

¶ An corā metropolitano agendū sit de salario ad uocati in cā corā suffraganeo uentilata. uide de fo. compe. romana. li. vi.

¶ Aduocatus allegando debet stare non sedere. de postula. pla bone. i. in glo. i.

¶ Uilissimus reputatē ille aduocat⁹ qui pter lucrū causas pᵣogat iii. q. vii. c. infamis. §. tria.

¶ Aduocati officiū non conuenit epo qui nō debet ut sapiens consiliū uendere. xi. q. iii. non licet. xiiii. q. v. non sane.

¶ Aduocati nō possunt esse monachi. xvi. qōe. i. de presentium. glo. in. l. i. §. secundo loco ff. de postu.

super uerbo officiis.

¶ Non licet xpiano habere aduocatũ infidelem. de peni. di. i. nemo facit. l. fi. C. de iude.

¶ Aduocatus qui cõtra leges alicui auxiliũ dederit ab officio aduocatõis remotus exilio damnat̃ de pe. di. i. quicunq; au sus.

¶ An aduocat⁹ teneat̃ ad restitutionem salarii recepti ꝓ iniusto patrocinio. nõ. Arch. xiiii. q. v. non sane adde sane. Tho. secunda se. q. lxxi. qui dicit ꝙ aduocatus fouens cãm iniustã grauit̃ peccat & tenetur ad restitutione. qd̃ nõ. quia plures dixi aduocatis quos noui.

¶ An clerici ꝓ causis in quibus possunt esse aduocati licite recipiant salarium uel munus. uide. xv. q. ii. per totum.

¶ An ꝓpter absentiam aduocati sit danda pti dilatio uel ut quis de nouo inueniat aduocatũ. Bar. in l. sed si unius. in ff. ff. d̃ iniur. melius in l. ait pretor §. fi. ff. ex qui. cau. ma. in glo. aduocationes ꝓ. ꝓparatorie. & ibi Io. an. nõ. in. l. i. in pn̄. ff. d̃ postu. Cy. in. l. uelamento. C. de postu. ut lite non cont. c. i. in glo. iiii. Spec. ti. de dila. §. i. Ange. in l. non idcirco. ff. de iudic.

¶ An aduocatus possit seruire clientulo per substitutum. Bar. in l. continuus. §. fi. ab eo. ff. de uerbo. oblig. adde quod scripsit Bal. in. l. i. §. ne autem. C. de cadu. toll.

¶ Aduocati possunt testari de eo qd̃ pcipiunt a clientulis. Bal. in l. fori. C. de aduo. diuer. iudi.

¶ An aduocatus factus mõachus mõasterii magno ere grauati possit de licentia abbatis exercere officiũ aduocati ut de lucro eius releuet̃ mõasteriũ. Io. an. in regula in argumentũ. li. vi.

¶ Aduocato defendẽti cãm iustã licitũ est prudenter ea occultare quibus impediret̃ ꝓcessus eius nõ tamẽ licet ei uti aliqua falsitate. dixit. s. Tho. scda secunde. q. lxxi.

¶ Multo magis nouerũt calũniari aduocati q̃ ptes quoniã ipi sciunt omnia mala. dicit glo. in. l. ab anastasio. C. man.

¶ Si aduocat⁹ meus impetrat̃ in delegatũ p aduersarium meũ an ꝓpter hoc remoueat̃. no. de testi. c. i. lecto glo. iii.

¶ Aduocati non possunt torqueri nõ. Cy. in. l. milites. C. de qõni.

¶ An aduocati teneant̃ ad publicas functiones. nõ. C. de aduo. diuer. iudi. in. l. sancimus.

¶ Aliquis potest esse contra eum pro quo fuit aduocatus tam i fisco q̃ in priuato. Cy. in. l. fi. C. de aduoca. fis. nõ. in. l. fi. ff. de postu. & in. l. penul. eo. ti. in glo. ii. Spe. in ti. de aduo. §. nũc tractemus. ꝓ. pe. & fi. & ibi Io. an.

¶ An quis cõpelli⁹ tr̃ esse aduocatus in cã in qua cõsuluit. nõ. in. l. i. ff. d̃ mun. uo. quod econtra. uide in l. ꝓxime. de his que in testa. delen.

¶ An aduocatus debeat instruere ptes interrogationibus & responsionibus. nõ. C. de iura. calum. l. fi. in prin. in glo. in. ꝓ. utriusq;. Spe. in ti. de positio. §. iii. ꝓsi. sed uidetur. & in ti. de aduo. §. fi. ꝓsi. sed nunqd clientulum.

¶ An aduocatus debeat interesse disputationibus & publicatiõibus testiũ. nõ. in auth. de testi. §. illud tamen. in glo. non habebunt. col. vii.

¶ Si aduocatus instruit ptem suã respondere falsum tenet̃ pti sue ad dãna. nõ. in. c. i. de cõfe. li. vi. i glo. i. Spe. in ti. de aduo. §. fi. ꝓ. sed nunqd põt.

¶ Aduocat⁹ non cõuenit nisi inquantũ facere põt. nõ. ff. de re iudi. l. miles. in glo. iii.

¶ Aduocati in fine debent repetere breuiter omnia que dixerunt. nõ. in auth. de defen. ciuit. §. fi. in glo. dictum est.

¶ An aduocatus patrocinando in cã sanguinis siue ꝓ reo siue ꝓ actore incurrat irregularitatẽ. nõ. Io. an. de postu. c. i. li. di. aliquantos. Spe. in ti. de aduo. §. i. ꝓ. in causa.

¶ Que possunt opponi in cã cõtra aduocatũ ut repellat̃ nõ. in Spe. de aduo. §. i.

¶ Quasdã cautelas aduocatoꝶ tam actoꝶ q̃ rei. uid̃ p Io. an. in addi. Spe. in ti. de aduo. §. nunc dicendũ ꝓ. in hoc autem.

¶ An aduocat⁹ ita debeat allegare ut intelligat̃ nõ solum a iudice sed etiam a pte. Spe. in ti. d̃ aduo. §. nunc de exordiis. ꝓ. penul.

¶ Aduocatus rõne minoris etatis non restituitur. Ange. in. l. i. §. puericiam. ff. de postu. & qd̃ ibi nõ. glo. bene facit l. inter officiũ. ff. de rei uen. fallit in l. fi. ff. de inoffi. testa. ratio autem est. quia aduocatus non ledit̃ licet sina ferat̃ contra clientulũ suum Unde gloriabatur me presente quidam aduocatus consistorialis ꝙ nũqua succubuerat in aliqua causa quod est uerum quia non ipse sed clientulus suus succubuerat.

¶ Aduocatus non cogit̃ pro inimico postular̃ neq; contra amicũ. glo. in. l. i. §. ait ꝑtor. ff. de postu.

¶ Clericus corã iudice seculari non põt esse aduocatus nisi ꝓ ecclesia sua. & ꝓ miserabilibus ꝑsonis. ut in. c. i. & fi. de postu.

¶ Cecus non potest esse aduocatus. ut. l. i. §. secũdo loco. ff. de postu.

¶ Aduocatus ecclesie nihil amplius põt accipe q̃ id qd̃ de iure taxatũ & statutũ. alias punitur. ut in. c. penul. de pen.

¶ Aduocatus doctus ꝑmo debet iura clientuli fundare & postea obiectis respondere. nõ. in. c. abbate sane. in pn̄. in glo. sup. ꝓ. multũ. de re iudi. li. vi.

¶ An ꝑ responsionem aduocati fiat lit. cont. dic ut nõ. in. c. cum cãm. de app.

¶ Talis debet esse ordo inter aduocatos ꝙ miserabiles ꝑsone iueniãt aduocatos. ut. l. nec quicq̃. §. obseruare. ff. de offi. ꝓcõ. & legati. & si sponte nollet iudex ex officio suo debʒ dare. ut. d. l. nec quicq̃. §. pleraq;. & §. ceteꝶ.

¶ Aduocati debent dicere dñe iudex ego dicã unũ uerbũ ꝓ ca mea & tũ postea dicũt multa. dicit glo. in. l. antiqeas. in fi. C. de usufr.

¶ Auocat⁹ doctus & cautus facit qñq; ut mala cã uideat̃ bona. sed dicit glo. sup. ꝓ. malũ. i. l. ꝙ si nolit. §. si mancipiũ. ff. de edil. edic.

¶ An doctor ea conditione conduct⁹ ut non possit aduocare possit saltem cum iudice loqui in camera pro aliqua causa. uide Bar. in. l. paulus. §. paulus. ff. de legationibus. & in. l. i. §. aduocatos. ff. de uar. & extraor. cogni.

¶ An aduocatus dicatur aduocare coram arbitratore. Bar. ꝙ non. i. d. l. i. §. aduocatos. in q̃ ualde dubito & alias uisum est mihi contrariuʒ legendo. in l. i. ff. de postu.

¶ Licet aduocato non fuerit ꝓmissum salariũ põt tamen illud petere officio iudicis. ut habet̃ in. d. l. i. ff. de uar. & extraor. cog.

¶ Aduocatus negligens & fraudem committens debet puniri no. in l. si uacātia. C. de bo. uacan. li. x. in glo. in ꝯ patrono.

¶ Aduocati nimis ꝓlixi in allegationibus solent assessoribus esse odiosi ſm Bal. in l. ꝓxime ff. de his que in testa. delen. tamē debet iudex eos pacienter audire moderate loquentes. ut l. nec quicq̄ § circa aduocatos ff. de offi. proconsul. & potest iudex eis silentium imponere. ut d. l. ꝓxime. ꝑmittitur tamē aduocatis aliqđ exordium facere. ut dicit tex. in l. i. ff. de ori. iur.

¶ Cum aduocatis ꝑtium iudex non debet habere cōsiliū ut d. l. ꝓxime. ff. de his que in testa. delen.

¶ Aduocatus obtinens in cā ꝓpria non debȝ petere salariū sibi taxari. ſm Bal. in l. i. C. de fruct. & lit. expen. Bar. in l. si stipulatus es opus. ff. de fideius. nō in l. ꝙ si domus. ff. loca. Spe. ti. đ spon. § postremo ꝯ ꝙ si ab emptore.

¶ Aduocat⁹ ꝓhibitus postulare simpliciter non intelligit ꝓhibitus ꝓ se & certis ꝑsonis ꝓ quibus. in l. i. in fi. ff. de postu.

¶ Et ꝓhibitus postulare simpliciter non intelligit ꝓhibitus postea postulare apud successorē. l. puto. § i. ff. de postu.

¶ Aduocatus ꝓhibitus potest repelli per iudicem etiā si aduersarius uelit ꝙ admittat. ut l. quos. ꝓhibet. ff. de postu.

¶ Aduocatus ꝓhibitus postulare ad tēpus pōt post tēpus postulare ut. l. i. pator in pein. ff. de postu. & ꝓhibitus postulare ex causa q̄ nō infamat pōt extra ꝓuinciā postulare tamē nō in curia ep̄ali illius territoriū ut est tex. cū glo. in l. ex ea. ff. de postu.

¶ Aduocato rixoso & cauilloso potest iudex interdicere officium aduocandi. uide. ff. de offic. procōsul. cesa. l. fut.

¶ Aduocat⁹ debet reuereri magistratū. ff. đ postu. l. i. § casum.

¶ Au aduocatus tenet seq clientulū suū si alibi mutatū est tribunal. uide glo. in l. sed & he. § non solū ff. de ꝓcura.

¶ Aduocati pupilloꝝ & miserabiliū ꝑsonaꝝ debēt salariari de publico. in aut. ut cle. apud pro ep̄is. § i. C. in qui. cau. ser. ꝓ pmio acci. liber. l. ꝓinde.

¶ Aduocatus non debet pati aduocantis iniuriā dicere. C. de postulan. l. quisquis.

¶ An liceat aduocato cum bona conscientia tueri causam iniustam. uide sanctum Tho. secunda secūdę q. lxxvii. iii.

¶ Eligens aduocatum iuuenē dicitur esse in culpa cum soleant esse litium confusores. ut nō in. l. i. §. puericiam. ff. de postu.

¶ Infamis ex necessitate officii potest postulare. ut si est tutor uel curator. ut. l. i. § sed est equissimū & l. fatuo cum l. sequent. ff. de postu. uide. in. qōe. vii. infames.

¶ Aduocatus potest patrocinari ꝓ excōmunicato & cum eo cōicare in his que pertinent ad causam dūmo ꝓ eum contra iustitiam nō iuuet. ſm Hosti. qui hoc nō. in c. ꝓposuit. de cleri. excō. minis. super uerbo fautorem.

¶ Cautela aduocatorum est qui nolunt uideri aliquid confiteri dicunt enim qui se gerit pro tali uel assertus talis. nō. in. c. cum ad nostram de elec. sup uerbo gerebat.

¶ Contra aduocatos qui non defendunt clientulos uide plene. lxxxvii. di. c. si religiosum.

Aduocatio

Quando princeps aduocat ad se cām ligate censentur esse manus ordinarii. ut in c. non soluȝ. de ap. li. vi. in c. oblate. co. ti. & in c. pe. ut lit. pen. Archi. in c. fi. de consi. e. li. vi. & in c. ut debitus. de app. de fo. compe. dilecti & ibi p Inno.

Aer

An p intemperieȝ aeris excusetur quis a comparitione uidet ꝙ sic. xxiii. di. cōmunis in glo.

¶ Aer est cōis omnibus quo ad usuȝ & quo ad ius edificādi quia cuius est solum eiusdem est aer usq̄ ad celum no. glo. xii. q. i. c. ii.

¶ Aer iste caliginosus est locus penaꝝ demonū s. Tho. in prima pte. q. lxvi. ar. iii.

¶ An ex aere fuerunt ꝓducte aues. uide s. Tho in prima pte. q. lxxi. ar. i.

Affatim

De significato huius dictionis. no. xxiii. di. preterea & ibi p Arch. & de reli. do. c. i. li. vi.

Affabilitas

Affabilitas est uirt⁹ spetialis uide sanc. Thomaȝ secunda secund. qō. cxiiii. arti. i. & ibi uide qualiter est pars iustitie.

¶ Affabilitati opponit litigium. sanc. Tho secūda se. q. xcvi. ar. i.

Affectus Affectio

Affectio consideratur & creditur esse quia res fuit maioꝝ nostroꝝ ut l. si in emptionem ff. đ mino. & l. & si equo ff. de le. i. facit l. lex que tutores & quod ibi nō. de admi. tu. C. uide qđ habetur in l. si dominus § qui confitet. ff. de lega. i.

¶ An affectio tollat uel inducat suspitionē. nō. in l. non solum. § i. ff. de ri. nup. glo. i.

¶ An habeatur ratio affectionis. nō ff. man. in l. si mandauero § si tibi centum & ff. de pac. l. fideiussor ff. de sce. expor. l. seruus ea lege in glo. fi. adde ff. man. l. cum seruus. ff. de euic. l. penul. ff. ad l. acq. l. si seruū ff. ad l. fal. pñtia rerum. Spe. in ti. đ treu. & pa. ꝯ quid si quilibet § penul.

¶ Affectus nomen operi imponit nō. ff. de donat. inter uirum & uxor. l. sed si uir. § si duo. in glo. in ꝯ donandi.

¶ Affectus aliqñ punit ultra q̄ extendatur. ut nō. C. ad l. iul. de ui. pub. l. quonia multa. in glo. supplicū uide Bar. in l. diuus. ff. de sicca.

¶ An affectus puniatur si non sequatur effectus nō. ff. ꝙ quisq̄ iuris. l. i. in gl. fi. insti. de obli. que ex delicto nal. § optima. in glo. a quibusdam. C. ad l. iul. ma. l. quisquis. in glo. enim. Cy. in. l. is qui cum tello ad l. cor. de sicca. no. C. de epis. & cleri. l. si qs non dicam in glo. i. & ii. & ibi Cy. Bar. in. l. qui ea mente. ff. de fur. & ibi glo. nō. C. de his q ad eccle. confu. l. pñti. in glo. cogitatione. Bar. in. l. i. § diuus ff. ad l. cor. de sicca. & l. diuus eo ti. & ibi Dy. & Bar. in. l. uulgare. § qui furti ff. de fur. no. x. coll. đ capi. qui cu. uen. c. i. § si noluerit. i. glo. i. uide. xxxvi. q. i. quis nō dicam. Arc. l. i. xvii. q. i. sicut đ bigamis & quod ibi no. adde no. p modernos. x. colla. qui mo. feu. amit. § i. & de capi. qui cu. uen. c. si noluerit. adde omo Bar. in l. i. ff. de extraor. crimi. & quod nō moder. in. c. i. § sed & qui que fue. prima cau. bene amit.

¶ Affectio quīq̄ impedit ueritatē. iii. q. v. accusato

res uel testes. & ibi nō.

¶ Ex affectione mentis consideratur iniuria. xv. q. i. illud.

¶ Affectio inducit presumptionem. ff. de inoffic. testa. l. iii. ff. de excu. tu. l. penul. iii. q. v. accusatores & ibi Archi.

¶ Affectionis cā etiam inhonesta licet donare. ff. de dona. l. affectionis. & qd ibi nō.

¶ Par cā affectionis remouet suspitionē. ut. ff. de ri. nup. l. non solum. §. i.

¶ Cōtra sequētes carnalē affectū potius q̄ iudiciū rationis. nō. de pben. graue. & ibi plene Io. an.

¶ Affecta non psumunt. ff. si quis cau. l. ii. §. fi. & ibi glo allegat plures concor. iii. q. vii. infames. & nō. ff. ad sill. l. iii. §. subuenitur.

¶ Affectio quandoq; dicitur p antifrasim. ut. C. de legat. l. cum quidam.

¶ Affectus quandoq; cōsideratur magis q̄ res. iii. q. vii. in grauibus.

¶ Affectio uita cōphendit appellatiōe affectōis non autem iniusta. uide. ff. de ma. uin. l. illud.

¶ Affectus psentis seculi est filius luxurie. uide. s. Tho. seda. se. q. cliii. & ar. v.

¶ An affectus sit pars iustitie. uide secunda se. q. lxxx. ar. ii. i.

Afficere

Hoc uerbum quādoq; sumit in bonam partem. ut. C. ex qui. cau. ser. accipi p ui liber. l. i. & ff. de ser. expor. l. seruus ea lege. aliqū in malam. ut. l. diuus. §. i. ff. de offi. presi. l. si pecuniam. §. item si quis. ff. de condi. ob cau.

¶ Qualiter & quibus casibus prebenda dicatur affecta. nō. de conces. preben. si soli. li. vi. circa finem in glo magna. adde quod dicam infra sub dictione prebenda.

¶ Quando aliquid dicatur affectū & de hac dictione uide plene p glo & Io. an. de rescrip. c. tibi qui.

Affinis Affinitas

Ubi dicatur affinitas nō. in. ff. de condi. ob cau. l. q seruus. in glo. affinitas. adde. ff. de postu. l. cum eorum. §. i. in glo pūtes. uide insti. de nup. §. affinitatis in glo. i.

¶ An inter sponsos dicatur affinitas glo q non. in d. l. q seruus. ff. de condi. ob causaz. & ibi Bar. facit glo in l. si qua. §. i. ff. de ritu nup. i. sti. §. si uxor. facit. l. labeo. ff. de gradi. xxvii. q. vii. benedictus.

¶ Affinitas non durat soluto matrimonio ut. l. cum eorum. §. affinitatis. ff. de postu.

¶ An affinitas cōtrahat tantū p licitam cōiunctionem. nō. C. de nup. l. iiii. i. glo. ii. & ibi Cy. nō. ff. de concub. l. i. in glo pphibendū. xxxv. q. i. cum igitur. in glo. ii. C. de inces. nup. l. cum ancillis. & de eo qui cog. consang. uxo. sue. discretione. adde. l. non facile. §. sciendum et. §. affines. ff. de gradi. uerius est etiā q etiam p illicitum coituz contrahitur. ut dicto c. discretionem. ubi glo. & doc. & eo ti. c. pe. & fi. gl. in c. fi. de consang. & affini. Io. an. & do. Car. flo. in arbore affinitatis in. q. i. & adde quod nō glo xxx. q. iiii. c. si quis ex uno. & xxxii. q. ote. iiii. in eo. in gl. adde glo. xxvii. q. ii. si quis desponsauerit.

¶ Quid sit affinitas. uide Io. an. de cōsang. & affi. non debet. in glo. iii.

¶ Affinis non pōt impetrare p affine sine mādato nō de rescrip. nōnulli.

¶ An affinitas contrahat per pollutionem extraordinariam dic q non. de eo qui cog. consang. ux. sue c. fraternitati. ubi Inno. q sine cōmixtione uiri & mulieris in loco ad hoc disposito non contrahitur affinitas. Archi. de spon. c. i. li. vi. tenet q per actū contra naturā non contrahit affinitas. facit xxxii. q. vii. adulterii. & c. usus. uide dñm. Car. flo. in predicta arbore. quid si alter tantū emittat sperma an contrahatur affinitas & an dicat ex hoc matrimonio consumatū. uide xxxv. q. iii. pgeniem. & c. sequenti. & quod nō. Archi. in c. i. de spon. li. vi. adde Fre. de senis in consilio suo. cclxxxvi.

¶ Appellatione parentele comphenditur affinitas. glo. in c. de. i. de iuriuran.

¶ An affinis dicatur coniūctus. Inno. tenet q sic. in c. nōnulli. de rescrip.

¶ An inter concubinam patris & filium dicat esse affinitas uide glo. in. l. liberti. C. de impens.

¶ An inter uirum & uxorem sit proprie affinitas. glo. dicit q non. sed uir & uxor sunt cā affinitatis. ii. de pcu. l. sed & hec. §. i. nō. de pcu. constitut. uide dñm Car. flo. in arbore affinitatis. q. i. eode q quādoq; uxor uocatur affinis. ut. C. de here. insti. l. non ideo C. cōia. de succes. l. affinitatis. ff. de condi. ob cau. l. q seruus. ff. de gradi. l. non facile. §. affines.

¶ An morte extinguatur affinitas. uide. iii. q. vii. §. affinitates. ff. de postu. l. iii. §. i. insti. de nup. §. affinitatis. xxxv. q. x. fraternitatis. uide do. Car. flo. in pdicta arbore. q. iii.

¶ Qualiter debet cōputari gradus affinitatis habet in dic. arbore. & in. c. non debet. de consang. & affi. xxxv. q. v. porro.

¶ Affinitas uxoris ad consanguineos uiri desinit mortuo uiro & ecōtra. xxxv. q. x. fraternitati.

¶ An ppter affinitatē quis repellat a testimonio. Spe. in ti. de teste. §. i. ꝟ. sed nunquid & se.

¶ An affines dicant ppinqui. nō. bar. in. l. suggestiōi C. de. ꝟ. sig. ubi etiā uide an gener & nurus dicant ppinqui quod facit ad statuta.

¶ An contrahat affinitas si uir mittit membrū per claustra pudoris cum nō emittit semen. nō. xxxv. q. iii. extraordinaria. in glo. fi.

¶ An contrahat affinitas ex matrimonio qd de iure non tenet. dicam infra sub dictione matrimoniū.

¶ Quādoq; considerat presens affinitas non q̄ olim fuit. ff. de postu. l. i. §. affinitates. iii. q. vii. infames. aliqn considerat q̄ olim fuit & hodie non est. insti. de nup. §. affinitatis.

¶ Affinitatis uerbo quādoq; continent ppinqui. ut C. de pe. l. sancimus. xxxv. q. ii. de affinitate.

¶ Affinitas psumptionē & suspitionē inducit. ut in auth. de alie. & emph. §. iconomus. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. fuus cōis.

¶ An & quando affinitas precedens uel superueniens rumpat sponsalia uel impediat. uide de eo qui cogno. consang. uxo. sue. discretionem de cōuer. cōiug. ueniens.

¶ De materia affinitatis plene nō. p Io. an. in arbore affini. & ibi etiam per dñm Car. flo. Spec. in ti. de consang. & affini. & Io. an. in. c. non debet. de cōsang. & affi. in glo. iii.

¶ Usq; ad quem gradum affinis habeatur pro coniūcto. uide Inno. & Compos. de rescrip. nōnulli. iii. q. v. c. i. Spec. in ti. de rescrip. psenta. §. rōne. ꝟ. sed quid de affinibus. & ꝟ. se.

¶ In affinibus non est pprie gradus. ff. de gradibus l. non facile. §. gradus. adde ad hanc mām affinitatis

quod scribit sanctus Tho in quarto di. iiii & dis. xxxiiii & dis. xli.

Affirmatio Affirmatiua

Affirmatio est ꝓpositio facta de ente uel de effectu entis sm Bal. in l. actor in iii. col. C. de ꝓba ubi dicit ꝙ negatio est inficiatio affirmatiue ꝓpositõis.

¶ Affirmatiua quãq; resoluitur in negatiuam ff. de dolo l. non debet. i. di. omnes leges xxvi. dis. c. i. & ibi no. de testa licet lxxxii. di. ꝓposuit. ꝗ duor gaudemus. §. i. de renunc. sup hoc ibi coact. i. non sponte. unius. i. non plurium. xxv. di. c. i. Quandoq; contra negatiua resoluit in affirmatiuã ut ff. ꝗ inoffi. testa. l. papinianus. §. meminisse. & l. etiam.

¶ Quod de uno affirmat de alio negat & econtra. ut C. de ꝓcu l. maritus. ff. de iudi. l. cũ ptor. c. uõne de psump. c. qualis xxv. di.

¶ De quolibet est affirmatio uel negatio uera de bap maior es. ꝓ. sed ad hoc. glo. i. l. ita stipulatus. §. sabinus ꝓ. sed illud. ff. de ꝓ ob. xxvii. q. ii. sic enim de pe di. i. omnis qui non diligit.

¶ Affirmans non tenet de dolo. ff. ꝗ dolo. l. eleganter. §. si. & l. se. & l. si quis affirmauerit ar. contra ff. de mino l. in cause.

¶ Plus tollit negatio ꝗ inducat affirmatio ff. de ꝓ ob. l. si sic nõ. ff. de condi. & demon. l. hoc genus. nõ de consue cũ dilectus. in glo. magna. de rescrip. c. i. l. vi. ubi Io an.

¶ Plus credit uni testi affirmanti ꝗ decẽ negantibus. uide quod dicã infra sub dictione testis. & sub dictione negatiua.

Affixum

An affixum sit pars rei cui affigitur. uide. ff. de contrahen. empti. l. dolia. ff. de act. emp. l. fundi. in prin & §. fi. & ibi nõ.

¶ Affixa cedunt illi rei cui affiguntur. ut dicta l. fundi. ff. de acti. emp. incontrariũ facit. ff. de acqr. re. do. l. ticius.

Afflictio

Non est danda afflicto ff. de offi. presi. l. diuus. ff. ad l. ro. de iactu l. nauis in si. ff. de eule. l. si seruus. v. di. cũ ei. xa & c. ad eius uero. vii. q. i. cum ꝑcussio. ꝗ eta. & quali. c. i. de cleri. egro. c. i. & c. ex parte. de cler. non residen. ad audientiam. uide glo. in dicta. l. nauis §. cum autem. in glo. duplici. C. de fur. auq; naui gia. in glo. ii.

Agapa

Est conuiuiũ preparatum pauperibus. xlii. di. non oportet. & c. si quis despicit.

Agar

Quid significat nõ. xxiii. q. iiii. qui uult. in glo. i. de agar. nõ. gen. xxiii. q iiii. qui uult & c. si ecclesia. xxiii q iiii. recurrat.

Agata

An beata agata non exhibens corpori suo medicinam sed tãm expectans a deo temptauerit deuz. san. Tho tenet ꝙ non. sc̃da sc̃. q. xcvii. ar. i.

Ager Agricola Agrimensor

Quibus casibus licet transire per alienum agrum. glo. i. di. c. i. xxiii. q. ii. c. si.

¶ Ager ẽ locus q sine uilla est. ut. l. ager. ff. de uerbo. signifi.

¶ De quo teneatur agrimessor. nõ. de pscrip. quia iudicante. in glo. i. Bal. in l. que fortuit. C. de pignora. actio.

¶ Ager est pdium rusticũ qd est sine edificio. nam si habet edificiũ non est ager sed fundus. ff. de ꝓ signi. l. fundi. §. ultimo.

¶ Quid sint aggeres. nõ. i. l. insula. in fi. & l. penul. §. si qua. ff. de acqui. re. do. Spe. in ti. de ꝓba. §. i. ꝓ. quid si non est.

¶ Causa agriculture licet quod alias nõ liceret ut ff. de aqua plu. arcen. l. i. §. de eo. & ff. solu. ma. l. diuorcio. §. impendia.

¶ Ager est locus ubi ẽ ortus ecclesie. xxiii. q. viii. c. secundũ. in glo i.

¶ Cõfines de quibus est questio debent p agrimensores de iudicis mandato distingui. Specu. in ti. de primo & sc̃do decreto. §. uidendũ ꝓ. in actiõe aũt. uide nõ. de pscrip. quia iudicante.

¶ Agricolaꝝ alii sunt ascripticii. alii censiti. C. de agri & censi. p totum. li. xi.

¶ Agricole sunt ꝗ foro ecclesie. Spe. in ti. de cõpe. iudi. adi. §. i. ꝓ. xxviii. uide nõ. in. c. ii. de fo. cõpe. ubi p dñm. Anto.

¶ Fines de quibus est xc̃. appellatione agri non cõprehenditur domus. ff. de dam infec. l. emptor. §. i. ff. de aqua plu. arcen. l. i. §. item sciendum. & l. ii.

Agere Agens

Quando quis compellitur agere quando dicitur agere maliciose ut postea iniusto tẽpore agat nõ. in. l. i. C. ut ne. inui.

¶ Quod dicitur inuitũ non compelli agere. est uerum quoad utilitatem suam. secus quo ad utilitatẽ alterius. Gul. de cu in dc̃a. l. i. C. ut ne. inui. age. ff. de lega. i. l. si sic. ff. loca l. si merces. §. i. & l. cum in plures. §. x.

¶ Agere & pati ñ possunt cõcurrere in eadẽ psona ff. de offi. ꝓconsu. l. i. & ii.

¶ Agere propter finem cõpetit homini & est proprium rational. creature sm san. Tho. pma. secũde q. i. arti. i. & ii. & in tercio. di. xxiii. ar. ix.

¶ Agens non uniuoce semp pcedit agens uniuoce. san. Tho in pma pte. q. xiii. ar. v.

¶ Q̃uo agens est nobilius paciente. & q̃uo non. uide p eundem pte pma. q. lxxx. ar. ii.

¶ Agens p essentiã est agens primũ s. Tho. i pmo di. iii. arti. x.

¶ Q̃uo differunt agens diuinũ & naturale. uide. s. Tho. i primo. di. xxxvii. ar. i.

¶ Agens est posterius paciente naturaliter non tẽpore. san. Tho. in tercio di. xviii. ar. ii.

¶ Agens p se & agens instrumentale differũt. uide p eundem in quarto di. x.

Aggrauare

Causa aggrauat delictum. ff. de his q nõ. infa. l. ictus. fustium. ff. man. l. ii. ꝓcuratore. in prin. cum ibi nõ. ff. de pen. l. aut facta. §. i.

¶ Circumstãtie aggrauant delictum. ut in dicta. l. aut facta. nõ. xl. di. homo xpianus. vii. qõe. i. §. hoc autem. & quod ibi notat Archi. & ibi est glo. magistra in clemen. constitutione. §. i. de elec. ꝗ testi. c. fi. libro vi.

¶ Persona aggrauat delictum. l. aut facta. §. persona. & l. capitalium §. i. ff. de pe. C. de epis. & cle. l. presbiteri. & quod ibi no. xxxii. di. c. i. & ibi Archi. ff. de offi. presi. l. i. ff. de iniur. l. i. §. i. & l. pretor. §. i. eo ti.

¶ Locus aggrauat rem gestam. ꝗ l. aut facta. §. locus. ff. de rel. & sump. fu. & quod nõ. i. q. i. placuit

xxvii. q. i. neq̄ uiduas. ff. q. uisi libellorum. & ibi Arch. insti. de iniur. § atrox. ff. de iniur. l. ptor. § si de homic. c. psb ter.

¶ Tpus aggrauat. d. l. aut facta. § tpus. ff. ad. l. aeq. l. itaq̄. ff. de sicca. l. furem.

¶ Qualitas aggrauat. ut dicta. l. aut facta. insti. de pub. iudi. § item. l. iulia.

¶ Quantitas aggrauat. ut dcã. l. aut facta. § quantitas. ff. de abigeis. l. i. i. qõe. i. iudices. de fimo & si questiones.

¶ Perseuerãtia aggrauat. ff. de re mili. l. iii. § desertorẽ. ff. de pe. l. capitaliũ. in. § solent.

¶ Iteratio aggrauat. C. de epi. audi. l. nemo. & quod nõ. ff. de pe. l. si diutino.

¶ Cumulatio alterius delicti aggrauat. C. de rapt. uirgi. l. i. § i. ff. de re mili. l. non oẽs. § q desertorẽ.

¶ Contumacia aggrauat. ut. ff. de pe. l. relegati. & qd ibi nõ. ff. de re mili. l. oẽs delictũ. § i.

¶ Rõne exempli etiã aggrauat delictũ. ut. d. l. oẽs. § i. ff. de re mili.

¶ Publicatio aggrauat delictũ. ff. de iniur. l. ptor. § si. ff. de re mili. l. omne. § qui in acie.

Agitator

Quandoq̄ dicitur augur. C. de mali. & ma. l. ii. quãq̄ dicitur agitator equorum & aliorum animaliũ. ff. de his qui nõ. infam. l. iii. in prin. Item agitator. i. dest a iuocatus qui causas agitat. l. i. C. de aduoca. fis. Item agitator. i. discussor. l. si quis. C. ad. l. iul. de ui publica.

Agilitas

Hec est pprietas corporis gloriosi. sm sanc. Tho. in quarto. dis. xliiii. arti. iiii.

¶ Agilitas nõ potest ostendi uisibiliter. Idez in tercio. di. xxi. ar. vii.

Agnatio Agnatus

Qui dicantur agnati & quib9 modis ius agnationis pditur. nõ. insti. de legi. agna. tutel. in. § fi. in glo. pe. & fi.

¶ Usq̄ ad quẽ gradũ succedũt agnati cum cognati. nõ. C. de suis & legiti. aut. in successione in glo. ii. & insti. de succe. cogna. § fi. in glo. ii.

¶ Agnatis quedam conceduntur que non conceduntur aliis. nõ. x. colla. per quos fiat inuestitura. c. i. in gl. proximos.

¶ Agnati sunt cognati uirilis sexus ab eodem orti. ff. de suis & legitimis. l. ii. uide glo. in l. ius agnationis. ff. de pac. insti. de legi. agnar. tutel. in prin. quandoq̄ tamen ponitur agnatio pro nativitate. C. de or. iudi. l. i.

¶ Agnatiõe postumi rumpitur testamentũ. ut. l. i. C. de postu. here. insti.

¶ Agnationis & cognatiõis differentia sublata est in successionibus ab intestato. i. aut. de here. que ab intest. § nullam. que est posita. C. de legiti. heredi. aut. cessante. Specu. in ti. de testa. § iii. ℣. sed nũqd & ℣. sequen.

¶ Aliud est dicere agnatum aliud habere ius agnationis. Bal. in. l. lege. C. de legi. here. in ii. qu. allegat illã. l. & l. meminimus. eo. ti.

¶ In quo differant agnati ab extraneis in materia feu. uide. x. colla. de alie. feu. § & si clientulus. & per quos fiat inuesti. § i. & de alie. feu. patre. c. i.

¶ An in quoscũq̄ agnatos & remotiores possit fieri alienatio feu. uide in. d. § & si clientulus.

¶ An agnati possunt appellari gentes. uide in. c. i. quẽadmodũ feu. ad fili. pti.

¶ An agnati admittantur ad feudum existentib9 descendentib9. uide p doc. in. c. si uasallus. si de feu. fue. contro. & in. c. i. si uas. feu priue. cui defe. debea. ubi uide p quam lineã debeat esse agnatus ad hoc ut in feudo succedat.

¶ Quis pferatur agnatus uel extraneus in feudo si extraneus offert ultra iustum precium. uide per quos fiat inuestit. § i. & quali. olim pote. feu. alie. § porro.

¶ An agnatus pferatur dño in redimendo feu. uide p doc. in palle. § porro.

¶ An agnatis preiudicet alienatio. uide per quos fiat inuestit. § i. & in. c. i. de alie. feu. pater. i. prin. colla. x.

Agonia

An sit spẽs timoris. uide per sanctũ Tho. prima secunde. qõe xli. arti. iii.

Agnus

Quid contineatur appellatione agni. uide in. l. cum querit. in pn. ff. de lega. iii.

¶ Unde dicatur agnus. uide Io. an. in. c. ut officium de here. li. vi.

Album

Quid sit album ptoris habetur in l. i. & ii. ff. de albo scri. & ẽn nõ. gl. in cle. i. de iudi. Spe. in ti. de cita. § sequitur. ℣. & nõ. & de do. & contu. § restat. in pn.

¶ Qualiter puniatur corrũpens albũ ptoris. uide ff. de iurisd. om. iudi. l. si quis id. Spe. in ti. de ac. & peti. § qnto. in ℣. nunc dicamus.

Alchimista

Contra alchimistas uide quod habetur. xxvi. qõe. v. episcopi.

¶ An faciens aurum uel argentum alchimicũ possit puniri de falso. uide Io. an. in addi. Spe. in ti. de fal. ubi dicit se uidisse quedam Alnardũ de uilla noua facientem in curia romana alchimiã ueram. uide Iaco. de alua. in lectu. noua. x. coll. que sint rega. Oldra. in consilio suo. xxviii.

¶ An uendere aurum uel argentum alchimicum pro uero sit peccatum. uide sanc. Tho. secunda. se. qõe. lxxvii. ar. ii.

Alea Aleator

An pertineat ad auariciam. uide. s. Tho. secunda se. q. xcviii. ar. viii.

¶ An de acquisito per aleas possit fieri elimosina. uel oblatio ad altare. Idem secunda secunde qõne. xxxii. arti. vii.

¶ Ad materiam uide quod dicam infra sub dictio ne ludus.

Alere Alimenta

Alimẽta pacto tolli non possũt ff. de transac. l. cum hii. glo. fi. de pben. si epus. li. vi. & ibi Io. an.

¶ An bona mariti sint tacite obligata pro aliment9. uxoris. Bar. in. l. si cum dotem. § sin autẽ in secũdo. ff. solu. ma. Spe. tenet q sic. in ti. de dona. inter ui. & uxo. § iii. ℣. sed nunqd bona. facit. l. pro oneribus. C. de iur. do. ad materiã uide Inno. de dona. inter ui. & uxo. p uestras.

¶ Uxorem etiam indotatam uir tenetur alere dic q sic si ipsa marito operatur. bal. in. l. pro oneribus C. de iur. dot. uide bar. in tractatu de alimentis. in ultima collum. & uide bal. in. l. in rebus. § possunt. ff. commoda.

¶ An pater filio sano & robusto nolenti laborare

posset denegare alimenta. nō. bar. in l. i. C. de mendi. ual. libro. xi.

¶ Pater illis casibus quibus tenetur alere filium si non facit tenetur. l. cor. de sicca. ff. de libe. agno. l. necare.

¶ An auus teneatur alere nepotem quem habet in potestate uide bar. in tractatu de alimentis. in. ii. collum. q. ix.

¶ An pater teneatur alere filiū naturalem uel spurium bar. in tractatu de alimentis in. iii. collū. Cy. C. de alen. lib. l. competenti. C. de inces. nup. aut. ex cō plexu. bar. in. l. si quis a liberis. § ii. & ibi glo. ff. de libe. agno. nō. in aut. qui mo. nā. effi. sui. §. si quis igitur liberos habens. in glo. legitimis. colla. vii. Spec. qui fil. sint legi. §. quid de natis. glo. in. c. cum haberet de eo qui dux. in ma. quam pol. per adul. & ibi per dnm Anto.

¶ Generaliter propter quas causas pater possit denegare filio alimenta. glo. & doc. in. c. cum haberet de eo qui dux. in ma. adde quod dicā infra sub dictōe exheredatio.

¶ An uxor teneatur alere maritū. nō. glo. in. l. si stipulatus. ff. de dona. inter ui. & uxo. & in. c. cū haberet de eo qui dux. in ma. Spe. in ti. qui fi. sint legi. quasi per totū. & maxime in. §. nunc dicamus.

¶ An heredes mariti teneant alere uxorem infra annū restituende dotis nō. glo. in. l. i. §. exactio. C. de rei uxo. ac. glo. & bar. in. l. diuortio. ff. solu. ma. bal. in. auct. et qui. C. de bo. auc. iudi. poss. & in. l. i. C. de legat. Spe. in ti. qui fi. sint legit. §. sed nunquid uxor petet de materia uide in. l. si fideicommissum. §. tractatum. ff. de iudic. & in. l. ubi adhuc. C. de iure dotium. &c.

¶ An socer teneat alere nurū. dic quod sic. p. l. si quis a liberis. §. non tantū. ff. de libe. agno. bar. in tractatu alimentorum. in. iii. col.

¶ Quid contineatur appellatione alimentorum. nō. gl. in. l. cum hii. §. qui transigit. ff. de transac. bar. in. l. legatis. ff. de ali. & cib. le. Spe. in ti. qui fi. sint legiti. post prin. glo. x. q. ii. epus. que dicit quod appellatione alimentorum ueniunt uestes sed non appellatione cibariorum facit. l. §. uictus. ff. de. §. signi. adde quod nō. bar. in tractatu de alimentis. q. iii. ubi querit an appellatione alimentorum ueniāt sumptus magistri qui instruit in artibus liberalibus.

¶ Quid autē sit in uerbo educare uel educatio uide in. l. si. ff. de ali. & cib. le. bar. in tractatu de alimentis in. i. col. q. iii. & uide in. d. tractatu. an appellatione alimentorum ueniat habitatio & uestiarium. Item an ueniat lectus.

¶ An apppellatione alimentorum ueniant medicine. uidetur quod sic ut. ff. solu. ma. l. si cum dotem. §. si maritus. in fi. & quod nō. de eo qui dux. in ma. cū haberet. in glo. ulti. bar. in. d. §. si maritus. & in tractatu de ali. in. i. col. tenet quod sic. adde quod nōie alimentorum non uenit cura equorum ff. de bo. auc. iudi. pos. l. pretor. §. his uerbis. uide bar. in tractatu alimentorum. §. si. quero an illi cui debent alimenta debeant medicine.

¶ In causa alimentorum ubi proceditur ex officio non est necessarium libellus. Spe. in ti. de libel. concep. §. nunc dicendū. §. xxv.

¶ An appellatione alimentorum ueniant calciamenta uide Spe. in ti. qui fi. sint legi. §. in summa.

¶ Alimentorum prestatio finit cum uita. ff. de transac. l. cum hii. §. modus.

¶ De alimentis parentum. filiorum patronorum. libertorum tutorum pupillorum. coniugum & similium uide plene in Spe. qui fi. sint leg. per totum. & bar. in tractatu de ali.

¶ An frater sororē uel soror fratrem inopem alere teneat. dic quod sic. per. l. mutus. §. manente. ff. de iure doti. & l. quis. ff. so. ma. & l. i. ff. de tu. & ra. distra. bar. in tractatu de alimentis. in. iii. col.

¶ Qui negat alimenta negat uitā & sic est homicida. ff. de transac. l. cum hii. ff. de libe. agnos. l. necare. lxxxvi. di. non satis. & c. pace fame morientē xxii. q. iiii. inter cetera. ubi glo.

¶ Alimentis & cibis uti debemus secundum mores illorum cum quibus uiuimus. xli. di. quisquis.

¶ Alimentis uel cibis cum utimur non est in culpa sed appetitus comedentis. xli. di. delicie.

¶ Diuites uel infirmi non coguntur uti alimentis pauperum uel sanorum. xli. di. non cogantur.

¶ Alimentorum temperantia nō abundantia cōmendatur xli. di. parsimoniā.

¶ Qui tenet puellam in seruicio tenetur ad alimenta etiam ad omnes expedies pro docendo artem cōmunē mulieribus glo. in. l. si patro. C. de nego. ges. & ibi Iaco. butri.

¶ An ius alimentandi possit tolli per statutum. uide Cy. in. l. sancimus. C. de nup.

¶ Si testator mandat ut prouideatur alicui de necessariis solum uideretur legasse alimenta nō ut satisfiat debitis suis. C. de alen. libe. l. i. cum glo.

¶ Mater pōt agere contra patrem ut filiū alat. C. de alen. libe. l. si cōpetenti.

¶ Quod dicimus relictū paupi in dubio uideri relictum in causam alimentorum. est uerum quatenus sufficit ad alimenta nō ultra. tex. est sin. in. l. qui bonis. ff. de ces. bo.

¶ An onus alimentandi filium transeat ad heredes extraneos patris. uide in. l. si quis a liberis. ff. de libe. agno. & in. l. pe. co. ti. & quod utrobique nō. bar. Cy. i. l. alimenta in fi. C. de nego. ges.

¶ Pro alimentis prestitis dotis durat petitio etiam post ipsam dotem solutā ar. l. si marito. §. si fundum ff. solu. ma. & ibi sic tenet bal.

¶ Si testator legat uxori alimenta in domo sua ibi debet alimenta percipere & est cōmodum heredis. quod est uerum si pōt ibi cōmode morari. alias secus. uide bar. in. l. gaio. §. impa. ff. de ali. & cib. le. secus si simpliciter legantur alimenta. ut. l. liber. §. lucius. eo. ti. & ibi bar.

¶ Si sunt plures debentes alimēta pretor debet unū constituere per quem prestentur ceteris conferentibus partes suas. ff. de ali. & cib. le. l. iii. §. i.

¶ Iudei debent alere filios licet conuersos ad fidē & filios dotare. argumento eorum que nō. glo. in. i. l. neque mater & ibi bal. C. de iure dot.

¶ Alimenta in dubio prestare debent in domicilio debentibus. tex. est. ff. de transac. l. cū hii. §. in causa. ubi glo. & doc.

¶ Seruus agit pro alimentis & etiam monachus. & an paciscat sine abbate. uide bar. in. d. l. cum hii. §. causa. al. in causa.

¶ Legatis ad alimenta non est annuū. tex. in. d. l. cū hii. §. si integra.

¶ Legato cibo potus uidetur legatus. ff. de ali. & cib. le. l. si legari.

¶ An appellatione alimentorum ueniat habitatio.

uide in preallег.l.cum hi.§.si ad habitationem.ff. de transactio.

¶ Alimenta possunt relinqui dãnato in metallum. casus est in.l.si in metallum.ff.đ his que pro non scrip.haben.

¶ Legatũ alimentoꝝ factũ usq; ad pubertatẽ intelligit̃ usq; ad annos.xviii.& est speciale in alimentꝭ ff.de ali.& cib.le.l.item mella.

¶ Alimenta debent p̃stari ex redditibus nõ ex corporibus.tex.est no.in.l.imperator.ff.ad trebel.bar.i tractatu de alimentꝭ in ulti.q.

¶ Si uir relinquit uxorem dñam uł usufructuariã quo casu debentur primo alimenta an debeantur i domo ipius testatorꝭ uel i domo uxoris si reuertat̃ ad pentes uel consanguineos suos.glo.est in.fin.l.cum hi.§.causa.ff.de transac.uide bar.in.l.i.ff.de ali.& ciba.lega.

¶ Qui cõducit nutricẽ ad lactandũ debꝫ sibi dare alimẽta & filio suo pro.tex.adducit̃ in ar.in.l.si ut certo.§.usq; adeo.ff.cõmo.

¶ Quis debeat alere filium anniculũ pater uel mater.no.glo.in.l.gemma.§.si quis non posset.ff.ad exhiben.dic q; filius minor triẽnio alendus est apud matrẽ maior apud patre.ad hoc in.c.fi.de conuer.cõiug.& in.c.cum haberet.de eo qui dux.in ma.& ibi est glo.magistra.

¶ Filius qui obtinuit in cã querele inofficiosi testi debet ali de bõis hereditatꝭ.tex.est in.l.si instituta §.pe.ff.de inoffi.testa.secus ante sñiam.ut.l.qui đ inofficioso.ff.eo.ti.

¶ An pater filium emancipatum nolentẽ sibi p̃stare alimenta possit redigere ad patriam potestatem bar.in tractatu de alimentis.tenet q; sic.in.ii.coll.per.l.i.C.de ingra.lib.&.l.necare.ff.de libe.agno. Idem dicit i patrono.per.l.i.C.de libe.agnoscẽ.qui etiam dicit ubi supra.x.qõe.q; iustam causam habet pater exheredandi filiuꝫ si non uult sibi prestare alimenta.

¶ Episcopus uel sacerdos habens uxorem superstitem tenetur sibi de alimentis prouidere.xxxi.dist.omnino.

¶ An legatum alimentoꝝ censeatur ad causas pias bar.dicit q; sic.si est factum pauperi.alias non.ita dicit in tractatu de alimentis.in.iii.col.glo.in.l.si quis a ticio.ff.de legatꝭ.ii.nõ.in.l.i.C.de sacrosanc.eccle.& in autꝭ ut cum de appel.cog.§.aliud quoq; capitulum.

¶ Qualiter debeãtur legata facta incapaci uel fratribus minoribus.dic q; offi.iudi.l.seruos ad custodiam templi.ff.de ali.& ciba.lega.& in.l.legatum.ff.de capi.dimi.bar.in dicto tractatu de alimentis in.v.collum.

¶ An alimenta peti possint ꝓ tp̃e futuro nõ.in.l.de alimentis.C.de transac.& in.l.i.C.de fideicõ.& in.l.non quẽadmodũ.ff.de iudi.

¶ Alimentis prestitis per triennium inducitur obligatio perpetua ut.l.i.C.de fideicõ.l.si certis annis C.de pac.bar.in dicto tractatu de alimentis.in.v.col.qõe.xxxvii.

¶ An iuri alimentoꝝ possit renuntiari.Spe.q; non.in ti.qui fil.sint legi.℣.sed pone qdam.bal.plene in.l.pactum.C.de colla.

¶ An non habenti unde se alat liceat uendere rem a iudice sequestratã.bar.q; sic.in.d.tractatu.i ulti.col.p.l.fi.C.de or.cog.

¶ Ubi sunt petenda uel prestanda alimenta.nõ.ff.de transac.l.cum hi.§.in cã.in glo.eoꝝ.bar.in.l.i.ff.de alimen.lega.& in quodã consi.suo qđ incipit quidam sibi filios.numero.xxvi.adde speciale esse in legato alimẽtoꝝ.ut soluant̃ ubi est alimentãdus.ff.de iudi.l.sed & si susceperit.§.i.

¶ Qualiter considerent̃ alimenta.uide Ange.& p Io.de imo.in.l.nensenius.ff.de re iudi.

¶ An is qui tenet̃ alere aliquem possit eum mitter̃ ad hospitale ut ibi alatur.uide in.l.i.§.i.C.de lati.libe.tol.

¶ An uxor diues teneatur prestare alimenta marito pauperi.Specu.in ti.qui filii sint legit.§.i.℣.si.quid si mulier.Specu.ti.de dona.inter ui.& uxorẽ.§.formatꝭ.℣.si.quid si uult.uide bar.in.l.si eum dotem.§.sin autẽ in seuissimo.ff.solu.matri.uide qđ dixi supra.

¶ Qualiter pro alimentis sit formandus libellus.uide bar.in.l.pecunie.ff.de ali.& cib.lega.& eo.ti.l.libertis.§.i.in fi.

¶ Quicqd tangit alimenta dicit̃ cã alimentoꝝ.ut.l.solent.ff.de ali.& cib.le.

¶ Qñ debent̃ alimenta an debeat p̃stari res uł eius estimatio.& ubi & quid de gabella ꝓ eis soluẽda.uide bar.in.l.i.ff.de ali.& cib.le.

¶ Qñ pecunia relinquit̃ ad alimenta pecunia debꝫ deponi & de fructibus debent alimenta p̃stari.casus est nõ.in.l.diuus.ff.ad.l.fal.

¶ An pentes debeant p̃stare alimenta filiis uł ecõtra.habetur.C.de alen.lib.ꝑ totum.nõ.ff.de nego.gest.l.nensenius.in glo.exhibuisse.& i gl.cõueniret & in.l.alimenta.C.eo.ti.& ibi Cy.& in autꝭ.neq; uirum quod ex do.§.illud quoq;.in glo.mensuram col.viii.Specu.in ti.qui fil.sint legi.ꝑ totum & ibi plene.de eo qui dux.in matri.cum haberet in glo.fi.qui fil.sint legiti.per uenerabilem.in glo.finali.dixi supra.

¶ An appellatione alimentorum ueniant expense studii.uide Bar.in.l.de bonis.§.non solum.ff.de carbo.edic.

¶ Si alimenta sunt simpliciter legata non tenet̃ legatarius morari in domo heredis.bar.in.l.libertis.in.§.fi.ff.đ ali.& ci.le.&.l.cum heredibus.§.lucratiuus.eodem ti.

¶ An frater teneat̃ p̃stare alimenta fratri.nõ.C.đ alen.liber.l.i.& ibi Cy.bar.in.l.si quis a liberis.§.utrum.ff.de lib.agno.

¶ Alimenta debent ab inferioribus supiorib⁹.C.đ patria po.l.filia.Cy.in.l.i.C.de ingra.lib.

¶ A quo sunt p̃standa alimenta a patre uel a filio.ubi idem habꝫ patrẽ & filiũ.nõ.Cy.C.de alen.lib.l.i.q.iii.bar.in.l.pe.ff.de libe.agno.

¶ An filius debeat prestare patri bannito alimenta.no.bar.in.l.si quis a liberis.§.sed utrum.ff.de libe.agnos.

¶ Ei qui est opifex nõ danãtur alimenta ubi alias darentur.nõ.C.de dona.l.si quis argentuꝫ.§.sed & si quis in glo.donauit.ff.so.ma.l.si maritus.in glo.fi.in p̃a.in autꝭ.de trien.& semis.§.i.in glo.idonei.colla.iii.bar.in.l.si quis a liberis.§.sed si filius.ff.đ lib.agno.uide bar.in.l.i.in fi.C.đ mend.uali.li.xi.

¶ An liceat itinerãti alimẽtari se & equũ uł aliud animal suũ ex fructibus uel herba agri alieni.uide tex.& quod ibi plene nõ.dñs Iaco.de alua.in lect.sua noua x colla.đ pace tenen.§.fi.adde quod nõ.

bar. in. l. pretor. §. de his. ff. de dam. infec. & ff. de incen. rui. nau. l. ratum. bal. in. l. ii. C. de oper. liber. & in. l. ii. C. de ser. fugi. Spe. ti. de acco. ℘. sed pone.

¶ Filius qui pot alere seipsum non pot petere alimenta a patre & fratribus. dictu est bar. in. d. l. si qs a liberis. §. sed si filius. ff. de libe. agno.

¶ An alimenta preterita & futura possunt peti eodem libello. uide bar. in. l. libertis. §. manumissis. ff. de ali. & cib. le.

¶ An pro alimentis sint bona obligata. no. ff. de ali. & cib. le. l. iii. in glo. & ibi bar. uide bar. in. l. i. & l. lucius. eo. ti. adde no. in. l. si cum dote. §. sin aut. ff. solu. matri. & quod supra dixi.

¶ An unus heres sit obligatus pro alio ad prestationem alimentorum. no. ff. de ali. & ciba. le. l. iii. in glo. fi. & ibi bar.

¶ Alimenta debent crescere prout crescit psona. no. ff. de ali. & cib. le. l. cum unus. §. fi. in glo. fi.

¶ Que spalia sunt in alimentis. uide barto. in. l. mella. ff. de ali. & cib. le.

¶ Alimenta debent prestari laborantibus non tamen emendari instrumenta. no. C. de testi. l. quoniam liber. in glo pe.

¶ Alimenta debent aliqn prestari de publico. no. ff. de decur. l. decurionibus.

¶ Coram quo iudice debent alimenta peti. uide bar. in. l. si. lent. ff. de ali. & cib. le.

¶ An prestari debent alimenta de anno in annum uel de mense in mensem uide bar. in. l. fi. ff. de libe. agnos. & ff. de ali. & cib. le. l. pecunie. uide in. l. firmio ff. qn di le. ce. in. §. fi.

¶ An ille qui putans aliquem filium cum non sit prestat ei alimenta possit repetere. bar. in. l. mater. ut lega. nomi. caue. & ff. si mu ue. no. l. i. §. competit.

¶ Alimenta moderant habito respectu ad facultates & ad fructus bar. in. l. impator. in. fi. ff. ad trebel.

¶ An a snia lata sup alimentis possit appellari. Spe. in ti. de ap. §. ii. ℘. viii. & ibi Io. an.

¶ An ille qui debet habere alimenta in domo debeat aliqd in ea opari. bar. in. l. gaio. §. impator. ff. de ali. & cib. le. no. in. l. sicut. in fi. ff. de op. li.

¶ Alimenta no tollant pacto glo. ulti. in. c. si epus de preben. li. vi. ubi Io. an. & adde qd dixi supra.

¶ Alimeta debent pstari ex facultatibus sm quantitatem fructuu & reddituu bonoru. ut. l. cum alimenta. ff. de ali. & ciba. le. & ideo si non sufficiunt fructus non debet uendi. pprietas bonorum. ut in predicta. l. cum alimenta. & ibi bar. idem no. Ange. in l. qui bonis cessit. de cessio. bono. ubi dicit esse tex. singularem.

¶ An diminuta re ex qua debent alimenta intelligatur diminutum lega. ali. uide glo. in. l. cum hi. §. si integra. ff. de ali. & cib. le.

¶ Quod dicitur in causa alimentorum pcedi de plano sine libello est uerum in futuris non in pteritis. ut d. l. cum hi in pn.

¶ An fundus ex quo debent alimenta sit pro eis obligatus. uide. ff. de transac. l. cum hi. §. sed si uim. & in. l. iii. ff. de ali. & cib. lega. & l. lucius. eo. ti. & ibi gl. & in. l. hactenus. ff. de usufr. & in. l. si. in fi. C. de oben. emp. & ibi glo. & l. hactenus. ff. de usufr.

¶ Si uxor diuertit a uiro ex eo q inuicem non conueniunt. quia uir forte sepe acriter uerberat eam. & ppterea uxor reuersa est ad domu patris uel fratris uel consanguinei. debet habere alimenta a uiro sm bal. in. l. sed si heres. §. quo autem. ff. fa. hercis. qui allegat. l. gaio. §. fi. in fi. ff. de ali. & ciba. le. & quod ibi no. Dy. & bar. q dicit uerum bal. si mulier erat dotata & uir habebat dotem. qd no. est dignu.

¶ Uir non debet alere uxorem nisi operetur ipsi uiro. no. in. l. sicut. ff. de op. liber.

¶ Si filius pdigalitatis consumpsit ptem sua nihilominus debet a patre alimentari. Iaco. de are. in. l. libertus qui opam. ff. de op. liber. & ff. ad trebel. l. impator. in fine. cauere tn debz se non dilapidaturum ff. de le. iii. l. fideius. §. si qs. bal. i. l. i. §. ius naturale ff. de ius. & iur.

¶ Que sit dria inter alimentare & nutrire. glo. ff. de his qui sunt sui uel ali. in. l. pe. dicit q alimetare est magnorum. nutrire uero est puorum.

¶ Fratres minores possunt cape legata facta rone alimentorum. ff. de capi. dimi. l. legatu. & ibi no.

¶ Pro alimeto ad sustentatione uite exigit unus homo in die duos uel tres panes. C. de episco. audi. l. iudices.

¶ Alimentum conuertitur in uirtutem humane nature. sm. s. Tho. in prima pte. q. cxix. ar. i. & in secundo di. iii. ar. x.

¶ Alimentis indigebat homo etiam si mansisset in statu innocentie. sanctus Tho. in prima parte. qoe. xcvii. arti. iii.

¶ An de supfluo alimenti generet. uide s. Tho. ubi supra. q. cxix. ar. iii.

¶ Qui alias est incapax nihilominus capit legatu ad alimenta. ff. de le. i. l. ser. alie. §. i. & tunc cogitur quis offi. in cum ille petere non possit.

Alleluia

Quare alleluia non cantatur a septuagesima usq ad festu pasce habetur pulchre de conse. di. i. hii duo. plene per ratio. diuino. offi. li. iiii. c. de alleluia. quod incipit ga post lectum sequtur consolatio. ubi uide uarias huius uerbi significationes. de hoc etia in dicto libro sub dominica. de septuagesima. Adde de hac dictione apod. xix. c.

¶ In uigilia penthe. propter sollemnitatem aduentus spiritus sancti cantatur alleluia. lxxvi. di. de ieiunio & ibi no.

Allegationes Allegata

An iudex debet oino pcedere sm allegata & pbata. uel magis sm consciam. no. in. l. illicitas. §. ueritas. ff. de offi. p. no. de offi. ordi. si sacerdos. Spe. in ti. de sen. prola. §. qualiter. ℘. item debet. plene examinaui in qone per me disputata padue que incipit ticio accusato. adde Inno. Hostie. & Cal. in. c. i. de consti. & in. c. uenerabili. de censi. Arch. in. c. i. de re iudi. li. vi. de conse. di. ii. non pbibeat. Spe. in ti. de disputa. & alle. §. ulti. ℘. licet. uide. s. Tho. secda se. q. lxvii. ar. ii. p totu. & q. lxiiii. ar. vi. in responsioe ad argumentum.

¶ An iudex possit supplere allegationes ptium. no. in. l. i. C. ut q desunt aduoca. glo. in. c. bone. i. de postu. prela. Spe. in ti. de disputa. & alle. § ultimo. ubi plene de hoc.

¶ An sufficiat allegatio generalis non expsso libro uel quota. puta in iure habetur. uel una lex dicit habetur. de pben. c. ii. de despon. impu. continebatur. xlv. di. c. i. xxxv. q. iii. quedam. xviii. di. c. quoniam de simo. licet hely. de regu. cum uirum. Specu. in ti. de dispu. & alle. §. ulti. ℘. si. in summa. no. q aduocatus

plene p doc. de coha. cleri. & mulie. c. nostra glo. optima. i. q. i. ut euidenter. adde quod nō. dñs Car. flo. in cle. constitutionem. de elec. in pn & in cle i. de fo compe in secundo nobili. & ibi glo.

¶ Qñ quis allegaret duo quoꝝ unū est pro se. aliud contra se standum est ei qđ est contra se donec ꝓbauerit illud qđ est ꝓ eo dictū est bar. i. l. aurelius §. idem quesiit. ff. de lib. le. Arch. de cōfes. in. c. i. li. vi. facit qđ nō. ĩ insti. cum uenissent. adde qđ dicā infra sub dictione confessio.

¶ Allegans turpitudinem suam auditur ubi uertitur periculum anime. nō. Inno in. c. tercio loco. de proba. regulariter autem quis non potest allegare turpitudinē suam. de dona. inter dilectos. adde qđ dicā infra sub dictione turpitudo.

¶ Allegatio iusta est. ego sum in possessione & paratus sum stare iuri. Inno de appl. bone. & in. c. accessit de de spon. impu.

¶ Qualiter intelligendū est q allegans contraria non est audiendus. no. bar. in. l. clodius ff. de acq. here. uide Cy. in l. i. C. de fur. & ibi bal. & in l. ii. patronus ff. de bo. lib. & in regula nullus li. vi. Cy. in l. siqdem. C. de excep.

¶ An licitū est allegare iura correcta. nō. bar. in l. ii. ff. de fal. adde C. de iusti. co. confir. §. hanc igitē. uide qđ dic. i. j. sub dictiōe lex. nō. in. l. i. in gl. magna in fi. ff. de coniū. cum eman. lib.

¶ An heredi liceat allegare turpitudinem defūcti. dic q non. glo. & ibi doc. in. l. rem alienā. ff. de pig. acti. in glo. fi.

¶ Allegare est iure ꝓbare. ff. de mino. l. minor aūt ingratus. C. de iudi. l. rem non nouā §. patroni.

¶ An licitum sit allegare leges cuius auctor ignoratur. nō. glo. lxv. di. §. hinc etiam. ff. de op. liber. l. gatus. §. si eius. ff. de postu. l. i. §. fi. xlv. di. neminē. in subscriptiōe. i. q. i. ut euidentē. Spe. i. ti. de dispu. & alle. §. post hec ꝟ. ii.

¶ Allegare qñq ponit ꝓ excipere. ut. C. de iur. & fac. igno. l. i. ff. de mino. l. minor aūt ingratus. ff. de iudi. si quis ex aliena.

¶ An id qđ obtinet p falsas allegatōes debeat habere locū. uide C. si ex fal. allega. p totū. ff. de ritu nup. l. si qs tutor. in pn. nō. Spe. in ti. de disputa. & alle. §. ulti. ꝟ. item si aduocatus.

¶ Nō sufficit allegare psumens nisi alleget psumptum. ut. C. de usur. l. creditor. ff. de op. lib. l. operis. facit qđ nō. Arch. de elec. ut cir ca. li. vi.

¶ An allegationes sint in sententia repetende. nō. insti. de fideicommiss. here. §. sed quia. in glo. in ꝟ. hic nota.

¶ Modus allegandi nō. in. l. nensenius ff. de nego. ges. in glo. i. Spe. in ti. de disputa. & alle. §. ii. & ie. dixi supra sub dictione aduocatus.

¶ Allegans leges falsas uel apostillas punitur pena falsi. bar. in l. fi. ff. de fal. Spe. in ti. de aduo. §. utriusq. ꝟ. item caueat ne fallam.

¶ Allegationes iure non fiunt in causa post cōclusionem. nō. Inno in. c. pastoralis. ĩ cau. pos. & ꝓprie. sup. ꝟ. & conclusum ego padue repetii illam decretalem & dixi de hoc in ea.

¶ Allegari possunt dicta sanctoꝝ patrū sicut leges scripte. sm bal. in auth. ad hec. C. de usur. adde quod dicam infra sub dictione argumentū.

¶ An allegans pscriptionē teneat allegare titulum nō. Inno. de prescrip. si caligenti. bonus tex. & ibi nō. in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ Allegans aliquid tenetur illud probare. c. ĩ. contra morem. in glo.

¶ Casus in quo sufficit allegare necest necesse ꝓbare. uide per glo. in l. omnes. C. de his qui ue. eta. impe. in. ꝟ. edoceant. alia glo. C. de iudi. l. apertissimi. in ꝟ. recusare.

¶ Allegatio dicit facti. C. de iur. cal. l. i.

¶ Licitū est allegare uersus poetaꝝ. ff. de cōtrahē. emp. l. i. facit. c. forus de ꝟ. sig.

¶ Qñq fit allegatio p quotas qñ titulus est longus ff. loca. l. si qs domū. §. i.

¶ Quid operetur renūtiare allegatōibus. uide Io. an. in addi. Spec. de renū. §. i. ꝟ. & nō. plenius p bal. in auth. iubemus. C. de iudi. ubi dicit inter alia q allegationes q̄ fiunt post renuntiatione uel quasi in cā non debent scribi in actis nec mitti ad consultorē cum aliis actis nisi fuerint ꝓducte. ĩ. terminū assignatū ad allegationes faciendas.

Alias

Hec dictio multis modis accipit. ut nō. ff. de in litem iuran. l. alias. bar. in l. i. ff. de condi. & demon. in v. coll. uide qđ idē scribit in suo tractatu de fluminibus. dum tractat de alueo sup. ꝟ. alias & uide in. l. adeo. §. q si ex toto. ff. de acq. re. do.

¶ Alias interdū localiter ponit. ff. de ar. bi. l. dicere Interdū est aduerbiū qualitatis. ut. ff. de nego. ges. l. diuortio. in pn. ff. ĩ. aq. cotti. & esti. l. i. §. illud. ff. de testa. l. qui testō. §. mulier.

Alius Aliud

De significato haruꝫ dictionum nō. Cy. in auth. sed neq curialem. C. de epis. & cle. glo. in auth. qui semel. in. ꝟ. aliud. C. qūo & qñ iudex. glo. & moderni. in. c. sedes. de rescrip. ubi nō. q hec dictio alius regulariter facit relationem eiusdem qualitatis. unde Io. an. in addi. Spec. de sponsa circa. pn. glo. in clemen. i. de rescrip. idem de dictione alter. que repetit eandem qualitatem. tex. cum glo. in clemen. si una de rebus eccle. non alie. ꝟ. si. alteri. adde in auth. ut defunc. seu fun. in prin. C. qui militare non poss. l. super seruis. libro. xii. ff. de minor. l. in cause. ii. & C. de colla. l. ii.

¶ Hec dictio alius notat similitudinem. unde si statutum dicit q ꝓ tali delicto puniatur quis pena pedis uel alia intelligitur de pena simili. unde non intelligitur de pecuniaria quia non cōuenit in eodem genere pene nec de amputatione capitis quia longe remota est. sed de mutilatione membri. bal. in l. conuenticulam in v. collum. C. de episco. & cleri. pro hoc glo. in. l. si fugitiui. C. de seruis fugit. in ꝟ. alia. pro hoc bene facit tex. in. l. ii. C. de his qui a non do. manu.

¶ An quod non possum per me regulariter possim per alium. nō. in. l. labeo. ff. de usuca. Dy. in regula. q alicui. li. vi. Inno. & doc. in. c. fi. §. ceteꝝ. de offi. dele. bonus tex. & ibi bar. & bal. in l. i. §. ne aūt. C. de cadu. tol. bona glo. in cle. non pōt. de ꝓcu. & ibi Car. flo. xiii. oppositione.

¶ An illud quod non possuꝫ tanq̄ ego possim tanq̄ alius. nō. in. l. si non sortem. §. si filius. ff. de condi. indebi. in. l. fi. ff. ĩ. inoffi. testa. & in l. si his qui heres. ff. de execu. rei iudica. & i. l. debitor. §. fi. ff. ad trebell. & in. l. si pater. §. qui duos. ff. de adop. ubi glo. faciunt nō. p Io. an. in regula q alicui. li. vi. & i. c. tuis. de pben. uide quod habetur in cle. religiosus

de ꝓcu. bonus tex. quí sil sint legí. ꝑ uenerabilem. & ibi est bona glo. in. ꝓ. tanꝗ princeps.

¶ An faciens ꝑ alium eque puniatur ac si faceret ꝑ se bonus tex. et ibi nō. de sen. excō. mulieres bona gl. in cle. i. de uita et ho. cle. quam doc. ibi nō. ꝑ singu. quam nota ad intellectū statuti imponentis penam facienti an comp̄hendat fieri facientem. adde quod nō. bar. in. l. sed si unius. ff. de iniurij. & l. hec uerba. ff de adul. adde l. item eorū. §. i. ff. ꝙ cuiusꝗ uniuersi. uide glo. in. l. si cum dotem. §. transgrediamur. ff so. ma. et in regula quí ꝑ alium. li. vi.

¶ Alius alia aliud p̄prie implicat. Cy. in autꝫ sed neqꝫ. C. de episc. et cleri. et C. quō et quādo iudex autꝫ. qui semel in glo. in uerbo aliud.

¶ Alius alia aliud est relatiuū diuersitatꝫ et refert aliud a nominatis et expressis. ut. l. si fugitiui et ibi tex. cum glo. C. de seruis. fugi. insti. de re. diuisi. §. gallinarum.

¶ Quid operētur hec uerba que cōster solent apponi in testamentꝫ. in oībus aūt aliis suis bonis uide Ange. in. l. cogi. § quando queritur. ff. ad trebell. bal. in. l. cum uix. C. de fideicōmis. bar. in. l. si qs suū §. si. ff de lega. ii.

¶ Alia est dictio implicatiua eiusdez generis ff. de re. dub. l. quidā relegatus. nō. glo. & doc. in. l. iii. C. de ser. fugi. ꝓbatur in. c. sacris. de sepul. gl. et doc. in c. sedes. de rescrip. in autꝫ. sed neqꝫ. & ibi glo. C. de epis. et cleri. et in cle. i. de rescrip.

¶ Aliud est esse talem. aliud hēri pro tali. bar. i. l. si maritus. § legis. ff. de adul.

¶ Quid imp̄ortet ista ūba si aliud mihi cōtigerit uel aliud fieri et de me. uide. bal. in ꝓēica. C. de deposito bonus tex. in. l. si. ff. depositi

¶ Aliud. i. cōtrarius. nota. ii. q. vi. qui se scit. xi. di. quis nesciat

¶ Aliud secundum leges. aliud secunduz canones. uel aliud hic. aliud ibi. glo. reprehēdit eos qui tales in omnibus ponunt solutiōes. xxix. di. c. ultimo.

Alienus Aliena Alienum

Quando res dicitur aliena intelligit̄ quo ad dūm ff. de reli. et sump. fu. l. ii. §. fi.

¶ Res aliena uendi potest sed non obligari. ff. de cōtrahen. emp. l. rem alienā. ff. de pig. l. i.

¶ Alienā conditionem possum facere meliorem nō deteriorē. ff. de ꝓcu. l. ignorantꝫ. et. l. se. ff. de nego. ges. l. soluendo.

¶ Alienum dicit̄ id quod male possidetur. xiiii. q. iiii. quid dicam.

¶ Alienum dicitur id quod non est tuum. insti. ui bo. rap. in prin.

¶ Alienū dicit̄ spe. non re. nō. ff so. ma. l. si cōstante. § si maritus. et. C. manda. l. in re mandata.

¶ Multa licent in propriis que non licent in alienis. l. si. constante. § si maritus. ꝓallegata. & C. mā. l. in re mandata.

¶ An id qd̄ non licet nōie alieno. liceat nōie ꝓprio uide nō. de elec. ꝑ inquisitꝫ. in glo. vi.

¶ Cum aliena iactura quis locupletari non debet. ff. de condi. indebi. l. nam hec natura. & ff. de regu. iuris. l. iur̄ naturali.

¶ An alienū factū promittendo quis obliget̄ ff. de ꝓ. obli. l. stipulatio ista. in p̄n. & l. cum filius. §. i. & quod nō. lxiii. di. tibi dn̄o. de spon. sicut. xxi. di. c. i. xxii. q. v. de forma.

¶ Alienam rem occupans tenet̄ illam cum fructib⁹ restituere. de resti. spo. c. i. in glo. ulti. & eo. ti. c. grauis. in glo. ulti.

Alienigena

Dicitur alienigenā in alio territorio nat⁹ uel alterius iurisdictioni subiectus. C. de eman. libe. l. i. iii. qōe. v. accusatores.

¶ Item hereticus uel alienus a fide qnꝗ dicit̄ alienigena. xxviii. q. i. caue. uide quod nō. de usur̄. c. 4. li. vi sup. ꝓ. alienigenas.

¶ Alienigena repellit̄ ab accusatione. Spec. in ti. de accusatore. ꝓ. item ꝙ alienigena.

Alienatio

An ꝓhibitus alienare extra familiam illis d̄ familia nolentibus emere possit aliis extra familiā illius alienar̄ Dy. & bar. in. l. qui rome. §. coheredes. ff. de ꝓ. ob. bal. in. l. uoluntas. C. de fideicōmis.

¶ Que sollemnitates requiruntur in alienatione rei ecclesiastice. uō in autꝫ. hoc ius porrectum. C. d̄ sacrosanct. ecclesi que est canonizata. x. qōe. ii. hoc ius porrectum. nō. de reb. ecclesi. non alie. c. i. li. vi. xii. q. ii. in summa.

¶ An sollemnitas requisita in alienatione rei ecclesiastice requirat̄ in transactione. uide bar. in. l. i. C. si aduer. transac. ubi nō. glo. adde ꝙ illa sollēnitas q̄ exigit̄ in alienatione exigit̄ in consensu alienatōis. ut in. l. ii. C. si aduer. donatꝫ.

¶ An in alienatione rei ecclesiastice facienda per prelatū requirat̄ consensus capituli uel sufficiat solum tractatus & consiliū. nō. de his que fi. a prelanouit. & ibi doc. & c. i. eo. ti. ubi distinguitur inter alienationē uoluntariam & necessariam.

¶ An p̄hibitus alienare possit infeudare. glo. de constitutꝫ. que in ecclesiarum. & uo. in. c. ii. de feu. adde glo. x. colla. per quos fiat inuesti. c. i. in glo. de suis bonis. no. C. de rebus alie. non alie. l. fi. in glo. emphiteosis.

¶ An alienās rem ecclesie in casu non concesso euadat penam iur̄ eam restituendo uo. de elec. ꝙ sicut. in glo. fi. faciunt nō. ꝑ glo. & doc. in. c. si quis p̄sbiteroꝝ. de reb. eccle. non alie.

¶ An episcopus possit rez mense sue alienare in capitulum Io. an. in. c. nouit. de his que fiunt a prela. nō. in clemen. si una. de rebus ecclesi. non alie. in glo. penultima.

¶ Alienari non dicitur id quod transfertur de fratre in sororē. nō. de his q̄ fiunt a prela. cū ap̄lica.

¶ Prohibitio alienationis intelligit̄ de uoluntaria non de necessaria. uel iudiciali. Spe. in ti. de feu. ꝓ. xix. adde qd̄ nō. ff. de fūdo dota. l. i. i. glo. uolūtaria & ff. de le. ii. l. peto. §. ꝓdium bar. in. l. queadmodū. C. de ag. & censi. li. x.

¶ De sollemnitate que requiritur in alienatiōe rei minoris. nō. de resti. in integruz. constitutus. insti. quibus aliena. non licet. § nunc admonendi. in glo. neqꝫ ratione.

¶ Quid ueniat sub alienatione uniuersitatis seu alicuius iuris uniuersalis pulchre no. Inn. o. & doct. in c. ex litterꝫ. de iure patro. glo. & doc. de. re. ꝑmu. ad qōnes in glo. ii. ubi tangit an ecclesia possit alienari cum uniuersitate zc̄.

¶ An ꝓhibitio alienationis īpediat ip̄o iure dominii translationem. & an sub ista ꝓhibitione comp̄hendatur successio ab intestato uł ex testō. nō. bar. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. d̄. ꝓ. obli. & ibi plene ꝑ

dñm meũ Cumanũ bar·etiã·in·l·fi·ff·de pac Cy·in l·fi·C·de rebus ali·non alie doc·in c·raynaldus·de testa·ẽc·adde quod nõ·glo·magna·& ibi bar·in l·quẽadmoduz·C·de agri·& censi·li·xi·bal·coll x·de alie·feu·in fi·

¶ An alienatio facta in ecclesiã uel psonam ecclesiasticaz censeaẽ facta in potentiorẽ·nõ·glo Inno & Hosti·in·c·si·de alie·iudi·mu·cã fac·glo·i·c potuit de locato·& in·l·si ita quis ꝗ·ea lege·ff·de ꝟ·obli·ubi est alia glo·de hoc·

¶ An ualeat alienatio fructuũ ecclesiasticoꝝ ad tẽpus incertũ sine debita sollemnitate·dic ꝙ non·per c·ꝑuenit·de arbi·ubi tex·& ibi doc·

¶ Quot modis dicaẽ fieri alienatio bal·x·coll·quĩ·mo·feu·amit·c·i·ꝗ·si libellatio adde ꝙ uerbo alienationis uenit omnis actus ꝑ que dominiũ trãsferẽ C·de fun dota·l·i·

¶ An alienatio comphendat possessionẽ qḋ est dicere an res qua quis spoliatus est dicaẽ alienata·Inno·tenet ꝙ sic·de reb·eccle·non ali·epi·qḋ est bene notandũ si est uer incontrariuz multum facit quia non alienat qui possessionẽ amittit·ff·de regu·iu·l·non alienat·

¶ An alienatio presumatur facta in fraudem·nõ·ff·de probat·l·patronus·in glo·i·ultra mediuz·Cy·C·de donatio ante nupti·aut·sed iam necesse·qõe·vii·uide Specu in ti·de cessio·actio·ꝗ·i·ꝟ·si·ut autem hec materia·

¶ An in alienatione rei ecclesiastice sint uocãdi canonici absentes·docto tenent cõmuniter ꝙ non in c·i·de hiis que fiunt a prela·faciunt no·per glo in c·si presentium de testi·li·vi·adde quod dixi supsub dictione absentia·

¶ An in alienatiõe rei ecclesiastice possit ꝓlatus inferior epo interponere auctoritatẽ·doc·cõiter tenent ꝙ non·Inno de transac·statuimus·de priuile·ex ore glo·in cle·i·de reb·eccl·non alie·doc in·c·i·& penul·de reb·eccle·non alie bona glo xii·q·ii·in summa·que uult ꝙ in alienatione talis rei necessarius ẽ consensus ꝓlati & capituli & epi·ad idem·xii·q·ii abbatibus·ubi est bonus tex·

¶ Quid aũt de consensu capituli ecclesie cathedralis·an in tali alienatione sit necessarius no·Inno·in c·i·& in c·nouit·de hiis que fi·a ꝓla·& uide tex in c·i·de re·eccle·non alie li vi·Fre·ḋ se consi·dixi·glo xii·q·i uidentes·

¶ Quid si mãdaẽ alicui ꝑ papã ut reuocet quicquid de bonis talis ecclesie alienatũ repit·qualiter intelligant illa uerba·dic ut nõ·Inno de re·eccle·n alie·epi·uide in cle·quia contingit·de reli do & ibi per dñm Car·flo·q·ix·

¶ Qualiter is cui fit tale mandatũ ut ea que ḋ bonis ecclesie inuenerit alienata studeat reuocare·debeat ꝑcedere no Spe·in ti de rescrip ꝑsen·ꝗ·rõne forme·ꝟ·item ꝙ in rescripto & ꝑ do·Car·in·d·cle·quia contingit·q·x·

¶ Quid ueniat appellatione alienationis·uide in aut·de non alie·ꝗ·alienationis·& c·nulli·de rebus eccle·non alie·glo·xii·q·ii·in summa·que ponit quatuor causas propter quas posset fieri alienatio rei ecclesiastice·

¶ Adde ꝙ large pignoris obligatio est alienatio ḋ quo dic ꝙ uerbo alienationis comphendiẽ ypotheca non pignus nisi sit ꝓ tanta quantitate ꝙ nõ sit spes luitionis·ut·l·qui habebat·in ꝓn·ff·de le·iii & l·in quoꝝ·ff·de pig·nõ·bal·in·l·fi·C·de reb·alie·ñ alie·uide quod no·in·l·codicil·ꝗ·instituto ff de le·ii·

Item fuitutis impositio & datio in emphiteosim·C·de reb·alie·non alie·l·fi·& nõ·in aut·de nõ alie·ꝗ·alienationis·& ꝗ·quia uero glo·insti·qui·alie·nõ licet·in i·rñso·Item locatio ad magnuz tpus uideẽ alienatio glo & ibi·Dy·in·l·codicillus·ꝗ·instituto ff de le·ii·Item deducere actionem in iudicio dicitur alienatio·ut·l·ait pretor·in prin·ff·de iure delibe·qui tex non est alibi·nõ·doc·de rescrip·edoceri & ibi Io an·Item occupatũ dicitur alienatũ·Inno·in·c·epi·de reb·eccle·non alie·Item uerbo alienationis·comphenditur institutio & legatum·C·de fisnup·l·i·ꝗ·his illud·bar·in·l·si ita quis·ꝗ·ea lege·ff·de uerbo·obli·

¶ An ꝓhibitus alienaẽ uideaẽ ꝓhibitus locare·dic ut no glo·in·l·codicillis·ꝗ·instituto ff·de le·ii·& in c·i·ꝗ·ulti ḋ reb·eccle·non alie·in glo·que distinguit inter locationẽ ad modicũ tpus & non modicũ tpus·adde glo in·d·l·fi·C·de pac·pig·uide in·l·i·ꝗ·ꝙ ait·ff·de supfici·

¶ An in alienatione rei hospitalis uel alterius loci pii requiratur sollẽnitas que requirit in alienatiõe rei ecclesiastice·no·doc·in·c·de senodochiis·ḋ reli·domi·& in c·nulli·de reb·eccle·non alie·fac·tex in aut·de non alie·ꝗ·quia uero·ubi constitutio leonis extendiẽ ad omnia loca pia·tex & doct·x q ii·hoc ius porrectũ·uide Inno·ḋ dona·inẽ dilectos·in glo·magna·Hostien·in summa·de ecclesi·edic·ꝗ·cuius auctoritate·ꝟ·uerius autem Pau·in clemẽ·ii·ꝗ·ꝓmissa·nõ·de reli·domi·

¶ Maior est alienatõ psone ꝗ rei·xii·q·i ꝓcipimus xx·q·i·c·ii·glo·in c·licet·de regulari·glo·xvii·q·i·ananias·no·de elect·si religiosus·li·vi in glo·in·ꝟ·sunt uaria·

¶ An ꝓhibitus alienare nõ suis uel extra familiã possit in ecclesiam alienare seu transferre·nõ·in·l·si ita quis promiserat ꝗ·ea lege·ff·ḋ uerbo·ob que dicit ꝙ ecclesia comphenditur appellatione suoruz quod bene nõ·

¶ Licet alienare rem litigiosam ex cã transactiõis nisi fieret in fraudem·c·ecclesia·ut lite pendente·

¶ Non diciẽ de nouo alienare ille qui supplet alienationẽ iam factam nõ·de dona·ꝑ tuas·

¶ Alienatio que ab inicio est nulla potest reconualescere per ratihabitionem sequentem·uide de hiis que fiunt a prela·c·ii·& c·i de reb·eccle·non alie·li·vi i·q·i eos·

¶ Magna est differentia inter alienationem uolũtariam·& necessariã C·de predi·mino·l inter omnes

¶ Prohibitio alienatõis non extendit se ad causaz necessitatis uiḋ in aut·res que·C·cõia de le de accu·c si·Arch·x·q ii hoc ius·

¶ De consilio generali mulieꝝ ut nõ ualeat alienatio rei dotalis·uide ꝑ Spec·in ti·de emp·& uen·ꝗ·tercio loco ꝟ·& nõ·

¶ An in traditione rei facta ecclesie ualeat pactuz ꝙ non liceat ecclesie alienare glo ꝙ non·x·qõe·ii·hoc ius·

¶ Que sit pena alienãtis rem ecclesie in casibus ꝓhibitis·dic depositio xii·q·ii ulterane·& c·abbatibus & c apsicos·xvii·q·iiii·nullus glo·x·q·ii·c·fi·de reb·eccle·non alie·si quis·ꝓsbiteroꝝ·glo·allegat bona iura in cle·i·de reb eccle·non ali·in·ꝟ·rebgiosus bonus tex·in·c·ii·de reb eccle·nõ ali·li·vi·quẽ

allegaui in facto patriarchatꝫ. acquileg.

¶ An alienatio rei ecclesie facta i casu pmisso. sine debita sollemnitate teneat. dic q non. sed est ipso iure nulla si autem fit cum sollemnitate & in casu non permisso ualet. sed si est ecclesia lesa restituitur & rescinditur alienatio glo est nobi. xii. q. ii. in summa. & c. sine exceptione. dictū est Inno. in c. gratus. de deposi.

¶ An & qñ alienatio facta ante delictum uel post censeatur in fraudem. Cy. in l. si quis post. C. d bo. dan. bar. in l. post contractū. ff. de donatꝫ.

¶ An alieñatio fcã cõtra ꝓhibitionē testatoris iudicis uel partis ualeat. glo. et Inno. in c. raynaldus. de testa. idem in. c. fi. de accu. nõ. x. qõe. ii. hoc ius porrectuꝫ. in glo. sup ꝟbo ab imperiali. et an alieñatio ꝓhibita p testatorem sit ualida. nõ. glo. in. l. quotꝫ. C. de fideicõmis.

¶ An ꝓhibitus alieñare possit saltē alienare res que seruando seruari non possunt doct. de accus. c. fi. de elec. nihil. et in c. indenitatibus. eo. ti. §. si uero. li. vi. et. c. is cui. eo. ti. et libro. adde d. de. egro. c. i. li. in glo. fi. C. de admi. tuto. l. lex que tutores in fi. de his que fi. a prela. c. tua. in glo.

¶ Bona ꝓhibita alienari possūt nihilominus alieñari ꝓpter famē uel redemptionem ꝑsone nõ. in l. quemadmodū. C. de agri. et censi. i glo. magna et ibi etiaꝫ per bar. li. xi.

¶ An in alieñatione rei ecclesiastice tēporaliter fcã causa pietatis requiratur consensus capituli uel epi si epus alienat. nõ glo xvi. q. i. possessiones doc. in c. i. de reb. eccle. nõ alie li. vi. et in. c. tua de his que fiūt a prela. do. anto in c. ii. eo. ti.

¶ An bona mobilia ecclesie possint alieñari p prelatum sine sollemnitate nõ. glo. in. ꝟ. immobilia in c. i. de reb. eccle. non alie. li. vi. nõ. in. c. tua nup d his que fi. a p̄la. in glo. et in c. nulli de re. eccle. non ali. in glo. x. q. ii. hoc ius. de elec. quod sicut. in fi.

¶ An in alieñatiōe sufficit seruari sollēnitates p consuetudinem introductas. nõ. Inno. in. c. nulli. de re. eccle. non ali. Pau. i cle. i. e. ti. in. ꝟ. possessiones.

¶ An epus q iurauit nõ alieñare bona ecclesie romano pontifice inconsulto possit alieñationeꝫ necessariam facere sine pena piurii. Io. an. in. c. extirpande. de p̄ben. in. c. fi. de eccle. edic. & in. c. nouit. de his fi. a p̄la. per dñm Anto. in. c. pastoralis. eo ti. nõ. in cle. fi. de reb. eccle. non alie. in glo. super uerbo ecclesiam & in quibus casibus a iur pmissis. nõ. glo. xii. q. ii. bone rei.

¶ An si res ecclesie de cuius alienatione agitur sit in aliena dioc. requiratur in eius alienatione consensus utriusq epi uel alterius tantū & cuius. uide Inno. de priuile. pastoral. Pau. in cle. i. de re. eccle. non alie. glo. x. q. ii. hoc ius. in. ꝟ. duos.

¶ Remedium si uis ꝓhibere q res quã uendis non possit alienari uide. ff. d distrac. pigno. l. si creditor §. fi. cum glo. sua.

¶ Res ecclesie male alieñata potest per prochianos uēdicari. glo. in. l. iubemus. §. sane. C. de sa. sanc. ec. & bar. in. l. i. ff. de iusti. & iure. & ibi nõ. glo. in. §. huius studii.

¶ Annalis pensio ecclesie debita cõputat inter res imobiles quo ad ptãtem alienandi. tex. cum glo. in p̄allegata. l. iubemus. §. i.

¶ An emens rem ecclesie habeat regressum contra alienatorē ad p̄cium. uide doc. in. d. l. iubemus. §. is quoq ubi concludit q qñ uterq est sciens & in dolo non habet regressum. secus si emens ē in lata culpa & uendens in dolo.

¶ Res data ecclesie cum pacto ut non alienet non potest alienari nisi in casu sue necessitatis. autꝫ. hoc ius porrectum. C. de sacrosan eccle. doct. de condi. appo. de illis.

¶ An ꝓhibitus alienare possit rem in iudiciū deducere. uide glo. in. c. contingit. d transac. in glo. i. nõ. in. c. i. de ꝑcu. in glo. fi. adde qd nõ. Spe in ti. de actore. §. i. ꝟ. quid de clericis. & quod nõ. de rescrip. edoceri. in glo. i.

¶ An res sacre unius ecclesie alteri ecclesie uendi seu alienari possint. habet. xii. q. ii. cum redemptor.

¶ An in alienatione reruꝫ monasterii sufficiat auctoritas solius abbatis. uide in autꝫ. de alie. & emph. in prin. & §. licentiam. colla. ix. xii. qõe. ii. abbatibus. & ibi Archi. glo in clemen. i. de rebus eccles. nõ alie. xvii. qõe. iiii. in uenditionibus. & quod ibi notat Archid. xii. qõe. ii. placuit. de priuile. cum & plantare. §. potest.

¶ Qui potest me inuito alienare multo fortius me absente aut ignorante. C. debi uendi. pig. impe. non pos. l. i. & ii.

¶ Alienatio omniū bonoꝝ inducit suspitionē fraudis. ut. ff. q in frau. credi. l. omnis. §. lucius. & econtra. insti. qui. nia non pos. §. in fraudem.

¶ Alienatiōe simpliciter ꝓhibita oēs spēs uident ꝓhibite. C. d fun. dota. l. i. in fi. ff. eo. l. si fundus. ff. de. ꝟ. sig l. alienationis.

¶ Contra quē possit agere ecclesia sup re male alienata. nõ glo. xii. q. ii. monemus.

¶ An utensilia donata ecclesie pro diuino officio possint alienari anteq ecclesia utatur illis ad diuinū officiū. nõ Arch. de conse di. i. altaris palla.

¶ An p̄latus alienans bona ecclesie in casu cõcesso sine licentia supioris icurrat penã si hoc fecit. quia superior non uult consentire. Pau. in. d. cle. i. de re. eccle non alie.

¶ An res ecclesie alienari debeat cum subhastatōe Genze. in extraua. suscepti. Io. xii.

¶ Casus in quibus ualet alienatio rei ecclesiastice. sine sollēnitate. nõ Io an. in. c. i. de his que fi. a p̄la. super glo.

¶ An alienatio rei ecclesiastice facta in consanguineuꝫ p̄lati censeat uiciosa & suspecta. nõ. in. c. i. ut eccle. benef. in. ꝟ. carnalitatis. Io. an. in addi. Spe in ti. de reb. eccle. non alie. sup ꝟdica. al. ti. de his que fi. a p̄la. sup ꝟdica.

¶ An in restitutione reꝝ earum quas ecclesia suste tenet ad tempus & postea debet restituere requiratur sollemnitas que requiratur in alienatione rei ecclesiastice. dñs Anto. de butri. tenet q non. in. c. in presentia. de probaꝫ. circa finem. bene. facit. xii. q. ii. pontifices.

¶ Epus de iure non requirit consensum supioris i alienatione reꝝ ecclesie sue nisi iurauerit nõ alienare. nõ. xii. q. ii. sine exceptiōe.

¶ An episcopus possit alienare bona ecclesie sue p soluendo subsidium pape. Io. an. in. c. cum dilecti. d accu. sup glo.

¶ Bona trãslata in monasterium possunt alienari sine sollemnitate si fuerint ingredientis & alienent p suis debitis. dictuꝫ est do. Anto. de bu. in. d. c. in p̄sentia. de ꝓba.

¶ Nõ ualet alienatio rei ecclesiastice nisi pecunia sit presens tpe uenditõis. dictum est Fre. de se. consi. cclxvii. & de materia alienationis feudi dic ut dicaz infra sub dictiõe feudum.

¶ Si per testm̃ uel statutũ ꝓhibetur alienatio sub pena nunq̃ per uerbalem pignorationem & simplicem ipothecationez cõmittitur pena. dictũ est bal. notabile in. c. i. § aut si liuellario qui. mo. feu. amit. & ibi uide quod scribũt doc. moderni.

¶ Quando petitur licentia a superiore cãe debent exprimi sigillatim. dictum est bar. in l. i. C. de ꝓdi. curia. li. x.

¶ Prohibitio alienatõis rei habet locum etiam in re sterili. glo. & bar. in. l. i. & ii. C. de agri. & censi. libro xi.

¶ An in alienatiõe rei ecclesiastice reqratur cause cognitio glo in. c. i. de reb. eccle. ñ. alie. li. vi. Fre. de se. consi. cclxiii. & cxxxvii.

¶ An epus qui iurauit ñ alienare possit dare terrulas i emphitheosiz. nõ. do. Cal. flo. i. c. ii. de his que fi. a p̃la. xii q. ii. terrulas.

¶ Qualiter platee aut uie publice seu alia que sũt iuris publici possunt alienari. nõ. glo. & bar. in. l. ꝓ. tor. in pri. ff. ne quid in loco pu. & in. l. ꝓhibere. § plane ff. q ui aut clam. & in. l. cõtinuus § cuz quis ff. de ꝟb. ob. ubi uide bar.

¶ Qui uerbo tm̃ alienat rem ꝓhibitã nõ tñ tradit non incurrit penam. dictum est bal. x. coll. qui mo. feu. amit. c. i. § aut si libellario.

¶ An rector ecclesie possit ꝓ debito ꝑsonali fructꝰ ecclesie sue alienare locãdo uel dando insolutũ uid tex & ibi doc. de arbi. ꝑuenit. de fideius. ꝑuenit. bonus tex de resti. spo olim. ii. uide Arch de rescrip. statutũ § pe. li. vi.

¶ Qualis error impediat alienatõnez i a ꝙ impediat dominium non transferri. bar. in. l. i. ff. de offi. procu. cesa.

¶ Alienatio facta per prelatum excommunicatum est ipso iure nulla. uide in. c. ueritatis. de dolo & cõtumacia.

¶ Alienatio iurata ñ tenet si is qui alienat iurauit primo ñ aliẽare qd̃ obtinet i ꝑlato. ꝯm doc. moder. in c intellecto. de iureiurã.

¶ Licet alienatõ cõuentionalꝭ ñ possit fieri sine ꝑcedenti tractatu. tñ secus in legali q̃ fit rõne delicti. doc. de ordi. cog. cum dilectus.

¶ An alienationẽ tp̃ ilez possit facere prelatus sine consensu capituli. uide in autẽ. de ñ alie. § alienationes. coll. ii. & i autẽ. de ali. & emphi. § licētia coll. ix. de his que fi. a p̃la. sine consensu capituli c. i. & quod ibi nõ Io. an in. c. i. de reb. eccle. ñ alie. li. vi. Inno ut ecclesi benefi. c. i. in fine. Arch. x. qõe. ii hec usus prestatio xvi. q i possessiões. xii. q. ii. sine exceptiõe. dicitur autem temporalis alienatio que fit in uita recipientis ut nõ in c. possessiones. de rebus eccle. ñ alie. uide ad materiaz tex. & glo. in cle. i. de reb. eccle. ñ alie.

¶ An in alienatione rei ecclesiastice requiratur cõsensus patroni. docto tenent ꝙ non. in c i ut eccle. benefi. Inno. in. c. cum & plantare. § in ecclesiis. de priuile. glo. in clemen. i. de rebus ecclesi. non alie. in ꝓ propri. xii. qõe. ii precarie. ubi glo. & Arch. xii. q. ii placuit.

¶ An consuetudine põt induci ut in alienatiõe rei ecclesiastice ñ interueniat sollemnitas debita. doc. ꝙ non. de reb. eccle. ñ alie. nulli. & in. c. pastoralꝭ de dona. tex & ibi glo. de re iudi. cum cãm. glo. in cle. si una. de reb. eccle. ñ alie. in ꝓ. consentiente. doc. in c. ea nosciẽ. de his q̃ fi. a p̃la. Pau. in cle. i. de re. ec. non alie. Io an in. c. romana. de appꝭ. li. vi. in glo. q̃ incipit ꝑscripta.

¶ Quare requiratur consensus epi in alienatione rerum inferioris ecclesie. nõ. Inno in. c. requisisti. i fi. magne glo. de testa. cuius dictũ ponit Arch. xii. q. ii. alienatiões.

¶ An in alienatiõe rei ecclesiastice reqraẽ decretũ Inno in. c. ii. de trãsac. tenet ꝙ sic. contrariuz nõ. in c. i. de re. eccle. ñ alie. li. vi. in glo. tractatus. Pau. in cle. i. eo. ti. in ꝓ plati.

¶ An ꝑstãs auctoritatẽ alienatõi rei sue uideaẽ cõsentire alienatõi ita ut nõ audiaẽ uolens postea cõtrauenire nõ doc. in. c. inter dilectos de dona. glo. in c ex litteris de trãsac.

¶ An in alienatiõe terrulaꝝ ecclesie inferioꝝ requiratur consensus capituli. nõ. glo. & Archi. xii. q. ii. abbatibus. Io. an. in regula qui tacet. li. vi gl. xviii. q iii. c. i & glo xii. q ii. in summa. glo. in. c. i. de his que fi. a ꝑla. & c cuz apl̃ica eo ti & c ut super. de reb. eccle ñ alie.

¶ Que sollẽnitas reqratur in alienatiõe rei minorꝭ. nõ. Inno in. c. constitutus. de rest. in integ.

¶ Concessio facta per abbatem monachis de rebus monasterii ñ dicitur proprie alienatio nec requiritur in ea sollemnitas requisita in alienatiõe rerum ecclesiasticaꝝ. Lau. in cle. i. de reb. eccle. ñ alie. doc. de preben. exstirpande. glo xvi q. i. ecclesie. doc. i. c. nulli. de rebus eccle. ñ alie. adde quod nõ. in c. cum apostolica de his que fi. a prela. in glo. super uerbo alienare.

¶ An platus iniuste alienans rem ecclesie si statim reddat ecclesiã indemnẽ possit ãplius cõueniri. nõ. glo xii. q. ii. apl̃icos. glo. de elec. ꝙ sicut. in fi.

¶ Agere in iudicio est species alienatõis. dictũ Inno in. c. i. ne se. uacã. glo in. c. contingit. de transac. adde quod dixi supra.

¶ Episcopus non potest alienare bona inferioꝝ ecclesiarum licet possit alienatiõi auctoritatem ꝑstare. Inno in. c. cum apostolica. de his que fiunt a prelatis. docto. in. c. i. ut ecclesi. benefi. glo & Arch. xii. qõe. ii. c. ff.

¶ An illa sollemnitas que requiritur in alienatiõe rei ecclesiastice requiratur etiam in ratificatione. Inno tenet ꝙ sic. in c. cum dilecti de emp. & uedi. quod nota.

¶ An in alienatiõe rei ecclesie sufficiat tacitus consensus prelati. doc. ꝙ nõ. in. c. cum inter. de re iudi. nisi alienatio esset temporalis. ut nõ glo. & docto. de reb. eccle. ñ alie. c. i. li. vi. Io. an. in regula. qui tacet. li. vi. in mercu.

¶ An alienata ꝑ epum tacente & non cõtradicente capitulo possint ꝑ successorẽ reuocari. nõ. Io. an. in regula qui tacet. li. vi. nõ. Arch. xii. q. ii. sine exceptione in glo. ulti.

¶ Alienationes rerum ecclesiarum facte a scismaticis & intrusis nõ ualent de scisma. c. i. xii. qõe. ii. alienationes.

¶ Casus in quibus episcopus solus potest alienare sine aliorum consensu. nõ. de reb. ecclesi. ñ. alie. c. ut super. & in. c. i. de his que fiũt a prela. & in. c. cum apostolica. de dona. c. peñ. xii. q. ii. c. sine exceptiõe

fx qõe.i.e ultimo.

¶ Casus in quib⁹ non dñs potest alienare nõ insti. qui. alie. non licet. § .i. in glo. que incipit. idem in ii dicit uide .no. per glo. in .l. id quod nostrum ff de regu. iuris.

¶ In alienatiõe rerum episcopatus uel ad cathedralem ecclesia ꝑtinentiũ sufficit consensus epi & capituli nec reqrit consensus pape uel metropolitani nisi epus iurauerit eis inconsultis non alienare. secundum Host. in. c. fi. de his que fi. a pla. sine cons. que dixi supra.

¶ An ecclesia teneat cedere actiões contra alienantes res ipsius si consecuta sit eas a possessore. uide glo. xii q. ii. monemus.

¶ An si epos alienauit rem ecclesie in qua emptor fecit melioratiões. possit ecclesia rem repetere non ꝑstita melioratõe. uide Arch. qui tenet q non xii. q. ii. alienatiões. & Spe. in ti. de emp. & uen. § . nũc dicendũ ꝯ fi. & de resti. i integ. c. i. Guil. de monte lan. in cle. i. de reb. eccle. ñ alie.

¶ An res ꝓhibita alienari respecta certe persone possit alienari causa dotis. Item an per statutũ possit fieri ꝓhibitio alienationis. Item an ꝓhibita alienatione uideatur prohibita heredis institutio. Item an prohibitio alienationis facta filiis extendat ad nepotes. de his omnibus uide bar. in .l. filiusfami. § . diui. ff de le. i.

¶ An in alienatiõe rei ecclesiastice quo ad meliorationes sufficiat negociũ esse ceptũ utiliter ab initio licet postea ñ sequat utilitas. gl. & Arch. xii. q. ii. sine ex eptiõe. de re. eccle. ñ alie. c. ad nostra. no. d. arbi. puenit ubi uideẽ etiam considerandũ esse preiudicium quod põt euenire ecclesie.

¶ An bona ecclesie romane alienari possint ꝑ papã sine consensũ cardinaliũ. Arch. xii. q. ii. cum redeptor. dicam sub dictione papa.

¶ Si ecclesia non habet canonicos quoꝝ clericoꝝ requiratur consensus in alienatiõe rei ecclesiastice. doc. in c. i. de his que fi. a prela. tex. in cle. i. de re. eccle. non alie.

¶ An emens rem ecclesie in casu non cõcesso possit repetere ꝑcium ab alienante. nõ. glo. & docto. in c. ad audientiam. de re. eccle. ñ alie.

¶ Licet in alienatione rei ecclesiastice sit necesse constare de euidenti utilitate ecclesie. secus tamen est in principe in quem facta est alienatio. no. in c. i. de re. ꝑmu.

¶ An pena apposita dilapidanti habeat locũ in alienante rem aliena possessam tũ ꝑ ecclesiã. uide in c. auctoritate. de ꝑben. li. vi.

¶ Si alienatio sit prohibita a testatore cum causa. uel a donatore quis alienando contra uoluntatem testatoris uel donantis non transfert dominiũ neq potestatẽ usucapiendi. tex. est notabilis & unicus in .l. ii. C. de usucap. ꝓ emp. bal. in .l. ea lege. C. de cõdi. ob causam.

¶ Quid si alienatio est ꝓhibita a iudice nõ si o an sit ipo iure nulla. uide ut lite pen. c. ecclesia. el. i. & de do. & cõtu. ueritatis. dixi aliqd supra.

¶ Alienãs ꝑtem rei quã habet cõmuné cum alio cã iudicii mutãdi ñ potest postea nec ipse nec emptor petere diuisioné sed in cõione stare compellitur. casus est unicus. secũdũ bal. in .l. fi. ff. de ali. iudi. mu. causa fac.

¶ Non licet alienare illi cõtra quẽ ingritur sed sta e'm inceꝑta inqsicióe interdicit ei alienatio. dictũ est Inno. in c. ueritatis in fi. de do. & cõtu.

¶ Appellatione alienatõis continet ludus. ff. de re mili. l. milites. qd est notandũ ꝑpter statuta que ꝓhibent aliqd alienari.

¶ Alienatio rei que subiacet restitutiõ ab ignorante facta nõ reuocat. secus est a sciente. tex. est in .l. fi. § . fi. ff. de le. ii. qui fm Dy. non est alibi. uide i aut. res que. C. cõia de le. & i .l. marcellus. § . res que. ad trebel. adde nõ in aut. de resti. & ea que parit § . i. in glo. alienari. & § . quamobrem in glo. si non sufficeret. coll. iiii. uide bar. in .l. seruo legato § . si seruũ ff de le. i. & ff. de le. ii. l. cũ pater. § . libertis. in glo. ne alienarent.

¶ Omnis alienator bonoꝝ ecclesie honore suo priuet. xii. q. ii. non liceat.

¶ Alienatõi bonoꝝ ecclesie omnis clericus põt cõtradicere. ut in. d. c. non liceat.

¶ An alienãs post litem motã dicat dolo alienare. uide bar. in .l. fulcinius § . qd sit latitare. ff ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Qualiter ꝓbetur dolosa alienatio uide bar. in .l. i. C. de ali. iudi. mu. cã. fac.

¶ An quis possit alienare rem quã emit a coherede ꝓhibito alienare uide in .l. ꝑ ter. § . quidecim. ff. de le. iii. & in .l. uoluntas. C. de fideicõmis.

¶ An ꝓhibitus alienare possit nihilominus alienare titulo uniuersali uel speciali. nõ. C. de condi. ob causa. l. ea lege. & ibi Cy. & bar. C. de rebus. ali. non alie. l. fi. in glo. & ibi Cy. idem in .l. uoluntas. C. de fidei cõmis. & no. ff. de acq. pos. l. qui absenti. § . i. in glo. extiterit. & ibi bar. & in .l. peto § . ꝑdiũ ff de le. ii. i glo. uel ex ceito. & ibi bar. & in .l. qui rome. § . coheredes ff de ꝟb. ob. uide bar. in .l. si ita quis. § . ea lege. co. ti. & nõ. de testa. raynaldus. in glo. & de condi. appo. uerum. in glo. si.

¶ An alienatio sit ꝓhibita ante iudiciũ uel post. nõ. ff de peti. here. in .l. diuus. in glo. si. & ff. fa. herc. l. alienationes. i glo. i. uide. ff. de pub. l. i. in glo. fi. Cy. in .l. i. C. cõi. diuid.

¶ An titulus. de ali. iudi. mu. cã. fac. habeat locũ in actore alienãte. Spe. in ti. de ces. act. § . i. ꝟ ex premissis. & ibi Io. an.

¶ Alienatio omniũ bonoꝝ ñ trahiẽ ad futura sed obligatio pignoris sic ꝑm glo. in .l. fi. C. que res pigno. obli. poss.

¶ Prohibitus ne sibi alienetur a quibusdam curare debet ne illis succedat aut ueniat abintestato. nõ. i .l. si ita quis. § . ea lege ff. de ꝟ. ob. & uide in .l. codicillis. § . mater & .l. peto. § . fratre ff. de le. ii.

¶ An ꝓhibitus alienare possit rem pignori obligare dic q sic. in aut. hoc ius. C. de sa. san. eccle.

¶ An ꝓhibitus alienare sit ꝓhibitus donare uel legare. uide bar. in .l. uoluntas. C. de fideicõmis. & no. in .l. si domus. § . fi. ff de le. i. tex. in .l. ex hoc edicto § . alienare. ff. de alie. iudi. mu. cã. fac. u. de in .l. sequitur. § . de illo ff de usucap.

¶ An ꝓhibitus alienare si ꝑmittit alienare obligetur. uide bar. in .l. multũ. circa. i. ff. d. ꝟ. ob. & in .l. i. circa medium. ff. de noua.

¶ An ꝓhibitus alienare plures res si alienat unã debeat priuari omnib' & an heres ꝓhibitus alienare si alienat post aditam hereditatẽ possit hereditate priuari. uide in consiliis Ang. consi. clxx. qd incipit ex isto dubio.

¶ An prohibitus alienare sine consilio & requisitione consortiũ & consanguineoꝝ teneatur requirerẽ feminas. uide Ang. in consilio suo. cxciii. q̃ incipit super puncto.

¶ Res ꝓhibite alienari ñ possunt ad fiscũ puenire ꝑ publicationez. no. bar. ff. de fideicõmis. lib. l. imꝑator. ff. de dam. infec. l. si finita. §. si de uectigalibus. & ibi bar.

¶ An quis possit alienare res alienas. no. insti. quib. ali. non licet. §. contra aũt in glo alienare uide nõ. in. l. id quod nostrũ. ff. de regu. iu.

¶ An quis possit rem sibi in perpetuũ locatam alienare. no. glo. C. de loca. ꝓdi. cum. l. si. in glo. in. ꝟ. detrahendam. li. xi.

¶ An alienatio facta ab ecclesia uel minore in casu non concesso si facit conditionez suã meliorẽ ualet. no. ff. de transac. l. cum his. §. eam. & ibi bar.

¶ Si statutum prohibet alienationem rerum imobilium in non substinentes onera canonis an ualeat alienatio facta in ecclesiam pone Io. an. in. c. eos. de immu. ecclesi. libro. vi. & bar. in. l. filius. §. diui. ff. de lega. i.

¶ Si consentio alienationi rei nõ mee sed mihi debite stante ꝓhibitiõe dicti statuti an comprehendar in dicto statuto uide bar. in. l. gallus. §. nunc uidendum. ff. de lib. & pos.

¶ Alienare licet rem ruinosam ex causa transactionis. nisi fieret in fraudem. nõ. in. c. ecclesia. ut lite pendente.

¶ Quis sit effectus prohibitiõis alienatiõis Io. an. de accu. c. ultimo

¶ Alienantis pena est depositio. ut. x. q. ii. c. ulti. in glo. ultima. xii. q. ii. apostolicos. i glo. ii. xvii. q. iiii. c. i. de reb. eccle. ñ alie. c. si quis.

¶ Alienata transeunt in emptorem cum onere soluendi decimas preteritas ñ solutas. de deci. pastoralis.

¶ In alienatione rerũ ecclesiaꝝ unitaꝝ cuius auctoritas requiratur. Inno. de pi. iuile pastoralis. xvii. q̃ est in uenditionibus.

¶ Omne genus alienandi interdicitur illi cui ecclesia datur in cõmenda. de offi. dele. cũ contingat.

¶ An alienatio facta ꝑ illum uel per illam que trãsit ad secunda nota ualeat extantibus filiis uel post deficientibus. nõ. in auth. de nup. §. quoniã infirmas in glo. si uero.

¶ Si per statutum res non põt alienari nisi ꝓximo consanguineo an si ille cõsanguineus nõ est soluendo possit aliũ loco sui surrogare. no. Cy. in. l. ad officium. C. cõi diui.

¶ Pactum ꝑ q̃d ꝓhibet̃ alienatio rei ecclesiastice refert̃ ad casus alias ꝑmissos. glo. & bar. i. l. ea lege. C. de condi. ob cãm.

¶ An ualeat pactuz in alienatione appositũ q̃ non liceat rem facere religiosã. uide. C. de pac. int. emp. & uend. in. l. fi. in glo. fi.

¶ Si ecclesia repudiat legatum an dicatur alienare ita q̃ exigatur sollemnitas. uide. ff. que in frau. cre. l. qui autem. in prin. & an repudiatio hereditatis sit alienatio. u. de tex. in. l. alienatiõis. ff. de uerbo. sign. & ibi concor. in glo. ff. que in frau. credi. l. qui autẽ & ibi in glo. uid. l. non solum. §. fi. ff. de ri. nup. uid optimũ tex. in. l. magis puto. §. fundũ. ff. de re. eoꝝ. & ff. si quid in frau. patro. l. i. §. utrũ.

¶ An remissio debiti sit alienatio. uide in. l. si qs obligatus. ff. de regu. iuris. & in. l. i. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. in glo. ff. de dona. l. in ca. ib. §. i. & l. modestinus & ibi bar. & ff. de dona. inter uir. & uxo. l. si sponsus. §. si maritus.

¶ Pecunia dicitur de his rebus que seruãdo suari non possunt. & ideo illam põt adultus alienare. bar. ff. de ꝟ. obli. l. si ex legati cã. glo. in. l. i. §. fuit questitum. si. ad trebel.

¶ Alienare dicit̃ is qui habet rem ꝓ derelicto. Iacobu in l. i. ff. si ex noxa. cã. aga.

¶ An alienata re extinguat̃ actio ad rem uel cõtra rem competens. bar. in l. & ideo ff. de condi. furti. & in. l. quecũq. ff. de ac. & obli.

Alibratus

Quando quis dicit̃ alibratus in quinq̃ libris. uid. bar. in. l. qui fundũ. §. coheres. in ulti. col. ꝟ. hec materia. ff. ad l. fal. ubi etiam uide Ang. & Io. de imo.

Aliter

Ista dictio significat modũ & qualitatem non quãtitatem. ut l. i. §. aliter. ff. ne quid in loco pu.

Aliquandiu

Hec dictio d̃ sui natura moderatiõnẽ respicit ad arbitriũ iudicis. sm Arch. & ibi uide ꝑ Io. an. in. c. ad decimas. de resti. spo. li. vi.

Alioquin

De hac dictione uide de preben. extirpande. §. qui uero. & ff. de dolo. l. eleganter. §. seruus pactõis.

¶ Adde q̃ hec dictio ñ solũ facit orationẽ conditionalem sed in seipsa orationẽ contĩnet & inducit cõditionẽ contrariã precedenti dispositiõi. & exponit̃ aliogn i. si nõ fuerint predicta. l. si finita. §. ex hoc edicto. ff. de dam. infec. & ibi nõ. & in. l. eleganter. §. pe. ff. d̃ dolo. uide quod nõ. Io. an. in addi. Spe. in ti. de cita. §. i. ꝟ. sed pone. & ibi uide Spe. bar. in. l. i. ff. de cõdi. & demõ. do. Pe. de anc. in. c. mandato. de preben. li. vi.

Aliquis Aliquid Aliquod

¶ Que sit natura hoꝝ terminoꝝ. dic q̃ sunt relatiua partitiua glo. est in clemẽ. i. de ꝑben. §. ad hec. quam ibi nõ. doc.

¶ Hec dictio aliquid uerificat̃ etiã ꝓ modico. nõ. bar. in. l. si seruũ. §. pretor. ff. de acq. here.

¶ Hec dictio aliquid est relatiuuz diuersitatis & idẽ de uno solo non intelligitur. no. in cle. i. de ꝑben. in glo. in. ꝟ. incerta.

Almucia

Quid sit almucia. nõ. in cle. ne in agro. de sta. mo. ubi uidet̃ q̃ sit uestis uel habitus canonicoꝝ seu monachoꝝ.

Allodium

Allodium dicitur quod est ꝓprium non tñ excludit supioritatẽ ꝑncipis uel iurisdictionez. x. coll. de pa. iura. fir. c. si quis. §. ad hoc. & quod ibi nõ. la. de bel. uid Hosti. de iureiuran. nimis.

¶ De allodio habes. ff. fa. herc. l. si famil. ff. de reli. & sump. fu. l. & si quis. §. sed interdum.

¶ Pro allodio datur directa rei uendicatio Spec. in ti. de actore. ꝟ. q̃d ergo si decesserit. & de allodio isto facit mentionez tex. in. c. i. §. item sacrã. de pa. iurame. fir. uide ibi glo. in. §. fi. & in. c. ii. & iii. si d̃ feu. defunc. fue. contro. & ti. de inge. & ma. l. ii.

¶ Adde q̃ allodiũ est res libera de qua tamen ꝑstatur tributum. glo. bar. & bal. in. l. si familie. C. fam. herc. & i. l. pe. ti. de inge. & ma. adde q̃d sit allodiũ ꝑ modernos. x. coll. de pa. iura. fir. §. ad hec. & i. c. ii. si de feu. fue. contro.

Alte Hec dictio exponitur .i. profunde. nō. ff. de dam. infec. l. fluminū § fi.

¶ Quid importent illa uerba de alte & basso. uide q.d. nō Io. an. de ma. & obe. humilis. bal. in. l. in maioribus. C. de app.

Alter An hec dictio dicatur de duobus uel de pluribus. nō. C. de fur. l. ancille. in gl. altera. & ibi Cy. in prin. bar. ff. qn ap. sit. in. l. i. § q in sententiis.

¶ Item differt ab hac dictione alteruter. nō. ff. de le. i. l. si ex toto. § i. in glo. ab alterutro.

¶ Hec dictio est distributiua duo. secundum bar. in dicta. l. i. § q in sententiis. ff. quando appel sit. Quandoq ponitur inter tria. ut dicta. l. ancille. & ff. loca. l. hec distinctio. § cum fundus. ff. de tut. & pupil. l. cum filio. § fi. de offi. delega. prudentiam. § illa quoq.

¶ Alter quoq ponit pro secundo. de conse. di. i. sufficit. in glo. ii. gpi se tamē alter dicit de duobus. ff. de reb. dub. l. qui duos. ff. de iudi. in. l. non nunq. C. de hereti. l. quicūq. & quod ibi nō.

¶ Ista dictio alter est significatiua qualitatis & quantitatis. bar. in. l. i. ff. ne quid in flu. pub.

¶ An genitiuus alterius positus in statutis significet dominiū uel possessionem. nō. bar. sup. rubrica. ff. de op. no. nunt. & in. l. iii. ff. de reli. & sump. fune. adde quod dicam infra sub dictione genitiuus.

¶ Que sit differentia inter alter & alteruter. bar. in l. si ex toto § si ita. ff. de le. i. & in. l. hoc articulo ff. de here. insti.

¶ Hec dictio alter ad utrūq sexum refertur. ff. de nego. gest. l. iii. § alterius.

¶ Alteri per alterum non debet iniqua conditio afferri ff. de regu. iu. l. non debet. xiiii. q. v. denīq.

Alteruter Alteruter .i. unus. dicit glo. in l. commodissime. ff. de liber. & postu.

¶ De hac dictiōe alteruter dixi aliquid supra sub dictiōe alter. uide tex. & glo. in. l. si ex toto. § si ita & ibi bar. ff. de le. i. & in. d. l. hoc articulo. ff. de here. insti. ubi per eundem bar.

¶ Alterutrum .i. hoc uel illud. de his que fi. a pla. tua ff. de rescin. uendi. l. de contractu. ff. eo. l. proculus & ff. de test. milit. l. si certarum. § qd si aliuter.

Alternatiua In alternatiua siue hōis siue legis cuius sit electio nō. Cy. in. l. si traditio C. de acti. emp. bar. in. l. si ita stipulatus fuero x. aut. v. de uer. ob. Cy. in. l. cū quidam C. de uer. sig. Io. an. in. c. ii. de rescrip. li. vi. Dy. in regula in alternatiuis. eo. li. adde q in alternatiua personarum electio est debitoris. ut in auth. habita. ne filius pro patre. In alternatiua locorum electio est creditoris ut. l. ii. § qui sticum. ff. de consti. pecu.

¶ Alternatiua quoq ponit pro coniūcta. ff. de uer. ob. l. si quis ita stipulatus. ff. de uer. sig. l. sepe. de rescrip. c. ii. Arch. xlvi. di. c. i.

¶ Alternatio inducit incertitudinem. ff. de iniur. l. pretor. § quod ait. nō. ff. de pac. l. ueteribus.

¶ Quīq sub alternatiōe permittit qd simpliciter non permitteret. ff. qui & a qbus. l. si. ar. cōtra. ff. de cōdi. insti. l. que sub cōditiōe. § si quis. & qd. nō. xxvii. q. ii. multorum. ubi glo.

¶ Alternatiua non fit inter multum distantia. l. i. ff. de reb. dub.

¶ Alternatiua quoq magis denotat ordinē q electionem. ff. de le. ii. l. cum pater. § pe. de preben. mandato. li. vi. lxiii. di. metropolitano.

¶ An in alternatiuis facta solutiōe unius rei tollat obligatio. ff. de iure do. l. plerūq. ff. de le. ii. l. lucio. & qd ibi no. C. de uer. sig. l. cum quidam. de preben. mā. li. vi. regula in alternatiuis. eo. li.

¶ An in alternatiua utrūq sit necessariū. nō. de rescrip. inter cetera. in glo. pe. Inno. de offi. dele. cum contingat. in glo. alternatiua.

¶ In alternatiuis electio potest fieri per procuratorem. nō. de uer. obli. l. si stipulatus fuero. & in l. fi. glo. & doc. in cle. i. § quem etiam. de conces. preben. in uer. presenti.

¶ In alternatiua quid sit in obligatione Cy. in. l. cum quidam. C. de uerbo. sig. bar. in. l. si duo rei. ff. de uerbo obli. adde. ff. de consti. pecu. l. illud. & ff. de posi. l. plane.

¶ An in alternatiua facta semel electione liceat uariare. nō. bar. in. l. cum qui certarum. § i. ff. de uer. ob. ubi etiam qualiter fiat executio in alternatiua.

¶ An in alternatiua una re perempta debitor precise teneatur ad aliam. nō. bar. ff. de solutio. l. sticum aut pamphilum.

¶ Quando lex imponit penam alternatiue cuius sit electio. Cy. in. l. quicūq. & in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. bar. in. l. i. § expilatores. ff. de effrac. & expila. bal. in l. cūctos populos. C. de sum. tri. uer. sexto opponitur. adde quod dicam infra sub dictiōe pena. & qd nō. bar. i. l. ii. ff. de pub. iudi. & qd nō. xxxiiii. di. fraternitatis. lxxiii. di. in summa. adde bar. in. l. lucius ff. de le. ii. & bal. in. d. l. quicūq. C. de ser. fugi. dicam infra sub dictione pena.

¶ An alternatiua appellatio ualeat puto appello ad istum uel ad illum iudicem. nō. glo. in. c. ut qs duas in uer. uagetur. de elec. libro. vi. & glo. in. c. si is cui. de offi. delegati eo. li. Specu. in ti. de appel. § nunc tractemus. uer. sed pone. adde quod dicam infra sub dictione appellatio.

¶ An alternatio uiciet sententiā. nō. ff. de re iudi. l. miles. C. de sentē. que sine cer. quanti. l. ii. insti. de act. § curare.

¶ An alternatiua datio duorum iudicū ualeat. nō. dñs Car. flo. in c. ex tenore de rescrip.

¶ Alternatiua exceptio fieri non debet. de elec. c. procurator. in uer. singulariter. li. vi.

¶ An admittat positio siue articulus alternatiuus. nō. in. c. tercio loco. de proba. de rescrip. ex parte. de fo. compe. ex parte. b.

¶ Qn obligatio est alternatiua procedit libellus & snia alternatiua adeo q snia lata in altero ex alternatiuis non ualet. nō. de emp. & uen. c. cum dilecti. & c. cum cā. ubi est tex.

¶ Ad ueritatem alternatiue sufficit alteram partem esse ueram. nō. glo. in cle. i. de iudic. & glo. in cle. i. de conces. preben. § quem etiam. sup. uer. aut. & in cle. i. de re. eccle. non alie. adde quod nō. Io. an. de elec. uenerabilem. sup. uer. uoluerit. uide tex. de uer. ob. l. si quis ita stipuletur. ff. de condi. & demon. l. cum pupillus. quod est uerum in affirmatiua. secus in negatiua in qua debet utrūq probari. de prescrip. inter ceteras. & ibi nō.

¶ Quando affirmatiua sequitur negationem habet uim copulatiue. nō. in. l. si is qui ducenta. § utrūq. ff. de reb. dub. in cle. i. de testi. de rescrip. inter ceteras. & qd dixi proxime.

¶ De natura alternatiue est q sit duplex. nō. bar. in. l. si quis ita. ff. de auro & argen. lega. ar. l. i. ff. de rebus dub.

¶ An in alternatiua summarum minor summa sit in obligatione. & quomodo intelligatur. nō. in. l. si is cui de noua. ff.

¶ An mora commissa in una re alternatiue debita extendatur ad aliam. bar. in. l. sticum. in princi. ff. de solutio.

¶ Qualiter in alternatiuis fiat executio. uide bar. i. l. eum qui. §. pure. ff. de. v. ob.

¶ Quid si pro crimine imponuntur due pene alternatiue una capitalis & alia non. utrum in dubio dicetur crimen capitale. uide bar. in. l. ii. in i. col. ff. de pub. iudic.

¶ An obligatio alternatiua sit certa uel incerta. nō. bar. in. l. stipulatio. §. qui illud. ff. de uerbo obli. nō. ff. de iniur. l. pretor. §. quod autem. in glo. sub alternatione. & ibi bar.

¶ Alternatiua actus debet continere ueritatem in utroque membro Cy. in. l. fi. C. de peti. heredi. in qōe fi. in prin.

¶ Alternatiua posita inter genus & speciem exponitur pro idest. l. ubi pactū. C. de transac.

¶ Alternatiua posita inter conditiones appositas filiis resoluitur in coniunctā ut. l. generaliter in pri. C. de condi. insti. idem si fratribus ut. l. lucius. ff. de here. insti.

¶ Alternis uicibus quid importet. uide in cle. plures. de iure patro. & tex. cū glo. in. l. si duob⁹ separatim. ff. qui. mo. usufr. amit.

¶ Si alternatiuarum precedat negatio intelligitur in omnibus alternatiuis repetita. Pau. in clemen. i. de foro compe.

¶ Alternatiua uota non ualent in electionib⁹ in c. ii. de elec. li. vi. dicam. j. sub dictione electio.

¶ Alternatiue pōt p patronos fieri p̄sentatio. in cle. plures. de iure patro.

¶ Qñ alternatiua cadit inter terminos debemus accipere terminum magis longū. ar. l. scyā. ff. de usur. & ibi hoc nō bal. quod tene menti.

¶ Alternatiua uel attribuit cuilibet alternato actionē in solidū. C. de consti. pecu. auth. si qn.

¶ In obligatione alternatiua id quod solutū est qn electio est debitoris semp fingitur fuisse retro in obligatione. ff. de le. i. l. si sic. §. fi. ff. de fundo dota. l. i. §. q si fundus. bar. in. l. si ex legati causa. ff. de uerbo. obli.

¶ Alternatiua inutilis in pte non uiciat aliā ptem ff. de stipu. seruo. l. i. §. cōis seruus. & §. si fructuarius seruus.

¶ Alternatiua posita inter eadē habet uim copule ff. ad. l. aeq. l. qua actione. §. fi.

¶ In alternatiua iurium electio est illius cui iura competunt. C. de transactio. l. i. & l. cum proponas. & ibi bar.

¶ Si alternatiue imponit pena corporalis uel pecuniaria non potest eligi pena corporalis quia pecuniaria indicta est humanitatis intuitu cui non potest renuntiari. l. additos. C. de episco. audi. & in. l. additos. C. de ap. facit. l. cum duobus. §. idem rndit ff. pro socio & ibi bar. ita dixit. Ange. in. l. quicūq. C. de ser. fugi.

¶ Alternatiua uel si iungitur cum aduerbio certe stat correctiue. uide. ff. de legi. l. nam ut ait lex.

Altare

Quid sit altare & qūo accipiatur nō glo. in. c. recolentes. de sta. mo.

¶ An ad consecrationem altaris sit necesse apponere reliquias. & an p subtractionem illarum execretur altare. nō. glo. & doc. in. c. ii. de iure pa. & nō. doc. i. c. i. de conse. eccle. uel alta. uide glo. de conse. di. i. c. placuit. que dicit sufficere si ibi sit corpus xpi de q̄ dubitant doc. in. d. c. i. & Hosti. in summa. de cōse. eccle. uel alta. §. iiii. qui dicit se apud lugdunū cōsuluisse dñm Inno. & ipm respondisse. quod nō. adde q dicte reliquie debent reponi cum tribus granis thuris. ut habetur in rationali diuinorum officiorum. parte prima. sub rubrica. de alta. dedi. §. reconduntur autem reliquie.

¶ Plura altaria possunt simul consecrari in eodem die & quolibz die. de conse. eccle. uel alta. c. ii. & c. cum sis. ubi uide.

¶ Altare uiaticū oportet poni i capsella lignea uel lapidea. seu de alia materia solida. ita dicit Arch. d̄ conse. di. i. concedimus.

¶ Qui fuit altari oportet uiuere de altari. xii. q. i. ex his. xiii. q. i. §. his. xvi. q. i. doctos. ita. de p̄ben. cum scdm. & c. extirpande.

¶ Altaria construūtur angelis & sanctis. s. Tho. secunda se. q. lxxxv. ar. ii.

¶ An sup altari portatili celebrari possit etiam in loco phano. Inno. q sic. de conse. eccle. uel alta. c. i. de hiis altaribus. uide in. c. fi. d̄ priuile. li. vi. & c. ti. c. in hiis.

¶ An in altari uiatico si moueat lapis a ligno sit altare execratū ita q sit consecrandū. doc. q non. de conse. eccle. uel alta. ligneis.

¶ Que dicantur mappe altaris & que palle. dic q panni linei qui ponunt sub corporalibus ad ornandum altare. de consec. di. i. nemo. nō. per docto. de custo. euca. c. ii.

¶ Adde q tales debent esse omnino linee. de cōse. di. i. ex consulto.

¶ Altare lateran. debet esse ligneū. glo. de consec. di. i. altaria. ego tñ uidi altare maius lateran. in quo solus papa celebrat lapideum.

¶ Non debz cooperiri unū altare & aliud discooperiri. in cle. quia contingit. de reli. do. de p̄ben. cum causa. in auth. qūo oportet epi. §. si uero non fecerit ubi de hoc facit. l. assiduis. §. exceptis. C. qui poti. in pigno. habe.

¶ Uasa altaris uestiméta mulieres etiā sacrate tangere non debent. c. sacratas. xxiii. di.

¶ Ad altaris ministerium nullus debet accedere. nisi cui castitas seruanda precipitur. xxxi. di. lex continentie.

¶ Altarib⁹ ministrare demoniaci ñ debent. xxxiii. di. usq adeo. & c. cōiter.

¶ Altaribus potest etiam lapsus post penitentiam ministrare. l. di. qui sub gradu. & c. hii qui altaris.

¶ Altaris linteamina debent esse quatuor de cōse. di. ii. si p negligentiam.

¶ Qui erigit altare sine licentia episcopi deponitur ab omni gradu & honore. xxiii. q. v. nō uos. & c. de liguribus.

¶ Presbiter non potest consecrare altare. xxvi. q. vi. ministrare.

¶ In altari non consecrato missa non est celebrāda de conse. di. i. de ecclesiarum. & c. se.

¶ Non debet consecrari altare nisi sit lapideum. d̄

conse·di·i·altaria·& c·concedimus·ubi p Archi & Io an·de conse·eccle·uel alta·c·i·adde qd nō·sanc· Tho·in quarto sniaꝝ·di·xiii.

¶ Altaris ornamenta uetustate consumpta debent cōburi & cineres sepeliri·de cōse·di·i·altaris palla.

¶ In altaris palla uel linteaminibus non debent in uolui corpora mortuoꝝ·de conse·di·i·nemo.

¶ Qualiter altaris palle uel alia ornamenta lauari debeant p ministros ecclesie·habet de conse·di·i· nemo·& di·ii·si p negligentiam.

¶ Qualiter altaria lauant in parascene·nō·p Arch· de conse di·i·concedimus.

¶ An si altare cōsecratū remoueat de loco ad locū debeat reconsecrari·Arch de conse di·i·si motum· glo·in·c·i·de conse·eccle·uel alta ubi etiaz uide qd si aliqd addatur uel detrahat altari.

¶ An altare debeat reconsecrari si ecclesia combu- ratur·Io an·in·c·proposuisti·de consecratio·eccle· uel alta.

¶ De altari quid significet & unde dicatur & qd significent linteamina·habet plene in rōnali offici- oꝝ diuinoꝝ·in prima pte·sup rica de altari·c·altar autē in ecclesia.

¶ De altaris autem dedicatione & quomodoo fiat uide in dicta rationabili super Rubrica de altaris dedicatione.

¶ Quid significet altaris denudatio q̄ fit post uesp tinū officiū diei cene dñi·habet plene ubi supra su per rica d̄ qnta feria dñi cene·c·quarto loco adde de conse di·i·concedimus ubi Arch.

¶ Altare portatile concedit epis & supioribus·de priuile·c·fi li·vi·fratribus etiaz predicatoribus & minoribus·de quo in·c·in his·de priuile.

¶ Altare in ecclesia consecrata edificari nō potest sine licencia epi·tex·et glo lxviii di·quāuis·et de conse·di·i·nullus·et c·nemo·ecclesiam.

¶ Quod dicatur altare uiaticū·nō·Inno·de conse· eccle·uel alta·ad hec.

¶ Altare portatile seu uiaticū cōcedit epūs in dyo cesi sua nō·in·c·fi·d̄ priuile·li·vi·Spe·i·ti·de lega to ·§·nunc de eporum·ꝑ cxxi.

¶ Iuxta altare layci stare non debent·de ui·et ho- cle·i·c·i·nec femine ut ibi·et clarius in·c·i·d̄ coha- cleri·et mulie.

Alluuio

Quid sit colligitur insti·de re· diui·§·preterea·ff d̄ acq·re·do· l·ergo·§·alluuio C·de allu·et pallu·p totum·uide nō·de cōsti·cum·m·in glo·hec uidebatur·de pscrip· ex transmissa·bar·facit tractatum de alluuionibus· ubi uide plene p eum·uide bal·in rica·ff·de rerum diui·in·vi·i col.

¶ Quid si per alluuionez aliquid augetur ad feudū cui applicetur·uide·x·colla·de contro inuesti·§·si quis d̄ māso & qd dico infra sub dictiōe feudū & sub dictione incrementū.

¶ De materia alluuionis uide bar·in deō tractatu suo tiberiadis bal·sup rica·& l·i·ff de reꝝ diui·in v·q Spe·ti·de loca·§·nūc aliqua ꝑsi·cxxxi·uide p modernos in·c·i·de capi·qui curi·uendi·lit.

¶ In quibus non habet locum alluuio·uide nō·in l· i·C·de allu·in glo·fi·adde quod nō·in·l·certa for- ma·C·de iure fis·li x.

Allusio

Uocabuli dat proprium & sinceꝝ significatuz·ff·de acqrē·pos l·i·& omnino uide ibi glo·& bar·in·l·i·d̄ testa·uide in·l· ut gradatim·§·fi·ff·de mu·& ho·

Alueus

Quid sit·nō·in clemen·dudū·de sepul·post prin·in·ꝟ·alueum·ubi glo in l·i·§·ripa·ff·de flumi·& in·l adeo·§·q si·ff· de acq·re·do·& est conclusio q alueus est recepta- culum aquaꝝ·uel uenter fluuioꝝ.

¶ Alueus mutatus cuius sit·nō ff·de acq·re·do·l· adeo·§·si cuius tū nouus alueus.

Ambasiator

An mittene ambasiato- res qui fuerunt i itinere disrobati uel spoliati ad emendam damni teneatur bar·in·l·si fuus cōis·§·pe·ff·de fur·& bar·& ibi eti am bal·in·l·inter causas·§·nō omnia·ff·man Inno· in c·sicut·de iureiur·adde qd nō·bar·in·l·si tantuz· C·de cursu pub·li·xii.

¶ Constitutum est salarium ambasiatoribus singul diebus quousq redierint de ambasiata·redeunt ho ra terciaꝝ uel hora prandii·an debeatur eis salariū illius diei·bar ff·solu·ma·l de diuisione·facit·l iii· ff de·ꝟ·sig·facit qd nō·glo·in·c·presenti·in·ꝟ·lega les·de pben·li·vi·facit·l iu·§·minorez·& quod ibi nō·ff·de minor·quod nō·in·l·& qui data opa·ff·ex qui·cau·ma.

¶ An donatum ambasiatoribue acquiratur ipse uel mittenti·questio est uulgata de qua nō glo·ff·de p cura l·qui pprio·§·pcurator·ut in ceteris·ff·solu· ma·l·si uero·§·item quicqd·ff·de dona·cā mor·l si filio·C·de fur·l manifestissimi·in li Albe·in·l·pe· C·de iur delib & in·l·i·C·de sa·san·eccl C·de usur· l si l·cum filius·§·pater·ff·de le·ii·Cal & doct·in c·postulasti·s·de concess preben·Inno in·c·sicut·de iureiurando.

¶ Ciuis cogitur etiam inuitus suscipe an basiatā p ciuitate·gl·est·C·de decuri·l si quis·la·i & ibi uid bar·etiā debet habere litteras credentie·glo in l·i· C·de decurio·li·x.

¶ Si ambasiator infirmatur petere potest salari- um usq ad reditum suum·bar·in·l·si cui·ff·ex qui· cau·maio.

¶ Ex morte unius ābasiatoris aliis collegis salariū non accrescit·nō·bar·in·l·ii·C·de legatio·li·x.

¶ Adde etiā q ambasiatores qui uadūt p uias trās uersales non possunt petere salariū p illo tpe·bar·i l qui fiscales·C·de nauicula·li·xi.

¶ An ambasiatoribus sit credendum sine litteris publicis·bar·in·l palatinos·C·d̄ col·fun·fisca·li·xi.

¶ Ambasiator deputatus ad cōcludendū pacē uide tur etiā deputatus ad apponendū penaz & iurandū ut·l·cui iurisdictio·ff de iuris·om·iu·dictū ē Ang· in·l·bene a zenone·C·de qua pscrip.

¶ Ambasiator etiam carens saluoconducto non po test capi tpe ambasiate sue glo·in·l qui a latronib· ff·de testa·& no i l·ii·§·legatj ff·de iudi·facit tex· in·l·fi·ff·de legatio ubi habet q a iure cōi habent imunitatē a represaliis & a bello indicto uide late p Ang·in d §·legatj quia tamen ista non seruantur· cautius est habere saluūconductum.

¶ An ābasiator uolens facere testm̄ i terris hostiū debeat testari fm eius consuetudine·bar·in·l·qui a latronibus·ff·de testamentj.

¶ Offendens ambasiatorē tenet pena legis iulie de ui pub·ut·l·lege iulia·ff ad·l iuli de ui pub.

¶ An ambasiator qui habuit pecuniā p uno mense & non stetit nisi tribus septimanis debeat restitue re residuū·bal·in·l·lucius·§·i·ff·de le·ii·Ange·in·l·

continuus. ꝗ cum ita ff. de. ꝟ. obli.
¶ Probatur per litteras ꝙ aliquis sit ambasiator. l. legato ff. de legatio.
¶ Qui finita ambasiata differt uenire nõ gaudet priuilegiis ambasiatoꝝ. C. de cõmer. l. mercatores.
¶ Esse ambasiatorẽ est officium. C. ex qui. cau. ma. l. i. quod nõ. ad statuta.
¶ Ambasiator uadens per uiam non rectam ut diutius stet in ambasiata non debꝫ habere salarium ꝓ eo tpe quo plus stat glo. & bar. in d. l. qui fiscales. C. de naui. li. xi.
¶ Debitor rei publice non potest esse ambasiator. glo. in rubrica. C. de lega. li. x. contrariũ uidetur dicerẽ glo. in. l. ii. eo. ti. & li.
¶ Ambasiator non potest deputare substitutuꝫ. ut in dicta. l. ii.
¶ Ambasiator habet uacationem muneꝝ. ut in preallegata l. ii.
¶ Ambasiator debꝫ esse beniuolus & gratus ei cui mittitur. nam si sibi displicet irati animũ ad deteriora ꝓuocat. ut in. c. in grauibus. xli. q. vi.
¶ De ambasiata affectata uide in l. is qui rei. pu. & l. qui data opera. ff. ex qui. cau. maio. facit. l. omnia. ff. de procura.
¶ An pretextu ambasiate excusetur quis corã suo iudice compere. uide notata in. c. cũ parati de ap.
¶ Ambasiatores & legati appellantur sancti. in. l. fi. ff. de legatio.

Ambages

Hoc uerbuꝫ habetur in. l. cũ ueteꝝ. C. de dona. ante nupt. & in l. ita pudor C. de adul. & dicunt ambages friuole rõnes que legibus non ꝓbantur. ſm bal. in. d. l. cum ueterum.

Ambiguuꝫ Ambiguitas

¶ In quo ambiguũ differt ab obscuro. nõ. ff. de pac. l. ueteribus. & ff. de iudi. l. si qs intentione. & ff. de regu. iu. l. in ambiguis. de iudi. c. i. li. vi. in glo. ii.
¶ An uerba ambigua interptent contra ꝓferenteꝫ uel ꝓ eo. nõ. ff. de pac. in l. ueteribus in glo. ii. ff. de iudi. l. si quis intentioné. ff. de regu. iu. l. in ambiguis. ff. de. ꝟ. ob. l. stipulatio ista. ꝗ. in stipulationibus & ibi bar. melius nõ. in. l. inter stipulanté. ꝗ. i. ff. de ꝟ. ob. & in. l. quicqd astringéde. & ibi bar. eo. ti. Dy. in regula cum sint ptium. de regu. iu. in vi. & ibi glo. & eo. ti. & li. contra eum. nõ. de sponsa. ex litteris. iu. glo. & de resti. spo. cum ad sedem in glo. iii. adde quod nõ. de testi. cum tu. de ꝓba. in pñtia.
¶ Quotuplex sit ãbiguitas. nõ. xxxiii. di. c. fi.
¶ Ambiguũ dicitur ubi sunt opiniones & iura uaria de senten. excõic. inter alia. glo. in. c. i. de iudicijs. libro vi.
¶ Uerba ambigua debent in benigniorem seu mitiorem partem interpretari. ut l. quoties ff. de. ꝟ. ob. l. quoties ff. de reb. dub.
¶ In interpretatione uerboruꝫ ambiguoꝝ habetur respectus ad cõmunẽ sensum non multitudinis sed ratione intelligentiuꝫ. dictum est do. Car. flo. in c. ex litteris. ii. de spon.
¶ In ambiguis quando agitur de fauore anime fit interptatio in ptem duriorem. de spon. c. iuuenis. licet regulariter fit secus in penalibus. de sen. excõ. si quem. nõ. de restitu. c. i. in glo. ulti. dictũ est do. Car. in d. c. ex litteris. in fi. quod nõ.
¶ Ambiguũ est dubiũ. ut. l. non ambigité. ff. de legibus. C. de aeq. pos. l. nemo ambigit.
¶ De triplici ambiguitate uidelicet iuris facti & ꝑsone nõ. xxxiii. di. habuisse. ꝗ. ulti. & in regu. eum. li. vi. de consti. c. fi. & ibi glo.
¶ Quibus modis dicitur res ambigua. siue in iudiciis siue in contractibus. & qualiter tunc ferat sententia. nõ. de procura. auditis. de sponsa. ex litteris & in. c. ueniens. de homici. ad audientiam. de usur. c. ultimo. de regu. iuris. estote. xxxiii. di. habuisse. de rescriptꝭ. c. causamq. de sponsa. in. c. iuuenis. de simo. dilectus.

Ambitio

Ambicio in beneficialibus reprobatur. de cleri non resi. c. i. vii. q. i. ꝗ. ambitiõis de elec. auaricie. & c. quorũdã li. vi. in cle. fi. eo. ti. xl. di. ante oĩa. viii. q. i. in scripturꝭ. de elec. qualiter. & ff. ꝙ cuiusq unïuer. l. item eoꝝ. ꝗ. si decuriones.
¶ Quid sit ambicio. dic ꝙ est inordinatus appetitus honoris qui põt esse inordinatus tripliciter. ſm s. Tho. secda se. q. cxxxi. ubi de hoc.
¶ Quicũq ambiciosus desiderat primatũ in terra inueniet confusionem in celo. xl. di. multi.
¶ Nullus ambiciose ꝑsumentiũ debet eligi in iudicium epi. lxi. di. miramur. i. q. i. nullus itaq.
¶ Ambitiõe illicita qdam pturbant iura ecclesiaꝝ. lxiiii. di. quia ꝑ ambitiões.
¶ Ambicio maxime in religiosis est reprobanda. i. qõe. i. nullus itaq. de elec. quorũdam. li. vi. in cle. fi. eodem ti.
¶ Nullus ambiciosus debet ad epatum admitti. i. q. i. nullus itaq. de preben. quia in tantum. & in c. cum iam dudum. de elec. dudũ. ii. ubi ꝓbatur ꝙ ambiciosus ẽ ineligibilis. de quo. xxi. di. primũ. i. q. vi. sicut is qui.
¶ Contra ambiciosos facit. ff. ad. l. iuli. de ambi. l. fi. xlviii. di. sicut.
¶ Ambiciosum ꝑsumiẽ qd est contra ius. ff. de minor. l. iii. C. de pet. impe. offe. l. rescripta.
¶ Ambicio est aspiratio uel anhelatio ad dignitatẽ uel beneficium. C. si certum peta. l. quisquis. de preben. cum iam dudum. aliter sumitur. ff. de decre. ab or. fa. l. ambiciosa.
¶ An lex iulia de ambitu habeat locuꝫ in papa. nõ. Io. an. de pac. cũ pridem. Arch. xiii. di. c. fi. adde qd dicam infra sub dictione papa.

Ambo

De significatione huius dictionis uide i. l. q...uos. ff. de uul. & pup. & in. l. heredes mei. ꝗ. cum ita. ff. ad trebel. & in. l. cũ qdam. & in. l. quis. C. de impu. & aliis substi.

Amen

De significato huius dictõis habeẽ de conse. di. ii. reuera. in fi. ubi tex. & glo. dicunt idem esse amen. quod ueꝝ est. de quo etiam habeẽ. xxxviii. di. sedulo. de hoc in rõnali diuinoꝝ officioꝝ. libro. iiii. c. de salu. ad populũ quod incipit angelico ymno finito.
¶ Hec dictio est nõ. assertionis. de iureiuran. & si christus.
¶ Quod populus respondeat amen habeẽ. xxxviii. dis. sedulo. xii. dis. de his. de filiis presbiterorum. c. proposuit.

Amenare

Quid sit. dic ꝙ est eleuare manus causa alium pcutiendi. licet non pcuciat. & tale quid faciens tenetur actione iniuriaꝝ. de qbus est tex. nõ. in. l. iteꝫ apud labeonem. ꝗ. i. ff. de iniur.

Amissio Non uideor amittere id quod habeo quod tamen nõ credo habere. nõ. ff. de inoffi. testa. l. mater. in glo. cõpetere.

¶ Qualiter ꝓbetur rei amissio nõ. Cy. in. l. si creditor. in fi. C. de pigno. ac. nõ. de priuile. cũ olim. in glo. fi. bar. in. l. quoq; C. de naufra. li. xi.

¶ Amissio instrumenti probatur per iuramentum. & per testes. l. fi. C. de fi. instru. quod est uerum. quando concurrunt ea que nõ. Inno. in. c. cum olim el. i. de priuile. glo. in. c. inter quetuor. de ele. pegri. in glo. magna.

¶ Amissum non uidet̃ quod non est ulterius requisitum ff. ex qui. cau. ma. l. nec utilem. ff. de acq. pos. pegre. incontrariũ. l. si qs. in. §. dñia. ff. de acq. pos. & in. l. i. ff. ꝓ derelicto.

¶ Amissum dicitur ad quod recuperandum nulla est actio. ff. de. ꝟ. sig. l. labeo. in fi.

¶ Item amissum dicitur quod est corruptũ fractũ uel scissum. ff. ui bono. rapto. l. pretor. §. loquitur. Item amissum dicitur quod est alteri quesitum. ut l. fi. C. de pac. pig.

¶ Amittit quandoq; quis id quod non habet. ff. ad l. acquil. l. si seruus seruum alienum. §. finali. ff. de euictio. l. fi.

¶ Non uidet̃ rem amittere is cuius ꝓprie non fuit xvii di. concilia. xxiii. di. quoꝝ. dã. i. q. i. quibusdam xxvii. q. ii. sit quippe. §. ex his.

¶ Facilius est aliquid amittere q̃ acquirere. ff. de acquiren. poss. l. iii. §. in amittenda. de transla. prela. inter corporalia. ff. de acquiren. poss. l. quemadmodum. ff. de seruitu. urba. predi. l. iiii. ff. pro derelicto. l. i.

¶ Amissum dicit̃ qđ non est alteri quesitum. ff. ex qui. cau. ma. l. nec utilem. ff. de fui. ur. ṕdi. l. hec aũt iura & C. ď admí. tu. l. pupilloꝝ contra. in. l. pegre. in ṕn. ff. de acq. pos.

¶ Facilius amittuntur iura spãlia. uel priuilegia q̃ iura cõia. in aut. de ñ ali. aut pmutã. §. quia uero uerisimile. ff. de pub. l. i. §. unde queritur.

¶ Amisso iure communi non amittitur ius spãle. nec econuerso. ff. de testat. mili. l. si miles. & C. de adul. l. iure mariti.

¶ Amittens res suas p uiolentiam ꝓbata uiolentia ꝓbet amissionem singulaꝝ reruz p iuramentũ. tex. est in. c. fi. qđ me. cã.

¶ Aliud est amittere aliud amisisse. ut. l. sed & ptus §. fi. ff. q me cã.

¶ Amittit q̃nq; exponitur. i. amittere. facit. ff. de capi. dimi. l. nam interdũ amittit. i. amissum inuenit ff. de mino. l. etiam.

¶ Ubi lex uel statutũ imponit penaz amissionis rei an intelligitur ipo iure uł per sententiam uide nõ. in. l. si qs in tantam. C. unde ui. & C. loca. l. fi. ď hoc dicam plene infra sub dictione lex. illud tamẽ adde q quando ipo iure tunc licet non sit necessaria sententia adimens. est tamen necessaria sententia declarans. ut. ff. de lega. ii. l. cum filius. §. fi. ff. qui & a quibus. l. quesitum. de hereti. c. cum secuodũ. libro vi. cum simili.

Amicus Amicicia Qui dicantur esse amici nõ. in. l. late culpe. §. amicos. ff. de. ꝟ. sig. facit. l. liberoꝝ eo. ti. adde glo. in. l. affectõis. ff. de dona. & in. l. tutorem. ff. de nego. ges. facit. l. tutori. C. eo. ti.

¶ Qui tribuũt dignitatem amicicie & non meritis grauiter peccant. viii. q. i. qui nos.

¶ Pro amico non debet deus offendi. xvii. q. iiii. miror.

¶ Non omnis qui parcit amicus est nec omnis qui punit inimicus. xxiii. q. iiii. nimiũ.

¶ Quilibet debet uelle amicos magis prudentes q̃ famulos xxxvii. di. sedulo.

¶ An amicus repellatur a testimonio in cã amici. nõ. Saly. in. l. eos. C. de testi. adde. qđ dicam. ĩ. sub dictione testis. & qđ nõ. ď testi. in litteris. iii. q. v. in summa. Spe. ti. de testi. §. i. in ṕn.

¶ An inter latrones sit amicicia. glo. q nõ. in. l. late culpe. §. amicos. de. ꝟ. sig.

¶ Amicicia seu amor ẽ multiplex ut nõ. Arch. iii. q. v. accusatores. ii. & q̃ est ꝓpter honestũ approbatur. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. iii. in ṕn. uide. iii. di. l. late culpe. §. amicos.

¶ Amicicia est alterius ad alteꝝ cum caritate con iunctio. ff. de re. diuisi. l. si fuerit.

¶ Amicicia non semꝑ transit ad filium heredẽ. ff. de pca. l. cum pcario. §. fi. Incontrariũ uidet̃ q amicicia patris transit ad filiũ. ff. de nego. ges. l. s qui amicicia. & l. liber si homo.

¶ Amicicia aliqñ est uirtus. uide san. Tho secunda secunde. qõe. xxiii. arti. i. & in tercio. dis. xxvii. articulo. vi.

¶ An amicicia sit pars iusticie. uide. s. Tho. secũda secunde. q. xxix. arti. ii. & qõe. cxiiii. arti. ii. & qõe lxxx. arti. i.

¶ An amicicie opponatur litigium. s. Tho. scđa se q. cxvi. arti. i.

¶ Amicicia non est ad irrationabilia. sanctus Thomas in tercio. di. xxvii. arti. iii. & in prima parte. qõe. xx. ar. ii.

¶ An quis teneatur inimico signa amicicie ostendere. Idem in tercio di. xxvi. ar. ii. & in secunda se q. xxv. arti. ix.

¶ Amicicia inter uiꝝ & uxorẽ tria claudit in se. s. Tho. in quarto di. xxx. ar. i.

¶ De amicicia uide quod nõ. Io. an. in. c. nisi. §. porro de renunt. de purga. cano. cum in iuuentute. super. ꝟ. secũdum conscientiam. de elec. innotuit. sup glo. multum. in fi.

¶ Amici aliquãdo nocent. de fideius. c. ii. & ibi. nõ. Io. an. i. c. publicato & c. si alicuius. de elec ď simo. sicut. el. ii.

¶ Amicus potest pro amico absente contra quem lata est sententia appellare. de elec. c. i. in glo. li. vi. & ibi Archi.

¶ Amicus põt petere electionis confirmatonẽ pro amico de elec. q̃ sit. li. vi. in glo.

¶ Amicus admittit̃ ꝓ amico ad allegandũ causae absentie sine mandato. nõ. Arch. de elec. cupientes sup. ꝟ. ꝓposita. li. vi.

¶ An amicus possit agere ꝓ amico sine mandato. Cy. q sic. in. l. exigendi. C. de procu. quem sequitur bar. in. l. non solum. §. qui alieno. ff. de ꝓcu. facit. l. nemo. §. qui frater. ff. ď here. insti. l. ueꝝ. ff. ꝓ socio contrariũ tamen est uerius. quia canonicus no pot agere sine mandato ꝓ cocanonico. glo. in. c. cum m. de consti. facit. c. cum. R. de offi. dele. Item quia beneficiatus non potest agere pro ecclesia sua sine mandato. de offi. dele. coram dilecto pro quo soleo allgare tex. in. l. tutori. C. de nego. ges. ubi est casus subtiliter intuenti.

¶ Amicus quilibet psumit nisi pbetur inimic⁹ ut nō in l si quis testibus C de testibus.

¶ Amicus inimici mei an censeatur inimicus meus ut repellatur a testimonio uide bal in l si quis testibus C de testi & bar in l sciendum § si accusatio ff de legatio.

¶ Sufficit si in modicis amico consulat dicit tex in l tutori C de neg ges.

¶ Amicicia differt ab officio qd homo bōi debet quia est spēs respectu generi & inter paucos dicit esse ut in d l late § amicos ff de p signi ita dicit bar in l i § i ff man.

Amita Est soror patris xxxv q v pmo § tercio gradu d regula ueniens insti de nup § item amitam.

¶ Amitinus amite filius xxxv q v primo § quarto gradu.

Amor Amare Amor naturalis ē primus actus uoluntatis s Tho in prima pte q xx ar i & in pma secunde q xxvi ar iii & in tercio di xxxvii ar v.

¶ Amor non est idem qd dilectio uel caritas sed ē passio existens in concupiscibili Idem in quarta se q xxvi ar ii i ii & iii & in tercio di xxvii ar ii.

¶ Amor naturalis non est actus sed habitus s Tho in d i q iiii i tercium.

¶ Amoris cā est boni cognitio & similitudo amicicie sed dissimilitudo est ca amoris concupiscentie & o iii I dem prima secunde q xlvii ar i & iii.

¶ Amor sui est cā omnis peccati Idem in pma scde q lxxvii ar iiii.

¶ Amoris effectus est gaudium & timor pma se q xxix ar iii & q xl iii ar i.

¶ Qualiter amor est plus ad unū q̄ ad alium san Thomas in prima parte qō xx arti iii & in tercio di xxxii ar iiii.

¶ Amor naturalis est in angelis s Tho in pma pte q lxxx ar i.

¶ Item etiam in beatis qōe lxii ar vii unde idem dicit prima secunde q iiii ar viii amor est necessarius in beatitudinem.

¶ Amor sui possit se habere tripliciter ad caritatē secunda se q xix ar vi.

¶ Amoris ordo erit ī patria scda se q xxvi ar i & in tercio di xxx ar vii.

¶ Amor magis attenditur secundum affectum q̄ secundum effectum sanctus Thomas in tercio di xxix arti vii.

¶ Quid sit amor uide p s Tho in tercio di xxvii q i arti i.

¶ In quo differāt amor & desideriū uide in tercio di xxvi ar i.

¶ Amare magis conuenit caritati q̄ amari s Tho in scda se q xxvii ar ii.

¶ Amare amicū est uirtuosius q̄ amare inimicum scunda secunde q xxvii & in tercio di x ar iii.

¶ Amare non possumus mortuos per sanctū Tho in prima secunde.

¶ Amare tenemur peccatores & inimicos scda se q xxv arti viii.

¶ Itē nosmetipsos ut in d q ar iiii & v & in tercio di xxviii ar vi & vii.

¶ Amare tenemur angelos & non demones secunda scde q xxv ar x & xii & in tercio di xxviii arti iii & v.

¶ Amare tenemur deum & proximum nostrum ut corpus & nosmetipsos Idem secunda secunde q xxv arti xii.

¶ Amare se non possunt peccatores ubi s ar vii.

¶ Amare tenemur uirtutes Idē in tercio di xxvi articulo i.

¶ Amare tenemur pximuz plus q̄ corpus nostruz secunda se q xxvi ar v.

¶ Amare debemus unū pximū plus q̄ alium ut d q arti ii & vii.

¶ Et an amare debeam⁹ cōsanguineos & plus q̄ nos uel plus q̄ alios pximos uide in dicta q xxvi ar viii & in tercio di xxix ar vi ubi etiam uide an debemus amare parentes plus q̄ filios & plus q̄ uxorem & plus patrem q̄ matrem.

¶ Amare non debemus aliquē pter mercedem s Tho in tercio di xxix ar iiii.

¶ Et in amore modus non habuisse modū in c ad nostram el iii de iureiuran.

¶ Nullus amor uincit paternū l fi § i C de cura fu glo in c iii qui fi sint legi.

¶ Nota amorem uocari furorem uehementem tex au qui mo naturales effi leg § illud quoq colla vi & ibi glo equiparat amori omnium ebrio facit psalmus xii.

¶ Item opatur ardor liciti amoris qd opatur clausula codicillaris glo in l si ut e C de testa ma & i c requisisti de testa.

¶ Amo amas sumitur in malū ptem diligo diligis in bonā ita dicit Hugu quem refert Arch in c accusatores iii q v.

Ammouere Quis dicatur ammouere uide in l si tabulas ff de fui ff de re amo l si concubina § i & ff de acquirere l si fuii § ait ptor ff de collu deteg si ers ff de incen rui nauf l iii § non solum.

¶ An simpliciter āmotus dicatur perpetuo āmotus no de consti ex litteris.

Amussis Quid est dicit glo q ē instrumentum plumbeum quo rectificantur parietes uide examussim i indubitanter glo ii q vii nos incompetenter.

Amphorismus Quid significat amphorismus nō glo d cose di v c ne tales ubi dicitur q breuissimus sermo sensum rei pposite integre ac pfecte continens quod no quia forte in iure alibi non reperies.

Amphibologia De significato amphibologie p laco de ae e si ue noua l in dictum & l quociens ff de p sig per laco de ae.

Amplexus Tactus & oscula sunt peccata mortalia uide in clem ad nostrum de hereticis s Tho secunda se q cliii ar iiii ubi uide.

Amplius An & qn hec dictio amplius inducat in petitione nō bar in l si seruus & l si ita ff de legati i plene in l si tibi pure ff de le iii.

¶ An ampliatio imutet formam rei uide ff de sta ho l non sunt & quod ibi no ff quemadmo serui amit l iustum.

¶ Hec dictio amplius implicat ff si cer pet l lecta & l si tibi pore ff de le iii uide in l uerbum ff de p sig l si cum inter ff de dote plega l qui ita & in

l.si suus legatus §.si ita scriptum.ff.de le.i.& l.codicillus.ff.de usufr.leg.

¶ Hec dictio amplius etiam totum capit.nō.ff.si cui plusq̄ per l.fal.l.i.§.hec uerba bar.in l.si suus §.si sticum.ff.de le.i.& in l.legata inutiliter.co.ti.& l.si pure.ff.de le.iii.l.qui ita.ff.de do.ple.tex.i l.uerbum amplius.de.ꝟ.sig.& in.l.si seruus legatus §.ita scriptum.ff.de lega.i.& in.l.codicillus.ff.de usufruc legato.

Ampliare Hoc uerbum ampliare & augere idez significant.differūt tamen.quia augere spectat ad quantitatem.ampliare ad ꝓcium.C.de sa.sanc.ec.l.iubemus nulli.ff.de iure fis.l.non intelligitur.

Anagogicus Idest superior & spūalis intellectus.& dicitur ab ana quod est supra.& goge quod est ducere.no.in c.ieiuniū.lxxvi.dis.glo anagogem.ubi etiam uide de intellectu historico.allegorico morali siue tripologico.

Analogia Dupliciter sumit̃ fm Tho.i quarto.di.xxv.arti.iiii.& in prima pte di.xiii.ar.v.& in pmo.di.xix ar x.

Anathema Quid sit anathema habetur.xxiiii.q.iii certuz.ubi dicit tex.ꝙ ē sepatio a deo.alibi dicit̃ ꝙ est eterne mortis damnatio.xi.q.iii nemo epoꝝ.

¶ Qualiter feratur sententia anathemat̃ꝫ.nō.xi.q.iii.debent.uide quod dicam infra sub dictiōe excōmunicatio in fine.xxiii.q.iiii.guilisarius.& ibi Arch.exponit anathemata pro eterna damnatiōe.seu maledictiōe.uide de re iudi.ad apostolice.li.vi.& Archi ibi.

¶ Que drīa sit inter anathema & excōicationē.habetur.iii.q.iiii omnes.

¶ Unde dicit̃ anathema.uide Io.an.ī.iudi.cum nō ab homine de re iudi.c.ii.li.vi.aliqd.de reb eccle.non ali.si qs ꝑsbiteroꝝ.

¶ An anathema possit ferri p laicū.uide.xcvi.dis.bene qdem.ubi dicitur ꝙ non.

¶ Anathematizatōis pena uidet̃ esse etiam de iure ciuili.in aut.de inter.colleg.hereti.circa medium.colla.ix.

¶ Anathema proprie dicitur sollemnis excōicatio glo.xi.q.iii.si inimic⁹.& ibi nō.uide de hac dictiōe v.q.ii.presenti.xvii.q.iiii.quisquis.

Anciani Non debent se absentare a ciuitate absq̄ licentia.C.de decu.l.si qui decurio.& l.curiales.li.x.

¶ De ancianis facit mentionē glo.i.l.iubemus.C.de aduo.diuer iudi.sup.ꝟ.primatem.

¶ Anciani etiam deposito officio non sunt pro delicto torquendi.C.de decurio.l.omnes.quod ibi nō.libro.xi.

¶ Anciani & regentes ciuitates non possunt esse ꝓcuratores primatoꝝ & puniunt̃ si suscipiant procurationem.uide in.l.si quis ꝓcurationem.C.de decurionibus.li.x.nec aliud officiū possunt acceptare extra ciuitatem.uide in.l.dominiū.C.de decurionibus.li.x.

¶ Anciani nō possunt fuire in officio p substitutū uide in.l.nullus.C.de decurionibus.li.x.

Ancilla Ancilla si uendita fuerit ne ꝓstituatur an sit libera.nō.C.de lati.lib.tol.l.i.§.similiq̄ modo.in glo.iniectione.

¶ Clericus contrahens cum ancilla ad penitentiaz relegatur.& ancilla debet uendi.lxxxi.dis.quidam clerici.

¶ Ancille filii dicuntur homines ueteris legis pertinentis ad ysmael.xxiii.q.vi ex his.

¶ Honestum est eicere ancillam & ducere uxorez xxxii.q.ii ancillam.

¶ An liceat filios querere ex ancilla ꝓpter uxoris sterilitatez.habet̃.xxxii.q.iiii.ꝙ aūt ex ancilla.& c.recurrat.ubi habent̃ exempla patrū ueteris testi que tñ non uident̃ in hoc imitanda.xxxii.qōe.iiii.dicat aliquis.

¶ An liceat cōtrahere mrīmoniū cum ancilla.uide plene de coniu.seruo ꝑ totum.dicam.ī.sub dictiōe matrimoniū.

¶ Ancilla dicitur que non est libera.xxxii.qōe.ii.non omnis.& qōe.iiii.recurrat.uide.ff.de lega.iii.l.si seruo.

¶ Appellatione seruorum ancille continentur ff.de uerbo.signi.l.inter stupruz.in fine.qui alias est l.detestatio.

¶ Ancilla dupliciter pōt concupisci.sanctus Tho.in tercio.di.xl.

Angaria Que dicatur angaria & priangaria.nō.ce Imu.eccle.non minus.in glo & in tex & glo in.l.i.C.quemadmo ciuili.mune libro.x bar.in.l.i.C.de mulie.& in quo loco Hostien.in summa de Imu.eccle.§.adde C.de sa.sanc.eccle.l.neminem.ff.de mune.& bono l.numerum.in prin.

¶ Angariauit.i.coegit.siue compulit.xxiii.q i.c.i.

Angelus Angelus qñq̄ ponitur ꝓ prelato unde Io.ap̄lus scribit angelo ecclesie ephesi.i.ꝑlato.glo.de peni.di.ii.§.petrus.ꝟ.Iohannes ap̄lus.

¶ Sacerdotes appellant̃ angeli.xi.q.i.sacerdotib⁹.

¶ Qualiter diabolus se transfigurat in angelum lucis ut nos decipiat.habetur.xxvi.q.v.epi eoruz.& c.nec mir.

¶ Omnes angeli ab inicio in dilectione dei creati fuerunt.de pe.di.ii.§ hinc etiam diabolus.adde ꝙ creati fuerūt in grā.fm s.Tho.in pma pte.q.lxii.ar.iii.& v & in secundo di.v.ar.v.

¶ Angelis omnibus excellētior creatus fuit diabolus.de pe.di.ii.ꝑncipium.& c.omnis lapis.

¶ Angelorum nouem sunt ordines per nouez lapidum nomina designati.de pe.di.ii.c.omnis lapis & c principium.

¶ Supra ceteros angelus maiorem scientiam habuit diabolus de peni.di.ii.c.principiū & c.huius principatus.

¶ Casus angeloꝝ prestant nobis occasionē humilitatis.de peni.di.ii hoꝝ ergo.

¶ An angelus sit res corporalis uel incorporalis.uide glo.in.l.i.ff.de re.diui.s.Tho.in prima parte q.cx.ar.i.& q.xlviii ar.v.Idem dicit ꝙ angelus ñ est compositus ex materia & forma.q.l.& in scdo di.iii.arti.i.

¶ Angelo inest personalitas.sanc.Tho.in secundo di.iii.arti.ii.

¶ Angeli differunt specie.sanctus Tho.in prima parte.q.l.arti.iiii.& in secundo di.iii.ar.iiii.

¶ Angeli sunt ī magno numero.Idem in prima pte q.l.arti.iii.& in secundo di.iii.arti.iii.& in quarto contra gen.q.xlvi.

¶ Angeli differunt specie ab anima. Idem in prima pte. q. lxxv. ar. vii. & in scdo di. vi. ar. iii.

¶ Angeli nõ habent naturaliter corpora sibi unita nec habere possunt. Idem in prima pte. q. li. ar. i.

¶ Et qũo assumant corpora aerea uide in dicta. q. ar. ii. & in secundo di. viii. ar. ii. & iii. & qualit nõ exercent opa uite in corporibus assumptis. uide in dicta. q. li. ar. iii. & in secundo di. viii. ar. iiii.

¶ Angeli mouentur localiter. sanctus Thomas in prima parte. q. liii. arti. i. & i. di. xxxvii. arti. viii. & tñ non sunt in loco in pma pte. q. lii. ar. i.

¶ Plures angeli non possunt esse simul in eodem loco. s. Tho. in prima pte. q. lii. ar. iii. & in pmo di. xxxvii. ar. viii.

¶ Qũo cognoscũt & intelligũt angeli. uide in pma parte q. lviii ar. i. & ii & in secundo di iii. ar. viii. adde. iii. di. i prima pte. q. lvi. & lvii p totum. ibi plene de cognitione angelorum.

¶ Angeli habent causam sui esse. uide in dicta prima parte. q. lxi. & in secũdo. di. ii. ar. iii & qualiter fuerunt creati in celo empirreo q. lxi ar. iiii.

¶ An in angelis sit fides. sanctus Tho. secunda secunde q. v. arti. i. & quando habuerunt fidem scda se q. v. ar. i.

¶ Deus in sui contemplatione facit angelos pscire futura. xxvi q. v. c. i.

¶ Angeli non sunt naturaliter mali. Idem in. q. de malo. q. xvi. ar. iii.

¶ An angeli potuerunt peccare & qliter nũc nõ possunt. nõ. s. Tho in prima parte. q. lxiii arti. i. & ii. & in secundo di. v. ar. i. & in secundo contra genti. q cxix. & cxx.

¶ Plures sunt boni angeli q̃ mali. in prima pte. q. lxiii arti. ix.

¶ Peccatum angelorum non potuit esse nisi superbia & inuidia. uide in preallegata. q. xliii. arti. & in secũdo di. v. arti. iii.

¶ Angeli duo ymnos apud hõies decantauerũt. de conse. di. i. c. hii duo.

¶ Angelus bonus habet liberum arbitrium quo utitur solum ad bonum. angelus uero malus habet etiam liberum arbitrium quo utitur solum ad malum homo uero utit libero arbitrio ad utrũq. nõ. xxiii. di. qui epus.

¶ An angelus peccauit in primo instanti sue creationis. uide. s. Tho in prima pte q. lviii. ar. v. & in secundo di. iii. ar. vii.

¶ Angeli mali nõ possunt ad bonũ reuerti. s. Tho. in q. de malo. q. xvi. ar. vi.

¶ Angelus supior põt illuminare inferiorem. non econtra. uide p eundem in prima pte q. cvi. ar. i. & ii. & in secundo di. ix & supior loqtur inferiori. & econuerso. in dicta prima parte. qõe eadem. vii. ar. i. & iii. & v.

¶ Angeli mittuntur in custodiam hominum nõ tamen omnes sed tantum ordinis inferioris. Idem in prima pte. q. iii. & in scdo di. x. & i dicta pma pte qõe. cxii. arti iii.

¶ Angeli habent liberum arbitriũ. s. Tho. in pma pte q. lix. arti. iii.

¶ Non omnes angeli sunt eiusdem yerarchie. & una yerarchia continet plures ordines & plures angeli sunt in uno ordine. sanctus Thomas in prima parte qõe cviii.

¶ Angelorum nõia conuenienter ordinantur. in dicta q. cviii. ar. v. & uide i ar. viii. qũo hõies assumunt ad ordines angelorum.

¶ Qũo & in quibus angelus est sublimior homine & qũo nõ. uid. s. Tho. in tercio. di. i. ar. iii. & di. xx. ar. iiii. & in prima pte. q. xx. ar. iiii.

¶ Angelus qui anuntiauit marie fuit de ultima yerarchia. Tho in tercio. di. iii. ar. xii.

¶ Angeli non sunt susceptiui penitentie. uide san. Tho in quarto. di. xiii. ar. ix.

¶ Anno angeli habent dotes & quomodo nõ. uide in quarto di xlix.

¶ Ordo est in angelis & supiores regũt inferiores de omnibus que sciunt s. Tho in suma contra gen. li. iii q lxxix lxxx. & lxxxiii.

¶ Quilibet ordo angelorum habet plures angelos. Idem in prima parte. q. c. viii. arti. v. & in secundo q. ix arti. iii.

¶ Ordines angelorum sunt tantum nouem eadem. q. cviii. arti iiii.

¶ Ordines angelorum manebunt post diem iudicii. Idem in prima parte. q cviii. ar. vii. & in secundo di. xi. arti. xi.

Angli

Tributum ecclesie soluũt unum denariũ de iure pro homine. nõ. Inno. in. c. ii. de postu. pla.

Animaduersio

Animaduertere est penalem sñiam proferre. uel animaduersio pprie est pena contingens animã. nõ. Io. an. de offi. ordi. pastoral. Idem c. e homici. p humani. in. p. aduersionis. li. vi.

¶ Animaduersio debita ponit p cẽsura ecclesiastica. de excep. c. si. li. vi. Archi. vi. q. ii. deniq. & qd nõ. de penis. in quibusdam.

¶ Animaduersio qñq ponit p pena pecuniaria gl. in. c. in nõnullis. de iudeis.

Anima

Est forma essentialis corporis ut probat in cle. i. § porro in glo. iii. de sum. tri. & fi. catho.

¶ Potius est consulendum anime q̃ corpori tanq̃ preciosiori. nõ. de peni. & remis. cum infirmitas. in glo finali.

¶ Quando anima infundatur corpori. nõ. xxxii. q. ii quod uero glo. in cle i de sum. tri. in glo. dicunt theologi & d peni. di iii. accepisti. & glo xxxii. q. ii q uero formatum.

¶ Anima est preciosior corpore. ideo ipius felicitas est felicitati corporis preferenda. xii qõe. i. precipimus. d peni. & remis. cum infirmitas. in fine & ibi concor. de consue. c. fi in fine. C. d sacrosanc. eccle. l. sancimus. in fine. Spec. de in inte. resti. § i. p. sed nunquid anima.

¶ Anima ligatur per peccatũ sicut corpus alio uinculo. de homici. suscepimus. de consue. c. fi. d renũc. nisi. p. ucrum.

¶ Quo uadit anima qñ egreditur de corpore. uide xiii q. ii. tpus. & quod ibi nõ & in c. cum marthe. § fi. de cele. miss. & ibi glo. & doc. adde quod ponit sanc. Tho in quarto. di. xlv. ar. i. & ii. & in secũdo contra genti. q ci. Item adde q anime dãnatorum statim descendunt ad infernũ fm sanc. Tho in primo di. vi. arti iii.

¶ Uulgare prouerbium est anima sua manica sua. qd ponit Io an. de renũc. post translationem. circa principium.

¶ Quod relinquit ecclesiis uel aliis piis locis nõ est

dubiū relinquit ꝓ anima uel ꝓ salute anime nō Ioan de sepul c i in glo sup ꝯ iudicii circa fi.

¶ Corpus humanū nō potest uegetari nisi p animā licet qñ ꝫ malignus spūs subintret corpus mortuū non tñ illud uiuificat nec fit unū cum illo nō ē ce leb .nisi in quadam.

¶ De tribus que essentialiter insunt anime & de effectibus illorū nō glo de sum trini c i in prin in clemen.

¶ De triplici anima uidelicet uegetatiua sensitiua & intellectiua & an in homine sint iste tres anime uel una habens tres potentias uarie fuerunt opiniones de quibus uide in dicta clemē. i. § porro ubi glo & docto.

¶ An potentie anime fluant ab eius essentia uide san Tho in prima pte q lxxvii ar iii & in primo di iii ar x & tres potentie sunt plures eadem qōe ar ii & distinguūt p actus & obiecta eadem q ar iii & fiunt una mediante alia eadem q ar vii & non sunt omnes in anima sicut in obiecto eadē q ar v & tales potentie habent ordines ad inuicem eadem q ar iiii & ipaꝝ sunt quinq genera. Idem ī prima parte qōe lxxviii art i & an omnes sint in anima a corpore separata. Idem eadē q ar viii & non semp sunt in suis actibus. Idem in prima parte q xciii ar vii.

¶ An anime existētes in purgatorio censeant esse de foro ecclesie militanti Host. tenet ꝙ sic ꝙ quo ad quedam nō in summa de peni & remis § ulti ꝯsi ad ad hoc pōt dici.

¶ An hoc potest dici anima hominis est tota in toto & tota in qualibet parte corporis ff d serui l si cui & ibi bar glo in cle i de sum trini & fi catho adde s. Tho in prima pte q lxxvi ar vii & i dis viii arti v.

¶ Anima nō facile moueē ad aliqd credendum nisi precedente racione nō Inno in c si de postu prela idem in c ueniens de ꝯ signi.

¶ Gracia saluat animam et nō locus dignitatis lxdi quelibꝫ occulta bonus textus de renunti ad supplicationem.

¶ Anime mortem incurrit qui mortē corporis timet xi q iii non solum.

¶ Anime defunctoꝝ quatuor modis redimunē de quibus xiii q ii ꝓ obeuntibus et c sequē et c anime sanctus Tho in tercio di xlv.

¶ Qui minus diligit animā q̄ corpus peccat xxii q v qui cōpulsus & c si quis coactus.

¶ Quidā heretici qui dicti sunt gnostici dixerunt animā esse naturā dei xxiiii q iii quidam.

¶ Quidam heretici qui dicti sunt arabici dixerūt animam simul mori cum corpore & postea in die iudicii simul cum eo resurgere xxiii q iii qdꝫ.

¶ Anima nō infundiē corpori nisi iam organizato & formato xxxii q ii ꝙ non formatum.

¶ Anima fm aliquos habitat in sanguine xxxii q ii c moyses alibi diciē ꝙ sedes anime est in corde glo de sa unc c i in prin.

¶ Corruptio anime corrūpit corpus & nō ecōuerso xxxii q v ꝓposito.

¶ Sicut uita corporis est in anima ita uita anime est in deo de pe di i resuscitatus.

¶ Illa anima a deo est bene picta que ē uirtutibus ornata de pe di ii illa anima.

¶ Anime non pōt ui fieri glo xxxii q v in sūma & c sta ne & de simo ꝓ tuas.

¶ An sit possibile animā defūcti scire que hic fiūt in mundo uide tex xiii q ulti § de mortuis.

¶ An anime defūctoꝝ loquātur nō l di si quis diaconus in glo in ꝯ dicturi.

¶ Anima interdū ꝓ homine ponitur i q i uentum in glo i.

¶ An omnes anime fuerūt in principio mundi create ꝓut dixerūt heretici quidam uide xxxii q ii quod uero nō est adde que dixi supra uidē s. Tho in prima pte q cxviii ar iii.

¶ Anime hōis tres supiores ꝯsunt fm Host. s. papa epus & presbiter curatus ita nō in c officium de offi ar archiepiscopi & ibi Io an post eum in ultima glo.

¶ Anima nō pōt habitare in sicco glo de cele miss in quadam in glo.

¶ Anima aliquando sumitur pro spiritu xxxii q ii moyses.

¶ Anima est quo primo nutrimur sentimus & mouemur in cle i de sum tri.

¶ Sine anima homo non potest dici homo & ideo occidens ꝑtum in quo anima non sit infusa non dicitur homicido xxxii q ii ꝙ non formatū qui tex est supra sepius allegatus.

¶ Anima est omnibus rebus tꝑalibus ꝑferenda dicit glo ff de le ii l si quis tieto & in c requisisti ē de testa faciunt que dixi supra & ideo dicit dñs bal in l eam quaꝫ C de fideicōmis ꝙ defūctoꝝ aīe destinate ad salutem captiuanē prius in purgatorio & p legata pia redimunt unde ex mora heredis nō debent periclitari ne ꝓducanē ad salutem ut l penul ff de his qui ut indig & ideo officio iudicij qd in sola equitate cōsistit petunē legata ꝓ anima execution mandari iuxta nō in l i C de sacrosanct ecclē facit quod habetur in l hereditas in fine ff de peti here iden fm dñm bal talia relicta debentur etiam non adita hereditate ut ipe dicit in d l eam quam.

¶ Anima est sola forma in homine san. Tho in primo qōe lxxvi arti iii & unitur corpori īmediate eadem q ar vi.

¶ Anima accipit cognitionem a sensibilibus Idem in prima pte q lxxxiiii ar vi abstrahendo speties a fantasmatibꝰ ut i dictaꝰ prima pte q lxxxv ar i.

¶ Anima nihil intelligit sine fantasmate s. Tho in prima q lxxxiiii ar vii.

¶ Anima non cognoscit singularia sanctus Tho in prima parte qōe lxxxvi arti i nec infinita eadem q arti ii nec contingentia ea q arti iii nec futura ea q arti iiii.

¶ Anima est creata non introducta cum semine s. Tho in prima parte q xc ar ii & q cxviii arti i nec est facta ante corpus eadem q xc ar iiii.

¶ Qualiter & quid anime sepate a corpore intelligant uide sanctum Thomam in prima parte qōe lxxxix ꝑ totum.

¶ An anime separate cognoscunt que hic aguntur sanctus Tho ꝙ non in prima parte qōe lxxxviii articulo viii.

¶ Anime omnes in sua creatione sunt equales. Ideꝫ in prima pte q lxxxv ar iiii v & vi & in secūdo di xxii ar v.

¶ Qūo anima sepata paciaē ab igne corporeo uide s. Tho in prima pte q lxiiii ar iiii & i quarto di

xliiii·arti·iii·

¶ An & qñ anima dicaẗ esse in loco·uide·s·Tho·i iii·di·xv·q·ii·ar·i·

¶ Anima nõ est de aliqua constituta materia·san· Tho·q·lxxv·ar·v·&·q·lxxvi·ar·i·

¶ Anima sensitiua in homine & in equo non sunt eiusdem rationis·sanctus Tho·in prima parte·dis· xviii·ar·vi·

¶ Anima pfectior est in corpore q̃ extra corpus·s· Tho in quarto·di·xlix·q·i·ar·iii·

¶ Quomodo possunt interrogari anime existentes in paradiso uel inferno sanctus Tho in quarto di·xlv·ar·iii·

¶ Ubi fuerunt anime illorum qui surrexerũt cum xpo usq; ad ascensionez·uide·s·Tho·in quarto·dis· xxii·q·iii·ar·ii·&·q·iii·ar·xiii·

¶ Quid sit pro anima iudicare·& quid importent illa uerba·uide Fre·de se·consi·cclxxx·

Animus Animus alicuius pbatur ex his que antea p ipm dicta fuerunt nõ·glo quam quidam putant singularem in·l·fulcinius·ꝗ·quid sit autem latitare·ff·ex qui·cau·i pos· ea·adde ꝙ ex coniecturis declaratur animus·bar·i l·si concubina·ꝗ·i·ff·rep̃ ãmo·& Idẽ bar·in·d·l·fulcinius·ꝗ cũ quid & ·ff·ad·l·cor·đ sicca·l·i·ꝗ·diuus ubi bar idem in·l·falsus·ꝗ·si actum ff·de fur·&·l· si cui·ꝗ i·ff·de accus·bar·in·l·quidã in suo testõ·ff· de condi insti·l·ii·C·de condi ex lege·& in·l mutũ ff·de acq here Io·an·in addi·Spe·ti·de iniur·in·ꝗ· nulli·in addi·ii·his omnibus locis habes qualiẗ probetur animus·adde bal·in·l·ii·& in·l·cum pponas· C·de his qui a nõ dño ma·

¶ Animus reus facit linguã ream·xxii·q·ii·homines falsum·

¶ Animus furandi licet non sequatur furtũ puniẗ tamẽ extra ordinẽ criminaliter·bar·in·l·saccularii· ff·de extraor·crimi·

¶ Qui emit uenenũ aĩo uenenandi teneẗ ac si fecisset·bar·in·l·i·ff·ad·l·pom·de prici·

¶ Qualiter pbetur animus occidendi·bar·in·l·i·ꝗ· diuus·ff·ad·l·cor·de sicca·

¶ Animositas quandoq; capitur in partem malam xlvi·dis·c·i·cõmuniter in bonam·ut·lxxxvii·dis· quisquis·

¶ Propẽ bonũ animũ iudicat canon alia esse bona vi·q·i·mutationes·in glo·

¶ An animus attendatur in delictis·uide·ff·đ fur· qui iniurie &·l·uer·&·l·qui ea mente·đ sen·excõ· cum uoluntate·

¶ Animus consideratur ad hoc ut aliquis cadat in penam uel non cadat·Spe·in ti·de arbi·ꝗ·si·p·sed pone arbiter·

¶ Animus declaratur & probatur per uerba·ff·de condi insti·l·quidam in suo ff·de questio l·de minori·ꝗ·tormenta·uide nõ vii·q·i·mutatiões·xxii· q·ii·is autem·

¶ Animus magis cõsideraẗ apud deũ q̃ factũ·xv· q·vi·c·i·xiiii·q·iiii·si quid·

¶ Animus declaratur per facta ff·de his qui nõ· infami·l·ii·ꝗ·ignominiosam·ff·de pac·l·ii·ff·de acquiren·posses·l·penultima·ꝗ·si·quod nõ·Archi·in c·ii·de hereti·libro vi·de appel·c·lecti·el·ii·& ibi uide concor·

¶ Ibi uidetur quis esse ubi habet animũ·ff·de his qui nõ·infami·l·athletas·ꝗ·calumniator·ff·de iudi· l·heres absens·ar·tex·c·ordinationes·lxiiii·dis·& c·non debet·lxv·di·& quod ibi nõ·Archi·xvii·q· ii·matrimoniũ·

¶ Sufficit aliqd animo iplere licet non actu·xxiii· q·iiii·recedite·xiii·q·iii·pdecessor·

¶ Solus animus non facit quem fugitiuũ·ff·de·p· fig·l·fugitiuus·

¶ An in delictis magis aspiciaẗ animus q̃ factum· uide bar·in·l·i·ꝗ·diuus·& in·l diuus·ff·ad·l·cor· de sicca·

¶ Nemo potest alii cõmittere uotũ animi sui·dicit glo·in·l sicuti·ff·de arbi·

¶ Animus diciẗ esse facti·l·bone fidei·ꝗ·i·ff·de acquir·re·do·p bar·in·l·possessio·ꝗ i·ff·de acq pos·& in·l·si is qui p emptore·ff·de usuca·&·l·p herede ff de acq·here·

¶ Aliud est rem uerbis exprimere·& aliud animo continere ff·de pscrip·uerbis·l si tibi·

¶ In his que dependent ab animo alicuius statur eius dicto·bar·in·l·celsus·in fi ff·de usucap·

¶ Animus presumitur ab effectu·bal·in prohemio fftoꝝ·in fine·

¶ Qualiter pbetur pseuerantia animi·uide glo·in l·fideicõmissa·ꝗ·si i summa·ff·de le·iii glo·in·l·his ꝗ·diuus ff·de tuto·& cu da·ab his·

Animal Animal est quod per se mouetur·ut·ff·de uerbo·signi·l·mouentium·

¶ Animalium quoddã est rõnale quoddã irrõnale· ut·l·ptor·ꝗ·hoc edictũ·ff·de dam·infec·

¶ Appellatiõe animal in dubio compbendiẗ irrationale·ff de iusti·& iure·l·i·ꝗ·ius naturale·

¶ Animalium incantationes sunt illicite & non habent efficaciam·sm sanctum Tho·secunda secunde q·cxvi·ar·iii·

¶ Omnia animalia sunt naturaliẗ subiecta homini sm san·Tho·i prima·q·xcvi·ar·i·& psalmus·viii· ad corin·v·

¶ Animalia sunt ornamenta elemẽtoꝝ·uide eundẽ in secundo q·xv·ar·v·

¶ Quõ animalia cognoscunt mutatiões naturaliter que fiunt p pluuias & huiusmõi·uide eundem secda se·q·xcvii·ar·vii·

¶ Animalia que habent magnũ corpus sunt magis timida sm sanctũ Tho in secundo·di·xv·arti·iii· & di·xxx·ar·iii·Item minus habent de semine & generatiõe·Idem in tercio·di xxxv·ar iiii·

¶ Animalia bruta non possunt continere·Idem in quarto di·xxxv·ar·iii·

¶ Animalia generata ex putrefactiõe & ex semine non sunt eiusdem speciei·Idem in tercio·xxxiii·q· i·articulo·vii·

¶ Hec dictio animal simpliciter plata intelligiẗ đ bruto nõ de hõie·ff·si qua pau·fe·di·l·i·

¶ Adde ꝙ appellatiõe animal compbenditur uera bestia ff·de acq·re·do·l·i·

¶ Si animalia fera alicui nocẽt siue teneanẗ ligata siue non teneẗ ille cuius erãt·nõ·xxiii·q·v·de occidendis·de iniur·c·fi·

¶ Animal pprie iniuriaz facere non põt quia sensu caret·ff·si qua pau·fe·di·l·ii·in prin·

¶ Animali mortuo non tenetur quis ad carnem & coriũ·sed ad extimationẽ·ff·de le·i·l·quid ergo·ꝗ· si heres contra in·l·si seruus·ꝗ·boue occiso·ff·de condi·furti·

¶ Que dicant animalia imunda sm ueterē legē. nō. xxxii. q. i. & nuptie.

¶ Animal quod cornu petit uiciosum est. ff. si quapau. fe di. l. i. & ff. de edil. edic. l. bouem. in pn.

¶ In quot spēs diuidant animalia. nō. insti. de rerū diui. § ceruos. in glo. talis regula.

¶ Quid comphendat animalū appellatiōe in statuto uide Gul. in l. de quibus. ff. de legi.

¶ An possum retinere animal tuū qd dannuz fecit in meo fundo. uide bar. in l. ratis. ff. de incen. ruinau. & glo. i. c. si leserit. de iniur. & Spe. ti. de accusatore. ℘ pone q animal.

Anniuersarium

Quid sit aniuersarium & an licet pro eo celebrando dare uel accipere pecuniam. nō. glo. & docto. de preben. significatum de testa. c. fi. de sepul. in nostra. uide glo. de celebra. mis. cum creatura que declarat quid sit aniuersarium. ad materiam uide. c. i. & quod ibi nō. de cle. non resi. li. vi. & in. q. ii. quia a'li.

¶ An appellatōe distributionū ueniat emolumentū anniuer. a. ii. nō. in ele. ut hii qui. de eta. & qua in. §. illi uero. p do. Car. flo. in. xv. q.

¶ Quid sit anniuersariū. quid rentesimū. & qd quadragesimū. & quare fiant. Hosti. in sūm. i. de peni. & remis. §. quibus mortuis ℘. & notandū.

Animaduersio

Aliud est animaduertere. aliud cohercere. ff. de offi. pcon. l. si quid.

¶ Hec uerba significant ea que sunt meri imperii. ff. de offi. eius cui man. est iuris. l. i. § fi. & in. l. congruit. ff. de offi. psi.

¶ Delictum ex quo orit infamia uel aliud ultra in tamiam dicit in se habere animaduersionem. ff. de offi. pfec. urb. l. i. §. item solent.

¶ Animaduerto. i. cogito ul inspicio aut penso. l. i. ff. de orig. iur.

Annulus

Est signuz inuestiture. nō. in c. ex ore. d q bis. fi. a ma. parca. & in. c. ii. de consue. in glo.

¶ An annulus sit signū subarrationis uel matrimonii. nō. xxx. q. v. femine. & in. c. illud de presump. & in. d. c. ii. de consue. per glo. & doc. & adde glo. i c. tenor. de re iudi.

¶ Quare annulus portatur in quarto digito. nō. de ui. & ho. cleri. c. pe. doc. in. c. illud de presump. tex. xxx. q. v. femine.

¶ Quare epi deferant annulos. dic q in signū matrimonii spūalis. qd est inter epūm & ecclesiam. de ui. & ho. cle. c. pe. bene facie. de elec. cum inter canonicos. de transla. pla. inter corporalia. & c. quanto. adde glo. de despon. impu. c. ulti.

¶ Subarratio annuli reqritur in sollemnitate nuptiaꝝ. xxx. q. v. nostrates.

¶ An appellatione ornamenti contineatur annulus ff. de au. & ar. lega. l. argentum. ff. de uerbo. signi. l. signatarius.

¶ An gēma cedat annulo uel ecōtra. uide. ff. de usucap. l. reꝝ mixtura. & ibi glo. & bar.

¶ Annuli cum qbus uir subarrat uxorez non efficiuntur uxoris. quia anteq̄ det annulus pcedunt ℘ba de pnti & sic mrīmoniū est pfectum & illa datio ē signū pfecte rei. & ideo non est sponsalioꝝ largitas sed est donatio inter ui. & uxo. bal. in. l. cum ante. C. de dona. ante nup.

¶ Annulo proprio & alieno quis potest signare. ff. de testa. l. a testium. de re iudi. c. cū inter. in glo. sup ℘. sua uice.

¶ Qui habet ius annuloꝝ habet imaginē libertatis ut. l. fi. C. de iure an. aur.

¶ Annulus est signū unionis animoꝝ. xxx. qōe. v. femine.

¶ Quid significet annulus. nō. de ui. & ho. cle. c. pe. in glo. anulus. & ibi doc. xxvii. q. ii. si quis uxorem de re iudi. cum olim.

¶ An ānulus datus mulieri sit signum matrimonii uel sponsalioꝝ. nō. de presump. illud. in glo. ānulos.

¶ Non omnibus licitū est portare ānulos. de ui. & ho. cle. c. clerici officia. & ibi glo.

¶ Quod canoniste appellant sigillū leges appellant annulū. nō. Inno. de fi. instru. c. ii. in fi. glo. magne. uide qd no. In an. de despon. impu. c. ulti. sup pma glo. in ti. Spe. ti. de proba. §. uidendū restat. ℘. illud etiam scias.

Anormalum

Que dicantur excep tōes anormale. uide. ff. de excep. l. exceptiōes.

Annona

Appellatiōe annone uenit etiā uinu. C. de ero. mili. āno. l. i. & in. l. iubemus. eo. ti. de hoc nō. ii. q. i. phibent. in fi.

Annotatio

Annotatio accipit p scriptura. xxiii. di. quamq̄.

¶ Quid sit ānotatio. nō. xxii. q. ii. dicenti.

¶ Formā annotationis uide in Spe. de criminibus. §. sequitur. ℘si sed qualiter. & de re. do. c. cum uenerabilis. in glo.

Annus

Quot dies habet ānus. habetur in l. ita uulneratus. ff. ad l. acql. & l. cum heres. § sticus. ff. de fideicōmis. lib. glo. in. c. si pter tua debita de rescrip. li. vi. ubi Io. an. per do. Anto. de butri. & alios moder. in. c. licet. de suppl. negli. pla. adde nō. p bar. in. l. i. ff. de iti. actuq; pua. adde nō. in l. iii. §. minorē. ff. de mino. & l. fi. ff. de diuer. & temp. prescrip. de ℘bo. signi. c. quesiuit. in glo. magna.

¶ An annus dicat esse multū tpus. tex. est in. c. plerūq;. & ibi nō. doc. de rescrip.

¶ Que sunt ānalia ad agendū sunt perpetua ad excipiendū. fallit in casibus qui habent. de rescrip. sin autem. in glo. ii.

¶ Quot menses annus olim habebat. nō. glo. in cle. si dominū. de reli. & ue. sanctoꝝ. in. ℘. certum diez ubi uide q iulius appellatur quintilis. & augustus sextilis.

¶ Qui obligatus est ad annum uel in anno soluere quomodo possit compelli ad soluendum. uide bar. in l. qui hoc anno. ff. de uerbo. obli. docto. in. c. peruenit. de arbi.

¶ Tocius āni decima est quadragesima. de cōse. di. v. quadragesima.

¶ Duplex est ānus. s. uulgaris & legal. ff. de accus. l. libelloꝝ. & ibi nō.

¶ Quid si aliquid soluendum sit annuatim an solui debeat in fine uel in principio uel quando. bar. in. l. si cui. ff. de lega. i. tex. glo. & docto. in. l. i. C. quando. le. ce. adde quod dicam infra sub dictiōe solutio de materia uide Inno. in. c. potuit. de loca.

¶ De multiplici āno. s. naturali. usuali. legitio. cerimoniali. & emergēti. tractat Arch. de rescrip. si apptua. li. vi. adde q ānus uerificat. ex mente loquentis

& nō ſm computationē annoꝝ dñi unde bene dicit hoc āno factū ſi fuit de mēſe octobris & de mēſe Ianuarii ſecundum bar. in. l. i. §. annum. ff. de itine. actuq priua.

¶ De anno biſextili uide nō. in dicto. c. ſi propter. in glo quid dices. & in l. cum biſextus. ff. d uerbo. ſigni. & in c queſiuit eo. ti. de elec. quam ſit. li. vi. & ibi Archi.

¶ An i pncipio āni liceat hōibus dare munera dic ꝙ non. xxvi. q. vii. non obſerueꝫ.

¶ In quot ānis debeat eſſe quis perfectus in ſcientiis. uide de elec ex eo. libro vi. & in prohemio. ff. §. antepenul.

¶ Annus quandoꝙ ponitur ꝓ ſeptimana. xxxi. di. tenere. in glo.

¶ Quid ſit annus iubilei uide. viii. di. i. in prin. hic annus ꝓxime elapſus eſt. uidelicet M cccl. pontificatus ſanctiſſimi dñi noſtri Nicolai pape. v. āno quarto. cui iubileo interſui.

¶ Annus diuidit in eſtatem & hyemem autumnū & uer. lxxvi. di. c. i. i glo. i. Et adde ꝙ ānus diuidit i duo tpa. & qnꝙ in quatuor uide glo in. l. i. §. eſta tem. ff. de aqua cotti. & eſti.

¶ Annuū eſt quod ſingulis annis datur. ff. quando di leg ce. l. i.

¶ Quando annus ceptus habeatur pro completo. & quando non. uide. lxxvii. di. ſubdiaconus. in glo. i. de elec cum in cunctis. in glo. v. de iudi. ſi annum li. vi. & ibi Archi. de offi. dele. cum uiceſimū. i glo. & ibi concor.

¶ Ad annū talē pueníre nihil aliud eſt q̄ illum cōplere. ff. de condi & demō. l. non putabā. C. qñ dies leg. ce. l. his uerbis.

¶ Quādo in regule obſeruatiōe ānus ceptus habeatur. ꝓ completo uide de regu. ad noſtram.

¶ In āno biſextili. nunq̄ cōputant duo dies ꝓ uno. lxi. di. c. ii. de reſcrip. ſi ꝓpter. li. vi Io. mo. in. c. cuꝫ eterni. de re iudi. li. vi.

¶ Annū dñi quidam computāt ab incarnatiōe quidam a natiuitate. uide glo in cle. i. de ſum. tri. in ꝓ. ex tpe. dic a natiuitate. ſm do. de ro. deci. lxviii. al lviii. uide bar. in. l. libelloꝝ. §. ſi accuſato. ff. de accuſatio uide glo magiſtram. in ꝓica. C. de indicti. libro x ubi dicit quid in chriſtianis iudeis & paganis. Ego tamen uidi in litteris felicis recordationis Huge. pape quarti. computare annos domini ab incarnatione.

¶ An lapſus uel concurſus āni ꝓbet aliqd. uide C. de requi reis. l. i. d hereti. cōtumacia. li. vi. xi. q. iii. rurſus. & qd nō. xi. q. i. l. longinquitate.

¶ Annus utilis quō accipiat. nō. ff. de calū. l. annus in glo. ii. & C. de temp. i inte. reſti. l. ii. in glo. ii. & ibi Cy. in. q. ii. uide nō. C. de inoffi. teſta. l. cōtra maiores. in glo. fi.

¶ An annus utilis ſit hodie i omnibus generaliter correctus. nō. C. de temp. in inte. reſti. l. ii. i glo. fi. & ibi Cy. in. q. ii.

¶ Qualiter olim & hodie ſecūdū diuerſas ſectas computetur annus. uide nō. C. de indic. ſuper ꝓica. libro. x. & in. l. per hanc. C. d aduoca. diuer. iudi. in glo. ſingulos.

¶ Annus nō uerificatur ſi lapſi ſunt ſex menſes & poſtea ex interuallo labunt ſex alii. ſm Ange. in. l. quotiẽ. in ſtipulationibus. ff. de ꝟ. oblig. facit. l. cum hereꝫ. §. ſticus. ff. de ſta. libe. adde que habentur in l. de diuiſione. ff. ſolu. matri. & in. c. ſi propter. d re ſcrip. li. vi.

¶ An uno anno uel pluribus debeat fieri pictantia quando teſtator ſimpliciter reliquit pictantiā fieri fratribus die ſancti Franciſci. uide bar. in. l. cū quidam. ff. de annu. leg.

¶ De anno in annū & de ſeptēnio in ſeptennium. qualiter intelligit & an debeat eſſe ultimus annus completus uide nō in. l. ſi cui. ff. de le. i.

¶ Qualiter error in anuis dñi uiciet ſcripturam. uide bar. in. l. libelloꝝ. ff. de accuſ. adde qd dicam. ꝫ. ſub dictione inſtrumentū.

Annulatio

An ānulatio ſit actus pene uide Inno. in. c. ſi uere. de de ſen. excō. bal. & alios. in. l. non dubiū. C. de legi. & no. in. c. ii de conſti.

Anniculus

Quis dicatur. dic ſ qui extremū diem anni attingit. ff. de ꝟ. ſig. l. anniculus.

Annuum

De ſignificato hoꝝ uerboruꝫ annua bina trina die. nō. ff. d annu. leg. l. iii in prin.

¶ Annuū dicit id quod ſingulis annis datur uel debetur. ff. qn di le ce.

¶ Iſta uerba annua bina trina die importāt ꝙ quolibet anno det terciam ptem & ſic tenetur ſatiſfacere ſpacio trium annoruꝫ. quod non eſt ſecundum propriam ſignificationem uerborum ſed magis eſt quedam conſuetudo loquendi. ſm bar. in. l. ticia. §. ticia cum nuberet. circa medium. ff. de le. ii.

¶ Annua dari uel anno in quo differāt. nō. inſti de ꝟ. obli. §. at ſi ita. in glo. i. inſti. de inuti. ſtipu. §. pe. in glo. ptātis. nō. C. quādo di le. ce. in. l. i & ibi Cy. plene bar. in. l. qui hoc anno. ff. de ꝟ obli. cui adde qd idem no. in. l. ſi ſeruus cōis. in. §. ſi ſeruus. ff. de ſtipu ſeruo.

¶ Si annua pſtatio debetur an debitor teneat conſignare rem de qua ꝑſtatur talis pſtatio. & ſi eſt conſignata & deficiat an debeat ſuppleri. de aliis uide quod dicam infra ſub dictione fructus adde ff. de iudiq. l. ſi fideicomiſſum. & in. l. i. §. uerꝫ. ff. de dote ꝑle. & l. cogi. §. item queritur. ff. de dote ꝑle. bene facit. l. gaius. ff. de annu. lega.

¶ An annua preſtatio uel promiſſio uſuraꝝ probet promiſſioneꝫ ſortis. nō. C. de dote prele. l. ii. in glo. i & ibi Cy.

¶ An annua ſtipulatio uel legatum ſit perpetuum no de uerbo. obli. l. ſticus §. ſtipulatio. in prin. glo. & ibi bar.

¶ An annua ſtipulatio ſit una uel plures. nō. bar. in l. ſi ſeruus meus. §. cum ſuus. ff. de ſtipu. ſuo.

Anuntiatio

Congruū fuit anuntiare conceptionē uirgini uide s. Tho iii. di. iii. q. iii. ar. viii.

¶ Anuntiatio fuit per angelum. in. iii. di. ar. ii.

¶ Anuntiatio cōueníenter facta eſt ꝑ corporalem uiſionem. ut in dicta. iii. di. ar. x.

Anſa

Quid ſit anſa. dic ꝙ eſt auricula calicis uel ſcutelle aut alterius uaſis. habet etiam aliam ſignificationē. de quo uide glo. i. c. cū olim. de ꝟ. ſig. nō. in. l. in rem. §. ii. ff. de rei uen. in glo. ſup ꝟ. anſa.

Ante

De ſignificato huius dictionis. nō. ꝑ glo. & Iaco de are. in. l. inſulaꝫ. §. i. ff. ſolu. ma. glo. &, bar. in. l. ii. §. item mutuuꝫ. ff. ſi cer.

peta. Ia. butri. in. l. sed si possessori. §. itē si iurauero ff. de iureiuran. doc. de testi. cum tu in quibus locis habetur etiam de dictione post. adde bar. i quoddā suo consi qđ incipit pluries contingit. adde de hac dictione. lxi. di. epūm & xxxiii di. si quis post. C. de temp app. l. cum anterioribus.

¶ Hec dictio ante notat continuationem temporis sequentis ad ꝑcedens & ecōuerso. ff. de ritu. nup. l. qui in ꝓuincia. in fi.

¶ Hec dictio ante qñq ponit̃ ꝓ cōtra. C. de sa. san. eccle. l. iubemus. i. C. đ naui. non excu l. ii li. xi. xii. q. v. porro.

¶ Interdū hec dictio est localis non tꝑalis. xi. q. i. statuimus. l. di. in capite.

¶ Anteq̄ illud fieret non per hoc probatur illud postea factum. xxvii. q. ii. prius §. de uerbo signi. quod dicitur.

¶ An promittens ante sex dies possit sexta die facere. uide. ii. q. vi. anterioꝝ. §. biduum. Archi. lxx. di. presbiter.

¶ Qñ iste dictiões ante & post apponunt̃ tempori puta ante calendas uel post qualiter intelligantur. uidelicet inchoatas uel finitas. nōt. Cy. in l. i. C. qū di. le. ce bar. in. l. qui ante calendas ff. de ꝟbo. obli. adde quod nō. C. de temp. in integ. resti. pe. l. iii. in glo. ante miliciam. bar. in. l. ii. §. creditur. ff. si certū peta. in. l. si fine ff. de duob. reis. & bar. in tractatu tiberiadis li. ii. sup q. si ex uno latere.

¶ Multa licent ante factuz que non licerent post. ff. que in frau. cre. l. q̄ autem §. sciendum. ff. de ꝓcura. l. ante & l. se. Idem econtra. ff. đ pac. l. si unus §. pacta i q. ii. quā pīo. Io. an. de re iudi. inter. glo. i cle. i. de priuile.

¶ Qualiter intelligant̃ ista uerba. ante cōsumatio nem. uide de regula ad nostrā. de offi. dele. cōsuluit de conse. di. i. solet queri.

¶ An differant inter se ante calendas & in calendis. nō. bar. in. l. qui ante. ff. de ꝟ. ob. & l. eum qui. §. qui ita. ff. de ꝟ. ob.

¶ Hec dictio anteq̄ non semp implicat. ut in. c. qđ dicitur. de ꝟ. sig.

¶ An dicat̃ fieri q̄ ante finē actus sit. uide. ff. de fideiuss. l. si fideiussor.

¶ Melius est ante tempus occurrere q̄ post uulneratam causam remedium querere. C. de temp. in integ. resti. l. fi.

¶ Ante factum interdum considerantur quedam que non considerantur post factum. Io. an. de re iudica. inter monasterium. in glo. magna. circa medium de iureiuran. uerum. nō. in clemen. i. de priuile. in glo. puto.

Antecedens

An qui uult antecedēs uideatur uelle consequens. uide bar. i auti. habita. C. ne si. ꝓ patre. facit. l. illud & l. nec is. §. i. ff. de acqui. here. in quibus uidetur ꝓbari q̄ sic.

¶ Interduz antecedens est licitū & non consequēs ut. xxii. q. i. q̄uis.

Antecessor

Drīa est inter antecessorē & ꝑdecessorem. ut colligit̃ ex his que nō. Arch. de pac. c. si. li. vi. ubi etiaz Io. an. & in. c. i. de renū. eo. li. adde q̄ antecessor aliqñ dicitur doctor qui alios antecedit in prohemio. ff. ꝟ. non cum nos.

Antidotum

Antidotum dicitur medicina siue ꝓpulsio uel remedium. unde quod nō. in clemen. romanā. §. de iureiuran. §. uerum. unde liber dicitur antidotarius. qui cōtra uicia compositus est. ut ibi in glo. antidotum no. lxxxiii. di. nihil. xvi. q. ii. uisis doc. đ usur. consuluit. de iur. calum. ceteꝝ.

Antidota

Obligatio ad remunerandū dicitur ad antidota. de testa. cum in officiis. ff. de peti. here. l. sed & si. §. consuluit. de quo dic ut ibi. & ff. de iusti. & iure. lex hoc iure. xiii qōe. ii. illud & dicitur antidotum quasi contra donum. facit de testa. cum in officiis. & qđ ibi no. in glo. i.

Antifrasis

Est expositio per contrariuz ut. C. de uete. iur. enucl. l. i. & C. de inoffi. testa. l. fratres.

Anthiochus

De anthiocho habet̃. i. qōe. i. sicut enuchus. in glo. in.

Antiquitas Antiquior

¶ Antiquitas ꝑsone uel possessionis releuat ab onere ꝓbandi titulum. no. de preben. c. i. li. vi. facit qđ no. in regul. i. i. li. vi. Inno. in. c. ex conquestione. de ꝓcur. bene facit. l. hoc iure. §. ductus aque ff. de aq̄ cotti. & est. in. c. i. de ꝑscrip. li. vi.

¶ Pro antiquitate uide no. ꝑ glo. & ibi tex. ff. de iure imuni. l. semp. & ibi tex. ff. si cer. pe. l. cum qđ pulchre. per dñm Anto. & moder. in. c. quanto. de transla. p̄ela.

¶ Antique leges debent obsuari. c. ridiculū. xli. di.

¶ Antiquior est in ordine ꝑferēdus ut in. c. i. & in c. statuimus. de ma. & obe.

¶ Magistri noui nō debent ꝑferri antiquis. lxi. di. statuimus.

¶ Antiquitas est ueneranda ff. de iure imu. l. semp glo. de transla. ꝑla. quāto. & ibi etiā Io. an. xxv q. i. contra statuta. ix. q. iii. conquestus.

¶ Antiquiores canonici sunt aliis preferendi. nō. de consue. c. ultimo. libro vi. ubi uide concordan in glo. finali.

¶ Quod dicatur antiquū tempus & quod dicatur recens. uide Io. an. post Hostien. de presumptio. illud in fine.

¶ Antiquū uinū preualet nouo. nō. glo. i. l. uinū. ff. si cer. peta.

¶ An antiqor in gradu debeat in ꝓmotiore ꝑferri uide ff. de offi. ꝑfec. urb l. fi. & C. de ue. iure enucl. l. i. §. cūq. nō. in. c. i. de ma. & obe.

¶ Ab antiquiori semper incipiendum est. uide. ff. de acq. re. do. l. i. insti. de re. diui. §. singuloꝝ.

¶ Cum dubitatur cui extremoꝝ applicari medium debz dic q̄ applicatur antiquiori. insti. de ac. in ꝑn. xvi q. i quicuq̄.

¶ Non debemus esse contēptores antiquitatis. C. de iure delibe. l. fi. §. sed quia. C. de cadu. tol. l. i. §. & cum triplici. insti. de testa. in prin.

¶ Antiquitati standū est. de transla. ꝑla. quāto & ibi plene ꝑ Host. đ sac. unc. c. i. xxix. di. ita. xxxiii. q. ii. hoc ipm. l. di. tibi dño.

¶ An in facto āntiquo ꝓbabilis sit allegatio obliuionis. bar. in. l. si. C. de iur. calū. in. §. q̄. obseruari. per moder. de rescrip. ab excōicato

Antistes Exponitur .i. epus .C. de episc. & cleri .l. si qua p calumniã de quo dic ut in cle. dudũ circa prin. de sepul. de transl. pla. c .i. xxi. di. cleros. de iudi. nouit. uide de iure patro. c. iii.

Apes Cuius sunt apes si in fundo alicuius sunt signate uel non. nõ. ff. de acq. re. do. l. naturalem. ꝗ. apiũ. in glo. ii. uide nõ. de deci. c. nuntios. & insti. de re. diui. ꝗ. apium.

Apex Apicis De significato huius dictiõis nõ. glo. in cle. romani. de iureiuran. in prin. xl. di. non nos. de conces. preben. c. si. li. vi. quandoq dicitur subtilitas. s. de apicibus iuris. idest subtilitatibus. ff. man. l. si fideiussor. ꝗ. quedam. qñq ꝓ litteris principis .l. i. C. de indic. uidui. & .C. de anno. c. i. l. ii. li. xi. uide concor. in ꝓhemio. vi. in glo. idem uerbum.

Apparere Paria sunt non esse & nõ apparere. ut .l. in lege. & .l. rutila polla. ff. de contrahen. emp.

Sancti possunt apparere hõibus damnatꝭ. uide. s. Tho. in quarto. di. xlv. ar. vii.

Simile apparuit mulieri phitonisse. uere. s. tho. in prima pre. q. xcix. in pñ. ar. viii.

Appellatio Quid sit appellatio nõ. bar. in .l. i. in pñ. ff. de appel. uide ii. q. vi. in summa. Io. an. in Specu. de appella. in principio.

Ubi cause appellationis proponuntur alternatiue sufficit alteram esse ueram. textus in c. dilecto. de testibus.

A snia lata sup momentanea possessione de iure cõi non appellatur. glo. in c. cuꝫ ad sedem. de resti. spo. Inno. contra. de no. op. nunꝗ. c. pe. & p Archi. ii. q. vi. de possessione. Spec. ti. de appel. ꝗ. ii. ꝟ. vi. & seqñ. glo. ii. q. vi. in summa. & eadem cau. & q. lunt quoꝝ. ꝟ. de possessione. Pau. in cle. i. de seques. poss. & fruc. de testi. significauerũt. de resti. spo. c. ex conquestione.

An appelletur a sententia primi decreti. Specu. ti. de primo & secundo decreto. ꝗ. i. ꝟ. & si de his etiam queritur.

An a ꝓcessu nullo appelletur de iure canonico. uide de iudiꝗ. c. fi. bonus tex. in. c. pisanis. de resti. spo. de re iudi. cum cãm. de appel. bone. ɗ arbi. innotuit. ut litꝭ non contꝭ. accedens. el. i. & ii. de appel. dilecto & est conclusio ꝙ sic. quia grauat. ut dicto c. pisanis.

Non iustificatur appellatio propter notorietatẽ cause nisi causa exprimatur. glo. in cle. si appellationem. de appel. contraria uidetur in. c. accedens. i. ut litꝭ non conꝭ. Pau. in cle. ii. de reli. do. nõ. Io. an. de appel. c. i. li. vi.

An per secundam appellationem uideatur recessum a prima. dñs Anto. de butri. tractat in. c. dilecto de appella. nõ. in clemen. sicut appellationeꝫ. de appellatio.

Appellatio nõ extinguit sed suspendit ꝓnuntiatum. tex. & glo. de iureiuran. uenientes. de re iudi. cum inter. de elec. cũ dilecti. ad finem. de offi. dele. pastoralis. ꝗ. preterea. contrariũ nõ. glo. in. c. pastoralis. de apel. in ꝟ. dormitasse. de iureiuran. uenientes in glo. mandandam. de re iudi. c. i. in glo. de sen. excõ. sacro. Arch. ii. q. vi. anterioꝝ. ꝗ. i.

A snia lata in cã alimentoꝝ in qua ꝓcessum est officio iudicis non appellatur. & si fuerit appellatuꝫ ꝓstabuntur. nihilominus alimenta. & sic est casus contra regulam in .l. nil nouari appellatõe pendẽte. dictum est Spe. in ti. de appel. ꝗ. in quibus. ꝟ. si. sed nũqd quando.

An appellans debeat ꝓbare appellationẽ interpositam si negetur. doc. in. c. i. de appel.

An attentata post interpositionem appellatiõis ab interlocutoria reuocentur. dic ꝙ sic. iustificata appellatione. de offi. c. i. de appel. non solum. li. vi.

An appellatio iudicialis ꝓcedat cã non expressa. Inno. de appel. cõsuluit. glo. in. c. consideraumus. de elec. nõ. de appel. cordi. li. vi. in glo. nõ. in cle. appellanti. in glo. in. ꝟ. iudiꝗ. de appel. Inno. & Host. de appel. cum sit romana. in glo. i. ꝟ. ex rationali. in. c. ut debitus. eo. ti. & in. c. cum cãm. eo. ti. de postu. ꝑla. c. i. in glo.

Appellatio ab interlocutoria que habet uim diffinitiue ualet. sine cause expressione. docto. de appel. ꝑuenit. ii.

An appellatione deserta amittatur appellatio ad dicendum ɗ nullitate snie. uide nõ. in. c. sepe. de appell. casus uidetur ut lite non contꝭ. accedens. la. si aliqd p doc. de re iudi. inter ceteras. nõ. in. c. licet. de sen. excõ. li. vi. doc. de eo qui mit. in pos. cuꝫ uenissent. Lau. in cle. i. de appel.

Appellatiõe deserta potest pars agere contra iudicem qui appellationi non detulit dñs Anto de butri. in. c. i. de confir. uti. uel inuti. de offiꝗ. deleg. pastoralis. ꝗ. preterea. in glo. super ꝟbo & si sciat. & ibi Inno. in. ꝟ. iustam. idem Inno. in. c. sacro de senten. excõi.

Appellatione pendente iudex a quo potest se intromittere de his que tendunt ad faciliorem exitum appellationis. uide de ma. & obe. c. c. in inter. & eo ti. c. ii. Inno de appel. cum teneamur constitutus. & c. qua fronte. ubi per docto tex. in cle. ꝗdiu. de appel. glo. & Arch. ii. q. vi. appellatiõe. Inno de offi. dele. pastoral. ꝗ. ꝑterea. fallit qñ cã est sic connexa ꝙ sine cã appellatõis expediri non põt. p tex. in c. solicitudinẽ. de ap.

Appellatõis multiplicatiõe data an ualeat prima uel secunda. doc. de appel. bone. & eo. ti. dilecto. nõ. glo. in cle. si ante. sup. ꝟ. appellare. de dolo & cõtu. facit de testi. constitutꝭ. ii. & c. cum uiꝝ. de regula. xxxi. q. ii. lotarius.

Adire papã habet uim appellatiõis. glo. de excessi. prela. dilectus. de appel. ut debitus.

Quid si adeatur inferior nõ. glo. de offi. ordi. ad reprimendam que reꝑhenditur p doc. in. c. dilecti. de appella.

In ptãte appellantis est eligere iudicem ad queꝫ de purga. cano. nos inter. glo. de appel. cordi. li. vi. in. ꝟ. petierit. Inno. in. c. si duobus. ɗ appel. ii. q. vi. omnis oppressus.

Appellans non irritat gesta post & contra eam in ꝓcedentibus a caractere. uide doc. in. c. meminimus. ɗ appel. & glo. in. c. ꝓuida. de elec. li. vi. in. ꝟ. firmitatis.

An in cõmissis in arbitriũ iudicis per uiam iuris appellari possit. uel possit peti reductio ad arbitriũ boni uiri. glo. in. c. sup his. de accu. nõ. glo. de app. romana. ꝗ. ꝙ si. li. vi. in glo. sup. ꝟ. legitima aliquid per Inno. in. c. fi. de feriis. doc. de consti. c. i. glo. in cstatutum. ꝗ. assessorem. de rescrip. li. vi. & glo. in

clemen. i. de iur. patro. aliquid. p Io. an. e. ut cõmissa de heretis. li. vi. glo. fi. in fi. in. c. i. d. confes. eo libro Spe. ti. de citatio. §. sequitur uide. e. posi. hoc adde.

¶ Lapsus fatalium ad appellationẽ prosequendam non preiudicat appellanti quo minus possit appellationez prosequi respectu attentati reuocandi tex. de rescrip. ex parte. s.

¶ An deferens appellationem dicatur contumax ita ut repellatur a ptãte appellandi in eadem cã. g. o. in. c. sepe de appel. do. Anto. de bu. in. c. directe e. o. titulo.

¶ Appellans in causa appellationis debet pbare se appellasse et infra decem dies nõ. Compos. de elec. cum dilecti. de testi. significauerunt.

¶ In causa criminali quilibet de populo appellat etiã inuito reo. nõ. glo. ii. q. vi. in summa.

An in appellatione requiratur scientia uel presencia appellati. nõ. glo. i. de. causam. de elec. uide tex. i cle. i. de app. et ibi glo. ii.

¶ An iudex a quo qui post appellationem reuocat grauamen debeat etiaz & dare apostolos. nõ. Io. an. in. c. ut sup. de appella. li. vi.

¶ Actor in causa appellationis licet fuerit reus in causa principali quo ad exceptiones legitimantes personam censetur actor & non reus. uide Inno. in c. coram de offi. delegati. glo. in. c. si a subdelegato. de offi. dele. li. vi. Io. an. in. c. dilecto de sen. excõ. li. vi. bonus tex. ii. q. vi. accusatus. no. in cle. appellanti in glo. fi. de appella.

¶ An is q appellat dicatur agere uel dfendere nõ. Io. an. in. c. dilecto de sen. excõ. li. vi.

¶ An deserta appellatione iudex qui detulit possit reassumere iurisdictionem. nõ. glo. in. c. cum appellationibus de app. li. vi. Pau. in cle. sicut eo. ti. Archi. ii. q. vi. appellatione.

¶ An illa regula que habet q appellatione pendente nil debeat innouari habeat locum nõ solum quo ad iudicem sed etiam quo ad partez. nõ. Inno. in c. dilecti de except. & de materia huius regule uide Hosti. in. c. sollicitudinem. de appell.

¶ An a grauamine illato in iudicio per quod inducitur actio sit tutius appellare uel a sententia inde secuta. nõ. Inno. in. c. si. quod me causa.

¶ An gestum post appellationem sit nullum ipso iure uel annullandum. Archi. ii. q. vi. quod Hosti. de resti. spol. ex conquestione. tex. & glo. de appella. ad audientiam. Inno. in. c. constitutus de appella. & eo. ti. cum causam. ubi bonus tex. ut lite non contes. accedens. Pau. in cle. cum. de elec.

¶ A sententia pape non appellat. de in integ. restitum ex litteris ubi docto. & glo. in. c. suscitata co. ti. ix. q. iii. cũcta p mundum. adde quid dicam infra sub dictione papa.

¶ An possit appellari a iudice suspecto absq hoc q pponat recusacio Pau. in cle. quia cõtingit. de relido. aliqd p Archi. ii. q. vi. c. quod Io. an. c. accedens. ut lite non contes. Inno. in c. cum spali. de appel. Archi. ii. q. v. quia suspecti.

¶ Appellatio iustificatur p exceptionis obiectionẽ & ipius oblatio pparationez et repulsionem uel nõ amissionem iudicis etiam si excipiens nõ habeat paratas pbationes tex. de iudi. exhibita. docto. in c. ex parte de testi. & in. c. interposita de appellatio. adde ad hanc regulam tres limitationes iuxta nõ. per doct. in. c. i. de his que fi. a ma. par. ca. Adde q non sufficit offerre probationem coram superiore sed debet se offerre pbaturum coram iudice a quo dictum est Inno. in. c. uenerabili. de censi. ubi etiam dicit regula. c. interposita habere locum in appellatione iudiciali. secus in extraiudiciali.

¶ An post decem dies possit aliquo modo appellari doc. de offi. ordi. ad reprimendam. Pau. in cle. q̃uis. de fo. compe. dñi. de ro. conclusione. lviii.

¶ An contra clericum retinentem bona a laico & grauantem subiectum sibi ptextu talium bonoz appellari debeat ad iudicez ecclesiasticũ uel secularẽ. nõ. doc. de ma. & obe. solite. Inno. in. c. ucz. de fo. cõpetẽ. tex. de appel. romana. li. vi.

¶ Si clericus agit contra laicuz in foro seculari an possit appellari per ipsum clericum ad papam a sententia contra se lata. docto. de offi. delega. cum R. & de offic. ordi. c. romana libro vi. Archi. ii. q. vi. c. non ita.

¶ An uictoria appellantis prosit non appellantib⁹ quoz tamẽ alias intererat glo. in c. i. de elec. li. vi. docto. & in. c. cupientes. §. penul. eo. ti. & libro. qd autem si alii appellauerit uide tex. ii. q. vi. §. quicq de materia uide plene in. c. una sententia. de appel. & si appellãs maliciose deserit appellationẽ. possũt ceteri quoz interest eam psequi uide glo. in. c. i. de elec. li. vi.

¶ An non appellare seu non prosequi uel appellare seu prosequi & succumbere sunt paria. uide glo. & Genze. in cle. fi. de appel. tex. in. c. licet. de sen. exc. li. vi. glo. in. c. q̃uis. de elec. li. vi. in glo. fi.

¶ An ubi pbabiliter dubitatur si causa appellationis sit probabilis uel non debeat iudex deferre appellationi. ii. q. vi. ad romanam. de appella. ut debitus. in glo. in. ꝓ ex rationabili. circa. c. sacro. ad fi. de sen. excõ.

¶ Appellãs pendẽte appellatõe põt in cã criminali carcerari tanq̃ suspectus. no. glo. ii. q. vi. arguta. & c. ad romanam.

¶ Si iudex dicat admitto appellationẽ tanq̃ ex cã pbabili interpositã. non pperea uideẽ interloquicam ibi contentã esse ueram aut pbabilem. tex. est in. c. romana. §. q si. de app. li. vi.

¶ An is qui renũtiauit appellacõi possit aliquo mõ seu casu appellare. nõ. Hosti. in. c. sup questionũ. in fi. de offi. deleg. & in summa de sen. & re. in. §. quo casu. ꝓsi. nono dñs Anto. de bu. in. e. pastoralis. de appel. Inno. de arbi. innotuit. de renunti. sup hoc de deci. ex multiplici. Io. an. de testa. raynutius in fi. Archi. ii. p. vi. si autẽ. Inno. de iureiuran. uenientes. de arbi. cum dilectus. in fi. glo. ii. Io. an. i. c. romana §. fin. autem. de appell. li. vi. & eo. ti. in. c. fi. & in. c. pastorali. §. fi. de offic. delega. glo. in regula qd semel. libro vi.

¶ In causa ciuili quis non auditur appellans cõtra propriam confessionẽ. glo. ii. q. vi. quicq. adde qd dicam infra plenius.

¶ An iudex post latam interlocutoriã debeat expectare usq ad x. dies datos ad appellanduz anteq̃ pcedat adulteriora nõ. Arch. ii. q. vi. anterioz. uide glo. in. c. ti. de app. li. vi.

¶ An appellans secunda uel tercia die post grauamen. si renuntiat postea illi appellationi possit iterato appellare anteq̃ illi decem dies labantur. nõ. Lapus in. c. concertationi. de appl. li. vi. Inno. in c. solicitudinẽ. eo. ti. in glo. contra episcopum. ii. q. vi.

sunt quorum ꝓ nec causam.

¶ An iudex ad quem possit ꝓrogare terminũ appellanti statutũ ab homine glo de appel. c cum sit romana tenet q non. idem glo. in c. fi eo ti.

¶ In iudicio non dicitur appellare qui appellat a diffinitiua Io an post Archi. in c. quis. § i. de elec. libro. vi.

¶ An a sñia lata sub conditione sit necesse appellare glo q sic. ii. q. vi. biduũ. ff. que sen. sine app. rescin. l. i. § biduũ.

¶ Casus in quibus licet appellare omisso medio uide in c romana de app li. vi. ubi Io. an. Archi. ii. q vi. anterior.

¶ An apostoli sint appellanti semp assignandi p iudicem. uide Io. an. in. c. i. de appella. libro. vi. in. ꝓ. precipimus.

¶ An electi uel uocati ad aliquod officium possint si illud nolunt statim appellare uel sit necesse q prius se excusent & si excusatio non admittatur q tunc appellent. uide glo. ii. q vi. biduũ. in. ꝓ excusatio. Inno. in. c i. de his que fi. a ma. par. ca. bene facit ff. quando appel. sit. l. i. §. si quis tutor. & C. de appel his qui.

¶ Ubicumq sit iudex potest appellari licet non sit in banco. tex. est secundum unum intellectum in. c. ii. de appella. quod intellige de appellatione que fit in scriptis & ex interuallo secus si uiua uoce. nõ. ii. q vi. biduum.

¶ An appellatio debeat interponi coram iudice. nõ. gl ii q vi biduum. in ꝓ imputat. no. in c. suggestũ de app in glo. i. & in c. appellatio. eo. ti. li. vi. Inno. in. c. si iustus metus. de app. glo. & doc. in cle. i. eo. ti. Pau. in cle. cãm. de elec. Inno. in. c. cũ olim. de do. & contu in glo fi.

¶ An iudex ad quem debeat uocare ptes anteq inhibeat iudici a quo. uide Spe. ti. de app. § de officio ꝓ sed nunqd.

¶ Contradictio ptium de aliquo actu iudiciali uel alicui actui iudiciali facta non habetur loco appellationis. uide Inno. de re iudi. q ad consultationem de temp. or. ad aures. in. c. i. de his q fi. a ma. par. ca. & in c. cõstitutus de app. Arch. ii. q vi biduũ. Io. an in. c. cum omnes. de consti.

¶ In causa criminali appellari non põt iniusto condemnato secus in ciuili. glo. ii. q. vi. non solent.

¶ Reuocatio grauaminis suscitat iurisdictionẽ iudicis a quo tex. in. c. cum cessante. de ap. glo. in cle. ii. de appel.

¶ Si iudex precepit aliquod difficile uel periculosum licite appellat. Hosti. de fi. instru. accepimus.

¶ Causa appellatõis differt a pncipali. glo. ii. q. vi. si epus. contrariũ. uide glo. i. c. fi. de testi. li. vi. uide glo ii. q. vi. si autem. §. post sñiam. Inno. in. c. cũ uenissẽt. de testi. Io. an. in regula contractus. li. vi. in mercu. in. li. q. Idem in. c. dispẽdia. de rescrip. li. vi. adde q iudicium cause principalis non dicitur iudicium cause appellationis. iii. q vi. accusatus. glo ea causa & q. §. post sñiam. Arch. vi. q iii. olius. glo. i in. c. romana. de testibus. li. vi.

¶ An ab executore possit appellari. nõ glo ii. q. vi. § sunt quorum. in ꝓ appellari non põt. glo. xxv. q. ii. §. & si non cognitio. de offi. deleg. pastoralis. de re iudi. de cetero & c. q ad consultationem. ubi glo & doc. bar. in l. a diuo pio. §. i. ff. de re iudi. Inno. in. c. fi. de no. op. nunt. Arch. xi. q. iii. cum apod.

¶ De forma libelli appellatorii. uide. ii. q. vi. §. forma Io. de fantu ii. q. viii. libellorum.

¶ Licet notorie delinquẽs nõ possit appellare publice tamen infamatus pot. Archi. ii. q. iiii. presbiter si a plebe.

¶ An possit appellari a condemnatione expensarum. glo. & doc. in. c. significauerunt. de excep. per doc. in. c. sepe. de ap. §. si quis. Spe. ti. de ap. §. in quibus ꝓ si. sed quid si uictus.

¶ Quid aũt si ommissa sit condẽnatio expensarum an possit appellari. Cy & bar. in. l. omnẽ honorẽ. C. qn. ꝓuo non est neces.

¶ An a sñia lata in cã feudali possit appellari. & ad quem. notant doc. in. c. si quo tempo mile. & in. c. apud quem uel quos. uid Inno & doc. de iudi. ceterum de fo. compe. uer.

¶ An iudex postq̃ detulit appellatõi possit reuocare grauamen. doc. q non. in c. appellationibus de ap. li. vi. Io. an. in. c. constitutus. eo. ti. idem de accu. me minimus. uide nõ. in. c. i. de app. li. vi.

¶ An iudex postq̃ detulit appellationi possit statuere terminũ ptibus ad appellationẽ ꝓsequendam nõ. glo. in. c. ii. de ma. contrac. contra. inter ecclesie Io. an. in. c. cum appellationibus. de ap. li. vi. Lapus in cle. i eo ti. Archi ii. q. vi. §. appellatore tex de app. sepe uidetur innuere q sic. Inno. tenet contrariũ. in. c. fi. de accu Quid aũt si non detulit tractatur in locis pallegatis.

¶ An ommisso articulo appellationis possit iudex ad quẽ cognoscere de causa principali. nõ. in. c. i. de fo. compe. li. vi.

¶ An a pena legis possit appellari. nõ. Lap in cle. i. de sequestra. tex. de elec. cum in cũctis. Io. an in. c. pterea. circa fi. de app glo. in. c. cupientes. §. insup. sup. ꝓ. priuatos. de elec. li. vi. adde de app. quia non & quod nõ. dñs Car. flo. in clemẽ. i. §. si quis. de sequestra. in. q. ulti. Arch. iii. q. v. quia suspecti. Spe. ti. de recusa. §. ulti. ꝓsi. hoc etiam nõ. adde q licet a pena legis appellari non possit tamen a declaratoria dicte pene potest appellari. uide glo. in. c. cupientes. §. q si per. xx. de elec. in. ꝓ. priuatos. li. vi.

¶ Quid si in sñia cõtinet pena iuris an põt appellari. uide in. l. antepenul. de. ꝓ. sig. ff. adde glo. in. c. sup hiis. de accu.

¶ An iudex ad quẽ põt inhibere alteri q̃ iudici a q̃ Io an in c. non solum. de app. li. vi.

¶ Appellari potest a sententia per quam iudex ꝓnuntiauit se iudicem competentẽ. tex. & ibi doc. de rescrip dilectus. primo Inno eo. ti. pastoralis. & c. significante. & c. rodulphus. & c. significauit. adde glo in aut. habita. C. ne fili. pro pa. bar. in. l. ii. ff. de appel. reci.

¶ Si concessum est epo ne ab eius sententiis appelletur. an poterit appellari a sñia uicarii sui uidetur q non. quia idem est tribunal. de appel. romana. li. vi. & in. c. nõ putamus. de consue. eo. li. In cõtrariũ est ueritas p casum notabilem. in. l. pcipimus. C. de appel. & in. l. a ꝓ consulibus. eo. ti. quod nõ. quia ita consultus uenetiis respondi. quia felicis recordationis dñs Eugenius nullas admittebat appellationes ab epo castellano. Ego dixi q ab eius uicario saltẽ debebant admitti. & ita postea seruauit idem sanctissimus dñs noster Euge. & ex pallegatis legibus no dniam inter ius ciuile & canonicum. quia de iure canonico non appellatur a uicario ad eum cuius est

uicarius. ut in dicto. c. romana. & c. non putamus. secus de iure ciuili. ut in dicta. l. precipimus. & l. a proconsulibus.

¶ An fidelis possit appellare ad iudicem infidelem nō. ii. q. vi. catholicus. in glo.

¶ An appellatio & recusatio procedant a pari. glo. in. c. ii. de consue. li. vi. in glo. fi. c. si contra unum. de offi. delega. li. vi. uide docto. de app. super eo. ii. Pau. in clemen. ii. de reli. domi. uide. ii. q. vi. si quis in quaecunq.

¶ Differentiam inter appellationem iudicialem & extraiudicialē. uide per docto. in. c. cum nobis olim de elect. Inno. de maior. & obedi. dilecti. docto. de appel. bone.

¶ An procurator appellans debeat exprimere quo nomine appellat. nō. bar. in. l. i. ff. de no. op. nunti.

¶ Que dicat appellatio extraiudicialis. nō. Inno. i. c. uenerabili. de censi. in glo. sua q̄ro. Io. an. in. c. cū inter canonico. de elec. & in. c. dilectus. de appel. Spe. ti. de ac. & peti. § sup petitionib⁹. ꝯ hoc quoq uide oīno Io. mo. in. c. concertationi. de appel. li. vi. Io. an. in c. p̄sīa. de excep. li. vi. in prin.

¶ Quis sit effectus appellationis extraiudicialis. notant docto. de appel. bone. primo & in. c. dilecti. de maio. & obe. ubi dn̄s Anto. nō. in. c. cordi. de appel. libro. vi.

¶ Attentata post appellationem extraiudicialē nō sunt nulla ipo iure. doc. in. c. cū nobis. olim de elec. Inno. in. c. i. de his que fi. a maio. par. ca. qd̄ est uerū qn̄ appellatio interponit ab actu extraiudiciali de elec. si postq̄. li. vi. de appel. c. i. & ibi Inno. secus si ab actu iudiciali per tex. nō. de reli. do. cum dilect⁹ Archi. ii. q. vi. quoti. & c. appellante. de appella. dilectus. ꝯsi preterea & c. dilecti. de iudic. exhibita adde de elec. bone. & c. auditis. & c. consideravim⁹ bonus tex. d̄ reli. do. cum dilectus. & ibi doc. p do. Abba. in. c. consuluit. in fi. & in. c. bone. de app. nō. in. c. non solum eo ti. li. vi.

¶ An appellatio extraiudicialis iustificetur per exceptionis obiectionem. & oblatam ꝓbationem. Inno. q̄ non. de elec. cum inter canonicos. de appell. interposita. de his que fiunt a maio. par. capi. c. i. de censi. uenerabili.

¶ An reus compellatur ratam habere appellationem suo nomine ab alio interpositā nō. glo. ii. q. vi. non solent.

¶ Qualiter intelligatur q̄ appellatio extinguat ꝓnuntiatum. Archi. ii. q. vi. hoc etiam glo. ea. causa. & q. si quis.

¶ An adherentes appellato admittatur ad appellationem ꝓsequendaꝫ. nō. in. c. ut certa. de elec. li. vi. in glo. sup ꝯ adherentes. Pau. in cle. constitutionē. §. sane. de elec.

¶ An appellās appellatus possunt dimisso articulo appellatōis impetrare iudicē sup negocio ꝑncipali. uide Io. an. in. c. i. de app. li. vi.

¶ An appellatio debeat inꝑponi in scriptis. distingue inter appellationem a diffinitiua & appellationem ab interlocutoria seu a grauamine. tex. & glo. de elec. quamuis. libro. vi. de appel. cordi. eo libro. ubi textus. & c. appellatio. eo ti. & libro ii. q. oē. vi. litigatoribus.

¶ Licet appellare a grauamine nondū facto sed q̄ poterit in futuꝝ uerisimilit fieri. Io. an. in. c. dilecti de ma. & obe.

¶ An appellatio a diffinitiua reqrit expssionē cause uide glo. in. c. q̄uis. d̄ elec. li. vi. & in. c. cordi. de appel. li. in. ꝯ statuit. glo. de re iudi. q̄ ad cōsultationē & glo. in. c. cum in ecclesia. de app. & c. cum causaꝫ in glo. fi. eo. ti.

¶ Qualiter iurisdictio iudicis appellationis non potest prorogari. uide Bal. x. colla. de pa. constan. in. ꝯ iudex.

¶ An & qn̄ appellans possit ab appellatiōe recedere. glo. de elec. q̄uis. li. vi. ii. q. vi. si quis. p Hosti. in c. fi. de fal. doc. in. c. ex pte. de rescrip. aliqd. in. c. dilectus. de app. tex. optimus. in cle. constitutionē. §. insup. de elec. uide Compo. in. c. i. de elec. glo. fi. circa fi. li. vi.

¶ Appellatio a sententiis que nō transeunt in rem iudicatam tollit ꝑsumptionē sn̄ie. doc. de elec. bone Inno. de ꝓba. quoniā contra. glo. de offi. ordi. ad reprimendā Inno. d̄ sen. excō. sacro ubi plene p doc. de effectu talis appellatiōis. uide in. c. tum ex litteris. de resti. in inte.

¶ Licet appellans a diffinitiua nō teneat̃ exp̄mere causaꝫ si tn̄ exp̄mat manifeste friuolā non ualet appellatio. nō. Io. an. in. c. i. de app. li. vi.

¶ Attenta post appellationem legitimā sunt nulla ipso iure etiam si appellatio deserat̃. Inno. de elec. auditis Io. an. in. c. licet de sen. ex. li. vi. contrariuꝫ tenet glo. in. c. sepe. de app. de ꝑmo est tex. in. c. sup questionū. in fi. de offi. dele.

¶ An lapso tēpore appellationis ꝓsequende iudex a quo possit exequi sn̄iam pte non citata. cōtra quā fuerat ꝓnuntiatū. Io. de fantu. ii. q. vi. appellatione Inno. de ap. ex ratione. glo. final. & ibi Hosti. in. c. ꝑsonas. de app.

¶ An & qn̄ per actum gestum coram iudice a quo uideatur appellans recedere ab appellatione. doc. d̄ offi. deleg. gratum. de testi. cum uenissent. Inno. de testi. ipo olim. glo. & doc. de re iudi. quod ad cōsultatione. nō. in. c. cuꝫ uenissent. de eo qui mit. in pos. in glo. iii. doc. de reli. do. cum dilectus. de testi. significauerunt. aliqd de ap. cum teneamur. & c. sollicitudineꝫ. p Inno. in. c. pastoralis. § p̄terea. de offi. dele. in glo. magna. ultra medium.

¶ Si ꝓnuntiatur appellationem esse desertam potest bis a tali sententia appellari. nō. in clemen. ti. d̄ appellationibus.

¶ Licet causa sit cōmissa consulenda de consensu partium tamen a tali sententia sic lata secundū consilium potest appellari. Bar. in. l. i. § quesituꝫ. ff. de appel. Anto. de butri. in. c. intimasti. de appel. Bar. in. l. ex consensu. ff. de appell. & in. l. si conuenerit ff. de re iudi.

¶ An si petantur centum & iudex condempnet in quiquaginta. in aliis absoluit. postea cōdempnatus appellat. possit appellatus petere reformatione sententie ad totā summā. no. Arch. ii. q. vi. sunt quoꝝ ꝯsi. quandoq.

¶ Casus in quibus de iure non licet appellare. nō. docto. in. c. pastoralis. §. preterea. de offic. delega. glo. de appella. non solum. libro. vi. in. c. romana. §. sin autem. eodem ti. & libro glo. ii. q. oē. vi. in summa. glo. in. c. qua fronte. de appel. Specu. ti. de app. §. in quibus.

¶ An iudex inferior a principe possit committere causaꝫ appellatione remota. no. docto. de offi. dele. super questionum § i. & § si uero. glo. & docto. in

c. pastoralis. eo. ti.

¶ An iustificata appellatione iudex ad quem cognoscat de causa principali. glo & Archi. ii. q. vi. §. fi. in fi. nō glo que incipit hic patet. & ibi Io. an. de app. ut debitus. idem in c. fi. de iudi.

¶ An appellatio suspendat sniam uel effectuz snie suspensionis a beneficio. uide nō. p glo. de sen. ex. is cui. li. vi. in glo. fi.

¶ An ualeat cōmissio cāe appellatōis si nō fit mencio de iudice a quo Spe. ti. de app. §. de officio. ꝟsi. sed pone in cōmissione.

¶ Appellantes mittuntur ad iudicem a quo. cum grauamen non est repabile per alium iudicez. tex. & glo. de preben. dilectus. ii. & in. d. c. significauerunt de excep.

¶ Qui attentat aliquid cōtra suam appellationez ui detur illi renuntiaē. nō. in. c. ex parte. de rescrip. in glo. ii.

¶ An possit appellari ab iniqua taxatione expensarum. Inno. ꝙ sic de appella. sepe. Idem Bar. in. l. ab executore. ff. de appella. adde Inno. in. c. super eo ꝙ metus causa Bar. in. l. fi. C. quādo prouo. non est neces Bal in. l. ꝑperanduz. §. sin autem & l. sancimus. C. de iudi.

¶ An sit necessaria appellatio ab actu extraiudiciali uide Inno in c. i. d' his que fi. a ma. par. ca. & in. c. cum omnes. de consti. & idē in. c. ad aures. d' tempor. & in. c. cum olim de cau. pos. & proprie. & in. c. cum olim. de testi. de quo est casus in. c. concertationi de app. li. vi.

¶ An appellans potest ommissa appellatione prosequi causam nullitatis sententie. Lapus. in. c. licet. de appel. libro. vi. dn̄s Anto. de butri. in. c. dilecto. de appellatꝫ.

¶ An in cā appellationis reqratur noua litis contꝫ. glo. & doct. in. c. raynaldus. de testa. glo. ii. q. vi. si quis in quacunqꝫ. Spe. ti. de libel. obla. §. nūc dicendum in fine. & ꝟ. sed nunqd. C. de tem. app. l. fi. §. illud. Bar. in. l. ab hostibus. §. sed quid simpliciter. ff. ex qui. cau. maio. Cy. & Bar. in. l. i. C. ne liceat in una eademqꝫ cā tercio ꝓuo. nō. Bar. in l. cōquerebatur. ff. de re iudic. dn̄s Car. flo. in cle. i. de cā pos. & ꝓprie. q. viii. & in cle. fi. de ap. q. ix. de ap. per tuas adde glo. ii. q. vi. §. post secundā. q̄ dicit ꝙ libellus est necessarius & in c. si quis appellat ubi glo tangit quid de citatione.

¶ Si appellatē a ꝑtāte uel rectore ciuitatis debꝫ appellari ad illum qui illum instituit uel creauit. nō. x. di. quoniā. in glo. adde qd̄ nō. Bar. in. l. i. §. si quis ff. de appel.

¶ Que causa dicatur uel non dicatur legitima ad iustificandum appellationem. nō. glo. de appell. romana. §. ꝙ si. li. vi. Specu. ti. de appel. §. an quibus. ꝟ. sed quam.

¶ An i appellatiōe ab interlocutoria debeat exꝑmi causa in specie. uel sufficiat in genere. uide Inno. in c. innotuit. de arbi. nō. in. c. ii. de no. op. nū. Io. an in c. sup. eo de app.

¶ An statutio termini ad appellationem ꝓsequendam habeat uim dilationis. glo in. c. cuꝫ appellationibus. de appel. li. vi. c. abbate. de re iudi. li. vi. ii. q. vi. appellatore.

¶ Si appellatur ab episcopo qui cognoscit de causa ut comes an appellabitur ad superiorem iudicem ecclesiasticum uel secularem. nō. docto. in. c. romana. §. debet de appella. libro vi. Inno. in. c. solite. de maio. & obe. Bar. in. l. i. §. si quis. in appellatiōe. in ulti. q. ff. de app.

¶ An traditio apostoloꝝ habeat uim dilationis. gl'. in. c. cordi. de appellatio. libro vi. & docto. de appella. dilectus. Io. an in. c. cum appellationibus. eo titulo. li. vi.

¶ Clausula appellatōe remota. non tollit legitimas appellatōes. no. de resti. spo. ex conquestiōe in glo. penl'. de offi. dele. c. pastoralis. §. pterea. de re iudi. inter ceteras. doc. de ap. pastoralis. & c. ut debitus glo. ii. q. vi. ad romanam. adde qd̄ nō. Bar. in. l. i. §. deniqꝫ ff. ꝙ ui aut clam.

¶ Si epus delegat cām uni ex canonicis suis an ad uicarium suum possit appellari. uide Archi. in. q. ii. de consue. li. vi. qui tenet ꝙ sic. p illum tex. contrarium uidetur uerius. p c. ii contra unū ꝑmo rńso. d' offi. dele. li. vi. arguendo de recusatione ad appellationem quod uidetur ꝓcedere de appl' sup eo non obstante ꝙ idem sit tribunal per dic. c. ii. quia illud non est uerum qn̄ ordinarius delegat causam sicut dicimus in legato qui est ordinarius & delegato sedis apl'ice qui est in causa sibi cōmissa maior legato & quocuqꝫ ordinario de offi. ordi. pastoral'. de offi. dele. sane. ad materiaꝫ adde nō. p Laud. in cle. ii. de rescrip. ubi etiam uide p do. Car. flo.

¶ An in causa appellationis super crimine debeat uotari procurator fiscalis. dic ut not. Bar. in. l. i. in fine. ad turpil.

¶ Qualiter in cā appellationis fiat cōdemnatio expensaꝝ. no. doc. in. c. finem de do. & contu. glo. i. regula ignorantia. li. vi. glo. in. c. sacro. de sen. excōi. glo. ii. qōe. vi. qui se scit. §. patet. adde ꝙ appellans frustratorie debet condemnari in expensis. ut no. i dicta regula ignorantia quando sententia lata est ex eisdem actis ſm Bar. in. l. tutores. §. tutor. ff. d' admi. tu.

¶ Non excusatur quis a prosecutione appellationis licet pestis uigeat in loco iudicis ad quē. nō. gl. antepenul' & ibi Io. an. in. c. dilecti. de dona.

¶ An appellans debet probare se appellasse seruata iuris sollemnitate. uide Io. an. in. c. cum dilectus de elect. tex. in clemen. constitutionem. §. insuper. de electione.

¶ Appellari potest post decem dies a grauamine intellecto & successiue. docto. in clemen. causaꝫ. de elec. Compos' in. c. dilectus de rescrip. docto. in. c. ad reprimenda. de offi. or. Spe. ti. de app. §. restat. ꝟ. hoc modo.

¶ Iudex ad quem etiam partibus non uocatis pōt cognoscere an appellatio sit admittēda uel non. In no. in. c. interpolita. de ap. & in. c. pastoralis. §. ii. in glo. magna. de offi. delegatꝫ in. ꝟ. & debes stare. ubi etiam tractat de quibus hoc casu debet inquirere. iudex ad quem.

¶ An si quis negat se appellasse audiatur postea uolent prosequi appellationem. Pau. ꝙ non. in clemē. ficus de app.

¶ Appellatio non suspendit executionez iuramēti prius prestiti si seruari potest sine interitu salutis eterne. licet alias sit inuitum. no. Inno. de maio. & obe. dilecti. in. ii.

¶ A dicto testis non appellatur. Io. an. in. c. si celebrat. de cleri. excōi. minis. Archi. iii. qōe. vii. super glo. summe.

¶ An iniuste appellans dicatur iniuriari iudici. Io. an. in c. cum appellationibus. de ap. li. vi. doc. in c. ut debitus. de app.

¶ Ad quem debeat appellari a prelato exempto propter sententiam latam uel aliud grauamen illatum in membro non exempto. uide Inno. in c. ex ore. de priuile.

¶ Impetrans litteras super appellatione dicitur eam prosequi. de rescrip. ex parte. Io. an. eo. ti. dilectus. ii. Specu. ti. de rescrip presenta. § nunc impetrans. post principium.

¶ An sufficiat infra terminum ad prosequendum appellationem mittere nuntium licet aliter non prosequatur. Io. an. in c. cum sup. de re iudi. Inno in c. peruenit. ii. de app.

¶ An de his uel super his que committuntur conscientie iudicis possit appellari. uide glo. de accus. super his. Inno. in c. pastoralis. de rescrip. idem in c. conquestus. de feri. glo. in c. statutum. § assessorem de rescrip. li. vi. glo. in cle. i. de iurepatro. do. Anto de bu. in c. i. de consti.

¶ Quando dubium appellationis consistit iure potest iudex ad quem illam reicere sicut iniustam absque partis uocatione. de dila. littere. de app. sepe.

¶ Si alicui tollitur remedium appellandi a diffinitiua non uidetur tolli ab interlocutoria. uide Archi. in c. ut inquisitionis. de heret. li. vi.

¶ Qualiter in appellatione ab interlocutoria requiritur expressio cause & non diffinitiua. no. Io mo. in c. i. de sen. exco. li. vi.

¶ A grauamine incepto licet non perfecto potest appellari. glo. in v. illa. de ap. non solum li. vi.

¶ An appellatio interposita in uniuersitatem defendat singulares personas. uide Io. an. i. c. romana. in fi. de sen. exco. li. vi.

¶ Petens a iudice a quo libellum appellatorium dicens se illum uelle reformare uidetur renuntiare appellationi nisi aliter appareat aut protestetur. uide tex. ii. q. vi. si quis libellos.

¶ An per susceptionem termini coram iudice a quo quis uideatur renuntiare appellationi. no. de offic. delegati. gratum. Inno. de re iudica. quod ad consultationem. de testi. significauerunt. de appella. sollicitudinem. no. in c. si a iudice. de appel. libro vi. in glo. sup v. tenor.

¶ An appellatio domini uel superioris prosit subditis uel subiectis. no. Inno. in c. dilectus. de ap. Lap. in c. romana. § fi. de sen. exco. li. vi.

¶ An uicietur appellatio si appellans non facit induci copiam appellationis. Genze quod non. in clemen. cam. de elec.

¶ Condemnatus qui facit illud quod est consecutiuum appellationis licet appareat coram iudice a quo non intelligitur renuntiasse appellationi. secundum Inno. in c. pastoralis. de offi. deleg. bene facit in ar. l. iii. § scio. ff. de minor.

¶ An scriptura continens appellationem que presentatur iudici debeat esse autentica. Pau. in cle. cam. de elec. glo in c. i. de app. li. vi. alia glo in c. appellatio. eo ti. & li.

¶ Iudex ad quem non debet inhibere iudici a quo nisi uocatis partibus & summaria cognitione premissa. no. Inno. de offi dele. pastoralis. § preterea. in glo. magna circa fi.

¶ Quando dicatur appellatio incontinenti interposita. Lapus in c. i. de appella. libro vi. Archid. ii. q. vi. litigatoribus. Bar. in. l. i. § libelli. ff. de app.

¶ An accusatori intentante duas actiones diuersis libellis ad diuersa contra eundem si iudex uno contextu proferat sententiam in utraque a qua est interposita appellatio per uerba singularis numeri possit appellans petere retractationem utriusque sententie. Io. an. disputat in mercu. in reg. pluralis. li. vi.

¶ An iudex a quo qui statuit terminum ad prosequendam appellationem & fidem faciendam de prosecutione possit exequi sententiam lapso termino si fides sibi facta non fuerit. Frede. de senis consilio suo. xxxiii. glo. de appellatio. sepe. que incipit ut si lis.

¶ An appellatio facta ad alium iudicem quam ad quem debeat appellari ualeat. no. glo. in c. si is cui. de offi. delegati libro vi. Lapus in c. romana. de appell. eo. libro. & ibi Io. an. Archi. ii. q. vi. anteriorum. v. illo uidelicet.

¶ An apostoli sint dandi aperti uel sigillati. no. glo. i cle. si. de app. & ibi Pau.

¶ Quando appellatur a diffinitiua sufficit dicere uiua uoce appello. Bar. in. l. i. § libelli. ff. de appell. adde quod notat glo. in v. interlocutor. in c. i. de appella. libro. vi.

¶ An iudex possit reuocare grauamen post lapsum tempus tradendorum apostolorum. uide Io. an. in c. ut super. de app. li. vi. ubi etiam uide an post reuocatum grauamen debeat dare apostolos zc.

¶ An ualeat appellatio alternatiua. Archi. ii. q. vi. § post datam. glo. de elec. ut quis duas li. vi. & in c. is cui de offi. dele. eo li. Spe. ti. de app. § nunc tractemus. v. sed pone. do. de ro. decisi. xxxiii. aliqui allegant decisi. ccx.

¶ An sit necesse in appellatione exprimere ad quem iudicem quis appellet. Oldra. consi. cclxxxvii. tenet quod sic. Bar. contra. in l. i. § si quis ff. de ap. adde quod si appellans non exprimit intelligitur appellare ad immediatum superiorem quia gradatim est appellandum. no. Arch. ii. q. vi. anteriorum. Io. an. in c. ut debitus. i v. superior. de app.

¶ Delatio iudicis a quo reddit nulla attentata & ante delationem & post. glo. antepenul. in c. dilectus de appella.

¶ Post missionem nuntii ad iudicem ad quem reuocatur quicquid factum est & etiam ea grauamina que processerunt nuntii missionem. Inno. in c. ut debitus. de app. in v. nuntium. circa fi.

¶ Si appelletur ad archiepiscopum ad legatum & ad papam quis erit iudex in tali appellatione. uide Arch. ii. q. vi. anteriorum. v. illo. Spe. ti. de ap. § nunc tractemus v. si quid si.

¶ Si amicus meus appellat nomine meo an ualeat mihi ratificatio. dic quod sic. dummodo intra decem dies. uide glo. & Archi. ii. q. vi. non solent. glo. de elect. c. i. libro vi. & in c. ut circa. in glo. in v. alioquin. eo ti. & li. Io. an. in cle. i. de elec. li. vi. facit. l. beneficiorum. cum materia. ff. rem ra. ha.

¶ An in termino statuto appellanti ad presentandum se iudici ad quem compelli possit appellans coram ipso agere. Archid. quod non. ii. q. vi. appellatione. Spec. ti. de appella. § nunc breuiter. v. ii. item pone prefixus.

¶ An deferens appellationi possit agere de nullitate. glo. quod sic in c. licet. de sen. exco. li. vi. Bar. in

l. si expressim. ff. de app. & in. l. si expressim. ff. de re iudicata. idez in. l. i. C. qñ ꝓuo. non est necess. adde an coram iudice appellationis possit agi de nullitate. quod notant docto. in. c. dilecto. de appella. & per Abba. in. c. sepe. eo ti. tex. & glo. in. c. licet. de sen. excõi. li. vi.

¶ An in causa appellationis pendente noua causa possint deduci que non fuerunt in appellatione expressa. Arch. ii. q. vi. in fi. sup glo. pe & doc. de. ap. constitutus. adde ꝙ in appellatõe ab interlocutoria non pôt quis ꝓsequi alias cãs q̃ expssas. nõ. Bar. in l. i. ff. de no. op. nunti. uide in cle. appellanti. de app. & quod ibi nõ.

¶ Judex a quo assignans terminũ ad ꝓsequendum appellationem non dicit cognoscere de articulo appellationis. tex. in. c. ꝓuida. de elec. li. vi.

¶ Si a sentẽtia iudicis condemnatus in. x. appellet & iudex ad quẽ repetit quinq; tantũ haberi in illis solis confirmabit sententiã ẜm Hostien. in. c. raynucius. de testa.

¶ An condẽnatus de crimine appellans possit interim ꝓmoueri uide. ff. de mu. & ho. l. reus. § li.

¶ An iurans stare sñie iudicis pôt non ob iuramento appellare nõ glo. vi. q. iii. ꝙ semel & ibi Arch. Lapus in. c. cum dilectus. de arbi.

¶ An recusans iurare de calũnia audiat appellans. nõ. Inno. in. c. pastoralis. de offi. dele. Spe. ti. de ap. § qualiter. ℣ porro.

¶ An iudex a quo possit ꝓnuntiare appellationem desertam lapso tempore ad ꝓsequendam. uide Io. de fantu. ii. q. vi. super glo. fi. adde quod nõ. Inno. & Hosti. de appel. constitutus. Idem in. c. pastoralis. §. preterea. de offi. delega. in glo. que incipit. ut simul. de appel. sepe. Specu. ti. de appẽ. § nuc ostendendum. ℣ xxxiii. glo. ii. qõe. vi. ad romanã. de ap. sollicitudinez. in glo. sed queritur. in. c. ut debitus. de appel. in glo. colligitur. Io. an. in. c. si a iudice. de appel. li. vi.

¶ An appellans possit expresse renuntiare appellationi interposite. Hosti. de crimi. fal. c. finali. Io. an. de appella. interposita. Arch. ii. qõe. vi. si quis libellos. dic ꝙ non potest in preiudicium appellati. nõ. Inno. in. c. ex parte. de appel. & do. Bal. in. l. postq̃ liti. C. de pac.

¶ Quando non potest haberi iudex superior ad quem sit appellandum. uide Bar. in. l. i. §. si quis. ff. de appella.

¶ An iudex a quo possit cognoscere si causa appellationis sit legitima uel non glo. ii. q. vi. ad romana facit de ap. sollicitudinẽ. in glo. sed querit. c. ut debitus. de app. in glo. colligitur.

¶ Si iudex ecclesiasticus & secularis simul ꝓnuntiant appellabitur ad ecclesiasticum. Bar. in. l. i. §. si quis. ff. de app.

¶ An sit necesse ꝙ appellans impeditus in primo fatali faciat sibi illud assignari in secundo. uid. tex. in. c. ex rõne. de ap. & c. significante. Io. an. in addi. Spe. ti. de ap. sup ꝑtica. & in. c. constitutus. de app. adde nõ. in auth. ei qui. de temp. appel.

¶ An appellatio comprehendat accessoria illi negocio super quo interponitur. de appellatio. dilectus. ℣ preterea.

¶ An remissio fiat ad iudicem a quo nõ iustificata appellatiõe. nõ. de testi. dilecto. Ite fit ut ipse emendet ꝙ male fecit non ut de causa cognoscat. no. glo ii. q. i. c. notum.

¶ An plus operetur appellatio q̃ protestatio nõ. glo. in. c. cum. m. de constitut. Inno. de maiori. & obe. dilecti.

¶ Cuius sumptibus sint tradendi apl'i. nõ. in clem. quis. de app. in. ℣ oblatos.

¶ An appellatõ sit actus iudiciarius. Bar. in. l. si expressim. in. iii. col. ff. de appella. & in. l. creditor. in prin. eodem ti.

¶ Appellatiõe pendente non debet fieri executio. sententie nõ. in. c. uenientes. de iureiuran. in glo. fi. Inno. de offi. dele. querenti.

¶ Quot sunt requisita ad iustificationẽ appellatõis ab interlocutoria. Arch. ii. q. vi. non ita.

¶ Jn libello appellatorio potest peti coraz iudice a quo reuocari attentatũ Inno. de excep. dilecte.

¶ An iudex qui successit reo contra quem ꝓnuntiauit potest ꝓsequi appellatione per illum interpositã. Spe. ti. de sen. §. quoniã. ℣ quid si ꝓcurator adde glo. in. l. i. ff. de except. rei iudi. faciat. l. fi. ff. de inoffi. testa.

¶ An renuntiãs tacite appellatõi interposite infra decez dies possit iterato appellare ante lapsuz illoz decem diez. uide Inno. & Hosti. de app. sollicitudinem. glo. ii. q. vi. §. si uero.

¶ Renũtians appellatõi a grauamine non pôt iterũ ab eodem grauamine appellare. licet bene a diuerso glo. & Arch. ii. q. vi. sed his. § uerum.

¶ An a sñia auditoris camere possit appellari. nõ. glo. in clemen. i. de sequest. Pau. in clemen. auditor. de rescript.

¶ An ab archiepo ad cõcilium ꝓuinciale appellari possit & ecõtra. uide. xvii. di. multis. glo. in. c. a collatione. de app. li. vi.

¶ Appellatio non suspendit executionem sñie excõicationis. dictum est Inno. in. c. ab excõicato. de rescrip. & in. c. pastoralis. de app. & in. c. qua frõte eo. ti. & in. c. sacro. de sen. excoi. contrarium uidet in. c. i. de his que ui metusue. cã. li. vi. adde. xi. qõe iii. §. nemo contemnat. & aduerte quia licet a sñia excõicationis non appelletur pôt tamen appellari a sñia qua declaratur quem incidisse in excoicatione ꝑ no. in cle. i. §. si quis. de sequest. ꝑ Genze. & ibi ꝑ do. Car. flo. q. ulti. qđ bene no. quia allegaui in concilio basilien. & fecit mihi honorem.

¶ An si appellatio ab interlocutoria sit manifeste frustratoria possim postea appellare iterum a diffinitiua. glo. in clemen. constitutionem. § nuper. de elec. facit incontrariũ glo. in deme. fi. in. ℣ ꝑemptoria. de app. Io. an. in. c. decem. de app. Arch. ii. q. vi. sunt quoz.

¶ Non uiciatur appellatio licet apostoli non petantur eodem contextu quo interponitur appellatio. glo. in. ℣ appellar. in clemen. i. de appel. & ibi Pau. Genze. in clemen. ii. eodem ti. in glo. in. ℣ contextu. Archi. ii. qõe. vi. anterioz. ℣ si. si quis ipsius tex. & glo. ii. qõe. vi. biduuz. ℣ dies. Bar. in. l. i. §. libelli. ff. de appella.

¶ Judex a quo nõ potest exequi sententiaz nisi primo citet appellantem si appellatus dicit exequendam quia appellans non est infra tempus ꝓsecutus. Lau. in cle. sicut appellationẽ. de ap. Io. an. de ap. ex rõe. & c. ꝑsonas.

¶ Jn appellatione a diffinitiua nil operatur delatio uel non delatio iudicis. Specu. ti. de appella. § qualiter. ℣ porro.

¶ An si in instrũ continet iudicem recepisse appellationẽ ꝑ hoc uideat illi detulisse. Spe. ti. de app. §. nunc dicamus ꝟ. fi.

¶ An appellans debeat dimittere iudici libelluȝ in quo continet appellatio. glo. ꝙ sic. ii. q. vi. biduum. ꝟ. dies. opti. tex. in. l. eos. §. si uero. C. de ap. & in. c. appellatio. de ap. li. vi.

¶ Admittit appellatio interposita ꝑpter ꝑiudiciuȝ qđ de facto possit assignari licet quo ad iuris effectum non ꝑiudicaret no. glo. đ ma. & obe. dilecti. & ibi nõ ꝑ doc.

¶ Iudex a quo non põt ꝓrogare terminũ quẽ assignauit ad appellationeȝ ꝓsequendã. nõ. in. c. sepe de app. in glo. in. ꝟ. peremptorii.

¶ Si quis bis appellat ab una sententia primo uiua uoce. secundo in scriptis quam debeat prosequi. nõ. Bar. in. l. cum ꝓcurator. §. si dñs. ff. de no. oper. nunt. Bal. x. col. quo tempo. mile. inuesti. c. i.

¶ Propter suuȝ ꝑiudicium potest quis appellare a sententia inter alios lata. Bar. in. l. a sñia. §. idem rescripsit. ff. de ap. Lapus. in cle. cãm. de elec. adde quod dicam infra.

¶ An a precepto prioꝝ ciuitatis possit ad potestatem ciuitatis appellari. uide Bar. in l. i. §. solent. ff. quando appel. sit. in ciuitate ꝑusii ubi ego fui gubernator pro sanctissimo dño nostro Nicolao papa quinto. a prioribus appellabatur ad me & non ad potestatem.

¶ An ab iniquitate legis uel statuti possit appellari. uide Bar. in. l. si res. in ꝑma col. ff. de ap. recipi.

¶ Si in ciuitate non est iudex appellationis põt a ꝑtãte ciuitatis appellari ad priores ciuitatis Bar. in. l. ii. §. si quis in appellatione ff. de app. & in. l. ii. ff. de annu. lega.

¶ Que dicatur frustratoria appellatio. uide glo. i cle. si ante. de dol. & contu. Io. an. de iudi. qualiter. adde Cy. in. l. i. C. de aduo. diuer. iudi. Bar. i. l. ii. ff. de re iudic. Io. an. in regula iuꝛ ignorantia. li. vi. in mercu. de app. cum appellationibus friuolis. li. vi. ii. q. vi. ad romanam. in glo.

¶ Puniendus est iudex qui recipit friuolas appellationes. glo. ii. q. vi. ꝟ. si quis etiam ausus.

¶ Si appellatur in casu a iure prohibito non ualet delegatio cause nec ualet processus. Io. an. de consue. c. ii. li. vi.

¶ An appellans ꝑmo ab interlocutoria deinde a diffinitiua uideatur per secundaȝ recedere a prima. nõ. Inno. de app. bone. & c. delicto uide doc. in cle. i. §. similiter. de re iudi.

¶ An cause appellationis possit delegari. glo. in. c. sup questionũ. §. intentõis. & ibi doc. de offi. dele. Bar. in. l. i. §. i. ff. qñ & a quo app. sit doc. in aut. ad hec. C. de iudi. habet cõsuetudo ꝙ tales cause delegantur ꝑ curiam.

¶ An ualeat hec appellatio appello ad iudicem cõpetentẽ. nõ. glo. in. l. cum ꝓponas. C. đ bo. auc. iudi. poss. & in. l. qui rome. §. seya. ff. de uerbo oblig. Io. an. in. c. si is cui. de offi. delega. li. vi. & in regula in alternatiuis. eo li. Bar. in. l. i. §. si quis in appellatione. ff. de appel.

¶ An appellans ab episcopo ad iudicem maiorem alio non expresso intelligatur appellare ad papam. uel ad archiepum. Spec. in ti. de appel. §. nũc tractemus. ꝟ. si. quid si appellans. concor. quod dixi supra uidelicet ꝙ in dubio intelligitur appellare ad immediatum supiorem.

¶ An existens in carcere appellans remittẽdus sit ad iudicem ad quem uel retinendus quousq; iudex ad quem ꝓnuntiauerit. Bal. in. l. minime. C. de app. Cy. in. l. eos. §. ne temere. eo ti. uide nõ. in. l. si cui. §. fi. ff. de app. & in. l. i. C. ubi de cri. agi oppor. & in. l. i. ff. qñ app. sit. Inno. in. c. ut fame. de sen. ex. adde quod nõ. dñs Car. flo. in cle. i. de cã pos. & ꝓprie. in ii. q per legistas. in. l. eos. §. super his. & in. l. minime. C. de app.

¶ An tpus. x. dieꝝ datum ad appellandum sit utile uel continuũ. nõ. glo. ii. q. vi. anterioꝝ ubi concluditur ꝙ est utile quo ad iniciuȝ. sed continuũ quo ad ꝓgressum. ff. qñ app. sit. l. i. §. biduũ. & ibi no. adde đ app. concertationi. li. vi. in aut. de colla. §. ad hec colla. iiii. glo. in cle. i. de do. & contu. glo. in. c. cupientes. §. ꝙ si ꝑ. xx. de elec. li. vi.

¶ Quando incipiat currere tempus datum ad appellandum a sententia que lata est sub conditione. nõ. in dicto §. biduum. de quo etiam. ii. q. vi. §. biduũ. in glo.

¶ Quot requiruntur ut ualeat appellatio. dic decẽ de quibus nõ. in. c. cordi. de ap. li. vi. ii. q. vi. nõ ita. ubi Archi.

¶ Quid sint apl'i qui petuntur per appellantem. & quot eoꝝ spẽs. nõ. in. c. i. de ap. li. vi. l. i. ff. de libel. dimisso nõ. in cle. ii. de app. Spe. quarta parte. ti. de app. §. sequitur.

¶ An a sententia regis lata in regno suo possit appellari. dic ꝙ non sicut nec a sententia imperatoris Bal. in prohemio. ff. Spec. in ti. de appel. §. uidendũ restat. ꝟ. a quibus circa finem ubi dicit ꝙ a sententia regis francie non appellatur. contrarium tenet Alb. C. de app. sup ꝑtica.

¶ An a sñia arbitri potest appellari. nõ. Bal. in. l. i. C. de arbi. Ange. in. l. si seruus pluriũ. §. ii. ff. de le. i. Bar. in. l. si societateȝ. §. arbitroꝝ. ff. pro socio. nõ. ii. q. vi. a iudicibus. in glo. pe. ꝑ doc. in. c. quintauallis de iureiurando. Anto. de bu. in. c. dilecti. de arbi. adde Spe. ti. de ap. §. ii. ꝟ. xvi.

¶ An sufficiat iudiceȝ appellatõis ꝓnuntiare bene appellatũ. no. glo. in. l. officiũ. ff. de leg. iii. nõ. in. l. eos. C. de app.

¶ An a sententia missionis in possessionem possit appellari. notant moderniores in. c. cum ad sedem. de resti. spoli.

¶ An appelletur a sñia lata in possessorio. nõ. in. l. i. C. si de momen. pos. Bar. in. l. ii. ff. đ appel. reci. glo. docto. in. d. c. cum ad sedem. glo. ii. q. vi. sunt quoꝝ. ꝟ. de possessione. & cõiter tenetur ꝙ sic. de iure canonico plene per do. Car. flo. in cle. i. de sequestra. i. q. ii. oppo.

¶ Qñ & qualiter ꝑ actus gestos corã iudice a quo quis uideatur renunciare appellatõi. nõ. in. c. gratum de offi. dele. de app. sollicitudinem de eo qui misit in pos. cum ueuissent. ubi est glo. nobi. & ibi per dñm Anto. de butri. & alios modernos. adde ꝙ ꝑactum gestum coram iudice a quo dolo ipsius iudicis non inducitur appellatõis renuntiatio. tex. est secundũ unaȝ lec. de resti. spoli. cum dilectus. adde alias limitationes. de resti. spoli. olim. & de re iudica. ꝙ ad consultationem.

¶ An ñ iustificata appellatiõe iudex ad quẽ possit agnoscere de expensis factis tam in cã appellatõis

q̃ in causa principali. casus uidetur q̃ sic. in. c. cum uenissent. de eo qui mit. in pos. de ap. rephensibilis. & c. nicolao. & ibi nō.

¶ An a grauamine de futuro possit appellari. uide Inno. de testi. significauerunt. de appell. consuluit ii. & c. ex parte. & c. super eo. nō. de appella. cordi. libro vi. & in. l. ante sententie tempus. C. quor. ap. non reci. uide glo. & doc. in clemen. sicut. de appel. ubi bona glo.

¶ An si iudex a quo efficit iudex ad quē uel illius iurisdictionis possit ꝺ iustitia uel iniustitia sue snie cognoscere. glo. & doc. in. c. q̃relā. de elec. glo. in. l. filius. ꝗ. fi. ff. de inoffi. testa. glo. & Bal. in. l. eos. C. de app. doc. in. c. i. de re iudi. glo. iii. q. vi. ꝗuis. ff. ꝺ iurisdic. om. iudi. l. pretor. Spec. ti. de appel. ꝗ. nunc tractemus. in fi.

¶ An ei qui condemnatus est ex pluribus criminibus si a quibusdam appellat possit nichilominus de aliis pena imponi. habet. ii. q. vi. si quis ex plurib᷑.

¶ An a iudice dato de consensu partium potest appellari. glo. q̃ sic. ii. q. vi. a iudicibus. & ff. de appel. l. ex consensu.

¶ An a snia uicarii pōt appellari ad epum. tex. est q̃ non. adeo q̃ non ualet contraria cōsuetudo. de cō sue. c. ii. li. vi. qđ intellige de uicario pncipali. secus in foraneo. no. glo. in cle. ii. de rescrip. & in. c. romana. de app. li. vi.

¶ An a uicario foraneo potest appellari ad uicarium principalem. dñs Car. flor. tenet q̃ sic. in. d. cle. ii. in. xxiii. q. adde quod no. Bar. in. l. precipimus. C. de appel.

¶ An ad ualiditatē appellatōis a grauamine sufficiat q̃ iudex a quo grauet re licet nō animo. dic q̃ sic. de offi. dele. significantibus. ꝺ excep. dilecte. & c. significauerunt.

¶ An ualeat statutum uel consuetudo q̃ ab interlocutoriis non liceat appellare. uel q̃ non possit ab eis appellari nisi ꝓut ius ciuile disponit. Io. an. late in. c. ii. de app. li. vi. docto. de iureiuran. ueniens. Bar. in. l. ii. ff. a qui. ap. non licet. & in. l. ii. ff. de aq̃ plu. ar. Io. an. in addi. Spe. ti. de ap. ꝗ. nūc tractem᷑. iuxta ꝑn. iii addi. magna. Bal. in. l. i. ꝗ. quibus. C. de no. codi. compo.

¶ An & quando partes possunt renuntiare ꝑtāti appellandi. tex. & ibi nō. in. l. fi. in fine. C. de temp. app. doc. in. c. pastoralis. de app. Inno. de arbi. innotuit. glo. de deci. ex multiplici. de arbit. dilectus. in glo. fi. Io. an. in. c. ii. de app. li. vi. Specu. ti. de app. ꝗ. in quibus. ꝟ. quid si conuenit. & ꝗ. fi. in fi. do. de ro. conclusiōe. cclxxxi. adde de ap. directe. ii. q. vi. ꝗ. si uero is qui.

¶ An ab arbitris electis fm dispositionē iuris cōis uel municipalis possit appellari. nō. Bar. in. l. i. C. de no. codi. compo. & in. l. ii. C. de arbi. & in. c. ab arbitris. de offi. dele. li. vi. do. Anto. de bu. & moder. i. c. quintaualle. de iureiuran. in. xxv. dria inter arbitrum & arbitratorem. & idem do. Anto. in. c. cum dilecti. de arbitris.

¶ An causa appellationis & principalis censeatur eadem cā. no. ii. q. vi. post secunda. & c. si epus. vi. q. iiii. oĩus.

¶ An iudex a quo possit abreuiare tempus iurꝭ ad ꝓsequendum appellationem. dic q̃ sic ex causa. de re iudi. q̃ ad consultationem. de app. cum sit romana. ubi habetur q̃ tempus ad ꝓsequendū est annus & subsistente legitimo impedimento est biennium quod uero sit illud impedimentuꝫ nō. in. c. ex rōne de app. glo. in cle. sicut. eo. ti. Spe. ti. de app. ꝗ. nunc breuiter.

¶ An ab eo qui petit decimas possit appellari. uidetur q̃ nō. de cleri. tua. in fine. glo. ii. q. vi. nulli. sup ꝟ. tributum.

¶ An ad ualiditatem appellationis sit necesse eam intimare appellato. & si sic an talis intimatio haberet locū qn iudex defert appellatōi. no. glo. in cle. i. & ibi doc. de app.

¶ Que sit pena iudicis non dantis apl'os. nō. in. l. quoniā. C. de app. & in cle. ꝗuis. ꝗ. ii. de ap. ubi uide quando dicatur iudex non dare. uide. c. ab eo. de appel. libro. vi.

¶ Qn petantur reuocari attētata post appellationē interpositam. nō. Inno. & doc. de ap. dilecto. Inno. de ap. consuluit. ii.

¶ An & qn exceptio pemptoria nō opposita in cā principali possit opponi in cā appellatōis nō. in. l. per hanc. C. de temp. appel. & in cle. testibus. de testi. no. de re iudi. inter monasteriū. in glo. fi. & ibi Hosti. do. Anto. de bu. & ibi moder. in. c. ad audientiam de rescrip.

¶ An remotio appellationis in rescripto tollat appellationem que interponitur a manifesto grauamine. dic q̃ non. glo. est nobi. qua tene menti in q. ex conquestione. de resti. spo. ꝓ quo allego tex. in c. inter ceteras. de re iudi. adde no. in. c. pastoralis. de appellatio.

¶ Quis debeat ꝓbare in cā appellatōis an appellās sniam iniustā an is qui obtinuit sniam iustam. glo. de renunt. in pñtia. ubi etiam doc. de ꝓba. quoniam contra. l. hu qui ad ciuilia. C. de ap. ubi glo. & Bar. adde qđ dicam infra.

¶ Si in actis apparet appellationeꝫ interpositaꝫ an presumat q̃ intra dece dies sit iterposita. Io. an. in c. romana. de appel. li. vi. Spe. ti. de appel. ꝗ. de officio. ꝟ. penul. Compos. de elec. cum dilectus. in line qui dicit q̃ non. ꝓ quo uide bonum tex. in. c. significauerunt. de testi. faciunt nō. p Bar. in. l. sciendum. ff. de ꝟ. obli.

¶ Qualit iudex a quo qui nō detulit appellationi rescribere debeat iudici ad queꝫ. nō. ff. de app. reci. l. sciendu. glo. vi. q. iiii. oĩus.

¶ An notorius criminosus audiatur appellās a sententia lata super illo crimine. dic q̃ non. ut. C. quo. appella. non reci. l. ii. de appella. cum sit romana. in fi. & c. puenit. ii. q. vi. ꝗ. nullus. & ꝗ. sunt quoq.

¶ An officialis dampnatus a suo iudice in officio possit appellare. no. ii. q. vi. ꝗ. nulli. ubi uidet tex. cum glo. q̃ non.

¶ Intra quantum tempus debeat appellans petere apostolos & quando illud tempus incipit currere. nō. in. l. i. ff. de libel. dimisso. in. c. ab eo. de appel. li. vi. uide in clemen. ii. de appel. ubi habetur q̃ intra xxx. dies a tempore appellationis interposite scdm doc. licet glo. ibi dicat aliter. adde do. de ro. conclusione. xxxii. qui limitāt pdicta esse uera qn appellatio est facta in pñtia iudicis. alias currunt a tpe intimatiōis facte iudici a quo interposita est appellatio quod est notandū.

¶ An deferens appellationem dicatur uerus contumax. ita q̃ non audiatur. no. de appel. ꝑsonas. in. c. pirecte. adde quod dixi supra. & quod nō. doc. i. c.

reprehensibilis.de appel.

¶An aliquo casu iudex a quo post interpositam appellationem habeat iurisdictionem.nõ.de appel. cum teneamur.

¶Aliquos casus ponit doc.in cle.i.de sequest altos ponit Spec.ti.de app.§.pe.in pn.glo.& Inno.in.c. fi.de ma contrac.contra inter.ec.uide tex.de app. constitutus.nõ.in.c.nõ solum.eo.ti.li.vi.in glo.su per.℞.quicqd.

¶An excõicatus appellans põt a iudice a quo pete re absolutionẽ non renũtiando appellatõi.nõ.Inno. in c.qõni.de app.& ibi doc.& in.c.qua fronte.& i c.sollicitudinẽ eo.ti.

¶An sententia confirmata per iudicem appellationis debeat executioni mandari per ipsũ uel per iudicem a quo glo.& docto plene de offi.delegati. pastoralis.§.preterea.de appel.cum in ecclesia.ubi etiam glo.Car.flo.i cle.i.de re iudi.in duabus ulti ma.qõnibus.

¶An collatio beneficii facta alicui per ordinariũ post appellationem interpositam per capitulum ne si conferatur beneficium quia homicida uel alias incapax.& an oblata probatione ueniat reuocanda collatio.& an interim illi tanquam canonico pendente appellatione sit respondendum.nõ.Inno & doc.in.c.cum inter canonicos de elec.& in.c.constitutus.de app.

¶An citatio ad locum nõ tutum prebeat iustã causam appellandi.nõ Inno.de appell interposita uide tex in c.ex parte.de appellatio quem tex.habui in punctis padue tempore examinis mei.& simul cuz illo habui in iure ciuili.l.ancille.C.d fur.& sic uno die in utroq iur fui examinat° & licentiat°.& uide ad materiam.iii.q ix hortamur.xxxiii q.ii.fine.

¶Quem terminũ assignare possit iudex a quo est appellatũ ad iter arripiendũ.& ad se psentandũ iudici ad quẽ.nõ glo.in cle.i.de app.& ibi p do.Car. flo q.xxix.non aũe assignat terminus ad psequendum seu finiendũ.de app.ex insinuatione.fallit in papa.tex.est iuncta glo singulari.in.c.cum olim.d dolo & contu.

¶An iudex a quo tenet dare appellanti copiã delationis.dic q sic.de app.intimasti.adde nõ.p doc.in c.ii.§.i.de app.

¶An iudex qui detulit appellationi possit delationem reuocare.nõ.doc.de app.constitutus.Io.an.in c.cu n appellatõibus.de app.li.vi.& in.c.meminimus de accusa.

¶Appellationi a diffinitiua iudex debet deferre. secus ab interlocutoria quia in illa exprimit cã.de quo in.c.cum appellatõibus & in.c.nõ solũ de ap. li.vi.de usuraru uenientes.nõ.do.Car.flor.in cle. i.de dolo & contu

¶An sola delatio iudicis a quo deuoluat totũ negocium & omnẽ iurisdictionez ad supiorem.no.in.d. c.cuz appellatõibus.do.Car.flo.in d.cle.i.q.v.ubi plene Spe.ti.de ap.§.qualiter.℞.porro.in fi.&.℞. quod autem dixi.

¶An possint in una eademq cã simul plures appellare.no.doc.in.c.bone de ap.

¶An iudex a quo assignando terminuz appellanti uideat deferre appellationi.dixi.s.adde no.p do. Car.flo.in cle.i.de dolo q.iii.

¶An confessus audiatur appellans.nõ.glo.& doc. de ap.cũ speali §.porro.glo.& Bar.in.l.ii.C.quor ap.non reci.& in.l creditor.§.iussus.ff.de ap.glo. ii.q.vi.sunt quoq.de ap romana.li.vi.glo.ii.q.vi. quicũq.Spe.ti de ap.§.in qbus & in ti.de confess. §.postremo.plene p do.Anto d bu.& moder.in.c. uestra.de coha.cle & mul.adde qd nõ.Bar.in.l cõstitutiões de ap.ff.

¶Si factũ est statutũ in piudiciũ singlaris persone an debeat appellare uel sufficiat sola contradictio. doc.de consti.cum omnes.ubi concludit q sola contradictio sufficiat absq appellatiõe.

¶Si appellatum est a grauamine & iudex non detulit appellationi non ualet appellatio nisi etiam appellaretur a reiectione uel a non delatione appellationis.quod dicit nõ.in clemen.i.de dolo & contumacia.ubi doctores & maxime dñs.Car.flo. in.iii.qõe.

¶Quociens licet ab una eademq sententia appellare dic q bis.C.ne lice in una eademq causa tercio pUo.de app.sua nobis quod intelligo ab eadem psona.Spe.ti.de ap.§.quoq.in pn.

¶An ab epo habente iurisdictionem tpalem a pncipe seculari uel bona temporalia sit pretextu talis iurisdictionis uel bonoR temporaliũ appellandum ad ipsum principem uel ad superiorem ecclesiasticum nõ.glo.de ma.& obe.solite Inno.& docto.de iudi cetez de appel.romana.§.debz.li.vi & quod ibi no.glo.in.c.ii.de delict.pue.tenet q non ad regem sed ad papam est appellanduz ego dum fui legatus in regno fracie tempore.s.dñi Eugenii pape quarti uidi seruare contrarium & sepius damnaui illam opinionem.

¶An auditor datus ad cognoscendũ de appellatõe possit de desertione cognoscere.nõ doc.de ap.sepe dñi de ro conclusione.cxlviii.

¶An procurator teneatur appellare a sententia contra se lata procuratorio nomine & appellationem prosequi docto.& glo.de procu.non iniuste. C.eo.l inuitus.ubi glo.& docto.Arch.de testa.romana.li.vi.

¶An ualeat appellatio interposita ante iudiciũ ceptũ & an psumatur fraudulenter interposita.no.de alie. iudi mu.cã.fac.in.c.i.

¶In causa appellationis necessaria est citatio peremptoria.dictum est Inno in.c ecclesia sancte marie de consti.

¶An iudex appellatõis teneat sequi consuetudinẽ fori iudicis cãe pncipalis uel ptium uel ppriĩ.Inno. & doc de cosnue.sup peca.de testa.raynucius.ubi p Inno.& alios.

¶An a delatiõe iuramẽti possit appellari.Bar.in l. in actiõibus.ff.de in lit.iurã.& in.l.intra utile.ff.d mino Inno q me ca.in.c.ii.

¶An appellans a diffinitiua uideatur tacite dicere sententiam esse ualidam.no.in.l.iii.§.falsus.ff. rem ra habe.& in c.i.de re iudica.& in clemen.i. de dolo & contuma.no.Bar.in.l.i.C.quando puo. non est neces.

¶Que sit forma sententie in causa appellationis. no.in l.eos.C.de pp.& in.c.raynaldus.de testa.& de fide instru.cum Iohannes Specu.in ti.d proba. §.ut autem.℞ in iudice.& in ti de ap.§.de officio & ibi p Io an.

¶An a subdelegato sit appellandum ad primũ delegantem uel ad delegatum.nõ in.l.i.ff.quis & a quo & de offi.delega.super questionũ §.porro.ii.

que. vi. in glo summe. & est conclusio q ad primū delegantem si delegatus in totū subdelegauit. secus si sibi aliquid reseruauit. dic ut ibi. & in. l. i. C. qui p. o sua iuris.

¶ Quid operetur delatio iudicis facte appellatiōi friuole uel nulle. habetur in. c. ex litteris de ma. cō tra. cōtra interdic. ec. & in. c. cordi. de appel libro vi. & in. c. de priore. p do Car. de appel. ii. q. vi. ad romanā in glo.

¶ An a seculari iudice possit aliquo casu appellari ad ecclesiasticū nō. de iudi. nouit. de ap. si duobus. ii. q. vi. omnis oppressus. in glo.

¶ An sicut ad papam potest appellari ommisso me dio. de ap. dilecti. ii. q. vi. quisqs uestrū. ita ad legatum. glo. tenet q sic. in palle. c. si quis. uide qd dicā infra sub dictione legatus.

¶ An appellans potest cogi ad prestandum cautionem de prosequenda appellatione dic q non. ii. qōn vi. appellātes. & est pallea. & c. ad rationū in tex. & glo. et. c. arguta. et. C. d appel. l. eos. in quibus uidet concludi q non. in causa ciuili. in crimine uero est custodiendus si est suspectus nec possit pstare fideiussores.

¶ An littere impetrate per appellantem sint cōmunes etiam appellato. dic q sic. de app sepe. & c. oblate. et c. nicolao et c. īterposita. et quod nō. Inno. in. c. cordi. eo. ti. li. vi. in glo. et per doct. in clem. i. de causa pos.

¶ An submittens se protectioni sedis apostolice habeatur pro appellante nō. de ap. ad audientiam.

¶ An appellatio pōt interponi die feriata. dic q sic casus est in. l. i. C. de fer. nō. glo. in. c. fi. de feriis.

¶ An a snia absolutoria ab obseruatione iudicii possit appellari. claruz est q sic. de quo uide in. l. ticia. ff. de accusa.

¶ Que sit forma appellationis interponende a tercio ratione sui interesse. habetur. ff. de appel. l. a sententia. Spe. ti. de teste. §. satis. ꝟsi. quid si a sentētia Inno in. c. cum super. de re iudica Bar. in. l. si pluso rio ff. de appella. adde q licet causa cōmittatur appellatione remota tamen auditur tercius appellans pro suo interesse. dictum est Bar. in. l. i. §. interduz ff. a qui. appel. non licet. casus est in. c. super eo. de offici. delega.

¶ In omnibus casibus in quibus aliter non appellatur potest appellari si fiat condēnatio ad interesse ratione rei nō restitute. Bar. in. l. creditor. §. iussus ff de appel.

¶ Coram supiore examinandū est an debuerit deferri appellatōi uel non. ff. de ap. l. constitutionē.

¶ Appellans ab interlocutoria est uere contumax et non est amplius citādus. uide Bar. in. l. qui rome §. seya. ff. de ꝟ. ob.

¶ Formā ptestationis eius qui p metū iudicis non appellauit. ponit Bar. in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de no. op nunti.

¶ An iudex a quo appellatur sit coram iudice ad quē citandus. uide Bar. in. l. i §. reus. ff. ad turpil.

¶ An in causa damni infecti possit appellari. notat Bar. in. l. iiii. §. hoc autem iudicium. in fine. ff. de dam. infect.

¶ An ualeat appellatio si quis compellitur residere in ecclesia sua Spe. ti. de ap. §. ii. ꝟ. xxii.

¶ An eo ipo q appellās succubuit uideat frustratorie appellasse. nō. Bar. in. l. fi. ff. de re iudi.

¶ An reo decedente infra terminū appellatōis appellatione nō facta pena transeat ad heredem. nō. Bar. in. l. ex iudicioꝝ. ff. de accu.

¶ Appellans debet probare appellationem iustam & producere acta prioris iudicis. secundum Bar. in l. bii qui ad ciuilia. C. de app. plenius in. l. properandum. C. de iudi.

¶ Que sit forma appellatōis que interponit coraz aliens personis ppter absentiam iudicis. Speeu. ti. de ap. §. de officio. ꝟ porro si quis.

¶ An ualeat talis appellatio dico sententiam nullā & si qua est appello. nō. bar. in l. i. C. quando puo. non est neces.

¶ An dies quo interponit appellatio computet in numero decez dieꝝ datoꝝ ad appellandū. glo. tenet q sic. li. qōe. vi. anterioꝝ. uide in c. pia. de excep li. vi. Spe. ti. de ap. §. restat. Hosti. in summa. d ap. §. infra quod tempus.

¶ An sub prosecutione appellationis uenit causa nullitatis no. in. l. quedam mulier. ff. famil. hercis. & in. l. carmelia pia. ff. de iure petro. & in. l. i. C. quando prouo. non est neces. l. absentem. C. de accusatio que probat q iudex appellationis est iudex cause nullitatis.

¶ An appellari possit ab eo ad quē recursum est ut cognoscat tanq̄ bonus uir. nō. Inno. in. c. presentiuz de testibus.

¶ Appellatio non mutat naturā cause ideo est ordinaria uel summaria sicut causa principalis. in. c. cu lectus de app.

¶ Qui non prosequitur appellationem in termino sibi dato a iudice propter inopiam non propterea uidetur deseruisse appellationi. Inno. de appellatio. ex ratione.

¶ An possit appellari a snia alicuius iudicis lata ex prorogatione ptium a quo alias nō poterat appelli ui tex. est quē ad hoc nōbiliter allegat Bar. in. l. episcopalem. C. de epi. & cleri.

¶ Sicut ualet appellatio a diffinitiua sine cause expressione sic ualet a mandato iudicis quod habet uim diffinitiue. dictū est Io. an. in. c. puenit. de ap. & Bar. in. l. ait ptor. §. pmittit. ff. de mino.

¶ An possit appellari a munerib⁹ & oneribus. ecclesiasticis sicut a ciuilibus. nō. in. c. psuit. d conces. pben. p Inno.

¶ Appellatio proprie fit ī iudicio. puocatio extra iudicium. nō. Inno. in. c. cum sit romana. de app.

¶ Appellari potest non solum ex causa probabili sed ex dubia. nō. Inno. in c. sacro. de sen. ex.

¶ An sufficit dicere appello. quia me grauasti. uidetur q non. sed debet expssius inferi ca grauaminis. nō. Inno. in. c. fi. de no. op. nū. Bal. in. l. minorib⁹. C. de his qui. ut indig.

¶ Appellatio extraiudicialis non imponit silentiuz ius habenti nec cessare facit actum legitime factuz Inno. de elec. cum nobis.

¶ An appellatio īpediat officiuz executoris gratie apl̄ice. Inno. in. c. statuimus. de elec li. vi.

¶ Si appellans nō potest habere sniam uel eius copiam ut eam producat coram iudice ad quem pcedit tamen eius appellatio & iudex interrogabit appellatum an sententia fuerit lata peo eo q si cōfessus fuerit probatur sententia per confessionez. si autem negauerit imponitur sibi silentium ut aliquo casu cōmodo illius sententie uti non possit. dictum

est Inno. in c. g perpetuus. de fide instru. quod sm dñm Bal. non est alibi.

¶ Appellationi faciende facilius renūtiatur q̄ iam facte. nō. Inno in c. ad consultationem. de re iudi. circa prin.

¶ Appellari non potest a disciplina seu correctiōe nō Inno in c ad nostram. de appella. quod est uerum quando superior non excedit modum dicitur autem modū excedere quando punit ultra statuta regule. nō in c. de petore. de ap. Inno. eo. ti. cum speciali. de offi ordi. licet.

¶ Appellans nō debet a iudicio recedere anteq̄ iudex renuat appellationē uel ei deferat. no. Inno. in c super eo el. i. de app. quod idem nō. in c. interposita. eodem ti.

¶ An & quando possit appellari a sententia interdicti & quibus & ad quid ꝓsit hec appellatio nō. Inno de ap. ad hoc. ubi dicit q̄ ꝑ appellationez non suspendit interdictū.

¶ Paria sunt non appellare uel appellare & nō ꝓsequi glo. de ap sepe. sup. ꝟ. irrita. nō. i cle. si appellationem. eo ti.

¶ An appellans a sñia excōicationis debeat causaz exꝑmere. Inno. de sen. ex. ꝑ tuas.

¶ An deferens appellationem possit nichilominus conqueri coram iudice ad quem de iniustitia facta sibi & an uideatur renuntiare appellationi. Inno. uidetur tenere q̄ non. de appel. sepe. Bal contra. in. l. ii. ff. q̄ cuiusq̄ iur. facit. l cum antea ℂ. de arbi. ubi etiam Bal.

¶ Appellatio non debet impedire effectuz confirmationis electōis qñ confirmatio ꝑcessit appellationem. ita nō. Inno in c. constitutus. de app.

¶ Appellatione pendente non pōt quis denuntiari excōicatus nō. Inno. in c. pastoralis de app.

¶ An appellatio facta ab uno capitulo extendatur ad aliud. nō. in. l. appellatiōe. ℂ. de ap. qd̄ ꝓcedit in appellatiōe iudiciali secus in extraiudiciali. nō. Inno in. c. cum nobis de elec.

¶ Appellatio ꝑcludit ptātem innouandi non solum in actu contentioso sed etiam in uoluntario. nō. in l. i. ℂ. de bo pos. sm tab.

¶ Ualet appellatio ab inꝑositione secundi decreti nō. Inno. in c. dilecto de. ꝟ. sig.

¶ Ut appellans possit appellare debet habere noticiam sententie & tenorē eius. tex. in. l. i. ℂ. de tep. ap & ibi Bal.

¶ Appellans qui spoliauit appellatuz de re de q̄ua erat questio an uideat̄ renuntiasse appellatōi. uide Inno. in c. ex pte de rescrip. el. si.

¶ Dominus potest appellare etiam post decē dies si procurator eius non appellauit & non est soluendo nō in. l. i. ꝗ. fi. ff. quando appel. sit in glo. fi. quā ad hoc nō.

¶ An a sententia iudicis denegantis dilationem probatoriam possit appellari. Cy. in. l. a procedente. ℂ. de dila. & in. l. ante sententie tempus. ℂ. quo. ap. non re.

¶ Appellans semper presumitur habere animum obtinendi & iustam causam litigandi. tex est in. i l. in ratione. ꝗ. cum quidaz. ad. l. fal. qui limitat. l. fi. ff. de re iudi.

¶ An condemnato de maleficio appellante & non ualente ꝓsequi ꝓpter inopiā currant fatalia. Inno. tenet q̄ non. in. c. ex rōne. de ap. Bal. in. l. acceptam ℂ. de usur. q. xiii.

¶ In cā capitali appellandum est ꝑ seipm̄ & non ꝑ ꝓcuratore ii q. vi. si qñ in causa.

¶ Appellans post excōicationem latam non debet celebrare. xi q. iii. si quis ꝑsbiter.

¶ Appellanti ad sedem apostolicaz nulla uis est inferenda nec in ꝑsona nec in rebus. ii. q. vi. ad romanam. &. c quoq.

¶ Ille a quo appellatur non potest esse testis in causa appellationis coram iudice ad quem. ii. q. vi. statuendum.

¶ Appellans cā dilatiōnis nō releuatōis uel relaxationis nō est audiendus. ii q. vi. ꝗ. cum ergo. & in c. quicūq. ea cā. & q.

¶ Appellatio in causa parue rei non debet fieri ad tam remotum iudicem q̄ expense excedant ualorem cause. ii. q. vi. illud autē. adde q̄ appellatōi interposite etiam a minimis causis deferendu est. in. c. d̄ appellatōibus. de ap.

¶ An in causa appellationis possit exceptio opponi dilatoria que fuit obmissa in causa principali. nō. in. c. ad audientiam. ii de rescript. in glo. fi. tex. & glo. in. l ita demum. ℂ. de procura glo. fi. qōe. i. in primis. in uerbo querenti glo. de resti. spoli. ex conquestione. glo. in. c. i. de except. Inno de cleri. coniuga. diuersis.

¶ Appellatio potest deduci in iudicium ꝑ uiam exceptōis. uide Inno in. c. dilecti. de excep.

¶ Obtinēs in cā potest a sñia appellare ex eo q̄ iudex non condemnauit reuz in expensis qd̄ est uez si a sñia nō appellauerit reus. de excep. significauerunt. in tex. & glo.

¶ An appellans qui infra terminū sibi assignatum ab homine ad ꝓsequendum appellatione lras impetrauit cadat ab appellatōe. Fre. de senis tenet q̄ nō in consi. suo clxv.

¶ An appellatus possit facere cogi appellantez ad ꝓsequendum appellationē cum non sit ꝓpe finem anni. Fre. tenet q̄ non. in consi. suo. clxvi.

¶ An iudex qui recusauit dare apostolos in termino appellanti possit se ulterius intromittere de facto super quo appellatum est. per eundem Fredericum. clxxviii.

¶ Si sñia cōtineat plures articulos non pōt actor appellare ad unu iudicem & reus ad alium. uide de ap. si duobus.

¶ An appellatio debet continere nomen ptis & iudicis. Spe. ti. de ap. ꝗ. qualiter. ꝟ. hoc etiā no. & ꝗ. de officio ꝟ. antepe.

¶ Si minor uel respublica uel ecclesia non appellauit uel non prosequantur appellationem quis restituet. nō. Cy. & Bar. in. l. preses. in fi. ℂ. de app.

¶ An a sñia arbitroꝝ cognoscentiū de causis suspitionis uel recusationis appellet. uide qd̄ habet in. c. ab arbitris de offi. dele li. vi.

¶ An ualeat statutum q̄ non potest appellari. uide Bar. in. l. penul ff. de aqua plu arcen. uo in l si appellationem. ℂ. de appellatiōibus. adde quod dicā infra sub dictione statutum. adde q̄ inferior nō potest appellationem tollere. ut in. c. quia plerīq̄ de offi. ordi. li. vi.

¶ Quis sit effectus huius clausule appellatione remota. nō. de app ut debitus. in glo ii. Spec. in ti. de appel. ꝗ. in quibus. ꝟ. uel uz quia. Hosti. in summa. eodem ti. ꝗ. quomodo ante mediū. & in. c. pastoral.

§.pretere a.de offic.delegati Bar.in.l.i.ff.quis & a quo.Bal in.l.nouum.C.de appella.&.c.super eo.de offic.delegati.

¶ An actor uniuersitatis teneat appellare.uide in l.si actor.C.de ap.

¶ An appellatio extinguat pronuntiatum nō.ff.de his qui.nō.infa.l.furti.in glo.ii.ff.ad turpill.l.i.§.fi.in glo.fi.& ibi Bar.ff.de testa.l.qui a latronibus §.fi.Bal plene in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff.de pac.in repetitiōe.& in.l.fi.§.illud.C.de tēp.ap.nō.in.c.uenientes.de iureiuran.

¶ An in cā appellatōia sint fiende noue pbationes & noue allegatōes & noui testes adducendi.nō.C.de ap.l.eos.§.si quis aūt.in glo.consequenter.Cy.i l.p hanc.C.de temp.ap.Io an.in.c.fraternitatis de testi.& ibi glo.

¶ Quis habeat pbare in appellatione a diffinitiua de testa.& ibi glo.c.raynucius.nō.C.si aduer.cre.l.i.sup glo fi.& ibi Cy.nō.C.de ap.l.his qui ad ciuilia in glo fi.& ibi Cy.idem l.p hanc.C.de temp.ap.in.v.q.Bar.in.l.i.C.si tutor uel cu.appel.Spec.ti.de sen.placio.in fine.& ti.de app.§.ii.v.sed qa pbat in appellatione no de reuū in plenta in glo.itandum de app cum spetiali.in glo desecerit.ii.q.vi appellatore.in glo.ubi.de ap interposita.

¶ Que sit pena succūbentis in cā appellationis.nō.C.de ap.l.eos.& ibi Cy.nō.C.quoz ap.non reci.l.ab executore.in glo fi.uide no.de elec.dilecti.& ibi Inno.in glo.obligauit.ii.q.vi.pater.ergo.&.c.omnino.Spe.ti.de ap.§.nunc dicamus.in pn.

¶ Que sit pena iudicia ad quem non admittentis appellationem.nō.in.l.i.ff.nil noua.ap.pen.in glo.stat.c.i.& ibi uide.

¶ Si stat per iudicem quominus appelletur uel psequatur tempus non currit uel si currit restituit.nō.in aut.ut spon.largi.§.hoc quoq sancimus.u glo.piudicium.col.ix.C.de temp.appel aut.item si appellatio.& ibi Cy.nō.de ap.ex ratione & ibi Io.an.Spe.de ap.§.nunc breuiter.v.item fallunt.

¶ Generaliter ad quem & a quo fieri debeat appellatio nō.in.l.pcipimus.C.de ap.& in.l.fi.eo.ti.ff.quis & a quo l.i.§.ab eo in glo.magna.& ibi Bar.ff.de ap.l.i.§.si quis in appellatione.Idem.ff.de tutori.& cura.dati ab his.l.ubi.uide de ap.c.cum sit romana.&.c.dilecti filii.eo.ti.ii.q.vi.non solū in glo.i.& iii.Spe.ti.de ap.§.uidendū restat.&.§.sequen.de ap si duobus.& ibi Hosti.

¶ Quis sit iudex in ciuitate non recognoscente superiorem.uide Bar.in.l.i.§.si quis in appellatiōe ff.de appel.

¶ Diuerse forme in cōmissione appellatōis fm stilum curie ponunt in Spe.ti.de ap.§ de officio.v.si.ut autem.usq in finem.

¶ An in causa appellationis prestetur noua cautō.nō.Cy.in.l.eos.§ fi.C.de appell.nō.in aut.de his qui ingredi ad ap.in prin.in glo.facientes.coll.v.

¶ Intra quantum tempus debeat appellatio exerceri & qn incipiat currere tempus.uo.C.de temp.ap.aut.ei qui.in glo.snia.& ibi Cy.uide C.si pen.ap.mora interue.l.fi Bar.in.l.i.ff.de libel.dimisso.in aut.de ap.§.il.in glo.super.v.intra.x.dierz.collat.iiii.de app.psonaa.glo.i.&.ii.&.c.cum sit romana.in glo.i & cle.sicut.in glo.sup.v.a die.eo.ti.ii.qōe vi.c.ab eo.ubi glo.&.§.equū.ubi etiam glo.Spec.ti.de appel.§.nunc breuiter.Io.an.in Spe.de dila.§.i.in fine.

¶ An terminus statutus ad finiendam appellationem possit p partes progari.Io.an.in addi.Spe.ti.de ap.§.nunc breuiter.v.licet autem.

¶ An una pars possit renuntiare appellatōi in piudicium alterius nō.Cy.in.l.fi.C.qn prouo.non est neces.in fi.uerbia.&.C.de temp.appel.l.p hanc.in vi q Io.an.in.c.ex pte.in ii.de rescrip.Spec.ti.de ap.§.ii.v.xxxii.& ibi nō.Io.an.in addi.que incipit ad hec.Bal.in d.l.fi.& in.d.l.per hanc melius in repetit.l.edita.C.de edēn.in tercia charta.uide in cle.quis.eo.ti.§.uez.& Bar.in.l.si quis libellos.C.de appel.

¶ An appellatō transeat ad heredes.uide Bal.in.l.i.C.si pen.ap.mors inter.

¶ An a rescripto pncipis possit appellari.nō.ff.de ap.l.i.§.i.in glo.in.v.puocari.& ibi Bar.

¶ An uictoria in causa appellationis per unum ex correis psit alteri qui non appellauit.nō.ff de ap.l.si q sepatim.§.fi.in glo.fi.& ibi Bar.adde de ap.interposita.in pe.glo.Spec.ti.de ap.§.ii.in.v.item si plures.

¶ An pncipalis possit appellare ubi eius pcurator fuit uere contumax.no Bar.in.l.infantes.C.de fideicōmis.liber.Spe.ti.de ap.§.i.v.cetez.adde no.ii.ff.quando ap sit.Inno.in.c.i.ut lite non contes.Bar.in.l fi.ff.de resti.in integ.c.cum.olim de offi.delegati.i.

¶ Quando appellationi non currat tempus.uide nō.in aut.de his qui igredi.ad appell.§.si uero.in glo occurrerit.

¶ An appellatio interposita corā iudice a quo sufficiat si presentetur iudici ad quem absq alio libello.Bal.q sic.in.l.si quis filio exheredato.§.his.aut.ff.de inius.rup.& irri.te.licet.Io.de imo.ibi tenet contrarium.

¶ Testes qui iurauerūt sup articulis in cā principali licet non fuerūt exminati ñ possunt sup eisdez articulis examinari in cā appellatōia.fm Inno.i.c.fraternitati de testi.v.item dicant si testes iurauerunt.uide Ang.in consili.suo.clvi.quod incipit.in hac questione.

¶ De decedente pendente appellatione in causa capitali.uide Bar.in.l.qui a latronibus.§.si quis.ff.de testamen.

¶ Si appellatio sit in scriptis interposita & postea pbet p testes an sufficiat.uidet q sic.in l.i.§.sufficit.ff.de bo.poss.fm tab.

¶ Si feran̄t due inte interlocutorie idem importātes a qua sit appellandū.Bar.i.l.si pcurator.§.i.ff.de no.op.nunti.

¶ Qualiter intelligat q nō appellās uideat sniam confirmare.uide Bar.in disputatione que incipit.a sententia.

¶ Appellans succumbens condemnatur in expensis.uide Bar.in.l.tutores.§.tutor.ff.de admi.tu.

¶ An a sententia reductionis ad arbitrium boni uiri possit appellari.uide nō.in.l.i.ff.de seg.ii.Bal.in.l.i.C.de his que pe.no.in.ii.coll.ubi dicit q sicut pro modica lesione non potest peti reductio ita no potest pro modica lesione a sententia reductionis appellari.

¶ Si renuntiatur appellationi interposite tollitur omnis effectus appellationis & fingitur non appellatum.ut.l.furti.in prin.ff.de his qui nō.infami.

nõ. in. c. gratuz. de offi. dele. & in. l. ad solutionẽ. C. de re iudi.

¶ Ab epõ iniuste grauante põt appellari ad concilium. xi. q. iii. si epus.

¶ Appellatio introducta est ut esset innocentie remediũ non ut esset iniquitatꝫ defensio de appel. ad uestram. &. c. cum spetiali. §. porro.

¶ Necessarius est usus appellatõis ut iniqtatẽ iudicantium uel impicitiã corrigat. l. i. in pñ. ff. de ap. l. pfecti. ff. de mino. & ideo regulatẽ pmittiẽ in maioribus & minoribus negociis. l. & in maioribus. C. de appellatꝫ.

¶ Appellatio est de minore iudice ad maiorẽ ꝓuocatio tex. in autꝫ. de ap. §. illud etiã. Io. an. in. c. i. de consue. li. vi. & habeẽ in. l. i. ff. de ap. & i. c. romana in pñ. eo. ti. li. vi.

¶ An sufficiat dicere in libello appellatorio quare peto ꝓnũtiare me iuste appellasse. Bal. dicit ꝙ sic. in repetꝫ. l. edita. C. de eden. in. v. charta. ubi etiam uide ꝑ eum an possit mutari uel emendari. de quo idem nõ. in. l. appellatõe. C. de app.

¶ Una appellatio sufficit a sententia lata super pñcipali & super expensis. Bal. in. l. iii. C. si pen. app. mors inter. & l. etiã. §. i. ff. de mino. nõ. in. l. ampliorem. C. da app. facit optime tex. in. c. raynaldus. de testa. nõ. carmelia pia. ff. de iure patro.

¶ Appellari potest si obscurus libellus nõ declaratẽ ut in. c. ii. in fi. de libel. obla. & c. significantibꝰ. de ap. ꝓpter tñ declaratiõnẽ libelli ex qua natura negocii non imutaẽ noua dilatio nõ datur sed si tpũs ad deliberandũ denegatur admittiẽ appellatio. nõ. in. c. iii. de dilatꝫ.

¶ Appellatio regulariter i omni causa dicitur esse permissa nisi reperiatur expresse prohibita. glo. nõ. in. l. qui restituere. in fi. ff. de rei uan. tex. in. c. super eo. ii. de app.

¶ An teneat appellatio contra iuramentũ. uide in. c. ad hec. & c. quoniã. de ap.

¶ An non posse appellare sit pena. uide Bal. in. l. ii. C. quo. ap. non reci.

¶ Si ptes ꝓmittãt stare sn̄e qualitercũqꝫ feratur intelligiẽ sublata ptãs appellandi. fm Bal. in. l. tale pactũ. §. qui ꝓuocauit. in repetitꝫ. ff. de pac. Bar. in. l. si cõuenerit. ff. de re iudi.

¶ Appellatio non rite interposita nõ impedit neqꝫ retardat executionem prime sententie. ff. de re iudica. l. preses.

¶ Reo appellante debꝫ accusator citari & appellationẽ ꝓsequi non aũt ꝓcurator fisci. nõ. Bar. in. l. i. §. fi. ff. ad turpil.

¶ Appellare non ualens propter paupertatem non uidetur appellationẽ deseruisse. l. si ꝓcurator. §. pe. ff. de no. op. nuntꝫ.

¶ Appellatiõe pendente debent fructus tpe recollectionis sequestrari. fm. Bar. in. l. impatores. ff. de appel. §. fi.

¶ In appellatiõe a diffinitiua quod non est ꝓbatũ ꝓbatur & quod non est allegatum allegatur. l. per hanc. C. de temp. ap. secus qñ appellaẽ ab interlocutoria. quia debet iustificari ex eisdeꝫ actis ut. l. ait ptor. §. pmittiẽ. ff. de mino. adde hoc uerũ de iure ciuili. secus de iure canonico quia non possunt produci testes ad aliud probanduꝫ timore subornatõis ut in cle. testibꝰ. de testi. qđ tñ limita ut dicit Bal. in. d. l. ꝑ hanc. late. ꝑ do. Anto. de bu. in. c. fraternitatis. de te testibus. in repetitꝫ.

¶ An sindicus appellans teneaẽ finito officiõ ꝓseqꝫ appellationẽ. uide in. l. fi. §. fi. ff. de ap.

¶ An iudex appellationis possit sententiam nullaꝫ confirmare. uide Bar. in. l. si expressim. ff. de appel. Bal. in. l. i. C. qñ ꝓuo. non est necess. & in. c. cũm q. de re iudica.

¶ An in cã appellatõis locũ habeat recõuentio uidẽ Bal. in. l. ampliorẽ. C. de ap. Cy. & Bal. in. l. ꝑ hanc. C. de temp. ap.

¶ Appellationis causa mixti imperii est secundum Bar. in. l. i. §. solent. ff. quando app. sit. Bal. in ꝓxica. C. de appel.

¶ Appellatio a diffinitiua an recte fiat si non porrigitur scripta. sed coram iudice & notario ꝓnuntietur & notarius scribat uidetur ꝙ nõ. ꝑ tex. in. l. i. in pñ. ff. de eden. & ita tenet ibi Ang. si tamen in scriptis fiat ualet licet non legatur. in. c. appellatio de app. li. vi.

¶ Qualiter debeat ratificari appellatio facta a negocioꝝ gest. uide Bal. in ꝓxi. a. C. de ap.

¶ Judex appellationis potest sn̄iam pro pte cõfirmare. & pro pte infirmare. Bar. in. l. i. C. ne liceat i una ea. ꝙ. cã. ter. ꝓuo.

¶ Deserta dicitur appellatio si ille qui appellat ad papam uel ad aliũ iudicem competente infra decem dies non eligit illum iudiceꝫ & hoc ratione incertitudinis. ꝑ nõ. per Io. an. in regula in alternatiuis. li. vi. & in. c. si is cui de offi. delega. eo li. & ita consului padue & cõsilio meo se subscripsit. do. Io. de imo. & post eum do. Pau. de cas. qui in subscriptione limitauit hoc esse ueꝝ qñ dicte appellationis aliꝰ q papa poterat esse iudex cõpetens tunc eniꝫ procedebat dictũ Io. an. alias secus. quia tunc alternatiua non poterit inducere incertitudinẽ. pro quo allegauit dictum Spe. ti. de ap. §. nunc tractemus. ꝟ. sed pone aliquis.

¶ Appellatione deserta iudex ad quẽ nihilominus est iudex quo ad condẽnationẽ expensaꝝ. fm Bal. i. l. eos. §. fi. C. de ap.

¶ Deferens appellatiõnẽ non habet tpũs qđ datur indifferenter. glo. est no. in. l. ii. C. đ temp. ap. bene tamen est citandus anteꝗ fiat executio ut. l. si contra maiorẽ. C. de app. & ibi Bal. idem Bar. in. l. i in fi. ff. nil. no. ap. pen. contrariu uideẽ tenere Inno. in. c. ex rõne. circa fi. de ap.

¶ Si appellans & appellatus deserta appellatione eam prosequitur nihilominus sententia a qua fuit appellatum remanet ualida. in clemen. si appellatio. ni. de appel.

¶ Appellatione deserta prima sententia remanet confirmata. ita dicit Bar. in. l. furti. §. i. ff. de his q. nõ. infami. sed Cy. in. l. fi. §. illud. C. de temp. app. dicit ꝓinde esse ac si non fecisset appellatõem. uide glo. & Bal. in. l. si preses. C. quo & quando iu. & in autꝫ. ei qui. C. de temp. appel. ubi tex. dicit rata manet sententia.

¶ Quis cognoscet de desertione appellationis. uide Bar. & Ang. in. l. i. in fi. ff. nil no. ap pen. ide Ang. in consi. suo. cxl. quod incipit. statutum.

¶ An deserta causa appellationis iudex debeat aliquid pronuntiare. uide glo. & Bal. in. l. eos. C. de appellationibus.

¶ Appellans non uidetur iudicem a quo appellat suum iudicem confiteri. secundum. Bal. in. l. eos. C.

de appel.in prin.

¶ An illi quorum non interest possunt appellare. tex. est quod no. de elec cum inter. & Bal. in aut. hodie. C. de apppellatoibus.

¶ Iudex appellationis inique aut friuole appellantem debet remittere ad iudicem cause principalis. & in expensis condemnare si iudex a quo detulit appellationi si autem non detulit non fit remissio de necessitate sed iudex ad quem cognoscere poterit de causa principali. ut in. c. cum appellationibus de appel. li. vi.

¶ An possit appellari a dilatione nimis breui. Bal. in. l. i. de dila. C. Bar. in. l. si expressim. ff. de app. uide tex. in. c. i. de dila.

¶ An appellatio a diffinitiua absorbeat appellationem ab interlocutoria. uide Bal. in. l. generaliter. §. i. de iureiuran. C. adde no. in. c. fi. de app. li. vi.

¶ Apellatio potest fieri quandoque coram uicinis ac publicis & honestis personis. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. oper. nunt. tex. in. l. cum quidam. ff. de app. & de offi. ordi. pastoralis. glo. in cle. i. de appel.

¶ Appellare possunt consanguinei eius qui condemnatus est ad ultimum supplicium etiam ipso inuito ut habetur in. l. non tantum. ff. de ap. & in. l. pactum. ff. de pac. & si eorum appellatio de facto non admittitur possunt de facto resisti secundum Inno. in. c. si quando de offi. dele. facit quod habetur in. l. aditos. C. de ap. & l. qui ultimo. ff. de penis.

¶ Appellatio uim suam non extendit ubi ex sententia a qua appellatur non oritur exceptio rei iudicate. C. de peti. heredi. l. hereditas matertere. Bal. i. l. per hanc. C. de temp. app.

¶ An iudex a quo teneatur deferre appellationi. uide Bal. in. l. edita. C. de eden. uide no. in. l. iudex postquam. ff. de re iudi. adde quod iudex laicus non deferens legitime appellationi punitur in. xxx. pondo auri in ciuilibus. & l. quoniam iudices. & l. in iudicibus. C. de app. Clericus autem non deferens appellationi in criminalibus cum litteris ordinarii mittedus est ad papam. de ap. c. de priore. ii. q. vi. decreto. Bal. i. l. si quis filio. §. hic aut. ff. de iniusto rup. & irri. testa. tenet quod punitur simili pena qua laicus. per tex. in. l. lex iuli. §. fi. ff. ad. l. iul. repetun. adde quod no. in. l. i. C. ne ex delic. defunc.

¶ Infra quantum tempus quis possit conqueri de iudice nolente recipere appellationem uide in. l. si appellationem. C. de ap.

¶ In appellatione reparari potest defectus subscriptionis ad penam talionis. secundum Bal. in. l. per hanc. C. de temp. ap.

¶ De ratihabitione auditoris data in eam appellationis uide do de ro. deci. xi.

¶ Licet alias in appellatione a diffinitiua non debeat apponi causa. ut in. l. scio. ff. de ap. secus tamen quando appellatur in executione quia debet apponi causa puta quia excessit modum uel non admittendo exceptiones legitimas uel exequendo ante tempus uel in re in qua non debuit. ut no. glo. in. l. ab executione C. quorum ap. non reci. de re iudi. quod ad consultationem facit quod habetur in. l. si quis prouocatione. C. de ap. Inno. in. c. innotuit. de ap.

¶ Appellatio interposita post. x. dies etiam utraque parte consenciente non ualet. secundum Bal. in aut. hodie C. de appel.

¶ Qualiter & in quibus casibus appelletur ab episcopo ad archiepiscopum. uide plene in. c. romana de appel. li. vi.

¶ An iudex ecclesiasticus & secularis simul cognoscant de causa. appellandum est ad ecclesiasticum secundum Bar. in. l. i. §. si quis in appellatione. ff. de app. idem in reductione ad arbitrium boni uiri. secundum Bal. in. l. precipimus. in fi. C. de ap.

¶ Appellatio debet interponi coram iudice a quo antequam interponatur coram iudice ad quem. ut. l. i. §. dies. & §. si quis. ff. quando app. sit. Bar. in. l. i. §. libelli. ff. de appel.

¶ Instantia appellationis est diuersa ab instantia cause principalis ut habetur in. l. si. §. illud. & l. per hanc C. de temp. ap.

¶ Si causa appellationis a sententia auditoris camere uel alterius iudicis delegati uel ordinarii committitur in rota omnes termini debent seruari sicut in prima instantia. do. de ro. deci. xx.

¶ Appellatus quoque ueniens ad curiam prosequi potest appellationem sibi nullatenus intimatam. secundum do. de rota. conclusione. xxxviii.

¶ Si appellatus infra terminum assignatum ab homine appellanti commissione impetret proderit eius diligentia appellati secundum do. de rota decisi. xliiii. potest etiam per appellantem impetratione litterarum preuenire dummodo non precurrat nimis. ut in. c. oblate. de app. de qua preuentione uide in. c. bone. de confir. uti. uel inuti.

¶ Auditor qui pronuntiat appellationem desertam potest repellere appellantem nisi de sua diligentia doceat. secundum do. de rota conclusione. lxxiiii. & lxxxvi. uide glo. ordina. in aut. ut spon. lar. gi. §. hoc quoque.

¶ Non sufficit petenti se restitui ad appellandum docere de impedimento nisi aliqualiter doceat de suo interesse. secundum do. de ro. conclusione. lxxxvii.

¶ Iudex appellationis potest pronuntiare appellationem desertam seu sententiam confirmare. secundum do. de ro. conclusione. xcvii. alias. xcviii.

¶ Per appellationem tam principale quam accessorium ad sedem apostolicam defertur. ut in. c. dilectis filius de cano. de app.

¶ Exceptione opposita non est ad appellationem procedendum ante responsionem iudicis. uide in. c. dilecto. de appel.

¶ Qualiter fiat inhibitio per iudicem appellationis. uide in. c. non solum. de ap. li. vi.

¶ Appellatione pendente non est facienda executio etiam si iudex simpliciter iurasset sententiam exequi. de iureiuran. ueniens.

¶ An appellatio possit interponi tempore necessitatis. uide Bal. in aut. hodie. C. de ap. & in c. quod ad consultationem. de re iudi.

¶ Tempus datum ad appellandum non currit iacente hereditate. secundum Bal. in. l. si unus. C. si pen. app. mors interue.

¶ Melius est appellare. x. die quam statim. l. litigatoribus. C. de app.

¶ Uaria tempora que in appellatione statuuntur. uide glo. de ap. personas. Bar. in. l. i. ff. de libel. dimis. Bal. in. l. fi. C. de temp. ap.

¶ Tempus appellationis prosequende non currit durante uel pendente compromisso. ut in aut. si tamen. C. de temp. ap. & in aut. de ap. §. i. Item non currit

si de partium consensu ex causa differatur. puta si est pestis. ut in clemen. q̄diu. de appel de quo uide ibi plene.

¶ Si in negocio electionis appellans non prosequitur infra debitum tempus potest iudex ex officio de impedimentis electionis cognoscere. de appell. constitutus. i.

¶ Sufficit infra tempus statutum ad prosequendam appellationem misisse nuncium licet nec libellum obtulit nec lis sit cont. nec iudici se presentauerit. de re iudica. cum super. adde q̄ habet locū in appellatione a diffinitiua. ab interlocutoria uero nō sufficit misisse nunciū aut arripuisse iter. quia in ea requiritur expssio cause legitime. ita nō. Inno. in c. ut debitus. de ap. in glo. iiii.

¶ Ptās appellādi ab actu extraiudiciali nō durat nisi. x. diebus. de ap. concertationi. li. vi.

¶ Post conclusuz in causa currūt fatalia. nisi fiat protestatio. Bal. in aut. item si appellatio. C. de appella. Inno in c. ex ratione. de appella. ubi plene de hac materia.

¶ An statutum possit disponere circa appellationē & eius tempus ut instantia citius terminetur glo. est singularis in. l. prescriptione. C. si contra ius uel utili. publi. & quando ad statuentes spectat prima & secunda causa potest statui ne appelletur. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. & iure & in. l. ii. ff. de aqua plu. arcen. Bal. in. l. ii. C. de tempo. appel. uide no. de iureiuran. uenientes. & in. c. si. de app. li. vi. adde q̄d dixi supra.

¶ Si iudex appellationis ab interlocutoria que tñ non erat friuola non detulit sed pcessit ad diffinitiuā poterit idem appellans a diffinitiua appellare tex. in cle. i. de do. & contu. ubi uide.

¶ Iudex appellatōis non inhibet anteq̄ sciat negocium deuolutū ad se & sic in appellatiōe ab interlocutoria nō inhibet nisi uideat eam interpositam ex iusta & legitima cā ut in. c. romana. §. si uero. & in c. se. & in. c. non solum. de ap. li. vi.

¶ Qui bis appellat eo q̄ exceptio pemptoria non fuit admissa & semp succubuit nō poterit in appellatione a diffinitiua de hoc iterū refricare nisi forte repulsa fuisset. quia pponebatur inepte. ut in. c. si. de app. li. vi.

¶ Que causa grauaminis exprimi debeat in appellatione ab interlocutoria. uide Ang. in. l. ubi aūt §. illud. ff. de. ob Bal. in. l. minoribus. C. de his. q. ut indig. que nō. ad intellectuz. clemen. appellanti. de appellationibus.

¶ Per appellationez ab interlocutoria non ligant manus iudicis a quo nisi post inhibitionē. ut in. c. nō soluz. de ap. li. vi. adde Aug. in consi. suo. ccxxi. q̄d incipit in causa.

¶ Appellatione deserta iudex potest & debet pronunciare ipam desertam & condemnare in expensis. ut. l. si pre. ses. C. q̄uo & q̄n. iu. Inno. in. c. ex rōe. circa fi. de ap. & in. c. cum appellationibus eo. ti. li. vi. & cle. si appellationez. eo. ti. & talis sñia erit interlocutoria nec alias pōt pnuntiare bene uel male appellatum fm Hosti. in dicto c. ex ratione. Bal. in. l. tale pactum. §. qui puocauit. ff. de pac. & in clem. si appellationem. eo. ti. immo non poterit appellatus prosequi si appellatio est deserta ad finem ut consequatur expensas litis ratione iusticie uel iniusticie. ut nō. in. c. finem. de dolo & contumácia. quia si non potest se intromittere super principali nec super accessorio ut dicit glo. magna circa medium. in dicta clemen. si appellationez. ubi idem tenet dñs Car. flo. dicens q̄ iudex non potest cōdēmnare in expensis rōne meriti sed ex roe desertōis.

¶ Appellatus potest pro suo interesse prosequi appellationem licet desertam per appellantem. ut no. dñs Anto. de butri. in dicta clemen. si appellationē. aliis moder. in c. ex parte. & in. c. imposita. §. denique. de ap. facit quod no. in. l. omnē honore. C. qñ puo. non est neces.

¶ Ab interlocutoria p quā quis pnuntiat se iudicē competentē etiā de iure ciuili pot appellari ut est glo. in aut. habita. C. ne fi. p pa. uide Bal. in. l. ii. C. de epis. audi.

¶ Interlocutoria potest reuocari per appellationez a diffinitiua si preiudicabat negocio principali. de appellatio. c. si libro vi. ubi etiam notat glo. q̄ ille contra quem lata est interlocutoria non potest dicere iudici ad ulteriora procedenti q̄ supersedeat infra dies decem. quia uult deliberare si uult appellare ual non.

¶ Appellatio ab interlocutoria iustificatur grauamine culpa iudicis pcedente & ideo in ea reqritur expressio cause. secus in diffinitiua. Item appellatio ab interlocutoria iustificatur si ex obiectiōe & apposicione cause eam appareat esse legitimā ueritate aliter non patefacta. secus in diffinitiua. Item non iustificata appellatione ab interlocutoria officium iudicis ad quem est remittere partes ad iudicem a quo & appellanté condemnare in expensis. secus in diffinitiua quia non iustificata appellatōe debet iudex ad quē confirmare primam sñiam ut de his & aliis multa scribit plene do. Anto. de bu. in c. ex pte a. de testibus.

¶ Appellatio interim suspendit sñiam conditionalem. de ap. c. pterea. requisisti.

¶ Appellans spolians appellatū amplius non audit sup appellatōe quia beneficio appellatōis se reddit indignū. de ap. an sit differendum.

¶ Qū secunde littere appellatōis non faciunt mentione de prioribus non derogant illis. de ap. significauit. quod intellige re non integra. i. facta citatōe p primū iudicem alias non est necesse q̄ mentionē faciāt de primis. nō. in. c. ut debitus. de appellatio. in glo. iiii.

¶ An ille cui est cōmissa causa appellationis possit de nullitate cognoscere. uide Bal. C. quado puo nō est neces. l. i.

¶ An a banno possit appellari. uide Bal. in. l. fi. C. si pen. ap. mors inter. & in. l. ii. C. de epis. audi.

¶ De appellatione ab electiōe plati & eius forma uide in. c. i. & in. c. cupientes. de elec. li. vi. & infra quantum tempus. uide ibi. & in. c. ut circa. eo. ti. & li. & de appellationis forma uide in. c. q̄uis. eo. ti. & li. & quis possit de ea cognoscere & an liceat ab ea discedere. in. c. quis. & c. qui contra. eo. ti. & li. & electus debet ad curiaz accedere & inde non discedere donec causa appellatōis expediatur. de elec. c. si postq̄. li. vi. & ea pendente non pōt pcedi ad cōfirmationez. qualiter autem pcurator admittatur ad talem appellationez. uide in. c. pcurator. de elec. li. vi. & pot appellari ne fiat electio de tali. ut in cle. appellatiōe. de ap.

¶ Innouata p iudicē post appellationē a diffinitia

a qua fuit appellatū reuocant̄ etiā si sint innouata anteq̄ sit appellatū. secus in interlocutoria. uide in c. non solum. in tex. & glo. de ap. li. vi.

¶ Appellari potest a quolibet iudice de per se uel a maiori parte si plures sunt iudices & non possunt simul haberi. protestatione tamen p̄missa. ut in cle. i. de ap. uide Bal. in aut. hodie. C. de app.

¶ Si iudex appellationis mandat ut infra certum terminū arripiatur iter & prosequatur appellatio. de quo fidem facit infra tot dies si fides non est facta infra illum terminū nō p̄pterea dicit̄ deserta appellatio. nō. in c. ex insinuatōe. d̄ ap. Bal. & Bar. in l. preses. C. de app̄. Idem tenuit Frede. de senis consilio. xxviii.

¶ Judex appellationis debet procedere eo modo quo iudex cause principalis quia in eius locū subrogatur. ar. l. si eum. §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. Bal. in quodam consi. suo qd̄ incipit. ludouicus.

¶ Per appellationem interpositam ab aliqua exceptione pemptoria sine qua causa principalis terminari non potest. supersedetur in cā principali. de app. c. sup eo. i.

¶ Si appellans turbetur sup sua possessione iudex a quo pot eius possessionem reformare. ut in. c. cum teneamur. de app.

¶ Collatio facta post appellationē legitimā nō tenet. de ap. c. i.

¶ Non ualet appellatio sup omni causa que aduersus eū moueri posset. de ap. c. ii. sed bene ualet sup omni grauamine quod i una causa posset inferri. de app. consuluit. ii.

¶ Coram iudice a quo qui appellat potest conueniri ex alia causa nisi ipsum recuset. de appellat. ad hec si in una.

¶ Pretextu appellationis non debet subditus contemnere obedire ordinario. de appel. c. pastoralis. in glo. iii.

¶ Appellans ab ordinario potest nihilominus puniri de crimine quod postea cōmisit. de ap. p̄terea.

¶ Qui non detulit appellationi per aduersarium facte sue appellationi non defertur. de appel. cōstitutus. & c. an sit.

¶ Si canonic⁹ ad residētiā monit⁹ appellat statuit̄ sibi terminus ad prosequendū & interim beneficio suo p uicariū deseruit et de eius p̄uentibus sustentatur. de app. c. p̄uenit.

¶ Appellatio q̄ fit contra iura non est admittēda. de ap. c. consuluit. el. iii.

¶ Causa appellationis non debet delegari iudici a quo nisi partibus consentientibus. de ap. c. accepta.

¶ Quando iudici ad quem non liquet de causa app̄ partis absentiā uide glo. de ap. c. per tuas. et quid si comparet appellatus et non appellans an debeat eū condemnare in expensis. d̄ appel. c. reprehensibilis et. c. nicolao.

¶ Si excōmunicatus ab ep̄o et postq̄ appellauit ab ep̄o ad papam hanc causā similiter defert ad archiep̄um an uideatur renuntiare appellationi. uide de ap. c. sollicitudinē.

¶ Per appellationē non deuoluūtur ad supiorem nisi ea que sunt de p̄cessu. dictū est Io. an. in. c. cū m. ferariensis. de consti.

¶ Appellans a diffinitiua uidetur omne ius suum in iudicio deducere. & ideo potest ex alia causa q̄ ex incepta appellationē iustificare. de q̄ in l. quedā mulier. ff. fa. bercis. & l. scio. §. si. ff. de ap. secus in libello cause principalis. que nō potest ex causa nō deducta iustificari. in. c. abbate. de re iudica. li. vi. & l. qui habebat. ff. de insti̇to. Item secus in appellatione ab interlocutoria. ut in clemē. appellanti. de ap. §. appellans.

¶ Appellans & allegans certas causas grauaminū nō potest per alias causas iustas appellatione iustificare etiam si sit subiecta clausula per uerba generalia. s̄m do. de rota decisione. vii. quod ego limito s̄m Bal. nisi sint similes. ita dicit in. l. eos. §. sin autē. C. de appel. sufficit tamen unam ex pluribus causis in appellatione deductis probare si quelibet de p se est sufficiens. nō. in. c. exhibita. de iudi. in glo. fi. & realiter appellans paratus erat probare causam appellationis & non fuit admissus. causa pro legitima habetur. tex. cum glo. in. c. interposita. in prin. de appellatio.

¶ Formā ap̄loꝝ seu libelli dimissorii. uide. ii. q. vi. post appellationem.

¶ An iudex qui denegauit apostolos possit reuocar̄ grauamen tradendoꝝ apostoloꝝ. uide in. c. ut super de appel. li. vi.

¶ Quando appellatur extra iudicium uel ab actu extraiudiciali consueuit appellans dicere peto apostolos si sit qui ipsos dare possit & debeat. glo. in. d. c. ut super.

¶ Si iudex a quo dicit admitto appellationē si & inquantum de iure debeo non propterea uidetur dare apostolos. ita nō. do. Car. in dicta clemē. quis rigor. de app.

¶ Si iudex a quo petunt̄ ap̄li sepius & instanter eodem tempore & uno contextu certum terminū statuat appellanti ad illos recipiendos & appellans in termino sibi assignato illos iterum non petat appellationi renūtiare uidetur. idem si iudex statuat terminū p̄ti petenti terminū iure non exprimendo alter. ī. xxx. dies. si appellans iteꝝ deinde nō petit uel oblatos nō recipiat appellatōi renūtiasse uidet̄. de ap. ab eo. li. vi. & ibi no. et in dicta clem. q̄uis rigor. & ibi nō.

¶ Si iudex infra terminū iur̄ requisitus instanter & eodem contextu ut tradat ap̄los nō tradit uel se traditurum dicit & terminū non statuit uel dicit se traditurū ī. terminū iur̄ & iteꝝ requisitus n̄ tradit pōt appellans extunc appellatione suam p̄sequi acsi expresse denegati fuissent. tex. & glo. in. d. cle. q̄uis rigor.

¶ Appellatio est istius efficacie q̄ extendit̄ ad grauamina postea subsecuta. ita no. in. c. ex p̄te. adde d̄ testi. in cle. appellanti. de ap. qd̄ ego limito s̄m ea q̄ dicta sunt supra.

¶ Appellatio generalis non ualet. Inno. in. c. bone. de ap. uide in. c. consuluit eo. ti. in glo. i.

¶ Appellari pōt ab executore p̄pter defectū ordinis iudiciarii non seruati. ita dicit Inno. in. c. proposuit de conces. p̄ben. de re iudi. q̄ ad consultationē.

¶ Appellari potest ab executore si cause cognitionem assumpsit. Spe. ti. de ac. et peti. §. iii. v̄. in predicto etiam casu.

¶ An utraq̄ pars possit ab eadem sn̄ia appellare d̄ exceptio. c. significauerūt. de testa. c. raynucius et c. raynaldus.

¶ Appellari non pōt a correctione uel disciplina. s̄m regulam. nō. Inno. in. c. ad nostram. de app. nisi

abbas uel platus excedat modú et dicit tunc excedere qñ corrigit ultra q̃ doceat regula. ita nõ. Abb. in. c. de priore de ap Inno. de ap. c. cum speciali. de offi. ordi. licet.

¶ Appellari põt a cõminatiõe iudicis. nõ. Inno. i. c. inter cetera. de ap. Abb. in. c. pastoralis eo. ti. quod intellige si dicta cõminatio infert iustũ metũ facti quia post factũ s. torturã et ossa fracta fero appellatur. ut. l. si quis puocatiõe. C. de ap. adde q̃ mine ferventes faciunt iustum metum. ut in. l. i. C. si quacunq̃ predi. po. et. l. i. C. si rector prouin. nõ. ff. de arbi. l. licet.

¶ Qñ iudex duplici auctoritate pcedit ad quẽ appellabit. uide de pscrip. c. cum ex officii.

¶ An tempus statutum a iudice ad prosequendam appellationem debeat in ãno computari. uide de appel. c. sepe.

¶ An ille qui nõie alterius appellat extra iudiciũ possit cãm appellatõis psequi. uide de ap. c. significauerunt. fm Inno.

¶ Si pposui exceptionem nec fuit admissa et ego appello non tamen ex hac causa an ualeat. uide de app. c. dilecto.

¶ An reus possit appellare quia iudex nõ repellit ex officio suo manifeste excõmunicatum. no. Spec. in ti. de offi. iudi. §. impedit. psi. quid si iudex. de excep c. penul.

¶ Appellari potest etiam in foro seculari. ab interlocutoria si hoc disponit consuetudo. no. de appell. c. super eo.

¶ Appellari licite põt si iudex simul cognoscit de pncipali et de exceptiõibus piudicialibus. ut si lite non conti. pbationes recipit in cã pncipali. uide de iudi. c. exhibita

¶ Si appello p me et adherentibus defendunt adherentes aci appellassent. de eccu. c. olim. de q̃ dic ut de elec. c. ut circa. li. vi.

¶ Appellari põt si iudex in pma citatione assignat terminũ pemptoriũ sine iusta cã. de accus. ad petitionem. et ibi hoc nõ. Io. an.

¶ Appellari potest de consuetudine õmisso epo ad metropolitanũ. de no. op. nunti. c. iii.

¶ Si appellatur a sententia excõmunicationis procedit appellatio et sine cause expressione. fm Inno. de sen. excõi. c. per tuas. cõtrarium tenet Io. an. eo. ti. c. uenerabilis.

¶ Appellari potest si iudex male arbitretur que sit sufficiens cautio. de pur. cã. nos inter. de uerbo. sig. ex parte. el. i.

¶ Appellari põt ab iterlocutoria lata sup exercicio iurisdictiõis. de offi. dele. c. cum causam.

¶ An appellatõ ualeat facta ne funus sepeliat. uid nõ. in. c. qua fronte. de appella. tex. in. c. ex parte. el primo. de sepul.

¶ Quam potestatẽ habeat metropolitanus in causa cum ad eum appellat. uide de offi. ordi. romana. li. vi. de ap. romana. eo li.

¶ Appellari põt non soluz a repulsione pbati q̃ fit p interlocutoria de exceptione obiecta sed etiaz si facti fit repulsio. ut cum iudex exceptionẽ non recipit uel ad ulteriora procedit. d appel. c. ex pte. ii. fm Hosti.

¶ An si laicus patronus aliquẽ presentat & episcopo repellante ille appellat postea eo patrono alium presentante episcopus istum restituit sit appellationi prime deferenduz. uide de iure patro. c. pastoralis. et. c. fi.

¶ An capitulũ possit sup rebus epalibus appellare uide nõ. de ap. c. dilecto. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. fm Inno.

¶ Appellans tenetur probare ueritatem cause coram iudice appellationis quando debebatur illam probare coram iudice a quo. de exceptio. c. olim. & ibi docto.

¶ Si appellatus impetrat rescriptum super confirmatione snie sicut p litteras potest peter confirmationem snie sic & appellans coram eisdem iudicib' põt psequi suã appellatione & peter cassari sniam si in litteris appellatõis ab appellato impetrati fiat mentio. de ap alias non ualent. de consu. uti. c. bone de ap c. oblate.

¶ An & qñ de appellatõe ad pepã interposita legatus possit se intromittere. uide Inno. de ap. c. cõstitutus. eo. ti. c. romana. §. si uero. li. vi. adde pd dicã j sub dictione legatus.

¶ Appellationis ommissio purgat iniquitatem sententie de offi. delegati. c. pastoralis. in glo. ad intelligentiam.

¶ Appellatione deserta potest iudex cognoscere d exceptõibus pemptoriis obiectis p eum qui appellationẽ deseruit. quod intellige illis casibus in q̃bus iudex potest ex officio supplere alias non. de app. c. constitutus.

¶ An appellatio eius teneat qui iurauit stare mandatis ecclesie p eo p quo fuerat excõicatus de ap. preterea. c. consuluit d sen. excõi. ex tenore. glo i. de ap. qõi. in fi.

¶ Appellatio sub conditione nõ tenet. de excep. significauerunt. sup. p. appellasse.

¶ Appellatõi a diffinitiua semp est deferenduz de iureiuran. uenientes. in glo de ap. dilectus.

¶ An copia appellatõis edenda sit pti an lite conti. de pba. c. tercio loco.

¶ Appellans non renũtiat appellatõi si compareat coraz iudice pstando cautione de stando iuri. de eo qui mit. in pos. cuz uenisset. in. iii. & ulti. glo. Io an. de testi. significauit.

¶ Appellatio extraiudicialis finiri debet. j. terminũ anni sicut iudicialis. cle. sicut. de ap.

¶ Appellans etiam inuito iudice ad quẽ põt renuntiare appellationi refusis expensis pti aduerse. fm Arch. in. c. si uero. §. q. vi. de do. & cõtu. finez. Hosti. de cri. fal. c. fi. de ap. accepta.

¶ In cã appellatõis etiam si iudex non condemnet in expensis nihilominus peti possunt. nõ. in. c. finez de do. & contu. in pe. glo.

¶ An in cã appellatõis possit gponi exceptio contra psonas testiũ cause pncipalis. nõ. de excep. c. i. in glo. iii.

¶ An idem sit appellationem recipere q̃d deferre. uide Spe. ti. de ap. §. nunc dicamus. in. p. fi.

¶ Appellans & appellatus possunt suspendere appellationẽ & interim non currant tpa. in cle. q̃dua. de ap. in glo. iiii.

¶ Qũo & p quem & qñ debeat fieri appellationis intimatio. uide in cle. cãm. de elec. in glo. approbat & in glo. magna.

¶ Qui uolunt adherere appellatõi p aliquẽ interposite debent hoc facere. j. decenniũ. nõ. d elec. ut circa. in glo. dixi. li. vi.

¶ Si ꝓcurator p̄mo appellat pót postea dñs peter̃ apl̃os ſm Pau. in cle. ii. de ap. Spe. ti. de dila. §. i. ꝟ. quid ſi dicatur.

¶ In appellatione non eſt neceſſe adere & apoſtolos petere. glo. in clemen. ii. de appel. Spe. ti. de ap. §. ſequitur.

¶ Quando appellatur a ſententia nulla qualiter ꝓnunciare debeat iudex. & an talis appellans cõdemnetur in expenſis. Spe. ti. de ſen. §. ut autem. ꝟſi. in iudice autem. in fi.

¶ Licet quis appellare poſſit die feriato ut dixi ſ. non tñ ꝓſequi. C. de ſen. l. i. & C. feriis. c. ultimo. in glo. ſollemnibus.

¶ Ualet hec appellatio. appello ad papam appello ad ſedez apl̃icam & alias appellauit ad ceſarem. ut nõ. lxxx. di. c. i. in glo. ii. de ap. ſi duobus.

¶ An ualet appellatio hec. peto per uos hoc fieri. quod ſi non feceritis appello. dic ꝙ non. ſed bene ualet peto per uos reuocari tale grauamen. quod ſi non feceritis appello Specu. ti. de appella. §. qualiter autem. ꝟſi. item ꝙ faciat iudicem probatur de appel. ex parte.

¶ Appellatione pendente non debet fieri executio ſñie quod ſi fiat reſtitui debet appellãs in priſtinũ ſtatuz anteq̃ appellationis cã examinet̃. nõ. de iure iur. an. uenientes.

¶ Quis cognoſcit de cauſis que mouent̃ cõtra appellantem appellatione pendente. nõ. de app. ad hoc ſi in una. in glo. ſ.

¶ An conſentiens dilationi poſſit appellare a grauamine uel interlocutoria prius lata uel lato. nõ. Hoſti. & Io. an. de teſti. c. ſignificauerũt.

¶ Solus princeps cõmittit cãm appellatõe remota ff. a qui. ap. non licet. l. i. § i. de offi. dele. ſup queſtionũ. § i. de ap. paſtoralis.

¶ A cõminatione que fit de iure nõ appellatur ſed ab ea que fit de facto dictum eſt Hoſti. de dolo et contu. dilecti.

¶ An poſtq̃ appellatũ eſt a ſñia pót excuſar̃ iudex ſecularis dando brachiũ ſuũ ſi requiratur ab eccleſia. nõ. Io. an. in. c. i. de offi. ordi.

¶ Si appellat̃ in caſibus in q̄bus iura ꝓhibent appellari exprimenda eſt cã ita dicit Inno. in c. paſtoralis. de offi. dele in glo. mi̾.

Appellatiuum

Nõia appellatiua ſunt imutabilia ſed ꝓpria mutabilia & ideo error non excuſat in appellatiuis ut ff. de le. i. l. ſi quis in fundi uocabulo.

¶ Qualiter diſpoſitũ ſub appellatione durat & uariatur durata & uariata appellatõe. nõ. ff. de annu. le. l. annua. & l. certa. ff. de iuriſdic. om. iudi. l. more & l. & quia ff. ad trebel. l. quoꝝ. § fi. xxi q. ii. ſi quis iam. xvi. q. i. ne ꝓ cuiuſlibet. l. di. ferrũ de offi. deleg. quoniã abbas. de reſcrip. ſi gratioſe. li. vi. de uoto. c. ſcripture

¶ Si aliquid diſponit̃ ſub nõie appellatiuo ceſſante nomine ceſſat diſpoſitio. ff. de poſtu. l. cui coꝝ. § i. ff. de capi. dimi. l. tutelas. cum ſi.

Aperte

Aperte dicit̃ colligi id q̄d ex uerbis colligitur. non ex coniecturata mentis. tex. eſt in l. ſi res obligata. ff. de le. i.

Appetitus

Appetitus eſt ſingulari potentia anime. uide. s. Tho. i prima pte. q. lxxx. ar. i.

¶ Appetitus diuidit̃ in ſenſitiuũ & intellectiuũ. Tho. ubi. ſ. ar. ii.

¶ Appetitus intellectiuus non mouet̃ niſi mediante ſenſitiuo. Idem in prima parte. qõe. xx. arti. i. & q. xl. arti. ii.

¶ Appetitus ſuperior mouet inferiorẽ. Idem in pͥma parte. q. xli. ar. iii.

¶ Appetitus eſt multiplex. ſm. s. Tho. i prima pte q. xlix. arti. i. in ſcđo. di. xxiii. ar. ix. et di. xlii. arti. vi. et di. xxxiii. ar. xv.

¶ Omne quod quis appetit. appetit̃ ꝓpter beatitudinem. idem in quarto. di. xlix. ar. xiii.

Apoca

Quid ſit apoca quid antipoca. nõ. C. de fide inſtru. l. plures apocas. et ibi Cy. ff. de acceptilat. l. ſi acceptilatum. § i. C. de apo. pub. ſuper ꝑica. libro. x. ff. de condi. indebi. l. fi. §. ticius

¶ Apocam debet facere creditori debitor. antipocam creditor debitori. Specu. ti. de inſtrumẽ. edic. § xii. ꝟſi. ii. & hoc nõ. in c. ſignificauit. de teſtibus in glo. ii.

Apocrifum

Que dicat̃ ſcriptura apocrifa. nõ. xv. di. per totuz ubi uide que opuſcula ſunt approbata. & que apocrifa. i. non approbata. & maxime iii. §. item geſta. cum multis ſ. que ſunt palee. & xvi. di. per totum maxime in. c. i.

¶ Clementis liber. i. itenerarius petri inter apocrifa computat̃. xvi. di. clementis uide Archi. in. c. i. xvi. di. adde. xv. di. in primis

Apocriſarius

Qui dicantur apocriſarii pape. nõ. nõ. glo. de elec. ſignificaſti. in glo. i. xvi. di. ſeptuaginta. glo. i. q. vii. conuenientibus. in glo. apocriſarius.

Apologia

Quid ſit apologia. dic ꝙ ſmo excuſatorius ut nõ. lxxvi. di. hanc naturã in ſupſcriptiõe. & ibi uide quĩ dicatur alius. eit. in. c. ſed debet. q̄d eſt precedens.

Apoſtolus

Aliquos canones apoſtolorum recipit eccleſia & aliquos non. xvi. di. apl̃oꝝ. in. c. ſexaginta.

¶ Apoſtoli per totum mundum predicauerunt ueritatem. in. l. & prophetis contentã. xix. di. ita dñs

¶ Apoſtoli fuerunt patres & principes eccleſie lxviii. di. quoꝝ uices. iuxta illud pſalmi. pro patribus tuis nati ſunt tibi filii. conſtitues eos ꝑncipes ſup omne terram.

¶ Quare turbabant̃ apl̃i ꝓ peccato. uide. s. Tho. ſecunda ſe. q. cviii. ar. iiii.

¶ In doctrina apoſtoloꝝ continetur preceptum de ſolutione decimaꝝ. Idem ſecũda ſecũde. q. lxxxvii. articulo. i.

¶ Apoſtoli loquebantur una lingua ꝑ quam intelligebantur ab omnibus. Idem ſecunda ſe. q. clxxvi. ar. i. ubi etiã uide ꝙ apoſtoli fuerunt inſtructi ſufficienter in ſapientia & ſcientia diuinitus quam requirebat doctrina fidei non quantuz ad omnia per que ſcientiã acquiſitã cognoſcunt̃. & in linguis omnium gentium quantũ req̃rebat̃ ad fidem docendã s. Tho ubi ſupra.

¶ Apoſtoli omnibus linguis locuti ſunt quia hoc ꝑtinet ad ꝑfectã ſcientiã ipoꝝ ꝑ quã non ſolũ loqui ſed intelliger̃ poterant que ab aliis dicebant̃. Tho. ubi ſupra.

¶ Apoſtoli multa tradiderunt occulte q̃ non ſcripſerunt. ſanc. Tho. in tercio. di. ix. qõe. i. arti. ii. & in

tercia parte·q·xxv·arti·vii·

¶ Apostoli usi sunt certa forma consecrandi·uide sanctuz Thomaz in quarto·di·iiii·qõe·i·arti·iii·& di·vii·arti·vii·

¶ Apostoli ceteri erant cum petro in pari consorcio honoris & potestatis quis petrus omnium esset caput·xxiiii·q·i·loqtur·xix·di·ita dñs & c·i nouo xxi·di·adde quod nõ·lxxx·di·in singulis·in glo·ul·& de elec·fundamenta·li·vi·

¶ An omnes apostoli fuerunt epi·uide·xli·di·non omnes apostoli fuerunt·adde quod dicaz infra sub dictione epus·

¶ Quo tpe quõ & qualiter fuerunt apl'i ordinati·uide Lau·in clem·i·de reli·& uene·sanc·adde glo·lxvi·di·porro·

¶ An omnes apostoli fuerunt a xpo baptizati·dic q sic·ut habetur d' conse·di·iiii·qñ ab iherosolimis adde quod dicaz sub dictione baptismus·adde san·Tho·in quarto·di·ii·q·ii·arti·iii·& di·ii·ar·xxix·

¶ Apostoli dicunt' qdam heretici qui non recipiũt eos qui aliquod ppriũ possident·xxiiii q·iii·quidaz heretici·in·ꝑ·apl'ici·

¶ Apl'i fuerũt·xii·numero quoꝝ nõia ponit glo·in c·i·de reli·& ue·sanc·li·vi·

¶ Appellatõe apl'i continet' paulus·de peni·& remis·c·iii·in glo·i·de quo uide·xiiii·di·dictum·

¶ Quod uniuersalis ecclesia seruat presumitur ab apostolis institutum·glo·xxxiii·q·i·nisi bella·tex·xii·di·s·illa·

¶ Apostolus·i·apostolicus·x·di·de qbus·in glo·

¶ An excusent' illi qui dicunt q predicatio apl'oꝝ ad eos non puenit·uide·xxxvii·di·§ ut itaq·

¶ Apl'i dicunt' uicariũ xpi·lxviii·di·quoꝝ uices·de sa·unc·c·i·§·quia uero·

¶ Apostoli in iure cum loqmur in materia appellationis dicuntur littere dimissorie·ut dixi supra sub dictione appellatio·Cy·in·l·eos·C·de app·uide ff·de libel·dimis·l·i·ii·q vi·post appellationem·& de multiplici eoꝝ specie uide Spe·ti·de ap·§·seqtur·ꝑ·nõ·& d' eoꝝ materia uide in cle·ii·de ap·& in·c·ab eo·e·ti·li·vi·& c·cordi·eo·ti·Quid autem debeant cõtinere tales apl'i·nõ Hosti & Io·an·de ap·cõstitutus·ii·sup·ꝑ·intimauit·

¶ An dicta aploꝝ sunt autẽticata·uid·xvi·di·i gl·sume·xv·di in primis·

¶ An apl'i peccauerunt qui uolebant ignem descendere de celo·xxiii·q·iiii·q xpus·in glo·penul·

¶ Aplos legimus negociatos fuisse & uictũ ppriis manibus quesiuisse·de censi·cum sm·Spe·ti·d' cler·coniu·ꝑ sed quoniam·

¶ Apl'i sunt pars appellatõis·unde sicut appellatõ debet fieri in scriptis ita aploꝝ petitio·uide in·c·cordi·de ap li·vi & quod ibi nõ·

¶ Apl'i petunt' infra·xxx·dies q currũt a tpe sñie uel ab eo tpe quo incipit currere decenniũ statutũ ad appellationẽ interponendã·uide nõ·in cle·ii·de ap·in glo·uii·

¶ Apl'i dantur ut iudex ad quem instruat' de app·ut sup·li·vi·

Apostata

Quid dicat' & quot modis·nõ·de temp·or·ex pte·i glo·i·nõ·Inno·in·c·i·& nõ·in·c·fi·de apostata·d' regu·consulti·in glo·l·di·c·fi·in glo·adde qđ dicã infra·

¶ Qui apostatant' de xpiana fide ad iudaicã bona fisco applicantur·ut notat'·in·l·apostatarum·C·de apostaticis·

¶ Apostasia ptinet ad infidelitatẽ·uide·s·Tho·secunda se·q·xii·ar·i·

¶ Apostata perdit dominiũ super seruos·ut in pre alle·q·xii·ar·ii·

¶ Apostata non admittitur ad officium ecclesiasticuz·l·di·c·fi·Itẽ punit' ut laicus·ut i·c·i·de aposta·& põt imperpetuũ in carceribus detineri·l·deo nobis·C·de epis·& cleri·

¶ An ea que apostata querit q̃rat mõasterio·udie Bal in·l·deo nobis·in fi·C·de epis·& cleri·no·i·di·c·ulti·in glo·fi·

¶ An apostata possit esse testis uel accusator·nõ·in·c·i·de aposta·iii·qõe·iiii·beatus·ubi tex·uidetur q non·

¶ Magis delinquit fidelis apostata q̃ infidelis in pfidia remanendo·de duor·quanto·

¶ Qua pena puniat' apostata·uide nõ·in·c·fi·de regula·hodie est ppuisum p extraua·benedicti·q̃ incipit pastor bonus·

¶ An monachus deferens habituz monachalem co opto habitu seculari ul' clericali sit apostata·Io·an·disputat in regula certũ·li·vi·in mercu·& ibi concludit q sic·de quo uide glo·in cle quoniã·de ui·& ho·cle·i glo·extrinseca adde q talis est excõicatus ipo facto quasi uideat' habitũ dimisisse·Io·an·in·c·deus qui de ui·& ho cleri·

¶ An apostata sit ipo iure excõicatus·dic q sic·si erat religiosus·ut in·c·ii·ne cleri·uel·mona·li·vi·in aliis uero non religiosis dic ut ibi per glo·xxiii·di·si quis ex clericis & ibi Archi·de aposta·c·ii·in glo & in·c·ii·d' temp·or·li·vi·adde de ui·& ho·cleri·si quis·

¶ Apostata ẽ infamis·d' regula·consulti·& ibi nõ·doc·vi·q·i·infames·iii q iiii·si quis a suo·

¶ Unde dicat' apostata dic q retro stãs·de aposta·qdam·xxvi·q·vii·non obseruet'·iii·q·iiii·beatus·d' peni·di·ii·c·penata·glo in·c magne deuoto glo i·l·fi·C·de sum·tri·& fi·cathol·

¶ An religiosus dimittens habitũ semper sit apostata·dic q non·nisi temerarie dimittat·ne cleri·uel mona·c·ii·li·vi·qñ aũt dicat' temerarie dimittere·nõ·glo·in·c·i·de sen·ex·li·vi·

¶ Qui transit ad minorem ordinem etiam non petita licentia non dicitur apostata Inno·in·c·intelleximus·de eta·& quali·de temp·ordi·ex parte·ii glo·i·Io·an·de regula·Iohannes de hoc per Archi·l·di·c·fi·

¶ Apostaticus non apostolicus dicitur quicunq uiciose est intronisatus in sedem apostolicam sine cõcordi electione·lxxix·di·si quis pecunia·xxiii·di·i nomine dñi·

¶ Apostata apostatantẽ accusare põt·ii·q·vii·§·in hoc capitulo·

¶ Apostatantib' ex religione aliq̃ non sunt reddenda bona que illi religioni in ingressu dederũt·xvii·q·iiii·quicũq uult exheredato·

¶ Apostatantes a religione sunt capiendi & reducendi·xiii·q·ii·abbates p humilitate·

¶ Monialis apostata que a fornicatione recedere noluit debet in monasterio recludi·xxvii·qõe·i·puenit ad nos·

¶ An apostata potest esse in iudicio·uide qđ dixi supra·adde quod no Specu·ti·de appel·ꝑ si·item q est apostata·

¶ Apostata qñ debz cogi ad reassumptionẽ habit⁹ & incarcerari. xxvii. q. i. si custos.
¶ Apostatarum punitionẽ impedientes excõicant. ut in palle. c. si custos.
¶ Apostata etiam in fide non perdit sacramentũ baptismi sed illud habet ad sue damnatõis augmentum. x. xxii. q. vii. usq; adeo.
¶ Triplex est apostata a fide de qua habet. ii. q. õe vii. n. pot inobedientie. uide. iii. q. iiii. aleni. de ma. & obe. si qs irregularitatis de qua. xlvii. di. quilibet xvi. q. i. legi.
¶ An interius fidelis qui tñ exterius facit aliqua signa infidelitatis puta reuerentiam idolorum dicatur apostatare a fide. uide. xxxii. q. iiii. sicut sancius. uide. s. Tho. secunda se. q. xxiiii.
¶ Si monachus niger portans habitũ separatum supiorem a capucio dicit apostata. uide Pau. in cle. ne i agro. § rursus. de sta. regu.
¶ An apostata possit heres institui. uide Spe. ti. de instru. edic. § ii. p. xii.
¶ Apostata dicit qui se ad secularia negocia cõuertit. de ui. & ho. cler. c. ex litteris.
¶ An apostata possit pmoueri. dixi aliquid supra. uide de etate. & qli. intelleximus. super glo. ulti. ubi nõ. q. non.
¶ Cum existente in apostasia si recipit sacrum ordinem. & si fiat religiosus non dispensat nisi solus papa. de aposta. c. ultimo. uide de tempo. ordi. c. i. in glo. ii. vi.

Apotheca Quid ueniat in legato apothece. uide Bar. in. l. nã q' hi quide. ff. de penu. legati. dic melius ut nõ. Bar. & Bal. in. l. cum pater. § mense. ff. de lega. ii. qui inuicem contradicũt. uide do. Flo. in. l. certo generi. ff. de ser. rus. pre.
¶ Appellatõe apothece non cõprehendit ipm edificium sed merces ibi cõtente. uide in. l. cum taberna ff. de pigno. & ibi nõ. Bar.

Approbo Approbans contractũ uidet illum approbare cum omnib⁹ suis qualitatibus. l. gaius. i. fi. ff. de manu. maxime si sciuit uel fuit ignorãtia affectata & simul lata que non pdest. in. l. si contra. C. de inces. nup. bene facit ad materiã. l. si duo. ff. de acq. here.
¶ Eadem potestas requiritur in approbando que est in faciendo. nõ. docto. in. c. cum dilecti. de emp. & uendit.
¶ Quod semel pbaui non possum improbare. ff. de nego. ges. l. pomponius. ff. de adul. l. si uxor. § fi. C. de fur. l. i. ff. solu. ma. l. cum mulier. adde. ff. de edil. edic. l. q' si nolit. § in factum. in regula q' semel. li. vi. iiii. q. iiii. c. fi. glo. & Arch. iiii. di. i. istis. viii. q. ii. dilectissimi. de elec. cum uintonien.
¶ Approbat aliquid eo ipso q' non improbat. nõ. ff. qui satisda. cogã. l. qui ab arbitrio. in glo. ii. in fi. de acti. emp. l. ticius. nõ. Io. an. de priui. antiqua. ff. ad macedo. l. si filiusfa.
¶ Approbari debet ab omnibus qd omnes tangit. uide. C. de auc. tuto. l. fi. ff. de adop. l. adoptio i aut. de here. & fal. § si uero. colla. i. lxvi. di. c. ubi. i. de materia. liiii. di. c. i. viii. q. i. licet.
¶ An ex reprobatione aliquorum uideantur reliqua approbata. uide Bar. in. l. legata inutiliter. & l. cum res. ff. de le. i.
¶ Contrahendo cum aliquo ut tali quis uidetur eum approbare pro tali. ff. de inoffi. testa. l. cum pponas. § penul.
¶ Approbator seu affirmator nõ tenetur nisi dolo approbauerit uel affirmauerint. l. eleganter. § fi. cũ l. sequenti. ff. de dolo. & est spetiale in casu. l. cum ostendimus. in fi. ff. de fideicõ. tu. ut etiam sine dolo teneat. ut ibi Bal.
¶ Quis potest approbare actum nullum si eius fauore est nullus. l. inter castellianum. & quod ibi nõ. Bal. ff. de arbi. uide. ff. de acti. empti. l. iulianus. § si quis colludente. & nõ. Bal in. l cum interdicte C. arbi. tute.
¶ Qui sponte approbat renuntiationem factam per uim potest petere damna ex uiolentia illata. secus in eo qui sponte approbat contractũ factum p metum soluendo qd pmisit. sm Inno. in. c. sup hoc. de renũ. in glo. ii.
¶ An illud qd approbo p me teneor etiã approbare contra me. nõ. xxxvii. di. siqdem ueri. & ibi sunt concor. de ui. & ho. cleri. ex litteris. uide Io. an. in c. ut inquisiti. de here. li. vi.
¶ Approbare teneor in officio testificandi illum quem approbaui in officio iudicandi. de rescrip. dilectus. & ibi nõ.
¶ An approbatus ad aliqd officiũ possit in alio officio reprobari. uide Hosti. de elec. uenerabile. nõ. de conse. di. i. celebritatem.
¶ Approbare non uidetur quis instrumentum per solutionem quam facit eius uigore & solutum tamen repeti potest. uide Bal. in. l. cum te. in fine. C. q' me. causa.
¶ An ille qui non contradicit uideatur approbare. uide Bal. in. l. ne arbitris. C. de arbi. Bar. in. l. q' enim ff. rem ra. ha.

Apulia Tota apulia est de patrimonio beati petri ut nõ. xix. q. iii. mõasterus. uide plene in censuali ecclesie romane.

Apud Quid significat hec dictio uid. tex. in. l. penes. & in. l. is apud quem ff. de vbo. sig. ubi uidetur q' significat detentionem. Quandoq; apud. i. contra ff. de peti. here. l. etiam si putauit. § non solum. Item apud. i. coram ff. ad municip. l. de iure. in prin. adde de hac dictione. ff. de offi. prefec. uigi. l. fi. & in. l. si apud. ff. de minori. & in. l. penes te. ff. de uerbo. signi. ubi differentia inter penes & apud. uide. ff. de rei uendi. l. acta. & l. denuo. eo. ti.

Aptitudo An sit inspicienda aptitudo an actus. no. ff. de rei uendi. l. uendicatio.
¶ Sufficit aliquid esse aptitudine licet nõ sit semp actu. ff. de aqua cotti. & esti. l. i. § i.

Aqua Aqueductus Que dicatur aq cottidiana & que estiua. nõ. ff. de aq cotti. & esti. l. i. § duo. in glo. dicendũ & Bar. ibi in § cottidiana.
¶ Quis põt aqductum de publico ducere nõ. ff. de aq cotti. & esti. l. i. § pmittit in glo. alii. Bar. in. l. quo minus. ff. de flumi.
¶ Aqueductus debet habere locum. xv. pedũ. nõ. Bar. in. l. i. C. de aqdu. li. xi.
¶ Si pluribus conceditur ius haurendi aquam debz illud ius diuidi inter eos motu iudicis. Bar. in. l. si qui. C. de aquedu. li. xi.
¶ Ad quid ualet aspsio aq benedicte. nõ. de conse. di. in aqua. & de peni. di. iii. aquam. de conse. di.

iiii. nec quemquã uide plene in rationali diui offi. in quarta pte circa prin. misse. adde quod nõ. glo. in ꝓhemio. vi. li. nõ. l. di. in capite.

¶ Aqua quoq; ponitur pro penitentia. uide. vi. di. c. testamentum.

¶ Aqua tangit carnes sed cor abluit & mundat. i. q. i. detrahe.

¶ Aqua uiua est caritas quam qui bibet non sitiet in eternũ. de pe. di. ii. caritas.

¶ Pisces non possunt uiuere sine aqua. xvi. q. i. placuit.

¶ Aqua cum uino mixto debet in calice offerri. de cele. mis. cum marthe. de conse. di. ii. in sacramẽtoꝝ & c. non oportet. & c. in sacramento. adde qd dicã infra sub dictione missa. & sub dictione xpus.

¶ Aqua de petra data p moysem cum pcussit uirga petram significabat sanguinẽ qui fluxit de corpore xpi. de conse. di. ii. inquit aplus.

¶ Ex aq̃ uisibili & spiritu inuisibili renascit homo de conse. di. iiii. p aquam.

¶ Qualiter agere debeo contra illum qui non permittit me aquam ducere p fundum p quem habeo ius ducendi Spe. ti. d cã pos. & ꝓprie. §. ui. ꝓ. quid si non pmittit.

¶ De aqua baptismi anteq̃ infundatur crisma licz unicuiq; accipere ad aspgendũ. de consecra. dis. iiii. in sabbato.

¶ Aque purgatio uulgaris omnino interdicit. ii. q. v. omnibus & c. consuluisti. adde qd dicam. j. sub dictione purgatio.

¶ Aquarii dicti sunt qdam heretici quia aquam solam sine uino offerebant in sacramento altaris. de q̃ hereli. nõ. in. c. cũ marthe. de celeb. mis. xxiiii. q. ulti. §. aquarii.

¶ An usus aqueducende de puteo possit prescribi. nõ. in. l. usum aque. & l. diligenter. C. de aqueductu. libro xi.

¶ Que sit aqua uiua & que mortua. uide Bar. in. l. ii. alius §. notauimus ff q ui aut clam.

¶ An aqua benedicta sit sacramentũ. dic q nõ. fm Tho in quarto. dis. ii. sed est quid sacramẽtale. hoc est dispositio quedam ad sacramentum nõ enim ordinatur directe ad remedium prestandum sed magis ad remouendum probibet unde ualet contra demonũ nequicias ut uenalia purget. & cõtra omne id quod impedire potest effectum sacramentorum fm theologos.

¶ Quid si cum aqua benedicta misceatur aqua nõ benedicta uel econtra. dic fm Tho. in quarto. di. ii. q tota est benedicta. bona glo de consecr. eccle. uel alta q in dubiis.

¶ In iudicio aque pluuie arcende qd debeat ꝓbare actor & quid reus. no. ff. de aq̃ plu. ar. l. iii. §. idem labeo in glo i.

¶ Qualiter i tali iudicio formetur libellus & sententia. no. Bar. in l. & si tercius. §. finali ff. de aqua pluui arcen.

¶ De aqua concessa per bonoieñ. fratribus minoribus. uide nõ in. l. aquam C. de ser. & aqua.

¶ Aqua est sup firmamentũ. uide. s. Tho. in prima pte. q. lxxviii. ar. ii.

¶ Aque congregate sunt secunda die. uid in ꝑalle. prima pte q. lxviii. ar. i.

¶ An aues & pisces ꝓducte sunt ex aquis. uide in dicta prima pte q. lxxi.

¶ Iudiciũ aque bulientis non est licitũ. fm Tho. secunda se. q. xcv. ar. viii.

Aquarius

Aquarius quid sit. dic q est custos aquaꝝ ut. C. de aqueduc. l. decernimus. li. xi. ubi etiã uide q aq̃mola est molendinũ aque.

Aquile

Ubi fuerit corpus ibi congregabuntur & aquile. Mathey. xxiiii. Luce xxii. xxiiii. q. i. quoniaz. uetus. nõ. in cle. i de sum. tri. ubi uide concor.

Aquilia

An actio legis aquilie habet locum ꝓ libero homine occiso ff. ad. l aquiliam. l. qua actione. §. si quis in colluctatione. in glo.

¶ Cui detur actio l. aquilie. nõ in. l. item mella. §. legis. ff. ad. l. acquil. in glo dño.

¶ An actio legis aquilie sit famosa. nõ. in. l. si suus seruũ. § si cum marius. in glo sup ꝓ aquil ff ad. l. aquil. & l. qui occidit. in glo.

¶ An concurrat cum actione q metus cau. uel de dolo. nõ. ff. ad. l. aquil. l. qui occidit § pe. in glo.

¶ Que spalia habet lex aquilia nõ. in. l. in lege aquilia si deletũ in glo sup. ꝓ. di beam uincere circa fi. ff ad. l aquil.

¶ An hec actio sit penalis. nõ. ff. ad. l aquil. l. item mella. §. si plures. in glo magna. ff. ad l. aquil. ff q met' ca. l. si cum exceptione. §. fi. in glo insti. ad l. aquil. §. his autem uerbis. in glo. extimetur.

¶ Ubi datur lex aquilia an agi possit criminaliter. no ff. de priua. delic. l. fi. in glo ii & ibi. Bar. in. q. penultima.

¶ Directa utilis & subsidiaria actio legis aquilie quando habeat locum. nõ. insti. ad l. aquil. § penul. C ad. l. aquil. l penultima. & quod no. Cy. in. l. ii. eodem titulo.

¶ An detur ad factũ. nõ. C. ad. l. acquil. l. ii. in glo. fi. & ibi Cy.

¶ In quo differt ab actiõe iniuriaꝝ. nõ. ff. de iniur. l ait pretor. §. quid ergo in glo sarciat & ibi Bar.

Aquiliana

De aquiliana stipulatione & quid importet habetur i Spec. ti. de obli. & solut. §. i ꝓ. consequenter. & ꝓ. se. & in l. aquiliana. & l. cum aqliana. ff de trasac.

Arare Aratrum

Non licet arare simul i boue & asino. de elec. cum cãm. xvi. q. vii. in noua actione.

¶ Nemo mittens manuz ad aratrum & respiciens retro ẽ aptus regno dei. de uoto. c. magne deuotõis.

¶ Ciuitas dicitur arari quando destruitur i. q. i iudices. in glo.

¶ Arare & colere quid sit notatur in. l. i. C. de tesau. libro. x.

¶ Quid sit aratrum uide. ff. de aqua plu ar. l. i. §. de eo opere.

Arbor

Cuius sit arbor nata inter duos fundos cõmunes. uide tex in. l. penultia ff pro socio.

¶ Qualiter arbor que est separata a terra censentur due arbores licet non sit nisi unus stipes casus est in. l. si gemina. ff. arbo. fur. ce. qui fm Ang. non est alibi.

¶ Si arbor incisa casu aliquẽ occiderit pter uoluntatez incidentis non est imputandũ. l. di hii qui & in. c. sepe contingit. & c. duo facit. l. si putator ff.

ad.l.aquiliam.

¶ Non licet in calendis ianuarii domos circũdare arboribus. uide.xxvi.q.vii.non licet.

¶ Arbores nascentes etiã in prediis priuatis iuxta aquam publicam sunt excidende.nõ.Bar.in.l.i.ff. de arbo.ce.

¶ An possum ꝓpria auctoritate arbores sup̃ domũ existentes excidere. Bar.in.l.i.ff.de arbo.ce.

¶ An emphiteota feudatarius seu uasallus possunt ex fundo quez tenent incidere arborẽ fructuosam nõ. Bar.in.l.diuortio.§.fundi.ff.so.ma.idem in.l. in fraudem.§.conductor.ff.de iure fisci Spe.in ti. de loca.§.i.ꝟ.ii.

¶ Quid ueniat appellatõe arboris.dic ut habet.ff. arbo.fur.ce.l.iii.&.iiii.ff.de arbo.ce.l.i.§.arboris. ubi uide an ueniant uites.

¶ Arbor uento deiecta lignum non est sed tñ ligni appellatõe continet.ff.de le.iii.l.ligni.

¶ Arbores sunt illius cuius est fundus seu loc⁹ ubi nata est.ff.arbo fur.ce.l.si plures.§.fi.

¶ Arbor mala que fructus nõ facit debet abscindi & in igniem mitti.Mathei.vii.

¶ Arbor consanguinitatis & affinitatis est autenticata ut nõ.de seruí.non ordi.consuluit.in glo & ibi con.or.

¶ Arbor non est que radices non facit.ff.arbo. fur.ce.l.iii.

¶ Si arbor pendes uel radices agit in meo solo quibus remediis agam.nõ.C.de interdict.l.i.in glo.i. & ibi Cy.

¶ Si arbor sit destructa & per populares refacta an sit eadem.nõ.ff.d dam.infec.l.damni.§.his qui edes.in glo non augeri.ff de ac.& obli.l.obligationũ.fere.§.plerũq3.in glo.in tradendo.

¶ Cuius sunt arbores si radices sunt ab uno latere uicine nõ.ff arb.fur.ce.l.si plures.§.li.

¶ An de arboribus debeat colonus habere partem Spe.ti.de loca.§.i.ꝟ.fi.& ibi Io an.

¶ Cuius sit arbor existens in meo & mittens radices in solo uicini.tex.& glo.in.l.si plures.§.li.ff. arbo.fur.ce.&.l.adeo.§.fi.ff.de acq.re.do.

¶ De arbore euulsa de meo & posita in tuo.uid.in l.proculus.§.arbor.ff.de acq.re.do.

¶ Arbore legata solum in quo nata est uidetur legatum.glo.in.l.si fundum.sub conditiõe.§.qui fundum.ff.de le.i.

¶ An loco arboꝝ demortuaꝝ uel uiuentoꝝ euulsaꝝ alie subrogãde sunt uide in.l.agri.&.l.arbores.ff. de usufruc.nõ.in.l.diuortio.§.si fundi.ff.so.ma.

¶ Cuius sunt arbores que nascuntur in ripa fluminis.uide in.l.ergo.§.celsus.ff.de acq.re.do.

¶ An appellatione arboꝝ continet arbor confiicta terre uide.Guil.ff.ad.l.rodi.de iac.l.qui leuande. alias in l.amisse.ubi melius.

Arbiter Arbitrator Arbitrium

Quando pena relinquit̃ arbitrio iudicantis an possit imponere maiorem penam q̃ sit illa que in similibus uł maiorib⁹ casibus est a iure imposita.dic ꝙ non.glo.est in.in c.inquisitõis in.ꝟ.alioquin.de accusa.idem si pena non sit in iur̃ expressa sed ex consuetudine i similibus obseruata.naz pena solita ex consuetudine imponi censet̃ ordinaria.ꝑ glo.ualde nõ.i.l.qcũq3 ergo §.pena grauior.ff.de his qui nõ.insa.

¶ An de arbitrariis statutis in iure teneamur reddere rationem.dic ꝙ non.ff.de legi.l.non omniuz. nõ glo in clemen.uolentes.in.ꝟ.quadragesimum. de hereticis.

¶ Qualiter intelligantur illa uerba facias ad arbitrium tuũ uel ꝓut tibi uidebitur.Bar.in.l.i.& in l.quidam.ff.de le.ii.& in.l.fideicõmissa.§.si sic.ff. de le.iii.& in.l.si filiusfa.ff.de dona.& in.l.i.ff.de testa.mili.uide nõ.ꝑ glo in.c.ii.de corpo.uicia.dñs Anto de butri.in c.i.& in.c.ne innitaris.de cõsti. ubi moder.& ibi etiam uide quid iportent illa ꝟba facias secundum uoluntatem tuam.adde nõ.in.c. abbate.de uerbo.sig.ꝑ Bar.in extrauа.ad reprimendam.in uerbo uidetur.nõ.glo.in cle.sepe.de ꝟ.sig. in.ꝟ.arbitrium.

¶ Multa relinquunt̃ arbitrio boni uiri.nõ Inno d offi.delega.prudentiam.Io.an in.c.cum dilecti.de elec.Inno.in.c.finem.de dolo & contuma.adde nõ. per Io.an in.c.cum oporteat.de accusa & in.c.si. de dona.idem in c.oblate.de appella.Bal.in.l.i.C. si aduersus uen.adde nõ.in l.maritus.ff.de cõsti.

¶ Quid importet illa uerba ad arbitrium boni uiri nõ.Bar.in.l.si quis arbitratu.ff d uerbo.ob.&.l.iucius.ff.de fideius.faciunt que idem nõ.in.l.i.ff.de le.ii.Bal.in.l.in uendentis.&.l.fi.C.de contrahen. empt.adde quod idez dicit in.l.uxorez.§.agriplagam.ff.de le.iii.

¶ Arbitrio suo quisq3 damnatur uel saluatur.xlv. di.de iudeis.

¶ Possidens bona ecclesie debet ea tractare arbitrio boni uiri.xii.q.ii.sepe fit.

¶ Arbitrio ꝓprio nullus potest uxorem dimittere xxxiii.q.ii.an quod.

¶ Si per statutum uel alias datur potestati uel capitaneo liberum arbitrium super aliqua re quid importent illa uerba.nõ.Bal.in.l.si quando.C.de inoffi.testamen.

¶ Quid si alicui conceditur arbitriũ generale.Bar. in.l.i.C.de preben.salario.libro x adde quod nõ. idem in.l.filiusfamil.ff.de dona.& in.l.in uenditione ff.de bono.aucto iudi pos.Item adde qđ idẽ nõ in.l.i.& in.l.dotale.ff.de testa.mili.&.l.iii.§.i. ff.de ꝟ.obli.

¶ Quid importet cum res aliena cõmittitur alieno arbitrio ab homine uel a lege.Bar.in.l.i.ff.de solutionibus.

¶ An de commissis arbitrio iudicis potest peti reductio ad arbitrium boni uiri nõ.glo in cle dudu3 §.statuimus de sep ul.ubi arbitrium episcopi redditur ad arbitriu3 boni uiri.idest iudicis.ita dicit ibi glo.in.ꝟ.exigit.

¶ An arbiter habeat coertionẽ in reum.uide.ff.de arbi.l.nõ ex omnibus.ff.de iudi.l.ii.nõ.glo.in c.ex litteris.de offi dele.

¶ An maiorem potestatem habent arbitri uoluntarii q̃ necessarii uel econtra.nõ.glo.in.c.irrefragabili.§.ceterum.d offi.ordi.in uerbo delegatus.que dicit ꝙ non.

¶ Quot modis accipitur hoc nomen arbitrium.nõ. in l.arbitro & in.l.si ab arbitro ff.qui satisda cog. Bar.in repetitione.l.si societatem.§.arbitroꝝ.ff.ꝓ socio.adde ꝙ arbiter est iudex cõpromissarius.sic accipitur in toto titulo de arbitris.

¶ Quid de hoc nõie arbitriũ.uide Io.an.in.c.ab arbitris.de offi.dele.in.vi.

¶ Arbiter dicitur quãq; dispensator siue moderator C. man. l. in re mandata Item arbiter. i. amicabilis. compositor. l. si societatem. §. arbitrorum ff. pro socio Item arbiter. i. delegatus. C. de iudi. l. aptissimi. Itẽ arbiter. i. iudex ordinarius. C. de postula. l. quisquis

¶ Quis dicatur arbitrator habetur in. l. papinian⁹ §. penul. ff. de arbi. insti. de contraben. emp. §. pciũ in. l. fi. C. e. & in palle. §. arbitrorum & i. c. quintavallis de iureiuran ubi do. Anto. & moder.

¶ An a sententia arbitri potest appellari vel supplicari. ii. qõe. vi a iudicibus. §. quid de arbitris. nõ in c. ab arbitris. de offic. delegat. libro. vi. facit. l. non distinguemus. §. cum quidam. ff. de arbi. Alb. in. l. i. C. de arbi.

¶ Que sit rõ quare a sñia arbitri non possit appellari. no Bar. in. d. §. arbitrorum.

¶ An arbiter possit cogi pferre sñiam. nõ. in. l. iii. §. tametsi. ff. de arbi. Spe. ti. de arbi. §. sequitur. ꝟ. sed nunqd arbitrator. & ibi Io an. & glo in. l. fi. C. de cõtraben empt. Albe. in. l. si quis arbitratu. ff. de ꝟ. obliga. Dy. & Bar. in. l. i. ff. de legat. ii. & in dicto §. arbitrorum.

¶ An arbiter possit pnuntiare pte absente. nõ. Cy. & Bal. in. l. fi. C. de cõtraben emp. Bar. in d. l. si qs arbitratu. de ꝟ. oblig. & in. d. §. arbitrorum tex in. l. diem. §. si quis litigatorum. ff. de arbi. Inno & doc. in c. p tuis. de arbi.

¶ An arbiter possit recusari ut suspectus. nõ. in. l. non distinguemus. §. cum quidam. ff. de arbi. de arbitratore nõ in. l. si de meis. §. recepisse. ff. de arbi. & in prealle. §. arbitrorum. adde quod notat Cy. in l. episcopale. C. de epis. audi. & quod pulchre dixit Hostien quem referunt & sequũtur docto. in. c. f. de arbitris.

¶ An valet sñia arbitri ex legitima cã recusati. nõ. Io. an. in. c. ii. de arbi.

¶ An mulier possit esse arbiter vel arbitatrix. nõ. in. l. cum lege. ff. de arbitris. & in. l. fi. C. de arbi. ubi g'o & Bal xxx. qõe. ii. mulierem. de arbi. c. dilecti xii. qõe. ii. cum devotissimam Specu. ti. de arbitris. §. i. ꝟ. si prohibet. ergo. doc. in dicto §. arbitrorum. & in. d. c. quintavallis.

¶ An mutus. surdus. pupillus. furiosus. possunt esse arbitri habetur in. l. sed & si in servũ. §. i. & l. diem proferre. §. corã. & l. non distinguemus. §. sunt. ff. de arbi. iii. q. vii. §. tria sunt.

¶ An minor. xx. annis. possit esse arbiter. nõ. in prealle. §. arbitrorum. Spe. ti. de arbi. §. potest. ꝟ. item minor. Saly. in. l. si q ex consensu. C. de epi. audi. adde glo. Inno & Hosti. in c. cum vigesimũ. de offi. dele. adde in l. cum lege. ff. de arbi. & l. quidam consulebat. de re iudi.

¶ An infamis possit esse arbiter. vide glo. de arbi. contingit. nõ in. d. c. cum vigesimũ. in glo. ii. glo. in regula infamibus li. vi.

¶ An excõicatus possit esse arbiter. nõ. de re iudi. ad pbanduz. de excep. pia li. vi. xi. q. iii. cum excõicato. de sen. ex. decernimus. li. vi. Spe. ti. de arbi. §. differt. ꝟ. itẽ scdm eum glo in. l. pedius. ff. de arbi. & ibi Bar. dixi plene in repeti. mea in. c. intelleximus. de iudi.

¶ An excõicatus potest esse arbitrator Bar. i. l. ex facto. §. si quis arrogatus. ff. ad trebel. facit. l. cum pater. §. hereditatem. ff. de leg. ii. Io. an. plene in regula dolo. de re. iur. li. vi. doc. in. d. §. arbitrorum. Io. an. in. c. ad probandum. de re iudi. Bar. in. l. si quis arbitratu. ff. de verbo obliga. dñs Anto. in dicto. c. quintavallis.

¶ An bannitus potest esse arbiter. Spe. ti. de arbi. §. restat. ꝟ. sed quid de bannito. nõ. in palle. §. arbitrorum adde quod nõ. Bar. in. l. ii. ff. ad. l. iuli. pecu.

¶ An abbas põt esse arbiter. nõ. Cy. in. l. si qui ex consensu. C. de epis. audi. Spe. ti. de arbi. §. ii. ꝟ. sed nunquid abbas. & ꝟ. si. sed quero diligenter. & ibi per Io. an. faciunt nõ per eum in. c. fi. de prescripti. adde quod notat Io. an. de statu regula. cum ad monasterium. glo. xvi. q. i. de pñtiũ iii. q. vii. §. tria.

¶ An arbiter possit pcedere die feriata. nõ. in. l. si feriat. ff. de arbi. Bal. i. l. fi. C. de fer. Bar. i palle §. arbitrorum. Spe. ti. de arbi. §. sequitur. ꝟ. in forma. & §. fi. ꝟ. sed nunqd amicabilis. & cõcluditur q non qñ dies est feriata in honorem dei. secus in arbitratore. ut l. si de meis. §. arbiter ex promisso. ff. de arbi. & c. i. de feri. do. Anto. de bu. in. d. c. quintavallis. de iureiuran adde quod nõ. glo. i. cle. sepe. in. ꝟ. valeat. de ꝟ. sig. que dicit q si ptes renũtiant feriis introductis ad utilitatẽ hominũ arbitrator non cõpellitr illo tpe pcedere.

¶ Si quis petat reductionem ad arbitrium boni viri & succumbat licet iniuste an possit conveniri ad penam vide Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verbo obliga.

¶ An tercius electus ab arbitris discordantibus sit arbiter & possit sententiare sicut arbiter vel non. vide Bar. in l. si dñm. ff. de fur.

¶ Si eadem die qua factum est compromissum arbitri ferant sententiam non valet sententia. allegatur ad hoc c. tum ex litteris de resti. in integrum. vide omnino quod nõ. Bal. in. l. prolatam. C. de sen. & inter omni. iudi.

¶ Si arbiter condemnet ad centum dando tempus quo ipe declarabit & morte preventus non declarat nihilominus tenet laudum & videtur condemnasse pure ad ipsa centum & poterunt peti secũdũ Cy. in. l. penultima. C. de insti. & substi. sub condi. fac. quem refert dñs Car. florẽ. in. l. quicquid. ff. cõmu. predi.

¶ Si arbiter incipit causaz audire põt cogi cõplere ut in. l. postq̃. ff. de vaca. munerum.

¶ Arbiter habens potestatem a ptibus pnũtiandi de equitate & veritate põt condemnare conventũ ad rem restituendaz non obstante exceptione prescriptiõis nec est iniquũ si apparere potest de mala fide prescribentis. tex. est sin. in aut. ut ecclesia ro. § habeat itaq; coll. ii. & nõ. do. Flo. in. l. i. §. generaliter. in fi. ff. de noxa.

¶ Si pendente appellatione cõpromittitur in arbitrium põt quis penaz soluere & appellationẽ pseq in cle. q̃diu. de appel. secus si est cõpromissum i arbitratore. quia in transactiõe nõ habet locũ penitentia. C. de trãsac. l. q̃uis. ꝟba sunt Bal. in. l. eos. §. pe. C. de appel.

¶ Arbiter põt cõdemnare in expensis & in fructibus licet hoc non sit dictum in cõpromisso. Inno. de arbi. ex parte.

¶ Potest recedi ab arbitro si sit oĩno inexptus q nesciat ordinare cãm. vide. ff. de arbi. l. item si unus §. i. & ibi glo.

¶ Si dictum est in cõpromisso q arbiter pnuntiet pe iure tantum. an poterit pronuntiare secundum

statuta municipalia que sunt contra ius commune. Io. an. in addi. Specu. in ti. de arbitr. § exciptur. in addi. q. que incipit guido & per moder. in dicto c. quintauallis de iureiuran.

¶ An coram arbitro habeat locum cautio rati. si dubitat de mandato glo. dicit q sic. in l. non distinguemus § pe. ff. de arbi. faciunt nō. in l. i. C. de procu. Spe. ti. de satis. § i. in i. col.

¶ An arbiter possit esse testis de his que coram eo gesta sunt. uide Bal. in l. ne in arbitris. § sin autem in scriptura. C. de arbi. faciunt notata per Bar. in l. deferre. § idem decreuerunt. ff. de iure fisci. adde notata in c. ex litteris. de transac. adde c. non sine. ubi glo. & doctores. de arbi. de offi. dele. gati. cum in iure. in glo. i. Inno. & Io. an. in c. finali. de testi. libro vi.

¶ An & qn̄ arbiter possit i totū uel in ptem mutare sniam. Bar. in l. quid tn̄ ff. de arbi. dn̄s. Anto. & mo. fer. in c. qntauallis de iuriuran. i iii. oppo. Spe. ti. de arbi. § fi. p. licet aūt. do. Car. flo. in c. e. i. d re iudi. in x q.

¶ An damnatus arbitrali sententia incurrat infamiam. nō. in l. quid ergo. § ex compromisso. ff. de his qui nota infami. glo. & docto. in c. penultimo. de resti. in inte.

¶ An snia arbitri possit dici diffinitiua. tex. est & ibi nō. de arbi. dilecti. & c. ex pte. fact. l. f. & ii & ibi nō. de arbi. adde glo. q dicit q pnūtiatio arbitri non est pprie snia. in c. pe. de resti. in inte. Io. an. in dicto c. dilecti.

¶ An arbiter possit stipulari penā ad cōmodum uel incōmodū ptium. Spe. ti. de arbi. § fi. p. si quid si in cōpromisso. ubi Io. an. glo. in l. litigatores. ff. de arbi. glo. & doc. in c. dilecti. eo ti.

¶ Infra quantum tempus possit a sententia arbitri peti reductio ad arbitrium boni uiri notant doct. de arbi. exposita. ubi tenent q infra annum. de quo Specu. ti. de arbi. § sequitur. p. si. infra quod repus. de quo nō. in pe. alle. § arbitrorum. & in dicto c. quintauallis.

¶ An arbitro possit dari pignus pro obseruatione laudi & an tale pignus dandum sit alteri parte non obseruante. Cy. in l. pe. C. de arbi. glo. in l. litigatores. § quid ergo. ff. de arbitr. glo. et docto. in c. dilecti. de arbi.

¶ An ualeat sententia arbitri qui pronuntiat prout titius uoluerit consuluerit et declarauerit. doc. q non per tex. iuncta glo. in c. dilecti. de arbi. nō. in l. ite n si unus. § idem pompo. ff. de arbitris. dn̄s Anto. in c. cū olim. de arbit. ubi ulti q faciunt nō. p Spe. ti. de arbi. § ii. p. si. sed qd si dicat. et in c. si p debilitate. de offi. dele.

¶ An ex sententia arbitri oriatur actio. nō. in l. i. C. de arbi. & l. diem § ita i. ff. eo. doc. in c. p tuas. de arbi. Bar. in l. ait ptor. § i. ff. de re iudi. nō. in l. a diuo pio in prin. eo. ti. in glo. arbitrorum. & l. si societatem. in § arbitrorum. in q vi. per Bar. nō. in l. ne in arbitris. C. de arbi. ubi glo. & Cy. Spe. ti. d arbi. § fi. p. hoc quoq notandum.

¶ An possit fieri emologatio arbitri electi cū pena nō. Cy. & Bar. in l. ait ptor. ff. de re iudi. plene per doc. in c. p tuas. de arbi.

¶ An in tempore compromissi. seu alias ante sententiam possit fieri emologatio sententie arbitri. Cy. & Bar. tenent q non in l. penultima. C. d arbi. facit quod nō. Dy. in l. quidam. ff. de uerbo obliga. & quod notatur in regula scienti libro vi. facit. l. conuenire. ff. de pac. dota. doctores. in dicto c. per tuas. de arbi.

¶ An ante latam sententiam per arbitrium potest renuntiari reductioni ad arbitrium boni uiri. nō. p dn̄m. Anto. de iureiuran. in c. quintauallis. ubi etiā p doc. modernos.

¶ An si aditur iudex cum pena psumat adiri tanq arbiter. nō. glo. in l. r ff. de iudi.

¶ An arbiter in spiritualibus seu beneficialibus possit inter partes componere. nō. de preben. nisi. de rerum permu. c. fi. ubi bona doctrina. doctores d arbitris c. li.

¶ An arbiter seu arbitrator potest cōdemnare seu absoluere sup non petito seu extra cōpromissū. nō. de elec. cū inter. a. de pben. nisi. facit qd nō. de reli. domi. cōstitutus. in fi. magne glo. Bar. in l. cum aquana. ff. de transac. ubi dicit q arbit non pōt ferre sniam sup oīno extraneo a petito secus super coherenti. quod nō.

¶ An ordinarius possit esse arbiter. nō. in l. epale. C. de epis. audi. & in d. § arbitrorum. & in l. sed & si in seruū § si quis iudex. ff. de arbi. & in d. c. quintauallis. glo. iii q. vii. si quis uero iudex. ubi cōcluditur q pōt uolentibus ptibus non tn̄ pōt eas ad id compellere. adde glo. de arbi. cum tpe. & c. ex pte. ii q. vi. a iudicibus.

¶ Qualiter pbat arbitramētū esse iniquū. nō. Bar. in l. si quis eum aliter. ff. de p. ob. & in l. lucius. § i. ff. ad trebel.

¶ Quanto tpe duret ptās arbitrandi. nō. Bar. in l. si quis arbitratu. ff. de p. ob.

¶ An arbiter possit prorogare terminum parti ad aliud faciendum cum certum sit illud iam fieri nō posse. nō. Bar. in l. cum ita stipulatus. ff. de p. ob.

¶ An arbitrator possit in totum absoluere uel condemnare. notat Bar. in l. q si ephesi. ff. de eo quod certo loco.

¶ An potestas arbitrandi expiret uel per mortem uel publicationē bonorum unius ex compromittentibus. Bar. in cōsilio suo quod incipit Bartolomeus de spoleto. ubi etiam tractat quid si arbiter uel arbitrator fuerit bannitus propter delictum uel alias an pronuntiare possit & casu quo pronuntiet an cōmune a quo fuit bannitus teneatur eius arbitramētum mandare executiōi de qbus habetur p eundem in l. si quis arbitratu ff. de p. ob.

¶ An arbiter possit compellere testes coram se pductos uel hoc spect ad iudicem ordinarium. uide in l. iiii. cum l. seqn̄. ff. de arbi. & in l. ii § i ff. si quis cau. uide in c. p tuis. de arbi.

¶ An arbiter possit cognoscere de cā feudali. uide x coll. de lege conra. § i. & ibi p doc. moder.

¶ An ualet pactum inter ptes de non petendo laudum reduci ad arbitriū boni uiri. no. Bar. in l. qdam cum filiu n. ff. de p. ob. & in l. q ce bonis. § i ff. ad l. fal. Bar. in l. cum antea. C. de arbi. & quid si iuratum est r i le Bar. in d. § arbitrorum. do. Anto. & alii doc. in d. c. qntauallis. Spe. ti. de arbi. § fi. p. itē qd si compromissum est.

¶ An arbitrator sumat in lite. nō. Bar. in l. i. § & post operis. ff. de no. op. nū.

¶ Si duo ex tribus arbitris laudum tulerūt tercio absente quid iuris. habet in c. f. r. d arbi. li. vi. tex. &

Bar in l. item si unus. § principaliter. ff. de arbi.

¶ Qui promisit non petere reductionem ad arbitriũ boni uiri si petierit & succubuerit an incidat i penã nõ. Bar in l. qui rome. § fi. de ꝟ obli.

¶ An arbiter possit petere salarium Spe. ti. de sala. § ii. ꝟ. fi. adde l. multũ. C. de ꝑpo agen in re. li. xii. An autem possit petere sportulas. dic ꝙ non. C. de ꝓxi. sacro. scri. l. in sacris li. xii. & l. quociens. C. de priuile. scola. li. xii.

¶ Arbitrium non transit ad heredes arbitramentũ tamen sic. Bar. in l. si pactum. ff. de ꝓba.

¶ Ab arbitris iuris uel electi ſm formaꝫ statutoꝝ an possit appellari uidetᷣ ꝙ sic. quia ſm Bar magis tenent locuꝫ iudicũ delegatoꝝ q̃ arbitroꝝ. Ita dicit sing. Bar. in l fi. C. de iudi. de quo uidetᷣ casus in. c. ab arbitris. de offi. dele. li. vi.

¶ An arbiter qui male iudicat facit litem suã. Bar. in. l. si quis in conscribendo. circa fi. C. de pac. et ibi glo et Cy. insti. de obli. que ex quasi delic. in glo ii. C. de arbi auẗ. decernimus. in glo fi. Spe ti. ꝺ arbi. § i ꝟ. sed si arbiter.

¶ Si arbiter ex cõpromisso habet ꝑtãtem inferẽdi modicũ uel multũ damnũ cõtra eius sniam nõ põt peti reductio ad arbitriũ boni uiri. nõ. Inno. i. c. bu mlis de ma et obe.

¶ Arbiter absoluit ab obseruatione iudicii ꝓpter cõtumaciam ptis non cõparentis sicut iudex de arbi. ex pte. et ibi nõ.

¶ An quia hodie ex forma statutoꝝ italie ex snia arbitri actio orit̃ poterit a tali snia appellari. Bar. tenet ꝙ sic. in. l. i. C. de arbi.

¶ An de cã restitutiõis i integrũ possit cõpromitti in arbitratorem. nõ Bar in. l. cum tenus C. ubi et apud quem.

¶ Arbitrium et transactio equipantur. dicit glo in l. sub ꝓtextu C. de transac. et in auẗ ut diffe. iudi. § si uero contigerit. Io. an. de arbitris exposita. et c. penultimo.

¶ An arbiter possit compelli ad sententiandum ex quo suscepit in se arbitrium nõ glo. in. c. ꝑsentata. de testi. iii. q. vii. infames. ꝟ. si quis. in glo in. ꝟ iudex. glo in. c. pastoralis. § i. sup. ꝟ. compellere optima glo in. ꝟbo. negligentibus. de offi. dele significantibus et. c. suspitionis. in glo. iii. et. c. p et g. in glo. fi. l. si eodem ti. adde ꝙ iudex ordinarius compellit arbitrum ad sententiandum glo iii q. vii. § tria. ꝟsi. si quis.

¶ An sententia arbitri possit retractari pretextu instrumentoꝝ nouiter repertoꝝ. uide Inno de prescrip. cum olim.

¶ An laudum latum contra cõmunẽ cursum mercatoꝝ per arbitrum qui poterat ꝓcedere etiam de facto possit reduci ad arbitriu boni uiri. no. in glo. fi & ibi doc in. c. rãm. in scdo de testi.

¶ An dictum arbitratoris uel arbitri sit snia glo. dixit ꝙ non de iureiuran. uenientes. ubi doctores contra facit tex de arbi. dilecti. Inno de. ꝟ. sig. abbate Idem de testi in inte. c. pe. de arbi. ex pte. in glo. et ibi per doc.

¶ An arbiter possit cognoscere in loco remoto a loco compromissi. Inno in. c. ꝑsentata. de testibus & c. cum dilectus. de arbi. adde ꝙ locus arbitri in dubio uidetur locus in quo factum est cõpromissum. ff. de arbi. l. si cum dies. § si arbiter.

¶ An compromissum generale factum in arbitruꝫ extendatur ad incognita glo. & Inno. ꝙ non de iureiuran. uenientes.

¶ Factum coram arbitratore non dicitur factũ in iudicio. Inno. in. c. uenientes. de transac. alias in. c. uenerabili. de censibus. quid autem de factis coraꝫ arbitro. nõ. Spe. ti. de confessis. § nunc uidendũ. ꝟ. quid de confessione.

¶ Arbitrium quandoq̃ ponitur pro compromisso. de testibus presentata ꝺ arbi. exposita. & c. penul. per Io. an.

¶ Sententia arbitri nulla. non emologatur per ratificationem ptium. uide tex de confir. uti. uel inuti. examinata. In contrariũ de arbi p tuas. uide Bal. x. coll. de pace constan. in. ꝟ sustinere.

¶ An coram arbitro possit interrumpi prescriptio nõ. ꝺ arbi. cum dilecti. in glo fi. Arch. xvi. q iii. § prescriptionem.

¶ Stante statuto ꝙ ꝑtinentes cõpellantur ad compromissum. an iudex possit eos compellere ad compromissum cum pena. uide do. Anto de bu. in c. cuꝫ dilecti. de elec. adde quod dicaꝫ infra sub dictione compromissum.

¶ Arbitroꝝ dicto ꝑcise stare debent compromittẽtes super electione prelati si eligunt idoneuꝫ. notat Io. an. de elec. in causis. sup glo magna & ibi uide.

¶ An presumat̃ pro snia arbitri sicut ꝓ snia iudicis uide do. Anto in c. quintauallis. de iureiuran. Spe. ti. de arbi. § sequitur ꝟsi. quid si.

¶ An arbiter cui est data potestas a partibus prorogandi arbitrium suũ de tẽpore ad tẽpus possit pluries ꝓrogare. uide Io an. in c. p & g. de offi. dele. g. super glo ii.

¶ An arbitri possunt procedere ad sententiam partibus non cõparentibus coram eis uide Inno in. c. ex parte de arbi.

¶ An arbiter possit super parte negocii sibi cõmissi & non super toto ꝓnuntiare. no. glo. de re iudica. cum. I & A.

¶ An ualeat sententia arbitri qui potest cognoscere de iure & de facto. si eligat ꝓcedere de iure & ꝓnuntiauit de facto. Inno. ꝙ non. de iureiuran. quintauallis tex de ꝑben. nisi.

¶ An arbiter cui data est ptãs faciendi contra ius possit ſm ius facere & factuꝫ ualeat. nõ. doc. in c. si cui. de elec. li. vi.

¶ An arbiter possit exequi sententiam suã. Inno ꝺ arbi. innotuit. iii. q. vii. infamis. tex. in. c. per tuas. de arbitris.

¶ Arbitri dati super electione nõ possunt proprie dici arbitri. Io an. de elec. in causis. & c. cautum.

¶ Differentias inter arbitrum & arbitratorẽ. uide ii q. vi. a iudicibus. dñs. Anto & moder. late in c. quintauallis. de iureiuran. no. in. c. penul de arbitr. in glo. finali.

¶ Ex qbus causis possit arbitriũ reuocari nõ. Inno. de iureiuran. uenientes.

¶ Si petatur reductio a snia arbitri in quem compromiserunt clericus & laicus de rebus ecclesiasticis corã quo sit petenda uide in. q. disputata p do. Pe. de anc que incipit. cum e laicus. in secundo dubio. Bar. i. l. ii. C. ubi & apud quos. ubi querit an reductio sit petenda corã iudice arbitratoris uel rei Ego alias in quodaꝫ cõpromisso quod feci in laicũ brixieñ cum hominibus de bannolo allegaui in ista

materia casum·c·exposita·de arbi·ubi a snia lata p dnm ducem uenetiar inter epum & ciues triuisionis aditus fuit papa·adde quod Bal·sequtur Bar·in d·l·ii·

¶ Si petatur reductio a sententia lata p clericum & laicum arbitros petenda est coram iudice ecclesiastico·hoc est coram epo·dixit Bar·in l·ii·ff·d ap· Bal·in·l·pcipimus·C·eo·quia magis dignum trahit ad se minus dignu.

¶ An arbiter partem cotumacem possit excomunicare uel suspendere·no·Hosti·in c·grauem·d offi· ordi & qualiter possit punire contumaciam·no·Inno· in·c·ex pte·de arbi·in glo·i·

¶ An in instantia petitionis reductionis ad arbitriu boni uiri pot peti pnutiari de nullitate laudi si betur nullu·Arch·tenet quod sic·ii·q·vi·a iudicibus·

¶ An arbiter qui semel pnuntiat possit iterum pronuntiare·no·Hosti·de iureiuran·ueniens·glo d re iudi·cum·i·& a·in·ꝟ·debita·tex·in·d·c·qntauallis & ibi per dnm Anto·adde quod arbiter pot reuocare sniam suam interlocutoria sed non diffinitiua·ff·d arbi·l·qualem·

¶ An ptes possunt copelli stare snie arbitri·no·Inno in·c·cum olim·de rescrip·

¶ An excoicatus possit petere reductionem ad arbitrium boni uiri·no·do Anto·de excep·significauerunt·credo me examinasse i repet·mea·c intelleximus de iudi·

¶ An appellari possit a snia lata sup reductione ad arbitriu boni uiri·uide Io·an·in addi·Spe·ti·de ap· ¶·ii·queritur ꝟ·xvi·

¶ An si arbitriu e iniquu seu als no ualet possit qs petens reductione copelli ad solutione pene i compromisso contente·glo·tenet quod non·in·c·ii·de arbi· glo in·c·significantibus·de offi dele·Inno in·c·exposita·de arbi·

¶ Arbitrator non pot donare alteri ptium·Bal·x· coll·de lege conradi·c·ii·

¶ An filiusfa·possit esse arbiter in ca patris·tex·in l quoniam·ff·de arbi·glo·in regula beneficiu li·vi· in·q·vi·¶·tertia ꝟ·& filius·

¶ An si tercius arbiter supueniat dicat nouu compromissum·Bar·in·l·si dominiu·ff·de fur·

¶ An arbiter peccet no reddendo arbitriu·glo·xi· q·i·sicut enim·

¶ Arbitrator pot nudo ꝟbo arbitrari & sine scriptis·fm Inno in·d·c·qntauallis uide oino Bal·in·l·i· C·de here·ac·

¶ A senteta boni uiri seu arbitratoris no appellat fm Bar in·l·i·an si·ff·de le·ii·Bal·contra·in l·i·C· de his qui pe·nn·in·ii·coll·& in·l·i·C·ne liceat poten su·l·fi·C·de cotrahen·emp·non determinat sed dicit se alibi dictum·

¶ Quando aliquid comittitur ad arbitrium iudicis presumitur legitime factum quicquid ab eo factum est uirtute sui arbitrii secundum Bal in·l·edita·C· de edendo·

¶ Judex aditus super reductione ad arbitriu boni uiri n pcedit ut iudex sed ut bonus uir·no·Io·an· in addi·Spe·ti·de app·¶·quibus·ꝟ·xvi

¶ Si fiat copromissum ut arbiter determinet usque ad certa summa·hoc addito quod ultra etia si ei fuerit iussum no pot in minori quatitate q fuerit illa expressa pnutiare·uide glo·in·c·ii·de arbi·

¶ An ualeat arbitrium latum inter intrinsecum ciuitatis & extrinsecum·no·Bal·x·coll·de pace constan·in·ꝟ·sue·

¶ An factum ab arbitro contra forma mandati ualeat·tex·quod non·de ap·costitutus·de cofir·uti uel inuti·examinata·de elec·c·cum dilecti·

¶ Arbiter debet sententiam in scriptis proferre· Archi·ii·q·vii·statutum·Hosti·de arbi·cum tempore glo in·l·pen·¶·sancimus·super·ꝟ·scripserint C·de arbitris·Specu·ti·de arbi·¶·differt·ꝟsi·item inferendo·

¶ Arbitrium iniquum non potest peti reduci nisi infra decem dies fuerit contradictum·notat Arch· ii·q·vi·a iudicibus·Io·an in c·ab arbitris·de offi·d dele·li·vi·in aut·decernimus·C·de arbi·

¶ An ex pacto compromittentium a sententia arbitri possit appellari·uide Spec·in ti·de appel·¶·in quibus ꝟ·xvi·Io·an·de arbitris·cum dilectus·super glo·ii·

¶ An in ca ppria qs possit esse arbitrator·glo·xxi· di·nunc aut·tex in·d·c·qntauallis·& ibi no uid in l·unica·C·ne quis in sua ca·in glo·ii·

¶ Arbiter datus ad cognoscendum an possit decidere·no·Bal·x·coll·de pace constan·super ꝟbo ad cognitionem·

¶ Si in compromisso non fuit assignatus terminus arbitris infra quem debeant causam terminare·an duret eorum potestas donec pronuntient·tex a cotrario sensu·de offi·delega·significantibus·& ibi glo Io·an·in addi·Specu ti·de arbitris·¶·differt· ꝟsi·item ut infra·& allegat clemen·qdiu·cum glo· de appella·uide glo·in·l·i·& in·l·cum antea·¶·sancimus·C·de arbi·

¶ Judex non ppterea facit litem suam licet arbitri ab eo delegati male pnuntient·uide Bal·x·coll de pa·constan·in·ꝟ·creditur·

¶ An arbitriu in genarale comprehendant omnes species·uide notata in·l·sub pretextu·C·de trasac· in glo·i·in fine·

¶ An coram arbitro debeat dari libellus·no·glo in l·penul·¶·pen·C·de arbi·doc·in·d·¶·arbitrorum·conclusio est quod coram arbitro sic·secus coram arbitratore·Spe·ti·de libel·concep·¶·restat·in fi·ubi uide pulchre practicam·

¶ Appellari potest a iudice copellente fuari arbitrium nullu·Bal·x·col quo tpe miles inuesti·pe·debet in usi·feu·

¶ An potestas data arbitris possit a compromittentibus reuocari·no·glo·de elect·in causis·& ibi per doctores·

¶ An pcurator litis possit esse arbiter inter partes no·Bal·x·col de lege conra·c·i·

¶ An quis possit esse arbiter in ca qua fuit aduocatus·no·glo in·c·postremo·de ap·

¶ An stetur in iudicando maiori pti arbitrorum·uel requiratur snia omniu·no·in·l·diem·¶·si plures·ff·d arbi·doc·in·d·c·dilecti·eo·ti·uide in·c·i·& in·c si plures·de arbi·li·vi·

¶ Habens arbitrium minuendi uel augmentandi quantitatem an habeat potestatem in totum absoluendi·uidetur quod sic·ff·de eo quod certo loco·l quod si ephesi·¶·i·

¶ Ex modo procedendi & pronuntiandi cognoscitur an qs pcedit ut arbiter uelut arbitrator·Bar· ff·de iudi·l·i·

¶ Si statutum artat ad copromittendu intelligitur de debito dubio n de indubitato·& habete paratam

executionem·tex & glo & ibi Bar·in·l eleganter·
§·i·ff·de condi·indebi·

¶ Coram arbitro prestantur tautiones iudiciales
que ex gunt etiam in iudiciis·glo·in aut generali
u·de epis & cleri·

¶ Instantia arbitri transit ad successorem si est fac
ta super causa pertinente ad dignitatem·tex·est in
c presentium·de testi glo dicit contrarium in cle·
si·de procura·

¶ An arbiter possit adiri ꝓ interpretatõe laudi tex·
de arbi·cum olim·Archi·xi qõe iii § ex hiia adde
quod notat Spec·ti·de arbitris·§·sequitur ꝟsi·sed
nunqd obscuꝝ·

¶ Si promisi non petere reductionem contra lau
dum sub pena postea peti & succubui an ptes pos
sint petere penaꝫ·nõ·Bar·in·l·qui rome·§·duo fra
tres·ff de uerbo·obli·adde quod nõ Bar·in·l i·ff·
rem ra habe·

¶ Sententia arbitroꝝ pôt reduci ad arbitriuꝫ boni
uiri si contiuet iniqtatem non obstante iuramento
prest to de non petendo glo & doc·de arbi exposi
ta·Io an in addi·Spe·ti·de arbi·§·ff·b·quid si cõ
promissum·glo·in c·ueniens·de iureiuran·& in c·
ii·de arbi in glo·pe·de elec·cuꝫ causam·de preben·
duduꝫ·in glo·ii·& uide glo ii·q vi·a iudicibus Io·
an·in regula scienti·li·vi·plene i dicto·§·arbitroꝝ
& in dicto c·quintaualis & aduerte ꝙ si laudum
reducitur ad arbitrium boni uiri sicut non tenent
fideiussores & pignora data pro obseruantia laudi·
ita nec pena ff iudi sol·l cũ apud semproniũ qd uo·
de quo p Bar in l·multa·ff·de condi·& demõ Bal·
in l si C·de contrahen emp·

¶ Arbitriũ concessum iudicibus in penia imponen
dis non extenditur ad penam capitalem & ideo de
tali non poterunt arbitrari nisi contra uilem perso
nam·do Fict in·l·si obstetrix in ꝓn·ff·ad·l aquil·
uide in·§ in sũma·insti·de iniur·contra tenet Bal·
in·l·i C·de his qui latro·

¶ Habens arbitriũ sup publica utilitate cõiter non
potest statuere nisi super his que ptinent ad pub·
licam utilitatem principaliter·Bar in·l·quoꝗ in fi·
ff·ad municip·

¶ Quid comprehendit arbitrium aliquibus conces
sum sup bono & pacifico statu·uide Bar·in·l·ambi
ciosa ff de decre·ab ordi·fa Bar·in·l·milites C·de
testa mili·

¶ In his que cõmissa sunt ad arbitrium dolus ex
cluditur·ut·l·in uenditione §·penulti ff·de bonis
auc iudi·pos·

¶ Dñs arbitriuꝫ sup habundantia pôt determinare
salaria in qrentibus frumentũ·C·de frumẽ alexan·
l·i·in glo·li·xi·

¶ Ubicuꝗ aliquid cõmittit iudicis arbitrio ab illa
sñia non poterit appellari·Inno·in c conquestus·d
fer in glo fi·ꝟo·item cum hoc·contrariu tenet glo i
c sup his de accus·

¶ Laudum arbitratoris clamdestinũ non sigillatuꝫ
non publicatũ nec lectum an ualeat uide Bal in·l·
nec qui ꝗ §·ubi decretum·ff de offi proconsul ad
finem·iiii col·

¶ Dñs arbitriũ faciendi censet habere etiã non af
ciendi·ff cõmo·l·in cõmodato §·sicut·

¶ An arbitrator possit ꝓnuntiare super non petit·
uide de reli·domi·constitutus·de iureiuran·quinta
uallis·Bar·in·l·aquiliana·ff·de transactio·facit de
arbi dilecti·

¶ Si arbitratores discordant an iudex possit dare
terciũ·Bal·x col·de inuesti·in ma·fac·

¶ An absolutio arbitri generaliter facta extendat
ultra petita·glo & Bar·in l·aquiliana·ff·d trãsac·
doc·in c·constitutus·de reli·domi·

¶ Duo ex tribus arbitris non possunt ferre sñiam
tercio absente uel mortuo nisi aliud habe·t ex for
ma cõpromissi Inno·limitat hoc in·c·raynaldus·de
testa nisi absens·auditis aliis dixisset opinionẽ suaꝫ
Bar·contra·in·l·duo ex tribus·ff·d re iudi alias in
l·a diuo pio·

¶ Si cõpromittatur in iudicem tanꝗ in amicabileꝫ
compositorem potest in eodem facto procedere ut
iudex & ut cõpositor & quatenus recedat a iure at
tribuitur potestati arbitrarie quatenus uero secũm
ius attribuit potestati ordinarie·tex·est uide no·
in·c· ii·de pben·qui tex·etiaꝫ allegatur ꝙ arbitra
tor pro bono pacis potest accipere de iure unius et
dare alteri etiam in beneficialib⁹ & ex cõpromisso
secundum unũ intellectum & ideo illum tex·repu
taui mirabilem·

¶ Ubi est certa & determinata uia iur non uia fcti
est p arbitratore sequenda·no·Bal in·l·nensenus·
ff·de nego ges facit qd idem no in·l·si totus ff·de
seruitu·rusti p·

¶ Arbiter qui hodie eligit ex forma statutoꝝ pôt
sententiare alio arbitro non citato nõ Bar·in·l·ite
si unus·§·si in duos·ff·de arbi·

¶ Arbiter citans coarbitrũ ut ueniat ad laudum fe
renduꝫ non hꝫ necesse eum citare ꝑemptorie·no·in
cle i de hereti·in glo non ergo·

¶ Arbiter qui ex forma statuti tenetur terminare
causas infra tres menses sub certa pena si absoluit
ab obseruatione iudicii nõ dicitur terminasse & sic
incidit in penam ita dicit Bar in·l·generali·C de
decurio li·x·

¶ Quando arbitri ꝓnuntiant ultima die termini ꝑ
fixi a litigatoribus ualet sententia sine citatiõe ptiũ
secus si tempus ꝓnunciandi sit a iure statutũ·quia
tunc necessaria est citatio·Bal in aut·ei qui·C·de
tempo·appel·

¶ Arbitrator debet facere citare ptes qñ uult pro
ferr laudũ·tex·ẽ nõ·in l quis sit fugitiuus·§·li ff·
de edil·edic·

¶ In generali arbitrio dato alicui non uenit causa
ꝓhibita puta donatiõis uel alia·tex est cum glo in
l i·§·i ff·ꝙ iussu·Bal in l·si·C·ꝙ cum eo·

¶ Arbitrio iudicis cõmittit an cõsuetudo sit iusta
uel iniusta uide in·c·i·de consue·li·vi·

¶ An habens simul potestateꝫ arbitri & arbitrato
ris si procedit una tantum possit altera pronuntia
re dic ut nõ·Bal·in·l·non codicillum·C·de testa·

¶ Qd dicatur arbitriuꝫ iniquuꝫ·uide Cy·in·l·ii C·
de contrahen·emp·ubi ponit formam libelli quado
petitur reductio ad arbitrium boni uiri·adde Bar·
in·l·si quis cum alter·ff de uerbo·obli·& in dicto
§·arbitroꝝ·

¶ Quid si duo tantum sunt electi qui in ꝓlatione
sententie nõ concordant an cõpellentur eligere ter
cium & si id non faciunt an iudex ꝓcedet in causa
nõ in·c·ii d appel·li vi·& in·l·item si unus·§·si in
duos·ff·de arbi·uide c·penulti·de arbi·Spec·ti·de
arbitris·§ requiritur·ꝟsi hoc quidem·nõ·Inno de
arbi·innotuit·adde quod no·Arch·in·c·legittima·

de appellationibus.li.vi.

¶ An in electione tercii arbitri sit augendum salarium Spe.ti.de asses.§.salarium.ꝟ.quid de duobus tenuit ꝙ non.

¶ An arbiter in ꝓferendo sniam debeat uti uerbo singularis numeri uel pluralis.dic ꝙ in singulari debet loqui.secus in iudice qui dicit nos.zc.licet sit unus.in.c ab uno.de re iudi.li.vi.

¶ An clerici possunt eligere arbitratores sine consensu epi.nō.glo.de fo compe.c.dilecti.

¶ An iniuste damnatus per arbitrum possit agere contra eum ad refectionem damni.nō.glo in cle.i pe.in uerbo defensiones.de uerbo signi.ii.q.vi.hoc etiam.

¶ Quid si partes cōpromiserunt de ꝑdio uel agro an arbiter poterit sup fructibus ꝓnũtiare.nō.in.l.non distinguemus.§ de officio.ff de arbi.

¶ Arbitri cogendi sunt p ordinarium decidere cōtrouersiam.ut l.iii.in fi.ff.de arbi.&.l.si de meis.eo.ti.Spe.ti.de arbiter.§.sequitur.ꝟsi.sed nunquid arbitrator.

¶ De instantia triennii subtrahit tempus qđ corã arbitris est litigatũ.Spe.ti.de iudi.§.restat.ꝟ.sed nunc.&.§.finitur in ti.tex.uidetur in aut.si tamē C.de temp.ap.

¶ An sit dare aliquem modum quo sententia arbitri non possit reduci ad arbitrium boni uiri.no.Bar.in l.penul.ff.de arbi.&.in.d.§.arbitroꝝ canoniste.in d.c.quintauallis.

¶ An potestas arbitrandi transeat ad heredes uel successores.nō.Cy.in.l.fi.C.de contben emp.Bar.in.l.si stipulatus.ff.de.ꝟ.ob.& in l.illud aut illud.ff de opti.leg.& in.l.fi.C.cōia.delegat.Idem Bar.in.l.si quis arbitratu.ff de uerbo.oblig.ad hoc quod nō.Spec.ti.de instru.edic.§.nunc uero.ꝟsi.quid si testator dixit.

¶ Coram quo possit peti reductio laudi lati ab arbitro uel arbitratore uiatore inter uiatores.uide Fre.de se.consi.suo cclxxxi.

¶ An arbitramenta & lauda dicant instrã confessionata que fm statuta italie hñt paratã executionē.nō.Bar.in l.unũ ex familia.ff d.le.ii.

¶ Ordinarius tenet exequi sniam arbitri.Spe.ti.de arbi.§.differentia.ꝟ.item non exeqtur.uide Bar.&.Ang.cōtradicentes inuicē.in.l.a diuo pio.§.sententiã.ff de re iudi.

¶ Quid ꝓcedit arbiter contra contumaces & contra testes ut ueniant ad testificandum cum eos cogere non possit.Spec.ti.de arbi.§.itē nō potest.Inno.de testi.ꝑsentata.Hosti.in summa.de arbi.§.qualiter.ꝟ.sunt autem.

¶ An contra partem citatam per arbitrum & non competentem committetur pena.Cy.in.l.si contra de arbitris.

¶ Dictũ seu laudum arbitratoris nunq̃ emologat.lapsu.x.dierum sicut laudũ arbitri.no.Inno.in d.c.quintauallis.faciunt no.in.l.cum anteca.§.fin autem.C.de arbi.

¶ An sufficiat solo uerbo emologare sniam arbitri Inno.dicit ꝙ non sed requiritur scriptura siue subscriptio.ita dicit in.c.ꝑ tuas.in.ꝟ.executōi.đ arbi.quod nō.

¶ An unus ex arbitris possit alteri cōmittere uices suas.Spe.ti.de recusa.§.effectus.ꝟ.sed nunqd arbiter.Idem Spe.ti.de iudi.dele.§.sequitur.ꝟ.item pōt causam suo condelegato.

¶ Qualiter intelligantur illa uerba quibus datur potestas arbitris ꝓcedendi de iure & de facto Bar.in l.hiiussa.ff de donat.Bal.in l.nec quicq̃.§.i.ff de offi.ꝓcon.& lega.

¶ In arbitramentis debet arbitrator summaz equitatē habere ante oculos.ff.de eo qđ cer.lo.l.ꝙ si.

¶ Clericus habens causam contra episcopum coram arbitris utriusq partis debet audiri.xi.q.ōe.i.si clericus.

¶ An coram arbitro sit iurandũ de calũnia tex.& glo.in.l.ii.§.si quis.C.de iura.calum.

¶ Ubi actus relinqtur arbitrio iudicantis tantum semp requiritur declaratio ipsius iudicis.Bal.x.col.si de feu.fue.contro.c.uasallus.

¶ An prior uel abbas regularis uel simplex mōach9 aut frater mendicans possit esse arbiter uide Spec.ti.de arbi.§.i.ꝟ.quero diligenter.&.ꝟ.ix.in.l.si qui ex consensu.C.de epis.audi.adde nō.in c.religiosus de testi.li.vi.Ang.in cōsi.suo cclxxiiii.qđ incipit in primis.

¶ An arbiter uel arbitrator potest accipi cum iuramento no.C.de secundis nupt.l.hac edictali.§.his igitur in glo.sacramento & C.de arbi.aut.decernimus in glo.sacrameti.& ibi Cy.&.Bar.uide nō.de arbi.peruenit.in glo.sacramenta.Spe.ti.de arbi.§.i.in prin.adde Bar.in.l.tcopompus.ff de dote ꝑlega qui uidetur aliud uelle.in.l.si quis arbitratu.ff.de uerbo.obli.

¶ Arbiter male arbitrando facit litem suam.C.de pac.l.pe.in glo.fi.& ibi Cy.in aut.de obli.que ex quasi delic.nas.in glo.ii.uide no.in aut.decernimus in glo.ii.C.de arbi.Spec.ti.de arbitris.§.i.ꝟsi.sed si alter.adde no.in.l.si quis in conscribendo in ii.C.de pac.

¶ Sententia arbitri non infamat.nō.ff.de his qui no.infa.l.quid ergo.§.ex compromisso.in glo.que incipit sententia.

¶ An ꝓlatus possit esse arbiter i cã ecclesie.do.Io.de imo tenet ꝙ sic.in repet.d.c.quintauallis.p.c.cuz tpe.de arbi.&.c.cum olim.de prescrip.facit qđ no.in glo.ii.q.vii.si quis erga.xxiii.q.oc.iii.singularius ubi de hoc.& in.c.i.de penis.li.vi.& in clem.i.de foro compe.

¶ Abbas potest esse arbitrator in causa monasterii uide Io.an.in addi.Specu.in ti.de arbitris.§.sequitur.ꝟsi.quid si abbas.dñs Io.de imola in dicto c.quintauallis.

¶ An idem sit de confessione emissa coraz arbitro uel arbitratore qđ de emissa coram iudice.no.in l.non fatetur.ff.de confessis.

¶ An & qñ ꝓhibetur cã compromitti possit compromitti unus articulus.dic ꝙ sic.in l.cum ꝓponas C.de iureiuran.

¶ Questio iuris ñ pōt cōpromitti ut.d.l.cuz ꝓpōas nec questio tutele que est mixti imperii.ut.l.ꝓtor ff de ru.& cu.da.ab his.

¶ An arbiter prorogare possit terminuz partibus ad aliquid faciendũ cum tam certũ sit id non posse fieri uide Bar.in.l.cum ita stipulatus.ff de.ꝟ.ob.

¶ An snĩa arbitri electi cum pena possit emologari uide Bar.in.l.ꝓtor ff de re iudi.

¶ An expssio diei facta ab arbitro ipena purgationem more.uide Bar.in.l.iii.ff.de le.iii.&.l.si tribus ff.de arbi.

¶ Ad quem locum debeant ptes compere coram arbitro si sint citate nõ exp̃sso loco·uide in·l·si cũ dies ·§·si arbiter·ff·de arbi·

¶ Arbiter tenet una uice tm̃ suã declarare intentionem·ar·in aut͂ de colla·§·si uero facta l iudex·ff·de re iudi·& si eligitur ut possit plures·non tamen pòt sñiam ferre contra sñiam·sm̃ Bal in·l·i· C·si aduersus rem iudica·nec pòt suã sñiam corrigere·ut nõ·idem Bal·in·l·i·C·qñ ꝓuo·non est necesse·& adde glo in·l·ii·C·com·uel epis·

¶ Arbiter ñ cogit̃ in se suscipe cõpromissuz etiã ex forma statuti si aliqd̃ incõmodũ inde pati debet nisi illud resarciatur sibi·ar·l·apud iulianũ in ꝑn·ff·ad trebel·& ibi Bar·

¶ Cautele datur arbitris & arbitratoribus q sub pena ex forma statuti debent laudare infra mensem si non sint clare·uide in·l·ait pcor·§·si iudex ff·de re iudi·

¶ Arbiter qñ uidet rões hinc inde intricatas pòt compellere ptes ad concordiã·uide Bal in·l·si pater·§·ticium·ff de here·insti·

¶ An arbiter assumptus in petitorio possit de restitutione pecunie aliquid iudicare·uide Ang·in consi·suo·xl·

¶ An arbiter possit mulctare·Cy·C·de arbi·in l·si in fi·ff·de arbi·l·non ex omnibus·i glo·poterit·nõ·de offi·dele ex litteris in glo ii·de arbi·cũ dilecti·in glo·ii·Spe·ti·de arbi §·differt·℘·item arbiter non pòt facere·

¶ Quid iuris si sunt plures arbitri & alii absoluunt & alii condemnat·Spe·in ti·de arbi·§·fi·℘·postremo & ℘ se·Ang·consi·suo clxii·qd̃ incipit in puncto p̃supponit·

¶ Arbitri eliguntur ut expense euitentur·ar·l·i·&·l·si seruum·prope finem·ff·de nego·ges·&·ff·de admi·tu·l qui negocium·in fi·ff·man·l si ꝓcuratorem §·fi·

¶ An si sint duo arbitri possint eligere terciũ·nõ·ff de arbi·l item si unus·§·ii·in glo·pereat de arbi·innotuit·in glo·ii·Spe·de arbi·§·fi·℘·h' quoq;·uide·C·de transac·l sub p̃textu·&·l·i·in fi·

¶ De q̃ culpa teneant̃ arbitri et arbitratores·uide Bal·in l·que fortuit͂·C·de pigno·ac·

¶ An arbit̃ uel arbitrator debeat dare fidẽ pacto nudo uel exceptionẽ prescriptõis admitere·uide Bar·in·l i·ff·de testa·mili·Bal·in·l·si ꝑ ea·C·mã·Bar·in l·sequtur·§·si uiam·ff de usu·

¶ An quando eligatur tercius arbiter an sue sententie standum sit aliis discordantibus·uide Bal·in·l·iubemus·C·de appell͂·tex·in·l·sed si unus·§·principaliter·ff·de arbi·Specu·ti·de arbi·§·fi·℘·hoc quoq; notandu·uide tex·& quod ibi nõ·in·c·fi·de arbi·li·vi·

¶ Multu differt an tercius abiter eligatur a partibus uel a iudice·Bar·in·l·si dominuz·ff·de fur·ubi etiam tenet q per electionem noui arbitri dicitur compromissum nouum·de quo uide Specu·ti·de arbi·§·fi·℘·sed nunquid si tercius·facit·l pedius·in fi·ff·de arbi·Specu·ti·de arbi·§·fi·℘·sed nunqd si tercius·

¶ An facta ꝓrogatione compromissi dicat̃ idem cõpromissum·uide Bal·in repet͂·l·si quis arbitratu ff de ℘·obli·

¶ An acta facta corã arbitro faciant fidem coraz iudice·uide·l·fi·C·de testi·dixi ĩ·i dictione acta·uide in·l·fi·C·de arbi·

¶ Arbitri non possunt adiudicare laico sp̃ũalia·d͂ arbi·peruenit·

¶ Coram arbitro non fit reconuentio·de arbitris e·cum dilecti·

¶ An contra sñiam arbitri detur restitutio·uide Spe·in ti·de resti·in inte·℘ hoc etiam sciãs·

¶ An arbitrator possit in totũ absoluere uł in totum condemnare·uide Bar·in·l·q siepbesi·ff·de eo quod cer·lo·

¶ An arbitrator qui est primo male arbitratus possit iterũ arbitrari Cy·in·l·fi·C·de contrahen·emp q·vii·nõ·ff·pro socio l·in proposita·de elec·eum causam·

¶ Arbitramentum habet instar transactionis·in aut͂·ut differentes iudi·§·si uero comp̃hensorum quod limita sm̃ Bal·in·l·iusticia·ff·de iusti·& iur̃ & Ange·in·l·pretor ff·de tuto·& cura·da·ab his Bar·in dicto·§·arbitrorum·& in·l q si epbesi·ff·de eo quod certo loco·& in·l·eleganter·i prin·ff·de condi·indebi·

¶ Arbitrator per uiaz delationis non potest cognoscer̃ de iniquitate sui laudi·sm̃ Bal·in·l·eos·C·de appellatio·

¶ Arbitrator debet sequi ueritatem etiam si illã scire posset per unam colombam·sm̃ Inno·in·d·c·quintauallis·qd̃ nõ·

¶ An credat arbitris uel arbitratoribus deponentibus in iudicio reductõis ad arbitriũ boni uiri·uide in l·ne in arbitris C·de arbi·

¶ Arbitriũ concessum alicui non uidet̃ concessũ ut possit nocere in p̃iudicio alterius·nõ·Bar·in·l·dotale·ff·de testa·mili·

¶ Si concessum est aliquibus officialibus arbitrium super aliqua re quid possint facere uigore illius arbitrii·uide Bar·in·l·ambiciosa ff·d͂ decre·ab or·fa·

¶ Arbiter debet habere affectionem ne suũ laudum contemnatur·l·inter litigantes·in p̃n·&·l si quis rem ff·de arbi·

¶ De multiplici significato huius nõis arbiter dic arbiter·i·compromissarius·& hoc est ꝓprium significatum·de quo ff·et C·ꝑ totum·et extra de arbitris·Jtez arbiter i·dispensator·C·man l in re mandata·Jtem arbiter·i·arbitrator seu amicabił compositor·ff·pro socio·l·si societatẽ·§·arbitroꝝ·Jtem arbiter·i·iudex delegatus·C·de iudi l·aper tissimi·Jtem arbiter idest iudex ordinarius C de postulan·l·quisquis·uide alias significatões ꝑ Io·an·de offi·deleg ab arbitris·li·vi·et in Specu de arbi·§·i in prin·

¶ Arbitro tercio absente qui dixit suam uoluntatem duobus arbitris consociis et recessit possũt duo presentes pronuntiare et ualet eorum laudũ·ita nõ Inno in·c·raynaldus in prin·de testamen·facit c fi de arbi·li·vi·contrarium uide per doc·iuris ciuilis·per·l·pedius·§·i·ff·de arbitr·uide Io·an in d·c·fi·

¶ Non ualet sententia arbitri qui corruptus pecunia iudicat nõ·ii·q̃ȯe·vi·§·uenales·nõ·glo·in c·ii·de arbitris·

¶ Uno arbitroꝝ mortuo siue morte naturali siue ciuili expirat eoꝝ iurisdictio·de offi·dele·uno·et in c·ulti·de arbi·ubi ꝑ doc·

¶ Si arbitriũ ferat inter aliquos ne liceat eoruz

bona alienare. an cómittaẽ pena si in extremis legauerit. uide de testa. raynaldus.

¶ De arbitrariis nemo cogitur reddere rationẽ de rescrip. si quando. nõ. in clemen. i. de iudi. l. nõ omnium. ff. de legi.

¶ Non refert utrum arbitri eligãtur in numero pari uel impari. secundum Io. an. in. c. Iohannes. de testament.

¶ An ualeat sententia arbitri qui adiudicauit iurisdictionem iudicibus qui non habebant. uide nõ. de rescrip. c. pastoralis. in glo. iu.

¶ Arbitratu lucii uel ticii hec uerba ius significant. & ideo in seruum non cadunt. ff. de ꝟbo. sig. l. illa uerba. facit. l. qui testã. § seruus. ff. de testa. unde quod nõ. Io. an. de consti. ex parte. super uerbo cum cõsilio.

¶ In arbitrariis utile est habere iudicem gratiosum nõ. Hosti. de accusa. nulli. de offi. delegati. consuluit.

¶ An credatur arbitrorum litteris & sigillis. nõ. de ꝓba. post cessionem.

¶ An arbiter possit punire testem quia coram eo falsum testimonium dixit Spec. ti. de testi. § i. ꝟsi. quid de arbitris.

¶ Non ualet sententia arbitratoris contra sniam iudicis que transiuit in rem iudicatam. Specu. ti. de arbi. § i. ꝟ. an arbitrator. uide nõ. i. l. si diuersa. C. de transac.

¶ Si compromittitur simpliciter in tres & unus sit inhabilis non ualet. etiam quo ad duos. Spec. ti. de arbi. § potest ꝟ. sed quid si. facit. l. pedius. § i. ff. de arbitris.

¶ Que sit arbitraria actio & quotuplex. nõ. Cy. in. l. i. C. ubi cõue. qui cer. lo. da. ꝓmi.

Arca

Quid sit nõ. in. l. is qui. ff. de reli. et sump. fu. in glo. pe. & ii. adde qd dicã infra sub dictione sepulchrum.

Arcus

Quid contineatur appellatione arcus. uide in. l. supra. iter. de aqua plu. arcen.

¶ Arcus dicitur episcopi qui uiriliter defendit ecclesiam. notatur in. c. aduo. ante. xxxiii. qõe. i. in glo. arcus.

Archiuum

Dicitur arca seu armarium scripturarum. & quod uocatur grophilacium. ut in. c. i. de ꝓba. adde quod quelibet ciuitas debet hre archiuum publicum & cameram actorum in qua reponuntur acta & instra publica ut facilius inueniant & conseruentur. & qualiter uocetur ꝓpositus archiuo publico. uide in aut. de del en. ciui. § proepta. colla. iii.

¶ Acta repta in archiuo publico ꝓbant. C. de fi. instru. aut. ad hec. de rescrip. ad audientiã. xxx. q. i. ꝓuenit. xxii. q. i. c. i.

¶ Officialis armarii uel archiuii publici ut sunt ꝓsi. tenent qui redeunt scripturas apponere testes ꝟm Bal. in ꝓtica. C. de fi. instru. & ita intelligi debet aut. ad hec. ꝓxime allegata.

¶ Ea que sunt in archiuo publico dicuntur notoria ꝟm Bal. in. l. i. C. quo et quãdo iudex. facit qd no. in. l. ii. § exacti. ff. de orig. iur. in glo. sup. ꝟ. ꝓ rostris quod ergo sane intellige nisi i forensibus quibus licet statuta ignorare. ut nõ. Bal. in. l. cũctos populos. C. de sum. tri. & Bal. in. l. leges sacratissime. C. de legi. adde quod scriptura q sumit ex archiuo publico credit licet nõ sit publica & solemnis. nõ. Bar. in aut. & si contractus. C. de fi. instru. Inno. in. c. i. in glo. pe. de ꝓcu.

¶ Unde dicaẽ hoc uerbum dic ab archos. ut nõ. xxx. q. i. c. i. Idẽ uerbũ habeẽ. C. de fi. instru. aut. ad hec. de ꝓba. eum. cãm. nõ. in cle. i. in glo. super ꝟbo archiuis. de iuriuran.

Archimandrita

Quis dicaẽ archimandrita. uide. i. q. vii. dispensatões. in subscriptõe. adde. C. d. sum. tri. et fi. catho. in epla. iuctor.

Archidiaconus

An archidiaconus possit mulctare gl. quod sic. xciiii. di. c. dictum est. glo. Inno. et doc. in. c. licet. de penis. ubi uideẽ quod nõ. Hosti. i summa de offi. ordi. § ptinet. ꝟ. debet. Archi. in. c. cũ uenerabilibus. de sen. excõ. li. vi. faciunt nõ. in. c. ad hoc. de offi. ordi.

¶ An et qualiter archidiaconus habeat iurisdictionem de iure uel consuetudine plenariã. gl. xxv. di. ꝑfectis. de offi. ordi. c. ii. et de offi. archi. c. fi. i quibus uidetur quod habeat ordinariã magis de consuetudine q de iure. ad ide bona glo. de elec. dudũ el grande. in ꝟ. suspendat. lxiii. di. li. in plebibus. ut. de glo. et Arch. de sen. excõ. romana. li. vi.

¶ An archidiaconus fundet intentionem suam de iure cõi in omnibus ecclesiis sui archidiaconatus. glo. quod sic. xvi. q. i. alia. Inno. de offi. archi. c. ii.

¶ Si ecclesia est sita in territorio alicuius archidiaconatus ei cõpetit ad illam ꝑsentare et nõ instituere. de exces. pla. ad aures.

¶ Archidiaconus ecclesie cathedralis de iure potest agere super statu et libertate eius ecclesie. de testi. cum olim.

¶ An de iure communi archidiaconus sit maior post episcopum. non. de offi. delega. liberatione. in glo. iii. li. vi.

¶ Archidiaconus nõ põt de cã matrimoniali cognoscere. uide de resti. spo. litteras.

¶ An archidiaconus possit habere uicariũ. uide de solu. odoardus. de no. op. nũ. significantibus.

¶ An archidiaconatus sit dignitas. uide d. pben. de multa. domini de rota. conclusione. lxii. tenent quod sic. etiam si careant iurisdictione. adde qd dicaz j sub dictione dignitas.

¶ An archidiaconus legitime impeditus possit uisitare archidiaconatũ suum p aliũ. dñm dñs. Dominicus dicit quod sic. in c. si epus. d. offi. ordi. li. vi. de uisitatione archidiaconi. adde de offi. archi. ea q. et c. mandamus. et q. habent. xciiii. di. § archidiaconus. et ibi p do. Archi.

¶ An archidiaconus possit petere a subditis caritatiuũ subsidiu. doc. coẽter tenent quod non. de censi. cum aplus. § ꝓhibemus. licet glo. ibi contra.

¶ Ad quem spectat de iure communi collatio archidiaconatus. no. glo. lxx. di. c. ii. super uerbo. a. c. preposito.

¶ An archidiaconus habeat curam animarum. glo. et Inno. in. c. cum satis. de offi. archi. Lap. in. c. super eo. de preben. libro. vi. Laud. in extrauagan. execrabil. super uerbo competit. nõ. xxv. di. perlectis. in glo. de elec. cum in cunctis. § inferiora in glo. archidiaconatus.

¶ An archidiaconus ratione iurisdictionis archidiaconatus debeat hre prebendam sicut canonicus

ratione iuris canonicalis·nō·Io·an·in·c·relatum·el·ii·de testa·

¶ An episcopus possit prohibere archidiacono ne exerceat ea que sunt iurisdictionis archidiaconalis·Io·an·in·c·ii·de offic·archidia·et in·c·si·et xxv·di·plectis·

¶ An examinatio ordinandorum per episcopum de iure spectet ad archidiaconum·uide nō·xxiiii·di·quī·et in·c·si fuus·liii·di·in ecclesia mea brixien·ubi est dignitas archidiaconatus maior post pontificalem ordinandi examināt p archidiaconū·

¶ An archidiaconus possit dare lrās dimissorias·dic q non·de offi·archi·c·significasti·

¶ An archidiaconus debeat esse de caplo·Inno·in·c·cua·de his q̄ fi·a pla·Arch·lx·di·c·i·in ecclesia mea nullus pōt esse archidiaconus nisi sit canonicus et consequenter de caplo·

¶ An archidiaconus de iure sit uicarius epi·uide xciiii·di·c·si·sup glo p Archi·

¶ An archidiaconus possit dici prelatus·notant docto·in·c·decernimus·de iudi·Io·an de preben·eum qui·libro·vi·faciunt nō·in·c·cum ab ecclesiarum·de offi·ordi·

¶ An archidiaconus sit maior archipresbitero·no·in·c·deliberatione·de offic·legat·libro·vi·in glo·ii·qōe·vii·quamquā·uide Hosti in·c·dilect⁹·el·primo·de preben·Genze·in extrauagan·si fratrum·Io·xxii·

¶ An archidiaconus possit sententiare uel fulminare censuras in causis quas examinat iure archidiaconali·nō·Inno·in·c·ad hec·de offic·archi·nō·xxv·di·plectis·

¶ Nullus debet in ecclesia ordinari archidiaconus nisi in primo sit diaconus·lx·di·nullus·

¶ Archidiaconus presidere debet in electione archipresbiteri & interim regere plebem·lxiii·di·si in plebibus·

¶ Archidiaconus debet pstare epo obedientiam & fidelitatem·doc·de exces·pla·graue·

¶ Si archidiaconus suū officium implere nō pōt ille locum tenebit suū quem episcopus ordinauerit lxxiiii·di·epor·

¶ Archidiaconus beneficia conferre non potest·sine consensu episcopi·ut habetur·xvi·qōe·vii·c·nullus omnino·

¶ Archidiaconus deb3 scire iura cōia·Inno·in·c·officii·de elec·

¶ Archidiaconi non sunt maioris perfectionis q̄ religiosi·uide sanc·Thomam secunda secunde·q·clxxxiiii·ar·viii·

¶ An excōmunicatus ab archidiacono episcopus possit absoluere·dic q sic·nō·Arch·in·c·i·de ma·& obe·circa fi·li·vi·

¶ An subditi archidiacono possunt adire epum p simplicē querelam·Inno·in·c·i·de offi·archi·Io·an·& Arch·in·c·cum epus de offi·ordi·li·vi·

¶ Archidiaconus bononien·pōt ex priuilegio absoluere scolares excōicatos in studio bononien·commorantes & ibi delinquentes·nō·de offi·ordina·c·ultimo·

¶ Si archidiaconus morit cui applicabunt bona sua·nō de testa·relatū·el·ii·in glo·trā unus·

¶ Ad officium archidiaconatus spectat admissio presentati a patrono tanquam ad uicarium nō tamen uidetur posse instituere sine consensu epi·nō·de re iudi·cum bertoldus·de offi·archi·cū satis faciunt que dixi·s·

¶ An archidiaconus de iure possit mulctare·nō·xciiii·di·dictum·in glo·sed nunqd

Archiepiscopus Uide plene quod dicam sub dictiōe metropolitanus·ubi de archiepo·

Archipresbiter An archipsbiter habeat iurisdictionem uide Specu·ti·de iurisdic·om·iudi·ꝯ·infimi·& de offi·archipsr·p totū·uide in·c·i·ne pla·ui·su·

¶ De iurib⁹ archipsbiteri & plebani uide Inno·de capel·mona·dilectus·

¶ An archipsbiter ciuitatensis possit reconciliare sollemniter penitentes & audire cōfessiones eorum·uide de offi·archipsr·c·ii·& iii·

¶ Que spectant ad officium archipsbiteri·uide de offi·archipsr·p totum·xxv·di·plectis·

¶ Nullus debet ordinari in archipresbiterū nisi sit presbiter·lx·di·nullus in prepositū·contrarium tenet do·Abbas in·c·dudum·el·i·de elec·circa fi·ubi plene p eum

Architector Quis dicatur architector·uide in aut·de non alie·§·quod aut a nobis·& §·ut nec nulla·coll·ii·

Area Est locus in urbe sine edificio·ff·de ꝟ·signi·l·fundi·§·locus·C·de fur & aqua·l·ii·in fi·Qnq̄ area dicit pars edificii·ff·de solu·l·que res·§·area·& ff·de seruitu·l·seruitutes·§·si sublatum

¶ Si area legata desinit esse area et postea ad pristinum statum redeat reintegrat legatum·Spe·ti·de tuto § iii ꝟ·sed quid si iure·

Argentarius Quid sit argentarius quid numularius·& an eorum scripture sint autentice·uide in·l·argentarius·& in·l·si quis ex argentariis·ff·de eden·Spe·in ti·de instru·edic·§·nunc dicendum ꝟ·priuatorum et ibi Io·an·in addi·

¶ An argentarius teneat reddere rōnem in loco ubi exercuit argentariā·Spec·in ti·de competen·iudi·adi·§·i·ꝟsi·xxxviii·ff de eden·l·argētarius·

Argumentū An ualet argumentum ab auctoritate·plene nō·Bar·in·l·i·ff·si cer·petat·et in·l·in tantum·§·ulti·ff·de rerum diui·et·ff·de solu·l·si pater·et in l·septimo mense·ff·de sta·ho·et in·c·cum omnes·de consti·adde·l·fulcinius·§·qd sit latitare·ff·ex qui·cau·in pos·ea·ubi allegat auctoritas Cy·

¶ Quot modis sit ualidu in iure argumentū·plene no·Bal·in·l·conuenticulam·C·de epis·et cleri·bona glo·xxiii·q·i·dicitemus·

¶ An semp ualet argumentū in iure ab auctoritatibus sacre scripture·et an possunt allegari i decisionibus causarum·nō·glo·i aut·ut iudices sine quoq̄ suf·§·cogitatio·ꝟ·sacrorum eloquiorum·glo·xix·di·in canonicis·Inno in·c·quia plerique·de immuni·eccle·Bal·in aut·ad hec·C·de usu·faciunt no·per Bar·in·l·i·ff·si cer·peta·

¶ Argumentu est articulus·C·de hereti·l·ii·uel argumentu est ratio rei dubie de qua querit·ff·de iure·iu·l·si duo·C·marcellus·de ꝟ·sig·c·forus·in glo·argumentum·

¶ An ualet argumentū ex iuribus et ea que continent allegationes ptium·dic q non nisi decisio

fundaret se super illis. nō. in c. lator. de re iudi. in glo. penī. glo. in c. abbate. eo. ti. li. vi. in ꝓ. iudicio Io an. in c. dilecto. de ꝓben.

¶ Arguere idem est ꝙ rōnibus cōuincere uel arguere ꝓbarē. C. de interdic. nup. l. de tutela. et C. depo. l. desiderium. et qd̄ ibi nō. ff. de iureiuran. l. si duo ꝙ marcellus. de ele. ꝑegri. c. inter quatuor. de re iudi. ad apostolice. li. vi.

¶ An ualeat argumentum a partibus sufficienter enumeratis. nō. i. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. de preben. c. dilecto. de elec. uenerabilem. de imuni. eccle. inter alia. de cogna. spiritual. c. ii.

¶ An in iure ualeat argumētum a contrario sensu. uide in l. i. ꝙ huius rei. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. et viii. q. i. sciendum. et in l. qui testō ꝙ mulier ff. de testa. xxxvii. dis. relatum plene ꝑ Bar. in l. inter stipulantem ꝙ sacram. ff. de ꝟ. ob. Bal. in l. conuenticulam. C. de epis. et cleri. et Io. an. in c. publicato. de elec. tex. in c. cum apl̄ica. de his que fi. a prela. quem tex. soleo allegare ꝑ ual. de no. in eo quod ꝓbat ꝙ argumentū a contrario sensu magis uenit ex meote et intellectu et interpretatione ꝙ ex uerbis. quod est notandum ꝓpter statuta et ibi ꝑ moder. adde c. cum uirū de regu. adde Spe. ti. de allega. et dispu. ꝙ post. ꝟ. uel non obstat. et ibi Io an. Item adde ꝙ regulariter ꝓcedit argumentū a contrario sensu qn̄ sumit̄ a causa finali. ut i. d. ꝙ huius. et in d. l. qui testō. ꝙ mulier nisi resultaret absonus intellectus. ut. l. ii. C. de cōdit. inser. adde Bar. in l. si quis locuplex. ff. de manu. testamē.

¶ Qꝫ cōmuniter dicitur ualere argumentum in iure a contrario sensu est limitandum per glo. in clemen. i. de senten. excō. in ꝟ obseruare. et in c. ii. de to. compe. et in c. significasti. eo. ti. et in c. i. de eta. et qualitat. li. vi. in glo. ii. adde glo. viii. q. i. sciendum.

¶ An in statutis que sunt stricte interpretanda ualeat argumentum a ꝯrio sensu. pulchre tractat do. Bal. in l. cōuenticulā. C. de epis. et cleri.

¶ Arguit in iure a uerbis et coꝝ forma. d̄ ꝑude. li. papa. li. vi. et ibi uide concordan. in glo.

¶ An ualeat argumentū a ꝑca. bonus tex. qui ad hoc quottidie allegatur. ff. de in diem adiec. l. imperatores. et ibi no. ti. loca. l. si uno. ff. de usufr. l. stipulatus. no glo. in l. ii. in prin. ff. d̄ condi. indeno. glo. de elec. c. in monasterium. de eodir. utili uel inuti. bone glo. de cle. peg. c. unico. de offi. de leg. c. i. li. vi. ubi bona glo. de ꝑptis. tibi qui. eo. li. Io an. in add. Spe. ti. de alleg. & conclu. in fi. per moder. plene in ꝓhemio gregoriano. ꝙ sane uero.

¶ Argumentū aliqñ fit de re ad locum. l. ii. ff. de condi. indebi. lxxxi. dis. ualet. xxxv. q. vi. ab isto. xvii. q. iiii. c. sacrilegiū. de cult o euca. c. ii. de celebr. mis. c. sane. ff. de le. ii. l. si quis inquilinos. xli. di. ꝑsimonia. xviii. q. iii. in nullo.

¶ Ualet argumentuꝫ de tempore ad locum. ff. si cer. peta. l. uinū. de transac. c. ii. de feriis. c. fi. ff. d̄ uerbo ob. l. continuus. ꝙ cum ita. xl. di. quisqs. & xxxv. di. ab isto. xxix. di. sciendum.

¶ Arguitur de ꝑsonis ad tempus. de trāsac. c. fi. de simo. & si qōnes. de renū. c. i. ff. de uul & pup. l. qui plures. circa ꝓncipium.

¶ An ualeat argumentū de contractibus ad iudicia. uide de testi. cum a nobis. & c. ad hec. de preben. dadum. li. vi. ff. de pecu. l. iii. ꝙ item scribit.

¶ An ualet argumentū de criminalibus ad ciuilia & econtra. uide. ii. q. ii. nullus. & c. seqñ. de iuracalum. c. i. ff. de penis. l. absentem. ff. de custo. reo. l. i. ꝙ fi. Hosti. in summa. de accusa. ꝙ qualiter ꝓcedatur. no. de resti. spo. item cum quis.

¶ An ualet argumentū ab absuedo. nō. de offic. archi. cū sitꝫ. ff. d̄ re. iu. l. aliud. ꝙ absurdū. de offi. uica. clericos. de ma. & obe. solite. & ibi nō. de iur. iuran. quēadmodū. de re. ꝑmu. iniustū. ff. de nego. ges. pomponius. adde bonā glo. i. c. dudū. de ꝓben. in glo. non bonū. li. vi.

¶ An tale argumentū ab absurdo habeat locū in statutis. uide dn̄m Bal. in autꝫ. sed nouo iur. C. de epis. & cleri.

¶ An uꝫ argumētū ab ethimologia uocabuli. nō. in l. ii. ꝙ appellata. ff. si cer. pe. ubi glo. & tex. ff. d̄ ꝟ. sig. l. tugurii. ubi glo. xxi. di. cleros. et ibi nō. de ꝓben. cum secundum. ubi uide glo. in l. facta. ꝙ si in danda. ff. ad trebel. glo. xvi. q. i. si cupis. xii. q. i. clericus. in glo. de despon. impu. c. iii. de peni. di. iii. penitentia. notat̄ late per Anto. et alios in ꝓhemio gregoria. Bar. in l. i. ff. de testamentꝫ. adde ff. de iudi. l. ii. in ꝓn. xxii. q. i. pudenda.

¶ An ualet argumentum de re ad personas. uide ff. de uerbo. obliga. l. si duo. de regula. c. ultimo. et econuerso. de rescriptꝫ. rodulphus. et c. abbate. et c. significante.

¶ Argumenta aliqñ inducant̄ superficialiter. de peni. di. iii. adhuc instant.

¶ An ualet argumentū de lege ad canoneꝫ. uide de iudi. nouit. de sen. excō. in audientia. et eo. ti. si iudex laicus. li. v. de hereti. cum scd̄m. eo li. facit c. pe. et fi. de secun. nup.

¶ An ualet argumentū ex suprascriptione decretalium. nō. glo. de elec. quondam. li. vi. de pactis. c. ii. eo. libro.

¶ An ualet argumētum ex mente legis. nō. Bal. in l. iii. C. ad l. pompo. de parri. et in preludiis feudo. ꝙ qa ꝟ. uidimus. facit l. nominis et rei. ꝙ ueꝝ. de uerbo. signi.

¶ Ualet argumētū a maiori affirmatiue de elec. cum i cūctis. i glo. iiii. et ibi concor. xlix. di. c. fi.

¶ Argumentum a simili est ualde debile. quia faciliter dari pōt dissimilitudo. nō. Are. xxxvii. di. relatum. Guil̄ de cu. in l. de qbus. ff. de legi. doct. de consue. c. fi. bñ facit autꝫ. de transtru. ꝙ si uero nullus. adde de trāsla. ꝑla. c. ii. de consti. trāslato. ii. q. vi. qui se scit. de sen. excō. in audientia. adde Io an. in c. nullus. de temp. ordi. li. vi. de rescrip. inter ceteras. Bar. in l. ꝙ nerua. ff. depo.

¶ An ualet argumentū ab interꝑtatione magistrorū. uide tex. et qd̄ ibi nō. de deci. c. i. de resti. spoli. litteras.

¶ An ualet argumentuꝫ a maiori. nō. de deci. ex parte. iii. C. de sa. sanc. ec. autꝫ. multo magis. de iureiuran. quēadmodū. C. de ꝓcu. militem. adde no. d̄ elec. cum in cunctis. in glo. fortius.

¶ An ualꝫ argumentū iste pōt magis ergo et minus. nō. in regula. plus. et regula. cui licet. eo. li. vi. Hosti. qui fi. sint legi. ꝑ uenerabilem.

¶ An ualet argumentū a destructione consequētis ad destructionē añcedentis. dic ꝙ sic. d̄ sponsa. tue. de peni. di. ul. ꝙ ꝙ añt. ꝟ. si. septies ꝑ do. Car.

flor. de iureiurā. et si xp̄us. ad fi. et in ꝑalle. c. tue adde xliii. di. ephesis. in glo. pe.

¶ An ualet argumentū a concessione antecedentis ad concessionem consequentis. dic q̄ sic. ff. de ꝓcu. l. qui ꝓcuratorē. facit. l. ii. ff. de iurisdic. om. iudi. Bal. in. l. conuenticulā. C. de epis. et cleri.

¶ An ualeat argumentū a matrimonio carnali ad spūale. et econtra. de translat. prela. c. inter. et. c. quanto. plene per Io. an. et do. Car. flo. in. c. tue. d̄ sponsa. in ulti. q.

¶ An ualet argumentum ab omisso. uide Pau. in cle. abusionibus. de pe. et remis.

¶ Argūmus q̄n q̄ a uerbis expssis. de elec. ex co sup. ꝓ. epi. li. vi.

¶ An licet arguere a legibus correctis. nō. de iu. ciō. nouit. nō. glo. et doc. xi. q. i. quicūq̄. et ibi bona glo. alia glo. xii. q. ii. cum deuotissima.

¶ De illo argumēto propter unū quodq̄ tale et illud magis. no. glo. in cle. i. de reli. et ue. san.

¶ Ualet argumentū a uulgi opinione. nam debēt intelligi uerba ut uulgus opinat̄. l. librorū. §. q̄ tū. cassius. ff. de le. iii.

¶ Ualet argumentū a toto integrali ad quālibet suarum partium. ut. ff. de arbi. l. diem. §. si plures. ff. de excep. rei iudi. l. si quis cum totum. nō. Bal. in. d. l. conuenticulam. adde nō. de offi. dele. c. sup questionū. in glo. et. c. pastoral̄. eo. ti. de iudi. c. at si clerici. quia si totum iudiciu nō tenuit ergo nec citatio. adde q̄ tale argumentum tenet a toto ad partem negatiue. nō. de offi. delega. prudentiam. in glo. circa forma. adde quod no. Bar. in. l. i. ff. de usufructu lega.

¶ An ualeat argumentū a parte ad totum. uide. xxxii. q. iiii. meretrices.

¶ Ualet argumentuꝫ de re ad tempus. ff. de uul. et pup. l. qui plures. et. ff. d̄ testa. mili. l. miles ita.

¶ Ualet argumentuꝫ ab uniuersali ad singulares et a primo ad ultimū. xxiiii. q. i. didicimus.

¶ Ualet argumentū a contrariis dupliciter. ꝑmo contrariorū contraria est natura. ff. de uul. et pup. l. et si contra. uel aliter. posito uno contrariorū in esse remouet̄ aliud. ff. de. ꝟ. sig. l. hec uerba. Bal. in d. l. conuenticulam.

¶ Ualet argumentū de loco ad rem. ff. de iurisd. om. iudi. l. extra.

¶ Ualet aliq̄n argumentū a contractibus ad delicta. ut. ff. de iudi. l. omnē obligationem.

¶ Ualet argumētū de actibus inter uiuos ad testam̄ ut. ff. de pac. l. pactum. & ibi Ange. ff. de lega. i. l. si uero filii. §. cum qui. & ibi Dy. ar. contra. ff. co. precio. l. ii. in fi.

¶ Ualet argumentū de iudiciis ad ultimas uoluntates. de testa. raynaldus. ff. de pigno. ac. l. non est mirum. adde de testi. cum a nobis. de donaq. cum dilectus. de concess. pben. c. i. li. vi. adde no. in. l. diuortio. ff. d. ꝓ. obli. Bal. in. l. i. C. de suffra. & in. l. fi. C. de legibus.

¶ An ualeat argumentū de incorpalibus ad corporalia. et econtra. uide xlviii. di. sicut neophitus de baptis. c. debitū. ff. de lit. homi. l. quoniā. xi. q. iii. sunt uera. de sen. ex. a nobis. ii. uide de trasla. pla. inter corpalia.

¶ Ualet argumentū a factis xp̄i. quia omnis xp̄i actio nostra est instructio. ii. q. i. deus omnipotēs de elec. significasti. circa ꝑn. item apl̄oꝝ. de sacramento. c. i. xx. di. de quibus.

¶ An ualet argumentū a compatione. uide in. c. quēadmodū. de iureiuran.

¶ An ualet hoc argumentū cuius causa nulla est ipm quoq̄ nullū est. uide de censi. cum clerici.

¶ An ualet argumentum ab exemplis. no. glo. de elec. uenerabilem. de consue. cum dilectus. in. q̄oe. v. quia suspecti. xxi. di. submittitur. de. ꝓ. signi. forus. adde. l. fi. C. de senten. & interlo. om. iudi. de elec. causam.

¶ Ualet argumentum a remotione generis hoc modo a quocūq̄ remouetur genus remouetur & quelibet eius species. ut no. in. l. si causa cognita. C. de transactio. sed non econuerso. nisi forte genus non conseruaretur nisi i illa specie. ut. l. sicut. in fine. ff. q̄ cuiusq̄ uniuersi. uerba sunt om̄. Bal. i d. l. conuenticulam.

¶ Ualet argumentum a cōmuniter accidentibus hoc modo ita cōmuniter accidit ergo ita presumendum esse uerum. C. de proba. l. neq̄ natales. uel sic hoc cōmuniter fit ergo presumitur legitime fieri. ff. si cer. pe. l. certi coditio. §. si numos. adde quod dicam ꝭ. ꝓxime.

¶ Ualet argumentuꝫ ab eo quod fieri solet. ff. de pac. l. labeo & l. iurisgen. §. pactoꝝ & q̄d ibi nō. alias est. §. quymo. de sponsa. l. sufficit. ff. d̄ usufr. l. li quis in ii. ff. de legi. l. non est nouū.

¶ Ualet argumentu a carentia habitus. hoc modo ubi non e habitus ibi non pot esse priuatio. ff. de. ꝓ. obli. l. decem. & c. ad dissoluendu. de spon. impub. l. manumissiones. ff. de iusti. & iure.

¶ Ualet argumentū a correlatiuis quoꝝ uno pro necessitate posito ponitur & reliquū ut. l. ii. C. de iudi. & in. l. ii. C. de accep. Bal in d. l. conuenticulaꝫ. uide in. l. ii. & ii. C. de iudic. uidui. tol. & in. c. translato. de consti.

¶ Uale argumentuꝫ in teste a nōie puta dico q̄ talis est ticius q̄a sic uocat. C. de modo mulct. ꝑ. l. ad cognoscendos.

¶ An ualeat argumentum de tempore ad res & econtra de tempore ad locū & econtra. uide Bar. in. l. qui plures. ff. de uul. & pup. ff. de testa. mili. l. miles ita.

¶ An ualet argumentum de mandato delegati ad mandatum procuratoris. docto. in. c. dilecti. de foro compe. glo. in. c. cum bertoldus. de re iudica. & in. c. i. de ꝓcu. li. vi. Inno. i. c. cum olim. de offi. delega. in glo. i.

¶ Que sunt argumēta & unde sumanē. uide Io. an. in. c. ii. de cleri. pcus.

¶ Ualet argumentuꝫ hoc non est ꝑmissum. ergo e ꝓhibitu. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. & postu. q̄d intelligitur q̄n est de genere ꝓhibitoꝝ. al̄ sec⁹ ut. l. i. ff. de testi. tacit. l. cu antiqtas. et. l. sancimus C. de testament.

¶ Ualet argumentum a coniunctione duarum legum uel duorum. §. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. et postu.

¶ Ex pluribus ꝑticularibus nō infert̄ nec arguit̄ ut dicit glo. in. l. labeo. ff. de pac.

¶ Argumentuꝫ a uerisimili est ualde ualidum de iure. sm Bal. in. l. scripture. C. de ii. instru.

¶ Ualet argumentum a cōmuniter accidentibus. l. q̄ si nolit. §. quia assidua. ff. de edili. edict. et. l. uel uniuersorum. ff. de pigno. acti. adde quod dixi

supra proxime.

¶ Ualet argumentum ab universali ad particulare. ff. de iurisdic. om. iudi. l. ptor.

¶ Ualet argumentū de pacto ad stipulationem et econtra. ff. de pac. l. item quia.

¶ Ualet argumentū ab ordine titulorum. ff. de sta. ho. l. ii. et ibi Bar.

¶ Arguimus a loco scripture. ff. de testa. mili. l. ex ea. de pben. mandato. li. vi.

¶ Ualet argumētū a ppria significatiōe uocabuli ut. ff. de lib. cā. l. cum pacto. ff. de offi. psi. l. i. in fi. ar. contra. ff. man. l. i. § i. uide. ff. de tab. exhibē. l. i. § decem. uide etiam i l. i. in fi. ff. de offi. pfec. ur. nō. p Bar. in. l. i. § i. ff. ad municip.

¶ Argumenta sufficientia faciunt pbationē. ii. q. vi. sunt quorum et ibi Arch. ff. de testi. l. obc armen iiii. qōe. iii. si testes. nō. de cleri. peregr. c. ii. super ꝯ. argumenta.

¶ An per argumentum possit determinari cā feudalis. nō. in c. i. de feud. cog.

¶ An materia feudi possit trahi in argumentum ad decisionem alterius materie uide in d. c. i.

¶ An ualeat argumentū de liberto ad uasallum. uide doct. in. c. ii. de alie. feu. pater. et de consue. recti. feudi § in quibus.

¶ An ualeat argumentum de magnis clericis ad inferiores. uide moder. doc. de. c. conra. in fi.

¶ An ualeat argumentū de feudo ad emphitheosim. uide in c. i. an agna. uel filius.

Ariolus Arioli sunt q iuxta aras idolorum nefarias pces emittūt et funesta sacrificia offerunt & his celebritatibus demonū responsa recipiūt. c. nec mirū. xxvi. q. v.

Arma Stante statuto q nullus deferat arma sine licentia ptātis. an excipiatur familia inqsitoris heretice pravitatis. dicendū est q sic. p glo. in. c. statutū. de hereti. li. vi

¶ Quibus casibus liceat portare arma uel non. nō. Bar. plene in. l. i. ff. de ui publi. uide Hosti. & docto. in. c. ii. de ui. & ho. cleri. uide. C. ut armorum usus pbibi. sit. li. xi. i rubro & nigro. adde. x. coll. de pace tenen. c. si quis rusticus. do. Her. in. l. iii. § occisum. ff. ad l. acquil. adde glo. in pgica. C. de fabri. li. xi. uide moder. doc. maxie do. Iaco. de alua rota in lec. sua noua in palle. § si quis rusticus. & § mercator. & § palatium. eo. ti.

¶ An statutū puniens portantes arma p ciuitatē intelligatur de portātibus puos cultellos p incisiōe panis seu ungularum. nō. in aut. de armis. § prohibemus in glo. sup ꝯ. minores. adde glo. in pgica. C. de fabricen. li. xi.

¶ An liceat clericis hostibus inimicos portare arma. dic q sic glo. est. xxiii. q. viii in summa & q̄si p totum. nō. in. c. clerici. de ui. & ho. cleri. adde qd dicam. i sub dictione defensio.

¶ An templarii & hospitalarii possunt ferre arma. nō. glo. xii. q. i. duo sunt genera. docto. i. c. ex multa. deuoto.

¶ Que ueniūt appellatōe armorum & que dria sit inter arma & tela. nō. glo. i. de. ne in agro. § quia uero. de sta. mo. ff. de ꝯ. sig. l. armorum. xxiii. q. viii. clerici. ubi glo. adde insti. de interdic. § armorum. ff. de ui & ui arma. l. iii. § armis. & ibi Ang. ff. ad l. iul. de ui pub. l. armatos. Bar. in. l. pe. § telorum. eo. ti. nō. in aut. de armis. § nunc autē. in glo. palam. colla. vi. et quod nō. in l. si pignore. § i. ff. de fur. adde q appellatōe armorum n̄ comphendunt dētes. ut. l. hii qui edes. § telorum. ff. ad l. iul. de ui pu. qa dentes nō dicutur arma sed pars corporis. ut. l. i. § i. ff. de uar. et extraor. cog. ff. de edili. edic. l. cui dens. facit. ff. de ui et ui arma. l. iii. § armis. dic d materia ut p doc. moder. x. colla. de pa. tenen. § si quis rusticus.

¶ Appellatōe armorum comphendunt tam offensibilia q defensibilia. C. q res aspor. non po. l. fi. nō. de iude. c. ita quorumdam. in glo. u. de homic. si pfodiens. in glo. pe. uide nō. in cle. ne in agro. § quia uero. de sta. mo. in glo. sup ꝯ. arma.

¶ Que sit pena iuadentis possessionē alienā cum armis. habet in. l. si quis in tantam C. unde. ui. xii. q. ii. c. cum deuotissimā.

¶ Ecclesia non armis sed iure bōa sua defendat. xvi. q. v. consuetudo.

¶ Armis ppulsanda est sociorum iniuria ac malis obuiandū. xxiii. q. iii. ecce.

¶ Nullus debet sumere arma contra aliū sine licentia officialis ptatis. xxiii. q. iiii. ille gladiū.

¶ Armorum auxilium postulat ecclesia ad cohercendos malos. xxiii. q. iiii. sicut excellentiā.

¶ Arma non sunt culpabilia quis armis multi interficiant. xxiii. q. v. de occidendis.

¶ Per statuta ciuitatū non puniē portās arma nisi cum eis sit uinctus. Bal. in. l. i. ff. ad. l. iul. de ui pu. nō. in. l. fi. C. de acq. pos. tex. est in. l. si bar sator rem. C. de fideius.

¶ Officiales cōmunes d iure possunt portare arma. C. de offic. pfec. uigi. l. iii. § i. Idem dicit ibi Bal. de officialibus epi. quod bene nō.

¶ An liceat portare arma i uenationibus et que uide p moder. x. col. de pa. tenen. § nemo recia.

¶ An forensis deferens arma teneatur ad penam statuti. uide de pace tenenda. § si quis rustic⁹. et § ad palacium.

¶ Arma clericorum sunt lacrime et oratiōes. xxiii. qōe. viii. conuenior. et. c. de epo. et. c. quibuscunq et. c. clerici. nō. de uoto. ex multa. in fine. i. q. iii. saluator.

¶ Clerici sumentes arma uoluntarie priuanē gradibus ordinis sui et carcerant in mōasterio. xxiii. q. viii. clerici. et. c. quicūq ex clericis.

¶ Si pdanē arma accōmodata ad bellum nō teneē cōmodatarius. dictū est Inno. in. c. sicut. de iuriu. nō. i. di. iurgentiu. in glo. aūpenul.

¶ Arma expulsi de ciuitate propter proditionem possunt et debent deleri ubicunq fuerint in ciuitate. nō. Bar. ff. de pe. l. eorum. adde quod dicā infra sub dictione pditor.

¶ Insultus dicit factus cum armis etiam si arma non sunt extracta. ut. l. iii. § armis. detectū ꝯ. qui acculari. ff. de ui et ui. ar.

¶ Expellere aliquem cum armis est uis publica sine armis est uis priuata. uide iii. l. i. ff. ad. l. iul. de ui pu. de ordi. cog. c. ii. et quod ibi nō.

¶ Quare solléniter penitēs n̄ pōt uti armis. nō. xxiii. q. i. nobis. in glo. i.

¶ Arma non debent extrahi de regno uel de puincia. C. q̄ res expor. non po. l. i.

¶ Ex genere armorum psumiē contra aliquē. ff. ad l. cornel. de sica. l. i. ff. de re mili. l. omnes. § si qs cōmilitonem.

¶ Armor terror sufficit ad metũ inducendũ. ff. de ui et ui ar. l. iii. in fi.

¶ Si qs fecit fieri capellã uel altarẽ et fecit ibi depingi arma sua. an liceat clericis uel aliis illa delere. dic q non. immo puniatur arbitrio iudicis. ut . l. qui libertatem. et . l. opus. §. inscribi. et . l. seqñ. ff. de ope. pu. et uide in dicta. l. qui libertatẽ. Bar. qui dicit q non licet abradere arma de tabulis uel monumentis.

¶ Portãs arma uetita uno die debet p una uice puniri. Bar. in l. inficiendo. ff. de fur.

¶ An forenses teneant phibitõe facta a ciuitate de armis portandis. uide Spe. ti. de consti. p. pe. et ibi Io. an. in addi.

¶ Appellatione armor nõ cõphendunt dentes hõim. sm. Bar. in suo consi. lviii. qd incipit. statuto dixi. s. in addi.

¶ De milite qui uadit p armis rimãdo an possit tãdẽ uxorem accipe et qualiter. uide Bal. in p̃ica. de inius uocant uel satis. et in. l. i. §. quis in ius uoca. non ierit.

¶ An liceat portare arma uel insignia alterius. uide do. Anto. in. c. ii. de no. opr. nunti. dicam sbu dictione insignia.

¶ An liceat pro libito arma uel insignia portare uel eligere uel pingere. do. Anto. in. c. cum ex iniuncto. de no. op. nun. et uide in tractatu Bar. de insig. et armis. Io. an. in. c. ut nostrũ. de offi. archi. Inno. do. Pe. de anc. in. c. ut apl'ice. de puile. li. vi. refert laudabilem consuetudinẽ q hoies insignuz subiectõis ponant arma uel insignia dñor suor in domibus suis uel aliis rebus suis priuatis. sm Bar. i dicto tractatu.

Armentum

Quid sit armentũ nõ. i clem. i. sup p grex. de deci. adde qd habetur. ff. de le. iii. l. seruis legatis. Item appellatione armenti nõ comprehendũtur pecudes. ff. de offi. pfec. urbis. l. i. §. cura carnis.

Arra

Quid sit arra et de materia arrar. uide in. l. contractus. §. ultimo. et. l. fi. C. de fide instru. et in. l. ii. C. quando li. ab emp. disce. glo. de conuer. coniug. ex parte. el. ii. de procura. accedens.

¶ An in matrimonio uel sponsalibus possit arra interuenire & quid operetur. no. in. l. ultima. C. de spon. & in. l. ticia. ff. de uerbo. obli. & glo. in. c. gẽma. de spon. de materia arrar. uide in. l. q sepe. in prin. ff de contrahen. emp. ubi glo. latius. adde l. ii. ff. de lega. commisso adde Bal. in. l. mulier. C. de sponsa.

¶ Que sit dria inter penaz & arram. glo. Inno & Io. an. in. d. c. gema. Bar. late in. d. l. ticia. adde. C. de spon. l. fi. & ibi Cy.

¶ Arra data in pecunia uidetur esse loco precii. glo. in. l. fi. C. qñ lice ab emp. disce.

¶ Are sponsalicie nõ secuto mrionio debent restitui. C. de spon. l. arris. & l. fi.

¶ An datio arrar sit contractus p se & an faciat desinere rem esse integram. uide in. l. ii. C. qñdo lice. ab empt. disce. & quod ibi nõ. Cy. C. de fide instru. l. contractus. C. si rector prouinc. l. i. & ibi Cy. in. qõe. v.

¶ De pmissione arrar sponsalitiar uide Spe. ti. de spon. §. i. p. in diuersis. & p. si mulier.

¶ Quid operetur datio arrarum in uenditione. nõ. in. l. quod sequitur. ff. de contrahen. emp. Speculo de empt. §. i. in prima forma. & Io. an. in. p eiusdem rei.

¶ An solutis arris possit peti interesse. nõ. ff. de contrahen. empt. l. q sepe. in prin. instit. de contrahen. emp. §. i. in glo. compellitur. C. de fide instru. l. contractus. in gl. penulti. & ibi Cy. in. vi. qõe. Bar. i publica. l. i. §. hic titulus. Io. an. in additio. Spec. ti. de emp. §. i. in prima forma. sup. p. pdat arras.

¶ An p arris possit dari speties. nõ. ff. de insti. l. quicũq. §. si ei quem. ff. de ac. emp. l. ex empto. §. ego illud. doc. in. l. fi. ff. de rescin. uen.

¶ Qua actione agatur ad arram. nõ. ff. de acti. empt. l. exempto. §. is qui uina. in glo. fi. & ff. de contrahen. emptio. l. q sepe. in glo. i. C. de fide instrumen. l. contractus. in glo. penultia. & ibi uide Cy. in. xi. q.

¶ An in dubio uideatur data pecunia ut arra uel ut precium. no. Cy. in. l. ii. in fi. C. si propter publicam pensita.

¶ An cõtractu perfecto si uenditor penitet possint peti arre & interesse. uide notata in dicta. l. contractus. uide Bar. in. l. i. §. unde queritur. ff. de publiq.

¶ An arrarum duplicatarum restitutio liberet ab implendo. uide notata i dicta. l. q sepe. & Bal. in. l. finali. C. quando lice. ab emp. eiusde. Bar. in l. i. §. unde queritur. ff. de publi. Io. an. in addi. Spe. in ti. de emp. & uen. §. i. p. pdat arras.

¶ De publicatione aut pditione arrar que incurritur qñ receditur a contractu sm formaz. l. contractus. C. de fi. instru. & insti. de contrahen. ep. §. i. uide plene Bar. in. d. §. unde querit. & Io. an. i addi. Spec. ti. de emp. & uen. §. bene cit. q incipit. ab emptore.

¶ An si emptor qui dedit arras uellet eas perdere & non emere. possit compelli ad emendũ. uide Ang. ff. de. p. ob. l. stipulatões non diuidunt.

¶ An quis possit precise compelli ad factuz. quidam dicunt q sic. & allegant Io. an. in Specu. titulo de emptio. & uendit. §. sciendum. p. si. item nõ. q quidam. sed Io. de imola in dicta. l. stipulatiões non diuiduntur. dicit contrarium & certe Io. an. non dicit in loco palle. qd dicit Ang. quia qñ non impletur contractus non cõmittit pena arrar. l. arras. C. de spon.

¶ De materia arrar uide plene per Cy. et Bal. in. l. contractus. C. de fide instru. et Bar. in. l. ticia. ff. de. p bo. ob. Bal. in. l. fi. C. de sponsa. tex. in. c. de gema. de spon.

Arrogator

Qualiter arrogator succedit arrogato. no. insti. d acquisi. p ar. io. §. ii. et pe. in glo. plone.

¶ Si arrogator emancipat arrogatũ suũ puberez an teneat ei dar quartã. nõ. Cy. in. l. iii. et. l. ii. C. de adop. que incipit. impuberẽ.

¶ An arrogator conueniatur ex persona sui arrogati. nõ. ff. de uerbo. obli. l. stipulatio ista. §. sue in glo. heredis.

¶ Qualiter fiet instrm arrogationis. uide Spe. ti. de cog. leg.

¶ Que differentia sit inter adoptionem et arrogationem. uide institut. de adop. & ff. de adopti. l. generalis.

Ars Artifices Artificiū

¶ An credatur peritis in aliqua arte sine iuramēto no. ff. de uen. inspici. l. i. Bar. in prohemio. ff. et Bal. in eodem loco. §. cura quiricū. Albe. in prohemio. C. no. in c. p tuas. et c. ꝑposuisti. et c. causam de proba. de frigi. et mal. c. pe. et glo. fin. et unica. in. c. ut ueterum libi op. ix. di. d̄ homic. significasti Spe. ti. de ꝓba. §. i. ꝟ. hoc quoq̧. adde Bar. in. l. i. §. eo ff. de uerbo. obli. uide nō l. si quis decurio. C. de tal. et ibi Cy. in glo. fi. adde. C. de re mili. l. semel li. xi.

¶ An et qñ requiritur iudicium talium peritoꝝ in aliqua arte debeant iurare. dic ꝙ si assumpti sunt generaliter ad aliquod officium et tempore assūptionis iurauerunt non debent amplius iurar̄ alias sic. ut C. de fi. instru. l. compationes. de frigi. fraternitatē. ubi Inno. et Io. an.

¶ An quis possit reprehendi faciendo artem suam glo. dicit in aut. de tabellio. §. nos aūt. in glo. agei c. colla. iiii.

¶ Quid contineat appellatōe artificiū. nō. Bar. in l. legatis seruis. §. ornatricibus. ff. de le. iii.

¶ Artes magice quibus inuocant demones uel si unt auguria et similia non sunt licite. xxvi. q. ii. illud et. c. se. et c. qui sine.

¶ Artes magicas et sortilegas epi dissipar̄ debēt xxvi. q. v. epi.

¶ Que talibus artibus fiunt non sunt uera sed fantastica. xxvi. q. v. nec mirꝫ.

¶ Artes magice et incantationes non possunt infirmis prestare sanitatem. sed sunt laquei diaboli xxvi. q. vii. admoneant.

¶ Clerici utentes artibus magicis degradantur. laici uero excōicant̄. ut. d. c. admoneant.

¶ Artes liberales debent legi p magistrū deputatum ab epo in eclesia sua. xxxvii. di. de quibusdā nō. de magi. sup specula.

¶ An appellatione artificis ueniat coquus. dic ꝙ sic. ut in l. si quis uenditor. §. uenditor. ff. de edil. edict. adde etiam ꝙ esse coquum imperatoris est dignitas. ut nō. Bal. x. col. quis dicat dux marchi. uel co. sup tex.

¶ Omne artificium per exercicium recipit incrementū l. legatis seruis. §. ornatricibus. ff. de le. iii.

¶ Que sit dria inter officium et artificium. uide ff. de ma. testa. l. nōiatim.

¶ Ille dicitur exercere artē qui exercuit p annū continuū. ita nō. doc. moder. in cle. i. et de uita et ho. cleri. et ibi uide Pe. d̄ anc. qđ intelligitur quo ad penam infligendā quia exercuit artem uetitaꝫ secus quo ad imunitatē consequendā p exerciciū artis licite. qđ nō.

¶ Quid ueniat appellatōe artium manualiū. uide C. de excu. artifi. li. xi. et p totum.

¶ Ars et ꝓfessio ponunt ut diuersa. adde. l. pe. C. de uesti. eleba. li. xi.

¶ Ars. i. simulatio. C. de dila. l. i.

¶ Artifex uidetur caprarius qui cōducit uitulos ad pascendum et sarcinator qui polienda uestimēta conducit tex. ff. loca. l. si qs domū. §. celsus.

¶ Si in una ꝑsona concurrunt due artes reputat̄ loco duoꝝ quo ad obligationes contra eum inducendas. ff. nau. cau. sta. l. fi. §. sed siquidem.

¶ Exercentes uiles artes non debent admitti ad honores nisi in casu necessitatis. l. eos. ff. de decurio & ibi Bar.

¶ An fodere terram uel lapides sit ars. glo. ꝙ nō in. l. q̄ tutoris. C. de admi. tu.

¶ Artem facit experientia quia omne artificiuꝫ per exercicium suscipit incrementum. ff. de le. iii. l. legatis seruis. §. ornatricibus. Spec. in ꝓhemio ꝟ. hinc ergo.

¶ Ars deludit̄ arte. Spec. ti. de aduo. §. iam nūc dicendū ꝟ. hoc tñ caueat.

¶ Non exercens artem nō gaudet priuilegio artificum. quod nō. ꝑ sco aribus non studentibus Bar. in. l. qui sub ptextu. C. d̄ sa. san. ec. & in. l. ex eo. ff. de testa. mili. dicam. ī.

¶ Si unus artifex stetit in una contrata. p. xxx. annos exercendo semp artem suā postea alius artifex consimilis uelit in eadem contrata habitare exercendo artem similez an hic nouus possit a ueteri ꝓhiberi dicendo se ꝑscripsisse. no. Dy. in. l. si quis q̄ ff. d̄ diuer. & temp. ꝑscrip. insti. de re. diui. §. flumina. ubi p moder.

¶ An artifices facientes gladios lanceas balistas & sagittas & uendentes talia peccent mortaliter nō. plene in summa pisa. sub dictōe. negociatio. §. sed qd de artificibus.

¶ An artifices facientes ornamenta mulierū uel uendentes ea aut sotulares pictos uel uestes imoderate sumptuosas peccent. uide. s. Tho. scda se. q. clxix. ar. vi. et in pisanella. ubi. s̄ ꝟ. qd de his q̄ faciunt. adde qđ dicam. ī sub dictione mulier. et sub dictione ornatus.

¶ Quid de artifice faciēte scacchos uel taxillos uide in summa pis. §. quid de factoribus scacchoꝝ uide qđ no. s. Tho. scda se. q. xxxii.

¶ An exercentes arte in aliquo loco compellant̄ intrare uniuersitatē illius artis i loco illo existēte uide no. p Inno. in c. cum dilecti. de excel. pla. do. Anto. de bu. in c. cū ab ecclesiaꝝ. d̄ offi. ordi. Bar. in. l. fi. ff. de collegi. illici.

¶ Ars artium est regimen animaꝝ. de eta. et q̄li. cum sit. ubi uide.

¶ Ars imitatur naturaꝫ inquantū potest. de baptis. debitum. iii. di. erat autē. de offi. ordi. quonia in plerisq̧. xviii. di. c. ult. lxxxix. di. singula. insti. de adop. §. minorē.

¶ Ars est uirtus intellectual̄ s̄m Tho. in prima se. q. lvii. ar. iii. et. iiii.

¶ Ars notoria non est licita. Idem scda se. qōe. xcvi. arti. i.

¶ An artifices peccent ꝑparando ornamenta mulieꝝ. Ideꝫ scda se. q. clxix. ar. ii. uide qđ dico infra sub dictōe mulier et ornatus.

¶ De acq̄sitis ex artificio debet dari decima Idē scda se. q. lxxxvii. ar. ii. dicā sub dictione decima adde qui dicunt̄ ꝓprie artifices. qđ nō. Bar. i ꝓica C. de naucula. li. xi.

¶ Ars non est portare onera et facere lardum et similia. no. C. de admi. tu. l. lex que tutores. i glo. sup ꝟ. labore suo q̄ incipit faciendo.

¶ Colere terrā dicit̄ ars. ut. l. cum duobus. §. si i coeunda. ff. ꝓ socio. ubi tex. cum glo. facit. l. ii. C. de feriis in contrariū inquantuꝫ ꝑmittit rusticos laborare die feriata et non artifices.

¶ Notoria dicit̄ ars. l. ii. C. cōia dele.

¶ Que ꝓprie dicant̄ artes. nō. C. de dignitat̄ l.

ne quis. in glo. stacionarius. li. xii. adde quod nõt. Bar. in l. ii. C. de cura. fur. li. xi. ubi per eum qui dicant proprie artifices.

¶ In arte sua quilibet presumitur esse peritus. ut in c. finali. de presum. facit. l. ii. §. seruus. ff. de origi. iuri.

¶ An possit interdici alicui ne sua arte utatur. nõ. de pecu. l. si. in glo. i. et ibi Bar.

¶ Descripti in matricula alicuius artis illam nõ exercentes non debent gaudere priuilegio illius artis secundum Bar. in l. semp. §. quibusdam. ff. de iure imu. et in l. i. sub pretextu. C. de sa. san. ec.

¶ De arte mechanica et aliis artibus uide glo. in auten. nec nulla. colla. ii. adde quod appellatione artis cõprehendit ars mechanica non disciplinaris. ff. de usufruc. l. si pendentes. §. si serui.

¶ An illi qui adiscunt ueniant appellatione artificum uide notata in l. legatis seruis. §. ornatricibus. de legat. iii. dñs. Pe. de ancha. in clemen. i. de uita et ho. cleri. Bar. in l. i. §. nec castrense. ff. de colla. bono.

¶ Statuta artis debent inter artifices seruari. l. fi. C. de iurisdi. om. iudi. et in l. recepticia. C. de cõsti. pecu. Bar. in l. fi. ff. de collegi. illici.

¶ De matricula in diuersis artibus nõ. Bal. in d. l. recepticia in fi. et Bar. in d. l. fi.

¶ Artifices possunt pro suis necessitatibus inter se collectã imponere. ut est glo. in l. i. §. pe. ff. quod cuiusque uniuersi.

¶ An statuta talium artiũ requirant confirmationẽ uide Bal. in d. l. recepticia. ubi tractat an iuratus incidat in piurium si ea non seruat. et an debeant seruari in curia aliena.

¶ An collegia artificũ sint priuilegiata. uide tex. in l. ii. ff. de iure imu.

¶ Si in statuto sit mentio de artifice comprehenditur principalis artifex non uilia officia artis exercens. ff. nau. caupo. stabula. l. i. §. nautam. & §. caupones.

¶ Inter artificium & usum colligitur differentia que habetur in l. textoribus. ff. de le. iii. ubi uide.

¶ Quãdo quis exercet plura artificia illi magis attribuitur in quo magis uersatur. ff. de le. iii. l. fuis legatis. §. si unus.

¶ Faber est artifex. ut. l. si mancipia. ff. de fun. instruc. & instru. lega.

¶ Quid de piscatore uide in l. predia. eodem titulo. in prin.

Artare Non subuenitur ei qui se nimiũ artauit propter finem termini. ff. si quis cau. l. ii. §. sed si quis. de elec. cum inueteri. nõ. eo. ti. cum nobis olim. uide quod nõ. Io. an. de elec. cum ex eo. li. vi. sup. quod omiserit. xi. q. iii. eorum. et ibi Archi. bene facit. c. licet canon. iuncto. c. cõmissa. de elec. libro vi.

Articulus Hec dictio uarias habet significationes aliquando sumitur pro articulo fidei & dicitur ab hortando. Quandoque est illud quod actor intendit probare. de contes. c. presentium. li. vi. Quandoque sumitur pro membro. secundum Archi. de here. accusatus. li. vi. Quandoque pro capitulo. ff. de legi. l. non possunt. Quandoque idem est quod dictio. ff. de here. insti. l. hoc articulo. Quandoque idem est quod tẽpus. uel punctus. sicut dicitur in articulo mortis uel in articulo illius diei. de cele. mis. in quadã. adde quod nõ. Io. cal. de elect. cum in cunctis. et adde notata per Archi. de testi. presentium. li. vi. et de fo. cõpeten. c. i. eo. libro. Bal. plene in pallen. l. nõ possunt. ff. de legibus.

¶ De materia articulorum uide per Spe. ti. de testi. §. nunc uidendũ. in prin. glo. & doc. in l. ii. §. quod obseruari. C. de iureiur.

¶ Ubi non concludunt articuli non concludunt etiã probationes talium articulorum. de proba. in presentia. ubi est tex. quem ad hoc allegat Bal. in l. si quis non dicam rape. C. de epis. & cleri.

¶ An articulus debet probari prout fuit formatus & imputet sibi quis male formauit. nõ. in c. proposuit de cle. ex. minis.

¶ Articuli solent admitti saluo iure impertinentiũ & non admittendorum. in cle. constitutione. de elec. in glo. penul. uide Inno. in c. per tuas. de testi. c. i. de confes. li. vi.

¶ Forma articulandi in cã restitutõis quando petitur a minore propter aliquã rem uenditam & traditam ẽptori. ponit Bar. in l. si sine herede. §. interposito ff. de admi. tu.

¶ Formatio articulorum non est de substantia iudicii unde testes possunt directe produci sup. libello. licet articuli non sint formati. dictũ est Archi. de testi. presentiũ. li. vi. Bal. in l. si duo patroni. §. idem iur. ff. de iuriu.

¶ Pone feci articulum quod mutuaui tibi decem. iudex monuit te quod responderes. tu noluisti. certe tu no haberis pro cõfesso. quia articulus sine tempore est incongruus. ita dicit Bal. in l. i. C. si plu. una senten.

¶ Articulorum copia debet fieri si tamen non fiat. ualet nihilominus receptio testiũ sup. eis. Inno. in c. per tuas. de testi. in glo. capitales.

¶ Qualiter formetur articulus quando quis dicitur interfecisse ad sui defensione. uide do. Flor. in l. quod foueas. alias est l. quemadmoduz. §. si nauis. ff. ad l. aquil. plenius per eundem. in l. scientiã. §. qui cuz aliter. eodem ti.

¶ Formam articulandi si quis uult probare edificium esse cõmune. uide per Bar. in l. in cõmuni. ff. de dam. infec.

¶ An articulus productus per aliquez & reprobatus per aduersariũ possit reprobans se illo iuuare. nõt. Inno. in c. cum olim. de censi.

¶ Articuli producti nõ preiudicant nisi sint per iudicẽ admissi. Inno. de fi. presbi. constitutus.

¶ Articuli dati in cã ubi iudex põt supplere de facto non possunt reuocari sine consensu iudicis. glo. fi. in c. ab eo. de appel. li. vi.

¶ Articuli cõuentionales nõ inducunt confessionem producentis. Hosti. de resti. spo. ex conquestione circa fi. Inno. de fi. presbi. constitutus.

¶ De articulis fidei non est licituz disputare an sint ueri uel non. xcvi. di. satis. ubi Hugu.

¶ Formã articulandi et materiã uide per Spe. ti. de testi. §. nunc uidendũ. per et quia. cũ se. nõ. de testi. presentium. li. vi. in glo. de sepul. certificari. dixi aliquid supra.

¶ An papa possit facere nouũ articulum fidei uel antiquũ mutare uide. xv. di. c. i. et quod ibi notat Archi. Genze. in extrauagan. Io. xxii. que incipit cum inter nonnullos. adde quod dicam sub dictione papa.

¶ Articulus est intentio ptis quam pbare intendit·C·de excep·l·siquidē·de testi·p tuas·et quod ibi nō·Io·an·in c·ueniens·de testi·et·c·presentiū eo ti·libro·vi·

¶ Articuli debent descendare et extrahi de libello·in clemen·sepe·de uerbo·signi·Spe·in·d·§ nūc uidendum·

¶ Articuli sunt tradendi in scriptis·de cau·poss·cum ecclesia·

¶ An sit utile ptibus facere articulos·nō·Inno·i c·p tuas·de testi·

¶ De articulis fidei uide Io·an·sup p̄ica·de summa trinitate·

¶ Articulus conuenienter diffinitur per sanctum Tho·secunda secunde·q·i·arti·vi·et in tercio·di·xxv·q·i·ar·i·

¶ Articuli fidei creuerunt secundum successionē temporuʒ et ueritatem ad christum quo ad explicationem non autem quo ad substantiaʒ·Idem secunda secunde·qōe·i·arti·vii et in tercio·di·xv·q·ii·arti·ii·

¶ Articuli fidei enumerantur·secunda secunde·qōe·viii·

¶ Articuli fidei nō possunt demonstrari·Idem in prima pte·q·i·ar·ii·

¶ Articuli fidei nō dicunē formati nec informes Idem in·iii·di·xv·q·i·ar·i·

¶ An per certos articulos debeant credibilia distingui·uide·s·Tho·scda se·q·i·ar·xvi·

As Hec dictio as sumitur pro hereditate·ut no·de testa·e·i·in glo·i·insti·de here·que ab intesta §·hereditas·nō·in·l·i·ff de testa·mili·Uniuersus·As obulus pondus punctus possessio tot[illegible]·

Assassinus De assassino qui pecunia hōem interficit·no·Bar·i l·i on solum·§·si mandato·ff·de iniuř·

¶ An sit licitum capere assassinos & manigoldos pro faciendo iustitiam·no·Bar·in·l·fi·§·fi·ff·de pigno·ac·

¶ Contra assassinos & receptores & fautores eorū tex·pulcherrim⁹ in·c·p humani·đ hōi·li·vi·& ibi de materia p doc·

¶ Sufficit q̄ aliquis attentet hoc crimen licʒ nō consumat ad hoc ut puniař ff·đ pe·l·cicero & in d c·p humani·uide Ang in·l·i·in fi·ff·de eo per quem fac erit &·l qui autem operas·ff·de his q nō·inla·& ibi tangit đ soluente pecuniā assassino licet non sequař homicidiū·adde Bal·in·l·si quis non dicam rape·C·de epis·et clei·et in quadā suo consi·qđ incipit·casus talis est·

Assaltus An assaltus puniatur sepatim a pcussione·uide boni tex·et ibi Bal·in c·i §·similiter qui mo·leu amit colla·x et ibi plenius p [illegible]do Laco de aluarota in lectura sua noua qui late examinat quid sit assaltus et eius materiam

Ascripticius An ascripticius sit liber uide glo·ff·de sta·ho·l·summa et in c·ii·de nati·ex libero uentre·

¶ An ascripticius possit condere testm̄ uel si intrat religionem an bona sua transeant in ecclesiaʒ uide Spec·in ti·de instru·edic·§·compendiose·℘·quinto et ℘·seqñ·

¶ An ascripticius possit esse clericus·uide·l·iii·dif·c·admittuntur·et·C·de episco·et clericis·auti·ascripticios·

¶ Ascripticius sine gleba pacto acquiri non pōt·l·ii·C·đ agri·et censi·li·xi·an pscribi possit·Speti·de sen·§·i·℘·tercio querit·

Assessor Illud quod lucrař assessor censetur esse peculiū q̄si castrense no·Bar·in·l·uelut·C·de assesso·

¶ An assessores qbus limitatum est certum tp̄us ad pcessum expediendū possit cogi ante tp̄us illū expedire·dic ut nō·Bar·in extraua·ad reprimendam·in·℘·pceditur·

¶ An heres assessoris decedentis·ī·terminū officii debeat habere salariū tocius tp̄is·nō·in·l·diem functo·ff·de offi·asses·Bar·in·l·leges·C·đ domes·et pteĉto li·xii·

¶ An is qui fuit assessor possit retineri tanquam uicarius·Bal in·l·neminem·C·de aduocati·diuers·iudi·uide textum in·l·ex agentibus·C·de agen·in rebus·li·xii·

¶ Assessor deputatus ut cognoscat inter hoīes alicuius quarterii non potest inter alios cognoscere etiam de consensu partiū·Bal·in·l·testamēta C·de testamenti·

¶ An assessor possit esse laicus·nō·de ar bi·contingit Io·an·de iudi·decernimus·

¶ An delegato mortuo uel ptibus concordantib⁹ ante finem cāe·assessor debeat hr̄e salariū uel habitu restituere·Spe·ti·de asses·p totum·

¶ An iudex partibus inuitis debeat sibi assumere assessorem·uide de offi·dele·c·sup questionum § uerum·nō·de rescrip·statutu·§·assessorē·li·vi·et ibi uide de mā·

¶ In causa in qua quis est assessor postulare nō debet·Specu·ti·de aduoca·§·obicitur·℘·item q̄ fuit asses·

¶ An assessor possit iudicare in cā in qua ē assessor·no·ff·de offi·asses·l·i·in glo·ti·uide Spe·ti·de asses·§·officium·

¶ An assessor potestatis habeat iurisdictionem·et quam Specu·ti·de asses·§·officiū·℘·penul·et ibi Io·an·

¶ An assessor possit petere salarium siue mercedem·nō·de uita et honesta·cleri·cum ab omni·in glo·penultima·Specu·titu·de assesso·§·salarium·uide in·l·i ff·de uari·et extraor·cog[illegible] ibi Bar·uide nota in dicto c·statutum §[illegible]de rescrip libro·vi·

¶ Assessores tenenř qñ ptās facit iniusticia[illegible] contradicant·notatur in l quoniam iudices [illegible] de appel·et ibi Bal·

¶ In male iudicando ptās tenež de dolo·assessor de imperitia·uide tex·et glo·in·l·ii·ff·q̄ quisq̄ iuri facit l·ii·ff de uar·et extraor·cog·

¶ Quare inuenti fuerunt assessores·uide Ang·in consi·cclxxiii·

Assercio Quandest assercio dic̄ sm doc·q̄ est depositio testis nō iurati·de cohi·cle·et muli·tua·de regula·uenies·đ eleccum inter·R·

¶ Merita causarum partium assertione panduntur·ut·l·fi·C·si per uim uel alio mo de in integru restituti·cum ex litteris·de postu·prele·postulationem in glo·fi·

Asseueratio Quid sit asseueratio et de differentia inter asseueratione et pfessione. uide no. C. de proba. l. non nudis in glo. ii.

¶ Falsa asseueratio est i culpa. no. ff. de periculo et comodo. rei uendi. l. si minor. in glo. i.

Assidue De significato huius dictionis no. in. l. meuia. ff. de man. testa. ubi pulcher tex. & ibi p do. Benedic. de plumbino no. in. c. i. de offi. archipr. xxxvii. di. de qbusdam. in glo. assidue. no. xxxvi. di. si quis uult. que exponit indesinenter. i. horis statutis. ad idem glo. de offi. ordi. c. quis. li. vi. in. § continuatq. de hoc plene p do. Anto. et moder. in phemio gregoriano. ubi multa ad materiam. de hoc no. in glo. l. di. si quis uoluntarie. xxii. di. sacrosancta. in glo. super. § in orationibus. bona glo. de conse. di. v. nunq. exponitur nunq. i. constitutq horis. ad idem glo. xxi. q. iii. hii qui. facit. ff. de condi. et demon. l. si quis ita. ff. de adime. lega. l. meuia. ff. de seruit. urba. prediorum l. foramen. & ff. de aqua quottidi. & estiua. l. i. §. quottidiana.

¶ Assidue. idest iterato. glo. xciii. dis. diaconi. in §. assidue.

¶ Assiduitas grauat delictu. xxv. di. plectis. xxiii. q. i. ita ergo.

Assigno An hoc uerbum assignare denotet translationem domini. uide in. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de le. ii. uide in. l. i. § assignare. & l. assignare. ff. de uer. sig. & in. l. assignare. ff. de assig. libe.

¶ Assignare. idest tradere. ff. nau. caupo. stab. l. i. §. fi. ff. de le. iii. l. si quid. §. fi. uide. ff. de contrahe. emptio. l. qui offici. §. fi. de hoc uerbo uide. ff. de pecu. l. si noxali. §. est differentia.

¶ De significato huius dictionis uide quod no. in cle. ii. de ui. & ho. cleri. & ibi uide q idem est q tradere seu applicare uel attribuere.

Asinus Asinus intumescit qn uidit se p comparé comphandi. no. glo. i. l. heres p seruu. ff. de acq. here. & in. l. i. §. ueteres. ff. de acqren. pos.

¶ Que dicatur asinaria possessio. uide qd dicaz infra. sub dictione possessio.

¶ Asinus & dominus eius pari ratione libertatis priuilegio gaudent. textus & ibi no. in. c. ii. de treug. & pa.

Assisii Qui dicantur assisii habet de cleric. non resi. c. pe. in glo. assisios. que dicit q sunt bñficiati in ecclesia & non sunt canonici sed debent fuire ecclesie nec uocatur ad actus cum canonicis. ut ibi no.

Assisteria Que dicatur assisteria. no. xxvii. q. i. si quis rapuerit. & xi. q. i. de psona. in glo.

Assumptio Assumptio conuenit diuine psone & diuine nature. sm Tho. in. iii. pte. q. iii. ar. i. & ii. & in. iii. di. v. ar. v. & iiii.

¶ Assuptio humane nature fuit in primo instanti conceptiois. Idem in. iii. pte. q. xxxv. ar. iiii. & in iii. di. ii. q. ii. ar. iii.

¶ Alia persona q filii potuit assumere humanam naturam. Idem in. iii. q. iii. arti. vii. & in. iii. dis. i. q. i. ar. ii. magis tamé decens fuit per psona filii id facere. ut ibi.

¶ Assumere possunt due persone unam naturam et una persona duas naturas. sm Thomam in. iii. parte. q. iii. arti. vi. et in. iii. di. i. qoe. ii. arti. iiii. et arti. viii. et. ix.

Aspectus An ex aspectu aliquid pbet. uide. ff. de minori. l. minor. xxvii. q. i. nec aliqua. no. in. l. si curatorem habes. C. de in integ. resti. mino.

¶ An ex aspectu probetur etas. uide qd dica. j. sub dictione etas.

Astruo Hoc uerbum importat idem q affirmo. de causa pos. cu ecclesia. §. nos igitur.

¶ Item astruo. i. probo. de heret. cum ex iniucto §. q si forte.

Astronomia An sit phibita. xxvi. q. vii. non obsuetis. Io. an. in addi. Specu. in ti. de sorti. sub rubrica remittit ad no. p eum. in. c. ii. eo. ti.

¶ Astronomia que nihil confert ad salutem sed potius nutrit errorem est a fidelibus spernende. xxvi qoe. v. non liceat christianis. Io. an. de sorti legi. ex tuaz.

Astutia Que dicatur astutia et an et quando peccatu sit uel non uide s. Tho. secunda se. q. lv. arti. iii. ubi dicit q talis astutia etiam si ordinetur ad bonum est peccatuz. ii. ad corinth. iiii. uide ibi plene p eundem. s. Tho. et exponit astute. i. malitiose. C. de legi. l. fi.

At De significato huius dictois no. Io. an. i c. p tuas. de arbi. adde no. ff. de nego. gest. l. at q in pn. ff. de dolo. l. arbitrio. §. fi. ubi plene.

¶ At si. an et qn hec dictio importet diuersitate in facto et iure. uel alteq tm. no. Io. an. de arbi. p tuas. de iudi. at si clerici.

¶ Adde q dictio atq quandoq ponitur p sicut. ff. de pac. l. item quia. qnq p et. ut in. i. constitutq. ff. §. sed cum nos.

Attamen De hac dictioe habet. xlii. qoe. ii. prohibendum. ii. qoe prima. nulla.

Attentatum Remediu attentanti non competit quando quis psequitur appellatione incidentis et non pncipaliter. no. glo. magistra. in cle. si ante. de do.

¶ Uia attemptanti competit p retractationem. contractuu gestoz a capitulo ultra ptem contradicentem. Io. an. in. c. cum olim. de testi.

¶ An petens reuocari attentata habeat necesse ea exprimere in libello. Spe. ti. de appel. §. nuc dicendum. in pn. et ibi Io. an. in addi.

¶ Attentata post appellationem interpositam a tercio n reuocant ante omnia. uide glo. fi. de app. non solum. li. vi.

¶ Attentata lite pendente dicunt nulla. tex. est i c. cum. in. in fi. de consti.

¶ Attentata inter conclusionem cause et sniam ueniunt retractanda p uiam attentati. uide dnm Anto. in. c. ii. ut lite pen.

¶ Attentata de facto sunt de facto reuocanda. glo. ii. q. vi. arguta.

¶ Non retractat executio sentetie licet fuerit attentata appellatioe pendente si contingat pmaz sententiam confirmari. glo. et doctores. de sente.

excõi·c·licet·libro·vi· Pau·in clemen·auditor·i fi·de rescrip·

¶ Remediuȝ reuocandi attentata competit etiã si sint attentata pretextu sententie nul̄·doc̄to· de ꝓcu·ex insinuatione·in prin·tex·in·c·accedẽa ut lit̄·non cont̄·

¶ Remediũ attentati cõpetit etiam contra tercium possidentem·nõ·Inno·de ma·et obe·dilecti· et in·c·cum·m·de consti·Spe·ti·de app·§·nouis sime·ꝯ·ueritamen·

¶ An reuocatio attentati facta ꝑpter pendentiã litis duret ꝑpetuo etiam post litem finitam·uide Lap·in·c·i·ut lit̄ pen·li·vi·

¶ An remediũ attentati cõpetat si iudex a quo scit iudicem ad quẽ procedere tamen non est sibi inhibitũ·Io an in·c·non solum·de ap·li·vi·super glo·inhibitionem·

¶ Quando ꝓceditur super attentat̄ dicitur ꝓcedi super negocio principali·uide·c·exhibita·in fine de iudi·

¶ Reuocantur attentata etiam si fuerit sententia diffinitiua·uide textum·de procura·in nostra Io·an·de testi·ex parte·tex·in·c·accedẽs·i·ut lit̄· non contesta·

¶ Attentata post sñiam sup cuius ualiditate disputat non tractat̃ sed interdicitur eius executio uide in·c·tenor·de re iudi·

¶ An competat remedium attentati si iudex attentans ignorabat appellatum·Inno·de appel·dilectus·circa fi·

¶ An si obtinet̃ retractatio attentatoꝝ in uno articulo censeant̃ retractata omnia alia·Inno·in·c· dilecto·de app·

¶ An ante reuocationem attentatoꝝ·debeat precedere cause cognitio·uide Io·an·in·c·cum·m de consti·in fi·

¶ An agenti per uiam attentati obstet exceptio defectus proprietatis notoria·not Lap·in·c·ii·de resti·spo·li vi·glo·in·c·i·ut lite pen·adde Inno· in·c·bone·de ap·in glo·fi·do Anto·in·c·in litter̄ de resti·spo·

¶ Contra agentem uia attentati non obstat excõicationis exceptio·Inno in·c·dilecti·de ma·& obe·do·Anto·in·c·bone·de app·

¶ An uia attentati competat post desertionẽ appellacõis·uide de rescrip·ex ꝑte·ii·Io·an·in·c·licȝ de sen·ex·sup glo·li·vi·

Athleta Quid sit athleta dicit̃ pugil siue pugnator·uide l·athletas ff·de his qui nõ·infa·& ibi glo·i·nõ·d̄ reli·& uesanc·c·unico·li·vi·

Atque De hac dictione nõ·ff·de iur̄ do·l·si pater·in glo·atq̄·& in·l·si quarũdam reruȝ·ff·de acqui·pos·in glo·atq̄·adde q̄d dixi s̄·sub dictione at·

Atqui Ista dictio ponit̃ pro sed·ff·de iniur·l·li·in glo·fideiussor·uide·ff·d̄ nego·ges·l·atq̄ natura·

Attinet Hoc uerbuȝ exponit̃·i·ꝑtinet ff·de re iudi·l·quid attinet·Interdum exponitur attinet·idest detinet·ut·C·de aqueduc·l·i·

Attornatus Quid sit dic idem q̄ ꝓcurator·uel negociorum gestor·maxie ad litem·& est uulgar anglicoꝝ·dicit glo·de sta·regu·c·i·li·vi·

Attributa Sunt plura i deo·s·Tho· in prima ꝑte·q·xiii·ar·iiii· &·xxiii·ar·iii·& in primo·di·ii·ar·ii·

¶ Unde sumit̃ dr̃ia attributoꝝ·uide in ꝑ̄alle·q· xiii·arti·iiii·& in primo·di·ii·ar·iii·& in·iiii·di· xlvi·ar·i·&·iii·

¶ Attributa essentia appropriant̃ ꝑsonis·Idem i ꝑ̄ma ꝑte·q·xxxix·ar·vii·&·viii·& in·i·di·xxxi· ar·i·iii·&·iiii·

¶ Attributa in deo non sunt accidentia sed ꝑ̄dicant̃ de diuina substãtia·Ide in ꝑ̄ma ꝑte·q·xxxix ar·iii·iiii·& se·

¶ Aliquid attribuit̃ alicui dupliciter·s·Tho·in iiii·di·xxv·ar·x·

Attritio Que dr̃ia sit īter attritionẽ et contritionẽ·uide·s·Tho·in iiii·di·xvii·q·ii·ar·i·et ar·xxi·

Atrox Atrocitas Que dicit̃ atrox iniuria et qualiter contineat̃ ff·d̄ iniur·l·ꝑ̄tor·§·posse aũt·ii·de iniur·l·atrocẽ·et insti·de iniur·§·atrox adde q̄d dicam·ĩ·sub dictione iniuria·

¶ Que sint facta atrocia·uide Bar·in·l·ticia·§· fi·ff de au·et ar·le·glo·et in·l·ad ea·ff·de reg·iu· ubi uide·

¶ In atrocibus delictis attentatum habetur pro consumato·l·si quis non dicam rapere·C·de epis· et clericis·

Auarus Auaricia Contra auariciam et q̄liter intelligitur illud apostoli·q̄ auaricia est idoloꝝ̄ seruitus·uide pulchros tex·de elec·auaricie·li· vi·de preben·auaricie·xlvii·di·sicut hii·ubi tex· pulcherrimus·vi·q·i·quero·i·q·i·cuȝ omnis·adde ad collocen·iii·i·epe·i remissioneȝ·in glo·et·i·q̄ốe iu·sauator·

¶ Auarus gradit̃ in obscuritate mentis·xxxvii· dis·c·nonne·

¶ Auarus deo adherere nõ pot̃ nisi cupiditatem abiciat·xlvi·di·bonoꝝ auctor·

¶ Auaricia cõmaculat corpus et anima m·i·q·i· cum ordinaretur·

¶ An auaricia est contraria ꝓdigalitati·et quis dicatur auarus·et quis ꝓdigus·no·de consue·ex pare·in glo·

¶ Auaricia nunq̄ saciatur·xlvii·di·sicut hii·

¶ De auaricia clericoꝝ qua ducti cupiunt habet̃ xciii·di·diaconi·

¶ Auaricia maxie regnat in mulieribus quarum genus auarissimũ est·ff·de nego ges·l·nenenius· et quod ibi no·ff·ad uelley·l·sed si·ego·ff·de donat·inter uirum et uxo·l·si stipulata·§·i·C·de donatio· ante nupt̄·l·si a sponso·in glo·et glo·in·l·que dot̄ ff·solu·matri·

¶ Quare auarus dicat̃ cecus et ambitiosus·uide de elec·auaricie·in glo·si·li·vi·

¶ Auaricia tollit simul benedictionẽ t̄p̄alium et sp̄ualium seu celestium·xvi·q·i·decime·

¶ Nec auarus uult hr̃e cõpossessoreȝ nec supbus consortem·xxiii·q vii·q̄ autem·

¶ Auaricia punitur a lege·C·de inoffi·testamẽ· l·si qua in suo·

¶ Auarus ꝓprie dicitur in retinendo·cupidus in acqrendo·uide·ff·de edili·edic·l·i·§·fi·

¶ Appetitus temporalis lucri est filius auaricie. s. Tho. secunda secunde. q. cxix. ar. iii. et viii.

¶ Oīs auaricia est idolatria. ad ephe. v. i. q. iii. saluator. xvi. q. v. qui aūt. qđ qualiter itelligit uide sanc. Tho. in. iiii. di. xxxix. ar. vi.

¶ Auaricia castitatē dissipat & largitatē. de pe. di. v. §. dolendum. ꝟ. nam si quis.

¶ An auaricia & cupiditas sit peccatū & qñ sit mortale et qñ ueniale. uide p. s. Tho. secunda se. q. cxviii. et. q. cxix. ubi dicit ꝙ est uiciū capitale habens sub se multas filias et qualiter auaritia sumitur tripliciter. uide p. a. Thomā in. ii. dis. xlii. articulo. viii.

¶ Quid operet̄ auaricia. nō. de ꝓba. cū sā dudū in glo. ii.

¶ Quilibet presumit̄ auarus. dicit glo. ii. in. l. q̄ dot̄. ff. so. ma. que allāt. l. cū de īdebito. ff. de ꝓba. dic melius ꝙ a natura est nobis in nata cupiditas sed non auaricia. quoniam primum sine uicio esse pōt. alterum non.

¶ Contra auaros et cupidos. nō. xlvii. dis. diacōl. Spe. ti. de instru. edic. §. iiii. ꝟ. item cū ps.

Auctionatur Hoc uerbū habetur xv. q. i. non est. et ꝙ metus causa. Abbas in magna glo. ad fi. et. ii. corinth. ix. c.

Auctor An sua supueniēs auctori meo ꝓmisit mihi habenti causā abeo nō in. l. rem alienam. ff. de pig. acti. Bar. in. l. cum uir. ff. đ usuc.

¶ An sufficiat mihi allegar̄ causā auctoris mei Bar. in. l. et in eadem. ff. de excep. rei iud.

¶ An ille admittat̄ cuius auctor repellit̄. nō. qui ma. accu. pos. c. significante. et. c. sequenti. in glo. de testi. licet ex quadam. de hereti. fraternitatis ii. q. i. in serius.

¶ Qñq̄ auctor admittit̄ et non admittūt̄ eius acta nō. de sum. tri. c. fi. in glo. pe. qñq̄ acta et nō auctor. xv. di. §. iam nunc. ꝟ. si. item origenes. qđ nō. i. q. i. nōne. đ hereti. fraternitat̄. xcvi. di. lic̄.

¶ An uicium auctoris noceat successori. uide in l. pomponius. §. i. ff. de acq. pos.

Auctoritas An quis possit auctoritatem in facto ꝓprio impo nere. nō. in regula qui tacet. li. vi. & in. c. si ꝓpter. de rescrip. eo li. nō. ff. de contrahen. empt̄. l. fistulas. §. i. & ibi Bar. adde cle. si una. & quod ibi nō. de re. eccle. ñ alie. adde. ff. de aucto. prestan. l. i. & l. pupillus. de insti. c. fi. xvii. q. iiii. questi. de donat̄. pastoralis. Spe. in ti. de his que fi. a pla. in fi. Io. an. post Hosti. de censi. ꝓhibemus.

¶ Auctoritas debet in ipo actu interuenire. nō. Bar. in. l. si aūt. ff. de aqua plu. ar. Spe. ti. ds cessio. actio. §. i. ꝟ. sed nunquid. & ibi Io. an. xiiii. q. ii. in uenditionibus & hoc uult. c. cū consuetudinis. de cōsue. Io. an. in. c. i. de re. eccle. non alie.

¶ An & quantum credatur auctoritatibus & libris ueteꝝ & eorū dictis. nō. Bar. in. l. i. ff. si cer. peta. & l. si testamentuꝫ. ds testa. insti. de auc. tu. §. tutor autem.

¶ An auctoritates sacre scripture possunt allegari in decisionibus causarū. glo. est singu. in aut̄. ut iudi. sine quoq̄ suffra. §. putabit. sup. ꝟ. eloquioꝝ. dixi. s̄. sub dictione argumentū.

¶ An auctoritates poetaꝝ possunt in causis allegari. nō. ff. ds re. diui. l. in tantum. in glo. fi. & ibi concor. Sps. in ti. de aduo. §. nunc de exordiis. ꝟ. uel si allegeuerit. adde nō. p Inno. in. c. cum uenerabilis. de excep. in glo. quasi dicat. facit. ff. de cōtrahen. emp. l. i.

¶ An in auctoritate pstanda sit necesse auctorē loqui. Bar. in. l. etiaꝫ. ff. de auc. tu. & in l. gerit. ff. de acqui. heredi. adde quod notat Inno in. c. cum uenerabilis. de excep. in glo. quasi dicat. facit. l. i. ff. de contrahen. emp.

¶ Auctoritas superioris requiritur si dus uille uellent inuicem uniri ut corpus. in aut̄. ut iudic̄. sine quoquo suffrag. §. illud. uide notata in. c. i. ne sede uacante.

¶ Auctoritas iudicis non requiritur cum pater tanquam legitimus administrator alienat bona filii sui. dictum est Azo. in sūma. C. de bo. q̄ lib.

¶ Auctoritas supioris interueniens in actis tollit suspitionem seu presumptionem turpitudinis. l. furti. §. & iussu. ff. de his q nō. infa. facit. l. iuste ff. de acq. pos. facit. ff. de minor. l. ait prętor. §. qd tamen. & ibi nō.

¶ Si ex pacto possuꝫ ingredi fundū ꝓpria auctoritate an si iste fundus efficiatur ecclesie possum hoc pacto uti contra ecclesiam. Bar. dicit ꝙ sic. in l. fi. ff. ut in pos. lega.

¶ Auctoritate propria non posset possidens ciuiliter & naturaliter expellere detinentem ab alio. non ab ipo possidente. Bar. in. l. i. §. necessario. ff. si in ui uen. no. in poss. mit. adde Bar. in. l. clam possidere. §. qui ad nundines. ff. de acq. pos.

¶ Auctoritatibus sacre scriptur̄ regitur ecclesia xi. di. catholica ecclesia.

¶ Quo quisq̄ maiori rationi utitur eo maioris auctoritatis uident̄ uerba eius. xx. di. decretales.

¶ Que sit differentia inter auctoritatem decretum & consensum. notatur in. c. i. de rebus eccle. non alie. li. vi. de consue. cum consuetudinis. uide quod nō. Io. an. de ecclesi. edifi. ad audientiam. ii. in glo. pma.

¶ An & quando auctoritas superioris excuset. no. lxiii. di. salonitane. in glo. i. de tempo. ordi. dilectus. in glo. adde no. i. regula ꝙ quis. li. vi. & de transac. statuimus. de pac. cum pridem. in glo. sup ꝟbo pactionis.

¶ Auctoritas superioris semper intelligitur excepta. nō. de iureiu. uenientes. xxv. q. i. c. ii. circa finem. lxx. di. c. pmo. i. q. v. c. i. đ elec. significasti in tex. & glo.

¶ Auctoritate propria quia non potest capere possessioně beneficii. xxiii. di. in nōie dñi.

¶ An auctoritate propria liceat alicui sibi ius dicere. uide. C. de iudeis. l. nullus. C. unde ui. l. si qs in tantaꝫ. ff. ꝙ metus causa. l. extat. ff. que i frau. credi. l. ait pretor. §. si debitorem. Inno. de resti. spolia. olim. i. dis. ius gentium. Archidiac. i. qōe. i. dictuꝫ. de preben. sum qui. libro. vi. C. ut ne li. in sua causa. l. i.

¶ Quādo quis possit uti duabus auctoritatibus & qñ ualeat tunc qđ agitur. uide Inno. & Io. an. i c. cum ex officii. de prescrip.

¶ Si res ablate sunt proprie an liceat eas capere. propria auctoritate. de restitut̄. spolia. olim. per Inno. in glo. que incipit quomō. de ordi. cog. cum dilectus in glo.

¶ Est maioris auctoritatis quod fit a pluribus

q̄ quod fit a paucioribus. nō. xix. di. in canonibus in glo. argumentū.

¶ Auctoritate ꝓpria quis posset reuocare illum q missus est in suo. nō. Cy. in. l. i. C. de iurisdic.

¶ An quis posset propria auctoritate rem suam uel alienam comprehendere et que sit pena. notatur. C. unde ui. l. si quis in tantam. et ibi glo. Cy. et doctores.

¶ An ualeat auctoritas interposita a tutore hoc modo si de iure ualeat uel alias sub conditōe. nō. Bar. ff. de auc. tu. l. et si conditionalis.

¶ An quis cogatur pstare auctoritatē. nō. ff. de auc. tu. l. si tutor et ibi Bar.

¶ Quis pōt auctoritatem prestare in facto in q̄ obligatur tm̄ ipe non alter sibi. glo. C. de cōtrahe. emp. l. cum ipe. que allegatur. ff. de admi. tu. l. quociens. §. non tm̄.

¶ Auctoritatem debet prestare qui de causa cognouit et non alius nisi primus sit impeditus. ff. d̄ offi. ꝓ consul. l. i. in aut. ut defū. seu iuue. §. sancimus et in aut. ut iudi. sine quoq̄ suf. §. i.

¶ Si una ecclesia permutet rem cum alia requiritur auctoritas episcopi. cui subest ecclesia et non illius ubi e res sita. ar. l. quero. ff. de solu. ita dicit Bal. in l. i. C. de contrahen. emp.

¶ Auctorat nō pōt pater filio in casibus in quibus pati nō querit usufructus ut. l. si filiu noie et ibi Bar. ff. de iniuriis. Bal. in l. fi. §. necessitate. C. de bo. que liber.

¶ Priores conuentuales sancti Augustini. sancti francisci. predicatoꝝ. faciunt compositiones sine auctoritate superioris. de pac. c. fi. li. vi. et ibi do. Pe. de anc.

Quod dicitur ꝙ in his que sunt uoluntarie iurisdictionis quis auctoratur in facto ꝓprio per l. si cōsul. ff. de adop. est uerum nisi exigatur aliqua lis cognitio. sm̄ Guil. in. d. l. si consul. ff. de adop. qui dicit ꝙ quis non pōt auctorari insinuationi donatiōis sue. Item hoc uerum nisi aliqđ cōmodū pecuniariu ueniat applicandu. de quo dic ut ibi p eum. facit. l. ii. ff. de offi. presi.

¶ Auctoritas philosophoꝝ naturalium in iure allegari potest ut. l. septimo mense. ff. de statu ho. & in. c. i. ois. de uerbo. signi. Idem in auctoritatibus medicoꝝ ut. l. semel. ff. de re mili. li. xii.

¶ An auctoritatibus oratoꝝ standuꝫ sit. uidetur ꝙ sic. ff. de leg. ii. l. fulcinius. §. qđ sit latitare. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Auctoritas rei iudicate magna est ut. l. iii. §. item queri potest. ff. de rebus eorum.

¶ Quid opatur auctoritas iudicis interposita ī restitutōe rei. uide Bar. in. l. pomponius. §. si iussu ff. de acq. pos.

¶ Auctoritas supioꝝ facit licite qđ alias erat illicitum. ff. de minor. l. aut ptor. § qd tm̄ facit iuste. ff. de acq. pos.

¶ Auctoritas psumitur interposita p superiorem si ipo psente & non contradicente actus gerit. de pcu. & ibi nō.

Aucupare

An liceat aucupare in alieno fundo. uide. ff. de serui. urba. predio. l. diuus. insti. de rerum diuisi. §. fere. quod intellige domino inuito ut dicta. l. diuus. facit. l. usufructuarius. in prin. ff. de usuf. l. iii. §. nerua. ff. de acq. pos.

Audax Audacia

Audacia q̄n̄q̄ sumit in malam ptem. C. unde ui. l. si quis in tantam. C. de summa tri. l. iii. de pben. eum qui. li. vi. q̄n̄q̄ in bonam. ff. de lib & postu. l. gallus. § uidendum. adde ꝙ hoc uerbum audacia sonat in malam partem. C. ne uxor pro mari. l. i. & in aut. habita. C. ne fili pro patre. ff. de publi. l. quante. & l. si quis decurio. C. de decurio. li. x.

¶ Audacia ita uituperaṫ circa eandem rem sicut obedientia cōmendaṫ. xiii. q. v. lex eterna.

¶ Audacia contrariatur timori & sequitur spem sm̄ Tho. pma se. q. xlv. ar. iii.

¶ Audacia est materia fortitudinis. secūda se. q. xii. arti. iii.

¶ Audaces fortiores sunt in pn. q̄ qñ sunt in periculis. Idem pma secunde. q. xlv. ar. iiii.

¶ Audacia est peccatū contrariū fortitudini. secunda se. q. xii. ar. vii. & q. xxvii. ar. i. & ii.

¶ De hac dictione nō. plene Archi. viii. q. i. audacter de censibus. c. ii. li. vi. glo. in cle. i. de offic. ordi. & in. c. i. de imu. ecclesi. li. vi. iii. di. facte. et ibi Arch. ubi dicit ꝙ facte sunt leges ad refrenandam maloꝝ audaciā.

Auditor Audientia

¶ Quis dicatur auditor et quotuplex et quā iurisdictione habet. nō. Spec. in ti. de audi. in pn. & §. i. et in. c. super questionū § uero. de offi. deleg. glo. et docto. in cle auditor. de rescrip. Spec. ti. de libel. concep. §. iā nunc. ꝓ. quid si fiunt. adde glo. ī cle. ne romani. de elec. adde glo. iii. in l. i. iii. c. solet de sen. ex. li. vi.

¶ Quis modus seruetur per auditores palatii in prolatione sententie. Specu. in ti. de senten. ꝓla. §. nunc autem. ꝓsi. ceterum. do Car. flor. in. d. cle. auditor. in. vii. q.

¶ Si auditores palatii ferunt sentētias cōtrarias utraq̄ pendet ex arbitrio pape. ut nō. in. d. cle. auditor. ubi uide.

¶ An officium auditoris expiret mortuo papa. no. glo. in clemen. ne romani. d̄ elec. uide do. Car. flor. in dicta clemen. auditor. Curia tenet ꝙ auditor contradictaꝝ et auditor camere habent officia perpetua.

¶ An audiṙ detractiones sit peccatū. s. Tho. secda secde. q. lxxiii. arti. iiii. ubi etiaꝫ uide an sit grauius q̄ detrahere.

¶ An auditor camere sit auditor pape uł eius camerariu. no. doc. in. d. cle. ne romani.

¶ An auditor cameṙ et auditor contradictaꝝ habeant ordinariā iurisdictionem. Host. in summa de offi. ordi. in pn. tenet ꝙ sic. idem uidetur uelle glo. in. d. cle. auditor. adde quod nō. Arch. de his auditoribus xi. q. i. experientie. qui dicit ꝙ in curia nullus habet ordinariā nisi papa. curia tamen seruat primā opinionē.

¶ In quibus casibus alicui denegaṫ audientia. nō. xxiii. di. in nōie dñi. in glo. hic habes Specu. ti. de pet. et pos. § ii. ꝓ. sed queritur.

¶ Audire nō debet archiepus causas sine omniū coprouincialiū presentia. ix. q. iii. salue. et. c. archiepus. et. c. si autem.

¶ Audiētia denegaṫ clerico condemnato si infra annuꝫ se non purgauerit. xi. q. iii. rursus.

¶ Auditor potest pferre interlocutoriam totaliter pcludente uiam agendi. tex. de ap. sua nobis.

¶ An auditor pnuntians in electione cassata uel confirmatione negata bene appellatum possit electionem confirmare. nō. in dicta clemen. auditor. i glo. debitum.

¶ Audiri non debet excipiens cuius non interest. ut l. ille a quo §. si de testā. ff. ad trebel. ff. de appell. l. non solent. que est canonizata. ii. qōe. vi. non solent.

¶ Non est audiendus agens cuius non interest. de elec. cum inter. R. seniorem.

¶ An si ex forma statuti alicui est deneganda audientia hoc fit ipso iure. uel ope exceptionis. uide nō. in l. nensenius. ff. ad l. fal. et l. l. i §. i. ff. ad trebel. l. non solum §. q̄q̄. ff. de iniuriis. et l. sequtur. §. si uiam. ff. de usuc.

¶ Auditores cognoscentes ex cōmissione an dicatur ordinarii uel delegati. dixi supra. adde Bal. in. l. pcipimus. circa pn. C. de ap.

¶ Probatio p auditum regulariter in iure nō admittitur. ut nō. glo. in aut. de heredi. et et fal. §. si uero absunt. que incipit. nō. testimoniū. C. de testi. l. testium. et l. solam. et de testi. c. cum causam. fallit scdm dictam glo. in probatione confinium. l. si arbiter. ff. de probat. adde alium casum in probatione cōsanguinitatis uel affinitatis. in c. licet. ex quadā. de testi.

¶ Altera pte non audita nihil statuendū est. ut i c. i de cau. pos. & prie.

¶ An auditu probetur fornicatio uide. ix. q. iii. testes.

Aufero

Interdum sumitur auferre pro non dare. nō. xvi. q. vii. contra sanctoꝝ patrum censuras. xlviii. di. sicut. xii. q. ii. & si illi. de transla. pla. inter.

¶ Quid sit auferre. uide. ff. de incen. rui. nau. l. iii. § non solum.

¶ Auferē interdum id qđ non habetur. nō. xxiii. q. iiii. quisfarius. in glo. ulti.

¶ Quod differtur nō aufertur. ff. de arbi. l. quis ff. de iudi. l. desstetisse. de uo. non est. imo maturiori consilio pficit. de cōse. di. v. c. i. nō. de elec. cum post petitā. in glo. sed uidetur.

¶ Auferri dicitur cum uiolentia. C. unde ui. l. si quis in tantam. tex. in. l. sed si eximendi. in pn. ff. ne quis eū qui in ius uo. ui. Quandoq; sumitur uiolentia pro auferre. tex. & glo. in. l. postq̄. ff. de peti. here. ubi dicit Ange. se liberasse quēdam accusatum de rapina quia testes deponentes contra eum interrogati de cā scientie dixerūt q uiderūt auferre đ manibus eius zc̄ quia illud uerbū ti alia pōt ad uiolentiā. et non uiolentiā ideo tanq̄ dubia pbatio nil opetur. de pba. in psentia. maxie i criminalibus. l. sciant. C. de pba. p quo melius facit palle l. sed eximendi. qđ nō.

¶ Quod ab aliquo auferri potest non uidetur p recte esse illius. ff. de regu. iu. l. oēs. §. non uidet.

¶ Auferte malum de medio uestri. đ uteronomii. xiii. xxi. & xxiii. ad corinthe. v. in fine. xiv. di. sed illud. ii. qōe. i. multi. xvi. qōe. i. in canonibꝰ. xxvii. qōe. i. uiduas.

Augeo

Si ex industria canonici augumētata sunt bona ecclesiastica uel p bende sue cui cedet illud augumentum uel sibi uel ecclesie. uide notata de constitut. cum. m. in glo. hic uidebatur.

¶ Cui si is q augmentauit bona ecclesie postea dimittat ecclesiam an possit i uita sua illud augumentū retinere. nō. Inno. & Hosti. de pecu. cleri. c. fi.

¶ Augumentum uel diminutio substantialiū mutat actum. non accidentalium. ff. de contrahen. ēptio. l. pena conuenta. de statu regula. c. ii. de cōci. appo. c. fi.

¶ Que tendunt ad finem augumenti nō đ bene diminuere. ff. de acq. pos. l. qui pignori. ff. đ adop. l. p adoptionem.

¶ Dispositum in principali uidetur tacite dispositum in augumento. casus est in. l. etiam. C. de iudic. & ibi Bal. idem in l. executoruz. C. de execu. rei iudi. facit. l. non dubito. ff. đ capti. & quod ibi notat Bar.

¶ An augumentū recipiat pacta & conditiones principalis uide. ff. de pac. do. l. inter socer. §. cuz inter. ubi uide.

¶ De multiplici augumento uide. s. Tho. in. iii. di. xii. ar. iii.

¶ Quid sit augeri. uide p eundem scda. se. qōe. xxiiii. ar. vi. & in pma. di. xvii. ar. vi.

Augures Augurium

¶ Auguria a fide christiana reprobantur. xxvi. q. ii. illud ea cau. q. ii. aliqu āti.

¶ Clerici cōsulentes augures deponunt. xxvi. q. v. si quis epus.

¶ Auguria non sunt licita. xxvi. q. ii. q fine. adde q p augurīū non licet diuinare. fm Tho scda se. q. xcv. ar. vii.

¶ Per auguria & cursus stellaꝝ nō licet futura predicere. xxvi. q. ii. sed & illud.

¶ Augures sunt diuinatores qui ad uolatuz auiū & earum uoces attendūt. xxvi. q. iii. igitur.

¶ Augures supstitiosi & incantatores excōicant. xxvi. q. v. augurius.

¶ Augures pcesserunt a phrigiis. xxvi. q. v. nec mirū § auguria.

Augustus Augusta

¶ Quare princeps seu impator uocat augustus uide in phemio. ff. & in phemio. insti.

¶ Que priuilegia habeat augusta. nō. ff. de le. l. princeps.

Augustinus

Augustinus uiuēte epo yponēsi fuit factꝰ epus & ideo non ei successit. vii q. i. non autem.

¶ De augustino uide qđ nō. glo. ix. di. ut ueteꝝ. ubi etiam uide de Grego. & Ibero.

¶ An augustinus male sensit aliqd de fide. l. cis. §. econtra. in glo. qui fuit. & xxiii. q. vi. uides.

Auia

An auia transiens ad secūda uota punitur hus penis quibus mater. uide Bal. in. l. in quibus C. de secundis nup. & Ang. in l. matres C ad tertul. facit. tex in aut. si tñ. C. de secun. nup. & melius in corpore unde sumit.

Auis

Hoc nomen sumit aliquando large pro quolibet animali uolatili. ut ff. đ iusti. & iure. l. i §. ius nāle. quāq stricte an qđdam genus auiuz ut l. auibus. ff. de le. iii. ubi appellatione auiū uenit gallina.

Aula Est sala uel locus habens spaciosuz habitaculum et habz cōiter quatuor angulos ut nō gl·in cle·i·de baptis·uide in·l·ꝑperandum·C·de iudi·

Aureola Quid sit aureola et qbus sactis debetur uide doc·in·c·causam de proba·Car·flor·in·c·continebatur·de despon·impu·in·v·q glo xxxii q v·in prin·et c reuera·ꝯ materia uide qđ scripsit·s·Tho in·iiii·di·xlix·q·v·arti·v·

¶ An uiolenter corrupta ꝑdat aureolam·uidē gl·xxxii·q·v·in summa·

Aurora An aurora et crepusculū dicat dies uel nox nōt·Bar in·l aut facta ·§·tempus·ff·de pe·Bal·in autē·hodie·C·de app·faciunt nō·p Bar·in·l·fi·ff·de his qui·ut in dig·nō·in·c·si ꝑrodiens·de homi·que sunt notāda propter statuta punientia maleficia facta de die uel de nocte·ad materiam facit·l·tacius·§·i·ff·de lib et postu et·l·i·C·de custo·reo et p Bar in·l·i·§·hoc autem senatus·ff·ad silley·

Aurum Aureus Aurum sumit multis modis ut in cantic caput dilecti hcut aurum aurum optimū·de pe·di·ii·§·q autem·et ea di qui se duc·xii·q·ii·aurum·xxxvii·di·§·sed econtra et quid ueniat appellatione auri quid argenti habetur·ff·de leg·iii·l·argento·ff·de auro & arg·lega·l·cum aurum·& l·quintus·& l·pedicul·uide quod nōt·Io·an·in addi·Spe·de instru·edic·§·porro·in fi·

¶ Aureus & solidus ꝑ eodem sumit·ff·de in ius uo·l·fi·in fi·insti·de pe·te·litig·§·fi·Specu·ti·de iurisdic·om·iudi·§·i·ꝟ·porro qđ nō·in l·ꝯcunꝗ·C·de ser·fugi·

¶ Aurei lxxii·faciunt librā auri·ut nō·de male·c·fi glo·in·l·ulti·ff·ꝺ in ius uo·glo·insti·de pe·te·litig in fi·Specu·ti·de accusa·§·excipit ergo contra actorem q est paup·

¶ Aurum uel auratum non licet portare sine pn cipis licentia·nō de uita & ho·cleri·c·pe·in glo·de auratis·

¶ Causa dicitur uilis que non est maior duobus aureis·Spe·ti de libel concep·§·x·ꝟ·iii·

¶ Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames·ꝟsus sunt uirgilii·& uide qđ nō·Io·an·de simo·sicut tuis·

¶ Quid sit aureus & quantum ualet·uide in·l·pe·ff·de in ius uo·

Aurifex Si aurifex non facit argentuz ad ligam ciuitatis punitur de falso·no·Bar in·l·cornel de fal adde notata in·c·quanto ꝺ iureiur·an·ibi uide adde per dūm Iaco·de aluarot in lec sua noua·x col·que sint regalia·

Auspicia An auspicia in iure dicuntur exordia litis·nō·in·c·pastoralis·de cā pos·& ꝓprie in glo·i·

¶ Quid sit auspiciū nō·in·l·fi·C·de interdic·& in c·pastoralis·

¶ Auspicia sunt illicita uel aruspicia xxvi·q·ii·illud quod·& c·se·

¶ Aruspices dicunt horaꝝ inspectores unde autem ꝓcesserunt habet·xxvi·q·v·nec mir·

Aut De significato huius dictionis notat glo·in clemen·i·de re·eccle·nō alie·& in clemen·cum ei quem·de conces·preben·& ibi habet q est dictio alternatiua et diuidit ea inter que ponitur·

¶ Aliqn tn̄ ponit ꝓ coniunctiua·ut nō·glo·i·c·licet·de confes·li·vi·in glo·ii·adde de ista dictiōe quod habet in·l·si qn̄·C·de cōsti·pecu·adde·l·ubi pactum·C·de transactio·ff·de uerbo·signifi·l hec uerba·& in·l·si is qui ducenta·§·utrum ita·ff·de rebus dub·

¶ Quandoꝗ aut ponitur restrictiue uel aduersatiue & correctiue nō·Bar·in·l·hoc amplius·§·fi·ff·de dam·infec·Qnꝗ ponit ꝓ et·C·de ꝟbo·signi·l·cum quidam·ff·de·ꝟ·sig·l·sepe·C·de epis·& cleric·in autē·sed nouo iure·in glo·aut·et·C·de obse·patro·ꝑstan·in·l·ii·in glo·

¶ Aut qnꝗ ponitur ꝓ nō·ut·C·quibus mu·excu·l·i·libro x·et in·l·i·C·C·de ueteri·minis potestate li·xi·et tunc debet scribi per·h·et per·d·post hoc modo haud·

¶ Aut qnꝗ ponitur copulatiue qnꝗ disiunctiue ut·l·si quis in puteum·§·interdictum·ff·q ui aut clam·Bar in·l·sed si qui ducenta·§·utrū ff·de re·dub·qnꝗ ponitur pro etiam·ut·l·ii·C·de obse·patro·prestan·

¶ Aut quandoꝗ ponitur pro·i·uide Arch xliiii·di·c·i·et·C·ubi de possessio·agi oportet·l·i·de renuntiati·c·i·

Autem Natura huius dictionis est aduersari ꝑcedentibus·nō·Bar·in l·i·§·usufructuarius ff·de no·op·nunti·idem in l·mariti·§·fi·ff·de adul·Arch·xlvii·di·c·i adde·c·si beneficia de pben·li vi·Bar in·l hoc amplius·§ de his·ff·de dam·infec·idē in·l·qui usufructuz ff·ꝺ ꝟ·ob·adde q huius dictōis natura est aduersari his q̄ sunt eiusdē generis·unde si dico scolares legunt petrus autem scribit est recta aduersatio·si petrus est scolaris·l·mariti·§·finali·et ibi Bar·ff de adulte·

Autenticum Quot modis scriptura dicat autentica·uidē in·c·i·de fi·instru·

Auus Auus paternus etiā uiuente patre tenetur dotare eius nepotem·ut·l·dedit dotez·ff·de colla·bono·et ita tenet ibi Bar·per illum tex·facit·l qui liberos·ff·de ritu nupti·facit·l·fi·C·de emancipa·liberi·facit·l·auus C·de iure doti Bar·in·l·finali·C·de do pro·Cy·in autē·sed q̄uis·C·de re·uxo·ac et ad hoc cōpelli pōt officio iudicis ut·d·l qui liberos·

¶ Auus maternus sicut nec mater non tenetur dotare·glo in d·l·fi·C·de do pro·Bar in dicta·l·dedit dotem·

¶ Auus paternus tenetur prestare alimenta nepotibus·ff·de lib·edu·i rubro et nigro nec potest denegare etiaz si fuerit dilapidator·ut nō·doc·in l·libertus qui operas·ff·ꝺ op·lib·et·l·ampator·ff·ad trebel·Bal·in autē si captiui·in fine·C·de epis·et cle·Item filiis bannitis·fm Bar·in·l·si constāte in pn·ff solu·ma·et in·l·si quis ex liberis·§·i·ff ꝺ libe·agna·Bal·in·l·i·C·de mendi·uali·li·xi·ubi uult q pater tenetur alere filios inclusos qui non possunt opari·p·l·nepos ꝓculo·ff·de·ꝟ·sig·et·l·si filius·ff·de condi·insti·

¶ An auus ueniat appellatione patris·Bar·in·l·pater·ff·de adul·ff·de uerbo·sig·l·iusta interptatione in glo·fi·Bar·in·l·liberoꝝ·ff·de·ꝟ·sig·c·ii·

Auxilium Omnibus implorantibus debemus pstare auxilium pfertim uiduis. lxxxvii. di. licet.

¶ Auxiliu debemus pstare omnibus qui sperat in nobis lxxxvii. di. quisqs. et c. diuina.

¶ Quociens auxiliu ordinariu petit non est ad extraordinariu recurrendu. Spe. in ti. de offi. iudi. deseruit. sed quero.

¶ De inuocatione auxilii brachii secularis uide in. l. episcopale. C. de episco. audi. et doc. in c. i. de offi. ordi. Speru. ti. de senten. excoi. §. ii. psi. penultimo. et titulo de rescripti. presenta. §. iiii. psi. autem laicus.

¶ Auxiliu debent sibi inuicem pstare epi ad pace conseruandam. xc. di. pcipimus.

¶ Auxilium debet prestare clerici omnibus indigentibus. iii. q. oe. i. nulli. et c. deua. pfertim sedes apostolica. ii. q. vi. ideo huic.

¶ Illius pacientia no laudat qui iniuriatus negligit postulare auxiliu. xxiii. q. iii. maximus.

¶ Clerici iniuriati possunt petere licite auxiliu a laicis. xxiii. q. iii. psbiter.

¶ Qualiter puniat prestans auxiliu ut malefactor euadat. Bar. in. l. qui seruo. §. fi. ff. de furti.

¶ Quot sunt species auxilii. Bar. in. l. in furti. §. ope. ff. de fur.

¶ An plures delinquentes teneantur de auxilio inuicem pstito. Bar. in dicta. l. qui seruo. §. fi ubi etiam tractat an prestans auxilium teneat eo casu quo pncipalis non tenetur. unde etiā ibi an attendatur qualitas prestantis auxiliu uel magis puniatur delinquens.

¶ An sit differentia inter auxilium & opem. no. Bar. in dicta. l. in furti. §. ope. & in. l. ea lege. §. fi. eodem titulo.

¶ An dans consiliu uideat dare auxiliu. Bar. i. l. is qui opem. ff. de furti.

¶ An mutuans pecuniam ad maleficium committedum uideatur dare auxilium. Bar. in. l. fi. ff. de parrici.

¶ Qualiter pcedit contra pstantem auxiliu de facto. Bar. in. l. is qui. ff. de fur.

¶ An ille qui dedit auxiliu pluribus delinquentibus teneat quasi pluries deliquerit. Bar. in. l. fi. ff. ad. l. cor. de sicca.

¶ An prestans auxiliu in leuibus teneat. Bar. quon. in. l. aut qui aliter. §. fi. ff. q ui aut clam.

¶ Auxilium presumitur dedisse qui stat armatus cum malefactore. de cleri. pcus. continentia. & ibi ita notat Inno.

¶ Qualiter & quando auxilium ordinarium facit cessare extraordinarium. Bar. in. l. in prouinciali. ff. de noui operis nunti. & quando simul concurrunt habetur ibidem. & in. l. i. §. unde querit. ff. de publi.

¶ Si ex forma statuti punitur prestans auxiliu tanquam principalis licet principali remittatur pars pene ratione confessionis ex beneficio statuti no tame intelligitur remissa auxilianti. Bar. i. l. liberti. §. postumus. ff. de ali. & cib. leg.

¶ An is qui testificat uel pstat patrocinu bannito. uel fideiubet p eo. dicat sibi pstare auxilium. Bar. in. l. post legatu. §. his uero. & §. sunt qui. ff. de his qui. ut indig.

¶ Quot modis feratur auxilium. no. ff. ad sill. l. cum dominus.

¶ An occultans malefactore dicatur pstare auxiliu. uide tex. et ibi bar. in. l. si qs in graui. §. quisq ff. ad sill.

¶ An associans aliquem euntem ad maleficiu committendum ad hoc ut associatus iniuriam pati no possit teneatur ut auxiliator etia si dissuaserit maleficii comissione & non solum tenetur ad penam maleficii sed etiam ad omnia damna que ille passus est si ea passus non fuisset. secundum Inno. in c. sicut dignum. de homic. in. §. illi etiam. psi. si uero non dederit.

¶ Ad condenandum aliquem de auxilio debz constare plene de delicto eius cui auxilium est pstitum & non sufficit constare per contumaciam pncipalis ex qua forte secunduz formam statuti habetur pro confesso. Bar. in. l. si is qui rem. §. si tu mihi. ff. de fur. & dominus Pe. de ancha. in. c. ii. de here. libro. vi.

¶ Esse aduocatu banniti est auxiliu illi prestare & fauore. bar. in. l. post legatu. §. sunt qui putant. ff. de his qui. ut indig.

¶ Auxiliator dicitur quicunq reddiderit aliquem audaciorem. sm Inno. in c. petitio. de homic. adde no. in. l. is qui opem. ff. de fur.

¶ Mutuans alicui pecuniam dicitur prestare illi auxilium & fauorem. Bar. in. l. quicuq. ff. ad. l. iul. maiestati.

¶ Qui pstat domu aliqbus ut comode possint loqui de homicidio uidet pstare auxilium ad homicidium comittendum. ar. l. & si amicis. & ibi bar. ff. de adulte.

¶ Procurans ut bannitus rebanniat dicitur pstare auxiliu. uide quod no. bar. in. l. quisq. C. ad l. iul. maiesta.

¶ Non pot quis puniri ut pncipalis & ut pstans auxiliu. uide notabilia uerba bar. in. l. qui fuo. §. fi. ff. de fur.

¶ Auxilium prestare dicitur alteri qui cum illo stat armatus. secundum Inno. in c. continentia. de cleri. pcusso. bal. in. l. raptores. C. de episco. & cleri. & bar. in. l. i. §. sed in eo. ff. ad sill. q bn no.

¶ Frustra implorat auxilium legis ille qui committit in legem. ff. de mino. l. auxilium. de usuris. quia frustra de adulte. intelleximus. in regula frustra. libro. vi.

¶ An auxilium extraordinarium habeat locu ubi est ordinarium. no. ff. de exerci. l. i. §. solent. ff. de mino. l. in cause in glo. ii. & ff. de rei uendi. l. i. §. i. iu glo. uendicare. Cy. in. l. pe. C. si tu. uel cu. intinene. in. vi. q. et unde no. C. de ali. iudi. mu. ca. fac. l. i. in glo. fi. et ibi Cy. Dy. et bar. in. l. in pruintiali. §. i. ff. de no. op. nunt. et. l. qui bona. §. si quis op9. cum. §. seqn. et. ff. de publi. l. i. §. unde querit. per bar. et glo.

¶ Que de nouo emergut de nouo indiget auxilio. no. ff. qui satisda. cogan. l. si ab arbitro. in glo. fi. ff. de iur. ac. l. de etate. §. ex causa. et. l. i. in pn. ff. de uen. inspi. l. si mater. §. eade. ff. de excep. rei iudica. l. iii. in pn. ff. de condi. indeb. glo. in. l. oratione. ff. de fer. ubi uideas.

¶ Quod auxilium hz is cui res est restituenda no. ff. de re. uen. l. qui restituere. in glo. condenandus. et l. a possidentibus. C. eo.

¶ An prestans auxilium iniuriam facienti uel

defendenti agat mandati.nō.C.de man princi.l. quoniam multa.in glo.supplicium.

¶ An liceat petere uel accipere auxilium ab infi delibus.nō.Io.an.in addi.Specu.ti.de iudi.super rica.ad fi.

¶ Non debet quis implorare auxiliū in eo i quo delinquit.nō.in aut.ut lice.ma.& auie.§.1.i glo. despexerūt.colla.visi.C.de epis audi.l.iu.in glo. nō dent.& ibi Cy.de elec.bone.in glo.de usu.ga frustra.in glo.i.

¶ An in accusatiōe debz poni locus auxilii pstiti Bar.in.l.in furti.§.ope.ff.de furt.

¶ An plures simul delinquentes teneant de auxi lio iuicem pstito.uide Bar.in.d.l.§ fuo.ff.de fur. in.§.si duo.

¶ An in accusatiōe uel inquisitiōe debeat exprimi qualitas auxilii.uide Bar.i.d.l.furti.§ ope.& ibi p Ange.dicit etiā Bal.in l.si duo prōni.in pn ff. de iureiu.q non pcedit inquisitio si dicitur q alt alteri pstitit auxiliuz quia non scitur quis sit iste alter neq pōt fieri certa relatō.secus si dicitur q unus inuicē alteri.quia quēlibet includit.ut.l.naz hoc iure.ff.de uul.& pup i.paretes.C.de testi.

¶ Quis dicat pprie auxiliator.nō Ang in consi lio suo.xxi.

¶ Auxilia quē dantur ei qui non admittitur ad possessionem de mādato iudicis.nō.ut lite non cō testa.tue.

¶ Auxilium legis non est alicui denegandum.ff. de re iudi l.fin.§.si quis condemnatus regula in-dultum.li.vi.C.de sen.pfec.preto.l.i.C.de adulte riis.l.adulter.

b

Babilon

De hac dictione not.d Pe.dis. sii.in falicibus.Babilon est multiplex uid tex. xxxii.q.v.si paulus.

Balaam

¶ Hystoriam balaam uide numeri.xxii qōe. vii.§ item cum balaaz facit ea.ca.&.q.c.secuti.

Baiulus

An baiulo credatur sine litte ris.uide Bar.in l.ii.C.d loca. fun.fis.li.xi.

Balbus

Quis dicatur balbus uel blesus habetur.ff.de edili.edic.l.idem offilius.§.ulti.Hostie.in.c.expolulli.de cor.ui. ubi uid an tales possunt ordinari.adde circa habē tes balbucientem linguam.l.quoniā indignum.C. de testament.

Balinus

Quid sit balinus uide ī sen. excō.dilecto li.vi.& in clem. pina.de pe.in.§.potestas.& de imuni.ecclesi.quo niam.in prin.li.vi.& est uulgare prouincialium. & in francia dicuntur prepositi.de uerbo.signifi. ex parte.

Balneum

De balneo exiuit Io euan-gelista & illo⁹ discessit ibi existente corynthio.excōicato.xxiiii.qōe.i.omnia qui recedit.

¶ Clerici & alii continentes balnea cū mulierib⁹ hēre non debent.lxxxi.di.non oportet.

¶ Romani statim post cognitionē uxorū balneis se lauabant.xxxiii.q.iiii.uir cum ppria.

¶ An qs possit die dominico balneari.uide de cō sec.di.iii.puenit.in glo.fi.

¶ Religiosi i necessitate possunt balneari.xxiiii. q.i.omnis.in glo.fi.

¶ Balneari non debet uir cum uxore alterius. nec ecōuerso.nec debēt hēre balnea cōia.nō.lxxxi. di non optet.in glo fi.

¶ Custodientes uestes balneantiū se hīnt sicut in fames.glo.in.d.c.non optet.&.ff.de his.qui.nō. infamia.l.athletas.

¶ Balneus dicit esse locus aptus ad balneanduz. & est pars domus.uide.ff.de legat.iii.l.predus. § balnea.

¶ Balneari nō debet xpianus cuz iudeis.xxviii. q.i.nullus.&.c omnes.Ray.in summa de iude.§. item xpiani.

Balsamus

¶ Sicut balsamū aromatizans odorē dedi.ecclesi-astic.xxiiii de sacr.unc.c.unico.ad exhibendum ubi de balsamo.

¶ Per balsamū denotat odor bone fame.ut i.d. c.unico.de sacr.unc.

Bannum Bannitus

¶ An bannitus ad instātiam alicuius possit & de beat ad eius instantiā eximi de banno absq iudic auctoritate.nō.Bar.in.l.i.§.& post operis ff de no op.nunti.

¶ An ualeat statutum q bannitus non audiatur in agendo uel defendendo.Bar.in.l.cum mulier. ff.solu.ma.& ibi Bal.in repeti illius.l.idem in.l. ut uim.ff.de iusti.& iur.Albert.in.l omnes C.de epis.& cle.ubi uide an ualeat statutum per quod tolluntur banniti defensiones.adde omnino quod notat Bal.in.l.peremptorias.C.sententi.rescin. non poss.

¶ An stante statuto q bannitus possit impune of fendi.possit offendi banitus qui appellauit.notat Bar.in.l.iii.§.si seruus ff de acq.pos & in.l.i.ff. nil.no.app pen.& in.l.qui a latronibus.§.si quis. ff.de testa.

¶ An bannitus qui ex forma statuti non po-test agere possit compensationem obicere not.in simili per glo.& doctores de exceptio.cum inter dñs meus Rapha.fulgo in.l idem iure.ff.de com-pensatio uide Bar.in l.iii.§ si seruus.ff.de acqr. poss.& in.l.qui a latronibus.§.si quis.ff.de te-stamen.& in.l si quis filio.§.si quis.ff.de iniust. rup.& irri.testa.

¶ An uilla teneatur denuntiare mortem banniti stātibus his duobus statutis uidelicet q uilla de beat denuntiare maleficia in ea cōmissa et q ban-nitus possit impune offendi.i ō.Bar.in.l.ii §.di-uus.ff.de publi.et in.l.si quis in graui.§.si mari-tus.ff.ad sille.

¶ An recipiens fratrem uel cognatos bannitos puniatur pena statuti quo cauet q recipiens ban nitum puniatur in centu.no.Bar.in.l.ii.als e.l.i. eos.ff.de receptato.

¶ An recipiens bannitum ignoranter incidat in penam statuti notat.Bar.in.l.omnes.C.de agri. et censi.libro.x.

¶ An bannitus in una ciuitate possit in alia impune occidi. nō. Bal. in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. adde glo. x. col. c. i. in ti. hic fi. le. cor. in glo. que inci pit nunquid uasallus. que dicit quod bānitus de una ciuitate censet bānitus de oībus que sunt sub eodem dño Albe. in auth. qua in prouincia. C. ubi de crimi. agi opor.

¶ Si bannitus morit in termino bāni extinguit bannū. Bar. in. l. i. in fi. ff. de reg. re.

¶ Si statutum pmittit quod banniti soluentes certam penā pecuniariā exeant de bāno nō intelligit de iam carceratis. Bar. et Bal. in. l. ii. ff. de custo. reo. melius in l. domicianus. & l. lucius. ff. ad turpil.

¶ Ubi possit bānitus cōueniri. doc. in cle. cām. de elec. Spe. ti. de cōpe. iudi. adi. §. regulariter. uer. sed pone quidam lucanus.

¶ An bānitus possit condere testm̄. nō. in. l. eius. §. si cui. ff. de testa. & l. si quis ramus. eo. ti. p Bar. in l. si quis filio. §. irritū. de iniust. rup. & irri. testa. plene p doc. in. l. i. C. de here. insti. Bal. i. l. i. C. ne ex delic. defunc.

¶ An ualeat pclama quod quicūque cepit uel occiderit bannitū habeat centum Bar. in. l. i. ff. de iusti. & iure. in. ii. colū.

¶ Stante statuto quod bānitus possit impune a quocunque occidi. an possit bānitus a bānito impune occidi. Bar. in l. cum mulier ff. solu. ma. & ibi Bal. i repeti. Bar. in. l. omēs populi. ff. de iusti. & iure. et l. si quis in graui. ff. ad silla. Bal. in. l. i. C. de preci. impa. offe.

¶ Stāte statuto de quo supra an filius possit impune occidere patrē bannitū. & econuerso. Bar. i l. si adulterium. cum incestu. §. liberto. in prin. ff. de adulte.

¶ An bānitus postea restitutus possit recupare bona interim alienata Bar. in. l. fi. C. de sentē pas. & in. l. gallus. §. & quid si tantum. ff. de liberis. & postu. facit quod nō. glo. de elec. quia tua. Quid autem de fructibus medii temporis notat glo. & doc. de app. pastoral. adde nō. p moder. & Bal. in c. i. in ti. hic finit lex col. x.

¶ Stante statuto quod bānitii possint impune offendi. duo fecerunt pacē adinuicem pmittentes se nō offendere an unus ex illis possit alium bannitum impune offendere. nō. Albe. in. l. si quis maior. C. de transac.

¶ An statutū disponēs quod capiens uel interficiēs bannitum habeat mille comphendat eum qui fecit ignoranter. nō. Bar. in. l. si quis i graui. §. utrū. ff. ad silla. doc. in. c. ii. de consti.

¶ An ualeat statutum quod bannitus possit impune occidi. Bar. tenet quod sic. in. l. oēs populi. ff. de iusti. & iure. in. viii. coll. Io. an. in addi. Spe. ti. de cōsti. uide. s. Tho. scda se. q. lxiii. ar. iii. & iiii. uide do. Anto. & moder. de consti. que in ecclesiarum. & in. c. ecclesia. eo. ti. Bal. in. l. ut uim. & l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure.

¶ An illi qui sunt super bursa cōmunis possunt de ea remunerare capientem bannitum. Baldus quod nō. in. l. i. in pn. in ulti. q. ff. de iusti. & iure. nisi habeat sup hoc spetialem ptātem allegat ad hoc. l. p hibere. §. plane. ff. quod ui aut clam. et in. l. ambiciosa ff. de decre. ab or. fa.

¶ Statuto cauetur quod bannitus si soluat centum eximatur de bāno. aliquis fuit bānitus sed antequam soluat statutū fit. quod uolens eximi de banno soluat mille quam istarum summam soluat ille qui uult eximi de banno Bar. in. l. cum lex. ff. de legibus. Cy. & Bal. in. l. leges. C. de legibus. docto. in. c. fi. de constitut.

¶ Qualiter intelligitur statutum quo cauetur si quis accusauerit bannitum habeat medietatem banni. nō. in. l. senatus. §. senatus. ff. de iure fis.

¶ De mā istorum bannitorum uide Bar. in dispu. que incipit statuto ciuitatis lucane. & Ang. i dispu. que incipit bonon. quidam.

¶ De occidente quēdam bannitum cuius bannū non tenebat. nōt Cy. in. l. uxor. C. de repu. Bar. in l. penl. ff. de adul plenius dixi in repeti. l. penul. §. ad crimen. ff. de publi. iudi. in uersi. subsequent quero adde quod notat Bar. in. l. iiii. §. condemnatum. ff. de re iudica.

¶ An ecclesia habeat bannum seu possit bannire aliquem. nō. glo. xvi. quoe. i. statuimus. de deci. tua nobis. el. ii. in glo. fi. de cri. fal. ad audientiā. adde quod de spon. impu. cum in tua. de clamdesti. despon. cum inhibitio.

¶ Quid sit bannū impiale. habet in auth. itē nulla cōitas. C. de epis. & cleri. & l. gazaros. C. de here. xvi. q. i. statuimus.

¶ An bannū latum p laicum contra clericū ualeat dic quod non. casus est in. c. ueniens. de ureiu. facit iura uulgaria quod laici non habent iurisdictionem in clericos.

¶ Quandoque sumitur bannū p denuntiatione. c. cum in tua. de spō. de clamdes. despon. c. fi. qui ma. ac. po. c. fi. aliquando p mādato sub pena pecuniaria xvi. q. i. statuimus. in tex. iuncta glo. & ibi nō. glo. An epus possit bannire. de quo in. c. ad audientiam. de cri. fal. ubi de hoc. & c. i. de calūp. adde quotuplex sit bannū & quot modis capiat. nō. x. coll. de sta. contra liber. ecclesie. §. item quecunque. & in. c. i. in pn. hic finit lex.

¶ Quo tpe quis possit & debeat bāniri. uide nō. xv. q. iiii. placita.

¶ Stante statuto quod bānito non reddat ius. agit bānitus contra aliquē & non excipit de statuto an ualeat iudiciū. Iac. de are. quod non. p. l. si suus. C. de his qui ad eccle. confu. Bal. in. l. iubemus. §. sane. C. de sa. san. eccle. uide Car. flo. in cle. constitutionem. §. ulti. de elec.

¶ An bannitus statim cum capitur debeat puniri sine nouo processu. Bar. in l. diuus. la secunda. ff. de custo. reo. ubi uide bonam practicam quam fuare debet iudex coram quo pducit bannitus.

¶ Si bannitus non defenditur patitur missionem in possessionē & uenditionē bonorum. tex. cum glo. in. l. ad cognitionē. ff. ex qui cau. in pos. ea.

¶ An bānitus possit cedere bona sua seu iura alteri. Specu. in ti. de cessi. acti. §. i. uersi. illud etiam queritur.

¶ Quid pdant bāniti propter delictū. uide glo. insti. qui. mo. ius pa. pot. so. §. relegati.

¶ Bannitus nō pdit ius funerandi. uide Bar. in. l. certa forma. C. de iure fis. li. x.

¶ An uigore bāni censeant cōfiscata bona posita extra territoriū bānientis. Bal. in. c. i. in pn. hic finitur lex. in. iiii. colū. adde quod dicit. i. sub dictiōe fiscus. quā uide.

¶ An si bānū fuit cācellatū iniuste possit bānitus.

interfici ac si non fuisset cancellatum. bal. x. coll. hic finit lex corra. c. fi. in pn. ubi etiaz tractat an ptās terrarū possit bannire. p Io. an. in. c. ueniens. de accusa. in nouel.

¶ An bannitus iniuste possit agere contra suum iudicem ad interesse. Io. an. dicit q sic. in. c. super eo. quod metus causa. bal. in. l. qui accusare. C. de edendo.

¶ An bánitus durante banno possit conficere instrumēta. dic q non. si tñ postea extrahat de banno reconualescunt. dictū est Ni. de ma. in. l. in exercendis. C. de fi. instru. ubi uide bal.

¶ An bánitus possit cōueniri in loco ad quē aufugit ex contractu alibi celebrato. Albe. tenet q sic in. l. ii. C. de iurisdic. om. iudi.

¶ An bannito sit fides fuanda. glo. q nō. in aut. de man. prin. § neq. col. iii. contrariū tenet Cy. in l. psenti. C. de his qui ad eccle. confu. in fi. ubi idē dicit in simili.

¶ An bánitus ex cōtumacia uideat̄ bānitus ꝑpt delictū. uide in. l. omne delictu. ff. de re mili. Cy. C. de cri. stelli. sup ꝑtica.

¶ Bánito ex una ca pōt concedi securitas ut cōpareat ad se defēdendu si ex alio crimine accusat̄. gl. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. quam glo. dicit bal. non esse alibi.

¶ Bannitus pdit tm̄ ea que habet a ciuitate sua non aūt ea que habet a ciuitate Romana. dictum est Bar. in. l. i. C. de here. insti.

¶ An bannitus desinat esse ciuis. uide bar. in suo tractatu repsaliaꝝ. q. vii. & ubi dicat hre domicilium. uide Spe. in ti. de cōpe. iu. adi. § regularit. ꝟsi. sed pone quidam lucanus. adde bar. in. l. fi. ff. de legat. i.

¶ Bannitus ex forma statuti habet̄ p confesso. si est contumax in non compendo ex tali causa q ueniret condēnandus. dictū est bal. in. l. ii. § pen. C. de iura. calū.

¶ Bannū latum in contumacē tanq̄ in confessuz uigore statuti a non suo iudice est nullū. no. bar. i l. iii. ff. de iudi.

¶ Si bannū est latū ad instantiā partis an possit pars remitter̄ sine iudice. bar. in l. i. § & post opens. ff. de no. op. nū.

¶ Bannū & excōicationes ac similia debent unicuiq; exhiberi. bar. in. l. ii. § diuus. ff. de iure fis. i ii colum.

¶ An bannū superueniens in psona accusatoris hēat ipm repellere ex forma statuti disponētis q banniti non audiant̄. uide bar. in. l. uranius. ff. de fide iusso. in. iii col.

¶ Bānitus equipatur excōicato. uide bal. x col. hic fi. le. cor. c. i. in pn. glo. in. c. pastoralis. de app. in. ꝟ denegatur.

¶ An bannitus in quinquaginta & sexaginta libris possit impune offendi uigore statuti disponentis q bannitus accusatus in centum libris & ultra possit impune offendi. uide bar. in. l. ubi fideiussor. ff. de solutio. & in. l. si testamento. ff. de cōditi. institut.

¶ An bannitus qui non pōt agere possit petere tenutaz renocari. bar. in. l. de pupillo. § si pcurator ff. de no. op. nū.

¶ Si bannitus repiatur in territorio de quo est bānitus que est eius pena. dic de iure cōmuni est pena deportationis in cuius locum hodie succedit decapitatio. textus est in. l. mathematicos. C. de episco. audi.

¶ An p sniam tollat̄ bannuz. nō. bar. in. l. si. ff. de appel. reci. in. iii. col. in fi.

¶ An bánitus possit & debeat haberi p suspecto uide Specu. de compe. iudi. adi. § i. ꝟsi. quid si aliquis. ubi uide.

¶ De rebus bannitorum uenditis per commune uide bar. in. l. quicūq. C. de fide instru. & iu. hast. fis. libro. x.

¶ An banniti nostri temporis dicantur hostes rebelles. glo. in extrauagan. quoniam nuper. in. ꝟ. rebellando.

¶ Statutū de bānitis īpune offendentis non comprehendit eos qui uenīūt cancellandi. ar. l. si creditoris. C. de fideicō.

¶ An semel bānitus possit iteꝝ banniri Spe. ti. de accus. § sequitur uidere. ꝟ. quid si bánitus. & ti. de notorio crimine. § sequitur.

¶ Si bannitus petat se cācellari quia dicit se indebite bannitū an possit interim offēdi. Dy. & bar. in. l. iii. § si suus. ff. de acq. pos.

¶ Bannitus in mēbro & psona si capiatur debet prius mēbro debilitari & postea decapitari. bar. i l. oēs iudices. C. de delatori. li. x.

¶ An ptās pōt facere bannū q capiens talē malefactorē habeat centuz. bar. in. l. i. C. de pben. sala. et. l. qui fiscales. C. de manicula. li. xi. & l. i. in pn. ff. de ori. iur. dicūt multi q non ualet tale bannuz nisi fiat p cōmune.

¶ An bannitus possit excipere contra bannitum accusantē bar. in l. si suos. ff. de accusa. & l. apud celsum. § marcellus. ff. de do. excep. & l. cuz mulier. ff. so. ma.

¶ An statutum simpliciter factum in fauorem bannitoꝝ extendat̄ ad carceratos. bar. in. l. si quis suus. ff. de custo. reo. & l. diuus. ff. ad turpil.

¶ An bánitus habeatur p confesso. bar. in. l. i. ff. de requi. re.

¶ An bannito possit solui. uide bar. in. l. fi. ff. de reg. re. bal. C. sup ꝑtica. uide quod notatur in. l. iii. C. de nouat.

¶ Banna non possunt exigi contra heredes bánitoꝝ. bal. in. l. pe. C. de condi. inser.

¶ In sententia banni semp debz apponi causa. s. propter sui contumaciam ar. l. si quis in suo C. de fideicōmis. liber. & ibi bal. C. de iudic. l. properandum. § illo.

¶ Bannum in quo dicitur & plus & minus secundum formam statuti licet sit incertum ualet. et ita seruat cōmunis usus bal. in. l. certa. in fi. C. qñ. p uo. non est neces. qui allegat. c. dānamus. § fi. de sum. tri.

¶ Si ex forma statuti capiens bannitū debeat rebanniri et quis habeat plura banna. an eximatur ab omnibus si capiat bannitum et si non eximatur ab oibus cuius erit electio a q̄ eximat̄ an fisci an ipius bāniti. uide bal. in. l. fi. C. de nup.

¶ Si psequor bannitū intra territoriū et capio eum extra. an captura teneat. uide bar. in. l. quod ait lex. in. § quod ait lex. ff. d adulte. et i. l. ne qd ff. de incen. riu. nau.

¶ An bannitus possit impune offendi in manibus familie potestatis uel cōmunis. notat bar. in

l.ii.§.fi.ff.ad l.cor.de sic.et p Dy.in l.in laqueū ff.de acq.re.do.

¶ Quidā brixiensia cui pmisit soluere.x.brixie fuit bannitus ita q amplius ad ciuitatem uenire non pōt an possit me in alio loco conuenire.dic q sic p casū singu.iūcta glo.in.l.usuras C.de soluci.

¶ Bannitus equipat relegato Bar.et glo.in.l.ad cognitionē.ff.ex qui.cau.in pos.ea.insti.qui.mo.sui.pa.po.sol.§.relegati ubi uide.

¶ An pena bāni possit p libito remoueri.Bar.in extrauā.quoniam sup.bsi.rebelles.glo.et Bal.x.coll.hic fi.le.cor.c.i.in prin.

¶ Pena banni ppetui pōt ppter delictū imponi clerico.Inno.de accus.qualiter.ii.in glo.magna.

¶ An et quādo statutū loquēs in fauorē bānitoꝝ uel incarceratoꝝ habeat locū in bānitia ul icarcerati ob crimē falsi.Bar.i.l.domicius.ff.ad turpil.

¶ An ppter statutū simpliciter loquēs de bānitis rebāniendis uideatur cōcessa restitutio uel indulgentia.Bar.in.l.i.§.si quis.ff.de questioni.

¶ An bānitus pluribus bānis possit ab uno tātū absolui.Bar.in.l.de pupillo.§.si in pluribus.ff.de no.ope.nunti.

¶ An filius teneatur alere patrem bānitum.Bar.in.l.si quis a liberis.ff.de li.agno.

¶ An bānitus teneat soluere collectas.nōt.Bar.in.l.damni.§.damnū.ff.de dam.infec.

¶ An debitor bāniti si sit coactus p cōe soluere id quod debeat soluere bānito sit ab eo liberatus Bar.in.l.creditor.ff.de solu.

¶ An priores ciuitatū possint facere statutum q qui ceperit bānitū rebāniatur et qd in capitaneo et potestate ciuitatis.nōt.Bar.in.l.non omnes.§.a barbaris.ff.de re mili.et in.l.i.in pricipio.ff.de iusti.et iure.

¶ De iure cōi pōt iudex denegare audiētiā bānito.Bar.in.l.sed & si per pretorē.§.ait pretor.ff.ex qui cau.ma.

¶ An bannitus possit esse arbiter.uide Io.an.de re iudi.ad pbandū.dixi supra sub dictiōe arbiter.

¶ An de iure communi bannitus nostri temporis possit impune offendi.uide Bar.in.l.ut uim.ff.de iusti.et iure.

¶ An bannitus ex una causa in.x.et ex alia in.x.dicatur bannitus i.xx.nō.Bar.in.l.ubi fideiussor ff.de solutio.

¶ An bāniti possunt instituere et institui hēdes Cy.et doc.in.l.i.C.de here.insti.Bar.in.q.p eum disputata que incipit statuto lucane ciuitatis.idē in.l.eius qui.circa fi.ff.de testa.adde q si deferē hereditas bānito cuius bona sunt publicata an debeat habere fiscus uel pxim⁹.uide Bar.in.l.si qua pena.ff.de his qui sunt sui uel alie.iuri.

¶ An statutum disponens q bannitus in certa quantitate possit impune offendi.habeat locum i condēnato ex pluribus quantitatibus seu bannis uide Bar.in.l.si testamento.ff.de cōdi.insti.

¶ Qualiter intelligitur premium pmissum capientibus uel occidentibus bannitū.Bar.in.l.si quis in graui.§.utrū.ff.ad sill.

¶ Quādo banniti nostri temporis equiparentur antiquis deportatis.plene per Io.an.in addi.Speti.de cessi.act.§.i.℣.illud etiam queritur.et in ti.de instru.edic.§.cōpendiose.post prin.

¶ An bānitus qui soluit et tñ non ē cācellatus de bāno possit impune offendi stante statuto.nō.Io.an.in addi.Spe.in ti.de obli.solu.sup ꝫ.ica et i ti.de accus.in fi.in.iii.mēbro prime questiōis.adde Bar.in.l.ii.in fine.ff.de sicca.et in.l.fi.ff.adulte.Bar.in.l.nostram.C.de testa.et in.l.decuriōnē.C.de decuri.li.x.

¶ Stante dicto statuto bānitus pōt impune offendi licet sit assecuratus ab ignorāte assecurationē ar.l.sed et si pupillos.§.i.ff.de instito.Io.an.in addi.Spe.in ti.de accu.§.fi.

¶ An bannitus qui ante erat tutor p bannum desinat esse tutor.Bar.in.l.si sine berede.§.tutores.ff.de admi.tu.facit insti.qui.mo.sui.pa.po.sol.§.relegati.

¶ Si ex forma statuti puniē contrahens cū bānito non puniē contrahens cum suo uel filio bāniti licet bānito queraē.Bar.in.l.sed si mortis.§.i.ff.de lega.prestan.

¶ Si ex forma statuti q̄rele bānitoꝝ non debent audiri an audiaē petena restitutionē cōtra bannū Bal.in.l.ii.C.si pen.ap.mors inter.& ibi Cy.tenꝫ q sic.bñ facit.c.i.de rescrip.li.vi.

¶ Si in bāno apponaē pena & postea in condēnatiōe sequenti apponaē etiā pena siue sit maior siue minor solū fit executio in pena condēnatōis.Bal.in.l.i.C.de here.insti.ad finē.iiii.colū.& ibi plene p eum de hac materia bānitoꝝ.

¶ An bānit⁹ in ere & psona dicaē bānitus ad mortem.uide Bal.in.l.data opa.C.qui accu.nō pos.

¶ Uxor nolens sequi maritū bannitū pōt dotem repetere.Io.an.in addi.Spec ti.de do.inter ui & uxo.§.formatis.℣.quid si uir.

¶ Bannitus pōt uendere bona que habet in ciuitate nisi sit inhibitum sibi p supiorē.tex.est nō.i l.pollicitationibus.ff.de polli.Bal.in.l.i.C.de cōtraben.emp.

¶ Si bānitus moriē infra tpus banni uires bāni totaliter extinguūtur.nō.Bal.in.l.cuꝫ absenti.C.de requi re.

¶ Bannū supueniens non impedit quin bānitus possit psequi pcessum.iam inchoatū licet nō possit inchoare de nouo.stante statuto q bāniti non audiant.p.l.negandi.C.qui accus.non pos.Bar.in l.uranius.in ulti.q.ff.d fideius.& in.l.is qui reus ff de pub.iudi.

¶ Si quis fuit positus in sacculo prioꝝ & postea sit bānitus & extrahaē de sacculo debet lacerari.quia finita est insacculatō.ar.l.si tutor.§.si tutori ff.de tute.& ra.distra.& ibi Bal.

¶ Si statuto caueē q possit impune offendi bānitus ille qui appellauit nō pōt interim offendi nō.Bar.in.l.iii.§.si suus.ff.de acq.pos.

¶ Banniri pōt mulier pregnans & expelli a ciuitate.tex.in.l.& suoꝝ.ff.de sta.ho.Bal.in.l.impator.eo.ti.

¶ Contra bānitū & carceratū currit prescriptio nec restituiē nisi cum non potuit dimittere pcuratorē uel dimisit & mortuus est.sm Inno.de pcura.querelam.

¶ Si pater pterit filium bannitū non pōt fiscus rumpe testm̄ quia filius habeē p mortuo ideo potest pteriri.Bal.in.l.si qua pena.ff.d his qui sunt sui uel alie.iuri.

¶ Bannito est pena capitalis si acceptat aliquod officium publicū auctoritate & utilitate.ff.de re

mili·l·qui cum uno·§·insulam·& ibi p la·de are· facit·ff·de postu·l·i·§·qui aduersus·bal·ff·de sena· in·l·cassius·

¶ Appellatioe banni comprehendunt edicta que generaliter fiunt per pretorem glo·in·l·i·C·de offi· asse·ubi uide·

¶ An clericus bānitus pdat beneficia sua si stetit p annū in banno sicut in excōicatione·habet in·c· cum bone·de eta·& quali·faciunt nō·p bal·in·l·i· C·de here·insti·

¶ An bānitus admittat ad agendū p pcuratorē· Io·an·i addi·Spe·ti·de cessi·§·seqt·ꝓ·taciūt hec·

¶ Si bānitus compet·ī terminū banni extinguit bannū·nō·in·l·obligationū·§·conditio·ff·de ac·& obli· bal·in·l·i in fi·ff·de requi·re·

¶ An interficiens bānitū ex forma statuti habeat necesse pbare ꝙ sciuerat illū bannitū esse tpe homicidii uide bar·in·l·itē oēs·in·§·recte·in fi·ff· de fur·idem in·l·fi·ff·de cri·expi·heredi·

¶ An bānitus pdat in totum priuilegia ciuitatis uel iuris cōis uide do·Anto·in·c·p tuas·de sentē· excōi·sup glo·i·

¶ An si bānit⁹ sit pbibitus stare indistrictu possit stare in terra q̄ post pbibitione addit districtui·uide Cy·in·l·etiam·C·de iure do·

¶ Si bona bānitoꝝ sint confiscata nō possunt postea cōuenni·ar·l·sed si heres·§·sed si penā·i glo· bonorē·ff·de in ius uo uide·l·eius·in fi·ff·ad municip·facit glo·in·l·adulter·in pn·ff·de adul·uide Ang·in·l·heres absens·§·si quis tutelā ff·de iudi· bar·in·l·ex facto·la grande·ff·de here·insti·& in l·tutelas·ff·de capi·dimi·

¶ An bānitus in uno loco possit in illo p alio maleficio cōuenīri·uid·l·iii·§·ptor ait·ff·de dā·ifec·

¶ Bānit⁹ non patit missione ex scdo decreto·nō· bar ff·ex qui·cau·in pos·ea·in l·ad cognitionē·

¶ An unus bannitus possit alii opponere bannū· nō·bar·in·l·apud celsum·§·marcellus·ff·de do·ex cep·ff·so·ma·l·cuꝫ mulier·uide etiā bar in·l·fuos· ff·de accusa·

¶ Qū bānitus rebānit uidet restitutus & nō simplice indulgentiā hre·Cy·& bar·in·l·fi·C·de sen· pas·bar·in·l·i·§·si qs ultro·ff·de questi·

¶ An bannitus rebānitus recupet bona·bar·in·l· gallus·§·& quid si tantū·ff·de libe·& postu·& in l·quid ergo·§·pena grauior·ff·d his qui nō infa· & in·l·i·§·& seuerior·C·eo·

¶ An bannito rebanito uideat remissa pena·uide doc·in·l·filio·ff·de libe·et postu·

¶ An bānitus reuersus possit admitti ad honores bar·ff·de mune·et ho·l·et qui·§·si in metallu·Idē in·l·fi·§·postea ne diucius·ff·de ori·iur·

¶ An pena banni transeat in heredem·uide bar·i l·ex iudicioꝝ·ff·de accu·

¶ An banitus qui ex forma statuti nō pōt audiri possit alteri cōmittere ut agat·Dy·in regula si qs in ius·de regu·iu·uide in·l·et heredi·§·nos aute· ff·de pac·do Io·de imo·in·l·si cum dotem·§·si pater·ff·so·ma·adde qd nō·bal·in·l·per diuersas·C· man·ubi uide an pōt alteri cedere·

¶ An bānitus q n pōt accusare possit accusationē iam inchoatā psequi uide·l·deferre·ff·de iur·fis·

¶ An bānitus pōt restitutionē in integrū petere· uel saltem appellare·uide bal·in·l·si·C·si pen·app· mors interue·

¶ An ualeat statutū ꝙ bānito non fiat iustitia & posito ꝙ sic·an iudex possit p inquisitionē pcedere uide bal·in·l·i·C·si a non compe·iu·

¶ An exceptio ꝙ bānitus est & nō debet audiri si non est apposita in cā principali possit opponi in cā appellatōis·uide bal·in·l·p·hanc·C·de tepo·ap· in·viii·colum·

¶ An exceptio ꝙ bānitus nō debꝫ audiri sit pemptoria·uide bal·in·l·pemptorias·C·sen·rescin·non pos·idem in·l·quoniā alexandeū·C·de adulte·ꝓ si quid si statuto cauet ꝙ non reddat ius bānito an audiatur excipiendo·

¶ Stante statuto ꝙ querele bānitoꝝ non debeāt audiri attestatōes recepte sunt ipo iure nulle·fm bal·in·l·lege·ff·de testa·Itē pcessus in eius fauorem & snīa sunt ipo iur nulli·nō·in·l·scire optet §·cōsequēs·de excu·tu·& Io·an·i addi·Spe·in ti· de snīa·§·iuxta·ꝓ·itē est nulla rōne litigantiū·

¶ An banitus q pōt ipune offēdi possit detineri i carcere priuato·bar·in·l·i·C·de priua·car·

¶ Statutū ꝙ bānitus possit ipune offendi·an itelligat i ere & psona·& sic an possit sibi ipune furtum fieri·uidet ꝙ sic·in·l·i·§·q aūt·ff·de alea·nō tamē pōt impune uxor eius adulterari fm bal·in l·omnes·C·si contra ius uel uti·pub·

¶ Stante dicto statuto non poterit contra occidentem pcedi p inqsitionē·ut nō·bar·in·l·non solum·§·q̄q·ff·de iniuri·

¶ An dictum statutū intelligat de bannito ex cā ciuili·Cy·ꝙ sic·in·l·i·C·de cri·stell·bal·contra·in pica·C·qui accu·non pos·idem Ange·in pica·de cri·stell·bal·in·l·i·C·de sum·tri·bar·i·l·omne delictū ff·de re mili·

¶ Quid sit bannū dixi aliqd sup·adde bal·i aut· item nulla cōitas·C·de epis·& cleri·& in·l·i·C·ne ex delic·del uc·idem in·l·i·C·si a non cōpe·iudi·et est conclusio ꝙ bannū est snīa interlocutoria·

¶ Bānū equipatur mulcte·fm glo·in·l·i·§·ex h⁹ rescripto·ff·de uen·inspi·& dicit pena extraordinaria·l·aliud·§·i·ff·d·ꝓ·sig·uide bar·in·l·illicitas §·fi·ff·de offi·psi·& ibi bal·

¶ An bannuꝫ infamet·uide bal·in·l·cassius·ff·de sena·Ang·in·l·non poterit·ff·d fur·bal in repeti· l·cum mulier·ff·so·ma·dicit ꝙ banniti exules expulsi ppter pcialitatē non sunt infames qa nō proprie dicunt cōmittere crimē lese maiestatis·ar·l· si quis ingenuā·§·in ciuilibus·ff·de capti·Inno·in c·cum ex iniūcto·de no·op·nū·

¶ An occidens bannitū cum quo fecit pacem dicatur rumpe pacem·bar·in·l·i·§ doluꝫ·ff·de dolo tenet ꝙ non·p illū tex·idem bar·in·l·fi·C·qn lice· unicui·sine iudi·se uindi·

¶ Quis dicat recipe bannitu·uide·ff·de ser·cor· l·i·§·quod autem·

¶ An bānitus ad petitionē creditoꝝ possit absolui a banno nulla uoluntate eoꝝ·uide·ff·de no·op· nunti·l·in operis·& ibi bal·

¶ An bānitus teneat soluere collectas·bar·ff·de dam·infec·l·inter quos·§·dāni·& l·damni·i ultio eo ti·uide bar in·l·cōmissa·ff·de publi·Idem dico infra·sub dictione collecta·

¶ An i bonis bānitoꝝ possit impune dari damnū uide qd scribit bal·in·c·i·hic fini·lex·x·col·qui dicit ibi esse glo·sin·ꝙ non·ego allego aliā de milite uasallo qui contumax est·in fine·ad materiā uide

ff. de contrahen. emp. l. senatus. & l. si. C. de edifi. priua. do. Iac. de aluarota in lec. sua noua. in. d. c. i. et in. §. pterea. de pace iura. firman.

¶ Quis possit forbannire. uide in preallē. c. i. hic finitur.

¶ An bannuz possit ex cā relaxari. uide nōta. x. colla. de statu. contra liber. ecclesi. §. item nulla. et §. itez quecunq. ubi p moder. et ibi uide an cōitas uel uniuersitas possit poni in banno.

¶ Bannū datum a iudice seculari opatur effectū suū in foro ecclesiastico illius ciuitatis. ut nō. ff. d postu. l. ex ea cā.

¶ Occidens bannituz casu et fortuna non meret premiū. bar. in. l. si quis i grau. §. utrū. ff. ad silla. p Ang. in. l. i. §. quesitū. de aq̄ quoti. et esti.

¶ Stante statuto q banniti rebanniantur pterq̄ in homicidio. an poterit rebanniri is qui nō fecit sed fieri mandauit homicidiū. bal. dicit q sic. in. l. non dubiū. C. de legi. uide nō. in. l. i. §. ex incendio ff. de incen. rui. nau.

¶ An appellatione bānitoꝝ comphendant pnunciati banniti. bar. in. l. ticio usufru. ff. de conditi. et demon.

¶ Si datur securitas omnibus ueniendi ad nūdinas nō possunt uenire banniti. sm bar. in. l. i. ff. ad l. iul. maies.

¶ Bānitus captus extra territoriū debz relaxri. sm bar. in. l. ii. C. de ser. fugi.

¶ An bannitus possit sua bona uendere. uide bal. in. l. i. C. de here. insti. si tamen statuto phibet cōtrahere & rem suam uendat sicut non pōt petere pciū ita non pōt couenīri ad rem. sm bal. in. l. i. C. de pi. et cōmo. re. uē. facit. l. bona fides. ff. deposi.

¶ Bannū cassum solutione unius non pdest alijs positis in eodez bāno. sm bar. in. l. cācellauerat. ff. ff. de his qui. ut indig.

¶ Bānitus q ex forma statuti in territorio nihil poterat acquirere non poterit etiam per aliū sub ditum ptāti sue. sm Ang. in. l. antistitus. ff. d acq. here. fallit qñ talis acquisitio esset odiosa ut no. Bal in. l. qui soluendo ff. de here. insti. fac. glo. in l. ii. §. nemo. ff. de capi. dimi. Bar. in. l. fi. ff. de legi. Item fallit si ei sit relictum ex conditione ut uen dat. bal. in. l. cum questio. in fi. C. de lega. Io. an. & glo. insuper. de reli. domi. do. Anto. de bu. in. c. in psentia. de pba. Itez fallit si talis acquisitio facta p bannitū esset in fauorez ciuitatis. bar. in. l. si qs in grau. §. utrum. ff. ad silla. Item limita hoc in acquisitione iuris non in acquisitione possessionis cōsistentis i mero facto. bal. in. l. ii. i fi. C. de iuris. om. iudi. ubi refert se ita disputando tenuisse per tex. qui bñ probat in. l. i. §. si uir uxori. ff. de acq. pos. q̄ sunt bñ notanda.

¶ Satutum dans premiū occidenti bannitū non comphendit bānitu qui soluere debet ptem mediā pene. sm bal. in. l. si ab hostibus. §. si uir uxori. ff. solu. matri.

¶ An statutū disponens q banniti qui seruierūt i guerra per sex menses rebanniant comphendat illos qui in acie belli fuerunt capti uel mortui. uel non potuerunt tanto tpe fuire quia pax fuit facta. uide Ang. in quadā dispu. sua q̄ incipit ex orta guerra. ubi uide.

¶ An bānitus cuius bona sunt publicata teneatur creditoribus suis saltem naliter. uide bal. in. l. tam mandatori. C. de nō nume. pecu.

¶ An occidens bannitū ex forma statuti dicatur legis minister. uide bal. i. l. iii. C. si a nō cōpe. iudi. glo. in. l. accusatōis. C. q me. cā. & in. l. cum fundū ff. de ui & ui ar.

¶ Statutū q bānitus possit impune offendi uxorem pregnanté bannitā non comphendit. sm bal. in. l. impator. in scda. ff. de sta. ho.

¶ An tale statutū hēat locū in bānito ppt contumaciā. uide bal. in. l. ignorantia. C. de cri. stell.

¶ An bānit⁹ q pōt impune offendi pōt etiā ipune se defēdere. uide nō. in. l. ut uim. ff. d iusti. et iur.

¶ Bānitus q pōt ipune offendi est hostis rei publice. dicit bar. in. l. amissione. §. qui deficiūt. ff. de capi. dimi. adde bar. in. l. ii. ff. de recepta.

¶ An uigore statuti q̄ cauet q bānitus possit impune offendi. possit bānitus mortu⁹ derobari. uide nō. in. l. fi. ff. de cada. puni. bal. in. l. sororem. C. de his qui. ut indig.

¶ An sindicus excuset si non denuntiat bannitū qui pōt impune offendi. uide bar. in. l. interduz. §. diuus. ff. de publi. bal. in. l. decuriones. C. ex q. ca. infa. irro.

¶ Stante pdicto statuto bānitus non pōt seipm uulnerare. sm bal. in. l. i. C. de ser. fu. idem in. l. iii. §. i. ff. de bo. eo qui. an. sen. mor.

¶ An bānitus de ciuitate aretij stante statuto q possit ipune offendi possit impune offendi ab aretino in territorio florentino. bal. in. l. cūctos populos. in iii. col. ꝯ. nunc uenio ad materiā. C. de sum. tri. & fi. catho.

¶ Quilibet de populo pōt compere ad allegandū innocentiam ostendentis bannitū. sm bar. in. l. ubi pactū. C. de transac. bal. in. l. decuriones. C. ex qui. ca. infa. irro.

¶ Qñ bānitus pōt sm formā statutoꝝ impune offendi tunc dicit amitter iura pprie ciuitatis alias non. sm bar. in. l. amissione. ff. de capi. dimi. idem i dispu. sua q̄ incipit statuto ciuitatj lucane. bar. in l. i. C. de here. insti.

¶ An hereditas delata bannito possit sibi tanq̄ ab idigno p fiscū auferri. uide bar. in. d. l. i. qui uidet dicere q sic. bal. cōtra ibi. quē cōiter sequnt doc.

¶ An bānitus possit petere cassationē banni p pcuratorē. uide bal. in. l. reos. C. de accusa.

¶ An bānitus in uno loco possit pter idem maleficiū banniri. in alio loco. uide bal. in. l. i. C. ubi d cri. agi opor. et in. l. qui sepulcra. C. de sepul. uio.

¶ Si bānitus anteq̄ discedat de ciuitate iterū delinquit utrū pillo delicto est puniēdus. nō. in. l. in fuoꝝ. in pn. ff. de pe.

¶ Capiens bannitū pōt expensas quas fecit a cōi repetere. ff. de capti. l. mulier in opus salinaꝝ. bal. x. coll. hic fi. lex. cor. c. i.

¶ An sñia banni dicat diffinitiua uel interlocutoria & quis sit eius effect⁹. uide bal. in. l. i. C. ne ex delic. defūc. & in. d. c. i.

¶ Si nō repit sñia banni bānitus non pōt puniri sm bal. in. l. neganda. in fi. C. qui accu. non pos.

¶ An bānitus qui pōt impune offendi sm statutū possit impune occidi. dixi. s. in hac dictione. adde q bar. ita consuluit in consilio. q̄d incipit statuto castri pleb. nam si pmittit offensam pmittit occisionem. ut in. c. fi. de homic. li. vi. uide glo. in. l. i. C. nemi. lice. sig. sal. facit. l. fi. ff. de pe.

¶ Bannitus restitutus ad bona & ciuitatem nõ recupit beneficium cessionis bonoꝝ. casus est uni cus in. l. ii. in fi. ff. de sen. pa.

Baptismum Baptizare

¶ Quotuplex est baptismus. no. de bap. c. pens. de pres. no bap. c. ii. in glo. ii. unde qđ dicã ĩ adde glo. de conse. di. iiii. c. i. & c. baptismi uicem. adde an fuit cõueniens xpo baptizari. & an baptismus Iohannis fuit cõueniens xpo. s. Tho. in iii. pte q. xxxix ar. i. & ii. & adde eundem in. iiii. di. ii. ar. iii. & adde ꝗ baptizati tali baptismo debuerit re baptizari. fm. s. Tho. in iii. pte. q. xxxviii. ar. vi. & in. iiii. di. ii. ar. iiii. circa pn. idez Tho. in. iii. pte q. iii arti. i.

¶ An baptismus Iohãnis fuit a deo. s. Tho in. iii. parte. q. xxxviii. ar. ii.

¶ An baptismus possit ꝑsertim tpe necessitatis conferri a quocũq. glo xxiiii. q. i. subdiaconus. de sum. tri. et fi. ca. c. i. glo. et doc. de consue. quanto. de conse. di. iiii. c. constat. et. c. mulier. et. c. in necessitate. et. c. ꝗuis. et sequẽti.

¶ De materia uide. s. Tho. in ultima pte summe q. lxvi. ar. iiii. et. xxxii. di. ꝗ. uerꝰ. i gl. i baptismo.

¶ An sacramentũ baptismi possit conferri ab heretico. Cypria. dixit ꝗ non. cuius opinio dãnatur de conse. di. iiii. quo. ubi est conclusio ꝗ hereticus confert sacramentũ sed non effectũ sacramẽti qui est remissio peccatorũ et gratia spũs sancti. quod ꝓbat. c. cum ualeat. de conse. di. iiii. ad idem bonꝰ tex. xxiiii q. i. ꝗ. his auctoritatibus. et. c. subdiaconus. uide de conse. di. iiii. ostenditur.

¶ An si puer ponit caput extra uentrẽ matris et dubitat de uita eius quia non põt de uentre egredi põt baptizari. nõ glo. v. di. si mulier. et. c. baptizari. ubi Arch. de ꝗ etiã in. c. qui in altet ns. & in c. si baptizata de conse. di. iiii. de hoc ꝑ Lau. in cle. i. de sum. tri. ubi etiam ꝑ Car. flo.

¶ An per baptismũ tollat̃ infamia. nõ. glo. xxvi. di. deinde opponit̃ in glo. magna. facit qđ nõ. glo. si. de duor. gaudemus. quã no ut scias allegare ꝗ ꝑ baptismũ quo ad deum tollit omne peccatuz. & ibi uide Inno. adde glo. de consec. dis. iiii in. c. fine penitentia.

¶ An ꝑ baptismũ tollatur irregularitas Inno. in in. d. c. gaudemus. idem in. c. psbit. ꝑ de ho Spec. ti. de lega. ꝗ. iuxta. ꝟ. penul. & ibi Io. an. Hosti. in sũma de homici. ꝗ. qua pena. ꝟ. lingua. doc. in. d. c. gaudemus glo. l di. si quis uiduã. glo. de conse. di. iiii. c. ii. & c. sine penitentia. ubi glo ꝗ dicit ꝗ per baptismũ tollit infamia.

¶ An ꝑ baptismũ tollat̃ exceptio criminis cõpetens alicui ante baptismũ. uide glo & qđ ibi not. xxviii q. i. si quis gentilis de consec. di. iiii c. sine penitẽtia. & c. ii. & c. ut ostenderet. et. de duor. gaudemus. ꝗ. ulti.

¶ An baptizatus in aliq̃ loco efficitur ciuis illius loci. nõ. bar. in. l. ff. ad municip.

¶ An puersio ordinis uerboꝝ ĩpediat collationẽ baptismi. doc. ꝗ sic. in. c. inde bap. de conse. di. iiii. retulerunt.

¶ An uir & uxor possunt simul leuare puerũ de baptismo. nõ. xxx q. iiii ꝗ aũt ubi tex ꝗ non. de conse. di. iiii. nõ plures. adde qđ nõ. Host. de cog. spiri. martinus. qui dicit ꝗ si centũ tangerent puerũ cum quolibet contrahit̃ cognatio spũalis. qđ intelligo si hoc intendunt. alias secus. qm intentio ĩ talibus ꝑncipaliter opatur.

¶ Quõ potuit sanctus Petrus sicut legit̃ in actibꝰ apsoꝝ baptizare in una die tria milia uide glo de conse. di. iiii. ꝓprie. q̃ uidet̃ uelle sufficere si super quemlibet eoꝝ ceciderit gutta aque. de quo alias ꝑsentibus multis theologis in quodã cõuiuio per do. Car. rothomageñ. moui multas difficultates q̃ non fuerunt bene solute.

¶ Circa baptismi sacramentũ fuit quedã heresis dicentiuz ꝗ natus ex baptizato non est necessario baptizandus. de quo de conse. di. iiii. si baptizat. et ibi Archi.

¶ Quid sit baptismus. uide. s. Tho. in. iii. pte. q. lxvi. ar. i. & in. iiii. di. di. iii. ar. i.

¶ An ꝑtus monstruosus sit baptizandus. nõ. doc. in cle. i. ꝗ. ad hoc. de sum. tri. uide s. Tho. ĩ quarto sententiaꝝ dis. iiii. ar. ii in responsiõe ad. ii. q. facit l. si gẽma. ff. de au. bo. fur. cesa C. de postu. here. ĩn sti. l. quod certatum. Arch. de conse. di. iiii. ꝓprie. adde. s. Tho. in q de quolibet.

¶ An in baptismo debꝫ fieri trina ĩmersio dic ꝗ sic. nisi aliud habeat consuetudo ecclesie. de cõse. di. iiii de trina. magister sententiaꝝ ĩ li. iiii. di. iii. uide Inno. iii. c. i. de baptis.

¶ Quid autem significat hec trina ĩmersio. nõ. ĩ d. c. de trina. & e. postq̃ de hac materia uidelicet an ĩmersio sit đ substantia uide. s. Tho. in. iii. pte q. lix. & lxvi. & in. iiii. di. iii.

¶ In ecclesia mea brixteñ nulla fit inmersio. sed aqua baptismi in moduz crucis ꝓicitur sup caput baptizandi dicendo ego te baptizo zc̃.

¶ In quo consistit sacramentu baptismi Inno & doc. đ bap. sup ꝓtca ubi dicit ꝗ solũ illa aqua qua abluit̃ corpus est sacra de q an sit necesse ꝗ sit benedicta glo. dicit ꝗ nõ. xcv. di ꝗ. si istud adde ꝗ materia baptismi est sola aq̃ elementar̃ t. Tho. in iii. pte. q lxvi. ar. iii. & iiii. & in iiii. di. iii. ar. xi.

¶ An si post ꝓlationez illoꝝ uerboꝝ ego baptizo te in nõie patris & filii & spũs sancti. non i nĩcẽt amen uiciet qđ agit̃. doc. ꝗ non. de bap c. i. bonus tex. eo. ti. c. debitu. de conse. di. iiii prima.

¶ Forma baptizãdi quã fuat ecclesia ẽ introducta ex cõstitutõe ipius ecclesie. Inno. & doc. đ bap. c. i de conse. di. iiii. firmissime & c. a quodam.

¶ An istud ꝓnomen te ꝑ uta ego baptizo te sit đ substantia. Inno ꝗ sic. de bap c. i glo. ibi dicit contra. & de conse. di. iiii. multi dicuus ꝓnomen sub intelligi etiam si obmittat̃.

¶ An plures possunt simul baptizari. dicit̃ ꝗ sic. licet sit melius fm Hosti ꝗ singulariter baptizet̃ ut in. c. i. de bap.

¶ An ualeat baptismus si dicat̃ mergo te in nõie patris. & c. d. glo. dicit ꝗ non. de conse. di. iiii. multi que dicit ꝗ ista uerba non sunt sinonoma. ĩ baptizo et mergo et dic quod nõ.

¶ An non xpianus uel non confirmatus possit tenere pueꝝ in cathecismo uel baptismo uel confirmatione. uide de conse. di. iiii. c. uos ante omnia. adde qđ dicam. ĩ. sub dictione compater.

¶ Quãdo incipit in baptismo remissio peccatoꝝ nõ. de conse. di. iiii. tunc ualet.

¶ An iudeꝰ post baptismũ liberet̃ a patria ptãte uidetur ꝗ sic. xxviii q. i. iudeoꝝ.

¶ Que sit forma reconciliandi eos qui baptismū
ab hereticis ignoranter s̄m tamen formā ecclesie
receperūt· uide de conse· di· iiii· his de quibus·

¶ An de substantia baptismi sit q̄ baptizans sciat
quid est baptismus quid operetur et quis sit eius
effectus· Inno q̄ non in· c· i· de bap· et ibi Io· an· di
cit q̄ in baptismo requiritur tantū q̄ utrobiq̄ adsit
intentio baptizandi· uide glo· de bap· maiores· i fi·
in glo· sup· ṽ· pdurare· idem glo· de conse· di· iiii· sa
tis ostendimus· adde· s· Tho· in· iiii· di· vi·

¶ Forma quā fuat ecclesia in baptismo est adeo
de substantia et exacte fuanda ut etiā si dicat̄ in
nōie xpi uel in nōie trinitatis non erit baptismus
s̄m theologos & Hosti· de bap· c· i· licet glo· ibi cō
tra· adde de conse· di· iiii· a quodaz· & c· multi· sed
sed in hoc uidet̄ standū decisioni theologoꝝ· de q̄
uide· s· Tho· in· iiii· di· iii· ar· ii·

¶ An si deficeret copulatiue· & uidet̄ baptism⁹
dic q̄ sic· uide glo· & Inno· de bap· c· i· de conse· di·
iiii· multi· & c· si non sanctificet·

¶ In tantū autem fuanda est forma q̄ non licz i
uulgari uel in latino puertere ordinem uerborum
neq̄ aliquid addere neq̄ subtrahere· s̄m Inno· &
Hosti· in· d· c· i· idem Host· plene in sūma de bap·
§· que sit eius forma· ṽ· quid si aliquid· & ṽ· quid
sit ordo·

¶ An ualeat baptismus si dicat̄ ego baptizo te in
nōie generantis geniti & pcedentis Inno q̄ non·
in· d· c· i· in p̄n glo tenet contrariū· de cōse· di· iiii·
multi· que dicit ualere si dicat̄ i nōie genitoris &
nati et sancti flaminis qm̄ hec sunt uerba equalen
tia sed primuz puto uerius· ex quo ita dn̄s docuit
& ecclesia fuat·

¶ Quid si aliqd addatur· puta ego baptizo te in
nōie patris & filii & spūs sancti & discipuloꝝ uel
omniū sanctoꝝ glo· d̄ conse· di· iiii· c· prima igitur
uidetur tenere q̄ talis non sit baptizatus ubi etiaz
dicit glo· q̄ non licet ordinem uerboꝝ mutare tan
git tamen q̄ si interuenit mora uel spaciū uel int̄·
uallum i ipa uerboꝝ platione & concludit q̄ mo
ra naturalis & modica non uiciat· de materia uid̄
s· Tho in ultia pte sūme· q· lxvi· ar· v· idez super
quarto snīaꝝ· ad materiā uide glo· d̄ conse di· iiii·
si non pontificali·

¶ Quid si admisceantur alia uerba· uide glo· de
conse· di· iiii· si non sanctificat̄· Io· an· de bap· c· i· &·
Tho· in· iiii· di· iii·

¶ An baptismus possit conferri sub cōditione· dic
q̄ si conditio est de pterito q̄ pprie non suspēdit
pōt per tex· in c· ii· de bap· secus de futuro· ut nō·
doc· i· d· c· ii· faciūt nō· de cō· ap· c· fi· i· q· ii· q̄ pio·

¶ Qui est natus inter fideles & ex parentibus
fidelibus p̄sumit̄ baptizatus· nō· Inno· de bap· c· ii·
adde q̄ non est rebaptizandus· tex· est de presbi·
non bap· c· ueniens·

¶ Quot testes requirunt̄ ad pbādum quē esse bap
tizatum· dic q̄ unus testis· plene pbat glo· sin· i· c·
placuit· de infantibus· de conse· di· iiii·

¶ Que sit pena puuli decedentis sine baptismo
dic dānatio ppetua q̄ est carentia uisionis dei qd̄
theologi aliis uerbis dicunt· uidelicet q̄ hz penam
dāni & non sensus· de conse· di· iiii· firmissime· &
c· regnante· & c· nulla· nō· glo· de bap· maiores· §·
sed adhuc· in ṽ· carentia·

¶ An baptizatus risu uel ioco recipiat caracterē
glo· i· q· i· §· ecce ab hereticis· de conse· di· iiii· q̄uis
& c· solent· ubi uide quid i eo qui ficte accederet
ore sed non corde consentit de quo in· c· maiores
§· itē querit̄ de bap· & ibi est bona glo· in· ṽ· pdu
rare· adde· i· q· i· sicut ficti·

¶ Est magis attendenda uoluntas baptizantis q̄
baptizati· glo· de conse· di· iiii· solent· idem in· d· c·
sicut ficti· in glo· adde simile de iuramento i quo
attendit̄ intētio dātis· & uide· s· Tho· i· iiii· di· vi·

¶ Ad quid ualet baptismus collatus ab hereticis
uel scismaticis in forma ecclesie & an sit baptiza·
tus uel debeat rebaptizari· nō· d̄ conse· di· iiii· q̄uis
i· q· i· firmissime· & c· i ecclesia· & c· extra ecclesiā
& est conclusio q̄ licet baptismus n̄ habeat effec
tum suū non sunt tn̄ rebaptizandi· qd̄ nō·

¶ De septem actibus qui p̄cedunt baptismū quid
importent & qualiter fiant· glo· de cog· spi· c· con
tracto· xxx· q· i· puenit· in glo· adde qd̄ dicā· i· sub
dictione cathecismus·

¶ An stultus possit baptizari et ad quid ei prosit
dicit q̄ pdest ei sicut infanti q̄ ad peccatū origina
le· glo· de bap· maiores· §· item querit· in glo· pdu·
rare· adde glo· xxvi· q· vi· qui recedunt·

¶ Quare baptismus fuit institutus in aq̄· doc· d̄
bap debitū· qui dicūt q̄ sicut p aquā ignis exting
uit̄ ita p baptismū peccatū extinguit̄· item qa aq̄
faciliter & ubiq̄ reperitur·

¶ An plures possunt alleuare de baptismo Host·
q̄ non· in· d· c· debitū· de q̄ uide in· c· q̄uis· de cog·
spi· li· vi· & de conse di· iiii· non plures·

¶ An aqua mixta uino uel alteri liquori cōficiat̄
sacrum baptismū· Host· in sūma de bap· §· que sit
eius forma· ṽ· quid si alius liquor· & de bap· c· pe·
ubi concludit̄ q̄ aq̄ sit pura de quo est glo· de con
sec· di· iiii· c· baptismi uicem· adde· s· Thomam· in
quarto· di· iii·

¶ Quid de aqua rosaꝝ· uel de lixiuio uel de aq̄
alchamistaꝝ de aqua solphuris balneoꝝ an in tali·
bus fiat baptismus· nō· in· d· c· penl̄· uide· s· Tho· in
iii· pte sūme· q· lxvi· ar· iiii· uide etiam in· d· c· pe·
quid de aqua maris de brodio carniū· facit ad pre
missa quod nōt· glo· i· q· i· detraha· qua uidet̄ uelle
q̄ in aq̄ maris fiat baptismus p quo uidet̄ tex· d̄
conse· di· iiii· celebritatē· glo· iii· di· c· i·

¶ An mutus possit baptizari· glo· q̄ non· in oīno
muto· secus in mutastro· i· q· i· detrahe· facit glo· i
simili d̄ surdastro· in· l· si· ff· de le· tuto· uide nō· de
bap· c· pe· de spon· cum apud· ubi uide doc· moder·
et maxime Car· flo·

¶ An mutus possit leuar̄ pueꝝ de fonte baptismi·
Arch· q̄ sic· in· c· i· de cog· spi· li· vi· Gal̄ de cal· cō·
tra quia uerba sunt necessaria in leuante· de cōse·
di· iiii· puuli· de q̄ p do· Car· flo· in· d· c· cum apud·
in· vii· et· viii· q ubi etiā uide qd in confirmatōe·

¶ An puer anteq̄ portaret̄ ad ecclesiam cā bap·
tismi in brachiis pentis fuerit mortuus piciatur
in puteum platis uerbis sit baptizatus· doc· q̄ nō·
in c· pe· de bap·

¶ An si quis baptizaret̄ i littore maris sit necesse
q̄ tota aq̄ benedicat̄ uel consecret̄· glo· i· q· i· detra
he· Inno· et doc· de bap· sup rrica·

¶ An partus postq̄ exiuit de utero statim possit
baptizari· dic q̄ sic· v· di· baptizari· de q̄ ibi glo· de
conse· di· iiii· placuit·

¶ In ecclesia mediolaneñ· priusq̄ aliquis baptizet̄

lauantur pedes eius·exemplo dñi qui lauit pedes discipulorum·hoc tñ uidet contra canonē·i·q·i·emēdari·ubi de hoc glo·

¶ An pecunia possit deponi in concha cum quis baptizat siue ãte baptismū siue post·tex·uidet q non·in·d·c·emendari·& c·baptizãdis·ea·ca·et·q·

¶ Quid si sacerdos noluerit baptizar nisi detur pecunia·uide·s·Tho·in·iii·di·v·& eundem scda se·q·c·uide nō·i·q·i·baptizandis·

¶ An plus opetur in nobis baptismus q̃ in patribus ueteris legis circūcisio·dic q sic·cuz circūcisio tollebat penã eterne dãnationis non tñ apiebat ianuam padisi·de q̃ in·c·maiores·de bap·de confec·di·iiii q apud·in glo·

¶ Qñ institutū fuit sacramentū baptismi·dic in baptismo xpi licet alii aliter dicant·de q̃ de cōse·di·ult·in sūma·& c·p aquam·& c·exquo circumcisio·& dicit glo·q baptismus Iohannis non fuit sacramentum ideo multi baptizati ab eo fuerunt postea rebaptizati·uide bonaz glo·ea·di·aliud·ubi dicit q Iohãnes baptizauit in nõie dñi uenturi ad mortē ad passionē & iudicium·bonus tex·d cōse·di·iiii·non generabant·pulcre etiaz de hoc habet i·q i·dedit·

¶ An baptizata matre intelligat baptizatus ptus q est in utero·dic q non·d conse·di·iiii·si quicqd & c·si ad matris·cum duob⁹ se·adde qd dicit sãc·Tho·in·iiii·di·vi·q·i·ar·i·

¶ An apl'i fuerunt baptizati·dic credendum esse q sic·licet hoc non expsse legitur·glo·de pe·di·ii·si enim·alia glo·est·de consec·di·iiii·aliud·in·psi·mundi tex·ea·di·iiii·qñ ab iherosolimis·& c·se·

¶ An baptisatus in nõie patrias & filias & spūs sanctias sit uere baptizatus·doc·q sic·si p ignorãtiam gramatice sit pnuntiatuz·secus si induceret error·seu alia noua forma·glo·de bap·c·i·de cōse·di·iiii·retulerūt·ubi est casus·adde qd nõ·s·Tho·in·iiii·di·iii·

¶ Circa sacramentū baptismi ab hereticis collatū errauit ut dixi·s·Cyprianus cum lxxx·epis appellantes illud lauacrū diaboli cuius error dãnat·xxxii·di·q·uer·& de conse·di·iiii·qñ exaudit·& c·si nõ sanctificat·ii·q·i·si qs inquit·in tex·et gl·

¶ Baptismus plus ualet q penitentia·quia p penitentiã cum contritione si deletur peccatū remanet tñ satisfactio tpalis·p baptismuz uero utrūq tollit·glo·est nõ·de conse·di·iiii sine penitentia·

¶ Quo nõie appelletur leuans de baptismo uel de confirmatione·dic q patrinus de cons·di·iiii·i cathecismo·& leuatus dicit filiolus·uel filiocius·ea·di·in baptismate·

¶ Qualis debet esse fons baptismi·habet de consec·di·iiii·omnis psbiter·

¶ An semel baptizatus aliq̃ casu sit rebaptizãdus·dic q non·si constat fuisse baptizatū alias secus·d bap·c·ii·pulcer tex·de conse·di·iiii·placuit·de infantibus·& c·se·

¶ Omnis presbiter ad baptizandum uadens debet secum crisma deferre·de conse·di·iiii·nullus·ministrorum·

¶ An baptismus posset dari cum ueteri crismate uide in·d·c·nullus·& c·si quis de alio·

¶ An quis possit baptizare seipm·dic q nõ de cōse·di·iiii·baptismi·de bap·debitū·facit·c·fi·& qd ibi nõ·de institu·

¶ An ualeat baptismus si epus baptizans dicat in plurali numero baptizamus zc·uel psbiter in reuerentia baptizati dicat ego baptizo uos·uid Io·an·de bap·c·i·& qd in simili ipse Io·an·nõ·de resur·in·c·pe·di·vi·sup glo·nisi·Arch·de conse·di·iiii·pprie·Pau·in cle·i·de bap·

¶ Que sit pena rebaptizãtis & rebaptizati·uide de apos·c·ii·in tex·& glo·de conse·di·iiii·qui bis·& c·sequen·

¶ Quid de eo qui non est baptizatus p hominē sed p angelū an sit rebaptizandus·Arch·de cōse·di·iiii pprie·allegat·s·Tho·qui h⁹ dicit in·iiii·di·v·ar·iii·& dic hoc facere ad materiaz ecclesiarum q dicunt p angelos uel p sanctos consecrate an itex sunt consecrande·& distinguit aut p bonos aut p malos angelos actus illi sunt celebrati·

¶ An is de quo nõ constat q sit baptizatus psumi debeat baptizatus·dic q sic·in iam mortuo·secus in uiuente·de bap c·ii·tex·uidet contra·in·c·ii·in fi·de psb·non bap·uide glo·de conse·di·iiii·si eos quod nõ·glo lxviii·di·psbiteri·adde qd dicit·s·Tho in·iiii·di·v·q·ii·ar·i·

¶ An patus & dispositus baptizari si sit puentus morte & nõ potuerit debeat saluus reputari·uid de baptis·debitum·de conse·di·iiii·cathecismus·& c·non dubito·& c·sicut·in qbus uidet q sic·

¶ An deleto loco ubi erat fons baptismi debeat altare supedificari·dic q sic·ne locus pedibus cōculcet·ideo debet ibi altare edificari·xviii·q·ii·pridem·de conse·di·i·altaris·

¶ Quare dñs uoluit baptizari·nõ·de consec di·ii·nec moyses·

¶ An intentio patrini corrupta uiciet baptismuz·uide Io·an·de bap·c·fi·

¶ An diaconus possit baptizare·tex·& glo·lxxxi·di·si diaconus·Inno·de bap·super rubrica tex·xciii·di diaconus·tex·& glo·de conse·di·iiii·constat·

¶ Si mulier pregnãs debeat baptizari·glo·de cōsec·di·iiii·si aduenis·v·di·baptizari·

¶ Quare in baptismo tenet filius approbare factum parentū & nõ in uoto·uide·xx·q·i·quicūq·

¶ An cathecismus debeat pcedere baptismū·Ar de conse·di·iiii·ante baptismū·

¶ Quo tpe & quare fiat scrutiniū baptizandorum Archi·de conse·di·iiii·siue puuli·

¶ An baptizandus debeat totus balneari uel i capite tm·an sufficiat si i aliqua pte corporis·Inno·in·c·debitum·de bap·glo·de conse·di·iiii·proprie adde glo·de pe·di·i·uulgaris·adde qd dixi·s·de trina mersione·adde·l·uulgaris·ff·de fur·

¶ Quid opetur baptismus collatus a patre uel ab alio laico·glo·in·p·baptizatis·lxviii·di·quis·

¶ An sit baptizatus si uerba pferant in uulgari·Io·an·de bap·c·fi·

¶ An si intentio utriusq est baptizandi credunt tamen baptismū solum ualere uel opari ad sanitatem corporis·propterea uicietur baptismus·nõt·Io·an·de bap·c·fi·

¶ An qñ baptizat adultus debeat interuenire leuans·tex·q non·de conse·di·iiii·hii qui·et·c·paruuli·ubi glo·et·c·cum p puulis·uidi tamen fuari contrarium·

¶ Ualet baptismus collatus a laico etiam extra casum necessitatis licet cōfereus peccet·glo·de cōsec·di·iiii·sanctū·de q̃ uide·s·Tho·in·iiii·pre·qōe

lxvii.arti.iiii.

¶ An iudeus qui baptizat seipm cum baptismus
non teneat possit cõpelli ad suscipiendũ baptismũ
nõ. Io an. de bap. debitum.

¶ An grecus baptizans inter nos possit uti ꝓbis
grecis uel uti debeat latinis. glo. de conse. di. iiii.
multi. Io an. in. c. i. de bap.

¶ An ualet baptismus si dicat ego baptizo te in
note triũ psonaꝝ. glo. de conse. di. iiii. multi.

¶ Judeus usurarius non debet baptizari nisi ꝑus
usuras restituat. glo. de conse. di. iiii. iudei. in glo.
fi. Io. an. de bap. debitũ. adde qđ dicam. ĩ. sub dic-
tione iudeus.

¶ An effectus baptismi sit equalis in omnibus.
Arch de conse. di. iiii. in sũma. adde qđ dicit san.
Tho. in. iiii. di. iiii. et di. v.

¶ An baptizatus p laicum debeat postea rebapti-
zari p presbiteꝝ. Io. an. đ bap. c. i. tex. i. q. i. ꝗ ecce
faciunt q̃ dixi. s̃. adde glo. lxviii. di. q̃uis.

¶ Quare baptismus tollit peccatũ originale. glo.
de conse. di. iiii. c. ii.

¶ An in baptismo adulti debeat ꝓcedere peniten
tia delictoꝝ. glo. de conse. di. iiii. sine penitẽtia. et
c. omnis qui. et. c. agant homines.

¶ An ebrius possit baptizari. tex. et glo. i. q. i. de
dit. de conse. di. iiii. baptismus.

¶ Etiã p malos ministros datur baptismus. san.
Tho. in. iiii. di. v. q. ii. ar. ii.

¶ An unus plures seu plures unuꝫ possunt simul
baptizare. Archi. de consec. di. iiii. ꝓprie. Io. an. de
bap. c. i. Pau. in cle. i. in. ꝟ. filii. de bap. adde quod
dicit. s. Tho. i. iiii. di. iii. et in. iii. parte. qõe. lxvi.
ubi de hoc.

¶ An pueri interfecti ꝓ dño sine alio baptismo
sint salui. Arch de conse. di. iiii. cathecuminũ.

¶ An qñ adultus baptizat̃ debeat responder̃ p se.
uel p aliũ uide de conse. di. iiii. ante baptismum
et. c. prima. in glo. et. c. paruuli. et ibi glo. Io. an. de
cogna. spi. c. i. li. vi. i. q. i. detrahe.

¶ An eo casu quo patrinus debeat rñdere sufficit
at q̃ sine uoce annuat uel sit necesse q̃ expsse re-
spondeat. uide Arch. de conse. di. iiii. pueri. Io an.
de cog spi. c. i. li. vi.

¶ An sufficiat uerba baptizati corde concipe licꝫ
non exprimantur ore. Archi. de consec. di. iiii. in
sinodo.

¶ An omnis homo teneatur đ necessitate ad bap
tismũ. dic q̃ sic et quilibet etiam sanctificatus in
utero tenetur. sm. s. Tho. in. iiii. di. vi. uide bonũ
tex. de conse di. iiii. quisq̃s ex concupiscentia.

¶ An fides requirat̃ in eo q baptizat̃. uide. s. Tho.
in. iiii. di. vi. q. i. ar. iii.

¶ Quid si is qui non est baptizatus ꝓmoueatur
ad sacerdotem & epum qui postea celebrat & mĩ
tas facit ordinationes. uiđ. s. Tho. in iiii. di. xxv.
qui dicit q̃ non baptizatus nullum ordinẽ recipe
põt. uiđ doc. in. c. ueniens. de ṗsb. non bap. audiui
in anglia fuisse epum quẽdaꝫ uecone tpe fere mar
tini pape. v. qui fuit p nutricem suã baptizatus et
postmodũ ad sacerdotium & epatum ꝓmotus &
cum formasset sibi conscientiã uenit ad dñm meũ
martinũ qui fecit eum baptizari & ordinari.

¶ An sit aliquod tpus anni ordinatũ ad baptismũ
recipiendum. uide. s. Tho. in. iii. pte. di. lxvi. & in
iiii. di. vi. de conse. di. iiii. duo. & c. si quis ante. et
c. de cathecuminis.

¶ An baptismus possit p aliqđ tpus differri. dic
q̃ puer debꝫ quãto citius põt baptizari. sm. s. tho.
in. iiii. di. iiii.

¶ In adultis cõuersis nõ statim debet cõferri bap
tismus ꝓpter cãs quas ponit. s. Tho. in. iii. pte. q.
lxviii. ar. iii. ubi de hoc.

¶ Quid de duob' sacerdotib' quoꝝ unus est mu-
tus alter mãcus unus profert uerba alius mergit
an ualeat baptismus. dic q̃ non. sm. sanc. Tho. in
quarto. di. vi.

¶ Potest mulier baptizari in articulo mortis. de
conse. di. iiii. mulier.

¶ Paruulus baptizatus a non recta fide illũ of-
ferentibus baptismũ uerum recipit. de consec. di.
iiii. non illud.

¶ Baptizandus ungitur oleo sancto in fronte et
in scapulis. causam quare. uide de conse. di. iiii. de
inde a sacerdotibus. & c. uenisti ad fontem. & c.
postquã. & c. emersisti. c. prima. de sac. unc. c. uni
co. ꝗ. refert.

¶ Albis uestibus debet indui baptizatus. de con-
sec. di. iiii. post baptismũ. & c. accepisti. & c. item
ambrosius.

¶ Quilibet baptizandus debet ꝑus exorzizari. de
conse. di. iiii. siue pueri.

¶ Quare nares & aures baptizandi tãgunt̃ in ex
orcismo de conse. di. iiii. postea tangunt.

¶ Quare sal ponit̃ in ore baptizandi. de cõse. di.
iiii. ex hinc. & c. sal celesti.

¶ Judei baptizandi per. xl. dies debent abstinere
& agere penitentia de conse. di. iiii. ne qđ absit.

¶ Baptismus usq̃ ad fine uite differri nõ debet
de conse. di. iiii. qñ quis ꝓpterea.

¶ Qui rebaptizat q̃tum in se est xp̃m iterũ cru
cifigit. de cõse. di. iiii. eos quos. & c. rebaptizare.

¶ Tam adulti q̃ pueri sine baptismo morientes
damnant̃. de conse. di. iiii. firmissime.

¶ Si papa uel epus prohibeat aliquem baptizari
nihilominus ualet baptismus. Inno. de consue. quã
to. ubi uide.

¶ Quare baptizati a Iohanne fuerunt iterũ bap
tizati & nõ a iuda. no. de conse. di. iiii. nisi regene
rant̃. & c. alium. i. q. i. dedit.

¶ An baptizandus possit dare pecuniam si aliter
baptizari non potest. no. i. q. i. baptizandus. in glo.
mohatur.

¶ Que sunt dona baptismi. nõ. xxx. q. i. ꝓuenit.
in glo sup. ꝟ. vii. dona.

¶ Baptizari dꝫ unusquisq̃ in ecclesia nisi in casu
necessitatis. fallit tn filiis regũ & principũ. in cle.
de bap. ubi uide.

¶ An nõ baptizatus excludat substitutũ in defec
tum liberoꝝ. Bal. q̃ nõ. in aut. nisi rogati. C. ad tre
bel. ubi uide.

¶ An p baptismũ querat̃ ciuilitas. Bar. q̃ nõ. in. l.
i. in. iii. col ff ad municip.

¶ Baptismus tam adultis q̃ pueris remittit cul-
pam et infundit grãm. in cle. i. de sum. tri.

¶ Pro baptismo nil accipiendũ est nisi a sponte
dante. i. q. i. placuit. & c. baptizandis.

¶ De eo qui statim quo requirit ur nõ baptizat. uiđ
xi. q. iii. epi.

¶ Baptismus in monasterio fieri non ꝑmittitur
xviii. q. ii. pridem.

¶ An baptizatus possit retinere primaz uxorem infidelem uel aliaz ducere·xxviii·q·i·& ·ii·p totũ uide de diuor·quanto·& ·c·gaudemus.
¶ Que sit forma reconciliandi eos qui baptismũ ab hereticis ignoranter receperint in forma ecclesie uide de conse·di·iiii·bii de quibus.
¶ An in baptismo deleatur exceptio criminis cõpetens alicui ante baptismũ puta si alter coniugũ poterat alterius obicere crimẽ fornicationis an p baptismũ tollatur·uide nõ·xxviii·q·i·si quis gentilis·de consec·di·iiii·c·ii·et·c·ut ostenderet cum simili·de diuor·gaudemus·xxiii·di·q eṗus·xxvii·q·ii·§·ex his.
¶ Qualiter p aquã baptismi homo fit ẽ terreno celestis de peccato transit ad uitã·de culpa ad gratiam·uide de conse·di·iiii·paquam.
¶ Baptizauit aliqs laicus uel clericus in minoribus aliquã an possit cum illa cõtrahere·uide·xxx·q·i·omnes·Ray·in sũma de cogna spir·§·item qñ dicit hoc casu papã esse consulendum.
¶ Per baptismũ non soluuntur cõiugia sed dimittunt crimina·de diuor·gaudemus.
¶ Quare baptismus dicat fidei sacramentuz·de conse·di·iiii·nihil est aliud.
¶ Que sit pena nõ ordinati baptizantis·uide de cleri·non ordi·minis·c·i.
¶ Jus baptizandi ñ ꝓpterea facit ecclesiam curatam·nõ·Pau·in cle·i·de bap·ubi uide.
¶ Baptismus est omniũ sacroꝝ ianua·& iõ ante baptismũ nulla sacramenta possunt recipi·de p̃sb·non ba·c·ueniens·de cog·spi·c·ii·li·vi·i·q·i·c·cuz paulus·xxxii·di·§·uer·lxxvii·di·quicũq·in glo.
¶ Que p̃cedant & sequantur baptismũ·uide de cog·spi·per totum·& ·c·p cathecismũ·eo·ti·li·vi·xxx·q·i·pueris.
¶ An circa baptismũ ecclesia possit facere nouaz constitutionẽ uide nõ·in·c·i·de bap·adde qđ dicã ĩ·sub dictione papa.
¶ An p crimine cõmisso ante baptismũ qs possit deponi·uidet qđ nõ·xlix·di·cum post·glo·& doc·de diuor·gaudemus·nec tale crimen imputat·l·di·aliquãtos.

Baractaria Pro officialibus cõmittentibus baractarias·uide qđ scribit Bar·in·l·i·C·de execu·& exa·li·xii.
¶ Statutum contra accipientes baractarias intelligitur etiã contra dantes·ita nõ·Bal·in·l·i·in pri·ff·de calũ.
¶ In eo qui cõmisit baractariã non hz locum penitentia etiã de re integra·ut l·cum etiam·§·si qs ff·de calũ·& ibi Bal.

Baratrum Sumitur p inferno·ii·q·vii·accusatõ circa mediũ.

Barbarismus De hoc habes·xxxviii·di·sedulo·& ibi Arch.

Barbari Pre omnibus p̃uinciis tusciã deuastauit·lv·di·p̃cepta.

Barcaroli Isti tenent soluere malpagiam que p barca soluitur inter paduam & uenetias·sm do·Rapha·ful·in·l·cum in plures·§·i·ff·loca·quod tñ de consuetudie non seruatur.

Bases Sunt columne ex petra durissima ut habetur de elec·fundamenta·in princ·li·vi.

Basilica Quid sit dicit ecclesia non consecrata·de reli·do·c·i·et ibi nõ.
¶ Unde dicatur basilica·nõ·glo·xlii·di·non oportet·& ibi Arch·Io·an·de iure pat·nobis·tu dic q est uocabulum grecuz quod in latino interptatur regina·quod nõ.
¶ An basilica gaudz hiis p̃uilegiis quibus ecclesia consecrata·dicam·ĩ·sub dictione ecclesia.
¶ An liceat in basilica stationẽ facere·ff·de ope·publi·l·basilicam.
¶ Basilice sanctoꝝ martiꝝ & oblationes que in eis fiant cotemnende non sunt·xxx·di·c·si quis per supbiam.
¶ Pro basilicis dedicandis aliqd exigi non debz i·q·i·statuimus.

Bastardus Quis sit & an sint de familia·Bar·in·l·p̃nũtiatio §·familie·ff·d·ꝟ·signi·uide Ang·in consiliis suis consilio·xxix·alias·xl·& ·cxciiii·in quibus·de hoc uide de materia ista uidelicet an bastardi sint de familia & an possint ferri arma·uide Dy·in·l·cuz pater·§·ii·ff·de le·ii·Bar·in·d·l·familie·& in·l·filium·ff·de his qui sunt sui uel ali·iu·ꝛ·idez in·l·tutelas·ff·de capit̃ dimi·Bal·in·l·uulgo·in fi·ff·de sta·homi·uide nõ·p Anto de bu·in repet·c·p uenerabilem·qui fil·sint legi·adde quod nõt·Bar·in l·sugestioni·C·de ꝟ·sig.
¶ An bastardus succedit in feudum uel emphiteosim quam accipit pater p se & filiis suis·Bar·in·l·ex facto·§·si quis rogatus·ff·ad trebal·Bal·i aut·si quas ruinas·C·de sa·san·eccle·hodie per inuestituras p̃uidet quia exp̃sse excludunt bastardos & illegitimos.
¶ In quo differt bastardus a spurio et nãli·Bar·in·d·l·ex facto·§·si quis rogatus glo·et doc·in·c·nisi·§·p̃sone·de renũc·et in·d·c·p uenerabilem.
¶ An bastardus sit ciuis loci in q̃ natus est·Bar·in·l·i·ff·ad municip·circa·fi.
¶ An bastardus possit p patrẽ substitui legittimo Bar·in·l·qđ conditõis·ff de dona·cã mor.
¶ An bastardus possit in testamento succedere frati suo legitimo·Bar·in·l·si is qui ff·de uulg·et pup·ubi uide.
¶ An sit aliqua cautela sm quam pater possit relinquere filio bastardo seu spurio·Bar·in·l·si is qui·ff·de libe·leg·p Sal·in·l·si societatẽ uniuersoꝝ·ff·p socio.
¶ An bastardus sit alendus a patre·nõ·in aut·q·mo·nãles effi·leg·§·pe·C·de alen·libe·l·i·C·de incest·nup·aut ex cõplexu·bona glo·in·c·cũ habarz de eo qui dux·in mat·quã pol·p adul·uide q̃ dixi sup̃ sub dictione alimentũ.
¶ An mater teneatur suscipe tutelam filii bastardi uł spurii·nõ·glo·in·l·fina·C·quã mul·tut offi·fun·potest.
¶ Bastardus non includitur sub dispositione legali q̃tum ad cõmodũ et honores·glo·est in clem·i·de bap·adde qđ nõ·Cy·in·l·quisqs·C·ad·l·iuliam·ma·Bal·in·l·generaliter·C·de insti·et substit·sub condic·fac·ubi uide.
¶ An bastardus succedit agnatis paternis·glo·q non·in·l·fi·C·de natu·libe.
¶ An bastardus possit dici coniuncta p̃sona·uide Bal·in·l·sed hec·ff·de p̃cu.

¶ Bastardus legitimatus sequitur domiciliu patris uide Bar. in. l. i. ff. ad municipa. Alia de bastardis uide. j. sub dictione spurius.

Beatus Beatitudo

Beati nō comphendunt diuinā essentiā. s. Tho. in prima pte. q. xii. ar. vii. & in scda se. q. ciii. ar. ii. & in. i. sen. dis. iii. q. i. & in. iii. sen. di. xiiii. ar. ii.

¶ Beati hnt summā rectitudinē uoluntatis. sanc. Tho. prima se. q. iiii. & in. iiii. di. xlix. ar. xvi.

¶ An in beatis sit fides & spes. s. Tho. scda se. q. xviii. ar. ii.

¶ Beati nō uident omnia q̄ sunt in deo nec uidēt p̄ spēs que i eo uidēt. s. Tho. in. i. pte. q. xii. ar. ix. & viii. & in. iiii. di. xlix. ar. ix.

¶ Beati simul omnia uident q̄ in deo uident. idē in. d. prima pte. q. xii. ar. x.

¶ Beati non possunt peccare nec pficere. idē in prima pte. q. lxii. ar. viii. & ar. ix. & in scda se. q. clxxxiii. & in. iiii. di. xlix. ar. iiii.

¶ Beati uident penas damnatoꝝ & letant. idem in. iiii. di. v. ar. viii.

¶ Beatior est unus homo alio. idē in prima pte q. xii. ar. vi. & in prima se. q. i. ar. ii. & in. iiii. dis. xlix. ar. iiii.

¶ Beatitudo non est in diuiciis nec honoribus. prima se. q. ii. ar. i.

¶ Beatitudo non est in scientiis speculatiuis nec in cognitione substantiaꝝ sepataꝝ. in prima se. q. iii. ar. vi. & vii.

¶ Beatitudo consistit in uisione diuine essentie. s. Tho. in prima pte. q. xii. & xxvi. ar. ii. & pma se. q. iii. ar. iiii. & scda se. q. clxxiii. ar. i.

¶ Beatitudo sola quietat desideriū. s. Tho. i. iii. contra genti. q. xlix. ar. lxvii.

¶ Beatitudo acqritur ex bonis opibus. idem in prima. se. q. v. ar. vii.

¶ Beatitudo non pōt haberi in hac uita neqꝫ ex naturalibus. in prima parte. q. xii. ar. x. & xi. & in secunda se. q. clxxxvi. ar. ii. & in. iiii. di. xlii.

¶ Beatitudo est idē qđ uita eterna qđ est pax et regnū celoꝝ. s. Tho. i. iiii. di. xlix. ar. v. viii. & ix.

¶ Beatitudines numerant. pma se. q. lxix ar. iiii.

¶ Beatitudines differunt a donis & uirtutibus. prima se. q. lxix. ar. i.

¶ Quid sit beatitudo. uide. s. Tho. in. i. di. i. ar. v.

¶ Dei beatitudo complectit omnes alias. s. tho. in prima pte. q. lxii. ar. iiii.

¶ Beatitudo competit deo. i prima pte. q. xxvi. ar. iiii. & i. diuersimode tñ inuenit in deo. in angelis & hominibus. idem in scdo. di. iiii. ar. i.

¶ Beatitudo sanctoꝝ est multiplex. in prima pte q. lxii. ar. i. & q. xliiii. ar. i.

Beguina

De isto genere mulieꝝ uide tex. & quod ibi nō. in cle. i. de reli. domi. & in cle. ad nostrum. de here. ubi etiam uide quid de bigardis.

Bellum Bellare

Quod bellū dicatur iustū & licitum. nō. Bar. ff. de iusti. & iure. l. ex hoc iur. & l. hostes. ff. de cape. Bal. in. l. ii. C. de fur. & aq. xxiii. qōe. ii. p totum. Inno. de resti. spoli. olim in primo. & idem de iureiuran. c. sicut. Hostien. in summa. de treu. & pa. ꝯ. quid sit bellū. de homic. p humani. li. vi. a. Tho. scda se. q. xl. ar. i. moder. in. d. c. olim. Hosti. in summa. de peni. & remis. ꝯ. quibus. ꝯ. quid de rapina uel preda. do. Io. de ligna & Bar. in tractatu de pugna.

¶ Bellū non pōt iuste geri nisi pcedat diffidatio. dictū est Io. an. in. c. p humani de homic. li. vi. in nouella. Bal. in. l. ii. C. de fur. & aq.

¶ An captus in bello a duob9 & relaxatus ad fidē si unus petat & alius etiā eodē tpe cui debet obedire. Item si aliqs est captus ab uno in bello & relaxatus ad fidez deinde in alio bello capit ab alio cui est obnoxius. Item nūqd isti armigeri capti in bello & relaxati sub fide teneant de iure uenire qn̄ uocant. & de multis aliis qōnibus. uide plene Bal. in. l. in adoptione. C. de adop.

¶ An res capte in bello efficiant capientiū. glo. & Bar. in. l. si quid i bello. et. l. hostes. et. l. fi. ff. de capti. doc. in palle. c. olim. de resti. spo. et. c. excōicamus. ꝯ. credentes. de hereti. glo. xxiii. q. v. dicat i. di. ius nāle. ff. de acq. re. do. l. naturalem. ꝯ. ulti. uide pulcre Host. in. c. qđ sup his. de uo. in ult. q. ubi uidet tenere ꝙ talia ñ possideant licite contra riū dicit glo. in bello iusto. xxiii. q. vii. in summa. de materia uide plene p Hosti. in sūma. de pe. ꝯ. quibus. ꝯ. quid de rapina. et. ꝯ. seqn̄.

¶ An liceat clericis bellare seu bellis interesse seu ad bellū hortari. habetur. xv. q. vi. auctoritate. in gl. xxiii. q. viii. c. i. & p totū de uoto ex multa. ꝯ. ulti. adde glo. xxiii q. viii ꝯ. his ita. Inno. d̄ resti. spo. olim el. i. Et aduerte ac hn̄ nō. glo. in. d. ꝯ. his ita. q̄ dicit ꝙ licet clericis hortari ad bellum p ecclesia sua seu p patria. adde qđ nō s. Tho. scda se q. xl. ar. ii. qui dicit ꝙ ad clericos ptinet disponer et inducere alios ad bella iusta quib9 possunt etiā iteresse ut subueniāt iuste pugnantib9 spūaliter q̄ sunt bene notanda. adde. xxiii. q. viii. si quis epus ubi textus.

¶ Quid aūt si papa det licentiā cleric ut pugnēt in bello iusto an hoc facere poterint sine metu irregularitatis. Io. an. Calde. tenuit ꝙ sic. in. c. petitio de homici. Abb. in. c. clerici. de ui. et ho. cleri. ubi disputat hanc qōnem.

¶ An ecclesia possit indicer bellum fidelibus. uide qđ dicam. j. sub dictione papa.

¶ An sit iusta cā belli si qs denegat mihi passū ul transitū. uidet ꝙ sic. xxiii. q. ii. c. ulti. et ibi nō.

¶ De bello et miseis dubitatōibus circa illud uide xxiii. q. i. c. ii. xxiiii. q. vii. et. viii. ubi pulcre.

¶ An sit iusta cā inducendi bellum ciuitati si negat facere iustitiam ciuibus suis uel subditis qui damnū uel iniustitiā fecerunt. tex. et glo. uidet ꝙ sic. xxiii. q. ii. dñs. ubi uide.

¶ Quid sit meritū ingredientiū bellum cōtra infideles et inimicas ecclesie. habet. xxiii. q. v. om̄ uestrū. et. q. viii. omni timore. uide nō. p Host. et Io. an. de iude. ad liberandam.

¶ An quolibet tpe et qualibet die liceat bellare. dic ꝙ non. de treu. et pac. c. i. xxiii. q. viii. si nulla. uide. a. Tho. secunda se. q. xl.

¶ Bella carnalia fūt figura spūaliū. xxiii. q. i. nisi.

¶ Bellare debemus sine odio. imo cum beniuolentia inimicoꝝ. xxiii q. i. noli existimare.

¶ Bellum non est peccatū sed ꝓpter predaz sic. xxiii. q. i. militare.

¶ Bellū est ideo gerendū ut pax sequat. ut. d. c. noli. et nō. illum textū qui dicit ꝙ captis in bello

misericordia debetur. maxie si pacis turbatio non timetur.

¶ In bello sunt aliqua reprehensibilia. uidelicet nocendi cupiditas. et uindicandi uoluntas. xxiii. q. i. quid culpatur.

¶ Bellorum uictoria merito fidei et orationi prestatur xxiii. q. iii. si non ex fidei.

¶ Bellans pro fide si occidatur saluatur. xxiii. q. v. omnium uestrum. dixi supra.

¶ Bellum licite suscipit pro defensione patrie et legum paternarum. xxiii. q. iii. si nulla.

¶ Bella fuerunt prius culta a romanis quam caritae tiuorum. ut l. postliminium. §. illius. ff. de capti. ubi glo dicit quod apud romanos prius data fuit opera bello quam legibus.

¶ An in bello licitum sit uti insidiis. dic ut no. in. l. i. §. non fuit et ibi Bar. ff. de do. et per Bal in. l. iuris gentium. §. si paciscar ff. de pac. s. Tho secunda se. q. xl.

¶ Possessiones perdite uel ablate tempore belli restitui debent facta pace. x coll. de pa. constan. in. § possessiones. bene facit. l. i. in prin. C. de cadu. tol.

¶ An sit licitum bellum cum principe pro libertate propria defendenda Io. an. in c. significauit. de pe. et re.

¶ An tempore belli liceat portare merces prohibitas ad hostes pro redemptione captiuorum. uide no. in. c. significauit de iude. ubi glo et doc.

¶ An subditi debeant obedire principi bellum indicenti. uide glo. in c. grandi. de sup. negli. pla.

¶ An excusent amici uel consanguinei uel stipendiarii auxilium dantes dno bellanti iniuste si putant eum iuste bellum suscipere. uide Arch. xxiii. q. v. denique.

¶ An princeps possit componere de dannis datis subditis suis tempore belli. sine consensu subditorum. no. Hosti. in. c. quanto de iureiu.

¶ An si tempore belli stipendiarii de territorio hostium ducunt aialia et alii stipendiarii postea recuperent. debeant restituere dnis. Io. an. in addi. Spec. ti. de rap. sup. greca.

¶ Mortuus in bello facto etiam contra rebelles de mandato principis si erat rebellis non intelligitur restitutus etiam post mortem restituatur. de sen. exco. sacris. ubi no.

¶ Sublato bello tollitur eius effectus. x. coll. de pa. costan. in. § cassetur.

¶ Quis pot bellum indicere et quis sit eius effectus. Bar. plene in l. hostes. ff. de cap. no. ff. de acq. pos. l. i. in glo. bello xxiii. q. i. quid culpatur. in glo. i § princepe.

¶ Quid sit bellum & quo iure fuerit introductum. Sal. in repe. l. ex hoc iure ff. de iusti. & iure.

¶ Que mala inducat bellum. no. in aut. de armis in prin. glo patimur coll. vi.

¶ Ad bellum pot quis hortari de iure canonico. de pe. & remi. qd in dubiis.

¶ Bellum iustum uidet esse pro libertate. xxiii. q. ii. in summa.

¶ Dux belli inquantum dux pot pacisci de treuguis inducie & pace. ff. de pa. l. conuentionum.

¶ Indicere bellum idem est quod diffidare. Bal. in. l. iii. C. de obse. patro. prestan. qui etiam dicit ibi quod nunquam debet ueniri ad bellum nisi precedat monitio et diffidatio. de quo dixi. s. sm Io. an.

¶ Que sunt iure reprehendenda & an bellum facere sit peccatum. uide. xxiii. q. i. quid culpatur. & c. o apud nos.

¶ Bellum indici non pot ab eo qui superiorem non habet aduersus absentem qui sibi iniuriam intulit nisi prius superiorem requirat de iustitia & deneget. xxiii. q. ii. dnis noster. facit. l. si aliue. §. bellissime. ff. quod ui aut clam. C. de iude. l. nullus. uide Bar. i tractatu represaliarum. in. i. q. & Ia. de bel. in aut. ut non fiant pigno. in prin. de resti. spoli. olim per doc. Cy. in aut. habita. C. ne fil. pro pa.

¶ In bello amissi sunt qui in acie pro re publica ciderunt. ff. de excu. tu. l. bello amissi.

¶ An iurans in bello teneatur. de iureiu. sicut. xxiii. q. v. denique. & ibi Arch.

¶ Quod belli calamitas introduxit debet pacis lenitas reformare. & sic est argumentum quod ordinationes uel statuta facta tempore belli debent carere effectu tempore pacis. C. de cadu. tolle. l. i. in prin. & ibi no.

¶ An interuenientes in bello possit promoueri. no. li. di. si quis. i glo Ray. in summa de tornea. allegat. c. i. de tornea. melius in. c. ii. de cle. pu. in duel.

¶ An is qui perdit aliqd in bello repetat ab eo qui cepit uel inuenit uel ab eo qui bellum indixit. no. de iureiu. sicut.

¶ An capti in bello efficiantur serui capientium. uide in l. hostes ff. de cap. no. in. c. olim. de resti. spoli. de iureiu. sicut. adde quod dicam. j. sub dictione seruus.

¶ An liceat prelatis habentibus iurisdictionem temporalem indicere bellum uel illi interesse uel alium hortari. uide de iureiur. si uero. & c. sicut. xiii. q. viii. quicumque. in fi. & c. hortatur. adde quod dixi. e.

Becchetti

An tales sint exempti a iurisdictione ordinaria & a iurisdictione iudicis secularis. uide Bar. in. l. i. ff. de pe. faciunt no. in cle. i. de reli. domi.

¶ An tales retineant bona & possint de ipsis testari. uide Bar. in repet. l. i. C. de sa. san eccles. adde no. in aut. ingressi. eo. ti.

Benedictio Benedicere

¶ Que dicantur benedictiones presbiterales. no. glo. de offi. Arch. officium. ubi de hoc per Hosti.

¶ An simplex sacerdos possit epo benedicere & an epus pape. no. glo. xxi. di. denique. ubi habes. quare in principio lectionum dicitur iube domine benedicere & in fine dicitur tu autem dne.

¶ An generaliter minor presente maiore possit benedicere. no. Arch in d. c. denique. xxi. di. Io. an. in c. abbates. de priuile. li. vi. adde glo in. c. quicumque de rele. mi. que allegat. d. c. denique. adde no. xcv. di. ecce. in. § benedicere. ubi uide.

¶ An benedictio coniugii reiteratur in secundis nuptiis. no de secun. nup. c. uir autem.

¶ Simplex sacerdos non pot uestes sacris usibus deputatas benedicere sm Archi de pe. c. i. l. li. vi. qui allegatur de conse. di. i. consulto.

¶ Solius dei est effectum benedictionis tribuere. i. q. i. dictum.

¶ Quid sit benedictio. habetur. xxviii. di. presbiterum xxi. di. denique & ibi Arch. aliqd. per Io an de deci. non est in ptate.

¶ Quando dicatur prelatus sollemniter benedicere uide Spe. in ti. de elec. §. i. §. consequenter autem & ibi Io. an. glo. in cle. si. de priui. in. c. abbates. de priui. li. vi. gl. xcv. di. ecce. gl. xxvi. q. vi. ministrar.

¶ An simplex sacerdos possit benedicere abbati qui legit lectionē in matutinis. Arch tenet ꝙ sic. xxi. di. denigꝫ. quia licet abbas sit maior in administratione non tn̄ in ordine.

¶ An plātus possit in aliena dioc. benedicere populū. nō. in. d. cle. si. de priuile. ubi tex. glo. et doc. et in. d. c. abbates. de priuil. li. vi.

¶ An āte benedictionē habitā a sacerdote liceat recedere de missa. glo. dicit ꝙ non. in cle. graui. de cele. mis. tex. de conse. di. i. missas. et. c. seqn̄.

¶ An benedictio mense sit cōnexa alicui ordini. dic ꝙ non. tex. est. xliii. di. c. si. alibi tn̄ dicit tex. ꝙ benedicere est sacerdotum. xvi. q. i. hinc est. et xxv. di. plectis.

¶ Que sunt benedictiones nubentiū nō. doc. de sponsa. consultationi. xxiii. di. c. ulti. xxx. q. v. aliter. thobie. vi.

¶ An simplex sacerdos in missa possit benedicere populum. dic ꝙ sic. de conse. di. i. missas. et. c. seqn̄. xcv. di. ecce. nisi epūs sit p̄sens. quo casu non pōt simplex sacerdos nisi consentiat epus ut nō. glo. i d. c. ecce. et. c. cum ad celebrandas. de conse. di. i. adde glo. xxvi. q. vi. ministrare. et ibi bonus tex. qui uidetur limitare premissa in benedictione solemni alias secus. consuetudo tamē ecclesie est ꝙ presente epō non benedicit sacerdos nisi epus cōsentiat uel paciatur.

¶ Quo tp̄e fieri debeat sollemnis benedictio per epum uel hn̄tem iurisdictionem quasi epalem. dic post missaꝫ uespas et matutinas. tex. in. c. abbates de priuile. li. vi.

¶ An corpalia et paramēta sunt bn̄dicenda uide Io. an. in. c. degradatio. de pe. li. vi. ecclesia seruat ꝙ sic. de talium bn̄dictione uide in li. pontificali.

¶ An missale & alii libri ecclesie bn̄dicant. glo. et Inno. in. c. i. de pigno.

¶ Benedictiōes uestimentoꝝ crucis et calicis pn̄t fieri quolibet die. Lau in cle. ii. de regu.

¶ An quis possit bn̄dicere calices et paramenta ad usum ecclesiaꝝ sibi nō subiectaꝝ. Io. an. in. c. abbates. de priuile. vi.

¶ An bn̄dictio abbatisse sit iterabilis. uide glo. in ꝓ. bn̄dici. in cle. ii. de sta. reg. Arch. i. q. i. manus.

¶ An si de planeta fiat almanica uel stola debeat iteꝝ bn̄dici. Arch. de conse. di. i. uestimenta.

¶ Quis debet dare bn̄dictionē qn̄ epus uel alius supior uult legere lectionē in matutino glo. xxi. di. deniqꝫ. in. ꝓ. benedicere. In ecclesia mea postq̄ epus dixit iube domine bn̄dicere. rn̄det archidiaconus ora ꝓ nobis piissime pater et ita uidi fuari in anglia.

¶ An qui possunt bn̄dicere possunt etiam maledicere no lxxx. di. in p̄n.

¶ De bn̄dictione quaꝫ dedit dn̄s Bar. Bartholomeo filio suo tpe quo recepit gradum et insignia doctorat' uidelicet āno dn̄i M. ccc. xcviii. in festo aploꝝ. Petri et Pauli. uide p eundem Bar. in. l. i. in fi. C. si qua predi. ptate.

¶ Benedictio est quadruplex. fm sanc. Tho. i. iiii. di. xix. q. i. ar. ii. et iiii.

¶ Interdum ex maledictione consequtur quis bn̄dictiōne. nō. xciii. di. diaconi.

Benefieri Benefactum

¶ Quis cogitur ad bn̄faciendū. uide C. de iude. l. celicolaꝝ. C. de pac. cō. l. hac lege. lxxxi. di. nō satis. in p̄n. xxiii. q. iiii. nimiū. & c. ad fidem. ea. ca. q. v. & ea. ca. q. vi. i summa. & ii. q. vi. in summa. cum. ꝗ. fi. adde ꝙ bn̄facere est actus caritatis. fm s. Tho. scd̄a se. q. xxxi. ar. i.

¶ Omne bn̄factū recte p̄sumitur actum. & omne malefactum praue p̄sumitur actum. ut nō. vi. q. i. oues. & ibi concor.

¶ Aliqd p̄sumit bene fieri si a bono fiat. nō. ff. d testi. l. iii. in glo. honesta.

¶ Benefacere astringimur a natura illis qui bōa nobis faciunt. l. sed & si lege. ff. de peti. here. facit l. scripto. ff. unde libe. in aut. de nō eligen. secūdo nuben. ꝗ q̄plurimos. in glo. oportere. adde ꝙ bn̄faciendū est omnibus maxie coniunctis. s. Tho. scd̄a se. q. xxxi. ar. ii. & iii. & in. iii. di. xxix. ar. vi. & i iiii di. xv. q. ii. ar. vi.

¶ Quis n̄ compellit bn̄facere sed malefacere ꝓhibetur de offi. ordi. ad reprimendā. in glo. i.

Beneficium

An quis amittat beneficium ꝓpter delictum suū. no. ff. de mino. l. utrū. in glo. fi. & in. l. auxiliū et glo. fi. faciūt nōta in regula priuilegium. li. vi. ubi uide.

¶ An bn̄ficiū conferat inuito. nō. ff. de neg. ges. l. soluendo. in glo. ii. ff. de solut. l. solutionez. ff. de dona. l. hoc iure. in. ꝗ. nō pōt. ff. de reg. iu. l. inuito.

¶ An bn̄ficio qd̄ habeo a te possum uti te inuito uide Bar. i. l. si post mortē. ꝗ. hii qui ff. de bo pos. contratabu.

¶ An bn̄ficiū concessum minori ualeat si interim efficiat maior. nō. C. in qui. cau. in inte. resti. non est neces. l. i. in glo fi & ibi Cy.

¶ An bn̄ficium collatum alicui acgrat illi anteq̄ i eius notitiā deueniat. ut bar. in. l. absenti. ff. d. do.

¶ Beneficiū uni datum intelligit etiā esse datuꝫ aliis similibus. no. in aut. ut li. ma. & aui. ꝗ. ad hec in glo. mulier. coll. viii.

¶ Bn̄ficium qnqꝫ appellat priuilegium in quo fit largissima interpretatio. licet a iure cōi exorbitet ut in. c. olim. tibi. de ꝓ. sig.

¶ In quo autem differunt bn̄ficium priuilegiū et rescriptū. uide in. l. i. ff. de consti. p̄nc. plene p do. Pau. de cas. in. l. qua tale. ff. solu. ma. & in. l. maritum. eo. ti.

¶ Beneficio debemus iuuari non decipi tex. in l. incōmodato ꝗ. sicut. ff. cōmo. c. i. de cōmoda.

¶ Beneficium uni concessum non debet in alterius p̄iudicium redundare. l. nec auus. C. de eman. libe. l. i. ꝗ. si quid a p̄ncipe. ff. ne qd in lo. pub. & l. impuberi. ff. de admi. tu. de ꝓto. sti. l. paulus.

¶ An bn̄ficiū exclusionis feminaꝝ concessuꝫ illis masculis p statutū extendat ad nepotes. Bar. i. l. libe. ff. de ꝓ. sig. in. iiii. coll.

¶ De bn̄ficio ordinis cessionis diuisionis & utilis actionis. nō. Bar. in. l. i. C. de trans.

¶ Beneficiū iuris nemini est auferēdum. ff. de re iudi. l. iiii. ꝗ. si quis condemnatum. C. de adulte. l. adulter. & xxviii. di. de his. & ibi Arch. in regula indultum. li. vi.

¶ Beneficia principū sunt late interpretanda. ii. q. iii. ꝗ. notandū de dona. cum dilectus. de ꝓ. sig. olim. de rescrip. cām q̄. ff. de consti. p̄nci. l. beneficium ubi uide.

¶ An ꝓ bn̄ficio recepto teneat quis gratias agere

benefacienti. s. Tho. secunda se. q̃ōe cvi. ar. iii. & iiii. ubi etiam uide quid debeatur bñfactori. & q̧ beneficii recompensatio ptinet ad tres uirtutes. ubi supra. ar. v.

¶ An benefaciens debeat subtrahere bñficia ingrato. s. Tho. scda se. q. cvii. ar. iiii.

¶ Beneficiũ est uirtus spualis. Idem scda se. q. xxxi. ar. iiii.

¶ Beneficiũ est cã dilectionis. idem secunda se. q. xxxii. ar. vi.

¶ An bñficium platonis de quo loqtur. l. assiduis C. qui pot. in pig. ha. habeat locũ in dote confessionata glo. in. d. l. assiduis.

¶ An bñficium transeat ad heredes. dic considerandã cãm bñficii an sit psonalis uł realis uł mixta. nō. doc. in. l. etiã. ff. so. ma. Bal. in. l. heredes. C. ad uelley. ubi uide.

Beneficium ecclesiasticũ

¶ Quod dicatur bñficium sufficiens puta si mandatur alicui pruideri de bñficio sufficienti. no. gl. de cleri. non resi. conquerente. de rescrip. cũ a deo in glo. ii. tex est melior qui sit in mundo in. c. ii. de sup. negli. pla. ubi illud dicit̃ beneficiũ sufficiens qd̃ pōt illa tria onera portare. de qbus ibi bōa glo. in. c. extirpãde. de pben. in. ꝟ. sufficiens. & gl. in. c. i. de insti. alia bona glo. xxi. q. i. clericus ab instanti. alia glo. de pben. ii. cui. li. vi. adde qd̃ dicaȝ ĩ. sub dictione dos.

¶ An bñficium dicatur habere quis p electo eo ipso q̧ possidens illud efficit̃ miles. glo. & doc. i. c. qualiter. & c. si. de cleri. non resi. vi. q. i. §. illud ubi glo. dicit q̧ sic.

¶ An & qñ p mortem bñficiati dicat̃ uacare uel non uacare bñficiũ nō. ď pben. dilecto. doc. in cle. i. de sup. negli. pla. doc. de consti. cum accessissent. de reb. eccle. non ali. cle. si una. ubi doc.

¶ An quis possit inhabilitari ad beneficia habẽda in uno loco & non in alio. nō. in cle. si quis suadente. de pe. in glo. ciuitatibus. q̃ dicit q̧ sic.

¶ An collatio beneficii censeatur esse ppetua. rō. glo. in c. si paup. de pben li. vi. glo. & doc. in. c. i. ď capel. mo. li. vi. ubi tex & glo. ď cleri. egro. c. pe. adde qd̃ nō. gl. vii. q. i. pastoral. q̃ dicit q̧ nec sub conditione nec ad tpus pōt dari beneficiũ. adde ď fil. pres. c. uenientes. de rescrip. li. gratiose. li. vi. in glo. i. Pau. in cle. i. § iii. de sup. negli. prela. adde ď accusa. si constiterit. de uiti. cum uenissent. de donatis pastoralis.

¶ Beneficiũ datur ppter officiũ. de rescrip. c. si. li. vi. de cle. non resi. relatum.

¶ An ordinarius uel executor habens pruidere ď beneficio tenetur exceptiones oppositas admittere. Inno. q̧ non. de despon. imp. ub. ad dissoluendaȝ quod procedit in mero executore. secus in executore dato ad pruidendũ alicui si ille erit idoneus uł aliĩ habebit cognitioneȝ de quo p Inno. in. c. ii. de praeb. glo. & doc. in cle. i. de offi. dele.

¶ An obtinens beneficium per metu alteri illatũ peccet. glo. i. q̃ōe. vi. si quis autem. dicit q̧ peccat mortaliter.

¶ An liceat in beneficiis dimisso maiori accipere minus. no. vii. q. i. mutatiões. sedi. dist. legimus. in li. ii. de mune. & ho. l. ut gradatim. & no. in. c. i. ď de non resi.

¶ An beneficiũ possit conferri absenti. dic q̧ sic. de rescrip. gratia. in. vi. de pben. si tibi. co. li. de pben accedens. & ibi glo.

¶ An beneficiũ collatũ absenti possit anteq̃ acceptet alteri conferri. dic q̧ non. adeo ut etiam post illius renuntiationeȝ non conualescit collatio sibi facta. Io. an. de pben. accedens.

¶ An ualeat collatio bñficii facta habẽti aliud beneficiũ. nō. doc. de pben. sup inordinata. de offic. dele. c. si. li. vi. & in cle. si. de offi. ordi.

¶ An appellatiõe beneficii simpliciter ueniat ecclesiasticũ. tex. uidet q̧ sic. in cle. qa contingit. §. tu autem. de reli. domi. ubi uide doc.

¶ An hñs amplum patrimoniũ unde bene posset uiuere possit sine peccato petere beneficiũ & recipere ac fructus illius & in suos usus conuertere. glo. q̧ nō. i. q. ii. clericos. & se. idem glo. xii. q. i. ex his. & c. illi autem ubi bona glo. De cuius intellectu uide Inno. Host. & doc. de preben. epus & nepos. plan. uices suas. c. iiii. ubi p Inno. xvi. q. i. c. ultimo. doc. de pben. tuis & p do. Abb. in. d. c. epus.

¶ An ptãs conferendi beneficia dependeat ab ordine uel iurisdictione. nō. Io. an. de elec. c̃q̃ li. vi. glo. & doc. de consue. c. cũ dilectus. de con. pben. quia diuersitatem glo. dicit q̧ est iurisdictionis. in. c. aq̃ de conse. eccle. uel alta. idem dicit nō. glo. xxiii. q. i. audiuimus. adde quod nō. Io. an. in. c. uerum. de fo. compe. sup glo. pe. & in. c. constitutus. de conces. pben.

¶ An beneficium ecclesiasticũ possit conferri clerico cõiugato. doc. q̧ non & si confetatur collatio est ipso iure nulla. i. ō. doc. in. c. diuersis fallaciis. ď cleri. cõiuga. & co. ti. Iohannes. nec ualet consuetudo in contrariũ tanq̃ irrationabilis. ut nō. doc. in. c. cum decorem. de ui. & ho. cleri.

¶ An conferens beneficium ecclesiasticũ indigno scienter sit ipso iur̃ priuatus ptãte conferendi. ore q̧ non. p. c. quia nõ nulli. de cler. non resi. in fi. ubi casus. contrariũ nõnt doc. in. c. graue. de pben.

¶ Quot requirantur in pmouendo ad bñficiũ. rõ. Io. an. in. c. si p clericis. de pben. li. vi. facit qd̃ habetur de insti. c. ii. de transac. ex litteris. Io. an. in regula prima li. vi. ppe finem glo.

¶ An beneficiuȝ simplex possit effici curatũ sine licentia diocesani. Host. & Io. an. tenent q̧ non. i. c. quia nõ nulli. de cleri. non resi.

¶ Que dicant maiora beneficia que minora & q̃ media. no. Io. an. de pben. maioribus.

¶ An ualeat collatio beneficii facta sub conditiõe si uacat. glo. q̧ sic. de elec. c. ii. li. vi. uide quod nō. glo. & Io. mo. in. c. si tibi absenti. de pben. eo. libro adde nō. i. regula act. legitimi. li. vi. in glo. si pple.

¶ Collatio beneficii facta illitterato uel mulieri est nulla. Inno. in. c. cum nostris. de conces. pben. uide. c. si. de eta. & quali.

¶ Collatio beneficii facta criminoso non tamen irregulari nō est nulla. sed uenit p sniam ãnullanda. i. m Compos. in. c. capitulũ. ď rescrip. allegat. c. inter dilectos. de exces. pla.

¶ Qñ collatio beneficii cassatur p sniam dicitur tale beneficiũ uacare de iure & de facto. sm doc. de conces. pben. cum nostris.

¶ An ualeat collatio bñficii facta contra consuetudinẽ ecclesie in qua est illud beneficiũ. uide qd̃ nō. de pben. cum in ecclesia. in glo. magna. li. vi.

¶ Si crimen est tale ꝓpter quod quis priuandus uenit beneficio an sufficiat ꝓnuntiare sup crimie ut intelligat priuatus beneficio·uide de for·cõpe· postulasti·

¶ An ꝓpter crimẽ uel infamiã ꝑcedentem possit quis a beneficio remoueri·Fred·de se·tenet ꝙ sic· consi·suo·xxiii·

¶ An in collatione beneficii ualeat appositio con ditionis si is cui confertur satis dederit se fuatuꝝ ecclesiam indemnem·Io·an·in regula actus legi timi·libro·vi·

¶ An in generali mandato facto ꝓcuratori ad ac ceptandu urrsiat beneficiũ curatũ·uide Io an·i c· accedens·de ꝑben·sup glo·fi·in cle·i·de cõcef·pre ben·in·ꝫ·acceptari·

¶ An appellatõe beneficii ueniant distributiones quotidiane·dic ꝙ non·de ꝑben·licet·de ma·super specula·de cle·nõ resi·c·i·li·vi·in glo·

¶ An in extiatione ualoris beneficii computent quotidiane distributiones·tractat Oldra·cõsilio suo cxvii·dñi de rota·decisione·cccccxxviii Io· an·in addi·Spe·de concef·preben·super ꝛica·tex· facit ꝙ sic·in c·fi·de rescrip li·vi·qui uult ꝙ ap pellatiõe fructuũ includant quotidiane distribu tões·optimus tex·in·c·fi·de cõcef·ꝑben li·vi·

¶ An appellatõe beneficii ueniant beneficia maio ra et dignitates·nõ de·ꝫ·signi·c·pe·de rescrip·si ꝓpter tua debita·ꝺ ꝑben c fi·ubi distinguit inter materiam fauorabilem et odiosam uide glo·in·c· i de re·ꝑmu li·vi Arch·de rescrip si eo tempore eo li·Inno et Host de ꝑben·cum olim·

¶ An appellatione beneficii comꝑhendatur pre benda·no in·c·fi·de ꝑben·glo·in clemen i·de cau· poss·ubi textus·de preben·c·cum in illis·li·vii· & ibi nota·

¶ An appelletione beneficii ueniat curatum·uide in locis pallegatis·ubi concluditur ꝙ sic ad idem glo·de rescrip·si eo tpe·li·vi·glo·in cle·audito·ꝺ rescrip·alia glo·in·c·i·de regu·iu li·vi·uide Lau·i extraua·execrabilis·in·ꝫ·ꝑsonatus·Io·xxii·adde tex·in cle·si romanus·de ꝑben·

¶ An appellatione beneficii ueniant hospitalia· glo·est in cle·p litteras·de ꝑben·etiam si talia ha beant ecclesias annexas & pcipiant decimas·de q̃ uide Pau·in cle·quia contingit de reli·domi·uide nõ·per Arch·in·c·eum qui·de eo qui mit·in poss li·vi·uide do·Car·flor·in cle·i·de seques·poss·& fruc·in·vii·q·

¶ An beneficiuꝫ collatum alicui p inferiorẽ epo licite posset retineri si non interuenit consensus uel confirmatio epi·Host ꝙ non·saltem in cura tis·de quo per eum·de insti·sup ꝛica de offi·Ar chi·cum satis·

¶ An substitutꝰ i bñficio eius qui iniuste priuatꝰ est p sniam iuste possideat·nõ·de concef ꝑben·c· i·p glo & doc·de accusa·ad petitionẽ·adde qđ dicã ĩ·sub dictione priuatio·

¶ Quis possit agere contra male institutũ in bñ ficio ut destituat·nõ·p Inno·& doc·de cõcef·pre ben·quia diuersitatem·

¶ Quid ueniat appellatione beneficii simplicis· uide de·ꝫ·sig·tua·& qđ nõ·Archi·xii·q·ii·aliena tiones·Genze·in extraua·execrabilis·Io xxii·

¶ An beneficium uacans de iure tantũ & non ꝺ facto possit conferri·doc·in·d·c·quia diuersitateꝫ & eo·ti·cuꝫ nostris·&·c·lrãs & uidet casus de ꝑ ben·licet ii libro·vi·nõ·in·c·cum in cũctis·in·ꝫ· liberam·de elec·

¶ An bñficia dimissa ab epo de iure cõi uacent in curia·glo·i cle·i·ut lite pen·de elec·cum in cũctis Arch·dicit ꝙ non·quia licet epus confirmet i cu ria non tñ uacant bñficia nisi post adeptã possessi oneꝫ quo tpe nisi ipe sit ꝑsonaliter in curia ñ cen sentur uacare ut ipe dicit·in·c·cõmissa·de elec·li· vi·quicquid tamen dicat curia seruat contrariuꝫ· adde de hoc cle·in plerisq·in fi·de elec·Io an in regula quod ob grãm·de regu·iuris·li·vi·

¶ An bñficium collatum alicui possit ex ingrati tudine reuocari·nõ·ꝺ exces·pla·grauem·ubi tex· faciunt nõ p doc de dona·c·ii·

¶ Quod dicat beneficiũ curatũ·Spe·ti·de le·ꝗ· uidendũ·ꝫ·sed querit·adde qđ habet in extraua· Io·xxii·q̃ incipit execrabilis·in fi·& qđ dicam·ĩ· sub dictione cura·

¶ An mutilatus uiciatus de iure cõi possit habeꝛ bñficium·nõ·de cle·egro·c·i·& isi·romana·tñ cu ria uidet de grã speciali cum talibus dispẽsare ꝙ possit hñe bñficium sine cura·ex quo uidet ꝙ de iure cõi non possunt hñe·

¶ Ad quem ptinet de iure cõi collatio bñficiorũ· nõ·de insti·c·i·li·vi·ne se·uacan·c·i li·vi·de elec· cum ecclesia·de concef·ꝑben·c·postulastis·tex·& glo·de regu·c·ulti·& est conclusio ꝙ de iure cõi spectat ad epum & capitulũ·& i glo·de rescrip· si ꝓ te li·vi·do Car·flor·in·d·c cũ ecclesia·tenet ꝙ ad epum de consilio capituli·uide de his q̃ fi· a prela·c·nouit·Quid autem sit qñ iure deuoluto epus confert beneficium an tunc faciat cum capi tulo·uidet tex ꝙ sic·in clem·i·in·ꝗ·abbate·& ibi doc de sta·mo·

¶ Quid autem si ad epum & capitulum ptinet cõiter collatio bñficioꝝ & epus uacanteꝫ ꝑbendã confert cum uno uel duobus de capitulo & totuꝫ aliud capitulum confert illam alteri·an aliqua ex his collationibus ualeat & que Fre·de se·consi· suo primo·tenet ꝙ neutra ualet·

¶ Qui stat p annuꝫ in excõicatione pdit bñficia sua·ut in·c·cum bone·de etat·& quali·adde quod dicam·ĩ·sub dictione excõicatio·

¶ An ualeat collatio bñficii facta excõmunicato uide nõ·de elec·cum in cunctis·de cle·excõi·mis· postulastis·adde quod dicam infra sub dictiõe ex cõmunicatus·

¶ An impetrans beneficium teneatur facere men tionem de gratia expectatiua quam habet uel de reseruatione que in eius fauorẽ facta ẽ·nõ·Io an· in regula ignorantia li·vi nõ·in cle·gratie·de re scrip·adde qđ dicam·ĩ·sub dictione rescriptũ·

¶ An post canonicam collationem uel institutio nem in beneficio liceat alicui ingredi possessioneꝫ ꝓpria auctoritate absq corpali inductione facta auctoritate collatoris·nõ·Dy·in regula prima li· vi Arch·de ꝑben·eum qui·li·vi·de elec·auaricie co·li·faciunt nõ·p glo·xxvii·q·ii·si quis despon satam·glo·et Inno de elec·transmissam·et ibi per do·Anto·de bu·Pau·in cle·ii·ꝺ eta·et qua·Arch· xvi·q·ii·in sũma·do Domi·de sanc ge·in·d c euꝫ qui·de ꝑben·li·vi·do·Pe·de anch·in·c·ꝓposuit·de concef·preben·

¶ Conferens beneficiũ ei quem scit non residere

uel ut pinguius beneficiũ recipiat peccat mortaliter. secundũ Host. de cleri. non resi. quia nonnulli et c. relatum.

¶ Collatio beneficiorum computatur inter fructus prelature. de ma. et obe. c. cum olim. in glo. magna. adde quod dicam. j. sub dictione fructus. et sub dictione patronus.

¶ Que dicatur cã bñficialis. uide nõ. in cle. dispendiosam. de iudi. ubi uide.

¶ An cã que agitur sup fructibus bñficii dicatur bñficialis. uide Io. an. in. c. i. de eo qui mit. in pos. li. vi. & de iudi. si annũ. eo li.

¶ Beneficium non dicitur uacare simpliciter per renuntiationẽ fictam animo pmutandi. nõ. de pben. cum secundum. de re. pmu. c. i. li. vi. ubi glo. & doctores.

¶ Adeptus bñficium p collusionẽ debet ab illo remoueri. de cri. fal. ad audientiã.

¶ Appellatõe bñficii in priuilegiis comphenditur curatũ & dignitas. glo. & Lap. in. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. de pben. dudũ. & c. is cui. eo. li. Inno. de pben. c. si. tex optimus. & ibi Io. an. de pben. si tibi concesso. li. vi.

¶ Non idoneus pmotus ad bñficium non propter hoc priuatur beneficio si sit habilis quo ad ordinis executionẽ. glo. in. ꝯ. suspenditur. de pben. graue.

¶ Quot requiruntur ut ex uno beneficio possint fieri duo. dic quatuor que ponit Hosti. & do. Ant. de bu. in. c. uacante. de pben. adde nõta eodem ti. c. maioribus.

¶ Quot modis dicatur uacare beneficium. nõ. Arch. & Io. an. de rescript. si propter. li. vi. de elec. ne circa. eo. li. ubi Arch. in. ꝯ. uacet. glo. de scisma c. i. li. vi. de pben. de multa.

¶ An ualeat collatio beneficii cui alius incumbit facta alicui illo primo incũbente non uocato. doc. in dicto. c. de multa. de pben. & in. c. licet epus. eo. ti. libro. vi. plene per do. Anto. de butri. in. c. cum nostris. de conces. preben. Compos. in. c. capitulum de rescrip. do. Domi. in. d. c. licet. qui querit quid in presentatione. & allegat do. de rota decisione. cccixi. que incipit nunquid patronus. Lap. in sua allegatione. cxxviii. de materia aliquid. in. c. dilectus de offi. lega.

¶ Quod dicatur bñficium manuale. nõ. Hosti. de ꝯ. sig. olim. in. ꝯ. manualia.

¶ An institutus & admissus p epum ad bñficium pot administrare anteq inducatur in possessionẽ corporalẽ. nõ. doc. in. c. eum qui. ꝯ. insup. de pben. li. vi. faciunt nõ. de elec. transmissa. Arch. xvi. q. ii. sup glo. ssime. in. iii. colum.

¶ Quid sit collatio beneficii & in quo differat a presentatione no. de pben. si tibi. li. vi. & in. c. cũ in illis. in. ꝯ. collationem. eo. libro. & de elec. statutum. eo. li.

¶ An bñficiatus contrahens mrimoniũ quod non tenet uel postea aliqua rõne dissoluitur recuperet bñficia sua. nõ. Io. an. in. c. i. de cleri. cõiug. Spe. eo. ti. in fi. glo. in cle. gracie. de rescrip. & uidetur esse conclusio quod non.

¶ In causis bñficialibus multa sunt specialia que colliguntur ex istis iuribus. de elec. c. i. & c. cupientes. & c. ut circa. & c. procurator. li. vi. de eo qui mit. in pos. cum qui. eo. li. in cle. dispendiosam. de iudic. in cle. i. de causa pos. & proprie. & in cle. i. de sequestr. pos. & fruc. & c. quis. de pben. li. vi.

¶ An habens potestatem conferendi possit aliis dare potestatẽ illam anteq beneficiũ uacet. dic quod non. de conces. pben. constitutus. nõ. glo. in clem. si. de elec.

¶ Quantũ tpus requiratur ut bñficium dicatur consuetũ regi p seculares uel regulares. nõ. in. c. cum de bñficio. de pben. li. vi.

¶ An beneficium consuetum regi per seculares possit conferri regularibus uel econuerso. nõ. glo. in cle. i. de sup. negli. pla. & ibi p do. Car. flo. qõe. xxi. faciunt que habent in. d. c. cum de bñficio. Fre. de se. consi. cxxxi. Host. in. c. possessiones. de rebus eccle. non alie.

¶ De modis acceptandi bñficium uacans habes in clem. cum ei. ꝯ. pe. de con. pben. De modis uero acceptandi bñficium uacaturũ not. Arch. in. c. ne captande. de conces. pben. li. vi. in glo. que incipit hec forma.

¶ An ad ualiditatem acceptatõis bñficii sit necessaria pñtia executoris cõiter tenetur quod nõ. ut in. c. i. & ii. de conces. pben. li. vi. glo. & doct. in. d. cle. i. ubi uide.

¶ An ualeat collatio beneficii facta pcuratori. & eius acceptatio. nõ. in. c. accedens. de pben. & in cle. i. de conces. pben. & in. c. penul. de pben. & ibi doc. ubi uide an requiratur quod pcurator habeat speciale mandatum. & dic quod sufficit mandatum ad acceptandum beneficiũ. & ibi nõ. glo. & doc. ubi etiam concluditur quod laicus pot esse pcurator ad beneficium acceptandum. ad quod facit. c. i. de pcu. libro. vi.

¶ An habens mandatum ad acceptandum beneficium possit acceptare dignitatem. uidetur quod nõ. c. i. & c. cum de non. & c. cum in illis. libro vi. contrarium est uerius per nõ. in. c. sedes. de rescrip. & hoc tenet Pau. & do. Car. flor. in. d. cle. i. ꝯ. pe. in ultima colũ.

¶ An sunt aliqua beneficia que non habent ordinem annexũ & que sunt illa. nõ. de elec. licet canõ. & c. cõmissa. li. vi. & in cle. ut hii qui. ꝯ. i. de eta. & quali. & ibi nõ. an epus possit statuere quod talia beneficia talem habeant ordinem annexũ. moder. ibi tenent quod sic.

¶ An habens beneficium curatũ & aliud postea obtinens sine dispensatione possit retinere primũ saltem rõne expensarum quas fecit circa illud. notat do. Car. flor. in clemen. i. d. offi. uica. in pma oppo. ubi concludit quod non. sed aliquas res beneficii potest retinere. uide ibi generaliter an & quãdo res beneficii possint pro expensis retineri. uide in. c. fi. de deposi.

¶ An ualeat collatio beneficii facta habenti pensionẽ in alio beneficio non facta mentione de pensione dic quod sic. doc. de rescript. postulasti. et. c. ad audientiam. el. ii. de pben. si motu proprio. li. vi. per Arch. Pau. et Genze. in clem. fi. de offi. ordi. ubi do. Car. q. ix. Idem dicunt doc. si haberet hospitale quod non consueuit conferri in titulum. iuxta clem. quia contingit. de reli. domi. Quid autem de habente prestimonia. nõ. Arch. de pben. non pot. li. vi. Host. et do. Car. flo. in. d. c. postulasti. et in d. clemen. fi. An autem appellatõe beneficii ueniãt prestimonia uel pensio. glo. quod sic. in cle. ii. de uita et ho. cleri.

¶ An appellatõe beneficii ueniat pensio·nõ·Guil· in cle·i·de sup·negli·pla·

¶ Collatio bñficii bz uim electionis et confirmationis·no·Inno·de cã pos·et ꝓprie·cum olim·nõ· de pben·cum in illis·li·vi·dictũ est Inno·in·c·i·đ concef pben·li·vi·

¶ An bñficiatus qui p tp̃us stetit in pacifica possessione sui bñficii teneatur docere de titulo suo glo·in regula prima·li·vi·

¶ An bñficia electi confirmati possunt ante cõsecrationẽ ipo consentiẽte cõferri·uide nõ·de elec·cum in cunctis·

¶ An inferior a papa possit cõmittere potestatẽ recipiendi resignationem beneficii & conferendi glo·in clemen·litteris·de proba·que uidetur dicere q̃ non·

¶ Quis põt inhabibtare quẽ ad bñficiũ recipiẽdũ Spe·ti·de le·ꝯ·sũpest·ꝓ·sed nũqd põt·glo in cle·ii·de ui·& ho·cle·in·ꝓ·inhabilis ubi tenet q̃ legatus & ep̃us·

¶ An appellatione beneficii ad cuiusuis ꝓuisionẽ seu collationẽ spectantis ueniat bñficiũ electiuũ·dic q̃ non·ut in·c·cum in illis·ꝯ·i·de pben·li·vi· & in cle·i·ꝯ·ad hoc·de pben·

¶ Quod dicatur beneficium electiuũ·notat do· Car·flo·in·đ·cle·i·ꝯ·ad hoc qui allegat glo·sing·i cle quia contingit·ꝯ·ut aũt·đ rel·domi·que uult q̃ beneficiũ electiuũ est qñ facta electiõe requirit confirmationẽ supioris·al secus·quod dictum est certe singulare·

¶ An sicut negligentia ep̃i deuoluitur collatio beneficii ad capitulum ita etiam deuoluatur ex delicto·dic q̃ non·nisi in certis casibus expressis sed ad papam·de elec·bone·el·i·ad finem·de concess· preben quia diuersitatem·ubi Inno & docto·de sup·negli·prela·c·i·libro·vi·ne sede uacan·c·i eo· libro·in clemen·i·ꝯ·abbate·đ sta·mo·uide notata de elec·cum in cunctis·ꝯ·fi·glo·& doc·in clemẽ· penul·de pben·

¶ Cõferens beneficium iure deuolutõis uidet̃ ꝓ ea uice conferre ꝓ iure ꝓprio·glo·est sin·in cle·ii· de bñficio·de pben·ubi de hoc·

¶ An sicut ex negligentia episcopi deuoluitur collatio beneficii ad capitulũ·de concef preben·c·ii· ita ex negligentia inferioris fiat deuolutio ad suũ capitulum·dic q̃ non·sed ad ep̃um·ut in cle·quia regulares·de sup·negli·prela·docto·in·c·ii·de concef preben·do·Car·flo·in clemen·si de bñficio·de preben·q·ix·

¶ An si ꝓuisio de beneficio ex negligentia inferioris deuoluatur ad supiorem habeat necesse superior illo modo ꝓuidere de beneficio quo habebat inferior puta si inferior habebat eliger̃ ita habeat supior uel possit libere conferre·docto·in·c· ne pro defectu·de elec·glo in dicta clemen·si de beneficio·bonus tex·in clemen·exiui·ꝯ·ceterum· de uerbo·sig·

¶ Licet ñ ualeat collatio beneficii facta sub conditione·de elec·c·ii·li·vi·de preben·si postquam· eodem li·ualet tamen acceptatio·do·de ro decisi· que incipit item si habens gratiam in forma dignũ·do Car·flo·in cle·i·ꝯ·secus·de concef·pben·q· vi·ubi uide·

¶ Que requirant̃ in litteris ad beneficia ad hoc ut in eis includant̃ dignitates·uide Lap·in·c·cum in illis·de pben·li·vi·

¶ An in considerando ualorẽ bñficii ueniant oblationes mortuoꝝ & alie minute obuentiones·glo·i cle·ii·de deci·in glo·i·facit q̃ sic·

¶ An in extimatoẽ ualoris bñficii sit habenda cõsideratio ad fructus minoris ualorꝫ in extimatiõe bonoꝝ maiorꝫ ualoris·uide Io·an·in·c·si pluribus· de pben·li·vi·

¶ An in considerando ualorẽ bñficii attendat̃ ualor monete tp̃e impetrationis uel uacatiõis·notat Pau·in cle·ii·de deci·Lap·de preben·si pluribus· libro·vi·Io·an·in additꝫ·Specu·de concef·preben· super ꝓica·

¶ An habens beneficium ab illo qui conferre nõ potuit cum bona conscientia administret·Inno·in c·pe·de sup·negli·pla·

¶ An impetranti uel expectanti bñficium possit ꝓuideri de bñficio spectãte ad collationẽ laici ex pape puilegio·Lap·in·c·ii·de pben·li·vi·& in·c· cum in ecclesia·eo·ti·& li·

¶ An uigore gracie facte de acceptando beneficia uacancia possit quis acceptare beneficiũ quod uacauit ante detam·nõ·de preben·si postquam·li· vi·in glo·iii·& penultima·alia glo·in clemen·i·de concef·pben·in·ꝓ·notitiam·alia in c·si capitulo·đ concef·preben·in·ꝓ·capitulo·li·vi·sed papa hodie prouidet quia dat gratiam ad beneficium·qđ tũc uacat uel ꝗprimuꝫ aliquod uacabit & sic tollitur difficultas·

¶ Offerens se & sua monasterio regulariũ si non ꝓfitet̃ non põt ecclesiasticũ bñficium qđ obtinet uide tex·de suc·ab intef·c·si·facit etiã·c·bñficiuꝫ & qđ ibi nõ de regula·li·vi·

¶ Si dispensat cum electo & confirmato ut usq ad annũ non teneatur consecrari an uacabũt eius bñficia de cursu temporis legalis uel expectabitur tp̃us dispensatõis·nõ·de elec·cum in cũctis·ꝯ·i·đ pben·c·de multa·

¶ Adeptus beneficium minus canonice non facit fructus suos·de iure pat·cum dilectus·in regula prima·li·vi·

¶ Quis ñ est priuãdus bñficio suo sine magna culpa·xvi q·i·inuentũ & qđ ibi nõ·glo·

¶ An recipiens beneficium ad quod cognoscit se non esse idoneum peccet·uidetur q̃ sic·de elec· innotuit·xxvii·qõe·vi·priusq̃·xlviii·dis·sicut· neophitus·

¶ An impetrans beneficium simpliciter possit obtinere beneficium cui sacer ordo est annexus de eo non facta mentione nec impetrante existente in illo ordine·glo·in·c·cum in illis·de prebẽ·libro vi·et ibi nõ·

¶ Quando beneficium dicatur debitum uel suũ nõ·docto·de concef·preben·c·i·li·vi·et in·c·si·eodem ti·et libro·

¶ An ep̃us qui contulit bñficiũ redeunti a studio putans ip̃m sufficient instructũ cum nõ sit possit postea ei illud bñficiuꝫ auferre·nõ·Io·an·in addi· Spe·de pben·sup ꝓica·

¶ Impetrans bñficium sibi conferri ab executor̃ non põt illud petere ab ordinario·doc·de concef· pben·c·i·li·vi·

¶ An in considerando ualorem bñficioꝝ impetratoꝝ detrahant̃ expense quas fecit impetrans sup illis beneficiis·uide Io·an·in addi·Spec·de cõcef

preben. super ꝑtica facit qd̄ nō. de uita et honest. cleri. qm̄. in glo. i.

¶ Pronuntians beneficiū alicuius esse intelligitur illud conferre. uide glo. & tex. in clemē. audi tor. de rescrip.

¶ An inequalitas ꝓbendaꝝ de iure ꝓcedat. glo. ꝙ non. de consti. cum. m. ubi etiā uidet glo. dicer cōtrariū. tex. & glo. & doc. de ma. & obe. statuimus glo. de consue. c. ii. li. vi. sup. ꝓ. meliores. alia glo. eit. vi. q. vii. in glo. i.

¶ An acceptatōe secundi bñficii curati uacet primū non curatū. glo. de elec. cum in cunctis.

¶ An consuetudine possit induci ꝙ unus teneat duo bñficia curata. uide Hosti. in. c. quia nōnulli. de cle. non resi.

¶ Non dicitur negligens in acceptando bñficiū si ista cā protestat ꝙ non acceptat illud sed aliud sibi magis congruens uolet acceptare. glo. in cle. si. de ꝓben. & ibi Pau.

¶ Que sunt bñficia de mensa et de nā ꝓpo. Inno. & doc. de reb. eccle. ñ alie. ut sup. glo. clem. i. de rescrip. tex. & glo. in. d. c. i. de sup. negli. ꝑla. glo. plene in cle. i. de exces. ꝑla.

¶ In collatōe beneficii ñ reqritur sollēnis cause cognitio. Inno. in. c. ꝓposuit. de conces. ꝓben. in. si. glo. ii. ubi uide.

¶ An appellatōe bñficii curati uel non curati de quo mandatur alicui ꝓuideri cōprehendat beneficiū ꝑsonale laicoꝝ. nō. de preben. c. ii. li. vi. idem si mandat ꝓuideri de bñficio ꝑtinente ad ꝑsentationē cuiuscūq. dictū est Lap. in. c. cum in illis. de preben. li. vi.

¶ An ualeat collatio bñficii facta ꝑ ordinariū in ꝑiudicium expectantis qui h3 certum tpus ad acceptandum & illo tpe durante fuit facta collatio ipo nolente uti sua litteris. Io. an. in. c. statutū. de ꝓben. li. vi.

¶ An ex traditōe possessiōis bñficii inducat̄ esua collatio. Io. an. in addi. Spe. d̄ insti. sup. ꝑtica. adde moder. de conces. ꝓben. in cle. i.

¶ Impetrās bñficiū deuolutū ad papā rōne unius qualitatis si in litteris dicit̄ alio modo deuolutū ñ ualent littere nec poterit illud bñficium obtinere. uide nō. in. c. cum nostris. de conces. ꝓben. ubi Inno. in addi. magna in ꝑn.

¶ Plura beneficia curata etiam debilia retineri non possunt etiam ex collatione episcopi etiā dispensantis nisi illa simul uniat. uide Cald. d̄ cōces. preben. cum nostris. Lau. in extraua execrabilis. adde quod dicam. ĩ. sub dictione pluralis. ubi de hoc tangitur.

¶ An ex acceptatione secunde prebende in eadem ecclesia ipo iure uacet prima glo. i. in clem. si de preben.

¶ An paria sunt bñficiū uacare in curia & pape esse refutatū. Fre. d. se. in tractatu ꝑmutationū. in q. i. Arch. de consue. c. si. li. vi.

¶ An fructus beneficii debeant equaliter diuidi inter rectorem & clericum habentem titulum in ecclesia. Pau. in clemen. dudum. de sepul. textua d̄ fili. presbite. proposuit. glo. lxxxiiii. dis. c. fi. in. ꝓ. propicius.

¶ Casus in quibus quis pōt hr̄e plura beneficia nō. glo. xxi. q. i. in summa glo. in. c. dudum. el. ii. d̄ elec. adde qd̄ dicam. ĩ. sub dictione pluralis.

¶ Assignare beneficium idem est quod conferre Inno. in. c. proposuit. de conces. prebē. tex. in. c. cū nostris. eo. ti.

¶ An impetranti beneficium possit conferri officium ecclesiasticū. Lau. in cle. i. de sup. negli. ꝑla. in. ꝓ. officio.

¶ An collatio beneficii facta per papam de qua prius concesserat gratiam expectatiuā non facta mentione de gratia ualeat. Io. an. in. c. si postq̄. de preben. li. vi.

¶ An ualeat collatio beneficii reseruati facta ꝑ papam nulla facta mentione in litteris de reseruatione. Fre. de senis in tractatu ꝑmutationū. q. iiii. nō. docto. de re iudi. cum ohm. & in. c. postulasti. de rescript.

¶ An ordinarius existens in curia romana possit conferre bñficia ꝑspectantia ad suā collationē. Io. an. in. c. si ap̄lica. de ꝓbē. li. vi. & ibi ꝑ Dñicū uidē nō. in. c. nouit. de offi. lega.

¶ An bñficiū dicat̄ uacare in curia si uacet ꝑ ꝓmotionē ibi factā. dixi aliqd. s. adde nō. ꝑ Io. an. de elec. inotuit.

¶ An ꝑ acceptatōnē beneficii simplicis reqrentis continuā residentiam uacet primū simile. uide Inno. in. c. cum nostris. de conces. ꝓben. in glo. credimus. & in. c. fi. de cler. ñ resi. ꝑ eundē in ii. magne glo. & glo. in cle. gracie. de rescrip. Lau. in extrauag. execrabil̄. in glo. magna circa ꝑn. adde qd̄ dicam. ĩ. sub dictione plural̄.

¶ An ualeat collatio facta ꝑ papam de prebende uacante que primo erat affecta ꝓ alio ex mādato ipius pape nulla facta mentione de tali mandato. Io. an. Arch. & Lapus in. c. si postquam. de ꝓben. libro vi. & ibi Dominicus. facit quod nō. eo. ti. & libro cum illis.

¶ An bñficiū rurale & sine cura & sine collegio quod uocatur canonica siue prioratus possit conferri puero. x. uł. xii. ānoꝝ. uide Io. an. de rescrip. si eo tempore. li. vi. Fre. de se. tenet ꝙ sic. cōsi. suo cxxvi. licet. Io. an. contra. in. d. c. si eo tempore.

¶ Collatio bñficii est actua extraiudicialis. uide nō. de elec. cum inter canonicos. in glo. sup. ꝓ. causa. tex. in. c. concertationi. de appel. li. vi. Inno. in c. cum olim. de elect. in glo. sup. ꝓ. causis. idem in c. cum olim. de cā pos. in ti. glo. i.

¶ An impetranti uel expectanti beneficiū possit prouideri de beneficio ꝑspectante ad collationē laici ex priuilegio pape. nō. in. c. ii. de ꝓben. li. vi. & in. c. cum in ecclesia. eo. ti. & li. ubi ꝑ Dñicū.

¶ In bñficialibus etiam ñ habēs mandatū poterit alteri acqrere. no. glo. in. c. ad aures. de rescrip. & eo. t. nōnulli. in glo. pe.

¶ Impetrans bñficiū certi ualoris si ualuerit minus pōt declarare uoluntatem suā ante uacationē nō. Pau. in cle. i. de conces. ꝓben. § i.

¶ Licet ante uacationem bñficii ñ possit concedi collatio seu electio actiua posset tñ cōcedi passiua glo. in cle. ii. de elec.

¶ Ordinarius pōt resistere executorē uolentem conferre bñficium non inclusū in grā. nō. Arch. in. c. si eo tpe. de rescrip. li. vi. adde qd̄ dicā. ĩ. sub dictione executor.

¶ Affectio bñficii non semꝑ facit ut sit debitum illi ꝓ quo afficit̄. glo. in. ꝓ. executorē. in clemē. i. de conces. ꝓben.

¶ Altaria duo dotata que non coferuntur in titulum sed assignãtur sacerdoti ꝑ sustentatiõe sua rõne alicuius obsequii ñ dicunt bñficia uacantia. Lau. in extrauz. suscepti. Io xxii.

¶ An bñficia de mensa uacent. glo. dicit ꝙ non. in cle i. de rescrip de ma uide plene glo. in cle. frequens. de excess. p̃la Inno & Host de reb. eccle. ñ alie. ut super. aliquid per Io. an. de constitutꝫ cum accessissent.

¶ An ex collatõe beneficii de mensa p̃iudicet p̃la to successori uolenti talẽ collationẽ reuocare. docdicunt ꝙ non. in cle. i. de rescrip.

¶ Sufficit impetranti bñficium facere mentionẽ de uacatõe ultimi possessoris licꝫ ñ habuerit canonicũ titulũ. uide moder. in repe. c. i. de re. ꝑmu. li. vi. ubi uide.

¶ An sicut bñficium sic pensio sup bñficio dicat uacare ꝑ uxoris acceptationẽ uel ꝑ exercitiũ alterius actus contrarii clericatui. uide doc. in clemẽ. i. de sup negli. p̃la.

¶ An & qñ uacent bñficia electi. glo. in cle i. ut lite pen. alia glo. in. c. gracia. de rescriptꝫ. libro. vi. Io. an. in addi. Spe. ti. de ac. et peti. §. sup petõibus bn̄fi. ubi uide.

¶ An beneficium nouiter creatum in quo nondũ est positus aliquis rector dicatur uacare. uide do. Ant. in clem. si. de rescrip. & ibi glo. & allega. Lap. xcv.

¶ Ex sola bñficii collatõe sine traditiõe possessio nis querit ius in re. uide Io an. in c. ꝓsuit ð offi. ordi. libro vi.

¶ An sola acceptatio bñficii uacantis facta per ipetrantẽ afficiat manus ordinarii collatoris. glo. in. c. i. de conces. preben. libro. vi. in. ꝟ. acceptaret ubi Io. an.

¶ An acceptans bñficium sibi ñ debitũ possit illo dimisso aliud acceptare. uide in. c. i. de conces. preben li. vi. in glo pe.

¶ An si beneficium habet duplicem curam sit in impetratione fienda mentio de utraqꝫ. notat in. c. cum in illis. de preben. libro vi. doc. tenent ꝙ sic. in cle. i. de p̃ben.

¶ An promissio beneficii uacantis ualeat & obliget ꝓmittentẽ. dic ꝙ sic. Io. an. in. c. detestanda. ð conces. p̃ben. li. vi. sup glo. ad p̃terita.

¶ Qñ dicat ordinarius scire uacationẽ bñficii ut sibi currat tp̃us statutũ ad conferenduz. nõ. Lau. ĩ cle. i. de sup. negli. p̃la.

¶ An beneficium conferri potest eo ip̃o ꝙ rector priuatus est propter crimen. Inno. in. c. qualiter. de accusatio.

¶ An bñficiũ manuale uacet post mortẽ cõcedentis. nõ. Pau. in cle. i. in. ꝟ. reuocatus de sup negli. p̃la ubi uide.

¶ Si impetro bñficium deuolutum ad papam respectu unius qualitatꝫ & in litteris dico illud alio mõ deuolutum non ualent littere nec uigore illaꝝ potero obtinere bñficiũ. uid. Inno. in c cũ nostris de conces. p̃ben. in addi. magna. in p̃n.

¶ Occasione solius infirmitatis nullus dꝫ priuari suo bñficio. vii. q i. ꝑsentiũ. uide in. c. i & ꝑ totum. de cle. egro uel debi.

¶ An titulus beneficii possit obtineri uigore arbitramẽti uel laudi. uide. ĵ. sub dictõe cõpromissũ.

¶ An ualeat impetratio bñficii facta a papa. licet impetrans ñ fecerit mentionẽ ꝙ collatio ꝑtineret ad eum. Io. an in regula. i. li. vi. Lap. de rescriptꝫ. cum aliq̃bus li. vi.

¶ Si papa scribit ꝑ uno & postea uacante bñficio confert alteri ñ facta mentione de p̃mo an ualeat collatio uide Io an. in c. si postq̃. de p̃ben. li. vi. Io. cal. in c. mandatũ. de rescrip adde qđ nõ. in c. pe. de p̃ben li. vi. ubi querit an si stante priori casu papa reuocat collationem debeat expectans primus obtinere.

¶ An minori. xxiiii annis possit conferri beneficium. glo. in. c. si eo tempore. de rescriptꝫ li. vi. doc. de preben. sup inordinata. Inno. in c. ex ratione. ð eta. & quali.

¶ An infanti uel muto possit conferri beneficiũ uide glo & Io mo in. c. si de iudi. libro vi. Io an. in. c. ii de conces. p̃ben. doctores in. c. dudum. de elec. el primo.

¶ Ante etatem ordinatus non põt hr̃e bñficium regrens illum ordinem anteq̃ ueniat ad illã etatẽ legitimã. glo. in. c. ei cui. de p̃ben. li. vi. doc. in cle. si de eta & quali.

¶ In bñficialibus nulla datur successio respectu tituli qa titulus totalr̃ ẽ extinguit ꝑ mortẽ. Lau. i extraua. sedes. in. ꝟ. uacantiũ.

¶ Duplex est forma uel stilus conferendi beneficia in curia. aut enim papa confert aut mandat conferri glo in. c. si soli. de cõces. preben. li. vi. & in cle i eo. ti.

¶ Collatio facta de bñficio ñ uacãte ñ ualet imo recipiens talem collationẽ scienter est puniendus ut nõ. doc. maxie Hosti. in. c. i. de conces p̃ben. ii. q. i. in primis. ubi uide.

¶ Habens potestatem conferendi beneficia sedi ap̃lice reseruata nõ poterit conferre beneficia uacantia in curia. fm do de rota. conclusione. xxvii. alias. xcviii. dicã. ĵ sub dictione legatus. ubi uide.

¶ Quando dicatur ꝑ acceptationem secundi beneficii uacare primum. intelligitur quando scd̃a acceptatio habuit effectũ. al' secus. ita dicit Ang. in. l. nihil §. sed cum filius. ff. de inofficꝫ. testamẽ. ꝑ illum tex.

¶ An quis sit habilis ad bñficia curata inspicitur tp̃us dete non tp̃us uacatõis. in. c. si eo tempoř. de rescrip. li. vi.

¶ Per acceptationem beneficii incompassibilis uidetur renunciatum gratie. tex. est in cleme. gratie. de rescrip.

¶ An annualia beneficia dicuntur ea quẽ singulis diebus dantur his qui intersunt diuinis officiis. secundũ glo. in. c. cum olim tibi. de ꝓbo. signi. de cleri ñ resi c. i. li. vi. uide cle. quia regulares. ð sup. negli. p̃la.

¶ Prelatus fraudulenter conferens bñficiuz qđ de iure conferre ñ põt teneť eidem aliud cõferre quod de iure põt. de p̃ben. inter cetera.

¶ Si conceditť priuilegiũ de ꝑcipiendis fructibus bñficioꝝ comp̃hendunť etiã maiora bñficia. de. ꝟ. signi. tua nobis.

¶ Hñs plura bñficia ñ excipit contra aliũ hñtem plura bñficia. c iii. de excep.

¶ Qui impetrat bñficium scd̃m an debeat facere mencionẽ de qualitatibꝫ primi. nõ. in cle. i. de preben. in glo uel alteri.

¶ An de modico beneficio facienda sit mentio in

litteris·nō· Inno·in·c·postulasti·de rescrip·et i·c· si motu ꝓprio·da pben·li·vi·Spe·ti·de le·§·uiden dum·ꝓ·nunc aliqua·

¶ Si petitur beneficium qualiter et qua actiona agatur·uide Specu·ti·de ac·seu peti·§·super actionibus·

¶ An et qñ in bñficio habeat locū optio·uide de consue·c·ulti·li·vi·ubi etiam ponit Io·an·nunqd in refutatis habeat locum optio·

¶ Adeptus bñficiū p collusioné dꝫ ab illo remoueri·de rescrip·ad audientiā·al·ii·

¶ Bñficium ecclesiasticū non pōt conferri excōicato et si conferatur ñ pōt illud licite retinare·e· postulasti·de cleri·exc·minis·ex dispensationa tñ solius pape pōt ratinere·

¶ Qñ agi pōt in modū actiona ut quis a bñficio remoueat uel qñ sit necessaria accusatio·uide de elec·querelam·

¶ Si bñficium uacans ꝓmittit p ordinarium ꝓmissio talis ñ ita afficit bñficiū quin teneat collatio alteri facta nō de conces·pben·nulla·

¶ An beneficiū uacans pōt tanq̄ ꝓprietas cōcedi·uide in·c·consultatōibus·de dona·

¶ An sit licitum resignare beneficiū ut alteri conferat·uide no·p glo·in·e·ex pte·de offi·dele·glo·i·q·i·ordinationes·

¶ Potestas conferēdi beneficia deuoluta ad episcopum ipo negligente non reuertitur ad capitulum sed ad ꝓximū supioré·de elec·cum in cūctis at ibi Inno·Host·et Io·an·uide nō·in·c·ii·de conces·preben·

¶ Retinens beneficia sine dispensatione quoꝝ alterū sufficit peccat mortaliter·nō·de elec·dudum in glo·pe·da pben·cum iam dudū·de rescrip·grā·li·vi·xxii·q·i·c·i·ubi Arch·

¶ An is cui interdicit beneficiū intelligit interdictū etiam officiū·uide·lxxxi·di·sacerdos·

¶ Beneficium creatum post datam litteraꝝ non pōt deberi impetranti·tex·et glo·in clemen·litteras·de rescrip·

¶ Beneficiū renuntiatū in curia p ꝓcuratorem uacat in curia·Archi·de pben·c·ii·li·vi et in cle·i·ut lita pen·in glo·in ꝓ·collato·

¶ Si papa non confert uacantia in curia infra mensem ordinarius pōt illa conferre de preben·statutum·li·vi·

¶ Si beneficium hñs in ecclesia sit cōtra ecclesiā priuandus est illo beneficio·nō·xcvi·di·impator in glo·beneficia·

¶ Beneficiū interdum exponit·i·fructus beneficii·de appel·puenit·

¶ Beneficia ecclesiastica non possunt retineri p coniugatum·de cler·cōiug·c·i·& p totum·Quid autem si uxor uel sponsa ante carnis copulam intrauit religioné·nunqd ille poterit recuperare beneficium quod ante obtinebat·Specu·ti·de cleri·coniug·in fine·

¶ An quis inuitus compelletur accipere beneficium·uide in·c·q̄ sit·de electōe·libro vi & in·l·si quemq̄·C·de epsco·& cleri·vili·qōe·i·in scriptura·ubi uide·

Benegesta

Benegesta puniunt si cōtra mādata fiunt·ff·de re milit·l·iii·§·in bello·C·de nego·gesti·l·ii·quia non sufficit bonum facere nisi etiam fiat bene·xvi·q·i·monachi a monasterio·uida glo·in·c·i·de collu·detegenda·

Benemeritus

Quis dicatur benameritus·nō·xii·q·ii·si quos de seruis·

Benignus Benignitas

¶ Benignitas cōmendatur·ff·de usu·l·in bone·

¶ An benignitas sit pars iustitie·s·Tho·scda sa·q·lxxx·ar·i·

¶ In dubio pfertur id quod benignius est·ff·da reb·dub·l·cum in testō·& ·l·quociens·eo·ti·ff·da regu·iu·l·semp in dubiis·

¶ Benignius·i·benigne·ff·d legi·l·benignius·ubi de hoc·

Beneplacitum

Quanto tempora illud durat dicatur quod conceditur ad alicuius beneplacitum & qñ expirat habetur de rescrip·si gratiose li·vi uida in·c·si delegatus·de offi dele·li·vi·uide consilium Bar·quod incipit in xpi nōie amen·dñs Sabinensi·& quod idem Bar·no·in·l·centesimis·§·si·ff·de uerbo obli·

Bestia

Quid compꝫhendat appellationa bestie·uide tex·& doctores in·l·i·§·bestias·ff·de postu·dic q appellatione bestie comprehenduntur pisces & uolucres·ff·de acqui·rerum do·l·i·

¶ Appellatōe bestie an cōpꝫhendat bestia mortua uide Bar·in·l·cum delansonis·ff·da fun·instruc·

¶ Bestia potius iudicant ex feritate q̄ abundeut·ff·de postu·l·i·§·bestias·ff si qua·pau·fe·dicat·l·i·§·in bestiis·ubi uide·

¶ Bestie create sunt a deo die·vi ut habetur genes·i·xxxv·di·sexto die ubi de hoc·

Biblioteca

Quid compꝫhendatur appellatione bibliothece·nō·tex·in·l·libroꝝ·§·sed si bibliothecā ff·de le·iii·

¶ Aliqñ sumit bibliotheca ꝓ armario i quo libri ponunt uel charte·ut·ff·de iun·instruc·l·quesitū·§·instructo·

¶ Bibliothecarius·i·cancellarius·lxiii·di·adrianus ubi de hoc uida·

Birorarius

Birorarius non debet dicere uel facere iniuriam·maxime clerico qñ ducit uel citat ipm·C·de epis·& cleri·l omes·§·si uero aptior·& ·§·se·& ibi ponitur pena contra facienti·

Bidellus

Si bidellus det librum alii q̄ famulo·scolaris & pdatur uel etiam si in scolis amittatur an teneatur·Bar·in·l·si quis uxori·§·apud labeonem·ff·de fur·ubi uide an bidellus teneat d custodia libroꝝ·adde·l·paruis·§·recipit·ff·nau·cau·sta·

¶ De bidello do·Azo·uide glo·in l·hac consultissima·C qui testa·fa·pos·

¶ An bidelli scolarū gaudeant eo priuilegio quo scolares·nō·glo·& doc·de loca·c·i·

Biduum

Quandoq̄ ponitur pro uno ff·de minori·l iii §·minore·ff·de·ꝓ·sig·l·cum bisextus·facit tex·ff·qñ appel·sit l·i·§·biduū·

Bigamus

Quot modis contrahitur bigamia·glo·& doc·i·c·sup o·de biga·Hosti·in summa de biga·§·quot sunt

spés bigamie·uide·xxvii·q·i·quotquot·

¶ Quis dicatur bigamus·uide·s·Tho·in·iiii·di·xxvii·q·iii·ar·vii·

¶ An ex actu meritorio possit quis incurrere bigamiã·s·Tho·in·iiii·di·xxvii·q·iii·ar·i·ꝙ sic·casus est singu·in·c·inter opa·de spon·doc·moder·in·c·nup·de biga·facit·xvi·di·acutius·facit quod nõ·in simili·in clemẽ·si furiosus de homic·ubi ex actu meritorio incurrit irregularitas·

¶ An corrumpens mulierem et postea contrahẽs matrimoniũ cum ea incurrat bigamiã·nõ·đ biga·debitum glo·si·plene p doc·in·c·fine·de cleri·cõiug·et in·c·i·de cleri·coniug·li·vi·ubi glo·et doc·gl·xxxii·di·nemo·do·Car·llo·in·c·tanca·qui fili·sint legi·in ulti·q·ubi concludit ꝙ nõ licet Host·tenet contrariũ et male in summa de bigamis·§·pe·ꝓsi·sexto queritur·et uide de hoc glo·xxx·q·v·qualis·

¶ An per ingressum religionis tollatur effectus bigamie·doc·ꝙ nõ·de biga·c·fi·faciũt nõ·de iudi·cum deputati·in glo·et de aposta·c·ii·in glo·

¶ An cum bigamis possit dispensari ut ꝓmoueantur·nõ glo·Inno·Host·et doc·de biga·c·ii·ubi cõcluditur ꝙ per epm non potest etiam in minoribus per papam sic etiam in maioribus·bona glo·xxxiiii·di·lector·Archi·i·c·i·de biga·li·vi·xxv·q·i·sunt quidã·in gl·uide·s·Tho·in·iiii·di·xxvii·q·iii·arti·iii·

¶ An bigamus si ordinet̃ de facto recipiat caracterem·glo·ꝙ sic·de biga·c·ii·hoc tenet Archi·in c·i·de biga·li·vi·sed tex·ibi uidetur esse incontrarium·uide·l·di·si quis uiduã·primũ tenet·s·Tho·in·iiii·di·xxvii·q·ulti·

¶ An bigamus qui non põt clericari possit saltem monachari·glo·xxxii·di·feriatim·facit de fili·pſbite·c·i·nõ·de regu·uenſens·de biga·nup·Io·an·i regula delictum·li·vi·in mercu·glo·lv·di·priscis nõt·in·c·ex tuarum·qui·cleri·uel uouen·Archi·lxxxiiii·di·quisquis·Pau·in clemen·ut hii qui de eta·et quali·

¶ An bigamus factus mõachus gaudeat ꝑuilegio clericali·dic ꝙ sic·ut nõ·de biga·c·i·li·vi·et in regula delictum·eo·li·

¶ An contrahens cum corrupta quam credebat uirginem possit dici bigamus·glo·ꝙ sic·xxxii·di·nemo de biga·super eo·ubi glo·et Io·an·et doctores et Arch·in·c·i·đ biga·libro vi·idem·xxxiiii·di·si cuius·

¶ An ille qui habuit uxorem suã ante baptismũ et aliam post sit censendus bigamus Hieronimus ꝙ non·Augustinus contra·cuius opinio uerior et approbata đ quo·xxvi·di·c·i·ii·et iii·et·xxxiiii·di·si quis uiduam·xxv·ii·q·iii·c·i·et·ii·Hosti·in summa·§·quot sunt·ꝓ·secundo·opinionẽ·s·Aug·tenet·s·Tho·in·iiii·di·xxvii·q·ulti·ubi etiã uide quis possit cum bigamo dispensare·

¶ An ex contractu matrimonii de facto et nõ de iure secuta carnali copula quis censeat̃ bigamus·nõ·glo·et doc·de biga·nup·

¶ Quare bigamus non põt ordinari·dic propter quatuor·primo ꝓpter sacramẽti defectũ·de biga·debitum·secundo ꝓpter ꝑrogatiuã ordinũ·xxvi·di·una tm·tercio ꝓpter pſumptionẽ incontinẽtie·lxxxii·di·ꝓposuisti·quarto ꝓpter uerecundiã·qa non põt esse exortator castitatis·qui tot coniugia frequentauit·ut in·d·c·una·ubi uide·

¶ Qui habuit plures concubinas simul uel successiue non est dicendus bigamus·notat̃ de biga·quia circa·

¶ Bigamus non est qui cum relicta alterius non tamen cognita contrahit·xxxiii·di·c·ultimo·de biga·debitum·

¶ Bigamus dicit̃ omnis qui post uotũ castitatis adulterat·xxvii·qõe·i·quotquot·adde ꝙ cum tali bene dispensat̃·de cleri·cõiug·c·sane·ii·de biga·c·penultimo·

¶ Bigamus non dicitur qui mortuo sponso sponsam eius ducit·quia nec illa dicitur uidua·xxvii·q·ii·quod aũt interrogasti·§·item si sponsa·

¶ An contrahens cum aliqua incognita a priori uiro sed uirginitatẽ retinẽte censeat̃ bigamus·dic ꝙ non·xxvii·q·ii·§·ecce·de biga·debitum·

¶ Bigamus de iure positiuo est irregularis non aũt de iure nãli·Arch·xxiii·di·lector·Io·an·in·c·sup eo·de bigamis·Inno·in·c·nisi cum pridem de renũc·sup ꝓ·irregularitas·uide·s·Tho·in·iiii·di·xxxvii·q·iii·ar·iii·

¶ An contrahens cum uirgine q̃ postea adulteratur posset dici bigamus·tex·& glo·xxxiii·di·fraternitatis·

¶ Contrahens cum uidua quam non cognoscit an dicatur bigamus·glo·de cleri·cõiug·c·i·li·vi·

¶ An ille qui uxorem suam adulterantem postea cognouit dicatur bigamus ad hoc ut nõ possit ordinari·glo·xxxiiii·di·si cuius alia·xxxiii·q·ii·placuit·i·di·ius naturale·ubi glo·& doctores·in·c·ii·de bigami·

¶ An dicatur bigamus ille q ad mandatũ iudicis cognouit uxorem adulteraꝫ·glo·& Arch·xxxiiii·di·si cuius·

¶ An dicatur bigamus contrahens matrimoniuꝫ cum uidua quod non tenuit·Archid·lxxxiiii·di·quisquis·

¶ An contrahens cum secunda ignorans impedimentũ dicat̃ bigamus·Arch·xxxiiii·di·cum cognoscamus·Io·an·in·c·nup·de bigamis·

¶ An ille qui habuit simul duas sponsas dicat̃ bigamus·Archi·xxxiiii·di·cum cognoscamus·glo·xxvii·q·i·quotquot·ubi uide·

¶ An ignoranter cognoscens adulteratã uxorem possit in susceptis ordinibus ministrare·Archid·xxxiiii·di·si cuius·

¶ An bigamus possit accusare clericũ coniugatuꝫ·glo·ii·q·vii·ipsi apostoli·

¶ An bigamus sit infamis·glo·& Archidia·vi·qõe·i·c·ii·

¶ An bigamus dicatur qui contraxit matrimonium de facto cum uidua quod non tenuit & postea contraxit ualide cum alia·Archi·xxxiii·di·cum cognoscamus·xxiii·di·christiano·Hosti·in summa·§·quot sunt·ꝓsi·quarto glo·xxvii·qõe·i·quotquot·

¶ Non debet quis reputari bigamus nisi i casibꝰ expssis a iure·Hosti·in summa de biga·circa finẽ ꝓ·scđo querit̃·

¶ Bigamus hodie est nudatus omni ꝑuilegio clericali & addictus foro seculari non obstante quacunq̃ consuetudine·casus est in c·i·de biga·li·vi·ubi hoc plene ꝓbatur·

¶ Maritus corrupte tanq̃ bigamus non potest

ꝑmoueri. sed si ipse sit corruptus & deceperit uirginem pōt promoueri. & que sit cā. uide glo. in. c. ii. de biga.

¶ Bigamū eligentes etiam scienter non priuant̄ ipo iure potestate eligendi. notat̄ de elec. cum in cunctis. §. fi.

¶ Qui ordinat bigamū ignoranter non est irregularis sed ordinatus sic. uid rōnē in. c. ii. d̄ biga. ubi plene de hoc.

Bis An binus actus inducat consuetudinē. nō. C. de epis. audi. l. iii. Cy. in. l. i. C. que sit lon. consue. adde quod dicam. ī. sub dictōe consuetudo ubi uide.

¶ Qn̄ idem ꝓbatur bis. uide. ff. ad exhib. l. iii. §. sciendū de reiu. spoli. solicite.

¶ Bis exponit̄ idest ꝑfecte. lxxxi. di. ꝑsbiter.

¶ Qui bis idem ꝓmittit n̄ tenet̄ nisi semel. ff. de ꝟ. ob. l. qui bis idem.

¶ Non iudicabit deus id ipsum bis. de pe. di. iii. sunt plures.

¶ An ꝓ eodem negocio quis cogatur bis iurare. no. xxii. q. viii. ut pridem.

¶ Qualiter intelligat̄ bina ꝓmissio eiusdem rei & qd operetur. nō. Bar. in. l. qui bis. ff. de. ꝟ. ob.

¶ Si fuerit aliquid ꝓmissum bis uel aliquis offensus bis an ꝑsumat̄ ꝓ eodem facto. nō. Bar. in. l. triticum. ff. de. ꝟbo. obliga. nō. C. de noua. l. fi. in glo. fi. in fine.

Bisantium Hoc uerbum ponitur de iureiurando. querelam. & ibi uide.

Bisextus An bisextus computetur in numero dierum & mensiū. nō. ff. de diuer. & temp. pre. l. ii. in glo. fi. uide plene de bisexto. ff. de uerbo. signifi. l. cum bisextus. in glo. & docto tangunt. ff. de minori. l. iii. §. minorem. in glo. bisexto. & de uerbo. sig. c. quesiuit. in glo. magna.

¶ Quādo occurrit bisextus. quot dies habet ille ānus. uide in iuribus preallegatis adde notata. lxi. di. c. ii. & de consue. di. v. quadragesima. do. Gas. de cal. in cōmento. c. si ꝓpter. de rescrip. li. vi.

Bladum Consiliū uolentibus portare bladum ne damnum incurrāt. ponit Bar. in. l. saluberrima. C. de lito & itiner. custo. libro. xii.

¶ An liceat forensi extrahere bladū de patria in qua est statutum ne bladum exportet̄. nō. C. que sit lon. cōsue. l. i. in fi. ubi Cy. uide Bar. in. l. pe. C. de naucle. li. xi. et nō. C. de edifi. priua. l. si quis in glo. ii. et ibi Cy.

¶ Circa ꝓhibitionē bladoꝝ uide Cy. in. l. cum ꝓponas. C. de nau. feno.

¶ An appellatōe bladi ueniat semē lini. uide Bar. in. l. triticū. ff. de. ꝟ. ob. uide etiam in. l. i. § eo tpe. ff. de aqua plu. ar.

Blandicie An blandicie ꝓmittant̄. uid̄ nō. ff. de inoffic. testamen. l. iiii. in glo. fi.

¶ Blandicie potentū reputant̄ mine. dicit glo. in l. i. C. si rec. ꝓuin.

¶ Si filius fuit blanditus patri ut aliqd sibi cōcederet talis concessio ueluti facta ꝓ metū reuocanda uenit. fm Inno. in. c. petitio. d̄ iureiurā. de quo multū dubito et credo ꝙ non sit ueꝝ. imo dicerē contra. ꝑ ea que nō. glo. et Bar. in. l. i. §. quo honorande. ff. qua. re. acti. non da.

¶ An liceat blandiri uel non. uide quod dixi sup sub dictione adulatio.

Blasphemia Quid sit blasphemia et in quo differt a maledicto et an sit iniuria. nō. Bar. in. l. item apud labeonem. §. ait pretor. et §. conuicium. ff. de iniuriis. Ange. in. l. quocies. § tantūdem. ff. de here. insti. adde. s. Tho. in iiii. dis. xiii. et secūda secūde. q. xiii. articulo. i.

¶ De penitentia iponenda blasphemantibus. nō. in. c. fi. de maledic.

¶ Si quis blasphemauerit in spūm sanctū non remittit et nec in hoc seculo nec in futuro Mathe. xii. c. xxv. di. qualis. de pe. di. i. § pena.

¶ Quid sit blasphemia. et an sit mortale peccatum uel ueniale. uide. s. Tho. scda se. q. xiii. ar. i. et in. iiii. di. xiii.

¶ Que sit pena fm ius ciuile blasphemantiū deū habetur in aut. ut non luxu. contra natu. §. et qm colla. vi. de iure canonico. habetur. xxii. q. i. si qs ꝑ capillū. de maledi. c. i. et. ii. xxiii. q. v. quid ergo de h° etiā de pe. di. iii. §. auctoritas. in tex. et glo.

¶ Blasphemia est filia ire et filia superbie. uide s. Tho. scda se. q. clviii. ar. vii.

Bonus Bona Bonum

Bone Bona intelliguntur deducto ere alieno. nō. ff. de iure do. l. mulier bōa in glo. in. ꝟ. alieno. ff. de coll. bo. l. ii. §. illud. & ff. de. ꝟ. sig. l. ꝑnceps bona. & ff. de. ꝟ. sig. l. subsignatum. §. bona. Bar. in. l. i. ff. de bo. ꝑ os.

¶ Quid ueniat appellatōe bonoꝝ. Bar. in. d. l. i. ff. de bo. pos. & in d. l. ꝑnceps. uide de consue. ex pte de testa. relatum.

¶ An appellatōe bonoꝝ ueniant tam mobilia q̄ imobilia. uide Bar. in. l. qntus. ff. de au. & ar. le. Io. an. post Host. in antiqua decretali. ad liberandā. de iude. sup. ꝟ. bona.

¶ An appellatione bonoꝝ ueniant nomina debitorum. no. in. l. a diuo pio. ff. de re iudica. glo. in aut. de non alie. §. i. colla. ii. & in. l. mouentiū. ff. de uerbo signi. Oldra. in questione ꝑ eum disputata. que incipit rex francie. Bar. in. l. pupillus. ff. de aucto. tuto. Io. an. de rebus eccles. non alienā. c. si. no. in. l. ii. ff. de sta. hom. ff. de pecu. legat. l. uxor. nō. in. l. si constante. §. ii. ff. solu. ma. & adde qd notat Bar. in. l. princeps bona. ff. de uerbo. sig. & in. l. seruus. §. fi. de lega. ii. & l. i. §. an bona. & l. non possunt. ff. de iure fis. & l. si peculium. ff. de pecul. lega.

¶ An appellatione bonorum contineantur bona commodata uel deposita. uide in. l. ii. §. eius. ff. de usuc. pro emp. in. l. a diuo pio. §. in uenditione. ff. de re iudica.

¶ An liceat cogere aliquem ad bonū. uide xxiii. q. v. unū. & xxiii. q. iiii. ꝑ totum.

¶ Bona dicuntur eo ꝙ beant. ff. de. ꝟ. sig. l. bonorum. Io. an. in addi. Spec. ti. de sen. excōi. §. fi. ꝟsi. septimo. c. i. & ii.

¶ An ānui reditus computant̄ inter bōa mobilia uel imobilia. nō. C. de sacrosane. eccle. l. iubemus. & in clemen. exiui. de uerbo. signi. Frede. de senis consilio. xix. uide quod dicam infra sub diction

nomē·quid de aliis iuribus incorporalibus·de qb⁹ Spec·ti·de resti·spoli·§·nunc dicamus·dic ue nō·in·c·ii·de rebus eccle·non alienan libro vi·& in clemen·i·de rebus eccle·non alienan·ubi do·Car·flor·qōe·ix·& duabus sequentibus·adde quod ha bet·in·l·uxore·§·concubine·& in·l·si chorus §·l·ff·de lega·iii·ff·de peculi·l·q̄ tuberionis·Spec·ti·de fructi·& intere·§·i·ṽsi·octauo queritur·& se quen·ubi Io·an·

¶ Non sufficit facere bonum nisi fiat bene hoc est debito modo·xi·qōe·iii·quid ergo·de confec·di·v·non oportet·xii·qōe·ii·quatuor·xvi·qōe·i·monachi a monasterio·adde quod dicaꝫ infra sub dictione deus·

¶ Bona uxoris non sunt capienda ꝓ delicto mariti·nō·Abb·in·c·ex litteris·de pigno·&·C·de p̄uile·fisi·l·i·ubi de hoc·

¶ Bona improprie dicunt̄ q̄ plus hn̄t incōmodi q̄ comodi·ff·d·ṽ·sig·l·subsignatū·§ bona·et·l·iii·in pn̄·ff·de bo·pos·

¶ Principiū malum plerūqꝫ hꝫ finem bonū·i·q·i·nunq̄ difficulter·tn̄ malū pncipiū hꝫ bonū exitu i·q·i·ꝑncipatus·

¶ Bona uita facit p̄latum et non p̄lationis digni tas·i·q·vii·non omnes·

¶ Q̄nqꝫ licet omittere bonū sed nunq̄ licet facere malum·xi·q·iii·quid mirū·

¶ Bona q̄ quis facere deliberat si illa facer̄ omit tit peccat·xvii·q·i·qui bona·

¶ Nullum bonū pot esse nisi sit uoluntariū·v·q·iii·p̄sens clericus·

¶ Bonū incassum agitur si ante tp̄us deserat̄·de pe·di·iii·incassum·

¶ Nil ꝓdest facere bona nisi mens prius a pecca to recocet̄·de pe·di·iii·nihil·

¶ Bonorum uirorum premia non in presenti uita sed in futura debemus inquirere·de peni·di·iii·cauendum·

¶ Maius bonum minori est preferendum·non econuerso·de confecra·dis·v·non mediocriter·ubi de hoc·

¶ Bonū semp facer̄ debemus ut nos diabolus occupatos inueniat·de conse·di·v·nunq̄·

¶ Per bonos & malos deus grām suam confert i·q·i·si fuerit·&·c·se·uide de hoc·

¶ Bonos homines quos diabolus proprie supe rare non potest infamat per alios·ii·qōe·iiii·babꝫ hoc ꝓprium·

¶ Bonis plerūqꝫ pmittit deus detrahi ne supbiāt i·q·i·sunt plurimi·

¶ Boni non debent malis detrahere nec ipsos ꝓsequi vi·q·i·quiescite·

¶ Bonoꝝ aduersitas & p̄secutio n̄ est eoꝝ repro batio sed delectatiōis & uirtutis ꝓbatio·vii·q·i·aduersitas·

¶ Boni malos tollerare debent·xxiii·qōe·iiii·c·ii·&·iii·

¶ Bonis non p̄iudicant aliena peccata·xxiii·qōe iiii·si quis a catholica·&·c·se·

¶ Boni non sunt deserendi ꝑpter malos sed potius mali tollerādi sunt ꝑpter bonos·xxiii·q·iiii·si magnū·&·c·constantius·

¶ Boni a malis in p̄senti uita non possunt superari·xlvi·di·q̄tumlibet·xxiii·q·iiii·arrogātia·&·c·

hec autem uita·

¶ Boni aduersitatibus & flagellis emendant̄ mali uero magis indurātur·xxiii·q·iii·nabugodonosor ubi uide·

¶ Bonū scienti & n̄ facieti illud malū ē·de pe·di·iiii·§·finis & di·ii·si enim·

¶ Boni q̄nqꝫ prosequūtur malos nō cā nocendi·sed ꝓficiendi·xxiii·q·iiii·nimirū·

¶ Boni malos ꝓsequūt̄ iuste·mali autēꝫ bonos in iuste·xxiii·q·iiii·si ecclesia·&·c·q̄ crudele·

¶ Bonus se corrumpit societate maloꝝ·xxiii·q·i·non turbatur·

¶ An interdictio bonorū facta a iudice extendat̄ ad bona extra territorium ius dicentis·nōt Bar·in·l·relegatoꝝ·§·interdicē·ff·d̄ inter·et rele·Bar·in·l·interdum·§·diui·ff·de publi·C·de sum trini·& fide catho·l·i·§·si·uide de foro compe·postu lasti·idem si publicātur bona alicuius·ut in dictis iuribus·

¶ Bona relicta sub appellatione rerum conti nent totam hereditatem·Bar·in·l·licet·C·de pac·ubi uide·

¶ Qui emit bona alicuius singulariter nō tenet̄ ad debita & credita·secus si uniuersaliter·dictuꝫ est Bar·in·l·si peculiū·ff·de pecu·

¶ An quis possit tm̄ crescere in malitia q̄tum in bonitate·uide·xlvii·di·omnes·in glo·ii·

¶ Que dicantur bona aduenticia que ꝓfectitia·& q̄ castrensia uel quasi·uid̄ in·l·cum oportet·C·de bo·q̄·libe·& in·l·i·ff·de coll bo·& in l·i·ff de castren·pecu·Spe·ti·de actore·§·i·ṽsi·sed quid si filiusfamil̄·

¶ Bona damnatoꝝ regulariter transeunt ad heredes in autꝫ·bona·C·de bo prescrip·fallit in casibus notatis in·c·felicis·de pe·li·vi·& de here·cū secundum·eo·li·

¶ An bona p̄lati defuncti sint ecclesie uel heredū uide de testa·cū in officiis·de offi·ordi·c·ii li·vi·& quod plene nō·ibi·

¶ Bona ecclesiaꝝ dicunt̄ paupeꝝ·xii·q·ii·aurū·et glo·de p̄scrip·nihil·

¶ Bono melius inueniri potest·ff·de uerbo·ob·l·ubi aūt·circa prin·ff·de furt·l·si fuus·§·q uero·

¶ Aliquid est bonū quod non est equū·nō·ff·de iusti·et iure·l·i·

¶ Quilibet p̄sumitur bonus·ff·qui satisda·cog·l·si uero·§·i glo xl·di·nō nos·ii·q·i·deus omnipo tens·Dy·in regula·semel·li·vi·et de p̄sump·c·fi·ii·q·vii·querendum glo·in c·i·de scruti·adde ff·de mānumis·testa·l·suos legauit·C·de inoffi·testa·l·omnimodo ff·de lega·ii·l·cum quidam·et·l cum pater·§ rogo nō·in l·si cui·§·i·ff de accu·in glo·nō·ff·de re nuli l non omnes·§·a barbaris in glo·bonus miles·ubi semel bonus semp p̄sumit̄ bonus in eodem genere boni·nō·in·d·regula semel·

¶ An de bono possit procedere maluꝫ·notatur de sum·trini c·i·in glo·uide nō·xxvii·qōe·i·nuptiarum·ubi uide·

¶ Presumendū est aliq̄d bonum eo qꝫ fit a bono xxxii·di·si quis·

¶ Quis dicit bonus ꝑpter grām eum habilitanteꝫ i·q·i·multe·in glo·ulti·

¶ An bonaꝫ damnati de crimine capitali applicen tur fisco·nō·C·si reus uel accusa·mor·fue·l·finali

in glo·i·Cy·plene in aut·bona·C·de bo·dam·Bar·in·l·i·ff·de bo·dam·uide que dixi sup proxime·

¶ An bona rei possint ante sententiam sequestrari uel desc ibi·Bar·in·l·post cõtractũ·ff·de dona·

¶ Bona aliquando amittunt ipso iure·aliquando per sniam propter delictuz·nõ·Bar·in·l·impator·de iure fiscĩ·

¶ Bona debent patefieri p sacramentũ uxoris uel feudatarii·ut no·C·qñ & qui·quar·ps debet·l·ii·in glo·iurata·li·x·

¶ Si bona defuncti uenduntur qui debeant citari & qualiter·nõ·ff·ex quibus cau·in posses·ea·l·si domini·&·ff·de bono·auct·iudi·possi·si seruus·in fine·ubi uide·

¶ Quando testator prohibet ne plus peti possit in bonis uel de bonis aut super bonis·uide Bar·in l·ut iurisiurandi·§·si liberi ff·de bo liber Bal·in l·liberti liberteq·C·eodez·& quod idem Bal·nõ·in·l·i·C·de his·que pe·no·ubi singulariter dicit q qñ testator legat aliquid dicendo de bonis suis q etiam non confecto inuentario non tenetur heres ultra uires hereditatis·pro quo bene facit·l·serui electione·§·fi·ff·de le·i·qd est bene notandũ·mõ tamen alique lecture dñi Bal ñ habent hoc dictũ sed reperi·

¶ De bonis defũcti ñ dicunt esse ea q̃ ueniũt post mortẽ eius licet de rebus defũcti ueniant·ut·l·ti eius rogatus·ff ad trebel·ubi uide an talia dicant esse bona hereditatis·

¶ Res dicitur esse de bonis nostris quociens aduersus petentem exceptionem & possidentez actionem habemus·l·statuas·&·l·rem in bonis ff·de acqui·re·do·

¶ Qualiter intelligatur & quid operetur concessio facta de bonis presentibus & de bonis futuris uel de bonis simpliciter·uide pulcre Ang in cõsi·suo quod incipit·uisis instrumentum nuo·clxxxi·ubi de hoc·

¶ Bonoꝝ possessiones q̃ tribuũt ius & q̃ possunt delegari·nõ·ff·de offi·eius cui man·est iurisdic·l·cognitio·in glo·in ꝯ·ut possessio·uide·l·i·in gl·ii·ff·de iurisdict·om·iudi·uide plene in·l·fi·C·unde legiti·& ibi Cy·& in·l·qui se patris·in·ii·q·ad fi·C·unde liberi·

¶ Infra quantum tempus peti debeat talis bonorũ possessio·nõ·ff de minori·l sed si filius·i glo·i·

¶ Qñ petant·uide in·l·li·C·qui admit·ad bo·pos·in glo·testõ·

¶ An tales bonoꝝ possessiones transmittantur ad heredes·nõ·ff·de inoffi·testa·l·postumus·§ si·in glo·fi·nõ·C·qui admit·ad bono·pos·l·emãcipata·& in·l una C·de his qui ante aper·tabu·ubi Cy·in·iiĩ qõe·

¶ In quo differt a bonoꝝ possessione·nõ·C·de bo·auc·iu·pos·l·cum pponas in glo·bonoꝝ·

¶ Talis bonoꝝ possessio si sit petita pendente conditione quid iuris tribuat·no·C·de inoffi·testa·l·filius matrẽ·in glo·iiii·& ibi Cy·q·ii·

¶ An possit peti p pcuratorẽ gñalem·nõ·C·man·l·si maritus·in glo·ii·ff·de bo·pos·l·bona·§·acquirere·& ibi Bar·

¶ Que dicatur bonorum possessio decretalis & que edictalis·nõ·ff·de bo pos·l·i·in glo·datam·& in·l·bona·§·a municipibus·uidi nõ·insti·de bono·posses·in glo·pponenda·

¶ An in tali bonorũ possessione debeat dari libellus & pars citari·nõ·ff·de bono·pos·l·bona·§·pe·& ibi Bar·

¶ Bonoꝝ possessio hz utilem actionẽ ubi heres hz directam·nõ·ff·de re iudica·l·ptor bonoꝝ·

¶ Bonorum possessio contra tabulas non habet locum donec possit intentari secundum tabulas·ut·l·ii·§·expectandi·ff·de bono·posses·secundum tabulas·

¶ Bonorum possessio contra tabulas non datur nisi ex testamento potuerit adiri hereditas·ut·l·q uulgo·ff·de contra·tabu·quod sane itellige nisi impediretur aditio pter uentris pendentiã·ut·l·illud·ff·de contra·tab

¶ Bonoꝝ possessio contra tabulas qñq datur ad declarandum testm̃ nullum quale est testm̃ i quo filius in ptãte ẽ pteritus contra qd põt intentari contra tabulas·de quo uide moder·& maxĩe do·Io·de imo·in·l·si filius qui in potestate·ff·de libe·& postu·

¶ Quandoq secundũ tabulas conuertitur in contra tabulas·ut in·l·ii·§·si sub ea conditione·ff·de contra·tabu qñq econtra·ut nõ·in·l·uentre·ff·de acqui·here·

¶ Quid iur tribuat heredi scripto sub conditõe bonoꝝ possessio·uide in·l·si quis instituatur·ff·de here·insti·

¶ An agnita bonoꝝ possessione unde liberi possit agnosci bonoꝝ possessio unde cognati p alium uolentez pbare illum primũ non esse filiũ·Bar·in·l·iiii ff·de bo·pos·

¶ Bonorum possessio acquiritur inuito per seruum uel per filium·ut l·iii·§·inuito·ff·de bono·possessio·

¶ In bonoꝝ possessione cõtra tabulas sufficit sola agnitio ut testm̃ rumpat·uide·l·illud·in pn·ff·de bo·pos·contra tab·

¶ An bõa fides presumatur sine titulo uide Bar·in·l·celsus ff·de usucapio·dicam infra sub dictione fides·

¶ An bona fides psumatur ex cursu tẽporis·uide Bar·in·l·ii·C·unde ui·Inno·in·c·ii·de restitutiõe in integrum·

¶ Aliq bonus dormitat homerus ut est glo·in l·recusari·& nõ·in·l·clodius ff de acqui·here gl·in c·si quis cum nouerca xxxii·q·vii·

¶ Tutius est paucos bonos q̃ multos malos hr̃e ministros·in c·pe·de eta & quali·

¶ Si habes bonũ pter me equũ est etiã ut habeam pter te·nõ·in·l·metũ·§ sed licet·ff·q me·cã in glo sup ꝯ·ope·

¶ Quid sit bonũ melius optimũ·nõ·C·qñ & qui·quar·pars debe·l·i·in glo·fi·li·x·adde·ff·de mino·l·quod si minor·ff·de pigno·l·fideiussor·§·i·C·de usu·l·i·

¶ Bonũ est eligendum et malum fugiendum·nõ·ff·de iure fis·l·nõ intelligit·§·si quis palam·i glo·i·& ibi Bar·

¶ Ad bonũ aliqñ quis compellit·dixi·s·adde nõ·de uita & ho cleri·clerici·

¶ Bona mortificata supueniente caritate reuiuiscunt de pe·di·iii·si fides·in glo·ii·

¶ Bonoꝝ omniũ emptor loco heredis est·iõ sicut

heres non usucapet ita nec ipse·nō·glo·ii·de usuc· pro emp·l·i·

¶ Bonorum omnium emptor sicut heres potest conueniri·ut·l·nō intelligitur·§·cum ex causa ff· de iure fisci·

¶ Bona uxoris non debent capi per creditorē mariti·ita nō·Abb·in·c·ex litteris·de pigno·facit·l·fi·C·de pri·fis·

¶ Bona sua simpliciter obligans intelligitur obligare presentia & futura·sed si primo debitor aliquam rem suam specialiter obligat et deinde omnia bona q̄diu potest creditor de speciali pignore satisfacere sibi non debet ponere manum ad alia· Specu·ti·de obligat·et solutio·§·i·ꝟsi omnia·eorum bona·

¶ Bonuz aliq̄n dimittitur ꝓpter obedientiā·glo·nō·et ibi uide concor·in·c·ne dei·de simo·in glo·ultima·

¶ Ex bono quandoq̄ sequitur malum et econuerso·nō·in·c·i·de sum·trini·in glo·xxvii·q̄oe·i· nuptiarum·

¶ Oportet facere bonum nec sufficit abstinere a malo·in cle·cupientes·de pe·

¶ Bonus uir intelligitur seu debet esse iudex·ff· de uerbo·obliga·l·continuus·§·cum ita·ff·pro socio·l·in proposita·nō·de loca·potuit·Specu·ti·de arbitris·§·i·ꝟsi·si quis·glo·in·c·statutum·de rescrip·libro vi·in·§·i·et glo·in·c·si clericus·de preben·libro vi·

¶ Quando res dicatur esse in bonis uide glo·in l·damni·in pri·ff·de dam·infec·glo·in·l·rem in bonis·ff·de acq·i e·do·

¶ Pona sequitur ꝑsonā unde cui cōmitto me uideor etiam cōmittere mea·tex·& glo·ff·de adop·l·ii·in aut·de mona·§·illud·

¶ Quot modis dicatur res in bonis nullius ff· de re·diui·l·i·glo·insti·de re·diui·§·fere·ꝟsi·item nullius·

¶ Differentiā q̄n bona ꝓferunt a contrahentibꝰ uel a testatore uel a lege·uide Bar·in·l·iii·in pri· ff·de bono pos·plenius in·l·si quis seruuz·§·fi·ff· de legat·ii·

¶ Bonoꝝ possessio non agnita non transmittit·ff· de inoffi·testa·l·quēadmodū·in glo·

¶ Bonum habet rationem cause finalis et illud omnia appetunt·s·Tho·in prima·pte·q·vi·arti·i· et·q·v·ar·iiii·

¶ Bonū distinguitur inter utile delectabile et honestū·s·Tho·ubi·s·q·v·ar·vi·et i secdo di·xxvii· et di·xxxiii·ar·v·

¶ Bonu est causa mali·s·Tho·in prima parte·q̄oe xlix·ar·i·et in·q de malo·q·i arti·iii et in secudo q·xxxiii·ar·iii·

¶ Facere bonū est pars iustitie·secunda secunde· q·lxxix·ar·i·

¶ Soli deo cōuenit esse summū bonū·idē in p̄ma pte·q·vi·ar·i·et·iii·et in su·cōtra·gen·q·xxxvi· et·q·xxxix·ubi uide·

¶ Q̄n bona ecclesiastica possunt reponi in thesauris & q̄n non·uide per eundem secunda secunde· q·clxxxv·ar·v·ubi etiam uide q̄n possit dari consanguineis & q̄n non·

¶ Bonū priuatum est prius q̄ cōmune·s·Tho·in quarto·di·ii·ar·vi·

¶ Quare bōa temporalia minus dantur melioribꝰ idem in·iiii·di·xlvi·ar·xiii·

¶ Bonitate ꝓpria nō sunt omnia bona·idē in p̄ma pte·q·vi·ar·iiii·ubi uide·

¶ Ut aliq̄d sit bonū oportet q̄ multa cōtineat·s· Tho·in·iii·di·xlix·

Bononia Est d̄ patrimonio ecclesie romane·nō·glo·in prohemio ff· §·hec autem·Spe·ti·d̄ rescrip·presenta·§·fi·ꝟsi· item quod obiectum·Inno·& Io·an·d̄ reli·domi· cum uenerabilis·Bal·x·coll·i ti·de feu·marchi & in·c·i·quē ad·feu·su·acqui·c·i·adde nō·de ꝑscrip· si diligenti·

¶ De archidiacono bononiensi nō·glo·in·c·finali de offic· ordina·& in clemen·ii·de magi·Archi· in·c·finali·de rescrip·libro vi·ubi dicit archidiaconatui bononie concessum est priuilegium non residentie·

¶ Bononienses bene sciunt facere honorem de uerbis·dicit glo in·l·si uero non remunerandi·in §·cum quidam·ff·man·adde que dicam infra sub dictione cōmendare·

¶ Studiū bononie legalis iuris obtinet monarchatum·dicit glo·C·de studi·liberali·ur·Ro·sup ꝓica li·xi ubi uide·

¶ Bononienses aliud habēt in corde aliud i ore· & sunt optimi simulatores·glo·in·l·obseruanduz· ff·de offi·psi·

¶ De ethimologia huius uocabuli bononia & q̄n illa ciuitas incepit habere p̄uilegiū studii·nō·glo· in cle·i·de magi·in glo bononia·& in·d ꝓica·C· de studi libe·ur·Ro li·xi·

Bos Continetur appellatōe armentoꝝ nō iumentoꝝ·ff·de·ꝟ·signi·l·boues·ff·de edili·edic·l·ediles·§·iumentoꝝ·ubi de hoc·

¶ Bos aliq̄n exponit ꝑ boue femina·i·uacca·ff· de edili·edic·l si bos·

¶ Deo non est cura de bobus·ad corinth·ix & xv·q·i·§·ex eo·

¶ Cum boue & asino nō est arandum hoc est homines diuerse ꝓfessionis non sunt in uno officio associandi·ita exponit·xvi·q·vii·noua actōe·nō· de elec·cum causam·

¶ De laborantibus in gentibus boues alternis uicibus ad laborandum si unus perit cuius periculo pereat·uide in·l·si ut certo·§·nunc uidendum·ff· cōmoda·& insti loca·§·i·uide in·l·si gratuita·§·si cum unū·ff·locati·

Bottinum Quando res uadunt in t armigeros ad bottinū an ꝑ ducem belli diuidi debeāt dic q̄ sic·p·l pe·§·i· de dona·dixi legendo in·l·i·ff de acq·pos·

Brachium Brachium seculare quandoq̄ a clericis inuocatu· de quo in·l·ii quis in hoc genus·de episco·et clericis·et in·l episcopale·et in aut·si quis litigantiū C·de epis·audi·

¶ An brachium seculare possit inuocari tam per delegatum q̄ per ordinariū·nō·Inno·de offi·dele· significasti Inno·et Io·an·de offi·ordi·c·i·ubi plene·de sta·regu·c·i·li·vi·de heret·ut officiū·codē libro·ubi uide·

Brauium An in equis currentibus ad brauiū prius equus ueniēs ad terminū debeat habere brauium licet equi incessor prius ceciderit·Bar·in·l·i·§·quesitum·ff·d̄

aqua quoti·et esti·idem Bar·in·l·si·ff·de conditi· et demon·et·l·item acquirimus·ff·de acq·pos·

¶ An datio istorum brauiorum alicui ciuitati p aliam sicut fit i tuscia·arguat subiectioné dantis ad eam cui datur·uide do·Anto·de bu·in repetiti·c·si·de cā pos·et prie·

¶ Quid iuris ubi plures equi simul concurrunt ad brauium·uide docto·in pemio·ff·§·discipulis adde quod nō·Ange·in·l·eum qui nouissimus·ff·ad trebel·

¶ Currens ad brauium licet legitime impeditus non potuerit esse primus non tamen habebit brauiū·Bal·in·l·ii·C·de dona ante nup·quod ego ass limitaui padue sed poterit habere regressum cōtra impedienté uel debz sibi succurri·ar·l·si·§·plane ff·d eo p qué fac·erit·facit glo·in·l·inde neracius §·i·ff·ad·l·acq·

Breuer Breuiter

Breue tempus multis modis intelligitur·no·de etati·et qualiti·preterea·in prin·glo·ii·

¶ De breuitate uide Io an·de peni·et remiss·significauit·de testamen·si pater·libro vi·super glo·i·et de his que fiunt a prela·pastoralis·super·p·breuiter·

¶ Quod sit breue tpus relinqt arbitrio iudicis·de dilati·c·i·in glo·magna·

¶ Que dicant breues cause·glo·de re·iu·c·ulti·li·vi·in auti·nisi breuiores·C·d sen·ex pi·reci·ube p glo·et doc·

¶ In breuibus causis non fit litis contesta·Speeti·de aduocati·§·ii·psi·quid de breuibus·adde q in breuibus causis si iudex sit notarius ipe scribet acta et sententiam suam et datur fides·bar·in·l·iubemus·§·sane·C·de sa·san·eccle·

¶ Item in talibus causis sufficit unus testis idoneus ad plená pbationé·ut est de mēte Bar·in·l·de minore·§·tormenta ff·de questio·

¶ Breue impedimentū non nocet ff·de arbi·l·si qua·ff·de iudi·l·si longius·

¶ Quod in breui faciendū est habetur p facto·ut ff·de fun·do·l·si fundū·in fi·bene facit·l·pe·ff·de testa·mili·

¶ Gaudet breuitate moder·ff·q me·cā·l·i·i·gl·i·C·de appel·l·ampliore·§·in refutacoris·l·fi·C·de donatio·

¶ Breuiter et effectualiter loqui debemus·ut·l·fi·C·de pci·impa·offe·lacir·l·fi·C·qui admitti·ad bono·pos·facit·l·proxime ff·de his que in testa·dele·facit textus in·c·cum dilectus·de causa pos·et proprie·

¶ Quid sit breue testatum et qualiter intelligatur·uide doctores·x·colla·de feu·guar·§·i·& de contro·inuesti·in euidentia·& qd sit inuesti·§·i·

¶ An breue testatum possit reprobari per sigillum domini & qualiter probetur·uide doctores in·c·i·qui teste·sint neces·ad pba·noue·inuesti·

¶ An sit necesse q breue testatum inuestiture sit roboratum a paribus curie·uide in dicto·c·i·qui teste·sint neces·& quid sit inuesti·in pn·

Britania

De britania habetur métio·xxi di·de libellis·i suprascriptione &·c accedens·el·ii·ut lite non contesta·iii·q·vi·hoc quippe·de foro compe·ex tenore·uid in historia beati Eleutherii pape & martiris·

¶ Quis sit metropolitanus in britania habetur i d·c·hoc quippe·iii·q·vi·de quo uide cōtrouersiam in concilio basilee qñ archiepus turoneñ·dicebat se metropolitanū·

¶ Britania maior est insula que uocatur anglia·xxv·q·ii·in galliam·ubi glo·

¶ Hec natio britanica que uocatur anglia abundat diuitiis·lvi·di·si gens·

¶ Huic nationi fuit olim concessum ut contraherentur matrimonia in quarto gradu·xxxv·qōe·si·quedam lex·

Bubulcus

Est qui cum bubus arat uel qui boues aratro pascit·ut·ff·d fun·instruc·l·cū delanionis·§·de bubulco & ibi nō·tarde uenere bubulci·nō Hostien·de accu·ad petitionem·in glo·super uerbo non ualebat·ubi uide·

Bucellarius

Quandoq sumitur p quadam genere latronū ut·C·ad·l·iul·de ui publi·uel pri·l·fi·aliter sumit in·l·ii·C·de ero·mili·anno·li·xii·

Bucella

Melior est bucella panis cum gaudio q tota domꝰ repleta uictimis cum iurgio glo·in auti·de coll·circa medium que incipit·unde salamon·

¶ De hac dictōe uide in·l·i·C·de ero·mili·āno·libro·xii·

Bulla Bullarius

Qualis debeat esse bullarius pape & quid debeat continere & qualiter fiat collatio bullarum·uide Spe·de rescrip·presenta·§·i·in principio·adde nōta per Io·an & decto·super data·li·vi·adde quod dicam·i·sub dictione papa & sigillum·

¶ Quis non debet bullari in fronte·ut·C·de pe·l·si qs in metallo·uide de crimi·fal·ad audientiā·

Burgus

Quid sit burgus·nōt·Bar·in·l·si heres·§·uicis·ff·de lega·i·& quid sint suburbia & quid ueniat appellatione suburbiorum·uide in·l·cetera·§·hoc senatus·ff·de lega·i·adde nō·in·c·si ciuitas·de sen·exc·li·vi·& quod dicam infra sub dictione ciuitas·

Bustum

Dicitur cum res est exusta xxiii·q·viii·conuenior·in gl·super uerbo busta·

c

Adauer An cadauer delinquentis possit suspendi ubi delinquens uiuus ueniret suspendendus nō. i l. i. ff. de fur. ubi uide d materia.
¶ An ubi reperit cadauer ibi presumatur qs mortuus adeo q uilla illa denunciare tenetur ex forma statuti. uide bal in l. iii. ff. de offi prefec. ur.
¶ An cadauera mortuorū possunt de uno loco ad aliuz portari tex in l. i. C. de reli. et sump fu. et qd dicunt moder. in l. apud iulianum. §. i. ff. de le. i.

Cadere An itelligatur ipso iure uel per sententiam nō. bal in auten. qui res C. de sacrosanc. eccle.
¶ Cadit septies in die iustus et resurgit. de peni. di iii post princi. §. q autem.

Caducum Cui applicent de iure bona caduca ul q̄si nō. bar. in. l. si duobus in prin ff de le. i tex plene. & ibi glo. et doc. in l. i. C. de cad. tol. ubi uide q̄t modis dr caducum.
¶ Sacerdos laborans morbo caduco celebrare nō debet nisi prius cōualuerit. vi. q. i. in litteris. adde quod dicam infra sub dictione missa.
¶ Illud uidetur esse caducū quod cecidit ff. de ꝟ. sig l. silua § glans. et quod est inutile ut ibi nō.

Calculus Calculator In calculo ferēdo sententie dicimus esse quando couclusum est in causa ut in. c pastoralis § si uero de cau pos. et proprie.
¶ An error calculi in sententia uel transactioe noceat. et infra quantuz tempus possit retractari nō. ff de admi. re ad ciu perti. l. calculi. et in. l. i C. de erro. cal et ibi Bar.
¶ Calculatores ratione communis possunt pronunciare parte absente. ff. de admi. re. ad ci perti l nō utiq § quod si de frumentaria adde q calculator rationum potest postquam posuit posita. particulares debet breuiter in fine leuare summaz rationū ff de ori. iur l. ii §. nouissime. quod nō.
¶ Materiam calculi uide in. l. instar. C. d iure fis. li. x ubi glo et Bar.
¶ Calculus q̄nq̧ idez est qd cōputatio ul numerus C de erro. cal. l. i. et h° n̄ semp sed iterdum. ut ibi.
¶ Item calculus idest cognitio cause. C. de iudi. l. rem non nouam in principio.
¶ Item calculus i. snīe diffinitio. C. de ap. si actor. adde q calculus idē est q snīa. C. de arbi l. penul.
¶ De calculo uide de fi instrum cum dilectus de off. dele. prudentiam. Spe. ti. de sen. § iiii ꝟ. xu & ꝟ. item non ualet. alia de hac materia uide. C. de erro cal super rubrica.

Calende calendarium De materia calendarum & iduum uide nō ff d ꝟbo sig l. cum bisextus. tangitur in Specu. in ti. de instrumen. edic. §. ii. ꝟ. post edictionem.
¶ Calendarium est liber in quo ponuntur nomina debitorum et creditorum. ut. l qui filium. ff. de le. iii. Bal in. l. uxorem meam. et l. si ff. de le. iii.

Calliditas Quādoq̧ dicitur fallacia nō. ff. de pac l. iure gentiū. §. dolo in glo calliditas. ff. de dona. l. i §. ii in glo omnem calliditatem. et in glo. fallacia nō. in autē de testa. in princi in glo. coll viii.
¶ Calliditas est tacendo. fallacia in loquendo. ff. d pac l iure gentium. § dolo l i ff. de dolo.
¶ Calliditas nocet quandoq̧. ff. de do l. i. §. si quis affirmauerit. C. ad uell. l. si sine in fi. ubi de hoc.

Calix Quo utimur in missa debet esse de argento uel de auro. de consecra. di. i. & nō. de celebra. mis. c. fi.
¶ Calix ungitur in consecratione. de sa. unc. c. i. & benedicitur per episcopum. de consecra. di i. cōsulto uide Archi. de pe. degradatio. li. vi.
¶ Calix unius ecclesie potest uendi alteri ecclesie in eadem forma uel alia de conse. di. i. nupciarum.
¶ Calicem et alia uasa sacrata non potest tangere nisi homo sacratus. de consecra. di. i. iustam. & idez in uestimentis. ea di uestimenta.
¶ Quare presbiter non accipit calicem de altari sed corpus xp̄i sic nō. xciii di peruenit. in glo. i.
¶ Si quid turpe cadit in calicez uel musca uel aranea no tenet recipe. de cōse. di. ii. si p negligentiaz in. ꝟ. sumatur in glo dicā infra sub dictione xp̄us.
¶ Quotiensc̄unq̧ calicem offerimus passione xp̄i ad memoriam reuocamus primo ad corinthe. xi. c. de consecra. di. ii. scriptura.
¶ Si aurifex uel alius reliciat uel effundat calicez iam consecratum incidit in. l. iul. ma. secus si uendat s̄m Bar. in. l non trahit. ff. ad l. iul. ma.

Calumniam Calūniator

Quis dicatur calumniator. uide ii. q. iii. §. notandum. de calum per totum ff. de his qui no. infa. l. athletas. §. calumniator. de. i. de re iudi. tex. in l. i. in princi ff. ad turpil.
¶ Qua puniatur pena calumniator. Bar in. l. i. ff. ad turpil. glo. in l. i. C. de calum. ff. de eo. l. in lege §. si quis ab alio C. de calū super rubrica Hosti. in summa de calum §. fi.
¶ An probans per unum testem excusetur a pena calumnie. doc. q sic. d elec. cū dilecti. grauz tenent de calū. c. fi. Io. an. in. c. i. de elec li. vi. ubi de hoc.
¶ Qualiter procedatur contra calumniatore. bar. in. d. l. i. ff. ad turpil. tex. ii q iii. notandum glo & Bar in l athletas §. calumniator. ff. de his qui nō. infa. uide in. l. si calumniator. ff. de ꝟbo. sig.
¶ Infra quantum tempus posset procedi contra calumniatorem glo et bar. in. l. i. §. i. ff. ad turpil.
¶ An non probans crimē in dubio presumatur calumniator glo. ii q. iii. §. notandum. Specu. ti. de accus. §. fi. in li. Bar. in. l. i. ff. ad turp. Spec. ti de expen. §. iiii ꝟ. qd li c talis. & ꝟ. ceterum. adde glo. i l. athletas. § puaricator ff de his q nō. infa ti. de testi. l. iii § ii. in glo relegaret. C. q accu. nō pos l. ii. i glo. fi Cy. in l. i. in op iiii. C. de aduo. diuer iu.
¶ An iudex possit accusatorem punire de calūnia postquam soluit accusatum. glo. ii. q. iii. § notandū Bar. in l. i § i. ff. ad turpil.
¶ Instigātes & submittētes alios ad accusandū tenet pea calumnie bar. i. l. i. §. incidit ff. ad turpil.
¶ An accusans ad inuestigationem non releuatur a pena bar. in. l. athletas. ff. de fal.
¶ An q non ꝓbant ꝯ accusatorē dēant in eadē snīa condēnari tanq calumniatores. bar. in. d. l. athletas.
¶ Que dicatur euidens calumnia nō. Bar. in. l. ff. ff. de publi. iudic.
¶ Quid significet hoc nomen calumnia. uide bar.

in l.i.ff.si mulier uen no.

¶ Calumniator punitur pena talionis .iiii.q.iii.in scriptio Inno dic q punit extraordinaria i.c.dilectus.de calu.Cy.in.l sciant.C.de execu.tu ubi uide.

¶ An ratione calumnie quis repellatur ab agendo uide de elec.si forte li.vi et ibi Archi.

¶ Calumniator pot conueniri actione iniuriarum no.ff.ad turpill.l.si quis repetere.§.si stellionatus in glo.iniuriarum et ibi bar.

¶ Qualiter probetur calumnia.uide bar in.l.i.& ii.ff.ad turpill.

¶ Quis damnat calumniatorem no.ff.de his qui no.infa.l.athletas.§.calumniator in glo.tempore.

¶ Quomodo debet ferri sententia contra calumniatorem.no.C.de calum.l.i.§.postea.

¶ Calumniator non punitur ipso iure sed per sententiam ii.q.i.§.i.

¶ Inuestigatio serui uel alicuius alterius non releuat accusatorem a calumnia. Bar in l.athletas.ff.de his qui no.infa.ubi de hoc uide.

¶ Calumniis et subterfugiis est obuiandum .ff.de rei uen .l.in fundo.in clem.i.de re iudi.adde.C.de appel.l.si.C.de fal.l.satis aperte.C.de dilat.l.i.de appel.cum appellationibus friuolis li.vi.

¶ Iudex ex officio procedere pot contra calumniatorem Spec.ti.de libel concept.§.xxx.xviii.

¶ Calumniator dicitur quandoque preuaricator et tergiuersator.ii.q.iii.§.notandum.

¶ Calumniator puniendus est siue in accusatione siue in denunciatione calumnians fuerit et puniendus est extraordinarie sm Innoc.in.c.dilectus.de appel.quod note.Cy.in l.sciat.C.de execu.tu.

¶ An calumniator pronunciatus sit infamis. Spec.ti.de sen.§.vi.v.si uero iudex.

¶ Aduocatus improprie dicitur calumniator.ff.de his qui no infa.l.athletas.§.si.et ibi glo.

¶ An calumniator nobilis puniatur eadem pena qua ignobilis.uide Guil in dicta.l.athletas.§.si.

¶ An eo quod quis succumbit presumatur calumniator uide Cy.C.de epis.et cleri.auctoritate generali.glo et Cy in.l.i.C.de aduoc.di.iudi.

¶ Agens contra aliquem calumniose actione ciuili potest conueniri actione iniuriarum.ut.l.item apud labeonem.§.si qs non deteriorem.ff.de iniur.Bar.in l.si qs repetere.§.si stellionatus ad turpil.

Cambium

An cambia que hodie fiunt ut aliquid accipiatur pro cambio ualeant uide bar in rubrica.C.de consti.pecu.& in.l.in stipulatione.C.de institio.

¶ De significato huius dictionis.uide tex.de except.cum uenerabilis.adde quod no.bal.x.coll.de controuersi.inuesti.c.i.§.cum autem.

¶ Contraxi cambium cum quodam mercatore londonii.qui fecit mihi lras cambii ad alium mercatorem uenetum uenetiis existentem quas cum illi presentaui acceptauit et satisfacturum dixit postea antequam faceret satisfactionem absuit cuius sit periculum bal ponit in.l.singularia.ff.si cer.pet.Bal.in.l.pro debito.C.de bo.auc.iu.pos.et est conclusio quod est periculum creditoris quod no.quia quotidianum est.

¶ Si perdidi lram cambii unde cambium secutum non est possum depositum meum repetere liberando mercatorem ab ipsius cambii lris per publicum instrumentum.bal.in.l.instrumenta.C.de fideius.allegat tex.et glo.no.ff.de le.i.l.huiusmodi si.§.ita cui.quod est notandum.

Camera Camerarius

Quid contineatur appellatione camerarii.uide bar.in l.si.ff.de pe.le.

¶ Quid ueniat in legato camere.uide in dicta.l.si.et.l.cum pater.§.mense.ff.de le.i.

¶ Quid sit officium camerarii pape habetur i clemente romani de elec.adde quod dicam infra sub dictione papa.

¶ An camerarii dicantur habere dignitatem.uide quod dicam infra sub dictione decurio.

¶ Que et qualis sit iurisdictio camerarii. uide in l.si.ff.de iurisdic.o.iudi.

¶ A sententiis camerariorum ad quem appelletur.uide in.l.i.§.si quis.ff.de appel ubi plene de hoc.

¶ Artifices non possunt declinare iurisdictionem suorum camerariorum.ut in preallegata.l.si.C.de iurisdic o.iu.quod no.

¶ Si camerarius condemnat aliquem ad certam quantitatem nec appareat quod ex causa artis an ualeat sententia.uide aug.in consilio.v.quod incipit lata est sententia ubi etiam tenet libellum non tenere coram camerario artis si est generalis et non est de facto artis per Ioban.an in.c.cum sit de fo.com.qui dicit quod ubi iurisdictio est limitata ad certum actum non procedat coram illa iurisdictione libellus generalis.quod bene no quia facit ad multa & limitat.l.si.C.de anna.except.

¶ Quid importent illa uerba camerarii uel consules possunt cognoscere de bona conscientia.uide Bal.in.l.si pro ea.C.manda.

¶ Camerarius finito officio tenetur reddere rationem alteri camerario sm Aug.in l.si.C.de pro bo.sig.

¶ In camera non dz fieri collatio beneficiorum de approbatione.nec dz quis baptizari uide cle i.de baptis.

Campana

De officio campane.et unde hoc nomen originem traxit no.Io.an.in.c.i.de offi.cus ubi docto.

¶ De campana.uide quod habetur de clee in causis.Io.an de homic.iohannes.

¶ Si monasterium construitur de nouo in alterius parrochia.an possit ibi poni campana inuito rectore parrochiali no.Io.an.de priuil.patentibus.ubi uide.

¶ Qualiter statutum disponens quod delinquens post tercium sonum campane soluat duplicatam penam possit habere effectum quando no pulsatur campana ut in parasceue.uel si campana esset si acta.uide Bar.in.l.i.§.hoc autem senatus.ff.ad sill.et in.l.aut facta.§.tempus.ff.de pe.bal.in.l.sed si suscepit.ff.de iudi.facit quod no.in l titius.§.lucius ff.de libe.et postu.

¶ Quot significentur per sonum campane.uide quod no.glo in.c.si capitulo de conces.preben li.vi.

Campsor

An scripturis campsorum credatur per se.uide Specula.de instru.edic.§.vii.

¶ Campsores tenentur principaliter pro his quibus promittunt no.in auten.de fideius.§.argentariorum.in glo.modero.coll.i.et ibi dicit quod possunt conueniri nulla facta discussione.qd tenz bal in.l.frustra.C.de non nu pec per illam glo.que loquitur de argentario numulario et campsore quoniam officia habent publicam utilitatem.l.argentarius.§.i ff.de eden.cum glo.campsores nostri temporis publica auctoritate non funguntur neque curam publicam habeant

et ideo dici possunt predictis dissimiles ergo quod dictum est de eis per d. glo. ad ipsos campsores & mercatores trahi non debet pro quo optime facit tex. in l. argentarius. § i.

¶ Officium campsorum est publicum no. in auten. de fideiuss. § argentariorum in glo. moderó. adde quod dixi supra.

Cancellatio Quid sit cancellare inducere et circumcidere no. in l. si quis libertaté C. de peti. here. et i. l. inductú. C. de solut. doc. in l. i. et ii ff. de his que intes. delen.

¶ An snia lata uel alia scriptura cancellata pbet bar. in l. acta. ff. de re iudi. et in l. fullo. ff. de fur.

¶ Idem est cancellare quod scribere sibi satisfactum. Bar. in l. iii § fi. ff. de adimen. le.

¶ Cancellatio snie uel processus prodest omnibus q p sniam uel pcessú liberant licet non fuerunt citati nót in c. in nostra. de procur. et ibi Innoc.

¶ Cancellatio instrumenti debitorem liberat nisi creditor probet contrarium in c. ecclesia ut li. pé. i glo. ulti. et qd ibi nó Io. an. adde ff. de fur. l. fullo et ibi bar. Spec. ti. de instr. edic. § postq̄ ꝟ. porro.

¶ An cancellatio possit fieri solo uerbo uidelicet dicendo sunt uana et cancellata tex. et ibi Bar. ff. de pac. l. emptor § lucius. et ibi tex. nam uerbalis cancellatio non est uera sed habetur pro cancellatione quod nó. propter statuta. uide glo. et bar. in l. ab emptione ff. de pac.

¶ Instrumentum cancellatum probat ac si nó essz cancellatum si notarius ibi scripsit q cancellauit p errore. ar. l. in fraudem ff. de testa. mili. et ibi bar. sed bal. aliter sentit in l. nostram. C. de testa.

¶ Cancellatio si est incorporata cum instrumento non requirit diem et consulem q sufficit q est in instrumento cuius est pars. secus si sit scripta a latere quia requirit uerba solemnia que requirit instrumentuz publicum alias nó ualet bal. in l. nram pallegata. ubi etiam uide an cancellatio tollat ipso iure instrumentum uel tollat ope exceptionis.

¶ Si eodem facto fiunt due scripture sufficit q una sit cancellata. et an cancellatio limitatur sm causam cancellationis bal. in dicta l. nostram. C. de testa. ubi uide l. si unus. e. t.

¶ An cancellatio condemnationis probet absolutionem uel liberationem. uide in l. item fullo. & in l. qui uas ff. de furt.

¶ Cancellatio restringitur ad cám cancellationis uide in l. cancellauerat. ff. de his que in testa. delen. uide in l. acta. ff. de re iudic. ubi licet sententia sit cancellata probat tamen sententiam latam.

Candela Quádo est constitutú q electio fieri possit usq ad consumationé candele. uide in c. cum in ueteri. de elec.

Canis Fortior est ligatus q̄ solutus. ff. si q. pau. fe. dic. l. hec actio § i.

¶ Canis i ueteri lege nó offerebat nec redimebat. Sanc. Tho. secunda secunde q. lxxxvi. arti. iii.

Canna Quando uenditur canna panni intelligit de mensura usi ĉi mensurato uide in l. ticia. seya. in princi. ff. de le. iii.

Canon Quid appelletur canon nó. glo. in c. i. iii. di. doc. de consti. c. i.

¶ Uiolatores canonum sunt blasphematores sanctoꝝ xxv. q. i. uiolatores. ubi tex. p canonib' scóruz patr. ad idez ea ca. et. q omnia. et c. sai' et c. nulli.

¶ Uiolans canones uidet excommunicatus. xxv. q. i. generali glo. in d. c. uiolatores. xx. di. si decreta uidetur expressum xxv. q. ii. si quis dogmata.

¶ Qui dicantur esse canones apostolorum qui recipiuntur ab ecclesia. uide. xvi. di. apostolorum. & c. lx. uide tñ q per unum sinodum fuerant confirmati ut xvi. di. placuit.

¶ Pontifices debent esse ministri canonum. xxi. di. ministri. nó. in c. i. de constit.

¶ Circa que potest ecclesia nouos edere canones uel non habetur. xxv. q. i. sunt quidaz. nó. in dicto c. i. et c. que in ecclesiarum. ubi do. Car. flo.

¶ Quod canones preferantur legibus plene nó. ĉi no. op. nunc. c. i. Specu. de dispu. & alleg. § post ħ ꝟ. sed nunquid. de secun. nup. c. pe. et c. ii.

¶ Uenire contra canones est peccatuz mortale. de ma. & obe. istud. & c. ii. i glo. ĉi of. ordi. inté cetera.

¶ Canones non seruant subtilitatem uel rigorositatem iuris ciuilis ut in c. i. de do. et contu. de resti. spo. sepe. facit de sen. ex. a nobis.

¶ Jura canonica preualent in terris ecclesie. de appella. si duobus. presertim in foro ecclesiastico. de fo. compe. q clericus.

¶ Quando aliquid reperitur decisuz in iure ciuili et nó de iure canonico ius ciuile debet seruari etiá in terris ecclesie. ut nó. in c. i. de no. op. nunc. et in l. priuilegia. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Canon late snie nó minus operat q̄ sinodus. glo. no. in l. amissione § qui deficiút. ff. de capi. dimi.

¶ Mora cótracta ex canone late sententie nó est purgabilis sm Ioban. an. de elec. cupientes. sup ꝟ. expectans li. vi.

¶ Canóes instinctu spús sci sunt editi. i. di. si illos xxvi. q. i. uiolatores. nó. de eta. et quali. a multis.

¶ Canonum statuta sunt ab omnibus seruanda. de constit. c. i. ubi tex.

¶ Canonum transgressores sunt infames infamia canonica. vi. q. i. infames. ĉi ma. et obe. illud. et nó. de elect. dudum. ii.

Canonicus Canonicatus

¶ Si cómissa est cá canonico p papá q postea renúciauit canóicatui an possit cognoscere ĉi cá. Bal. in l. humanitatis. C. de impub. et ali. subst. glo. in c. statutum. de rescptis. li. vi. ubi Archi. et doc.

¶ An canonicus potest esse testis in causa concanonici sui. glo. et doc. in c. cum. r. canonicus. de off. dele. tex. & glo. xiiii. q. ii. ubi uidetur concludi q potest esse testis et non iudex.

¶ An canonici possunt artari ad suscipiédos sacros ordíes. de. ut bñ q. de eta. et q̄ & i cle. queris. e. t.

¶ An canonicatus héat certu ordinez annexú. nó. de insti. c. ii. de rescp. si eo tempore. li. vi.

¶ An canonicus duaꝝ ecclesiarum habeat uocé in electione plati utriusq. glo. de priuile. c. i. li. vi. de re iudi. cum olim. glo. de preben. quia in tantum.

¶ An canonicus supernumerarius habeat uocem in capitulo quando agitur de electióe prelati & ĉi alio actu capitulari. glo. et doc. de consti. cuz. m. qd de recepto in canonicum expectante prebendam.

¶ Sed qd de canóico si é prebendat' an habeat uocem. ut supra lau. in cle. fi. de prebé. uide do. Car. ibi. q. iii. Immo in c. dilectus. e. ti. idem do. Car. in dicto. c. cum m. de consti.

¶ An canonicus supernumerarius debet habere

prebendam proxime uacaturam. Inno. q̄ non. de p̄ben. cum dilectus. doc. ibi tenent contrarium.

¶ An prelatus possit interesse capitulo ecclesie sue tanq̄ canonicus glo. in. c. a collatione. de appel. li. vi. uide de concess. preben. postulasti. ubi de hoc.

¶ An et q̄n p̄latus interest cap̄lo uelut canōicus uox eius sit maioris auctoritatis q̄ ceterorum canonicorum. nō. in. d. c. postulasti. Io. an. in. d. c. a collatione.

¶ An canonicatus in eccl'ia cathedrali sit dignius beneficiū q̄ cura Host. in sum. de fil. presbiter. § fi. ℞. circa fac. qđ no. de fil. pres. c. fi. de sepul. statutam § i. li. vi. adde Inno de sepul. fraternitatem.

¶ An canōicus teneat̄ scire gramaticam adeo q̄ ignorantia eius repellat eū a canonicatu. archi. in. c. statutum. § i. et. c. si eo tēpore. de rescrip. li. vi. fac. c. fi. de eta. et q̄li. et. c. i. de consan. et affi. et Car. flo. tenet q̄ sic. in cle. ne i agro. in. ℞. regula. de sta. mo.

¶ An ad receptiōez canōicorum sint uocādi absentes nō. de p̄ben. cū in ecclesiis. li. vi. et. c. si p̄ te. de rescrip. e. li. in glo. et. c. si duobus. e. t. et. eo li. in glo.

¶ Qualiter agat̄ q̄ canonicū qui cessauit a diuinis et percepit fructus. no. de off. ordi. si canōici. i glo.

¶ An appellatione canonici ueniat canonicus regularis nō glo. quā dicit dominus car. esse singularem in cle. dispendiosam. de iudi. que dicit q̄ sic. ego aūt soleo dicere aduertendam esse materiam de qua loquitur de canonico q̄ potest esse tal' q̄ nulla appellatione possit comprehendi canonicatus regularis.

¶ Unde habuit ortum canōicatus. nō. i cle. fi. de p̄ben. ubi do. car. flo. q. i. ubi etiā tractat an canōicatus sit titulus ppetuus. de q̄ in. c. dilectus. de prebē.

¶ An receptus in canonicum ultra numerum asseq̄at prebendā postea uacantē ex ui canōicatus uel illius cui erat prebenda annexa. glo. et doc. de preben. dilectus. et do. Car. in cle. fi. de preben. q. vii.

¶ An canonici eligentes uel recipientes ultra numerum rumpant numerum. dic q̄ sic nisi faciāt auctoritate pape. glo. de preben. c. pro illorum. in cle. fi. de preben. ubi do. Car. q. viii. ego alias cōsului q̄ etiā quando canonici recipiunt auctoritate pape utile est protestari q̄ non intendunt rumpere numerū.

¶ An canonicus regularis potest effici canonicus secularis. de uita et hone. cleric. deus qui de regu. super eo de relig. do. inter quatuor. conclude q̄ nō et. c. q̄ dei timorem. de statu. regu.

¶ An numerus canonicorum pōt excedere numerum prebendarum. uide Inno. de preben. maioribus.

¶ Fructus mense grosse non debentur canonico ratiōe p̄bende. sed ratiōe canōicatus. glo. fi. et ibi. Inn. in. c. dilectus. de preben. Iohan. an. eo. t. dilectus.

¶ An canonicus qui non habet possessionem canonicatus possit habere ius eligendi seu interesse electioni. uide docto. de consti. cum. m.

¶ Dare uocem in capitulo et habere stallum i choro non est de iure prebendali sed canonicali glo. fi. in. c. pro illorum. de preben. nō. de consti. cum. m. idem dicit Inno. in. c. cum iam dudum. de preben.

¶ Ecclesie possunt cōstitui in p̄bendā. p̄ canōicos & p̄latos ecclesiarum. tex. ē in. c. suggestū. de iure patro.

¶ Canonici possunt diuidere communia bona prebendarum. glo. i. c. q. ii. sacerdos.

¶ An canonici excommunicati uel interdicti possunt alium recipere in canonicum. uide Inno in. c. capitulum. de rescriptis. in. c. ueritatis. de do. et contu. glo. in. c. pro illorum. de preben.

¶ Canonicus non succedit canōico etiā in bōis canonicatus. Inno. de testa. relatū. in glo. de elec. qđ sic. in ℞. cōsentire. si per industriā alicuius canōici augmētata sunt bona ecclesie. de cōsti. cū. m. nulle.

¶ Itē qđ si postea dimittit eccl'ie. an poterit i uita sua tenere illud augmentū. uide Inno. et Io. an. i. c. fi. de pec. cle. adde qđ dixi sub dictione augmentū.

¶ An in ecclesia in qua est determinatus numerus canonicorum et prebendarum rupto numero canonicorum rumpat̄ nūerus p̄bendarum. p̄ Inno. de p̄ben. p̄ illorum. in glo. fi. ubi est glo. ordinaria. Inno. e. t. dilecto. in glo. et. ℞. non est. & c. maioribus. e. t.

¶ An consuetudo posset induci q̄ canonicus nō habeat p̄bendam etiam dato q̄ uacet p̄ aliqđ tempus. Inno in. c. dilectus. de preben. in glo. pe. in fi.

¶ An canonicus regularis possit effici archidiaconus. glo. et doc. de preben. preterea. glo. in cle. i. de elec. in glo. pe.

¶ Quid sit canonicus. uide nō. de preben. dilectus. z q. iii. in summa. Lau. in cle. fi. de presbi. ubi Car. flo. q. xv. idem in dicto. c. cum. m. de constit.

¶ An canonicus possit esse si est p̄bendatus. Inno. q̄ sic. de preben. dilectus. de q̄ ibi per doc. de cōsti. cum. m. et econuerso q̄ si est prebenda. esse non potest re et spe re autem potest saltem ad tempus.

¶ An ualeat receptio plurium canonicorum ultra numerum. glo et doc. in dicto. c. dilectus. Hosti. de preben. uacante. ubi plena distinctio. de hoc.

¶ An canonicus supernumerarius debeat habere quotidianas distributōnes nō. de p̄ben. dilectus. & d. c. p̄ illorum. in glo. fi. et ibi doc. plene de materia in d. c. cum. m. Oldra. consilio. xxvi. tex. in. c. fi. § in illis uero. de conces. preben. li. vi. ubi de hoc.

¶ Ad quem pertineant bona canonici morientis habentis prebendam distinctam. Inno. tenet q̄ ad capitulū. de testa. relatū. unde. c. presenti. et quod ibi nō. de off. ordi. li. vi. dic ut ibi adde q̄ opi. Inno. tenuit glo. xii. q. ii. illud.

¶ An liceat canonico cui deputata ē aliq̄ domus canonicalis p̄ sua habitatiōe frangere illius hostia si alius eā indebite occupet. Innoc. q̄ sic. de imu. ec. c. i.

¶ An canonicus possit impetrare rescriptum pro ecclesia in q̄ est canonicus sine mandato glo. de procur. consuluit. que dicit q̄ canonicus est cōiuncta p̄sona que admittit̄ sine mandato. de quo in. c. nonnulli. de rescrip. archi. plene in. c. statutum. § cum uero. de rescrip. li. vi. Host. in summa de rescrip. § que possūt obici. ℞. sed nunquid canonicus. Specu. ti. de rescriptis presentata. § ratione autem impetrantis. adde qđ dicam infra sub dictione coniuncta persona.

¶ Canonicus eligendo non dicit̄ fungi officio publico nō. in. c. cum dilectus. de consuetu.

¶ Singularis canonicus non potest etiam nomine totius capituli recipere aliquem in canonicū. Compos. in. c. eam te. de rescriptis.

¶ Receptus in canonicum illico cōsequitur ea que ad canonicos pertinent. Innocen. in. c. in litteris. de resti. spo. ubi. de hoc.

¶ Canonicatus est ministerium ita dicit Innocen. in. c. dilectus. de preben. et que dixi supra.

¶ Canonicus ecclesie cathedralis est maioris honoris q̄ alterius ecclesie. Innocen. de sepul. fraternitatis.

¶ An si prebende aliquorum canonicorum aliquo casu destruantur tenentur alii communicare suas Iohan. an. in. c. ii. de deci. libro. vi.

¶ An collato canonicatu intelligitur collata uel assignata prebenda. uide Inno. in c. proposuit de concess. preben. Archid. in c. eum qui de preben. li. vi. tex. in c. tibi q. de rescri. eo li. et c. duobus. glo. xvi. q. i. si canonicus tex. contra in c. si capitulo de concess. prebe. li. vi. et c. cũ super. e. ti. adde tex. q. uidetur uelle q collato canonicatu intelligatur collata prebenda. de cleri. ex. proposuit. uide Io. an. in c. si clericus. de preben. li. vi. idem de consti. cũ. m. adde tex. de appellati. peruenit. Lap. de preben. si postquam. li. vi.

¶ Facta assignatione prebende canonico p hentem prãtem licite in ea administrat licet patiatur cõtrouersiam sup ea. Innoc. in c. proposuit. de concess. preben.

¶ Ex collatõne canonicatus stati qs non habet administrationem donec sibi assignetur prebenda. Inno. in c. ex ore. de his que fi. a ma. par. capi. in c. proposuit. de cõcess. preben. Iohan. an. in c. iii. de constit.

¶ Antiquior canonicus potest optare meliorem prebendam. c. eum in tua. de consue. li. vi.

¶ De ecclesiis que habẽt distinctum numerum canonicorum et non prebendarũ. Inno. in c. dilectus. i. de preben. & in c. ex parte de concess. preben.

¶ An fructus prebendarum sint proprii canonicorum Io. an. in c. auaricie. de preben.

¶ Usq ad quantũ tempus possint canonici contradicere collationi bñficii facte p prelatũ sine eis. uide Io. an. in c. ii. de his que fi. a pre. si. consen. cap.

¶ Morte canonici non dicuntur uacare bona prebende seu ius prebendale Innocen. in c. dilecto. de preben. Archi. i. c. si a sede de preben. lib. vi. Pau. in cle. ut professores de regula.

¶ An canonici regulares debeant preferri monachis Io. an. in c. auaricie. de preben.

¶ Canonici possident uacantes prebendas. Inno. in c. decetero. de transac. in glo. ii. in. ℞. sed si de beneficio idem in c. in presentia. de proba. et eodem. ti. ex litteris. et c. ex parte. de arbi. ubi hoc.

¶ An impetrans canonicatum in ecclesia simpliciter in qua sunt duo collegia alterum maius alterum minus debeat in illo recipi in quo magis elegerit. uide Io. an. in c. si pluribus. de preben. li. vi.

¶ Canõicatus supnumerarius collatus auctoritate pape extinguitur eo mortuo nec dicitur uacare. uide glo. in cle. si iusta. de prebẽ. do. d. rot. cõclusione fi.

¶ An si canonici recipiunt aliquem auctoritate propria. et postea uacat prebenda quam alteri cõferũt ualeat collatio. doc. q sic. in. c. inter cetera. de preben. & de concess. preben. c. ii.

¶ Licet papa scribat pro uno i ecclesia ut recipiatur in canonicum si in ea est cõsuetudo q receptus iuret residentiam non recipietur nisi prius iuret. uide docto. in. c. ex parte. de conces. preben.

¶ An appellatione canonici ueniat clericus. lap. in c. i. de elec. li. vi. super glo. que incipit horum canonicorum. nõ. in. c. per exceptionẽ de priuile. li. vi.

¶ Canonicorum appellatio ponitur collectiue. de resti. spo. ad decimas.

¶ Canõici nõ sunt uocandi in collatione ecclesiarum uel prebendarum nisi hoc habeat consuetudo de preben. cũ in ecclesiis. li. vi. de off. ordi. quis. in glo. e. li.

¶ Si cõmissa est cã canonico si post citationem cõtrahit matrimonium desinit esse canonicus an expiret cõmissio. Spe. t. i. § excipi potest. ℞. quid si cã. uide nõ. de rescriptis. statutum. § i. in glo. li. vi.

¶ An canonicus possit agere pro prebenda uel pro possessione prebende. uide in. c. ex litteris. in glo. i. de preben. Innocen. tenet q sic de rescri. edoceri. de quo ibi per doc. & in. c. in litteris. de restit. spol.

¶ An canonici possunt facere statutum q pars minor eorum fecerit ualeat. nõ. de cõsti. cum omnes. in glo. de his. que fi. a ma. par. ca. c. i. i glo. de elec. cum non deceat. in glo. li. vi. de ℞bo. sig. constitutionem. eo. li. quod nõ.

¶ Canonicus non potest esse laicus nisi ingressus religionem sit uocatus ad electionem uacantis ecclesie infra annum probationis. uide nõ. in regula. indultum in glo. magna. li. vi.

¶ De canonicorum mulieribus. dic ut habetur in c. dilecta. de maio. et obe.

¶ An canõicus possit constituere procuratorẽ sine licencia epi. uide de appella. dilecto. in glo.

¶ Canõicus regularis põt esse in ecclia prochiali sine socio eiusdem religionis licet non monachus nota. xvi. q. ii. in summa nõ. in. c. quod dei de sta. regu.

¶ An canonici possunt de cõibus prouentibus dare aliqd canonico uolenti studere nõ. de cõsti. cũ uẽs.

¶ An canõicus eccl'ie cathedralis pcipiat fructus stãdo in seruicio epi nõ. de cle. non resi. ad audientiam.

¶ Canonici debent seruare interdictum latum per suum prelatum. de consue. cum inter nos.

¶ Ad quem pertinet canonicorum receptio in ecclesia nõ cathedrali sed collegiata. uide de elec. cum ecclesia uulterana. de institu. ad nostram.

¶ Canonici occupantes bona obueniẽtia tempore uacationis sunt suspensi et beneficiis et officio quibuscunq. de preben. quia sepe. li. vi. de materia nõ in c. presenti. de offi. ordi. li. vi.

¶ An duo canonici possunt eligi ad unam prebendam nõ. Inno. de preben. maioribus.

¶ An canõicus expulsus a tirãno per unum pdat iura canõicatus. uide Bal. in. l. ii. C. de ser. et aqua.

¶ An canonicus priuatus per sententiam perdat ipso iure stallum. uide Bal. in dicta. l. ii.

¶ An unus canonicus possit aliis contradicentibus exequi mandata pape. Bal. in. l. preallegata. l. ii. nõ. in c. cam te. de rescriptis.

¶ An auctis fructibus ecclesie et prebendarum possunt plures canonici eligi. uide tex. et quod ibi late scribunt docto. in. c. cum. m. de consti.

¶ Si canonicus regularis efficitur monachus et post ea reuertitur in canonicam prelaturam an possit eã obtinere de eta. et quali. intelleximus.

¶ An ualeat statutũ canonicorum iurantiũ q ecclesiam suã et seipsos defendat q omnes ĩpetrãtes canonicatũ ipsius ecclesie. uide in. c. constõnem. d. ℞. sig. li. vi.

¶ Canonici cum epo dicuntur facere unum corpus c. nouit. de his que fi. a pre. si. consen. ca.

¶ An canonicus regularis qui est in potestate patris bona aduenticia querat ecclesie. Specu. titu. de sta. mo. ℞. v. queritur.

¶ Canonicus ecclesie cathedralis põt esse minor annis. xiiii. de prebẽ. sup inordinata glo. et docto. de rescrip. si eo. tẽpe. li. vi. et c. ex eo e. ti. et li. uide i cle. ut hii q. de eta. et qli. dicam infra sub dictiõe etas.

¶ Canonicus pupillus non est uocandus ad electionem episcopi. ut dicto. c. ex eo.

¶ Canonicus qui non est in sacris non habet uocẽ in electõne seu in quocunq alio actu capitulari. ut d. cle. ut hii qui de eta. et quali.

¶ Canonici inuicẽ cõtendentibus sup procuratione

ille dicitur procurator capituli qui est constitutus a maiori parte capituli et talis habebit expensas a capitulo. de elec. cum inter canonicos in glo. i.
¶ Canonicus de licentia sui prelati ingressus monasterium infra annum probationis debet omnes fructus prebende habere cum sit clericus ecclesie et possit reuerti si uult de quo in c. beneficium de regu. li. vi.
¶ Canonici agunt ad obseruantiam interdicti lati per prelatum. de consue. cum inter.
¶ Creare canonicos in ecclesia inferiori cathedrali non pertinet ad episcopum sed ad prelatum illius ecclesie. uide de insti. cum ad nostram.
¶ Si canonici iurarunt non esse contra aliquem intelligitur ipsis excepti et etiam ecclesia sua tex. et ibi no. in c. petitio de iureiur.

Canonice Quando aliquid dicatur canonice fieri. uide Ioh. an. in c. non potest. de preben. libro. vi. super. ℣. canonice. et dic canonice. i. seruata forma. uel canonice. i. concordanter secundum Io. an. de i. c. nunc c. ult. adde ad hoc quod no. Io. an. de elec. dudum. ii. Specu. ti. ii. ℥. uidendum. restat ℣. sed numquid nocet.

Canonizare An canonizatio sanctorum per gratianum de quibusdam legibus incorporatis in uolumine decretorum facit eas debere seruari in foro ecclesiastico dic quod sic dummodo non sit contrarie dispositioni iuris canonici de quo uide Io. an. in c. ii. de rescrip. super glo. penul. faciunt no. in c. i. de no. ope. nunc.
¶ Canonizatorum nullus est damnatus uide s. Tho. in quolibet q. viii.
¶ Solus papa potest sanctos canonizare in quo canonizatione quod et quot regrant. uide no. de reli. et uene. sanc. c. i. li. vi. in glo. faciunt no. in c. uenerabili. de testi. Hosti. in summa. de reli. et uene. sanc. dicam plenius infra sub dictione sanctus. Specu. titu. de le. ℥. nunc ostendendum.

Canonica Canonica portio que debetur ex relictis ad pias causas debetur contra uoluntatem testatoris. et ideo non potest peti actione ex testamento sed condictione ex canone secundum Inno. in c. ii. et c. de his de sepul.
¶ Cui ecclesie debeatur canonica portio uagabundi uel uiatorum. Pau. in cle. dudum. ℥. uerum de sepul. in uer. parrochialibus.
¶ Canonica detrahitur per episcopum uel ecclesiam de legatis testamenti etiam factis multo tempore ante mortem testatoris. uide Inno. in c. requisisti de testa. in glo. i.
¶ Canonica debetur etiam de legato facto pauperibus et piis locis. Io. an. in c. dudum de con. coniug. adde glo. Inno. de sepul. c. ii. archi. xiii. q. ii. ℥. sed aliud.
¶ Ecclesia priuatur canonica quando in ea uiolenter sepelitur corpus defuncti qui elegit alibi sepulturam. de sepul. cum liberum.
¶ Si ecclesia parrochialis negligit petere canonicam petet etiam episcopus de sepul. relatum. ubi etiam tractatur an exempti soluunt canonicam de quo etiam in c. certificari. e. t.
¶ Canonica porcio debetur ecclesie parrochiali de rebus mobilibus et immobilibus. uide de sepul. relatum.
¶ Consuetudine potest induci ut episcopus de legatis non recipiat canonicam. Innocen. de testa. requisisti in glo. iii. de sepul. certificare.
¶ An quota canonice potest consuetudine minui. uide no. per Io. an. in d. c. certificari. uide etiam e. t. in nostra. et adde no. in c. de quarta. de prescript.
¶ An canonica debeat ecclesie parrochiali si parrochianus alibi sepelitur. uide Io. an. in c. ii de sepult.
¶ Cui ecclesie solui debeat canonica porcio de legatis regis uel alterius principis quotidie per territorium suum discurrentis. uide glo. in c. omnes de maio. et obe. Inno. in c. ii. de sepul. ubi etiam tractat de quibus obuentionibus debeat solui canonica porcio.
¶ Casus in quibus non soluitur canonica porcio no. glo. et doc. de sepul. c. fi. de ℣. sig. ex parte.
¶ An si ingressus religionem moriatur infra annum probationis parrochialis ecclesia possit petere canonicam. archi. de sepul. c. ii. li. vi. tenet quod sic. doc. e. t. dicti bus. Hosti. ibi tenet contrarium. uide in cle. ii. de sepul. archid. xiii. q. ii. ℥. sed aliud.
¶ An pro relictis pro. xxx. uel anniuersario debeat canonica porcio. Pau. in cle. dudum. de sepul. et ibi glo. in ℣. funeralibus. de uerbo. sig. cum inter.
¶ An si episcopus uel rector seu prelatus ecclesie sepeliatur in alia ecclesia debeatur canonica porcio ecclesie proprie. Lau. in clemen. ne romani de elec. facit tex. de simo. audiuimus.
¶ An si funus deferatur ad unam ecclesiam non ut ibi maneat sed ut alibi deferatur canonica debeat solui prime uel secunde ecclesie. facit tex. quod prime de exces. prela. nimis in contrarium est tex. in l. cum propria ff. de reli. et sump. fune. sed melius in l. si quis cum eo. e. t. glo. in cle. i. in ℣. eis de sepul.
¶ An si comitatenses propter guerram fugiant ad ciuitatem et ibi moriantur ac sepeliantur priuetur parrochialis canonica porcione. uide Io. an. in c. cum quis. de sepultu. li. vi.
¶ An si detrahitur canonica parrochialis possit etiam detrahi de eodem relicto canonica episcopalis. uide no. i. c. certificari. de sepul. ubi uidetur concludi quod sic.
¶ An heredes possunt compelli ad soluendum canonicam parrochiali ecclesie de legatis factis ecclesie in qua sepultus est glo. in ℣. legari. et ibi Pau. in cle. dudum. ℥. uerum. de sepul. Innocen. in c. de his. e. t.
¶ An propter legatum factum a testatore ecclesie uel illi cui debetur canonica excludatur facultas petendi canonicam. Pau. in cle. dudum ℥. uerum de sepul. Io. an. in c. certificari. e. t. et. c. officii. de testa. ubi in simili uidetur casus. de hoc dicam infra sub dictione compensatio adde quod dicam plene in disputatione mea que incipit statuto seu de consuetudine ciuitatis cauetur et quod dicam infra sub dictione quarta.
¶ An canonica porcio debeatur ecclesie parrochiali si testator in uita soluerit legatum glo. in clemen. dudum. ℥. uerum. de sepultu.
¶ Canonica debetur ecclesie parrochiali etiam si defunctus mandauerit se cum habitu religiosorum sepeliri glo. in cle. dudum ℥. uerum. ℣. decesserit. de sepul.
¶ An canonica debeatur de relictis factis pro succursu ecclesie. uide de sepul. in nostra.
¶ Canonica soluitur parrochiali ecclesie pro relictis factis in mortis articulo etiam singularibus fratribus posito quod concernat eorum utilitatem glo. in cle. dudum. ℥. uerum. in ℣. recte. de sepultu.
¶ Canonica porcio non datur a parrochiano alii ecclesie quam ubi sepelitur glo. in d. ℥. uerum in ℣. quartam glo. in c. i. de sepul. et ibi doc. Inno. e. t. c. ii. et c. in nostra archi. xiii. q. ii ℥. sed aliud.
¶ Canonica portio debetur ex funeribus ubi parrochianus sepelitur posito quod in ecclesia parrochiali aliqua funeralia

interueniant que sibi fuerant applicata. glo in die. clemē. du dum § uerum. in ꝯ. integro. ubi uide.

¶ An de funeribus habitis tempore quo corpus alibi sepultū fuit si nunc nouiꝰ alibi sepelitur debeatꝰ canonica porcio. Pau. in d. clemen. i. de sepultu.

¶ An canonica debeatur ecclesie parrochiali si corpus aliquo casu non debuerit imponi in loco electe sepulture cui tamen fuit solutum legatū. Pau. in clemē. dudū. de sepul. in ꝯ nec nō. Inno. e. t. in nr̄a.

¶ Canonica porcio debetur ecclesie parrochiali posito ꝙ eius parrochianus de iure debeat alibi sepeliri Inno. in. c. in nostra. de sepul. in glo. magna.

¶ An de relicto hospitali habenti ecclesiā annexā debeatur canonica Inno in d. c. in nostra.

¶ An de relictis deo simpliciter detrahatur canōica porcio istud uidi de facto quia quidam legauerat per hec uerba lego omnipotenti deo uineam meam et ducatos. xxv. de quo fuit dubitatuꝫ. uide Archi. xiii. q. ii § sed aliud. ubi uide.

¶ An episcopus habeat canonicam de funeralibus illiꝰ qui elegit in aliena ecclesia uel dioc. sepulturam uide Inno. in. c. fi. de sepul.

¶ An priuilegiatus super iure sepeliendi debeat ꝑsoluere licet in eius priuilegio de hoc nulla fit mēcio. Io. an in. c. certificari. de sepul.

¶ An canonica debeat detrahi antequā sepeliatur defunctus. Iohan. an. in dicto. c. certificari. et eo. t. cum quis. li. vi. ubi uide.

¶ Monachi etiā exēpti debeant soluere canonicā ecclesie cathedrali. Archi. i. d. § sed aliud. xiii. q. ii.

¶ An parrochialis ecclesia debeat habere canonicaꝫ porcionem de anniuersario facto per consanguineos de quo non disposuit testator. do. anto. de butr. consuluit in consilio suo Pau in cle. ii de sepul.

¶ An de bāderis seu uelis que ponuntur in ecclīa ob memoriam defunctorum debeat solui canonica doc. moder. ponunt in. c. ii. de sepul ꝙ non.

¶ An pro canonica competat actio ex testamento contra heredē dic ut nō de sepul. c. de his. rōnem posui supra in principio huius dictionis canonica.

¶ Si legatur aliquid pro fabrica ecclesie et ecclīa tunc non indiget fabrica an debeatur tunc canonica episcopo tenet Hosti. ꝙ sic de ꝓbo sig ex parte el. ii. alias autem relicta pro fabrica sunt priuilegiata. ut habetur in c. fi. de testamen.

¶ Canōica debetꝰ de relicto facto hospitali. etiāꝫ si non sit auctoritate epi fundatum. de testā requisisti.

¶ An de relictis iure institutionis debeatur canōica episcopo. uide de sepul. c. i.

¶ Canonica parrochialis et episcopalis de iure cōmuni est quarta. de prescrip. c. quarta. nō. in. c. relatum. ii. de testa. & c. i. ii et. c. cum libcꝫ et c. certificari & c. in nostra. de sepul.

¶ An canōica debeatꝰ parrochiali ecclesie si testator elegit alibi sepulturā et ibi aliquid legat tamen ex aliqua cā ibi non est sepultus puta ꝙ ē summersus uel mortuus ī bello & eius corpus nō reꝑit uide Inno. de sepul. c in nostra. adde quod in simili nō. Bar in. l. miles. § ulti. ff de adul. dixi aliqd supra.

¶ An canōica debeatꝰ de legato facto ecclie si non exprimitꝰ ꝙ ꝓ anima legat. uide doc. de sepultꝭ c. i.

¶ Si ecclīa parrochialꝭ negligit petere canonicā cōpus repetet. nō. in cle. relatū de testa & d. c. requisisti.

¶ De legato facto exempto non debetur canonica episcopalis sed parrochialis. sic nō. de sepul de his & c. certificari et de testa requisisti.

¶ An canonica q̄ debetꝰ epo possit consuetudīe uel prescriptione minui. nō. in c. de quarta. de ꝑscrip.

¶ Canonica debetur tam pro rebꝰ mobilibus q̄ immobilibus legatis. de sepul. c relatum.

¶ De relicto facto pro condenda cappella non detrahitur quarta si per talem detractionem impediretur constructio. ff. ad. l. fal. si seruus. do. Car. in clemen. dudum de sepul. in. iiii. q.

Cantus Cantare

¶ Clerici debēt cātare ieiuni. de cōsecra. di. i. sacramenta.

¶ Quid dicatur cātare nō. Iohan. an. in. c. ut q̄sq de uita & ho cleri.

¶ Cantandum est corde magis q̄ ore. xcii. di. cantātes quod bene notatur.

Capella Capellanus

¶ Cappella facta in loco fratrum non accipitur in tenutam. nō. Bar. in. l. aufidius. ff. de priuiꝰ. credi.

¶ Que iura pōt sibi acquirere cappella subdita ecclesie matrici. no. plene do. Anto. in. c. cum contingat de deci ꝯ. uenio igitur. ad secundum.

¶ Si redditus unius capelle nō sufficiunt debet ꝓpositus super hoc prouidere. lxx. di. sanctorum.

¶ An capella mōchoꝝ teneatꝰ ad onera epalia. Inn. de sta. mo. c. i. archi. & Io. an. in. c. i. de ꝓben. li. vi.

¶ De relicto facto pro constituenda capella non detrahitur quarta si per talem detractionem impediretur constructio. ff. ad. l. fal. l. si seruus uide do. Car. flo in clemen. dudum. de sepul. in. q. iiii. adde quod dixi supra sub dictione canonica.

¶ Quando cappella non potest fieri in loco ubi iussit testator an possit mutari per episcopum ut fiat in alio loco. de testa. nos quidem. Bar. in. l. legatum. ff. de usufruc. lega. adde Bal. in. l. i. C. de his que pe. no. in antepenul. et ulti. colum.

¶ Capellanuꝫ ꝑuatum pōt quis habere in domum suam ad orandꝰ etiā sine licencia sed nō ad celebrādum de reli. do. ad hoc. de censi. c. fi. & ibi Inno.

¶ An acquisita per capellanum exercendo curam uideantꝰ acquisita intuitu clerici uel ecclesie. Inno. in c. cum inter. de ꝓbo. sig. idem de testa. requisisti in fi. facit quod nō. in. c. i. e. t.

¶ Capella edificata in domo fratrū uel ecc'esia nomine alicuius constructa non pōt etiā illo destructo seu defuncto assignari alteri nec arma abradi & alia pōi uide bar in. l. ii. § fi. ff. de ope. pu. uide qd̄ dicā ꝓxime. et qd̄ dixi sub dictiōe arma ubi uide.

¶ Capella non ꝓbatꝰ esse ecclesia co ꝙ ditatur lego tali ecclesie. nō. xxvi. di. deinde. in glo.

¶ Capella non dꝫ hr̄e decimas nisi ex ꝑuilegio sed tm̄ mater ecclīa. glo. in c. ex trāsmissa. de ꝑscripti.

¶ An simplex capellanus in ecclesia cathedrali habeat uocem in capitulo. dic ꝙ non per tex. nō. in. c. fi. de sta. mo. qui licet loquatur in secularibus habentibus capellas in ecclesia regulari tamen extenditur ad seculares habentes capellas in ecclesia cathedrali fm Inno. in. c. i. de insti.

¶ Capellanus q̄nq; appellatꝰ rector ecclesie. de offi. delega. coram iuncta suprascriptione.

¶ An capelle que sunt ī domibus uel plateis magnorum dominorum subsint episcopo in cuius dioc. uel ciuitate consistunt. uide quod dicam infra sub dictione ecclesia.

Capitaneus De capitaneo ptis guelfe-mitarum pusu. uide Bar in rubrica. C. de mili et in quo loco. li. x.

¶ Capitanei gentium armigerorum sunt iudices in ibi occurrentibus inter gentes armorum. ut. C. de iurisdic. o. iudi. l. magisterio et debet tantum bene iudicare sm consuetudinez armorum et loci & gentium quibus presunt. uide do. Ange. in quodam cōsilio suo quod incipit innouata guerra.

Capitulum An appellatōne capituli ueniat caput. glo in cle. ut hii qui. de eta. & quali. nō. de conces. preben post electionem de sepis cam te palchre. de testa requisisti ubi tex glo & doc. p do. Car. in cle. ut pfessores de regu. in qbus concludit q nō. in contrariū uidet q appellatione familie uenit dns ff. de v. sig. l. familie Item appellatione exercitus dux uel princeps comprehenditur ff. de his qui nō. infa l. ii. in prin. Itez appellatione decurionum eoz preses continetur. ff. quan. ap. sit. l. i. §. si plures. Itez nomine monachoz uenit abbas. de simo. c. fi. de hac materia dic ut nō. do Car. in. cl. clemen. ne hii qui. ubi uide.

¶ An caplm mortuo epo possit reuocare statutuz fcm p epm. nō. do. Car. flo. in. c. cūomnes. de consti.

¶ An caplm uacante sede succedat in ptāte diss ē sindi illis casibus quibus poterat epus dispensare nō. do Car. in. c. c. cū omnes. de consti ubi dicit se consuluisse q sic q dispensare est iurisdictōnis. ut nō l. di. ut constitueret est eim dispēsatio iuris cōmunis relaxatio sm Inno. de tēpo. or. c. cuz dilectus. de sup. negli. prela. si epus. li. vi. & debet fieri cum cause cognitiōe. ut nō. i. d. c. cū dilectus. & de iudi. at si clerici. hº tenet Io an. in. c. cuz ex eo. de elec li vi. in glo & in nouella. de quo in Specu. ti. de le. §. nunc de episcoporum. v. sed nunqd Frede. suo consilio cxxxviii. glo. xvi. q. i. ecclesia. que etiā tangit an a sententia capituli possit appellari.

¶ An caplm sede uacante succedat in potestate excommunicādi & absoluendi. nō. l. c. i de ma. & obe.

¶ Capitulum pprie dicitur ecclesie secular. de preben. c. significatum. quandoq tamen ponit pro collegio quandoq p articulo ut no. Pau. i cle. i de re. eccle. nō ali. quiq pro conuētu inter q tamē est differētia ut no Io. an. i. c. q sepe. in pn de elec. li. vi.

¶ Capitulum dicitur ubi est maior pars. de elect. cum inter canonicos de preben. ex parte

¶ An capitulū uacante sede possit transigere. doc. in. c. contingit de transac concludunt q non.

¶ An caplm succedat plato in his que sibi competebant iure pticulari uel accidentali no glo. & doc. de elec. scriptuz. bene facit qd nō. Inno. de fo. cōpe. uerū. xxiiii. di. psbiteri. & ibi nō. adde Io an in. c. i. ne se. ua. li. vi. in contrarium uide tex in cle. statutuz. de elec. uide Inno i. c. cū in cunctis. de elec. de maio & obe. cum olim & c. ii. ne se. ua.

¶ Procurator cōstitutus a maiori pte capli hibit expēsas a caplo. nō. de elec. cū inī canōicos. i glo. i.

¶ An caplm uacāte sede succedat in ptāte admittendi renunciationes bñficioz. nō do. Anto. de bu. & moder. i. c. q in dubiis. de renū. ubi concludit q sic q hec ptis uidetur esse iurisdictionis bñ facit tex. in extrauagan. execrabilis. §. q uero. Io. xxii.

¶ An caplm succedat prelato in potestate licētiandi prelatū non exemptum ut transeat de uno mōasterio ad aliud. Io. an. no q sic. de elec. si abbatē li. vi. & ibi Io. an. in nouella. contrarium nō. archi. de suplen. negli. prela. c. fi. li. vi. faciūt nō. de ma & obe. eum qui. xxiiii. di. presbiteri. lxx. di. fraternitatez.

¶ An capitulum succedat in potestate dandi licenciam. de qua in clemen. i. §. uolumus. de fo. compe. dic ut nō. ibi in glo. que dicit q sic.

¶ An caplm succedat in ptāte dandi lr̄as cōmendaticias ad ordines nō. de tempo. ordi. cū null'. li. vi.

¶ An caplm succedat in ptāte instituendi presentatū p pronuz dic q sic. de insti. c. i. li. vi. & ibi nō.

¶ An caplm succedat in ptāte conferendi bñficia nō. in. c. i. ne se. ua li. vi. et ibi nō glo. & doc. in. c. his que. de ma. et obe. xxiii. di. presbiteri.

¶ Ad quem ptinet cōgregare capl'n dic ad illum q bz de cōsuetudie si eni nulla est talis tunc ad illuz qui est maior ordine et dignitate i caplo Inno. i. c. i. & in c. statuimus. de ma. & obe. epus autem si interest tanq epus & caput ipse qn uult conuocat capitulum alias statur consuetudini uel maioritati. ut dictum est. uide docto. de off. ordi. irrefragabili. §. ceterum adde glo. in. c. si capitulum de conces. preben. li. vi. Inno. in. c. ii. de no. ope. nun. Bar in. l. iii. C. de decuri. li. x.

¶ Qualiter uocandum sit seu congregandum capitulum. glo. in. c. bone. i. de elec. melior. glo in. c. si caplo de conces. preben. li. vi fac qd nō glo. & doc. in cle. cām. de elec. Bar in. l. ii ff de decu & ibi glo.

¶ Quot debēt esse psentes in caplo qn fit act' capitular. nō. i. c. fi. de ma. et obe Inno. in. c. ii. de no. ope. nun. Bar. in. l. quod maior. ff. ad municip.

¶ An uacāte sede possit aliqd aliēare de reb' eccl'ie tex. et ibi glo. nō. xii. q. ii. si q nō. i. c. i ne se. ua.

¶ An illi de capituli debeant se subscribere actibg capitularibus. archi. xii. q. ii. sine exceptiōe. Inno. in c. de his que fi. a prela.

¶ Si capitulum aliquid facit capitulariter singuli non possunt illud reuocare si esset talis casus qui posset ab initio prohiberi per unum. de postu. pla. bone. el. ii. nō. de elec. in cauf. super v. a singulis. & c. quia propter. super v. assumatur ubi uide.

¶ De multiplici significato huius dictionis caplm nō. Io. an in. c. capitulum sancte cruc. de rescptis.

¶ Capitulum uacante sede potest dici uicarius episcopi dictum est. Innoc. in c. cam te. de rescptis. ubi etiam tractat an capitulum uacante sede teneatur exequi manditum pape dictum.

¶ An capitulum uacante sede succedat in potestate uniendi beneficia. doc. q sic in cle. ne in agro. §. ad hoc de sta. regu. ubi do Car. flo q. vii. faciunt nō. in cle i. de re. pu. in u. de ma. et obe. c. i. li. vi.

¶ An capitulum ecclesie cathedralis possit inducere cessationem diuinorum uel supponere ecclesiam interdicto sine consensu episcopi dic q non de iure cōi nisi illud habeat ex consuetudine. glo. & doc. i c. si canōici. de of. or. in. v. cessare. li. vi. ubi uide.

¶ An ad act' capli sint cōuersi ecclesie uocādi. gl'. in. c. ex eo. de elec. li. vi. Io. an in addi. ad Spec. t. de sindico v. qd de conuersis nō. doc. de procur. c. i.

¶ An capitulū possit condere statuta & an i illis condendis requiratur cōsensus epi no. glo. & doc. in. c. i. de his que fi. a ma. pa. i. ca doc. de consuetu. cum consuetudinis. de consti. cum omnes. de v. bo. sig. c. ii. li. vi. facit quod nō. glo xxvii. di. placuit. & no. doc. de cleri. non resi. cum dilectus.

¶ An actus capitulares debeāt fieri capitulariter uel

possunt fieri simpliciter nõ. de eau po. cũ eccl'ia sutrina de resc̄p. eam te ꝯ postu prel'. bone. el. ii. no. de elec. l. genesi. ubi Inno. & doc. gl' de cõsti. cũ omes. ubi ꝑ moder. Bar. i. l. omés popu. ff. ꝯ iusti. & iur.

¶ An cap'lm uacãte sede possit petere caritatiuum subsidiũ dn̄i sic poterat epus uiués. glo. in. c. cupientes. § ad hoc. de elec. li. vi. nõ. de cẽsi. cũ apostolus.

¶ An singulares de capitulo possint sine mandato agere uel respondere pro capitulo. nõ. de procur. c. i. de ꝛ̄ptꝭ. edoceri. de concess. preben. ex parte. i. glo.

¶ An cap'lm uacãte sede possit p̄stare auctoritatẽ permutationis beneficiorum. glo. i. cle. i. ꝯ re. pmu.

¶ Beneficiat' in plurib' ecclesiis uocabit' ad act' capitulorũ illarũ eccl'iarũ. nõ. de p̄ben. c. in tm̃. i. gl'. i.

¶ An relictum cap'lo uideat' relictũ ecclesie. glo. & doc. de testa. reqsisti. Bar. in l. cuibus. ff. de redu. faciunt nõ. ꝑ doc. in. c. si diligenti. de fo. compe.

¶ An capitulũ uacante sede succedat in potestate exequendi ultimas uoluntates defunctorũ Specu. ti. de instru. edic. § nunc aliqua. ꝟ. sed quid erit in prelato & ꝟ. se. Io. an. in ea. de testa.

¶ An maior ps cap'li possit cõstituere ꝓcuratorẽ. contradicente minori pte dic ꝙ sic ut dixi. s̃. adde nõ. in. c. cupientes. in glo. ii. de elec. li. vi.

¶ Si capitulum citat' debet cõpere ꝑ procuratorẽ ne ecclesia destituatur diuino officio uel obsequio de ma. & obe. c. si. in glo. ubi etiam per Io. an.

¶ An sine consensu capituli solus episcopus possit deponere clericum pro crimine ab officio & beneficio. glo. xv. q. vii. in summa. Inno. in. c. graue. de preben. Archi. in. c. i. de hereti. li. vi.

¶ An prelatus possit absoluere uel excõmunicare sine consensu capituli. uide glo. & docto. de exces. prela. c. i. Inno. in. c. cum inter. de consue.

¶ An cap'lm succedat in p̄tãte petendi rõnẽ administrationis ab executoribus ultimarũ uoluntatũ Spe. ti. de ĩstru. edic. §. nũc uero. ꝟ. itẽ circa. & ibi uide Io. an. q. uidet' inclinare in p̃tẽ affirmatiuã. de q̃ ꝑ doc. maxĩe ꝑ do. Car. flo. i. cle. i. de testa. i. q. i.

¶ An cap'lm uacante sede succedat in potestate uisitandi & recipiendi ꝓcuratores que debent' rõne uisitationis. glo. in cle. multorũ de hereti. Io. an. in c. si. de sup. ne. prela. li. vi. ubi tenet ꝙ nõ. do. Car. flo. in cle. attendentes. de statu regu. in. q. iiii.

¶ An cap'lm sine cõsensu & auc'te epi possit constituere ꝓcuratorẽ ad negocia uel ad lites eccl'ie dic ꝙ non. ꝯ iudi. cãm. de ꝓcur. c. i. glo. v. q. iii. quia epi.

¶ An capitulum uacante sede possit concedere indulgentias quas poterat episcopus. dic ꝙ non s'm Pau. in clemen. i. de hereti. idem tenet do. Gasp. de cal. in repeti. c. nostro de pe. & re.

¶ An capitulum uacante sede succedat i potestate examinandi scolares & doctorandi in illis uniuersitatibus in quibus episcopus est cancellarius sicut padue & ꝑusii dic ꝙ nõ. ut i. c. i. ne se. ua. li. vi. fac. glo. de elec. scriptum. circa princi.

¶ An cap'lm sede uacante succedat in p̄tãte admittendi fratres ad confessionẽ s'm formam cle. dudũ §. statuimus. de sepul. doc. ibi tenẽt ꝙ sic quod est nõndum ego tamẽ alias disputando multa allegaui in contrarium presertim ꝙ ista p̄tãs non est iurisdictionis sed potius ex priuilegio iure cõi clauso.

¶ Capitulum nõ succedit prelato in bonis habitis respectu dignitatis. Inno. in. c. relatũ. ꝯ testa. el. ii.

¶ Quando maior pars capituli aliquid facit quod tendit ad utilitatem ecclesie uel saltem non tendit ad damnum totum capitulum uidetur fecisse. sec' si tendit ad damnum quia tunc minor pars uel pauci contradicere possunt & illud non dicitur factũ a capitulo ita no. Guil. de cun. & doc. in. l. iubem'. C. de sacrosanc. eccle. quod bene nõ.

¶ An sine cõsensu cap'li prelatus possit agere glo. & doc. in. c. edoceri. de ꝛ̄ptis. glo. de procur. c. i. ad de quod dicam infra sub dictione prelatus.

¶ An p̄latus non habens cap'lm possit per se solum facere que iure fieri non possunt sine cõsensu cap'li & q̃liter facere debet i talibus. uide Inno. in. c. i. de his que fi. a prela. tex. in cle. i. ꝯ re. eccle. non alie.

¶ An cap'lm d'eat ꝯsulere ep'm si uult mouere litẽ contra ip'm. Io. an. c. ul. de his que fi. a p̄. quod nõ.

¶ Consensus capituli in actu gerendo per prelatũ semper requirendus est quando agitur de eorũ preiudicio. docto. in. c. iii. de his que fi. a prela. Inno. e. t. noui. ubi docet quando requiritur consensus eius & quando consilium quod bene nõ.

¶ Cõsuetudo nõ ualet ꝙ i actibus in q̄bus p'lat' de iure debet requirere cõsensũ cap'li nõ req̄rat. sec' in cõsilio glo. et Pau. in cle. ii. de re. eccle. non alie.

¶ Casus in quibus prelatus debeat requirere consensum capituli. uide per archi. xxiiii. di. episcopus nõ. in. c. noui. de his que fi. a prela.

¶ Nunqd requiritur consensus capituli ab ipso p̄lato nisi in casibus a iure expressis Io. an. in addi. Specu. ti. de cle. egro. super rubrica. in fine. Bar. in l. actor. ff. rem ra. habe. quod nõ.

¶ Totum capitulum preest singularibus de cap'lo Inno. de preben. cum non ignores. glo. & doc. in. c. irrefragabili. § excessus. de offi. ordi.

¶ Singulares de cap'lo nõ presunt clericis eccl'ie sed totũ cap'lm. Inno. in. c. ii. de his que fi. a ma. p. ca.

¶ An debite congregato capitulo licet maior pars recedat possint alii gerere actum glo. ꝙ sic in cle. ne romani § porro. de elec. nec illi recedentes sunt amplius uocandi. Inno. in. c. consuluit. de off. de le. tex. & ibi docto. in. c. ubi periculũ. § sane. de elec. li. vi. Inno. in. c. considerauimus. de elec. & in. c. ecclesia el. ii. e. t. Archi. lxiii. di. si forte. Specu. ti. de sindico. § i. ꝟ. quid si omnes.

¶ Si aliquis de capitulo est inabilis ad uocem dandam non est uocandus ad actum capituli. Inno. de postu. p̄la. bone. in fi. Io. an. de cõsue. cum dilectus.

¶ Si in actu gerendo contempnitur singularis de capitulo an reuocatõ illo actu per contemptum deuoluatur ius gerendi ad illum qui fuit contemptus in glo. in c. gratum. de postu. prela.

¶ An capitulũ ecclesie inferioris a cathedrali possit determinare numerum in ecclesia sine consensu capituli Archi. xii. q. i. § si ergo.

¶ Si principale caput capituli est absens an p̄sentes possunt eum & alios uocare ad actum capituli glo. ꝙ sic. de elec. cum inter uniuersas.

¶ An & quando actum cum maiori parte capituli dicatur factum a capitulo. tex. in. c. ex parte. de excess. p̄la. & in. c. cum inter canonicos. de elec. archi. lxiii. di. si forte. glo. in. c. si pro te. de ꝛ̄ptis. li. vi. glo. in cle. ne romani. de elec.

¶ Consensus cap'li cõsuetus interuenire in actu gesto. ꝑ ep'm presumitur nisi contrarium probetur ꝑ Compos. in. c. cum dilectus. de consue. doc. in. c. ea noscitur. de his que fi. a prela. quod nõ.

¶ Singularibus de capl'o competit ius eligẽdi iure proprio. Inno. ď consue. cum dilectus. de elec. cũ uin tonten. in glo eo. ti. q sicut & c. nihil. de do. & con tu. ueritatis. Inno. in c. fi. de procur. in c. cũ in ec clesiis. de preben. li. vi. qđ limito nisi exerceãt iure deuoluto dictũ est. lap. in c. i. de ꝯ ptis. li. vi. et i. c. i. ne se. ua. eo. li. & in cle. i. de regu. ubi uide.

¶ An actus capitulares debeant fieri in loco capl'i uel possunt fieri ubicunq. Inno. de rescp. eam te ď postula. prela. c. i. de elec. in genesi. et c. bone. el. ii. tex. e. t. cum in terra. glo. in c. cum omnes. de con sti. & ibi Inno. idem in c. cũ consuetudinis. de con sue. glo. in c. cũ inter canõicos. & c. in cauſ. ď elec. & c. sicut. e. t. li. vi. in glo. i. c. i. de re. eccle. nõ alie. li. vi. aliquid per doc. de arbi. c. uz olim. glo. buti. di. c. i. ii. q. vi. nominationes.

¶ An ad ualiditatẽ actuũ capl'oꝝ requirat̃ p̄ñtia dua rũ ptiũ toti' capl'i glo. i. c. bone. de postu. pla. in c. licet. de elec. e. t. cũ inter uniuersas. sup. ꝓ. remoti. glo. de ma. et obe. humilis. glo. in c. i. de bis que fi. a ma. par. ca. idem in c. cum omnes. de consti. in c. i. de cle. egro. li. vi. in ꝓ. due partes.

¶ An capl'm scribẽdo alicui dẽat uti uerbis plural' numeri uel singularis. uo. de ꝯ p. c. capl'm scẽ cruc.

¶ Quare citari dẽat capl'm. uide glo & Io. an. de elec. bone. de conceſ. pben. si capitulo li. vi.

¶ Capitulum dicitur ubi est totum uel maior pars de his que fi. a ma. par. capi. c. i. ff. ad municip. l. ii. de elec. cum inter canonicos quod nõ bene.

¶ An capl'm sede uacãte possit procedere ꝯ hereti cos. uide de heret. ad abolendam. in cle. i. e. t.

¶ Capitulum sede uacãte debet custodire iura epi scopi de elec. quia sepe. li. vi. de off. ordi. presenti. eo. li. xii. q. ii. hoc ius.

¶ An capitulum sede uacante dat coadiutorem de menti uel infirmo. uide in c. i. de elec. li. vi.

¶ Capitulum sede uacante non succedit in immu nitatibus et priuilegiis epalibus dignitatibus con cessis de quibus in c. fi. de priuile. li. vi.

¶ Quando capitulum possit dispensare. nõ. de fi lio ex infinuatione. de preben. cum non ignores. xvi. q. i. alii. & in c. ii. de eo qui furiosus.

¶ An capl'm sede uacante dispenset i septennio ra tione studii. Io. an in c. cx eo de elec. li. vi.

¶ Quali capl'm ꝓhibit se non fuisse citatũ. nõ. de elec. bone. el. i. in glo que incipit & sic esset.

¶ Capl'a eccl'ie cathedralis nõ põt infringere con stitutiõe ſuãm p epm. uo. in cle ne romani. de elec.

¶ An capl'm possit cognoscere de causa matrimo niali. uide de spon. preterea. de consang. & affi. c. i.

¶ In qbus actibus capitularibus sint uocãdi absen tes. uide glo. in c. p̄sentium de testi. li. vi. glo. in c. quamuis. de off. or. eo li. Inno. & hosti. de no. ope. nun. c. ii. glo. & doc. i. c. licet. de elec. & c. li. cũ iter uniuersas. super ꝓ. remoti. & in c. i. de bis que fi. a ma. par. capituli.

¶ Capl'm congregatũz nõ dicit̃ dissolui. etiã per re cessum maiori parti. licet si anteq̃ congreget̃ due p tes recederent non uideant̃ côuenisse in cle. ne ro mani. ꝯ. porro. de elec. & ibi nõ. p. do. Pe. de ancha.

¶ Quosdã casꝰ ꝑmissos capl'o & quosdã ꝓhibitos uide per Io. an & moder. in c. i. ď ma. & obe. li. vi.

¶ Quando dicant̃ unũ uel plura capl'a diuersa uel connexa. uide Bar. in. l. aurelius. ꝯ. pe. ff. de lib. lega.

¶ An capitulum sede uacante possit dispensare cũ illegitimo s'm tenorem. c. i. de fil. presbit. li. vi. Io. an. ibi dicit q egeret declaratione de quibꝰ in cle. i. de heret. in glo. hec litera.

¶ Capitulum totum potest esse periurum. Io. mo. in c. ut circa. de elec. li. vi. in glo. nouiter.

¶ An singularis de capitulo tractans causam eccle sie debeat habere sumptus ab ecclesia glo. & doct. de elec. cum inter canonicos ubi uide.

¶ De q̃ remoto loco sint uocandi absentes ad capi tulum tex. & glo. in c. q sicut. de elec.

¶ An in actu gerẽdo p capl'm ul' instro de actu ge sto p capl'm requirat̃ descriptio singuloꝝ uel suffi ciat generalis descriptio capl'i. uide de ꝓcur. c. i. & c. fi. de his que fi. a prela. si. cõsen. ca. c. q̃to. & mo. de ordi. cog. c. cum dilectus. do. de rot. conclusione cxxvi. oldra. cõsilio. cxii. Spec. t. de sindi. ꝯ. i. ꝓ. itẽ opponitur. adde Bar. in. l. q maior. ff. ad munic. do. Pe. de ancha. in c. fi. in fi. de pac. li. vi.

¶ An capl'm de iure habeat aliquã iurisdictionem Inno. q nõ. in c. q̃sinit. de his que fi. a ma. par. ca.

¶ In actibus capitularibus i qbus uocandi sunt ab sentes presentes nõ possunt actũ facere absentibꝰ nõ uocatis. secus in actibus in quibus nõ sunt uocã di absentes. q p̄sentes illũ actũ facere possunt licz sint pauci. glo. in c. fi. de maio. & obe. ubi uide.

¶ Actus expediendus a capl'o souans in ius nõ po test fieri p singulares. secus si sit tm̃ facti. nõ. Inno. de ꝯ ptis. cam te. de postu. pla. bone. ii. lap. in c. cuz in ecclesiis. de preben. li. vi. aliquid per Inno. in c. irrefragabili. de off. ordi. quod bene nõ.

¶ An archidiaconus sit de capitulo. tex. pro et cõ tra. de prescrip. eam te.

¶ Quid de aliis prelatis ecclesie. uide de preben. c. cum in ecclesiis. & c. fi. li. vi.

¶ An abs̃te p̄cipali capite capl'i possunt p̄sentes actũ capitularẽ facere. glo. ď elec. cũ int̃ uniuersas.

¶ An prelati inferiori eccl'ie a principali seu cathe drali possint esse de capitulo ecclesie cathedral'. ui de Io. de imo. i. c. fi. de pben. li. vi. in qbusdaz eccle siis almanie est consuetudo q ad electionez epi nõ solum canõici ecclesie cathedralis sed etiam aliarũ ecclesiarum collegiatarum ciuitatis uocantur.

¶ An si capitulum sede uacante discordet in elec tione uicarii qui regat ecclesiaz possit superior illũ constituere. tex. de ꝯ p. cum dilecta.

¶ Capitulũ ecclesie regularis potest agitare causas ecclesie sede uacante Inno. de consuetu. cum dilec tus. & de resti. in integrum c. ii.

¶ Uacante sede capl'm nõ succedit nisi i bis que a iure specifice sunt cõcessa & admissa optimꝰ. tex. i c. illa. ne se. ua. glo. i. cle. i. de heret. i ꝓ. & capituli.

¶ An capitulũ sede uacãte possit soluere aduocat ecclesie. Pau. q sic in cle. statutum. de elec.

¶ An capitulum sede uacãte succedat episcopo in potestate sibi a iure delegata. Hostien. in. c. ad abo lendam. de heret. Pau. in cle. i. eo. t.

¶ An capl'm sede uacãte possit dare licentiã. ut suf fraganei consecrent̃. doc. in c. suffraganeis. ď elec.

¶ Capitulum sede uacante nõ succedit in his que sunt uoluntarie iurisdictionis respicientia totam ciuitatem. & doc. glo. in cle. i. de heret.

¶ An capitulum sede uacante possit dare licentiaz transeũdi ď una ecclesia ad aliam. Archi. q sic i. c. si abbatem. de elect. li. vi. aliquid per docto. in c. fraternitat̃. de cleri. non resi. contrariũz tenet glo.

in. c. ii. de sup. negli. prela. doc. e. t. c. fi. li. vi.

¶ Quando presumatur q capitulum alicui actui consenserit uide de his que fi. a prela. ea noscitur & de re iudi. cum inter.

¶ An capitulum mortuo plato de consuetudine percipiat fructus ecclesie uide si prelatus transfert. archi. vii. q. i. §. ecce apparet. & de sup. p. si propter. li. vi.

¶ An capitulum ecclesie collegiate succedat in custodia bonorum ecclesie tempore uacationis Hosti. in. c. ea que. de sta. regu. archi. in c. presenti de off. ordi. li. vi. uide Io. an. post lap. in. c. cupientes. §. ad hoc. de elec. li. vi. de sup. neg. prela. c. ii. eo. li. tex. in cle. statutum de elec. & ibi lau.

¶ An prelatus cum capitulo possit statuere super beneficio uacante ad preiudicium successoris. glo. in cle. ii. de re. eccle. non alie.

¶ Capitulum sede uacante nō succedit in potestate prestandi consensum illi actui quē expedire nō potest sine episcopo glo pe. in cle. i. de re permu.

¶ An capitulum sede uacante possit aliquid alienare de bōis ecclesie. glo. & pau. xii. q. ii. si qua de re. Archi. ea. ca. & q. precarie.

¶ Capitulum sede uacante debz conseruare successori quicquid prouenit ex iurisdictione uel sigillo ut in clemen. statutum de elec.

¶ An capitulum sede uacāte succedat in ptāte commēdandi ecclesiā quā epus poterat cōmendare archi. xxiii. di. presbiteri. Io. an. in. c. i. ne se. ua. li. vi.

¶ In actibus in qbꝰ requirit cōsensus capli qualiter faciet prelatū nō habens caplm. Inno. in. c. i. de re ec. non aliena. Archi. xii. q. ii. placuit. credo q sit una bona glo. in. c. potuit. de loca. adde quod dixi ibi.

¶ An capitulum possit statuere super tangentibus ecclesiam. uide de consue. cum consuetudinis.

¶ Caplm sede uacāte pōt accipe de bonis mense plati ad psequendū negociū electionis. de elec. ut pte rite in glo & c. cupientes. in glo fi. eo ti. li. vi.

¶ Si episcopus facit aliquid in preiudiciū sue dignitatis capitulū potest illud reuocare & appellare de maio. & obe. dilecti et ibi nō.

¶ Capitulum sede uacante potest excommunicatos absoluere. de ma & obe. c. i. li. vi.

¶ Capitulum sede uacante nō potest minuere fructus canonicorum. de iureiur. sicut in glo ii.

¶ Capitulum regularium canonicorum uel monachorum debet fieri de triennio in triennium. de sta. mona. in singulis. & c. ea que.

¶ Que dicant plura capitula uel unum. uide Bar. in l. aurelius. §. idem quesiit. ff. de li. le. & l. filius. §. si autem ff. de lib. & postu.

¶ Mortuo plato subditi tenentur obedire caplo de maio. & obe. his qui. & c. cum olim. eo. t. no. in c. i. eo. ti. li. vi.

¶ Quot requiruntur ut gesta per capitulum ualeant uide Ange. in consilio suo xliii. quod incipit q sufficiat reuocatio.

¶ Caplm dr unū corpꝰ ideo nō debet diuerso iure cēseri. xii. q. ii. q cognouimus. & de deci. cū in tua.

¶ Capitulum potest ordinare ut canonici presentent alternis uicibus ad ecclesiam patronalē uacantem. glo in cle. ii. de iure pa. in ꝟ alternis.

Capiēs Captus Captiuus

Capere intelligitur cum effectu. ff. de ꝟbo. signi. l. aliud. & l. cepisse.

¶ Captus i alieno territorio debet relaxari. de ꝟ. sig. ex parte & facit. l. ii. ff. de iurisdic. o. iudi.

¶ Capere non uidetur qui habz necesse restituere ff. de regu. iu. l. non uidetur.

¶ An qs possit cape propria auctoritate delinquētem uide Bar. in. l. si qs in seruitute. §. ii. ff. de fur.

¶ An captus ab hostibus possit procuratorem constituere. nō. in. l. absentem. ff. de uerbo. si. g. in glo. pe. & de procura. accedens.

¶ Omnis qui habet iurisdictionem potest capere delinquentē non aūt priuatus carens iurisdictione nisi forte ille cuius interest & de fuga timet. ut. l. ait ptor. §. si debitorē. ff. que i frau. cre. ff. de usur. l. si quis solutioni. §. mora uidetur. uel si deprehensus fuerit delinquens in facinore s̄m Inno. in. c. ut facit de sen. ex. uel propter immanitatem criminis l. fi. C. de malefi. & mathe. uide Io. an. in Specu ti. de accu. §. i. ꝟ hoc autem.

¶ Quis dicatur captus. uide insti. qui & ex quibꝰ cau. ma. in princi.

¶ Quando capi possit qs pro debito uel crimine. Bar. i. l. cū eo. ff. ad. l. iul. pecu. adde q ciuis non potest capi pro debito ciuili. Guil. in. l. i. ff. de eo qd cer. loc. & in. l. si ff. de libe. ho. exhib.

¶ Aliud est capere aliud accipere. ff. de ꝟbo. sig. l. aliud. ubi uide de hoc.

¶ An capti hodie fiant serui capientiū. Bar. in l. diuus commodius ff. de iure fisci ff. de testa. l. qui a latronibus plene in. l. hostes. ff. de capti. dicam infra sub dictione seruus.

¶ Si capti moriantur cuius sunt bona eorum. nō. in preallegata. l. diuus commodius ff. de iure fisci. ubi glo & Bar plene.

¶ An capti usucapiant. nō ff. de usucapi. l. si is qui pro emptore. in glo. super ꝟ habere & ibi Bar. plene uide. ff. de cap. & postli. reuer. i. l. in bello. §. te autem. in glo super ꝟ possidens.

¶ De capto infrangati crimie. uide quendā tractatum do. ang. qui incipit hic queritur.

¶ An captus i alieno territorio possit repeti. uide Bar. in. l. si cui. §. fi. ff. de accu.

¶ Qualiter puniatur eximens uel liberans captuz de manibus familie uide in. l. si quis. ff. ad. l. iul. ma. Bar. in. l. iul. ff. de ui pub.

¶ An quis possit capi in domo uidetur q non tex. & ibi Bar. in. l. plerique. ff. de in ius uo.

¶ An captus relaxatus sub iuramento tenetur redire ad captiuitatem. etiam si inde mortez timeret nō in clemen. pastoralis. de re iudi. in glo.

¶ Captiuus dicitur qui est captiue detentus. ff. de lib. ho. exhi. l. i.

¶ In tantū est odiosa captura q alium faciens inde bite capi perdit debitum s̄m Bal. qui allegat tex. i l. sed si unius. §. si autem ff. de iureiur. quod nō.

¶ Si ex forma statuti in festo natalis domini uel alio festo debz extrahi unus captiuus qui stetit in captiuitate per annum & nō reperitur aliquis qui stetit per annum quid sit faciendum. uide Bar. in l. debitor. §. uerisimile. ff. de contrahen. emptio.

¶ Captura personalis dicit realis citatio s̄m Bar. in. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. que in frau. cre. glo in l. consentaneum. C. quomodo & quando iu.

¶ Ex qbus caus impedit captura uel ex qbus ueniat captus relaxādꝰ. no. in. l. ii. i pn. ff. de i ius uo.

¶ De captiuis relaxādis sub fide a gētibus armoꝝ

uide Ang. i disputatiõe sua q̃ incipit renouata sac̃
ſm cum tex. in. l. ii. ꝟ. ait ꝑtor. ff. de his q no. infa.
¶ De eo qui nõ poterat ꝓ aliquo debito capi. uide Bar. i cõsilio suo lxxiiii. qd̃ incipit statuto ciuitatꝫ.
¶ Captus i uno territorio si ducatur ad territoriũ alterius debet relaxari. Bar. in. l. quid sit fugitiuus ꝟ. apud labeonem. ff. de edi. edic.

Captatoria Captiosa

Captiosa dispositio non dicitur esse beneficium principis. ff. de pto stipu. l. paulus.
¶ Que dicatur dispositio captatoria siue legatum siue istitutio & an ualeat no. in. l. captatorias. C. de testamen. mili. uide Ange. consilio suo. iii. quod incipit uiso themate.
¶ An dispositio ista dicatur captatoria lego centũ pauperibus quos ticius elegerit. no. Cy. in dicta. l. captatorias. C. de testamen. mili.

Caput

Abciso capite cetera membra deficiunt. tex. i. q. i. illi offerunt.
¶ Caput aliqñ exponitur ꝓ anima. i. q. ii. uetitũ. adde de hac dictione qd no. de prescrip. c. cũ non liceat.
¶ Ubi caput hominis sepultũ est fit locus religiosus licet no sint ibi alia membra glo. xiii. q. ii. in c. ecclesia. glo. insti. de re. diui. ꝟ. religiosum.
¶ Quot capita tot sententie. de conse. di. iiii. sicut in factis. ff. de ar. bi. l. item si unus. ꝟ. pncipaliter. glo. de conces. preben. quia diuersitatem.
¶ Nõ licet a capite mẽbra discedere de ꝓscrip. cũ non liceat. xii. di. c. i. de conse. di. iii. celebritate ubi uide. & in auten. de eccle. titu. in princi.
¶ Caput aque dicit illud unde aqua emergit. ff. de aqua cot. & esti. l. i. ꝟ. hoc intelligitur.
¶ A capite edenda est ratio. ff. de eden. l. argentarius. ꝟ. edi. ff. de negl. ge. l. at qui natura.
¶ Omnia membra caput sequuntur. ad ephes. iiii. xii. di. non decet.
¶ Quid tollat capitꝭ diminutio nõ. insti. de leg. agna. tute. ꝟ. pe. i glo. pe. i. ff. de re. iuri. l. iura sanguinis.
¶ Item quotuplex est capitis diminutio. nõ. insti. de capi. dimi. ꝟ. i. in glo. i. & per totum.
¶ Caput & pes que dicantur. uide bar. i tractatu tiberiadis.
¶ Caput malorꝫ est diabolus & eius anthicristus. sanc. Tho. in. iii. parte. q. viii. art. vii. & viii.
¶ Caput ecclesie est xpus ſm q homo idem in iii. parte. q. viii. arti. i. & in iii. di. xiii. art. i. dicatꝫ ifra sub dictione xpus.

Caprarius

Qui dicant caprarii. uide ff. off. prefec. preto. l. iii.

Caporalis

Est ille qui facit uel fieri fac̃. Bar. in. l. i. C. de ser. fu.
¶ Caporalis tenetur de eo quod facit ratione sue societatis ſm Bal. in d. l. i. in. v. colũ. qui allegat. l. quoniam multa. C. ad. l. iul. de ui pub.
¶ Caporales dicuntur qui caput siue principiũ alicuius facti siue rei tenent ꝓ q̃ uidetur tex. in. l. ii. ꝟ. si quis non homines. ff. ui bo. rap.

Caracter

Quid sit caracter nõ. plene de sacr̃. non iter. super glo. ca. sanctꝰ Tho. in. iiii. di. iiii. q. i. arti. i. in. iii. pte. q. lxiii. arti. ii. & iiii. adde glo. i cle. i plerisq; de elec. in glo. ga.
¶ Quis imprimat caracterem in anima deus uel ecclesia aut minister conferens. Inno. tenet q solus d.ꝰ c. i. de bptis. sanc. Tho. dicit q caracter efficit a tota trinitate in. iii. parte. q. lxiii. arti. iii. & i. iiii. di. iiii. q. i. arti. ii. i.
¶ An caractere semel recepto possit quis renũciare. dic q non de conse. di. iiii. queris. & c. puuli. sed effectiue sic nõ. doc. de bap. maiores. ꝟ. item quia adde quod no. glo. i. d. clemen. i plerisq;. ubi dicit q caracter impressus nunq̃ tollitur. san. Tho. dicit q caracter est indelebilis in. iii. parte. q. lxiii. arti. v. & in. di. iiii. q. i. arti. iii.
¶ Non licet scribere caracteres & ponere sup aliquem uel ligare xxvi. q. v. nec mirum.
¶ Caracterẽ etiã mali mĩstri imprimunt dũ tñ seruẽt forma eccl̃ie. de cõse. di. iiii. quõ. exaudiuit deꝰ.
¶ Caracter est signum impressum anime per receptionem sacramenti. i. q. i. q quidam.
¶ An in quolibet ordine imprimatur caracter. nõ. Archi. xxi. di. c. i. xxxii. di. in summa.
¶ Adde i qbus sacramẽtꝭ imprimat̃ caracter p. s. tho. in. iii. pte. q. lxiii. art. i. & iii. & i. xxiiii. q. i. art. ii.
¶ Caracter confirmationis & baptismi non sunt idem. sanc. Tho. iiii. di. vii. q. ii. arti. i.

Carbo

Quid comprehendatur appellatiõe carbonum. uide in. l. carbonum. ff. de ꝑbo. sig. de leg. a. iii. l. ligna. & l. pali.

Carbonianum

Quando habet locũ carbonianum edictũ no. C. de carboni. edi. l. i. in glo. filio. & in. l. ii. ꝟ. i. in glo. ii. eo. t. & per totum. ff. de carbo. edi. Iohan. an. in addi. Specu. titu. de testamen. ꝟ. uiso. ꝓ expeditus. in princi. ubi plene.

Carcer Carceratus

An ualeat pactum de capiendo uel carcerando debitorem fugientem non soluentem. Bar. in. l. ticio centum. ꝟ. ticio gemio. ff. de condi. & demon. Cy. in. l. i. C. qui bo. ce. pos. doct. moder. de iure iur. ex ꝑpto. & de solut. Odoardus C. de actio. & obli. l. ob es.
¶ Quid autem si in tali pacto interuenit iuramentum nõ. Cy. in. d. l. i. Bar. in. l. si quis pro eo. ff. de fideius. docto. de iure iuran. cum contingat.
¶ Quando quis possit personaliter capi & carcerari. no. Bar. in. l. sacrilegii. ꝟ. labeo. ff. ad. l. iul. pe. & l. i. ff. de custo. reo.
¶ An debitor carceratus debeat ali. expensis suis uel creditoris glo. sing. tenet q expensis suis l. si de eo. in auteo. li. xi. alibi uidetur q custos carceris debet sibi prouidere. C. de epis. audi. l. iudices. no. glo. xvii. q. iiii. diffiniuit.
¶ An debitor carceratus ad petitionem unius creditoris sui intelligitur etiam carceratus ad petitionem aliorum habentium simile causam ita ut licet illi satisfecerit ad cuius petitionem est carceratꝰ non tamen relaxatur nisi aliis satisfecerit nõ. Bal. in auten. ei qui iurat. C. de bo. au. iu. pos.
¶ An positus ex una cã in carceribꝰ põt ex alia recõmendari. Bar. in. l. si. ff. de custo. reo. & in. l. si cui ꝟ. fi. ff. de accu. adde. Bar. in. d. auten. ei qui.
¶ An iste q exit apto carcere uideat̃ frangere carcerẽ. & de hoc puniri debeat. glo. in. l. succurrit. ff. ex q. cau. ma. fa. l. i. ꝟ. i. ff. de effract. & expila.
¶ An qs possit teneri sine cibo & potu ad enarrandam ueritatem glo. in. l. item apud labeonẽ. ꝟ. questionem. ff. de iniur. & in cle. multorum. de here. ti. & ibi habetur q carcer est mala mansio.
¶ Debitor nõ põt carcerari si creditores renũciãt

iuri incarcerādi. Bal in. l. i. C. q bo. ce. po. albi dic Bar. q debitor qui fuit incarceratus pōt dare creditori in solutum. de rebus suis. etiam dum est in carceribus. in. l. qui neq. ff. de uerbo sig.

¶ Debitor cuius bona fraudulenter non apparent potest includi in carcerem. l. si. §. si. ff. que in fraudē credi. sm unam lecturam.

¶ Si carceratus relaxatur de mandato iudicis custos carceris non tenetur. Bar. in. l. si quis uxori. §. si fugitiuum. ff. de fur.

¶ Quid significet p carcerē nō. ff. ex q. cau ma. l. succurrit. uide de off. or. cum epus. in glo. pe. li. vi.

¶ Carcerare pōt q aliter non pōt de crimie iudicare i fuga reptū. no Inno. de sen. ex. ut fac. ubi uide.

¶ In carcere non debet esse pmixtio sexuum. C. de custo. re. l. quoniam. & glo. in. c. q̄uis. de pe. li. vi.

¶ De carcere nō. tex. et qd ibi no. gl. & doc. in. c. q̄uis. de pe. li. vi & qd nō. Io. an. de aposta. a nobis.

¶ An positus in carcere potest allegare iustū metum. Spe. ti. de his que ui me. cau. ℣. porro.

¶ An inferior episcopo possit habere carcerem. uide de pe. c. fi. li. vi. in glo. iii.

¶ An homo liber ē carcerādus p debito. de pigno. c. ii. uide de hoc in. c. ex rescripto de iureiuran.

¶ Licet capitulum habeat carcerem & iurisdictionem nō tn̄ in suo sed in epali carcere tenebit carceratus sede uacante. ut in de. i. §. porro. de heret.

¶ Omnis incarceratus est captus sed non conuertitur nō. Pau. in. d. cle. i. in. ℣. arrestare.

¶ De iure ciuili carcer est tantum ad custodiam non ad penam. ut. l. aut damnum §. solent. ff. de pe. & l. uii. debile. ff. de pe. alias. C. de pe. licet secus de iure canonico. ut in. c. quamuis de pen. in. vi.

¶ Stante hoc quod proxime dictum est quero an iudex ecclesiasticus cognoscens de causa ecclesiastica contra laicum possit punire laicum pena carceris perpetui dic q non quia. d. c. q̄uis. habet locū q puniatur persona ecclesiastica non laica dictum est Oldra. consilio. lxxxviii. quem sequitur. Io. an. in addi. Spec. ti. de off. or. in rubrica. p q̄ bene fac. recte intelligendo. c. cum epus. de offi. ordi. li. vi.

¶ Pro qbus criminibus dēat iponi pena carceris. Innoc. de accu. q̄liter. ii. in glo. magna. ℣. si autem.

¶ Qualiter puniat custos carceris fugiens cum carcerato tex. & ibi Bar. in. l. non est. ff. de custo. reo.

¶ Qualiter puniatur frangens carcerē. Bar. in. l. in eos. ff. de custo. & exhi. re. Specu. ti. de prescrip. §. ii. Hosti. de aposta. a nobis ubi dicit q fractor carceris sm legem puniatur pena capitali etiam si alias fuerit innocens.

¶ Qualiter debeat relaxari detentus in carceribus si nō reperiatur ad cuius instantiam detineatur. uide Bar. in. l. si quis uxori. §. si fugitiuū. ff. de furt.

¶ An detentus in carceribus possit constituere pcuratorem. tex. & ibi doc. de pcura. accedens. Bar. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi.

¶ An scriptor qui promisit scribere librum possit poni in carceribus uel detineri donec scribat librū glo. in. l. stipulatio. §. sin autem. ff. de no. ope. nunc. Spe. t. de renun. & conclu. §. i. ℣. item e beneficiū.

¶ An pro debito ciuili potest quis capi & in carceribus deduci & detineri. dic q nō regulariter. ut. C. de ac. & ob. l. ob es. C. qui bo. ce. pos. l. fi. & c. lator de pig. Bar. in. l. alia. §. eleganter. ff. so. ma. fallit in debitore fugiēte p. l. ait pretor. §. si debitorē. ff. q in frau. cre. de iudi. cū non ab homine. sup glo. l. ite fallit quando non dū dies aduenit & est suspectus de fuga. ff. si cui plus q̄ per. l. fal. l. hec autem. item fallit in debitore publicarum functionum. C. de exac. tri. li. x. uide no. p doc. in. d. c. lator. ad materiā uide qd nō. Bar. in. l. ii. ff. ad. l. iul. pec. & p Ange. in l. nemo carcerem. C. de exact. trib. li. x.

¶ Qui detinetur in carcere uidetur legitime impeditus ad soluendum in termino quo soluere tenebatur. de pigno. significante. & ibi nō.

¶ An clericus detētus in carcere hostili quantumcunq lōgo tempore possit priuari ecclesia sua. glo. dicit q non in. c. cum p bellicam. xxxiii. q. i.

¶ Quid sit priuatus carcer & quando aliquis dicatur teneri in carcere priuato. Bal. in. l. capite quinto ff. de adulte.

¶ An iudex possit facere recōmendari in carceribus positum p alium iudicem & quis ex eis sit potior. Bar. ff. de accu. l. si cui. §. ii. ubi uide p eū bene

¶ Si aufugit carceratus cui potestas deputauit custodiam. an eo casu teneatur custos carcerū. Bar. in. l. si ut certo. §. si. de me. ff. commodati.

¶ An & quando imputetur custodi carceris si nō adhibuit debitam diligentiam circa carceratos qui erant in causa relaxationis si aufugiunt. Bar. in. l. si pecuniam. §. pe. ff. de condi. ob cau.

¶ Iudex pōt tenere aliquē in carceribus ad finē ut manifestet socios. Bar. i. l. ii. §. diuus. ff. de iure fis.

¶ An quis possit pro debito incarcerari diebus feriatis. Bar in. l. ii. & l. omnes. C. de fer.

¶ An qs pro debito publico possit carcerari. Bar. in. l. cum eo. §. ii. ff. ad. l. iul. pe. idem in. l. nemo carcerem. C. de exac. trib. li. x. & ibi plene p Ange. in repet. ubi ponit circa materiā carceris multas q̄ones ubi uide. & adde q debitor fiscalis si est patus soluere uel satisdare non potest carcerari nō. tex. & glo. in l. ii. C. de exac. trib. li. x.

¶ An & quando mulier possit pro debito carcerari nō. Ange. in dict. l. nemo carcerem. ff. de in ius uoc. l. neq. ubi etiam uide de pupilla.

¶ An tempus carceris computetur in tempore exilii. Bar in. l. moris. §. si quis. ff. de pe.

¶ An ualeat gestus factus a carcerato. Bar. i. l. q a latronibus. ff. de testa. Bal. in rubrica. C. de rescin. uē.

¶ An carceratus possit contrahere matrimonium uide de spon. cum locum & quod ibi nō.

¶ An legata facta illi qui est damnatus ad perpetuum carcerem sint pro non scripta. Bar. in. l. si in metallum. ff. de his que pro non scrip. ha.

¶ An delinquēs sit detinendꝰ in carceribus donec discutiat de crimine. tex. uidet q sic de heret. ut inquisitionis. li. vi. de sen. ex. c. clericos. eo. li.

¶ An detinens mulierem liberam inclusam causa libidinis teneatur de plagio. uide de priua. ca. Bar. q sic si tenuerit eam per. xxiiii. horas alias secus. uide in. l. uerum. in fine ff. de furt.

¶ Quid si carceratus est primo commendatus p executione secundo pro processu an secunda impediat primam. Bar. in. l. iii. §. i. de cus. reo.

¶ Si secundū formam statuti p aliquo crimine primo uenit imponenda pena pecuniaria & in eius defectu corporalis an ita condemnatus debeat carcerari & an si fuerit carceratꝰ ita debeat relaxari dādo fideiussores idoneos uel faciendo depositū de pecunia uide Bar. in. l. i. ff. de custo. reo.

¶ Pena carceris habet locū depositionis de apost. a nobis de pe. q̄uis. li. vi. faciunt que dixi supra.

¶ An statuta uel reformationes que fiunt pro aliquibus extendantur ad carceratos & quando Bar. in. l. denunciamus. ff. ad turp Io. an. in Spe. de ob. & solu. super rubrica in addi. fi.

¶ Statutum factum de carceratis relaxandis non extenditur ad carceratos ob crimen falsi. Bar in. l. lutius. ff. ad turpil.

¶ An ille qui est indebite positus in carcere possit pro aliquo debito reconueniri. Bar. in. l. non est uerisimile. ff. q̄ me. ca. & in. q. per eum disputata que incipit lapos. & in. l. fi. C. de exa. tri.

¶ Carceri perpetuo debent mancipari monachi & moniales uacātes luxurie. xxvii. q. i. impudicas. & c. peruenit ad nos.

¶ Qui condemnatus est pro debito potest incarcerari. uide glo ii. q. vii. arguta.

¶ Monialis lapsa in peccatuz carnis debet in alio monasterio carcerari. xxv. q. i. si qua.

¶ Debitor qui non est soluēdo potest incarcerari glo in. l. iii. § tutores. ff. de suspec. tu. & ibi Bar.

¶ An sine peccato possit qs licite carcerari uel detineri i carceribus uide s. tho. sa secūde. q. lxv. arr. iii.

¶ Carcer ē mala mansio ut l. si hominum. ff. de pen.

¶ An a carceratiōe potest appellari. uide Bal in. l. ii. C. de epis. audi.

¶ In causa carcerati procedi potest diebus feriatis ob utilitatem hominū nō. in. l. custodias. ff. de pub. iudi. gl. in. l. pe. ff. de fer.

¶ Licet pro executione sententie carceretur debitor si tamen per illam uiam non satisfit creditori procedendum est ad alia remedia. uide do. Ange. i l. qui restituere. ff. de re. uen. facit. l. pro executiōe C. de pig. & auten qui semel. C. quo. et quan. iu. & ibi. Bar. tex. est nō. in. l. a quo fundus. ff. de dam. in fec. & ibi Bar & l. consentaneū C. quo & quā. iu.

¶ Qui iuste carceratꝰ ē obligatus est ad non recedendum ita dicit glo. in. l. succurrit. ff. ex qui cau.

¶ An carceratus dicatur ille cui assignatus est locus pro carcere etiam si esset ciuitas. Inno in c. nuper de sen ex. adde q̄ incarceratus dicitur qui detinetur inuitus. ut. l. ii. ff. de li. ho. ex.

¶ Carceratus etiam iniuste qui dedit fideiussores de non recedendo de palacio dicitur captiuari confirmare ut l. si iucta l. si d & partus. ff. q̄ me. cau. ita firmat Bar. in disp. sua que incipit lapus licet multum faciant in contrarium que no. Bal in. l. ut debitum iu si C. de actio. hire.

¶ An carceratus qui citatus non compet possit dici uerus contumax ita q̄ non possit appellare. uide Ange. in consilio suo. lxiii.

¶ Carcerato quando aliter fieri non potest etiam ex publico prestantur alimenta ut. l. iudices. C. de epi. audi. alias debent fieri de propriis & si nō per rusticum punitur impediens ut. l. si uictum. ff. de re iudi. imo si propter illud moritur tenetur pena capitali ut. l. i. in fi C. de cus. re.

¶ In q̄ differt a uindicta nō. ff. de p̄ sig. l. ueruz est.

¶ An qs possit dānari ad ꝑpetuū carcerez. nō. C. de custo. reo l. si qs. § i. in glo. cōstiterit. & ibi Cy. idē in l. seruus C. de pe. adde q̄ dānare ad perpetuum carcerē sicut faciunt iudices ecclesiastici non est ꝑmissum de iure ciuili sm̄ Bar. in l. imperium. ff. de iurisdic. om. iudi. & in. l. aut damnū. § solz. ff. de pe.

¶ An damnatio ad perpetuum carcerem sit pena capitalis. Bar. in. l. ii. in. iii. colū. ff. de pub. iudi. & l. is qui reus ad finem. eo. ti.

¶ An in ꝑuato carcere poni possit reus. uide Bar. l. i. ff. de cus. & exhi. reo.

¶ Debitor nō dz detrudi in carcerem nisi prius excussis bonis nō. ff. de suspe. tu. l. tutor quoq. § pe. & ibi Bar. abbas. in. c. ii. de pignor.

¶ An carceratus possit cōtrahere & testari. nō. ff. q̄ me. ca. ma. l. qui carcerez. & ibi doc. Bar. in. l. q a latrōibus. ff. de testa. ff. de ꝓ sig. l. q neq. & ibi bar.

¶ An carceratus teneatur ire uel mittere ad iudicium nō. C. ex qui. cau. ma. l. ii. ubi Cy. Spe. ti. de cita. § i. ꝟ. item q̄ citatus. Bar. in. l. ii. ff. de in ius uo. & in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. moder. dicunt in l quesitum. ff. de re iudi. ubi uide.

¶ Frangens carcerem punitur ea pena q̄ puniret si uerꝫ essz crimē nō. C. de cus. reo l. ad cōmentariēsez.

¶ Quando carcer dicatur fractus. uide in. l. ueruz & l. si quis uxori. § si fugitiuū. Bal. in l. ubi absunt ff. de tu. & cu. da. ab his. melius in. l. i. ff. de offi. ꝑconsu. idem Bal. & ange. in. l. fi. ff. de custo reo.

¶ Quid sit carcer. uide in. l. i. ff. de custo. reo. & i c. quamuis. de pe. li. vi.

¶ An carceratio possit delegari uide Bar in. l. ii. C. de iure fis. li. x. & in l. i C. de priua carceri.

¶ In quo loco debeat carcerari captus pro aliquo debito uide ang. in repe. l. nemo carcerem. C. de exac. tri. li. x. & in. l. i. C. de pri. car.

¶ An minor possit pro debito carcerari uide in. d. l nemo carcerem.

¶ Si redimo aliquem de carceribus an possim illuz licite uinctum retinere. uide ange. in. l. nemo. ubi etiam tractat quando liceat uti priuato carcere.

¶ Carcer pōt euadi per dationem fideiussionis si cā nō est capitalis sm̄ Bal. in. l. eos § ii C. de appel & l. minime. eo. t. & in. l. nullus. C. de exhi. re.

¶ Carcer quidam ad penam quidam ad custodiam ut. l. aut damnū. § solent. ff. de pe. & c. q̄uis. de pe. li. vi. plene per ang. in. d. l nemo carcerem. ubi uide.

¶ Quando uiꝰ captiuus remanet ꝑ alio q uadit ꝑcurādo taliā uide tex. in. l. nā & fuus. ff. de neg. g.

¶ An retineri in carcere sit lesio uel iniuria. uide Inno. in. c. nuper. de sen ex.

¶ Qui i carcere damnatꝰ dz luere in corpus uerba sunt. ang. in. l. si qs id qd. ff. de iuris. o. iu. ubi uide.

¶ Nobilis non debet poni in compedibus sicut ignobilis ff. de off. p̄fec. ur l. i. § item solent.

¶ Solus habens merum imperium habet potātem incarcerandi tex. de in ius uo. l. si. & ibi Bar.

¶ An & quando carceratus sit relaxandus fideiussoribus. Bal. in. l. nullus C. de exhi. re.

¶ Pactū q̄ qs possit carcerari pro debito nō transit ad heredes. Bar ff. qui satisda. co. l. sciendum.

¶ An absoluens carceratū ex misericordia teneatur uide. ff. de do l. eleganter. § idem laico. ubi uide.

¶ Carcerati debent per iudicem uisitari & uideri & prouideri eis de alimentis & extrahi ad lucem C. de epi. au. l. iudices.

¶ Carcer est species seruitutis. ff. de lib. ho exhi. l. i. facit quod no. Bar. in. l. frater a fratre. § quesitum. ff. de condi. inde.

¶ In diebus pascalibꝰ aperiri debēt carceres omnibus preterq̄ quibusdam delinquentibus ut omnīter l. nemo. C. de epi. audi.

¶ Mortuo carcerato presumitur dolus carceris nisi probetur contrarium glo. in l. cum ita. § ipe ties ff. de lega. ii.

¶ Priuatum carcerē dicitur inferre qui detinet aliquem ultra q pec. xx ho. as C. de priua car. l. i. ubi uide.

¶ Damnatus ad perpetuū carcerem potest testari et testimoniu perhibere qn genus delicti ex q carceratus est non reddit ipm inhabilez. ita tenz do Pe. de ancha. in. c. quamuis de pe. li. vi. Bar. in d. l. capite qnto ff. de adulte.

¶ Quando alicui conceditur arbitrium excarcerationis captiuoꝝ non potest excarcerare eū qui tenetur pro enormi delicto nec potest excarcerare iterum excarceratos tex. secundum Bal. in l. in C. de epis audi. ubi uide.

Cardinalis

¶ Qui sunt cardinales habētes titulum et qui non uide Spe. ti. de libel concep § iam nunc uidenduz. pō. si uero cardinalis et ibi Io. an. in addit ubi uide. Adde q presbiteri habent tituluz et diaconi nō de testa. raynutius de consue cum uenerabil. vo. Car. in cle. ne romani de elec.

¶ An clerici comorantes cum cardinalibus habeant fructus beneficioꝝ suoꝝ ac si residerent. Io. an. in addi. Spe. ti. de cleri. ñ resi. in fi. uide et post eum scribentes in. c. cum dilectus de cle. ñ resi.

¶ Cardinales presbiteri & diaconi non prestant manualem obedientiam secūdm Inno. in. c. antiqua de priuile.

¶ De pena offendentis uel interficientis cardinalem uel eius officiales ul familiares ul muni tres uel etiam capientes. uide tex et ibi plene in. c. felicis de penis. li. vi.

¶ An stetur dicto cardinalis. uide quod nō i. c. cum olim effectus de priule. Bar. in l. iurisiurandi. C. de testi. ubi plene de hoc Ang. in l. quicunq in fi ff de publi. Inno in. d. c. cum olim & c. cum in iuue. de offi. dele. Inno de accu. cū dilecti tex. er glo. xcvii. dis nobilissimus.

¶ An monachus factꝰ cardinalis sit capax et qd si postea efficiatur papa uide no. in l. si quis mihi bona. § i. ff de acqui. here.

¶ Collegiuz cardinaliu equipatur senatui xcvi. dis. constatinu. Lau. & moder. in cle. ne ro nam de elec Inno in. c. cum te. de re iudi & ideo illa potest que olim poterat senatus romanus secūdm do. Io. de imo in l. si queramus. ff. de testa. Adde no. in. c. ad probandum. de re iu. ubi uide.

¶ A quo tempore inceperunt cardinales et de potestate eorum not Alber. C. de sum tri. sup gl. ca glo in cle. ne romani. § i. de elec Hosti. co. ti. in c. i. Quidam dicunt q cardinales inceperunt tpe pontiani pape qui fuit anno dñi. ccxxxi. ut dicit in cronica martiniana ubi etiam habetur q Marcellus papa q fuit anno dñi ccciii. cōstituit xv. cardinales in urbe propter baptismū et sepulturas. adde q tpe pontiani pape cardinales fuerūt ccxxxvi. ut nō doc i dicta cle. ne romani § porro Item adde secūdm beatum Hieronimū q Euaristus secundus a Clemente natione grecus diuisit titulos i urbe & Marcellus natione romanus tercius ante beatum Siluestrum. xxv. titulos in urbe constituit.

¶ An i litteris pape sit necessaria subscriptō cardinalium. uide de testi. cuz a nobis in glo. fi. tex. et glo. xii q. ii. cum redemptor.

¶ An litteris & sigillis cardinalium adhibeatur plena fides. glo de re iu. ad apostolice. li. vi. doc. in. c. q super his d fi instru. faciunt nō. in. c. postcessionem. de proba.

¶ Cardinales hodie tenent locum prefecti urbis g o in. l. i. § item solent. ff. de offi. prefec. urb.

¶ An inter cardinales possit esse aliquis inferior diacono glo. q non. in cle. ut hii q de eta. & qua.

¶ Quare cardinales appellantur hoc noīe glo d offi. archipresb. c. ii. facit tex. cum glo. xxii. dis. sacrosancta xxiii. dis. in noīe dñi lxx ix. dis oportebat. & c. si qs ex epis. de offi. le. c. i. et ulf li. vi.

¶ An cardinalis in titulis habeat iurisdictionez & qualez. dic q quasi episcopalem. doc. de maio. & obe. si quis. Idez dicit Io. mo qui fuit cardinalis in c. i. de maio & obe li. vi ubi dicit se d hoc papam interrogasse qui ita rñdit. adde quod nō. Inno. in. c. cum dilectus. de cap. mo.

¶ Capelle cardinalium habentur loco dioce. nō. de tempo. ordi. c. cum nullus. li. vi. do. Car. flo in dicta cle. ne romani. de elec.

¶ An cardinales sede uacante possunt remouere legatum antea constitutum per papam. glo in. c. ii. de offi. le. li. vi Hosti. in. c. cum ex litteris. de resti. in integ. ubi uide.

¶ Presbiter cardinalis licet sit epūs nō exercet pontificalia sine mandato pape spealr. uide Hosti. in. c. ex tue. de cle. non resi.

¶ Que si potestas cardinaliuz sede uacante nō. lxxix. dis c. nullus. ii. ubi glo bona.

¶ An possit deponere epūm Hosti. de peni & remis. cum ex eo glo. de scisma c. i. li. vi. & i cle. ne romani. de elec. & in. c. ubi periculū eo ti li. vi.

¶ An collegiū cardinaliuz possit dispensare sede uacante in casibus in quibus nō possunt episcopi Inno de re iu. cum te. ubi etiam uide per eum an dictum collegium possit ad famā restituere. de q etiam in preallegata cle. ne romani.

¶ An & qñ cardinales diaconi subsint presbiteris cardinalibus uel econtra no. lxxix. dis si quis & xciii. dis § ut expremissis. & c. legimus. i glo. Archi. xii q ii. cum redemptor.

¶ An uxoratus possit pmoueri ad cardinalatuz dic q sic de licentia uxoris Hosti. & doc de conue coniug sane. ubi tenēt doc q eo casu uxor dz ingredi religionem aliquam.

¶ An cardinalatus liberet aliquez a patria ptāte uide Gemi. in extrauagan. execrabilis. Io. xxii.

¶ Quando cardinales habeant ius capituli uel collegii. no Hosti de iude. ad liberandam. glo. in cle. ne romani. de elec. ubi de hoc.

¶ Cardinales sunt coadiutores pape in executōe sacerdotalis officii. qui si hnt legi per uenerabilem et c. fundamenta de elec li. vi.

¶ De cardinalibus habetur lxxix dis. c. i. & c. oportebat & c. si quis ex epis. & c. si qs pecunia xxiii. dis c. i. lxxxxiii dis diaconi. ii q iiii psul.

¶ An cardinalis possit renuntiare uoci sue i electione pape. nō plene de rer ū. c. nisi. in § propter malitiam uide de elec ubi periculū § sane. li. vi.

¶ Sicut cardine regitur hostium sic ecclesia romana consilus cardinalium. glo. xxii dis. sacrosca in fi. Archi. in d. c. ubi periculum. glo. in c. ii. de

officio archipresbi.

¶ Cardinales sunt sacerdotes leuitici generis de uterono. c. xvii. qui si. sint legit. per uenerabilem C. ad l. iul. ma. l. quisquis. vi. q. i. si quis cum militibus. ubi uide.

¶ Cardinalium accusatio de facili non admittitur. sm Hosti. qui hoc nō. de accu. ad petitionē.

¶ In collegio cardinalium quidam sunt diaconi subdiaconibus succedentes de quibus actuū. vii. & . xciii. di. diaconi. quidā presbiteri tipū lxxii. discipulorū tenentes. xxi. di. in nouo quidam epi uicez apostolorū tenentes. xciii. di. legimus. & ex his fit senatus romane ecclesie. xvi. q. i. ecclesia.

¶ Quado cardinalibus sit loquendū eos cōmendando. uide Spe. ti. de aduo. § nunc de exordus. adde qd no. de eis i. c. fūdamēta. § decz. de elec. li. vi. Io. an. post Hosti. in antiqua decretali ad abolendam de iude.

¶ Cardinales aliquando capiuntur pro episcopis xxi. q. i. relatio. vii. q. i. pastoralis. lxxi. di. fraternitatem. xxiii. di. presbiteri.

¶ Cardinales cum delinquūt debent acrius puniri cum assistant sanctissimo dño nostro pape q est uicarius christi. & hoc exemplo ade. de quo dicit beatus Augusti. q quanto erat deo pximior tanto grauius peccauit. de pe. di. v. cōsideret exemplo etiam luciferi. de pe. di. ii. princeps. & c. principū. caueant ḡ ne sint nebule sine aq̄ deuotionis iaci imaginis turbinib agitate ut dicit Hosti. in summa. de pe. & remis. § cui confitendum. ꝟ. cui cardinales. ubi tractat cui debeant confiteri cardinales. & an possint eligere confessores sine licentia pape dicit q non. Ibi etiam tenet q sine licentia pape nō possunt facere testm̄ nec possūt sanguinem minuere sine eius licentia quod mirū est & notandum nisi forte esset absens ob causaz legationis tunc enim gaudet priuilegio epo. ut in c. ne pro dilatione. de pe. & re.

¶ An cardinales possunt uti insigniis pontificalibus & sollemniter benedicere. doc. q sic. de sup. neg. prela. c. i. Io. an. in addi. Spe. ti. de le. § nunc ostendendum. circa finem.

¶ An epūs cardinalis possit in archiepm promoueri. tex. & ibi doc. de preb. dilect. i. de postu prela. bone. el. 2. ubi concludit q non pōt eligi sed dz postulari. de quo etiaz nō. in c. fi. de postu. prela. ubi idem concluditur in presbiteris cardinalibus de quo in c. ecclesia ii. de elec.

¶ De uestibus quibus coopiebātur equi cardinalium. nō. in glo. xciii. di. § cōpagis

¶ Cardinales habēt de consuetudine q si obuiat eis quis qui ducitur ad mortem possunt ipm liberare. dictum est Bal. in. l. addictos. C. de ap.

¶ Cardinales ob reuerētiā romāe ecclesie debēt pferri omnibus aliis prelatis. Io. an. in c. dilectus de preben. & in c. i. de offi. le. li. vi. adde q cardinales habent minorē dignitatem q̄ epi. sed maius officium. Bar. in. l. i. § si quis. ff. de ap.

¶ An presbiter cardinalis possit ordines minores conferre. Io. an. q sic in c. i. de sup. neg. pla.

¶ An cardinales sede uacante possint aliquez restituere ad famā uide docto in clemen. ne romani in prin. de elec.

¶ An cardinales sede uacāte sustineant caput totius uniuersalis ecclesie. Archi. lxxix. di. nullus lxvi. di. porro. ubi uide.

¶ Cardinales ab alio iudicari non possunt. nisi a papa. Io. an. in c. dilecto i. de preben.

¶ Cardinales si hn̄t maiorez dignitatē q̄ epi. sed officium sic. Bar. in. l. i. § si quis. ff. de appel. g o. ii q. vii. quāq̄.

¶ Cardinales in electione pape non tenent seruare formaz concilii generalis. nō. de elec. in. c. si cui. in. vi. In glo. no. ista duo.

¶ An cardinales diaconi preferant aliis presbiteris nō. xciii. di. legimus.

¶ Cardinales legati conferunt beneficia etiam quorū collatio est ad sedem apostolicā deuoluta. de preben. uenerabili. de offi. le. c. i. li. vi. ubi glo. nō. in cle. per litteras. de preben. in glo. aīpenl

¶ In depositione cardinal epi lxxii. testes requiruntur. in cardinalibus presbiteris. liiii. in cardinalibus diaconis. xxvii. ut habetur. ii. q. iiii. psul.

¶ An cardinales priuentur iure eligendi papam si male eligant. nō. lxxix. di. si quis papa.

¶ An cardinales possint accusari q papā p simoniam elegerunt. nō. xl. di. si papa. lxxix. di. si qs pecunia. ii. q. vii. nos. si. i. cōpetenter. ix. q. iii. nemo. Inno. in. c. licet. de elec.

¶ An presbiter seu diaconus cardinalis debeat precedere epm. glo. tenet q non. ii. q. vii. qq̄ ubi dicitur q beatus Hieronimus fuit cardinalis. ad idem glo. xciii. di. legimus & . xvi. q. i. generaliter in. ꝟ. si ostendit Hugu. tamen ibi contra. et ita seruat curia.

¶ Quis possit deponere cardinalem. glo. & doc. de cle. non resi. ex gestis. de scis. c. i. li. vi.

¶ An cardinales gaudeant priuilegio. c. quia periculosū. de sen. ex. li. vi. Hosti. dicit q sic. in. c. ex gestis. de cle. non resi.

¶ An cardinales sede uacāte possīt mittere cardinalem legatum. et si non uelit ire pro defensiōe ecclesie an possint eum cogere. dco. q nō. in cle. ne romani. de elec.

¶ An presbiter cardinalis possit deponere episcopum. dic q non sine speciali mādato pape. Hosti. & doc. in. c. ex tue. de cle. non resi.

¶ Presbiteri cardinales habet titulum diaconi non & sic e intelligēdū qd dixi sup in prin. huius dictionis. & sic seruat curia in lris suis. de testa. raynutius. & . c. raynaldus. de consue. cum uenerabilis. de elec. roram. & . c. querelam. aliter pape littera esset falsa. de cri. fal. q grauī. adde qd no. Car. flo. in cle. ne romani. in pn. de elec. in. vi q.

¶ Ecclesia cōpostolana & ecclesia rauennesis habet ex priuilegio canonicos cardinales mitratos vii. q. i. pastoralis. uide nō. in cle. dignū. de celebris. ubi glo. & Compos. & Io. an. in. c. cum accessissent. de consti. & Domi. in. c. fi. de offi. dele. li. vi. § conseruatores.

¶ An iurans fidelitatem pape uideatur etiaz iurasse cardinalibus. glo. q sic. lxiii. di. tibi dño.

¶ Cardinales sunt reuerendissimi. xciii. di. a subdiacono. ubi tex. ea. di. constantinus.

¶ An liceat de epo facere presbiterū cardinalem sicut quotidie uidemus fieri. Io. an. dicit q hoc nō seruauit curia usq ad tempora Clementis. v. sed postea suauit usq ad tempus presens & melius. ita dicit in. c. cum aliquibus. de rescrip. li. vi.

¶ Solis cardinalibus papa cōmittit cās ecclesiarū

cathedralium & regularium. glo. in clemen. auditor. de rescrip.

¶ An cardinales uacante sede possint nouũ cardinalem creare. Hosti. in. c. licet. de elec. dicit q̄ sic. contrarium est uerius. ut nōt glo. in clemen. ne romani. de elec. quod nō.

¶ Uni cardinali papa semp cōmittit officiũ maioris penitentiarii. glo. in. d. cle. ne romani. in. ꝟ. maiorem. de elec.

¶ An credatur uerbo cardinalis dicentꝭ se esse legatum in aliqua ꝓuincia licet non ostendat lras legationis. glo. uidetur uelle q̄ sic. xcvii. di. nobilissimus. & Spe. ti. de le. §. sequitur.

¶ An sit necesse ad hoc ut aliquis sit cardinalis q̄ habeat titulum sibi assignatuꝫ. Io. an. in. c. ad liberandum. de iudi. dicit q̄ non. & q̄ talis ante assignationē tituli est cardinalis ecclesie romane.

¶ An cardinali asserenti sibi esse cōmissionē factaꝫ a papa sup aliqua re uiue uocis oraculo credi debeat. no. in. l. i. C. de man. prin. & ita seruat curia romana.

¶ Cardinales habent titulos alicuius ecclesie nomine cardinalatus. Io. an. in addi. Spe. ti. de libel. obla. §. iam nunc. in prin.

¶ Priuilegia cardinaliuꝫ uide in Spe. de le. §. sequitur. ꝟ. si. & ibi per Io. an. in addi. & per Hosti. qui fuit cardinalis. in. c. antiqua. de priuil.

¶ Que sit forma creandi cardinales. & que sollemnitates siue cerimonie seruent. & de aliis mltis statum eorũ tangentibus. uide in ceremoniali ecclesie romane.

¶ De cardinalibus ecclesie rauānatis. & quar sic uocent. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de iura. calũp. §. restat. ꝟ. quia si aliquod. & in. c. licet causam. de proba.

¶ Cardinalis nihil potest quod ius ꝓhibeat. uide Io. an. de elec. nēo deinceps. li. vi. Bal. ff. de offi. prefec. preto. l. i.

Carina Dicitur carentia & est penitētia xl dierum ĩ pane & aqua. de accu. accusasti. & c. i. de spon. duo. c. in capite. l. dis.

Caritas De hac uirtute caritatꝭ quid sit. & quotuplex & an semel habita ꝫ ossit amitti. plene habetur de peni. dis. ii. in glo. summe. & p totam dis. maxime p glo. in. § hec q̄ de caritate. de quo p sanctuꝫ Tho. secunda se. q. xxiiii. & xxv.

¶ An sint ideꝫ caritas. amicitia. & beniuolentia. uide sanctum Tho. secunda se. q. xxiii. ar. i. & in iii. dis. xxv. ar. v.

¶ Caritas est uirtus spiritualis. idē in. d. q. xxiii. ar. iii. & iiii. & in ii. q. lxvi. ar. vi. & secunda se. q. xxiii. ar. vi.

¶ Caritas ē mater omniũ uirtutũ. sanctus Tho. secunda se. q. clxxxvi. ar. vii.

¶ Caritas non pōt esse informis. i. simul cuꝫ mortali peccato. secūda se. q. cxxxvi. ar. iii. & in. iii. dis. xxvii. q. ii. ar. iiii.

¶ Caritas est finis bonarũ uoluntatum. sanctus Tho. in. ii. dis. xxxviii. ar. ii.

¶ Quelibet caritas sufficit ad resistendũ cuilibus temptationibus. idem in. iii. dis. xxii. ar. iii.

¶ Sine caritate nullũ corpus est uiuũ nisi iustificetur. idem in. iii. parte. q. lxxxix. ar. v. & in. iiii. dis. xviii. ar. viii.

¶ Caritas sine uirtutibus aliis haberi nō potest. idem secunda se. q. lxv. ar. ii.

¶ Ordo caritatis manebit in patria. secunda se. q. xxvi. ar. xiii.

¶ Duo sunt precepta caritatis. idem secunda se. q. xlviii. ar. ii. & iii.

¶ Ex caritate diligendus est ꝓximus. idem secūda secunda. q. xxv. ar. i.

¶ Preceptuꝫ caritatis quod ꝑtinet ad deum potest seruari in hac uita. idem secunda secunde. q. xliiii. ar. iiii. & v.

¶ Caritas uno modo sequitur fideꝫ & spem. alio modo econuerso. secunda se. q. xlii. ar. iiii. & i. secunda se. q. xvii. ar. vi.

¶ Caritas est forma fidei. idem secūda se. q. iiii. ar. xiii. & in. iii. dis. xxiii. ar. xii.

¶ Cum caritate non manet timor seruilis. ideꝫ secunda se. q. xix. ar. vi.

¶ Sine caritate non potest esse aliq̄ uirtus uera & ꝑfecta. secunda se. q. xxiii. ar. vii.

¶ Caritate crescente crescit timor filialis & decrescit seruilis & econuerso. idem secunda secunde. q. xix. ar. x.

¶ Ex caritate potest homo sine peccato diligere. secunda se. q. xxv. ar. iii. & in. iii. di. xxix. ar. vi. & ibi uide quid de simplicibus quid de rōnabilibus quid de angelis qd de demonibus.

¶ Quot requiruntur ad diligendum deum. secūda se. q. xlvii. ar. i. & in. iii. di. xxix. ar. e.

¶ An ex caritate melior ꝓximus sit magis diligendus q̄ nobis coniunctior. & an pater q̄ mater & an uxor q̄ pater & an benefactor q̄ beneficiatus. uide secūda se. q. xxvi. ar. vi. vii. viii. ix. x. xi. & in. iii. di. xxix. ar. vi. & vii.

¶ Effectus caritatis sunt gaudium & pax. secūda se. q. xxviii. ar. i. & ii.

¶ Caritas potior est misericordia. secunda se. q. xxx. ar. iiii.

¶ Actus caritatis est bñficēcia & datio elemosinaꝝ. secunda se. q. xxxi. ar. i.

¶ Actus caritatis est fraterna correctio. secūda se. q. xxxiii. ar. i.

¶ Quis sit effectus caritatis. nō glo. in clemen. i. de sum. tri. in glo. pe.

¶ Prima & ordinata caritas incipit a seipso. l. preses. C. de serui. & aqua. no. de suppl. negli. pla. c. i. li. vi. & quod nō. xlii. dis. quiescamus. de pe. dis. ii. in patria. & c. nisi specialis. de usu pa. i. fi. & ibi glo. Bar. in l. pupilluꝫ. ff. de excu. tuto. glo. fi. ad finē in c. ex pte. el. ii. de cle. non resi.

¶ Operibus factis sine caritate nō debetur premiuꝫ. i. q. i. marhion.

¶ Sine caritate nulla uirtus potest ualere. i. q. i. ex his uerbis.

¶ Prelatus caritatiue moueri deb; ad correctionem subditorum. xlv. dis. licet.

¶ Ex caritate melius est alterius crimina indicare q̄ celare. v. q. i. non uos.

¶ Judex condemnando reum debet seruare caritatem. xxiii. q. v. quis etenim.

¶ Ab eo qui habet caritateꝫ & scdm̄ illā opatur nihil mali ꝓcedere pōt. de pe. di. ii. radicata.

¶ Electi nunq̄ pdunt caritatem sed in illa semp ꝑsistunt. de pe. di. ii. non reuertebantur.

¶ Illa caritas ficta est que deficit in aduersitate

de pe·di·ii·potest discursus ꝙ ficta·

¶ Caritas est illa de qua dñs dicit in euãgelio ꝙ qui ex aqua biberit·non sitiet in eternũ ut in·d·c·potest·§·caritas·

¶ Multi sancti caritatẽ habuerũt a qua postea peccando ceciderunt·de pe·dis·ii·opponitur·

¶ Caritas est ignis quo peccata exurunt·de pe·dis·iii·inter hec bircum·

¶ Bona opa facta sine caritate ualent ad minus supplicium subeundũ non autem ad premiũ eternuȝ consequendũ·de pe·dis·iii·quid ergo turbamur·glo·de pe·& re·ꝙ autem·adde quod scribit sanctus Tho·in·iii·dis·xiii·

¶ Caritatis uinculum quo xp̃us nos dilexit maxime in sacramento altaris nobis demonstratu est ut de consc·di·ii·hoc est sacramentum·

¶ Utrum diligere inimicos sit de necessitate caritatis uide sanctũ Tho·secũda se·q·xxv·ar·viii·ubi etiam tractat an sit de necessitate caritatis ꝙ homo inimico suo ostendat signa uel affectus dilectionis an sufficiat caritatem & dilectione gerere in animo suo·

¶ Habe caritatem & fac quicquid uis·ut in cle·ad nostrũ ãm de hereti·

¶ Ubi non ꝓdest caritas est adhibenda potestas xlv·dis·licet de exces·pla·c·i·in glo·

¶ Non est caritas sed languor ubi mali mores nõ corriguntur·xxiii·q·v·c·non putas·

¶ Ubi caritas non est ibi fides & iustitia esse nõ possunt·xxiii·q·i·ubi sana·

Caritatiuum subsidium

¶ An inferiores epo possunt clericis sibi subiectis imponere subsidium caritatiuuȝ·uide Archi·xciiii·dis·c·si·

¶ Qñ & ex quibus causis possit quis petere caritatiuũ subsidiũ a suis subditis uide de censi·cũ apostolus Spe·ti·de renunti·§·ii·ꝟ·qd si monẽs·Host·in suma de offi·le·§·qd ptinet circa pri·

Carmelite

An carmelitarũ ordo sit de numero mendicantiuȝ·uide Ang·in quodaȝ suo consi·quod incipit facta carmelitarũ numero lxxxvi·adde quod dicã infra sub dictione mendicantes·

Caro Carnes

An appellatione carnium ueniant oua & lacticinia no·v·dis·denique·adde quod dicã infra sub dictioe ieiuniũ glo·xxxiii·q·ii·admonet·ubi uide quid de lardo adde lxxxii·dis·presbiter in glo·que dicit ꝙ premisso esu ouoꝝ & casei intelligitur prohibitus esus lardi uel sanguinis·adde quod dicam infra proxime·

¶ An dãnatũ esum carnalium cõmedens anathema sit xxx·dis·si quis carne & alius tex·dicit ꝙ est hereticus censendus·ea di·si qs presbiter·

¶ Esus carniũ & potus uini solum post diluuiũ est concessus·xxxv·dis·ab exordio·

¶ Ab esu carniũ abstinendũ est diebus mercurii & ueneris·de conse·dis·iii·de esu carniũ & etiaȝ die sabati de conse·dis·v·quia dies·

¶ A stimulo carnis nullus in hac uita liberatur aut securus redditur·xxxii·q·v·si paulus·

¶ Carnis infirmitas luxuriã fugat·de pe·di·i·põt

¶ Carne bene utitur qui eius mẽbra ad bene operandum conuertit·de conse·dis·v·ieiunium·

¶ An carnalitas inducat suspitionẽ·nõ·ut eccle·benefi·c·i·in fi·

¶ Ad curam iudicis spectat ut carnes uendantur iusto precio·ff·de offi·ꝑfec·ur·l·i·§·cura carnis·

¶ In carne pter carnem uiuere magis angelicũ ꝙ humanũ est·nõ·xxxii·q·vii·omnes causationes·

¶ Carnes edine prouocant demones ut no·vii·q·ii·c·ult·

¶ Nemo naturaliter carnem suam odio habet·ad ephe·v·xiii·q·ii·nõ estimemus·Spe·ti·de aduo·§·i·ꝟ·item quod postulat·

¶ Que sunt in carne deo placere nõ possunt·ad romanos·viii·lxxxii·dis·ꝓposuisti·

¶ Opera carnis sunt immundicie & luxuria·ad gallath·xv·xxxii·q·iiii·in eo·

¶ Carnes nõ sunt comedende in sabato de conse·dis·v·quia·

¶ Carnes in diebus ꝓhibitis licet comedere ratione infirmitatis uel necessitatis·de obseruatione ieiu·consilium & quod ibi nõ·

¶ Appellatione carniũ non uenit lardũ sm Bar·in·l·i·C·de ero·mili·anno li·xii·pillum tex·

¶ Caro remota anima non est ꝓprie caro sed equiuoce·sm·Tho·in·iiii·dis·xii·ar·i·

Charta

Charta ꝓprie dicitur bombasina ff·de le·iii·libi oꝝ·§·chartas & ff·de acq re·do·l·adeo·§·i·aliter accipitur·siue sit noua siue abrasa siue non ff·de bo po·sm tab·l·charte·adde ff·de le·iii·l·chartis aliqd de probatum causam·

¶ Locus ubi conseruant uel custodiunt charte uocatur charthophilatiũ·de ꝓba·c·i·

¶ Charta usus reddit instrum suspectum·ut·l·cõtractus·C·de side instru·

¶ Si in eadem charta repiuntur plura instrumẽta sollemnizata eisdem testibus an ualeant uide Bar·de nul·& pu·ff·in·l·patris & filii·

¶ An una sigillatio sufficiat in una charta etiam si essent mille contractus·Bal·ꝙ sic·in·l·coꝙ a multis·C·si cer·peta·

¶ Quid cõprehendatur chartis legatis·uide tex·in·l·libroꝝ·§·chartis·ff·de le·iii·

¶ Charta dicitur publica scripta mãu publici notarii uel officialis publici·ut·l·inter cartulas·C·de conue·fil·deb·li·x·Bar·in·l·si quis legatuȝ in prin·ff·de fal·faciunt no·in·c·i·de iura·calum·ubi plene de hoc·

Cartusiensis

Qualiter fratres cartusienses operãdo & laborando habuerunt locum ꝓpe boroniam·I... nit idem Io·an·in·c·i·de deci·li·vi·

Cassare Cassatio

An ista uerba referantur ad factum tm & sic ad id quod est nullum quod est dicere an illud quod nullum est cassari possit glo & doc·de postu pla·gratum·ut lite non contest·accedens·i·in glo·

¶ Cassatio ꝓcessus & sententie prodest omnibus qui ex eis leoꝛbantur etiam si non citati ipsis non citati ita no Inno·in c·in nostra de procu·

¶ Petere cassari instrm̃ aut testm̃ quia non est insinuatũ est dicere nullum sm Bal·in·l·hũ q ad ad emiꝗa·C·de appel·Sed de hoc uide Ange·in suo no·cosi·xxxv·qd incipit·ꝑ decisione qstioꝝ & adde·C·de sa·sanc·eccle·aut cassa & irrita·&

l. tercmiuas. eo ti. ubi uide.
¶ Cassum i. nullum C. de leg. l. non dubium. item cassum i. inefficax & sine effectu. tex. in l. epale C. de epis. aud.
¶ Duplex est cã cassationis s. nullitas et iniqtas de qua materia uide Bal. in l. hu qui ad ciuilia. C. de appella.

Casale Idem est q famılia. ut nõ Bal. in l. peto. §. fratre. ff. de le. ii. i. ii. nõ. qui mouetur p glo que dicit idez esse si testator legat familie. i. domui. & idem si legat familie ul casali seu casate. & hoc est uidere meo uocabulũ u netor apud quos dicit talis casata. i. familia.

Casina Quid sit uide. ff. de minor. l. ue rum. §. si quis locupleti.

Castellum Castellanus

Quod dicatur castellum uide in. l. i. §. castellũ ff. de aqua quot. & est. l. iii. C. de aqduc. li. xi.
¶ Castellũ est receptaculũ qd recipit aquã publicam. ff. de aqua quot. & est. l. i. §. equissimũ.
¶ Interdum castellum sumitur pro castro ff. de le. ii. l. ticia. §. fi. de hoc nõ. de cau. pos. pastoralis in glo iiii.
¶ Si castellanus offert dño edificii claues & dñs non uult recipe licet remaneat in fortulicio nõ tñ tenet de periculo contingente pp̃ter custodiam non sollemniter adhibitã ita nõ. in l. fi ff. so ma.

Castigatio Castigatio modica est aliquibus pmissa ff. de iuris. om iudi l. magistratibus. in aut. de nup. §. si uero. & ibi nõ. vii q. i sicut adde nõ. ff. ad l. acquil. l. sed & si §. fi. in glo docenti.
¶ Quem diligo castigo glo ii. in. c. si quãdo. de rescrip & ibi sunt concor.
¶ Adde q uerbum castigare refertur ad correctionem leuem & domesticã. C. de pat po. l. ii. dic melius qd uenit appellatõe castigatiõis ut habet in l. nec quicq. §. de plano ff. de offi pconsulis & le.

Castitas Si testator reliquit uxori x. ãnua si caste & honeste uixerit an si transeat ad secũda uota dicatur honeste uiuere. Bar. & Ang. in l. mulier. § cum pponeretur ff. ad trebel. Bal. in l. si C. de edic di. adr. tol.
¶ Stante testamento supradicto qd si mulier ingreditur religionem. uide Bal. in l. deo nobis. C. de epis. & cleri.
¶ Castitas sola est que deo põt animas presentare. ut in aut. de leno §. i.
¶ An castitas sit annexa ordini clericali. nõ. glo. de conuer. cõiug. cõiugatus. & c. uxoratus. & plene p glo & doc de cle. coniug. cum olim.
¶ Castitas potest suaderi non precipi. & est consilium non preceptum. xxxii. q. i. integritas. doc. de coniug. lepro c. i.
¶ Qui deliberat castitatẽ seruare retrahẽs se ab hoc pposito meritũ pdit xvii q i qui bona.
¶ Castitas uidualis melior est q̃ secunde nuptie xxxi. q. i. quod si dormierit.
¶ Qui dimittit uxorẽ castam crudelis ẽ xxxii. q. i. sicut crudelis.
¶ Uiolenter corrupta non pdit castitatẽ. xxxii. q. v. qui autem. & c. pposito.
¶ Castitas mentis melior est castitate corporis. xxxii. q. v. tollerabilius.
¶ Castitas quãdoq intacto corpore pdit. xxxii. q. v. nec solo.
¶ Qui uult digne eucaristiaz sumere debz castitatem seruare tpe ieiuniorũ & a coniugatis etiaz seruanda est. xxxiii. q. iiii. penitentiam.
¶ Uir uxori debitum reddens non pdit merita castitatis. xxxii. q. v. c. scdm uerba.
¶ Castitatem inuiolati corporis clerici perpetuo debent seruare. xxxii. di. his ergo. xxxi. di. causa uero & c. sacerdotibus. & c. si laicus. & c. lex cõtinentie. & in sacris ordinibus constituti castitatem non seruantes priuant suis ordinibus & dignitatibus. xxxii. di. erubescant. & c. placuit.
¶ An coniuges qui pmiserunt inuicem castitatẽ possint inuicem cõmisceri. Imo & Hosti. de conuer. coniug. dudum. Io. an. de uot. c. i. li. vi. de iureiuran. tua nos el. ii.
¶ Uulgare puerbium si non caste saltem caute. Io. an. de accu. c. ulti.
¶ Difficile est uiuere in castitate. tex. & glo. l. dis. quia sanctitas.
¶ Castitas põt dici concubitus uiri cum uxore. Spe. ti. de eo qui mit. in pos. §. porro.
¶ Casus in quibus castitas est deterior fornicatione. nõ. xxxiiii. di. fraternitatis.
¶ Lupanaria non infamant castitatem. Spe. ti. de arbi. §. viii §. sed quid si sponte.
¶ Castitas est pferenda uite. ff. de origi. iur. l. ii. §. & cum placuisset.
¶ Castitas maxime reddit hominẽ aptũ ad cõtẽplationẽ. sanctus Tho. secũda se. q. cviii ar. ii.
¶ Castitas est uirtus spiritualis sm Tho. secũda secunde q. cli. ar. i. & ii.
¶ Et an castitas differat ab abstinentia uide in preallegata q. ar. iiii.
¶ Castitas est in anima sicut in subiecto. secũda secunde q. cli. ar. i.

Castratus Ille qui est castratus non habet necesse seruare c. r nem uel pulucem ut dicunt uulgares si uult p. o n. oueri. no. lv. di. si eunuchus adde quod dicam infra sub dictione ordo.
¶ Que sit pena castrantis seruũ suum & etiam medici operantis. habetur. lv. di. si qs a medicis.
¶ Castratus non meretur continendo nec paup parce uiuendo de peni. di. ii. si enim inquit. in glo. ar. q spado.
¶ Castratus nõ põt esse miles. lv. di. pcepta in glo.
¶ An castratus sit habilis ad dignitatem. no. de elec. si forte. li. vi in glo. sup uerbo si uero.
¶ Castratus naturaliter est impotens ad coitum spado uel o ex accidenti. ff. de adop. l. ii. §. illud.

Castrense In castrensi peculio filiusfamilias uicem patrisfamilias optinet. tex. est in l. ii ff. ad macedo. ad hanc materiã uide qd dicam infra sub dictione peculium.

Castrum Quando una ciuitas dicatur castrametari contra aliaz. nõ. Bar. in l. i C. de meta. li. xii.
¶ Unde dicatur castrum. uide Io. an. in c. si ciuitas de sen. excõ. li. vi.
¶ In castris aut paruis uillis non debet ordinari epũs. lxxx. di. illud. & c. se. de priui. c. i.
¶ Incastellatus p regem in aliquo castro an dicatur pati uiolentiam. nõ. de sen. excõ. nup.

¶ Si venditur castrum intelligitur venditum ius patronatus ei annexum secus si venditur palatium cum diversitatis. uide per Inno. in c. ex litteris. de iure pa. ubi de hoc. adde Hosti. in summa. de iure pa. §. qualiter. & de offi. dele. §. que declarari. circa finem. q. vii. accusatio.

¶ Non licet facere castra uel alia casamenta ad emulationem. Inno. in c. pisanis. de resti. spoli.

¶ Adde quod castrum factum ad emulationem debet euelli secundum Ange. in consilio suo. consil. clvii. alias clxiii. alias. cxxxvii. quod incipit uisis omnibus. adde no. in l. ii. C. de fun. limi. li. xi. Inno. de exces. prela. dilecta. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum. Bar. & Bal. in l. i. ff. quod cuiusque uniuersi.

¶ Princeps facit aliquem locum castrum eo ipso quod scribit sibi tanquam castro. Inno. in c. ab ecclesiarum. de offi. ordi. quod est notandum adde quod dicam sub dictione ciuitas.

¶ Castrum quod quis mihi furtiue abstulit & occupauit si est difficile mihi recuperare possum etiam furtiue sibi auferre. ita dicit Inno. in c. olim. de resti. spoli.

¶ An ecclesia possit incastellari. dicam sub dictione ecclesia. ubi uide.

¶ Contra tenentes castra in aliquo castro uide Bar. in l. quecunque. C. de fun. limi. li. xi.

¶ An concesso castro dicatur concessa eius curia Bar. in l. si quis. C. de bo. ua. li. x.

¶ Non restituit castrum illi a quo recepit incurrit crimen lese maiestatis. ut ff. ad l. iul. ma. l. iii.

¶ Quod dicatur castrum. uide Bar. i. l. i. §. siue autem. ff. de no. op. nunti. Bal. in l. i. ff. de offi. pref. & Bu. in extrauagan. quoniam nup.

¶ An ciuitas possit pro tuitione sua accipere castrum quod habet ecclesia. no. Cy. in l. ii. C. de sum. tri.

¶ Si castrum ui uel obsidione capitur. que actio detur ad recuperandum. Bar. ff. de ui & ui ar. l. si ui me. alias si metu.

¶ Si aliquis promisit custodire castrum pro certa mercede & illud ab hostibus capiatur. an ille teneatur. Io. an. in addi. Spe. ti. de loc. sup. rubrica.

¶ Si quis concedit alicui locum ad edificandum castrum an uideatur eximere locum & eum cui concessit a iurisdictione sua. uide Bar. in consilio quod incipit commune spoleti.

¶ Si aliquis promisit custodire castrum usque ad tempus. & eo finito obtulit castrum an teneatur postea de custodia. uide Bar. in l. si mora. ff. so. ma.

¶ Si quis promisit custodire castrum per annum & dedit fideiussores & post annum amittitur. an fideiussores teneantur. uide Bar. in l. lucius. §. paulus. ff. de admi. tuto.

¶ An appellatione castri contineatur uilla. Bar. ff. de dam. infec. l. si finita. §. ex hoc edicto.

¶ Castrum non potest fieri sine licentia domini secundum Inno. in c. pisanus. de resti. spoli.

¶ Licet aliquis dederit alteri custodiam castri. potest tamen si uult per se custodire. ff. de usu & hab. l. si ita. §. i. facit ad hoc ff. como. l. si ut certo. §. si de ine.

¶ Si consensi tibi ut in fundo meo construeres castrum. an possum in eum ponere custodias te inuito. uide Dy. ff. de usu & habit. l. si ita. §. dominus.

¶ Tenentes castra & fortilicia in confinibus territorii possunt compelli illa relaxare ut l. quecunque. C. de fun. limi. li. xi. & ibi per Bar.

¶ Quid sit castrum & quis possit illud construere & in quo loco & de multis similibus. uide per glo. in l. ii. C. de fundis limi. li. xi. Bal. in l. i. §. fin. autem ff. de no. op. nunti. & ff. de ope. publi. l. opus. Bar. in l. i. §. in initio. ff. de offi. pref. ur. & in l. fi. C. de sa. sanc. eccl. doc. in c. cum ad sedem. de resti. spoli. & in c. cum ab ecclesiarum. de offi. ordi.

¶ In castro coram uicario solent cause ordinarie tractari secundum Bal. in aut. nisi breuiores. C. de sen. ex pi. reci.

¶ An & quando castrum teneatur de delicto commisso in eius territorio. uide in l. ii. ff. ui bo. rap. ubi uide.

¶ An liceat castrum in quocunque loco edificare. uide per Sal. in l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure in repetitione.

¶ Quando venditur castrum cum pertinentiis an intelligantur vendite possessiones quas venditor habet in territorio dicti castri. uide do. Io. de imo. in l. ii. in fi. prin. ff. de acquir. pos.

¶ Castrum quod habet per se regimen licet in aliquo deseruiat ciuitati non propterea proprie dicitur esse membrum ciuitatis nec de comitatu. nam illa dicuntur esse membra que sunt pars rei & non que sunt res separate & per se stantes ut in l. seapham. ff. de eui. & ibi Bal.

Casus Casus aduenticii attendi & considerari non debent. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ii. §. si eo tempore. ff. qui & a quibus. l. iuli anus. Archi. v. dis. c. penul.

¶ De casu l. nulla est questio. C. de fur. l. ancille & ibi no.

¶ Casum uidetur appetere qui post positis gradibus querit ascensum. no. ff. de neg. ge. l. i. quod utiliter. in prin. xlviii. dis. c. sicut neophotus. quod no. & ibi uide.

¶ Casus omissus habetur pro omisso ff. de liber. & postu. l. commodissime. Io. an. de rescrip. susceptum. li. vi. & ibi etiam glo.

¶ Casus quandoque ponitur pro casu. de iudi. c. i. in glo. quod ponit eccor. glo. in l. eam quam. C. de fideicommis.

¶ Casus non debet expectari cuius euentus nihil operatur. de pe. dis. vii. quicunque egerit ad fi. de symo. per tuas. ff. de fideius. l. pe.

¶ Casibus futuris prudenter occurrere debemus xxiii dis. in nomine.

¶ Ratione casuum emergentium licitum est transgredi leges l. equissimum. ff. de usufr. uetu. no. Inno. c. i. de consti.

¶ Quando res uenit ad eum casum a quo non potest incipere uiciatur l. qa rem. ff. de condi. insti. & ff. de furt. l. pro parte. ff. de re mili. l. qui cum uno. §. reus & l. pluribus. §. fi. ff. de uerbo. obli. ubi est hec per Bar. quod no.

¶ Casus multi euenire possunt qui rem impediunt. l. naturalem. §. i. ff. de acquir. re. do. & insti. de re. diui. §. illud quesitum.

Casus fortuitus Quando ex pacto unus debet mercedem alter operam alteri quod casu fortuito prestari non potest. an possit exigere mercedem uide Bar. in l. i. §. diuus. ff. de ua. & extor. cogni.

¶ An quis teneatur de casu quem culpa precessit casum. Bar. in l. si ut certo. §. interdum. ff. como. & l. in rebus. eo. ti. & l. si quis ex argentariis. §. ult. ff. de edc. Cy. in l. que fortuitis. C. de pigno. acti. adde

nō·de depo·c·ii·adde de spon·ueniens· Archi·de conse·dis·v·c·si·xxxii·q·v·de pudicicia·

¶ An extimatio faciat quem teneri de casu fortuito· Bar·in·l·si ut certo·§·nunc uidendum·ff·cōmo·& in·l·sed & si quis·§·quesitū·ff·si qs caubi gl·adde qđ dicā infra sub dictiōe extimatio·

¶ An furtū numeret inter casus fortuitos·uide doc·in·l·que fortuitos·C·de pig·ac·glo·in·l·cum duobus·§·dāna·ff·pro so·doc·in·c·i·de cōmo·adde l·& ita·§·si uero·& quod ibi nō·ff·nau·cau·sta·adde·ff·ad·l·fal·l·qua rōne·§·ii·C·đ lati·lib·tol·l·i·§·sed ne furandi·& qđ de latrocinio·uide gl·& qđ ibi nō·Bal·i·l·i·C·deposi·& ibi Cy·q dicit ꝙ si qs est disrobatus in siluis solitis cōmorari ē casus·si aūt in non solitis est culpa·qđ nō·

¶ In iudiciis bone fidei an qs teneat de casu fortuito·uide nō in pallegata l·que fortuitis·

¶ Qui sunt casus fortuiti·no·insti·qui·mo·re contra obli·§·itē si is·in glo que incipit naufragio·ff·de regu·iu·l·contractus·

¶ Casus quandoq exponitur uel sumitur pro negligentia·ff·de incen·ruin·nau·l·qui edes·& ff·ad·l·cor·de sica·l·i·§·diuus·

¶ An & qn ualeat denuntiatio casuū fortuitoꝝ uide glo·& doc·in·l·sed et si·§ quesitū·ff·si quis cau·nō·in·c·i·de cōmo·ubi uide·

¶ Casus fortuitus non uenit ex natura cōtract9 depositi fallit in casibus nō·de depo·c·ii·

¶ Casus fortuit9 excusat a purio·de pig·significante adde qđ dicā infra sub dictione iuramētū·

¶ Casus fortuiti puideri non possunt glo·đ eta·& quali·ad aures·ff·cōmo·l·in rebus·ff·đ actio·& obli·l·i·§·his quoq·

¶ Quid operetur pmissio qua qs obligat se teneri de casu fortuito·nō·in·d·l·sed & si qs·§·quesitū doc·in·d·c·i·de cōmo·& in·l·si ut certo·§·nunc uidendum·ff·cōmo in glo·piculum·Cy·in·l·i·C·cōmo glo·in·l·iurisgentiū·§·sed & si quis·i glo·prestet·tangitur etiaꝫ·ff·man·l·aristo·Spe·ti·de loca·& Io·an·ibi in addi·

¶ An iniuria iudicis sit casus fortuit9·doc·dicūt ꝙ sic·in·c·i·i de emp·& uendi·

¶ Qualiter pbetur casus fortuitus·nō·Iaco·de are·in·l·scire oportet·§·sufficit·ff·de excu·tu·Bar·in l·i·C·depo·glo·in·l·iu·§·si ad diem·ff·de re mili·ubi uide an sufficiat pbare p iuramentuꝫ de quo in·c·quia ppter·de elec·& in·c·cum bertoldus·de re iudi·Archi·in·c·i de dolo & cōtu·li·vi·adde Bar·in·l·ii·C·de nau·li·xi qđ nō·

¶ Quando quis tenetur de casu fortuito extra naturā contractus uel ppter morā qđ operatur obligatio·nō·in·l·si mora·ff·so·ma·

¶ Casus fortuitus pōt pbari in territorio illius iudicis ubi qs passus est illū casū·& ille pbatiōes faciunt fidem coram iudice competenti etiam si pars non fuit citata coram primo iudice·Bar·in l·i·C·de nauf·li·xi·

¶ Si quis renūtiat casibus fortuitis teneṫ·quod itellige nisi esset talis casus qui eueniret de mille uicibus una·Bar·in l·lucius·ff·ad tur·

¶ Quando casus fortuitus imputeṫ debitori·uł creditori·uide de pig·significāte·Spe·ti·de loca·§·iam dicendum·uer·sed quid·

¶ An uiolentia sit casus fortuitus·đ sepul·sacris ubi uide·

¶ Casus imputari nō dꝫ cuius culpa uel mora nō precessit·de elec·cum ex eo·li·vi·

¶ An appellatione picula ueniat casus fortuitus·glo·dicit ꝙ nō·in·l·opus qđ in adustione·ff·loca·qđ limita nisi uerbum picula aliter nihil operetur·tunc enim ut aliqd operetur cōphendit casuꝫ fortuitū·casus est nō·quē ad hoc induxit coraꝫ dño meo·do Rapha·ful in·l·item quia·§·si gēma ff·loca·bene facit ad materiā·l·si eo·ti·

¶ Casus supueniens nō absorbet culpā precedentem quādo culpa ad casum rem facili mō disponit·ff·de dam·infec·l·fluminū·§·idem ait·uide l·si uebenda·ff·ad·l·rodi·de iac·& huic scripture ff·ad·l·acquil·

¶ An mors sit casus fortuitus·uide·ff·de iudi·l·interdum·& dicit glo·sing·insti·de capi·dimi·in pn·ꝙ omnis mors siue naturaľ siue ciuilis uenit dei iudicō uide Bal·in·l·i·C·qui admit·ad bono·pos·in·xxiiii·sua oppositiōe·& in·l·si infanti·C·de iure delib·Bar·in·l·qui duos·ff·qui & a qbus uide in·l·fi·C·de iure doq·doc·& Bal·in·l·i·C·q ad liber·pue·non po·

¶ Si quis suscipiat in se omneꝫ casum uel omne piculum noui casus·intelligiṫ de casu inopinato·preter consuetudinē aduenientē ff·de contrahē·empt·l·fistulas·§·frumēta·ubi tex·nota·Bal·in l·si in fine·C·de acti·empt·

¶ Quid sit casus fortuitus nō·insti·de re·diui·§·thesauros in glo·fortuito casu uide Bal·in·l·q fortuitis·C·de pigno·actio·

¶ An is q recepit in se piculū & fortunā teneat de casu fortuito·nō·ff·de acq·re·do·l·si is qui·

¶ Quis debet pbare casum fortuitū qs dolum·quis culpā & qualiter·nō·ff·loca·l·si quis domū·al·l·si quis fundū·§·imperator·in glo·pbari·nō·ff·nau·cau·sta·l·& ita·§·ii·in glo·exceptionē·insti·qui·mo·re cō·obli·§·penul·C·de pig·act·l·si creditor·al' si debitor·ubi Cy·& Bal·Spe·ti·de pig·§·i·uer·& nota·cum·uer·sequē·& ibi Io·an·Spe·ti·de cōmo·§·ii·uide glo·in·l·sicut·in glo·ii·C·de fi de instru·& l·si·§·ii·in glo sacramentum·& ibi Bar·& Cy·& in·l·si quis·ex argentariis·§·penl·in glo·habere·& ibi Bar·ff·de eden·

¶ Mercator qui tenet pecuniam ad lucrum & damnum probare debet casum fortuitū·nō·Bar·in·l·ii·C·de nau·li·xi·

¶ An casus fortuitus excuset in arbitriis·nō·in l·celsus·ff·de arbitris·in glo·quantū in ipso·

¶ Ad quem spectat ratio uite uł interitus post litem contestatam·nō·in·l·si morā·ff·de rei uen·& eo·ti·l·item si uerberatum·§·fi·in glo·moram passo & in glo·lucratus·

¶ An casus fortuitus liberet debitorē·nō·in·l·incendiū·C·si cer·pe·& ibi Cy·plene·

¶ An casus supueniens excuset a precedenti delicto·nō·ff·ad turpil·l·in senatus·§·si ppter morā in glo·nō ideo·adde ꝙ casus supueniens nō tollit obligationē contractā ex culpa uel delicto precedenti qn casus incogitate euenit post culpam·ff·ꝙ ui aut clam·l·si alius·§·idem ait·

¶ In conditione cui noceat casus fortuitus·nō·C·de condi·ob cau·l·pe·& ibi Cy·

¶ Quando casus fortuitus dicatur expressus ex mente uel ex uerbis·uide Bar·in l·si debitor·§·uerisimile·ff·đ contrahen·emp·facit qđ nō·in·l·

gallus.§.nunc de le.ff.de libe.& postu.
¶ An suscipiens in se casum fortuitū teneat etiā de casu contingenti culpa aduersarii.uide in.l.q officiu.§.fi.ff.de contrahen.emp.
¶ Qui ꝓmittit indemnitatē uideť ꝓmittere casum fortuitū nō.in.l.i.C.cōmo.ubi tex.
¶ Suscipiēs in se casū fortuitū & ꝑiculū edificii intelligiť obligari donec edificiū fuerit ꝑfectum nō.in.l.sed hec distinctio.§.i.ff.loca.ubi uide.
¶ Qualiť puniať casus fortuitus.uide in.l.respiciendum.§.delinquūt.& in.l.aut facta.§.euentus.ff.de pe.
¶ An incendium siue latrocinīū sit casus fortuitus.uide Bal.in.l.i.C.depo.

Catadismus Catadismus.i.diluuiū & diciť a cata ꝙ est ꝑ uel circū.& dis.a.qđ est pars mundi.quasi circū quaqꝫ diffusus.nō.glo.in uerbu catadismi.in.c.qūo uirginibus.xxxi.q.i.

Catastrum Bona sua ponens in catastro alicuius cā fraudādi cōe punitur quia illa bona a fisco uendicātur.ut.l.ordinem.§.in fraudem.ff.ad municipa.
¶ Catastrū aut extimū non ꝓbat dominiū.ut.l.sollemnibus.C.de re uen.
¶ Dñs rei teneť soluere collectas licet non habeat illam rem in catastro.ut.l.fi.C.de incen.ruí.nauf.& cōe pōt agere contra possessorē rei.licet non sit dñs.ut.l.si pendentes.§.si quid.ff.de usu fruc.facit.l.in sūma.C.de pigno.
¶ Quādo bona que ponunť in catastro possunt confiscari.uide Bal.in.l.i.C.ubi cau.fis.
¶ An libra & catastrū defuncti debeant cumulari cum catastro & libra heredis ad sciendū si heres possit habere officia stante statuto ꝙ nullus possit haberē officium nisi habuerit tantū in libra Bar.in.l.qui fundū.§.fi.ff.ad.l.falci.in.iiii.col.
¶ Catastruꝫ minuiť ꝓpter sterilitatē.ut.l.forma.§.i.ff.de censi.& l.interdum.§.i.ff.de acq.pos.
¶ Res nō pōt tolli de catastro unius quin ponatur in catastro alterius qui sit exigibilis.Bal.in auth.sed ꝑiculum.C.sine censu.uel reli.Bar.in.l.incola.ff.ad municipa.
¶ Creditor non teneť facere poni rem pignoratam in catastro suo.ſm Aug.in.l.sciendū.§.pōt.ff.qui satisda.co.etiā stāte statuto ꝙ qlibet possides aliqu rē teneať eā poneř i catastro sub pēa.

Cathalogus Quid sit & unde dicatur.glo.xxxiii.dis.quorūdam.xix.q.iii.quoniā.unde cathalogus est sermo continens noīa clericoꝝ & laicoꝝ.sicut est letania ubi ponunť nōia sanctoꝝ.
¶ Cathalogus est supior pars molendini.ut.ff.qđ fun furti uel l.cum de lanionis.§.idem consultus.

Cathedra Quid sit cathedra & quotuplex & unde dicať & qs habeat cathedraꝫ.nō.glo.in cle.dudū de sepul.in ꝓ.sup cathedrā.xl.di.multi.ii.q.vii.§.his ita.C.de offi.diuer.iu.l.sciant.C.ubi sena.uel clarissimi.l.fi.xl.di.non est.adde ꝙ dux uenetoꝝ habet cathedram.in quibus probatur ꝙ papa imperator iudex doctor habet cathedrā quam facit ante se deferri ex donatione Alexandri pape.iii.
¶ In quo differat cathedra a solio & tribunali.uide glo.in.d.cle.dudū.in ꝓn.
¶ Cathedra non facit sacerdotē sed sacerdos cathedram.xl.di.multi sacerdotes.
¶ Non est facile cathedram tenere regnantiū cū xpo & stare loco petri.dicit beatus Hieronimus xl di.non est facile.
¶ Qui usurpat cathedrā epi ipso uiuente peior est fure & latrone.vii.q.i.non furem.
¶ Ecclesia cathedralis seu cathedra episcopi urgente necessitate ad alia loca pōt transferri.vii.q.i.tempoꝝ qualitas.
¶ Quelibet cathedraľ ecclesia habet circa se.xl.passus imunitatis.alie uero iferiores habēt.xxx.tex.est.xvii.q.iiii.sicut antiquitus.
¶ Cum scribiť de ecclesia cathedrali stilus curie est ꝙ non exprimať nomen sancti.c.quamuis.de preben.li.vi.in glo.antepenul.
¶ Que dřia sit inter cathedraꝫ pontificalem & magistralem.uide per sanctum Tho.in.q.de quolibet.q.iii.ar.xviii.

Cathedraticum Quid sit cathedraticū nō.glo.ī offi.or.cōquerente.in ꝓ.duos solidos.de dona.c.pastoralis.de reli.do.constitutus.x.q.iii.placuit.& c.priscis.
¶ An cathedraticuꝫ prescribi possit.uide Io.an.de conces.preben.c.uenerabiľ.de offi.ordi.c.conquerente.adde Archi.de ꝓben.c.i.li.vi.L.audi.in cle.i.de censi.glo.xvi.q.vii.c.quicūqꝫ.Archi.x.q.i.super.glo.summe.
¶ Cathedraticuꝫ datur ꝓ honore cathedre.x.q.iii.placuit.aliqū diciť sinodaticū.ut nō.i.d.c.placuit.& c.dilectus.de offi.ordi.ubi uide.
¶ Pro iur cathedratico epūs ultra duos solidos exigere non pōt.x.q.iii.illud.& c.inter cetera.& adde ꝙ ultra cathedraticū nou debet epūs recipe ultra consuetudinē.x.q.iii.nec numerus.
¶ Cathedraticū iō diciť sinodaticū quia ī sinodo frequēter & coiter soluiť.ſm glo.x.q.iii.ī sūma & c.olim & c.cum causam.de censi.
¶ An cathedraticū possit expresse remitti.dic ꝙ non.de dona.pastoraľ.glo.in.d.c.cum causā.uide Inno.in.c.cum ex officii.de prescip.
¶ Monasteria exempta absoluunť absolutione cathedraticu.x.q.iii.inter cetera.
¶ Canonici ecclesie cathedralis nō tenenť soluer cathedraticu cum sint unū corpus cum epo.c.nouit de his que fi a pla.si.consen.ca.

Cathecismus Quid sit cathecism? no.glo.de cap.mo.dilectus.& de cognat.spi.c.contracto.eo.ti.cathecismuꝫ.li.vi.xxx.q.i.c.i.uide de sa.unc.c.i.§.si uero.in fine.
¶ An cathecuminus moriēs añ baptismuꝫ possit saluari habetur de conse.di.iiii.cathecismū.& c.non dubito.in quibus uideť concludi ꝙ si habuit firmū ꝓpositum baptizandi.contrariū uidetur tenere glo.in.d.c.contracto.xxx.q.i.ꝑuenit.de cōsecra.dis.iiii.cathecismū.
¶ Qui sunt baptizādi debent primo cathetizari de conse.dis.iiii.cathecismus.
¶ Cathecumini ante baptismuꝫ debeant per.xx.dies exorzizari.de conse.di.iiii.exorzizari.
¶ Iudei debent stare octo mensib⁹ post cathecismū anteq̃ baptizent.de cōse.di.iiii.iudei.
¶ Cathecismus catholicus prefertur heretico.

baptizato de conse. dis. iiii. non dubito.

Cauillatio Quid sit cauillatio nō. Io. an. de iudi. uenerabilis. de uer. bo. signi. l. natura cauillationis. & ff. de regu. iuris. l. ea uero.

Caupo Caupo dicit is q cauponea exercet. ff. nau. ca. sta. l. ii. §. caupones

Causa An cessante causa īpulsiua cesset effectus. dic q non. ut nō. in. l. i. §. dexum. ff. de postu. glo. & Bar. in. l. ii. ff. de dona. glo. de renun. post translationē. C. de condi. ob causam. l. ii. insiste. in glo. C. de naut. feno. l. i. Cy. in. l. generaliter. C. de epis. & cleri. Spe. ti. de dis. & alle. §. post hec. ꝑ. ut illud constitutū.

¶ Causa īmediata attendi debet magis q̃ remota glo. in. l. si mulier. ff. re. āmo. glo. in. c. de cetero d̄ homici. & ibi concor.

¶ An sit uerum q cessante cā cesset effectus. & an in dubio ꝓsumit causa finalis uel īpulsiua. Cy. in. l. generaliter. C. de epis. & cleri. plene ubi glo. & Bar. in. l. ii. §. fi. ff. de dona. glo. de renūc. post translationē ꝑ moder. d̄ appel. cum cessante. i. q. ii. q ꝑ necessitate. ii. q. vii. q ꝑ remedio. adde q ubi sūt plures cāe cessante una cā cessat effectus no. ff. de his qui nō. infa. l. liberoꝝ. in glo. Bar. in l. ii. ff. so. ma. ff. de ꝑ̄uile. cī e si neutri ff. d̄ excep. rei iudi. l. si quis ad exhibendū & ibi Bar. idem ī extrauā. ad reprimendaꝫ. sup ꝑ. ne ex eoꝝ. fallit ubi essent plures & omnes cessaret. i. quod dictū ff. de pac. l. generaliter. C. de episco. & cleri. l. adigere. §. quamuis ff. de iure patro.

¶ Causa limitata ꝓducit effectum limitatū ff. d̄ acqui. re do. l. in agris. de uot. q sup his. de custo. eucari. c. ii. tex. & glo. in cle. i. de seques. pos. & fruct. supuer restituat.

¶ De significato huius uerbi causa uel causatus no. glo. i. q. iii. audiuim⁹ de spon. c. i. ff. de institō. l. sed si pupillus. §. de quo. adde ff. de le. ii. l. cum pater. §. pater pluribus. & l. ita autē. in priu. ff. de admi. tuto.

¶ An appellatione cause ciuilis ueniat causa spiritualis. no. in cle. i. de offi. dele. in glo. super uerbo ciuili ubi uide.

¶ Quot modis sumit hoc nomen cā Hosti. de accu. cum dilecti. de re iudi. cum eterni. l. ii. vi. do. de rota. conclusione. cccvii. Pau. plene in cle. dudum. de sepul. ubi uide drīam inter causam & occasionē. de quo habes in. c. solute. de maio. & obe. de pe. dis. i. resuscitat. iiii. di. sic itaq ꝓuer. xvii.

¶ An cā ecclesiastica debeat terminari fm leges uel canones etiam si agatur coram iudice seculari uide ff. de consti. c. i. & c. ecclesie sancte marie. de fo cōpe. c. q clericis de testa relatū i. ubi casus q fm canones de eta. & quali. cum sit.

¶ Ubi concurrunt due cause quaꝝ una a potentiori principio surgit. alia a minus potenti ꝓfertur surgens a potētiori. de deci. cū non sit in hōie. de ꝑben. si a sede. & c. hiis quī. l. vi. adde q ubi concurrunt due cause una per prius alia per posterius effectus denominatur a priori. ut. l. ex placito C. de re. permuta.

¶ An falsitas cause uiciet actum spiritualeꝫ. nō. de con. coniug. ex parte. & c. dudū. qd̄ me. causa c. cum dilectus. de uoto. c. magne.

¶ Generaliter q̄n falsa cā uiciet dispositionē uide Bar. in. l. demonstratio. ff. de condi. & demō. & co. ti. l. cum tale. §. falsū. in. l. i. C. de fal. cau. ad iec. le. Inno. de priuile. c. ex parte. docto. de consang. & affini. quod circa. facit de fide instru. qd̄ sup. de sen. excō. cum ꝓ causa.

¶ Ad multiplicatione cause seqtur multiplicatio effectus. ff. de ꝑ. obli. l. scire. ii. q. iii. §. notanduꝫ ꝑ. si plura. de elec. in genesi. de ꝓcu. si duo. li. vi.

¶ Que dicat cā mediocris. no. gl. xvi. q. i. frater noster. adde q cause maiores sunt ad sede aplicā referende. de baptis. maiores. lxxx. di. urbes.

¶ Causa ē multiplex. ciuilis & criminalis. & q̄n una ꝓiudicet alteri. uide nō. in. l. unica. C. quādo ciuilis acti. crimi. pre.

¶ In causaꝝ cognitione non debent esse uerba litigiosa sed plana. v. q. iiii. in loco.

¶ Tria sunt genera causaꝝ. ciuilis criminalis & spiritualis. nō. Inno. in. c. crimina. de collu. deteg.

¶ Causas que de directo ꝑtinent ad ecclesias numerat Inno. in. c. nouit. de iudi.

¶ Cause criminales secūdū ius canonicū delegari possunt. excepta causa ultimi supplicii. d̄ rapto. in archiepatu. & ibi nō.

¶ Si ca est simpliciter cōmissa intelligit cōmissū petitoriū & possessorium. secus si spetialiter de seques. pos. c. i.

¶ Quādo cā dicat sumere iniciū. nō. Bar. i. l. eū qui res. C. de ꝓcu. & in. l. iii. ff. de ali. & ci. le.

¶ Ex ꝑfationib⁹ colligit causa finalis dispositiōis Bar. in. l. ii. ff. de usu. & iure.

¶ An ca simpliciter ꝑuilegiata intelligantur priuilegiata omnia que ipam causam tangunt. Bar. ī l. solu. ff. de ali. & ciba. le.

¶ An ex cā adiecta de futuro uiciet dispositum tam in contractib⁹ q̄ in ultimis uoluntatib⁹. Bar. in. l. libertis. ff. de ali. & ciba. lega. la. i.

¶ An i causis in q̄bus snīa facit modicū ꝓiudiciū in illis sufficit semiplena cognitio seu ꝓbatio. in quibus uero facit magnū ꝓiudicium in illis requiritur plena cognitio. Bar. in. l. si constante. ff. so. matri. in. i. q.

¶ Causa respiciens actum primū in dubio ꝓsumitur finalis. C. de dona. l. si quis. pro redemptione. & l. si ego. ff. de iure dotiū. Bar. in. l. ii. §. ticio. ff. de donatio.

¶ Inspicitur cā que nocet. ff. de aqua plu. ar. l. i.

¶ Facilius tollitur cā accidentalis q̄ naturalis ff. de adopti. l. in adoptionibus.

¶ Causa remota q̄q̄ sumit ꝓ ꝓxima. & illā exponit ff. de dam. inf. ec. l. si finita. §. notandū.

¶ Ad positionem effectus seqtur positio cause. ff. de ma. testa. l. si quis.

¶ Ubi due cause cocurrunt quaꝝ una ꝓdest alia nocet attendit que ꝓdest. & sic ꝑ alium quis consequtur quod ꝑ se non consequeret. ff. de li. ca. l. liberis. §. si duo. & ff. qui ad libe ꝓcla. non lic. & l. fi. uide ff. de acquire. re. do. l. adeo. §. cum quis. Bar. in l. si uir. ff. de dona.

¶ Cum aliquid concedit respectu certe cause id concedit solū cum eam īpellit nō aūt cū altero respectu id fiat. tex. in. l. i. ff. de aqua plu. ar.

¶ Occasio aliq̄n sumit ꝓ causa. ff. de dona. cau. mor. l. mortis causa.

¶ Causa facti plus attenditur q̄ factū. ff. de acq. re. do. l. adeo. §. fi. & quod ibi nō.

¶ Causa turpis in preambulo non inficit imediatam in qua non est turpitudo glo. in. l. apud. §. si cum legitima. ff. de dol. excep. ad hoc. l. iiii. §. ii. ff. de condi. ob causam.

¶ Defectus cause que sonat in monitionem non uiciat ipso iure. secus si in conditionem. dns. Pe. de ancha. in cle. i. de offi. del. §. quarto quero.

¶ Concurrente duplici causa finali nõ cessat dispositio altera cessante. l. si uentri. §. in bonis. ff. de priuile. credi. insti. de nup. §. affinitas. de his qui nõ iusa. l. liberorum. Bar. in. l. ita stipulatus. ff. de uerbo. obli.

¶ De differentia inter causam & litem. uide glo. in. l. causas. C. de transac. & in. l. i. ff. de testa. Io. an. de accu. cum dilecti.

¶ Que sit cã proxima & que remota. uide Bar. in. l. & an eadem. §. actiones. ff. de excep. rei iudi.

¶ Regulariter omnis causa requirit cause cognitionem. nõ. Bar. in extraua. ad reprimendam i glo. ne ex con. ubi uide.

¶ Error in cã finali remouet consensum ab actu Bal. in l. eam quam. C. de fideicõ. facit. l. per errorem. ff. de iuris. om. iudi. adde quod dicam infra sub dictione error.

¶ Causa adiecta donationi uel legato in dubio presumit impulsiua. ff. de alimen. le. l. ii. l. ii. in fi. cum l. sequen. ff. so. ma.

¶ Quãdo aliquid est applicandũ fisco illa causa est criminalis. ut. l. iii. ff. de sepul. uiola. adde quod dicam infra sub dictione crimen.

¶ Licet regulariter causa non posset delegari. fallit inter milites. si est criminalis siue ciuilis. tex. singularis in. l. tam collatores. C. de re mili. li. xii.

¶ Una & eadem cã non parit diuersos effectus. xvi. q. i. legi. de renunc. sane. de fideiul. peruenit. C. de fur. l. i. ff. de uerbo. obli. l. inter stipulantem §. sacrã. xii. di. nos consuetudinẽ. de baptis. maiores §. si ad hoc. de elec. cum non deceat. li. vi. ide nõ põt esse ca sui ipsius & ideo diuersa sunt causa & causatum. de iure patro. per uestras. de elec. qualiter. de peni. dis. i. §. hoc idem. xxiiii. q. i. didicimus. de insti. c. si.

¶ Causa est potentior causato v. q. v. nõ omnis. de elec. significasti. C. de legi. l. digna uox. xl. di. quisquis. xxi. q. iii. omnis iactantia de concel. preben. proposuit. de accusa. cum dilecti. de procurat. qui. li. vi.

¶ Causa dicitur usus que nõ excedit duos aureos. Spe. ti. de libel. concep. §. nunc dicendum. pro. iii. ff. de dolo. l. si quis oleum.

¶ Causa quãq; dicitur lis seu iudiciũ. ut. C. de transac. l. causas. de uerbo. signi. c. forus.

¶ Quandoq; cã dicitur actio uel titulus. ff. de public. l. si ego. §. prius. ff. so. ma. l. i.

¶ Item cã i contractus. ut. l. quod in heredem. §. eligere. ff. de tribu. item causa i testamentum. l. cum antiquitas. C. de testa.

¶ Item cã i questio. ff. de his que in testamen. delen. l. proxime. quãq; causa i circũstantia. scdm Inno. de testi. cum causam. quãq; cã i utilitas. ff. de sta. libe. l. si quis ita. §. i. uide Io. an. de accu. cum dilecti. de cri. fal. c. fi. Pau. in cle. dudũ. sup uerbo rõe. de sepul. uide Io. mo. de iureiurã. c. fi. li. vi.

¶ Differentiam inter causam & occasionẽ ponit Io. an. de rescrip. statutũ. §. i. li. vi. idem de malo. & obe. solite adde quod dixi supra.

¶ Non sufficit narrare factum nisi cã facti narretur. nõ. de rescrip. dilectus.

¶ Causa probabilis & iusta dicitur que de iure approbatur. ita nõ. Inno. i. c. bone. de appel.

¶ Ubi cã imediata est certa. de mediata non curatur. ff. de le. ii. l. peto. §. i. rem. xvi. q. vii. & hoc diximus. xxviii. q. i. idolatria. i. q. i. ut euidenter de cõse. di. iiii. nemo tollit. de uerbo. signi. abbate sin fi. de offi. dele. si sup gratia. li. vi. de preben. si eum. & c. si is cui. eo. li.

¶ Causa criminalis ẽ maior quacũq; pecuniaria. ut. l. in seruorum. ff. de pe.

¶ Causa probatur per effectum. xii. q. ii. quatuor.

¶ Causa possessionis & proprietatis possũt sub uno & eodem iudice tractari. de cau. pos. c. i.

¶ Que dicantur cause minime. nõ. glo. in. c. de appellationibus. de appel. uide i auten. de appel. §. illud. colla. iiii. in glo. sup uerbo minimis.

¶ Quot sunt genera causarum. nõ. xi. q. i. in sũma Spe. in ti. de contu. §. ii. circa prin. & in ti. de offi. uica. §. fi. Io. an. de crimi. fal. c. fi.

¶ Merita causarum partium assertione panduntur. C. si per uim uel ali. l. ii. no. de postu. pla. c. postulationem. in glo. ult. de in integ. resti. cum ex litteris.

¶ Illud est causa alicuius cuius positiõe illud ponitur. & eius remotione remouet. ff. mã. l. si uero remunerãdi. de peni. di. i. restituitur. de appel. cum cessante. de preben. si pauper. li. vi. ubi uide.

¶ Causa agens est potentior paciente. ff. si qua pau. fe. dicatur. l. i. §. cum arietes. ff. ad. l. acquil. l. si ex plagis. §. tabernarius. & ff. de reb. dub. l. quidam. §. penul. de pe. di. i. quia diuinitatis. & c. medicina. de iure iuran. c. si uero. & c. mulieri. de reg. iur. del. leat.

¶ Nemo debet esse melioris conditionis illo a quo habuit causam. de regu. iur. l. in omnibus.

¶ Quotienscunq; due cause disponunt unum & eundem effectum una ut proxima alia ut remota.

¶ Effectus ille est in causa proxima nominandus de concess. preben. quia diuersitatẽ. Inno. de testi. testimoniũ. C. de re. permuta. l. ex placito.

¶ Quandoq; attenditur causatum & nõ causa. xi. q. iii. §. i. & c. quibus. epi. xix. dis. in memoriã. c. di. contra mores. xxiii. q. i. quid culpatur. de cõuer. coniug. c. ex parte. el. ii. de consang. & affini. quia circa. de sen. excõ. uenerabilibus. §. ubi aũt. li. vi.

¶ Omnis causa habet tacitam demonstrationem. de conuer. coniug. ex parte. de consang. & affi. quia circa. nõ. ff. de condi. & demon. l. demonstratio. §. quod autem.

¶ Defectus cause desluentis pacienter causam reddit inutilem. i. q. vii. daybertum. de regu. iur. nemo plus iur. ff. de acqui. re. do. l. traditõ. de iur. patro. quod aũt. de dona. inter uirũ & uxo. nup.

¶ Cuius causa nulla est. ipm quoq; nullũ est. nõ. de censi. cum clerici.

¶ Que dicatur causa capitalis glo. & doc. ff. de seruit. l. in pecuniariis. & in l. ii. ff. de pub. iudi. & i l. si uero. §. res capitalis. ff. si quis cau.

¶ Causatum sequitur naturam sue cause. & eiusdem rõnis est causa & causatum. l. manumissiões. ff. de iusti. & iure. & ibi Bal.

¶ In dubio cum fit mentio de causis intelligitur de proximis. nõ. glo. in. l. ut ex pluribus. ff. de reg.

& in l. si mulier. ff. rerũ ãmo. ff. de usuf. l. sed & si quid. §. nec distinguimus.

¶ Ubi est dare causã ibi est dare effectum. ff. de ali. iudi. mu. ca. fac. l. i.

¶ Causa & causatũ necessario dicunt. ff. de gra. l. nõ facile. §. affines. Ja. bu. in l. de qbus. ff. de ll.

¶ Ad pemptionem cause non pimitur causatũ quando causatum non assumit causam pro causa pimendi ut l. si. §. i. ff. solu. matri. alias in l. femi ne. ff. de sena.

¶ Actus regulatur a natura cause. ff. de postu. l. ex causa. & ff. de his q nõ infa. l. ii. §. ignominie.

¶ Que conueniunt in cã conueniunt in effectu. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus. §. sed q simplici ter. l. deo nobis. C. de epis & cle.

¶ Quod pmittit cã necessitatis hz locuz instãte necessitate & nõ ulterius. ff. de iudi. l. sed & si re stituatur. §. edictum.

¶ An ualeat actus exercitus ptextu false cause. uel adsit uera cuius effectus geri non potest. ff. de iudi. l. si fideicõmissum. §. tractatũ. & ibi glo. in uerbo putem.

¶ Causa. i. natura uel conditio. ff. de condi. inde. l. si non sortem. alias §. libertus. §. sed si operas. & ibi glo. in uer. causam.

¶ Ubi due cause concurrunt. opposite illa inspici tur per quam minus obuiatur iuri ff. de eo quod certo loco. l. non utiq.

¶ Causa alicuius dicit illa sine qua illud esse nõ potest. ff. de reli. & sump. fu. l. at si quis. §. funerum ubi uide.

¶ Pro obibicio mensure trahit ad mẽsuras. cause ff. de ritu nup. l. si quis officium.

¶ Causa releuat dictũ. ff. de acq. pos. l. si hiis qui mihi. & ff. de calũ. l. hec actio.

¶ Illud dicitur fieri causa cognita qd fit parte presente uel contumaciter absente. ut. l. in cause. §. causa autem cognita. ff. de mino Bar. in. l. pla tam. C. de sen & interlo.

¶ Si dubitat de cã que mouit iudicez stat uerbo iudicis & eius declarationi glo. in. l. hoc iure. ff. de euictio. & ibi uide Bal Iaco. butri. in. l. i. ff. de c insti. princ.

¶ Cause agentis sunt tres modi. sm Tho. in pri mo. di. viii. ar. ii.

¶ Insufficientia cause põt ex duobus contingere sm Tho. in. ii. di. xxvii. ar. vi.

¶ Quid sit cã uniuoca & quid equiuoca. uide i sui di. xliii. ar. iiii.

¶ Quandoq posita causa non ponitur effectus. uide sm Tho. in tercio di. xviii. ar. vi.

¶ Applicatio causati ad suam cãm est duplex. Idẽ in fo di. xxi. ar. i.

¶ Causa cognoscitur per similitudinẽ in effectu propinquo resultantur. nõ Pau. in c. ad nostraz de heretiq.

¶ Cause diuerse diuersos ponũt effectus. de iuramen. cal. c. ceterũ. de conse. di. ii. c. quia corpus C. de ali. iu. mu. cã fac. l. i. i. q. i. c. ii. l. di. c. quãuis. xxv. q. v. c. ii. iii. q. iiii. c. engeldruda. vi. q. i. muta re. de offi. ordi. c. ex pte. de sen. excõ. cuz p causa de re iudi. abbate. li. vi. de testa. c. officii. & c. re quisisti.

¶ Quod iuris est in cã causante idem est in suo effectu uel causato. ff. d aqua plu. ar. l. si aũt. §. si. ff. de flu. l. quo minus. i. q. i. geure q. de peni. di. ii. c. quia radix de uoto. c. maiores. §. sed adhuc. de de offi. deleg. c. sup grã. li. vi.

¶ Quicqd est cã cause est cã causati. ff. de insti. & iure. l. manumissiones. ff. de dolo. l. eleganti. ff. de pcu. l. licet. §. ea obligatio nõ. in. l. certi condi tio in pn. ff. si cer. peta. de testi. c. sicut. de custo. euca. c. i. de pbe. is cu. li. vi. xxxi. q. ii. c. denepti.

¶ Causatũ pimitur cã pempta. uide in. c. ita quo rũdam. de iude.

¶ Causa naturaliter pcedit causatum de pe. di. ii. quia radix.

¶ Quod iuris est in effectu idem est in cã. ff. d pecu. l. iii. de pe. di. ii. post discursus. & §. in his itaq. & §. ficta. de psump. ex studiis. & c. litter in fi. de sta. re. qd dei. de no. op. nunti. c. ii. in fi.

¶ Qualis est cã talis pducit effectus. i. q. i. ferẽ & c. uulnerato. & in. l. de pupillo. ff. d no. op. nũ. xxiiii. q. viii. decidit. d spon. tue de despon. ipu. accessit. & c. ex litter. d cẽsi. cũ clerici. & ibi nõ.

¶ Quod modis dicatur cã. Io. an. de accu. cuz di lectus. nõ. in. l. i. ff. solu. matri. in glo ii. de uerbo. signi. forus.

¶ Quid sit cã. uide Bar. in. l. demonstratio. falsa §. quod aũt. ff. de condi. & demon. ubi etiã uide p eum in. q. ii. que dictiones indicant cãm.

¶ Causa est de preterito res de futuro. nõ. ff. de condi. ob cau. in rica. & C. eo. ti. sup rica.

¶ An inspiciatur prima uel secunda causa. nõ. ff. de condi. ob tur. cau. l. iiii. §. sed qd meretrici. in in glo. sed noua.

¶ An datũ ob cãm cã non secuta possit repeti. & qd sit cã n secuta uide. ff. de cõdi. ob cau. p totũ & no. C. de condi. ob cau l. i. & ibi Cy.

¶ An sit adtendenda ca qñ aliqd fit. nõ. ff. de de his qui nõ infa. l. ii. §. ignominie. in glo. miles. de re scrip. dilectus. in glo. i.

¶ Ad sciendũ que sit obligatõ uoluntaria & que necessaria inspicit cã pxima non remota. ut. l. de die. §. tutor. ff. qui satisda. co. & l. socium qui. ff. p socio. sed in legatis cã pxima & remota inspi citur. ut. l. uxori & ibi Bar. ff. de au & ar. lega. q dicit q cã multũ remota dz dici magis occasio.

¶ Causa ipulsiua nõ inducit repetitionẽ etiam si sit de pterito ff. de condi. inde. l. diis. & l. si repe tendi. C. de condi. ob cau. Idem si sit de futuro. ff. de condi. ob causaz l. iii. §. si quis. quasi. Cy. C. de dona. l. penul. l. ii. §. fi. ff. de dona. iacit glo. in. l. si mulier. C. de iur do. Bar. in extrauagan. ad repri mendam. in. b ne ex earum.

¶ An due cause lucratiue possunt concurrere. cir ca idem in eadem psona. nõ. in. l. meuius. §. duob. ff. de le. ii. & ibi plene p Bar.

¶ Causa aliqñ habet p nõ cã. ff. de pac. l. iurgen cium. §. li. ob maleficium. in glo. nulla.

¶ Si cã exprimit generalit & supueniat penden te iudicio. an sequat condẽnatio. nõ. Bar. in. l. & an eadem. §. actiones ff. de excep. rei iudi.

¶ In quo differunt causa & actio. nõ. insti. de ac tio. in prin. in glo. ii. ff. de eden. l. i. glo. ut puide. C. eo. l. edita.

¶ An preualeat cã naturalis q accidẽtalis. nõ. bar. in l. iii. in pn. ff. de tute.

¶ Que dicat cã ppria. nõ. C. de testi. l. omnibus. & ibi Cy. q. i.

¶ Omne ius est potentius in causa q̄ in causato. ut l. digna uox. C. de legi. & ita dicit ibi Iaco. bu. p illum tex.

¶ Due cāe uincunt unā in aut. ita. C. de suc.

¶ Si causa non est apposita in instrō an possit p bari per testes. uide nō. in. l. generaliter C. de nō nume. pecu. tex. uidetur uelle q sic. in. c. si cautio de fide instru.

¶ Cessante cā p̄uilegii cessat p̄uilegiū. ut. l. ticia seyo. §. usuras. ff. de le. ii. l. amicissimos. § lucius. ff. de excu. tu. quod sane intellexit Bal. in. l. i. C. de offi. eius cui man. est iurisdic. esse uex. nisi quatenus priuilegium retro habuit effectum. ar. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui uel ali. iur.

Causa iusta iustificat suū causatū & ipm uestit & informat. nec pōt esse iniustū quod fit cum cā iusta. ff. de in integ. resti. l. omnes.

¶ Potentior est pl̄hibitio in cā q̄ in causato C. de epis. & cle. l. fi. ff. ut in pos. le. l. ii.

¶ An consensu partium possit cā ordinaria fieri sūmaria uide nō. in cle. sepe. de u. signi.

¶ Causa quelibet dicitur ordinaria nisi probetur sūmaria. l. iudices. C. de iudi. in cle. dispendiosam. ā iudi. l. iii. §. sciendū. ff. ad exhibendū. uide Bal. in. l. i. ff. so. ma.

¶ Cōmissa cā simpliciter intelligitur. cōmissa. cā possessionis & proprietatis. uide nō. in. c. i. de seques. pos. & fruc.

¶ Quando princeps mouetur ex duplici cā ad aliquid concedendū & una apparet falsa cessat dispositio ut in. c. quoniā §. porro. ut. li. nō con.

¶ Inspicienda est cā p̄pter quā fit dispositio. ut ff. de adimen. le. l. legata inutiliter. Ang. in cōsi. celi quod incipit insplendidissima.

Causa capitalis

Que dicatur cā capitalis Cy. in. l. i. C. de dilati. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. & l. edicto § res autem capitalis. ff. de bo. pos. docto. de dilati. preterea.

¶ An accusatio p quā quis uenit damnādus ad perpetuū carcerem dicatur causa capitalis. Bar. in l. iii. ff. de pub. iudi. adde quod dixi sub dictione carcer.

Causidicus

Causidicus generaliter dicitur causam agens siue aduocatus siue iudex. ut C. de postu. l. quisquis. & ibi no.

Cautio

Quid ueniat appellatione cautionis. nō. glo. Bar. & Bal. i. l. i. C. de procu. & l. sancimus. C. de u. signi. Cano. in. c. litteras de resti. spo. de do post diuor. p uestras. de u. signi. ex parte de con. coniu. ex publico. ubi glo. addit q aliqñ cautio dicitur instrm̄. quia in eo cauetur ff. de pac. l. ii. Quādoq̄ sumit cautio p dilatione in aut. de litigi. §. si uero adde. ff. de condi. & demō. & de. l. mutiane ff. de p̄to. stipu. l. i. §. ii. de conse. dis. iii. c. i. xxiii. di. c. q̄q̄.

¶ Quam cautione debet prestare uir qui est reconciliatus cū uxore. nō. de resti. spo. litteras. & c. ex transmissa. xxxiii. q. i. de benedicto. C. de his qui ad eccle. confu. l. presenti. §. placet.

¶ Quam cautionem ualeat prestare is qui agit & conuenit. in iudicio nōie suo uel alieno. nō. p. ene. do. Car. flo. in cle. i. de procu. in. q. viiii. Azo. in summa. de satisda. & an hec cautio habeat locum coram arbitro. uide Spe. ti. de satisda. §. i. & § in sequentibus.

¶ Licet cautio de iudicio sisti sit prestita non p hoc est limitata psona iudicis. cora q quo prestat de iure uel de uoluntate ptium. no. Inno. in. c. int monasterium. de re iudi.

¶ Cautio mutiana est cum fideiussione. fm Bar. in. l. mutiane. de condi. & demon ff. ubi etiā tractat an heredi qui uenit contra cautionē auferat hereditas tanq̄ si nō fuisset heres. ibi etiā tractat glo & bar. post eam qualiter p̄stetur hec cautio mutiana. de quo uide ibi.

¶ Quando interponit cauciō sup debito p̄terito uel sup eo quod non erat debitum an ex tali cautione possit agi. bar. in. l. si patronus. ff. de dona.

¶ An & quando possit peti caucio de non offendendo bar. in. l. qui bona. §. si qs uxori. ff. d dam. infec. & l. denuntiamus. C. de his qui ad ecclesi. confu. ubi Cy. & bar. tangitur etiam per eum in l. ii. ff. solu. ma.

¶ Quid importent ista uerba facies me cautū & securum ad sensum sapientis. uide in. l. die ad lecto. §. i. ff. man. glo. & bar. in. l. ex ea pte. ff. de u. obli. & l. illa institutio ff. de here. insti. p bar.

¶ Quid opetur cautionis prestatio. uide bar. in l. i. C. de conue. fis. debi. li. x.

¶ Qualiter fructuarius & dn̄s caueant inter se uide bar in l. damni in p̄n. ff. de dam. infec.

¶ Contra non cauentem fit missio ex qua potest puenire ad secundum decretum. bar. in. l. debitores ff. de priuile credi.

¶ Ille qui pmo fit satisdar̄ liberat̄ satidādo semel nec inopia fideiussoris supueniēs illi nocet bar. in. l. iii. ff. de preto. stipu.

¶ Quilibet debet cauere aduersus futura. de p eu. c. i. ibi sunt concor. in glo. de pscrip. c. si. li. vi.

¶ An in cautionibus & satisdationibus tenetur quis obligare bona sua bar. ff. de preto stipu in l. pretorie.

¶ Qualis est forma cautionis de rato. bar. in. l. pcur. ff. rem ra. habe. & de hac cautione de rato qualiter & qñ sit p̄standa. no. de offi. dele. corā. i glo. i de consti. cum. m. in glo. i. de pcu. c. i.

¶ Con reus agens licet no teneat̄ cauere. de rato cauere tñ tenet̄ de defendēdo reū si ab altero cōuenia̅t. bar in. l. non solū. ff. so. ma. in. iii. colū.

¶ An & qñ conuentus teneat̄ cauere de restituendo uel psequendo qñ res non apparet. bar. in. l. cum res. § i. ff. de le. i.

¶ Plus cautōis est i re q̄ in psona. insti. de obli. q ex deli. na. §. furti. ff. de regu. iu. l. plus.

¶ An caucio muciana habeat locū i contractib⁹. bar. in. l. muciane. ff. de condi. & demon.

¶ Que differētia sit inter simplicē cautionē & sufficientē sine idoneā tex. & quod ibi nō. in. l. sancimus. C. de u. signi. de resti. spo. ex trāsmissa de usu. q̄q̄ li. vi. in glo.

¶ De multiplici genere cautionis uel simplici cōpetēti sufficienti & iuratoria. uide Io. an. in addi. Spe de pigno. sup rubrica.

¶ Quodcunq̄ uiciose cautū est p non cauto habetur. l. quociens. ff. qui satisda. cog.

¶ Cautio debet prestari pti. uide de eo qui mit. in pos. c. i. in glo. in u. pati.

¶ Caucio iuratoria nō sufficit quādo constat de

infectione manuū·sed requirit satisdatio·doc·de de senté·excō·ad hec·de·ꝓ·signi·ex parte·glo·de appel·puenit·de iudi·postulasti·

¶ In arbitrio iudicis est que sit sufficiens caucio a quo si male arbitrabit poterit appellari·de pur·cano inter·de·ꝓ·signi·ex pte·el·i·

¶ Caucio de iudicio sisti nō per hoc limitat personam iudicis coram quo prestat·nō·Inno·de re iudi·c·inter monasterium·

¶ In cā spirituali nō est necesse ꝙ ꝓcurator rei caueat de iudicato soluendo·uel de iudicio sisti·sed sufficit sola caucio de rato·nō·Archi·xvi·q·i·monachi a monasterio·

¶ Nō sufficit sola cautionis oblatio nisi factum sequatur·ff·de offi·ordi·pastoralis·

¶ De cautione damni infecti·uide Spe·ti·de satisdatio·§·est quoq ꝓ·item est & alia·& titu ꝺ no op nū·c·ii·per totum·

¶ An sufficiat ei q aliqd restituit sub pena pstari cautioné·nō·glo·de elec·quia sepe·li·vi·

¶ Debitor recessurus dꝫ cauere·sm̄ Bal·x·coll·de pace iura·fir·

¶ Caucio prestatur ratione incertitudinis·ut ff·de colla·bono·l·i·

¶ An assumpti ad officia publica debeant pmo cauere uel satisdare·nō·Bar·in·l·i·C·de murile·libro xi·

¶ Hoc uerbum caucio ꝓlatū a lege intelligitur cum fideiussoribus·nō·Cy·de ꝓ sign·l·sancimus Bar·in·l·diuorcio·§·interdum·ff·solu·mat·C·de omni agr·deser·l·qcunq·li·xi·uide nō·de iniur·ad nostrā·el·i·ff·de pto·stipu·l·ptorie·

¶ Quando quis cogatur prestare cautioné·nō·C·de transac·l·siue apud acta·in glo·

¶ Quando prestet caucio de re restituēda si ad eius manus puenerit nō·ff·depo·l·si sine dolo·

¶ Caucio est prestanda in restitutiōe hereditat nō·ut in pos·leg·l·cum archimedoram·in glo·

¶ Si ex forma statuti quis obligatur ad satisdandum & ante acceptationem est idoneus facultatibus satis facit statuto ex cōmuni obligatione bonorum suorū·Bar·in·l·quicunq·C·de fun·limit·alius patri·li·xi·

¶ An quelibet mutatio iudicis uel iudicii exigat cautionem prestitam de iudicato soluendo·Bar·in·l·cum apud·ff·iudi·sol·

¶ An si cautio non est prestita in causa pncipali debet prestari in causa appellationis·nō·glo·in·l·ii·C·de ꝓcu·Spe·ti·de satisda·§·expedito ꝓ·sed pone·glo·ii·q·vi·non solent·Bar·in·l·cum apud·ff·iudi·sol·

¶ Quid sit satisdatio·uide glo·C·de satisda·super rubrica·

¶ An cōpellatur offensus prestare cautionē offendenti de non offendendo·uide Bar·in·l·q bōa·§·si quis iusto·ff·de dam·infec·glo·in·c·de bene dicto·xxxii·q·i·faciūt nō·per abba·in·c·i·ut lite non contesta·faciunt nō·per Inno·in·c·in presentia·de proba·uide Io·an·in·c·ii·de homici·li·vi·tex·in·l·denunciamus·C·de his qui ad eccle·cō fugi·Bar·in·l·licibus·C·de agri·& censi·li·x·

¶ Quot sunt spēs cautionū uel satisdationū & qui debent eas pstare·Archi·xvi·q·i·monachi·

¶ An in cautione prestanda debeat pars uocari contra quam prestatur·nō·in·c·prudentiam·§·sexta·de offi·dele·

¶ An obligatus ad dandum cautionem idoneam si non possit dare fideiussores uel pignora uel possit dare iuratoriam cautionem·glo·ꝙ sic·de usu·c·i·li·vi·de penis·c·felicis·li·vi·in ꝓ·idonee·& doc·in·c·i·ꝺ eo qui mit·in pos·glo·in·c·fi·§·illis·de sen·excō·li·vi·glo·in·c·i·de dolo & cōtu·glo·& doc·in·c·odardus·de solu·

¶ Uerbum cautō simpliciter ꝓlatum non intelligitur nisi de pignoribus uel fideiussoribus si hoc exigit materia in qua ꝓfert glo·in·c·qua fronte de appel·alias si materia est indifferens·dic ut in iuribus pallegatis in principio huius dictionis·adde nō·de iureiuran·c·l·i·C·ꝺ omni agr·deser·l·iiii·li·xi·xxiii·di·§§·

¶ Condemnatus ad soluendum in termino debꝫ idoneam cautionem prestare·de soluendo adueniente termino alias pendente dilatione poterit carcerari donec satisdet·bar·in·l·si debitori·de iudi·ff·

¶ An caucio euictionis prestetur a petitore possessorio si det extimatione rei petite nō·ff·de rei uen·l·at·ex diuerso·§·penul·ff·de dona·inter ui·& uxo·l·si donate·in glo·de euic·

¶ An caucio prestetur ab eo qui cōuenitur corā iudice nō cōpetenti·nō·ff·de iudi·l·ii·§·sed si dubitetur in glo·accipere·

¶ Caucio iuratoria aliqn̄ sufficit in iudicio aliqn̄ non ut in·d·l·ii·§·sed si dubitetur·ꝺ dolo & contu prout in glo·ii·

¶ An alio tempore pstetur & alio tempore agat nō·in·l·ii·§·sed si dubitet·ff·de iudi in glo sisti·

¶ Quando caucio de rato datur post litem contestatam·& usq ad quantū tempus dari debeat nō·Cy·in·l·i·in fi·C·de consor·eiusdem lit·idem plenius in·l·nihil·C·de ꝓcu·

¶ Caucio supuacua non est prestanda·nō·ff·de ꝓcu·l·non cogendum·§·fi·in glo ulti·& ·l·hec stipulatio·§·i·ff ut lega·no·caue·

¶ An actor prestet cautionem ꝺ ꝓsequenda lite nō·in auth·de litigi·§·ad excludendos·in glo permanet·cum glo·decimam·& glo·ex consensu collat·viii·

¶ Cui sit prestanda caucio in iudicio per contumaciam·nō·de eo qui mit·in poss·cau·rei seruan·c·i·in glo·

¶ Quando sit prestanda caucio de implenda uoluntate defuncti·uide in·l·peto·§·ꝙ si caucio·ff·de le·ii·& in auth hoc amplius·C·de fideicōmis·ff·& C·ut lega·no caue·quasi p totum·

¶ Caucio non imutat maliuolum animum ut·l·quia satisdatio·ff·de suspect·tuto·insti·eo·ti·§·nouissime·

¶ Cautionis fragilitati non debet quis se submittere·ut·l·suspectus·ff·de suspec·tuto·&·l·qui ita·§·i·ff·ad trebel·&·l·cogi·§·si pater·ꝓ·item queritur·eo ti·

¶ Cum caucione de rato non admittit ꝓcurator de cuius mandato dubitat qn̄ p talem caucionem plene non subuenit·l·qui ita·§·i·ad trebel·

¶ Quando nō potest aliter ꝓmissioni facte subueniri recurrit ad remediū cautionis·dicit glo·quam ibi declarat bal·in·l·ii·C·de colla·facit·l·di uorcio·§·interdum·ff so·ma·

¶ Ibi caucius est agendum ubi maius est ꝑiculū

vii.q.i.c.ult.xlii.di.quiescamus.& l.i.§.ii.ff.ad carbo.de elec.ubi periculum li.vi.

¶ Cautum intelligitur siue rebus siue personis sit cautum.l.habere.§.cautum ff.de uerbo signi.

¶ An ex cautione interposita sup debito de preterito uel sup eo quod non est debitum quis cogi possit.uide bar.in l.si patronus.ff.de dona.

¶ De cautione fructuarii & cau.uide Bar.in l.clàni in prin.ff.de dam.infec.

¶ An in cautione teneat quis bona sua obligare Bar.in.l.ptorie.ff.de pto.stipu.

¶ Cauere debet procurator de defendendo pro reo ut coniuncta persona licet si de rato.Bar.in.l.cum res.§.itaq ff.de le.i.

Cautela

Cautelam q nunq actus possit reuocari.uide per Bar.in.l.ii.ff.de iureiuran.ubi uide.

¶ Cautela proprie est rerum futurarum.de sen.ex.cum desideres.de ser.no.or.c.i.Io.an.de sen.ex.solet.li.vi.de proeu.c.i.

¶ Quam cautelam debet habere ille qui habet aliquid agere cum iudice & emtre cu eo Bar.i.l.de pupillo §.si quis ff.de no.op.nunc.

¶ Aliquid facere ad cautelam non nocet.l.dis.presbiteros.xxxiii.q.ii.in lectum.xxiii.di.in nomine domini.

¶ Abundans cautela non nocet.no.ff.de aibi.i.si cum dies.§.plenu.in glo exprimere C.de testa.l.testamentum.

¶ Doctor siue predicator dz cum magna cautela proferre sermonem.xliii.di.sit rector.

¶ Cautela bonorum est casus malorum.de peni.di.ii.apostolus sciens.

¶ Cautelam illius qui non potest probare intentionem nisi per unum testem.uide per Spe.ti.de procu.§.sequitur.v.in summa no.&.ti.de testi.§.i.v.sed pone mutuaui.

¶ Caute supplendum est quod incaute pretermissum fuerit.de sacra.non ite.c.i.

¶ Quociens aliqd fit ad cautelam non requiritur ordo iuris no.glo.de elec.bone.

¶ Cautela bona est in qua totu ro agit & furor nisi uendicat.xi.q.iii.illa prepositorum.

¶ Cautela bona ut inter duo mala minimum committatur.xiii.di.duo mala.

¶ Nihil quod ad cautelam ptinet est obmittendum.lxiii.di.quanto.in c.i.& ult.de sac.i.o.ite.

¶ Ad cautelam quis possit absolui.e.i.o.de sen.ex.sol.li.vi.& qd ibi no Inno.& Io.an.Arch.i.li.q.vi.quociens.adde que dixi sub dictione absolutio.

¶ Cautela est pars prudentie.sm sanctum Tho.secunda secunde.q.xlix.ar.viii.

Cecus Cecitas

An cecus committens maleficium propter quod ex forma statuti debet effodi oculus.possit puniri alio membro Io.an.in regula nemo potest.li.vi.no.de elec.si compromissarius li.vi.in gl.fi.

¶ Cecus si ceco ducatum prestet.ambo in foueam cadunt.xxxviii.di.que ipsis.de renunc.post translationem de eta.& quali.cum sit.d.conse.di.iiii.ante baptismu.

¶ Cecus uel ignarus non debet esse rector uel prelatus aliorum.xlviii.di.§.cecus.ad materiam.uide quod dicam sub dictione oculus.

¶ Cecus dicitur utroq lumine carens.ff.de postu.l.i.§.casum.& de hoc uide in l.i.C.de his qui ueniam eta.impetra.

¶ An cecitas mentis sit peccatum sm Tho.secunda secunde q.xv.ar.i.& secundum Grego li.xxxi.moralium.

¶ An cecus possit tenere dignitatem quam habuit ante cecitatem.uide Spe.ti.de testi.§.i.v.nunquid cecus.ff.de sta.ho.l.qui furere.

¶ An cecus exoculatus propter crimen testari possit uel codicillari Spe.ti.de instru.edi.§.compendiose.v.xvi.& v.se.

¶ An cecus possit esse iudex uel testis no.C.de testi.l.testium.Io.an.de testi.cum causam Spe.ti.de testi.§.i.v.sed nunquid cecus.uide de re iudi.c.si.in glo ii.li.vi.adde l.i.§.casum.ff.de postula.

¶ Cecus non excusatur a personalibus muneribus no C.qui mor.se excu.l.i.li.x.adde no.de rescri.spo.c.licet.& de censi.c.licet.

¶ An cecus possit reddere rationem de his que gesta fuerunt tempore quo uidebat.uide bar.in l.ad testium.ff.de testa.

¶ Cecus esse non pot in confectione inuentarii.tex est in aut.de here.& falci.§.si uero absunt.collat.i.

¶ Ceci sunt & duces cecorum de quibus p do an.uide in c.magne.de uot.

¶ Cecitas mentis est filia luxurie.sm Tho.secunda secunde.q.cliii.ar.v.

Cedula

Si testator dicat uolo q satisfiat omnibus qui sunt in cedula que e apud guardianum sancti Francisci.uide Bar in l.li.ita.ff.de condi.& demon.& in l.h.i.edes palam.in prin.ff.de testa.

¶ Quid importet cedula uacua licet sigillata pro ut uidi adduci ad regem francie dum ei ... ad eum legatus missus.p.s.d.nostrum Euge.iiii.cum quodam legato de latere.uide Inno.in.c.ii.de fi.instru.Inno bene ad materiam loquitur in c.si quo rundam.de solu.adde quod dicam infra sub dictione sigillum ubi uide.

Celeritas

An & qn approbatur uel reprobetur celeritas glo.in c.ii.de elec.li.vi.ff.de te.l.ii.ff.de dam.infec.l.i & C.de custo.reo.l.fi.Archi.xciii.di.c.i.xxiii.dis.cois filius lxv.di.disciplina.ff.de questi.l.i.§.diui s.d.elec.c.fi.li.vi.& ibi Io.an.Spe.in ti.de instru.edic.§.vi.v.item non prohibeas.in cle.i.de imuni.eccle.Archi.xxviii.dis.de siraculane.de reb.eccle.non alie.c.si quis.

¶ Nihil est quod possit cum animi celeritate contendere Io.an.de spon.tua nos.sup glosa.

¶ Celeritas necessaria quandoq excusat a pena.Pau.i.cle.i.de reb.eccle.non ali.

Celeriter

Quis dicatur sibi celeriter prouidere.tex.& gl.in.c.potuit de loca.pro hoc uide Spe.ti.de loca.§.nunc aliqua v.lxxxiii.de reb.eccle.no alie.si quis presbiterorum & ibi no.

¶ De significato huius no.glo.i.d.c.si quis presbiterorum.& de loca.c.fi.de reg.non est.

Celo Celare

Aliud e celare.aliud no indicare.ff.de ac.em.pt.l.i.§.i.C.de ser.fugi.l.i.& quod ibi no.xxxii.q.c.i.

¶ Celans punit. ut. ff. de contra. emp. l. i.
¶ Non uidetur celare qui non dicit ei qui scit. ff. actio. emp. l. i. in fi.

Celum Exponitur celum. i. aer ff. iur. na. in prin. in glo. in celo. C. de censi. domo. na. l. ii. li. x. in glo. ff. de acq. re. do. l. i.

¶ Celum non est tantum unum sed plures. sm Tho. in prima parte. q. xlviii. ar. iii. & in ii. di. xxiiii. articulo. iiii.

¶ Celum diuidit aquas ab aquis. Idem in prima parte. q. xlviii. ar. iii.

¶ Celum non est de materia alimentorum. Idem in prima parte. q. lxxvi. ar. ii. & lxviii. ar. i. & i. ii. di. xiiii. ar. i.

¶ Celum non est animatum. Idem in prima parte q. lxx. ar. iii. in ii. di. xiiii. ar. iiii.

¶ Celum est cam eorum que fiunt in istis inferioribus. Idem in prima parte. q. cxv. ar. iii. & in prima. ce. q. vi. ar. vi.

¶ Celum post dies iudicii erit lucidius quam nunc. Idem in quarto q. xlviii. ar. vii. & purgabitur ab igne ibidem ar. v. ubi de hoc.

¶ Celum non mouebitur post diem iudicii sm Tho. in quarto di. xlviii. ar. vi. & in. q. de potentia. q. v. ar. v.

¶ Cessante motu celi omnis alius motus cessabit. Idem in quarto. & cessante motu celi omnia corpora corrumpent. Idem in prima parte. q. v. articulo. viii. & x.

¶ Celum mouetur ab intelligentia. Idem tercio. contra gentiles q. xxiii.

¶ Celum empireum habet influentiam super omnia corpora. Idem in prima parte. q. lxvi. ar. iii. & in secundo di. ii. ar. vi.

Cella Quid ueniat appellatione celle & unde dicatur no. de pro. signi. c. pe. li. vi.

Cenobium Cenobium. i. monasterium dicitur a cenon quod est comune. Abb. de consue. cum dilectus. idem etiam habetur. de or. cogni. c. ii. & de his que fi. a pla. tua.

Cepisse Quando quis dicatur cepisse no. ff. de regu. iu. l. non uidetur cepisse adde. ff. de no. op. nunt. l. de pupillo. § denunciationem ubi uide quando opus dicatur ceptum.

Censeri Censitum Censeri. i. statuere uel precipere concipere uel iudicare ff. de pro. signi. l. censeri. C. de agri. & censi. l. iiii. li. xi.

¶ Censitum est unum genus coloni. C. inqui. colocen. l. ii. li. xii. C. de agri. & censi. per totum.

Censemus De significato huius dictionis no. glo. in cle. i. de conces. preben. glo. in cle. litteras. de preben. alia glo. in cle. i. de proba. in quibus uide quod hoc uerbum appositum in constitutione sit noui iuris inductiuum.

Census An solutio census semper inducat & probet subiectionem. no. de cam. pos. c. si. de censi. quanto. & c. cum omnis anima. de priuile. si papa li. vi. de transac. preterea. el. ii. Cy. in. l. si certis annis. C. de pac. & no. in l. cum de in rem uerso ff. de usu. adde Bal. in. l. iudicia. C. de rei uen. & l. solemnibus. co. ti. adde quod per solutionem census probatur qualiter castrum uel uilla sit de aliquo territorio. ut. l. iii. C. de na. lib. & ita dicit ibi Bal. qui allegat auth. qui mo. na. effi. sui. § si quis figitur. ex qualibet.

¶ An solutio census probet dominium uide de restitu. spo. c. olim.

¶ Que sit differentia inter contractum censualem & emphiteoticum. no. de iuriura. querelam. de censi. per totum. de rebus. do. constitutus. de cap. mo. dilectus. glo. & Bar. i. l. i. ff. de publica. ubi uide quid sit census. quid tributum. quid uectigal. adde quod no. Archi. ii. q. vii. quesitum. ubi uide quid sit census.

¶ Omnis prestatio census que non apparet a iure permissa censetur prohibita & dicens censum deberi debet probare & ostendere causam. x. q. iii. quia cognouimus & quod ibi no. in glo. de uita & honesta. cle. cum ab omni in glo. doc. de censi. peruenit. & c. quanto de accu. cum olim.

¶ An obligatio census sit tempore acquisibilis. no. in c. peruenit. de censi. faciunt no. in. l. si certis annis C. de pac.

¶ Quis possit censum ecclesiis imponere. no. de censi. prohibemus. & c. se. & c. significauit ubi ad imponendum censum tria requiruntur. epi auctoritas. iusta causa. & impositio facta tempore fundationis. Item consensus capituli utriusque secundum Hosti. ibi qui addit glo. xvi. q. ii. sane. ad materiam. uide de eta. & quali. eam te. de sta. mo. cle. i. § ad hec. xviii. q. ii. seruicium. i. q. i. nullus episcopus. de uita & honesta. cle. c. quoniam. de censi. quanto & quod ibi no. & in cle. i. de censi.

¶ Qua actione agatur contra subtrahentem censum debitum. no. Inno. in. c. significauit. de censi.

¶ An si census debitus sit prescriptus in non soluendo & postea renouetur per superiorem dicatur debitus. uide Inno. in dicto. c. significauit. ubi per dominum Anto.

¶ An census possit ex iusta causa augeri uide de censi. prohibemus. & c. significauit. de pec. cum clericis. & ibi Hosti.

¶ Licet census non soluatur per biennium non perditur res censualis sicut emphiteotica glo. fi. in. c. constitutus. de re. do. de resti. spo. in litteris. melius in c. fi. de cau. pos. & pprie. de pe. calumniam Spe. in ti. de iure emphite. pro. xviii. & pro. xxvii. adde Bal. in l. i. ff. de publi.

¶ Census & pensio differunt. no. glo. in cle. i. de sup. negli. pla. in. pro. pensiones.

¶ Appellatione census potest comprehendi redditus alicuius. tex. in. c. apostolice. de dona.

¶ Qualiter cognoscatur an census sit realis uel non. Inno. de postula. prela. c. fi. in glo. magna. pro. anglici.

¶ An solutio census sit spiritualis. uide Inno. in. c. preterea. ii. de transac.

¶ An census ecclesie possit per transactionem uel gratis remitti uide de transac. preterea. el. ii.

¶ Non est uerisimile quod ecclesia minor recipiat censum a maiori. Inno. in. d. c. preterea. el. ii.

¶ Subditi non possunt se facere censuales sine licentia sui superioris. Io. an. in. c. licet. de probat. ubi uide.

¶ Que differentia sit inter censum & tributum. uide Io. an. in. c. ad audientiam. de prescrip. & ibi do. Anto. Bar. in. l. i. ff. de public.

¶ Quid sit census dic quod est annua pensio que de prouentibus ecclesie datur. no. i. q. iii. quesitum in fi.

¶ Secundum quam mensuram de moneta debeat

fieri solutio census nō de censi. ex pte & c. olim

¶ Quis dicatur census nouus uide nō. de censi. significauit. in glo. penul.

¶ Si census soluitur a non exempto presumitur solui in signum subiectionis si soluens sit clericus secus si sit laicus. uis. di. quo iure. si aūt ab exēpto tunc habet locum. c. cum cā. de cā pos. & quod ibi nō. Hosti. & docto.

¶ Quando census ꝓbat subiectionez & qū non nō. de priuile. recepimus. adde quod dixi supra.

¶ Existens in quasi possessione pcipiendi censuz dicitur spoliari illa hoc ipo ꝙ petit censum & nō soluitur. de elec. querelam. & ibi nō.

¶ Census potest a fundatore imponi tpe fundatiōis. de iu pa. preterea. de censi. quanto. in glo. i. habito tamen consensu epi. & aliis requisitis ad hoc de quibus supra.

¶ An non soluens censum possit repelli sicut nō soluens pensionem uel fiscum. nō. d̄ reli. domi. c. constitutū. & quod ibi nō. Inno Spe. in ti. de iure emphi. ꝟ. & ꝟ cxxviii.

¶ An rei que nō est possit censꝰ imponi uide nō. de ec edifi. c. ad audientiam. de re iudi. abbate. li. vi. xxxii q ii. quod nō.

¶ Qui petit censum qualiter formabit libellum uide de resti. spo. in c. in litteris melius in. c. fi. d̄ cau pos. & ꝓprie. de pe. c. calūniam.

¶ An scripturꝰ librorꝰ censualiū credatur quo ad plenam ꝓbationem uide per Bal. i. l exemplo C. de proba. adde infra sub dictione libros. Inno. de rescrip. ad audientiam.

¶ Pactum ꝙ emens rem censualem non soluat censum non tenet in ꝑiudicium fisci. licet inter ipos contrahētes seruari debeat. glo. & Bal. in. l. ii. C. si censi. uel reli.

¶ Prestatio census facta ecclesie de re mea in ꝑiudicium meum ꝑiudicat mihi presertim si diu prestiti. uide Bal. in. l. cum falsa. C. de iur. & fac. ignoranti.

¶ Cessatio etiam per. xl. annos in solutione census non est sufficiens ad priuationem. tex. est fm unū intellectum. de relig. domi. constitutus Bar. in. l. i. ff. de publi. dom. Pe. de ancha. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi.

Censura

Quid sit censura aut seueritas ecclesiastica tex. est & ibi no. d̄ uerbo signi. querenti. Hosti. & Io. an. de pen. in quibusdam.

¶ Quid autem sit censura uide Hosti. in. c. irrefragabili. ꝫ. ulti. de offi. ordi. adde quod no. Spe. in ti. de teste ꝫ. xiii. ꝟ. sed qualiter. do. Io. de ligna. fecit tractatum de censura ecclesiastica quez uide. & per Io. cal. in tractatu de ecclesiasꝰ. inter.

¶ Rationes quare a censura non appellatur. uide per glo. in c. nemo condemnat. xi. q. iii. & c. sententiam. ubi tex. Io. an. crisostomus. & c. omnis xpianus. ubi tex. Augustini.

¶ Contra censuras iniuste latas uide tex. xi. q. iii. illud de sen. excō. sacro. co. ti. c. i. li. vi. ubi ipo nitur pena iudici.

¶ Appellatione censure non cōpꝛhenditꝰ degradatio seu depositio. de ꝟ. signi. querenti.

Cerimonia

De hoc uerbo uide. C. de ferisꝰ. l. quadraginta.

¶ Cerimonie ꝑtinent ad diuinū cultuz. fm Tho. i. q. ii c. cili. ar. i. & in. dic. q. ar. ii. uide quaꝰ cerimonie non iustificabant.

¶ Cerimonie cessauerunt xp̄o ueniente in dic. q. ciii. ar. iiii. & ciii. di. iii. ar. v.

¶ Cerimonias obseruare est peccatum mortale. uide in prima se. q. ciii. ar. iiii. & in. ciii. di. iii. articulo. v.

Certitudo Certum

Qualiter intelligitur illa regula ꝙ is qui certus est amplius certificari non debet. nō. in. l. i. ff. de ac. emp. Bar. in. l. iii. l. ii. in fi. ff. so. ma. Dy. in regula cum qui. li. vi.

¶ Certus dicitur qui uehementer credit. Bar. in l. si quis ff. de testa. tu. quod facit ꝓ teste. qui dicit se scire. quia certus est & uehementer credit quod nō.

¶ Paria sunt aliquid esse certum per se uel per relationem ad aliud certum. ff. d̄ testa. l. heredes palam. in prin & ibi nō.

¶ Quid sit certuz. nō. de preben. si beneficia. li. vi ff. si cer. peta. l. certum. adde quod nō. Archi. de elec. c. ii. li. vi. ubi etiam ponit quid est incertum. de quo dicam infra sub dictione incertū.

¶ Aliud est certum aliud expressū. no. de ꝑben. si epis cui. li. vi in glo. & expressas.

¶ Quid sit certitudo uide Io. an. de sep. certificari. glo. in. c. constitutionem. de. ꝟ. sig. li. vi.

¶ Idez opatur certa scientia principis quod clausula non obstante. ff. de excu. tu. l. idem scripsit. ꝫ. fi. nō. d̄ eta. & quali. c. i. li. vi. Inno. de fili. presbite. c. ueniens.

¶ Sufficit quid certificari per unam ex circumstantiis ueris licet altera sit falsa. l. patronus. ꝫ. sempronio. & ꝫ. fi. ff. de le. iii.

¶ Paria sunt aliquid esse certum & posse fieri certum. Io. an. de ꝟ. signi constitutionem. li. vi. super. ꝟ. manifestum. adde quod nō. Archi. in. c. ii. de elec. li. vi. ubi uide.

¶ Si ꝓmitto esse in aliquo loco die martis uꝰ certa die iouis. ista uerba important. uel saltem die iouis. ff. de. ll. i. l. nam ut ait pedius.

¶ Certo certius est compertū. hec uerba habentꝰ ff de. ꝟ. obli. l. stipulatio ista. ꝫ. i. & c. inter dilectos. ꝟ. rursus. de fi. instru. ff. que in frau. cre. l. ait pretor. ꝫ. fi.

¶ Quid sit certitudo. uide sanctū Tho. i tercio di. xvi. ar. x.

¶ Potius debet attendi certum ꝙ incertum. ff. de condi. insti. l. quia ratio. & ibi no. ff. ad trebꝰ. l. cogi. ꝫ si seruo. ff. de here. insti. l. quociens. ꝫ. si heres de peni. dis. iii qui egerit. xiii. di. sicut de spon. iuuenis. de homi. ad audientiaz. & c. petitio de conces. preben. li. vi.

¶ Quilibet debet esse certus de facto suo. c. ab excōicato. de rescrip. ubi glo. & doc. ff. de acquihere. l. cum falsum. & an quis debeat certiorari de facto suo. Bar. in. l. sciendum. ff. de. ꝟ. obli. ibi iuxta predicta.

¶ Nō in certis sed i incertis locus est coniecturis. ut. l. continuus. ꝫ. cum ita. ff. de. ꝟ. ob.

¶ Quādo dicatur ex certa scientia princeps aliquid facere. nō. Io. an. de rescrip. non nulli. adde nō. de confir. uti. uel inuti. porrecta.

¶ Certioratus dolo non caret. ff. de liber. homi. exhib. l. iii. ꝫ. is qui. de ꝑben. si beneficia. li. vi.

Ceruisia

¶ Quid sit & ubi fiat habetur de homi. c. ii. i tex. & glo. que dicit que fit in anglia & ego sepius bibi de ea dum essem collector pro sede apostolica in regno illo.

¶ Quidam alamanus cuius nomen erat Raynaldus quem habeo in domo mea solet dicere que ceruisia est potus nobilium in alamania bassa. adde xiii. q. ii. c. fi. & ff. de uino triti. & oleo lega. l. si quis uinum.

Cessio Cedens Cessionarius

An ualeat cessionario cedere bonis. Cy. in l. i. C. qui bo. ce. pos. in ult. q. Bar. in l. alia. §. eleganter. ff. so. ma. Bal. in d. l. i. do. Rapha. cuma. in l. i. ff. de ces. bono.

¶ An is cui facta est cessio actionum per excommunicatum poterit agere iure cesso illo manente in excommunicatione glo. in c. i. de iure pat. li. vi. Spe. ti. de procu. §. fi. ℣. quid si excommunicatus. circa prin. ubi concludit que sic. Io. an. in d. c. i. de iure patro. li. vi. bar. in l. apud celsum. ff. de doli excep.

¶ An cessio actionum facta per laicum clerico uidetur facta in fraudem. uide Cy. & bal. in l. qui stipendia. C. de procu. bal. in l. ii. C. ne li. poten. tex. in c. ii. de alie. iudi. mu. cau. fac. ubi no. & ibi uide.

¶ Cedere diem est uenisse diem quo aliquid incipit deberi. ff. de ℣. signi. l. cedere diem.

¶ Item cedere. i. concedere uel restituere siue constituere. ff. co. predi. l. ii. ff. de ser. rusti. p. l. g. fundum item cedere. i. recedere. ff. ad l. acquil. l. qua actione. §. si quis. item cedere. i. succeder. ff. arb. fur. cesa. l. cedere.

¶ An cedens alicui actiones suas si postea agat contra debitorem suum possit repelli exceptione cessionis. item an confessio cedentis noceat cessionario. & quid de solutione & similibus. bar. i. l. iacta. §. si heres. ff. ad trebel.

¶ An agens ex iure cesso teneatur ante litem contestatam ostendere cessionem. Spe. ti. de instru. edic. §. nunc dicamus. ℣. sed quid ecce.

¶ Partes possunt cedere liti sine licentia iudicis de pac. cum pridem. uide no. in l. postquam liti. C. de pac. ubi uide.

¶ An & quando ualeat uel non cessio actionum no. in l. i. & ii. C. ne li. poten. l. per diuersas & l. ab anastasio. C. manda. no. in c. ii. de alie. iudi. mu. cau. fac.

¶ An cedens teneatur indicare bona cessionario glo. que sic in l. pe. ff. de ces. bon. & in l. i. C. qui bo. ce. pos. facit quod no. Spe. ti. de i. & ii. decre. §. nunc uideamus. ℣. si.

¶ An cessione facta possit debitor penitere dic que sic bar. in l. pe. ff. de ces. bo. Cy. in l. i. C. qui bonis cede. pos. in vi q. tex. uidetur que sic in l. is qui bonis lay. & in l. is quem penitet. ff. de ces. bo.

¶ Stante statuto que nobilis non possit recipere cessionem contra popularem uel clericus contra laicum. an si ab aliquo instituitur nobilis uel clericus qui poterat uti actione cessionaria poterunt & illi eadem uti. dic que sic per glo. in c. i. in ℣. conductores. ne cleri. uel mo. bar. in l. i. §. penult. ff. de solu.

¶ Cessio non presumitur simulata nisi probetur & aliud est cessio aliud contractus. no. Inno. in c. ex parte. de ali. iu. mu. cau. fac.

¶ Que sit differentia inter cedere & concedere. bar. in l. ad cum. ff. de dona. & in quo detur differentia inter cedere actioni & mandare. not. bar. in l. i. ff. de actio. & obli. ubi etiam tenet que cessio est loco traditionis. & ibi uide eum.

¶ Que sit forma denuntiationis quam debet facere cessionarius debitori. bar. in l. i. in prin. ff. de no. op. nunc.

¶ An licentia ingrediendi rem debitoris propria auctoritate possit cedi. bar. in l. i. §. fi. ff. de noui op. nunc.

¶ An & quando cedens possit uti iure cesso contra cedentem. uide bar. in d. l. i. ubi etiam tractat si res cessa perueniat ad cedentem qua actione succurritur cessionario.

¶ Cessionarius cui de necessitate debet fieri cessio. potest agere absente eo qui debet cedere. casus est in l. damni. §. finali. ff. de dam. infec. & no. est alibi.

¶ Cessionarius primus prefertur secundo. tex. est in l. non quocunque. §. qui gaium. ff. de le. ii.

¶ An quis liberetur cedendo rem & inquantum tempus. bar. in l. is cum quo. ff. de aqua plu. ar.

¶ An cessionarius possit intentare utilem actionem nomine suo bar. in l. i. §. fructus. ff. de noui op. nunc. adde que intentat utilem nomine suo aut directam nomine cedentis casus est in l. emptor. C. de here. uel actio. uen. & ibi bar. & in l. fi. e. ti.

¶ An in cessione actionis ex causa uenditionis exigatur interuentus pecunie. bar. in l. singularia. ff. si cer. peta. ubi uide.

¶ An quis possit renuntiare beneficio cessionis bonorum. bar. in l. fi. ff. de ces. bo.

¶ An ualeat pactum de non petendo cessionem uel de non renuntiando beneficio cessionis bonorum. in l. alia. §. eleganter. ff. solu. ma.

¶ An simplex cessio alicuius loci ad castrum edificandum eximat dictum locum & cessionarium a iurisdictione cedentis. uide bar. in consi. suo quod incipit comune spoleti.

¶ An cessa rei uendicatione transeat in cessionarium utile dominium uel directum. bar. in l. i. ff. de ac. & ob. ubi etiam tractat an per cessionem uideatur mandatum exercitium directarum.

¶ An ypothecaria possit cedi sine principali & an & quando principali cessa intelligatur cessa ypothecaria. bar. in l. heredem. ff. man. idem in l. fideiussor obligari in prin. ff. de fideius. Cy. in l. fi. C. de here. uel ac. bar. in l. ii. C. si pig. pigno. datum sit. Cy. in l. usucapio. C. de pigno.

¶ Per cessionem actionis realis non transfertur utile dominium sed solum actio realis & practica tunc libellandi uide per bar. in l. fi. C. de here. uel ac. uendi.

¶ Casum in quo exceptio obstat cedenti non obstat cessionario. uide in l. fi. C. de iudi. de quo ibi per bal.

¶ An & quando quis cedendo rei pro qua est obligatus liberetur uide bal. in l. seya. ff. de dona. cau. mor.

¶ Quid importent illa uerba notarii dedit transtulit & cessit uide bar. in l. i. C. de ac. & obli.

¶ Quid operatur traditio in corporalibus. no. in l. fi. C. quan. fis. uel priua. ff. de dona. l. pe. bar. in dicta l. i. & in casibus in quibus transfertur dominium sine traditione. transfertur in personali sine

cessione. ita dicit Cy. in. d. l. i.

¶ An cedens iura contra debitorē trāsferat ius ipothece quod habet ī bonis debitoris. tex. facit q̧ sic. in. l. si insolutum. C. de ac. & obli. & ibi bar. & . l. sequenti.

¶ Constituendo ꝓcuratorem in rem suam quis uere cedere dicitur. Cy. in. d. l. si in solutum.

¶ Utilis cessa est eiusdem nature cuius directa. tex. C. de here. uel ac. uendi. l. emptor.

¶ An cessa actione de dote in alium transeant. priuilegia actionis de dote. Cy. in. l. fi. C. qui po. in pig. habe. in ultima questione. & in. l. i. C. de ꝑ uileg. do.

¶ Quando cessionarius debeat denūtiare cedēti ne soluat & an sufficiat q̧ denuntiet simpliciter uel debeat eum certificare. uide bar. in. l. i. in ꝑn. ff. de no. op. nū. in. xi. q.

¶ An officium iudicis extiudicialiter cōpetens possit ex pacto cedi. uide bar. in. l. i. in fine. ff. de no. op. nunꝗ.

¶ Actio utilis mihi queritur sine cessione q̄n is qui tenetur cedere non potest cedere. ff. de dam. infec. l. damni. §. fi. ff. de insti. l. i. & . ii. C. de acti. & obl. l. ii. & . l. multum. C. si quis alte. uel sibi. bar. in. d. l. damni. de dam. infec. in. § fi.

¶ In iuribus inseꝑabilibus a persona querit̄ actō sine cessione. sic in usufructu. ff. ad trebel. l. q ita bar. ff. de acqui. pos. l. si possessio.

¶ An cessa actione contra principalem uideatur cessa contra fideiussores. bar. in. l. si heres. ff. ad trebel.

¶ An cessio potest fieri pro parte uel debeat fieri insolidum bar. in. l. si plures. ff. de diui. tute.

¶ An sufficiat cessionario dicere denuntio tibi debitori ne soluas. bar. in. l. i. ff. de no. op. nū.

¶ An ualeat cessio facta de re litigiosa uł dubia bar. in. l. ii. C. ne fis. uel respu. & io si duo frēs habent unū castrum & unus expulit alium. si expulsus cedit ius suū alicui ciuitati non ualet cessio.

¶ Si alicui cesse sunt actiones ut ipse agat ante litez contestatā an debeat discuti de eius cessiōe bar. in. l. i. ff. de acti. & obli.

¶ Cessio actionis petitur iudicis officō per legatarium uel heredem. glo. & bar. in. l. si res. obligata in fi. de le. i.

¶ Cessio idem operatur in iuribus & actionibus cessis quod oꝑatur traditio in rebus corꝑalibus. uide nō. ꝑ doc. moder. in. l. ex legato. C. de lega.

¶ An ius deliberandi cōpetens creditori in obligatione alternatiua transseat in cessionariū bar. in. l. si sic. §. fi. C. de le. i.

¶ An excōicati uel banniti possunt cedere. glo. ī iurepatro. c. i. li. vi. Hosti. de exceptio. pia. eo. li. adde nō. in. l. apud celsuz. §. de actoris. ff. de dol. excep. nō. de regu. iuri. qui in ius. li. vi.

¶ An & q̄n actio cessa uni possit cedi alii bar. in l. non quocunq. § qui gaium. ff. de le. i.

¶ In dubio uerbum cedo oꝑatur donatiōnē. bar. in l. uxori. ff. de le. iii.

¶ An debitor ante denuntiationem possit excipere cōtra creditorem q̧ cessit. bar. in l. facta. §. si heres. ff. ad trebel. ubi etiā tractat an pena uel transactio uel confessio debitoris noceat cessionario. ubi uide.

¶ Cedens liti post publicationē ꝓcessus ex quo scit illud quod prius ignorabat euadit cōdemnationem expensarū. bar. in. l. destitisse. ff. de iudi.

¶ Cessionarius debet in denuntiatione quā facit debitori ne soluat cedenti ostendere instrm̄ cessionis. alias debitor nō tenetur credere. Cy. in. l. nomen. C. que res pig. obl. po. bar. in. l. grege. ff. d̄ pigno. uide nō. per eum in. l. i. ff. de no. op. nunꝗ. adde Spe. ti. de instru. edic. §. nunc dicamus. ꝓ. & qd ecce. uide Io. an. in. c. i. de ali. iu. mu. ca. fac.

¶ Qui licentiaz cedendi petit & obtinuit cōpellitur cedere de renūc. quidam.

¶ An in filium contra patrem possit cedi actio. bar. in. l. actiones. ff. de ac. & obli.

¶ An cessio possit fieri in absentē. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de testa. §. consequenter.

¶ An cedens possit testificari pro cessionario super iure cesso. nō. de testi. insuper. Spe. ti. de procurato. in fine.

¶ An ecclesia possit cedere bonis. casus ē in autꝗ. ut determina. sit certus nume. cleri. §. lz ad aliū.

¶ Is qui non potest ꝓbare intentum suū nisi per unū testem caute agit si cedit ius suū alteri amī eo quo facto cessionarius habebit duos testes. s. cedentem & aliuz. quam cautelam ponit. Spe. ti. de ꝓcu. §. seqtur uidere. uide ibi positū p Io. an. contra cautelam illam Spe.

¶ An cessionarius possit uti rescripto impetrato per cedentem. uide doc. in. c. fi. de rescrip. qui uidentur dicere q̧ non.

¶ Anteq̄ fiat cessio bonoꝝ debet constare de debito. ff. de ces. bo. l. pe.

¶ An cedens liberetur ab obligatiōe ciuili & naturali. glo. q̧ sic. in. l. heres a debitore. §. qd si stipulator. ff. de iudiꝗ. contrariū nō. in. l. ubicunq. ff. de fideius. ubi bar.

¶ Cessiones non ualent nisi iustam causam uł titulum habeant seu contineant. Spe. de pec. ꝓ. fi.

¶ Si is contra quez inqrit̄ cedit. an iudex possit desistere ab inqsitione. nō. de simo. ꝑ tuas. in fi.

¶ An in debitis fiscalibus habeat locuz cessio bonoꝝ. bar. in. l. fi. ff. ad le. iu. pecul.

¶ An cessio possit fieri ex interuallo. bar. in. l. cū is. ff. de fideiusso.

¶ Cedens bonis pōt ne reuocare. uide. ff. de ces. bono. l. iii.

¶ An is qui cessit bōis debeat pani remanere. ff. de ces. bo. l. qui bona. ubi per bar.

¶ Instātia iudicii cedi potest. ff. ad trebel. l. i. in prin. ff. de iudi. l. cum ex contractibus.

¶ In cessione sicut transfertur utilis actio sic & utilis obligatio. ff. de ac. & obl. l. i. & ibi uide bar.

¶ An cessionarius possit intentare directā. uide bar. in. d. l. i.

¶ An q̄n cedendo non remanet directa. uł utilis penes cessionariū perdatur remedium. l. iii. C. de noua. bar. in. l. ii. C. de ac. & obli.

¶ Ubi dolus est cā actionis querende ex quo obstat cedenti obstat cessionario. secus si dolus sit ī alio adhibitus. & ex alio ꝑdita est actio. l. apud celsum. §. sed cum legitima. ff. de dol. excep.

¶ An ius optandi possit cedi. nō. ff. de. ꝓ. obli. l. si stipulatus fuerim. & ibi bar.

¶ An ius personale ꝓ seruitute consequenda uti & cedi possit. ff. de uerbo. oblig. l. si sub una. §. i. ubi uide.

¶ Quod dicit habente mactionem teneri cederẽ eo ꝙ habeat actionem. uerum est qñ habet actionem contra certam & determinatã ꝑsonam. alias non dicit Guil. in. l. sed & si quis. §. quesitum. ff. si quis cau.

¶ Cessio litis & actionis potest fieri inter absentes. glo. ff. de ꝓcu. l. in cause. §. i.

¶ An cessionarius tenetur defendere cedentem si recõuenatur. tex. glo & ibi Bar. in. l. si seruũ. §. fi cum. l. seqñ. ff. de ꝓcu.

¶ Siue cessionarius intentet utilem siue directã potest uti adminiculo sui actoris. ſm Ia. butri. ff. de ꝓcu. l si quis in rem.

¶ An cessio possit fieri inter absentes. glo ꝙ sic. ff. d ꝓcu. l. in cause. §. fi. & Bal. ibi dicit Bononie fuisse disputatum contrariũ.

¶ Jus restitutionis in integrum potest in alium cedi. ff. de mino l. ꝙ si minor. in ꝓn.

¶ Quod dicitur cessionarium ꝑoccupando ꝑcludere uiam cedenti. ue. l. iii. C. de noua. est uer qñ lis est legitime mota. ff. de alie. iu. mu. cau. fac. in l. cum miles.

¶ Ubi conuenitur quis ex delicto suo nõ potest petere cessionem. secus si ex quasi delicto. ff. ubi cau. sta. l. licet. in fi. & l. fi. §. pen͂ & ibi glo.

¶ Actione cessa non utitur pater contra filium. nec econtra. tex. & glo. ff de uerbo. obli. l uenditores. uide Bal. in l iii. C. man.

¶ Actio etiam ex delicto ceditur. ff. de peti hereditã. l. ꝙ si in diem. §. iuſ. & l. fi. C. de here. uel actio. uen.

¶ Possidens potest cedere actioni. tex. & glo i l si culpa ff. de rei uendi. glo. contraria in. l. fi. C. de here. uel actio. uen. Dy. in regula ꝑ possessor. li. vi Cy. in. l. i. C. de here. uel ac. uen.

¶ Et qui hʒ utilem potest cedi exerciciũ directe glo ff. si cer peta. l cum fundus. §. seruũ tuũ.

¶ Actio inutilis penes cedentem. efficitur utilis penes cessionarium. l. fi. C. de iure do. Bar. in l. q̇ se debere. ff. de condi. ob cau.

¶ Condictio indebiti transit ad eum ad quẽ res ꝑtinet ratificatione etiam sine cessione. ff. de condi. inde. l. ii & l. si fundum. eo. ti ꝑ Bar. Idem in condi. sine causa. l. cum fundum. ff. si cer. peta.

¶ Quando mihi obligatus cedendo actionem liberatur ex equitate habeo actionem contra illũ contra quem cedenda est. ut dicta. l. cum fundũ. §. seruũ tuũ. ff. de condi. indebi l. dñs testõ. secus si cedendo non liberaretur. bar. ff. de condi. inde. l. si urbana. & dicta l. dñs.

¶ Traditione iuris uniuersalis actiones pro illo cõpetentes nõ uidentur tradite nisi cedantur. ff. de peculio. l. si stico.

¶ Obligatus mihi ad cedendum tenetur facere uoluntatem mea de illa actione. ff. man. l. deniq̃. § si mandauero.

¶ An acceptilatio cedentis etiaʒ ex lucratiua cã facta cessione obstet cessionario. ff. de heredi. uel ac. uen. l. uenditor. §. solet queri.

¶ Utilis sine cessione transit in emptorem hereditatis. qñ per defunctuʒ actio est quesita. secus si per heredem quia tunc expectatur cessio. glo. i dicta. l. uenditor. §. solet.

¶ An cessa actione contra principalem sit cessa. uel cedi debeat contra fideiussorem. uide i dicta l. uenditor.

¶ Exacta per cedentem sunt restituenda cessionario. d l. uenditor. §. i.

¶ Ubi quis liberatur cedendo debet cedere periculo cessionarii ff. de ac. emp l. si ea.

¶ An ius cetẽtionis sit cessibile. glo ff. de pigno. l. i. §. cum predium. & ibi Bar. tenet ꝙ sic.

¶ Denuntiatio que fit cessionario non debʒ esse nuda ut impediat solutionem sed oportet ut faciat fidem de cessione. Bar. ff. de pigno ac. l. grege. §. cum pignori.

¶ Eo ipo ꝙ conuenit ut ius tale quod mihi debetur ad te perueniat uidetur per hoc facta cessio. ff. de pigno. ac l. si conuenerit. qui tex. etiã ꝓbat ꝙ eo ipo ꝙ obligatum est nomen utilis actio uidetur cessa pro debito exigendo.

¶ An creditor cedat pignoraticiam post solutionez debiti ab eo qui emit rem pignoratã uide. ff. de euic. l in creditore.

¶ An omne transmissibile sit cessibile. ff. de furtoꝝ. l. si mulier. §. ex asse. & l ex pluribus. ff. de admi. tuto. doc. in. l. i. C. de priuile. do. Bar. ff. de ꝟ. ob. l. si stipulatus fueriʒ illud. & l. d. §. ex asse.

¶ Actori non obstat exceptio cedendaꝝ qñ non potest petere si ñ contingat ex culpa. excipientꝭ. Bar. in. l. cum is. §. si ꝑ eo. ff. de fideius.

¶ An actio iniuriaꝝ possit cedi. Bar. in. l. iniuriarum. ff. de iniur.

¶ Quid sit cessio. nõ. Io. an. in. c. quia intentiõis de priuilegi.

¶ An debitor ex maleficio cedere bonis possit. nõ. de solu. odoardus

¶ Non ꝓdest cessio facta soluendo debitum alterius nisi fiat ante solutionem. Inno. in. c sicut đ iureiuran. el. iii glo. insti. qui. mo. tolli. obli. §. itẽ ex contrario Io an. de reb. eccle. non alie. si quis presbiteroꝝ Spe. ti. de renuntꝭ & conclu §. i. ꝟ. quid si cessio.

¶ An ualeat cessio facta in potentiorem. Spe. ti. de ces. ac. §. sciendum. ꝟ. illud autem.

¶ An cõfideiussor seu conreus soluens possit petere sibi fieri cessionem contra alios. Specu. ti. de renuntꝭ & concl. §. i. ꝟ. postremo.

¶ An dñs possit ꝓmissionem factam suo ꝓcuratori in alium transferre anteq̃ ꝓcurator sibi cedat actionem. Bar. in. l. apud celsum. §. mandaui. ff de dol. excep.

¶ In quo differunt cedere & mandare nõ C. de ac. & obli. l. i in glo. mandauero. & ibi Cy. q. iiii.

¶ An exceptio que obstat cedẽti obstat cessionario. Bar. in l. apud celsum. §. cum legitima ff. de dol excep. adde. l. si quis in rem. ubi glo. ff. de ꝓcura. facit quod habetur in. l. & heredi §. nes aũt ff. de pac. adde Bar. in. l. cum is. ff de fideius.

¶ An ipothecaria possit cedi sine personali & an cesse principali uideatur cessa ipothecaria. Bar. i l. heredem. ff. manda. & l. fideiussor obligari ff. de fideiusso.

¶ An ius eligendi competẽs cedenti i alternatiua cõpetat cessionario. uide Bar. in l. si sic. ff de le. i.

¶ An & qñ actõ cessa uni possit cedi alteri. Bar. in. l. non quocunq̃. §. gaium. ff. de le. i.

¶ An cedens utilem quam habet apud se aliqd retineat. uide Bar. in. l facta. §. si heres. ff. ad trebel. & ibi uide an cessionarius possit uti iur cesõ contra cedentem.

¶ An cessio ad usum comprehendat ꝓprietatem

Bar. in l. donationes. §. spetiem ff. de dona.

¶ Quādo quis cedit oīa bona sua qd importet. uide Bar. in l. seya. ff. de dona. cau. mor.

¶ An cessionarius tenetur cedenti instrumentū reddere. uide Ange. in consilio. lxxxiii. quod incipit. cessionarius.

¶ An cessio debet fieri in totum uel in parte cō tra correū debendi. uel fideiussorem no. ff. de peculio l. quesitum. §. ii. melius in l. modestinus. ff. de solu. & ibi Cy. & Bar. tangitur. ff. d adm. tu. l. si plures. in glo pen. & ibi Bar. & Specu. ti. de cessio. acti. §. i. ℣. sed pone debitor. & ibi Io. an.

¶ An ꝓcurator tutor & curator possint cedere. Spe. ti. de ces. acti. §. i. ℣. item queritur an ꝓcurator. & ibi Io. an. Bar. in l. restituta. §. pupillus. ff. ad trebel.

¶ An cessio facta contra ꝑncipalē uideat facta contra fideiussorē uide ff. ad trebel. l. ii. heres pecunia. Spe. ti. de ces. ac. §. i. ℣. sed nunqd.

¶ An ualeat cessio si dicatur confessus est se habuisse. uel sit necesse ꝑtium solutum exprimere. no C. man. l. ꝑ diuersas. i glo. solutā. Bar. in l. i. ad finem. C. ne lice. poten. tener. ꝙ confessio non sufficit. Spe. ti. de ces. acti. §. i. ℣. item ſm Inno.

¶ Facta cessione an possit cedens cessionarium ꝑuenire. Io. an. i Spe. de ces. acti. §. i. ℣. sed nūqd.

¶ Quo iure petatur cessio. Io. an. in addi. Spec. ti. de cessi. acti. §. i. ℣. sed pone debitor.

¶ An cessio possit fieri earum rerum que ad heredes non transmittuntur. uide. ff. de admi. tuto. l. ex pluribus. & ff. de uerbo. obli. l. si stipulatus fuerim. in prin.

¶ An cessionario cui etiam ex necessitate facta est cessio possit obici compensatio Ang. in consi. cclxi. quod incipit ex isto themate. Bar. in l. qui duos. in prin. ff. de le. ii.

Cessare Cessatio

Que differentia sit inter cessare & extinguere. Bar. in l. ex facto ff. de uulg. & pupil. adde ꝙ cessare idem uidet qd extingui. ff. de uerbo obligat. l. inter. §. sacrā. ff. de solu. l. qui res. §. aream.

¶ Quandoq ponūt ut diuersa ut ff. quē ad. fui. amit. l. si is qui no. ff. de ℣ ob. l. ii. §. i.

¶ Qualiter possit fieri cessatio a diuinis. no. i c. quis. & c. si canonici. de offi. ordi. li. vi. no. xi q. i epūs habeat.

¶ Necessitate cessante cessare debet illud qd pro necessitate factum est. xi. q. i. ordinationes.

¶ An & quando in presentia maioris cesset officium minoris. de offi. lega. uolentes. de offi. dele. c. ii. xxii. di. deniq.

¶ Non potens facere non dicitur cessans. sicut nō dicitur nolle qui n̄ potest uelle. ut l. pater seuerinā in prin. ff. de condi. & demon. & ibi nō.

¶ Cessante periculo cessat remediū periculi. ff. de dona. cau. mor. l. iii. & ibi nō.

Ceterum

De significato huius dictiōis nō. doc. i. c. ceterū de rescrip. & c. ceterum. de iura. calū. de fi. instru. inter dilectos. §. ceterū. doc. d cohabi. cle. & muli. uestra §. ceterum. adde ꝙ hec dictio non semꝑ facit relationem. ut. ff. de ꝑcu. l. non solum. §. queritur. & ibi no. glo. in ℣. ceteros. & ff. de le. iii. l. seruis legat. §. i. xxvi. di. deinde. & ibi nō. Interdū ponitur ꝑ certe. ff. de ꝑcu. l. que omnia. in glo. ceterum uide nō. in l. apud celsum. §. fide. in glo. ceterum ff. de dol. excep. adde ad hanc dictionem ff. de alie. iudi. mu. cau. fac. l. non solum. §. i. ff. de pigno. ac. l. si necessarias. §. fi. in. l. si mater. §. eadem. ff. de ex. re. iu. ff. de ꝑcu. l. q̄ oīa. §. ceterꝝ.

Ceteri

Quid comphendat hec dictio. nō. ff. de ꝑcu. l. non solum. §. queritur. in glo. ceteros. ubi uide.

Cetera

De significato huius dictionis. Bar. in l. gallus. §. ideꝫ credendū ff. de liber. & postu. & l. si duo patroni. in l. i. & Bar. in l. argentarius. in prin. ff. de eden. l. si quis mouerit. ff. de iureiuran. & l. magis puto. §. si pupillus. ff. de re. eo. dñs Anto. & moder. in c. suspitionis. de offi. dele. & de hac dictione qn̄ est extensa. uide in l. ad probationem C. de proba. & l. omniū. C. de nego. ges. & in l. de pupillo. §. si qs nuos ff. de no. op. nunt. & in l. iiii. §. duas. ff. de dam. infec. ff. de his qui nō. infa. l. athletas. ff. de usu. & habi. l. plenū. §. sꝫ si ꝑtoris. ff. de offi. ꝑfec. urb. l. i. §. cura. ff. de transac. l. cum his. §. si unus nō. & l. item ueniunt. §. petitā. e. l. ii. de peti. her.

¶ Quid contineatur appellatione ceterꝝ. uide no. i aut. ex causa. C. de lib. prete. ul exhere. nō. Bar. in l. filio ꝑterito ff. de iniust. rup. i cst.

¶ Quid ueniat appellatione ceterꝝ. ff. de ℣. signi. l. ceteroꝝ. l. di. ut cōstitueretur glo. in c. i. de reli. do. li. vi. in glo. que incipit. satis uidetur de cetero quid significet. nō. in prohemio cle. i glo. in ℣ decetero.

Cetus

Quot homines faciunt cetuꝫ gentem & populum. Bar. in l. pretor. §. i. ff. ui bo. rap.

¶ De multiplici significato huius dictiōis cetus nō. glo. i cle. ne romani. in ꝑn. de elec. & ibi uide doc. xv. di. c. canones. §. cetus.

Cibus Cibaria

Cibaria faciunt filiud ꝑmitti qd alias nō ꝑmitteretur. nō ff. de inoffi. testa. l. si cōstituta. §. penul. in glo. in ℣. decerni.

¶ Omniū ciboꝝ usus est licitus. s. Tho. in tercio contra genti. q. xii.

¶ Cibū oportet frequēter sumere. Idem in quarto. q. xii. ar. xix.

¶ Quis cibus sit dimittendus ꝓpter scandalum & quis non. & qn̄ est dimittēdus. & qn̄ nō. uide secunda se. q. xliii. ar. viii.

¶ Cibus quem cōmedit xp̄us post resurrectionē in quid est conuersus. Idem in. iii. di. xxi. ar. xi.

¶ Item cibaria non ueniunt in expensis. ut. ff. de rei uendi. l. si res mobilis. in glo. fi.

¶ Quid contineatur nōie cibarioꝝ. uide Bar. in tractatu de alimentis in. i. colū. sed quid si debet cibarium uel cibarium. ubi etiam uide an appellatione cibi ueniant medicine. & dicit ꝙ non.

¶ An nomine cibi comprehendatur potus. ff. de au. & argen. leg. l. si non sunt. §. si autem. Archi. xxx. di. omnino. de conse. di. ii. c. in quibus. ff. de uerbo. signi. l. uerbo uictus.

Cicatrix

Cicatrix remanet post sanitatē uulneris. i. q. i. uentū. nō. de hac dictione. xxxii. q. viii. c. si quis membroꝝ. i glo. putruerūt & corrupte sunt cicatrices mee. psal. xxxvii. de peni. di. iii. §. ii. adde ꝙ cicatrices.

remanent in sanctis. s. Tho in iii. dis. xxi. & in iiii di. xliiii ar. xii.

¶ Putruerunt & corrupte sunt cicatrices mee psal. xxxvii. de pe. di iiii. §. fi.

¶ Per cicatricem deformatur persona. ff. de usu fructu. l. locum. § i de hoc uerbo uide. ff. de edil. edic. l. queritur. §. fi & ideo lex uel statutum loquens de cicatrice debet intelligi de illa que deformat uultū ita uidetur pbari in. l. ex hac. ff. si qua. paupi fec. alias ad legem acqui ubi per dnm Flor. & adde φ idem nō. in. l. fi. ff. de his q deie. uel effu. ubi notabiliter dicit φ non sufficit formari pcessum simpliciter de cicatrice qñ statutū dicit penam duplicari pter cicatricem nisi in pcessu dicatur de cicatrice deformante. & ibi etiā uide que dicatur cicatrix.

¶ In q̄ differt cicatrix a uitupabili signo. Ange. in consilio clxviii. qd̄ incipit sup primo.

¶ Cicatrix est duplex. quedam euidens & periculosa. quedam tecta a uestimentis ut. l. queritur. §. fi. ff. de edil edic. nō. Cy. in. l. i. C. de edi. act per hoc dico φ si statutū punit facientem cicatricē euidentem non habet locum in pcuciente i tibiis uel cruribus que caligis teguntur. sed in eo q facit cicatricem in uultu uel in manu. quia hee partes corporis non sunt tecte sed omnibus euidenter apparēt. uide Ange. in. l. extat. ff. q me. cau.

Cimiterium

An cimiteriuz gaudeat ea immunitate q ecclesia nō xvii q iiii sicut antiqtus. & c quisquis & c. seqñ glo de conse eccle uel alta. consuluisti & c. decet de imu. eccle. li vi. adde de imu eccle cum ecclesia. & ibi uide concor. Archi xiii q i. c. i. de consecra. eccle. uel alta. c i. li. vi.

¶ An polluta ecclesia itelligat pollutū cimiteriū e c econtra. uide in dicto. c i. de conse eccles. uel alta. libro. vi.

¶ An cimiteriū possit accedere loco nō sacro puta oratorio uel hospitali. dic φ non sine licentia pape. nō. Inno. de sepul abolende. ubi etiam dicit φ non est necesse cimiteriū esse pe ecclesiā sicut est in francia pter fetorem cadauer. dicit etiaz ibi φ plures ecclesie possunt habere ius sepeliēdi in eodem cimiterio.

¶ Quid sit cimiteriū & unde dicatur. nō. Io. an. in. c. i. de conse. eccle. uel alta. li. vi.

¶ An in cimiterio ecclesie possunt fieri nundine & edificia laicorū. uide in. c. decet. de imu. eccles. li. vi. xii. q. i. necessaria. & c. nulla. & ibi gl. & cōclusio est φ non.

¶ Quāte latitudinis debeat esse cimiteriū cuiuslibet ecclesie. no. xvii. q. iiii. sicut antiqtus.

¶ An sit necesse φ cimiteriuz benedicat p epūm ut possint in eo corpora sepeliri. uidetur φ sic de cōse. di. i. nemo. glo. in cle. eos. de sepul ubi p do. Car. flo. in iiii. q uide in aut. de mo. § illud.

¶ Cimiterium non efficitur sacrum per imissionem cadaueris sed p auctoritatem episcopi. uide Inno. de sepul. abolende. Pau. in cle. i. eo. et insti. de re. diui. §. sacrum.

¶ Ecclesia sine cura potest habere cimiteriuz ex consuetudine cum auctoritate epi. nō. Archi. de sepul. c. i. li. vi.

¶ Licet laici non possunt edificare in cimiterio uel pe secundum canones. xvii q iiii. si quis cōtumax & c. sicut antiquitus. si tamen clerici edificant & postea dicta edificia uenditur laicis φ pōt licite secundu nō. de re. eccle. non alie. li. vi. laici tunc licite possunt retinere.

¶ Cimiteriū pōt assignari qñ locus ecclesie deputat uel consecrat. de conse. di. nemo.

¶ Cimiterium uendi potest ratione terre ex necessitate. s. Tho. in. iiii di. xxv. q. iii. ar. ii. als dis. xxv. ar. xv. in quarto.

Circa

De hac dictione nō. per Hosti. de despon. impu. continebatur. & c. attestationes. in glo. Archi. de offi. ordi. c. i. li. vi. de despon. ipub. c fi. in glo. ii. & dic φ hec dictio refertur ad modicū. Spe. de libe. concep. §. xiiii. ꝑ iudex autem.

¶ Hec dictio denotat incertitudinem licet circa modicū. ff. de. ꝑ signi. l. adiectio & ff. ex q. cau. ma. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter.

¶ Quod autez dicitur φ hec dictio refertur ad modicū nō. in aut. qñ oportet epis. §. quāta. coll. i. iuncta. l. nulla. C. de epis. & cleri.

Circuitus

Circuitus est euitandus qñ non est utilis ut. l. singularia. ff. si cert. peta. & l. dñs testō. ff. de condi. indebi. Bar. in. l. si quis mihi bona. in pn. ff. de acq. here. tractat an & qñ circuitus sit euitādus. adde nō. de ordi cogni. tuam. & quod nō. doc. in cle. audi tor. de rescrip. in glo pe. adde ff. de statulibe. l. si ita scriptum. & ibi concor. in glo. ii. C. de emanc. libe. l. ii. in glo. & C. de adop. l. i. in glo.

Circunuentio

An illud qd̄ fit per circūuentionem reuocari possit no. Hosti. de re iudi. cum bertoldus. ubi uide notabiliter.

¶ Circūuentio euitatur. ff. de transactio. l. cum hi. §. si cum his.

¶ Circūuentus non uidetur uelle. ut nō. de reg. iuris. scienti. li. vi. ar. C. de rap. uirgi. l. i. §. penul. de re iudi. cum olim.

Circunducere

Quid sit circūducere uide in. l. ii. ff. de his q̄ intestame. delen. ff. de adimen. le. l. nihil interest & l. si quis libertatē. in pn. ff. de peti here.

¶ Aliud est circūducere. aliud ab instantia uel obseruatiōe iudicii absoluere. Inno. de offi. dele. cōsuluit. uide Archi xi. q. i. placuit. uide. l. & post edictum. §. circunducto ff. de iudi.

Circunstrepit

De significato huius uerbi nō. de resti. spo. frequens. li. vi.

Circunstantia

Singule circūstātie sunt regrēde a teste Spe. ti. de testi. §. vi. ꝑ interrogatorium.

¶ Circūstantie contractuū tolli possunt p pactū de consue. c. ii. de cōmo. c. i.

¶ An circūstantie pbent p instrūm. uide de ma. & obe. cum in ecclesiis.

¶ An circūstātie aggrauent peccatū. xl. di. homo xpianus & ibi nō. de iureiuran. cum qdam. adde quod dicam sub dictione peccatum.

¶ Circūstātia est actus moralis. s. Tho. in scda se. q. vii ar. i & in iiii. di. xvi. ar. v.

¶ Circūstantia est de consideratione theologi. i prima se. q. vii. ar. vii.

¶ Circūstantie aggrauant peccatum in infinituz

prima se·q·vii·ar·iiii·& q·xviii·ar·x·& xi·& q·lxxii·ar·ix·& lxxiii·ar·vii·
¶ Alique circũstantie aggrauant peccatum non tamen dant ei speciem·s·Tho·in·q·de malo·q·ii·& articulo·vii·

Circunspectio Est pars pruden tie·s·Tho·secunda se·q·xlviii·ar·vii·& ibi uide·

Circumcisio Paulus apostolus circũcidi fecit Thimotheum·xxxv·q·ix·sententia·ubi glo·& dic q hoc est secundum legem Moysi·
¶ An circũcidere sit pmissum iudeis·Spec·ti·de iura calũ·§·iii·in·℞·sed pone·
¶ Quid olim opabatur circũcisio·nõ·in·c·maiores·de bap·de conse·di·iiii·quod apud nos·
¶ In circũcisione xpus legem impleuit·licet esset eius legis·de conse·di·iiii·si quis autem·
¶ Circũcisio ualebat olim contra originale peccatum sicut hodie ualet·baptismus·c̃ conse·di·iiii·ex quo instituta·
¶ Circũcisio olim erat signũ iustitie non autẽ cã iustificationis·de pe·di·i·omnis·qui non diligit·
¶ Circumcisio non fuit ante diluuium sed post·xxxv·di·ab exordio·
¶ Quare circumcisio sit sublata·uide Archi·de conse·di·iiii·qd apud·& xxxv·di·sup glo·sume·
¶ Circũcisio dari debuit & fuit signu baptismi·s·Tho in tercia parte·q·lxx·ar·i·& in·iiii·dis·i·articulo·xxviii·
¶ Circũcisio fuit conuenienti tempori & sexui instituta in dic·iii·parte·q·lxxii·ar·ii·& in·iiii·di·i·ar·xxi·& seqñ·
¶ Circũcisio cessauit in xpo in dis·i·li·q·cliii·& i quarto·di·i·ar·xxxiii·
¶ Circũcisio non purgabat a peccato neq gratiã conferebat·Idem in iii·parte·q·lxii·ar·vi·& q·lxx·ar·iiii·& in·iiii·di·i·xxx·& xxxi·
¶ Quare xpus debuit circũcidi·s·Tho·in tercia parte·q·xxxvii·ar·i·& in·iiii·di·i·ar·xxv·

Cirographus An legato cirographo uideatur legatum debitum quod in cirographo continet·uide·ff·de leg·i·l·labeo ff·de le·iii·l·qui cirographum·
¶ Cirographũ quo diabolo tenebat obnoxii deletur p morte xpi·de pe·di·iii·c·ille rex·

Cisterciensis Ordinem cisterciensiũ multis honoribus & priuilegiis ditauit papa·no·Io·an·de deci·c·ii·§·i·religiosos·in prin·li·vi·
¶ Cistercienses & pmonstratenses habent priuilegium papale ut electi possunt sine aliqua cõfirmatiõe administrare·nõ·Io·an·in·d·c·ii·de deci·& de cõsue·cum uenerabilis·uide de istis cister·quod nõ·Io·an·in·c·i·de supple·negli·pla·
¶ De cisterciensib' uide no·p Spe·ti·de rescrip·psente·§·iii·℞·item cisterciensibus·
¶ Cistercienses non sunt de iure cõi exempti ab ordinariis·ut pbatur de simo·ne dei·si ergo dicunt se exemptos p priuilegium debent illud ostendere·de priuile·cum psona·li·vi·& ita nõ·Io·an·in dic·c·ne dei·

Cirurgia An sit credendũ cirurgico de his que ptinent ad artem suaz uide Spe·ti·de pba·§·i·℞·hoc quoq·

¶ An ars cirurgie possit exerceri p clericos·uide in·c·tuam·ne cleri·uel·mona·adde que dicã infra sub dictione clericus·ubi uide·

Citatio Quotuplex est citatio·qñ fiat·& p quem·no·Cy·C·quo & qñ i aut·qui semel·in·q·pe·p glo·x·colla·de mili·uas·qui conti·& in de·dudum·de iudi·Specu ti·de cita·per totum·
¶ Citatio olim fiebat per edicta hodie p nũtios·nõ·in aut·de litigi·§·uideamus inglo colla·viii·C·quo & qñ iu·aut·qui semel·in·℞·uocetur·
¶ Si iudex citauit reuz primo secundo & tercio pemptorio in primo & secundo reus comparuit·& non actor·in tercio cõparet actor & non reus quis eorum dicatur contumax·Spe·ti·de cita·§·uiso·℞·quid si·Bar·in·l·pretor·in ii·ff de no·op·nunc & in·l·qui ante kalen·ff·de·℞·obli·
¶ An citatio debet fieri in persona pupilli uel adulti uel tutoris uel curatoris·& quid de aliis actionibus iudicialibus·Bar·in·l·i·§·sufficit ff de admi·tuto·ubi tex·& in·l·si dictũ·§·ii·ff·d̃ euic·& in·l·si stipulatus·ff·de·℞·obli·
¶ An ualeat citatio die feriata Cy·in·l·ii·C·de fer·Bar·in·l·i·§·nuntiatio·ff·d̃ no·op·nunc·Cy·in·l·an minor·C·in qui·cau·resti·non est necess·Bar·in·l·cum filius·§·ulti·ff·d̃·℞·obli·doc plene in·c·ii·de fer·glo·xi·q·v·placita·& in clem·i·de fo compe ubi uidet̃ esse casus spetialis q ualeat citatio die feriata·de quo ibi glo·
An & qñ iudex pcedit ex officio suo debeat fieri citatio & dic quor interest uel generaliter ul' nominatim·Inno·de maio & obe·c·ii de elec li·vi·facit aut·si omés·C·si ut se ab here·absti·nõ·in·c·fi·de elec·li·vi·
¶ Si papa mandat alicui q moneat ticium restituere talem rem seyo intra mensem alioqn citet eum ut infra duos menses compeat in curia·ille monuit ticium ut infra mensem restituat alioqn ex tunc eum citat q infra duos menses compeat coraz sede aplica·an ualeat talis citatio·dic q nõ quia debuit expectare p mensem & postea citar̃ fm formã rescripti·hoc uoluit Spe·ti·de cita·§·i·℞·sed pone papa·dñs Car·flo in cle·i·§·sane·d̃ fo compe·in ulti·q·
¶ An in causa criminali citatio artet citatũ si nõ exprimit ea que obiciunt̃ a citatione q nõ·v·q·ii·si primates·lxxxi·di·maximianus·vii·q·i·presentium·nõ·iii·q·ix·indicas·faciunt nõ·in cle·ii·ut lit pen·ubi Car·in·v·q·
¶ An ut iudex possit pcedere contra citatuz·sit necesse eum esse factum certiorem de executiõe citationis·Bar·q sic·in·l·hec autem·§·i·ff·d̃ bo·aucto·iudi·possi·doc·in·c·ii·de eo qui mit·i pos·faciunt no·in·d·cle·ii·ut lit pen·
¶ An citatus i pcessu debeat iterato citari·uide l·statuliberos·§·stichus·ff de statulibe·Inno·de offi·dele·consuluit·doc·de dila·c·fi·dñs Car·flo·in cle·i·§·sane de fo·cõpe·in·v·q Spe·ti·de cita·§·uiso·℞·item licet·Inno in·c·auditis·de pcura·Bar·in·l·desertoré·§·si ad diem·ff de re mili·
¶ An post conclusioné in causa debeat fieri citatio ad sententiam·Inno·dicit q sic·de pcu audi tis·Bal·in·l·nec quicq·§·ubi decretũ ff·de offi·peoconsul·& lega·
¶ An semp i iudicialibus regratur trina citatio·

dic ꝙ si quis citatur tanq̄ pars in iudicio regrit trina citatio alias si citatur ut actus itersit suffi cit unica. glo. in cle. i. de here. Bal. in. l. fi. §. cum igitur. C. de iur. delib.

¶ An ualeat citatio sine die & hora Bar. & doc. in. l. liber homo. §. decem. ff. de uerbo. obli. tenent ꝙ non Cy. in. l. fi. C. de rer. nõ. in. l. aut qui aliter §. i. ff. ꝙ ui aut clam. facit. l. fi. C. de iure do. ipe tu an ꝓsi. & certum tempus. zc. in aut. de exhib. & intro. re. §. igit ibi. & det inducias certas. zc. Spe. ti. de cita. §. seqtur. ꝓ. quid si non pfixerat. & senten. exco. eos. li. vi. Io an. & moder. de fer. c. fi. ubi tenet ꝙ ualet talis citatio ꝑ tex. in. c. cuz dilecti. de dol. & contu.

¶ An ꝑ simplicem citationem dicatur inchoatuz iudicium. Bar. in. l. ubi ceptum. ff. d̄ iudi. ubi uide & l. & quia. ff. de iuris. om iudi. glo. & doc. in c. gratum. & c. relatum. de offi. dele. de fo. cõpe. c. penul. & quod ibi nõ.

¶ An in citatione que emanat in cā criminali iudex debet exprimere crimina super quibus uult ꝓcedere. uide de dilat. c. i. & ii. in glo. ii.

¶ An ꝓhibitus aliquem trahere sub pena in iudicio incidat in penam si faciet eum citari. nõ. do. Anto. de butri. i. c. si diligenti. de fo. cõpe. Cy. & Bar. in. l. i. criminali. C. de iuris. om iudi. tacit. xi. q. i. solita. & c. placuit. & l. amplius. ff. rez ra. ha. & quod ibi nõ. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. a§ incipit contra ueterā. §. meminisse. ff. de bo. libe. l. qui cuz maior. §. accusasse. & l. lucius. §. tres heredes. ff. ad trebel. ubi uide.

¶ Circa materiā citationis est bona & plena gl. in mili. uasal. qui contu. est. c. i. x. colla. glo. adde xxiii. q. iii. de illicita & glo. iii. q. ii. si epūs.

¶ De diuersis formis citationū uide Spec. ti. de cita. §. dicta.

¶ Ubi nulla est citatio quia non tenet. uel q̄a nõ emanauit ibi nulla est sententia Inno. in c. prete rea. de rescrip. de procu. querelam. de re iudi. l. si cuz nulla. ff. iudi. sol. l. uir bonus. & l. si pater. C. ne de sta. defunc. d̄ appella. ut debitus. ¶ Adeo aūt e necessaria citatio ut ualeat sn̄ia ꝙ nec papa nec impator aliter possunt ferre sn̄iam. ut in. d. c. i. d̄ cau poss. & ꝓprie. in cle. pastoralis. de re iudi. q̄a citatio est de iure diuino & naturali. nam dn̄s citauit adam ut dicit Bar. in extrauagan. ad reprimendā. & in. l. fi. C. de legi. hoc fallit nisi papa uł impator ferant sn̄ias contra illos qui existentes rebelles ecclesie uel imperii retinent eorū terras quia tunc ualet sn̄ia contra eos etiā sine citatiōe. dictum est singulare. Io. an. in. c. cum olim. de re. iudi. ar. illius tex. de quo dicto Bal. facit magnū festum in ꝓhemio feudoꝝ i prin. quarte charte.

¶ Ualet sn̄ia lata sine citatione si est lata ꝑsente parte nõ. Inno. in c. exceptionez. de excep. nõ. in c. quoniā contra. de ꝓba. in glo. que incipit presumitur. in fi. & de offi. dele. cum in iure. nõ. glo. in dicto. c. exceptionem.

¶ Qualiter debeat citari uniuersitas siue capitulum glo. in. l. aliud. §. refertur. ff. de regu. iur. & in. c. si capitulo de concess. preben. li. vi. glo. & doo. de elec. bone. Io. an. de ma. & obe. humilis. in ꝓ prelatoꝝ. Bar. in. l. non omnes. ff. de re mili.

¶ An & qñ incipiat currere tempus appositū in citatione infra ꝙ debet citatus comparere. dic ꝙ a die receptionis litteraꝝ nisi aliud in citatione dictum fuerit. de appella. super eo. iii. q. v. c. i. & ibi nõ. in glo.

¶ An contumax debeat iterum citari. nõ. xxiiii. q. iii. de illicita. de dol. & contu. c. i. li. vi.

¶ Qui sunt iudices qui possunt citare ꝑ edictū nõ. in cle. i. de iudi. Spe. ti. de cita. §. seqtur. ꝓ. & nõ. fm Uber. & ti. de dol. & cõtu. §. restat. i ꝑn.

¶ An citatio in qua non exprimitur cā citatiōis artet citatum. nõ. in. l. i. §. item cum ex edicto. ff. que sen. sine appel. rescin. glo. in. c. cum contūacia de here. li. vi. Bal. in. l. consentaneū. C. quo & qñ iu. Bar. in. l. inter. ff. de publi. iudiq. glo. iii. q. ii. si episcopus. que uidetur dicere ꝙ non. Idem. v. q. ii. si primates.

¶ An iudex unius loci possit citare in territorio alterius. Bar. in. l. i. ff. de req. re. in cle. pastoralis. de re iudi. ubi tex. Cy. in. l. oēs. C. d̄ epis. & cler. Io an. in. c. romana. §. contrahētes. de fo. cõpe. li. vi. Bar. in extuagā. ad reprimēdā. adde ꝙ ad requisitionē iudiq. cause iudex territorii in quo est citandus citabit. ut. d. §. contrahentes.

¶ Citatio infra territoriū decreta potest exequi extra territoriū si non contradicit dn̄s territorii ubi est reus. nõ. docto. in. c. fi. de fo. compe. & in clemen. i. de iudiq.

¶ An ualeat iudicium si nõ ꝑcessit citatio ꝑemptoria. nec hoc apparet in actis. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. nõ. de offi. dele. cōsuluit. glo. xxiii. q. iii. de illicita.

¶ An interlocutoria ad sui ualiditatem requirit ptis contumaciā glo. in. l. nec q̄q̄. §. ubi decretum ff. de offi. ꝓconsul. & l. si interpellatur. §. i. fi. de arbi. Inno. de ꝓcu. querelam. & c. auditis. de sen. excō. sacro. Bar. in. d. l. ne q̄q̄. §. ubi decretuz. dn̄i de rota decisi. cccxv.

¶ An quis possit citare ꝓpria auctoritate. & an iudex possit citare non requisitus a parte. Bar. in l. iiii. §. pretor. & §. hoc aūt iudicium. ff. de dam. infec. & l. neminem. C. de exhib. & intro. re. dn̄s Anto. de butri. in. c. i. de iudi.

¶ An presens in iudicio sit citandus ad ualiditatem ꝓcessus. Bar. in. l. i. ff. de i ius uo. & in aut. si omnes. C. si ut se ab here. absti. & l. furioso. ff. de re iudi. ubi etiam Bar. & in ꝑtica. C. de in ius uo. nõ. in. d. c. i. de iudi.

¶ An non comparens in cā principali condēnari debeat in expensis & sit iterum citandus. Bar. in l. non ignoret. C. de fruct. & lit. expens. & l. ex quacunq. ff. si quis in ius uo. non ie. Bal. in. l. sancimus. C. de iudi. ubi Cy. doc. in. c. q̄relā. de ꝓcu. eo ti. constitutis in glo. fi. & in. c. i. de iudi.

¶ An necessario quis sit citandus ad uidendum ꝓduci testes. tex. optimus in. c. ii. de testi. glo. in l. pe. C. de testi. & C. de fi. instru. l. iudices i tex. & glo. Spe. ti. de testi. §. nunc tractandū. in prin. & uidetur concludere ꝙ sic.

¶ An citatio solemnis & necessaria sit illis casib⁹ necessaria quib⁹ ꝓcedi pōt ad diffinitiua lite non contestata. Inno. ꝙ sic. in. c. i. ut lit. non contes.

¶ An qñ citatio fit de longinquo iudex possit facere ꝑemptoriam. ad totam causam. no. in. c. consuluit. de offi. dele. de accu. ad petitionem. de dol. & contu. cum dilecti. pulcher tex. & glo. d̄ resti. in tegr. cum ex litteris. §. ti.

¶ An iudex in principio cause possit citare peremptorie. dic q non nisi cum cã urgente. de dila. dilecti. glo. iii. q. i. c. i. glo. xxiii. q. iii. de illicita. C. quõ & qñ iu. l. consentaneum. & in aut. qui semel. doc. in dicto c. dilecti. dñs Car. flo. in cle. i. §. ase. de fo. compe.

¶ An pars debeat citari qñ sñia mandat executioni. Inno. de appel. ex rõne. Bar. in. l. a diuo pio. §. in uenditione. ff. de re iudi.

¶ An ualeat citatio facta ad terminũ ad quẽ qs non posset uenire ꝓpter longitudinem itineris. doc. in. c. cum dilecti. de dolo & contu. Bar. in. l. aut qui aliter. in ꝑn. ff. q ui aut clam. lacriũt nõ. de dilatio. c. i.

¶ An pars debeat citari quãdo iudex interponit auctoritatem suam exemplificationi seu publicationi alicuius instrumenti. Inno. de fide instru. c. ii. Bar. in aut. si quis in aliq. C. de eden. ubi uide.

¶ An qñ publicatio testium fit. sit citanda pars. tex. & glo. q sic. in cle. fi. de testi. ubi p doc. adde glo. singularem in. l. gesta. C. de re iudi. que uidetur dicere contrarium.

¶ An pars debeat citari ad absolutionẽ seu a relaxatione a iuramento. doc. de iuriuran. debitores. ubi Inno. & Hosti. dixi plene in repeti. d. c. debitores. ubi uide.

¶ An inhibitoria quam facit unus iudex alteri sit necessaria citatio partis. nõ. de iuriuran. debitores. plene in. c. tuam. d. or. cogni. adde que dicã infra sub dictione inhibitio.

¶ An in absolutione ab excõicatione sit necessaria partis citatio. gl. xi. q. iii. excõicatos. d. appel. qua fronte. Inno. de offi. dele. prudentiã. §. sexta de appel. romana. §. sententias. li. vi.

¶ An pars debeat uocari p ius q̃ detur licentia capiendi aliquem. Bal. in. l. ii. C. si cer. peta. Archi. xxviii. q. ii. albatem. ubi uide.

¶ An citatio ꝓdecessoris artet citatum ad cõparendum coram successore. uide in. c. licet. d. accu. & de in clem. ne romani. ad fi. de elec. ar. xxiiii. q. iii. de illicita.

¶ Si citatus ad certum tempus uenit ad locum iudicii ante lapsum termini. non tenet cõpare coram iudice. glo. in. ℞. cõmode. in c. cupientes. §. i. de elec. li. vi.

¶ An citatio facta p delegatũ ad locuz distantẽ ultra dietam a domicilio partis artet citatum ut saltem tenatur compere allegaturus priuilegiũ suũ. no. in. c. statutũ. de rescrip. li. vi. no. Inno. de dila. ꝑterea. doc. de excep. c. olim.

¶ Qualiter sit citandus uagabundus qui nec se presentialiter exhibet. nec habz domiciliũ. dic ut no. in. c. fi. de eo qui mit in poss. dñs Car. flo. in cle. causam. de elec.

¶ Quot sunt modi citandi. dic quatuor. p litteras iudicis. de ꝙba. quoniã. uoce ꝑconis. de appel. cum parati. dispositione iuris. de elec. c. i. & c. cupientes. li. vi. per edictum. in albo ꝑtoris. in cle. i. de iudi. & C. quõ & qñ iu. in aut. qui semel.

¶ Qualiter debet probari q citatus impediuit ad se uenire citationem. Bar. ff. q ui aut clam. l. i. §. sed aristo. & §. fi. doc. i. c. quoniã frequent. §. porro ut lit. non contes.

¶ An appellans ante sñiam a grauamine sit citandus. ad alios actus. nõ. in. c. eum qui. de dol. & contuma. li. vi. & in cle. i. eo. ti.

¶ An in reuocatione grauaminis quam facit iudex a quo sit citãdus is qui ꝓpter illud grauamẽ appellauit. nõ. in. c. si a iudice. de appel. li. vi. cuius intellectum uide per do. Car. flo. in cle. i. de dol. & contu. in. op.

¶ Qualiter intelligunt illa uerba cites omnes q uolunt & possunt se opponere. Inno. de excep. dilecti. plene. de elec. c. fi. li. vi.

¶ An iudex sit citandus ut defendat ꝓcessũ & suam sñiam. Inno. de ꝓcu. in nostra. & c. de cetero. de transac. de sen. excõ. uenerabilibus. §. secus. li. vi. ubi tex. glo. & Inno. de appel. cum speci. li. Bar. in. l. i. in fi. ff. ad turpil.

¶ An in interpretatiõe priuilegii statuti uel rescripti sit necessaria partis citatio. nõ. de ℞. sig. in his.

¶ An citationes que fiunt circa merita cause censeantur peremptorie. nõ. de offi. dele. consuluit.

¶ An ualeat citatio facta a non habente iurisdictioné. allegat glo. q ñ. de accu. ueniẽs. adde tex. i cle. i. ut lite pen. ibi a iudice cõpetẽti. bene facit. d. appel. pterea. an autem eo casu debeat pars comparere coram iudice allegatura defectum iurisdictionis. nõ. glo. de rescrip. sup litteris. & in. d. c. ueniens. faciunt no. in cle. pastoralis. d. re iudi. de fo. compe. romana. li. vi. & l. si quis ex aliena. ff. de iudi. Inno. & doc. de dila. pterea. de offi. dele. prudentiã. in ꝑn. & ibi doc. glo. iii. q. ii. si epũs. que uidetur uelle q ñ. similis. xi. q. i. nullus epũs. q dicit q qñ citatio est nulla ratione ꝑsone ꝑis uel cause non tenetur quis compere allegaturus priuilegium. adde glo. xv. q. iiii. placita. & quod nõ. Io. an. in regula scienti. li. vi. adde glo. in. c. cũ causam. de offi. dele.

¶ An clericus citatus a laico tenetur comparere allegaturus priuilegiũ. glo. xxiii. q. viii. conuenior. adde quod nõ. glo. & Archi. in. c. statutum. § in nullo. de rescrip. li. vi.

¶ An ualeat citatio non expresso loco uel ad locum incertum. nõ. glo. ff. de iudi. l. si locus. faciũt nõ. in. c. fi. de rescrip. p doc. adde q qñ papa citat & non exprimit certuz locum sed solum dicit cõpareas coram nobis. uel te nostro conspectui representes. de rescrip. c. ii. de dol. & contu. cuz dilecti. de excess. pla. tanta. d. resti. i integrum. ex litteris. de dila. expositũ. de dolo. ueritatis. de appella. cum parati. de elec. cum inter uniuersas. de elec. c. i. li. vi. ratio est. quia unicuiq facile potest esse notũ. ubi papa e. uel eius curia seu audientia.

¶ An una sola citatio constituat citatum non comparentem in contumacia. nõ. glo. in cle. religiosi. de deci. super. ℞. factam.

¶ An cõminatio iudicis q ꝓcedet ad ulteriora habeat uim citatiõis peremptorie. glo. v. q. ii. in sũma tenet q sic. doc. de rescrip. causam. de offi. dele. consuluit. Spe. ti. de cita. §. uiso. ℞. sed qualiter. d. ꝓcura. auditis.

¶ An regulariter trina citatio dicatur peremptoria licet in ea non dicatur expresse. dic q sic. ut nõ. v. q. ii. i sũma. Spe. ti. de cita. §. uiso. ℞. hec §.

¶ Si apparet in actis citationé factam ad domũ alicuius qui habet plures domos. nec apparet ad quaz istarũ sit facta ista citatio an ualeat ꝓcessus. dic q sic. Bar. in. l. sciendum. ff. de. ℞. obli. glo. in cle. causam. de elec. doc. in. c. quoniã contra. & c.

post cessionem. de pba.

¶ Citatus ad unū actum & alios successiue debz mittere pcuratorem ad omnia. sed citatus tantū ad unū actum non tenetur procuratorem mitterē nisi ad illum actum tantum. ita nō. in. c. constitutus de procura.

¶ An & qñ citatio debeat fieri ad domū uel ad ecclesiam. nō. in. l. fulcinius. ff. ex qui. cau. i poss. ea. l. iiii. §. domū. ff. de dam. infec. de dol. & contuma. causam. & c. fi. de eo q mit. in pos. c. fi. ubi plene de hoc. de cle. non resi. c. ex tue.

¶ An ualeat citatio facta ad domū uel ad ecclesiam. de eo qui non est absens. sed sui presentiam exhibet. Hosti. dicit q non. in. c. causam. de dol. & contu. facit quod nō. Spe. ti. de cita. §. sequitur. ꝟsi. sed nunqd sufficit. adde nō. p doc. in cle. i. de iudi. & in cle. causam. de elec.

¶ Nuntius non debz intrare domū citandi. alias facit ei iniuriam. & tenetur actione iniuriaꝝ. ff. de in ius uo. l. plerią.

¶ In actibus nemini pīudicantibꝰ non ē fienda citatio. Bar. in. l. iii. §. penul. & ibi glo. ff. đ bo. pos. facit quod nō. glo. in cle. i. de offi. dele.

¶ An ad ualorē sniē sit necesse q citatio pueniat ad citati noticiam. dic ut no. C. quo & qñ iu. l. ea que. & l. ab eo. ff. que sen. sine appel. rescin. l. i. §. item cum ex edicto. & quod nō. ui. q. ix. caueant Inno. de pcu. c. ii. & iii. q. v. quisquis. de resti. i integr. ex litteris. & lxxxi. di. propossuisti & in cle. i. de iudi. Inno. de accusa. ad petitionē glo. ff. cū appella. sit. l. i. §. fi. nō. de eo qui mit. in posses. c. fi. & in cle. quāuis. de so compe. & in clem. ii. ut lite pen. adde quod dicam infra sub dictione iurisdictio.

¶ Que sit forma citationis p snīa ferenda. nō. Bar. i extrauagan. ad reprimendū. & in. l. si appe llator. de coarta. princi. li. xii.

¶ An ad concessionem dispensationis uel priuilegii sit pars citanda. nō. Inno. & Io. an. de fili. psb. uenientes. de priuile. cum olim essemus.

¶ An ad delationem iuramenti in litem siue de ueritate siue de affectione sit pars citanda. nō. i c. fi. de iureiuran. đ his que ui metusue cau. fi. c. fi. dñi de rota conclusi. ccxciii.

¶ Citatus ad pcessum non est citandus ad interlocutoriam. secus in diffinitiua. ita nō. Inno. i. c. auditis. de pcu. Iaco. de are. in. l. nec quicq̄ §. ubi decretū. ff. đ offi. proconsul. & le. glo. nō. in aut. iubemus. C. de iudi. in glo. suspecti. Inno. in. c. cuz olim. de testi.

¶ Citatus sine appositione hore uidetur citatus ad horam consuetam ad quam solitus erat citari ut compeat uel ad horam iuridicam. ut nō. Inno. de elec. bone. & in. c. cum nobis olim. eo. ti.

¶ De effectu citationis facte p iudicem a quo ē appellatū. nō. Inno. in. c. platoꝝ. de accu.

¶ Citatio facta de aliquo ut compareat si sua putauerit interesse non facit quem contumacem si non compareat. uide Bal. x. colla. de milit. uasal. qui contu. est. c. i.

¶ Si citatur aliquis ut compareat instructus cū munimentis cause. quid debeat secū portare glo. in. c. cupientes. §. si uero. de elec. li. vi. & in. c. coram felicis. de resti. in integrū.

¶ An inhabilis ad aliquem actum gerendum sit necessario citandus cuz ille actus geritur. Io. an. in. c. cum uintoniensis. de elec. & c. nihil. de dol. & contu. ueritatis. facit glo. de offi. ordi. irrefragabili. Inno. in. c. fi. de pcu. doc. in. c. cum dilectꝰ de consue. ubi concluditur q non.

¶ Licet cōiter dicatur q iudex potest mittere pemptorium. unū p omnibus. ut. l. ad pemptoriū cum. l. seqñ. ff. de iudic. & l. consentaneum. & l. tres. C. quo & qñ iu. hoc est uerū nisi pena ueniat alias imponenda & exigant tres denuntiatōes quia tunc non sufficit una p omnibus. glo. est singularis i cle. i. de uita & hones. cleri. Item limita nisi citatio esset fienda p edictum. tunc enīz una non sufficit p omnibus. dictum ē Io. an. in addi. Spe. de cle. non resi. quod referunt & sequuntur docto moder. in. c. ex tue. de cleri. non resi. quod est bene notandum.

¶ An citatus excusetur si in loco ad quem citatē est pestilentia. uide glo. & ibi docto. de dol. & cōtuma. cum dilecti. super. ꝟ. caloris. tenet Bar. q sic. in. l. recusare. §. filius. ff. ad treb. & in. l. semp. ff. si quis in ius uo. non ierit. adde glo. xxiii. dis. cōmunis. ubi uide. adde. lxxiiii. di. quorūdam. facit. c. ad supplicationem. iuncta glo. de renunti. c. ex parte. de appella.

¶ An citatus ut conspectui iudici se representet possit compere per pcuratorē. nō. de postu. plat. c. penul. & de iura. calū. c. penul.

¶ Quando aliquis examinatur extra iudicium non est necessaria citatio alicuius. dictum est singulare. Inno. in. c. fi. de transla. prela. ubi dicit q qñ fit cōmissio de puidendo alicui đ beneficio si est idoneus non est necesse fieri citationē ad sciendum si ille est idoneus. quod bene nō.

¶ Si citatus nō compeat non propterea dicitur turbare iurisdictionem. ita nō. Inno. in. c. significasti. de offi. ordi.

¶ Citatus hoc modo si uoluerit opponere non dicitur citatus pcisse aut simpliciter sed sub modo ita nō. Inno. in. c. dilecti. de excep. & nō. in. l. ea qdē. C. si manci. ita fue. alie. adde Bal. in. l. ii. C. si con. ius uel uti. publ.

¶ Citatio potest fieri alternatiue ut compareat tali die uel tali uel sub conditione si tua putaueris interesse. uel si uis contradicere uel simili. ita nō. Abb. in. c. fi. de testi. cog. & nō. in. d. l. ea qdē. C. si manci. ita fue. alie.

¶ Citatio debet esse psonalis si scitur ubi est persona citanda. alias per edictum. qui ma. accu. pos. c. i. & fi. de cler. non resi. ex tue. de eo qui mit. in pos. c. causam. & c. fi. & Bar. in. l. iiii. §. ptor. ff. đ dam. infec. uide in cle. causam. de elec.

¶ An iudex existens extra puinciam dioc. uel territorium possit citare uel decernere citationē dic q non. p nō. de offi. lega. nouit. de dol. & contu. cum olim. iii. q. vi. neminē. Spe. ti. de cita. §. i. ꝟ. item q sit extra puintiam.

¶ An citatus teneatur credere nuntio citanti. Specu. ti. de cita. §. sequitur ꝟ. utrum. de appel. cum parati. in glo.

¶ An stetur iuramēto ptis dicentis se ignorasse citationē. uidet q sic. xxxii. q. iiii. i lectū. lxxxii. di. pposuisti. in glo. que incipit. ex hoc uidet idē. iiii. q. v. quisquis. in glo. ultima. Gofre. contra. de elec. q sicut. dicens credi nuntio nisi ex aduerso

adducantur ualide ꝓbationes Idem dicit Inno· de ꝓba·quoniaꝫ contra·glo·iii·q·iii·testes quos & c·cum parati·de appel·Idem Archi·in·c·uenerabilibus·de sen·exco·li·vi·glo iii·q·iii·§·item testes sup ꝓ·executorib⁹·Item adde qđ dicā sub dictione nūtius·Bar tenet primū in·l·scire oportet·§·sufficit·ff·de excu·tuto·uide Bal·in·l·fi·C· si ꝓpter publi·pensita·

¶ An citatio ad locum non tutum artet citatum nō·de appella·ex parte·& in cle·pastoralis·de re iudi·glo in·ꝓ·notoriū·& ibi doc·uidentur cōcludere ꝙ non·etiam si non comparuerit·Spe·ti·de cita·§·i·ꝓ·ité ꝙ citatio fit de materia·uide Bar· in·l·recusar·§·filius·ff·ad trebel·& l·semper·ff· si quis in ius uo·non ie·

¶ Citatus simpliciter qui ꝑsonaliter non comparet tenetur mittere ꝓcuratorem etiam si sit i carcere·nō·in·l·ii·§·ꝙ diximus·ff·si quis cau·

¶ Citatus ut compeat personaliter si non potest cōpere tenet̃ mittere ꝓcuratoré sufficienter istructuꝫ secus si generaliter est citatus ad domū dictum est Inno·in·c·dilectus·de ꝓcura·

¶ Quid debet continere citatio delegati·ponit Inno·notabiliter in·c·ꝓterea·de dila·

¶ Citatus ad totam causam si est contumax·in uno articulo non est citandus in alio·dictum est Inno·in·c·cōsuluit·de offi·dele·Alb·in·l·ꝓperandum·§·sin autem reus·C·de iudic·

¶ Citatio est necessaria quociens tractatur de ꝑiudicio alicuius·l·in cause·§·causa auteꝫ cognita ff de mino·l·đ uno quoq;·ff·de re iudi·de ma·& obe·inter quatuor·

¶ Citatio continens cōminationé ferende senteñtie habet uim pemptoriꝫ·glo·in·l·si apitor·C·de con· princi·li·xii·quam nō·

¶ An citatio que non artat interrumpat ꝑscriptionem·uide nō in·l·sicut·C·de prescriptio·xxx· uel·xl·anno

¶ Quando citatur aliquis nobilis citatio debet fieri in scriptis·tex·in·l·quociés·C·de dig·li·xii·

¶ Citatio facta i ꝑsona dn̄i ut ueniat ad uidédū iurare testes·qn̄ ꝓcurator fuit liteꝫ contestatus nō ualet·dictū est Io·an in·c·i nōie dn̄i·de testi· Bal in·l·si qn̄·C·eo·ti·

¶ Citatio pemptoria non reqritur in publicatōe testium sed bene in receptōe·dictū est Bal·in·l· testiū·C·de testi·Io·an·tenuit contrariū de offi· dele·c·consuluit·quod uidetur uerius·

¶ Citatio ad sententiam audiendam potest fieri etiam ad domum eius qui est in carcere·glo·in·l· ii·C·ex qui·cau·ma·

¶ Citato facta ut quis compeat si uult an ualeat uidetur ꝙ sic·de testi·significasti·glo·in·l·ea qdé C·si·manci·ita fue·alie·Bal·in·l·penul·C·đ testi· adde·s̃·dixi·

¶ Citatio pemptoria est necessaria in cā appellationis Inno in·c·ecclesie sancte marie đ cōstitu·

¶ Citatio uerbalis potest fieri sine cōmissione iudicis·nec requirit cause cognitionem·dictuꝫ est Bal·in·l·penl̃·C·de testi·glo·in l cum ꝓponas·C· quō & quan·iudex·

¶ An citatio possit fieri in ecclesia·uide tex in aut; de manda·prin·§·deinceps·Bal·in·l·ii·C·de sacrosanc·ecclesi·

¶ Licet ad sñiam requiratur citatio si tamē non fiat ualet sñia lata utraq; pte presente·Inno·i·c· exceptionem·de excep·

¶ Citatus comparens coram iudice & recedens sine licentia dicitur contumax·Inno·in·c·calūniā de penis·uide·c·i·de iudiciꝭ·& quod ibi nōt·do· Anto·& moder·

¶ Cum quis citatur ad uidendum examinari testes ad perpetuam rei memoriam non sufficit citatio ad domū·imo si non reperitur debet expectari quousq; inueniat̃·qđ ego intelligo si nō erat ꝑiculū in mora·alias secus·Inno·de testi·significauit·quod tene menti·adde nō·p Bal·in·l·i·ff·đ iurisdic·om·iudi·

¶ Si pars compet in iudicio ꝑsumitur citata nec pōt petere ꝙ aduersarius probet de citatione·de elec·bone·in·ꝓ·nos igitur·

¶ Citatus sine termini prefixione debet cōpere ꝙprimū poterit·de dolo & contu·cum dilecti·& c·finem·qui ma·accu·pos·c·fi·v·q·i·quidā·uide que dixi supra·

¶ Si citatus ultra duas dietas uel unam compet & non excipit si postea iterum eo modo citetur poterit excipere uide de rescrip·non nulli·& ·c· dilectus·& quod ibi nō·

¶ Quādo dicatur euidenť citationē non tenere· uide Inno·de accu·ueniens·

¶ Quando requiratur citatio personalis nō·de eo qui mitti·in posses·c·fi·& in·c·consuluit·de offi·delegat;·

¶ Citatio generalis potest fieri ad totam causaꝫ de dol & contu·c·fi·& ad uigorem talis citatōis ꝓcedi potest ad sñiam·ut·C·quō & qn̄ iu·l·consentaneū·nō·de offi·dele·c·consuluit·

¶ An citatus qui non comparet in termino teneatur compere saltem post terminū·Inno·ꝙ non· de dol·& contu·cum dilecti·

¶ An par potest citare parem·dic ꝙ non·sed bn̄ potest requirere·dictum est Inno·in c·cuꝫ nobis de elec·tex·est in cle·i·de hereti·post ꝓn·& uide concor·ibi in glo·requisierit·

¶ Quibus casibus citatus uel reqsitus non teneatur comparere·Hosti·ponit in·c·bene·de elec·

¶ An ad taxationeꝫ expensaꝝ·sit necessaria ptis citatio·Inno·dicit ꝙ non·quia taxatio est quedā implicita condénatio in·c·querelaꝫ·de ꝓcu·alias de elec·& in·c·sup eo·ꝙ me·cau·

¶ An in agnoscendo bonoꝝ possessionē sit faciénda citatio·glo·ꝙ non·in·l·iii·§·fi·ff·de bo pos·

¶ Citatio potest fieri sub cōditione·ut·l·pupillo §·meminisse·ff·de no·op·nunt;·

¶ Citatio incognita reddit ꝓcessuꝫ nullū·ut cle· pastoralis·de re iudica·glo·in·l·si accusatoribus· C·de accusa·

¶ An sola citatio i causa criminali infamet·glo· in·l·fi·ff·de re iudi·

¶ Citatio semp intelligitur qualificata cū aduerbio legitime·nō·glo·que non est alibi·in·l·si minor·ff·de bo·aucto·iudi·possi·

¶ Citatio non est necessaria qn̄ testm̄ confirmat̃ glo·in·l·fi·C·qui admit·ad bo·pos·

¶ Si non compente citato is ad cuius instantiaꝫ facta est citatio cōparuit·& illicenciatus recessit· non dicitur citatus contumax·Inno·in·c·calumniam·de pen·

¶ An presens sit citandus·uide in·l·ab eo & qđ

ibi nõ·glo·C·quõ & qñ iudex·Bal·in·l·nam ait diuus·ff·de adop·

¶ An in insinuatione instrumenti pars sit citãda Item an quilibet possessor sit citandus anteq̃ spolietur & an in mera executione sit fienda citatio & ꝺ multis aliis circa citationem·uide Bal·in·d·l·nam ita diuus·

¶ Citatus non tenetur compere·quando citatio peccat in materia uel in forma·nõ·Inno·in·c·preterea·de dilatꝭ·

¶ Citatio quam faciunt canonici ad eligendum non est proprie citatio sed denuntiatio Inno·in c·cum nobis·de elec·ubi uide·

¶ Si citatus timet uim fieri persone sue debet mittere procuratorem·docto·in·c·bone·de elec·quod tene menti·

¶ Unus ex pluribus delegatis non potest citare nisi addat causam quia ad eum deuoluta est integra & totalis iurisdictio Inno·in·c·prudentiam·de offi·delega·

¶ Citatio est inicium & exordium iurisdictiõis sed quo ad causam inicium est litis contestatio·illa enim que precedunt litis contestationez sunt quedam preludia non litis ingressus·fm Inno·in c·super questionũ·de offi·dele·facit·l·i·C·de prescrip·lon·tempo·

¶ Non est necesse citaꝛ singulos de uniuersitate in negociis uniuersitatis·sed solum administratores & rectores·l·municipibus·ff·de condi·& demon·ff·de mino·l·etiam·§·fi·nõ·Inno·de ma·& obe·humilis·adde que dicam infra sub dictione uniuersitas facit·l·l·fi·§·hoc etiam·de iura·calũ·

¶ Quando citatio fit ad domum si nullus in ea repitur debet affigi cedula foribus domus·dicit Inno·in·c·si aduersarius·de eo qui mit·in pos·

¶ Citatio etiam i notoriis reqritur Inno·de iurẽiuran·ad nostram·el·ii·Idem Inno·in·c·sacro·de sen·excõ·& in·c·tua·ꝺ coha·cleri·& mulie·adde que dicam infra sub dictione notorium·Itẽ adde quod dicunt doc·de elec·bone·el·i·glo·& doc·de appel·cum sit romana·glo·de offi·dele·c·i·li·vi·glo·de purga·cano·cum dilectus·glo ii·q·i·c·que lotharius·& an reqrantur plures citationes·uel sufficit una·nõ·Io·an·in·c·ex parte·el·i·de cleri·non resi·Archi·de offi·dele·c·i·li·vi·& Gen·in cle·ii·de re iudica·

¶ An si ago contra aliquẽ qui hꝫ substitutaz uel alium ad quem res est reuersura·ille sit citandus Bar·nõ·ꝙ non·in·l·in diem·ff·de aq̃ plu·arcen·

¶ Qñ citaꝛ quis ꝓ duabus causis·an ꝓ utraq̃ debeat respõdere·Bar·i·l·ii·§ ii·ff·de custo·reo·

¶ An in citatione debet apponi uerbum peremptorie ita ꝙ eius omissio uiciet·Item quid si citatus semel dicit nolo uenire an debeat amplius citari Item qd si in termino compet reus & non actor Item quid si ꝓcurator habes plures causas dixit citatus presento me i omnibus causis quas habeo Item si citatus non repiatur que erit forma commissionis quam facit iudex nuntio·& de multis questionibus circa materiam citatiõis·uide Bar·plene in·l·iii·§·pretor·& l·si finita·§·iulianus·ff·de dam·infec·quem uide·

¶ An citatio facta ad stationem uł ad apothecã libratioꝝ teneat ac si facta fuisset ad domũ·uide Bar·in·l·item apud labeonem·§·conuicium·& l·lex cornelia·§·si tamen·ff·de iureiuran·& l·iiii·§·pretor·ff·de dam·infec·

¶ Per citationem uidetur quis approbare psonam citati·Bar·in·l·de pupillo·in prin·ff·de no·oper·nuntꝭ·

¶ Citatio debet continere nomen citati & causam·& ad cuius instantiam·tex·est singularis in l·sancimus·C·ad trebel·

¶ An in sñia absolutoria ab obseruatione iudicii debeat ps citari·nõ·Bar·in·l·cũ ticia·ff·de accu·

¶ Quando in una citatione plures termini assignantur quo tempore sufficiat citatum compere·nõ·Bar·in·l·pretor·§·si aliqñ·ff·de no·op·nũ·

¶ Illud quod est nullum potest sine citatione declarari nullũ ita nõ·Abb·in·c·causãq·ꝺ rescrip·

¶ In concessione priuilegioꝝ non reqritur partis citatio·nõ·in·l·ii·C·de legi·

¶ Si non apparet in actis de citatione nõ presumiꝛ interuenisse·Guil·in·l·i·ff·de in ius uo·

¶ Ad hoc ut citatus non excusetur comparens per procuratorem debet iudex in citatione diceꝛ ut compareat personaliter quia uult ab eo scire ueritatem·Bar·in·l·in pecuniariis·C·de procura·ubi uide·

¶ Citatio per edictũ congruit ordinariis & delegatis a ꝑncipe non aliis·dicit Bar·in extrauagã·ad reprimẽdam·in·ꝟ·per edictum·

¶ Citatus ad ꝓcessum non est citandus ad interlocutoriam·sed bene ad diffinitiuã·de ꝓcu audi tis glo·in autꝭ·iubemus·C·de iudi·Iaco·de are in l·nec quicq̃ §·ubi decretuz·ff·de offi·ꝓconsul·& lega·nõ·in·c·cum olim·de testi·

¶ Citatus a delegato non tenetur comparere si nõ mittatur copia rescripti in citatoria·de dila·ꝑterea·& ibi nõ·& in·c·cũ in iure·de offi·deleg·

¶ Citatio non debet fieri nisi de mandato iudicꝭ C·de exhi·re·l·neminẽ·& quod ibi nõ·in autꝭ·de equali·do·§·si uero·colla·vi·

¶ An ista sint paria cito te una pro omnibus & cito te peremptorie·Bar·in·l·contumacia·ff·de re iudica·

¶ Actus debet esse conformis citationi ad quez fit·alias uideꝛ esse factus parte non citata Bar·i l·aut qualiter·i ꝑn·ꝙ ui aut clam·& ibi uide aliq̃ notabilia circa materiam citationis·

¶ An & qualiter possit quis probare se non fuisse citatum·uide·C·ꝺ rela·l·i·de elec·quod sicut §·quod autem·de probat·quoniam contra·nõ·ii·q·vi·quisquis·

¶ An citatio facta in una causa uel articulo ꝑpetuet iurisdictionez in alia causa uel articulo·uide nõ·in·c·p·& g·de offi·dele·

¶ Quando currit terminus appositus in citatõe dicꝙ a die presentationis citationis nisi aliud exprimatur·iii·q·v·c·i·in glo·& in clemen·quãuis de appella·& in·c·super eo·de appella·i glo·fi·de de·ex·mi·illud·

¶ An subditus existens extra territorium possit per superiorem suũ citari·nõ·de fo·compe·romana §·contrahentes·li·vi·& eo·ti·c·fi·& in·c·i·de appella·& in·c·ii·de consti·li·vi·glo·& ibi Pau·in cle·ii·de reli·do·& Spec·ti·de compen·iudi·a di·§·i·ꝟ·sed quero iudex·

¶ Qualiter ꝓbeꝛ citatũ fuisse capitulũ·nõ·de elec·bone·in glo·que incipit·& sic·

¶ [illegible] glo in c [illegible] gulares. & ibi docto. glo. i. c. si capitulo. de cōcess. preben. li. vi. glo. in c. fi. de maio. & obe. Archi. xliiii. di. cōmessationes. Bar. in extrauagan. ad reprimendam.

¶ Citator non debet intrare domū citati contra uoluntatem ipsius. de eo qui mit. in poss. c. fi. glo. super. ꝫ. in domo. in cle. causam. ꝗ elec. tex. & ibi Bal. in. l. plerique. ff. de in ius uo. dixi aliqd supra.

¶ Quādo aliquis citatur ad aliquē actum in tali hora actus ille debet fieri illa hora alias non ualet. Bar. in. l. fi. ff. ꝙ ui aut clam.

¶ An reus citatus in pluribus terminis simul ueniens in primo absente actore teneatur etiam uenire i aliis. Bar. in. l. qui ante kalendas. ff. de uerbo obligat.

¶ An post pemptorium debeat quis citari ad audiendaꝫ sñiam contra contumacē. Bar. in. l. desertorem. §. ad diem. ff. de re mili.

¶ Citatio debet fieri ad partis petitionem. alias ñ ualet. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. dā. infec.

¶ Quādo quis citatur ad domū tutū est ꝙ nuntius referat se non potuisse habere cum psonalit. Bar. in. l. cum quidam. ff. de le. ii.

¶ Quando plures diuerse iurisdictionis sunt citandi ad actum contenciosum quid sit faciendū Bar. in l. solent. ff. de ali. ciba. lega.

¶ Si citatur ticius ꝗ tali capella uel de tali uilla & ibi sunt plures ticii. quid iuris. Bar. in. l. iii. §. si ticio. ff. de adimen. lega.

¶ Si quis citetur uel contra eum inquiratur sub alio noīe ꝙ habeat. an ualeat ꝓcessus. Bar. in. l. demonstratio. ff. de condi. & demon.

¶ Si est contentio an reus fuerit citatus uel nō. quis probabit. glo. in. c. quoniā contra. de proba. Bar. in. l. sciꝛ oportet. §. sufficit. ff. de excu. tuto. dixi supra. adde quod nōt idem Bar. in. l. magis puto. ff. ꝗ reb. eo. Cy. in. l. si qs decario. C. de fal.

¶ An in representatione instrumenti requiritur citatio. Io. an. in regula ꝑsumitur. li. vi. Bar. i extrauagan. ad reprimendam.

¶ An & quando citatus excusetur non comparendo. Bar. & doc. in l. si ex quacunque. ff. si quis i ius uo. non. ie.

¶ An quando citatus habꝫ plures domos ualꝫ relatio nuntii dicentis se citasse ad domū nō exprimēdo ad quā. Bar. in. l. heredi. ff. de acq. heredi.

¶ An citatio facta i carceribus ualeat. Bar. in. l. i ius uocari. ff. de in ius uo. glo. in. l. si idcirco. C. ex qui. cau. maio. Bar. in. l. is qui reus. §. i. ff. de public. iudic.

¶ Quando lis fuit contestata cum procuratore debet ipse citari & non dñs. alias actus non ualet Bar. in. l. mutari. ff. de ꝓcura. & l. furiosus. ff. de re iudica. licet regulariter prima citatio fieri debeat de dño & non ꝓcuratoꝛ dictum est Bar. in. l. i. C. de iur. rei pu. li. xi.

¶ Citatio ut quis compeat personaliter nō artat personam citati. de iura. calū. c. pe. de appell. cum parati. glo. in c. ꝙ situr. de elec. tenet contrarium & eo. ti. nihil. de testi. cog. c. ii. de postula. ꝑla. c. penul. de dila. expositur.

¶ An contra fugientem de carcerib⁹ requiratur citatio si ex fuga contra eum sup crimine ꝓcedatur. Spe. ti. de presump. §. si. circa pri. [illegible]

¶ [illegible] pemptorie. Spe. ti. de excep. §. dicto. ꝫ. & nōt.

¶ An in declaratione que fit a iudice super pena interposita a iure ipo facto sit necessaria citatio glo. ꝙ sic. in clemen. fi. de censi. in ꝫ. constiterit. alia in clemen. ii. de pe. tex. & glo. de appella. reprehensibilis. dñs Anto. in. c. uestra. de coha. cle. & muli. in. iii. membro pnci. dñs. Car. flo. in. c. ex tirpande. de preben.

¶ An citatio ad sñiam requiratur trina uel pemptoria. glo. de consti. ecclesia. glo. in cle. sepe. de. ꝫ. signi. in. ꝫ. pemptoria. tex. ut lit. ñ contes. quoniā §. porro. glo. xxiiii. q. iii. de illicita. glo. in. c. cum bertoldus. de re iudi. Inno. in. c. consuluit. ꝗ offi. dele. & in. c. ad petitionē. de accu.

¶ An citatus qui ueniēdo ad iudicē fuit captus in uia condemnetur in expensis. glo. in. c. uenerabilibus. in. ꝫ. captus. de sen. ex. li. vi.

¶ Citatio psone incerte debet esse cum pemptorii sollēnitate nec sufficit eo casu una ꝓ omnib⁹. sed requiriꝛ omnino citatio trina. Io. an. de cleri. non resi. ex tue. & eo. ti. in addi. Spe. nō. in clem. i. de uita & honesta. cleri. in glo. super. ꝫ. tercio. adde tex. & glo. in. c. constitutionem. §. statuim⁹ de sen. excō. li. vi.

¶ Citatio fcā aliter ꝙ debeat. ñ artat. nō. Archi. v. q. ii. si primates. & glo. iii. q. ix. indicas Inno. ꝗ dila. ꝑterea. tex. in cle. pastoralis. de re iudi.

¶ An monitio habeatur loco citatiōis. tex. ꝙ sicut lite nō contes. accedens. i. doc. de iudi. c. i. glo. in. c. consuluit. de offi. dele. tex. in. c. olim. de rescrip. adde que dicā infra sub dictione monitio.

¶ Citatio generalis uolentiuꝫ contradicere fit ꝑ tubam. glo. in. l. hoc aūt. ff. ex qui cau. in pos. ea.

¶ An in actibus qui fiunt contra absentem sint citandi consanguinei. Bar. ꝙ non. in dicta. l. hoc autem. §. non defendi.

¶ An in excussione & ꝓnuntiatione ꝙ pncipalis non sit soluendo. debeant citari fideiussores. & possessores bonoꝝ. & qualiꝛ fiat talis citatio. bar. in. l. decem. ff. de. ꝫ. obli.

¶ Si debet citari tirannus uel alter qui sit terribilis citanti sufficit unica citatō ita nobiliter dicit Io. an. in. c. non minus. de imu. ecclesi.

¶ An in citatione que fit in cā criminali debeat inseri copia inquisitionis. uꝉ accusationis tex. de accu. licet. bar. tenet ꝙ non. in. l. inter. ff. de publ. iudi. ubi etiam tenet ꝙ in criminali necessaria ē tiā ina citatio distincta. ubi etiā tenet ꝙ in criminalibus reus debet citari psonaliter. uide etiā ibi qualiter ꝓcedatur si accusatio & accusatus fuerunt contumaces.

¶ An citatio intelligatur pemptoria quando apponitur illa dictio ex tunc ac̄ nō. glo. in clemen. i. de excep.

¶ Citatio si tua putaueris interesse non facit nō comparentem contumacē. bal. in. c. i. colla. de mili. uasal. qui contu. est. adde quod dicam sub dictiōe contumacia tractat etiam ibi bal. qualiter fiat citatio contra infantem.

¶ Si nuntius aliter exprimat citato ꝙ illi cōmiserit iudex ñ artat citatū. glo. in cle. ii. ut lit pen.

¶ Plus dicitur contēpni citatio ꝑconis ꝙ illa ꝙ fit ꝑ campanā. glo. in cle. ꝗuis. de sen. excō.

¶ Citatio que fit ꝑ auditorem contradictaꝝ nō

habet locum si quis habet ꝓcuratorem generalē in curia·dictum est Io·an·in·c·cu olim·de re iudica·super glo·

¶ An ꝓcurator fisci debeat citari in causa appellationis interposite ab inferiore propter penam fisco applicandam·bar·ꝙ non·in·l·fi·C·si re·uel accus·mor·fue·

¶ Quando quis est citatus ut ꝑsonaliter cōpareat non potest mittere ꝓcuratorem ad se defendendum sed bene ad se excusandum si est legitie impeditus·nō glo·de maio·& obe·c·fi·de dilat·c·fi·de dolo & contu·cum dilecti·de iudi·c·pen·l·li·vi·de materia nō in·c·ueniens·de accusa·v·q·iii·in summa·Spe·ti·de procura·ꝭ·penul·ꝟ·fallit hec regula·

¶ Citandus non est is qui citatus inutiliter ueniret·nō·Inno·de postula·prela·gratum·

¶ Si citatio non ualet nec ꝓcessus factus uigore illius·nō·de elec·bone·el·ii·in glo·ulti·

¶ An ordinarius uel eius delegatus possit citare ultra duas dietas Spe·ti·de lega·ꝭ·sugest·ꝟ·hoc etiam·& ibi Io·an·in addi·

¶ Citatio est sñia·bar·in·l·in sacris·C·ꝺ ꝓxi·sacri·li·xii·& ibi glo·

¶ Si pars debet citari ad aliquem actum & nihilominus iudex non citat an actus sit nullus·tex·iii·q·ix·omnia·

¶ An nuntio citanti credatur sine litteris bar·in l·ii·C·de fun·fis·li·xi·uide q̄d nō·idem bar·in·l·theopompus·ff·de do prele·

¶ Si citatur ad actum is qui citandus non ē·an ualeat actus illo non expectato·glo·& doc·in·c·cum inter uniuersas·de elec·

¶ Qui sint citandi quando petitur beneficium·uel confirmatio electionis·nō·Inno·in·c·de cetero de transactio·

¶ An in cōmissis arbitrio iudicis debeat iudex quando arbitratur uocare partes·Lau·in clemē·i·de sepul·

¶ Non sufficit si citatio que fit per edictum sit affixa nisi steterit per tantum tempus ꝙ uerisimile sit ꝙ potuerit transire ad notitiā citati·bar·in extrauagan·ad reprimedam·

¶ An pars possit partem citare·Pau·in cle·ii·de deci·do·Anto·in·c·i·de iudic·

¶ Si pars uenit casu ad iudicium an possit compelli respondere absq; alia citatione·uide Archi·v·q·ii·uocatio·

¶ Si quis citatur ad certum articulum cautela ē addere citationi & ad alia incumbentia·Inno·de ꝓcura·constitutus·

¶ An mandatum iudicis factum alicui ut satisfaciat habeat uim citationis·Inno·in·c·tua·ꝺ coha·cle·& mulie·Io·an·in·c·uestra·eo·ti·Specu·ti·de notorio cri·ꝭ·i·dñs Anto·in·c·penl·de fo·cōpe·

¶ Iudex ex officio suo non pōt apponere pemptorium in citatione sed ad instantiam ptis·bar·i·l·ad pemptorium·ff·de iudi·& licet nō exprimat in citatione nihilominus ualet citatio·tex·est in c·fi·de do·adde quod dixi supra·

¶ Citatio iudicis pemptoria exp̄ssa nō plus ual; aut pōt q̄ citatio iuri·glo·in cle·i·de excep·

¶ Per secundam citationem super eodem articulo factam non uidetur recessum a prima·tex·est in·c·fi·de dolo·

¶ An citatio debeat trāsire in notitia citati·glo·& doc·ut lite non contest·quoniā·ꝭ·si uero·glo·& doc·in·c·fi·de eo qui mit·in pos·glo·& Inno·i·c·ex litteris·de excep·pla·in cle·causam·de elec·Pau·in cle·i·ꝺ iudi·Arch·iii·q·ix·caueant·Spe·ti·de accu·ꝭ·seqtur·circa fi·

¶ Citatio habet in se annexum preceptum & sic potest dici interlocutoria tex·de dila·exposuit·in prin·Inno·eo·ti·pterea·de offi·dele·consuluit Pau·in cle·cōstitutionē·de elec·Io·an·in·c·romana·ꝭ·contrahētes·de fo·compe·li·vi·glo·in·l·cū clericus·C·de epis·& cleri·tex in·l·pcesenti·C·ꝺ his qui ad eccle·confu·glo·& bar·in·l·penul·C·de digni·li·xii·ubi uide·

¶ Citatus eo tempore quo citatio non artat non debet uirtute sed illius citationis etiam tempoꝛ debito comparere·glo·& Inno·in·c·bone·el·i·de elec·Io an·in·c·fi·de fer·

¶ Citatus ad unū articulum potest sup alio cōueniri·& si respondet ualet ꝙ agit·tex·de cau·pos·pastoralis·in prin·Io·an·de elec·c·fi·li·vi·& i·c·bone·el·i·de elec·si autē non uult respondere an debeat compelli·uide Inno·in·c·fi·de fo·compe·glo·& Archi·v·q·ii·uocatio·

¶ An citatio facta de compendo infra tres dies post presentationē numerandos includat diem citationis glo·ꝙ sic·xxiii·q·iiii·ea uindicta·Io·an·in·c·cupiētes·ꝭ·i·de elec·li·vi·& in·c·i·de iniur·li·vi·glo·& doc·iii·q·v·quisquis·

¶ In omni actu i quo requirit̃ cause cognitio requiritur citatio·Spe·ti·de pmo & secūdo decre·ꝭ·nunc dicamus in prin·tex·in·c·fi·de sup·negl·prela·li·vi·ubi uide·

¶ An citato sindico uniuersitatis possit procedi cōtra uniuersitatē bar·in·l·i·C·de iu·re pi·li·xii·

¶ An si ptes citate compent & iudex ibi nō est·an debeant iterato compere sine noua citatione·uide Inno·in·c·consuluit·de offi·dele·in glo·ii·

¶ An citatio p̄decessoris transeat ad successorē docto·de accu·licet·& in cle·ne romani·de elec·Archi·iii·q·ix·caueant·adde quod dixi supra·

¶ An si iudex citauit ptes ad audiendam sñiam cuius ꝓnūtiationē postea cōmittit alteri sit opus noua citatione·Inno·ꝙ non·in·c·dudum·el·ii·de elec·Archi·v·q·iii·si egrotans·tex·iii·q·iiii·ꝭ·hu·iero·Spe·ti·de cita·ꝭ·i·

¶ Citatio est de iure naturali·uide in cle·pastoralis·de re iudi·in cle·sepe·de uerbo sig·fin·bar·in extrauagan·ad reprimēdam·super·ꝟsi·& figura·ꝟ·quero igitur·

¶ An si una ptium citata non tenetur compere·propter defectum loci ad quem citata est·teneatur nihilominus altera compere·tex·ꝙ non·in·l·si cum dies·ꝭ·si arbiter·ff·de arbi·Io·an·in regula·in iudiciis·li·vi·

¶ An si iudex pemptorie citet ad sñiam audiendam·& reus non uenit nec iudex ꝓnuntiauit possit post terminū pronuntiare sine noua citatione Sepha·in cle·sepe·de uerbo·sig·Spe·ti·de cita·ꝭ·uiso·ꝟ·item licet in die·do·Anto·de but·in·c·cum dilecti·de dolo & contu·

¶ An citatio sit de ꝓcessu glo·ꝙ sic·in·c·prudētiā·ꝭ·i·de offi·dele·Io·an·in·c·fi·de fer·

¶ Ubi in actu requirit̃ citatio pemptoria si fiat unica·& citatus comparet non opponendo ualet

actus. Spec. ti. de sen. §. ut autem. & ibi Io. an. in addi. que incipit. sciat.

¶ Citatio ad hoc ut qs ostendat titulũ sue possessionis est nulla. bar. in l. i. C. de condu. li. xi.

¶ An in cã agitata per procuratorem debeat ad sniam citari dñs ul' pcurator. bal. in l. si a furioso ff. de re iudi. Io. an. de testi. i nõie dñi. dñs Anto. in. c. querelam de pcura.

¶ Citatio facta ad locum turpem nón artat citatum. Inno. de dila. pterea. bar. in l. si cum dies. §. si arbiter. ff. de arbi.

¶ In una & eadem cedula plures citationes fieri possunt. glo. in. c. ii. de testi. cogen. glo. in cle. sepe de uerbo sig. facit tex. de priuile. cum olim. el. ii. adde glo. in cle. ii. de statu regula.

¶ Quando quis non fuit citatus decreta tamen fuit citatio si uenit ad iudicium presumitur citatus. Arch. lxxxii. di. proposuisti. dñs Anto in. c. i. de iudic.

¶ Quando actus est talis qui potest fieri nõ obstante contradictione partis. ualet actus sine citatione. Io. an. in. c. ii. de no. op. nunc. do. de rota conclusi. lxi. alias. xi.

¶ Citatio facta p edictũ nõ piudicat pbabiliter ignoranti. Inno. in. c. fi. de ma. & obe.

¶ Ubi & quando debet citari uagabundus. Inno. in. c. fi. d' eo qui mit. in pos. & c. quia propter. de elec. dñs Car. in clemé. causam. de elec. dicam sub dictione uagabundus.

¶ Citatus ut compareat usq ad certam diem potest cõparere qualibz die. Io. an. in c. fi. de heret. glo in cle. q̃uis. de appl. Fre. de se. cõsi. lxxxi.

¶ Citatio ptium non reqritur qñ iudex pncipaliter facit actum ad sui instructioné. Inno. in. c. tenor. de re iudi. de accu. ex parte. bar. in extraua. ad reprimendam. in glo. hic modus.

¶ Citatio que fit p uiam iuris non reqrit trina. do Anto. in c quoniã. §. si uero ut lit. non cõtes.

¶ Dies citationis currit a die presentationis facte citatio. de elec. cum inter uniuersas dixi sup.

¶ An citatio continens in se expressum errorem artet citatum. Inno. in. c. preterea. de dilati. & c. fi. de accusatio.

¶ Citatio ad sniam ualz etiam si nondũ sit plene cognitũ de cõ. do. de priuile. cum olim. ii.

¶ An requiratur citatio ad retractationé sententie uel declarationé nullitatis. Io. an. in. c. causam de rescrip. glo. in. c. tua nobis. de offi. uica. glo. & docto. in. c. in nostra. de procura. tex. in clemen. fi. in fine. de iudic.

¶ Si in citatione non exprimitur locus ad quem intelligat qs citatus. uide glo. in c. fi. de rescrip. Inno. in. c. consuluit. de offi. dele. dixi de h' sup.

¶ Citationis defectus reddit sententiam ipso iur nullam. uide Ange. in suo consi. cclxii. quod incipit dicta interlocutoria. tex. in clemen. sepe. de uerbo. signi. & ibi nõ.

¶ Non sufficit si iudex moneat ptes ad audiendam uoluntatem suam. sed debet citari specifice ad audiendam sniam. ut nõ. in d. cle. sepe. super p. ad id. in glo. facit tex. in. c. ii. de dolo & contu. li. vi. facit. l. i. §. item ex hoc edicto. ff. que senté. sine appel. rescin.

¶ Etiam ubi procedi potest sumarie & de plano requiritur nihilominus citatio. ut in. d. cle. sepe. facit. c. cũ olim d' testi. do. de ro. cõclusi. cxxxxiii.

¶ Citatio requiritur etiam si aliquis est surrogatus loco ipsius qui iam in causa concluserat & citauerat ad audiendum eius uoluntaté. ut. l. edictum. ff. de iudic.

¶ Citationis appellatione intelligitur de ualida sm glo. in. l. si pater. C. ne de sta. defunc. & in c. ut debitus. de appel. nõ. in cle. ii. ut lit. pen. ad h'. l. iiii. §. condemnatũ. ff. de re iudi.

¶ Monitio facta per iudicem ad partis instantiam habet uim citationis. tex. & glo. in. l. ii. C. q̃uo & quando iudex. Io. an. in. c. fi. de elec. li. vi. immo dicitur sententia interlocutoria. ut l. cum clericis. & l. omnes. §. pterea. & §. si uero apitor de epis. & cleri.

¶ Locus ad quem quis citatur debz esse omni respectu tutus non soluz ratione persone citati. ut in cle. pastoralis. de re iudi. de appel. ex parte. & l. sciendum. in fi. ff. ad trebell'. sed etiam ratione testium procuratoꝝ & aduocatoꝝ. ratione etiam cause & honestatis. xxxiii. q. ii. siue de coniugatis. in. q. ix. hortamur. ii. q. i. c. ulti. l. cuz dies. §. si aũt ff. de arbi. & potest ob hanc causam licite appellari non solum de iure canonico ut in. d. c. ex pte & dixi supra sub dictione appellatio. sed etiam de iure ciuili. cum tale grauamen non sit reparabile per appellationez a diffinitiua. ut l. ante sententie tempus. C. quo. ap. non re. ff. de iudi. l. si locus. & quod nõ. glo. ff. ad trebell' l. de etate. de q̃ uide p Ang. in. q. sua que incipit. bonon.

¶ An citatione facta ad domum resultet uera contumacia non comparendo. Ange. consilio suo clxxxviii. quod incipit uisis.

¶ Presumitur q illi de domo habeant notitiam citationis facte ad domum. l. ut perfectius. C. de anna. excep. C. de epi. au. l. li. legibus. l. iiii. §. i. ff. de dam. infec.

¶ An citatio facta reo propter unã causã posset fieri etiam propter aliá. eodem termino durante nõ ff. de custo. reo. l. si quis. §. exhibendi. in glo. non recipiunt. & ibi bar. pulchre.

¶ Siue citatio sit iusta siue iniusta debz citatus uenire ne puniatur ut contumax. nõ. ff. de iudi. l. si quis ex aliena. nõ. ff. si quis in ius uo. non ier. l. ii. in glo magna. Cy. in. l. generaliter. in prin. C. d' epis. & cleri. de offi. dele. prudentiam in glo. i. de accus. ueniens. in glo. fi. ff. iudica. sol. l. si reus. iii. q. ii. si episcopus.

¶ An in citatione debeat exprimi cã. uide Spe. ti. de cita. §. i. vsi. item q in ea. & ibi Io. an. v. q. si c. i & c. fi.

¶ Citatio prima potest fieri etiaz sine cãe cognitione. Inno. in. c. licet. de accu.

¶ Citatus ad causam si postea mutauit forũ debz nihilominus coraz primo iudice compere. de foro compe. proposuisti. in tex. & glo. & ibi nõ.

¶ Unica citatio non sufficit ut possit fieri missio in possessioné. sed trina requiritur. ut. c. quoniaz. §. si autem. ut lit. non contes.

¶ Citatio generalis sufficit qñ nõ est psona que possz citari. alias reqritur spetialis. qui ma. accu. pos. cum in tua. melius de elec. c. fi. li. vi.

¶ Citatus legitime impeditus potest facere fidé de impedimento p propriũ iuramentum nõ. iii. q. v. quisquis in fi.

¶ Citatus ut aliquid faciat infra terminũ potest quãcunq; infra illũ terminũ cõgruo tñ loco & tpe illud facere. no. in cle. ii. de appel.

¶ Citationis induciae sunt arbitrarie. de procura. dilect⁹. v. q. iii. si egrotans. nõ. Archi. v. q. ii. c. ii.

Cito Non refert an iam fiat uel cito. lx. di. c. i. de ꝓ. sig. ex parte el. iii.

¶ Nemini cito manũ impõas. ad thimo. v. lxi. di. miramur. de elec. cum nobis olim.

Citra De significato huius dictiõis citra habetur i. l. si filio. § pomponius. ff. fami. hercis. C. de reb. cre. l. nec filius. ff. so. ma. l. quociens § i. de offi. dele. prudentiam. ꝓ. illã. Io. an. de ordi. cogni. c. i. ff. de transl. l. transigere. i. fi. ff. de calum. l. fi.

¶ Citra. i. pter. nõ. C. de sacrosanc. eccle. aut. quĩ res. no. in. l. fi. ff. de calũ. in. ꝓ. citra.

¶ Hec dictio est cõtinuatiua temporis. nõ. doc. de ꝓba. c. licz. causam. sup ꝓsi. citra. adde. C. cõia utri. iudi. l. si fratres.

¶ Hec dictio ponitur pro ante. ut. l. i. in pn. ff. de uul. & pup. & l. si intra. ff. de pac. uide do. meum Rapha. ful. in. l. fi. & ibi etiam glo. C. de liberi. p. & Rapha. cu. in. l. cõmodissime. ff. d lib. & postu.

¶ Adde q hoc uerbuz citra excludit. ff. de dona. l. in edibus. § i. de ordi. cogni. cum dilectus. Item adde q hec dictio qñq stat inclusiue in aut. si q̃ suffragia. § i. uide. ff. de origi. iuris l. ii. § qntus. Item adde q qñ hec dictio citra apponitur cum copula significat unius extremi in alterũ extensionez. ut si dicatur possedi tale podere a pascate & citra. si sine copula nõt separationem loci & temporis. Inno. & Hosti. de proba. licet causam. bar. in. l. celsus. ff. de usucap qui remittit. ad. l. iii uictus C. de ꝓcura.

Circiter Uide in. l. cum naucularior. C. de lustra. au. co. li. xi.

Ciuilis Quomodo dicitur ciuil eo q est pecuniaria. glo. in l. i. ff. de calum. § i. in. ꝓsi. ob negocium.

Ciuis Ciuitas Quid sit ciuitas qd castrum qd uilla bar. in. l. i. § siue autez. ff. de no. op. nunt. & in. l. si he res. § uicis. ff. de lega. i. & in. l. ii. & l. urbis. ff. de ꝓ signi. nõ. in. c. si ciuitas de sen. excõ. li. vi. dñs. Car. flo. plene in cle. dudu. § statuimus. ꝓ. extra ciuitates. de sepul. in. i. q. Archi. in. c. statutũ. § i. sup. ꝓ. in ciuitatibus. de rescrip. li. vi.

¶ An priuilegium concessuz ciuitati extendatur ad castrum uł ad uillas. glo. & doc. in. l. res publica. C. ex qui. cau. ma. bar. in. l. ii. ff. de uerbo sig. glo. & ibi idem bar. in. l. si finita. § si de uectigalibus ff. de dam. infec. bal. in. l. i. § cum urbem. ff. de offi. pfec. urb. & l. i. § fi. C. de sa. sanc. eccle.

¶ An capta ciuitate ciues perdãt ciuilitatẽ. bar. in. l. eius qui. § celsus ff. ad municip.

¶ Quid si ciuitas destruatur an perdat priuilegia & quid si postea reedificet an recuperet. uide bal. x. colla. de pac. constan.

¶ Esse de ciuitate importat quez esse ciuem. fm bar. in. l. i. ff. ad municip.

¶ Quod fit a maiori parte ciuitatuz inuicẽ colligatar. intelligatur factuz ab omnibus. uide bal. x. colla. de pac. constan. ꝓ. maior.

¶ An ciuitates possint simul colligari sine licentia superioris. uide bal. x. colla. de pace constan. ꝓ. item ciuitates.

¶ Id qd facit consilium ciuitatis intelligit factũ a tota ciuitate. glo. sup ꝓica. C. que sit lon. cõsue. Inno. de iureiuran. c. quanto & de iniur. i nostra bar. sup ꝓica. ff. de decurio.

¶ An ꝓhibitus stare in ciuitate intelligatur prohibitus stare in suburbiis uel in districtu. Alb. pulchre in. l. presenti. C. de his qui ad eccle cõfu. adde nõ. in. c. si ciuitas. de sen. excõ. li. vi. ubi uid an appellatiõe ciuitatis ueniant suburbia. de quo in. l. qui in continentibus. & l. edificia. & l. pupillus. § incola. ff. de. ꝓ. signi. & l. nam q. § si ita. ff. de penu. le. adde. lxiii. dis. ego Ludouicus in tex. & glo. facit. l. cetera. § hoc senatus. & quod ibi nõ. ff. de lega. i.

¶ An appellatione ciuitatis ueniant dioc. nõ. in c. si ciuitas. de sen. excõ. de rescrip. rodulphus. li. vi. facit. l. fi. ff. de offi. prefec. urb. faciunt nõ. per doc. in. c. sua nobis. de offi. uica. pro hoc glo. de ꝓ ben. c. fi. de eta. & quali. accepimus. de rer. pmu. c. i. li. vi. doc. de offi. ordi. c. i. in quibus tractatur an per mandatum factum de ꝓuidendo alicui in ecclesia ciuitatis comphendatur ecclesia que ẽ in dioc. & econtra & concluditur q non. de q̃ uide do. Car. flo. in clemen. ne romani. § sane. de elec. in. vii. q. & nõ.

¶ Qualiter puniatur ciuitas que interficit suuz epim. habet. xxv. q. ii. ita nos. de pe. i. qbusdã. & c. ad aures. uide in cle. si quis. § ciuitas. de pen.

¶ An de substantia ciuitatis sic q habeat sedem episcopalem adeo q alias nõ dicatur ciuitas. bar. q non. in. l. i. C. de metropoli. li. xi. facit glo. xvi. q. i. & tpis. glo. lxxxi. di. epi. & in. c. i. de priuile. bal. dicit contrariũ in. l. rescripta. C. de ꝓci. impe. offe. allegat. xvi. q. i. precipimus.

¶ Que sunt de substantia & de esse ciuitat. nõ. Inno. de offi. ordi. cum ab ecclesiar.

¶ Quis dicatur ciuis. uide do. Car. flo. sup ꝓica de proba. adde q nõ dicitur ciuis qui est de uico C. de naturali. libe. l. isi & ibi bar. & adde q si ciuitas ꝓmittit tractare aliquẽ ut ciuem efficitur ciuis. uide bar. ff. de uerbo. obli. l. quidam cum filium. in ultima questione.

¶ Que dicebãtur olim ciuitates refugii. nõ. glo. xv. q. i. illa habetur de uterono. xix. c.

¶ De ciuitate ianuensi q debet appellari ienua & ñ ianua uide tex. xxxv. q. vi. c. ii. lxiii. di. q̃to.

¶ Si ciuitas uel populus alicuius ciuitatis submittat se alicui dño an molendina & alia que sũt de patrimonio illius ciuitatis intelligãtur esse cõcessa. Iaco. butr. disputauit hoc in disputatione q̃ incipit non reuocando in dubium

¶ In ciuitatibus insignibus presumit esse copia peritor. ut in. l. scire oportet. § i. & § sequen. ff. de excu. tuto bar. in. l. si ab hostibus. § si uir. ff. solu. matri. uide. l. i. & quod ibi nõ. C. de stu. lib. ur. ro. libro. xii.

¶ An ciuitates possint uendere loca publica gl. & bar in. l. continuus. § cuz quis. ff. de uerbo. obliga. faciunt que habentur in. l. apud iulianum. § i. ff. de lega. i.

¶ Impium est relinquere propriã ciuitatẽ & ire alibi ad habitandum. uide in. l. i. C. si curi. relic. pro ciui. libro. x.

¶ Ciuis fit origine. manumissione. adoptione & alienatione. l. ciues. C. de incolis. li. x.

¶ Ciuitas constantinopol. gaudet priuilegiis urbis Rome. l. i. C. de priule. urbis constan. li. x.

¶ Ciuitas nõ succedit ciui suo abintestato. Bal. in. l. i. C. de heredi. decu.

¶ Si statuto qs habilitetur ad ciuilitatem ut habeat pro ciue. per hoc nõ perdit priuilegia forensiũ. Bar. in. l. iii. §. si emancipatus. ff. de contrata bu. Bal. in prima constitu. ff. §. hec autẽ tria. tex. i auc. de digni. §. illud. glo. in. l. nepotes. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris. nõ. in. l. dotalem. ff. de testa. mili.

¶ Ciuitas non potest constitui sine auctoritate regia uel principis. C. de ope. pu. l. opus. C. de edifici. priua. l. per prouinciam & ibi nõ.

¶ Diuidere ciuitatem per curias & quarteria spectat solum ad habentem ibi dominium & supremam potestatem. uide Inno. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum.

¶ Ciuis factus ex constitutione est uerus ciuis. adeo q statuta loquentia de ciuibus uerificatur i illis. ut. l. sed si hac. §. sed si ius anulo. ff. de iure uo. Cy. in. l. fi. C. de his qui ue. etat. impetra. dicit tamen Bal. q si est consuetudo q soli originarii ciues habeant priuilegia ciuitatis tales non habebunt. Bal. in. l. in urbe. ff. de statu. homi.

¶ Filii rebelliũ qui nascuntur extra ciuitatẽ non sunt ciues ciuitatis. tex. & Bal. ff. de statu. homi. l. imperator.

¶ An appellatiõe ciuitatis comphendatur comitatus. uide in. l. i. & l. ii. ff. de offi. prefec. urbis. ff. de sepul. uio. l. iiii. §. non perpetue & ibi Iaco. de are. de sen. excõi. si ciuitas. li. vi. & quod ibi nõ. lxiii. di. ego ludouicus. Bar. i. l. i. ff. d. of. pfec. ur.

¶ Ciuitas uendicans sibi iura imperii habet eandem potestatem cum imperatore. ff. de offi. preto. l. barbarius. Bar. in. l. i. §. de quire. ff. de postu. dixit q populus liber extendat manus ad illa q sunt principi reseruata.

¶ An ciuitas que non recognoscit supiorẽ sit libera. & an possit in suis terris quod potest ĩperator i uniuerso. Bar. i. l. hostes. ff. d. cap. & postli. reuer. & i. l. infamẽ. ff. de publi. iudi.

¶ An ciuitas possit dispensare cum psona inhabili circa iurisdictionem. Bar. in. l. quidam consulebat. ff. de re iudica.

¶ Si iniuria fit ciui an ciuitas possit pro illo agere. Bar. in. l. i. ff. de iniur.

¶ An & qn̄ ciuitas possit cõcedere ĩmunitatem. Bar. in. l. i. §. operis. ff. de iure. imu.

¶ An ciuitates restituant sicut respublica. Bar. in. l. respublica. C. ex qui. cau. maio. Inno. in. c. i. d. in integr. resti.

¶ Ciuitas in aliqbus est priuilegiata de qbus uide Bar. & alios in. l. ii. C. de sa. sanc. eccle.

¶ Quando ciuitas mittit aliquẽ ad aliquod officiũ non debet redire sine licentia ciuitatis. Bar. i. l. nullus. C. de offi. recto. prouin.

¶ Que dicunt ciuitates magne. maiores. & maxime Bar. in extrauagan. quoniã nup in. p. lombardie. nõ. in. l. si duas. §. gramatici. ff. de excu. tuto. in glo. maxie. & Bar. in. l. i. C. de metropol. li. xi.

¶ Melius est esse ciuẽ alicuius ciuitatis insignis q̄ nobilẽ alterius loci inferioris. Bar. in. l. i. C. d. ex. alex. prima.

¶ Ciuitas põt confiscare bona si hoc habet ex priuilegio uel consuetudine. alias secus. dictum est Inno. in. c. postulasti. de fo. compe. in aut. de defen. ciui. §. non hac re in fi. glo. magne. qa confiscare ẽ meri imperii. nõ. in. l. i. C. de bo. ua. li. x.

¶ Ciuitas perusina non subest imperio sed ecclesie Bar. in. l. nec. C. de decurio. & in. l. si quis. ff. de uenden. re. ad ciui. perti.

¶ An una ciuitas possit habere duos episcopos. dic q non. c. quoniã in plerisq. de offi. ordi. Bar. in. l. i. C. de metropol. li. xi.

¶ Ciuitas de urbanitate tenetur restituere & reficere dãna inflicta ab hostibus utputa nuntio uel legato seu ambasiatori suo. sed mihi uidetur q non solum de urbanitate sed etiam de iur. Inno. in. c. sicut. de iuriuran. adde quod dixi supra in dictõe ambasiator.

¶ Quando aliquis pretendit se habere aliquid i ciuitate castro uel in uilla contra quẽ debet agere Bar. in. l. iii. ff. de libe. exhib.

¶ Ciuitates possunt facere statuta cõtraria iurisdictioni Bar. in. l. omnes populi. ff. d. iusti. & iur. qd̄ limita dũmodo tale statutũ nõ sit in preiudiciũ singularis psone. Inno. in. c. ueniens. de iuriuran.

¶ An ciuitas castrũ uel uilla possit edificari sine licentia supioris Bar. in. l. i. ii. ff. de col. illi. idem i l. ii. ff. de uerbo. signi. glo. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure. & ibi Saly. in repe.

¶ Quib⁹ modis ciuitas desinit esse ciuitas. Bar. i l. usufructu. ff. qui mo. usufru. amit.

¶ Si ciuitas castrũ uel uilla uniatur alteri cuius priuilegia statuta uel consuetudines sequende sunt. Bar. in. l. si cõuenerit. §. si nuda. ff. de pigno. ac. & in. l. i. C. de metropoberi. li. xi. adde bonam glo. i. c. i. ne se. ua.

¶ Ciuitas murorum ambitu clauditur de elec. ubi periculũ. li. vi. in glo. & c. si ciuitas. d. sen. ex. eo. li.

¶ Tuscus & lombardus prouintiã significant. florentiã & senen. ciuitatẽ. Bar. in. l. ut proponas. C. d. muni. origi. li. x.

¶ An non ciuis possit exequi ius ciuitatis. Bar. i. l. in prouintiali. §. fi. ff. de no. op. nunti.

¶ An per ciuem acquiratur actio ciuitati. Bar. in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de uerbo. oblig. docto. in. l. illud. C. de sacrosanc. eccle. Bar. in. l. i. ff. de iur. fis.

¶ Que sit differentia inter ciuem & comitatensem. Bar. in. l. i. ff. ad municipal.

¶ An priuilegium concessũ ciuibus extendatur ad comitatenses. Bar. in. l. in bis. ff. de. p. signi.

¶ An comitatensis natus in ciuitate sit ciuis uel comitatiuus Bar. in consilio quod incipit. dubia occurrenda. idem Bar. in. l. i. & l. prouincialis. ff. ad municip. & in consi. qd̄ incipit. ciuitati cõmerine & est xii. alias. xxi. doc. in prohemio gre.

¶ An sit drĩa inter hec duo sit ciuis & habeatur pro ciue. Bar. in. l. si is qui. pro emptore. ff. de usuca. idem in. l. si maritus. §. i. tt. d. adulte. adde Bal. in l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iure.

¶ Quando aliquis promisit tractare aliquẽ ut ciuem qualiter debet intelligi sua promissio. not. Bar. in. l. quidam. cum filium. ff. de. p. ob.

¶ Ciues sunt honorabiliores q̄ comitatẽses. dicit Inno. in. c. rodulphus. de rescrip.

¶ An mulier efficiatur ciuis illius loci cuius maritus. glo. in. l. ciues. C. de incol. li. x. & l. originez. C. de mulie. & in quo lo. li. x. ubi glo. & Bar. in. l. fi. §. idem rescripserunt. ff. ad municip. facit. l. femine ff. de senato.

¶ An rector ecclesie efficiatur ciuis illius ciuitatis ubi est ecclesia. Bar. in. l. i. ff. ad municip. & docto. in prohemio grego.

¶ De infantibus qui sunt impositi ad hospitale cuius loci dicuntur esse ciues. presertim illi quorum parentes ignorantur. Bar. in. l. i. ff. ad municip.

¶ Quis habeat creare sindicum ciuitatis. & an hoc pertineat ad consilium ciuitatis. Bar. in. l. procuratiões. C. de decurio. li. x.

¶ Esse ciuem ciuitatis non includit necessario esse habitatorē ciuitatis. Bar. in. l. i. ff. ad municip.

¶ An damnata ciuitate ad destructionē intelligantur esse damnata castra. Io. an. de pe. felicis. li. vi. Bal. x. colla. de pa. constā. ubi uide quocies simil.

¶ An ad esse ciuitatis sit q habeat muros. Arc. xii. q. ii. qui manumittitur. & c. epūs. uide Bal. in. l. i. ff. q cuiusl. uniuer. qui dicit q non. & allegat. l. nam q li quide. §. si ita. ff. de penu lega.

¶ An magistratus sit de esse ciuitatis. Bal. q non. p l. si quis duas. §. decem. ff. de excusatio. tuto. & ibi Iaco. de are.

¶ Stante statuto q qui habitauerit tot annis in ciuitate sit ciuis ille dicetur habitasse qui habitauit maiori parte anni. ff. de fundo instruc. l. cum de lanonis. §. sabinus.

¶ Ciuitas non potest prestare imunitatem nec facere quem exemptum a publicis muneribus. Bal. in fi. l. sub minus. ff. de excu. tuto. & dixit ibi q hodie ciuitas perusina non posset facere comitare eũ ciuem. & ibi dixit q tria sunt genera ciuitatum. & q non omnis ciuitas est locus insignis & q potest in totum transferri cognitio unius ciuitatis in aliã de quo dixit Bal. ibi esse tex. peregrinũ.

¶ An ex propria significatione ille possit dici ciuis qui n subiit onera ciuitatis. Bar. i. l. i. ff. ad municip.

¶ An quis possit esse ciuis ex concessione ciuium. Bar. in d. l. i. ff. ad municip.

¶ Natus in castro uicino ciuitati non dicitur ciuis illius ciuitatis si castrum est alterius prouincie. Bar. in. d. l. i. ff. ad municip.

¶ Natus in aliquo uico est de illa ciuitate cuius ē ille uicus. nam & uirgilius fuit mantuanus licet ex uico illius ciuitatis uocato plectebo natus fuerit. gl. est de hoc in. l. qui ex uico. ff. ad municip.

¶ Cum ciuitas de nouo facta appellatur a principe ciuitas uidet habere oīa priuilegia que habent alie uicine ciuitates. dictũ est Inno. in c. q in ecclesiarum. de consti. uide Bar. in. l. fi. ff. de coll. illi.

¶ Ciuitas pōt artare tpūs constitutũ ad appellandum. licet hoc nõ possit iudex glo. sing. in. l. pscriptione. C. si contra ius uel utili. pub.

¶ Ciuitas pōt prescribere iura legitimandi & ea q sunt meri uel mixti imperii. glo. in aut. de defensi. ciui. Bar. in. l. i. ff. de dam. infec. & in. l. hostes. ff. de capti. & postli. reuers.

¶ An ciuitas teneatur de robaria facta in territorio suo. & quid de uilla. Item q agitur contra ciuitatem uel uillam qualiter damnũ probabitur. Item an pro tali damno quilibet de ciuitate uel uilla teneat insolidũ. & qualiter imponet collecta pro tali damno. Bar. in. l. nequid. ff. de incen. rui. nau.

¶ Ciues ciuitatis in q sunt beneficia debent in eorũ assignatione pferri extraneis. lxi. di. nec emerit is. & c. nullus. c. obitum.

¶ De quibus ciuitatibus ordinari debent patriarche in quibus archiepi & epi. lxxx. di. in illis.

¶ Ciuitates cpales non debent multum adinuicem distare. lxxx. di. fraternitatem.

¶ Quot ciuitates debeat habere quelibet prouintia habetur. vi. q. iii. scitote.

¶ An statutum loquens de ciue intelligatur de originario uel de eo qui est ciuis ex priuilegio. Bar. i l. si is qui pro emptore. ff. de usuca. & in. l. edificii. ff. de. p. sig. Bal. in. l. ii. C. de iur. aure. annu. & l. ciues C. de appel. & l. i. urbe. ff. de sta. ho. adde quod nõ. Bar. in. l. si maritus. §. i. ff. de adulte. ubi querit de statuto dictante aliquem haberi pro ciue. ubi uide que sit dria inter esse ciuem & haberi pro ciue.

¶ Quando ciuitas dicatur libera uel non. Bar. i. l. non dubito. ff. de captiuis.

¶ Quando ciuitas pdat beneficium ciuitatis. nõ. in l. si quis instructus. ff. ad municip.

¶ An cõsuetudo ciuitatis extendat ad loca postea posita seu quesita. nõ. Cy. C. de iur. dot. l. etiã. Bar. plene in tractatu tiberia. §. insula.

¶ An priuilegium concessum ciuitati uideatur concessum uillis. nõ. Bar. in. l. sed & reprobari. §. amplius ff. de excu. tu. & l. ii. & ff. de. p. sig. dixi supra.

¶ An quelibet ciuitas utatur eo iure quo ciuitas romana. nõ. ff. de peti. here. l. item ueniunt. §. ait senatus in glo. potentiũ. uide glo. in. l. ii. C. de iur. rei pub. li. xi. & ibi Bar.

¶ Ciuitas utitur eodem iure quo ecclesia. nõ. C. de sacrosanc. eccle. l. fi. in glo. ii.

¶ An ciuitas sit idem quod fiscus. uel differat. uide C. de iur. reipub. in rubrica. li. xi. & nõ. C. in qui. cau. pig. taci. contrahi. l. ii.

¶ Quanto tpe prescribitur contra ciuitatē & quibus casibus. nõ. C. de sacrosanc. eccle. l. fi. in glo. centũ. & ibi Cy. in. ii. q. & in aut. quas actiones. eo. ti. uide. C. cõi. de usuca. l. iam pridē. in gl. ii. & ibi Cy.

¶ An ciuitas teneatur ex facto administratoris. nõ. C. qui ex fac. tuto. l. ii. in glo. si rem. nõ. doc. in. l. ciuitas. ff. si cer. peta.

¶ Qualiter bona ciuitatis possunt uendi per administratorem. Bar. in. l. prohibere. §. plane. ff. q ui aut clam. nõ. in aut. de alie. & emphi. §. emphiteosis. in glo. chartularis.

¶ An si una ciuitas occupat bõa alterius possit illa recupare sua auctoritate. nõ. Bar. i. l. si alius. §. bellissime. ff. q ui aut clam.

¶ Si ciuitas cõtendit de ciue uel si habz contētionem cũ ciue qs cognoscet. uide in. l. de iur. & ibi Bar. ff. ad municip. & in. l. oēs. C. de incolis. li. x.

¶ Quot & quibus modis quis efficiat ciuis. nõ. Bar. in. l. i. ff. ad municipal. & in. l. ciues. C. de incolis libro x.

¶ An miles doctor uel stipendiarius sit ciuis illius ciuitatis ubi degit. nõ. Bar. in. l. municipes. §. miles ff. ad municipal.

¶ An ciuis possit mutare ciuilitatem. nõ. in. l. assumptio in prin. ff. ad municip. ff. de iudi. l. heres. absens §. i. in glo. ii. magna.

¶ Quid aūt de ptāte unius ciuitatis an sit ciuis uel habeatur pro ciue. nõ. glo. C. de incolis. l. ciues.

¶ An filius sequat̃ ciuilitatẽ patris originis uel domicilii. nõ. ff. ad municip. l. assumptio. §. filius. & l. libertus. §. patris. uide. l. filios. C. de municip. li. x.

¶ An ciuitas possit eligere perpetuum officialem uel amonere. nõ. de iudic. c. ulti. de constitut. que in ecclesiaꝝ. fm Inno.

¶ Ciuitas tpe guerre dꝫ custodiri a rusticis p̃uilegio antiquo non obstante de immun. eccle. c. ii.

Ciuiliter Ciuiliter agi potest pro quolibet delicto pro quo agi pot criminaliter. ut l. qui nõte. C. de fal.

¶ An sufficit aliquid fieri ciuiliter. nõ. Cy. de epis. & cleri. l. deo nobis in prin. nõ. C. de his qui uenia eta. impe. l. ii. in glo. fi. Bar. in l. gallus. §. & quid si tantũ. ff. de libe. & postu. nõ. ff. de ꝓ. eb. l. ex ea. §. in insula. nõ. de rescrip. susceptuꝫ. in glo. i. li. vi. Io. an. de conuer. coniug. cum sis. xvi. q. i. placuit. el. ii.

Clades De clade uel casmate nõ. de loca. c. fi. i glo. pe. Spe. ti. de loca. §. nũc aliqua ꝓ. sed quare.

Clam Quãdo aliquid dicatur clam factũ nõ. ff. de regu. iuri. l. quo tutela. Bar. in. l. ii. C. de his qui ex pu. col. li. x.

¶ Clam possidere qualiter accipitur nõ. C. de fur. & aqua. l. i. in glo. i. & ibi Cy. in. i. q. nõ. ff. uti. pos. l. i. in glo. clam. & l. i. §. ii. in glo. eo. ti.

¶ Que sit dr̃ia inter factam clam. & factum palam Bar. in. l. fi. C. de fun. ti. i.

¶ Clam. i. furtiꝫ. ff. arbo. fur. ces. l. faciendi. §. i. ff. de acqui. pos. l. clam possidere. ff. ꝙ ui aut clam. l. ii. §. si. cum. l. sequen.

¶ Si testator clam p̃cepit alicui ut post mortẽ suã uendat duas possessiones suas & ꝙ hoc p̃ceptuꝫ nemini unq̃ reuelet secundum materiam l. non intelligitur. ff. de iur. fisci. an iste possit cõpelli ad illud secretum propalanduꝫ. dic ꝙ sic. glo. & Bar. in d. l. non intelligitur. §. tacita. ff. de iure fisc. plene in. l. ii. ff. de his qui ut indig. facit quod nõ. glo. in c. statutum. §. assessor. eum. de rescrip. li. vi. & in cle. i. de iure patro.

¶ Ea que clam fiunt p̃sumunt̃ fraudulenter facta. glo. & Inno. in. c. consuluit. de offi. deleg.

¶ An ille qui facit aliquid clam magis puniatur q̃. ille qui facit palam. Bar. in. l. emptor. §. in hac actione. ff. ui bo. rap.

¶ Clandestina non carent suspitione. ff. de uen. inspici. l. i. §. mittant. ff. de repu. l. uxor.

¶ An illud dr̃ q̃ extat public. i instrũ dicat̃ factuꝫ palam. Bar. in l. iii. §. tacita. ff. de iur. fis.

¶ Que dicat̃ clandestina collatõ. bñficii. & an ualeat. uide Io. an. in. c. i. ut eccle. bene. Archi. in. c. si tibi. de p̃ben. li. vi. facit de clan. despon. c. i. & ii.

Clamis Quid sit. dic ꝙ est habitus militaris. C. de ue. clebe. l. tẽperent. li. x.

Clamor Unde dicatur quis potius se audire clamorem. uide in. l. i. §. potuisse. cum sequẽ. ff. ad sill. de excess. pla. c. i. li. vi.

¶ Clamor populi exaudiendus ñ est. xii. q. iii. q̃ ubi glo. viii. q. i. si ergo. c. ii. de elec. ubi de hoc.

¶ Differentiam inter clamorem & infamiaꝫ uide de accu. c. qualiter. el. ii.

¶ Clamor est filius ire. sanctus Tho. secunda sc̃de q. clviii. ar. vii.

Clarissimus Quis dicatur. uide C. ub. sena. uel claris. in libro & in nigro. adde Spec. de iurisdic. om. iudi. ꝓ. secundum canones.

Claritas Est p̃prietas corporis gloriosi. s. Tho. in. iiii. di. xliiii. ar. vii. & in. iiii. contra gentiles. q. lxxxvi.

¶ Claritas trãsfiguratiõis i morte fuit uera & gloriosa. Idem in tercio. di. xxvi. ar. iiii.

¶ Claritas in corporibus celestibus augebitur. sed modus soli deo est cognitus. Idem in quarto. dis. xlviii. arti. x.

¶ Claritas corporis gloriosi uideri põt a corpore ñ glorioso. Idem in. iiii. di. xliiii. ar. xxvii.

Claua Qui claua pcutit leuius punit̃. ff. ad. l. cornel. de sicca. li. x.

Clauis An & qñ traditio clauis contineat traditionem rerum sub custodia clauium contentaꝝ. nõ. in. l. clauibus. ff. de contrahen. empt. & in. l. iii. ff. de acqui. posses. glo. & docto. in c. ii. de consue. Bar. in. l. cum pater. §. pater. pluribꝰ. ff. de lega. ii.

¶ An per traditioneꝫ clauium liberetur qs a custodia rerum. uide. ff. nau. caupo. sta. l. debet. §. i. alias l. nemo. §. ui factus. xxv. di. plecti. xxvi. di. hostiarius. glo. in. l. fi. §. i. sup. ꝓ. p̃dixerit. ff. nau. cau. sta.

¶ An traditio clauiũ transferat dominiũ uel tantuꝫ custodiã. in. l. cum pater. §. pater pluribus. ff. de le. ii. & ibi uide. facit qd̃ dixi supra. ubi uide.

¶ An clauis ecclesie seu potestas earuꝫ se extẽdat ad mortuos. Hosti. ꝙ non. de cleri. non resi. ea non nulli. de sentẽ. excõ. a nobis. el grande. de pe. & re. c. ꝙ aũt. Hosti. in sum. de exces. pla. §. ulti. Idem in summa. de pe. & remiss. §. quibus presint.

¶ Item custos clauis ciuitatis uel castri debet eligi a p̃lib⁹ siue cõsulibus ciuitatis. in auth. de defen. ciui. §. preceptum. l. i. C. de irenarchis li. x. & hoc ĩtellige cum auctoritate principis. uide in tractatu de offi. per do. Mar.

¶ An claues sint pars domus. uidetur ꝙ sic. l. quesitum. §. fistule. ff. de fun. instruc. & instru. lega.

¶ De clauibus ecclesie. no. de sum. tri. c. i. §. iii. a. de sen. excõ. presenti. li. vi.

¶ In opinionibus quarũ altera fauet. altera detrahit potestati clauium standum est illi que fauet. dictum est Hosti. & aliorum docto. in. c. rursus q. cle. uel uo. ubi uide.

¶ Contempnens claues ecclesie non uidet̃ esse alienus ab heresi. de exces. pla. tanta. de pe. & remiss. c. fi. facit. xxii. di. c. i.

¶ An ecclesia habet duas claues uel unaꝫ tantum. Hosti. dicit duas. unam fori contentiosi aliam fori penitentialis. in sum. de pe & remiss. §. i. uide nõ. in. c. noua quedã. de pen. & re. adde s. Tho. in. iiii. di. xviii. q. i. ar. i. uide qd̃ nõ. glo. xx. di. decretales. & de exces. pla. tanta. & quod ibi nõ.

¶ An scismatici suspensi & excõmunicati habeant usum clauium. similiter degradati. uide. s. Tho. in predic. dis. xviii.

¶ In clauibus collatis a xp̃o beato Petro nõ. scientia & potestas xx. dis. decretales. ubi uide.

¶ An claues fuerint date soli Petro. uide. xxiii. q. i. quodcunq. de pen. noua quedam. adde quod dicã infra sub dictione papa. & quod dixi in tractatu meo de potestate ecclesie.

¶ Qui negant claues ecclesie sunt diuisi a deo intelligendo p claues potestatẽ ligandi atq soluendi

de pe. di. l. potest fieri.

Claudicatio Claudicare

Claudus

An claudus sit morbosus. vide ff. de edil. edic. l. item claudus. Hosti. in summa. de corp. uici. § item que impediant. ℣. si claudus.

¶ Claudicare non debet contractus nec iudicium. ut habetur in. c. cum inter de excep. & de procur. non eo minus & despon. impu. de illis. xxviii. q. ii. si infidelis. adde glo. in. l. iul. §. si quis a pupillo. ff. de acti. emp. & l. nulli. C. de iudi. & l. terminato. C. de fruct. & lit. expen. adde quod sicut ab initio non debet claudicare contractus sic nec ex interuallo. ff. de arbi. l. sed & si interpellatur. §. i.

¶ An claudus possit ordinari. no. de corp. uici. c. ii. super glo. ulti.

¶ Claudicare non debet compromissum. Spe. ti. de arbi. § vi. circa finem.

Clausula

Quociens est materia fauorabilis & amplianda clausula in fine posita refertur ad precedentia nisi per talem relationem materia amplianda restringeretur. tex est singularis. de iude. ad liberandam. per quem iuncto c. secundo regris. & c. inquisitioni. de appel.

¶ Quid sit clausula & ex quibus consistit. Io. an. in c. certificari. de sepul. sup ℣. clausula.

¶ Clausula illa condemna si inueneris condemnandum. uel si probatum fuerit non est forma sed monitio dicit Inno. in. c. prudentiam. offi. dele.

¶ Quid importet clausula illa si quid residuum fuerit questionis Inno. in. c. ad reprimendam. de offi. ordi. Io. an. de rescrip. ab excoicato. sup glo. ulti.

¶ Clausula illa quod canonicum fuerit decernas. restringitur ad petitum. dictum est Compos. in. c. super litteris. de rescrip.

¶ De illa clausula dummodo in beneficio faciat legitime deseruiri. no. de preben. non potest. § i. li. vi. in glo.

¶ De illa clausula quantum de iure poterit. uide Inno. in. c. causamque. de rescrip. in glo. ii.

¶ De illa clausula si pro alio non scripserimus. no. in. c. mandatum. & c. abbatem. de rescrip. & in. c. penul. eo. ti. li. vi.

¶ De illa clausula amoto inde quolibet illicito detentore. no. Io. an. de priuile. cum olim. glo. de conces. preben. proposuit. de re. pmu. cum uniuersorum. adde que dicam infra sub dictione rescriptum.

¶ De illa clausula quousque sup hoc aliter duxerimus disponendum. habetur per Io. an. in. c. si gratiose. de rescrip. libro. vi.

¶ De illa clausula reuocato in irritum. uide de rescrip. significante. & c. rodulphus. de iudi. exhibita.

¶ An clausula illa contradictores per censuram etc. comprehendat contradictores iuris tantum uel etiam facti. no. in c. pro illorum. de preben. adde quod dicam infra sub dictione rescriptum. Archi. xvii. q. i. §. li.

¶ De clausula anteferri. no. de preben. c. i. li. vi. de conces. preben. auctoritate. & c. ulti. eo. ti. & li.

¶ De illa clausula ne inane nomen canonici feras. no. glo. de preben. si aplice. li. vi.

¶ Quando genus determinet spes uel econtra & quando genus precedit spem. & quando sequitur. clausula generalis non refertur ad specifice premissa. ff. de ℣. ob. l. stipulationes comodissime.

¶ Clausula generalis subiecta enumerationi certarum speciem. an restringatur ad spes eiusdem quantitatis qualitatis aut proporcionis. uide plene per Bal. in. l. sin alia. ff. de offi. proconsul. in ulti. q.

¶ De hoc uerbo clausula uide plura per Bal. in. l. i. ff. de constitu. princi.

¶ Clausula exorbitans in medio non respicit futura. ff. de le. i. l. talis scriptura. & ibi Bar.

¶ Per clausulam derogatoriam potest papa imponere legem sibi sed non successori suo. no. Io. mo. in c. i. de consti. li. vi. Bal. qui. feu. da. po. circa finem septime quarte. colla. x. ubi uide.

¶ Clausula in fine inquisitionis posita super quibus omnibus & singulis etc. quid importet. uide per Bal. in. l. cunctos populos. in ii. C. de sum. tri. cuius uigorem restringit ipse Bal. non habere locum quando mensis non probatur quia est de substantia inquisitionis. in l. i. C. qui accu. non pos. sup septimo puncto. Idem in l. & si seuerior. C. ex q. cau. infa. irroga. dicit uigore dicte clausule sequi posse condemnationem etiam sup alio quam sit in inquisitione & accusatione deductum. si illud fuerit confessatum. per ea que no. Inno. de confes. cum sit per. de elec. per inquisitionem.

¶ Clausula qua utuntur iudices in sententiis dum dicunt quod si esset ultra uel preter formam statutorum ad ipsam formam reduci nihil operatur. no. Bar. in. l. aut damna. § iste fere. ff. de penis. & latius per eundem in. l. iudex. ff. de re iudica. & l. i. in prin. ff. ad turpil. Bal. in. l. & si seuerior. C. ex q. cau. infa. irroga.

¶ Maioris efficacie est precedens clausula ad determinanda sequentia quam sequens ad determinanda precedentia. l. aua. in ii. ff. de condi. & demon. iuncta. l. filium. ff. quando die. lega. cedit. & hanc regulam ponit Bar. in dicta. l. aua.

¶ Si secundum testamentum sit inualidum repetitio abintestato facta in primo nihil operatur. si in secundo testo sit illa clausula calans & irritans omne aliud testamentum etc. facit. quod no. Ia. de are. in. l. i. §. si legatarius. ff. si cui plusquam per legem fal. secus si illa clausula non sit expressa nam tacite numquam subintelligitur nisi postrema uoluntas sit ualida de iure. hoc dixit illa singularis lex. si iure. ff. de l. iii. Bal. in. l. i. C. de fideicommissa. liber.

¶ Clausula quod de omni & toto eo & de omnibus & singulis de quo & de quibus stat laudatum interfuisse & esse lis & comodo inter partes que apponi solet in compromissis est tante importantie quod in ipso compromisso uenire facit per prius decisa & liquida inter dictas partes. secundum Bal. & Ange. in. l. i. ff. de transactio.

¶ Clausula derogatoria. l. uel statuti reuocat eatenus quatenus repugnantia reperitur & non in alio Bal. in. l. i. §. is tantummodo. C. de lati. liber. tollen.

¶ De illa clausula communiter uel diuisim spectante no. de preben. c. ulti. in ii. li. vi. & eo. ti. cum in illis §. ultimo eo. li.

¶ De illa clausula moueas attentius & inducas. no. Io. an. in. c. si paup. de preben. li. vi.

¶ De illa clausula quociens uideris expedire. no. Io. an. in. c. ii. in. fi. de iura. calum. li. vi.

¶ De illa clausula dummodo non in contemptum clauium uide de sen. exco. cum illorum.

¶ De clausula illa dummodo paterne continentie non sit imitator. uide in. c. literas. de fili. presbi.

¶ Clausula prout tibi uisum fuerit intelligitur rectitudine regulante. no. in. c. ii. de corp. uici. in glo.

¶ De illa cl'a ꝓuiso q̄ cura animarum non negligat. non intelligitur factum beneficiuz curatiꝰ. no. glo. in cle. i. de preben.

¶ An & qn̄ cl'a posita in aliqua dispositione si est de medio siue de fine refertur ad omnia capitula dispositiōis Bar. in. l. iii. §. filius. ff. de lib. & postu. & l. talis scriptura. ff. de le. i. & l. fi. ff. de reb. dub. nō. de rescrip. causamque. in glo. precedat & c. olim eo. ti. Io. an. in addi. Spe. ti. de dis'pu. & alle. §. post hoc. ꝟ. uel in prin.

¶ De illa cl'a & quidam alii nō. glo. in. c. ii. de rescrip. li. vi. & in c. sedes. eo. ti.

¶ Cl'a precedens est maioris effectus ad restringendum sequentia q̄ sequens ad restringendū precedentia Bar. in. l. si quis. ff. de le. iii.

¶ Clausula generalis refertur tantū ad ea ī quibus potest habere locum ff. ad. l. fal. §. i.

¶ De clausula non obstante & anteferri nō. Io. an. in. c. duobus. de rescrip. li. vi. & in. c. i. d' exces. pla. Bar. in extrauagā. ad reprimendā. in fi. Spe. in ti. d' in. ltru. edic. §. nunc aut. ubi uide. an & quādo cl'a in instrō priuilegio uel statuto posita refertur de precedentia uel ad sequentia adde nō. in. c. que in ecclesiarum. de consti. ubi uide quid si dicatur non obstante aliqua lege uel statuto adde bonā glo. in. c. i. §. huel la. e. de pa. constan. x. coll.

¶ Quid operatur cl'a generalis posita post aliq̄ specificata. Bar. in. l. sed & si quis. §. questitum. ff. si quis cau. & nō. in. c. qui ad agendum. de ꝓcu. li. vi. & in cle. non pōt. eo. ti. no. ff. ex qui. cau. maio. l. sed & si. §. deinde. in glo. ff. de le. iii. l. uxorem. §. i. ff. de au. & ar. le. l. quintus mutius. ff. de ꝟ. ob. l. doli clausula & ibi Bar. Cy. l. cum questio. C. de le. Bar. i. l. si seruus cōis sibi. ff. de stipul. seruo.

¶ Clausula generalis restringit' ad specificata tantuz si potest fieri salua ratione recti sermonis. nō. ff. de solu. l. si ex pluribus. Bar. i. l. aurelius. §. gaio. ff. de libe. lega.

¶ Clausula non obstantibus quibuscunq; in contrarium non uidetur tollere statutuz iuratum. glo. est singul' in. c. cū ñ deceat. de elec. li. vi. Idem si dicat' non obstantibus quibuscunq; pactis. quia non tolluntur pacta iurata. glo. in cle. dudum. §. pe. super ꝟ. pacta. de sepul.

¶ Clausula sicut iustum tibi uidebitur. debet intelligi idest uideri poterit & debebit. notat Inno. in c. i. de constitu.

¶ Clausula illa quantum de iure poterimus procedemus non habet uim ꝑemptorii. dicit Inno. in. c. sedes. de rescrip.

¶ Clausula illa. si idoneus est nō requirit iudicialē disceptationē. Inno. in. c. licet. de transla. prela.

¶ Clausula illa studeas ad ius renocar' denotat quidam possessionē. Inno. in. c. epūs. de reb. eccl. nō al.

¶ Clausula illa. a tali tp̄e citra non inducit tp̄us cōtinuū. sec? si apponatur copula & citra quia copula eadē inter ꝑncipium & finem includit mediū tempus. ita dicit abb. in. c. licet causam. de ꝓba.

¶ Per istam clausulam facias tibi ꝓuideri potest ille cui scribitur prouidere. ita dicit Abbas in. c. ꝓ illorum. de preben.

¶ Clausula generalis. raro est in usu ubi spetialis lex prouidet. no. ff. ex qui. cau. ma. l. hoc edictum. in glo. minus uide. ff. de edili. edic. l. quid si fugitiuus. §. q autem.

¶ Quid operetur clausula generalis que solet appōi in renuntiationibus & promissionibus. de ñ contra ueniendo uide Angel. in consi. xii. alias. lxxxx. qd' incipit pro parte.

¶ Clausula rato manente pacto nō prodest ei qui ex parte sua non seruat promissa dicit Bar. in. l. pater. §. libertus. ff. de le. ii. de q̄ clausula uide plene ī l. qui tidem. ff. de transac.

¶ Clausula de non ueniendo contra contractum intelligit' nisi aliqua cā superuenerit propter quā alias liceat uenire cōtra contractū. tex. est in. l. quero §. inter locatorem. ff. loca. quē ad hoc inducit Bar. & post eum no. dn̄s meus Rapha. ful. ibi.

¶ De clausula super quibꝰ omnibus & singulis uis ꝓ xē. Bar. in. l. ii. §. si publico ff. de adulte. ꝟ. si. tercio quero Ange. in. l. si uacantia. C. de bo. uacan. circa fi. li. x. Bal. in. l. edita. C. de eden. plene in. l. ii. C. de proba. ubi uide.

¶ Clausula intelligitur tam in accessorio q̄ in ꝑncipali. no. de rescrip. olim.

¶ De clausula illa quociens uidebitur expedir'. nō. Io. an. de iur. calum. c. ii. li. vi. in fi.

Clementia

Per clementiā deū imitamur. C. de nup. l. imperialis circa ꝑn. lxxxvi. di. qui clementiā.

¶ Clemencia pietas & misericordia. qualiter cōueniant & qualiter differant. uide. s. Tho. secūda fe. q. clvii. ar. iii. & cli. ar. ii.

¶ Clementia est uirtus & pars temperantie. Idem secunda se. q. clvii. ar. ii. & iii.

¶ Clementia non est maxima uirtutum. uide ubi supra. arti. iiii.

¶ Clementie opponitur crudelitas & seuicia. Idez secunda se. q. clviii. ar. ii.

Clericus Clerus

Clerus & populus sunt diuersa. de priuil' ex parte. de sen. excō. c. si snia. li. vi. xii. q. i. duo sunt genera. & in. c. i. de preben.

¶ An & qn̄ ualeat ꝓcessus uel non factus p iudicē secularem contra clerum. doc. in aut. statuimus. C. de epis. & cleri. Bal. x. colla. de pac. te. c. si. clericus. plene nō. i. c. si diligenti. de fo. compe. C. de epis. & cleri. l. cum clericis. & l. omnis.

¶ An clericus gaudeat priuilegio ne conueniat' nisi in quantum facere potest. glo. & Bar. in. l. miles. in prin. ff. de re iudi. & Hosti. & decio in. c. odoardus de solu. gl. i. dis studeat. no. in. c. i. de cleri. egro. uel debi. facit tex. & quod ibi no. de ser. non ordi. eo libentius. ubi uide.

¶ Si papa mandat q clerici exeant ciuitatem tempore interdicti exceptis prochialibus clericis. an religiosi habentes curam debent excusari. no. de elec. c. statutum. li. vi.

¶ An clericus possit satisfacere creditoribus suis de fructibus beneficii sui pro debito contracto nō occasione beneficii. nō. de resti. spoli. olim. el. ii. & de fideius. peruenit. ubi tex. facit quod no. in. c. peruenit de arbitris.

¶ An si quis ex cyrographo agat contra clericum exceptio non numerate pecunie. terminetur biennio dic q non sed est perpetua. de solu. c. i. dñs Anto. in c. si caucio. de fi. instru.

¶ An clericꝰ possit torqueri. gl. v. q. v. illi. q. xv. q. vi. in suma d' deposi. grauis. io. an. & Hosti. d' regiuris. cum in contemplatione. de appel. dilectus. de

aposita·nobis·adde nõ·per docto·in·c·super his·de pen·ubi dicitur ꝙ clericus uacillans·in testimonio potest torqueri·

¶ An clericus possit uerberibus subiici gl·xlv·dis· cum beatus·v·q·v·illi qui·in glo·que dicit ꝙ sic·p iudicem ecclesiasticũ·optimus tex cum glo xxiii· q v circũtelliones de sen·excõ·uniuersitatis·v·q· vi·quia·iuxta·c·i·de calũ·

¶ An clerici sint usufructuarii uel usurarii rerum ecclesiarũ siue beneficiorũ & generaliter quale ius habent in bonis ecclesiasticis·no·in·c·inquirendum· &·c·ii de peculio cle glo ĩ offi ordi·c·presenti·li·vi·Archi·in·c·statutũ·§·assessoré·de rescrip·eo li· plene p do Anto·de butri·in·c·fi de causa pos·ubi stat cum glo·notabili in·c·fi·de pigno qui dicit ꝙ clerici sunt usuarii·dñs Car·flo in clem grarie·de rescrip·adde glo xii·q i·duo·q dicit ꝙ licet ñ sint dñi rerum ecclesiasticarũ sunt tamen dñi fructuum pceptorũ·quod intelligo quantũ ad fidelem & debitam dispensationem·& non aliter·ut dicit Archi·in·d·§·assessorem·quod nõ·

¶ An liceat laico sine nota excõicationis cape clericum in facinore deprehensum·glo·de iudi·cũ nõ ab homine·glo·lxxxi·di·presbiter·ubi Archi·Hosti·de sen·excõ·si uero·el·i Inno·ĩ sen·ex·ut tame Genze·in cle·i·de offi·ordi·facit glo·de penis·tue ex parte·de priuile·adde Bar·in·l·si quis·in seruitute·ff·de fure·

¶ Qualia sunt & in quibus consistant·priuilegia clericorũ·dñs Car·flo in repe·c·ppendimus·de sen·excõ·& in cle·i de offi ordi·uide eundem in cle·i·de ui·& ho·cleri·q·xvii·

¶ An clericus possit propter adulteriũ depõi·tex·ꝙ sic·l·dis·si qs diaconus·glo·v·q·vi·delatori·uide nõ·de iudi·at si clerici·§·i·

¶ An & qñ liceat uel non liceat clericis uenari·& de multiplici uenatione·nõ·doc de cleri·uenat·c·i·lxxxvi·dis qui uenatoribus·dñs Car·flo·in clemẽ·ne in agro·§·porro de sta mo Inno·in·c·dudum el ii·de elec·dicit ꝙ quandoq causa recreationis licet clerico uenari·

¶ An liceat clericis piscari·dic ꝙ sic·dñs Car·flor·in·d·§·porro in·i·q·& ii Hosti·in sũma·de cleri·uenat·§·que & quibus·

¶ An ille qui non est clericus possit impetrare & obtinere beneficium ecclesiasticũ·nõ·de rescrip·cũ adeo de transac·ex litteris·ubi tex·& ibi nõ·q nõ·Io·an·idẽ de insti·c·fi·idẽ Spe·ti·de actu & peti·§·sup actionibus·ꝟs·sed nunqd secularis·

¶ Clericus p incestu dꝫ deponi·glo·ii·q·vii·lator·

¶ An clericus alicuius ecclesie admittat ad agẽdũ·ĩpetraõdũ·& defendendũ pro illa ecclesia sine mandato·nõ·de postu c ii·de cõsti·cum·m·super glo·i·Inno de testi cũ olim·glo·& doc·de offi dele·corã dilecto·nõ·de rescrip·nonnulli·de ꝓcu·c·fi·adde quod dicã infra sub dictione coniuncta psona·

¶ Clericus capiẽs sponsam alicuius est deponẽdus tex·de pur ca si quis de gradu·

¶ An appellatione clericorũ cõphendant omnes·tam prelati ꝗ alii inferiores·nõ·de uita & ho cler·sup quca xii·q·i duo sunt·de fil presbi·lrãs·in glo·in aut·de san·epis·§·presbiterorũ xi·q·i·de psona·glo de offi uica·clericos·glo·& doct·in·c·ii·de cohabi·cleri & mult·Io an·in·c·i·de cleri egro·li·vi·glo·in·c·ii·de pben·& de·ꝟs·sig·tua·& in·c·cũ tibi·adde nõ·per doc·moder·de fo·compe·c ii·& c cũ sit glo xvii·q·iii·quisqs·ubi templarii & hospitalarii dicuntur psone ecclesiastice·adde quod dicam infra sub dictione religio·

¶ An appellatiõe clericorũ ueniant religiosi·nõ·Io·an·in addi·Spe·ti·de rescrip·presentac·§ ratione forme·ꝟsi·item dicitur·& no·in·c·cum non ab homine·de iudic·

¶ Qualiter puniatur clericus corrumpens monialem·tex·& glo·xxvii·q·i·si quis episcopus·&·c·si qua monachaꝝ·

¶ An clerici debent portare uestes clausas·dic ꝙ sic·glo·xxxviii·di·q ipis & de uit·& ho·cle·c·pe·

¶ An appellatione clericorũ ueniant coniugati & i quibus gaudeant priuilegio clericali·nõ·Io an de cleri·coniuga·Iohannes·& eo·ti·c·i·li·vi ubi dicit Io·an·ꝙ tales clerici coniugati in ecclesia debent stare inter laicos·& non inter clericos·Idem nõ·de uit·& ho·cleri·c·i·

¶ Clericus pcuciẽs aliũ ut subueniat alteri ẽ deponendus·tex·lv·di·c·fi glo·in·c·fi·de cleri pcus·

¶ Que sunt psone que gaudẽt priuilegio clericali doc·in·c·ii·de fo·compe Hosti·in summa de regu·§·i·ꝟs quid de rusticis Spe·ti·de sta·mo·ꝟs·xxxvi·Lau & dñs Car·flo·in cle p lrãs·de preben·in·xii·q ubi uide quid de hospitalariis·quid ĩ leprosariis quid de fratribus tercii ordinis sancti francisci·& similibus·

¶ An ualeat statutum ꝙ clericus non possit declinare iurisdictionem potestatis si coram eo conuenitur·Bal·in aut cassa·C·de sacrosanc·eccle & in aut·statuimus·C·de epis & cle·& in·l·ab administratione·C de lega·Ange in·l·nolle·ff·de ac here·Bal·in·l·i·§·clericus·de pa·te·colla ꝯ·Bar·in·l·pe·§·ad crimen·ff de publi·iudi·dñs Anto de l ut & moder·in·c·si diligenti·de fo compe·

¶ An bona clericorũ gaudeant eo puilegio quo bña ecclesiarũ·nõ·glo·de pigno·ex litteris·xvi·q·i similiter tex·in cle·i·de uita & ho·cle·& ibi glo·in ꝟs·in rebus propriis·doc·de consue·c·i·de uita & ho·cle·c·si·in glo·de prescrip·si diligenti ubi doc·tex·de censi·c·pe·li·vi·de imu·eccle·c·i·eo li·

¶ An clericus de fundis patrimonialibus teneatur soluere collectas census & alia onera·doc·in c·fi ĩ uita & ho·cle Spe·ti·de cleri·coniug·ꝟsi ad huius autem uide que dicam sub dictione collecta·

¶ An clericus secularis possit inuito epo transire ad ordinem cruciferorũ uel hospitalariorũ·Archi·xix q·i·in summa·

¶ An clericus deponens falsum coram iudice seculari possit per eum puniri dic ꝙ non·fm Hosti·de fo compe·uerum·& doc de cri·fal·c·i·

¶ Clericus deprehensus in crimine sine habitu & tonsura non potest declinare iurisdictionem iudici secularis·de priuile·ex parte·

¶ Qua pena puniatur clericus non ordinatus ministrans·glo de conse·di·i·nullus·de cleri nõ ordi·c·i·& per totum·

¶ An clericus ecclesie possit esse nõrius in gestibus ecclesie·uide nõ in·c sicut·iic cleri uel mona·tex·i extrauagan·Bonifaci·octaui·que incipit debet·

¶ Clericus ecclesie depositus remanet sub iurisdictione ecclesie·tex xxi q v c ii·Spe·ti·ĩ con·iudi·addi·§·regulariter·ꝟsi·in quibusdam·

¶ In quibus casibus cognoscit iudex secularis de

clerico & de rebus ecclesiasticis. Spe. ti. de cōpe. iu. a. de. §. regulariter. ꝟ. in quibusdam.

¶ An bona patrimonialia clerici sint tacite obligata ecclesie pro mala administratione clerici. glo. que sic. xvi. q. i. similiter glo. de pigno. ex litteris. doc. in cle. i. de uit. & ho. cle. ubi glo. in ꝟ. rebus.

¶ An superior ordinarius possit agere contra statuentes ut reuocent statutum eorum uel declarent quod generaliter intellectum potest comprehendere clericos Io. an. que sic. in. c. fi. de imu. eccle. li. vi. doc. in. c. i. de consue. ubi uide.

¶ An & quando clericus se immiscens secularibus negociis & turpibus & incedens sine habitu & tonsura perdat priuilegium clericale. doc. de uita & ho. cleri. c. si. cle. i. eo. ti. c. i. eo. ti. li. vi. de sen. excō. c. contingit. & c. in audientia. dñs Car. flor. in d. repetit. c. perpendimus. de sen. excō. faciunt que habentur in. c. i. de appel. ubi uide.

¶ An clericus qui dimisit habitum & tonsuram si postea reassumit recuperet priuilegium clericale Io. an. & doc. in c. Iohannes. de cleri. coniug. in cle. i. de uita & ho. cle. glo. xvii. q. iiii. quisquis.

¶ Quot modis dicatur clericus se immiscere negociis secularibus. glo. xxi. q. iii. in summa & tene menti tex. ea. ca. & q. c. i. cum glo. adde quod nō. s. Tho. secunda secunde q. lxxvii. ar. iiii.

¶ A quibus muneribus clerici sunt immunes. dic ut nō. in cle. i. de ui. & ho. cle. ubi do. Car. qui distinguit inter munera sordida & honesta. q. xviii.

¶ An appellatione cleri ueniant exempti. tex. cum glo. uidetur uelle que non. de offi. ordi. c. graue. de priuileg. ex parte glo. in cle. si de beneficio. de preben. & ibi dñs Car. flo. in q. i. declarat intellectum. d. c. graue. cuius materia de facto est in curia. adde ad materiam de rescrip. li. propter. li. vi. & quod nō. Inno. & Io. an. in. c. abbatem. de rescript. glo. in cle. frequens. de exces. pla. & in cle. ne romani. de elec.

¶ An clerici possunt compelli ad custodiendos muros ciuitatis. nō. de imu. eccle. c. ii. ubi Inno. et doc. qui uident dicere que in magna necessitate et quando bellum est iustum et periculum iminens tenentur. facit xxiii. q. viii. igitur.

¶ Quid autem de refectione pontium. an clerici teneantur. Io. an. dicit que non nisi consulat papa de imu. eccle. non minus.

¶ An liceat clericis emere et uendere causa lucri. glo. et doc. in. c. i. ne cleri. uel mona. dicit que non. uide. lxxxviii. di. per totum. glo. xiiii. q. iii. in suma in fi. que dicit que licet clericis emere aliquam rudem materiam et exinde artificio suo conficere aliquid et sic lucrari. bonus tex. cum glo. xiiii. q. iiii. canonum xc. dis. omnis.

¶ An clericus possit esse procurator laici. nō. de simo. cum essent. ne cleri. uel mo. c. sed nec. ubi concluditur que sic. in uno uel duobus negociis. sed non generaliter in omnibus. adde Fre. de se. in consilio suo. cclix.

¶ An clericus possit consulere principi uel iudici in causa sanguinis. nō. ne cleri. uel mo. c. clericis. glo. de exces. prela. c. ex litteris. xxiii. q. ult. pessimam xxiii. q. v. circumcelliones. Hosti. in suma. ne cleri. uel mo. §. si. ꝟ. possent tamen.

¶ An clericus possit esse aduocatus in causa sanguinis nō. de homi. ad audientiam. ne cleri. uel mo. sententiam. ad. & que dixi sub dictione aduocatus.

¶ An liceat clericis interesse ludis theatralibus. & conuiuiis & similibus. dic que non. xxxiiii. di. presbiteri. de conse. di. v. non oportet. de uita & honest. cleri. cum decorem.

¶ An clericus beneficiatus in duabus ecclesiis possit prestare patrocinium uni contra aliam. gl. i. q. vii. c. i. glo. in. c. ii. de postul. dicit que clericus prestans patrocinium contra ecclesiam in qua habet beneficium est illo priuandus. adde que dixi sub dictione aduocatus.

¶ An crimen probatum contra clericum in iudicio seculari in modum exceptionis eum infamet in foro ecclesiastico ut sic saltem coram ecclesiastico debeat purgari. no. de excep. c. i. glo. ii. q. i. multi uidentur uelle que sic.

¶ An clericus possit accusare laicum de crimine coram iudice seculari. dic que sic. ciuiliter non criminaliter. ii. q. vii. laicos. & ibi glo. adde Inno. de accu. cum. p. de homi. c. i. li. vi.

¶ An clerici debeant permittere se magis occidi quam alium occidere. glo. xxiii. q. i. in summa. & q. v. unum solum. glo. l. di. de his. xxxii. q. v. ita uero.

¶ An regulariter liceat clericis uim ui repellere glo. xxiii. q. i. in suma. de resti. spoli. olim causam. adde que non licet clericis aliquem occidere nec percutere malefactorem. s. Tho. secunda se. q. lxii. i. ar. iii.

¶ An & quando clericus possit uel non esse fideiussor. no. de fid. ius. c. i. xi. q. i. te quidem. Bar. in. l. i. ff. si quis in ius uo. non iei.

¶ An clericus possit esse testis in instrumento edito super rebus secularibus no. xiiii. q. ii. c. fi.

¶ An clericus productus in testem in iudicio seculari debeat deponere coram iudice seculari uel potius coram ecclesiastico. dic que coram episcopo uel deputato ab eo. glo. xiiii. q. ii. c. li. glo. ii. q. vi. statuendum quod no. in. c. i. de iura. calum. glo. in. c. cum ad sedem. de resti. spoli. Spec. ti. de testi. §. sequitur ꝟ. quid de presbitero.

¶ Que sit pena clerici usurarii. dic de positio. xlvii. di. c. i. & c. ii. & c. si quis. & glo. xix. q. iiii. c. i. & c. si quis oblitus. & c. quoniam. quod nō. de ui. & ho. cleri. c. clerici. ubi uide.

¶ An & quando clericus possit esse aduocatus coram iudice seculari uel ecclesiastico. nō. de postu. c. i. & c. ii. glo. xv. q. ii. in summa. ubi uide an liceat ei recipere munera pro patrocinio. adde. s. Tho. secunda se. q. lxxi. arti. ii.

¶ An possit clericus sine licentia episcopi dimissa ecclesia sua ingredi monasterium no. xix. q. i. ii. & iii. per totum.

¶ Que sit pena clerici qui relicto iudice ecclesiastico uadit ad secularem. no. xcvi. di. denique & xxi. q. v. si quis a proprio. & c. eporum. nō. de fo. cōpe. si diligenti. glo. xxiii. q. ii. si quis epus.

¶ Clerici in aliquibus sunt deterioris conditionis quam laici. de pe. di. i. mensuram. ubi uide concor. in glo. sup. ꝟ. si gloriam.

¶ An clericus possit litigare coram alio iudice ecclesiastico sine licentia sui epi. Bar. in l. i. §. & post. ff. de no. op. nunt. casus est in c. postulasti. de fo. cōpe. & in c. romana. co. ti. li. vi.

¶ An clericus homicida possit degradari. glo. que sic. qui cleri. uel uoue. eex. c. i. facit in contrarium. c. cum non ab homine. de iudi.

¶ Clerici minores minora seruicia faciunt. ut purgare ecclesiam accendere candelas & similia. Inno. de ma. & obe. c. statuimus.

¶ An clericus possit locare operas suas nõ. xci. di. clericus. xciii. di. legimus. de preben. significatum. & ibi nota.

¶ Clerici tenent opas suas exhibere ecclesie. xviii. q. i. nos autem. in glo.

¶ Clericus in minoribus est capax depositionis & degradationis. tex. de purga. ca. nõ si quis. de gradu & iudi. cum non ab homine. glo. xxi. di. cleros. glo. i. q. iii. epūs. de cle. excō. mi. c. ii.

¶ Clericus uocatus a iudice seculari non tenetur uenire etiam ad allegandū priuilegiū suū. nõ. xxiii. q. viii. cõuenior. de fo. compe. si diligenti. xi. q. i. nullus epūs. Spe. ti. de ci. § i. pbi. sed pone q iudex.

¶ Clericus in tribus casibus traditur curie seculari nõ. xi. q. i. si quis sacerdotē. nõ. xcvi. di. sicut. Inno. de accusa. qualiter. de iudi. cum non ab homine. de senten. excō. ppendimus. & c. contingit. nõ. de heret. ad abolendam.

¶ Si clericus amplectetur mulierem interptari debemus q facit ex cā benedictionis. & in dubio in meliorē ptem accipimus. nõ. xi. q. iii. absit.

¶ An clericus possit conueniri coram iudice seculari. uide. xcvi. di. denique. de iudi. at si clerici. & ibi plene nõ. de mutu. pe. c. i. & ii. dixi plene i disputatione mea q incipit. statuto ciuitatis uenetiarum.

¶ Clericus non potest accusare laicum criminaliter coram iudice seculari sed ciuiliter sic. de accu. cum p̄m Inno facit. c. ii. de homi. li. vi.

¶ Clericus factus comes pdit priuilegiū clericale. xx. q. ii. p̄sens in glo. facit. c. scripsit. xxvii. q. ii. & glo. in. c. qualiter. de cleri. non resi.

¶ An clericus habens ecclesiam paupem possit interdum se ab eius obsequio subtrahere & de artificio suo uiuere. uide xcv. di. c. clericus.

¶ Clericus absens pōt p aliū etiā laicū de beneficio inuestiri. de preben. accedens. & ibi nõ.

¶ Clericus qui consumit bona ecclesiastica cum meretricibus & histrionibus peccat grauit & raptor iudicatur. xvi. q. i. c. ulti.

¶ An clerici in minoribus gaudeant priuilegio canonis. si quis suadēte. glo. q sic. xxi. di. cleros. bene faciunt no. in. c. i. de cleri. coniug. li. vi. adde quod nõ Inno. in. c. i. de aposta. qui dicit q clerici in minoribus gaudent priuilegio fori & īmunitatis. nisi contradicat consuetudo.

¶ An clericus possit esse ductor uel p̄esse gentibus armorum. uide Inno. in. c. inīam. ne cleri. uel mona.

¶ Que artificia sint pmissa clericis & que nõ. uide xci. di. clericus uictum. xiiii. q. iii. in sūma. ea. cau. iiii. canon. de conse. di. vi. nunq. Spe. ti. de cle. cõiug. uide in. c. i. ne cleri. uel mona. & per totum titulum uide per te. & Abb. sup rica eo. ti. lxxxviii. di. per totum.

¶ An ille qui post maleficium efficit clericus possit puniri p iudicem secularē. Bar. in. l. i. ff. de pe. doc. i c. i. de obli. ad ratō. & ibi Io. an.

¶ Qualiter consulatur clerico accusato uel inqsito si uult euadere penam statuti quo cauetur q declinans iurisdictionem potestatis zc. uide Bar. in. l. pe. § ad crimen. ff. de publi. iudi.

¶ Clerici dicunt maiores quibuscunq laicis. glo. de rescrip. sedes. xii. q. i. duo sunt.

¶ Qualit possit imponi possessionib' clericorū collecta. Bar. in. l. rescripto. § sciendū. ff. de mu. & ho.

¶ An & quando clericus uideatur obligatus metu uel reuerētia epi. Bar. in. l. i. ff. quarum re. act. nõ da.

¶ Qualiter per statutum possit fieri ut non reddatur ius clerico. Bar. in consilio suo quod incipit ciuitatis floren.

¶ An clericus posset renuntiare p̄uilegio suo. Bar. in. l. ii. C. de sacrosan. ec. nõ. in. c. si diligenti. de fo. compe. ubi uide per doc.

¶ An & qn relictum clerico intelligitur relictum contemplatione ipsius uel ecclesie. Bar. in. l. cuibus ff. de reb. dub. habetur in. c. requisisti. de testa.

¶ Quis det curatorem clerico adulto. Bar. in. l. i. ff. de tuto. & cura. da. ab his.

¶ An clericus possit esse arbiter uel arbitrator. Io. an. in addi. Spe. ti. de arbi. § restat. pbi. fi. tenet q sic. de q Saly. in. l. non plures. C. de sacrosanc. eccl.

¶ An clericus i sacris possit sine dispensatione matrimonium cõtrahere. Io. an. i regula. semel deo. li. vi.

¶ An clericus possit testari de fructibus beneficii sui. nõ. in. c. i. & fi. de pecu. cleri. & c. pñti. de offi. ordi. li. vi. Spe. ti. de statu mona. ubi hanc materiā examinat per lxiiii. questiones.

¶ An clerici teneantur soluere munera imposita p rebus ecclesie. Bar. in. l. hi penes. C. de agri. & cēsi. li. xi. & in. l. fi. C. de cursu. pu. li. xii. ubi tractat an tenentur soluere collectas impositas p pecuniis soluendis stipendiariis.

¶ An clericus degradatus gaudeat priuilegio clericali. glo. q non. l. di. accedens. uide nõ. in. c. ii. de pe. li. vi. Quid de deposito. glo. q sic. de sen. excō. ut fame. & c. contingit. in glo. ii. glo. in. d. c. ii. de penis li. vi. doc. de iudic. cū non ab homine. glo. de heret. ad abolendam in. pbi. prerogatiua. Inno. eo. ti. c. excōmunicamus. Idem de cleri. coniug. ex parte. glo. xi. q. i. clericum.

¶ An clericus excōicatus postea absolutus debeat habere fructus medii temporis Inno de appellati. ex insinuatione.

¶ Clericus rōne feudi pōt cõueniri corā iudice seculari. Inno. de fo. cõpe. uerum. de iu. cetera.

¶ An clericus succedens patri soluat collectas pro rebus paternis glo. in. c. i. de imu. eccle. li. vi.

¶ Causa clerici agentis contra laicum in foro seculari debet determinari secundum ius municipale uel cõmune siue ciuile. glo. in. c. quod clericis. de fo. compe. Archi. ii. q. vii. non ita. qui dicit q eo casu clericus debet appellare ad iudicem secularē nõ ad ecclesiasticum. quod tene menti.

¶ Clericus accusans laicum criminaliter debet protestari secundum formā. c. ii. de homic. li. vi. xxiii. q. iii. maximianus.

¶ Clericus beneficiatus residens in curia debet pcipere fructus ac si resideret in beneficio. Bal. in. l. sed & reprobari. § pe. ff. de excu. tu. uide qd dicam infra sub dictione residentia.

¶ Clericus ex sola delatione armorum cum monitiōe perdit priuilegium canonis. glo. de uita & honest. cleri. in clemen. ii.

¶ Clerici possunt esse pcuratores in curia ecclesiastica uel seculari. Inno in. c. i. de obli. ad ratō pbatur in. c. per uenerabilē qui filii sint legit. ubi Abb. Idem Abb in. c. ii. & in. c. sed nec. ne cleri. uel mo. & in c. i. de iura. calum.

¶ An pro iniuria illata clerico cõpetat actio iniuriarum. no. in. c. contingit. de sen. excō.

¶ Clericus pcussus pōt remittere actionē iniuriarum

sed non exactionem. Inno. in. c. non dubium. & c. ueniens. de sen. excõ.

¶ Clerici possunt dare de bonis ecclesie. uł de fructibus beneficiorum suorum aliquid libere consanguineis pauperibus. glo. xxxi. di. omnis abbas. & in aut. licentiam. & quod ibi nõ. C. de epis. & cle.

¶ Clerici negociatores tenent̃ seruare statuta loci ubi negociant̃. Abb. i. c. ex litteris. d̃ uit. & ho. cle.

¶ Clericus fugiens potest detineri a creditore suo sine pena excõmunicationis. nõ. Abb. in. c. ut fame de senten. excõ.

¶ Clerici seculares monasteriorum non habent uocẽ in electione prelatorũ illorum monachorum. Inno. in c. causam. de elec.

¶ Clericus etiam uolens non posset detineri captiuus a iudice seculari. quia est iniuria tocius ordinis clerical. Inno. i. c. ex rescripto. d̃ iuriuran. ubi uide.

¶ Clericus infamatus ĩfamia iuris deponi poterit & infamia facti suspendi. glo. de iudic. at si clerici. glo. de renunt. nisi cum pridem ad finem glo. magne glo. ii. q. v. sup cã. & c. presbiter.

¶ Clericus nec ad curiam romanam nec ad alium locum potest peregrinari sine licentia sui episcopi. Inno. in. c. i. de cleri. pegri. secus si grauaret̃ uel ex causa appellationis accedert quia tunc nõ tenetur petere licentiam nisi de honestate. Item secus regula. ut nõ. Inno. in. c. cum parati. de appel.

¶ Clericus ex sola enormi delicti ĩfamia est remouendus dicit Inno. in. c. ex tuarum. de pur. ca.

¶ Clericus penes quem est factũ depositũ pecunie de mandato iudicis secularis potest p eum cogi ad restituendũ depositum. dictum est Bal. in. l. acceptã C. de usur. quod forte non est uerum.

¶ Clericus potest iurare p caput suũ si est sacratũ q est in sacris ordinibus & pinde est ac si iuret p deum. dicit Bal. i aut. sacraméta pubem. C. si aduersus uen. ego tamen non uideo qualiter caput sacerdotũ possit esse sacratũ cum non ungat̃ sed forte uoluit. Bal. de epo dicer̃ cuius caput ungit̃ crismate sacro ut nõ. in. c. i. de sacr. unc. & ibi tex.

¶ Clericus ita debet seruire ecclesie sicut uasallus domino. xxii. q. v. de forma. Alb. in. l. ii. C. de aduo. diuer. iudi.

¶ Si clericus in minoribus constitutus facit cõtraria ordini suo pdit priuilegiũ clericale. puta si fiat miles uel ducat uiduã uxorẽ. uł penitus deserit habitum & tonsurã. nõ. Inno. in. c. i. de aposta.

¶ An liceat clerico cõducere possessiones ad firmã Inno. in. c. i. de obli. ad ratio glo. lxxxvi. dis. c. fi. glo. de censi. dilecti. glo. xx. qõe. iii. in summa. glo. lxxxviii. dis. c. i.

¶ Clericus accusatus de heresi non potest pendente iudicio missam celebrare glo. institu. de suspect. tuto. § suspectus.

¶ Clericus adiuuans scienter ad baptizandũ illum qui alias fuit baptizatus. sm leges capite puniẽ. gł. in. l. ii. ne sac. bap. reite.

¶ An clericus excõicatus gaudeat priuilegio clericali. uide Cy. in. l. qui sub ptextu. C. d̃ epis. & cle.

¶ Clericus qui ẽ exemptus a iurisdictione epi dz conueniri coram supiore suo. uide glo. in aut. cassa C. de sacrosanc. eccle.

¶ Clericus factus sacerdos liberat̃ a patria ptãte glo. i. c. indecorum. de eta. & quali. Hosti. ibi cõtra.

¶ Clerici etiã uxorati non tenent̃ aliqd soluere p dacio uel gabella porte. Bal. in. l. i. C. de epis. & cle.

¶ Unde dicatur clericus. uide de preben. cũ secundum. xxi. di. cleros. ubi habes de eorum gradibus & officiis. & ea. di. ministri.

¶ Per susceptionẽ ordinis clericalis ãmittit̃ dignitas secularis. utputa si erat rex. dux. uel comes. xxvii. q. ii. scripsit. quid d̃ milicia. glo. xx. q. iii. presens. de cleri. non resi. qualiter. in glo.

¶ Quam sancta & honesta debeat esse uita & cõuersatio clericorum. uide. xxiii. di. his igitur.

¶ Clerici nõ debent nutrire comã. de ui. & ho. cle. clericus. xxiii. di. clerici qui. & c. non liceat.

¶ Clerici cõuiuiis nuptialibus interesse nõ debent xxxiiii. di. presbiter. & eis turpe est uacar̃ deliciis xxxv. di. ecclesie princeps. nec debz uacare poetis xxxvii. di. sacerdotes. & c. legimus.

¶ Clerici non debent cõmeder nisi dicto ymno & post cibum debent gratias agere. xliiii. di. c. fi.

¶ Clerici plus debent attendere ueritati q̃ ornamẽto uerborum. xxxviii. di. sedulo.

¶ Clerici habitu & incessu pfessionem suam & honestatẽ ostendere debẽt & uestimenta honesta habere. xli. di. ecce. & c. clericus. d̃ ui. & ho. cle. c. pe. bene facit. c. si iudex laicus. de sen. ex. li. vi.

¶ Clericus non debet frequentare tabernas. xliiii. di. quasi. per totum.

¶ Clericus adulator & pditor deponitur. xlvi. di. cleric⁹. & c. deponit̃. ubi habes d̃ clerico ioculator̃.

¶ Clerici ciues in pmotione pferendi sunt extraneis nisi aliud subsistat. lxi. di. nec emeritis. xxiiii. di. presbiteri lxxi. di. per totum.

¶ Nullus clericus sine litteris epi. i aliqua ecclesia sit recipiendus. lxxi. di. primatus. & c. extraneo. & c. hortamur. uide de cle. pegri. c. ii. ubi de hoc.

¶ Clerici secundum tempus ordinationũ suarũ ad inuicẽ preponi debent uel postponi. lxxv. di. ordinationes. c. i. de ma. & obe.

¶ Clericus adulter in monasterio debet carcerari. lxxxi. dis. si quis clericus. & c. romanus. & c. sunt presbiteri ubi habes q clerici notorie fornicantes non debent ingredi ecclesiam.

¶ Clerici non debent ingredi balnea cũ mulieribus lxxxi. di. nõ oportet. quoniã eis necessaria est castitas. lxxxii. di. plurimos sacerdotes.

¶ Que penitentia sit imponenda clericis fornicantibus uide. lxxxii. di. presbiter.

¶ Clerici si aliunde no habent debent sibi pprio labore querere uictũ. xci. di. qui autem. & c. clericus uictum. & c. clericus. qui ad opus.

¶ Clericis non debent iponi etiã p epũm uilia seruicia. & seruilia onera. i. q. i. nullus epus.

¶ Clericus qui aliquẽ falso crimine impedit cõmunione priuatus est. ii. q. iii. si quis epum.

¶ Clericus tenetur omni indigenti auxiliũ prestar̃ iii. q. i. nulli dubium. & c. deus ergo.

¶ Qua pena debent clerici puniri phibentes testimoniũ falsum habetur. v. q. vi. presbiteri.

¶ Clerici maxĩe dieb⁹ festis ab eorum ecclesiis abesse non debent. vii. q. i. si quis in clero.

¶ Clericus non potest sibi in ecclesia sua uel beneficio successorem instituere. viii. q. i. apostolica de filii. presbi. c. presentiũ. de preben. c. i.

¶ Clericus inobediens epo suo & cõtra ipm insurgens dz depõi & postea tradi curie seculari habet̃ xi. q. i. sacerdotum. & c. statuimus.

¶ Que sit pena clerici cōiuratoris & conspiratoris xi. q. i. coniurationū. & c. si qui clericoꝝ. & c. si qs ītes & c. si quem.

¶ Clerici ab omnibus debent honorari. xi. q. i. sacerdotibus.

¶ Clerici iuuenes sub custodia ātiqui magistri debent gubernari. xii. q. i omnis etas.

¶ Clerici omēs a regendo reges dici possunt. quia se & alios regere debent xii. q. i. duo sunt.

¶ Clerici omnia que ultra uictū habent debēt pauperibus erogare. xii. q. i quia tua.

¶ Clerici cōiter debent intendere tam ad sustentationem paupeꝝ q̄ ad fabricam & ornamentū ecclesie. xii. q. ii. aurū habet. & c. gloria epi.

¶ Clerici & maxime regulares si pro datis consilis aliquid exigant usurarii iudicantur. xv. q̄ōe. si. obseruandum.

¶ Clericis non licet ecclesias de manu laicoꝝ recipere. xv. q. vii. qui de manu nec in consulto epo ecclesias acquirere possunt. xvi. q. vii. constituit.

¶ An clericus possit esse ꝓcurator laici. Inno. dicit ꝙ non. in. c. i. de obli. ad ratio. Incontrariū uidetur tex. qui sil. sint legi. p uenerabilē. dixi aliqd supra.

¶ Clerici debent incedere ornatis uestibus. glo. in c. si. de custo. euca. qđ dic ut dicā infra sub dictiōe uestis. adde ꝙ non debent uti uestibus ꝑciosis & sericeis. xxi. q. iiii. omnis iactantia.

¶ An clerici debēt esse male induti glo. xxi. q. iiii. in sūma. alias. xx. q. iiii in summa.

¶ Quilibet delinquēs etiam si erit clericus potest detineri in loco ubi delinquit p nō. in. c. ut fame de sen. excō. & c. si clericus. eo ti. li. vi.

¶ Licet dicatur ꝙ bona clericoꝝ gaudeant eo ꝑuilegio quo bona ecclesiaꝝ. ut nō. in. c. fi. de ui. & ho. cleri. ut dixi supra. fallit tamen in ꝑscriptionibus. nam contra ecclesiaꝫ non ꝑscribiť nisi quadraginta annis. c. de quai ta. de pscrip. secus est in bonis clericoꝝ. per glo. singu. xvi. q. iiii possessiones.

¶ Clericus usurarius statim deponitur. xiiii. q. iiii. c. i. in glo. de excef. pla. inter dilectos. de uit. & ho. cleri. c. fi. in glo. fi. de usur. c. i. & c. ꝑterea.

¶ Clericus conuentus coram seculari petens se remitti ad ecclesiam debet se probare clericum coraꝫ iudice ecclesiastico de quo Io. an. in. c. si iudex laic᷒ de sen. excō. li. vi.

¶ An ciuis factus clericus reputeť amplius de uniuersitate ciuium. Bal. dicit ꝙ sic per. l. fal. § i. ff. de condi. & demon. & de fo. compe. dilecti.

¶ Clericus coniugatus de cā mere ciuili potest cōueniri coram iudice seculari etiam si incedat in habitu clericali & tonsura. ī cā uero criminali siue ciuili criminaliter intentata secus. ut no. Io. cal. in. c. i. de rapto plene de materia in. c. i. de cleri. cōiuga. li. vi. per Io. an. & ibi moder.

¶ Clerici inhabiles sūt ad officia ciuilia & publica xv. q. i generaliter. Inno. de obli. ad ratio. c. i.

¶ An clerici teneanť contribuere qn̄ pecunie danť stipendiariis ne destituať comitatus. Bar. in. l. nullus. C. de anga. & per Ang. li. xii.

¶ Clericus habitans in aliq̄ prochia diciť prochianus illius. de offi. ordi. cum ab ecclesiaꝝ.

¶ Clerici die ac nocte spūalibus reb᷒ debent insistere xxi. q. iii. hi qui in ecclesia & c. sacerdotum.

¶ Arma clericoꝝ sunt lacrime & orationes. xxiii. q. viii. cum a iudeis. & c. conuenior. dixi supra sub dictione arma.

¶ Clericus in bello aut rixa aut ludo gentiliū mortuus cōmunione priuať & orationibus ecclesie nō tamen sepulture. xxiii. q. viii. quicunq.

¶ Clericus qui magicas artes seu incantat'ones obseruauerit cōmunione priuat & degradať xxvi. q. vii. amoneant.

¶ An clericis ꝓhibitum sit pulsare instrumēta musicalia. glo. in. c. i. de uita & honest. cleri. li. vi. glo. lxxxvi. di. donare.

¶ Clerici dissoluti equipantur coruis & quare. gl. ii. q. vii. non omnis.

¶ Clericus deponens habitum non ꝑdit priuilegiū clericale nisi post trinā monitionē. glo. de sen. exc. si uero. § i. glo. v. q. iiii. sine ornatu. Arch. lxix. di. c. fi. adde ꝙ licet ex sola dimissione habitus ñ ꝑdat beneficiū debet tamen ꝑdere fructus. Arch. xl. di. non est idem. iii. q. iiii. si quis.

¶ Quot requiruntur ad hoc ꝙ clericus dicatur habere necessaria uite. Genze. in extrauagan. Io. xxii. que incipit execrabilis. adde que dixi supra sub dictione beneficium.

¶ An clericus in minoribus compellatur deferre tonsuram & habitum clericalem glo. l. di. c. fi. doc. de cleri. coniug. Iohannes glo. xxiii. di. clerici. glo. lxxxiiii. di. quisquis. glo. xx. q. iii. eos.

¶ In quibus consistat habitus clericalis. tex. & ibi doc. in. c. si iudex laicus. de sen. ex. li. vi. ubi uide.

¶ An clerici per omnia equiparantur militibus. Bar. in l. miles. in prin. ff. de re iudi. Io. an. in regula sine culpa. li. vi. in mercu.

¶ Clerici ñ debent cibū sumere sine lectione. xliiii. di. qñ. & c. ꝓ reuerentia. & c. non licet.

¶ An liceat clerico habēti inimicos ferre arma. gl. xxiii. q. viii. quicunq. Io. cal. de homi. petitio.

¶ An clerici possint ministrare in sacrificio altaris sine femoralibus. tex. q. non. exodi. xxviii. c. in fi.

¶ An sit abstinendum ab officiis clericoꝝ concubinariorum etiam in minoribus existentium. Archi. xxxii. di. ad hec.

¶ An clerico concubinario quo ad suspensionē uel beneficii priuatione reqratur trina monitio. Arch. in d. c. ad hec. do. Anto. de hu. in. c. si cōstiterit. de accu. adde qđ dicam infra sub dictione monitio.

¶ An clericus coniugat᷒ possit esse uicarius epi uel habere administrationem ecclesie. docto. de postu. prela. c. i. de cleri. coniuga. c. ii. Lapus in. c. i. đ offi. uicar. li. vi.

¶ An clericus coniugatus possit cognoscere de cā sibi delegata ante coniugium. Pau. in cle. & si principalis. de rescrip.

¶ An clericus coniugatus & beneficiatus debeat uiuere clericaliter. tex. & gl. xxxii. di. si qui. tex. in cle. i. de ui. & ho. cle. de cleri. coniug. Iohannes glo. xii. q. i. quia tua. Arch. de cler. coniuga. li. vi. c. i. in ꝓ. nolumus. idem. xxxii. di. placuit.

¶ An clericus coniugatus habens beneficium teneatur dicere officium. tex. & glo. xii. q. i. quia tua. xxxii. di. si qui.

¶ Clericus coniugatus & non beneficiatus uolens gaudere beneficio clericali. non debet se īmiscere negociis laicoꝝ. Inno. de uita & ho. cle. c. fi. glo. xii. q. i. quia tua. glo. xxxii. di. si qui.

¶ Ad quam penam potest clericus se obligare. nō. xxiii. di. q̄q̄. glo. de cri. fal. c. i. de elec. cuꝫ dilecti. đ

pe. licet in glo. fi. tex. & glo. de offi. dele. c. p. & g.

¶ An clericus grecus habitans inter latinos possit retinere uxorem suam. Arch. xxxii. di. quoniam. Io. an. de tempo. ordi. cum secundum.

¶ An clericus coniugatus possit habere beneficium glo. & Arch. xxxii. di. c. placuit. Lau. in cle. i. de reb. eccle. non alie. glo. xii. q. i. quia tua.

¶ Clericus non debet esse fideiussor. si tamen fideiussit tenetur de fideius. c. i. adde no. ff. qui satisda. coga. l. de die. §. i. in glo. probandi. no. in aut. de sanc. epis. §. alium autem. in glo. causis. & C. loca. l. milites. in glo. procuratores.

¶ An clericus contrahendo matrimonium uideatur renuntiare beneficio. Inno. in. c. cum nostris. de conces. preben. Archi. xxxii. di. placuit. Lau. in cle. i. de reb. eccle. non alie. Archi. vii. q. i. mutationes. facit quod dixi supra proxime.

¶ An clericus coniugatus possit pro debito ciuili constringi personaliter a iudice laico. Lap. que non. in. c. i. de cle. coniug. li. vi. Abb. in. c. ex parte. eo. ti.

¶ Clericus petens & obtinens licentiam eundi ad studium non ex hoc solo potest licite percipere fructus beneficii existens in studio nisi expresse cum eo actum sit. ideo sit cautus petendo licentia ut etiam hoc petat ab epo ita no. Arch. xxxvii. di. de quibusdam.

¶ An clericus coniugatus possit esse compromissarius in causa electionis uel postulationis abbatisse. Lap. que non. in. c. i. de offi. uica. li. vi.

¶ An clericus coniugatus promotus a greco secundum eorum ritum possit uti matrimonio contracto inter latinos. Io. an. in cle. que translationem. de tempo. ordi.

¶ An clericus habens altare in ecclesia pro quo debet celebrare & esse in choro si est etiam canonicus ecclesie debet habere quotidianas distributiones Fre. de se. consi. cxxvi.

¶ An clerici demoniaci uel habentes morbum caducum possunt celebrare glo. xxxiii. di. c. communiter. & c. sequen. vii. q. ii. in litteris.

¶ Quis potest dare clericis peregrinis litteras commendaticias. doc. in c. fraternitati. de cleri. non resi.

¶ Clericus qui gloriatur de crimine per se commisso debet suspendi. de excel. pla. quam sit. in glo. i.

¶ Clerici possunt testari de peculio aduentitio glo. & doc. de testa. quia nos. Quid autem de quotidianis distributionibus Lau. tenet que sic. in cle. si. de preben. tex. in. c. i. in si. de cle. non resi. li. vi. adde que dicam infra sub dictione distributio. & sub dictione testamentum.

¶ An clericus possit relegari. uidetur que sic. xlv. dis. cum beatus. & ibi no.

¶ An clerici beneficiati debeant dimittere bona patrimonialia fratribus suis. Arc. viii. q. i. si ergo. dixi supra sub dictione beneficium.

¶ Bona clerici depositi traduntur monasterio gl. xvi. q. vi. placuit. & c. delapsis. de renunc. c. iii.

¶ An clericis liceat uti uel interesse torneamentis. ni. le. c. i. de torne. glo. lxxxvi. di. donare.

¶ Clericus recipiens sponsam alterius est deponendus. de pur. ca. si quis.

¶ Clerici puniri possunt pecunialiter. x. di. quoniam. in glo. fi. xi. q. i. si quis. de offi. ordi. irrefragabili. in fi. & ibi no. glo.

¶ Clericus rapiens bona ecclesiastica priuatur bonis propriis. xvi. q. vi. placuit. & c. delapsis. contra. ii. q. vii. lator.

¶ An propter uenationem clericus deponi possit. Arch. xxxiii. di. c. i. sup. glo. fi.

¶ Clericus alium percutiens ut oculum sibi eruat est deponendus ab ordine. lv. di. c. fi. glo. in. c. i. de clerico percus.

¶ Clericus debet ferre tonsuram in modum corone super tonsuram capillorum ab infra cuius rationem uide per glo. in cle. i. de ui. & hones. cleri. & Tho. in iiii. dis. xxiiii. q. iii. ar. i. adde quod dicam infra sub dictione tonsura.

¶ An clerici uel prelati qui consumunt bona ecclesiarum in usus illicitos sint raptores uel saltem peccent mortaliter uide. s. Tho. secunda se. q. clxxxv.

¶ Clericus de bonis ecclesiasticis amissis sua negligentia siue dolo siue culpa lata uel leui tenetur. c. ea que & ibi no. doc. de offi. archi. ii. q. ii. mouemus.

¶ An clericus possit iurare coram delegato sine licentia epi. uide Inno. de procu. petitio. doct. de iuramento calum. c. i. Arch. xv. q. iii. de crimine. v. q. iii. quia tempus.

¶ An simplex clericus possit acquirere quasi possessionem excommunicandi. doc. de fo. compe. cum contingat. de offi. ordi. irrefragabili. §. excessus. & c. conquerente. de his que fi. a ma. par. ca. c. quesiuit. de resti. spoli. olim. el. ii. plene per do. Anto. in repetitione. c. in litteris. de restitu. spolia. Io. an. in. c. auaricie. de elec. libro vi.

¶ Qualiter & coram quo conueniantur clerici de eo quod fecerunt & contraxerunt ante clericatum. Cy. C. de epis. & cle. aut. causam. no. in aut. de monach. §. i. in glo. mutatione. & no. C. de sacrosanc. ecclesi. auten. ingressi. & ibi Dy. & Bar. in. l. no. si. lum. §. sunt autem. ff. de excusa. tu. idem Bar. in. l. penul. ff. si ex noxa cau. aga. idem in. l. i. ff. de re.

¶ An clerici teneantur seruare statuta pertinentia ad ordinationem iudicii. uide Ang. in consi. suo quod incipit uiso puncto numero. clxiii. & aliquid dixi supra.

¶ Si clerici sunt deprehensi in habitu laicali an possint iudicari a iudice seculari. dns Car. flo. de sent. exco. c. perpendimus. uide quod no. de priuile. ex parte. & de sen. ex. si iudex laicus. li. vi.

¶ An clericus debeat satisdare in iudicio. no. C. de episco. & cleri. l. omnes. §. in hac. in glo. in uersi. fideiussoribus.

¶ Clericus non conuenitur nisi in quantum facere potest. no. ff. de re iudi. l. miles. in glo. & ibi Bar. & no. gl. in c. odoardus. de solu.

¶ An clericus potest esse tutor. no. insti. de excu. tu. §. idem in milite. no. C. de epis. & cle. aut. presbiteros. el. ii. in glo. Bar. in. l. legitimas. §. fi. ff. de legit. tuto. no. lxxxvi. di. c. ii. in glo. pe. & Spe. ti. de tu. §. fi. uersi. item opponitur.

¶ Clerici qui cessant ab ecclesia debent cessare a prebenda. no. insti. de testa. mili. §. i. in glo. adimantur in aut. de his qui ingre. ad app. in glo. colla. v. de cons. i. cum omnes. in glo. fi. de elec. dudum. in glo. pe. Spe. ti. de cleri. non resi. & ibi Io. an.

¶ Clerici sunt sub tuitione laicorum. l. si quis in hoc genus. in fi. de epi. & cleri.

¶ Clerici non debent ludere nisi ad scacchos & si ludant qua pena puniantur. uide C. de. epis. & cleri. aut. interdicimus. & ibi glo. & in aut. de san. epis. §. interdicimus. colla. ix. de ui. & ho. cle. c. pe. i. glo. fi. adde quod dicam infra sub dictione ludus ubi uide.

¶ Quis induxit clericorum continentiam. no. lxxxiiii. dis. cum in preterito. no. de cler. coniug. cum olim.

lxxxix. di. diaconi.

¶ An clerici possunt tenere mulieres in domo. no. C. de epis. & cleri. l. eam qui & in auten. ibi posita. de coha. cleri. & mul. c. i. lxxxi. di. uolumus.

¶ An clericus possit legare uel donare cōcubine. Bar. in. l. miles. in prin. ff. de re iudi. & l. affectionis. ff. de dona. ubi idem Bar. & de his qui. ut indig. l. mu lierem. adde quod dicā infra sub dictione concubina.

¶ An clericus psumatur acquirere de bonis suis. no. de testa. cum in officiis. no. de dona. inter ui. & ux. c. ii. in glo. fi.

¶ Clericus nō pōt dare sniam in cā sanguinis. iii. dis. c. ulti. in glo. iii. uide. xv. q. iii. in summa. li. dis. c. i. de exces. prela. ex litteris. in glo. i. & ii. ne cler. uel mo. c. sniam. xxxiii. q. iiii. illud.

¶ Clericus uadens de nocte non incurrit penā statuti ciuitatis. sed alias debet puniri per suum iudicem. per. c. ecclesia. de cōsti. xcvi. di. bene. qdem de sen. excō. grauem.

¶ Clericus luxurians contra naturam deponitur. de excessi. prela. clerici. uide quod dicam infra sub dictione pena.

¶ Clericus deponens falsum coram iudice seculari non pōt ab eo puniri sm Hosti. de fo. compe. uerū. doc. de cri. fal. c. i. & sic fallit. & l. nullū. C. de testi.

Cloaca

Quid sit cloaca uide in. l. i. §. cloacam. & §. cloace. ff. de cloa. Specu. ti. de cau. pos. & proprie. §. iii. in fi. & §. iiii. pro por ro. & psi sed nunquid.

¶ Cloaca que habet aditum potest fieri in publico ut. l. i. §. deinde. & §. seqn. ff. de cloa.

¶ Celum pestilens & ruinās minantur imundicie cloacarum. ff. de cloa. l. i. §. i. uide Spe. ubi supra.

¶ An possim facere cloacā inter me & uicinū meū ipo inuito. Spec. ti. de cau. pos. §. puata. in ulti. colli. psi sed nunquid licet.

Cluse

Cluse que fiunt in fluminibus sunt eorum qui faciunt eas si sunt supra aquam & de aliis circa clusas. uide Bar. ff. de dam. infec. l. fluminū. in pn. & Bar. in. l. cōis. ff. de flumi.

Coaceruatio

An coaceruatio debet attendi. no. de dona. c. ii. in glo. graues. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si idem cum eodem. i. l. iii. & ibi Bar. ubi uide. adde coaceruatio non fit in odiosis sed in fauorabilibus. ff. de iuris. om. iudi. l. si idem. §. si una. & ibi uide Bal. & quod no. in. l. ubi. ff. de solu.

Coactio

Coacta uolūtas uoluntas ē. l. si mulier. §. si metu. ff. q met. cau. no. de simo. matheus. & ibi uide concor. in glo. & xlv. di. de iudeis. q me. cau. sacris. v. di. ad eius no.

¶ Qui coactus facit non habz meritū. ff. de here. insti. l. si seruo. xiii. q. ii. § prepostere.

¶ Coactio excludit doluz. ff. de liber. cau. l. immo. ubi uide.

¶ Non cogitur quis emere nec uendere aut hereditatem adire. C. de contrahen. emp. l. inuitū. C. de iure. delibe. l. nec emere. ar. contra. ff. de acti. emp. l. iulianus. §. idē celsus. i. q. i. eos. xxxix. q. ult. c. fi.

¶ Cogere. i. cogi facere. ff. de ser. l. ii. in. prin.

¶ Que dicatur actio absoluta & que conditionalis. uide in. c. abbas. de his que ui metusue. cau. c. fi. & in c. maiores. de bapt. & ibi no.

¶ Coactio impedit mrimonium. s. Tho. in. iiii. di. xxiiii. ar. iii. & ibi uide q aliqua coactio cadit in cōstantem uirum.

¶ Aliqd sit coactio. uide eundem in. i. di. xl. ar. ii.

¶ Coactio est multiplex idem in. iii. di. xxv. ar. ii. iiii. & v. & in. iiii. di. xxv. ar. i.

Coadiutor

Si clerico egrotanti datus est coadiutor penes quem est cura animaꝝ. doc. de cler. egro. c. iii. concludunt q quo ad habitū est penes principalez rectorē. quo uero ad exercitiū penes coadiutorem.

¶ Quid sit coadiutor. & quis possit dare & dari. & qualis sit. & eius officiuz qn exspiret & de similibus. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de cler. egro. super rubrica. & doc. in. c. fi. de cleri. egro. ubi etiā tenet Io. an. q potest dari inuito. de quo nō. eo. ti. c. penul. in glo. adde glo. de offic. delegati. c. uenerabili. in glo. coadiutorem.

¶ An religiosus possit dari coadiutor ab epo uel psbitero seculari. nō. Io. an. in. d. c. fi. doc. in cle. i. §. i. de regu. & ibi do. Car. flo. in xi. q.

¶ An plebano ifirmo possit dari coadiutor ab epo sine licentia capituli. Archi. vii. q. i. c. i.

¶ An abbas propter infirmitatē sit remouēdus. an magis dandus coadiutor. Io. an. in. d. c. fi. de cleri. egro. & in. c. fi. de sup. negli. prela. li. vi.

¶ Officiū coadiutoris colligitur ex forma datiōis no. Io. an. in pallegato. c. fi. & eo. ti. c. i. li. vi.

¶ An sacerdoti habēti unū oculū tantū sit dandus coadiutor. glo. & doc. in. d. c. fi.

¶ Laicus potest dari coadiutor in regno uel principatu & in aliis actibus qui possunt fieri p laicū. ut c. grande. de sup. negli. prela. li. vi.

¶ Coadiutor datur suspecto de dilapidatione. de offi. dele. uenerabili. item & leproso. de cleri. egro. c. tua. item & epilentico. eo. ti. c. consultatōibus. item ipedito ppetuo ipedimēto. nō. de cle. egro. c. i. li. vi.

¶ An femina masculo possit dari coadiutrix uel econtra. uide. c. i. de coha. cle. & muli.

¶ Prelato exuli uel capto non est dandus coadiutor sed per uicarium ipse prouidebit ecclesie sue. uide in cle. i. de fo. compe. & de suppl. negli. prela. si episcopus. li. vi.

¶ Coadiutor datur epo & superioribus per sedem apostolicam. de cleri. egro. c. i. li. vi. de inferioribus dicunt doc. q is ad quem spectat institutio in beneficio dabit coadiutorem. ut in. c. consultationibus. de cle. egro. & ibi nō.

¶ Coadiutorꝫ potestas exspirat mortuo illo cui datus est. de sup. negli. prela. c. grāde. li. vi. & ibi glo. si. idem i morte ciuili. vii. q. i. §. ecce. in glo. & glo. in. c. iii. de sup. negli. prela. li. vi.

¶ Duo & non plures possunt dari coadiutores uni. de cle. egro. c. i. §. si uero. li. vi. & ibi glo.

¶ An coadiutor datus epo possit exercere pontificalia. uide in. c. is cui. in fi. de elec. li. vi.

¶ Coadiutor debet esse talis qualis est ille cui datus est. pota laicus laico clericus clerico. de sup. negli. prela. c. grande. li. vi.

¶ Coadiutor datus epo hz ordinariam. ideo si duo sunt dati habent iurisdictionē insolidū dixit Guil. ff. de iuris. om. iudi. al. ff. de offi. pconsul. l. i. ff. de offi. eius qui ui. alte. ge. l. i. §. a pfecto. nō. ff. de of. pconsul. l. nec quicq̄. §. ubi decretū. ff. de le. iii. l. i. §. a prefecto. Bal. in palle. l. i.

¶ Hospitalario datur coadiutor laicus quia laicus potest pesse hospitali. xvi. q. ii. quidam. de eccle.

edi c cum dicat·uide nō in clem·quia contingit·de reli domi secus si esset tale officiū cui laicus pesse non posset quia tunc non potest esse coadiutor·ut i c ii·de conces·preben·nō·in·c·ii·de iudi·

¶ Clericus secularis potest dari coadiutor plato regulari quo ad tēporalia sed non quo ad administrationem que respicit obseruantiā regularē·nō·doc·de ele·egro c·consultationibus·

¶ An coadiutor possit conferre beneficia·Io·an·in c p̄e·de ele·egro·

¶ An ille q pōt cōtradicere uł appellare possit officium iudicis coadiuuare·nō·Archi·de eleo·idemnitatibus·§·fi·li·vi·sup ꝓ·offic·

Coadunatio Coadunati dicunt qui etiā non in uno loco sūt sed multū distāt·nō·Bar·ff·iii bo rap l pretor·§·hoc edicto·

¶ Quot homines faciūt coadunationē·nō·Bar·in l pretor·in prin·ff·ui bo rap·

Codex Codex dicitur generaliter omnis liber·nō·in aut·de trien·& semis·glo·ii coll iii·

¶ Unde dicatur codex·nō·glo in pˀica·C·de nouo codi compo·

¶ Quid sit codex rationū & qn̄ olim fiebat·nō·i l i ff·de eden·

Codicillus Quot modis fiant codicilli·Azo·in summa·C·de codi·& insti·de codi·in glo i·

¶ An p illa uerba qsqs mihi heres erit det ticio·x·inducat clausula codicillor adeo q uideant grauati uenientes abintestato·glo est singu·in·l·ex duobꝰ·§·fi·ff·de uul·& pup·& ibi Bar·& Bal·quā limito sm doctrinam eiusdem·Bal·in·l·si quis cum nullū·ff de iur·codicil·

¶ An pater qui nō potest facere testm̄ filio nisi faciat sibi·ut·l ii·ff·de uul·& pu·l·patris & filii·eo ti possit facere codicillos filio licet non faciat sibi codicillos nec testm̄ uide nō in·l·si fundum per fideicōmissū·§·fi·ff·de lega·i·ubi glo·singularis·

¶ An ualeant disposita i codicillis nisi abintestato adeat hereditas·dic q non·sicut dicimus in testō·glo·est nō·in l qui filio·§·i·ff·de here·insti·

¶ An paria sint in testō apponi clausulā codicillarem uel legata facta i testō repeti abintestato·gl·& Bal in·l qui aūt·i p̄n·ff si qs omnit si cau·testa·

¶ De uirtute ac potestate clausule codicillar̄ plenē nō·i aut·ex causa·C·d lib·er·pre·Bar l·i·ff de iur·codici Spec·ti·de instru·edic·§·compendiose·ꝟsi·quid autem operetur·

¶ An ꝓhibitus testari posset codicillari·Bar·in l·ii ff·de le·i·ubi etiam tractat an statutum coartās numerū testiū circa testamentū uideatur etiā coartare circa codicillos·

¶ Clausula codicillaris facit deberi legata licet nō adeatur hereditas per heredem scriptum sed p uenientes ab intestato·ff d here·insti·l·filios·§·suos nō in·l·eam quā C·de fideicōmis·ubi Bal plene

¶ Codicillus qn̄qꝫ ponitur ꝓ quodā genere ultime uoluntatis·& tunc regulariter ponitur in plurali·ut·ff·& C·de iur·codici·Quandoqꝫ ponitur in singulari ut·l·cum antiquitas·C·de testa·Quādoqꝫ ꝓ litteris ab imperatore missis·C·ubi sena uel clar·l·quociens·Quandoqꝫ pro dignitate·ut·C·de offic·pre·pretor·l·i·

¶ In codicillis non potest dari neqꝫ adimi hereditas·ut·l·hereditas·C·de codici ff·ad trebel·l·sceuola·Io an de testa·si pat·in gl sup ꝓ·interdū·li·vi·

¶ Si testm̄ non ualet iure testi non ualet etiā iure codicillor nisi testator hoc dicat·l·fi·C·de codicil·& hoc seruat cōis consuetudo·

¶ In codicillis sufficiūt quinqꝫ testes·C·de codicil·l·fi glo·de testi·licet·el i·Specu·ti de iudi·§·i·ꝟsi·si uero nec requiritur q sint rogati·ff·de fideicōmissa·liber·l·si pater·§·fi·

¶ Hoc uerbum quisqs mihi heres erit habet uim clausule codicillaris quo ad relicta·ut·l·si quis cū nullum ff·de iur·codic·nō·Bar·i·l·si ex duobus·§·filium·ff·de uul·& pu·

¶ Quando est factum testm̄ non habent effectū codicilli si non habeatur hereditas ex testō quia uidentur grauati uenientes ex testō·uide in·d·l·si qs cum nullum·Bar·in·l·i·eo ti·

¶ In codicillis potest directo dari & adimi hereditas quādo pater statuit inter liberos·Bar·in·l multis codicillis·ff·de testa·milit·Bal·in·l·filii patris·C·famil hercis·

¶ De materia codicillor dixi supra & uide Spec·ti·de instru·edic·§·uiso ꝟ·i·& per totum·

¶ Pōt mulier esse testis in codicillis glo & doct·in·l·qui testō·§·mulier·ff de testa·

¶ An codicilli rumpant agnatione postumi·nō·in l·i·C·de codi·in glo·ii·

¶ An codicilli possunt fieri sine scriptura·nō glo·insti·de codicil·in pˀica·& C·eo·sup pˀica·

¶ Si codicilli confirment ubi ruptum erat testm̄·qualiter ualeant·nō·C·de codicil·l·i·in glo·iudiciū & ibi Cy·q·ii·

¶ A quo tempore ualeant codicilli·an tēpore testamenti uel codicillor·nō·Cy·in·l·fine·in inicio C·d codicil·ubi uide·

Coerrare Qualiter accipiatur·nō·ff·de offi·prefeo uigi·l·iii·§·scimus·in glo·coerrare·

Coercere Quid significat hoc uerbum·uide·ff de ori·iur·l·ii·§·exact·

¶ Minime iudices leuiter coercent·ut in aut·de defen·ciui·§·audient sm glo·in·l·ii·ff·d in ius uo·non ut puniant carceratum sed ut ad maiores trāsmittant sm Ange·ibi per dic·§·

Cogitatio An & qn̄ sola cogitatio puniat·nō·in·c·i·de eo q mit·i pos in glo ii tū studiosā·Io·an·de homi·ꝓ humani·li·vi·ff de pe·l cogitationis·ubi uide·

¶ Non debemus sm p̄ceptū dn̄i cogitare de crastino Mathei·vi·xii q·i·habebat·

¶ Cogitatio peccati mortalis cum consensu etiam sine ope diuina lege damnat·xlix·di·hinc etenim·

¶ An in aliquo actu ueniant ea de quibus non est cogitatum·no de offi·dele·cum olim·ubi ponit gł·plures concordantias·

¶ Que sit radix cogitationis·uide·s·Tho·in·iiii·di·xxiii·ar·xxi·

¶ Cogitatio sumit tripliciter·Idem secunda secunde·q·ii arti i·

¶ Cogitationes solus deus cognoscit·Idem in·iiii·di·xxxv·arti·& qn̄ cognoscūt dupliciť·uide eundē in p̄ma parte·q·lvii·ar·iiii·

Cognatio Est triplex·xxx·qōe·iii in summa·

¶ Habenda est ratio cognationis ff. de manu. vin. l. si sanguine. Io. an. in arbore consanguinitatis.
¶ Omnes sumus cognati. ff. de iusti & iure. l. i. in fi. & ibi nõ.

Cognitio Cognoscere

¶ Cognitio cause sũmarie põt fieri p solum iudicẽ sine presentia ptium. nõ. i. c. ex parte. de accu. adde nõ in cle. dispendiosam. de iudi. & cle. sepe. de v. signi. in c. si. de here. li. vi. Bar. in extrauagã. ad reprimendã. Spe. ti. de offi. iudic. § posterius.
¶ Cognitio sũmaria fit in cã restitutionis in integrum. de resti. in inte. cum uenissent.
¶ Cognitio summaria intelligitur duplex secundũ ordinem & probationez. Bar. in. l. i. § fi. ff. de pretor. stipula.
¶ Cognitio cause matrimonialis est solius episcopi de consang. & affi. c. i. in fi. & exces. pla. accedẽtib⁹.
¶ Cognitio sũmaria sufficit in confirmatiõe. Inno. in. c. cum dilectus. de elec.
¶ Si sit alicui mandata cognitio cause an uideatur mandata diffinitio. Bar. in. l. a diuo pio in prin. ff. de re iudi. Spe. ti. de delega. § sequitur. v. & nõ. & ibi Io. an. nõ. ff. de pcur. l. qui pcuratorem dat.
¶ De qua re cognoscit iudex de eadẽ pronuntiare debet. ff. de iudi. l. de qua re. & ibi nõ.
¶ Cognitio sũmaria debet pcedere restitutionẽ in integrum. de resti. in inte. cum uenissent.
¶ Cognitio sũmaria non est de substãtialib⁹ executionis mandati de conces. pben. proposuit.
¶ Cognitio uespertina & matutina differũt. s. Tho. in iii. i parte. q. lviii. ar. vii.
¶ Cognitio altior habetur in hac uita p gratiaz q̃ p naturalitatem. Idem in. i. pte. q. xii. ar. xiii.
¶ Cognitio dei est multiplex. Idem ibidẽ q. vi. ar. & q. xii. abas. xxii. ar. ii.
¶ Cognitio ueritatis est multiplex. Idem in prima parte. q. lxiiii. ar. i.
¶ Aliquid dicit̃ tripliciter. Idem in. i. pte. q. lvi. ar. iii. & q. lxxxiiii. ar. v.
¶ Futurũ cognoscitur dupliciter. Idem in. i. pte q. xii. ar. iii. & q. viii. ar. iiii.
¶ Cognitio particularium prior est quo ad nos q̃ cognitio uniuersaliũ. Idẽ in. i. pte. q. lxxxiiii. ar. ii.
¶ Cognitio perfecta non est in pueris. s. Tho. i. ii. di. xx. arti. iiii.
¶ Philosophi non cognouerunt celum empireum. Idem in. ii. di. ix. ar. ii. & in. iii. di. xiii. ar. xii. & di. xxiiii. ar. vi. & in iiii. di. xlv. ar. xviii.
¶ Quãdo cognitio est altior amore & qñ nõ. Idẽ in iii. parte. q. xxxvii. ar. iiii.

Cohabitatio

Cohabitatio duoꝝ uiri & uxoris & an probet matrimonium. uidetur q nõ. i. de presump. illud. xxx. q. v. c. i.
¶ An & qñ liceat ut clerici cohabitent cũ mulieribus uel non. uide in. c. i. & ii. & p totũ. de coha. cle. & muli. & aliquid dixi sub dictione clericus.

Coherentia

Ea que coherent assumũt naturam eorum quib⁹ coherent. ff. de re. uen. l. que religiosis. de offi. legati. uolentes. & quod nõ Archi. xiii. q. ii. qcunq̃.
¶ In coherentibus probato uno probat̃ & reliquũ. xxxi. di. si laicus. & ibi Arch. i. q. i. sicut xp̃us.
¶ Bonũ non improbat̃ propter malũ coherens nec e contra. xiiii. q. i. nec.
¶ De hoc uerbo coherens uide de offi. dele. pastoralis. in prin. in glo. de fo. compe. cum contingat. in fi. de regu. Iohannes. de sacr. unc. c. i.

Coitus

An coitus illicitus inducat affinitatem. uide c. de infidelibus. de cõsang. & affini. aliquid diximus sub dictione affinitas. adde glo. in. c. discretionẽ. de eo qui cogno. consangui. & quod nõ. in arbore affinitatis.
¶ Coitus illicitus qualiter puniatur. nõ. Bar. in. l. si adulterium cum incestu. ff. de adult.
¶ Natura in coitu posuit delectationez. s. Tho. in iiii. di. melius. xxxiii. ar. iii.
¶ Coitũ magis appetunt uirgines q̃ corrupte. Idez in. iiii. di. xlix. & l.

Collatio

An libri quos emit pater filio causa studii ueniãt post mortez patris in collationẽ cum fratribus. Bar. in. l. i. § nec castrense. ff. de coll. bo.
¶ Si pater expendit p filio ut habeat beneficium ecclesiasticũ uel militiam secularẽ an tales expense computent̃ in diuisione hereditatis & ueniant conferende cum fratribus. Bar. in. d. § nec castrense. ubi etiam tractat quid si pater expendit pro doctoratu filii an talis expensa ueniat in collationẽ & filio computetur in quartã. ibi etiam tractat quid ꝺ pecunia data filio cã studioꝝ. idem qđ de expensis quas facit in nuptiis filii & similibus.
¶ Collatio est ppetua cõmissio. non tẽporalis. Pau. in cle. i. de sup negli. prela.
¶ Que dria sit inter collationem. dispositionez & ꝓuisionem & electionem. uide glo. in cle. i. de sup. negli. prela. sup v. disponere. de preben. cuz in illis sup v. collationem. li. vi. & in cle. i. eo. ti. de elec. q̃ relam aliqñ ponitur pro eodem. de preben. p illoꝝ & c. accedens. de conces. pben. c. ne captande & c. auctoritate. li. vi.
¶ An collatio habeat locum in donatione simplici. nõ. in aut. ex testã. C. de colla. & ibi Cy. adde C. eo. ti. l. si donationẽ. i aut. de trien. & semis. § illud quoq̃ in glo. omnino coll. iii. Bar. in. l. i. § nec castrense. ff. de colla. bo.
¶ An collatio habeat locũ in expensis redempti ab hostibus. nõ. in aut. ex testã. C. de colla. Spec. in ti. de iudi. § sequtur de cõibus. v. quid si aliquid.
¶ An collatio habeat locuz in solutione facta a patre propter condemnationẽ filii. nõ. Bar in. l. stich⁹ ff. de pecul. lega. & in. l. frater a fratre. de condi. in debi. Io. an. in addi. Spe. in ti. de iudi. in. § sequitur v. quid si aliter.
¶ Quo remedio fiat collatio. nõ. C. ꝺ coll. l. si soror. in gl. ii. & i. i. Cy. nõ. in. l. postumo. la scda. eo. ti.
¶ Ad collationẽ non cogitur qui in uniuersũ succedit. nõ. C. de colla. l. a patre.
¶ An in male acquisitis habeat locum collatio. nõ. Bar. ff. de acq. pos. l. q seruus. C. de bo. q liber. cum oportet. in glo. ex eis. & ibi per Bar. & Cy.
¶ Collationis materiam bene tractat Bar. & Cy. i l. si emancipati. C. de collat. & ibi Bal. Ego audiui Pau. de castro repetentem padue legem illam. uide ad materiam quod scripsit Bar. in. l. pater filiũ. ff. de colla. bo.
¶ Ea que sunt castrens̃ peculii non conferũtur. ff. de fideicõmis. liber. l. fideicõmissa. § seruũ.
¶ Conferuntur hodie omnia etiam si succedat̃ ex

testõ & quid de dat ob causã. & similiter de donat
uide in aut de tri & semis. §. illud quoq; coll. iii.

¶ Filiis succedentibus contra testamentũ donatio
cõferebat fratribus. ff. de in offi testa. l. si nõ mort.

¶ An frater teneatur cõferre fratribus illud quod
querit ex dote uxoris sue. sm formã statutoꝝ. glo.
q sic. si uxor decedit uiuo patre uiri. al' secus. l. do
tem. ff. de castren. pecu. sm terciam lecturam quã
sequitur Dy. & Cy. in. l. ii. C. famil. hercis. Bar. cõ
tra. in. d. l. dotem. de quo dic ut ibi p eum.

Collecta

De multiplici significatiõe hu-
ius uerbi nõ glo & doc. de offi.
archipresb. c. i. glo. de conse. di. v. conuenit. & glo.
fin. q. i. c. ii.

¶ An collecte que alicui dicuntur imposite sint
licite & quis possit eas imponere & quibus habet
C. d uaca mu. l. una. li. x. uide nõ. p docto in. c. ii. de
imu. eccle. ff. de iur. imu. l. semper. §. fi. C. de. excu.
mu. l. placet. li. x. & x. colla. i. hac edictali. §. illicitas
& l. ad decus. §. item nulla. in aut. de ecclesi. titu.
§. ad hec sancimus. in aut. ut nulli iudi. §. nulli ue-
ro liceat.

¶ Collecte semper presumunt illicite que nõ a iur
statuto uel consuetudine pmittunt dicunt doct. in
c. i. de exces. prela. Idem Io. an. in antiqua decretali
ad liberandam. de iude.

¶ An & usq; ad quantũ tpus liberetur quis collec
tis & tributis cedendo rem cuius occasione collec
tam soluere tenebatur. Bar. in. l. is cum quo. al' inci
pit hactenus. ff. de aqua plu. arcen.

¶ Cõitas qualiter cogatur ad collectas uel cõdem
netur Bar. in. l. iiii. C. i. ff. de re iudi.

¶ An per non solutionem pscribat quis libertatẽ
non soluendi collectam. uide Bar. in quodã consi.
quod incipit cõmune spoleti.

¶ An clerici succedentes in possessionibus alicuius
teneant soluer collectas impositas suis ãtecessorib'
sm librationẽ & extimationẽ ipaꝝ possessionũ. an
uero sint imunes. uide Bar. in suo consi. qd incipit.
si qua possessione extimata.

¶ Grauato i collecti ultra uires patrimonii an suc-
currat officio iudicis uel remedio appellatõis. uide
tex. & ibi nõ. in. l. sextũ. ff. de uaca. mune. §. fi.

¶ Is a quo petitur collecta potest dicere officiali.
ostendite mihi librum ut uideam si sum descriptus
in ipso & inquanto. Bar. in. l. ducenarii. C. de ex-
act. tribu. li. x.

¶ Soluens longo tpe collectã p re que erat alteri'
sciente & paciẽte dño piudicat ei quo ad dominiũ
glo. est notabil' in. l. sollemnibus. C. de rei uen. de q
Bal. ibi facit magnũ festum.

¶ De collectis imponendis propter aduentũ prin-
cipis & qui tenẽt ad earum solutionẽ & de modo
utendo in illis imponendis. uide Saly. in. l. neminẽ
C. de sacrosanc. eccle. ubi glo.

¶ An notarii & cancellarii teneant ad solutionem
collectaꝝ. Bar. in. l. i. C. de iure imu. cõcor. li. x.

¶ An habens predia i alia ciuitate debeat cõferre
ad collectas in ciuitate in qua habitat uel ubi habẽ
predia. Spe. in ti. de censi. §. i. glo. in. l. i. C. de muli.
& i quo loco. li. x. Bar. in. l. ordine. §. sola. ff. ad mu
nicip. adde Io. an. in. c. pastoralis. de priuile. & in. c.
i. de imu. eccle. li. vi. Guil. de mon. lau. in clemen. i.
de iure patro.

¶ An si iponant collecte singul' de ciuitate debeat
etiã illi contribuere qui mittit' ad defendendũ ciui
tatem. glo. in. c. cum non deceat. de elec. li. vi.

¶ Qualit' quis dicat obligatus ad collectas. Bar. i
l. incola. ff. ad municip.

¶ Officiales debent sicut alii soluere collectas ci-
uitatis. glo. in. l. actores. C. de exac. tribu. li. x. Bar.
in. l. i. C. de imu. non conce. li. x. nõ. ff. de mune. &
bono. l. honorẽ. & ibi Bal. nõ. C. de superindic. in
rica. & l. i. li. x.

¶ Exactor collecte põt illã paupi remittere gl.
in. l. omnis. C. de ãno. & tribu. li. x.

¶ An quelibet ciuitas uel castrum possit imponere
collectas. Bar. q sic in. l. i. C. de superindic. li. x. gl.
i. ꝯ pconsul. ff. q cuiusq; uniuer. no. l. i. §. q. si nẽo.

¶ Collecte distributio debet esse equa. C. de uecti.
l. omni. quando incipit obligatio contra collectatũ.
Iaco. butri. in aut. item nulla. C. de epis. & cle. Bar.
in. l. incola. ff. ad municip.

¶ An bannitus teneat soluere collectas. uide Bar.
ff. de dam. infec. l. inter quos. §. damni & l. damni.
& l. ulti. eo. ti. Idem Bar. in. l. cõmissa. ff. de publi.

¶ Paupes debent eximi a prestatione collectaꝝ q
fiunt pro aduentu militum. tex. ff. de offi. p. l. illici
tas. §. ne potentiores.

¶ Si imposita collecta aliquis non est soluendo nõ
debent alii soluere pro illo. ff. ad. l. ro. de iac. l. ii. §.
si quis ex uendittoribus.

¶ Solutio collecte attenditur sm tpus impositõis
non habito respectu si postea crescat uel minuatur
patrimoniũ. ff. de consti. pecu. l. nec eni. & ibi Bar.
uide in. l. damni. §. sabini. ff. d' dam. infec. quod nõ.
Cy. de sacrosanc. eccle. l. placet. uide Bal. in palleg.
l. nec enim.

¶ Si unus eximatur ab onere collecte an alii tene
antur pro illo. uide in. l. ab oĩbus. in prin. ff. de le. i.

¶ Quando imponitur collecta p soluenda pena i
qua uniuersitas est condemnata non debent contri
buere illi qui non consenserũt delicto. Bar. in. l. aut
facta. §. nunq. ff. de peni. Bal. in. l. etiã. C. de execu.
rei. iudica.

¶ Post onus collecte impositũ quis recedendo de
municipio & ad aliud se transferendo nõ se eximit
ab illa. ut. l. incola. & ibi Bar. ff. ad municip.

¶ Ille soluit collectã q pcipit fructus ex re tpe q
imponit' collecta. ut. l. neq; ff. de impens. uide cõm
Flor. ff. de noxa. l. si ex duobus. §. i. Bal. in. l. predia
C. de fideicõmis.

¶ Res posite in extimo siue catastro non possunt
ptextu alicuius alienationis de extimo leuari. nisi
ponant' in extimo alterius idonei & qui p illis col
lectis cogi possit. sm Bar. in. l. incola. ff. ad munici.

¶ Quando collecte debent imponi p capita uel se
cundum extimationẽ bonoꝝ. Bar. in. l. i. C. de apo.
pu. li. x & in. l. ii. eo. ti. tractat q si unus uel plures
de ciuitate non possunt soluere collectas an alii cõ
pellantur. adde qualiter imponit' collecta per Bar.
in. l. ne quid. ff. d' incen. rui. & naufra. & in. l. iiii. §.
actor. ff. de re iudi.

¶ An ciuitas possit concedere imunitatẽ ut qs nõ
teneat' soluere collectas. glo. & Bar. in. l. uacante.
C. de decur. li. x. Bar. in. l. ii. ff. de iur. imunita.

¶ An forẽsis habẽs domũ in ciuitate possit impõi
onus soluendi collectas. Bar. in. l. cum neq;. C. de
incol. libro. x.

¶ An hñtes pdia tributaria uel censualia teneant

ad collectas. Bar in l. ꝓuate. C. de excu. mune. li. x.

¶ Clerici imponere possunt laicis subditis suis collectas & caualcaturas et alia onera. doc. de reb. ec. non alie. consensus. Arch. x. q. iii. qa cognouimus.

¶ An clerici teneant soluere collectas ꝓ bonis patrimonialib⁹ Pau. in clemē. i. de censi. & c. si eo. ti. Guil. de mon. lau. in cle. i. de ui. et ho. cler. uide nō. in c. non mines et c. aduersus. de imu. eccl. adde ꝙ dixi sub dictione clericus.

¶ An si imponat collecta epo et exemptis sepatiz ecclesie subiecte exemptis quo ad ius patronatus tantum teneant contribuere cum epo uel cum exemptis Inno in c. cum & plantare. §. i. ecclesiis. de priuile. in glo. magna circa finem. Guil. d̄ mon. lau. in c. frequēs de exces. pla. adde Bar. in l. rescripto §. fi. ff. de mune. & honor. Bal. in l. si negocium. C. de nego. ges.

¶ An appellatione collecte ueniant pedagia & qs possit exiger ea. Arch. xxiiii. q. iii. si qs romipetas.

¶ An ille cui soluitur pedagium debeat emendare res ablatas soluenti in suo territorio. Archi. in d. c si quis romipetas ubi etiam tractat an pedagiū possit solui saracenis.

¶ An si aliquis sit priuilegiatus sup non solutione collectaꝝ alii non priuilegiati loco illius soluere teneantur. Io. an. de imu. ecclesi. c. ii. de materia uide de. fi. de censi. Spe. in ti. de censi. §. i. ꝟ. aliud Bar. i. l. ab omnibus. §. i. ff. de lega. i. habui de facto in diocesi mea.

¶ An ꝓuilegiatus ut pedagium possit in certo loco recipere possit illud ad alium locū transferre. doc. de iudic. c. fi.

¶ Jus ciuile uel statutū laicoꝝ non pōt astringere ecclesias ad collectas. Io. an. de imu. eccle. c. i.

¶ An dn̄i temporales possint cum bona consciētia subditis suis collectas imponere. Archi. xxiiii. q. iii. si quis romipetas & Arch. x. q. iii. quia cognouimus. quod nō. Io. an. de offi. arch. c. fi. de imu. eccl. c. ii. per eundem.

¶ Collecte que imponunt personis ratione bonoꝝ censentur personales non reales Io. an. in. c. i. de imunita. ecclesi. li. vi. Bar. in l. rescriptu in fine. ff. de mune. & hono.

¶ Si semel soluta est collecta afficienti & ille aufugit. non tenetur ille qui soluit. Bar. in l. pro his. C. de naufra. li. xi.

¶ Co'onus non potest compelli soluer collectas de fructibus dn̄i. Bar. in l. hii penes quos. C. de agri. & censi. li. xi. ubi etiam tenet Bar ꝙ ꝓcurator nō potest compelli ꝓ collectis dn̄i dicit esse ibi casuz ꝙ solus ille tenetur ad collectam soluendā qui rem possidet nōie proprio dicit etiā ibi ꝙ dominus non tenet soluer collectas pro famulo suo que nō. quia sunt quotidiana.

¶ An laicus factus conuersus alicuius religionis teneatur soluere collectas sibi antea impositas. uid glo & Bar. in l. incola. ff. ad municip. & ibi Bar. & in l. fi. ff. de mune. & hono. adde quod dixi supra ꝓxima colū.

¶ Illa dicitur collecta que nō uenit ex generali ordinatione & non habet certam formam uel regulā sed superioris arbitrio uariatur Specu. ti. de cleri. coniuga. §. i.

¶ Forensibus possessoribus non potest imponi collecta. quia est munus quod impont ꝑsone ꝓ rebus unde non potest impont non subiectis nisi ciuitas hoc haberet ex priuilegio. ut. l. ordine. § sola. ff. ad municip. & ibi Bar. & in. l. fi. ff. de mune. & hono. adde quod dixi supra ꝓxima colū.

¶ Qui uult habere fundum ꝓ derelicto non tenetur pro eo soluere collectas ff. de mune. & hono. l. rescripto. §. si. adde no. in l. incola. ff. ad municipa. Bal. in l. & si forte. ff. si serui. uendi. & in l. propter C. qui bo. cede. pos. Idem Bal. in l. i. C. de sen. ꝗ pro eo ꝙ inter. in. vi. colla.

¶ An possessiones laicoꝝ uenientes ad ecclesiaz debeant soluere collectas cum laicis. Io. an. in c. i. de imu. eccle. li. vi. Bar. in l. si diui. C. de exac. trib. li. xii. & in l. ordine ff. ad munici. in l. rescripto. §. fi. ff. de mune. & hono. Bar. in consi. suo quod incipit. si aliqua possessio. & est. xlvi. & i alio quod incipit cōmune senaꝝ. & est. viii. & in alio quod incipit. punctus questionis. uide omnino bal. in l. fi. si cen. uel relig.

¶ An bannitus debeat soluere collectas. bar. in l. si finita. § si dn̄s. ff. de dam. infec.

¶ An clericus excōicatus pro pena perdens fruct⁹ beneficii debeat soluere collectas. glo. & bar. in d. §. si dominus.

¶ An obligat⁹ ad collectas liberet si cedat rei ꝓ ꝗ tenebat. bar. in l. is a quo. ff. de aq̄ plu. arcen.

¶ An maritus debeat soluere collectas pro rebus dotalibus uel uxor. bar. in l. lucius. §. idem respondit ff. ad municip.

¶ An ueniēs ad habitādū in ciuitate debeat soluer collectas. bar. in l. honorē. ff. de mune. & hono.

¶ An milites gaudētes & frēs tercii ordinis sācti francisci sint imunes a solutione collectaꝝ. bar. in l. si semper. §. fi. ff. de mune. & hono.

¶ An uasallus debeat soluere collectas de bōis feudalibus bal. in c. i. in. x. colla. ꝑ quos fiat inuesti.

¶ Collecta non imponit nisi ꝓ fructibus eiusdem uide bal. in. §. fi. de capi. cor. x. colla.

¶ An habens priuilegiū non soluendi collectā nisi de uno usu si imponat collecta d̄ alio usu trāsferat in usum ubi prius non tenebat soluere. bal. x. colla. de pac. iur. fir. ꝟ. conuentionales.

¶ Collecta est imponenda sm̄ quātitatē primonii non sm̄ numerū ꝑsonaꝝ nō. C. de apo. pu. l. i. i. glo. ut & inopes. li. x. & ibi bar.

¶ An collecta que imponit uniuersitati sit iponenda ꝑ es & libram. an uero ꝑ capita. bar. in l. iui. §. actor. ff. de re iudi. C. de sent. aduer. fis. l. i. & C. de superindic. l. i. & ibi bar. li. x. ꝑ eundē melius & lacius ꝗ alibi in l. i. C. dē mulie. & in quo loco li. x.

¶ An loca pia teneantur soluere collectam. uide Ange. in consilio suo quod incipit. pro decisione. & est numero. ccix

¶ Collecta papalis dicitur onus extraordinarium. decima uero epalis dicitur onus ordinariū sm̄ bal. in l. neminez C. de sacrosanc. eccle. facit glo in cle. dispendiosaꝝ. de iudi. sup. ꝟ. decimis. facit quod nō. Io. an. in. c. i. de imu. eccl. li. vi & ideo si ecclesia ex qua debetur decima epo est facta pauperior ita ꝙ redditus non sufficiant nisi ad decimam epalem si imponatur postea collecta papalis pro qua epus tenetur ꝓ extimatione ualoris sui epatus in qua extimatione continet etiam decima predicta quā soluere tenetur ecclesia computata paupītate dicte ecclesie nam paupītas ecclesie non agrauat dictum episcopum ad soluenduz pro ea dictam collectā papalē & collecta papalis prefertur decime epali pro quo

facit clemen. si beneficioꝝ. de deci. & qđ ibi nō. do. Car. facit. l. forma. § i. ff. de cēsi. & ita me alias sub scripsi in quibusdam consiliis.

¶ Collectam impositam tenetur soluere prelatus. qui tunc erat & non successor. c. piti. de offi. ordi. li. vi. & ibi nō.

¶ Si rex uel baro remittit collectam aliquibus an illud sit detrahendum de portione alioꝝ. uel alii teneanť ad integram collectam Hosti. de imu. eccle. pucnit uide supra.

¶ De significato huius dictionis uide đ offi. archi presbi. c. i. in gl'. ubi collecta appellatur oratio que dicitur in missa.

¶ An doctor possit recipere collectam đ scolarib⁹. no. plene de magi. c. quia nōnulli.

¶ Prelatus non debet imponere collectā clericis suis. nō de exces. prela. c. i.

¶ Collecte debent imponi ꝑ modo facultatum de sta. regu. ea que dixi supra.

Collectiuum

Dictio collectiua non distribuit sed attribuit dispositum omnibus ut omnibus nō ut singulis. ff. de le. ii. l. si pluribus. quod est uerum qñ ꝓfertur i spetiali secus in singulari. qa tunc distribuit. ut nō. glo. in. l. iii. ff. de sta. homi. tex. in l. mosſchis ff. de iure fis. & ibi bar. & in l. hoc articulo. ff. de heredi. insti. i. iii. ꝓsi. epponitur & uidetur.

Collegium

Que dicantur collegia licita & que illicita. & an talia possint facere statuta nō bar. in. l. cum senatus. ff. de reb. dub. plene in. l. i. ff. de col. illic. Inno pulchre in. c. dilecta. de exces. prela. & c. cum ab eccle siaꝝ. de offic. ordi. nō. ff. q̄ cuiusq̄ uniuersi no. l. i. in glo. aliorum.

¶ An excōicato uel interdicto collegio subrogati i. locum mortuoꝝ censeant excōicati uł interdicti bar. in. l. quod rerum. § fi. ff. de le. i. plenius p eum in. l. inter stipulantem. § sacramenta. de ꝟbo obli. docto. in. c. aduersus de imunita. eccles. & Inno de senten. excōi. graue.

¶ An & qualiter collegium possit excōmunicari uel non. no. in. c. romana § in uniuersitatem đ sen. excōi. li. vi. bona glo. in simili de elec. q̄ sicut super ꝟ. consentire. in fine.

¶ Quot homines faciunt collegium Bar. sup ꝓꝟca de colle. illic. glo. de postu. prela. gratū. ff. de uerbo. signi. l. neracius. doc. in. c. ii. de presum. alia glo. x. q. i. c. i. que dicit q̄ duo uel tres faciunt collegium. adde quod no. de elec. c. i. ubi glo.

¶ Qualiter ꝓbetur q̄ plures constituant collegiū Inno. de exces. prela. dilecta. de iure patro. c. pe. & dic q̄ tria sunt signa collegii. cōe sigillum. de appl'. significauit. cōis tractatus. de proba. c. tercio loco. cōis arca. ff. q̄ cuiusq̄ uniuersi no. l. i. Inno. de iur. patro. postulasti. & c. a nobis. Pau. in cle. ut hi qui de eta. & quali. glo. in. c. statutum. đ elec. libro. vi. Hosti. in summa de excess. prela. § i. ꝟsi. sed & qū sciam. & § suborta.

¶ Omne collegiū & rector ꝑsonaꝝ collegii subest generali rectori ciuitatis uel castri ubi est collegiū illud. Inno. in. c. dilecta. de exces. prela. facit. l. fi. & ibi nō. C. de iuris. om. iudi.

¶ An nouiter ingrediens collegiū teneatur ad debita antiqua ante ingressum suū. dic q̄ non tenetur ad illa contribuere. casus est in. l. ꝓuidendum. C. de decur. li. x. quē allegat Dy. in. l. incola. ff. ad munic. adde que dicam sub dictione uniuersitas.

¶ Quilibet pōt libere exire collegiū. qa nec exire nec intrare cogiť. Inno. in. c. dilecta. de exces. ꝑla.

¶ An ubi collegium tenetur suis sumptibus mittere defensores si mittat aliquos de collegio debeant illi contribuere ad sumptus. uide glo. fi. de elec. c. cum non deceat. li. vi.

¶ Que dicatur ecclesia collegiata. nō. p moder. in cle. statutū. de elec. Hosti. de exces. ꝑla. dilecta. Io. an. in. c. nobis. de iur. patro.

¶ An de substantia collegii sit q̄ habeat caput siue rectorem Inno. q̄ non. đ preben. cum non ignores ubi est eius dictum singulare. refert & seqtur do. Car. in. c. cum omnes. de consti. adde qđ nō. Inno. đ no. op. nunti. c. ii. adde nō. p Pau. in cle. i. de regula. Bar. in. l. fi. de coll. illic.

¶ An ius collegii possit conseruari i uno. dic q̄ sicut nō. i. l. sicut. § ulti. ff. q̄ cuiusq̄ uniuer. no. nō. gl. in. l. de testō. § inuitus. ff. de ꝟ. signi. l. neracius. co. ti. nō. glo. de postula. prela. c. gratum. alia glo. in. c. bone. el. ii. de elec. p moder. in. c. fi. de ꝑsump. adde q̄ si collegium deuenit ad unū & desiit spes reparationis deficit collegii potestas. ideo hodie senator urbis ñ hꝫ potestate senatorꝝ qa non est spes reparationis. ita nō. Iaco. de saba. & Cy. in. l. non ambigiť. ff. de leg. ad hoc. l. mella. § i. ff. de cib. & ali. lega. uide Bal. i. dicta. l. non ambigitur.

¶ An relictū uni de collegio uideatur relictū collegio. Bar. in. l. ciuibus. ff. de reb. dub. Alb. in. l. i. C. đ sacrosan. eccle. nō. in. c. requisisti. de test.

¶ An actus collegii debeant fieri collegialiter. nō. de cau. poss. & propric. cum ecclesia sutrina. de rescrip. eam te. de postu. ꝑla. bone. de elec. i. gensi. & c. cum terra. Bal. in. l. oēs populi. ff. de iusti. & iure glo. in. c. cum oēs. de consti. & ibi p moder.

¶ An in actibus collegii debeant esse d'ue ꝑtes presentes & uidetur q̄ sic. p l. plane. ff. q̄ cuiusq̄ uniuersi. no. l. in. ff. đ decre. ab ordi. fa. quod est notandum & quod nō. in. c. quia propter. đ elec. in ꝟ. deberent & qđ nō. eo. ti. ecclesia. in ꝟ. contēptū. licꝫ ita computanť due ꝑtes q̄ in numero absentiū nō computanť illi qui uocari non debent.

¶ An quis possit esse simul de plurib⁹ collegiis. dic q̄ non. ubi non sunt subordinata. l. i. in ii. ff. de coll. illic. doc. in. c. dilecta. de exces. ꝑla.

¶ An existens in aliquo collegio non tamen exercens artē illius collegii dicatur esse de illo collegio & gaudeat priuilegiis eiusdem collegii. nō. Bar. in. l. i. de colle. & corpo. pra. et. nū. li. xi. adde quod dixi sub dictione ars.

¶ An iuramentū uel obedientia prestita supiori a collegio obliget absentes. Inno. in. c. olim. de resti. spoliato.

¶ Ubi collegium existit in ꝑsonis diuersaꝝ qualitatum maioris & minoris quo ad denōiandū illud collegium a qua qualitate denōiabitur dic q̄ a maiori qualitate. uide omnes tex. in quibus papa dicit de consilio fratrum nostroꝝ cardinalium cum tamē inter eos sint presbiteri & diaconi quos seorsum nō appellat fratres sed filios glo. in. c. i. de offi. legati. li. vi. quod limita nisi maior qualitas sit multo ꝑua in numero p glo. in ꝓhemio. vi. ꝟsi. filiis. uide bar. in l. fi. ff. de colle. illici.

¶ An clerici possint creare nouū collegiū. Inno. de

offi·ordi·cum ab ecclesiarum·& in·d·c·dilecta.
¶ An de iure cõi omnes ecclesie cathedrales & regulares sint collegiate·Host·in·c·dilecta·de exces·prela·Pau·in cle·ii·de eta·& quali·in pn.
¶ Collegium nõ tribuit auctoritatẽ ad exercendũ aliquem actum sine licentia epi·Inno·in·c·ut archidiaconus·de offi·archi.
¶ An eo ipso q papa scribit collegio uideatur ipsum approbasse·Inno de offi·ordi·cum ab ecclesiarum·uide casum in cle·attendentes·de sta·regu·doc·in prima consti·grego adde nõ·i cle·fi·de sen·excõ·& quod dicam sub dictione papa.
¶ Ubi ad actum gerendum requiruntur duo collegia non tanq̃ collegia sed tanq̃ singulares uoces eorum describunt p capita non autem p collegia·tex·est in c·scriptum·de elec·& ibi nõ·tex·& glo·in·c·pastoralis·de rescrip·& in·c·fi·de patro·adde glo·in·c·i·ne se·uacan·li·vi.
¶ An cardinales habeãt iura collegii glo·in cle·ii·§·i·de elec·dixi sub dictione cardinalis.
¶ An destructo collegio bõa eius distribui debeãt inter singulos de collegio Inno in·d·c·dilecta·tex·de reli·do·c·i·li·vi·glo·in c·cum dilecta·de rescrip·i glo·fi·tex·& glo·xviii·q·ii·in nullo·glo·in·l·i·ff·de colle·illic·Bar·in·l·fi·eo·ti.
¶ An i eodẽ corpore ecclesie possint esse duo collegia diuersa·nõ·glo·in cle·i·de elec·i·§·monasterii.
¶ An collegiũ cardinaliũ possit restituere quem ad famã·Inno q sic·de re iudi·cum te·dixi sup·in·§·cardinal·adde Bal·in l·i·§ eum qui·ff·de postula.
¶ An collegiũ possit constituere pcuratorẽ·Bar·i l·neq C·de pcu·adde q collegiũ epo subiectũ põt constituere procuratorem·& sine eius auctoritate de iura·calũ·c·i.
¶ An collegiũ possit recusari non specificatis aliq bus psonis·Alb·in l·apertissimi·C·de iudi·adde nõ·i c·i de iudi·& in·c·licet·de fo compe.
¶ Tantam potestatẽ habet rector in ecclesia non collegiata quantã prelatus cum capitulo in ecclesia collegiata glo·in·c·potuit·de loca·tex in·c·relatum de testa·Io·an·in·c·edoceri·de rescrip·aliquid de preben·cum non ignores.
¶ Non dicitur esse collegium licet plures eligãt ul' contrahant societatẽ omniũ bonorum·Inno·in·d·c·relatum·& in·d·c·dilecta.
¶ An & qñ collegiũ possit facere statuta & qualia uide Io·an·in·c·cum omnes·de consti.
¶ An i causa collegii singulares possint esse testes nõ·de proba·tercio·de testi·insuper nõ·Inno·in·c·cum omnes·de consti.
¶ Collegiũ destruitur propter delictũ collegiatorum Spe·in ti·de dona·§·quid si aliquis baro.
¶ An collegium possit sibi facere ancianuũ siue priorẽ·nõ·C·de aduo diuerso·iudi·l·iubemus·i glo i.
¶ In quo differat collegiũ a corpore·& quot nõia habet·nõ·Bar ff·de coll·illic·sup rubrica·ff·q cuiusq uniuersi·l·i·& ii glo·i·& ii.
¶ Qua pena puniat exigens collegiũ illicitum·nõ·ff·de coll·illic·l·quisquis·& ibi Bar.
¶ An rector ciuitatis possit uidere statuta collegii si sint licita ut quod non spectet ad religionem dissoluatur·nõ·Bar·in·l·sub pretextu·ff·de uar·& extraor·crimi.
¶ Cum mandat aliqd collegio quilibet de collegio tenet exequi si potest·nõ·de rescrip·eam te·i glo·deberes·adde quod dixi in dictione capitulũ.
¶ Si unus de collegio moritur in quo sunt plures supnumerarii qs debet poni in loco defuncti·Bar·in l·si quis inter tres·ff·de excu·tuto.
¶ Quando collegium non habet rectorem senior de collegio potest alios conuocare & illi tenent ire & si non uadunt licz non possint multari tamẽ põt ad ulteriora pcedi sm Inno·de ma·& obe·c·i·Bar·in·l·i·ff de albo scrib.
¶ Ex contractu inito p aliquẽ de collegio nõie collegii non tenent singuli sed ipm collegiũ conuenit·Inno in·c·dilecta·de exces·prela.
¶ Collega & congregationes arcium & regulariter omniũ nisi quorũdam·de quibus in·l·i·ff·q cuiusq uniuer non sunt approbata·& ideo ex ultia uoluntate non sunt capacia nisi sint approbata per habẽtem potestatẽ·ut nõ·Bar·in l·cum senatus·ff·de rebus dub.

Collega Quid contineatur appellatione collegarum·nõ·ff·de offi·p consul·l·i·ff·de uerbo·signi·l·collegarum·& dic q continent hii qui sunt eiusdẽ officii & ptãtis·ut nõ·in·c·licet de offi·deleg·& nõ·Arch·ii·q·v·presbiter.
¶ Collega non par sed idem imperium habet·ff·de officii·proconsul·l·i·& quod ibi nõ·ff·de manu·l·apud eum.
¶ An collega impedito qui incepit cognoscere possit alter collega finire·dic q sic·ff·de offi·pconsul·l·i·& quod ibi nõ.

Colonus Colere Quotuplex sit colonus·nõ·C·de agri·& censi·sup rubrica·li·xi·Spe·in ti·de feudo·§·fi·§·ulti·uide Bar·in·l·si merces·§·uis maior·ff·loca·ubi etiã uide quo tpe colonus facit fructus suos & bar·in·l si apes·ff·de furti.
¶ Dñs potest ciuiliter accusare iniuriantẽ colonum suũ·Bar·in·l·i·§·fi ff·de iniur.
¶ An colonus possit suo ul' pcuratorio nõie dñi psequi nuntiationem noui opis·Bar·in·l·i·in fi·ff·de no·op·nunt·ubi uide de inquilino.
¶ Emptor aliqñ potest compeller' colonũ·aliqñ nõ Bar·in·l·i·§·q aũt·ff·de sup·nõ·in·l·emptorẽ·C·loca·ubi uide Cy·i·vi·q·Bar·in·l·si filio·§·si uir·ff·solu·mat·ubi generaliter querit an & qñ successor singularis uel uniuersal' teneat stare colono.
¶ Si colonus sit conuentus & non nominauit dñm i iudicio & fuerit cõdẽnatus an piudicet dño·Bar·in·l·pegre·§·fi·ff·de acq pos.
¶ An p furto facto colono possit dñs agere·dic q non·de appel·dilecti·de priuil' auctoritate·li·vi.
¶ An colonus partiarius ãteq̃ diuidat fructus possit deducere sũptus factos occasione fructuũ·Bar·in·l·fructus·ff·solu·ma.
¶ Colonus dicitur in uilla·in ciuitate inqlinus·ff·de acq pos·l·re pignoris·adde in quo differat colonus ab inquilino·quod nõ·C·de acq·pos in glo·i·l·fi·Cy in l·si prediũ·C·cõia predi·& C·loca·l·certi ubi etiam ponit Cy·in·viii q C·de agri·& censi·l·diffinimus in glo ii·li·xi.
¶ An colon' teneat plantar' arbores & purgare fossata·Bar in l·impense·ff·de impens.
¶ Colonus nõ possidet·glo·in l·si pignus·ff·de pigno acti·l·multũ·C·si quis·alte uel sib.
¶ Colonus uolens uendere fructus dz potius uendere dño pro iusto precio q̃ alteri·Bar·in·l·i·C·de

metall·l·xi·

¶An colonus debeat portare fructus ad domū dñi & eius expensis·Bar·in·l·acceptam·C·de usur·

¶Si colonus faciat rem conductam coli per aliquem inexptum & per hoc res deterioref tenetur domino ad interesse·l·i·C·de man·& colo·libro·xi· & ibi Bar·

¶Colonus semen & omnia tenetur ponere de suo in·c·tuam·de decimis·

¶Colonus parciarius est socius·ff·loca·l·si merces ǵ·uis maior·Bal·in·l·i·C·pro socio·in·vii·q & ibidē habetur q colonus pro me·Idem qui nūmis colligit·

¶Si dñs predii uendidit illud saluo iure coloni & nullus sit colonus quia ipse dñs colebat uel coli faciebat illa uerba iure coloni nichil operant ar l·si qs duas·ǵ·si in uenditiōe ff·cōia pdi·& ibi p do·Flo·

¶Qui psuadet colonis meis ut meā possessionē incultam dimittant tenetur mihi de dolo & interesse Inno·de appel dilect⁹·in glo·ciuitatis·pōt dici tū·

¶Si colono meo infertur iniuria siue rebus suis spoliatur ego non ago ad ipaȝ rerum recupationeȝ Inno·in·c·cum dilectus·

¶Colonus qui propter non solutam pensionem expellitur maturis fructibus debet detrahere preciū operaȝ quia non delinquit contra rem quam bene coluit sed c rea psonā dñi ff·fami·hercis·l·fundus ff d ui & ui arma·l·colonus·bal in l edem C·loca·

¶Colonia dicit patria nouis habitata colonis propter inopiam naturaliū cōpatriotaȝ·ut·l·i·ff de censi·& l i·C de colono·illi·ac colo·trocen p totū·li·xi·

¶Colonus nō facit fructus suos nisi sit soluta merces uel habita fides de ea·ut est glo·quaȝ approbat bar·in·l·si seruus·ǵ·locaui·ff·de furtis·bal·in·l·licet·C·loca·

¶Si colonus fructus pcepisset & tandem casu amisisset n̄ fit ei remissio quia damnū contingit in reb⁹ suis·ut·d·l·si seruus·ǵ·locaui·sed donec pendent in agro damnū contingens in eis dicitur contingere in re dñi & ideo nocet dño·bal·in·d·l·licet·

¶Successor pbende non tenet stare colono Inno·i c·fi·ne prela uice suas quia pest glebe nō ecclesie & ideo non habet ptātem obligandi successoreȝ rem ecclesie·bal·in·l·emptorē·C·loca·

¶Colono parciario non tenetur emptor stare nisi pro illo anno quo laborauit fundum & fecit sumptus quia non tenetur inuitus fieri socius ita dicit Bal·in dicta l·emptorem·

¶Colonus non potest pcipere fructus imaturos·ff·de usufruc·lega·l·in fructu & ibi glo·Bal·in·l·si pater·ff de usufruc·

¶An inter colonū ptiarium & dñm sit societas uel contractus locationis·tex·in·l·si merces·ǵ·uis maior·ff·loca·& ibi Bar·tenet q est societas adde gl·insti·loca ǵ i·

¶Si colonus ui eicitur dominus ammittit eiusdem possessionem tantum·Inno·& Hosti·in·c·quoniam ut lite non contesta·

¶An colonus cessans soluere cadat a iure suo sicut emphiteota glo·de dila·littere·glo·x q·ii ǵ·q rem Bar·in·l·uectigal ǵ·ii·ff·de publi·

¶Si duo litigant super dominio eiusdem fundi potest colonus denegare solutionem fructuū quousq lis inter eos sopiatur·Bar·in·l·litibus·in fine·C·de agri·& censi·li·xi·

¶Colonus ille qui nūmis colit ptiarius dicitur ille qui pcipit partem fructuū·l·si merces·ǵ·uis maior ff·loca·l·rem pignoris·ff·de acq·pos·& l·si peediū C·de predi·mino·

¶Statutum disponens q colonus non possit deserere possessionem intelligitur dūmodo domini non sint rixosi uel non seruent pacta·Bar·in·l·pen·C·de agri & censi·li·xi·bene facit·l·quero·ǵ·inter locatorem locati & quod ibi nō·glo·& doc ubi uide·

¶An colonus plantās arbores faciat illas suas·nō·in·l·certo·ff·de serui·rusti·pdi·

¶Si quis turbat colonū meū in meā iniuriā cōpetit mihi utilis interdicti·uti pos·secus si nō i meā iniuriā de appel·dilectus·

¶Colonus non pscribit contra dñm l·male agitur C·de pscrip·xxx·anno·

¶Qui sunt coloni originarii & ascripticii·nō·in l·omnes C·de agri·& censi·li·xi·

¶Colonus dño possidet & ei tenetur actione locati·Specu·in ti·de loca·ǵ·postq·vsi·ad hoc·& ǵ·qnto·vsi·ad hec·

¶Stans xxx·annis continuo in fundo meo efficit colonus meus Spe·ti·de feu·ǵ·ii·vs·tertio querit·

¶An colonus ascripti⁹ possit uendi uel alienari·nō·C·de agri·& censi l·quéadmodū·li·xi·

¶An colonus faciat fructus suos·nō·ff de fur·l·si apes·ǵ·i in glo minus·& ibi bar·& in·l·eum qui ǵ·preterea eodem ti·& l·seruus cōmunis·ǵ·locaui & ibi bar eodem ti·nō·insti·de re·diui·ǵ·is·ad quē in glo·colono·

¶An colonus possit domino resistere ubi multo tēpore soluit·nō·Cy·C·de prescrip·xxx·anno·l·comperit·in prima qōe·

¶An colonus cogat stare in conductione nō·C·loca·l si cum hermes·in glo·detinent·

¶An & qn̄ conceduntur uel reseruant fructus intelligatur de pte coloni·uide in glo l si quis legauerit ff de le i·contrariū tenet Rapha·ful in l·si in uenditione·ff·cōia pdi·per illum tex·

¶An & qn̄ colonus potest petere ut fiat sibi remissio pensionis·nō·C·loca·l·licet·& ibi Cy·uide glo·& bar·in l si merces·ǵ·uis maior·ff·loca·Cy·in·l·legem·C·loca·nō·de pact·cum clerici·in glo u·& in c quāto·de censi in glo·fi·faciunt nō·in·c·propter sterilitatem de loca·

¶Colonus non potest expelli nec ei pensio augeri si de fundo sterili facit bonū·nō·bar·in·l quicunq C de om agr·deser li·xi·

¶An colonus si habuit damnū a latronibus uel ab hostibus nihilominus pensioneȝ soluere teneat·nō·C·de loca·l damnū·& ibi Cy·& bar·

¶Qua actione conueniat colonus·nō·ff·depo·l·i·ǵ·si quis seruū·in glo·non datur·insti·de act·ǵ·itē seruiana·in glo·coloni·& glo·se·bar·in·l·si apes·ǵ·fi circa finem·ff·de furt·

¶Si colonus conduxit possessionē ad magnū tpus & debet aliquā pensionē soluere si uult recedere sequestrant eius bona·de sequest po & fru·dilectus·

Color Quid sit color rethoricus qui dicit occupatio·nō·de renū·nisi cū prideȝ ǵ·uerum·glo·de ma·& obe·c·solite & ibi nō·

¶Color quesitus non prodest·ff·ad macedo·l·sed & si iulianus

¶Incolorate possidere est sine causa possidere·ff·de minor·l·minor·autem·ǵ·fi·ff·de inoffi·testō·l·hoc colore·

¶ Inter colores quis sit nobilior·uide plene p Bar· in tractatu·de armis·et si·sed dubitat quis color·

¶ An color rei sit exprimendus·uide ff·de rei·ue· l·si rem·ff·depo l·i·§·si quis argentū·

¶ Color non mutat rem·ar·ff·de acq·re·do·l·sed si ex tabulis·§·fi·

Collumba De septem proprietatibus que attribuūtur columbe ex quibus elicиuntur septem dona contra septem peccata mortalia·primo caret felle & usum recupat· & p hec cōtra luxuriā castitas·nullū ledit· & p hoc cōsiliū cōntra auariciam·alienos pullos nutrit & p hoc pietas contra inuidiam·gemitū habet p cantu & p hoc timor contra supbiam·iuxta fluuiū morat & p hoc sciā contra iram·grano puro uescitur & p hoc sapientia contra gulam·in petra nidificat·& p hoc fortitudo contra accidiam·Io·an·in·c·unico·de facr·unc·adde q colūba que apparuit in baptismo xpi fuit uerum animal·s·Tho·in·iii·pte·q·xxxix· ar·vii·& in·i·di·xvi·ar·iii·& ·iii·

Collum An & qn liceat suspendere ad collum breuia uel alia uerba·licz diuina·uide·s·Tho·scda se·q·xcvi·ar·iiii·

Collusio An si magnū iudiciū expediat in duobus ul tribus diebus presumatur collusio adeo q cōtra sniam possit opponi de collusiōe·Bar·q sic·in phemio C·& ff·de adul· l·miles·§·ul·xl·di·non nos·adde q pbatur collusio saltem presūptione & breuitate temporis·

¶ De materia collusionis notat Bar·in·l·post con tractum·ff·de dona·

¶ Quid sit collusio·nō glo·in·c·cū cleric de censi· Archi si·q·iii·si quemquē penituerit·glo·de collu·dete·c·iii·

¶ Obuiandum est collusionibus & illusionibus·ut in·c·sup eo de eo qui cogno·consan·uxo·sue·& de diuor·quanto·& de iureiuran·tua·el·ii·de postul· pla·bone·el·ii·de als iudi·mu·cau fac·c·i·adde tex· & glo·in cle·i·de renū·v·q·i·quidam·de re iudi·cū olim·in quibus casibus uidetur q collusio & illusio accipitur p deceptione·& fraude·& alibi alter accipitur illusio·vi·di·testm·

¶ Collusio unius non debet nocere alteri·ff·de do· l·eleganter·§·si dolo·ff·si ser·uen·l·si de cōi·

¶ Colludens non debet remanere ipunitus·ii·q·iii· si quē penituerit·& de eo qui cogno·consang·uxo· sue·sup eo·de collu·dete·c·i·& p totum·

¶ Si accusator colludit pōt iudex pcedere ex officio·C·de collu·dete·l·i·& p totum·

Columna De columna uide quod nō· de offi·custo·c·custos sollicitus·super·et si·columnis·

¶ An adhibeat fides litter sculptis in aliq colūna· nō·xxiii·q·ii·facit plene de pba·c·cum causam·

¶ Domus siue familia de colūna apostatay sinistra pducens infructuosos palmites·de scismat·ad succedendos·li·vi·

Comedia Unde dicatur comedia·uide glo·& Archi·in·c·sacerdotes· xxxvii·di·qui dicit q comos grece latine est uilla· oda cantus·inde comedia·i·uillicus·ul uilis cantus·

Cōmendo Cōmendare

An beneficia cōmendata dicantur uacar·dic q sic· in clem·i·ut lit·pen·contrarium nō glo·i·c·nemo· deinceps·de elec·li·vi·

¶ An sublata cōmenda p papā potestas conferendi beneficium·redeat ad ordinariū·uel sit solum apud papam·nō·de exces·pla·inter dilectos·adde nō·per Arch·& Io·an·de elec·is cui·li·vi·

¶ De significatōe huius uerbi cōmendo·dic·ut·ff· depo l·lucius·ff·de ybo·signi·l cōmendare·xxii·q· ii·ne quis·de depo·c·i·in quibus habetur q idē est quod deponere·alibi accipitur aliter·uidelicet pro eo quod cōiter dicitur·habeas hunc cōmendatū·ff· manda·l·si uero non remunerandi·§·cum quidā l· idem cum eodem·§·fi·in glo·pe·ff·man·& ·C·q cū eo·l·fi·nō·in·d·c·nemo·deinceps·de elec·li·vi·ubi dicit q uerbū cōmendare accipit etiaz pro laudare ff·de contrahen·emp·l·ea q·& ita habet usus·adde quod nō·Hosti·& Inoo·in·c·dudum el·ii·circa finem·de elec·

¶ Quale ius habet cōmendatarius i beneficio sibi cōmendato·Inno·circa finem·in·c·dudum el·ii·de elec·nō·in·d·c·nemo·de accu·si constiterit·xxi·q·i· q plures·ubi gl·dicit·q cōmendatarius n est plat°·

¶ An cōmendans possit p libito uoluntatis sue cōmendam reuocare·glo·q sic·xxi·q·i·qui plures·ad materiam uide nō·in·c·si graciose·de rescrip·li·vi· Inno·de accusa·si constiterit·

¶ Cōmendans aliquem alicui non tenetur mādati· l·si non remunerandi·ff·man·adde·ff·de dolo·l·qd ueditor·i·q·ii·c·fi·i·q·iii·saluator·& in·d·l·si uero non remunerādi·§·cum quidā·ubi glo·dicit q hoc bene sciunt facere Bononienses·

¶ An cōmendatarius faciat fructus suos·tex·in·l· lucius·§·i·ff·ad trebel·facit quod nō·& ibi Ange· uide nō·in c·nemo·deinceps·de elec·li·vi·

¶ Omne genus alienationis interdicitur ei cui ecclesia est data in cōmenda·de offi·deleg·c·uenerabili·sm Inno·

¶ Ea que sunt manifesta nō indigent cōmendatōe ff·de resti·in integ·l·i·de do prele·l·i·in fine·

¶ An liceat alicui se cōmendare·i·laudare·Io·an·de renunt c·nisi·§·porro·xxxi·di·tenere·xxiii·q·iii· ore·adde quod dicam in·yo·laus·

¶ Quod ca cōmendandi dicitur·habetur pro non dicto·nō·i·q·iii·saluator·in fi·ubi glo·

¶ Cōmendandi cā debet facere quis id quod alteri non noceat·xi·q·iii·si quis uero·

¶ Cōmendatarius non uidetur habere aliquid ius in beneficio sed solam simplicem administrationez sm·Inno·in·c·dudum·de elec·l·lucius·ff·deposi·la grande·facit·l·lucius·§·meuia·ff·deposi·adde nō·p Ange·in consi·suo·xxxiiii·

¶ Uerba cōmende sicut mandati sunt diligenter inspicienda·ff·manda·l·diligenter·c·cum dilecta·de rescript·

¶ Habens ecclesiam cōmendatā si priuetur illa uiolenter non agit interdicto·uti pos·quia nō possidet c·constitutus·de appel·in glo·

¶ Ordinarius potest dare in cōmendam beneficia deuoluta ad papam Io·an·in·c·nemo deinceps·de elec·libro·vi·

¶ Non potest quis habere duas ecclesias cōmendatas sicut nec intitulatas·dicit Io·an·in·d·c·nemo· unam tamē intitulatā & aliam cōmendatā·sic tex· est & ibi glo·in·c·dudum·de elec·el·ii·

¶ An de cōmenda quam quis habet debet facere mentionem in impetratione beneficii dic q sic·ar·

c. litteras. & c. cum nostris. de cōces. preben. Io an. in dicto. c. nemo.

¶ Cōmenda non expirat morte cōmendantis. uide Io an. in. c. nemo. qui hoc tenet in glo. fi.

¶ Quando beneficiū cōmendat debent citari illi q ex cōmenda ledunt. an intersit illoꝝ. l. nā ita diuus ff. de adopt. unde uocabitur patronus. ſm Inno. & Hosti. in c. si constiterit. de accu. ar. xvi. q. vii. filius. si autem nō uocabunt officio iudicis reuocabit cōmenda. uide glo. in. d. c. nemo. Inno. & Hosti. in d. c. si constiterit de accu.

¶ Cōmendam potest acceptare clericus sine cōsensu episcopi proprii. quia non est obligatus ad eam tenendam nisi inquantum uoluerit. ſm Inno. in. d. c. si constiterit.

Cōmentum

De hoc uerbo uide in. l. fi. C. de uxo. multum.

Comercium

Quid sit comercium & unde dicatur. nō. insti. de inuti. stipu. § i. in glo. comerciū.

¶ An si deducatur in contractum uel in stipulationem res cuius non est comercium debeatur res uel extimatio. uide. ff. de. ꝟ. ob. l. multū interest.

¶ Comercium large sumitur pro quolibet cōtractu stricte sumitur pro permutatione. tex. & glo. ff. de iusti. & iure. l. ex hoc iure.

Comes

Comes palatinus qui habet auctoritatem a papa potest creare tabelliones in terra imperii. & econtra. C. de sum. tri. l. i. per Bal. ibi. in repet. nō in. c. per uenerabilem qui filii sint legit.

¶ Comes palatinus qui auctoritate pape potest legitimare non potest ꝓiudicare legitimis. dictum est Bal. in. l. fi. C. de serui. & aqua.

¶ An comes intētionē suā fūdet de iure cōi i comitatu. uide Io. an. i. c. dilecto. de offi. arch. sup glo. mi.

¶ Quis dicat comes uide in. l. itē apud. §. cōuiciū ff. de iniur. & qd nō. Bar. in. l. i. ff. ad l. iul. ma. uidē in. c. i. quis dica. dux. co. uel ma. coll. x. adde q ille proprie dicitur comes qui est inuestitus de comitatu ut. d. c. i. exquo dicit ibi Bal. q sine comitatu nō debet proprie dici comes sed abusiue. sicut sunt comites palatini de quibus uide Spe. de instru. edic. § restat. ꝟsi. sed quis potest facere. & ꝟsi. porro p Bar. in. l. nō aliter ff. de adop. per Bal. in ꝓhemio C. & per Inno. in. c. penul. de fi. instru. glo. in. l. i. ff. de tuto. & cura. da. ab his facit quod habetur in ti. d comi. sacri pala. li. xii. & quod no. in c. naturales si de feudo fuerit controuersia. facit quod habetur in. l. i. in fi. ff. ad municipa. & in. l. i. C. ubi & apud quem & in. l. i. C. de comi. consi. li. xii. & in Spe. d cura. § i. ꝟsi. quod de his.

Commessatio

Cōmessationes sūt illicite maxime dicbus festis. xliiii. di. c. i. de cele. missa. dolentes ubi d hoc.

¶ Commessatio est gule intemperantia. xliiii. dis. c. i. & sequen.

¶ Si cōmessationes laicis sunt damnabiles multo magis & sacerdotibus putantur ad gehennā. xliiii. di. non liceat.

¶ Quorūdam abusus reputantur qui non putant digne celebrare festa sanctoꝝ nisi cōmessationibus seruiant. xliiii. di. c. i.

Comitatus

Quid sit comitatus & in quo differat a ciuitate districtu uel territorio nō. doct. in cle. ne romani. § sane de elec. tex. in. l. i. C. qñ impa. inter. pu. & ui. faciunt nō. in. c. rodulphus. de rescrip.

¶ Comitatus dicitur districtus alicuius ciuitatis ubi est epūs. xix. dis. c. i. adde nō. xcix. di. ꝓuincie. in glo. comitibus.

Cōmitto

Cōmitto. i. possum committere ff. de noui oper. nunti. l. i. §. & post. sic cōmittitur. i. cōmitti potest. C. de testa. l. iubemus.

¶ Cōmittens alicui uices suas uidetur i totum delegare. de offi. dele. c. uenerabili. & c. super questionū § i. ſm Inno. & eo. ti. si delegatus li. vi.

¶ Cōmissio potest fieri in loco iurisdictionis licet cōmittens sit extra locū. glo. de offi. deleg. ꝓuenit.

¶ Cōmissiones probantur per singula sigilla cōmittentiū. ſm Inno. de ꝓba. quoniā. de offi. dele. gratū.

¶ Cōmissio facta dignitati ꝓsumit realis. secus si ꝑsone. ſm Inno. de insti. cum uenissent.

¶ Cōmissio dispensationis deb3 fieri iuris sublimibus & litteratis. c. dudū. de elec. ſm Inno.

Cōminatio

An & qñ cōminatō habeat uim sñie late uł ferēde. nō. glo. de sagit. c. i. lxiii. di. salonitane. uide glo. ff. de admi. tuto. l. tutor. qui repertorium. § qui depositiō facit quod nō. Inno. qui matri. accu. pos. cum in tua Hosti. in sūma de re iudi. § de multa. Spec. in ti. d dispu. & alle. § uii. ꝟsi. illud est cōminatio. adde. C. cōmi. uł epis. in rubro & nigro. adde q sunt quedā leuia delicta que sola cōminatione puniuntur ff. de offi. prefec. ui. l. i. § cum patronus. ff. d offi. ꝑfec. uigi. l. iii. § cognoscit. facit. l. nec quicq̄. § de plano. ff. de offi. proconsul.

¶ A cōminatione iudicis qualiter appellatur uide Spe. in quarta parte. i ti. de appel. § ii. adde q̄ dixi sub dictione appellatio.

Commissum Cōmissoria

De pactis. l. cōmissorie. uide. C. de pac. per totum. & ff. de pigno. l. si fundus. § fi.

¶ An cum iuramēto possit renuntiari pacto legis cōmissorie nō. C. de pac. pigno. l. filio. Inno. de pigno. significauit. & i. c. cū contingat. de iureiuran.

¶ Commissum idest delictum ff. d publica. l. imperatores. § fi.

¶ Pactum legis cōmissorie trāsfert ipso iure dominiū qñ ab initio hoc actū est non alias ex inualido. glo. in. l. ab emptione. ff. de pac.

Cōmissarius

Si heredi est cōmissa uoluntas defuncti. ubi non est heres ibi nō est cōmissarius. ff. de fideicōmissa. liber. ubi uide.

¶ Si ex duob' cōmissariis alter est absens uel nolit implere uoluntatem defuncti. alter potest. ff. de fideicōmissa. liberta. l. si legatario. § i. uide infra sub dictione executor.

¶ Si testator ꝓuidet de cōmissario in negligentiā primi non exequenti per hoc non tollitur quin potestas deuoluatur ad epum. p negligentiā. facit. ff. de fideicōmissa. liber. l. mutus. § fi.

¶ Heres potest dari cōmissarius & nō potest capere pecuniam legatam ante essentiam conditionalis relicti. l. quidam. § si scriptum. ff. de le. i. uide Bal. in l. si pluribus. eo. ti.

¶ De hac materia cōmissarioꝝ ultime uolūtatis dic

plenius ut dicam infra sub dictione executor.

Cõmixtio

An & qñ rerum cõmixtio in uicē cõmixtaꝝ una trahat ad se aliam. dic ut nõ. de consecra. eccle. uel alta. quod in dubiis. de cele. miss. cum marthe. §. quesiuisti. ff. de aqua quot. & esti. l. i. §. item si quis. conclusio ē ꝙ si sunt sepabilia unū non trahit ad se reliquū. si uero insepabilia aut eiusdem nature & unū trahit ad se aliud. si sunt diuerse. non licet unū sit magis dignū alio. ut patet in iuribus palle. sic nõ. do Car. in cle. i. de deci. in. ii. oppositione quod bene nõ.

¶ Cõmixtio interdū improbat̃ interdū approbatur nõ. de cau. pos. c. ii. de tempo. ordi. c. ii.

Commodatum Cõmodatarius

Quid sit cõmodatum habetur in l. i. ff. cõmo. no. in. c. i. de cõmo.

¶ Commodatarius equi ad bellum non tenetur si equus moriatur in bello Inno. nõ. in. c. sicut. de iur. iuran. adde quod dicam sub dictione conductor. & dixi sub dictione bellum.

¶ Differentiam inter cõmodatū & precariū. uide p glo. in. l. fi. ff. de preca. Inno. de cõmo. c. i.

¶ An si res mihi cõmodata p nuntiū transmissa in uia peat sit piculū meū ul' cõmodātis. glo. xcv. di. psbiteri. Io. an. in. c. fi. de pigno. Bar. in. l. eum qui. §. i. ff. comoda.

¶ Si peto ut cõmodes mihi rem ad certum usuz & tu simplicit̃ accomodes. an dicat̃ cõmodatū uel precariū. Bar. in. l. i. ff. de preca.

¶ An accõmodans uas corruptum teneatur cõmo modati. glo. ď peni. di. iii. inter hec. in. ꝟ. uasa. adde supra cõmo. l. in rebus. §. item qui sciens.

¶ An pdens rem cõmodatam teneatur aliam eque bonam restituer̃ commodanti uide Inno in. c. sicut el. ii. de iure iuran.

¶ An liceat cõmodanti propria auctoritate accipe rem cõmodatā finito usu ad quem fuit cõmodata. Inno dicit ꝙ sic. in. c. propter sterilitatē de loca.

¶ An expense facte in re cõmodata possint repeti Io. an. in addi. Specu. in ti. de pignor. §. hec p̃tica. in addi. que incipit. in hoc instat. uide que habent̃. in l. in rebus. §. possunt. ff. cõmo.

¶ Cõmodatū ante usum completū reuocari non potest. nõ. de cõmo. c. i. Spe. in ti. de acto. ꝓsi. item excipitur. adde. ff. cõmo. l. in cõmodato. §. sicut.

¶ Cõmodatarius non tenetur regulariter de casu fortuito nisi in tribus casibus qui notantur de cõmoda. c. i. item tenetur de leuissima culpa. ut dicto c. i. & in. c. ulti. de depo.

¶ Qui utitur re cõmodata ad aliū usum ꝙ ad quē cõmodata est tenet̃ furti. ff. cõmo. l. si ut certo. §. usq; adeo Ray. in sũma de furt. §. ex his liquet.

¶ Ubi res est cõmodata ad certum usum in dubio presumitur cõmodata usq; ad illum completum. C. cõmo. l. ii. nisi aliter sit actum in contractu.

¶ Cõmodatum habet in se usum donationis. ff. cõmoda. l. i. §. i. ff. de dona. l. in edibus.

¶ Incorporalia commodatur tex. & glo. in. l. i. § i. ff. cõmoda.

¶ Ubi ab inicio cõmodatum non ualz ex retentiõe rei non transit in cõmodatum ut. d. l. i. §. impubes.

¶ Ubi cõmodatum fit ad certum usum datur actõ cõmodati. ubi ad incertum datur prescript̃ uerbis. ff. de prescrip. uerbi. l. si gratuitam. Bar. in. d. l. i. §. i. & ibi uide an seruitus cõmodetur.

¶ In rebus usu consumptibilibus non cadit cõmodatum nisi ad pompā ff. cõmo. l. fi. & ibi est glo ꝙ panis proprie non cõmodatur.

¶ Cõmodatum non cadit in pecunia nisi qñ fit ut quis dicior appareat. ff. cõmo. l. sepe.

¶ Si cõmodat̃ res extimata ut rocinus si cõtract⁹ est gratia danti extimatio facit ꝙ tenetur de omni culpa si gratia recipientis uenit etiam casus. ff. cõmo. l. si ut certo. §. nunc uidendum.

¶ Cõmodatarius regulariter tenetur de leuissima culpa. fallit primo qñ pacto uult teneri ď solo dolo Secũdo qñ cõmodatum est gratia utriusq; Tercõ qñ quis se sponte offert ad cõmodatum quia tunc tenet̃ etiā de leui. ff. cõmo. l. si ut certo. §. interdū.

¶ Cõmodens rem alteri ut pignoret potest agi ut repignoret ut. d. l. si ut certo. §. nunc uidendū.

¶ Si consencio ꝙ ille qui mihi subtraxit rem habeat ipam in cõmodatum. an ex eo habeā contra eum actionem cõmodati. Cy. in. l. penul. C. ad exhi.

¶ Idem est dicere cõmodo & accõmodo ff. cõmo. l. rei cõmo.

¶ Ex usu ad quem res est cõmodata si res deterioretur non tenetur cõmodatarius cõmodati. nisi culpa deterior fiat. ff. cõmo. l. eum qui.

¶ Si cõmodo tibi canē ad experiendū omnia capta p canē ptinent ad me. uide ff. cõmo. l. si is qui. §. i.

¶ Cõmodare possum rem alienam quā possideo. ff. cõmo. l. cõmodare.

¶ Cõmodati actõ est ciuilis. ff. cõmo. l. in cõmoda. §. sicut.

¶ Cõmodatum ad certum usum non limitatū tempore tacite uel expresse. potest reuocari quãdocũq; l. lucius. ff. ď dona. secus si usus est limitatus ut. d. l. in cõmodato. §. sicut & quod nõ. ibi Bar. & Cy in l. ii. C. cõmoda.

¶ Ad quas impēsas teneat̃ cõmodatarius uiď in. l. in rebus. §. possunt. ff. cõmo.

¶ Percuciens equū cõmodatū fuste uel baculo. tenet̃ si moriat̃. secus si uirga uel calcaribus. Bar. in. l. i. C. de cursu publ. li. xii.

¶ Si mulum cõmodatuz onerauerit cõmodatarius secundum cõmunem consuetudinem non tenetur. si ratione illius oneris moriat̃. Bar. in. l. publica. C. de cursu publ. li. xii.

¶ Dans male ad cõmedendum equo cõmodato tenet̃ cõmodatarius ad interesse. dicit Bar. in. l. aĩalia C. de cursu publico. li. xii. qui etiam dicit ꝙ conducens equū uilis precii non debet dare tantū de blado quantū si esset magis precii.

¶ An cõmodatum possit esse in re incorporali nõ. ff. cõmoda. l. i. in glo. habitationem. & in. c. i. eodem ti. in glo. i.

¶ Si equus cõmodatus r̃stituitur deterioratus nõ tenetur cõmodator illuz recipe sine obligatione deteriorationis Bar. in. l. qui sibi. §. qui stichum. ff. ď solutio. ubi uide quid si recepit sine emenda deteriorationis an sibi piudicet. de quo ibi glo. & Bar.

¶ Ad quid teneatur cõmodatarius. uide insti. qui. mo. re contra. obli. item is. in glo. exacta. Cy. plene in. l. i. C. cõmo. in. iiii. q. idem Cy. in. l. iii. C. ď epis. audi. c. i. in glo. fi. de cõmo.

¶ An cõmodatarius uel dñs possit agere contra eū qui retinet sibi cõmodatum. nõ. ff. ď peti. here. l. & non tantum in glo. facile.

¶ An actio cõmodati sit ciuilis uel pretoria· nõ ff· cõmo· l· i· in glo· i· & eo· ti· l· in cõmodato· §· sicut· in glo· ciuiliter Dy· insti· de acti· §· sed iste· & ibi gl· Io· an· in addi· Spe· in ti· cõmo· in prin·

¶ An possit agi actione cõmodati ante usum cõpletum· no· ff· cõmo· l· in cõmodato· §· sicut· in glo· cõmodauit· & ibi Bar·

¶ An actione cõmodati possim agere contra eum qui rem meam habz ab eo qui mihi abstulit· Cy· in l· pe· C· ad exhiben·

Cõmodum

Cõmodũ hꝰ dicimur posse quod possumus cõmode· ff· de uerbo signi· l· nepos proculo· C· qui bo· ce· pos· l· i· insti· de offi· iudi· §· ꝙ si cõmode·

¶ Que dicantur cõmode fieri uide que nõ· in cle· i· de pen· & ibi sunt concordantie in glo· in ꝟsi· cõmode· & xix· di· si romanoꝝ· & in· c· statutũ· in fi· đ rescrip· li· vi· ubi glo·

¶ Qui sentit onus debet sentire cõmodũ· C· de caduc· tol· l· unica· §· ꝓ secũdo· & ibi Cy· i· v· oppo· Dy· de regu· iur· li· vi· qui sentit· insti· de legitima prõtute· §· fi·

Comparatiuus

Compatiuus ꝓsupponit positiuũ· i· ubi autem non oportet· in ꝓn· de uerbo· ob Io· an· in· c· cum dilectus· de elec· in ꝟ· dignioꝛes facit· c· nisi đ renũtia· adde ꝙ aliqñ compatiuus non ꝑticipat positiuo· ff· de nego· ges· l· i· & C· de furt· l· ii·

¶ Compatiuus aliqñ ponitur pro positiuo· glo· xii· q· i· cõsidera· de eta· & quali· cum sit· de cele· miss· cõsilium· in glo· ti· nõ· glo· & doc· de despon· impu· ex litteris· in ꝟ· potius· de preben· si beneficia· li· vi· đ usu pal· c· pe· de simo· quociens· & c· se· glo· i· q· iii· saluator· unde dicimus certiores uel liberiores· i· liberi uel certi· adde ff· de dam· infec· l· inter quos· §· damni· & in l· i· ff· de iusti· & iure· & in· l· cũ filius· §· patri· ff· de le· ii· & adde ꝙ ubi compatiuus nõ hz ad quid comparetur sonat i· utm positiui· uide in· l· si seruus legatus· §· ita scriptum· de le· i·

¶ Compatiuus infert positiuũ etiam in confusiõe no· Io· an· in· c· cum dilectus· sup· ꝟ· dignores·

¶ Compatiuus habz de natura ut relinquat formã positiui in extremo· no· Bar· ff· de lega· ii· l· cum filius· §· pater·

Cõparatio

Quid sint compationes & qñ & in quibus instrumentis & chartis & qualiter & p quos fiant & quis sit earum effectus· no· C· de fide instrumen· l· compationes· & ibi Cy· adde quod idem no· in autẽ· ad hec & in autẽ· & si contractus ibi positis & ibi Bar· & in autẽ· de instru· cau· & fid· §· i· & ii· coll· vi· Host· in summa· de fi· insti· §· iii· & Spec· in ti· de ꝓba· §· fi· ꝟsi· sed instrumẽtoꝝ quoqꝫ· Dy· Bar· & Saly· in l· uenditor· ff· de iudi·

¶ Compationes litteraꝝ facit iudex non scriptor· no· in d· autẽ· đ instru· cau· & fi· §· sin uero· coll· vi·

¶ Que sit diffa inter compare & emere· nõ· in l· i· ff· de cõtrahen· emp· ubi etiam tractat Bar· an illud uerbum compare significet solam emptionem· uel etiam ꝑmutationem· adde ꝙ uerbum compare ẽ generale· l· i· C· de rerum ꝑmu· Item compare aliqñ sumitur ꝓ extimare· ff· de statu homi· l· querif· Item uerbum compare late sumitur ꝓ ꝑmutatiõe· ff· de lega· iii· l· si quid earum·

¶ Compatio non fit in uno· ff· qui pot· in pig· hab· l· ii· in fi· ar· contra· ff· de uerbo· signi· l· illa uerba·

¶ Comparare aliquando capitur pro uendere· aliquando pro emere· nõ· in l· i· ff· de priuile· credi· in glo· in comparatione

¶ Quotuplex sit compatio· uide Bar· in l· ꝓ herede· in ꝓn· ff· de acqui· heredi·

Compareo

Paria sunt non comparere uel minus sufficienter comparere· ut ꝓbatur in· c· i· de ꝓcu· de dolo & contu· cum dilecti· de appe· nicolao·

¶ Compare non dicitur qui minus legitime comparet· C· de his qui ad eccle· confu· l· presenti· §· cũ autem· C· de ꝓcu· l· fi· Inno· de elec· quia propter· in glo· super hoc·

¶ An cõparens coram iudice possit postea recusaꝛe eum· uidetur ꝙ non ii· q· vi· §· biduũ· circa fi· iii· q· iii· offeratur· in glo· magna·

Compater Compaternitas

An inter duos leuantes de sacro fonte eundem cõtrahaꝛ aliqua paternitas· dicit Inno· ꝙ non· de cognat· spi· martinus· doct· eo· ti· c· fi· li· vi· glo· xxx· q· iii· c· fi· & ibi Archi·

¶ An compaternitas possit cõtrahi per procuratore· Bar· in l· gallus· §· & forsitan· ff· de lib· & postu· Bal· in· l· i· §· non autem· ff· de caduc· tol· adde quod dicam sub dictione ꝓcurator·

¶ An p cathecismũ contrahaꝛ cõpaternitas· dic ꝙ sic· impediens matrimoniuz sed non dirimens iam contractum· in· c· cõtracto· de cogna· spi· eo· ti· p cathecismũ· li· vi· de hꝰ· c· puenit· xxx· q· i· de cõse· di· iiii· in cathecismo· xxx· q· iii· si quisquis unus·

¶ Omnes tangentes puerum dum baptizatur sunt compatres· Arch· xxx· q· iii· c· fi·

¶ An suscipiens de sacro fonte nõ ualens loqui cõtrahat compaternitatez· Archi· de cogna· spiritualis c· i· libro· vi·

¶ Maritus & uxor nõ debent simul leuare eundez de sacro fonte· xxx· q· iiii· ꝙ autem·

¶ Quot modis contrahatur compaternitas· uide xxx· q· i· deus·

¶ Comatrez uxoris mee factam anteꝗ cum uxore mea contraherẽ possum ea mortua habere i· uxorẽ· xxx· q· iiii· post uxor·

¶ An per compaternitatem sequentem soluantur sponsalia de futuro glo· & docto· ꝙ sic· de cognati· spiritu· ueniens· quid de matrimonio· nõ· eo· ti· c· ii· ubi uidetur ꝙ non·

¶ Compater est fideiussor apud deum pro illo quẽ leuat de sacro fonte· tex· est de consecr· dis· iiii· nos ante omnia· adde ꝙ quis ita debet diligere illũ quẽ de sacro fonte leuauit ac si esset eius paꝛ· tex· xxx· qõe· iii· c· i·

¶ Quod compater debeat doceꝛ leuatũ· ponit Io· an· in· c· i· de cogna· spiri· li· vi·

¶ An compaternitas possit contrahi p uniuersitatem· doc· ꝙ non de cogna· spir· ueniens· quia qui nõ est baptizatus non potest leuare· de conse· di· iiii· in baptismate· contrariũ tamẽ seruat consuetudo nec ualet ratio in contrariũ· quia licet uniuersitas non sit baptizata ut uniuersitas· sunt tamẽ baptizati singulares đ uniuersitate· sicut nec uniuersitas ut uniuersitas habet consensum· quia non habet animam sed qñ singulares oẽs ui maior pars cõsentit uideꝛ consentire uniuersitas seu aliquid agere·

¶ An contrahatur compaternitas inter christianū leuantem & iudeum cuius filius leuatur de sacro fonte. glo uidetur uelle q̄ sic. xxx. q. i. c. i. que idē dicit ibi in hereticis.

¶ An inter maritum & uxorem contrahatur compaternitas si alter eorū scienter uel ignoranter leuet filiū alterius seu comunē no. xxx. q. i. in sūma & de cogna. spi. c. ii.

¶ An omnis qui est compater uxoris mee sit etiā compater meus & econtra. glo dicit q̄ nō. xxx. q. iiii. in sūma. nisi qñ filius est cōmunis. adde q̄ uir & uxor cōicāt sibi actiones spirituales. de quo i. c. martinus. de cogna spi. & ibi glo. & doc.

¶ An per coitum fornicarium communicetur compaternitas. nō. glo. xxx q. iiii. si quis unus. Archi. de cogna. spirituali. c. i. li. vi. adde quod dicam sub dictione concubina.

¶ An ad contrahendū compaternitatem sit necesse tangere puerum Arch. xxx. q. iiii. q̄ autem dicit sufficere tangere linteū. in quo puer est inuolutus. ꝓ quo facit qđ idē notat de cogna. spi. c. i. li. vi.

¶ An adultus baptizandus debeat habere patrinos Arch. q̄ sic. de conse. di. v. spiritus. Idem dñs Dominicus de sancto gemi. in. c. fi. de cogna. spir. li. vi. ꝟsi. quid de adulto.

¶ An monachus baptizando possit esse compater. glo xxx. q. i. omēs. alia glo. xviii. q. ii. peruenit. dicit q̄ sic. non autem leuando. Archi. de consecr. di. iiii. monachi.

¶ An iudeus. paganus. uel hereticus possit contrahere compaternitatem. Io. an. in regula ex eo li. vi. in mercuriali. glo de consecr. dis. iiii. in baptismate. Io an. aliquid. de iure patro. nobis. & in. c. i. de cognati. spiri. li. vi.

¶ Qua pena puniatur cōmiscens se cum cōmatre. uide tex. xxxiii. q. ii. si quis cum cōmatre. & xxx. qōe. i. omnes.

¶ An simulans tangere puerum in baptismo & nō tangens licet tamen exprimat uerba sicut alii patrini sit compater. dic q̄ non. de conse. dis. iiii. c. nō plures. & ibi per Archi.

¶ An omnes tenentes manus in baptismo sint cōpatres. Archidi. xxx. qōe. iiii. c. fi. Io. an. de cogna. spiri. c. fi. li. vi.

¶ An in baptismate collato per laicum contrahat̄ compaternitas inter baptizatum & filios baptizantis uel inter baptizantem & parentes baptizati Io. an. in. c. fi. de cognat. spiritu. li. vi. uide. xxx. qōe. i. omnes. & ibi nō.

¶ Cōpaternitas non transcendit paternitatē filiationem sororitatem & fraternitatem. glo. xxx. q. iii. in sūma. Arch ea. ca. & qō. c. fi.

¶ An inter iudeos ex circumcisiōe cōtrahat̄ cōpaternitas. Io. an. in. c. i. de cogna. spi. li. vi.

¶ Quo ad compaternitatem contrahendā non est necessaria responsio patrini sed sufficit tactus cū intentione. Arch. de conse. di. iiii non plures.

¶ An compaternitas contrahatur cum patre iudei baptizati. glo xxx. qōe. i. c. i de cogna. spi. c. i. li. vi. adde que dicam & dixi supra.

¶ An si leuatur filius alterius coniugis tantū alter etiam sit compater. glo q̄ non. in. c. ii. đ cogna. spi. glo. ii. eo. ti. contracto glo. iii. eodē. ti. c. i. libro. vi. dixi supra proxime.

¶ An ratione compaternitatis iudex possit recusari ut suspectus. uide dñm Ange. in. c. cum spāli. & in. c. postremo. de appel. & Spe. ti. de recu. §. qualit̄. ꝟsi. quid si uis.

Compendium

Compendium dicitur id quod est breue & utile. inde cōpendiose. de rescrip. dispendia. in glo. i. li. vi. & in prohemio clemen. in glo. nō de iudi. in clemen. dispendiosam.

Compensatio

Quando ex una parte est debitū alternatiuū speciei & quantitatis. ex alia quantitas tantum admittatur compensatō. tex. in. l. i. C. si ma. fac. ra. hagio & Bar. in. l. si seruus. cōis. §. idem dicendū. ff. de furt. ubi uide.

¶ An debitor fiscalis possit fisco petenti opponere compensationē. nō. in. l. aufertur. §. qui compensationem. ff. de iur. fis. doc. in. c. ii. de depo. & adde q̄ compensatio obiecta contra fiscum debet probari infra duos menses. ut in. d. §. qui compensationem & ibi Bar. & adde Bal. in. l. ii. C. de compensa.

¶ An emphiteota possit dño petenti obicere compensationem nō. Spe. in ti. de loca. §. nunc aliq̄. ꝟsi. lxxix. doc. de depo. c. ii.

¶ Paria delicta mutua compensatione tolluntur. no. xxxii. q. vi. nihil. de adul. c. pe. & fi. ff. solu. ma. l. uiro atq̄. ff. de adul. l. si uxor. §. si iudex. c. dilecti de excep. doc. in. c. significasti. de diuor.

¶ An cōmodū cum incōmodo debeat compensari. no. in. c. i. de scismati. uide nō. in. c. propter sterilitatem. de loca.

¶ An legata facta ecclesie prochiali ueniant cōpensanda in quartam que sibi debetur occasione electe alibi sepulture. cōmunis opy. q̄ sic. de quo in. c. officii. & c. requisisti. de testa. Ego tenui contrariū in disputatiōe mea que incipit statuto ciuitatis uenetiarū in secundo dubio.

¶ An in illicitis admittatur cōpensatio. nō. ff. solu. ma. l. uiro. đ diuor. c. significasti. gl. xxxii. q. ultima. c. ult. de con. infide. c. i.

¶ Culpa cū culpa compensat̄. l. si ambo. ff. đ cōpen.

¶ De debito alteri etiam uolente non admittitur compensatio nisi in casibus. C. de cōpen. l. si propt̄.

¶ An ꝓcuratori in rem suā possit obici cōpensatio de eo q̄ dñs debet. uide Bar. de comp. l. eius.

¶ An si soluo id quod possem compensare possim postea repetere. uide Cy. in. l. sepe. C. de cōpen.

¶ Compensatio admittitur qñ hincinde debet̄ genus. ut equus uel homo. ut. C. de compensa. l. fi. ubi glo. & Cy.

¶ Compensatio non habet locum qñ ab uno debet̄ quantitas ut quantitas. ab alio quantitas ut species fm glo. in. d. l. ii. Cy. ibi contra.

¶ An possum compensare illud quod debz debitor meus creditori meo uide. C. de compen. l. si cōstat. al' est. l. final' ubi p Iaco. de are.

¶ Pro naturali debito etiam non liquido opponit̄ compensatō Cy. in. d. l. fi. C. de compen. & ibi uide quid de debito ciuili tantum.

¶ Compensatio non potest cadere si hincinde non est debitū. Bar. ff. de pact. l. si cū te. ubi uide oino.

¶ Dolus cum dolo compensat̄ circa idē non circa diuersa. ff. de dolo l. si duo.

¶ Solutum etiam subiacens conditioni indebite cōpensabile est & retentibile etiam ob aliud debitum ff. de condi. indebi. l. eleganter. §. i. & l. si non sorte

in pn. & § si centum. eo ti.

¶ Compensatio non admittitur de specie ad quãtitatem sed bene retentio donec soluatur ff. de cõdi. indebi. l. si non sortem. § si centũ. & est bonus tex. in l. quod dicitur. in pn. ff. de impen.

¶ Quod dicitur exceptionem compensationis obstare agenti de naturali debito est uerũ in petente non in repetente. nõ. glo. in l. interdum. ff. de cõdi. indebi. eo. ti. l. cum is in fi. ubi uide Bar.

¶ Naturale debitum habens concomitantiã ciuilis non habet siue inducit compensationem sublato ciuili glo. ff. de condi. inde. l. iulianus uerum debitorem. nõ. in l. quicũq. ff. de condi. inde.

¶ Quod quis potest consequi tantum p restitutionem in inte. non potest compensare. quia nec naturaliter debetur nec ciuiliter. ff. de condi. indebi. l. fi. § finali.

¶ Debitum officio iudicis contra remedium iuris cõmunis non compensat. si uero non est contra ius cõmune bene compensatur. primum patet in l. fi. §. fi. ff. de condi. inde. Secundũ in l. si cum ambo § fi. & l. pecuniam. ff. de compensa. Bar. in d. l. fi. § fi.

¶ An si opponatur compensatio de maiori debito q̃ petatur possit iudex condemnare in toto. tex. q. non. in l. in rebus § fi. ff. cõmo. & ibi Cy. & Bar.

¶ Non solum quantitatis ad spẽm ueram nõ admittitur compensatio sed etiam quantitatis ad speciem fictam nõ. ff. de peculio l. si creditor. § i.

¶ Compensatio fit ipso iure eo ipso q apparet de uoluntate cõpensare uolentiũ. l. ii. ff. de cõpen. p Bar.

¶ Que p exceptionẽ pimi possunt i cõpensationẽ non ueniunt. ff. de compen. l. quecũq.

¶ Lucrum cum damno compensat. ff. de nego. ges. l. si negocia ff. p so. l. de illo.

¶ An fisco petenti tributa possit obici compensatõ uide qd dixi supra pxime. doc. dicunt q non de q̃ dicam sub dictione decima. & sub dictione fiscus.

¶ Generaliter in quibus casibus fiat uel non fiat compensatio nõ. glo. d re iudi. suborta. glo. de fide instru. cum Iohãnes. xii. q. iii. sacerdotes adde qd dixit Cy. in l. fi. C. d compen. nõ. glo. de depo. c. fi. glo. ne cleri uel mona. c. non magno.

¶ Compensatio non opponit petenti restitutionem de ordi. cogni. c. fi. in glo.

¶ Compensatio opponit etiam post snĩam si nõ fuerit appellatũ. c. cum Iohãnes de fi. instru. in glo. fi.

¶ Compensatio potest fieri i penis qñ neutra pars fidem seruat de pen. constitutus.

¶ An compensatio admittatur in decimis. uide de decimis cum homines. & quod ibi nõ.

¶ An compensatio opposita non admissa in iudicõ contra quẽ iudex pnuntiat possit opponi post sententiã. de re iudi. c. suborta in glo. pe. ubi uide.

¶ An fieri possit compensatio de debito tantum naturali glo. & Bar. in l. procurator. § ii. ff. rem rat. ha. adde no. ff. de condi. indeb. l. cũ his. § fideiussor in glo. magna. & ibi. Bar. Cy. C. si aduer. solu. l. ii.

¶ An malum cum bono licite compensetur & ecõtra. glo. in c. non magno ne cle. uel mo. de deposi. c. fi. in fi. Io. an. de ordi. cog. sup spoliatione.

¶ An compensans dicatur soluere. tex. facit p et contra. in l. si constat. C. d compen. tex. & ibi Bar. in l. amplius. ff. rem ra. ha. adde quod nõ. Specu. ti. de usur. § si. sed pone ff. d libera. cau. l. ul. pmutare.

¶ An compensatio quantitatis fiat ipso iure ul tantũ ope exceptionis glo. in. l. si constat. C. de cõpen. adde nõ. in l. uerum & ibi Bar. ff. de compen. no. ff. solu. ma. l. rei iudicate. § i. in glo. obligatus. no. ff. d nego. ges. l. si debitor. in glo.

¶ An debitor ex pluribus causis possit compensare in quam causam uelit. Bar. in. l. cum ex pluribus. ff. de solutio.

¶ An qui pmisit non petere incidat i penam compensando Bar. in. l. amplius. ff. rem ra. habe.

¶ Infra quantum tpus debet liquidari debitum ut possit fieri compensatio. Bar. in. l. si seruus. § idem dicendum ff. de fur. & in. l. auferatur. § qui cõpensationem. ff. de iur. fis.

¶ Quantitatis ad rem & econtra non fit compensatio. Cy. in. l. fi. C. de cõpen. doc. in. c. ad nostra. de iuriurã. Bar. in. l. si seruus. § idẽ dicendũ. ff. d fur.

¶ An de quantitate fructuũ ad quantitatem pecunie admittatur compensatio. uide in. l. diuorcio. ff. solu. matri. & ibi Bar

¶ Si uerus debitor meus fuerit iniuste absolutus a debito forte propter impiciam iudicis. & is postea agit contra me. ad aliud debitũ. an possim opponere exceptionẽ cõpensationis de primo debito de q̃ iniuste fuit absolutꝰ. uide Cy. in. l. ii. C. de cõpen.

¶ An sicut possum opponere cõpensationẽ debitori meo ita possim & alii cui ipse cessit. Cy. in l. fi. C. d cõpen. Io. an. in regula. si quis in ius. li. vi.

¶ An eius quod debetur ciuili & naturali obligatione nondũ tñ est nata actio possit obici cõpensatio. Bar. in. l. inter tutores. ff. de adm. tuto.

¶ Compensatio non admittitur in delictis. quo ad penas temporales uel spirituales uel fisco applicandas nõ. in c. sicut. de iureiuran. uide in. c. intelleximus. de adulte.

¶ Compensatio põt fieri & declarari etiã extra iudicium. Bar. in l. i. ff. de compen.

¶ Compensatio non habet locum in deposito. c. fi. de deposi.

¶ Non admittitur compensatõ eius quod debetur officio iudicis nobili. nõ. ff. d condi. inde. l. fi. in gl. fi. & ibi Bar. sed bene eius qd debet officio iudicis mercenario. nõ. ff. de cõpen. l. pecuniã.

¶ An admittatur compensatio eius quod alii debetur. C. de compẽ. l. eius quod & ibi no. Cy. & Bar. & nõ. Bar. ff. eo. l. si quid a fideiussor. Bar. ff. de admi. tuto. l. inter tutores.

¶ An compensatio habeat locũ in dote nõ. ff. solu. matri. l. diuorcõ. § ob donationes. & ibi Bar. nõ. C. de rei uxor. actũ. l. i. § taceat. in glo. retentio. & ibi Cy. in iii. oppo.

¶ An cõpensatio habeat locum ubi aliquid debetur gracia conditionis implende. nõ. Bar. ff. de sta. libe. l. statulibe. ff. de condi. inde. l. iulianus.

¶ An admittatur compensatio quantitatis ad quantitatem diuersorum generum. Bar. in. l. diuorcõ. § ob donationes. ff. solu. ma.

¶ An inter lucrum & damnũ admittatur compensatio uide. ff. de nego. ges. l. si negocia. ff. pro socio. l. de eo. ct. l. non ob eam.

¶ Si administrator gerens officium in aliquo ledat uel in aliquo melioret. rẽ p habetur ratio cõpensationis ff. de usur. l. gatus.

¶ Odio penarum fit compensatio ipso iure. nõ. in. l. si constat. C. de compen. ff. eo. l. hoc negocium. insti. de actio. § in bone fidei. Per hoc deciditur questio

de stipendiario debente recipe centū a cōi pro suo stipendio & cōdenato ad x soluenda sub pena amputationis manus q si non soluat non amputat manus quia ipo iure fuit facta compensató cum eo q debeat recipe a cōmuni pro quo facit ratio ga per cōe q non soluit stipendiuz factum est quo minus possit soluere penam. hanc rationem reddit notabiliter tex. ff. de condi. & demon. l. iulianus ait si heredi. Bal. in. l. i. C. de compen.

¶ An exceptio compensatiōis impediat primū uel secundum decretum. uide Bal. in. l. iii. C. de cōpen.

¶ Compensatio est species reconuētionis ff. de cōpensa. l. nec. & ibi est tex. notabil' q compensationi est respondenduz tanquā petitioni. Bal. in dicta. l. iii. & l. neq.

¶ Sicut coram arbitro non habet locum reconuētio ita nec compensatio. quia non potest de ea cognoscere cum non sit de ipa cōpromissum. secus i iudice delegato ff. de arbi. l. si ex meis. in pn. & l. si cū dies. §. plenū. eo ti. Bal. in. d. l. iii. & palle. l. neq.

¶ Ubi non habz locum solutio nec compensatio. & ideo sicut aliud pro alio inuito creditori solui non potest. ita nec compensari. Bal. in. l. fi. C. de cōpen. Idem in. l. diuorcio. §. ob donationes. ff. solu. ma.

¶ Cōpensatio opposita debz liquidari contra illud tempus quod reo daretur ad soluendum. Bar. in. l. aufertur. §. qui compensationez. ff. de iure fis. Bal. contra. in. l. mea. C. de compen.

¶ Quod debetur societati non compensatur cum uno ex sociis. ff. pro socio. l. actione. §. si cōis. Bal. i l. si in uenditione. C. de compen.

¶ Si ticius petat a me. x. non obiiciam ei compensationem de aliis. x. que ipe debet. Io. licz Iohannes uelit. ut. l. in rem. §. i. §. de compen. & in. l. eius. C. de compensa.

¶ Si petis a me. x. & obicio tibi compensationem de. xx. que mihi debes & probo. nō poterit iudex compensat. x. condenare te in aliis. x. sed opus erit nouo iudicio. ut. l. in rebus. §. fi. & ibi no. Bar. & glo. ff. cōmoda.

¶ Creditori non potest obiici compensatio de fructibus pceptis ex pignore nisi cū desierint stare fm Inno. in. c. ad nostrā. de iureiuran. in glo. restituat.

¶ Ex debito alternatiuo quantitatis uel speciei opponitur compensatio ad debituz simplicis quantitatis ut in. l. i. C. si maior. fac. ratū habue. & ibi h° no. bal.

¶ Exceptio cōpensationis licet sit pemptoria pōt opponi post sententiam. l. si cum mulier §. cum inter. ff. de compen. & adde omnino quod no. Bal. in l. i. ff. de excep.

¶ An admittat compensatio maioris debiti ad minus petitū. nō de fi. instru. c. cum Iohannes in glo. i. & in l. in rebus. §. contrario ff. cōmo.

¶ In quibus casibus cesset compensatio licet sit debitum. no. ff. de compen. l. ob negociuz. & l. i rebus. §. hoc autem ff. cōmo. & l. fi. C. de compen. insti. de acti. §. i bone fidei in glo. ff. solu. ma. l. diuorcio §. ob donationes ubi i no. in glo. cōpensationes de deposi. c. ii. in glo. penul. & fi.

¶ An cōpensató possit pponi epost sniam. nō. in. l. i. ff. qui sen. sin. app. resc. in glo. fi. nō in. d. c. cuz Iohannes in fi. gl. Spe. in ti. de ap. §. pe. vsi. sed nūqd in causa. adde no. de ordi. cogni. tuam.

¶ Non admittit cōpensatio rez nisi ptes expresse uel tacite uoluerint facere cōpensationē. quo autez & qū dicatur tacite uide in l. i §. item. si cuz me. in glo. compensatio. ff. si pars here. pe.

¶ An compensatio siue exceptio cōpensationis impediat executionē instri cōfessionati. Ang. i consi. cxxx. quod incipit. uisis dictis.

¶ Qui potest obicere cōpensationē & non obiecit poterit nihilominus per uiam agendi iuuari. ut. l. si autem. §. fi. ff. de pcu.

¶ An bānitus uel excōicatus possit compensationē obicere. nō. de excep. cum inter. ubi Inno. Archidi. iiii. q. i. in summa.

Compitum

Quid sit compitum. dic q est locus ubi plures uie cō. congregantur. xii. q. ii. de uiro.

Completum

An aliquid uideatur esse completum cum aliquid restat ad faciendū. tex. & ibi nō. in. l. cum silanianū C. ad sil. glo. d. sacr. unc. c. unico.

¶ Compleri. i. roborari. ff. d. minio. l. i. Item cōpleri idest finiri. l. fi. C. de op. publi. adde de differentia inter complere & exercere. tex. & glo. in l. qua etate. ff. de testament.

Complices

Si factum est pclama in ciuitate q quicūq indicauerit occisores ticii habeat centum. an si unus ex cōplicibus indicauerit alios debeat habere illud premiū Bar. in. l. si quis in graui. §. si stipulatus. ff. ad sill. & l. iii. ff. de condi. ob turp. cau.

¶ Qui dicantur complices. uide de accu. in. c. cum oporteat & quod ibi no. adde notata i. l. i. C. si rector prouincie.

Compositio

De hoc nō. in. c. i. de sum. tri. in gl. no. q multiplex.

¶ Ad compositionem debet iudex primo dare operam. l. i. §. & post operis. ff. de nou. oper. nunti. de mutu. peti. c. i. Spe. in ti. d. offi. iudi. §. vi. vsi. & generaliter. c. fi. de transac.

¶ An cōpositio amicabilis possit interuenire in spiritualib'. uide Spe. in ti. de pac. vsi. amicabilis.

¶ Componere est ab alio inuentum simul colliger. promulgare est a se facere. uide Iaco. butri. in. l. i. ff. de consti. principū.

¶ Compositum ex pluribus ptibus debet esse eius nature cuius sunt partes componentes. ff. si certuz peta. l. i. & de heret. excōmunicamus. & xxiiii. q. iii. nec autem.

¶ Quot modis dicatur cōpositio. nō. de sum. tri. & fi. catho. c. i. in glo. omnino.

¶ Si una pars nō seruat cōpositionez. an altera possit ad ius suū redire. nō. in. c. cū inter. r. de elec.

Compromissum Compromittere

An ualeat compromissum in quo offendens cōpromittit se inofficiosum. no. Cy. in. l. si cum ea. C. de do. pmis. glo. in l. si de re sua. ff. de arbi. tex. & glo. de renū. tenens.

¶ An litigantes possint ad cōpromittendū cōpelli ex dispositione statuti uel ex officio iudicis. Bar. i l. furti. §. qui iussu. ff. de his qui nō. infa. & p eundē in prima consti. C. & ibi Bal. & in. l. ex stipulatiōe. C. de senten. & inter lo. omniū iudi. & i. c. i. §. si qs quinq. de pace te. x. colla. no. de elec. cum inter. r. uide quod nō. Bar. ff. de decre. ab ordi. fac. l. ambiciosa. adde q talia statuta compellentia ad compromissum sunt exorbitantia. no. doctores. in. ca. cum

tempore.de arbitris.

¶ Inferior a papa non uidetur posse cōpellere ptes ad cōpromissū de reb⁹ suis. Inno. de elec. ci inter. r. & doc. de arbi. c. i. ubi tex.

¶ An pena apposita in cōpromisso possit hodie de iure canonico peti. Bal. tenet q sic. in. l. cū allegas. C. de usur. Bar. in. l. quinta. §. fi. & uide no. in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de v. obli. gl. de arbi. dilecti & c. suam. de pe. ubi de hoc.

¶ An facto cōpromisso inter emptorem & uenditorem emptor possit agere de euictione habet. ff. de euic. l. si dictum. §. si cōpromissor. quem tex. limita singulariter p nō. i Spe. de arbi. l. i. §. i. v. sed nūqd in uenditione & v. si. se.

¶ Quid si fiat cōpromissum ut pnuntietur de iure an possit pnuntiari fm statuta municipalia Bar. & Bal. ff. de heredi. insti. l. illa institutio. dixi sub dictione arbiter. adde quod nō. Io. an in addi. Specu. i ti. de arbi. §. excipit. v. si. sed qd si tulerit cōtra ius.

¶ An compromissum factum in aliqué sub nomine dignitatis transeat ad successoré in dignitate. Bar. in. l. qui liberis. §. hec uerba. ff. de uul. & pup. Bal. i l. fi. §. sed & si quis. C. cōia delegat. Inno. in. c. quoniam abbas. & c. fi. de offi. dele.

¶ An cōpromissum transeat ad heredes cōpromittentium. uide in. c. ulti. de arbi. & dic q non. ut ibi secus in laudo ut. l. qūis. ff. de arbi.

¶ An cōpromissum expiret morte cuius cōpromittentium. uide in. d. c. ulti. de arbit.

¶ An ualeat cōpromissū sup cā usurar. Bal. x. coll. de controuer. inuesti. c. i. §. similiter.

¶ Stante statuto q cause inter consanguineos cōpromittantur. factum est cōpromissum quod expirauit ante causam finitā. an iter possit compelli ad cōpromittendum. Bal. q sic. in. l. ueluti. §. hec uox. ff de eden. & in. l. fideicommissa. §. si quis de le. iii. dñs meus Rapha. cuma. in. l. si finita. in princi. ff. de dam. infect.

¶ Cōpromissum factum p minorem i arbitratores de rebus immobilibus est inualidum. nisi tempore compromissi interuenerit iudicis decretum & tutoris uel curatoris auctoritas. Bal. in. l. i. C. si aduer. transa. & ibi glo.

¶ Tot sunt compromissa quot sunt cōpromittētes Io. an in addi. Spe. ti. de arbitr. §. finit. v. si. primo.

¶ Si i cōpromisso est dictū q arbiter pnuntiet de iure. an poterit pronuntiare secundum statuta. Io. an in addi. Specu. ti. de arbitr. §. excipitur. v. si. iter q corruptus.

¶ An cōpromissum possit fieri de uno articulo. uel de iuris articulo uide Bal. in l. cum proponas. C. de iureiuran.

¶ Stante statuto q omnis questio cōpromittatur. non debet cōpromitti cā in qua obstat exceptio litis finite fm Bal. in l. fratris. C. de transa.

¶ Stante predicto statuto non dicitur satisfactu statuto p primū compromissum nisi questio sit finita. alias deb iterum cōpromitti. quia adhuc sibi uendicat locum ratio statuti que est ut lites terminentur. Bal. in. l. fideicōmissa. §. si quis. ff. de le. iii.

¶ Si est cōpromissum i tres arbitros cum clausula concedentes eis & duobus ex eis plenam potestatē 2c. uno renuntiante uel nō acceptante duo poterūt iudicare apud quos est solida potestas. ita nō. Bal. in. l. i. ff. q falso. tuto. actu. pro quo est expressum in. l. sed si ita. ff. de arbitr. ad idem. de offi. delegat. pendentiam. in prin.

¶ An compromissum factum a prelato solo uel prelato & capitulo morte prelati expiret. nō. Spe. i ti. de arbi. §. finit. v. si. qd si platus. Bar. in. l. si p epistolam. ff. de acq. here. faciunt nō. in. c. i. ne se. uac. li. vi. Inno. de testi. psentiū. eo. li. Hosti. Inno. & moderni in. c. dilecti. de fo. compe. de arbi. c. fi. glo. in cle. fi. de pcu. ubi tex. de hoc.

¶ Si factū est cōpromissum in duos qui assumpserunt tercium. an p hoc uideatur nouū cōpromissū. Bar. in. l. si dñm. ff. de furt.

¶ An stante statuto q consanguinei cōpellant cōpmittere si tu & ego sumus cōsanguinei & tu moues litem ei cui uendidi. & ego p illo suscipio iudicium. habeat locū statutū. Bar. in. l. i. C. ubi in rem act. Idem in. l. pcurator. ad exigendum. §. i. ff. rem ra habe. Bar. in disputatione sua que incipit pisane ciuitatis.

¶ An stante dicto statuto possit iudex eos cogere ad cōpromissum cum pena. uide do. Anto. de elec. cum dilecti. sup glo. in v. ostensum.

¶ An in iudicem delegatum uel ordinarium partes possint cōpromittere. no. de presump. litteras. de pscrip. cum ex officii. ubi plene. de arbi. cum tempore in glo. i. & ibi doc. glo. de no. op. nunti. l. i. §. & post opus. & ii. q. vi. a iudicibus. in tex. & glo. Cy. in. l. si qui ex consensu. C. de epis. audi. moder. de usur. quintauallis. de arbitr. ex parte. ubi est casus. & an eo casu iudex possit utraq uia pceder. uidet casus de preb. nisi essent glo. & doc. de arbit. innotuit. & in prealle. c. litteras. de presump. uide no. de rerum permu. c. i. nali.

¶ An super actione iniuriar possit cōpromitti. nō. in. c. quintauallis. de iureiuran. ubi tex. uide de hoc de resti. in integ. c. pe. ubi doc.

¶ An timor reuerentialis uiciet compromissū. uide de elec. cum inter. Bar. ff. qua. re. act. non da. l. i. §. que honorande. quod nō. de offi. deleg. causam. iio. der. in. d. c. quintauallis.

¶ An procurator habens generale mandatū possit compromittere. Bar. in. l. mādato generali. ff. de pcura. habetur in tex. & glo. de arbi. p tuas. facit. c. qui ad agendum. in fi. de pcu. li. vi.

¶ An cōpromissū factū p predecessoré noceat successori. nō. de re iudi. qūis. Bar. in. l. facta. §. i. ff. ad trebel. Io. an. de testi. presentata.

¶ An de cā matrimoniali possit cōpromitti. nō. de transf. c. fi. de resti. in integ. c. pe. glo. in. c. i. de consang. & affini. ubi doc. & ff. de arbi. l. nō distinguemus. §. de liberali. & ibi uide.

¶ An in psonam uel clericū ecclesie possit de causa ecclesie cōpromitti. nō. de pscrip. c. cum olim. & ibi doc. Spe. i ti. de arbi. §. sequit. v. si. sed nunqd abbas & ibi Io. an. glo. xxi. di. nunc autem.

¶ An de cā conuersionis uel monacatiōis possit cōpromitti. no. glo. in. l. nō distinguemus. §. de liberali. ff. de arbi. doc. in. c. pe. de resti. integr.

¶ An de cā alimentor & tutele possit cōpromitti. Spe. in ti. de arbit. §. restat. v. si. sed nunqd. faciunt no. in. l. cum hii. ff. de transac.

¶ An compromissum factum in laicum p clericum sine licentia epi si sit sup statu & rebus ecclesie ualeat. no. Spe. in ti. de arbi. §. restat. v. si. sed nunqd. id clericus. & §. finitur. v. si. sed nunqd. prelatus. no.

doc. de arbit. puenit. ubi Hosti. & dñs Anto. in c. cum tempore. eo. ti. ubi uidetur casus glo. in c. si diligenti. de for. compe. alia glo in c. romana. §. i. ꝟsi. iudices. de fo. compe. li. vi. xvi. q. i. plures in gl. pe.

¶ An sup cã status tam hominis q̃ ecclesie possit compromitti. nõ ff. de arbi. l. non distinguemus §. de liberali. & in c. pe. de resti. i integ. doc. in c. cũ tempoř. de arbi. & in c. cum olim. de prescrip. ad. e qđ nõ. Bar. in l. ꝑtor. ff. de tu. & cura. da. ab his.

¶ An de rebus que nõ possunt alienari possit fieri cõpromissum dic ꝙ non per tex. de arbi. in c. cum tempore. & ibi nõ. doc.

¶ An ualeat cõpromissum factum p uasallum đ re feudali sine licentia dñi. dic ꝙ non. Hosti. in suma de arbi. §. sed queritur. ꝟ. sed nũqđ. uasallus. factũt nõ. in c. puenit. & in c. cum tempore. de arbi.

¶ An ualeat cõpromissum factum in laicum de rebus spiritualibus. casus est ꝙ non. đ arbi. contingit. ubi nõ. ꝙ solus papa hʒ potestatem faciendi. adde ꝙ de cã electionis ecclesie põt cõpromitti in laicis. fm Inno. de arbi. contingit. adde quod nõ. Spec. de arbi. §. restat. ꝟsi. item de sñia.

¶ Quid si fiat cõpromissum de re spirituali in clericum & laicum simul. uide de arbi. p tuas.

¶ Compromissum censetur esse quedam transactõ in aut. ut diffe. iudi. §. si uero. cõtigerit. & ibi no. in glo. & in aut. si uero contigerit. C. de iudic. no. glo. de arbi. c. exposita.

¶ Stante statuto de compromisso inter consanguineos an si petitur executio sñie circa quaʒ aliquod opponitur p consanguineum debeat sup hoc cõpromitti. Bar. in l. ob rem. ff. de transact. dñs Anto. & moder. in d. c. opposita.

¶ Compromissum generale nõ extenditur ad incogitata. glo. fi. in c. ueniens. de iureiuran. ubi Inno.

¶ An p cõpromissum factum de cã aliis delegata expiret potestas delegata. cõmunis opinio ꝙ nõ. de quo per glo. Inno. & docto. de arbitr. in c. innotuit de preben. c. nisi.

¶ An ualeat compromissuʒ i duos. hoc addito ꝙ si discordauerint eligant tercium. nõ. ff. de arbi. l. iteʒ si unus. §. si in duos. de appel. in speciali. plene i. c. innotuit. de arbi. & c. se. & quod nõ. Io. an. in addi. Spe. in ti. de arbi. §. sequit. ꝟsi. sed eo quod dixi.

¶ Stante statuto de cõpromisso faciendo inter cõsanguineos. & ꝙ arbit. litem finiat infra duos menses. nisi sponte compromiserint expiret cõpromissũ post lapsum duorum mensium. nõ. in l. si duo. ff. de acquiren. heredi.

¶ An ualeat cõpromissuʒ de omni eo qđ fuerit laudatum. & qualiter intelligatur. nõ. in c. exposita. đ arbi. Ange. in consi. suo xl.

¶ Qui non põt alienare non põt cõpromitteř. nõ. Hosti. & Io. an. de arbi. cum tempore.

¶ Si fiat cõpromissum in clericum non habentem dignitatem non cogitur laudare si ad dignitateʒ p moueatur. de testi. presentata. in glo. i.

¶ An ualeat cõpromissum ꝙ arbiter pnuntiet fm consiliũ talis uel put illi uidebitur. nõ. glo. Bar. & Bal. ff. de here. insti. l. illa institutio. Inno. de offi. dele. si p debilitate. Spe. in ti. de arbi. §. ulti. ꝟ. sed si dicatur. nõ. de arbi. cum olim. adde Ang. in cõsi. cclxxvii. quod incipit primus punctus.

¶ De intellectu illius clausule que cõmuniter apponitur in cõpromissis ꝙ pena soluta uel non nihilominus stetur laudo. Hosti. tractat in summa de arbi. §. qualiter instituatur. Spe. de arbi. §. ut auteʒ & §. sequit. ꝟsi. consuluit. & ꝟsi. fm. premissa. glo. ff. de arbi. l. ii. alia glo. de arbi. dilecti. in glo. fi.

¶ Quãto tempore de iure duret cõpromissũ. Spe. in ti. de arbi. §. differt. ubi Io. an. in addi. glo. in l. item si unus. §. si multo post. ff. de arbit. adde Bal. in aut. si tamen. C. de tẽpo. appe. Io. de imol. in l. multa. ff. de condi. & demon.

¶ Compromissum soluitur soluta pena. nõ. Inno. in c. ex parte. de arbi.

¶ Cõpromissum non põt fieri post sñiam. Inno. de arbi. exposita. quia causa est iam sopita.

¶ Compromissarii electionis nõ dicuntur proprie cõpromissarii. dicit Inno. de elec. in causis.

¶ Quando cõpromissũ fit in iudicẽ semp põt peti reductio ad arbitriuʒ boni uiri quia optinet instar arbitratoř. ita nõ. Inno. in c. de causis. de offi. dele.

¶ Quando quis cogiť ad cõpromittendũ an possit appellare. uide in l. fi. C. de iudi. ubi Bar.

¶ An sup cã restitutionis in integrũ possit cõpromitti i arbitratorẽ. nõ. in l. cũ simus. C. ubi & apud quem. uide in c. pe. de resti. integ.

¶ An si qui cõpromittunt in aliquẽ ut libeř faciat qđ uult. an possit ab eius sñia appellari. nõ. i. c. irrefragabili. de offi. ordi.

¶ An & qñ tercius assumptus in cõpromisso possit & cogať sentẽtiare. Bar. in l. si dominũ. ff. de furt. et per compromissum non expiret iudicium. Io. an. in c. significantibus. sup glo. qđ fieri. de offi. dele.

¶ An ualeat compromissũ factũ in euʒ qui est publice excõicatus. Io. an. disputauit in regula doio. li. vi. faciunt nõ. in c. decernimus. de sen. excõ. eo. li. dixi plene in repetitione c. intelleximus. de iudi.

¶ Qualiter intelligendum sit id quod cõiter dicit ꝙ non ualet cõpromissum sine pena uide Bar. in l. si ita stipulatus. de ꝟ. obli.

¶ De cõpromisso facto cum potestate procedẽdi de iure & de facto & pnuntiandi de iure tantum. nõ. Bar. in l. diem. §. stari. ff. de arbi. & in l. si societatem. §. arbitroꝝ. ff. p socio. Io. an. in c. ex insinuatione. de rescrip.

¶ An tempus compromissi quod deducitur de appellatione deducatur etiam de cã principali. Io. an. in addi. Spe. in ti. de le. §. restat. ꝟsi. sed nunqd. & i clemen. q̃du. de appelľ. ubi uide an compromissum suspendat terminuʒ. x. dierum ad appellandam & cõiter tenetur ꝙ non.

¶ Cõpromissũ finit morte cõpromittentiũ. uide in l. diem. §. i. ff. de arbi. glo. in c. ex pte. eo. ti.

¶ Uigore statuti disponentis ꝙ p qualibet lite uel controuersia fiat cõpromissum. non cogitur quis cõpromittere de contentis in instrõ quod habet paratam executioneʒ. Bar. in l. eleganter. ff. de condi. in debi. Idem in prima constitutiõe. C. circa medũ.

¶ Stãte supdicto statuto an possit cõpromitti sup cã apud que debeat ali pupillus. nõ. in l. nõ distinguemus. §. questitum. ff. de arbi.

¶ An đ causis mixti imperii possit cõpromitti. nõ. in l. non distinguemus. §. de liberali.

¶ An iudex possit compellere partes ut in eum cõpromittant. Bar. ꝙ nõ. ut in l. pretor. ff. de tuto. & cura. da. ab his.

¶ Si hoc modo cõpromittitur ut itelligatur super omni eo cõpromissũ quod fuerit laudatuʒ & sup ce

eo intelligitur esse cõpromissum sup quo est cõtro uersia inter ptes. & ideo si arbiter pronuntiauit sup determinato per sniam non ualet tale arbitriuz. qr cõpromissum non poterat se extendi ad iam decisa ita dicit dñs Anto. in. c. exposita de arbi. & de hac clausula uide Ange. in suo consilio. lx.

¶ An stante statuto de causis inter consanguineos cõpromittendis possit iudex compellere ad cõpromittendum sub pena. dñs Anto. ponit in. c. cum dilecti. de elec.

¶ An platus possit cõpromittere de rebus ecclesie sine cõsensu capituli. uide glo. in. c. fi. de ma. & obe. Io. an. in. c. cum tempore. de arbi.

¶ Quãt secundũ compromissũ faciat expirare primuz. nõ. Pau. in cle. qñiu. de appel.

¶ An abbas possit cõpromittere in monachum suũ ut snia per euz lata ualeat. gl. xxii. q. viii. quẽadmodum. Inno. de iureiuran. ueniens. & c. quintaualis. Bal. de. l. corra. c. i. x. coll.

¶ An magis expediat facere cõpromissum in unuz q̃ in duos. glo. in. c. prudentiam. §. i. de offi. delega. & in. c. i. de arbi.

¶ Prelati qui iurant non alienare bona ecclesiastica inconsulto summo pontifice non possunt cõpromitter. dictum est Hosti. in. c. cum tẽpore. de arbi.

¶ Cõpromissu quo obligatur ecclesia non põt fieri ecclesia uacante etiam si fiat inter clericos eiusdez ecclesie. Io. an. de preben. nisi essent.

¶ An mortuo prelato expiret cõpromissum factũ p ipm de rebus ecclesie. glo. in cle. fi. de pcu. Io. an. in. c. presentata. de testi.

¶ An ualeat cõpromissuz p quod arbiter astringit ad aliquod certũ pronuntiandũ. glo. in. c. pe. de elec. li. vi. in. ꝟ. decreta. & ibi Io. an.

¶ An pendente cõpromisso possit iudex adiri sup causa de q̃ est cõpromissũ. glo. qꝫ sic. in. c. significantibus. de offi. dele. in. ꝟ. terminũ. glo. in cle. qñiu. de appel. Io. an. de presump. c. lrãs.

¶ An licite possit uigore cõpromissi retineri titulos bñficii. glo. de transac. sup eo de pben. nisi.

¶ An sup re ecclesiastica possit fieri cõpromissũ de facto. no. Inno. in. c. i. in fi. de depo.

¶ Compromissum non põt fieri de snia exc̃ois nec de causa liberali nec criminali. de resti. in integ. c. penul. & ibi glo.

¶ Per que uerba eligant siue pronuntient compromissarii. uide de elect. sicut li. vi. no. in. c. quia propter. de elec.

¶ An ubi compromissum non tenet pena cõmittat. nõ. ff. de arbitr. l. non distinguemus. §. iulianus. in glo. executionẽ. habes tex. in. l. seyus. & augerius. ff. ad trebel. ubi uide de hoc.

¶ Formam compromissi uide in Specu. de sentẽ. §. ut autem compromissum. & ponũt aliqui moderni in. d. l. §. arbitroꝝ.

¶ An si i compromisso sit apposita pena possit laudum emologari & ad quid agatur. nõ. Cy. C. de arbitri. l. cum antea. Specu. in titu. de arbitr. §. fi. ꝟsi. consueuit.

¶ Si in compromisso sit apposita pena & dictum rato manẽte pacto. seu laudo. an pena soluta possit agi seu excipi. nõ. Cy. C. de arbi. l. cum antea. nõ. ꝺ arbi. dilecti. in glo. fi. Spe. i ti. de arbi. §. fi. ꝟ. quid ergo secundum premissa. & ꝟsi. quid si in compromisso penali.

¶ An cõpromissum possit fieri sup re iudicata uel de qua per arbitrum alias est cognitum. nõ. Cy. C. de transac. l. si cã cognita. glo. & doc. de arbi. exposita in glo. ii. Bal. in. l. si diuersa. C. de transac. Spe. ti. de rabi. §. i. ꝟ. deferant. & ibi Io. an.

¶ Quando petitur executio sñie non potest fieri cõpromissum super tali petitione. dixi aliquid sup. uide nõ. in. l. & post rem. ff. de transac. & in. l. eleganter. §. si quis post. ff. de condi. inde. Bar. & Bal. in prima consti. C. & in. l. causas. C. de transac. & i l. impetrata. C. sen. resc. non pos. Ang. in. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. de pac. facit quod nõ. Bar. in. l. ambiciosa. ff. de decre. ab ordi. fa. & quod nõ. i l. edicto. C. de edic. di. adri. tol.

¶ Cõpromissuz uidetur iõ fieri a ptibus quia lites abhorrent. ar. l. fi. ad l. falc. & l. congruentibus. C. qui po. in pig. ha. l. ii. §. pe. ff. de ali. iu. mu. cau. fa. nõ. in. c. i. de transac. Bal. in. l. qui se patris. C. unde libe. & in. l. affinitatis. C. cõia de succes.

¶ Cõpromissum nõ potest referri ad liquida. dicit Bar. in. l. cum hii. §. sed cum lex. ff. de transac. Bal. in. l. fratris. C. de transac. bonus tex. in. l. de his. ff. ꝺ arbi. bene facit quod dicit Bar. in. l. aquiliana. ff. de transac. fallit ubi contrarium apparet ex tenore quia rei sue unusquisqꝫ est moderator. & arbiter. l. in re mandata. C. man. & quilibet rei sue põt legez imponere. l. in traditionibus. ff. de pac. & l. legẽ. C. de pac. adde Ange. in consilio suo. ccxxii. quod incipit uisa uacatione.

¶ An & qualiter cõpromissum possit prorogari. uide l. non distinguemus. §. diem. ff. de arbi.

¶ An in compromisso poterit pignus interuenire. & quis debeat illud habere. nõ. C. de arbi. l. cum antea. in glo. nomine. & ibi. Cy. in. v. q.

¶ An in cõpromisso possit renuntiari petitioni reductionis ad arbitriuz boni uiri cum iuramẽto. nõ. Cy. C. de arbi. l. cum antea. in ulti. q. Bar. in. d. §. arbitrorum. in. x. q. ff. a qui. appel. non li. l. i. §. si quis & Specu. in ti. de arbit. in. §. fi. ꝟ. item quid si compromissum. & ibi Io. an. dic ut p Dy. in regula scienti. libro. vi.

¶ An in compromisso iuretur ꝺ calumnia. nõ. in. l. ii. §. sed & quia ueremur. C. de iuramẽ. calũ. in glo. compromisso.

¶ Quis non cogitur suscipere compromissũ. nõ. C. de proxi. sacr. scri. l. in scriniis. in gl. cõsentit. li. xii.

¶ An cõpromissum finiatur morte unius arbitroꝝ. nõ. de offi. dele. c. pe. Specu. in ti. de arbi. §. finitur ꝟsi. ii. ubi uide

¶ Quibus modis finiẽ compromissum. uide in Spe. in dicto. §. finitur.

¶ Quid sit compromissum nõ. Dy. in regula scienti. libro. vi.

¶ An ualeat compromissum factum a tutore super alienatione. seu diuisione bonoꝝ pupilli. uide Ang. consi. suo. lxiiii. quod incipit comes.

¶ An compromissum factum cum pluribus quorũ aliquis est minor ualeat pro parte alioꝝ & pro parte minoris sit nullum. uide Ang. in dicto consi. lxiiii. quod incipit comes.

¶ Quando in compromisso additur qꝫ intelligatur esse lex quicquid fuerit laudatum. uide Ange. in dicto consilio lxiiii.

¶ In generali compeomisso non ueniunt ea que habent executionem paratam. Bar. in. l. ambiciosa. ff.

de decre. ab ordi. fa. in fi. v. collum.

¶ Quo iure petatur cópromissum uel laudum reduci ad arbitrium boni uiri. & quis sit iudex talis reductionis. Bar. in dicto §. arbitrorú in. qóe. vii. & viii. Spec. ti. de arbi. §. fi. ꝟsi. item quid si compromissum. & ꝟsi. se.

¶ Infra quantum tempus possit reductio ista peti. Spe. in ti. d. arbi. §. fi. ꝟ. sed infra qd tempus. & ꝟ. item quid si cópromissú. cum duobus se.

¶ Quid si sit petita talis reductio an a sententia super ea lata possit appellari. Io. an. in addi. Spe. in ti. de appel. §. ii. adde q̃ dixi supra in. ꝟ. appellatio.

¶ Si petitum est ꝙ cópromissum uel laudum reducatur ad arbitriú boni uiri. & condénatus sit petés an cómittat pena ex prima uel ex secunda senténtia Bar. in. l. multa. ff. de condi. & demon.

¶ Si petitur reductio qualiter debeat concludere & probare & contra eum excipe. Bar. in. l. si qs cú aliter ff. d. ꝟ obli. in pe. q̃sidem in. l. lucius. §. fi. ff. ad trebel. & in. d. § arbitroꝝ q. ii & q. xii.

¶ Si petitur reductio pena nó cómittit. Bar. in. d. §. arbitroꝝ Io. an. in addi. Spe. in ti. de arbi. §. fi. ꝟ. item quid si cópromissum.

¶ Quid si compromissum sit in aliquem tanquaz in arbitrum uel arbitratorem. & non apparet si ꝓnuntiauit ut arbiter uel ut arbitrator. quid iuris. Specu. in ti. de arbitr. §. fi. ꝟsi. quid si cópromissum Bar. in dicto §. arbitroꝝ. in. v. qóe. & l. miles. ff. de testamen. mili.

¶ Quid si cópromittatur in aliquos ut omnes debeant esse concordes. an possint eligere aliú. nó. Io. cal. in. c. cum in iure de elec.

¶ Ratione cópromissi quis sortitur forú. Spe. ti. d. cópe. iudi. adi. §. i. ꝟ. xxv.

Commune An id quod est cómune possit dici meum. Bal. in l. i. C. qui testa. fac. pos. Bar. in. l. forma. C. de uenden. re. fisca. li. xii. & xii. qóe. i. c. ulti. ff. de dam. infec. l. in edibus. in glo.

¶ Qualiter & quando re cói possunt plures uti in solidum. nó. in l. si edes. ff. cói. diui. Bar. in. l. si ut certo § si duobus uehiculum. ff. cómo. Dy. in regula í. re cómuni li. vi.

¶ Duo habent domú cómuné quaz alter altero absente inhabitauit an eo reuerso tenetur ei dar pensionem ꝓ pte sua. glo. in. l. sabinus. ff. cói. diui. Bal. í l. duo fratres. ff. de acqui. here. adde nó. in. l. si quis putans. §. cum autem. ff. cói. diui. Bal. in. c. i. §. preterea si ducatus. de ꝓhi. ali. feu. coll. x. facit glo. in l. iubemus. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Quid si pluribus scolaribus códucentibus domú cóiter an unus ꝓ parte alterius qui se absentat teneatur nó. dńs meus Rapha. cu. í. l. duo fratres. ff. de acquire. heredi. faciunt nó. per Bal. in. l. i. C. qui testa. fa. poss.

¶ Si duoꝝ habentium cómunem domú unus delinquit an propter delictum illius tota domus sit confiscanda uel destruenda. Bar. in. l. hactenus. §. fi. ff. de aq̃ plu. ar. adde Io. an. í. c. sup specula de priule.

¶ An iure cói pluribus liceat uni aliquid facere có tradicente altero glo. in l. sabinus. ff. cói. diui. glo. í regula iur cói. li. vi. Bar. in. l. q. maior ff. ad muni.

¶ Secunduz bonam polliciam deberent uxores esse cómunes. ita dixit Socrates quem refert dńs Car. in pᵐca de spon. quod ibi improbat assignando multas rationes inconuenientie.

¶ An tépore necessitatis cibaria sint cóia. dic ꝙ sic ff. ad. l. ro de iac. l. ii. §. idem & §. cum autem. nó. glo. lxxxvi. di. pasce fame morientem Incontrariú facit. l. palam. §. non est ignoscédum. ff. de rit. nup. uide nó. in. c. iii. de furt. ubi glo. nó. adde. xlvii. dis. sicut. xii. q. ii. c. i.

¶ Cómune in decernenda re attenditur id quod cómuniter accidit non singulariter. ff. de slu. l. i. §. si.

¶ Quod cómune est nullius est glo. ff. de re. diui. l. i in ꝟ. nullius in fi.

¶ De his uerbis si cómuniter uixerint uel habitauerint quem habeant intellectum. uide. ff. loca. l. quintus. & ibi Bar.

¶ Conclusionem libelli in actione. cómu. diui. uide per Bar. & Cy. in. l. i. C. cói. diui. melius per Bar. in l. ad officium eo ti.

¶ Actio cómu. diui. non datur illi qui negat socius sed oportet ꝙ agat rei uen. si tamé agat cómu. diui. & non opponat. ualet iudiciú. tex. & glo. in. l. ii. C. cómu. diui. & ibi Bar.

¶ Que ueniant í actione cómu. diui. uide in. l. pe. ff. cómu. diui.

¶ Casus in quibus quis compellitur stare in cómunione habentur in. l. fi. C. cómu. diui. uide in. l. i. C. de anna. excep.

¶ An actio cómu. diui. sit bone fidei. Cy. in. l. i. C. cóia. utri. iudi. & in. l. iii. eo. ti. ubi est casus.

¶ Actio cómu. diui. non semper datur ad diuidendum sed q̃nq3 ad iudicandum qd non est diuisibile ut l. de instrument. C. cómu. diui.

¶ Ex diuisione rei cómunis contingit quidá quasi contractus pmutationis in qualibz re diuisa ꝓ pte & ꝓ illa si euincatur agitur de euictióe & pscriptꝭ uerbis. uide C. cómu. utri. iudi. l. si fratres. & C. famili. hercis. l. familie.

¶ Si duo uolunt diuidere rem cómunem aliis socius absentibus. an possint. ibi Cy. in. l. i. C. de consor. eius. lit.

¶ An ꝓ re incorporali det cómu. diui. glo. & Bar. in. l. in ꝓuinciali. §. i. ff. de no. op. nunt.

¶ Per adiudicationem rei non adiudicatur actio corporalis pro re competens in iudicio. cómu. diui. tex. ff. de dam. infec. l. si finita. §. si quis uicinas.

¶ Non intétetur có. diui. sup usufructu. uid ff. de stipu. ser. l. si cum dńoꝝ.

¶ Actio cómu. diui. non datur nisi dńo. ff. cói. diui. l. per hoc.

¶ Cómu. diui. agitur ad expensas factas in re p alterú ex sociis tpe quo res fuit cóis non ante. ff. cói. diui. l. per hoc. §. sicut autem.

¶ Pro gestione in re cói actiue & passiue datur cómu. diui. demú q̃n res non potuit cómode expediri pro pte sua. ita ꝙ ex necessitate gessit ꝓ utroq3 secus si uoluntarie quia negociuz potuit pro parte expediri tunc datur actio ne. gesto. ff. cómu. diui. l. si quis putans. §. siue autem.

¶ Cómu. diui. datur habentibus publiciana. ff. cói. diui. l. cói diuidundo. §. qui in rem.

¶ Inter possidentes etiá iustos ex cá non ordinata ad dominiuz querendum non competit cómu. diui. ut. d. l. cói diuidundo. §. qui in rem. & §. se.

¶ Cómu. diui. datur inter creditores in pignore & datur missis in possessionem. ut in preal le. l. cómu. diuidendo. §. sed si sunt. & §. sequen. non aút inter

detentatores.ut.d.l.sed nec colonis.

¶ Si plures habent rem cōmunem potest diuidi inter aliquos aliis in cōmunione manentibus.ff.cōi diui.l.& si non omnis.

¶ Propter deteriorationes reruз inter socios datᷓ etiā cōi diui.ut in ꝑalle.l.& si non omnis.§ i.

¶ Etiam cōmunione durante pōt dari cōi diui.ut in ꝑalle.l.& si non omnis.§.i.in glo

¶ Qui non amat cōmunē utilitatem plus ꝙ ꝓpriam non amat xp̄m.viii.q.i.in scripturis.

¶ Omnia debēt esse clericis cōia.xii.q.i.dilectissimus.&.c.necessaria.&.c.clericus.&.c.duo sunt.

¶ Ille qui assidue utitur re cōi ita ꝙ ad aliuз usum ptinere non pōt.cōueniri potest cōi diuidundo liceз res non sit diuidenda.l.imperatores.ff.de seruitu.rusti.predi.l.arbor.ff.cōi diui.glo.insti.de re.diui.§ i.super.ꝓ omnia.

¶ Cōmunis paries pōt refici inuito socio.& reficiens pōt compellere socium ad reficiendas expēsas.Bar.in.l.inquilino.ff.d dam.infec.ubi etiā tractat qualiter paries dicatur cōis ꝓ diuiso & indiuiso.d quo.in l.damni.in pn.eo ti.

¶ Si duobus sociis ambulantibꝰ ꝑ uiam unus inueniat margaritā uł saccū ducatoꝝ an teneatᷓ cōicare socio uide Cy.in.l.ꝗdiu.C.ꝓ so.

¶ Que uerba sunt cōia.Bar in.l.centurio.ff.d uul.& pupil.& in.l.precibus.C.d impub.& ali.substi.adde que dicam sub dictione uerba.

¶ Quando quis disponit simpliciter super re que ē cōis sibi & alteri an uideatᷓ disponere de toto uł de pte.Bar.in.l.serui electione.§.i.ff de le.i.

¶ Quid sit cōe uel cōitas.uide Bar.in extuagā.ad reprimendam.in glo.cōitas.

¶ Facile contemnitur uel negligitur id quod commune est.xlvii.di.§.necesse.& in.l.ii.C.qñ & qui.quar.pars debe.la.xi.de resti.spoli.cum uenissent.ne se uaca.c.i.in glo.

¶ De iurᷓ primeuo omnia erant cōia.uide tex.xii.q.i.dilectissimis.

¶ Si unus lucratur cum bobus cōibus uni & alteri debet illud lucrum diuidi per medium.Bal.x.coll.in c.i.de benefi.fratris

¶ De cōmunibus nemo potest dicere hoc est meū xii.q.i.§.ultimo.

¶ Cōmunio parit discordiā l.cum pater.§.dulcissimis.de lega.ii.ne sede uacan.c.i.in glo.ii.de resti.spoli.cuз uenisse nt.lxxxi.di.c.i.Inno.in c.quod super.de uot.ubi uide.

¶ Quid dicatur fieri cōiter.uide Io.an.in.c.pastoralis.de rescrip.

¶ An cōis utilitas preferatur priuate.C.de caduc.tol.l.i.§.pe.vii.q.i.sciat.glo.in.c.non est de uoto.c.bone.el.i.de postula.prela.

¶ Pro cōi utilitate multa contra rōnē introducta sunt.ff.de iudi.l.si longius.

¶ An iure cōi possit aliquid fieri inuito socio.nō.ff.de ser.urba.pdi.l.fistulam.§.fi.in glo.fi.& in.l.in re cōi.&.l.parietem.eo.ti.& in.l.sabinus.ff.cōi diui.& in regula in re cōi.li.vi.

¶ An quis cogatur stare in cōi siue in cōmunione.nō.ff.fami.hercis.l.i.i glo.coheredibus.ff.de cōdi.indebi.in.l.si non sortem.§.si centum in glo.ad cōmunioneз.nō.C.de anna.excep.l.i.§.ad hoc & ibi Cy.nō.C.cōi diui.l.fi.& ibi Cy.nō.ff.pro.dot.l.fi.in fi.Io.an.in addi.Spe.in ti.de iudi.§.sequitur uide re.ꝓ si.item si heres.

¶ Qui habeз rem cōmunē cum alio non potest illā uendere uel locare uel i emphitosim dare.irregsito socio.uide in extraua.frede.que incipit sancimus.in glo.& ibi Bal qui eam glosauit.

¶ Si in cōi diui.res adiudicatur dз cauere de euictione is cuius pars adiudicatur alteri.ff.cōi diui.l.item ꝗuis.§.fi.

¶ Si aliquis expendat in re cōi quam putabat esse cōmunē cum tio & erat cum alio uł putabat esse cōmunem sed nesciebat cum quo.quam actionē habeat ꝓ impensis.uide.ff.cōi diui.l.in hoc iudicio.

¶ Pactum de non diuidendo rem cōmunē non ualet sed de non diuidendo ad tp̄us bene ualз.l.in hᵒ iudicio.§.si cōuenerit.ff.cōi diui.

¶ Etiam inter nō possessores datᷓ iudiciū cōi diui.ut.ff.cōi diui.l.penul.

¶ In cōmuni pecunia quilibet dn̄oꝝ dicitur habere cōmunitatem in quolibet corpore.ff.si cer.petat.l.nam & si fur.§.i.

¶ Nemo inuitus compellitᷓ ad cōionē.ff.de condi.indebi.l.si non sortem.

¶ Actio cōi diui.non datur nisi sociis.liceз alias sit res cōis.uide glo ff.de peti.here.l.& ancillas.§.si.facit.ff.cōi diui.l.ꝓ socio.§.fi.

¶ Licet hn̄tes rem cōmunē in qualibet pticula censeantur habere partem non tamen sic est in precio redacto ex re cōi.ff.ꝓ socio.l.si ticius.

¶ An arbor nata in cōi fundo uel cōfinibus postea succisa sit ꝓ illis ptibus cōis ꝓ quibus erat i terra.uide.ff.ꝓ socio.l.penul.

¶ Licet quis steterit i cōione ꝑ annos.xl.nō tamē prescripsit quo minus possit peti diuisio.Ang.i cōsilio suo.quod incipit ex pacto.de reuendenda.

¶ An res empta ex pecunia cōmuni sit cōis Ang.in consilio clxxvi.quod incipit circa primum.Bal.in.l.si patruus.C.comu.utri.iudi.& i l.i C.si quis alte.uel sibi.

¶ An uni ex hn̄tibus rem cōmunē possit denūtiari nouū opus.uide in.l.iii.ff de no.op.nunti.

¶ Quid si unus ex habentibus rem cōmuneз uelit eam locare.Bal.in.l.i.C.qui testa.fac.pos.& in.l.si duo de acqui.here.

¶ A cōiter accidentibus pōt argui.l.iii.C.de spon.dixi supra sub dictione argumentū.

¶ Judiciū cōi diuidundo recipit ea que fami herc.no.ff.cōi diui.l.si quis putans.§.pe.

¶ Judiciū cōi diuidundo directum uel utile qñ habeat locum nō.ff.cōi diui.l.i.in glo.ii.

¶ An & qñ nasceatᷓ & an currat ꝑscriptio possidenti nō.C.de annali excep.l.i.in glo.cōmuni.

¶ Quod est commune non est singulorum.nō.in c.i.de preben.uide quod dicam infra sub dictione uniuersitas.

Cōmunico Cōmunicatio

An per illa uerba nullus cōmunicet tali uideatur ille excōicatus.uide in.c.i.d iudi.& in.c.proposuit de cleri.excōi.minis.

¶ Cui non cōicatur uiuo non cōicatᷓ mortuo.fallit in casibus nō.de sepul.ex parte.el.ii.

¶ An & qñ qs teneatᷓ cōicare.nō.ff.ad.l.ro.de iac.l.ii.§.cum aūt eum.in glo.conferre.

¶ Ille dicit cum altero cōicare uel alterius esse comes qui ob id principaliter cum illo est & illum

frequentat. l. item apud labeonē. §. comitē. ff. de in iur. Bar. in. l. i. ff. ad lege iul'. mates.

Concentus Dicit autē cantus. de celeb. miss. dolentes.

Conciones Dicunt parlamenta. de imu. eccle. decet. §. i. li. vi.

Concedo Concessio An cōcessio iuris p̄suma tur realis uel p̄sonalis. Spe. in ti. de instru. edict. §. nunc autem ꝟsi. item que fuit concessio glo. de his que fi a prela. tua. Io. an. in regula. priuilegium li. vi. Hosti. in summa. de pact. §. que sunt diuisiones de insti. c. cum uenissent. Bar. plenissime in. l. pater ff. de serui. lega.

¶ An habens ptātem conferendi uel eligendi possit illā alteri concedere. nō. de elec. in causis. de cōces. preben. constitutus. de offi. uica. c. fi. li. vi.

¶ Uerbum concedere est generale. & intelligit fm naturam contractus cui addicitur. nō. de usur. c. i. li. vi. in glo.

¶ Concedens alicui simpliciter aliquam rem uidet concedere ius quod habet in ea. ita nō. Abba. in. c. pastoralis. de dona.

¶ An ad tp̄us concessum post tp̄us uideat p̄hibitū & ecōtra. ff. de legi. l. cū lex. ff. de postu. l. imperator uide Inno. in. c. cū olim. & c. de causis. de offi. dele.

¶ Concessio dz intelligi sine alterius iniuria. ff. ne quid in lo. pu. l. ii. §. si quis a principe.

¶ Concessio personalis finitur cum persona. realis autem est perpetua. de preben. usi. in fi. de institu. cum uenissent.

¶ Quando aliquid conceditur uidetur concessum omne id per quod peruenitur ad illud. ff. de iurisdic. om. iudi. l. ii. ff. de procura. l. ad rem mobilem. & l. ad legatum.

¶ Cum aliquid concedit uidetur concessuz quicqd sequitur ex illo. ut in p̄alle. ill. l. ii. & l. cum quedam ff. de iuris. om. iudi. Dy. in regula cum quid. li. vi.

¶ Cū aliquid conceditur illa que accedunt uident esse concessa. ff. de contrahen. emp. l. fistulas. in p̄n. & l. qui fundum. ar. contra. in l. predia. §. fi. ff. de fun. instru. & instru. le.

¶ Cum aliquid conceditur uidetur concessū omne quod concedens circa id consueuit facere. ff. de usu. & habita. l. plenuz. §. equicū. & ff. de usufruc. l. itez i. §. finalis.

¶ Frustra precibus impetratur quod a iur cōmuni conceditur. glo. de tempo. ordi. eos. li. vi. & l. clarū C. de aucto. prestan.

¶ Quod alicui graciose concedit non dz trahi ab aliis in exemplū. in regula quod alicui. li. vi.

¶ An hoc uerbum concedo sit potens ad transferendum dominium. nō. ff. de dona. l. i. de offi. dele. p. & g. & de dona. pastoralis. adde ff. de legi. l. non ambigitur. ubi glo. & Bal.

¶ An & quando concessio ad usum contineat etiā p̄prietatē. Bar. in. l. donationes. §. sp̄es. ff. de dona.

¶ Uerbum concessio importat donationem. Bar. in l. uxorē. de le. iii. adde q̄ concedere idem est q̄ dare qn̄ cōcessio fit ex cā apta ad trāsferenduz dominiū ff. de le. ii. l. cum pater. §. patri. ff. de usufruc. l. arboribus. §. si usufruc. ff. de peculio. l. quis ergo casus. & in. l. sed si me. §. i. ff. de condi. inde.

¶ Concessio semper uidetur facta ad instantiaz alicuius nisi de motu proprio appareat. Bar. in l. i. C. de peti. bono. subl. adde quod dicam sub dictione motus proprius.

¶ Quod non est p̄hibitū uidet concessū. & ecōtra glo. de transla. pla. inter. ff. de pecu. l. i.

¶ An una uia possit concedi q̄ alia p̄hibet. uid. ff. de tuto. & cura. da. ab his. l. scire. §. i. & in regula cum quid una uia. li. vi.

¶ Quod de uno conceditur de alio p̄hibetur. C. de p̄cura. l. maritus. & econtra. ff. de legi. l. cum lex. xxv. di. qualis. de hoc. xxxiiii. q. v. qui sint. ff. de iudi. l. cum pretor. c. nonne. de p̄sump. Specu. ti. de aduoca. §. i. ꝟsi. sed si.

¶ Concesso uno omnia uident similia concessa. nō. in. di. denique. xiiii. q. v. penale. iii. q. vi. hoc quippe. Archi. i. q. i. fertur.

¶ Quandoq̄ aliquid secundario conceditur quod principaliter non concederetur. ff. de proba. l. cum probatio. in glo. fi.

¶ In quo concedere & mandare differūt. nō. de rescrip. cum aliquibus. in glo. concedimus. li. vi.

¶ Concessio castri facta per principez includit merum imperium. Io. an. in addi. Spe. ti. de iurisd. omnium iudi. §. i. ꝟsi. qui autem.

Conceptus Conceptus anteq̄ nascatur non est animal. glo. ff. de sta tu ho. l. qui in utero. ubi uide q̄ conceptus q̄ ad commodum alterius non habet p̄ nato. uide ibidem.

¶ Si statutum dat premiū occidenti lupum. an occidens lupam pregnātem ex pluribus lupis debeat p̄ quolibet premiari. uide Guil. in. d. l. qui in utero qui determinauit q̄ nō. per. l. sed ades. §. si merces. ff. lo. a. Idem Iaco. de are. in. d. l. qui in utero. p. l. i. §. i. ff. de uent. inspi. & ff. de uentre in pos. mitten. l. si mulier. ff. de contrahē. emp. l. in lege. ff. ad legē fal. in. l. falcidia placuit.

¶ Licet cōceptus habeatur p̄ nato in his que sunt eius comoda non tamen in his que sunt eius incomoda. l. paulus. ff. de statu homi. adde glo. que allegat concor. in. l. emancipatū. §. i. ff. de sena.

¶ Conceptus in uentre nō dicit esse in rerū natura anteq̄ fiat. d. l. qui in utero.

Concilium Quid sit concilium habetur in tex. xvii. di. sinodum.

¶ Ad quem spectet congregatio concilii generalis habetur. xvii. di. p̄ totum. de elec. significasti. & ibi nō. de consecr. di. i. ecclesia. & q. vii. mandatū. xcvi. di. bene quidem. facit tex. iuncta glo. i. q. vii. conuenientibus. lxiii. di. adrianus. xvii. di. r̄gula. ubi glo. in ꝟ. legatio. iii. di. §. porro. ubi glo. & Archi. no. de offi. dele. quod translationē. in glo. de exces. prelasicut unire. in glo. Spe. in ti. de lega. §. supest uidere ꝟsi. sed nunqd. s. Tho. secunda se. q. i. ar. x. & in. i. q. xxxvi. art. ii. & est conclusio q̄ ad solum papam & dixi plene in tractatu meo de potestate pape. & concilii generalis.

¶ Concilium generale uniuersalem ecclesiaz representat. est practica modernoꝝ conciliorum. in quibus dicitur sacrosancta sinodus Constantiē. zc̄. uniuersalem ecclesiam representans. pro quo est bonus tex. xxiii. q. i. maiores.

¶ Si duo contendunt de papatu ad quem pertinet congregatio concilii generalis. uō. xvii. di. §. hinc etiam. facit. lxv. di. c. fi. uide do Car. flo. in. c. significasti. & c. licet. de elec. dixi copiose in dicto tractatu meo.

¶ Qualiter prelati sint uocandi ad concilium habet xviii. di. si epus. ubi glo & Archi. dicit sufficere h° casu unam citationem facit quod nō Io. an de iure iuran. ego eni. & c. breui. Inno. de elec. cū nobis Io. an. de imu. eccle. non minus. in. ꝯ. moniti.

¶ Qua pena puniant non uenientes ad concilium nō. xviii. di. puenit & c. placuit. & c. sequen. glo. xviii. di. epus ad sinodum. adde ꝙ iusta causa ē ex cusandi episcopum a ueniendo ad concilium si eodē tempore uocatur a rege. glo. v. qōe. iii. si egrotans. ubi de hoc.

¶ An prelati possint ante finem concilii recedere tex. xviii. di. si quis autem xi. q. iii. certum. facit de iudi. c. i. de elec. si postq̄ li. vi. dixi plene in. d. trac tatu. de potestate pape.

¶ Qui & quales constituant concilium generale. & sint de corpore ipsius. dic primo romanus ponti- fex est caput concilii. de elec. significasti. & c. licet adde quod dicam sub dictione papa. Item collegiū dños cardinalium. sm Hostii. de priuile. antiqua. fa cit de re iudi. ad apostolice. § nos itaq. li. v. Item ptriarche. xvi. di. habeo librum. i. q. vii. conuenien tibus. Item archiepi. xvii. di. § hinc etiam. Item epi de iureiuran. ego enim. xv. xvi. & xvii. di. p totum Item abbates lxiii. di adrianus. & in. d. c. cōuenien tibus. i. q. i. §. sed hoc intelligendum ubi Archi. qd autem de laicis principibus aut inferioribus platis dixi plene in. d. tractatu sed quia non omnes eū ha bent. remitto ad glo in. c. si. de his que si a prela. uide. xxxv. q. v. ad sedem. ubi glo. sup. ꝯ. iudicibus & uide. xxxi. q. i. relatum. adde. xxix. q. ii. si quis in genuus. in suprascriptione ubi rex. Pipinus fuit in concilio. adde. xcvi. di. nos ad fidem. lxiii. di. adria nus. xvii. di. § hinc etiam. Legit etiam ꝙ Constan tinus fuit in concilio niceno ut refert Eusebius in historia ecclesiastica. xi. q. i. constantinus. & habet xii. q. i. futuram.

¶ Que sollemnitates sint seruande in inchoatione concilii & aliis actib9 eius. dic missa de spiritu sanc to. nō. Inno. de elec. cum nobis olim. de cau. poss. & ppríe. cum ecclesia sutrina Item prelati debent esse induti sacris uestibus. p hoc facit de elec. ꝙ sicut. & quod ibi nō. facit c. ut apostolice de priuile. li. vi. dixi plene in. d. tractatu ubi etiam dixi qualiter plati sint ordinandi in sessionibus.

¶ An in actibus concilii debeant omnes esse psen- tes. uel sufficiat maior pars. an equiuaant due ptes glo. de elec. cum inter uniuersas. de maio. & obe. c. si. de elec. licet. lxiii. di. quanto de his que si. a ma. pte ca. c. i. de postula prela. bone. ii. de elec. ecclesia ii & c. quia propter. Inno & Hostii. de preben. gra ue. de iudi. c. i. de libe. obla. c. i.

¶ Auctoritas conciliorum saluberrima est in ecclesia xii. di. salla.

¶ An concilium possit recusari ut suspectum pen- det ex nō. per docto & glo. de iudi. c. a. de sta. mo. in singulis ubi cōcluditur ꝙ sic. adde ꝙ sanctus Io. chrisostomus recusauit iudicium concilii. iii. qōe. v. quia suspecti.

¶ An omnes sacerdotes teneantur ire ad concilium Io. an. in. c. ꝙ super his. de ma. & obe. tex. xxxviii. di. quoniam bene faciunt nō. per Inno. & docto. in c. graue. de preben.

¶ Concilium in actu iurisdictionis seu exercicio nō est iudex cum papa sed consultor etiā in arduis. gl. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi.

¶ An concilium possit deponere papam p heresi. Arch. in. c. i. fidei. de heretti. li. vi. glo ii. q. vii. sicut xl. di. si papa. ubi tex. & glo. adde quod dicam infra sub dictione papa. doc. de preben. graue. dixi late i dicto tractatu meo.

¶ Papa presidet & pest generali concilio. uide in c. i. de simo. in suprascriptis. xxv. q. ii. si quis in su- prascriptione. ii. q. vii. cum pastoris. xxv. q. i. si qs dogmata. xxxv. q. ix. ꝙ quis. xxiii. di. nullus. xxii. di. in nomine dñi.

¶ An concilium generale habeat iurisdictionē pre sente papa. dixi aliquid supra pxime. adde qđ nō. Hugu. ix. q. iii. cuncta p mundū.

¶ Concilium pinciale potest congregari sine me tropolitano quando non est ibi. xviii. di. placuit. ubi Archidia.

¶ Concilium nō potest restringere uoluntatē pape sine eius consensu. glo. ii. iii. q. vi. dudum glo. xvii. di. §. huic etiam. de iudi. nouit. ubi Io. an. tex. xxii. di. sacrosancta imo quod plus est nec ipso consen- tiente. ut nō. xxi. di. nunc autem. Io. an. in. c. ecclesia de cōsti. quia eius potestas a deo est imediate. ut ē glo in. d. § huic.

¶ Si concilium contradicit papa cuius snia pualet glo. xix. di. anastasius. gl. xxiiii. q. i. qđcūq. Hugu. ix. q. iii. cuncta p mundū. Arch. xv. di. sicut gl. ix. qōe. iii. nemo.

¶ Concilium potest prohibere ut nemo participet cū papa qñ est hereticus. Hugu. xix. di. anastasius.

¶ Concilium potest audire causas ciuiles contra pa pam sed non eum cōpallere. secundū Hugu. xcvi. di. cum ad uerum.

¶ Concilium dicit facere id qđ facit papa in conci lio. probat duo tex. simul uniti. uidelicet. c. q̄uis. & c. puida. de elec. li. vi.

¶ An in actibus concilii omnes de concilio sint iu- dices. Inno. de preben graue. facit. ii. q. vi. placuit. xi. q. iii. si epus de re iudi. ad apostolice. §. nos ita. libro. vi. de homi. p humani. eo. libro. dixi plene in dicto tractatu.

¶ Qualiter debeant dictari acta concilii. dic papa presente. formam ponit tex. de re iudi. ad apl'ice li. vi. & d. c. p humani & de sen. excō. sacro. de usur. cum tu. cum multis similibus. in quibus dicit sacro approbante concilio. aliqñ dicitur suadente cōcilio de bapt. c. si tex. est nō. xii. q. ii. de laicis papa uero absente dictabunt sub nōie concilii uel uniuersitatis seu congregationis & de diuersis formis habetur. xii. di. de his. & in c. placuit. xxvi. di. bene quidem xxiii. di. illud statuendum. & c. q̄q̄. xvi. q. i. c. i. & c. quidam monaci. xxx. di. c. ulti. xvii. q. iiii. diffiniuit xxxii. di. quoniam & c. interdixit. xlv. di. de iudeis xlvii. di. quoniam multi de elec. c. ii. de re. eccle. nō alie. c. iii. de obli. ad ratio. c. i. de offi. custo. c. si. de spon. c. i. de succes. abintesta. c. ii. xxii. q. v. decre- uit. de pac. c. i. xii. q. ii. apl'icos. xxi. q. ii. si quis iam translatus. & q. iii. credo. vi. q. iii. osius. & test i. c. i. x. q. iii. unio. xxii. q. vii. decreuit. cum aliis multis similibus que uide.

¶ Heretici non sunt de corpore concilii. tex. xxiiii. q. iii. cum quibus. glo. in. ꝯ. ii. item basilicas. i. q. vii. conuenientibus.

¶ Quod dicatur concilium uniuersale. glo. in palle. c. conuenientibus.

¶ Quid debeat fieri & tractari in conciliis. nō. ĩ accu qualiter .di. & .c. se. ĩ preben graue. ubi p Inno. de sta. u mo. in singulis. & c. ea que.

¶ Aliud est concilium aliud cetus. & hoȝ differentiam uide .xv. di. c. canones. circa fi.

¶ Concilia epoȝ ante quadragesimaȝ & circa autumnũ debent celebrari. xviii. di. decernimus. ĩ ac cusa. sicut olim.

¶ An si contendant duo ĩ papatu debeat conciliũ inter eos iudicare nō. lxxix. di. si duo. xvii. di. hinc etiam. ii. q. vii. ꝙ. item simachus. de hoc est canon concilii. constantien. quod incipit frequens. hoc autem casu de modis tollendi scisma uide dñm Carlo in .c. licet. de elec. ego dixi in .d. tractatu. Abb. in dicto .c. licet.

¶ An concilium generale possit p papam dissolui. ego semp tenui ꝙ sic subsistẽte iusta cã pglo sing. in .c. ubi piculum de elec. li. vi. in .p. concilio bonus tex. xcvi. di. bene quidem uersus finẽ facit .c. licet. In fi. de elec. dixi plene i dicto tractatu meo & ita practicauit .s. do. n. papa. Eugeni. quartus. q dissoluit conciliuȝ Basiliense. seu transtulit noluit tamẽ concilium illi translatum consentire statuens papã non posse id facere. ex ꝗ altircatione orta sunt multa mala in ecclesia & tandem scisma pniciosum.

¶ Conciliuȝ calcedonen. fuit. cccccxxx. episcopoȝ .i. q. iii. saluator.

¶ Ante concilium nicenuȝ non legitur fuisse aliud conciliũ dicit glo. xii. q. i. futurã. ego alias dixi contra. ut patet legenti actus aploȝ.

¶ Illud dicit conciliũ uniuersale i quo est papa uł eius legatus glo. i. q. vii. conuenientibus.

¶ In loco concilii. debet cessare risus. strepitus & tumultus. v. qõe. iiii. in loco. tex. est canon concilii collocaui.

¶ Concilium debet impendere reuerentiaȝ sedi beati petri. vi. q. iiii. ofius.

¶ Conciliuȝ acclamauit. Simaco pape sit uita. xvi. q. i. in canonibus in fi.

¶ Que dicatur esse prima actio concilii. nō. xvi. q. iii. peractione.

¶ An concilium possit dispensare. absoluere. & alia facere que ad solum papam ptinent uel sibi soli fuerint reseruata. ego tenui ꝙ non. glo. de cleri. excõ. c. iii. vii. q. i. mutationes. & .c. epus de loco contrariũ uidet. nō. lxxxii. di. presbiter. i prin. dixi plene in dicto tractatu.

¶ An in concilio generali possint lites & cause tractari. uidetur ꝙ sic. de iudi. c. i. xxi. di. c. fi. iii. q. v. c. i. de libel. obla. c. i. v. q. iiii. c. i. xxi. q. v. si qs a pprio Inno & doc. de preben. graue. dixi in quodam libello meo contra panormitanũ adde Abb. in .c. i. de spon. & in .c. licet. de elec.

¶ Quo tẽpore fuerit celebratuȝ conciliũ Vienen. & quanto tpe durauit. glo. in cle. i. de censi.

¶ An canones cõcilii sint pferendi dictis sanctoȝ. glo. x. c. di. de libellis. glo. xxxvi. q. ii. c. tria. ubi auctoritas Hieronimi prefertur zc.

¶ Qui & quot possunt presidere nomine pape in concilio generali habetur. i. q. vii. conuenientibus. vii. q. i. hoc nequaꝗ in suꝑscriptione ubi in cõcilio constantin. presederunt nõie Io pape. Petrus presbiter cardinalis. Eugenius epus hostien. Paulus an conitanus epus. adde de uicariis pape in conciliis. xciii. di. diaconi. in suꝑscriptionibus. xcviii. di. nullus in suꝑscriptione. ii. q. vii. cuȝ pastoris. ubi papa pͤsedet in conciliis. habetur etiam. xvi. di. sexta .p. quarta uero sardonen. ꝙ quatuor epi fuerũt legati pape. adde. lxiii. di. adrianus. & in concilio cartaginen. ubi prefuit Faustinus romane ecclesie legatus & in concilio niceno pͤfuit Constantinus impator. xii. q. i. futuram. x. q. i. continua. & .c. sacerdotibus.

¶ In conciliis generalibus oliȝ pcedebatur p nota singuloȝ de scr. non or. c. i. de elec. ofius. xvii. di. ꝙ. huic etiam. xcvi. di. bene quidem. i. q. vii. cõuenientibus. de pac. c. i. xxii. q. iiii. actione. xxvi. q. vi. c. si iubet. & .c. aurelius. xxiiii. q. iii. sane pferẽ. & .c. se. xxxv. q. ix. ꝙ quis cõmisit. ubi bonus tex.

¶ Quando papa est presens in concilio ipse habet presidentiam supremã in eo. xxv. q. ii. si qs dogmata in suꝑscriptione. xxxv. q. x. ꝙ quis in suꝑscriptione. de consec. di. v. in die. ubi Gregorius septim͛ pͤfuit in concilio generali. Idem. xvi. q. vii. si quis deinceps. adde ꝙ papa est caput ecclesie & p consequens cõcilii. xxiii. q. i. rogamus. adde ad materiaȝ de simo. c. i. in suprascriptiõe. ii. q. vii. cum pastori. xcii. di. nullus. xxiii. di. in nõie dñi. adde qđ dicam infra sub dictione papa.

¶ Cõciliũ generale põt errare patȝ. xxxvi. q. ii. placuit. & ibi glo. xxxvi. q. ii. de puellis. & .q. iii. c. fi. in quibus patet cõcilium cabilolanen. & meldonen. errasse. iuncto .c. finali. de rap. bo. glo. & ibi Archi. xx. di. c. i. Ego alias ex cronicis ostendi multa concilia errasse de quibus facio mentione in suꝑdictis libris meis & tractatibus dixi etiam in quibusdaȝ oratiõibus a me habitis corã rege & clero francie.

¶ Cõciliũ orminen. errauit & est ppetuo damnatũ di. xv. sancta in pn. arminen. ad ideȝ. xxiiii. q. i. ad uocauit ubi impator cessauit gesta concilii.

¶ Quod dicatur concilium generale & qđ latranen. de quibus sepe fit mentio in suprascriptionib͛ decretalium. dic utrũqȝ fuisse generale. sed id i quo pͤfuit Alex. tercius quod fuit celebratum anno dñi M. clxxix. sm Io. an. in .c. nemo deinceps. de elect. li. vi. uocat latranen. aliud uero in quo pͤfuit Inno. tercius quod fuit in anno dñi. M. ccxv. uocatur generale. ut no. glo. in cle. i. de sum. tri.

¶ Quoddã conciliũ lugdanen. fuit celebratuȝ sub Gregorio. x. aliud fuit tpe Inno. iiii. de quoȝ quolibet facit mentionẽ Io. an. in .c. nemo deinceps.

¶ De tẽporibus qbus fuerunt celebrata multa alia concilia ponit Io. an. sub data. li. vi. in fi.

¶ De concilio latranen. de quo suꝑ dixi ponit Io. an. in .c. cum aplica. de his que fi. a platis.

¶ Qui agit seu pertinaciter tenet cõtra quatuor cõcilia principalia. censendus est hereticus. ut in epistola inter claususlas. ꝙ suscepimus. ¶ de sum. trini. xv. di. sicut sancti.

¶ In concilio generali lugdonen. celebrato p Gregorium x. tractatum fuit de tollendo impedimento publice honestatis circa matrimoniũ ut refert Io. an. de consang. & affi. non debet. qđ concilium celebratũ fuit anno dñi. M. cclxxiii. & durauit a principio maii usqȝ ad augustũ scdm Io. an. in .d. c. nemo de elec. li. vi. aliud uero conciliũ lugdonẽ. fuit pͥus celebratũ p Inno. iiii. anno dñi. M. ccxlv. sm vinc. in Spe. historiali.

¶ Quatuor fuerunt concilia generalia principalia. que beatus Gregorius dicit se uenerari sicut ꝗtuor euãgelia. xv. di. sicut .s. nicenũ. constãtinopolitanũ.

ephesō. & calcedonē. xv. di. canones. xvi. di. sācta & c. se. ubi uide sub quibus pontificibus & imperatoribus fuerunt celebrata adde tex. & glo. de renūc. post translationem. iii. § 1.

¶ Conciliū sardicense auctoritate ap̄lica receptū est. xvi di. quod dicitis.

¶ Concilium non dicitur sed conuenticulum quod sine auctoritate sedis apostolice congregatum est. xvi. di. multis.

¶ Cōciliū ad corrigendos defectus papa absq; eius licentia congregandū non est. xvii. di. § huic etiā.

¶ Concilia episcopalia debent bis in anno congregari. xviii. dis. de conciliis. de accusa sicut xviii. di. habeatur.

¶ In conciliis episcopalibus clerici reddant rōnem epō de officio animaꝝ & cura. xxxviii. di. quādo.

¶ Si in conciliis discors sn̄ia repiatur illius teneat sententia cuius antiquior & potior est auctoritas. l. di. apostolica.

¶ A concilio licet appellare ad sedem ap̄licā. xxiii. q. iiii. sicut excellentiam.

¶ Dies concilii a nullo debet impediri. de consecr. di. iii. scribenduꝫ.

¶ Quando est questio de papatu. concilium potest congregari par alium q̄ per papam. Io. an. in. c. licet de elect. idem in c. i. de renunt. li. vi. Hugu. idem lxxix. di. si duo.

¶ Concilium non potest tollere constitutionē pape glo in cle. ne romani. de elec. in ꝟ. infertorem.

¶ Concilium pōt congregari ꝑ negociis ꝑticularibus. ꝓuincie. glo vi. q. iiii. si inter.

¶ Concilium uniuersale uacante sede potest disponere cōtra iura positiua & illa tollere. Arch lxvi. di. c. porro. Inno de sacra. non ite. c. fi. tex. de libel. obla. c. i. idem glo in clemen. ne romani. in ꝟ. inferiorem. de elec.

¶ Omnes ep̄i sunt de concilio generali. tex. l. di. si quis diaconus.

¶ Sacerdotes prochiales debent uenire ad conciliū ep̄i. tex. xxviii. di. quoniam.

¶ An concilium det potestatē pape. dic q͂ non. sed deus. glo iii qōe. vi. dudum. tex. & glo. xvii. di. § huic etiam. tex. & glo. xxi. di q̄uis. & c. nunc autē. xxi. di. c. ii.

¶ Alius a pepa non potest congregare conciliū generale. tex & glo ii. q. iiii. mandastis. xvii. di. ꝑ totum. glo. iii. di. § porro.

¶ Si concilium cōtradicit pape cui stetur uidetur q͂ pepe ꝑ ea que dixi sup̄. in contrariū glo xix di. anastasius. gl. ix. q. iii. nemo. Arch. xv. di. sicut. Hugu. ix. q. iii. cuncta.

¶ Quando pape deponit imparatorem non est necesse congregare concilium. glo. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi.

¶ In concilio unus potest pro omnibus respondere. Hugu. xcvi. di. bene quidem. xi. qōe. i. petitionem in tex.

¶ Cōcilium rōne ecclesie dicitur esse ubi sunt boni glo. xxi di. q̄uis.

¶ Concilium potest congregari per cōmissarios pape qui illi presunt. ii. q. vii. conuenientibus in supscript. vii. q. i. hoc nequaquā. tex. lxiii. di. cum adrianus. xvi. di. septuagita. xvii. di. c. ii. & ibi gl. plene in. c. q͂ translationē. de offi. leg. c. ii. in ea sinodo.

¶ Quousq; concilium est congregatum potest cognoscere de delictis clericoꝝ. xii q. i. diaconi xi. q. i. si qui clericoꝝ.

¶ Conciliū petit a pape ut faciat constitutiorem. tex. xii. q. ii. ecclesiaꝝ seruos.

¶ Conciliuꝫ debet iustis statutis consentire. xii. q. ii. si episcopus.

¶ An i causis iurisdictōnalibus possit appellari ad concilium. tex. q͂ sic. xvi. qōe. i. constitutum. facit xxviii. q. ii. c. pa.

¶ Concilium debet seruare canones antiquos. xvi. q. vii. in noua actione. & ad hoc pōt conciliū cogi ꝑ papam. xxv. q. ii. si quis.

¶ Rex pōt interesse cōcilio xxix. q. ii. si quis ingenuus. in supscriptōe. xxxi. q. i. illud. in suprascript. Hugu ii q. iiii. mandastis.

¶ Statuta concilii confirmanē ꝑ papam. tex. xcvi. di. bene quidem. ego alias allegaui concilia multa i quoꝝ gestis legitur fuisse petitam confirmationē a papa. de quibus dicam infra sub dictione papa.

¶ Concilium prouinciale cui interest metropolitanus dicitur perfectuꝫ. lxxxiii. di. c. penul. lxxxiii. di. c. si quis ep̄us.

¶ In cōciliis solus pepa pōt statuere. tex. lx. di. c. i. xliii. di. multos. xvi. qōe. i. in canonibus. de prebē. statutū. li. vi. in suprascript. de simo. c. f. i supscrip.

¶ Conciliū potest adiri per uiaꝫ querele. tex. liiii. di. generalis. in fi.

¶ Apostoli fecerunt cōcilia glo. xxii. di. c. ii. in ꝟ. xp̄ianoꝝ. ubi uide.

¶ An concilium prouinciale iudicet d̄ factis. archiep̄i glo xvii. di. multis. xx. di. nunc aūt. ix. qōe. iii. saluo. lxiii. di. salomitane. ii. q. vii. sicut. ubi glo.

¶ Concilium est iudex sup̄ dubio electionis pape. glo. lxxix. di. si duo.

¶ Quod soli ep̄i sint d̄ numero facientiū conciliū generale ꝓbat tex. xv. di. c. i. & c. sancta. ea di. x. q. i. hanc consuetudinem. xvi. di. septuaginta. xvii. di. c. i. & ii. glo. c. di. concilia. xxi. di. nunc aūt. ii. q. vii. item cum balaam in fi. iuncto d. § huic etiam. xvii. di. lxiii. di. adrianus. xcvi. di. bene quidem & c. satis. l. di. si quis diaconus.

¶ An ꝓcuratores ꝑlatoꝝ habeant uocē in concilio dic q͂ sic. ꝓbat tex. & glo ii. q. vii. conuenientibus.

¶ Cōciliuꝫ sine papa dicitur corpus acephaliū xxi. di. submittitur.

¶ An constitutio facta in concilio ꝓuinciali liget subditos suffraganeoꝝ. nō. in. c. romana. § i. de 1o. compa. li. vi. in glo. canon.

¶ A quo t̄pe inceperint concilia generalia. Archi. xiii. q. ii. placuit.

¶ Conciliuꝫ potest congregari par alium q̄ ꝑ papā qn̄ esset questio de papatu. dixi aliquid supra. adde nō. per Io. an. sup̄ ꝟ. cardinalibus. in. c. licet. d̄ elec. ubi uide do. Car. flor. Idem in. c. i. de renūtia. li. vi. Hugu. idem in. c. si duo. lxxix. di.

¶ Qui debeant interesse concilio ep̄ali uel ꝓuinciali. de quibus rebus debeant respōdere. nō. Inno. de preben. graue in prin.

Conclaue

Quid sit habetur in. l. q̄ꝫ conclaue. ff. de dam. infec. & in. c. periculum. § i. de elec. li. vi.

Conclusio in causa

An ꝑ conclusione in causa dicatur pendere iudicium. nō. ꝑ glo. in. c. i. d̄ mutu. peti. quam nō ad multa.

¶ In causa beneficiali potest iudex post cõclusum in causa ex officio suo recipere nouas probationes s'm Io. an. de accusa. ad petionem.

¶ Post conclusioné in causa an possint testes interrogari nõ. in c. per tuas & c. cú clamor d' testi. de hoc. in c. cum iohãnes heremita. de fide instru. faciunt no. in clem. i. de testi.

¶ Conclusio in causa principali nõ includit uel impedit productione in causa appellatiõis. de fi. instru. cum dilectus. & ibi Hostien.

¶ An post cõclusioné in causa possint fieri acta in causa. nõ. de procura. auditis. de fide instru. cum iohannes & d. c. cum dilectus. de cã pos. pastoralis. de testi. significauerunt. in clem. i. de cã pos. ubi cõcluditur q nõ. sed beneficio restitutionis sic. casus est in c. auditis. de resti. in inte. adde q de iure superuenienti post conclusionem in causa non potest in eadem sententia iudicari. uide Bar. ff. de excep. rei iudi. l. si mater. § eandé. Ioban. an. in c. auditis. de procurato.

¶ An conclusio in causa sit necessaria ad ualiditaté iudicii. glo. q nõ. in clem. sepe. de uer. sig. Io. an. in addi. Spe. ti. de alle. & cõclu. super rlca.

¶ An post conclusioné in causa admittat obiectio exceptionis nouiter superuenientis. nõ. do. Anto. de butri. & moder. in c. pastoralis. de excep.

¶ Quando dicatur conclusum esse in cã. nõ. Inno. de cã pos. pastoralis. Spe. ti. de renú. & cõclu. ꝟ. & s. & ꝟ. auditis. glo. in c. qm contra in ꝟ. renútiationes. de probat. & de fide instru. cum dilectus. & cõmuniter dicit q qn renuntiatũ est probationibus iuris & facti. de quo in cle. i. de cã pos. Cy. & Bal. in l. cum a nobis. C. de dila. do. Car. flo. in d. clem. i. xii. questione. adde Bal. in l. nec causas. C. de ap.

¶ An post conclusioné in causa possunt instrumta produci. Bar. in dicta l. diui fratres. ff. de pen. Inno. de cã pos. pastoral. Bar. in l. admonédi. ff. d' iuriur.

¶ Illud quod non potest fieri post sententiam non potest fieri post conclusioné in causa. Barto. in l. is qui reus. ff. de publi. iudi.

¶ An post conclusionem in causa poterit suppleri qd fuerat omissũ sicut potest qũq post sententiá nõ. in l. per hanc. C. de tempo. appell.

¶ Postq̃ conclusum est in causa nulle sunt partes iudicis nec in pronuntiatione. nec aliqua allegatio iuris uel facti uidetur admittenda. Innoc. in dicto c. pastoralis. ubi ego dixi in repe. mea. adde glo. in clem. sepe. de uerbo. signi.

¶ Eoipso q delegatus remittit negociú ut instructum uel causam cõmittit consulendá uidetur conclusum in causa. & an partes possint renitiare. Cy. C. de dila. l. cum a nobis.

¶ An de iure ciuili concludat in causa. & an ptes possint renuntiare probationibus producendis. Io. de are. in l. iudices. C. de iudi.

¶ Post conclusioné in cã bene admittuntur probatiões notorie. ut l. i. C. ubi & apud quo. casus uidet in c. dudum. de electj. Guil. de cu. hoc tenet in autj. iubemus. C. de iudi.

¶ Licet sit renuntiatũ probationibus & conclusum tamen confessionibus nõ concludit. de fide instru. cum iohãnes. C. de appell. l. ampliorem. § sequitur. Bal. in l. i. C. de probat.

¶ Post conclusioné in causa nõ põt allegari ignorantia ad reuocandum errorem. sicut non põt post sententiam diffinitiuam. nam cõclusio in causa est terminus disceptionis. ut nõ. Io. in ro. & Io. an. in c. si. de resti. in integrum li. vi. Bal. in l. error. C. de iuris & facti igno.

¶ Si ante conclusioné in causa fuit productũ instrumentum nõ autenticũ puta exemplũ. & post conclusionem producatur illud idem publicum uel originale ualet quia ista secũda productio fit ad iuuaminũ nõ ad inducendũ. faciunt nõ. in l. per hanc. C. de tẽpo. appell. uerba sunt domini Dionisii de perusio in quodam consilio suo.

¶ Inter conclusioneʒ in causa & sententiá non est dare actum mediũ nisi citare ad sententiá. in autj. ut cum de appell. cogno. § i. adde quod nõ. glo. in autj. de testi. § quia uero. in glo. ii.

¶ Que sit differentia inter cõclusioné in causa & renũtiationé. uide Io. an. & doc. in c. pastoralis ubi dixi in repeti. mea. glo. in autj. de testi. § quia uero multi. & Archi. xxx. q. v. iudicãte. Spe. ti. d' renũ. & cõclu. in prin. & ꝟ. & nõ. q eoipso & ibi Io. an.

¶ Conclusio in cã dicit finalis terminus disceptionis. ut singulariter dic. Io. an. in c. auditis. de in integ. resti. & in c. pastoral. de cã pos. & proprie. Bal. in l. error. C. de iuri & facti igno.

¶ Cõclusio in causa claudit os parti ut nihil possit opponere uel probare nisi ea que cõcernit incidentia uel emergentia in iudicio. ut opponere exceptiones in personas testium & probare. casus est singu. in c. i. de excep. li. vi. Spe. in ti. de renun. & coclu. ꝟ. & scias. adde q post conclusionem in causa ad partis petitionem nihil potest facere iudex. sed bene põt supplere circa ea que suo officio incumbit. de fide instru. cum iohannes. & c. cum dilectus. Bal. in l. edita. C. de edic. diui adri. tol.

¶ Dicitur esse conclusuʒ in causa etiã si partes separatim renũtiant probationibus s'm Bal. in l. postq̃ liti. C. de pactj. in ulti. coll.

¶ In criminali nõ solet fieri cõclusio in causa. quia renũtiatio nõ ualet. ff. de pactj. l. pactũ inter heredes. adde Bal. in l. in causis. C. de accusa.

Concordia

An illud qd' fit a maiori pte collegii uel uniuersitatis dicatur factum concorditer. glo. de sen. & re iudi. c. ii. uidetur uelle q sic. ad idem glo. c. ubi periculũ. de electj. li. vi. in ꝟ. singulis. glo. dicit contra. in c. cupientes. § ad hec. de electj. li. vi. in ꝟ. cõcordare. glo. dicit idem in c. licet. de elec. & qd nõ. ibi glo. & doc. de malo. & obe. c. i. de elec. cum nobis olim. & ibi nõ. p modernos. & in c. in causis. eo. ti. & ibi doc. de postu. pla. c. i. qd me. cã. ad aures & ibi no. glo. & doc. in clem. ne romani. de elec. in ꝟ. cetus. & in ꝟ. concorditer. facit qd nõ. Archi. de electj. nullos li. vi. idem lxxvi. di. dilectionis.

¶ An & quando iudex possit cum bona cõscientia laborare ut reducat ptes ad concordiã. glo. & doc. de transactj. c. si. de mu. peti. c. i. xc. di. c. i. & c. studendum in glo. de no. op. nun. l. i. § & post operis. & ibi glo. Barto. adde glo. v. q. ii. si primates. adde que dixi sub dictione compositio.

¶ Pater põt facere concordiã de iniuria facta filio. Bar. in l. sed unus. § filius. ff. de iniurj.

¶ Quid sit cõcordia & quid discordia uide Io. an. in c. indemnitatibus. § postremo de elec. li. vi.

¶ Concordia maritalis preferenda est omni lucro l. reprehendenda. C. de insti. & substi. sub condicj.

fac. ubi uide.
¶ Epus debz discordantes ad concordiã reuocare. xc di. discordantes. & c. litigiosus.
¶ Promptũ est iura iuribus concordare C. de inoffi. do. l. i. C. de colla. l. illam. in aut. de exhiben. & intro. rei. §. fi. de elec. cum expediat. li. vi.
¶ Concordanda sunt dicta testiũ quoad põt fieri. nõ. de testi. cum tu. dicam. j. sub dictione testis.
¶ Distinguendo loca tempora & personas concordantur scriptu. e. ii. q. i. si peccauerit. xxiii. q. iiii. si ecclesia & quod ibi no.
¶ Testes & instrumenta debent reduci ad cõcordiam. ff. de peti. here. l. illud. & l. item ueniunt. in prin. & C. de fide instru. l. in exercendis. eo. ti. cuz iohannes heremita. ii. q. vii. sanctimus.
¶ Iurisconsultus laudat concordiã. ut. l. arbitro. ff. famil. herc. & ideo dixit Bal. ibi esse casum. q licet statutũ mandet arbitro q decidat litem infra mensem si interim inter ptes fiat concordia nõ expedit q arbiter laudet. & est ex penã statuti qd no.
¶ De hoc uerbo uide. C. de inof. testa. l. si filia.
¶ An aliqui possint cogi & astringi ad cõcordiam uide plene per Bar. in. l. cõgruit. ff. de offi. presi.
¶ Concordia est pars iusticie. uide. s. Tho. secũda secunde. q. lxxx. ar. i.

Concubina Concubinatus

¶ An & quando cõcubinatus sit uel nõ sit pmissus Bar. in. l. in concubinatu. ff. de concubi. docto. in c. tanta. & c. lator. qui filii sint legi. xxxii. q. iiii. nemo. & c. meretrices. Io. an. in regula sine culpa. li. vi. in mercurialibus. Adde q habere cõcubinã est contra legem nature & mortale peccatũ. licet qñq fuerit concessum & permissum. uide sanctuz Tho. quarto. di. xxxiii. ar. iii.
¶ Licet fm ius ciuile officialis nõ possit cõtrahere matrimoniũ cum subdita. l. i. C. si rect. puin. põt tñ tenere concubinã per casum in. l. fi. ff. de concubi.
¶ Que sit pena clerici cõcubinarii uel fornicatoris. & an tale delictũ sit dignũ depositiõe glo & doc. in. c. i. & ii. & iii. & c. si aũt. & c. uestra de cohab. cle & muli. de iudi. cũ nõ ab hoie. uide tex & glo. xxxii. di. c. i. & c. nullus. & quasi per totum.
¶ Quid ueniat appellatione concubine. ff. de uer. signi. l. marcianus. xxxiiii. di. §. concubina. & §. q autẽ. nõ. in preallegato. c. uestra. adde Io. an. in c. si aũt. de cohabi. cleri. & mulie. ubi ponit qd sit cõcubina. & qd fornicaria & qd pelex & qd meretrix.
¶ An pter sterilitatẽ uxoris licitũ sit tenere concubinã. doc. q non. de spon. duo. sup rica. xxxii. q. iiii. nemo. & c. se. & maxime in. c. sicut. & c. dicat aliquis. ubi Aug. & Ambro q non. uide eos.
¶ An cõcubina efficiatur cõmater eius cuius filiũ fornicarius seu cõcubinarius leuauit de sacro fonte Inno. de cogna. spi. martinus. doc. ibi concludunt q non. & in. c. cõtracto. eo. ti. adde quod dixi sub dictione compater.
¶ An ualeat legatuz uel donatio facta per psbiterũ concubine uel meretrici. Barto. in. l. miles. ff. de re iudi. dicam. j. sub dictione donatio.
¶ An filius natus ex concubina accepta in uxorem post aliud mrimoniũ sit legitimus. Bar. in. l. bonoz. ff. rem ra. ha. c. tantam. qui filii sint legi. & ibi nõ.
¶ Cõcubina succedit amasio suo abintestato. sicut uxor marito. aut. de trien. & semis. §. cõsideremus. quod non puto uerum.
¶ Concubinarius ad sacros ordines premoueri nõ debet. xxxiii. di. si quis.
¶ Concubinarius nõ debet in episcopũ premoueri li. di. qui in aliquo.
¶ An concubina sequatur domicilium cõcubinarii ff. ad municipa. l. de iure. Bar. in. l. impatores. §. fi. ff. ad municipa. insti. de pa. po. in glo. indiuiduã. & ff. de iudi. l. exigere. in glo. fi. Bar. in. l. fi. ff. ad municipa. & in. l. cum quedã puella. ff. de iurisdic. om. iudi. & an cõcubina assumat dignitatẽ cõcubinarii uide in. l. item legato. §. patroni. ff. de leg. iii.
¶ An accedens ad concubina alterius & illi se cõmiscens puniatur. Bar. in. l. si uxor. §. i. ff. de adul. Adde q concubina alicuius coniugati uel soluti reputatur mulier inhoneste uiuens. & ideo alius habens coitum cum ipsa non põt accusari abeo cuius illa erat concubina. nec puniri. tex. est in dicta. l. si uxor. in prin. ff. de adul. fallit qñ liberta erat concubina patroni sui. ut ibi. Aduerte tñ quia si filius haberet rem cum concubina patris ista est iusta cã exheredãdi eũ. in aut. ut cum de ap. cog. §. aliud q capsm. nõ glo. in. c. quintauallis. de iureiuran.
¶ An cõcubina clerici sit de foro ecclesie. nõ. ff. ad munic. l. de iure. §. fi. glo. dicit q sic. xxxii. di. cos. Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. xliiii. adde glo. xi. q. i. clericum. ratio quia concubina clerici est de familia clerici familia autẽ clerici sequit forum clerici. lxxxix. di. iudicatũ. nõ. doc. in. l. ii. C. de epi. & cle.
¶ Non licet fm ius ciuile habere ultra unam concubinam nõ. C. de concubi. l. i.
¶ Que sit concubina legitima. nõ. in aut. qui. mo. natu. effi. sui. §. si quis aũt defunctus. in glo. indubitanter. & glo. se. & in. l. i. ff. de concubi.
¶ An is qui reliquit concubinã pregnantẽ uideatur sine liberis decessisse. nõ. ff. de re iudi. l. si qs pgnantem. Bar. in. l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad treb.
¶ An cõcubinarius sacerdos possit audire cõcubinã suã in cõfessionẽ & eã absoluere. nõ. glo. & Archi. xxx. q. i. oẽs. xxxiii. q. iii. placuit. in glo. iii. q. vii. § pensa. adde que dicam sub dictione confessio.
¶ Concubinarius notorius est suspensus quoad se & quoad alios plene nõ. in c. uestra. & c. si. de cohabi. cle. & mulie. dicam sub dictione notorium.

Concupiscentia

¶ Concupiscentia est absq culpa in corpore non consentientis. xv. q. i. si concupiscentia.
¶ Quid sit concupiscentia. uide de constit. nam concupiscentiam.
¶ Concupiscentia est in appetitu sensitiuo. & est passio spũalis. s. Tho. in scda scde. q. xxx. ar. i. & ii.
¶ Concupiscentia adulterii & furti phibet spiritualibus pceptis nõ aũt cõcupiscentia homicidii. & que sit causa. uide. s. Tho. scda scde. q. vi.
¶ Concupiscentia est multiplex. sanctus Tho. in secundo. di. xxx. ar. iii.
¶ Primi motus concupiscentie non phibentur. s. Tho. in secunda secunde. q. cxxxii. ar. vi.

Concursus Concurrere

De duobus simul concurrentibus ad brauiũ. & de duobus simul intrantibus castrum cui eoz detur premium promissum. ei qui primo applicuerit & intrauerit. dixi. s. sub dictiõe brauiũ. uide Bar. in. l. hꝰ articulo. ff. de here. insti. Bal. in. l. ex duobꝰ. ff. de uul. & pu.

doc in phemio ffto. facit qd no. in l. arethusa ff. de sta ho. & c. h. §. cum aut de sepul. li. vi.

¶ An illud quod seruatur quado diuersa iura sunt in diuersis personis idem seruetur si illa cocurrant in una persona. Cy. in l. qui de crimine C. de accu. facit l. singularia ff. si cer. peta. & ibi no.

¶ Quando ad petenda rem cocurrunt dns rei & extraneus glo & Bar in l. si aliena ff. solu. ma.

¶ Concurrentibus inuicem duabus causis quarum una pdest alia nocet que illa sit attendeda Bar. in l. si uir ff. de usucapi. pro donato. & l. si quis in graui §. si cum. l. se. ff. ad sill.

¶ Si ad eundem actu exercendu concurrunt epus & archiepus diuersa mandantes cui magis sit obediendu no. de tempo. ordi. ad aures. de offi. dele. g. pastoralis de appell. cum parati. doc. de prescrip. c. cum ex officii. dixi in libro meo que scripsi contra impugnantes autoritate sedis apostolice. ad s. d. n. dominum Nicolaum papam quintum.

¶ Quando concurrunt mandatu regis & archiepi cui debz magi epus obedire glo tenet q regi secus si cocurrat mandatu pape & regis. quia tunc pape mandatu preferendu est. xxiii. q. viii. reprehensibile. ubi glo faciunt no. in locis pxime allegat.

¶ An & qn concurrentibus ad aliquem actuz abili & inabili uicies actus pter admixtione inabiliz. no. de offi. dele. cum super. de elec. cum uinto ien. Innoc. de re iudi. cum I & A. do Anto. in c. si de pcurator. credo me tractasse in repetitione c. intelleximus de iu. ic.

¶ Quid si ad actum gerendu cocurrit aliquid qd faciat eum ualidum cum eo qd facit inualidum an inspiciat id qd nocet. an id qd pdest. Bar q id qd nocet in l. si uir uxori. ff. de dona. facit. l. si sposus. § si maritus ff. de dona inter uiz & uxo. facit qd habetur in c. contingit & c. per tuas. de arbi. facit qd no. Inno. de heret. fraternitatis. in glo. hic habz locum. & in clem. i. de deci. in glo. facit qd habetur in regula utile. li. vi. ubi uide.

¶ An concurrentibus precario & possessore alicuius rei actus uel iur ad actum illum uel ius exercendu alter alteri pferat. & qs. uide Inno. & doc. in c. cum ecclesia. de ca pos. de resti. spo. in litteris. de elec. cumana. Innoc. in c. consultationibus & c. ex litteris. de iurepatro. do. Anto. plene in repeti. c. si de causa pos. ubi uide.

¶ Quando due cause priuilegiate cocurrunt prefert magis priuilegiata. glo in c. suborta. de re iudi. secus si sunt pares. quia tunc pcedetur sup utraq Bar in l. si inter me & te ff. de excep. rei iudi.

¶ Propter concursum actionis efficacis cum inefficaci inefficax robur recipit ab efficaci. ff. ad uell. l. quamuis §. plane uide in l. qui pater ff. de acquir. here. & l. qui fundu §. si tu ex parte. ff. ad l. falc. & in clem. i. de preben.

¶ Concursus duoz actuu facit actu no tenere qui alias teneret. uide Io. cal. de rescript. in nostra.

Concussio Quid sit crimen cocussionis habetur ff. de cocus. l. i. & ii. glo i. q. i. concussionis. xxiii. q. i. militare. & c. nam si. & est qn quis minatur alicui nisi ita dicat uel faciat se pecunia solutuz. adde glo in c. statutu § i o torum. de rescript. li. vi. que dicit crime cocussionis esse ultra debituz ratione officii aliquid exigere. i. q. v. sanctimus. i. q. i. iubemus.

Condemnatio Condemnato iniuste tenetur iudex ad restitutione totius damni qd consequitur condenatus. Inno. in c. super eo qd me. ca.

¶ Licet codenatus no appellet pot tn agere cotra iudicem ad interesse eo q male iudicauit. fm Inno. de sen. exco. sacro.

¶ Condemnatus de crimine publico no ppterea dicitur depositus Inno in c. nihil. in fi. de elec. unde talis no statim perdit officiu uel bnficiu sed requiritur post illa codenatione depositio ab officio uel beneficio. dicit Inno in c. qualiter de accusa.

¶ Condemnato mortuo non fit executio sententie condenatorie contra heredes nisi illis prius citat s. Innoc. de iudi. c. quia v.

¶ Condemnato sufficit mittere ad sede apostolica & ptestari ne interim aliquid contra eum fiat no. Inno. in c. ut debitus. de appell.

¶ An quis possit retinere sine peccato illud in quo est condemnatus. doc. de priuil. cum olim. ego allego dictum Innoc. in c. quia plerique de imu. eccle. ubi per eum.

¶ Codemnatus a iudice incompetenti etiaz si esset papa non efficitur infamis Inno in c. ex litteris & c. licet de foro compe. Bal. in l. i. C. de his qui no. infa. ubi uide eum.

¶ An condemnatus de crimine capitali qui no pot testari possit saltem elemosinaz facere. de testa. ad hec de usur. c. ii. li. vi. ubi Io an.

¶ Sine ordine iudiciario condemnari possunt illi quos euidentia operis reos se esse ostendit. ii. q. i. cum autem & c. sequenti.

¶ Si ad icam condenandi in triplo uel quadruplo si non soluitur in termino. ponit Ar. ge. in l. nemo carcerem C. de exactio tribu. li. x. adde qd no. Bar. in l. publicoz ff. de publ. iudi.

¶ An condemnatus ad abscisionem manus debeat amittere dextram uel sinistram. bonam uel debile. Barto in l. eleganter §. qui reprobos. ff. de pigno. act. dicam sub dictione manus.

¶ Iniuste condemnatus manet apud deum iustificatus. xi. q. iii. & si.

¶ In condemnando iudex semper debet seruare equitatem & caritate. no. in c. ii. de transac. xxiii. q. v. prodest seueritas.

¶ An & quando ex iure superueniente pendente iudicio semper sequi debeat codenatio Bar in l. ii. & l. & an eandez §. actiones. ff. de excep. rei iudi.

¶ Condemnati insolidu possunt petere beneficium diuisionis. ff. de re iudi. paulus. & ibi Barto.

¶ Si aliquis est condenatus in minus ppter aliqua qualitatem obmissam & soluit an possit iterz agere cum adiectione qualitatis. Barto in l. sepulchrum. ff. de sepul. uiola.

¶ An & quando possit fieri una condemnatio in una quantitate pro pluribus delictis. Bar. in l. lutius. §. qui habebat ff ad trebell.

¶ An codenatus ad pecunia copellatur precise ad solutionem pecunie. Io. an. in addi. Spe. ti. de sen. execu. §. sequitur. ꝯ. sin autem.

¶ Is dicitur condemnatus qui rite est condemnatus l. iiii. § condemnatu. ff. de re iudi. & ff. de pen. l. rei capitalis. in fine.

¶ Condemnatio non debet fieri nisi ad id qd fuit actu. de ordi. cogni. cum dilectus. ad fi. de liti. cot.

c.i. in glo. quandoq; tamē fit ad id qd̄ nō fuit actū no. ff. de his qui no. infa. l. qd ergo §. pena grauior in glo. ii ff. de edif. edic. l. boue. §. aliquando in glo. oft. cio ff. si cer. pet. a. l. uinum. in glo. magna ff. de act. emp. l. i. glo. ii.

¶ Ad hoc ue condemnatio corporalis condemnatū differatur cautela est φ accusetur de crimine grauiori ex quo ueniat pena durior imponenda. casus est singu. in. l. i. §. si ff. nil no. ap. pen. hanc cautelā ponit Bar. in. l. ii. §. fi. ff. de custo. reo.

¶ Eoipso φ quis nō est cōdenatus uideť absolutus Spe. ti. de except. §. n. ℞ sed quid si iudex.

¶ Sanctius est nocentē impunitū relinquere q̄ innocentem condemnare l. absentem ff. de penis.

¶ An condemnatio debeat fieri in dn̄m uel ꝓcuratorem seu defensorem. nō. de his qui no. infa. l. furti. §. si quis alieno melius C. de sen. & interlo. om. iudi. l. i. in glo. magna & ibi Cy. & Barto. uide ff. de ꝓcura. l. licz §. per l. ff. de neg. gest. l. liberto. §. ti. Cy. C. de iniur. l. fi. C. de ꝓcu. l. iii. & ibi Cy. nō. de uerbo signi. l. stipulatio ista. §. si stipuler de elec. querelam. in glo. yconomū de ꝓba. licet cau. in glo. si Spe. ti. de sen. §. qualiter ℞ porro.

¶ An ualeat cōdēnatio contra eum qui desiit possidere. nec dictū fuit an possidere desierit. nō. doc. de re iudi. l. is qui. in glo. fi.

¶ An cōdemnatus pro parte uideať absolutus pro alia parte uide qd̄ dicam infra sub dictione sn̄ia.

¶ Nullus debet condemnari sine accusatore. l. rescripto §. si quis accusatorem ff. de mune. & ho. c. i. & ibi no. ut eccle. benefi.

¶ Aduersus cōdemnatū de uulnere nō pōt interim ingri si mors secuta est ex illo uulnere. tex. ď accu. c. de his de pac. c. i. Spe. ti. de accusa. §. sed ponc.

Conditio Conditionalis

¶ An creditor conditionalis uel in diem dicat interim habere ius do. me. Rap. cu. ponit in l. si stipulatus fuerim illud aut illud §. i. ff. de uer. obli.

¶ An apponens cōdēnatione uideať eam debere impleri gl. in l. si qs locuplex ff. ď ma. testa. ubi uide.

¶ Conditio dandi fictione iuris presumitur potestatiua quia fingitur impleta si ille nolit recipere. & quia presumit φ quis uelit semper recipere debitum. Bal. in l. si C. cōmu. utri. iudi.

¶ Dictio ut facit conditione qn̄ refert ad aliquid de futuro puta si dicatur ꝓmitto tibi sub hac conditione ut zc̄. tex. & ibi Cy. in. l. si cum patrono. C. cōmu. utri. iudi.

¶ Conditio indebiti datur ad repetendū indebitū. & casus in qb' nō dať uide in. l. ii. C. de cōdi. inde.

¶ Si aliquid detur ut fiat non possibile de iure an danti competat conditio ob cām. uide tex. & glo. in. l. militem C. de condi. ob causam. & l. datam. e. ti. ubi uide Cy. & Barto.

¶ An conditio ob causam nascať ex pacto uel traditione rei uide glo. in. l. fi. C. de condi. ob causam.

¶ Si causa ob quam datum est impediť per casum cōtrariū nō repetiť & habeť ꝓ impleta C. de cōdi. ob cām l. pecuniā. de quo dic ut ibi. per glo. & Cy.

¶ Implementū cōditionis ex lege cōtra mente implere debenti ꝓdest implere debenti. C. si mācī. ita fue. alie. l. si & in concor. ibi allegatis. uide. l. cum seruus ff. de uerbo. oblig.

¶ In contractibus nominatis habet locum cōditio ob causam quando causa finalis cessat. ut. l. cauendum. C. de rescin. uendi.

¶ An dictio cum faciat conditionē. nō. in l. ex hac scriptura. ff. ď dona. uide l. ticius ff. de le. ii. c. ď no. Bal. in l. i. & l. qbus dičbus. §. ii. ff. de cōdi. & de.

¶ Licet ea que sunt in cōditione nō inducat dispositione expresse, consecutiue tn̄ an plane dispositionem ff. de usufruc. l. ꝓculus & ff. de ꝓ ecul. leg. l. denicp §. interdum & l. per l. ff. de dot. colla. prm Barto. in dicta. l. ex hac scriptura.

¶ Ubi cōditio dardi refert ad plures subaudiť ex plona co. ff. de manu. testa. l. si legato §. si titius.

¶ Testator instituit filium suum sub conditione si iuerit ad sanctum Iacobum an sit impleta conditio filio non eunte sed mittete. Bal. in. l. i. §. ne autem. C. de caduc. collen.

¶ Conditiones si deus uoluerit uel si uixero uel si potero uidentur inesse actui xvi q. i. iii parrochianos. xxii. q. ii. beaé. Inno. de uoto scripture bor. us tex. cum glo. xxii q. ii. ne quis arbitretur.

¶ Conditio de faciedo intelligitur prima uice iam semel facto extinguitur conditio quo ad implere debentem ff. de manu. testa. l. si ita fuerit.

¶ Conditio faciendi ad plures relata indiuidua specie diuidua numero subaudit numero sed no specie ut dicta. l. si ita fuerit.

¶ Conditio negatiua in libertate impletur data facultate oppositio affirmatiui faciendi etia si id nō fiat ff. de manu. testa. l. libertas §. i.

¶ Conditio impleta in uita testantis purificat legatum ff. de manu. uindic. l. qui duos.

¶ Cōditio cum moriar uidetur impleri ultio iuris spiritu ante morte. quia uiuens moritur. ut in pre allegata. l. qui duos §. i.

¶ Hec dictio ut iucta tempori facit conditionem extinctiuaz. ut ad annum. i. usq; annū. ut in pallegata l. qui duos. §. si.

¶ Conditio debet bona fide impleri. & si non fiat no habeť ꝓ impleta ff. ď manu. testa. l. q filiū in fi.

¶ Conditio implenda in ꝑsona heredis pōt impleri in persona eius qui a lege poniť loco heredis. ut. ff. de fideicō. liber. l. ergo. q cum sub conditione.

¶ Conditio collata in persona heredis cessat eo nō existente herede. nec ipse pōt contradicere. ff. de fideicō. liber. l. lucius & l. thais §. stichus. eo ti. & ff. de leg. ii. l. si quis testamento.

¶ Legatum ad certa etate heredis est cōditionale si peruenerit ad illam etate & expirat illo nō perueniente ff. de fideicōmis. liber. l. fideicōmissa. uide Barto. in l. sicut §. hoc autem. ff. de leg. i. & in. l. seruus ff. de statulibe.

¶ Implementū cōditionis pōt alterari uolente illo ad cuius comodū iplenda est cōditio ff. de fideicō. liber. l. fideicōmissaria. in fine.

¶ An & quando dies incerta habeať pro cōditione uide Ia. de are. ff. de manu. testa. l. si ita scriptū.

¶ Que dantur causa conditionis implende heres non capit iure hereditario. ff. qui & a quibus. l. si mortis. §. i.

¶ Cōditio si rationes reddiderit intelligitur si administrauerit ita φ subsit aliqd ex quo rōnes reddere debeat ff. de fideicō. lib. l. thais. §. splēdissorus.

¶ Que differentia sit inter conditione & modum glo. de condi. appo. uer. glo. in c. i. ut eccle. benefi. no. de cōdi. & demon. super ꝑtica. Bar. in. l. quibus

diebus. §. termilianus ff. de condi. & demõ. doctores in c. raynaldus. de testa. glo. insti. de lega. §. tutor autem. ℣. sed in ℣. conditionaliter.

¶ An impossibilis conditio in ultimis uolũtatibus uiciet actũ uel nõ. nõ. insti. de le. §. fi. glo. C. de his que pe. no. l. i. in fi. ff. de condi. & demõ. l. obtinuit. no. ff. de uer. obli. l. generaliter. plene p doct. in c. fi. de condi. appo. in. v. ℞ & l. i. possibilis. & l. se. ff. de ℣. obli. insti. de inuti. stipu. §. sed impossibilis. bona glo. xxxii. q̃õne. ii. solet.

¶ An & quãdo euentus conditõis trahatur retro ad dte celebrati actus sub conditõe. nõ. insti. de ℣. obli. §. ex cõditionali. ff. qui po. in pigno. ha. l. potior. ff. de pericu. & como rei uendi. l. qd si pendẽte. c. preterea. de appell. tex. & glo. de rescrip. si p te. li. vi. ubi uidet probari q non trahitur retro in preiudicium actus medio tẽpore celebrati. adde nõ. in cle. unica de concess. p̃bẽ. Bar. in. l. si filius. ff. de ℣. ob. li.

¶ In institutionibus legatis & fideicõmissis attenditur tempus euenientis cõditionis. ff. de re. iur. l. que legati ff. de pigno. l. si legati. C. qñ di. le. ce. l. si usufruct. C. de cõdi. inser. l. si uxor. ff. de uer. sig. l. cedere diem. Bar. in preallegata l. si filius. ff. de uer. obli. ubi ponit differentiam quare in contractibus conditionalibus spes transmittitur in heredẽ. secus in ultimis uoluntatibus.

¶ An ualeat collatio beneficii facta sub cõditione si uacat. glo. q sic in c. ii. de elect. li. vi. glo. & Io. mo. in c. si tibi absenti de preben. eo li. no. in reg̃la actus legitimi li. vi. ubi per Io. an. aliqua ponunt.

¶ Actus dicitur purus & sine conditione licet tacita cõditio subintelligatur. de spon. preterea. glo. in. c. ii. de elec. li. vi. glo. in. c. i. de despon. impu. eo. li. glo. de iureiur. quemadmodũ. Io. an. de cõsti. ex parte. qd intellige qñ nulla exprimit̃ cõditio. licet tacite insit. per ea que dicam infra.

¶ Si promitto dare centum sub conditione si dederis mihi librum quis nostrũ debet prior implere Io. an. in regula frustra. in mercur.

¶ An hec dictio dummodo importet modũ uel cõditionem. glo. in. c. nõ põt. de preben. li. vi. Ange. in suo consilio tertio.

¶ Actus dicitur purus licet exprimatur conditio que inest tacite. glo. c. di. mea. glo. de elec. c. ii. li. vi. Inno. de presump. dudũ. glo. in cle. i. de offi. deleg. Oldra. in cõsilio suo xli. glo. fi. in c. i. de spõ. duorum.

¶ An in dubio actus dicatur a principio pfectus sed resoluendus propter conditionem uel dicatur suspensus usq ad conditionis euentum. glo. in. l. ii. ff. de in diem adiect. ubi uide.

¶ Quando mandatũ dicat̃ cõditionale. uide Pau. in clem. i. de conces. preben. in ℣. reputamus.

¶ An pfessio facta sub cõditione cõtraria substãtialibus regl̃e obliget pfessorẽ. glo. de cõdi. appo. c. fi. qui de. uel mo. insinuante Pau. in cle. ii. de regu. adde qd dicam infra sub dictione religio.

¶ An si dicat̃ do tibi rem eo tenore uideatur data sub conditione uide de ser. nõ ordi. eolibentius.

¶ An postq̃ res est translata possit apponi cõditio detrahens partẽ iuris. tex. q nõ. de insti. c. penl̃ de conci. appo de illis. ubi glo.

¶ Conditio ptãtiua dandi uel ascendendi capitoliũ haberetur pro impleta. etiã si per tertium stet quo minus impleatur. ff. de statulibe. l. statuliberos. §. i.

¶ Conditio dandi heredi infra certũ tẽpus implet̃ quando nõ stat per implere debentẽ quominus det heredi sed per heredẽ. quia non adit hereditatẽ ut dicta. l. statuliberos. §. si quis seruum. & ibi probat̃ q conditio implenda in personam heredis incipit currere a die adite hereditatis.

¶ Conditio dandi in pluribus terminis impletur si uno termino totũ offerat & stet per eum in cuius persona debet impleri. & sic cõditio dandi ad terminum potest impleri ante terminum. dicta. l. statuliberos. §. si quis seruum.

¶ Conditio casualis habetur pro impleta si stetit per eum cui debet impleri. ff. de sta. bo. l. aretusa.

¶ Conditio dandi implet̃ per depositionẽ si absens est is cui debet impleri. ff. de statulibe. l. cum heres.

¶ Conditionẽ implet qui de certis soluit & de incertis satisdat. ff. de statuli. l. statuliberos. § rõnes.

¶ Cõditio dandi nõ impletur datione fideiussoris. dicta. l. statuliberos. §. si filius.

¶ Conditio dãdi impletur si detur illi cui dare est iussus. uel alteri eius uoluntate tacita uel expressa. ut dicta. l. statuliberos. §. si seruos. secus in conditione faciendi que non impletur in alia persona. ut dicta. l. statuliberos. §. si.

¶ Conditio legatario apposita si non est dictum in cuius persona in dubio est implenda heredi. ut. l. ita liber. ff. de statulibe.

¶ Conditio dandi heredibus si eorum nomina exprimantur nõ. utriles. si nõ expressis nominibus aprius nõ. portiones hereditarias. ut dicta. l. ita liber.

¶ Conditio dãdi no impletur qñ datur pro alia cã q conditionis implende. ff. de statulibe. l. fuus qui.

¶ Quod mihi sub cõditione debet̃ no est in bonis meis. ff. de acquir. re. do. l. sub titulo.

¶ Impediens conditionẽ impleri ad cõmodũ tertii tenet actiõe in factũ ad interesse. & sic patet q id qd est in conditione parit quoq effectũ actionis. ut l. si peculiũ. ff. de statulibe.

¶ Conditio dandi impletur cõpensatione. ut dicta l. si peculium. §. si de illo.

¶ Conditionis implementũ in dãdo titio nõ trãsit ad heredes. ideo mortuo titio deficit conditio. ut dicta. l. si peculium. §. si cui seruus.

¶ Ubi est cõditio & dies similis licet conditio habeatur pro impleta tamẽ expectatur dies. dicta. l. si peculium. §. fi.

¶ Quando cõditio nõ põt impleri de iure sufficit q impleat̃ de facto. ff. de statuli. l. stichus. §. herdi.

¶ Conditio implenda ex psona heredis intra certũ tempus a morte testantis nõ habetur pro impleta. si heres tardauit adire herditatẽ usq ad illud tempus. fallit in libertate. tex. est singu. ff. de statulib. l. si hereditas.

¶ Conditio implenda in persona heredis impletur reciso testamẽto in personã succedentis abintestato ff. de statulibe. l. statuliberi a ceteris. §. quintus.

¶ Ex peculio põt seruus implere conditionẽ dandi quando dat principaliter pro consequenda libertate alias non. ff. de statulibe. l. si seruo.

¶ Coditio dadi titio nõ implet̃ eo solo q locuplex sit ad dãdũ nisi actu dederit. ff. de statuli. l. stichus.

¶ Conditio in faciendo per aliũ impleri nõ põt. ut in dando sic. ff. de statulibe. l. stichus. §. fi.

¶ An conditio dandi uel faciendi ad tempus si impediatur infra tempus possit uel debeat post tẽpus impleri. uide. ff. de statulibe. l. sticho. §. titius.

¶ Solutum indebite per sententiam non impedit conditionē indebiti. qñ illud an esset indebitum nō potuit examinari ante per sententiā. ff. qđ in auc clum l. i. §. ii per Barto.

¶ Que uerba faciūt conditionē. Bar. & doc. ff. de cōdi. & demō. sup rubrica. & in l. quibus diebus. eo ti.

¶ Hec dictio si non semper facit conditionē. ff. de cōtrahen. emp. l. hec cōditio in prin. & qđ ibi nō. ff. de cōdi. & demō. l. sub hac dicā. ꝫ sub dictione si.

¶ Qualiter intelligatur hec dictio si res in eodē statu permanserit uide de rescript. ex parte cōuentus. in glo iiii. adde qđ nō. de iniuriis. queadmodū in gl. ii.

¶ Conditio interdū dicitur modus pendens ex futuro qui ita se habet ad esse sicut ad non esse. ff. si cer. peta. l. cum ad presens. & in l. sequenti de condi. appo. c. ii. & c. uerum.

¶ Conditio idest dies incertus. l. talis scriptura de legat. i. & ibi no.

¶ Conditio affirmatiua aliter exponit̄ q̄ negatiua. de quo uide glo. v. q. i. quidam.

¶ Conditiones multe intelliguntur in impetrationibus beneficiorum de quibus uide in c. si proponente. de rescript. in glo ultima.

¶ Que conditiones possunt apponi in matrimonio xxxii. q. ii solet queri.

¶ Quid si apponitur conditio interceptione ordinis. glo de baptis. maiores. super. ꝟ. cōditionaliter. uide plene de hoc in c. fi. de condi. appo.

¶ Pronomen qui iunctum uerbo futuri temporis facit conditione ff de leg. i. l. stichū qui meus erit. l. fui electiōe. §. i. eo ti. nō. Io. imo in extra. Bonifacii que incipit antiquā. adde Barto in l. si ita quis. in prin ff. de uerbo oblig.

¶ Ablatiui absoluti faciunt cōditionē ut l. uictis. ff de usur. l. a testatore. ff. de condi. & demonstra. dixi sub dictione ablatiuus.

¶ An & qñ hec dictio cum faciat conditionem. l. a testatore. ff de condi. & demon l. si. x. cuꝫ petiero. ff. de uer. obli l. qui promisit. & l. qui exceptione. ff. de condi. indebi. Barto in l. i. ff. de condi. & demō. dicam. ꝫ sub dictione cum. Adde q̄ dictio cū interres posita nō facit cōditionē. secus si iungat̄ uerbo futuri temporis ff. de manu. testam. l. si ita fuerit. iuncta. l. si ita scriptū. eo ti. & de hac dictiōe uide in l. aristo. & l. imperator seueri. s. eo ti. Item adde q̄ inter si & cum nō est differentia. ff de uer obli. l quodcunq. in fi. & ibi uide Barto. Cy. in l. extraneum. C. de here. insti.

¶ Conditio interdū ponitur pro electiōe. ff. de inof. testa. l. cōtra. §. si quis. Interdum pro qualitate seu dignitate. ff. de testibus. l. iii. in prin. Interduꝫ pro actiōe seu lege. C. đ pac. l. legē. ff. pro soci. l. societatē

¶ Contractus dicit̄ purus. licet apponat̄ conditio resolutiua. tex. in c. illo uos. de pigno.

¶ Si preambulum contractus fiat conditionaliter & postea simpliciter contrahatur an intelligat̄ repetita conditio. tex. in c. de illis. de condi. appo. si & c. dudum de conuersi. coniug.

¶ An ualeat sñia lata sub conditione. uide in l. ii. § biduum. ff. qñ appell. sit. de resti. spol. olim in fi. dicam infra sub dictione sententia.

¶ In contractibus conditionalibus non fit retrotractus quando conditio est potestatiua. Bar. in l. si filius. ff. de uer. oblig.

¶ An in contractibus conditionalibus inter uiuos ius implende conditionis transeat ad heredē. Bar. in l. si. x. cum petiero. ff. de uer. oblig.

¶ Conditio de preterito uel presenti nō suspendit actum. ff de uer obli. l. a titio. nam conditio proprie dicitur que habꝫ tractū de futuro tex & ibi Bar. in l. si ita. ff. de uer. obli. adde glo. de electi. significasti. super ꝟ. si diligis.

¶ Effectus cōditionis stantis pacto contrahentiū retrotrahi pōt. ff. de uer. ob. l. i. mos & ibi nō.

¶ An tacita cōditio q̄ inest ex natura rei impediat ortū obligatiōis. ff. de uer. ob. l. interdū. & ibi Bar.

¶ Quomodo intelligit hec conditio negatiua si nō dederis uel si nō feceris. ff de codi. & demon. l. hec conditio ff. de uerbo oblig. l si ita stipulatus. ff. de de manu. testa. l. si peculium.

¶ Conditio que potest intelligi de presenti & de futuro in dubio intelligitur de futuro. ff. de uerbo. oblig. l. ex ea parte. §. per.

¶ An in actu conditionali ad eius ualiditatem uel inualiditatem attendatur tempus principii uel cōditionis existentis. uide ff. de uerbo. obli. l. si rem tream & l. usufructus. ff de stipu. seruo.

¶ Conditio respiciens executioē nō dispositionē obligationis nō reddit actum conditionalem ff. de arbi. l. ita demū. ff. de pact. l. item quia.

¶ Ut conditio dicatur impleta nō sufficit nō scire per implere debentē ubi dependet a potestate alterius nisi probetur illum paratum ad implenduꝫ. ff. de mino. l. iii. §. si heres.

¶ Licet captum causa conditionis implende nō dicatur captum ex legato dicitur tamen captum ex testamento ff. de transac. l cum hi. §. i.

¶ Non sufficit ut conditio habeatur pro impleta probare causaꝫ impedimenti nisi probetur q̄ ten pstatit & per casum stetit. ff. si quis cauti. l. ii. §. i. Bar. allegat. l. qui commeatu. ff. de re mili.

¶ Non refert an conditio ponatur ante uel post dispositionē. ff. de condi & demon. l. titio. §. i. uide Bar. in l. iudex. ff. de re iudi.

¶ An cōditio resoluta in sententiis operet̄ suspensionem sicut in ultimis uoluntatibus. an equiparet̄ contractibus. Bar. in l obligationuꝫ. §. i. ff. de act. & oblig. & in l. centesimus. §. fi ff. de uer. oblig. & clarius per eum in l. iudex ff. de re iudi.

¶ Si propter autoritate principis nō implet̄ cōditio siue in contractibus siue in ultimis uoluntatibus habetur pro impleta. ff. ex qui. cau. maio. l. si stipulatus. & ibi uide Guil.

¶ Grauatus nō pōt remitere legatario conditionē concernentem comodum tertii. ff. de dolo. l. illius. & quod ibi no.

¶ Conditio in legatis nō trahit̄ retro quo ad fructus. glo. ff. de rei uendi. l. en ptor. & ff. ad trebell. l. mulier. §. si heres.

¶ Conditio tacita impedit obligationē cōtrahi. ff. de act. & obli. l. si cui uide glo. ff. si cer. peta. l. ii. §. appellata. in glo post nuptias.

¶ Seruus potest implere conditionē dandi de pecunia peculiari. licet proprie nō sit. l. iii. §. subtilius. ff. de condi. ob causam.

¶ Conditio impedit ortū naturalis & ciuilis obligationis. glo. in l. i. de condi. & demon.

¶ Conditio considerat̄ possibilis uel impossibilis per respectū ad opinionē testantis. nō per respectū ad ueritatem. ff. de condi. indebi. l. seruo.

¶ Dictio s̄m nō facit conditionē. ff. de cōsti. pecu. l. eum qui. §. iulianus.

¶ Conditione. i. tenore. & sic nō semp notat actum suspensiuum sed modificatiuum. ff. pro socio. l. societatem. ad finem.

¶ Si conditio purificat̄ nō trahitur retro ad principium quando extremum ad quod debet fieri retrotractus est extinctum. Barto. in. l. quotiens. in fine. ff. de noua. ubi etiā tex.

¶ Condictio scriptū per. c. & per. t. aut per duplex c. est quoddaꝫ genus actionis. de quo insti. de act. §. appellamus.

¶ Expeessio conditionis omnino extiture nō facit actum conditionalē. tex. in. l. si pupillus. §. qui sub conditione. ff. de nouat.

¶ Conditio apposita institutioni uidet̄ ad repetita in legatis. ff. de do. excep. l. fi. §. fi.

¶ Conditionalis obligatio debet hr̄e aliquas uires ante conditionis existentiā. glo. in. l. huiusmodi. ff. de uer. obli. ff. de stipula. ser. l. si usufructus.

¶ An debitum sub conditione possit inuito creditore solui ante conditionis euentū. tex. glo. & Bar. ff. de uer. obli. l. stipulatio ista. §. inter certam.

¶ Hoc uerbū ad tuā uoluntatē facit conditionem. Bar. in. l. centesimis. §. fi. ff. de uer. obli.

¶ An in contractibus implementum conditionis transeat ad heredes. Bar. ff. de uer. obli. l. si. x. cum petiero. Cy. in. l. pen. C. de usufruct. uide in. l. si questio. ff. de uer. obli. & l. qui rome. §. augerius. e. ti.

¶ An conditio impossibilis uiciet contractū. Bar. in. l. quidam. ff. de uer. obli.

¶ Ista conditio si debitor esse desierit uerificatur altera tm̄ obligatione sublata. uł debitore desinēte esse soluendo. Bar. in. l. huiusmodi. ff. de uer. obli.

¶ Que conditiones intelligantur in iuramento. uide Inno. de iureiur. quemadmodum. dicam infra sub dictione iuramentum.

¶ Conditionū quedam sunt successiue | quedam inceptiue | quedā exactiue | quedā extinctiue | quedaꝫ momentanee. Bar. in. l. seruitutes. ff. de serui.

¶ An conditio casualis adiecta heredis institutiōi uiciet uel habeatur pro non adiecta. Bar. in. l. suus quoq. ff. de here. insti.

¶ An & qn̄ cōditio adiecta in ꝑsona plurīū ꝑticulariter existeñs postea in personam unius uel quorundā purificat dispositionē uł necesse sit in ꝑsona omnium impleri. Bar. in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebell.

¶ Quid importet illa conditio si sine liberis adiecta dispositioni facte de clerico. Bar. in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebell.

¶ An cōditio necessaria & certa an seu incerta qn̄ suspendat dispositionē. Bar. in. l. i. ff. de cōdi. & de.

¶ An copulatiua uł alternatiua inducat cōditionē. Item an nomina uel ꝓnomina faciant conditioneꝫ. Item quid de distributiuis & qd de relatiuis. Item quot modis dicatur conditio tacita nō. Barto. ff. de condi. & demon. in. l. i.

¶ An participiū & gerundiū inducat conditionē. Bar. in dicta. l. i. & l. a testatore. ff. de cōdi. & de.

¶ An prohibita directe per modum dispositionis intelligatur prohibita etiam per modū cōditionis. Barto. in. l. titio centuꝫ. §. i. ff. de condi. & demon. idem in. l. seruus. ff. ad. l. falc.

¶ Conditio que non est nociua non reddit testamentū nullū. secus si sit nociua. nō. in. l. cuꝫ filio. ff. de uul. & pup. Bar. in. l. gallus. in prin. ff. de libe. & postu. nō. in. l. filius matrem. C. de inoffi. testa.

¶ Conditio que nō est omnino extitura nō uiciat omnino testamentū. l. huiusmodi. ff. qn̄ di. le. ce.

¶ Conditio si decesserit sine liberis ex ꝓprio corpore descendentibus cōprehendit non solum filios sed etiā nepotes & ꝓnepotes. tex. est s̄m Bal. in. l. i. C. de condi. inser. Bar. in. l. liberoꝝ. ff. de uer. sig. qui ad hoc allegat. l. lucius. ff. de her. insti. ide Bar. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebell.

¶ Conditio predicta si decesserit sine liberis expirat per ingressum monasterii. nisi aliter apparet de mente testatoris. ita dicunt doc. in aut. nisi rogati. C. ad trebell. nō. in. c. in presentia. de ꝓba.

¶ Conditio apposita in donatiōe si donator habuerit filios no comprehendit introitū monasterii. Ioan. in. c. in presentia. de ꝓba. Bal. in dicta aut. nisi rogati. ubi nō. q̄ talis conditio si decesserit sine liberis non cōprehendit ingressum monasterii fratꝝ minorum. quod nō. pro quo bene facit qd̄ habetur in clem. exiui. de uer. signi.

¶ An & quādo conditio possit adimpleri in simili & per similem. Barto. in. l. gallus. §. & quid si tm̄. ff. de libe. & postu.

¶ An conditio potestatiua trāseat ad heredem in contractibus. glo. or in. l. ii. C. de pac. inter empto. Bar. in. l. si. x. cum petiero. ff. de uer. obli.

¶ In quo differat conditio a demonstratione. Bar. in. l. nominatim. in fi. ff. de condi. & demon.

¶ Conditio si deus uoluerit que intelligit̄ in quolibet iuramento quid operet̄ nō. Inno. de iureiurā. quemadmodum. & c. debitores.

¶ Conditio in cōtractibus post perfectū cōtractū non facit contractū conditionale sed resoluit. ff. de contrahen. empt. l. si res distracta.

¶ Cōditio tacita est rei natura inherens suspendit contractū & ea existente retrotrahitur. ff. de contrahen. emp. l. hec uenditio.

¶ Ubi contractus initur super re que in cōtractu deducitur ad mensurā pondus uel numeꝝ inest cōditio. si ponderetur | mensuretur | uł numeret̄. ff. de contrahen. empt. l. qd̄ sepe. §. in uenditionibus. & l. in uenditionibus. §. i. ff. de peri. & cōmo. rei ue. ff. de act. emp. l. iulianus. §. titius.

¶ Agitur conditione ob causaꝫ ꝓpter factū dantis in eius uoluntate positū. ff. de condi. ob cām. l. i.

¶ Sicut datur conditio ob causam causa nō secuta ita & ea secuta si nō durat. ff. de cōdi. indebi. l. eleganter. §. si quid post.

¶ Conditio ob causam nascitur a tempore implementa. ff. de usur. l. uideamus.

¶ Conditio indebiti transit in eum cuius res ex post facto reperitur soluta. etiā sine cessione. ff. de condi. inde. l. ii. & nō. l. si fundū. eo. ti. per Bar.

¶ Conditio indebiti habet naturam ut detur ad id in quo quis est locupletior. ff. de condi. indebi. l. si non sortem. §. libertus. & uide in. l. id quod. eo. ti. & ibi per Barto.

¶ Conditio indebiti datur ad extimationē quādo res non potest restitui. casus est in dicta. l. si non sortem. §. libertus.

¶ Sicut datur certi conditio generalis ita incerti conditio ubi petitur incertum. ff. de condi. indebi. l. sed & si me putem. §. cum inter.

¶ Ut detur conditio indebiti oportet q solutuz sit ex cā de preterito absoluēte & soluere volete ex illa causa. glo. in. l. interdum. ff. de condi. indebi.

¶ Sicut datur conditio indebiti aduersus solutum ita aduersus pmissum. ff. de cōdi. indebi. l. is qui.

¶ Conditio indebiti oritur ex quasi cōtractu. ff. de condi. indeb. l. si in area.

¶ Ut detur conditio indebiti requiritur q soluens nomine pprio soluerit sicut si alieno. ff. de condit. indebi. l. qui heredis.

¶ In conditione indebiti veniūt fructus partus & omne id in quo conuentus factus est locupletior. l. in summa. §. ei qui. ff. de cōdi. indeb. nō tn veniunt fructus percipiendi sed solum percepti. ut dicta. l. in sūma. §. in fruncto. & l. nō solū. §. libert. e. ti.

¶ Casum in quo quis tenetur conditione indebiti ultraq̄ factus est locupletior uide in dcā. l. in summa. §. si seruum.

¶ An solutum per errorem causa conditionis implende repetatur conditione indebiti uel cōditione ob cām. uide glo. & Bar. in. l. stichus. in prin. ff. de cōdi. inde. & in. l. in sūma. & l. is cui hereditas. e. ti.

¶ Si promisi indebitum nō datur cōditio indebiti sed sine causa. tex. & glo. in. l. i. ff. de condi. sine cā. & omnino uide. l. qui sine. eo. ti.

¶ Conditio furtiua nō datur nisi contra furem. uel heredem eius aut successorem. ff. de condi. furti. l. si seruus. & l. sequenti.

¶ In cōditione furtiua ueniūt fructus. ff. de cōdi. furti. l. inter. §. si.

¶ Conditiones apposite contra naturā contractus, uiciant qd agitur. Inno. in. c. i. de condi. appo.

¶ Conditio apposita ex cōmuni legati facit legatū conditionale, ff. de condi. & demō. l. quibus diebus, §. quidam titio.

¶ Conditio que est contra precepta euangelica dicitur impossibilis. glo. in. §. conditiones. ff. de cōdi. & demonstra.

¶ Conditio dandi. x. pupillo uel furioso nō dicitur impleta sola datiōe nisi illa. x. fuerint cōuersa in eorum utilitatē. glo. in. l. stichū. §. ususfructū. ff. de solut.

¶ Conditio in legatis nō trahitur retro nisi sit apposita negatiue. tex. in. l. ueratius. ff. de manu. testa. Adde q conditio dandi pupillo impletur si detur tutori ex bona fide. ff. de manu. testa. l. qui filiū. & & l. iulius. eo. ti. qui tex. fm Bar. pbat singulariter q non impletur conditio nisi in presentia pupilli uel minoris detur.

¶ Actus conditionalis nō pōt impleri nisi purificata conditione. l. cedere diem. ff. de uer. signifi. de condi. appo. super eo. & c. se. in clem. cum ei quē. in responso de conces. preben. no. in. c. prudentiam. in responso de offi. deleg.

¶ Omnis conditio uidetur esse causa finalis dispositionis. ff. de dona. l. ii. de sponsa. c. i. li. vi. & in cle. cum ei quem. de conces. preben.

¶ Conditio que inest licite apponitur & exprimit nec ex hoc cōmittit simonia. de elec. significasti.

¶ Qui conditionem apponit uult eam impleri uel existere. ff. de condi. insti. l. uerba. ff. de condi. ob causam. l. fi.

¶ An impeditus iplere conditionē teneat cessante impedimēto illam implere. uide. ff. de arbi. l. celsus. in fine & l. se. C. de usur. l. prote. de dolo & cōtu. cū dilecta. qd nō. Archi. viii. di. q̄ 9 mores. & xii. q. i. scimus. in. §. quicunq. nō. xxxiii. q. ii. antiqui.

¶ An conditio apposita in uno uideatur in sequentibus repetita. ff. de condi. & demon. l. cum illus. & l. aula. ff. de leg. iii. l. si tibi pure.

¶ Quotuplex sit conditio & quis sit eius effectus tractat Cy. in. l. i. C. de insti. & substi. sub cōdi. fac. uide nō. in. l. si quis herdē. eo. ti. nō glo. ff. de cōdi. & demon. in rubrica. & Bar. in. l. i. eo. ti.

¶ An in dubio presumatur modus uel conditio nō. Cy. C. de transac. l. cum mota. in. iii. op. & idē Cy. in. l. ii. C. de his que sub mo. si. op.

¶ Conditio aliqū subintelligitur licet nō apponat. de rescript. c. ii. in glo. cōditio. no. de iureiur. quēadmodum. in glo. ii.

¶ An conditio sit modus tollende uel inducende obligatiōis no. ff. de fur. l. iiii. in glo. sub cōditione ff. de leg. i. l. nemo potest

¶ Si plures cōditiōes sunt apposite an oibus sit parendū. no. insti. de here. insti. §. pe. in glo. si plures.

¶ Nō debz expectari euentus cōditionis qui nihil sit operaturus. ff. ad uell. l. aliqū. §. fi. l. qui fundus. §. si tu ex parte. ff. ad l falci.

¶ An cōditio nō impleta habeat pro impleta super aduersariū uel aliū stet. no. fi. de reg. iur. l. iure ciuili. ff. de uer. obli. l. an executionibus. §. fi. uide ff. de prescrip. uer. l. si rem. §. si. in glo. Dy. in regula cum nō stat per eum. li. vi.

¶ Hec uerba tanti quanti respicientia preteritum cuius declaratio pendet ex futuro faciūt cōditionē ff. de contraben. emp. l. si quis fundum.

¶ Dictio nisi si respicit contractū put est in fieri reddit eum conditionale si pro est in perfecto esse nō facit eum cōditionale sed resoluēdū ff. de cōtr. emp. l. labeo. nō. glo. in. l. ii. ff. de in diē adiec. & ibi Bar. Idem in. l. quibus diebus. §. quidaz titio. ff. de condi. & demō. uide canonistas in. c. preterea. de ap.

¶ Conditio que consistit in placito testatoris pot impleri in personā heredis qui placitum pōt declarare. sed non potest implere hereditate iacente. ff. de in diem adiec. l. precio.

¶ An participium futuri temporis inducat conditionem. tex. q non. ff. de peri. & cōmo. rei uendi. l. si quis uina.

¶ Contractus conditionalis dicit nō pfectus. l. necessario & l. q si pendete. ff. de pe. & cōmo. rei uē.

¶ An dispositio collata sub cōtrariis cōditionibus disiunctim puta siue nauis ex asia ueneris siue non sit pura uel cōditionalis uide in pdicta. l. necessario. §. fi. & l. iulianus cū ibi no. ff. de cōdi. inde.

¶ Ubi in contractu apponitur cōditio implenda ad cōmodū alterius semper intelligitur eo instante ad cuius cōmoduz uenit implenda. ff. de act. emp. l. ex empto. §. iden q que alias est lex.

¶ Dictio quoad habz in se conditionē extinctiuā. ff. locati. l. locatio.

¶ Quando apponit conditio que est collata in uoluntatem alterius an morte illius extinguat. Bar. in. l. centesimis. §. fi. ff. de uer. obli. Cy. in. l. fi. C. de cōtraben. emp. de rescript. c. si gratiose li. vi. & in c. si delegatus. de offi. dele. eo. li. ubi uide.

¶ Pendentia conditionis impedit ortū obligationis & actionis. bonus tex. ff. de pigno. l. grege. §. i. & l. bouem. §. pen. ff. de edil. edic.

¶ Tacita conditio nō reddit iudicia conditionalia. glo. in. l. iii. C. de arbi.

¶ Dictio quoad etiã iuncta actui successiuo habz in se conditionem repetitiuam. ff. de euict. l. si rem que apud. §. ii.

¶ Conditio cedendarum conditionũ continet in se ut reliqua resignet. ff. de euict. l. qui libertate §. quid ergo. quod nota.

¶ Relatiuũ quãtitatis inducit cõditionẽ. l. clemẽs patronus §. i. ff. de here. insti.

¶ Alternatiua conditio in parte turpis reiicitur in totũ. l. que sub conditione. ff. de condi. insti.

¶ Conditio tacita non impedit transmissionẽ. glo. in. l. que sub conditione. §. fi. preallegata.

¶ Gerundium iuncto futuro facit conditionẽ. ff. de acquir. here. l. ex parte.

¶ Appositione dispositionis in diem cõprehenditur dispositio conditionalis. ff. de le. i. l. talis scriptura.

¶ An & quando tempus certe etatis faciat conditionẽ uel diem uide Bar. ff. de le. i. l. si cui.

¶ Quod dicitur in legatis conditione impossibilẽ haberi pro nõ adiecta est uerum quãdo testator sciit illam impossibilẽ. secus si ignorat. l. ab omnibus. §. i. ff. de leg. i. & l. seruo. ff. de condi. indebi.

¶ Ubi & quotiens faciunt conditionẽ. Bar. in. l. si ita scriptum. §. fi. ff. de le. ii.

¶ An conditio si decesserit sine liberis intelligatur deficere si supersunt liberi non heredes. uide plene in. l. filiusfamilias §. cum quis. ff. de le. i.

¶ Conditio potestatiua deficiens per casum habet pro impleta. etiam si pendeat a potestate tertii nõ onerati. l. turpia. §. i. ff. de condi. & demon.

¶ Dictio ne inducit conditionẽ. ff. de le. ii. l. lutius §. si ea. & eo ti. l. cum pater alias cum põt §. titio.

¶ Sicut implemẽtũ cõditionis retrotrahit ita effectus. ff. de le. ii. l. cũ filius. §. quod muciana. & quod ibi nõ.

¶ Conditio apposita uni persone nõ uidet repetita in alia persona. etiã secũ in eadẽ oratione copulata ff. de le. ii. l. testator. §. seyo.

¶ An euentus conditionis constituat quẽ in mora Bar. in. l. quotiens. ff. de uer. ob. Cy. in. l. in minorum. C. in quibus cau. in inte. resti. nõ est ne. in. vi. q.

¶ An conditio retrotrahat ad tempus contractus nõ. insti. de testa. mili. §. qui igit. in glo. ff. de peri. & cõmo. rei uendi. l. necessario. §. quod si pendente. in glo. in preteritum. nõ. ff. qui po. in pig. ha. l. potior. in glo. est interposita. uide ff. de uer. obli. l. si rem meam. & ibi Bar. & l. si filius. eo. ti. Bar. plene. ff. de usuca. l. si is qui pro emptore. in. v. q. nõ. de cõdi. appo. c. penul. in glo. magna. Io. an. in addi. Spe. ti. de testi. §. nunc tractemus. in addi. magna.

¶ An conditio impleta momento licet nõ duret habetur pro impleta. uide Ange. in cõsilio suo. xxxiii. quod incipit & clerici. & clxi.

¶ An cõditio adiecta in uno gradu intelligatur in alio repetita uide in. l. que conditio. ff. de condi. & demon. & in. l. sub conditione. ff. de here. insti. nõ. ff. de le. ii. l. cum pater. §. ab instituto.

¶ Conditio dies & modus sunt comites dispositionis & actus & secundum illas omnis actus regulatur. ff. de reg. iur. l. actus. & regula actus. li. vi. insti. de uer. ob. §. ex conditionali. ff. de act. & obliga. l. actionum fere. §. conditio.

¶ Qui allegat aliquid sibi sub cõditione fuisse cõcessum necesse habet probare conditionẽ extitisse. l. cum ita legatũ §. legato. & l. meuius. ff. de cõdi. & demon. Inno. in. c. ex parte abbatisse. de priuileg.

¶ Conditio non inducit dispositionẽ sed inductam qualificat. l. si quis sub conditione. ff. si quis omis. cau. testa. & in. l. i. §. si quis simpliciter. de uer. ob. probatur in. l. ex facto. i. §. fi. de here. insti.

¶ Conditio cui nõ est adiectum tempus sufficit si purificatur etiam in uita testantis. l. si quis heredẽ. C. de insti. & substi. sub condi. fac.

¶ Legatum factũ a substituto pupillari non uidetur esse uiuente pupillo cõditionale quo ad trãsmissionẽ tex. est nõ. in. l. heredis. §. tractari. ff. quãdo di. le. ce.

¶ Quando conditio casualis uel positiua debeat impleri nõ. in. l. ii. ff. de condi. & demon.

¶ Quotuplex est conditio impossibilis. uide insti. de here. insti. §. impossibilis. adde insti. de leg. §. fi. in glo. impossibilia. Cy. C. de insti. & substi. l. i. Bar. in. l. i. ff. de insti. & substi.

¶ An conditio impossibilis uiciet dispositionẽ. nõ. ff. de condi. ob cãm. l. dictã. ff. de act. & obli. l. non solum. adde nõ. insti. de here. insti. §. impossibilis. Cy. in dicta. l. i. C. de insti. & substi. & in. l. i. C. de his que pene no. glo. fi. & ibi Cy. in. l. i. §. pro secũdo C. de caduc. tol. Bar. in. l. impossibilis. ff. de uerbo. obli. nõ. de condi. appo. c. fi. in glo. i. & ii.

¶ An conditio potestatiua scindatur ut pro parte possit impleri. & an per heredem grauari. & an ea remissa remittatur promissum. Cy. plene in. l. fi. C. de condi. inser. Barto. in. l. cui fundum. ff. de cõdi. & demonstra.

¶ Conditio persone quot modis dicitur. nõ. in. l. presenti. C. de his qui ad eccle. confu. in glo. ii.

¶ Qualiter intelligitur ista cõditio si res in eodẽ statu permanserit. nõ. de rescript. ex parte cõuentus in glo. iii. de iureiuran. quemadmodũ. in glo. ii.

Conductor

¶ An & quando conductor uideatur habere mandatum a locatore pro executione iuriũ rei locate. Bar. in. l. in prouincialibus §. fi. ff. de no. op. nũ.

¶ Quanti tẽporis cessatio in solutiõe pensionis sufficit ad priuandũ quẽlibet conductorem. Barto. in. l. uectigalia. ff. de publi. de loca. potuit. & ibi nõ.

¶ Conductor equi nõ debet sibi dare tm de blado qñ est carum sicut qñ est uile. dictum est Bar. in. l. animalia. C. de curs. publi. li. xii.

¶ Conductor põt agere ad interesse contra locatorem qui uẽdidit rem locatã a qua emptor eũ expulit ante finitã cõductionẽ. nõ. in. l. si merces. §. uis maior. ff. loca. uide nõ. in. l. emptorẽ. C. loca.

¶ Conducens stipendiarios uel equos ad bellũ non tenetur ad emẽdã equorum mortuorum nisi ex pacto aliter cõueniat. dixi sub dictione bellũ & sub dictiõe cõmodatũ. uide Cy. C. ad. l. iul. de ui pu. l. quoniam.

¶ An & quo tempore conductor teneatur soluere pensionem. uide Inno. de loca. potuit.

¶ An cõductor alicuius rei possit eam alteri locare glo. de fide instru. inter dilectos. in. §. non sufficit. glo. insti. loca. §. fi. adde nõ. ff. de iur. fis. l. moschis. §. i. & l. nemo. C. loca. Spe. ti. de act. & peti. §. sequitur. §. hoc quoque. & ibi Io. an. in addi.

¶ An conductor possit ante tempus deserere rem conductã. Archi. xii. q. ii. alienationes.

¶ An conductor possit rem retinere ultra tempus conductionis si forte infra tempus nõ potuit percipere fructus ex ea. Lau. in clem. i. de re. ec. nõ alie.

¶ An conductor domus tenetur reficere uiam ante domum. Spe. ti. de cau. pos. §. quia uero.

¶ An bona conductoris sint obligata locatori pro mercede. tex. & glo. insti. de interdic. §. interdictũ ff. de pact. l. item quia.

¶ Conductor possessiõis uel agri ꝓ solutione certe partis fructuũ an deducat expẽsas seminis & operarũ. Inno. uidet tenere ꝙ nõ. de deci. tua. ii. ad materiam uide que dicam infra sub dictione locatio.

¶ Quando conductor dedit mercedẽ uel repetit datam uel releuatur a dando si forte non utatur re conducta. nõ. ff. loca. l. si uno. §. item cum quidam. in glo. personis & ibi Barto.

¶ An plures cõductores eiusdẽ rei teneant insolidum uel pro parte. nõ. C. loca. l. si diuisa. & ibi Cy.

¶ An conductori competat aliqđ ius in re. nõ. ff. de superfici. l. i. §. qđ autem. & ibi Bar.

¶ An quis possit cõducere rem suam. ff. de acquisi. pos. l. si rem aliquã. in glo. fi. ff. de usuca. l. ei a quo. & ibi Barto. C. loca. l. ad ꝓbationem.

¶ Si rei ecclesie contractus rescinditur an conductor agat contra locatorem. nõ. de re. eccle. nõ alie. ad audientiam. in glo. fi.

¶ Conductor perpetuus põt rem cõductã uendere & donare & ad posteros trãsmittere. no. C. de loca. fun. ciui. l. predia. ubi glo.

¶ Si conductor cessat soluere pensionẽ ꝑ bienniũ cadit a iure suo. Inno. de loca. potuit. bene facit. l. quero. §. inter locatorem. ff. loca. ubi uide.

¶ An conditio possit fieri de aliqua re nomine monasterii. uide ne cleri. uel monachi. monasteriũ.

¶ An cõductor teneat dimittere agrũ in eo statu quo erat tempore cõductionis. & qualiter fructus diuidantur. uide Frederi. in consilio suo. cxii.

¶ Quis dicatur conductor ad nõ modicũ tempus glo. & Bar. in. l. i. §. qđ ait. ff. de superfi. glo. in. l. si. ff. si ager uecti.

¶ An cõductori debeat fieri remissio ꝓpter guerrã uel aliũ casum superuenientẽ. uide Bar. in. l. cotem. §. qui maximos. ff. de publi. Bal. in. l. si ea lege. C. de usur. ad. le. qđ dixi. s. sub dictione colonus.

¶ Qui cõduxit domũ uno anno ꝑ certa pensione & postea relinquit domũ & deinde ex interuallo reuertatur ad habitandũ de uoluntate dñi sine expressione pensionis uidetur eadem pensio repetita quam primo soluerat. ar. l. etiã. C. de iur. dot. & ibi hoc tenet Bal. & idem dicit in doctore conducto uno anno ad legendum.

Confederatio

Non licet Imperatori confederationẽ facere cũ infidelibus & inimicis ecclesie. cle. i. de iureiur.

¶ An liceat catholico confederationẽ facere cum infidelibus ad exterminiũ alioꝝ infideliũ. uide do. Pe. de ancho. in dicta clem. i. xvii. q. & in. c. presidentes. de hereti. li. vi.

¶ An uasallus confederationẽ faciens cum inimico dñi sui possit iuste feudo priuari & aliis bonis que habet ab ipso dño. Bar. in. l. sciendũ. ff. de le. Bal. in l. i. §. cum patronus. ff. de offi. procõ. ur. Spe. ti. de dona. §. i. ꝟ. quid si aliquis baro. faciunt nõ. de accusati. cum oporteat. glo. & Bal. x. coll. quibus mo. feu. amit. c. i. uide tex. & ibi nõ. in clem. pastoralis. de re iudi. cum ibi notatis.

¶ An quãdo due ciuitates sunt confederate adinuicem bannitus de una intelligatur bannitus de alia. Barto. uidetur concludere ꝙ non. in. l. non dubito. ff. de capti.

¶ An & quales confederationes sint uel nõ sint licite dicam infra sub dictione conspiratio.

¶ An sint licite cõfederationes que quotidie fiũt inter ciuitates que uocantur uulgariter lige. uide bar. in. l. fi. ff. de colle. illi. bonus tex. ꝙ sic in. l. non dubito ff. de capti. Inno. in c. i. de scismati. do. Pe. & moder. in dicta clem. i. de iureiurã.

Confestim

De significatione huius dictionis uide. l. ii. §. cõfestim ff. ad tertull. & dicit cõfestim. i. statim ff. de euic. l. si is. quandoꝗ confestim. i. quantocitius poterit. ff. de iudi. heres absens. & ff. de resti. in inte. l. diuus. ubi uide. adde ff. de dona. l. i. in fi. ubi exponit pro statim. & in. l. ni. §. cuz igitur. ff. de ui & ui ar.

¶ Item hec dictio notat tempus longum uel breue ſm materiã subiectaz. ff. de ꝓcura. l. qui ꝓcurator. & uide de hac dictione per barto. in aut. presbiteros C. de epi. & cleri.

Confessio iudicialis extra iudicialis et sacramentalis

¶ Quot modis quis dicitur confiteri nõ. de presump. nullus. in glo. ii.

¶ Quot modis & que dicatur ꝓpria & impropria confessio no. Cy. C. de confes. l. unica in prin.

¶ Confessio de ueritate & credulitate ꝗque p̄iudicant. nõ. de iureiuran. ex litteris. in glo. fi. Spe. ti. depo. §. sexto. ꝟ. hoc tamen certum est.

¶ An confessio extra iudicium facta in ultima uoluntate uel inter uiuos teneat. nõ. ff. de interroga. acti. l. i. in glo. penl. ff. de ꝓba. l. cum de indebito. §. penl. Cy. in. l. generaliter. C. de nõ nu. pecu. & ibi glo. nõ. ff. de pact. l. tale pactũ in prin. bar. in. l. nõ solũ. §. si liberationis. ff. de libe. le. & in. l. rationes. C. de ꝓba. adde glo. iii. q. ix. testes. que dicit ꝙ ualet si est munita iusta causa. alias non. Spe. ti. de confes. §. nunc uidenduz bonus tex. & ibi nõ. in. c. fi. de succes. abintest. in glo. confitentis. & ibi per do. Anto. de butri. qui de hoc etiam tractat in. c. si cautio de fide instru. ubi allegat dictũ. c. fi. ꝓ casu singulari ꝙ ualet confessio extra iudiciuz & parte absente quando fit ad exonerationẽ cõscientie. qđ est maxime singulare. Adde ꝙ confessio extraiudicialis declaratoria alicuius qđ est ꝓbat contra cõfitentẽ. Cy. C. de ꝓba. l. non epistolis. Item adde ꝙ confessio extraiudicialis non exigit p̄sentiã partis. glo. in l. inter cartulas. C. de côueni. fisci. debi. li. x.

¶ Item confessio extraiudicialis corã honestis personis inducit indiciũ. ff. de edil. edic. l. quero. §. ii.

¶ Item cõfessio extraiudicialis põt reuocari. & ea reuocata nõ ꝓbat etiam presumptiue. glo. C. de iur. & facti igno. l. error.

¶ An uolens ꝓbare numerationẽ pecũie & ad ꝓbationẽ inducit confessionẽ probet intentũ suum. bar. in. l. predia. ff. de acquir. pos. ff. de solut. l. si debitorez. & l. i. §. si quis ita. ff. de uer. obli. l. ii. in fi. ff. si cer. peta. Cy. & Albe. in. l. si ex cautione. C. de nõ nu. pecu. Spe. ti. de teste. §. i. & §. sed pone ego. Bar. & do. meus Rapha. cu. in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de uer. oblig. do. Anto. & moder. in c. si cautio. de fide instru. bene facit. l. i. §. si mutuã. ff. si quis in frau. patro. ubi uide.

¶ An non respondens positionibus habeatur pro confesso. glo. & Cy. in. l. ii. §. qđ obseruari. C. de iura.

calum. Barto. in. l. lex cornelia. §. fi. ff. ad silſ glo. & doc. de confeſ. c. ii. li. vi.

¶ An confeſſus poſſit uariare. Inno. q̄ nō maxime quando fit confeſſio iuramento firmata. in. c. p inquiſitionem. de elec. in. c. cum dilectus. de accuſat. facit. l. ꝓinde. ff. ad. l. acquilſ glo. eſt de hoc in aut. at qui ſemel. C. de ꝓba.

¶ Confeſſio nō dirimit matrimoniū. Inno. in. c. cā; que de offi. dele. de eo qui cog. cōſang. uxo. ſu. ſup eo. nō. de reſcrip. cum cauſam. in glo. penl glo. melior. in. c. cām matrimonii. de offi. dele. in glo. i.

¶ Confitens contenta in inquiſitione eſſe uera in qua continebantur ea que iuris erant que nō erant uera de iure ſibi nō preiudicat. quia pers nō poteſt per ſuam confeſſionē ea que iuris ſunt immutare. glo. in. l. ornamentoꝝ. ff. de auro & ar. leg. glo. in. l. i. C. de cōfeſ. glo. in. l. ii. §. qđ obſeruari. C. de iuracalū. Ange. in conſilio. xxi.

¶ Si reus confitetur delictū iudex ex quocūq ordinato proceſſu pōt penam infligere. Io. an. q̄ ſic. in. c. q̄liter. de accu. ubi Inno. dicit q̄ extraordinariā infligit. de elec. per inquiſitionē. de cōfeſ. c. ii. adde Ange. conſilio. cxc. qđ incipit uiſis actis.

¶ An cōfeſſio facta q̄ cōfitens ſit heres talis ꝓſit abſenti ſaltem in uim aditionis. nō. in. l. fi. ff. de interroga. act. in glo. fi. in fi.

¶ An cōtrahens cum aliquo tanq̄ cum herede alicuius uideatur ita confiteri eum eſſe heredem ut poſtea negari nō poſſit. uide in. l. optimā. C. de cōtrahen. & cōmit. ſtipu. Bar. in. l. ex hac ſcriptura. in fi. ff. de donat. Bal. in. l. his uerbis. circa prin. ff. de here. inſti.

¶ Si queritur ſuper delicto cōmiſſo certo tēpore & loco & cōfeſſio fit de delicto. ſed uariata q̄litate loci uel temporis an ex tali cōfeſſione poſſet ſequi condemnatio. uide Angel. in conſilio. ccxxi. quod incipit in cauſa.

¶ An confeſſio prelati facta in iudicio noceat eccleſie. nō. gl. in. c. dudū. ii. el. elec. glo. & doc. in. c. fi. de preſcript. Cy. in. l. i. C. de confeſ. in. xv. q. Bar. in. l. certum. §. ſed an ipſos. ff. de confeſ. adde q̄ cōfeſſio rectoris p̄iudicat eccleſie q̄n eſt unus tantū rector in eccleſia. quod eſt dicere q̄n eccleſia nō eſt collegiata. de cap. mo. dilect⁹. facit glo. in. c. potuit. de loca. in collegiata uero dic ut nō. in. c. p̄ſentium. de teſti. li. vi. Spe. ti. de cōfeſ. §. fi. Inno. de excep. cū uenerabilis. glo. xxii. di. de conſtantinopolitana. sex. & glo. in. c. dilectus. de cap. mo. de preſcript. ſi diligenti. Archi. x. q. ii. hoc ius porrectū. do Anto. in. c. i. de depo. glo. xxii. di. c. i. Io. an. in. c. fi. de ſol. idem in addi. Spe. de re. ec. nō alie. ſup rica.

¶ Quid ſignificet haberi pro confeſſo. Barto. in. l. eius qui. ff. de iure fiſci. uide nō. in. c. ii. de confeſ. li. vi. adde Bar. in. l. lex cornelia. ff. ad ſilſ. & l. abſentē. ff. de pen. doc. in. c. uerſtatis. de dolo & cōtu. in quibus tractatur de intellectu ſtatuti quo cauet q̄ contumax habeatur pro confeſſo.

¶ An parrochianus accedens ad alias partes debeat admitti ad confeſſionē ſine licentia ſui ſacerdotis. doc. in. c. ii. de deſpon. impube.

¶ An deſiſtens ab accuſatione ex hoc ſolo habeat pro confeſſo. Bar. in. l. ſi maritus. §. ſi negauerint. ff. de adulte.

¶ An cōfeſſio poſſit approbari & ꝓ p̄te reprobari. Cy. & Bar. in. l. i. C. de cōfeſ. Bar. & Bal. in. l. ii. C. de do. an. nup. Bar. in. l. aurelius. §. idem queſiit. ff. de l be. lega. doc. in. c. ex parte decani. de ꝓſcript. & in. c. o'im. de cenſi. do Car. flo. & moder. an. c. bone. ii. de poſtu. prela. caſus eſt de hoc. in. c. cuz ueniſſent. de iniſti. & ibi uide do Car. flo. Archidia. in. c. i. de cōfeſ. li. vi. Inno. de excep. cum uenerabilis. Specu. ti. depoſiti. §. i. ꝟ. penſ. Innoc. in. c. cum contingat. de offi. deleg. uide omnino Hoſtien. in. c. cum ſup. de conceſ. preben.

¶ An confeſſio facta coram nō ſuo iudice obliget confitentē corā ſuo iudice. nō. Bal. in. l. claꝝ. C. de auct. preſtan. rō. in. l. i. ff. de confeſ. glo. & doc. de iudi. at ſi clerici. adde Bar. in. l. fi. ff. de cōfeſ. Inno. de elec. per inquiſitione. de ſucceſ. abinteſt. cum dilectus. & in. c. i. li. conſtiterit. de accuſa. & ꝑ eundem Barto. in. l. diues. ff. de cuſto. reo. & cōmuniter tenetur q̄ nō qđ eſt ueꝝ q̄n iuriſdictio iudicis coraz quo emanat confeſſio non pōt prorogari per confitentem. alias ſecus. ita limitat Io. an. in addi. Speti. de confeſ. §. ſequitur. ꝟ. quinto non ualet. ꝓdeſt tñ talis confeſſio ut nō poſſit poſtea coram competenti uariare. ſm Inno. in dicto. c. per inquiſitione. dic tamen circa hoc ut plenius ſcribit Bal. in. l. rationes. C. de probat.

¶ Quid ſi confeſſio ſacramentalis eſt facta coram non ſuo iudice an poſſit haberi rata per ſuū iudicē dic q̄ non. de peni. & remiſ. qđ autem. de peni. di. v. c. ultimo. in glo. fi.

¶ Si teſtator credens ſe ex infirmitate morituꝝ confeſſus ſe habuiſſe a titio centū ex cauſa uſuraꝝ poſtea conualuit an ex tali confeſſione poterit cōueniri ad illa centum. Bar. in. l. cum quis decedens. §. codicillis. ff. de leg. iii. bene facit dictum. c. fi. de ſucceſ. abinteſt. & qđ ibi nō.

¶ An confeſſio extraiudicialis inducat notorium uel ſolum faciat indicium. glo. in. l. quoniam. & l. ictus fuſtium. ff. de his qui no. infa. Innoc. de offi. dele. c. i. li. vi. glo. in. l. capite quinto. ff. de adul. & in. l. quero. §. ii. ff. de eui. Innoc. in. c. per inquiſitionem. de elec. plene per doc. de coha. cle. & muli. ueſtra. quid aut de iudiciali uide in dicto. c. ueſtra. de accuſa. euidentia. glo. in. c. ex parte. ii. de uerbo. ſig. Hoſti. in. c. cum ſpeciali. §. porro. de appelſ.

¶ An cōfeſſio facta in abſentia partis faciat plenā uel ſemiplenā ꝓbationē. Bar. in. l. certum. §. ſi quis abſente. ff. de cōfeſ. & in. l. capite q̄nto. ff. de adul. & in. l. admonendi. ff. de iureiuran. & in. l. i. C. de confeſ. bonus tex. in. c. fi. de ſucceſ. abinteſta. & qđ ibi nō. doc. Adde qđ dicam. ī ꝓxi. ubi plenius de hoc. Adde Bar. in. l. n[illegible] ff. de dona. Item adde q̄ cōfeſſio facta in ultima uoluntate abſente parte de rigore iuris ciuilis nō obligat. nec ꝓbat obligationē. ut. l. lucius. §. quiſquis. ff. de leg. ii. & l. aurelius. §. fi. ff. de libe. lega. & uidetur etiam ꝓbari in. c. cum dilectus. de ſucceſ. abinteſt. ubi talſ cōfeſſio emiſſa in ultima uoluntate trahitur ad materiā ultime uoluntatis. qđ eſt mirabile ſm Inno. ibi. ſed de equitate canonica debz ſtare heres cōfeſſioni defuncti fauore anime. ff. de iur. dot. l. ſi ego. §. i. qđ no. i. q. vii. quotiēs cordis. uide Bal. in. l. generaliter. in. x. q. C. de nō nume. pecu.

¶ An appellatione ꝓbatiōis ueniat partis cōfeſſio. tex. & ibi no. de iudi. at ſi clerici. §. ſi uero. Cy. in l. actor. C. de ꝓba. Io. an. & ibi moder. de elec. bone. nō. de ꝓba. ſuper ꝑrica. Archidia. i. q. ulti. actor. de

resti. spol. cum ad sedem. §. nos igitur. iuncta glo. in quibus concluditur q confessio non est proprie probatio sed probationis releuatio.

¶ An confessio procuratoris noceat dño. Cy. in l. i. C. de cōfes. in. q. xiiii. Bar. in. l. certū. §. sz an ipsos ff. de cōfes. glo. ut lite nō conte. c. i. & ibi do. Anto. Specu. ti. de confes. §. postremo. ℣. si uero de elec. scriptum. de re iudi. suborta. Compost. de elec. c. i. li. vi. de offi. dele. cum olim.

¶ An confessio facta coram iudice competenti in iudicio tamē nullo preiudicet confitenti. no. Inno. de ordi. cogni. cum dilectus. de accusa. sup his. tex. est multum singu. in. c. pisanis. de resti. spol. Bar. in l. si confessus ff. de custo. & exhib. reo. doc. moder. plene in. c. per inquisitionem. de elect.

¶ An confessi cprimū crimen debeant interrogari de socius suggerentibus aut receptatoribus suis & an eorum confessio noceat illis. tex. in. l. fi. & ibi Cy. C. de accu. Bar. in. l. repeti. §. i. ff. de questi. doc. de cōfes. c. i. adde de testi. ueniens. & lxxi. di. c. i.

¶ An cōfessio tutoris uel curatoris preiudicet pupillo uel adulto. Bar. in. l. certū. §. sed an ipos. ff. de confes. moder. in. c. i. ut lite non conte. glo. in. l. ii. §. qd obseruari. C. de iura. calū.

¶ An obiciens exceptionē uideat confiteri intentionē aduersarii glo. & doc. in. l. nō utiq. ff. de excep. & in. c. ex tenore. de testi. in regula exceptioz obiciens li. vi. de transac. pterea. ii. ubi tex. nobi.

¶ An & quando confessio requirat uel non partis presentiam. glo. & Cy. in. l. i. C. de confes. glo. in. l. generaliter C. de nō nu. pecu. glo. in. l. cum de indebito. §. ulti. ff. de pba. glo. in. c. fi. de confes. glo. in c. si cautio. & ibi per Anto. de but. de fide instru. Bar. in. l. certum. §. si quis absente. ff. de confes. & in. l. nō solū. §. si liberationis. el. ii. ff. de lib. le. adde glo. i. q. vi. quotiens cordis. do. Anto. de renun. c. ueniens. Io. an. in. c. fi. de succes. ab intesta. adde q confessio facta parte absente facit semiplenā pbationem. adeo q pōt deferri iuramentū in supplemētum. Bal. in. l. i. C. de furti. adde qd dixi. s. pxime. Et quid in confessione facta in iudicio absente pte an ualeat ad pbandum uel obligandū. uide Bal. in dicta. l. generaliter. in antepen. q. & l. cum quis decedens §. titia. ff. de lega. iii.

¶ An ueniens contra suam confessionē debeat audiri. dic q nō regulariter. l. generaliter. C. de nō nu. pecu. l. cum de indebito. ff. de pba. §. ulti. c. p tuas. de pba. fallit qn confessio est reprobata per sniam de iureiura. mulieri. & ibi nō. doc. facit glo. in auth. si possessor C. qui po. in pigno. ha. dictum est Inno. de excep. cum uenerabilis.

¶ Confessio in causa ciuili mandat executioni sed nō in cā criminali in qua expectat snia. fm Innoc. in c. querenti. de offi. dele. adde qd glo. nō. in. c. dudum. de elect. ii. de uer. signi. ex parte. iii. glo. in. c. super eo. ii. de testi. cogen. ii. q. i. nos in quoq. do. Anto. in. c. at si clerici. de iudi.

¶ Confessio unius latronis cōtra aliū ualet quo ad psumptionē inducendā. nō. Inno. in. c. i. de cōfes. sed nō unius falsarii contra aliū. ut ibi nō. Inno.

¶ An mitius agatur cum confesso q cum conuicto dic q sic qn sponte cōfessus est. secus si metu pbationum. nō. glo. l. di. presbiterū. glo. de simo. de hoc uide ibi. adde quod dicam infra.

¶ Quis sit effectus confessionis facte in foro contentioso. & facte in foro penitentie. & mixte. nō. de elect. innotuit. de eta. & quali. queris. Hostien. in summa. de scruti. §. fi.

¶ An non negans dicatur confiteri. tex. de postu. prela. c. i. de transac. ex litteris. de ordi. cogni. cum dilectus. & qd in eis nō. fac. glo. fi. in. c. fi. de cōfes. li. vi. de reli. domi. c. constitutus. de confes. c. fi. & glo. C. unde ui. l. cum querebatur. doc. in. l. fi. C. de iura. calū. facit. l. de etate. §. qui tacuit. ff. de interroga. act. doc. de cohabi. cleri. & mulie. uestra. in. ℣. nō diffidetur. de condi. appo. per tuas. adde nō. per Bar. in. l. i. §. sciendum. ff. de uen. inspi. ubi uide.

¶ An confessio aduocati preiudicet clientulo. nō. in l. iii. C. de erro. aduo. de appell. cum causam que. adde que dixi supra sub dictione aduocatus.

¶ An dicta confessio possit reuocari & usq ad qd tempus. no. in. l. iii. C. de erro. aduo. uide Spe. in ti. de cōfes. §. postremo. in prin. Archi. tenet q possit reuocari usq ad sententiam. xxxv. q. ix. §. ii. ita. & ibi glosa.

¶ An stet cōfessioni facte in instrumēto. uide. xxxi. q. ii. lotharius. nō. de fide instru. si cautio.

¶ Regula est q confessioni mutui de receptione pōt de iure ciuili obici exceptio nō nu. pecūie infra biennū de iure canonico perpetuo. modo dubitat quid si dicat confiteor me habuisse & recepisse a titio centum mutuo an ppter uerbum habuisse possit opponi exceptio nō numerate pecūie. dic q sic per l. singularem. in. l. ex pluribus. in glo. in. ℣. habere. ff. de solut. & est ratio quia quis dicitur hre illud ad qd haber actionē. casus est in. l. si uoluntate. C. de do. pro. idem si dicat confiteor apud me habere. quia id dicor apud me habere ad qd consequendū habeo actionē. l. id apud. ff. de uer. sig. secus si dicat cōfiteor penes me habere. quia tunc nō pōt opponi exceptio non numerate pecunie. id enī dicor penes me habere qd iam recepi nō id ad qd agere possum tex. est in. l. penes. ff. de uer. sig. tene menti q sunt notabilia & nō faciliter ut puto reperies alibi.

¶ Confessio partis extra iudiciū ubi est piudicialis operatur hunc effectū. quia si postmodu confitens dicat contrariū in iudicio ut testis non ualet testimoniū. de pba. per tuas. ubi uidetur tex.

¶ Confessio de crimine facta extra iudiciū operatur ut taliter confitens nō admittat ad purgationē. de c. per tuas. Io. an. de exces. prela. q sit.

¶ An sacerdos in foro penitentie confessus de crimine statim possit celebrare. etiā anteq satisfaciat penitentie imposite pro crimine. glo. q sic l. ca. de his. qd nō. cautela tamen est q confessor imponat breuem penitentiam sacramentalē quā illico possit cōplere & aliā satisfactoriā q requirat tractū tēpis fm theologos. & ita seruant prudentes cōfessores.

¶ An sacerdotes possint sibiinuicem cōfiteri & se absoluere sine licentia superioris. cōclusio est q nō de quo Hosti. in summa de peni. & remis. §. quibus. ℣. cui presbiter. nō. de peni. & remis. ne p dilatiōe. bonus tex. est in. c. si epus. §. ulti. de peni. & remis. li. vi. & ibi per do. Domi. de sanct. gem.

¶ An liceat aliquo casu peccata cōfiteri laico. glo. xxv. di. §. criminis. ℣. alterutrum. glo. de offi. ordi. pastoralis. alia glo. de elec. dudum. in magno tex. nō. de peni. di. i. quem penitet.

¶ An confessio conuentus uel capli piudicet ecclie nō. de ordi. cog. cū dilectus de testi. psentiū. li. vi.

de transact. preterea Io. ff. uide que dixi supra.
¶ An quis teneatur sigillatim confiteri de uenialibus. glo de peni di. i. perfecta. xxv. di. qualis. s. Tho in iiii. di. xvii.
¶ An sint aliqui casus in quibus de eodem peccato debeat bis cõfiteri. glo in c. lacrime. alias est. c. nõ tibi dico de peni. di. i. Hosti. in summa de pe. § de quibus. ꝟ. vi. Io. mo. in extrauag. Bonifa. viii. que incipit ãtiquoꝝ glo. de peni. di. v. c. i. in ꝟ. cportet alia glo. de peni. di. i. bis autoritatib⁹. & ibi Archi.
¶ An maritus ingressus monasteriũ possit cõfiteri se recepisse dotem ab uxore. nõ. Bal. in aut. si qua mulier. C. de sacrosanc. ec. ubi etiam tractat q̃ post ingressum non potest ordinare de restitutione usurarum. & ibi etiam uide Bal.
¶ An confessio per metũ extorta sit ipso iure nulla uel ãnullanda. no. xi. q. iii. quatuor. doc. in c. abbas. q̃d me. cã glo. in l. qui in carcerem. ff. de his que ui. me. ue cau. si. dicit q̃ non ualet.
¶ Quibus remediis possit rescindi confessio facta spe future numerationis. glo. & doc. in l. in cõtractibus. & l. si ex cautione. C. de nõ nu. pecu. Hosti. & moder. in c. si. de solut. ubi concludit aliud esse de iure ciuili, aliud de iure canonico.
¶ An confessio facta in ultima uoluntate p̃iudicet confitenti. dixi aliquid s. uide Bar. in l. cum quis decedens. § codicillis. ff. de le. iii. Cy. in l. generaliter. C. de nõ nu. pecu. do. Anto. & moder. in c. cum dilectus de succes. ab intesta. ubi nõ. casus sm̃ unum intellectum q̃ confessio facta in ultima uoluntate nõ animo confitendi sed ꝑpter aliud ualet ad excludendum actum testandi. licet nõ faciat plenã ꝓbationem. tñ adminiculata uno teste plene ꝓbat. nisi directe uel indirecte probetur contrarium.
¶ An cõfessio facta in uno iudicio faciat fidem in alio. dixi aliquid. s. uide nõ. de elec. ꝑ inquisitioné. de confes. cum super. glo. & doc. de cap. mona. cum dilectus. tex. in clem. constitutioné. de elect. Inno. in. c. cũ dilectus. de ordi. cog. Archi. ii. q. i. multi. l. di. exposuit. Spe. ti. de cõfes. § sequitur. ꝟ. decimo. & § si quando. ꝟ quid de cõfessione. & § nunc uidendum. ꝟ. sed nec.
¶ Licet expressa confessio facta in iudicio possit ostenso errore reuocari. de confes. c. fi. secus in tacita que surgit ex ꝓductione instrumẽti in iudicio. dictũ est nõbile Inno. de censi. cum olim. adde Io. an. in addi. Spe. in ti. de deposi. § nono. ꝟ. item tñ. in addi. que incipit uidi dubitari.
¶ An cõfessus spe future numerationis possit post biennium licite in foro conscientie retinere q̃d est confessus. doc. q̃ sic. de imu. eccle. quia plerique. ubi etiam tenet Inno. q̃ si soluitet ille qui recepit tenetur restituere. faciunt nõ. in c. fi. de solut.
¶ Que interrogationes debent fieri in cõfessione sacramentali. Hostieñ. in summa. de peni. & remis. § que interrogationes.
¶ An dicenti se esse cõfessum & absolutum debeat credi. s. Tho. in q. de quolibet. Io. in sũma de cõfes. q. xlviii. facit q̃d nõ. insti. de act. § alie per glo.
¶ An statim post peccatũ teneat quis confiteri uel possit differre saltem ad annum. no. de peni. di. v. in sũma. de peni. di. iii. ille rex. in p̃n. & ibi Archi. de peni. & remis. omnis. in ꝟ semel. per Inno. adde sanctũ Tho. in. iiii. di. xvii. q. iii. ar. i.
¶ An confessio obscura possit interpretari per heredem confitentis. Inno. q̃ nõ. in. c. fi. de succes. ab intesta. glo. in l. idem pomponius scribit si frumentum. § fi. ff. de rei uendi.
¶ An confessus debeat habere maioré fauoré conuicto. Inno. q̃ sic de offi. dele. prudentiam. in glo. l. eum qui. ff. de iureiurã. insti. de act. § item mixta. de elect. innotuit. ce simo ad hec.
¶ An confessus fratri electo sm̃ formã cle. dudũ. de sepul. teneatur iterum confiteri curato suo. cõmũis est o. inno. q̃ nõ. in dicta clem. dudum. § statuimus hodie ita est decisum in extrauag. que incipit uas electionis contrariũ dicit Archi. de peni. di. i. uidi. cet dicam infra sub dictione peccatum.
¶ An cõfessio sacramentalis possit fieri per nuntiũ uel scripturam. dic q̃ nõ. de peni. di. i. qué penitet. nisi in necessitatibus. uel nõ ualentibus loqui. xxx. q. v. qualis. in glo. Inno. de peni. & remis. omis. ubi de surdo & muto. do. Car. flo. de sponsa. cum apud. in x. q. & xi. & uide Hosti. in sũma de peni. & re. § penit. ꝟ penit. & § que penitẽtia. ꝟ q̃d si aliqs sacerdos. ubi uide quid de ceco muto uel furioso. de quo per. s. Tho. in iiii. di. xvii. q. iii. ar. iiii.
¶ An confessio sacramentalis sit precepti. nõ. de peni. & remis. omnis. glo. de peni. di. i. § hoc idem. ꝟ hinc etiã dñs. & ꝟ. precepit ea die. § alii econtra. ubi glo super. ꝟ euangelium.
¶ An sit precepti q̃ fiat sacerdoti. glo. de peni. di. v. in summa. Archi. de peni. di. i. § alii melius. de peni. di. i. ꝑfecta. de hoc per s. Tho. in iiii. di. xvii. ubi dicit q̃ ita est precepti q̃ papa nõ potest dispẽsare cum aliquo ne confiteatur. licet possit dispensare q̃ differat ultra annum.
¶ Quot uicibus tenetur quis confitere. dic monachus semel in mense. in clem. ne in agro. § sane. de sta. mo. laici semel in anno. de pe. & re. c. omnis. sacerdotes quotiens celebrãt. de quibus & de prelatis uide in. c. de homine. de celebra. mis. l. ab. s. & melius in c. dolentes. eo. ti. & in c. fi. de peni. & re. Hostieñ. in summa. eo. § i.
¶ An liceat confiteri alteri q̃ ꝓprio sacerdoti sine eius licentia. dic q̃ nõ. ut dicto c. omnis. glo. in cle. dudum. ꝟ. libere. de sepul. uidetur dicere cõtrariũ. glo. de peni. di. i. quem penitet. super. ꝟ sciat. si aũt proprius sacerdos non uult dare licentiam recurrendum est ad superiorem. sm̃ Hostieñ. in summa de peni. § qualiter. ꝟ. discreta.
¶ Quid autem si proprius sacerdos sit ignorans. quod sepe contingit presertim in hac nostra italia. nõ. in dicto c. omnis. de quo uide glo. nõ. de peni. di. i. in. c. quem penitet.
¶ Episcopo uel penitentiariis per ep̃m deputatis põt quis confiteri absq̃ licentia sacerdotis proprii. nõ. Archi. xi. q. iii. qui resistit. Hosti. in summa de peni. § quibus cõfitendũ. ꝟ. an patriarcha. in fi. de materia uide. s. Tho. in iiii. di. xvii.
¶ An hec confessio sacramentalis habuit ortum a lege uel euangelio. uel a sola constitutione ecclesie. glo. de peni. di. v. in summa. tenet q̃ ex cõstitutiõe ecclesie que traxit cãm ex nouo & ueteri testamẽto.
¶ A quo tempore incepit frequentari hec cõfessio sacramentalis. uide glo. de peniten. di. v. in summa. Archidia. de peni. di. i. non potest. uide. s. Tho. in quarto. di. xvii.
¶ An ille qui omisit dicere circũstantias peccati teneatur iterum confiteri de eodé peccato cũ debitis

circūstantiis glo. de peni. di. v. c. si. concludit q̄ nō. nisi tales essent q̄ mutarent genus peccati.

¶ An liceat cōfiteri p partes hoc est aliqua peccata uni & aliqua alteri. uel uno tempore aliqua & alio tempore alia. tex. & glo. q̄ nō. de peni. di. v. c. i. ꝟ. quid ergo peccatum & c. tantus sit. de quo per s. Tho. in quarto. di. xvii.

¶ Qualis debet esse ille qui admittit per ep̄m ad audiendam confessionem. bonus tex. in clem. cudū. §. statuimus. de sepul. & ibi docto.

¶ Quot & quales circūstantias debeat hr̄e sacramentalis cōfessio. nō. Archi. de pe. di. v. cōsideret.

¶ An in causa criminali sufficiat una confessio tm̄. Bar. in l. i. ff. de custo. & exhi. reo.

¶ An confessus in iudicio de crimine possit cōdēnari licet ꝓcessus als̄ sit inualidus. Bar. in l. si cōfessus. ff. de custo. & exhi. reo. faciunt que dixi sup̄.

¶ Cōfessio facta sine scriptura nō preiudicat post biennium. fm̄ glo. in l. si nō singuli. C. si cer. pe. quā sequit̄ ibi Iaco. butri. & Cy. in l. generaliter. C. de nō nu. pecu. cōtrariū sentit Bal. in. l. si ex cautione. eo. ti. glo. in auth. rogati. C. de testi.

¶ Nota mirabile modū extorquendi confessionem uel consensum aduersarii tui uidelicet q̄ tu mittas ei unam breuem litterā in qua dicas q̄ rogas eum q̄ reddat tibi centū ad que tenetur tibi ex cā depositi nam si simpliciter accipit litterā nō ꝓtestando aliquid in oppositū uidetur fateri depositū. l. si filius. ff. ad macedo. & in clem. i. de ꝓcurato. bane dom̄ maz ponit Bar. in l. hec omnia. §. i. ff. rem ra. haberi & in l. cum tabernam. §. idem quesiit. ff. de pigno. tex. uidetur uncta glo. in l. publia. in fi. ff. deposi. ubi hoc tenet Barto.

¶ Confessio minoris facta ad inquisitionē ueritatis ualet. etiā sine autoritate curatoris. & ideo in tortura minoris nō requiritur autoritas curatoris. Io. an. in addi. Spe. ti. de confes. in prin. uide in l. clau. C. de aucto. prestan. per Bal.

¶ Confessio facta corā arbitro nō dicitur facta in iure. Io. an. in addi. Spe. ti. de confes. §. nunc uidendum. ꝟ. quid de confessione. & ꝟ. sequenti.

¶ Confessio facta de dote recepta a uiro cōstante matrimonio est ipso iure nulla quia donatio z̄c̄ sed morte cōfirmatur & uidetur esse maioris efficacie morte uiri secuta q̄ confessio facta ante contractū matrimonii. Io. an. in addi. Specu. ti. de dona. inter uir. & uxo. in ꝑtica. ꝟ. est factum.

¶ Si confiteor fundū esse meum & tuum ex ista confessione inducitur cōmunio dominii. semp enim debet confessio ita interpretari ut nihil contrarietatis contineat fm̄ Cy. in l. cum falsa. C. de iur. & facti igno. qd̄ est nō dignum fm̄ Bal. ibi.

¶ An confessio facta a uiro in testamento ad utilitatem uxoris prosit uxori ut possit ex illa agere. uide Barto. in l. cum quis decedens. §. codicillis. & §. titia. ff. de lega. iii.

¶ Habitus pro confesso ex forma statuti pōt condēnari licet constet iudici aliquid ꝓpter qd̄ absens poterat se tueri. secus si cōstet iudici id de quo inquiritur nō esse delictū. fm̄ Bar. in l. absentem. ff. de pen̄. Adde aliqua nō. circa hoc per Bal. in l. exigendi. C. de ꝓcura. circa finem.

¶ Confessio facta corā notario maleficiorū uel corā iudice nō in figura iudicii nō facit plenā ꝓbationē sed facit indiciū. ita nō. Bal. in l. iubemus. C. de lib. cau. per glo. quam dicit ibi notabilem.

¶ Postq̄ quis negauerit nō prodest sibi confessio nisi sit minor. l. si ex cā. §. nūc uidendū. ff. de mino. & tūc prodest ope restitutionis de quo uide Bar. in disputatiōe sua que incipit per italiam. Bal. in l. contra negantem. C. ad legem acquil̄.

¶ Confessio facta in tormentis precedente aliquo indicio si reuocat̄ remanet semiplena ꝓbatio. glo. in l. ii. C. de custo. reo. & ideo nisi reuocans probet contrariū compellitur perseuerare in ea etiam per repetitionē tormentorū. facit qd̄ nō. Inno. de elect. per inquisitionē ubi omnino uide Bal. in l. in bone fidei. C. de iureiur. Bal. in d. c. q. per italiam.

¶ Non dicitur confiteri qui negat aliquid de his que inierunt ad cōdemnationē & ideo respondens inquisitioni & dicens se fecisse ad sui defensionem nō habet beneficiū cōfessionis. ar. l. beneficio. ff. de fal. & l. ettā. ff. de lega. i. uide Bal. in l. ea que. circa finem. C. de condi. inde. bi.

¶ Ubi lege uel statuto cauetur q̄ quis habeat̄ pro confesso intelligitur si debet haberi. i. si uidetur iudici. & ideo super hoc est interloquendū. fm̄ Bar. in l. eius qui delatorem. ff. de iure fisci. Bal. in l. i. C. ex delic. defuncto.

¶ Ex cōfessione extraiudiciali pōt quis torqueri sed nō condemnari. Bar. in l. capite quinto. ff. de adul. nō. Inno. de elec. per inquisitionē. faciūt que supra dixi de ui confessionis extraiudicialis.

¶ An confessio facta coram iudice remittente faciat fidem coram eo ad quem remittitur. Barto. in in l. diues. ff. de custo. & exhibi. reo. Io. an. in c. at si clerici. de iudi.

¶ Qualiter & quando dicatur cōfessus ꝑseuerare in confessione. Bar. in l. i. ff. de custo. & exhib. reo.

¶ An ubi requiritur presens pecunia in contractu sufficiat sola cōfessio debentis recepere. Bar. in l. a diuo pio. §. sed si emptor. ff. de re iudi.

¶ An & quando possit reuocari erronea confessio emissa tam circa preparatoria q̄ circa decisoria iudicii. Bar. in l. nō fatetur. ff. de confes. adde q̄ si est iuramento firmata nō pōt reuocari. no. Inno. in c. cum dilecti. de accusat. C. de ꝓbat. auth. qui semel. ubi est glo. ordinaria.

¶ Quid debeat ꝓbare uolens reuocare cōfessionē. Inno. in c. cum dilecti. de accu. ad finem.

¶ An sufficiat confessio eius qui habet mandatum ad recipiendum solutionem. Barto. in l. si debitor. ff. de solut. Io. an. in addi. Specu. ti. de teste. §. i. ꝟ. sed pone egi contra te.

¶ An cōfessio facta in torme ntis preiudicet dic q̄ nō nisi perseueret confitens post tormenta. Bar. in in l. i. ff. de questio. in §. questioni. ff. de custo. reo. l. pen̄. & l. ii. C. quo appel̄. nō reci. glo. si q. i. nos in quiq̄. Ia. butri. l. si quis. C. de custo. reo. & in l. fi. C. qd̄ cum eo.

¶ Confessio quā facit tertius sup iure meo tm̄ nō ualet in preiudiciū mei. de re iudi. cum super.

¶ Confessio licet nullis adminiculis adiuuata tñ in criminali si sponte fiat tenet ut hñ ꝓbat̄ de diuor. ex litteris. & ibi nō. Barto. in l. questionis. ff. de questio. uidetur uelle q̄ sine indiciis nō preiudicat etiam si sit perseuerans.

¶ Confessio personalis aliqñ non nocet fideiussori tex. in l. tam mandatori. C. de nō nu. pecu.

¶ An emissa confessione de preterito instrumento

id super quo deducitur presumatur factũ tempore cõfessionis an ante ex aliquo interuallo. Bar. in l. certi conditio §. si nummos. ff. si cer. peta.

¶ An post confessionez factam semper requiratur sententia. Bar. in l. i. ff. de cõfes. Bar. in l. i. ff. iudi. sol. qui dicit q confessio facta coram iudice statim potest exequi sine sententia.

¶ An ille qui dicit se absolutũ ab excõmũicatione uideatur se confiteri fuisse excõmunicatum. in l. i. ff. de no. op. nũ. per Barto.

¶ An quis confitendo peccata uideatur remisisse actionez iniuriaꝝ. Bar. in l. non solum. ff. de iniuri. adde q̃d dicam sub dictione iniuria.

¶ Confessioni partium statur ubi dubitatur de ꝑcessu. Inno. de ꝓba. cum bone.

¶ Confessus crimen potest condemnari etiaz post tempus prefixum instantie per legem uel statutũ. Bal. dicit singulariter in l. properandum. § i. C. de iudic. quod nota.

¶ Confessio facta post sententiam in criminali nõ nocet quin possit appellari. glo. est singula. in l. non tantum. ff. de appell. Bal. in l. si quis in hoc genus. C. de epi. & cleri.

¶ Confessus ex͂ iudiciũ me presente se mihi dãnuz dedisse an teneatur. dic heredem teneri. quia ꝑistã confessionem uidetur constituisse se solutuꝝ. ideo tenetur heres actione de constituta pecunia ff. de consti. pecu. l. qui iniuriaꝝ. Bal. in l. i. ad finem. C. ex delic. defuncto.

¶ Confessio nõ est causa sed ꝓbatio cause. & ideo regulariter confessio non parit obligationẽ sed detegit. fallit in dote & mutuo in quibus est sp̃eale. uide Bal. in l. generaliter. C. de nõ nu. pecu. in i. q.

¶ An neganti maleficium ꝓsit instrumentũ pacis. Bal. in l. i. C. de confes. in secunda carta.

¶ Deficiens in ꝓbatione uidetur confiteri. glo. est singularis in aut. de exhiben. rei. §. scimus in glo. s. narratione. Bal. in l. ii. C. q̃n fis. uel priua.

¶ Seminata cõfessio extra iudiciũ facta opat̃ perinde ac si in iudicio facta esset. Bar. in l. tibi. C. de agri. & censi. li. xi. Dy. in l. ii. §. etas. ff. de excusa. tuto. Io. an. in addi. Spe. ti. de confes. §. nunc autẽ.

¶ Qui confitetur se subditũ alicuius tenetur seruare nisi probet se exemptum. Bal. in l. i. ff. de offi. prefec. urb. in ii. coll.

¶ Ex cõfessione facta incidenter de crimĩe in iudicio nõ potest quis criminaliter dãnari. licet ex illa possit iudex inquisitionem formare. Bar. in l. si cõfessus. ff. de custo. reo. Bal. in l. mercalem. C. de cõdit. ob turp. causam.

¶ Per confessionẽ ꝓbatur ueritas facti. ff. deposi. l. publia. in fi. C. de non nu. pecu. l. gñaliter. C. arbi. tute. l. si. fallit in casibus de quibus Bal. in l. deo nobis. C. de epi. & cle. d̃ testi. p̃sentiũ. de elec. dudũ. ii.

¶ Habitus pro confesso ex delicto in cõmittendo cõmisso est infamis. ut l. si tutor. C. de interdict. matri. & ibi Bal.

¶ Confessio non uiciatur ꝓpter omissionez ordinis iudiciarii. ut in c. i. & ii. de accu. li. vi. q̃d procedit etiam si omissio ordinis redderet processum nulluz ipso iure. nam tunc etiam remanet firma confessio tex. est in c. pisanis. de resti. spol. & in clem. constitutionem. ad fi. de ele. ubi est tex. singu. s̃m do. Pe. de ancho. in dicto. c. i. de accusa. li. vi.

¶ In confessione debiti soluti debet esse testis rogatus. nec sufficit q casu sibi uenerit. tex. est. i. q. ix. de his.

¶ Reus põt interpretari cõfessionẽ suã exponẽdo nõ perimendo q̃d habet locũ in ciuili & criminali. tex. est nõ. de accu. cum dilecti. idez dico in actore quoniam uidetur confiteri deducta in libello. uide Ange. in l. si quis intentione. ff. de iudic.

¶ Quidã detulit potestatẽ coram sindic. dicendo q dederat ei pecuniaz ut talem ferret sententiam. sindici noluerunt audire sed absoluerunt potestatẽ an ille possit ex tali cõfessione dãnari de baratteri. Bal. in aut. nouo iur. C. de pena iudi. qui male iudi.

¶ In quibus casibus nõ statur confessioni alicuius contra se. uide no. de fide instru. si cautio.

¶ An & quando confessio in tormentis p̃iudicet. dixi supra. adde plene per Io. an. in regula cum in contemplatione. nõ ii. q. i. c. i.

¶ Confessionem erroneam potest quis reuocare etiam post preceptum sibi factum per iudicem de soluendo id quod fuerat confessus. de uer. signi. ex parte. el. i. in glo.

¶ An sufficiat confessio executoris uel administratoris uendentis rem qui fatetur se preciũ recepisse. Bar. in l. alio. ff. de ali. & ciba. lega.

¶ Confessio facta ex causa mutui in dubio refert̃ ad mutuum q̃d in eadem quantitate ꝓbatur peise. Bar. ff. de adimẽ. lega. l. cum certum.

¶ Ad hoc ut confessio obliget cõfitentẽ requirunt̃ multa de q̃bus dixi. s. uide Spe. ti. de confes. §. nũc uidendũ. glo. in c. fi. de confes. in glo. magna.

¶ Confessio facta ex͂ iudiciũ ex cã pte p̃sente non ualet. nisi fiat ad petitionẽ ꝑtis. nõ. Salicetus in l. gñaliter. C. de nõ nu. pe. q̃d est bñ nondũ si est ueꝝ.

¶ Confessio dotis facta per maritũ constante matrimonio nõ preiudicat creditoribus mariti habentibus bona dicti mariti obligata. etiã post ipsam cõfessionem nisi uera numeratio dotis ꝓbetur. ff. qui po. in pigno. habe. l. balneum. ff. de ꝓba. l. qui testamentum. in fi. ff. de ritu nup. l. ff.

¶ Confessio duplex ex͂ iudiciũ facit plenã ꝓbationẽ dictũ est Bar. in l. i. C. de agri. & censi. li. xi.

¶ An cõfessio cedentis noceat cessionario. nõ. Spe. ti. d̃ ces. actio. §. i. ꝟ. sed nũqd. & ibi Io. an in addi.

¶ Confessio minoris ualet in criminalibus etiã sine curatore. ff. de mino. l. auxilium. §. in delictis. ff. de reb. eo. l. ii. Io. an. in addi. Spe. ti. de confes. §. nunc uidendum. in principio.

¶ An confessio simplex extra iudicium facta iure pacti pariat actionẽ & obligationẽ. Io. an. in addi. Spe. ti. de teste. §. i. ꝟ. sed pone egi. dicit q nõ per l. publia. ff. deposi. adde nõ. in l. i. C. de cõfes. & q̃d nõ. in c. si cautio. de fide instru. Spe. ti. de cõfes. §. nunc uidendum. ꝟ. in summa.

¶ Confessus in iure habetur pro iudicato & in cõfessum nulle sunt partes iudic. preterq̃ in condemnando. ff. ad l. acquil. l. proinde. quod qualiter intelligatur nõ. de re. permu. cum olim. de testi. presentium. de elect. dudum. ii.

¶ Quando & qualiter confessio possit reuocari. dixi supra. Barto. in l. de etate. ff. de interro. actio. in fi. & l. non fatetur. ff. de confes. glo. in c. fi. de iureiuran. glo. in c. ex litteris. de diuor. Io. an. in c. scriptum. de electi.

¶ Confessio facta coram iudice unius ciuitatis nõ potest exequi in alia ciuitate nisi ad requisitionem

primi iudicis. Bar. in. l. i. ff. de offi. consul. Cy. in. l. i. C. de confes. facit maxime qđ nō. Barto. in. l. cuȝ quedam puella. ff. de iurisdic. om. iudi.

¶ Confessio facta coram arbitro nocet in iudicio. secus si coram arbitratore. Cy. in. l. i. C. de confes. Bar. in. l. si. ff. de confes. Io. an. in addi. Spe. in ti. de confes. §. nunc uidendum. ℣. quid de confessione.

¶ In his que ꝓhibita sūt generaliter & certo casu sunt permissa nō statur confessioni dicentis casum permissum. Iohan. an. in addi. Specu. ti. de re. eccle. non alie. super rubrica.

¶ Confessio facta a mercatore in libris suis ad comodum alterius absente parte quandocūq ratificata per partem ꝓbat contra mercatorē & eius heredes. Bar. in. l. inter cartulas. C. d. cōueni. fis. debi. li. x. & Bal. in. l. i. C. de confes.

¶ Confessio inter prohibitos presumitur simulata Bal. in auten. si qua mulier C. ad uell. qui allegat. l. q. testamentum. C. de ꝓba.

¶ Si uir & uxor uendunt rem dotalem & in eodē instrumento ambo confitent precium recepisse an soluto matrimonio mulieri uolenti repetere totum precium obstet in parte dicta sua confessio. Barto. consuluit ꝙ sic. Bal. in dicta auten. si qua mulier. tenet contrarium.

¶ Si mulier in figura iudicii confitetur totam pecuniam uersam in eius utilitatem ualet confessio. Bal. in dicta auten. si qua mulier.

¶ Si quis cōfessus est recepisse centū nomine dotis & post confessionē soluant sibi. l. nō obstat sibi cōfessio in aliis. l. nisi appareat ꝙ illa. l. sint soluta pro residuo. Bal. in. l. ab anastasio. circa finem. C. man.

¶ Confitens omnia in inquisitione uel accusatione contenta uidetur confiteri omnia tam principalia q̄ accessoria etiam per uiam qualitatis. Barto. in. l. si cui. §. si a filio. ff. de leg. i.

¶ Ex confessione qua quis confitet se certā quantitatem in depositū recepisse nō oritur actio. uide plene per Io. an. in addi. Spe. ti. de teste. §. i. ℣. sed pone egi cōtra te. ubi etiā subdit notabiliter ꝙ ꝓcurator ad exigendum & quitandū nō pōt quitare debitorem dn̄i a quo confiteretur sibi solutū. quia solum de exacto pōt quitare nō de confesso.

¶ In criminalibus in qbus nō cōsueuit responderi positionibus inobediens nō habet pro confesso. sm̄ Archi. l. di. ferrum. Innoc. de elect. dudum. Bal. in l. i. C. quō & qn̄ iudex.

¶ Tunc dicitur quis perseuerare in cōfessione qn̄ diuersis temporibus illud idem confitetur secus si pluries eodem tempore. quia tunc est una confessio tantum. nec proprie dicitur perseuerare. Bal. super rubrica C. de confes. in fine.

¶ Ex confessione facta coram iudice de eo qđ nō continetur in libello non pōt confitens damnari in illa instantia. sed inchoata noua instātia sic. Archi. ii. q. i. nulli. Specu. ti. de acti. & peti. §. super actionibus & peti. ℣. sed quid si reus dicit contra. quod limitat ibi Io. an. in addi.

¶ An confessio heredis preiudicet legatariis. do. Anto. in consilio suo. viii.

¶ Assertiones partiū habentur pro confessionibus in preiudicium asserantium. de eo qui mit. in pos. c. i. de resti. in inte. c. cum ex litteris.

¶ Confessio aduersarii nō probat intentionem alterius partis quando necessario unū non concludit sed est uniuersalis in pluribus glo. de except. cum uenerabilis. tex. de accu. cum dilecti.

¶ Confessio defuncti etiā in criminali ciuiliter intentata mandet executioni cōtra heredes. Io. an. in addi. Spe. ti. de cōfes. §. postremo ℣. sed nūqd confessus. do. Anto. in. c. cū speciali. § porro. de appell.

¶ Confessio indeterminata ꝓbat qn̄ quelibet pars capituli sup quo fit confessio concludit intentionē aduersarii. tex. in c. preterea. el. ii. de transac.

¶ Producens instrumentū uidetur cōfiteri om̄ia in eo contenta. Innoc. in. c. cum uenerabilis de except. de cens. cum olim.

¶ Respondens interrogationi iudicis ubi de iure interrogari nō debet nō habet pro confesso. neq sibi preiudicat dictum est do. Anto. in c. i. de confes.

¶ Non dicitur uera sed ficta confessio que inducit ex contumacia nolentis uenire ad iudicium. glo. de presump. nullus.

¶ An cōfessio in matrimonio spirituali preiudicet glo. de rap. c. cum causa. Archi. xxx. q. v. nec illud.

¶ Qui cōfitetur in tormentis dicitur sponte cōfessus. Bar. in. l. i. §. i. ff. de questio.

¶ An cōfessio facta corā notario ita preiudicet ac si esset facta corā iudice. glo. & Bar. in. l. cū scimus C. de agri. & censi. li. xi. glo. in. c. ii. de usur. li. vi. Bal. x. col. de pac. iur. fir. §. item sacramenta.

¶ Stante statuto ꝙ nō respondens simpliciter positioni habeatur pro confesso quidam dixit se non debere pecuniam. & si debitor erat ꝙ expendit in negociis petitoris an iste habebitur pro cōfesso dic ꝙ sic. quia duplicate respondit. Bar. in. l. i. §. si quis simpliciter. ff. de uer. oblig.

¶ Cōfessio serui & filii preiudicat patri & dn̄o in his in quibus habent administrationē Bar. in. l. cuȝ filius. §. i. ff. de uerbo obli. & l. si ita stipulatus. §. grisogonus. eo ti.

¶ Confessiones iudiciales inducunt obligationem. & ex eis pōt agi. extraiudiciales uero ꝓbationē tm̄ Bar. in. l. triticū. ff. de uer. oblig. & in dicta. l. si ita stipulatus. § grisogonus.

¶ Confessio rei debet intelligi sm̄ intentionē eius Barto. in. l. is qui reus. ff. de publi. iudi. uide c. cum dilectus. de accusa.

¶ Cōfessio nō est obligatio sed inducte obligationis ꝓbatio. Bal. in. l. si ex cautione. C. de nō nu. pecu.

¶ Confessio facta coram duobus iudicibus ex tribus datis sine clausula est ipso iure nulla. nec parti preiudicat. ut in. c. olim. de rescript.

¶ Cōfessio ꝓcuratoris eligentiū nō ꝓiudicat electori de elec. dudum. ii. & ibi nō. super ℣. constiterit. de transac. ueniens. nō. de resti. in inte. c. ii.

¶ Si quis bis uarie confitetur standum est prime confessioni. glo. in. c. ut nostrum. ut eccle. benefi. de prescrip. litteras. ubi uide.

¶ An ualeat cōfessio patris asserentis quē esse suū filiū. uide qui filii sint legi. per tuas sm̄ Inno.

¶ An confessio facta coram uno iudice possit per alium mandari executioni. Spe. ti. de confes. §. i. nūc uidendum. ℣. quid de confessis. & ibi Io. an.

¶ Que sit differētia inter ꝓfiteri & cōfiteri uide Io. an. in. c. i. de sum. tri. li. vi. in ℣. ꝓfessione.

¶ Si post ꝓductionem libelli & inducias datas reo reus confitet intentionē actoris. iudex fert sniam. si uero sine libello confitetur iudex facit preceptū ꝙ soluat. nō. ii. q. i. c. i. de elec. dudum. ii. in glo. sed

pone de uerbo signifi. ex parte in principio.

¶ An ille qui est confessus se criminosuz possit pbare contrarium. uide de excepti. cum uenerabilis.

¶ Confitens extraneo sacerdoti & sine cã & sine licentia ppriii sacerdotis peccat mortaliter. de peni. & remis. qđ autem. dixi supra late de hoc.

¶ Confitens crimen extra iudiciú licet ui talis cõfessionis nó possit condemnari tamen in iudicio nõ poterit negare qđ ex fuerat confessus. fm Inno. de elec. per inquisitioné. de exces. pla. q̃ sit. ubi uide.

¶ Quando confitens admittat ad declarandũ suã confessionem. uide de accusa. cum dilecti.

¶ Si cõfitens peccata sua petat penitentiã de aliquibus an sit sibi danda. uide de rap. sup eo. in glo. fi. de peni. di. iii. § his auctoritatibus. in glo.

¶ An confessus sub conditione debeat cõdemnari. uide de insti. cum uenissent & ibi concor. in glo.

¶ Confitens debz esse illius pposíti q decetero nõ peccet. de uer. signi. nouimus. in glo. fi.

¶ An contra eum qui in foro penitentie cõfitetur episcopo se aliqđ crimen cõmisisse qđ epus dicit se ante sciuisse possit episcopus de eodem iudicialiter inquirere. Io. an. in. c. omnis. de peni. & remis.

¶ Quis dicitur tripliciter cõfiteri. ore| rei euidentia| & contumacia. uide de presump. nullus. in glo.

¶ Confessio facta coraz arbitro ualet fm Cy. tanq̃ extraiudicialis. C. de arbi. l. fi.

¶ Confessio facta in testamẽto cum iuramẽto inducit pbationé. ff. de le. iii. l. cũ quis. § codicillis. sine iuramento dic ut in. l. lutius. § sempronie. eo. ti.

¶ An stet confessioni prelati confitentis in instrumento alienationis rei ecclesie q talis alienatio fuerit in utilitatem ecclesie. tex. q nõ. in c. i. de re. ec. nõ alie. li. vi. Io. an. in c. si cautio de fide instru. de solutiõ. c. fi. Frede. de senis. in consilio. cli. facit glo. C. de predi. mino. l. minoz. Archidi. x. q. ii. hoc ius. Laudi. in clem. i. de re. eccle. nõ alie.

¶ Stãte statuto q unus iudex nõ possit ponere ad torturã sine alio an si ponat & coram uno reus cõfiteatur preiudicet sibi cõfessio nõ obstante statuto nõ. in clem. i. de hereti. § ipso iure.

¶ Si quis confitetur se dedisse centũ titio ne eum accusaret de homicidio an possit ex tali cõfessione condemnari. Bal. x. coll. de pac. iuri. fir. Io. an. in. c. i. de accusa. li. vi.

¶ Confitens delictũ licz dicat se fecisse id pro sua defensione debet pbare hoc. Io. an. de offi. dele. c. i. li. vi. de uer. signi. ex parte. Barto. in. l. aurelius §. idem quesiit. ff. de liber. lega.

¶ Confessio ad sui esse non exigit telam iudiciũ. ff. de iudicij. l. si debitori.

¶ Ubi cõfessus habet in pmptu pecuniã nõ est sibi dan. dus terminus. glo. in dicta. l. si debitori.

¶ Etiã si error cadat in culpã leuem dummodo non latam audit reuocans confessioné. ut. l. de etate §. qui iusto. ff. de interrog. actio. & eadem. l. §. ii. ubi uide qualiter pbetur error confessionis.

¶ Respondens positionibus se esse heredem ppter hoc nõ est heres. sed habet pro herede quo ad illũ cum quo cõfitet. glo. ff. de interro. actio. l. si filius.

¶ Quomodo intelligitur illud q de eo de quo nõ est uel esse põt actio nõ ualet confessio. uide. ff. de interro. actio. l. confessionibus & ibi per doc.

¶ Confessio facta in rationibus in quibus confitet titius se debitoré gay nõ obligat. ex quo nõ apparet de causa. ff. de pecu. l. non solum. § fi.

¶ Confessio differt a pbatione quia cõfessio parit actioné in factum pro executione sed non pbatio. ff. de iureiuran. l. sed si possessori. §. item si cum in hereditate in glo. bona.

¶ Confessione põt declarare confitens & ad ipsam declarandaz repetitur. ff. de iureiuran. l. si ductus. § si quis iurauerit.

¶ Ubi confessaus delictũ habet diminutioné certe pene si primo negat postea confitet auditur. iudex tamen non cogitur admittere si nõ uult. uide Bar. ff. de iureiuran. l. eum qui. in prin.

¶ Confessioni pro se nõ statur. etiã si in eadé carta sit confessio contra se. ff. deposi. l. lutius.

¶ In diuersis instantiis & agendo & excipiendo quis potest confiteri contraria. ff. de euic. l. si uero. §. i. in glosa.

¶ Qualem actionem pducat confessio. uide Cy. in. l. generaliter. C. de epi. & cleri.

¶ An ex simplici cõfessione q res sit alterius trãsferatur dominiũ. Bar. q nõ. in. l. cuz falsa. C. de iuri & facti igno. nisi sit facta in ultima uoluntate. ff. de dona. l. ex hac scriptura.

¶ Confessio facta ad suasionez aduersarii etiã post sententiam põt reuocari. Bar. in. l. error. C. de iuri & facti igno. & in. l. si. ff. de anna. excep. glo. in pallegi. l. error. dic q reuocat p restitutioz in integz.

¶ Confessio post preceptũ de exequendo põt reuocari. quia illud preceptũ nõ habet uim sentẽtie sed emanat ad executioné. ita dixit Bar. in dicta. l. error & in. l. nõ fatet. ff. de cõfes. glo. in c. ex parte. de uerbo signifi.

¶ Cõfessio ad liberandũ licz sit enũtiatiua inducit dispositioné qñ principaliter fit pter se. ut l. tale pactũ. ff. de pac. secus si pter aliud. ita dicit Bar. in. l. cum testamentum. C. de iuri & facti igno. qui allegat. l. non idcirco. eo. ti.

¶ Confessio que emanat super iure reali in dependentibus a nuda uoluntate inducit dispositionem. unde si cõfiteor rem obligatã inducitur pignus qđ nuda uoluntate inducitur. ita dicit Barto. in dicta l. cum testamentum.

¶ Ubi confessio ultra uerba enũtiatiua habet in se aliqua dispositiua ut confiteor me debitorem titii ideo uolo ei teneri inducunt dispositioné. alias nõ ita dicit Cy. in dicta. l. cum testamentũ. allegat. C. de postu. l. si sub specie.

¶ An gerens actum cum aliquo extraiudicialiter tanq̃ cum tali uideatur confiteri eum esse talé. tex. uidetur q sic. C. de iuri & facti igno. l. nõ idcirco. quod intellige dummodo illum actum faciat tanq̃ cum tali scienter.

¶ Quod dicitur q confessio corã publica persona que põt alteri querere ualet. est uez qñ is coram quo fit ad hoc est psens & intendit alteri querere. alias secus. ita dic Cy. in auti. sacramẽta. C. si aduer. uendi. in. x. q. & allegat pro casu. l. fi. ff. de interro. actio quod est bene notandum.

¶ Confessio extraiudicialis que non est ad obligandũ nec ad liberandum sed certificandũ uel pbandum aliquid esse uel nõ esse ex qua tñ cõfitenti infertur piudiciũ nõ ualet si est sine causa. glo. in l. iii. alias in. l. i. C. si minor se maio. dixe.

¶ An cõfitens se tulisse falsam sniãz piudicat ei p quo lata est. uide. ff. ad sil. l. si quis in graui. §. i.

¶ An accusatus q cognouit titiã uxorem sey si cõfiteatur se cognouisse titiã uideatur confiteri qualitatem.s. q sit uxor sey. uide Barto. in.l. si cui.§. i.ff. de legat.i.

¶ Confessio subita & nõ deliberata uidet erronea & ideo põt reuocari.tex. xix.di. c.ii. nõ.in.c.si qs iratus.ii.q.iii. adde q confessus indeliberate & calore iracundie uidetur errare.nõ.de diuor.ex l̃ris. in glo.sed nunquid. ut eccle.benefi. ut nostrum.in glo.de censi.olim. Archidia.de iureiurã.c.fi.li.vi. & de accusa.c.i.eo.li.

¶ Confessio nõ preiudicat confitenti nisi ad illum finem ad quem est instituta instantia iudicii glo.l. di.ex penitẽtibus.in glo.magna.in fi.& ibi Archi. glo.de confes.c.fi.tex.de excep.c.i.

¶ Effectus multos confessionis extraiudicialis in causa criminali uide per Ange.in consilio suo.xv.

¶ Interrogatio hz inclusaz cõfessioné interrogãtis xxii.q.ii.qd ait. & c.querit.xxv.q.vi.quicunq.

¶ An confessio extraiudicialis facta in instrumto cum cã ꝓbabet cãm ucrã fuisse. Spe.ti.de testi.§. i.ꝟ.sed pone egi contra te.& ibi Io.an.

¶ Confitens debitum sed exceptioné obiciens est super ea audiendus.glo.xiii.q.ii.qui oblationes.de offi.dele.ex parte.ii.glo.de elec.dudum.ii.ff.de le. i.l.si domus.§.qui confitetur.

¶ An cõfessio iudicialis uel extra sup crimine infamet.Inno.de accu.super his. Bar.in l.infamé.ff. de publi.iudi.glo.in.l.qm.ff.de his qui nõ.infa.

¶ Confessio facta in iudicio in causa criminali etiã absente accusatore preiudicat confitenti.Innoc.in c.quia in fine.de iudi.

¶ Confessio facta nõ extenditur ad aliam personã q̃ ad illam contra quam inducitur. Barto.in.l.cum filius.§.i.ff.de uerbo.oblig.

¶ Confessio reuocari põt etiã post ꝓceptũ nõ auté post sñiam.glo.in.c.ex parte.i.de uer.signi.

¶ An in confessione extraiudiciali seu eius reprobatione requirat̃ scriptura.Inno.de elec.per inquisitionem. Archi.xxxi.q.i.lotharius.super glo.

¶ Iudex uidetur confiteri esse uera omnia que cõtinentur in sñia.tex.in.c.cum super.de offi.deleg.

¶ An confessio facta in foro mixto inducat ꝓbationem ut ex ea cõfitens cõdemnari possit. Hosti. de eta.& quali.queris.& in summa de scruti.§.fi. in fi.cuius uerba ponit do.Anto.de butri.in.c.tertio loco.de ꝓbat.uide.l.di.ex penitentibus in glo. tex.in.c.innotuit.de elect.

¶ An confessio facta in causa criminali possit reuocari Archidia.in.c.i.de accusa.li.vi.glo.& doc. in.c.ex literis.de diuor. Archi.xiii.q.i.in summa. Io.an.in.c.attestationes.de despon.impube.

¶ An simpliciter cõfitens homicidiũ possit ex interuallo confessionem reuocare. Bal.x.coll.de controuer.inuesti.§.item si uasallus.

¶ Confessio electoꝝ preiudicat electo scienti & patienti si est facta in iudicio.secus si extra. Inno in c.ii.d̃ resti.in inte.glo.lxx.di.ordinatos.uide Inno. in.c.dudum.ii.de elect.

¶ An confessio facta ꝑ ꝓmissioné q nõ imputabit ei a iudice factã ꝑiudicet.& an teneat̃ seruare tale promissum. Archi.xxii.q.ii.utilem.

¶ Confessio facta contra id qd̃ quis facere non potuit nõ tenet. Lap.in.c.romana.de sen.excõ li.vi. Spe.ti.de confes.§.ii.ꝟ.xi.

¶ Quando confessio iudicialis que fit in scriptis preiudicat parti licet faciat in absentia ipsius. Bar. in.l.fi.§.fi.ff.de iure fisci.

¶ An petens ueniam de delicto uideatur illud cõfiteri.glo.in.c.exhibita.de homic. uide quod nõ. Inno.de elect.c.uenerabilem.

¶ An fugiens pro delicto si capiatur habeatur pro confesso glo.& Barto.& qd̃ nõ.in.l.raptores.§.sin autem.C.de epi.& cleri. tex.in.l.i.§.sin autem C. de rap.uir. uide Specu.ti.de presump.§.i.in prin. Adde q qñ officialis fugit tẽpore sindicatus habet̃ pro cõfesso.casus est in.l.consiliarius.C.de assesso.

¶ An respõdens per uerbum credo uideatur confiteri.glo.fi.de iureiurã.ex litteris. Bar.in.l.inter omnes.§.i.ff.de furt. Iohã.an.in.c.mulieri.de iure iuran. Frede.de senis consilio.cxxv.

¶ An confessio facta per unam partiũ in causa beneficiali iuuet aliam. Io.an.in.c.i.de eo qui mit.in pos.li.vi.& in.c.ii.de confes.eo li.do.de ro.cõclusione.xxvii.glo.nõ.in ꝟ.appareat.in.c.pe.de ꝓpt. li.vi.optimus tex.in.c.cum ad sedem.de resti.spo. & c.ii.de confes.li.vi.

¶ An tacens habeatur pro confesso. Inno.in.c.dudum.el.ii.de elect.& in.c.i.de postu.prela. Spe.ti. deposi.§.ix. adde ff.de interrog.act.l.de etate.§. qui tacuit. glo.de confes.c.fi.li.vi. uide plene do. Anto.in.c.cum cãm.de iura.calũ.

¶ An confessio habentis causaz cõnexam cum alio illi preiudicet.glo.ii.q.v.interrogatum.glo.lix.di. c.fi.Inno.in.c.consulti.de regula.

¶ In foro penitentiali statur cõfitenti etiã pro se. Archi.xii.q.ii.cum deuotissimã. facit de iureiurã. mulieri.& quod ibi nõ.

¶ Confessio facta sup possessionez in iudicio moto sup ꝓprietaré nõ ꝑiudicat cõfitenti.Lap.in.c.bone de postu.prela.Io.an.in.c.i.de cap.mo.

¶ An ficta cõfessio faciat fidem. Bar.in.l.eius qui delatorem.ff.de iure fisci. Bar.in.l.manifeste.ff.de iureiurã.dicit q effectus ficte cõfessionis nõ trãsit ad heredem.qd̃ nõ. Adde q in ficte confessum nõ fit executio nisi precedat sentẽtia casus est in.l.ii. § qd̃ si actor.C.de iura.calũ. & ibi per Barto qui allegat preallega.l.eius qui delatorem.

¶ An cõfessus audiat̃ appellans. glo.& doc.de ap. cum spéali.§.porro.dixi.s.sub dictione appellatio.

¶ An confessio erronea sit nulla ipso iure uel reuocetur per restitutioné.nõ. Inno.de resti.in inte.ex litteris.& in.l.error.C.do iur.& facti igno.

¶ Confessio ꝑiudicat possidenti & contra eum habetur pro ꝓbatione. Cõpost.in.c.ex parte decani. de rescript. doc.de postu.prela.bone.el.ii.de iure iuran.mulieri.glo.in.c.ii.de fideius.

¶ An confessio filii noceat patri uel testatoris heredi. Bar.in.l.eius qui delatorem.ff.de iure fisci.

¶ Confessio secreta facta iudici ꝓpalari potest.de elect.innotuit.de presump.tertio loco.

¶ An confessio inter aliquos facta aliis ꝑiudicet. Io.an.in.c.consulti.de regula. glo.ii.q.iii.alias q. v.interrogatum.xv.q.iii.nemini.

¶ Recognoscens actum dicitur illum confiteri.de excef.prela.tanta glo.& tex.de elect.per inquisitionem.tex.& glo.in.c.odardus.de solut.glo.in.c. constitutus.de reli.domi.glo.& doc.de iurepatro. celatum.tex.in.c.ii.de re.eccl.nõ alie.& ibi Io.an.

¶ An quis debeat confiteri peccata sua occulte uel

publice. Archidia de peni. di. i. porro. & c. ultimo.

¶ An cófessio debeat fieri ꝓ peccato originali. nō. glo. de pe. di. iiii. c. fi. dic ꝙ nō ꝗ delet in baptismo.

¶ An de omnibus uenialibus debeat quis cófiteri. glo de peni. di. i. perfecta. & c. fi. Inno. in c. omnis. sup ꝟ peccata d̄ peni. & remis. glo in ꝓhemio vi. super ꝟ bńdictioné. Archi. xxv. di. in. §. criminis.

¶ Licitum est cófiteri peccata sua cuiq̧ & petere super illis consilium citra absolutionem. glo. nō. in c. ii. de peni. & remis. li. vi.

¶ An de peccato sola uoluntate cómisso teneatur quis confiteri. glo. de peni. di. i. §. item sicut.

¶ An sacerdos possit audire cófessioné uxoris seu concubine sue glo. & Archidi. xxx. q. i. omnis glo. xxxiii. q. ii. placuit. Archidi. iii. q. vii. §. ulti. & ibi Archi. Io. an. in. c. ii. de ordi. ab epi. qui renun. epi. & in. c. omnis. de peni. & remis. de materia uide. s. Tho. in. iiii. di. xix. ubi tractat generaliter de omni peccato in quo sacerdos fuit consentiens uel quo operatur de hoc dixi s̄. sub dictione concubina.

¶ An sacerdos peccet si audit confessioné quando est in peccato. glo. de peni. di. vi. c. i. & c. qui uult confiteri. iii. q. vii. §. item in euangelio.

¶ An cófitens peccata sua alieno sacerdoti sit quo ad deum absolutus. glo. in clem. dudú. §. statuimus in. ꝟ. audit. de sepul. alia glo. de peni. di. vi. placuit. alia glo de elect. dudum.

¶ An confessor pape uel epi possit eum absoluere uel ligare. glo. de offi. dele. sane. in. ii. xcv. di. ecce. glo. ix. q. iii. nemo. & c. alioꝝ. gl. d̄ exces. pla. dilect. Adde qđ nō. Laudi. in clem. i. de reli. domi.

¶ An sacerdos possit audire cófessioné parrochianoꝝ suoꝝ extra parrochiam. Hosti. ꝙ sic. in summa de peni. & remis. §. cui cófitendum sit iuxta prin. Archi. de peni. di. i. placuit. Oldra. cósilio lxxii. fac qđ in simili nō. de sen. ex. canonica. ubi dicit ꝙ est uoluntarie iurisdictionis. uide Lau. & Pau. in ele. dudum. de sepul. ubi contrariantur adinuicem.

¶ An diaconus possit audire confessionem. glo. & Inno. in. c. ii. de furt. Pau. in clem. i. de baptismo.

¶ An monachi debent confiteri peccata sua sacerdoti parrochiali uel eoꝝ supiori. doc. de exces. pla. nimis. i. Frede. de sentis cósilio. xviii. Pau. in clem. dudú. sup. ꝟ. imptiri. de sepul. Archi. xvi. q. i. c. placuit. el. i. & adde nō. in clem. ne in agro. de sta. mo.

¶ Sacerdos pót ꝑpalare confessioné confitentis de consensu confitentis. de adul. significasti. de simo. matheus. glo. de conse. di. ii. cum omne. in. ꝟ. prodi torem. Io. an. de elect. innotuit. Inno. de peniten. & remis. c. omnis. Adde qđ scribit s. Tho. in quarto. di. xxi. q. iii. ar. ii.

¶ Licet laicus possit audire cófessioné in tempore necessitatis nunq̃ tñ pót absoluere. de offi. or. pastoralis. in glo. de furt. c. ii. in glo. de transac. ueniens. in glo. de sen. ex. a nobis. ii. in glo. Inno. d̄ of. archi. c. i. glo. xxv. di. unú. dixi sub dictione absolutio.

¶ An confessus de uno peccato & nō de aliis & recepta una penitentia de illo si postea confiteat alia debet illud repetere & iteꝝ penitentiá recipe. uide glo. i. de peni. di. iii. §. his auctoritatibus. Io. an. in dicto. c. omnis. Archi. de peni. di. iii. c. fi. & ibi glo.

¶ Confessio nō pót fieri heretico aut absolutio ab eo recipi. doc. de sponsal. non est.

¶ Confesso corá deo & sacerdote peccata sua spes uenie ꝑmittitur. i. di. de his uero.

¶ Confiteri uolens sed morte preuentus nō ualens xxvi. q. vi. si aliquis. & c. se.

¶ Cófessio subita a latrone in cruce aperuit sibi paradisum. xvi. q. vi. cognouimus.

¶ Sacerdos cognoscens siliá confessionis deponit. & ꝑpetuo carceribus tradit. xxx. q. i. omnes quos. & c. si quis sacerdos. & c. sequenti.

¶ Confessio est secunda tabula post naufragium si quidem prima est baptismus. de peni. di. i. secunda.

¶ Penitenti certum tempus penitentie imponit. quia confessor contritionem peccatoris ignorat. de peni. di. i. in actione.

¶ An ille qui non fuit confessus semel in anno sm formam. c. omnis. de peniten. & remis. si tempore mortis in eo apparuerunt signa contritionis & penitentie euitet penam illius. c. omnis. & an sit tradendus ecclesiastice sepulture. ego dixi ꝙ nō. quia nō satisfecit dispositioni illius. c. & imputet sibi. ꝗ se artauit. Reperio tñ do. Nico. de cicilia. in. c. ii. de tornea. dixisse contrariú. ar. c. a nobis. de sen. excó. sed plures doc. tenuerút opinioné meá. ideo cogita.

¶ Contéptus confessionis est quedá lepra & mors anime. de peni. di. i. cuncta que.

¶ Erubescentia in cófitente est magna pars satisfactionis. de peni. di. i. quem penitet.

¶ Confessorem idoneum quilibet debet eligere & nō ad minus idoneuz scienter accedere. ut dicto. c. quem penitet. & de peni. di. vi. qui uult confiteri. de peni. & remis. omnis. & qđ ibi nō. ubi uide.

¶ Que sit pena reuelantis cófessioné dic ꝙ deponitur & ꝑpetuo pergit peregrinus. de peni. di. vi. sacerdos ante omnia. tex. in fine. de peni. omnis. & de hac materia reuelandi confessionez uide sanctú Tho. in quarto. di. xxi. q. iii. ar. i. & q. i. per totum. xxii. q. lxx. ar. i.

¶ Quid est cófessio. dic ꝙ est remediú ꝑ qđ morbus latés spe uenie apit. sm. s. Tho. in. iiii. di. xvii.

¶ Quot sint confessionis conditiones. dic ꝙ sunt sedecim. quas ponit. s. Tho. in preallegato libro. di. xvii. q. iii. ar. iiii.

¶ An confessio facta sine contritione & sine caritate ualeat. utputa quia peccator nō dolet de omnibus. uel nō firmiter ꝑponit ab oíbus abstinere. s. Tho. in preallegi. di. xvii. q. iii. ar. iiii.

¶ An liceat in cófessione dicere uel detegere aliena. s. Tho. in quarto. di. xvii. q. iii. ar. ii.

¶ Confessio aduersarii operatur ꝙ cótra ꝓbationē uel presumptioné iuris & de iure admittit ꝓbatio que alias admitti nō debet. glo. est singu. in aut. de equali do. §. illud. col. vii.

¶ An ualeat cófessio facta die feriata. dicit Innoc. ꝙ sic. in. c. ulti. de testi. Albe. in. l. fi. C. de feri.

¶ Confessio infamat sic snia. glo. est in. l. sed si possessori. §. si eum de hereditate. ff. de iureiuran.

¶ An interficiens seipm habeat ꝓ confesso de crimine. Bar. in. l. fi. §. fi. ff. de his qui mor. si. consci.

¶ Confessio facta inter ꝓhibitos cótrahere ꝙ ille sit eius debitor in dubio presumitur simulata. nisi probetur per partem ueritas cófessati. tex. est in. l. qui testamentum. ff. de ꝓba.

¶ An liceat cófiteri peccata q̃ qs ñ cómisit. uide. s. Tho. in quarto. di. xxi. ar. iii. ubi etiá tractat an cú quis dubitat de peccato utꝝ sit mortale uel ueniale teneatur confiteri. & dicit ꝙ sic.

¶ An per cófessioné generalé deleant uenialia. glo.

in prohemio. vi. super. ℣. benedictionem. s. Tho. in p. alleg. di. xxi. adde quod dicam. j. sub dictione peccatum.
¶ An quis possit seu debeat pluries pluribus sacerdotibus confiteri. & ad quid prosit talis confessio. ponit sanctus Tho. in quarto. di. xvii. faciunt no. c. fi. de peniten. & remis.
¶ An recidiuans teneatur cōfiteri peccata priora. sanctus Tho. in quarto. di. xxii. q. i.
¶ An audientia cōfessionis possit alteri cōmitti. s. Tho. in quarto. di. xvii.
¶ An superior qui scit peccata sui subditi per cōfessionem sacramentalem possit postmodū illa punire tanq̄ sibi nota. dixi supra de hoc. adde quod potest non in foro contentioso sed penitentiali. quia talis scit ut deus. non ut homo. sm. s. Tho. in quarto. di. xxi. q. ii. ar. i.
¶ An sigillum confessionis extendatur ad alia que nō sunt de confessione. s. Tho. ponit in quarto. di. xxi. q. iii. ar. primo.
¶ Quid si aliquis extra confessionem dicat aliquid alicui sub sigillo cōfessionis. dicit. s. Tho. in p. alleg. di. xxi. quod nullo modo quis debet dictū facile audire si tamen audit & promittit debet seruare promissum.
¶ An nō sacerdos qui interdū est interpres cōfessionum debeat peccata celare. sanctus Tho. in quarto di. xxi. q. iii. ar. i. dicit quod sic.
¶ An si is qui confitetur sit excōicatus tali excōicatione qua non pōt eum absoluere confessor suus poterit nihilominus ab aliis suis peccatis eū absoluere. uide. s. Tho. in quarto. di. xvii. q. iii. ar. iii.
¶ An is cui epus cōmittit uices suas circa confessiones possit in casibus ipsi epo specialiter reseruatis absoluere. dic quod nō nisi expresse cōmittat. in regula in generali. li. vi. & c. si epus. de pe. & remis. eo li.
¶ Que interrogationes faciende sunt per sacerdotē in cōfessione habes de peni. di. vi. c. circa pen. c. qui uult. de pe. & re. c. ois. Hosti. in summa. e. ti. ℥. que interrogationes. per totū. maxie sub. ℣. de luxuria.
¶ Confessio facta in tormentis precedentibus legitimis indiciis facit semiplenā probationē glo. in l. ii. C. de custo. reo. adde quod si fuerit reuocata pōt cogi persistere in ea per repetitionē tormentorum. dictū est Bal. in l. bone fidei. C. de re. credi. & iureiuran.
¶ Confessionibus suspectis standū nō est. nam leuis suspicio tollit effectū confessionis. l. qui testamentū. ff. de proba. & l. cum quis. ℥. titia. ff. de le. iii. Bal. in l. generaliter. in fi. C. de nō nu. pecu.
¶ Confessio facta in ultima uoluntate ad utilitatē nō capacis intelligitur facta in fraudē. l. qui testamētū. ff. de proba. l. cum quis. ℥. titia. ff. de leg. iii.
¶ An confessio facta in carcere ubi quis patiebatur famē & frigus dicatur facta in tormentis. Bar. quod sic. in. l. itē apud labeonē. ℥. q̄stiōis. ff. de iniur. & l. iii. ℥. si quis. ff. de ui & ui ar. ubi dicit sufficit terror armorum. idem si est facta apud tormenta. in. l. nouissime. ff. quod fal. tu.
¶ Confessus in iudicio nō appellat nisi probet errorē suum. dicit Io. an. in. c. romana. de appell. li. vi. Bal. in. l. i. C. de lit. cont. dixi supra.
¶ An cōfessio facta corā notario noceat. dic quod nō uide glo. in. l. interrogata. & l. iubemus. ff. de lib. cā.
¶ In quo debeat confessio in ultima uoluntate differre ab ea q̄ fit inter uiuos. nō. C. de fal. ca. adiec. le. l. i. glo. fi. & ibi Cy. in ii. oppo.
¶ Confessio dicitur euidentissima probatio. nō. ff. de iure fisci. l. non intelligitur. in. ℥. tacite. in glo. super ℣. manifestissimis.
¶ De nullo genere probationum oritur actio nisi ex iuramento & cōfessione. ut l. sed & si possessori. ℥. si cum de hereditate. ff. de iureiurā. & ibi nō. maxime cum facta est in iudicio. ut. l. i. & ibi nō. C. de cōfes. maxime qn̄ est geminata. quia est maioris efficacie. ut l. ii. C. de nō nu. pecu. in glo. ii. & l. cum scimus. C. de agri. & censi. li. xi.
¶ Unica confessio nō uidetur sufficiens ut quis puniri debeat. nisi sit ratificata & geminata. l. ii. C. de custo. & exhi. reo. facit quod nō. Bal. in. l. i. C. de plus peti. facit l. si mulier. & aut. siue a me. C. ad uell. facit quod dic. Bar. in. l. licitatio. ℥. quod illicite. ff. de publica.
¶ Cōfessio ualidat processum alias inualidū. sm Bar. in. l. si confessus. ff. de custo. reo. Inno. de resti. spo. pisanis. & supplet defectum instantie. sm Bal. in. l. properandum. C. de iudic.
¶ An confessio facta in iudicio sed nō in forma iudicii preiudicet. Barto. in l. cum scimus. ad fi. C. de agri. & censi. l. i. li. xi.
¶ Cōfessio in dubio uidetur facta eorum que in iudicio ponuntur. nō. C. de libe. cā. l. cū precium. Cy. C. de cōdi. ob turp. cau. l. mercalē. Bar. in. l. certū. ℥. si quis absente. ff. de confes. Spe. ti. de positio. ℥. i.
¶ An per confessionē iudex acquirat parti absenti Cy. C. de epi. & cle. aut. generaliter. & C. de cōfes. l. i. in glo. uide Spe. ti. de confes. ℥. ii. & ibi Io. an.
¶ An cōfessio indefinita oībus preiudicet. nō. ff. de reli. & sump. fune. l. at si quis. ℥. plerique. in glo. oportet.
¶ An cōfessio procuratoris aut alterius administratoris noceat dn̄o. nō. Cy. C. de cōfes. l. i. & l. ii. ℥. quod obseruare. C. de inst. calū. in glo. i. & ibi Cy. ff. de cōfes. l. certum. ℥. si an ipsos. & ibi Bar. ff. de interroga. act. l. si sine. ℥. si de confesso. in glo. preiudicium. & in. l. nō solum. ff. de procura. in glo. tenetur. Spe. ti. de confes. ℥. ii. ℣. xiiii. & ibi Io. an. in addi.
¶ Confessio facta metu nō tenet. de procura. accedens. in glo. i. Spe. ti. de confes. ℥. ii. in prin.
¶ De confessione facta in tormētis an noceat dixi aliquid. s. nō. Cy. in. l. fi. C. de questio. in. v. & vi. q. Bar. in. l. i. ℥. diuus seuerus. ff. de questio. no. C. de cōfes. l. unica. in glo. ii. nō. C. quo appel. nō reci. l. obseruare. in glo. pen. no. ii. q. i. c. i. in glo. fi. Que autem dicatur facta in tormentis uel metu tormētorum uide Bar. in dicto. ℥. diuus seuerus.
¶ Ex confessione facta in tormentis nō precedentibus indiciis quis nō condemnatur. etiam si in tali confessione perseueret. Bar. in. l. pen. ff. de questi. uide do. Mathe. de math. nō. lvi.
¶ An cōfessio faciat penā transire ad heredes. nō. ff. de bo. eorum qui mor. si. cōsci. l. ii. in glo. defensionē & ibi Bar. idem in. l. eius qui. ff. de iure fisci.
¶ Confessio serui & subiecti de subiectione uertente inter duos cuique prodest ei pro quo ille confitetur. C. de rei uendi. l. cum super. tenet tamē ibi Guil. quod nō plene probat.
¶ Quis proponendo in iudicio uidetur confiteri. C. de cōdi. ob turp. cau. l. mercalem. adde quod omne positum in libello uidetur quis sine exceptione cōfiteri dixit Bar. in. l. i. C. de his qui potē. adde quod talis cōfessio nō preiudicat ante lit. cont. ita dixit glo. ff. famil. herc. l. qui familie. uide. l. cum precium. C. de libe. cau. Barto. in. l. certum. ℥. si quis absente. ff. de confes. & in. l. nuda. ff. de donat. Adde quod omnis

respõsio in iudicio habz uím cõfessionis. ff. de dona. l. quidam in iure.

¶ Quid importat cõfessio qua quis cõfitetur sibi integre satisfactũ siue sit factũ in testamento siue in contractu. uide per Barto. in. l. aurelio. §. gaius. ff. de lib. lega. in. v. q.

¶ An ponens priuationẽ uideatur fateri habitum. uide Barto. in aut. si dicatur. C. de testibus & in. l. de rem. ff. de uerbo. oblig.

¶ Confessio nõ debet operarí plus uel minus q̃ ꝓbatio. C. de pigno act. l. si creditor. in glo. ad hoc. ff. ad l. aequil. l. proinde. in fine.

¶ Confessio in ultima uoluntate iurata est irreuocabilis sed ubi nõ est iurata põt per testatorem & heredem probari error & reuocabitur. Cy. in. l. generaliter. C. de nõ nume. pecu.

¶ Licet ius reiciat omnem exceptionẽ si tamen de exceptione constat cõfessione aduersarii admittit. dixit glo. in. l. in cõtractibus. C. de nõ nume. pecu. uide Inno. de immu. eccle. qđ plerique.

¶ Si cõfiteor me plus recepisse q̃ receperim tacite ex hac confessione ficta uoluntate dantis uidetur dans pacisci ut qđ plus est detur. C. de dote prel. l. si uoluntate.

¶ Contra confessionẽ dotis factam constante matrimonio nõ opponitur exceptio nõ numerate pecunie. C. de dote prel. l. si.

¶ Promittens aliquid uidetur debitum confiteri. tex. est nõ. in. l. si patronus. §. fi. ff. de dona.

¶ Confiteri te debere id qđ non debes est donare. ff. de dona. l. quidaz in iure. quod limita sm ea que dixit Bar. in. l. nuda. eo. ti.

¶ Confessio facta coraz iudice ambulante uidetur ualere quia expeditur per modum uolũtarie iurisdictionis. ff. de manu. uindic. l. nõ est. ff. de interro. actio. l. ualuit. Iaco. de are. tenet q nõ ualet talis cõfessio ut iudicialis. quia exigitur q fiat in iur. & in loco maiori. uide Iaco. de are. in dicta. l. nõ est.

¶ An confessio facta in instrumento guarentigie possit reuocari. Bar. in. l. ii. ff. de confes.

¶ In casibus in quibus ualet sentẽtia incerta tolerat etiã cõfessio incerta. Bar. in. l. certũ. ff. de cõfes.

¶ Differentia inter confiteri & cognoscere. uide glo. in. l. per. ff. de cessi. bono.

¶ Si aliquis confitetur se habuisse centum ideo liberat per acceptilationẽ an ꝓbetur ex illis uerbis numeratio. uide Bar. in. l. i. in fi. ff. qui in frau. cre. doc. in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de ꝟ ob.

¶ Confessio facta separatim ab instrumento confitendo cõtenta in instrumento põt reuocari instrumento reperto falso si ꝓpter instrumentum motus sum ad confitendũ. casus est in. l. qui agnitis. ff. de except. uide nõ. per Inno. de censi. cum olim. & de except. cum uenerabilis.

¶ Confessio adiecta in cõtractu inutili ꝓbat. Bar. de uerbo obli. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. qui allegat ibi multas concor.

¶ Confessio habet executionem paratam demum quando fit in iure. ff. de re iudi. l. post rem. facit. l. ii. ff. de confes.

¶ Contra confessionem reprobatam per sententiã quis potest uenire. in aut. de trien. & semis. §. illud quoque. col. iii. unde sumitur aut. item si possessor. qui poti. in pigno. habe.

¶ Confessio in personali habet uim pacti. glo. in. l. cum falsa. C. de iur. & facti igno. Barto. in. l. tres fratres. ff. de pact.

¶ An cõfessio delinquentis preiudicet illi in cuius subsidium datur actio ex delicto. uide glo. in. l. i. in fine. ff. si ex noxa. cau. aga. Barto. in. l. cum filius. ff. de uerbo. oblig.

¶ Ubi ius fingit confessionez intelligitur eam fingere solenem & in iudicio. tex. iuncta glo. in. l. qm. ff. de his qui no. infa.

¶ Confessio nõ habet uim sñie qñ statim cõfitẽdo soluit. de ꝓcura. l. si reus paratus.

Confessoria

Que sit actio confessoria uel negatoria nõ. ff. si seruen. l. ii. §. i. insti. de act. §. ꝯ in glo. altius. uide l. pe. §. fi. ff. de usuca. nõ đ iudi. examinata in glo. ii. nõ de eã pos. & ꝓprie. eũ ecclesia. in glo. utraque ps.

¶ Quid debeat probare agens confessoria. nõ. ff. si ser. uen. l. loci corpus. §. si qs mihi. ff. de iti. actuque pri. l. i. §. hoc interdicto. in glo. i. & ibi Bar. fac qđ idẽ nõ. in. l. si prius. ff. de no. op. nũ. Inno. de post u. prela. c. bone. i. in glo. & hoc ideo.

¶ Contra quem detur confessoria. nõ. ff. si ser. uen. in. l. & si fortis. §. hec aũt actio. in glo. dñm. insti. de act. §. contra. in glo. altius.

¶ Quid contineat confessoria nõ. in. l. ii. ff. si ser. uen. in glo. qui negat.

¶ Quid ueniat in ea. nõ. C. de ser. & aqua. l. si qđ pars & ibi Cy.

¶ Qualiter formetur libellus in actiõe cõfessoria. uide Specu. ti. de cau. pos. & ꝓprie. §. ulti. in prin. Innoc. de uerbo signi. abbate. in glo. i. de offi. ordi. conquerente. in glo. ii.

¶ Confessoria datur possidenti rem ne inquietetur negatoria daĩ dño qui negat seruitutẽ deberi. uide ubi sup. p do. Anto. in repe. c. si. de cã pos. & ꝓpri. adde qđ dixi. s. sub dictione actio.

Confinia

Qualiter puniẽdus sit ille qui fregit confinia. Barto. in. l. aut dãna. §. qsqs. ff. de peñ. & in. l. i. ff. đ termi. ãmoto.

¶ Qualiter formandus sit libellus & qualiter ponendus in materia confinium. Spe. ti. de ꝓrochi. ꝟ. & quid de limitibus.

¶ Si iudex ponit quẽ ad cõfinia que assignabit & postea moriatur nulla facta assignatione quid iuris. nõ. Bal. & do. Rapha. in. l. i. in fi. ff. de her. insti. fac. qđ no. Bar. in. l. ab executione. ff. de appell.

¶ An cõfinati dicanĩ hře domiciliũ in loco in quo habitant. Bar. in. l. ex facto. ii. §. fi. ff. de here. insti. facit qđ nõ. in. l. titius seruũ. ff. de ser. expor.

¶ Stante statuto q cõmittens homicidiuz debeat stare ad cõfinia per. x. ãnos & infra illud decenniũ cõmittat aliud homicidiuz qñ debet incipere aliud decennium. Bar. in. l. senatus. ff. ad turpill.

¶ Cui incumbat onus ꝓbãdi obseruationẽ cõfiniũ Barto. in. l. relegati. ff. de penis.

¶ Confinia nõ possunt dari extra territoriũ confinantis & data non ualent. Barto. in. l. relegator. §. quidem. ff. de interdic. & rele. Florentini tñ seruãt contrarium. Adde. ff. de interdic. & rele. l. si. §. est quoddam genus. & §. se. & ibi Barto.

¶ De cõfirmatione facta per hec uerba donec uoluero uel donec reuocauero. Bar. in. l. centesimus. §. fi. ff. de uerbo. oblig.

¶ An admitti debeat petitio alicuius rei nõ designat. confinibus. uide in. l. si rem. ff. de rei uẽdi. l. forma.

& ibi glo. ff. de censi. Adde quod dicam infra sub dictione libellus.

¶ Qualiter & quis gubernat ecclesiã suam in cõfinio duarũ terrarũ uel duarũ parrochiarũ glo. xvi. q. iii. licz. Inno. de prochi. sup eo. glo. & doc. de sepulcum. qs. li. vi. Bar. in. l. qđ cũ claue. ff. de dã. infec. faciunt nõ. in. c. i. de conse. ec. uel alta. li. vi. in glo.

¶ De confinibus apponendis nõ. Spe. de cã. pos. §. nunc dicendum restat. circa prin.

¶ Urbanis predijs non dicuntur proprie confinia apponi. Specu. ti. de empti. & uendi. §. sciendum. ṽ. sed si dictum.

¶ Designanti rem sufficit duos cõfines designare. tex. & glo. in. l. forma. ff. de censi.

¶ Non seruantí cõfinia duplicatur tempus qđ restabat. uide Bar. in. l. aut damna. §. ii. ff. de penis.

¶ Positus ad cõfinia est priuatus dignitate ita φ non potest interim eligi. Bar. in. l. ii. C. de his qui in exil. dam. li. x.

¶ Equalis est pena non accedentis ad confinia uel accedentis & non obseruantis. Barto. in. l. relegati. ff. de penis.

¶ An tempus quo quis stat in carcere computetur in termino qđ debet stare ad confinia. Barto. in. l. aut damna. ff. de penis & in. §. quisquis. & uide qđ dicam infra sub dictione exilium.

¶ Quicquid continetur inter cõfines dicitur esse de re cõfinata. ut l. fundi. in pn. & l. lucius. & l. labeo. ff. de act. empt. & l. rutilia polla. ff. de cõtrahen. empti. Bar. in. l. patronus. §. i. ff. de leg. iii.

¶ An cõfinia ꝓbent instrumentis emptionũ. uide in. l. predijs. §. titio. ff. de lega. iii.

¶ Designatio cõfinium rem designat & includit quicquid est intra. ff. de contrahen. empt. l. ede sacra. §. i. Bal. in ꝓica. C. de cõtrahen. emp. in. xxii. q.

¶ Si oritur questio de cõfinibus inter emptorẽ & uicinum uenditor põt esse testis in illa causa confinium. ut in. l. eos terminos. ff. fini. reg. de quo uide Bal. in. l. qđ ad te. C. de tal. & in. d. l. eos terminos.

¶ Si confinia alterius possessionis sunt mutata ex tempore qualiter probentur. uide practicã Barto. in. l. i. C. si unus ex pluri.

Confirmatio Appellatione cõfirmationis simpliciter intelligitur de cõfirmatione in forma cõmũi. qđ fm do. Car. flo. singulariter ꝓbatur in. c. ex parte. iuncta glo. de consti. ṽ. confirmatione.

¶ An debeat considerari tempus quo actus fit uel quo cõfirmatur. uide de ꝓp. quauis. li. vi. de of. dele. pastoralis. ff. de seruit. ur. predi. l. fundum.

¶ Cum petitur cõfirmatio nullo se opponente nõ est necessarius libellus nec lit. cont. Specu. ti. de libel. concep. §. nunc dicendum ṽ. vi & xxxi.

¶ Confirmatio in fronte est omnibus fidelibus necessaria ad salutem de conse. di. v. c. i. de sen. excõ. responso in glo. adde qđ dicam infra sub dictione crisma & crismare.

¶ An & quando agitur de confirmatione electionis admittantur articuli obiectiui & criminales. uide Io. an. in. c. qđ sicut de elect.

¶ Petens electionẽ cõfirmari uidetur agere petitorio nõ possessorio. Io. an. in. c. ii. de resti. in inte.

¶ An cõfirmatio que põt referri ad actũ nullũ & cõtra ius & ad actũ ualidũ & fm ius potius interpretetur & confirmet q̃ ut inualidet. tex. uidetur de decĩ. dudum. qui cõmendatur ibi per docto.

¶ Qualiter debeat ꝓcedere iudex quando petens confirmari electione ut canonicam & nõ ꝓbat esse canonicã. doc. de offi. dele. cum contingat. de resti. spol. ex cõquestiõe. Inno. de ꝓcura. ex insinuatiõe.

¶ An is qui obtinuit sniam ꝓ se possit petere illaz confirmari. Inno. & doc. de cõfir. uti. uel inuti. c. i.

¶ Quid operetur confirmatio pape apposita in aliq̃ actu. nõ. de cõfir. uti. uel inuti. c. i. & ii. & per totũ opti. glo. in. c. frater noster. xvii. q. iiii. que dicit φ habet tres effectus. Primus est quia facit rem maioris auctoritatis. Secundus ualidat inualidũ. Tertius reddit actũ irreuocabilẽ qđ puto intelligendũ de cõfirmatione ex certa scientia. alias forte secus. Adde ad materiã de consti. ex parte. & c. cum accessissent in glo. sed nũquid. de conces. preben. quia diuersitatem. xi. di. c. ulti.

¶ Confirmatus statim habz ius administrandi temporalia sine aliqua possessiõe uel inuestitura. Inno. & Hostien. in. c. transmissam. de elect.

¶ Confirmatio nõ tribuit ius ubi requiritur dispensatio & cessat potestas dispensationis. Innoc. in. c. innotuit de elect.

¶ Confirmatio facit ualere actũ licet nullũ. Inno. in. c. cum dilectus. de elect.

¶ An confirmatio ualeat etiã si nullus citetur uidetur φ sic. & talis cõfirmatio habz uim sententie. Inno. in. c. cum olim. de dolo & cõtu. in cõtrariũ uidetur tex. in. c. fi. de elect. li. vi. dic ut ibi.

¶ Confirmatus nõ agit ꝓ beneficio obtinendo sed pro iam obtẽto. Inno. in. c. fi. de eo qui mit. in pos.

¶ Confirmatus per papam potest cõueniri coram inferiore de simonia si agitur contra personam. nõ autem si agatur contra confirmationem. istud est dictum Inno. in. c. de cetero de re iudi.

¶ Confirmatio facta de excõicato ualet ita dicit Inno. in. c. post electionẽ. de conces. p. eben.

¶ Licet confirmatio obtenta in forma cõi non det ius tñ dat cãm ꝓscribendi. Abb. in. c. dudũ de deci.

¶ Confirmans per epistolam testamentũ ruptum agnatione postumi uidetur codicillari. casus est in l. i. C. de codicill. & ibi nõ.

¶ Habens potestatem cõfirmandi statuta si cassat aliqua uidetur alia tacite cõfirmare. Bal. in. l. ii. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Confirmatio respicit tempus confirmationis. de lib. lega. l. aurelius. §. testamẽto. dictũ est. Bal. in. l. si qua mulier. C. ad uell. De materia confirmationis uide Bal. in. l. ex placito. C. de re. pmu.

¶ An quis possit petere cõfirmationem sibi in ius qđ erat de se ualidum. Barto. in. l. de pupillo. §. qui opus. ff. de no. op. nũ.

¶ Confirmatio statutorũ uel priuilegiorũ similiter facta intelligitur de statutis uel priuilegijs licitis & possibilibus. Bar. in. l. i. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. bene facit. c. i. de iurciuran. li. vi.

¶ An ad ualidandum testamentum in quo filius est in potestate preteritus requiratur confirmatio expressa uel sufficiat tacita. Bar. in. l. filio pterito. ff. de iniusto rup. & irri. testa.

¶ An & quãdo ius superueniens ex postfacto cõfirmet dispositionem precedentẽ. Barto. in. l. serui filii. ff. de legat. i.

¶ Confirmatio facta cum cause cognitione habet uim diffinitiue & reuocari non põt & si reuocetur

potest appellari. ut nō. Io. an. in. c. si. de elect. li. vi. Adde nō in c. qđ ad consultationē. de re iudi. tex. in. c. dudum. in. i. de elect.

¶ Quod ius acquirat cōfirmato. Inno. de arbi. ex pte Laudi. in cle. romani. §. nos itaq. de iureiuran.

¶ An populus possit petere confirmationē plebani sui. Io. an in. c. qđ dei de statu regula. de elec cum nobis olim. &. c. cum inter.

¶ Si ecclesia adiudicatur uni ex duobus collitigātibus super sua electione uidetur ille confirmatus licet aliter expresse nō confirmet. doc. in. c. ut quis duas §. si đ elec. li. vi. Inno in. c. cū bertoldus đ re iudi. in glo si. circa pn. adde tex in c. dudū. de elec.

¶ Cōfirmatio electionis nulle nō ualidat eam. glo. de postu. pla. c. i. li. vi. glo. de elec. q̄ sit eo li. Inno. & Compost. in. c. q sicut. de elect. Archi. & Io. an. in. c. si cui de elec. li. vi. Hosti. de accu. c. si. Innoc. in. c. si celebrat. de cle. excō. mi. idem Inno in. c. innotuit. de elec. Pau in clem. i eo. ti. Inno in. c. cum dilectus. de elect. in glo. ui.

¶ An in confirmatione requiritur cause cognitio. Innoc. in. c. si celebrat. de cleri. excō. mini. in addi. Cōpost. de elec. q sicut. Innoc. in. c. cum dilecti de elec. tex. in clem. romani. §. nos itaq. de iureiuran. Io. an. c. fi. de offi. dele. Inno. & Hosti. in. c. quia diuersitatem. circa fi. de conces. preben.

¶ An cōfirmari possit electio absentis. uide Inno. in. c. cum dilecti. de dolo. in glo. i. tex. q sic. hosti. di. quanto. &. c. quia igitur.

¶ De quibus debeat inquirere supior in cōfirmatione plati. uide Inno. in. c. i. de postu. pla. ubi uide.

¶ An cōfirmare sit iurisdictiōis. dic q sic est glo. de cōsue. cuz dilectus. & ibi doc. alia glo. de trasla. prela. c. i. Io. an. in. c. quanq̄ de elec. li. vi.

¶ An ante cōfirmationē possit quis administrare. uide casus positos in. c. indēnitatibus. §. si uero de elec. li. vi. & in. §. ceter. faciūt nō. in. c. uenerabilē. de elec. & in. c. auaritie đ elec. li. vi. in pn eccliar.

¶ An dicatur confirmata electio si superior dicat adiudico tibi talem dignitatem. Io. an. in. c. ut quis duas. de elect. li. vi.

¶ An cōfirmatio electionis sit actus iudicialis uel extraiudicialis. Inno. uidetur dicere q extraiudicialis de cau. pos. cum olim. doc. de appell. constitutis. cōtrarium uidetur uelle idem Innoc. in. c. cum inter canonicos. de elec. Lap. & doc. moder. in. c. si. eo. ti. li. vi. Inno. de re iudi. qđ ad cōsultatīonē. in fi. glo. magne. glo. in. c. ad dissoluendū. de despon. impube. & in. c. uenerabilī. de censi. ubi etiam per Inno.

¶ Qui sunt uocādi in cōfirmatiōe electiōis. Inno. in. c. de cetero. de trāsac. uide in. c. fi. de elec. li. vi.

¶ An confirmatio electionis possit peti per pcuratorem. glo. in. c. cupientes. §. qđ si per. xx. de elect. li. vi. Inno. de dolo. cum dilecti. tex. in clem. romani. §. nos eodem. de iureiuran. & ibi Laudi. q non possit. tex. vii. q. i. qualiter. do. de ro. conclusione lxvi. uide in. c. nihil. de elect.

¶ An confirmatio addat aliquid ad electionez. Io. an. in addi. Specu. ti. de act. & peti. §. super actionibus. pn. auctor. Archi. vii. q. i. si quis episcopus. idem. xii. q. i. expedit. super glo. i.

¶ An cōfirmatio sit pars electionis. Io. an in addi. Spe ti. de act. & peti. §. sup petitionib. pn. auctor.

¶ An confirmatio electionis possit fieri ex dioc. cōfirmantis. Archidi. li. di. qui in aliquo. Io. an. de offi. uica. c. fi. li. vi. super glo. pen.

¶ An electio metropolitani debeat cōfirmari per papam. glo. lxiii. di. quia igitur.

¶ An post confirmationem possit opponi defectus forme electionis. uide nō. in. c. indemnitatibus. §. si uero. de elect. li. vi.

¶ Prouisio habet in se annexā electionem & cōfirmationem. glo. in. c. i. de elect. li. vi. & Laudi in clem. causam. eo. ti. glo. ii in. c. ut circa. eo. ti. li. vi. idem in collatione. fm Inno. in. c. i. de conces. pben. li. vi. in. c. cum olim de cau. pos. in glo. i. in. c. cōstitutus. ii. in glo. i. de appell. idem Io. an. in. c. cum in illis. de pben. li. vi. glo. ii. in. c. dilectus. de offi. leg. Hosti. in. c. in litteris. de resti. spo. in fi. glo. magne

¶ Qui confirmat non donat. de fide instru. inter dilectos. pn. cetez.

¶ Qui petit confirmationē gratie sibi facte a legato ita debz facere mentionem de aliis beneficiis que habet. sicut si peteret dispensationem. nō. de preben. si apostolice. li. vi. in glo. pen. Archidia. in c. si motu eo. ti. & li.

¶ Confirmationis petitio non dirigitur specialiter cōtra aliquē sed iudic. offi. implorat. Inno. de ordi. cogni. cum dilectus. de cā pos. cum ecclesia.

¶ Confirmatio fit pprie a supiore nō ab inferiore. uel a pari fm Hosti. in. c. i. de loca.

¶ Confirmati possunt ppria auctoritate capere bonoz possessione pertinentiū ad coz beneficia si cōtradictorem nō habent. si uero contradictore hnt & bona possident oportet q doceāt se cōfirmatos ab habente potestatē. nec habent necesse pbare de iusta electione & confirmatione. Io. an. in. c. transmissam. de elec. in sua glo. magna. circa medium.

¶ Confirmatio priuilegii facta in rescripto facit robur. licet priuilegium nō posset exhiberi. xix. di. si romanorum. in glo.

¶ Confirmatio potest fieri in camera. de appell. qua fronte.

¶ An cōfirmatio impediat per exceptionē obiectā contra confirmandū. uide de accusa. accedens.

¶ Si peto confirmationem electionis & iudex infirmat an possum iterum petere confirmationem. uide de pcura. ex insinuatione.

¶ An possit peti cōfirmatio sententie que trāsiuit in rem iudicatam. Inno de confir. uti. si quis.

¶ An actus gestus circa rem alienā re deueniente ad eum q fecit cōfirmet. uide ff. q & a qui l si fuo

¶ In confirmatione nō exigitur maior solēnitas q in pma datiōe dixit Gul. in. l. nam ita. ff. de adop. qui allegat. C. de mino. l. si ut pponit. & in aut. de defen. ciui. §. nihil. Bal. in dicta. l. nam ita.

¶ Ubi confirmatū est suspensum agitur ex confirmante nō ex cōfirmato. ff. de his q no. infa. l. furti.

¶ Uerbum confirmo etiā inducit dispositionem de nouo. l. donatio & ibi Bal. ff. de dona

¶ Confirmatio superioris requiritur in omni statutaria dispositione. Bal. in. l. oīm. C. de testa. Bar. ibi cōtra. uide do. Anto. in. c. qđ clerici. de fo. cōpe.

¶ Quid pdest tenorē confirmationis uel compositionis in confirmatione inserere. uide de confir. uti. uel inuti. uenerabilis. dic q uidet papa ex certa scientia confirmare. fm Archidia. vii. q. i. presentium. lxiii. di. in sinodo.

¶ Quando cōfirmatio pape supplet defectus. uide de deci. dudum. ubi Innoc.

¶ Confirmationem electi possunt petere eligentes. de re iudi. inter monasterium de elec. ut preterite.

¶ Quid operatur cōfirmatio facta per ista uerba confirmamus & concedimus. uide de offi lega stu duisti. de fide instru. inter dilectos.

¶ Confirmato pōt exceptio criminis opponi ne in possessionē inducat. de exces. pla. inter dilectos.

¶ Confirmatio electionis est debita si aliud non existit. & hoc iure actionis peti potest de postul. prela. c. ulti. sed melius uidetur implorare officium iudicis. ut dixi supra.

¶ Habens ptātē cōfirmādi si cōmittat cōfirmatioꝫ alii qui confirmat indignū nō puniē cōfirmans nisi sit in dolo fm Hosti. de elec. nihil. & eo. ti. si compromissarius. li. vi. de renū. c. ii. eo li.

¶ An solus princeps possit confirmare sententiam que nulla est. uide de accusa. ad petitionem.

¶ An cōfirmatio pape faciat psonale transactionē censeri reale. uide de transac. ueniens. eo. ti. statuimus. & c. decetero ubi idē in ɔfirmatiōe ordinarii

¶ Electio dat iurisdictionē sed cōfirmatio exercitium. C. de iurisdic. om. iudi. l. iuris ordinem. & ibi Cy. Inno de of. ordi. quāto. Archi. xxiiii. di. c. i.

¶ An qđ nullū est ualideē per cōfirmationē. nō. ff. de appell. l. si expressim. de elec. ꝙ sicut. & c. nihil. & ibi Inno. de confir. uti. uel inuti. c. i. de cā pos. & ꝓprie. cum super. Archi. xii. q. ii. alienationes. xv. q. vi. c. i. in regula nō firmatur. li. vi.

¶ An cōfirmare sit dare. nō. ff. de iurisdic. o. iudi. l. & quia. in glo. nec ipsa. de cōces. preben. quia diuersitatem. in glo. cōmuni. Spe. ti. de instru. edi. §. nunc autem. circa prin. Adde ꝙ cōfirmans actum perfectū & ualidum si actum tollere nō dependet ab eius potestate non dat. ut. l. uni ex familia. §. si de falcidia. ff. de lega. ii. si autem erat in potestate sua tollere tunc si confirmat uolens de nouo inducere dat. ut l. postumi. §. fi. ff. de iniusto testa. & in l. tractabatur. ff. de testa. mili. si tm̄ uult cōfirmare tunc qui confirmat nō dat. de confir. uti. uel inuti. c. i. Bar. in dicta. l. & quia ff. de iurisdic. om. iudi.

¶ An de cōfirmatione facta ꝑ papā possit inferior cognoscere sine eius mandato. nō. de confir. uti. uel inuti. c. i. in glo. fi. adde nō. de iudi. cum uenissent.

¶ Quid operatur cōfirmatio. nō. de conces. pben. quia diuersitatem. in glo. cōmuni. de confir. uti. uel inuti. c. i. & ii. & c. examinata. in glo. ulti. ii. q. ix. frater. in glo. ulti. Barto. in. l. si quis. C. de decur. li. x. faciūt que dixi supra. Specu. ti. de instru. edi. §. nunc autem. in prin.

¶ Formā cōfirmationis uide in Spe. de rescri. psentata. §. rōne forme. ℣ item qn̄ cōfirmatus. & se.

¶ Confirmans aliqua ex pluribus cetera uideē infirmare. doc. in l. legata inutiliter. ff. de lega. i.

¶ Confirmans qđ erat imperfectū uel nullum uel inualidū si ex ipsius certa scientia faciat facit eum ualidum. & cōfirmans qui habet potestatē tollere confirmatū uidetur confirmando de nouo cōferre seu concedere. & cōfirmatū auctorizare. illiꝗ robur ualidius dare. ar. l. adoptio. ff. de adop. ff. de le. i. l. legata inutiliter. aut. de defen. ciui. §. sed si interim. Barto. in. l. more. ff. de iurisdic. om. iudi. tex. & qđ ibi nō. de fide instru. inter dilectos. de cōces. preben. quia diuersitatem. do. Anto. de butri. in. c. qđ clericis. de foro compe.

¶ Confirmatio non supplet defectus nisi ex certa scientia. glo. in. c. ꝗ sit. de elect. li. vi.

¶ Confirmatio generalis nō cōprehendit inualida & iuri contraria. ar. l. legata inutiliter. ff. de lega. i. Bal. eleganter. x. col. per quos fi. inuesti. in. c. i. ubi allegat ad hoc multa iura. Cy. in. l. more. ff. de iurisdic. om. iudi. in addi. dixi de hoc supra.

¶ Confirmatio fit uerbis & facto pluribus modis de quibus uide Inno. in. c. trasmissam. de elect.

¶ In quibus beneficiis requiritur confirmatio. & quid in eis operatur. uide in. c. ꝯposuit. de conces. preben. & c. quia diuersitatē. de transact. ueniens. fm Inno. de confir. uti. uel inuti. c. i.

¶ Quando ex ratihabitione confirmantur ea que ante gesta sunt. uide de elect. auditis. de pact. c. ii. de eo qui duxit in matri. significauit. de his que fi. a ꝑlatis. cum uos.

¶ An appellatus possit petere cōfirmationem sñie infra annum. de appell. oblate. fm Innoc.

¶ Confirmatus cuius electio non tenet non facit fructus suos si illos percipit post electionem retractatam. secus si ante. de cau. pos. cum super.

¶ Quandoꝗ quis eligendo confirmat. de elect. cum inter canonicos. fm Cōpost. & ibi nō. Archi. lxiii. di. in sinodo.

¶ Confirmatio perpetui prioratus uel administrationis regularis presumitur falsa. nisi ꝓbetur emanasse ex certa scientia pape. de cōfir. uti. uel inuti. porrecta. fm Innoc.

¶ An sententia excōmunicationis possit per papam confirmari. & per inferiorē iudicem qui excōicauit fieri absolutio. Spe. ti. de sen. excō.

¶ Confirmatio electionis que nulla est trāsfert potestatem administrandi. nō. Inno. de elect. ꝙ sicut. & c. cum dilectus. ubi per do. Gas. de cal.

Confiscatio

An iudex possit cōfiscare uide C. ne si. tus. ꝑn. l. i. & ibi Cy. ad materiā uide ꝗ dicā. ℑ. sub dictiōe fiscus

¶ Hodie bona nō cōfiscanē nisi ꝓ grauibꝰ delictis nō. in aut. de man. ꝑn. §. fi. coll. iii. in glo. sed etiam.

¶ In generali confiscatione nō ueniunt iura cōpetentia filiis ut filiis nō ut heredibus extraneis. ut. l. i. & ibi nō. Bal. C. de bo. liber. nec iuspatronatus ecclesie. ut nō. in clem. pastoralis. de re iudi. nec ususfructus. l. corruptione. C. de usufruc. nec feudū nec emphiteosis ecclesie. ut in aut. de alie. & emphi. §. i. nec dos constante matrimonio. ar. ff. de op. liber. l. si bona. & ff. manda. l. si tibi mandauero. & ff. de bo. dāna. l. quinꝗ legibus. & de pigno. ex litteris.

¶ Quando cōdenaē aliqs habens bona in diuersis ꝓuinciis cui fiat cōfiscatio & ꝑ quē. ff. de capi. di. l. tutelas. §. fi. & ibi nō. & ff. de iniidic & rel. l. i. §. i.

¶ Si bona debent ex aliqua causa cōfiscari ecclesie nō pōt ꝑlatus sine capitulo licet nōdū fuerint confiscata. nec ecclesie incorporata illud ius remittere de sen. excō. contingit. in glo. & ibi per do. Cal.

¶ Confiscata sunt bona hereticoꝝ ipso iure. de hereti. ad abolendā. plene. eo. ti. cum fm li. vi.

¶ An per illicitum confiscatur licitum. Barto. in. l. cotem ferro. ff. de publica.

Confusio

Confunditur actio qn̄ debitor succedit creditori. ff. de solu. l. stichum. §. aditio. nō. de deci. nouum genus. nō. de elect. cum inter. in glo. magna.

¶ Confusio uitande est in licitis. de relig. domi. c. fi. de hoc nō. in ꝓhemio Grego. sup. ℣ confusionē.

¶ Ubi duo iura inequalia concurrunt in eadē persona minus cōfunditur ff. de usufruc. accresc. l. item neratius. §. si & ff. de fideicō. l. generaliter.

¶ Differentiam inter confusionem & cōmixtionē uide. ff. de rei uendi. l. pomponius scribit. §. si plumbum & ibi glo.

¶ Jus minus plenum confunditur ex superuenientia pleni ff. si usufruc. petatur. l. usufru. ff. de usu & habi. l. per seruū. §. 1. & l. si forte.

¶ Per aditionē hereditatis nō confundit̄ ius dotis quo ad deducēdū de hereditate adita. ut l. 1. §. igit̄. C. de reiuxo. acti. & ibi nō. Bal.

Congregatio

Quot homines faciunt congregationē. nō. Bar. in l. pretor. in prin. ff. ui bo. rap. adde de elec. c. 1. in glo. Spe. ti. de no. crimi. §. uni ꝟ. ad hec.

¶ An condemnatus qui tenuit uel habuit homines cōgregatos in armis dicat̄ cōdemnatus pro uiolentia. Bar. in l. 1. ff. ad l. iul. de ui publi.

¶ Cuilibet licitum est congregare exercitum amicorum & alioꝝ pro defensione rei sue. nec dicitur bellum sed defensio Item hoc licet pro recuperatiōe possessionis in cōtinenti & nō solum laicis sed etiā clericis. e. cum olim. de resti. spol.

Congruum Congruitas

¶ Congruitas loci & temporis attendi debꝫ. ar. ff. de usuris. l. mora. no. Archi. de offi. ordi. cum epus. li. vi. de priuilegi. cum persone. co. li.

¶ Hoc uerbum congruit aliquando importat necessitatem in regula accessorium. li. vi.

¶ Quod dicatur tempus cōgruū dic relinquer dū esse arbitrio iudicis. l. 1. ff. de iur. delib. nō. ce cleri. nō resi. inter quatuor. in glo. pen. Et qd̄ dicat congruum uide tex. in l. 1. ff. de pac. qd̄ nō. si de ē ptās determinandi dūmodo determinet congruum.

Cōniuentia

Quid sit nō. ff. de manumis. l. 1. decto in c. eoliben tius. de ser. non ordi. tex. in c. tua de his que fiunt a prela. & ibi no. doc.

¶ Conniuentibus oculis qn̄ dicatur uide de priuil. quanto in fi. & ibi concor. l. vi. di. populis.

¶ Conicere. i. cōtecturare de insti. ad decorem ff. man. l. is qui se. C. de bo. q̄ libe. l. ii. & C. de postul. l. cum quis. cum similibus.

Cōiectura

De materia cōiecturaꝝ tam in ultimis uoluntatibus q̄ in cōtractibus nō. glo. & Bar. in l. seruus plurium. §. fi. ff. de lega. i. Bal. latissime in l. cum accutissimi. & l. uoluntatis. C. de fideicōmis.

¶ Que sit differentia inter diuinationem & consecturam uide in l. fi. C. de contrahen. empti.

¶ In incertis nō in certis est locus cōiecture. ꝺ le. i. l. si seruus plurium & in l. cōtinuus. §. cū ita ff. ꝺ uer. obli. ff. de reg. iur. l. in obscuris. & regla. inspicimus. li. vi. glo. in l. arbitrio ff. de arbi.

¶ Coniecture qualiter capiant̄ uide Angel. in cōsilio suo qd̄ incipit thema numero. cclxiii.

¶ Coniecture multum ualent immo totum faciūt in his que fiunt in secreto uel consistunt in animo hominis ff. ex qui cau. in pos. ea. l. fulcinius. in pri. & l. dolū. C. de dolo. l. reprehendēda. C. de insti. & substi. sub cōdi. fac. & ff. de questio. l. fi.

¶ Coniecturis standum est ad arbitrium iudicis. C. de dolo. l. dolum. ff. de ꝓba. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de questio. l. fi.

¶ Coniectura dicitur sententia ex uerbis nō ꝓpria sed ipropria. tex. est fi. in l. sibi nō ꝓprie scriptus uidebitur. ff. si tabu. testa. nul. exta.

¶ De coniecturis non potest dari certa doctrina. ff. de pigno. act. l. si seruos. ff. de iureiuran. l. iusiurandum. §. ad pecunias.

Cōiuncta Cōiunctio

Cōiuncta ualent que disiuncta uiciantur ff. de acquir. pos. l. pomponius. §. quesituꝫ ff. de diuer. & tempo. prescrip. l. in usucapionibus. §. 1.

¶ Coniuncta q̄q̄ sumit̄ ꝓ disiuncta & ecōuerso. ut C. de libe. prete. aut. ex ca. C. de uer. signi. l. cum quidam. de rescrip. c. ii. Archi. xlvii. di. c. 1.

¶ In cōiunctionibus pōt una poni pro alia ꝓut necesse fuerit. ff. de cōdi. & demō. l. hes cās. & ibi nō.

¶ An cōiuncta retineat naturaꝫ simpliciū uide de reli. domi. c. ii. & qd̄ ibi nō. ne se. ua. c. 1. de confir. uti. uel inuti. c. fi. xiii. q. 1. & temporis qualitas.

¶ In coniungendo non est differentia inter et | & cum | quando eque inter principales ponitur. ff. de usufruc. accrescen. l. si quis titio.

¶ Coniungitur creatura deo tripliciter. s. Tho. in primo. di. xxxvii. ar. ii. & in quarto di. xxvi. ar. iii. & di. xlix. ar. vi.

¶ Cōiunctio anime ad deū perfectior est quacūq̄ alia. Idem in tertio. di. ii. ar. vii.

¶ Prima cōiunctio anime ad deum est per fidem Idem in quarto di. xxxvi. ar. vi.

¶ Cōiunctio est multiplex uide s. Tho. in tertio. di. ii. ar. x. & di. v. ar. vi. Itē in quarto di. ii. ar. vi. & di. xxxvii. ar. 1. & di. xli. ar. iii.

¶ Quando duo dantur coniunctim nō pōt adimi sepatim qn̄ unum habet dependentiā ab alio ff. de libe. & postu. l. si ita. §. regula. nō. de offi. de le. preterea. est expressum de preben. si is cui. li. vi.

¶ Cōiuncta q̄n̄q̄ sepant̄ & de his statuit̄ ut de separatis. Bar. ff. de adul. l. cum passag. §. pscriptiōes. ff. de uer. oblig. l. si ff. de libe. & postu. l. si ita. ff. de contrahen. emp. l. sed celsus. §. 1. in glo. uel hoc.

¶ Qui dicant̄ coniunctī re & uerbis. nō. ff. de usufruc. accrescē. l. 1. in glo. sepatim. insti. de legati. §. si eadem. in glo. disiuncti. Cy. C. de caduc. toll. l. 1. §. ubi autem. Bar. in l. re coniuncti ff. de leg. iii.

¶ Cōiunctio legalis est ubi pluribus per unum acquiritur. Barto. in l. & ꝑculo ff. de leg. ii.

Coniuncta persona

Que dicantur coniuncte persone nō. ff. de ꝓcura. l. sed hec. & l. exigendi. C. de ꝓcura. c. nōnulli. de rescrip. Archidi. in. §. cum autem. c. statutum. de resc. li. vi. de postu. c. fi. in glo. C. de epi. & cler. aut. licenti. in glo. & Bar. & do. meus Rapha. in l. cum quida, §. qd̄ dicitur ff. de acquir. here. Bar. in l. ii. ff. de accusa. nō. de testa. requisisti. in glo. a ꝓpinquo. Spe. ti. de aduo. §. 1. ꝟ. item q̄ est clericus. circa mediū. Adde q̄ cōiunctus intelligitur per lineā sanguinis sm̄ Bal. in l. dudum in fi. C. de cōtrahen. empti.

¶ An coniuncta persona possit pro coniuncta solutionem recipere. glo. & Bar. in l. iii. & l. uero ꝓcuratori ff. de soluti. tex. in l. ii. ff. ut lega. no. ca. & l. iii. & l. qui hominē. §. si gener. ff. so. matri. & Bar. in l. si quis apud. in. §. 1. ff. iudi. sol.

¶ An canonicus possit tāq̄ ꝓ cōiuncta ꝑsona agere

pro canonico·glo & docto·in c·cum·m· de consti· &·c·cum cā·de offi· dele· &·c·coram dilecto·eo·ti· &·c·1·& ii· de ꝓcura·glo· de postulan·c·ii·

¶ Canonicus pro coniuncto nō admittitur ubi nō potest se obligare ad interesse si ratum nō habeat· Pau·in clem·1 de conces· preben·

¶ An coniunctio persone suppleat defectū mādati in illis casibus quibus exigitur speciale mandatum· dic q̄ nō·per·l patri·in prin·iur ctā·l·illud §·1·ff· de mino glo·in c·constitutus·de resti·in inte· faciunt nō·in c·nōnulli de rescriptis·& in·c·qui ad agendū· de ꝓcura·li·vi·facit qd̄ nō·glo de pactis cum pridē doc·in·l exigendi·C·de ꝓcura &·l sed hec ff· co·ti· Specu·ti·de ꝓcura· alias de coniuncta persona ꝓ· quid ergo si sit talis·

¶ An cōiunctio persone in beneficialibus sr̄ pleat mandatum·glo q̄ sic·in·c·coram·de offi·dele· glo· in·c·nōnulli de rescriptis·

¶ An coniunctio sanguinis tollat suspicionem uel inducat·nō lxxxix di·decenter·x·q ii hec usus·& c episcopus·de coha cleri & mulie·c·peri·

¶ An cōiunctio sanguinis habeat locū in religiosis ut possit coniunctus agere pro cōiuncto sine mandato·glo q̄ nō in·c·ii de postul· do Car·flo·in cle· religiosus·de ꝓcura·in·x op· quo autem ad successionem dic q̄ habet locū coniunctio sanguinis etiā in eis·ut no·in dictis iuribus·

¶ An illegitimus censeatur esse cōiuncta persona· nō·in·c non iniuste·de ꝓcura·

¶ An cōiuncta persona possit agere pro cōiuncta· & an sit necessaria ratihabitio· no·in·l·1·ff· de appe·Inno in c·auditis·& in·c·genesi·de electi·

¶ Coniuncta persona etiā ubi requiritur speciale mandatū pōt agere pro pupillo & ꝓdigo· sm̄ Bal· per tex·qui nō est alibi in l patris·ff de mino·

¶ Si coniuncta persona in causa criminali appellauit pro coniuncta & iudex nō detulit appellationi pōt resistere iudici si uelit facere executionē· dictū est Inno in·c·si qn̄ de offi·dele· Bal in l·adiectos· C de epi audi ubi uide·

¶ Cōiuncta ꝑsona nō pōt agere cōtra aliā eque cōiunctā C·de ꝓcura l exigendi· Bal in·l·pe·ff·co·

¶ Licet coniuncta persona nō uere possit exigere debitum uel solutionē recipere· ut est tex·singu in l·1·§·si·cum·l se ff·ut le·no·ca·potest tamē petere q̄ pecunia debita deponatur· Guil· de cu· in·l·sin autem·ff de neg· gest·ubi Bal·

¶ Coniunctus ꝓ coniuncto spirituali cōiunctione tantum non admittatur sine mandato glo in clem· religiosus·de ꝓcura·de ꝓcura·c·1 &·ii·

¶ Licet coniuncta ꝑsona admittatur sine mandato tamen nō potest dici procurator·glo·& ibi Barto· in·l·si quis apud·§·1 ff iudi sol·

Coniunx

Coniuges tenentur sibi mutuo reddere debitū uide·ff·si quis cau·l·ii·§ si uero propter ualitudinem· in glo·s· Tho in quarto di·xxxii·ar·1·

¶ Coniuges possunt per diuorciū separari·sed separati nō possunt nubere· sed magis debent religionem intrare & ordines suscipere·possunt etiā recōciliari·s·Tho in quarto·di·xxxiii·ar· v &·vi·

¶ Coniux nō potest accipere crucem ultramarinā contra uoluntatem uxoris· Idem in·q·de quolibet· q·iii·& arti·xi·

¶ Cōiuges possunt facere diuorciū causa adulterii licet non teneant·sed hoc nō possunt ꝓprio iudicio & in hoc sunt equales· Idem in quarto· di·xxxv· arti·i·ii iii·& iiii·

¶ Coniuges debent separari ꝓpter infidelitatē· & post talem separationē licet aliquādo nubere de diuor·quanto· &·c·gaudemus· uide per·s·Tho·in quarto di·xxxix·ar·ii iii·& iiii·

¶ An cōiuges possint se facere seruos sine cōsensu mutuo Idem in quarto di·xxxvi ar iii·

¶ Coniuges in actu matrimonii sunt equales· nec potest alter uouere nō petere debitū nisi de cōsensu alterius·Idē in quarto di xxxii ar·ii·iii·& iiii· & in·q·de quolibet·q·iiii·ar·ii·

¶ Coniuges nō debēt se occidere ꝓpter fidē thori· Idem in quarto di·xxxvii arti iii·

¶ Coniunx qui ante matrimoniū uouit cōtinentiā non pōt repetere debitum·Idem in·q de quolibet· q·iii ar·xviii·&·q ix·ar·xi·

¶ Quando coniuges excusant a peccato & quādo non·Idem in quarto di xxxi·ar v·

¶ Quando coniugiū qd̄ est cōtractū dirimat· uide in quarto·di·xli·ar·ii·&·v·in summa cōtra Genti· libro tertio q·cxxv·

Connexio Cōnexum

De connexis idē est iudicium ff·de mino·l·etiam ff de neg· gest l· actū·de iudi quāto·iii q vi hoc qppe· qd̄ no· viii· di·quo iure de cōsti·translato & l qui ꝓprio §·itē queritur ff de ꝓcura·& l si cognati C de neg· gest· de offi·dele·preterea·in glo·ulti·

¶ Ratione cōnexi permittitur qd̄ alias nō permitteretur xi·q·iii nolite·& ibi no·xxiii·q·iii·§ magnū· Spe·ti de sen ex·§·1·ꝟ·sed pone·

Consanguineus Cōsanguinitas

Quis dicatur sanguineus Hostien·in suma de cōsangui & affi·§·1 &·ii glo· in·l 1·&·ii·§·si·ff·de suis & legi· faciūt no·in l cū aliena·C·de lega·bona glo in·c postremo de appell·

¶ An & quatenus cōsanguineus admittat ad ꝓsequendā iniuriā cōsanguinei uel nō ciuiliter uel criminaliter· Bar·in·l lex cornelia in p̄n·ff de iniur·

¶ Quid importet cōsanguineus· Barto· in·l·cum quidam·§·qd̄ dicitur ff de acquir· here·Io·an·in·c· 1 de sponsal· li vi·

¶ Stante statuto q̄ mulier nō possit testari uel cōtrahere sine consensu consanguineorum & ipsi nolunt consentire ad officiū iudicis spectat inquirere cām contradictionis uel non consensus·Barto in·l si cū dotem § si eo tempore ff·so·matri·

¶ An consanguineus repellatur a testimonio in cā cōsanguinei ciuili uel criminali· Bar in l lex cornelia in p̄n·ff de iniur· Spe·ti·de teste·§·1·ꝟ·sed nūqd·

¶ An consanguinitas sit una uel plures· Archidia· & Iohā·an de sponsal·c·1·li·vi· Archidia·xxxv q· iii coniunctiones·

¶ In quo differant cōsanguinitas & affinitas uide Iohan an in c·1 de sponsal· li·vi·dixi supra sub dictione affinitas·

¶ Quedā licent aliis que non licent consanguineis C· de sacrosanc· eccle· aut· quibuscunq·x·q 1·hec prestatio·i·q·ii·peruenit·

¶ Differentiā inter uterinos & cōsanguineos uide in Specu·ti·de testa·§·inter·ꝟ·sed nunquid homo·

¶ An appellatione consanguineorum ueniant affines·

uide Io an. de elect. sciant cuncti. li. vi.

¶ Consanguinitas interdum inducit suspicionem. no. in. c. i. in fi. ut eccl. benefi. de coha. cleri. & mu. c. i. & ulti. uide de testa. requisisti.

¶ Consanguinitas repellit iudicem. sed nō testem. glo. de offi. dele. insinuante.

¶ Quandoq; habetur ratio consanguinitatis. ff. de iurisdic. om. iudi. l. qui iurisdictioni. ff. qui satisda. cog. l. ii. iii. q. v. in summa & c. i.

¶ Omnibus consanguineis debetur equalis pietas ut. ff. de libe. agno. l. i. si quis a liberis. §. uey. & . C. de cura. furi. l. furioso matris.

¶ Quando agit de cōsanguinitate ꝓbanda sufficit incipere a primo gradu. licet de stipite nulla fiat mentio de testi. series & c. licet ex quadā. plenius in. c. nō dz & . e. si. ꝑ glo. & doc. de cōsangu. & affi.

¶ Consanguinitas bene diffinit & diuidit ꝑ lineas & gradus. s. Io. in quarto. di. iiii. ar. i. & . ii.

¶ Gradus consanguinitatis possunt per ecclesiam limitari & taxari. Idem in preallegi. di. xl. ar. iii.

¶ Gradus consanguinitatis extendunt ſm gradus affinitatis. Idem in quarto di. xli. ar. ii.

¶ Cōsanguinitatis ꝓbatio reputat legitima si duo testes deponant de uno gradu. & alii duo de alio. ſm Inno. in dicto. c. series & . c. licet ex quadam.

¶ Quod facit consanguineus in causa tangente cōsanguineum presumitur de ipsius mandato facere. de testi. constitutus. & ibi no.

¶ Consanguineus usq; ad quem gradum intelligat. nō. de appel. postremo.

¶ Ratione cōsanguinitatis quis presumit scire & cognoscere etatem statum & negocia cōsanguinei. nō. C. de in inte. resti. in. l. de tutela. in glo. ii.

¶ Consanguineoꝝ coniunctiones diuina lege prohibent. Leuiti. xviii. xxxv. q. iii. cōiunctiōes. adde qd dicā infra sub dictione gradus & matrimoniū.

¶ Consanguineus inimici mei repellit a iudicando in causa uertente inter me & tertium. ut lite non contesta. accedens. i. & ibi nō.

¶ An ad reprobandaz consanguinitatē sufficit destruere primū gradum. nō. in. c. series. de testi.

¶ Consanguineū meū nō possum adducere in testē contra accusarū per me. de accusa. cum oporteat.

¶ Que consanguinitas repellat testē uel expellat aliquē ne cōtra cōsanguineū deponere cōpellatur. Spe. ti. de testi. §. i. ꝟ. sed nunquid frater. & se.

Conscientia

¶ An & quando quis sit relinquēdus ꝓprie cōscientie nō. de renū. nisi. in fi. glo. que allegat iura in. c. fi. de uoto. ubi est tex. Adde de iureiuran. mulieri & in clem. i. §. sane. de foro compe. & in clem. dudū. §. in quibus. de sepul. in clem. q contingit. de reli. domi. & in clem. i. de iurpatro. & in clem. exiui. §. nos uolentes. de uerbo. signi.

¶ An & quando aliquid cōmittitur cōscientie alicuius possit illud in dubiuz reuocari. dic ut no. glo. in. c. statutum. §. assessorem. de rescripti. li. vi. adde qd dixi sub dictione appellatio.

¶ An & quando aliquid dicatur remitti conscientie alicuius. uide Angel. in consilio suo qd incipit ad primum. numero cxlv.

¶ Nō debemus semp sequi ꝓpriā cōscientiā. xxx. di. si qui filii. & . c. quecūq; mulier. & . c. si qs tanq̄.

¶ Facta dubia sunt relinquenda iudicio ꝓprie conscientie. xxxiii. di. habuisse.

¶ An in foro cōscientie heres teneatur ultra uires hereditatis. Barto. ff. de acquir. here. super ꝗca. Inno. in. c. quia plerūq;. de immu. eccle. uide qd dicā infra sub dictione heres. & sub dictione forus cōscientie. & forus contentiosus.

¶ Extra cōscientiā exponit. i. ex scientiā & auctoritatem. lxiii. di. extra conscientiā. x. q. i. c. fi. Item extra conscientiaz alicuius dicit aliqd de quo quis non recordatur. de peni. di. iii. §. illud. Adde q hoc uerbum multis modis sumitur. l. mulie. C. de reli. & sump. fune. uide tex. in. l. i. C. de iure fisci. li. x.

¶ Cruenta cōscietia i. maculata. ii. q. i. si peccauerit.

¶ Quid sit cōscientia habetur per Archi. de ꝓp. statutum. §. assessoreȝ. li. vi. Idem. xxviii. q. i. §. ex his. de peni. di. iii. rex. tex & Io. an. de tēpo. ordi. c. ulti. ubi uide quid ipse dicit de bona conscientia.

¶ Qua conscientia idest qua fronte. lxi. di. in sacerdotibus. in fine.

¶ Qui facit contra conscientiā ad gehennam edificat. de resti. spol. litteras. de prescripti. quoniam omne. de simo. per tuas. ii. & ibi Innoc. ad Roma. xiiii. xxviii. q. i. omnes. Adde q quādo lex uel statutum cogit aliquē ad actū & cōscientia repugnat quid sit sequendum nō. in dicto. c. litteras. Innoc. de sen. exco. inquisitioni.

¶ Procurans ut quis ꝓmoueatur ad ordines uel ad dignitatē quā male meretur subtrahendo elemosinas pauperibus diuinū cultū minuendo tenet in foro cōscientie satisfacere lesioni ex tali ꝓmotione subsecute. Laud. in clem. quia cōtingit. de reli. do.

¶ Conscientia bona est in hac uita summū bonum. de tempo. ordi. quesitum. ſm Hostien.

¶ Ubi de alicuius conscientia queritur standuȝ est iudicio illius. nō. Io. an. de elec. tione. de bene. signi. ficasti. de sen. ex. si uero. ii. ubi glo. Archi. i. q. iii. quia presulatus. Bar. in. l. tēpōꝛus. ff. de dote ple.

¶ An retinens rem alienā cōtra iuris dispositionē si facit cum dispensatione teneat eam cum bona cōscientia. uide Io. an. in. c. cū aplica. de his q fi. a pla. adde qd dicam infra sub dictione dispensatio.

¶ An cōdenatus uigore statuti qd no tenet possit cum bona conscientia furtu uel dolo uel alio modo rem in qua est cōdemnatus auferre. uide Laud. in clem. pastoralis. in fine. de re iudi. uide Innoc. in. c. olim. i. de rapto.

¶ Qui fidens conscientie sue famaȝ negligit crudelis est. xii. q. i. nolo.

¶ Iudex non debet iudicare contra conscientiam. nec contra iustitiam. in. c. i. de re iudi. li. vi. & sic utrunq; debet concurrere.

¶ Quid aūt si discordant. quia iustitia dictat unū & conscientia aliud. dic ut nō. de offi. ordi. si sacerdos. ff. de offi. presi. l. illicitas. §. ueritas. & dic q licet iudex debeat sequi conscientiā debet tn̄ ipam ex acti cause informare. nō ꝓpriū sensum sequi. nō. in. c. i. de consti. in glo. si malo facit qd nō. xv. q. v. presbiter. in glo. cōsueuit. de cōse. di. ii. ꝓhibeat. ita dicunt moderni in. c. i. de re iudi. in. vi.

¶ Ubi ponuntur illa uerba super quo tuā cōscientiam oneramus pōt nihilominus superior emēdare si conscientia nō fuit bona. ita dicit do. Anto. in. c. pastoralis. de ap. & allegat glo. in clem. i. de iurepa.

¶ Quid sit cōscientia. s. Tho. in pma secūde. q. lxxix. ar. xiii. & in. q. de ueritate. q. xvii. al's. xxvii. ar. i.

¶ Conscientia est habitus. in preallegi. q. lxxix. ar.

xiii & in secundo di. xx. alias xxiiii ar. viii.
¶ Conscientia erronea obligat. Idem in prima secde q. xix. ar. v. & vi. & in q. de ueritate q. xvii. ar. iii & iiii. & in q. de quolibet q. iii. ar. xxvii.
¶ Licet omne qd fit cōtra cōscientiā sit peccatum ut dixi. s. nō tamen omne qd fit ex conscientia est bonum. tex. xxviii. q. i. § ex his itaq.
¶ An is cuius conscientie actus aliquis cōmittitur possit alteri delegare. dicam infra sub dictione delegatus. ubi uide.
¶ Unusquisq; remittitur cōscientie sue an debeat quotidie cōmunicare de conse. di. ii. quotidie.
¶ An cōscientia erronea obliget ad aliqd faciendū uel dimittendū. uide s. Tho. pma sc̄de q. xxi. ar. vi.
¶ Conscientia titubans nō inducit malā fidē quia mala fides nō cadit nisi sub certa conscientia. ca. ū est Inno. in c. fi. de prescript. qd bene nō.
¶ Habens conscientiā erroneā debet illā deponere ad consiliū periti. doc. moder. in c. per tuas de simo.
¶ Habens conscientiam lesam de aliquo facto non debet per aliū facere qd ipse per se facere nō pōt. uel nō uult de purga. ca. c. accedens.
¶ Satis est de ppria conscientia per iuramentum fidem facere C. de his qui ad eccle. confu. l. psenti. i. q. i. qd quidam. i. q. iiii. quia presulatus. Spe. ti. de furt. § quid si peregrinus.
¶ Contra conscientiā cogitur quis pnuntiare. de offi. dele. pastoralis § quia uero. in glo.
¶ De remorsu conscientie uide Angel. in consilio suo clxxxiii qd incipit super hoc.

Conscius Conscius fraudis nō agit. ff. de eo per quē fac. e. l. fi. ff. de negl. gest. l. ex facto. in fine.
¶ Conscius dicitur qui scit licet nō cōsentiat ff. ad sil. l. i. § occisor. & ibi Barto.
¶ Conscii criminis debent puniri. C. de rap. uir. l. i. C. de tal. mo. l. i. lxxxvi. di. quasi per totum.

Consecratio Quare mulier corrupta non consecratur eius ait sic glo. xxvi. di. acutius. in. § amisisse. de materia uidelicet an mulier corrupta cōsecretur. uide tex. xxvii di. sanctimonialis. glo. & Pau. in clem. ii de sta. regula. Archi. xx. q. i. iuuenculas. & ibi glo.
¶ Quid tribuat consecratio episcopo. glo. & dec. de elect. transmissam.
¶ Quibus casibus ecclesia uel altare sit cōsecrandū uide Inno. super rubrica de conse. eccle. uel alta. & in c. i. eo. ti. in c. pposuisti ubi glo. & docto. Adde qd dicam infra sub dictione ecclesia.
¶ An sit de substantia cōsecrationis epi q missale teneatur sup caput consecrandi glo. xxiii di. epus.
¶ Consecrare i. simul cum alio sacrare. ut in dicto c. epus. Itē consecrare i. dare. xii. q. ii. nulli. siue cōferre i. q. iii. saluator. Item ponit pro baptizare de conse. di. iiii. cum itaq. Itē pro ordinare. lxiii di. c. ii. Item pro sanctificare. de peni. di. i. tres sunt. de conse. di. iiii. per quam.
¶ Qualiter probetur consecratio ecclesie. Innoc. de consecra. eccle. uel alta. in rubrica. & e. ti. c. proposuisti. in glo. adde q unus testis pbat cōsecrationē ecclesie. & eius dicto creditur. glo. de conse. di. iiii. placuit de infantibus.
¶ An plures episcopi seu plura altaria possunt uno die consecrari. dic q sic. tex. & ibi nō. de consecra eccle. uel alta. cum sis.

¶ In quibus partibus ecclesie fiat ipsius cōsecratio dic in parietibus glo. in c. in ligneis. de cōse. eccle. uel alta. & ibi uide do. Anto. qui dicit q cruces & unctiones fiunt in parietibus. & in illis cōsistit cōsecrationis substantia. sm Hostien.
¶ An consecratio ecclesie facta sine consensu diocesani reddat locum religiosum. glo. tenet q sic. xvi. q. ii. lator.
¶ Que exceptiones impediant consecrationē uel nō. nō Inno. & doc. de accusa. super his.
¶ An episcopus possit execrare locum sacrum. Io. an. de iurepatro. c. ii. super glo.
¶ Consecratio facta iuris ordine non seruato non ualet. de elec. puida. li. vi. qd intellige quo ad executionē. nam caracter impressus nō potest aboler[i] ut ibi no. glo. in § electio.
¶ An altare uiaticū debeat esse totū lapideū ad h. ut cōsecrari possit. Archi. de cōse. di. i. cōcedimus. Io. an. aliquid in c. i. de cōse. eccle. uel alta.
¶ An si lapis altaris uiatici [illegible] a ligno debeat altare reconsecrari. [illegible] de consecra. eccle. uel alta. ligneis.
¶ In quibus casibus ecclesia sit reconsecranda u[el] reconcilianda. Inno. de consecra. eccle. uel alta. rubrica. glo. eo. ti. pposuisti. [illegible] ubi Archi. dicit duplicē esse [illegible] scilicet maiorem & minorem.
¶ An consecratio ecclesie possit esse sine celebratione misse. de conse. di. i. c. ii. glo. de elect. q. [illegible]. Adde qd dicam infra sub dictione missa.
¶ Cuius sumptibus sit ecclesia consecranda uel recōcilianda. Genze. in clem. i de cele. mis. & Laudi. in clem. i. de exces. prela. ubi per eundem Gerze. Io. an. de censi. c. i. li. vi. idem in c. pposuisti. de cōsecra. eccle. uel alta. Archi. de cōse. di. i. ecclesiis.
¶ An si ecclesie consecrate addat aliquid in longitudine latitudine uel altitudine debeat recōsecrari Archi. q nō. de conse. di. i. de fabrica. in glo.
¶ An ecclesia sit recōciliāda si ibi interficiat martir Archi. xxi. di. quāuis. de conse. di. i. ecclesiis.
¶ An si altare consecratū remouatur de uno loco ad alium debeat reconsecrari. Archi. de conse. di. i. si motum glo. de conse. eccle. uel alta. c. i.
¶ An si quis [illegible] in ecclesia interficiat requiratur reconsecratio ecclesie [illegible] de cōsecra. eccle. uel alta. li. vi.
¶ An si uiolatio ecclesie sit occulta [illegible] ecclesia recōciliari. Archi. de cōse. di. i. c. ecclesiis [illegible] de conse. eccle. uel alta. c. i. li. vi. ubi glo.
¶ In dubio presumitur ecclesia nō consecrata [illegible] lxviii. di. psbiteri. de cōse. di. i. ecclesia. & c. [illegible] tates. el. i. de conse. eccle. uel alta. pposuisti.
¶ Si parietes ecclesie destruant debeat postea ecclesia reedificata cōsecrari glo. de conse. di. i. de fabrica. glo. in dicto c. pposuisti.
¶ An altare possit cōsecrari sine reliquiis sanctorum uel saltē sine corpe xpi glo. & Archi. de cōse. di. i. placuit. Io. an. de conse. eccle. uel alta. c. i. super glo.
¶ An ecclesia egeat recōsecratione uel sufficiat reconciliatio si in ea sepeliatur excōicatus. Archidi. de consecra. di. i. eccle. Hostien. de consecra. eccle. uel alta. consuluisti.
¶ An si ecclesia comburatur debeat altare recōsecrari. Io. an. de conse. eccle. uel alta. pposuisti.
¶ An ecclesia consecrata p epm publice excōicatū

debeat recōsecrari. Io. an. de cōse. ec. uel al. cōsuluisti.

¶ An ꝓpter uiolentiā factā in ecclesia sine sanguinis effusione sit ecclesia cōsecrāda uel recōciliāda Io. an. de conse. eccle. uel alta aqua c. ti. c. unico li. vi. in glo. de conse. di. i. ecclesiis.

¶ Episcopus die dominico & a tribus episcopis dꝫ consecrari. li. di. qui in aliquo. Adde qđ infra dicaꝫ sub dictione episcopus.

¶ Qualiter fiat cōsecratio epi. uide de elec. q. sic. in glo. sed qualiter. Que autem ceremonie seruent & de officio consecrationis tam episcopi q̄ ecclesie uide plene in pontificali.

¶ Nullus debet in episcopum cōsecrari nisi sit canonice electus. lxii. di. nullus.

¶ Consecrari nō dꝫ epus sine auctoritate metropolitani. lxiii. di. c. cū cōscientia. & c. episcopū.

¶ Quid si metropolitanus contradicit consecrationi episcopi sed omnes suffraganei consentiunt. uel econtra uide. lxv. di. sane. & qđ ibi nō. in. c. suffraganeis. de elecꝫ.

¶ Quid si metropolitanus nō uult cōsecrare suffraganeū an consecratio sit petenda a suffraganeis. uide lxiii. di. c. ulti. hodie in ecclesia romana ꝓmouentur epi ꝑ papā & datur eis facultas recipiendi munus cōsecrationis a quocūq catholico epo graꝫ & comunionē sedis apostolice habente.

¶ In consecratione epi idem ipsus dꝫ dicere uerba in impositione manus xxiii. ca. quorundam.

¶ Qua hora habent consecrari sacerdotes & alii clerici. uide lxxv. di. ordinationes.

¶ Solum certis tēporibus ꝑ̄ sunt moniales consecrari xx. q. i. deuotꝫ. & c. placuit. de elec. indemnitatibus li. vi. uide in clem. attendentꝫ. & ibi nō de statu regu. Adde qđ dicam. i. sub dictione monialis.

¶ Consecrari · ō possint moniales ante. xxv. annū x. q. i. placuit.

¶ Consecratio monialium ad solum epm pertinet. xxvi. q. vi. si iubet.

¶ Pro cōsecratiōe ecclesie nihil exigi pōt. sed bñ recipi gratis oblatū. i. q. i. statuimus. i. q. ii. placuit.

¶ Episcopus edificans ecclesiam in aliena diocesi non debet eam consecrare. sed ille in cuius diocesi edificata est. xvi. q. ii. lator.

¶ In ecclesia uel altari nō cōsecrato nō dꝫ ꝑsumere quis missam celebrare nisi hoc exigat necessitas. de conse. di. i. sicut non alii. de quo dic ut dixi sub dictione altare. & dicam sub dictione ecclesia.

¶ Singulis annis debꝫ celebrari anniuersariū consecrationis ecclesie. de consecra. di. i. solēnitas. & c. solēnitates. ubi uide.

¶ Fingens consecrationem ecclesie uel altaris que non est ꝑ̄ si clericus est degradatur si laicus excōmunicatur de conse. di. i. nullus presbiter.

¶ Non debent reconsecrari uel reconciliari altaria in quibus degradati celebrauerunt. de sacram. non iteran. a nobis.

¶ An inferior possit cōsecrare epm ꝑmotū ꝑ papā glo. fi. & ibi Io. an. super ea. in. c. si eo tempore. de electi. li. vi. hodie seruatur qđ dixi s. ꝓxi.

¶ Infra quantum tempus episcopus debeat consecrari. uide. lxxv. di. quoniam de electi. cum in cunctis & ibi nō. lxvi. di. omnis.

¶ Quibus diebus fiat cōsecratio ecclesie uel altaris. uide de conse. eccle. uel alta. tua.

¶ An epus possit cōsecrare ecclesiā nō dotatā uide de conse. ec. uel alta. cum sicut. uide de conse. di. i. nemo. de filiis ꝑ̄bi. ueniens xvi. q. ulti. pie mentis.

¶ A quo sit consecrandus epus grecus uocatus in aliqua ciuitate ꝓpter grecos a latino epo deputatꝰ. uide de offi. ordi. qm. & qđ ibi no.

¶ An epus teneatur ecclesiam suis expensis consecrare si nō potest sibi procuratione exhibere. uide de simo. cum sit romana.

¶ An scismaticus uel hereticus possit cōsecrari uel consecrare. uide. xxiii. q. i. pudenda. de conse. di. i. in c. ecclesiis. & c. si. & c. hic ergo.

¶ Si consecratio episcopi est facta in casu a iure ꝓhibito uel alias sit nulla ip̄o iure an debeat iterū consecrari. uel sola executio concedi. nō. de elecꝫ. prouida. li. vi.

¶ Consecratur idest mundatur. de consecra. di. i. si motum. ubi uide.

¶ Consecrationē episcopi debet precedere confirmatio. alias non ualet glo. de elec. prouida. li. vi. de dolo & contu. cum olim.

¶ Si ecclesia fornicatione uel homicidio polluta fuerit aqua benedicta cum sale spersa per episcopū reconciliabitur. de consecra. di. i. si motum. nō. de consecra. eccle. uel alta aqua.

¶ An canonici debeant conferre ad expensas consecrationis episcopi uel ecclesie cathedralis. nō. Io. an. de prescriptꝫ. accedens.

¶ An metropolitanus possit cōsecrari sine cōsensu pape. & a quibus. uide. c. di. scriptorꝫ. li. di. qui in aliquo xxiii. q. i. pudenda. de tempo. ordi. si archiepiscopus & c. se. lxiii. di. in eti cpelitaro.

¶ Si episcopus renunciat ordini an possit iterū ad alium episcopatum consecrari uide. no. de renunti. post translationem.

¶ Non est consecranda ecclesia in qua corpora fidelium & infidelium sunt sepulta nisi illis prius eiectis. de consecra. di. i. ecclesiam.

¶ Omnis res cōsecrata siue homo siue animal siue quid aliud in potestate est sacerdotū. xii. q. ii. nulli licet. ubi uide.

¶ Res aliena cōsecrata restitui nō debet sed equiualens. xiii. q. vi. cōperimus. liii. di. frequens.

¶ Locus semel deo consecratus non debet amplius ad hominis habitationeꝫ conuerti. x. q. i. quoniam. xix. q. iii. que semel & c. quoniā. xvii. q. ii. questu. de religi. domi. ad hec.

¶ An consecrans sit maior consecrato. uide. xxiii. di. in nomine domini.

¶ An consecratus uno ex suffraganeis contempto sit consecratus. i. habeat ordinis executione. habet lxiii. di. epi. no. Inno. de tēpo. ordi. c. nec epi.

¶ Consecrare est ordinis. sed demandare est iurisdictionis. de cōse. ec. uel alta. aqua & ibi no. in glo. doc. de elec. suffraganeis. & c. transmissam.

¶ Si aliquis est consecratus sine consensu populi uel post appellationē an cassetur qđ gestū est uide lxii. di. c. i. de dolo & cōtu. c. cum olim. facıunt no. per Inno. & doc. de accusa. super his.

¶ An omnes ꝑlati astantes cōsecrent & an manus impositio sit de substantia consecrationis. habetur xxiii. di. subdiaconus. & c. episcopus. Io. an. de elec. c. sicut. ubi uide.

¶ A quibus fuerit inuenta cōsecratio. & quorꝫ exemplo fiat. que ornamenta cōsecrent. uide de cōse. di. i. iacobus. & c. i. de sacra. unctio. c. i.

¶ Ubi nec scriptura nec testes reperiũtur ecclesia propter dubium est consecranda. de consecra. di. i. solénitates.

¶ In consecrationibus episcopoꝝ quomõ fieri debeant operatur consuetudo. lxiii. di. quanto xxiiii. q. i. pudenda. nõ. in. c. nihil. de elect.

Consensus An & quando p̃sens uideatᷣ consentire. Cy. in l. inuitus. C. de ꝓcu. & in. l. filiusfamil. § inuitus. ff. de ꝓcur. Bar. in. l. que dotis. ff. solu. matri. glo de presump. nonne. xxvii. di. diaconus. glo & doc de transact. ueniens. Adde ꝙ in fauorabilibus p̃sens & tacens habetᷣ pro cõsentiente. ff. man. l. si nõ remunerãdi. § si passus. & l. qui patitᷣ. & ibi glo. de hoc in regula qui tacet. li. vi. Inno de elect. in genesi. de materia uide in preallegato. c. nonne.

¶ Stante statuto ꝙ mulier nõ possit cõtrahere seu obligare se sine licentia duoꝝ ꝓpinquoꝝ an poterit adire hereditatez. Bar in. l. mulĩ. § i. & l. more. ff. de acquir. herᷣ. & l. apud iulianũ. § ii. ff ex quibus cau. in pos. ea. Bal. in l. i. in fi. C. qui admit. ad bo. pos. ubi concluditur ꝙ nõ qd̃ limito qñ talis aditio fieret ad finez ut sibi quereret. secus si fieret ut se liberaret & fidem impleret. quia tunc poset etiaz sine cõsensu ꝓpinquoꝝ puta si esset instituta & rogata de restituendo totam hereditatẽ qd̃ est bene notandũ & forsitan nouum. ad qd̃ allego glo in l. si. ff. de acrepti. que ad hoc est singularis.

¶ An stante dicto statuto possit mulier petere bonoꝝ possessionẽ sine consensu ꝓpinquoꝝ. dic ꝙ nõ. tex est cõiuncta glo in. l. quotiens. in si. ff. de sepa. Adde circa intellectũ huius statuti qd̃ nõ. Bar. in l. stichum quẽ meus. ff. de legat. i.

¶ An ualeat statutũ ꝙ mulier nõ possit testari sine consensu duoꝝ ꝓpinquoꝝ. Bal. in. l. generali. C. de sacrosanc. eccle. uide tex. & qd̃ ibi nõ. doc. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

¶ An si me consentiente res mea relinquitᷣ alteri preiudicetur mihi ex tali consensu. Barto. in. l. cum quis decedens. in prin. ff. de legat. iii.

¶ An & quando in actibus uniuersitatis requiratᷣ consensus omniũ. uel sufficiat maioris partis. Bar. in. l. qd̃ maior. ff ad munic. glo & doc. de consti. cuz omnes. Adde que dixi sub dictione capitulu.

¶ Si unus litigantium petit a papa unum iudicem alius petit alium & papa dat tertium an iste dicatᷣ datus de consensu partium. Io. an. in addi. Spe. ti. d̃ rescript. presenta. § ratione quoq; defectus. ꝟ. item qd̃ non fuit.

¶ An cõsentientes litigare sub uno qui potest esse iudex & arbiter uideantur in dubio consentire in eum ut in iudicẽ uel arbitrũ. dic ut in iudicez. glo. & ibi doc. C. de epi. audi. l. episcopale. ubi uide.

¶ Qualiter intelligatᷣ ꝙ agentes & consentientes pari pena puniuntur. de sen. excõ. quante. plene per glo. & doc. de offi. deleg. c. i. ff. de sepul. uio. l. iii. § diuus. C. de sacrosanc. eccl̃. l. iubemus. § yconomos. Adde Leuiti. xx. & Esdre. i. lxxxvi. di. facientis. ii. q. i. notum. xviii. q. iii. omnis.

¶ Qui consentit actui & illico post actũ contradicit presumitur non sponte cõsensisse. tex. est nõ. in. c. consultationi. in. ꝯn. de sponsa. Ad idem. i. q. i. constat. xxxi. q. ii. de nepti. de sponsa. c. ad id qd̃. & qd̃ ibi nõ. in glo. ii.

¶ An & qñ aliquid dicatur fieri unanimo cõsensu do Anto. de bu. & moder. in. c. scriptũ. d̃ elec. tex. in c. ad aures. de his q̃ ui me. ue. cau. fi. & ibi doc.

¶ Que differentia sit inter consensuz & auctoritatem. Cy. in. l. fi. C ad mace. Bar. in. l. si quis mihi bona. § iussum. ff. de acquir. here. glo. in. c. i. de re. eccle. li. vi. Inno. in. c. cum consuetudinis. de cõsue. ubi per do. Anto. & moder. qui examinat ibi quo tempore debeat fieri utrũq;. & quando consensus requiratur ut consensus uel ut auctoritas.

¶ An & quando consensus de nouo superueniens possit actum ualidare. nõ. Inno. do. Anto. & alii. de offic. dele. prudentiam in prin. doc. pulchre. de his que fi. a prela. c. iii. tex. de iurepatro. cura ubi tex. uidetur probare ꝙ auctoritas possit interuenire ex postfacto. sed doctores ibi accipiunt auctoritatem pro consensu. uide ibi.

¶ Quot modis dicatur quis alicui actui cõsentire glo ponit tres modos. ii. q. i. notuz. uide. ÿ. ꝓxime.

¶ In actibus collegii requiritur cõsensus plurium. non seorsum sed simul in his que pertinent ad utilitatem collegii sicut est diuisio reddituũ. nõ. Inno. in. c. cum omnes. de consti.

¶ Quis potest in omnibus suis actibus cõsentire in nõ suum iudicem. sed nõ in inquisitore. maxime in preiudiciuz alterius iurisdictionis. ita nõ. Inno. in c. ad petitionem. de accu. qd̃ tene menti.

¶ Consensus est quadruplex unus est cõsensus negligetie. alius consilii. alius cooperationis. alius auctoritatis. siue cõfessionis. ita dicit Innoc. in. c. i. de offi. dele. in glo. super ꝟ. pena. adde qd̃ nõ Io. an. in clem. i. de peñ. uide Bar. recitantem uerba Inno. in l. is qui ope. ff. de furt. Adde glo. ii. q. i. notum. Io. an. in. c. felicis. de penis. li. vi.

¶ Consentire est unũ eligere. Inno & Hostieñ. de elec. cũ in iur. facit. l. si pr. § fi. ff. de manu. uindic.

¶ Consensus eoꝝ qui prius erant in possessione est necessarius ad querendã possessionẽ iuriũ. dictum est Inno de resti. in inte. cum uenissent.

¶ Si dicta testium alias non ualent non ratificantᷣ per consensum partium. dicit Innoc. in. c. causam. alias. cum causam de testi.

¶ Consensus fictus inductus a iure ciuili non inducit naturalem obligationem. secus in consensu ficto inducto a iure naturali. l. cũ non amplius. § is natura. ff de reg. iur.

¶ Nõ ualens actum gerere põt agenti consentire. ff d̃ manu uindic. l. si minor & l. si pater. § fi. e. ti.

¶ Consensus facto exprimitur. Itez etiã nõ facto. ff. de legibus. l. de quibus. sicut enim per factũ affirmatiuum ita per negatiuũ exprimitur cõsensus. potentius tñ operatur factũ affirmatiuũ. Innoc. de resti. spo. cum olim. in. i. de fil. presbi. ueniens glo. de cõsti. cum accessissent. Cy. in. l. si certis annis. C. de pact. nõ. de censi. peruenit.

¶ In actibus ubi solus sufficit consensus nõ requiruntur uerba dummodo cõsensus ita exprimatur. ff. de adopt. l. si pater naturalis. ff. de act. & obli. l. in quibuscũq;. & ff. de uer. obli. l. si stipuler. § fi. ff. si cer. peta. l. cum quid.

¶ Post uerbum placet exprimitur consensus. ff. de pact. l. i.

¶ Consensus in actu hʒ tacitam cõditionẽ si actus ualet. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. si debitor. § fi.

¶ Consensus ad tẽpus post tẽpus nõ ꝓficit. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. sicuti. § si debitor.

¶ Ubi alias tacens nõ consentie si tñ est principaliter contrahens cum illo cui consentit uidetur cõsentire. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. titius. iuncta l. sicut ꝗ. nõ uidet eo ti. uide. eo. ti. l. lucius.

¶ An consentiens alienationi rei per fideicõmissuz relicte sibi ꝑiudicet uide. C. de pacti. l. cũ ꝓponas.

¶ Consentiens alienationi rei sue põt petere ꝑciuz ab alienante preceptuz. ff. de leg. i. l. si fundum per fideicõmissum. ff. man. l. si uero nõ remunerandi. ꝗ. idem pap Bar plene in l. qui doti. ff. solu. matri. & in. l. si filium. ff. de leg. i.

¶ Omnis cõsensus qui pertinet ad aliquẽ ratione publici officii est auctoritas. uide Bal. in. l. si. ꝗ. necessitate C. de bonis que libe.

¶ Stante statuto ꝙ minor non põt cõtrahere sine consensu ꝓpinquoꝝ cum minor uult facere contractum ualde sibi utilẽ unus uult consentire alius nõ nõ potest cogere nolentez ad consentiendum. ar. l. hmõi. ꝗ. i. ff. de le. i si ille nullatenus uult cõsentire iudex interuenit & supplebit eius uices ut. l. i. C. d nup. & c. ti. l uidue. & l bono. C. qui admitti & l. si infanti C. de iur deli. & credo bonũ esse ꝙ iudex interloquat & declarat illum suspectũ & in locuz suspecti & remoti iudex interponat decretũ suuz. ar l. si quis sub conditione. ff. de testa. tu. Bal. in. d. l. i. Adde ad materiam omnino qd̃ scribit idẽ Bal. in l. in coniunctione. C. de nup.

¶ Tacitus consensus põt bri pro titulo. unde epus permittendo illum qui recepit ecclesiam de manu laici possidere uidetur titulum prestare possidenti. Innoc. de iurepatro cura. ad hoc facit qd̃ no. de eã pos. eũ in ecclesia. in glo & ita patet.

¶ Consensus simplex inducit obligationem bonoꝝ quando aliquis ad aliquem actuz tenetur bona sua obligare. ista est theorica Bar. in. l. si cum dotez. ꝗ. transgrediamur. ff. so. matri.

¶ Consensus semper est ab eo requirendus penes quem residet ius principale. dictum est Bal. in. l. permittente. C. ad mace.

¶ Consentiens peccato ut peccãs deponitur. xi. q. iii. ita corporis. & c. qui peccantibus.

¶ Consentientes indebite alienationi reꝝ ecclesie bonore suo peiuantur xu. q. ii. c. nõ liceat.

¶ Quando possit reuocari consensus. uide. lxi. di. episcopum. lxiii. di obeuntibus.

¶ Quandoq3 quis consentit alicui actui & tamen eum non approbat viii. q i audacter. & qd̃ ibi nõ. xxvii. q. ii. ꝗ. cum ergo.

¶ An quis cogatur consentire negocio in quo se subscribit. uide rex. & qd̃ ibi nõ. in c. si quis presbiterorum. de rebus eccle. non alie. & l. gayus. & ibi glo. ff. de pigno. act.

¶ Consensus presumit ex diuturna taciturnitate. ff. de usur. l. cum quidam. ꝗ. diuus.

¶ Consentit quis salutãdo lxiii. di. cum adrianus. & ibi nõ. xxxiii. q. i. omis. de sen. excõ. si aliquem. de priuil cuz olim essemus. de his que fi a ma. parca. ex ore. de offi. deleg. tum olim. el. i a contrario Item confirmando quis cõsentit lxiii. di ꝙ igitur. & c. se. Item osculando. de conse. di. ii pacem.

¶ Consensus peobatur pet uecba. ut. ff. de lega. iii. l non aliter.

¶ Ubi in actu requiritur consensus aliquoꝝ si non interueniat nõ ualet actus. nõ. lxiii. di. obeuntibus. Inno. de consue. cum consuetudinis.

¶ Consensus partis in iudicez boc operatur qd̃ nõ pote st recusari. nõ autem tollit alias exceptiores. Compost de rescripti. super litteris.

¶ Cõsentiens dicit cõcedere uel donare. de donati. pastoralis. & qd̃ ibi nõ.

¶ Inter consentire & dissentire est dare medium. scilicet nõ consentire. ut nõ. glo. in. c. cupientes. ꝗ. denitq3 de electi. li. vi.

¶ Quo tempore requiratur consensus episcopi in constitutionibus per capitulum faciendis. uide de consue. cum consuetudiuis.

¶ Ubi requiritur consensus expressus non sufficit tacitus. glo. super ꝓ. expressus. in c. statutum ꝗ. in nullo quoq3. de rescripti. li. vi. & ibi Archi.

¶ Consensus post actũ factũ prestitus nõ ualet. de electi. indemnitatibus. li. vi. fm Io. an.

¶ Plus est expresse cõtradicere ꝙ nõ consentire. de simo. sicut tuis. de homici. petrus.

¶ Pro cõsentiente habet qui iustã cãm ꝯdicendi nõ habet. ff. solu. matri. l. que doti. ff ad trebell. l qꝛ poterat. ff. de no. op. nũ. l. i in prin.

¶ Quando lex consensum requirit intelligitur de expsso. ff. de ritu nup. l. in eo iur. ꝗ. deinde. de peni. di vi placuit. iuncto. c. omis de peni. & remis. nõ. lxxi. di. si quis. in glo. & lxxxvi di. in glo. nõ ergo. no ff. so. matri. l. ii. ꝗ. uoluntatem in glo. i.

¶ Per que uerba debeat quis cõsentire electioni de se facte. Io. an. de elec. c. ii & c. ꝙ sit. de electi. li. vi. & in. c. cupientes ꝗ. deniq3 e. ti. & li.

¶ Qui nõ obuiat malo cum potest cõsentire uideẽ de homici. sicut dignum. ii. q. vii negligere xxiii. q iii. qui potest. lxxxiii di. error de hereti. c. ii. & ibi nõ. xv. q iii qui autem.

¶ Cõsentire alienis peccatis est tangere immundũ xxiii di. iiii recedite.

¶ Cõsensus est duoꝝ uel pluriũ in idẽ sensus. unde cõsensus dicit quasi simul sensus. xcix. q. i. ꝗ. his ita.

¶ Consensus non euacuatur errore qualitatis uel fortune. sed errore persone uel conditionis. xxix. q. i ꝓ. ad hoc.

¶ Consentire nõ potest qui nõ intelligit qd̃ ponit. xxx. q. ii. sponsalia.

¶ Consentiens proprie libidini uel aliene cõmittit adulterium. lxxxii. di. c. i.

¶ Non prodest suo malo non pollui si alieno uicio quis consenserit. lxxxiii quid prodest.

¶ Consensus & uoluntas possunt ꝑcedere & sequi Bar. in. l sin autem. ff. de aqua plu. arcen.

¶ An paria sint consentire actui & ꝑsone facienti actum. Bar. in. l. pomponius. ff. de iudi. ubi uide.

¶ Pater potest consentire filio ut sit in iudicio per nuntium uel epistolam. Barto. in. l. si quis mihi bona ꝗ iussum. ff. de acquiri. here.

¶ Quando plures gerũt simul aliquem actum uidentur sibimutuo consentire. Bar. in. l. cum pater. ꝗ. libertis. ff. de legati. ii.

¶ Fideiubendo uidet quis cõsentire. ut. l. exceptionem. C. de euicti. nõ aũt testificando uel ex eo ꝙ sit testis in aliquo negocio ff. de legati. ii l titia. ꝗ lucia. & ibi nõ. in glo.

¶ Non consentit qui errat. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si per errorem. ff. de acquiri. re. do. l. si ꝓcurator meus. ff. de iudi. l. i et ii.

¶ Appositio sigilli facta ex certa scientia inducit consensuz ut. l. distrahente. C. de re. alie. nõ aliena.

ubi uide Alber. Adde nō. in. l. in fraude. §. i. ff. de testa. mili. & qđ dicam infra sub dictione sigillum.

¶ Consensus illicitus non habetur pro consensu. xvi. q. vi. c. placuit. & quod ibi nō. de elect. ossius. C. de falganio hospi. nō preben. l. i. li. xii. C. de rapurgi l. una.

¶ Quis actus inducat consensum. uide in regula qui tacet. de reg. iur. li. vi. bona glo. in. l. gayus. ff. de pigno actio.

¶ Consensui aduersatur uis & metus. ff. de regul. iur. l. nihil consensui.

¶ Consensus etiā coactus factus auctoritate illius qui potest ius tollere etiā cessante consensu ualet. uide tex. in. c. cum inter. R. de elec.

¶ An subsistente lite inter prelatum & capitulum requiratur consensus alterius ipsorum. uide glo que dat practicam in. c. edoceri. de rescript. glo in. c. irrefragabili. de offi. ordi. de appell. significauit.

¶ Consensus i. naturalis affectus. xxvii. q. ii. §. cū ergo in fine.

¶ Quis aliquando pōt alicui actui consentire quē ipse facere nō pōt ff. de manu. uindic. l. ii. Bar. in. l. si fundum. §. i. ff. de pigno. l. fi. C. de pact.

¶ Consensus duplex plus operat quā simplex. nō. in auth. ut imobi. ante nup. dona in gl. cōsensu. coll. v.

¶ Tacitus consensus presumitur ex tempore. nō. de sponsa. ad id quod. in glo. ii.

¶ Ubi certo & determinato tempore requirit cōsensus alicuius nō sufficit ex postfacto incurrentre nō. ff. de his qui no. infa. l. qđ ergo. ubi glo & Bar.

¶ Consensus eius qui tacet nō dicitur proprie cōsensus. sm Bar. in. l. ii. §. fi. ff. solu. matri.

¶ Consensus aliquando accipit pro confirmatione ix. q. i. c. fi. ix. q. ii. nullus primas.

¶ Non omnis qui cōsentit ratificat. ut. C. de eui. l. exceptione. ff. qđ iussu. l. i. §. sed si ego.

¶ An id qđ alicuius consensu fieri debet eius dissensu tollatur & an quis possit per litteras uel nūtium consensum suū exprimere. uide. lxiii. di. c. ben tibus. lxiii. di. c. i. li. di. qui in aliquo.

¶ Quando qs possit reuocare cōsensum. uide. lxv. di. c. epus. & in pallegaro. c. obeuntibus. lxiii. di.

¶ An sufficiat tantū semel consentire. uide. xxxii. q. v. horrendus.

¶ Aliud est consentire aliud consilium dare glo. in c. i. ne se de uacan. li. vi.

¶ Consentiens in aliquē iudicem an uideatur illius iurisdictionem prorogare. nō. de offi. dele. p. & g.

¶ Consentiens compositioni que fit per iudice sibi preiudicat. etiā si ignorat modum compositionis. de maio. & obe. humilis.

¶ Consensus aliquando punitur etiam si nō sequat effectus de elect. c. ii. li. vi.

¶ Consensus est actus rōnis. sanctus Tho. in prima secunde q. xv. ar. i.

¶ Cōsensus in delectiōe est peccatū mortale. idē in i. sc̄de. q. lxxviii. ar. viii. & i. sc̄do di. xxiiii. ar. xii.

Consequens Consequentia

¶ Quod contra regulas iuris cōmunis est non est trahendum ad consequentiam. ff. de legi. l. qđ uero. & in regula que a iure. li. vi.

¶ Id dicit per consequentiā fieri qđ consequenter fit sine aliquo interuallo. uel qđ fit nō per saltum. uide in prima constitutione. ff. tox. §. & antea.

¶ Ad permissionem liciti & permissi permittitur aliqđ nō permissum propter cōsequentiā necessariā. ff. manda. l. si mandauero. §. is cui.

¶ Plus iuris habet quis in eo qđ debetur directe quā in eo qđ debetur per consequentiam. ff. de usufruc. l. item si fundi. §. instrumenti.

¶ Quod directe fieri prohibet non debet fieri indirecte nec per consequentiā. ff. de his qui no. infa. l. athletas. §. ait pretor. ff. de neg. gest. l. si duobus. in contrariū ff. de auc. tu. l. i. C. de iudi. l. quotiens.

¶ An ualeat argumentū a consequenti uide. lxxxviii. di. c. ii. lvi. di. presbiterorum. xliii. di. in mandatis. de offi. del. ex litteris. de accusa. ad petitionē. adde quod dixi sub dictione argumentum.

¶ Qđ ex cōsequentia prioris actus fit priori actui attribuit ideo nō requirit nouus cōsensus. ar. ff. de mino. l. iii. §. scio facit. c. de causis. de offi. dele.

Consequenter

Exponit. i. a sili. xvi. q. vii & hec diximus.

Consequi

An quis pōt per aliū consequi qđ per se nō pōt. nō. ff. de ed. edic. l. cum aūt. §. fi. glo. nocebit. ff. que res pigno. obli. pos. l. ansto. in glo. fi. glo & Bar. in. l. his enim ff. de furt. Dy. in regula qđ alicui. li. vi. adde quod dixi supra sub dictione alius.

Conseruator

Quis possit dari cōseruator. & de eorum ptāte. nō. in. c. i. & c. fi. de offi. dele. li. vi. glo. in clem. ii. de rescript. Adde q cōseruatores possunt in notorius inquirere ex eorum officio. Inno. in. c. statutū. de offi. deleg. li. vi. ubi etiam dicit q eorum officium consistit in mero imperio.

¶ An conseruator possit recusari. glo. in. c. i. de of. dele. li. vi. ubi tenet q non.

¶ Quis possit esse conseruator. nō. glo. in clem. & si principalis. de rescript. in glo. delegatus. & in. c. fi. de offi. dele. li. vi. Specu. ti. de iudice dele. §. fi. v. item q non estis.

Consignatio

Cōsignare. i. tradere. xvii. q. iiii. id cōstituimus.

¶ Consignare. i. crismare. i. q. i. baptizādis de rel. domi. c. i. x. q. iii. c. i.

¶ An consignatio habeat locum in animalibus. nō. ff. so. matri. l. si mora. in glo. i. & ibi Barto. & C. de usur. l. acceptam. in glo. i.

¶ Sola cōsignatio uel cū depositiōe qđ opet. rō. in auc. ut exactio. instru. do. §. ii. glo. pen. coll. viii.

¶ An & quando consignatio requiratur uel sufficiat sola oblatio. uide no. in. l. acceptam. C. de usur. do. Io. de imo. in. l. si seruus cōmunis. ff. de uul. & & pupil. & l. si mora. ff. solu. matri.

Consilium

Cōmissum est alicui ut ferat sententiam sm consiliū titii. titius nō uult consulere uel est mortuus quid fiet. Bar. in. l. si quis arbitratu. ff. de ner. obli. & in. l. i. §. si plures. ff. de exercito. in repe. & in. l. titium & meuium. ff. de admi. tu. facit tex. ne se. ua. c. i. in fi. li. vi. & qđ nō. glo. in. c. si pro te. de rescript. eo li. nō. de constu. ex pte. de elec. cū in ueteri. de arbi. cū olim.

¶ Quis dicatur dare consilium auxilium & fauorem. nō. Bar. in. l. si cuius. ff. de furt. Bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi.

¶ Quando causa cōmittitur consilio sapientis quid importet talis cōmissio. Barto. in. l. quid tamen. §. si arbiter. ff. de arbi. Bal. in. l. i. C. ubi & apud quos.

& in.l.i.C. si aduer.solu. & in.l. cū iudex.C.de sen. & interlo om.iudi. Io.an.de elec.trāsmissam. Bar. in.l. illa institutio ff.de here.insti. glo.in.l. si mandato titu.§.si ff manda.

¶ An quis obligetur ex cōsilio. Bar in.l.i.§ si plures.ff.de exercito. Bal.in.l.iii.C.de ser.fugi.no.de elec.cum in ueteri de renū.c.pens. in glo xiiii.q.i. precipitur. Dy.in regula nullus ex consilio. & ibi tex & glo li.vi.no.ff.deposi.l.i.§.idē pomponius. in glo.quia rem insti.man.§.tua. insti.de obli que ex delic.§ at si ope. in glo.nō tenet. nō.de sen ex. nuper.in glo ii.glo.ff.de uer.signi.l.sepe in fi.

¶ Quis dicatur potuisse cōsulere peritiores. Bar. in l in bonoꝝ.ff.de bono pos.

¶ An & quando lex prohibitiua uel preceptiua sit consilii uel precepti plene per do.Anto.& moder. de consti.nam concupiscentiam.& in.c.ii.de maio. & obedi.ubi uide.

¶ Au quando lex est cōsilii sit ei necessario parendum.glo de tempo.ordi.ad aures.el.ii.glo.in clu.in fi.de testi.xiiii.q.i.quisquis.

¶ An is qui ex forma mandati necessario habz requirere consilium alterius teneatur eius responsuz expectare.& dato q sic.an teneat illud sequi.glo. & doc.de elec.cū in ueteri.ubi de hoc nō.tex.glo. & doc.de offi.dele.uenerabili.ubi.probatur q si is cuius consiliū requiri debet sit particeps officii cū inquirente nō sufficit requirere nisi sequatur.facit qd̄ nō.glo.de cor uici.c.ii.de quo in l quidā decedens.§.papinianus.ff.de admi.tu.l i.§.si plures.ff. de exercito doc in.c cum olim de arbi.

¶ An prebens alicui malum consiliū ex ignorantia uel imperitia & non sequens in consulendo traditiones artis sue teneat parti lese.dic q sic in foro conscientie.nō.Cy.post Pe.in aut.sed hodie C.de iudi.p do.Anto.& doc.in.c.ad aures.d tēpo ordi.

¶ An illi quoꝝ cōsiliū est requirēdū a delegato ex forma sint etiā delegati.Dy.q nō.p nō.de of.del. si p debilitate licet glo.dicat grīū & male.in.c.ii. de corpo.uici.de quo dic ut ibi nō.

¶ An ualeat statutū q in iudicando uel exercendo aliquem actū quis teneatur requirere cōsiliū.Speci.de requisi.consi.§.i.ꝟ.ut aute & ibi Io.an.Bar. in.l.si conuenerit.ff.de re iudi.& ff.de admi tuto. l.titium & mentū.in prin.Bar.in.l.i.§.si plures.ff. de exercito.in repeti.illius.§.

¶ An si is cuius cōsiliū est requirendū latitet uel sit absens ualeat nihilominus actus [illegible] sine requisito consilio.nō.in.c.i.in fi.ne sede ua.li.vi.ubi bonus tex.Bar.in.d.§.si plures doc.de arbi.cum olim.

¶ An si aliquid debeat fieri cū cōsilio uel de cōsilio alicuius cōsiliū debeat pcedere actū.nō.de elec.cū in ueteri ubi Innoc.ne se.ua.c.i.li.vi.adde Bar in l sin autem.ff.de aqua plu.ar.ubi uide.

¶ Consiliū in rebus agendis quādoq est sumendū ab uxore.glo.in aut.ut iudi.sine quoq suf.§.hec oia & ita faciebat genitor meus qui de omībus agendis consulebat matrem meam.

¶ An consiliarii cōsilio possint recusari ut suspecti Io.an.q sic.in c.statutum.de rescrip.li.vi.Adde qd̄ nō.Albe.in.l.apertissimi.C.de iudi.qui idem uidetur dicere de aduocatis quibus aliquid imponitur consulendum.

¶ Si consultus consuluit aliquē cōdemnandū & iudex cōdemnauit per hec uerba.pnuntio sm formā consilii.utrū illum uideatur condemnasse consultus. Bar in.l.fundus ff.de rescin.uen.

¶ An consiliū liget cōsulentē uide in regula nullus ex consilio li.vi & in l ii in fi ff.manda.

¶ An is cuius consilio uel suasione factū est furtū teneatur quando faciens furtum erat nihilominus alias facturus etiam sine consilio. Barto.in.l.non solum.§.si mandato ff de iniu.

¶ De modo conuocandi consiliū ciuitatis.& cuius mandato & quid sit proponendum in eo.nō.Bar. in l obseruare.C.de decu.li.x.

¶ Iudex qui cōmisit causam consulendā potest cōmissionem reuocare etiā sine consensu partiū.Bar. in l ad principem.ff.de appell.

¶ Assumptus ad cōsulendū nō debet recipe nouas probationes.Bar.in.l.i.§.ii ff de appell.

¶ Non licet mutare consiliuz in alterius detrimētum.ff de reg.iur.l nemo potest.& in regula mutare li.vi & ibi glo & Dy.

¶ Sapictus est mutare cōsiliū.in aut.de nup.§ si.& qd̄ ibi nō.col.iiii.xii q i certe.ubi uide.

¶ Consilio reuerentiali obediendū est.vi di.testamentum.de simo.matheus.de cōsilio uero pfectionis uide.xiiii q.i.quisquis.de tēpo ordi.ad aures.

¶ An quilibet requisitus teneat dare consiliū.uide qd̄ nō.Bar.in.l.in sacris.C.de pxi.sa.scrin.li.xii.

¶ Dans alii consilium peccandi dz puniri.lxxxvi. di.tanta.sicut dans bonum consilium meretur.xii. q ii bone rei.

¶ Consulendum est utilitati maloꝝ magis q̄ ipsoꝝ uoluntati.xxiii.q v.non uos.

¶ Consilio solo quis efficitur homicida.de penitē. di i periculoso.

¶ Si petatur consilium sapientis quis debeat soluere.Bar.in l qui postulauerit.ff.de adulte.

¶ An delegans causam possit sibi reseruare cōsiliū no.Io.an in c.si pro debilitate.de offi.dele.

¶ Aliud est consilium aliud consensus.nō.de arbi. cum olim.de elec.cum in ueteri.ne se.ua.c.i.li.vi. Ite aliud cōsiliū aliud mādatū.de homic.c.i.l.li vi.

¶ Quod dicatur consiliuz nudum.nō.in.c.felicis. §.illud de pe.li.vi.

¶ An sit differentia si mandatur aliquid fieri cum consilio alicuius uel de consilio. Archidia.xlix.di. hinc etenim.c.ne sede uacā.c.i.li.vi.Io.an.ple.e in regula nullus.eo.li.

¶ Arenga pro habendo consilio ponitur.C.de repudi.l.consensu.

¶ Petere consilium est in examine uel iudicio habentis iudicare.C.de delegatioīb.l.i.si qd̄.li.x.ubi iude q consiliū est subscribendū.& q consultatio debet transmitti sigillata.

¶ Consulens ut mihi res rapiatur tenetur mihi de dolo si cōtra raptorē nolo agere. Innoc.de homic. sicut dignuz.in glo occupauerit.in.ꝟ.sed si consulens & in.ꝟ.immo plus uidetur.

¶ Ostendens utilitatem secuturā ex homicidio uidetur illud cōsulere.Inno de homic.ad euidentiā. in glo.ad firmitatem.ꝟ.& intellige consilium.

¶ Si causa cōmittit cōsulenda de necessitate puta ex forma statuti acta interim facta ualent.sed reuocantur per appellatione.alias secus. Bar.in.l.a. ff.nil no ap pen.alleg.l.i.C.de rela.

¶ Statutum deponens q iudex debeat sententiare de consilio sapientis debz intelligi in casu dummodo

nam in casu indubitato petens consilium debet repelli a iudice tanq̃ calumnians. fm Iaco. de are in. l. ille aut ille §. cum in uerbis ff. de leg. iii. Bal in. l. fi. C. de legibus.

¶ An a sententia lata fm cõsiliũ dicatur cum consilio quia dictio cum signat accessorie & principale nõ dependet ab accessorio. sed dictio de signat substantiam. uide Bal. in. l. i. in fi. C. de manu. uindic.

¶ Si unus ex litigantibus dicat iudici petat consilium sapientis si id ꝓdest tñ petenti ipse solus soluet consulenti si utriq; uterq; soluet uide Io an. in addi. Spe. ti. de asses. §. salarium. ꝟ. quid si duobus. circa hoc uide Barto. in. l. si postulauerit. in princi. ff. de adulteriis.

¶ Si doctor consuluit in causa aliena tenetur ipse in sua eodem consilio uti. Angel. in. l. á. §. si quis. ff. qd quisq; iu.

¶ Qualiter quis teneatur de consilio dato delinquenti. & qualiter prestetur consilium. & qualiter presumat. uide Bal. in. l. i. C. de seruis fugi.

¶ Habens exigere cõsiliũ nõ excusatur a temporis breuitate. quia imputat sibi qui se artauit. uide do. Anto. de butri in. c. cum in ueteri. de elec.

¶ Consilium est inquisitio de his que sunt ad finẽ. sanctus Tho prima sc̃de q. xiiii. ar. i. & ii.

¶ Consiliũ ponitur inter dona spiritus sancti. Idẽ secunda secunde. q. lii. arti. i. & ii. & in tertio di. xxxv. arti. viii.

¶ Consiliarius non potest agere contra consiliariũ interdicto. fm Innoc. de electi. querelam. de resti. spol. cum ad sedem.

¶ Quando consilium requirendum est ex forma mandati si nõ potest haberi referendũ est mandati nõ. ne se. ua. c. i. li. vi. super. ꝟ. statuto.

¶ Consulens clericũ uerberari si ex consilio secuta est percussio est excõmunicatus. de sen. ex. quante. & c. nuper. & qd ibi nõ.

¶ Consiliũ non inducit necessitatẽ. ff. manda. l. i. de peni. di. iii. c. i. in fine. xiiii. q. i. c. penl. & fi. & ibi Archi. de eta & quali ad aures.

¶ Ea que fiunt in consilio sapientum presumũtur bene facta. C. de legibus. l. humanum. in fine. & C. de epi. audi. l. episcopale.

¶ In omni re cõsulendi sunt peritiores. ut. l. sed & si. § prescribere. ff. de insti. ff. de iuris & facti igno. l. regula. ubi uide.

¶ An ualeat sententia si iudex dicat ꝓnuntio fm consilium talis. Specu. ti. de excep. §. uiso. ꝟ. porro. Adde qd dicam infra sub dictione sententia.

¶ An possit causa cõmitti ita q; pronuntietur fm consilium sapientis uide de offi. dele. si pro debilitate. Spe. ti. de arbi. §. fi.

¶ Reuelans consiliũ principis qua pena puniatur. nõ. ff. de pen. l. si quis aliquid. §. i.

¶ Que cum consilio fiunt nõ solent inducere penitentiã. nõ in aut. de appell. §. i. in glo plenissime.

¶ Nouum factũ nouum requirit consiliũ. nõ. ff. de uen. insp. l. i. in glo. apponat.

¶ Cõsiliarii debent sedere ad latus principis nõ ad pedes. fm Bar. in. l. iurisperitos. ff. de excu. tu.

¶ Quandoq; plus puniunt consulentes q̃ facientes. nõ. xxiii. q. iii. qui aliorũ.

¶ An clericus dans consiliũ in causa sanguinis sit irregularis uide de exces. prela. ex litteris. ne cleri. uel mo. clerici. xxiii. di. omnis. ubi Archi.

¶ Que cum cõsilio fiunt firmitate utuntur. C. de repu. l. consensum. in principio.

Conspiratio

De conspiratiore siue cõiuratione rõ. xi. q. i. cõiurationũ. & c. conspirationũ. de testi. c. penl. Archi. in. c. cõstitutionẽ. de uer. signi. li. vi. de hereti. fraternitatis d' re iudi. cũ. l. &. A tex. & gl. d' iudi. exhibita. uide clem. ne in agro. de sta. mo. §. q; uero.

¶ Qua pena puniantur clerici uel sacerdotes conspirantes contra dominũ temporalẽ. dic q; sunt degradandi & priuandi officiis & beneficiis. xxii. q. v. si quis laicus. adde q; cõspirator damnat in metallum. ff. de offi. prefec. uigi. l. i. §. cum patronus. & si est miles degradat. l. i. in fi. ff. de obsequi. Bal. in l. i. ff. de offi. prefec. uigi.

¶ An cõspirator admittat ad testificandũ. Spe. ti. de teste. §. i. in prin. & ꝟ. item q; est conspirator.

¶ Qualiter puniantur clerici uel laici conspirantes aduersus epm. glo. in. c. fi. de testi. cogen. plene. xi. q. i. conspirationũ & tribus. c. sequentibus in qbus uidetur concludi q; clerici deponuntur & laici excõmunicant. Adde Imo. in. c. i. de scisma & c. pertuas. de simo. Adde quod nõ. Barto in. l. non dubito. ff. de capti. glo in. c. cõstitutionẽ. de uer. signi. super. ꝟ. canonicas. li. vi.

¶ Que sunt iuramenta in conspirationibus licita. & que illicita. nõ. xi. q. i. si qui clericorũ.

¶ An & quales conspirationes ꝓhibentur uel nõ. dic ut in iuribus preallegatis adde. C. de monopol. l. i. ff. de colle. illi. l. i. Bal. x. coll. de pac. te. l. hac edictali. §. conuenticulas. xlii. di. si quis. de testi. cogẽ. c. fi. xi. q. i. si qui. Barto. in extrauag. quoniã nuper in prin. ꝟ. occulte. ubi tractat an & quando ualeãt confederationes & lige ciuitatum. uide que dixi sub dictione confederatio.

¶ Nullus conspirator accusare põt. ut q. iiii. cõspiratores. Spe. ti. de accusatore. ꝟ. item q; est inimicus. & ꝟ. item q; est conspirator. & consentientes sunt infames & excõicati. xi. q. i. conspirationũ. & tales per episcopos sunt puniendi. xi. q. i. si quis.

¶ Conspirator quandoq; sumitur in pertem bonã. C. de ꝓfes. & medi. l. magistros. li. x. in aut. ut cum de appell. cog. §. si quid. Archidia. de uer. signi. cõstitutionem. li. vi. xxiii. di. illud.

¶ Quis dicatur conspirator. uide in l. i. §. cum patronus. ff. de offi. prefec. uigi.

Consistorium

Consistoriũ ꝓprie est locus ubi papa uel imperator audit. nõ. in aut. de appell. §. ii. in glo consistoriũ. de ap. nõ. glo. in clem. pastoralis. in. ꝟ. cõsistoriũ. de re iudi. & ibi dicũt doc. q; est locus in q̃ sedet princeps in audientia. uide. ii. q. vi. anteriorũ. xxiii. q. ulti. conuenior. ubi uide. Tribunal uero inferiorũ uide Exodi. v. de appell. ex insinuatõne. vi. q. i. si quis cam malitibus. & ibi Archi. de appell. romana. in prin. li. vi.

Consors

Quis dicatur consors eiusdem litis. & an & quando cõsors admittatur pro consorte glo. in. c. cum dilecti. de do. & contu. in glo. i. que uult q; consortium litis ideo supplet defectũ ꝓuenientem a causa de qua agitur unde consors nõ admittitur pro consorte in causa criminali. glo. in clem. religiosus. de ꝓcura. ubi cõsortium eiusdẽ litis nõ supplet inhabilitatẽ persone plenius de materia in. c. cum. m. de cõsti. Specu. ti.

de acto ℞ item consors.

¶ Consors eiusde litis admittitur etiam sine mandato. glo de cõsti. cũ m. de do & cõtu. cũ dilecti. in gl. i.

¶ Consors. i. socius. de here. c. penul. li. vi. Adde de cõuen fis. debi. l. i. li. x. & C. si li. impia. so. l. i. eo. li. & in. l. i. C. qñ & quibus quar. ps debe. li. x.

¶ De consortio uide. C. de fabricen. l. si quis consortium. li. xi. & in. l. nemo C. de sum. tri.

¶ Consors litis nõ agit inuito consorte. ff. de iudi. l. si petitor.

¶ Consors intelligitur per participationẽ dominij q facit ad statutũ qd nõ licet alienare contra consortes. Bal. in. l. dudum. C. de contrahen. empti.

¶ Etiam ratione minime partis quis dicit consors qd facit ad statutũ flo. quo cauetur q domus non possit alienari extra consortes. uide Bal. in. l. i. §. is itaq C. de cõmu. ser. manu.

¶ Consortiũ. i. cõmunio. xi. q. i. placuit.

¶ Omnis potestas impatiens est consortis. vii. q. i. in apibus. xxiii. q. vii. qd autem.

¶ Appellatione consortis continetur etiã femina. ut C. si cõsor eius. lit. in rubro & nigro. uide Ang. in consilio suo cxciii. qd incipit super puncto.

Consuetudo Cõsuetudo quid sit. nõ. Cy. in. l. ii. C. que sit lon. cõsue. ubi querit in quo differt a lege statuto stilo & prescriptione. uide de testi. c. cege. ceter. in glo. i. di. cõsuetudo. de cõsue. nõ est. in glo. cõsuetudo. li. vi. Spe. ti. de pscrip. ℞ sed que est differentia.

¶ Que sit consuetudo rõnabilis relinquit arbitrio iudicis nõ. in c. i. de cõsue. li. vi. in glo. rationabilis.

¶ An semp debeamus sequi consuetudinem romane ecclesie nõ. xi. di. nolite. xii. di. c. ulti. de tempo. or. c. ii. de celebra. mis. pernitiosus. de hereti. ad abolẽdam. nõ. de cogna. spi. super eo. in glo. iii. de spõ. duo. c. fi. ubi glo & doc. glo. in. c. ii. de pben. li. vi. de re iudi. sicut. in tex. de consti. ex litteris. Innoc. in. c. q translationem de offi. leg. glo. in ℞. docuit. in c. i. de sum. tri. li. vi. glo. in. c. ad hec. de sen. ex. glo in c. fi. de regul. iur. li. vi. glo. de frigi. consultationi. glo. xciii. di. legimus.

¶ An populus possit abrogare cõsuetudinẽ. iiii. di. in istis. § leges. in glo. Adde qd nõ. do. Car. flo. in clem. generalem. de eta. & quali. ubi bonus tex. & ibi uide per eum. in. iii. op. ubi tractat quando generalis consuetudo derogat legi.

¶ An consuetudo delinquendi excuset a pena. distingue inter penã spiritualẽ & tẽporalẽ glo. iii. di. denique. & in. l. aut facta. § ul. ff. de pe. & qd ibi nõ.

¶ An consuetudo possit minuere solẽnitates iuris. glo. in. l. rem nõ nouã C. de iudi. & ibi Cy. Bar. & Bal. in. l. ii. C. que sit lon. cõsue. ubi Cy. in. v. q principali faciunt nõ. C. de sacrosanc. ec. aut. hoc ius porrectũ. Cy. in. l. ii. § sed q ueremur. C. de iura. calũ.

¶ An consuetudo possit minuere solẽnitates requisitas a iure in alienatione rei ecclesie. Bar. in aut. hoc ius porrectũ. C. de sacrosanc. eccle. doc. lo. in c. nulli. de re. eccle. non alie. ubi Innoc. Io. an. & alii. Adde q cõsuetudo nõ põt opari ut platus alienet bona ecclesie sine cõsensu capli. nõ. de re iudi. cum cãm. in glo. Archi. de appell. romana li. vi.

¶ An cõsuetudo localis sit stricti iuris. nõ. in. l. fi. C. de testa. & l. an in totũ. C. de edifi. priua. Bal. in preludiis feudor. in. c. i. de feu. cog. x. col.

¶ An consuetudo que est in ciuitate debeat suari etiam in castris & in comitatu glo. in. l. ex ea. ff. de postulan. Barto. in. l. cunctos populos C. de summa trini. plene per do. Anto. & modernos. de consue. c. si bona. glo. ne sede uacan. c. i.

¶ An consuetudine possit tolli uel minui legitima iuris nature. tex. qui nõ est alibi & uult q sic. in. c. raynutius. de testa. adde qd dicã. ĩ. sub dcõe legitia.

¶ An consuetudo liget uiatores. uide. xii. di. illa. Cy. & alii doctores. in. l. i. C. de summa tri. docto. in. c. ii. de consue.

¶ Excusat cõsuetudo a pena temporali licet nõ ab eterna. iii. di. denique. de tẽpo. or. c. ii. & ibi uide.

¶ Consuetudo que excedit hominũ uitam habetur loco constitutionis. viii. di. que contra.

¶ An consuetudo transferat possessionez ipso iure sine apprehensione. Innoc. & Hostieñ. tenent q sic in c. ii. de consue.

¶ An ualeat consuetudo q iuramentum calumnie differatur usq ad calculum sententie & detur uictori. Io. an. in addi. Specu. ti. de iuramẽ. calũ. § sequitur. ℞. & nõ.

¶ An consuetudine possit induci q plena probatio habeatur pro non plena. & econtra. nõ. in. c. ii. de pbat. Frede. de senis. consilio. xxvii. docto. de ap. c. i. ubi uide.

¶ An in crimine cui a iure non est instituta pena certa illa censeatur ordinaria que solita est ex cõsuetudine apponi. dic q sic. glo. est singu. in. l. quid ergo § pena grauior. ff. de his qui no. infa.

¶ An in consuetudine magis presumat tacita approbatio principis q in statuto licet utriq sit facti. dic q sic. ut colligitur ex nõ. in c. que in ecclesiar. de consti. faciunt nõ. per Inno. de fide instru. cũ p. tabellio. ex quibus limatur. c. i. de cõsti. li. vi.

¶ An factũ notoriũ possit transire in cõsuetudinẽ. nõ. de cleri. cõiug. iohãnes. & ibi tex. nõ. de cõsue. c. si. & ibi doc. de his que fiunt a pla. c. ea noscit.

¶ An cõsuetudine possit induci q quota litis iudici debeatur. Spe. ti. de salari. § i. ℞. si uero ordinarius. & ℞. sequenti. ubi sentit q sic. contrarium nõ glo. in. c. statutum. de rescrip. li. vi. facit qd nõ. in. c. cũ ab omni. de uita & honesta cleri.

¶ An damnata simpliciter & indistincte cõsuetudine intelligat etiã de futura. glo. in clem. statutũ. de elec. & in clem. si una. de re. eccle. nõ alie.

¶ An princeps possit certi loci consuetudinem reprobare. dic q sic. tex. cum glo. in clem. quia cõtingit. § ut aũt. de relig. do. & in cle. ne in agro. § sane de sta. mo. in clem. ii. in fi. e. ti. & in cle. i. de iurpa. de cõsti. c. i. li. vi. in aut. omnis. C. cõia de succes.

¶ An cõtra ius preceptoriũ uel phibitoriũ induci possit cõsuetudo. dic q nõ. Hosti. de of. ordi. inter cetera. de treu. & pa. c. i. facit qd nõ. Io. mo. & Io. an. in. c. uenientes. § ceter. de uer. sig. li. vi.

¶ An appellatione consuetudinis in dubio intelligatur de prescripta. tex. & ibi doc. de elec. cumana plene de consuetudi. c. fi. & c. ti. c. fi. li. vi. in glo. Frede. de senis. consilio. lxxxvi.

¶ Qualiter intelligantur illa uerba de iure uel de consuetudine. uide do. Anto. et moder. notabiliter loquentes. in. c. cumana. de elect. et de eo qui mit. in pos. cum uenissent.

¶ An cõsuetudo possit tribuere iurisdictionẽ alias nõ habenti. dic q sic. de exces. prela. accedentibus. in fi. iuncta glo. de offi. archi. c. fi. et qd ibi nõ. xxv.

di per lectis. et ibi nō de prescript. auditis. de foro com pe. cum contingat. de offi. ordi. irrefragabili.
¶ An & qñ cōsuetudo existens in aliq loco seu circa aliqua iura extendatur ad alia loca seu alia iura. nō plene Inno & doc. in c. dilecto. de offi. archi.
¶ An ad inducendam consuetudinē requiratur titulus. dic q nō. ut nō. de prescrip. cum olim. plene in c. fi. de consue. per docto.
¶ An ualeat consuetudo q bona deputata ad unū usum expendanē in aliū. doc. q nō in clem. q contingit. in pn. §. ut aūt pmissa de reli. do. per illu. §.
¶ An consuetudine possit induci q quis sine licentia superioris eligat sibi confessorē. uide nō. de pe. & remis. c. ii li. vi.
¶ Cōsuetudo ecclesie gallicane est q de toto regno francie uocenē absentes ad electionē cpt. dicit tex. in. c. in genesi. ad fi. de elec. & ita uidi seruari tēpe quo fui ibi apostolice sedis legatus.
¶ An testamentū factum in suburbiis ciuitatis in qua diuersa est consuetudo ab illa que est extra ciuitatem debeat iudicari sm consuetudine ciuitatis uel sm illam que est extra. nō. in. l. titius. §. rome. ff. de excu. tuto. & ibi tex. notabilis de hoc. Bal. in l. ii. C. quemadmo testa. aper. facit qd̄ no. glo. in l. ex ea. ff. de postulan.
¶ An consuetudo liget extraneos cōtrahentes uel delinquentes in loco consuetudinis. Cy. in. l. i. C. de emanci. libe. per eundē & Bar. in. l. i. C. de sum. tri. nō. in c. ii. de cōsti. li. vi. viii. di. que cōtra. in quibus distinguitur an sint transeuntes aut moranē & an consuetudo sit latens uel patens. Spe. ti. de consti. §. & sunt h in argumēti Inno. super rica. Adde de cleri. cōiuga. cum olim. & in c. ex parte de consue. ubi tex. dixi late in questiōe per me disputata Padue que incipit statuto. uel consuetudine ciuitatis Venetiarum.
¶ An consuetudo clericoꝝ liget laicos. uł econtra. Innoc. de cōsue. super rica. de consti. ecclesia sancte marie. & c. i. c. ti. de eo qui mit. in pos. cum uenissent. Barto. in. l. i. C. de sum. tri. cuius opinio reprobatur per doc. in dicto. c. ecclesia.
¶ Licet consuetudo nō excuset in delictis ut in c. fi. de cōsue. Inno. in. c. i. de treu. & pa. glo. ult. in. c. fi. de tempo. ordi. & ibi Inno. in. di. c. imq. viii. c. i. mala incuciit tñ faciliore cām dispensandi. est tex. iuncta glo. de consue. cū uenerabilis. & ibi doc. fac. de diuor. gaudemus. de cōsangui. & affi. q sup l. is.
¶ An ad pbanda consuetudinē in aliquo loco particulari sufficiat probare generale consuetudine in regno uł puintia cui locus ille est subiectus. Inno. & doc. de offi. archi. dilecto. de elect. cum ecclesia uulterana. bonus tex. in c. super eo. de cogna. spi. & ibi nō. de censi. sopite. de consue. cum olim.
¶ Quis sit generaliter modus pbandi consuetudinem uide Hostieū. de uerbo. signi. abbate. Io. an. & docto. de consue. c. fi.
¶ An consuetudo aliquid possit circa ea que sunt iurisdictionis seu auctoritatis pontificalis. no. de iudi. c. cetē. de foro compe. cum contingat. de exces. prela. accedentibus. & quid circa ea que sunt ordinis. nō. de consue. quanto. ubi uide.
¶ An in his que sunt reseruata principi in signum summe potestatis aliquid possit consuetudo. nō. de postu. prela. bone. ii. de offi. lega. q translationē. de prescript. auditis. & c. ad aures. in quibus cōcludit q non. Adde qd̄ dicā infra sub dictione pscriptio. & aduerte quia liber populus pōt ea que sunt principi reseruata. Bar. in. l. nō ambigitur. ff. de legi. & in. l. i. §. de qua. ff. de postul. & l. demq. in prin. ff. de minori. l. quidam consulebant. ff. de re iudi. & l. acta. eo. ti. do. Anto. & moder. qui sił sint legi. per uenerabilem. in questione an ciuitas possit per cōsuetudinē aliquē legitimare. & ibi d hoc uideē esse casus. Adde qd̄ no. Bar. in. l. hostes. ff. de capti.
¶ An consuetudo possit tribuere potestatē excōicandi. nō. de foro cōpe. cum cōtingat. de resti. spol. olim. ii. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum. de his que fiunt a prela. peruenit.
¶ An si est cōsuetudo in maiori parte ecclesiaꝝ ciuitatis uel dioc. alie ecclesie teneātur eam seruare. nō. Inno. de offi. archi. dilecto. do. Car. i lo in clem. quia contingit. §. ut autem. de reli. do. in. x. q. facit de consue. cum olim.
¶ Consuetudo attenditur in multis. s. in baptismo in missa in ieiunio in matrimonio & diuinis officiis. de cāser. te iu. c. ii. xii. di. nos cōsuetudinē. lxxvi. di. q sancta & in. c. cū olim. de cle. cōiuga. de celebr. mis. pntiese. de cōsangui. & affi. c. iii. & c. qd̄ sup. xxxii. placuit. & de preben. uenerabilis. de uerbo. signi. abbate. Inno. de consue. super rica. de censi. super eo. ubi bona glo.
¶ Consuetudo pro lege seruatur. de offi. lega. c. nouit. & ibi nō.
¶ Judex appellatiōis debꝫ sequi consuetudinē loci iudicis a quo fuit appellatū. de testa. raynutius. & ibi no. adde ad hoc qd̄ dixi sub dictiōe appellatio.
¶ Consuetudine potest induci facultas appellandi que aliquo casu a iure esset prohibita. de appell. si duobus. & ibi nō.
¶ Consuetudo pōt restringere facultatē eligēdi ad unam tm̄ personā. uide de uer. signi. abbate.
¶ An ualeat consuetudo q pro homicidio ueniat imponenda pena pecuniaria. uide de delic. pue. c. ii. & quod ibi nō.
¶ An ualeat cōsuetudo q religiosus unius habitus possit pfici monasterio alterius ordinis & habitus. de uer. signi. abbate. clem. i. de elec. & qd̄ ibi nō.
¶ An ualeat cōsuetudo q in feudo succedat femia uel heres extneus. dicam. 7 sub dictione feudum.
¶ Consuetudo que est cōtra libertate ecclesiasticā nō ualet. de elec. cum terra.
¶ An ualeat consuetudo q facta plena probatione nihilominus exigatur iuramentū partis. dic q non. de pbat. c. ii. de testa. cum esses. & ibi nō.
¶ Consuetudo potest disponere q infirmo uel legitime impedito debentur quotidiane distributiōes. de cleri. nō resi. c. i. li. vi. & qd̄ ibi nō. Adde quod dicam infra sub dictione distributio.
¶ Canonici cōmuni consensu possunt uenire cōtra consuetudinem etiā iuramento firmataꝫ si iusta cā subest. glo. xi. di. in his. Archi. §. in. c. i. de cleri. nō resi. li. vi. tu tene que nō per Io. an. in. c. i. de his q̄ fi. a ma. par. ca. sup. pō. iuramti. ubi plene de hoc.
¶ Si aliqua ecclesia uł ciuitas est de nouo cōuersa ad fidem quam consuetudinem sequi debeat. uide de censi. super eo. & qd̄ ibi nō. glo. alia glo. in. c. cū olim. de cleri. cōiuga.
¶ An si in aliqua ecclesia erat cōsuetudo de aliquo faciendo & multo tēpore cessatuꝫ est illud fieri an ex hoc dicatur interrupta consuetudo. uide qd̄ nō.

Io. an. in c. ulti. de consuetu. li. vi. super ꝓ possunt.

¶ Si omnes preter unum utantur aliqua consuetudine extendit ad illũ. Hosti. & doc. de his que fi. a maio. par. ca. c. ea noscitur. Io. an. in c. fi. de offi. archi. & ibi nõ. Inno. in glo. magna.

¶ Consuetudo generalis loci artat clericũ agentez cõtra laicũ ꝙ laicus est de temporali iurisdictione ecclesie. uide de eo qui mit. in pos. cum uenisset.

¶ Consuetudine pot induci ut uxor lucret tertiaz partem in bonis mariti premorientis. nõ. de testa. raynutius. in glo. sed quid.

¶ An ualeat consuetudo ꝙ noui testes accipiantur publicatis attestationibus. uidet ꝙ nõ ꝗꝛ dat materiã delinquendi. cõtrariũ tenet do. Anto. & melius in c. series. de testi. qui allegat Io. an. in addi. Spe.

¶ An consuetudo possit aliquid operari circa ea q̃ sunt meri imperii. Cy. in l. i. C. de emãci. libe. doc. in c. cum contingat. de foro compe.

¶ An consuetudo faciat eligibilem illum qui alias est ineligibilis & econtra. glo. & doc. de cle. cõiugi. cum olim. xii. di. nos consuetudinem.

¶ An ualeat cõsuetudo disponẽs ꝙ circa collationẽ fiendam a ꝑlato nõ requirat consensus capituli & ecõuerso Hosti. & doc. in c. ea noscitur de his que fi. a prela. ubi uide. & uide ibi an consuetudo disponens circa collationem beneficioꝝ habeat locum in presentatione. & econtra.

¶ An ualeat cõsuetudo uel statutum ꝙ in actibus capitularibus nõ stetur maiori parti nõ de his que fi. a ma. par. ca. in c. ii. ubi Inno. & doc. de hoc adde ꝙ ualet consuetudo ꝙ minor pars capituli contradicat maiori. etiam in his quibus uertitur utilitas ecclesie. de consti. cum omnes.

¶ An consuetudo possit aliquid circa sacramenta ecclesie. tex. & glo. ꝙ sic de cele. mis. c. pen.

¶ An cõsuetudine possit induci ꝙ quis recipiat sacramẽta eccl'ie a nõ suo sacerdote ꝑrochiali. uide in cle. ꝗꝛ cõtingit de reli. do. in fi. & in cle. i. de ꝑuil.

¶ An & qñ possit cõsuetudo aliq̃d opari circa matrimoniũ. uide de cogna. spi. c. i. & c. sup eo. & ibi nõ. de cõsang. & affi. ꝙ sup his. & c. nõ dz. ubi uide.

¶ An consuetudine possit induci ut absentes percipiant fructus beneficiorum sine peccato. glo. fi. de consti. cum omnes. glo. pen. in c. dudũ. el. ii. de electio. dicit ꝙ sic.

¶ An ualeat consuetudo ꝙ minor preferatur maiori. uide Io. an. in c. i. de maio. & obe.

¶ An consuetudine possit derogari solẽnitatibus instrumenti. Inno. ꝙ sic. de fide instru. c. i.

¶ Ex cõsuetudine orit ius petendi confirmationẽ & infirmationẽ nõ Inno. in c. abbate. de uer. signi.

¶ Consuetudo transfert possessionez ipso iure sine apprehensione possessionis. Innoc. & Hostieñ. de consuetudi. c. ii.

¶ Consuetudo que dat alicui prebendã uidet dare licentiã possidendi. Io. an. in c. i. de consue.

¶ Consuetudo uniuersitatis afficit etiã singulares personas. nõ. Inno. in c. fi. de consue.

¶ Consuetudo romane curie est ꝙ non confirmat electionẽ nisi ꝑsentibus duobus electoribus. dicit Inno. in c. ii. de elec. Adde quod dixi supra sub dictione confirmatio.

¶ Consuetudo extenditur ad priuilegium. sed non prescriptio. Inno. & Hostieñ. in c. fi. de offi. archi.

¶ Consuetudo indiget facti probatione. in c. i. de consti. li. vi.

¶ Consuetudo rationabilis dicitur que est a iure approbata. irrationabilis que est improbata. Io. an. de cõsue. super ꝝica ubi allegat multa iura ad hoc.

¶ An possit induci cõsuetudine ut clerici uendant rem ecclesie sine consensu capli dixi. s. uide glo. in ꝝica. C. q̃ sit lon. consue. & in l. de qbus ff. de leg.

¶ Consuetudo & pactũ equipollent. ff. de legi. l. de qbus. de elec. c. sacrosancta. adde nõ. in l. cõsuetudinis. C. que sit lon. consue. ubi Cy. & Bar. adde ꝙ de consuetudine ad pactum ualet argumentũ Archi. xi. di. consuetudinis. glo. magna in c. ii. de cõsue. li. vi. unde id q̃d põt induci cõsuetudine potest etiaz pacto C. de agri. & cẽsi. l. i. li. xi. C. de decre. decur. in ꝝica. ff. quean. ser. amit. l. nõ satis.

¶ Consuetudo dat licentiã delegandi causas. casus est singu. in l. cum pretor ff. de iudic.

¶ Consuetudine nõ põt induci ꝙ monachus faciat testamentũ nõ. in aut. ingressi. C. de sacrosanc. ec.

¶ Consuetudine nõ põt induci ꝙ credat l'ris mercatoꝝ. dictũ est Bal. in l. i. C. de confes.

¶ Cõsuetudo fac nõ esse culpabile q̃d alias culpabile iudicaret. glo. in l. pignus. C. de pigno. & ibi Bal.

¶ Ex cõsuetudine presumit uoluntas & mandatũ Bal. C. de exercito. super ꝝica.

¶ Consuetudo põt dare notorio officiũ stipulandi Bal. in l. i. C. per quas ꝑso. no. acqui.

¶ Consuetudo facit ut recedat a maiori solẽnitate & minor subroget loco maioris. in aut. de instru. cau. § oportet. adde q̃d nõ. Bal. in l. i. C. ad uell.

¶ An consuetudo probetur per unum actum in cõtradictorio iudicio & intra decenniũ. glo. insti. de iure natu. § ex nõ scripto ubi uide.

¶ An consuetudo debeat esse obtenta in contradictorio iudicio. nõ. de uer. signi. abbate. in glo. de re iudi. cum cã que. uide nõ. in glo. de cõsue. c. ii. glo. viii. di. frustra. Io. an. in c. fi. de eta. & quali.

¶ An consuetudo in scriptis redacta desinat esse consuetudo & dicatur lex. Barto. in l. ii. in prin. ff. de uul. & pupil.

¶ An ponens consuetudinẽ & ꝓbans statutũ succumbet. & que differentia est inter statuta moresq & consuetudinẽ. & que requirant ad consuetudinez inducendã. & an mulieres possint inducere cõsuetudinẽ. & an certa pars populi possit in parte sua inducere cõsuetudinẽ. & an ex sententia iudicis lata cõtra legẽ presente populo & tacente inducat cõsuetudo. & an ex sententiis que nõ sunt mãdate executioni inducat consuetudo & quid de sententiis arbitroꝝ. & quot testes probant consuetudinẽ. & quot actus inducant consuetudinem. de his & multis aliis uide Cy. & Barto. in l. consuetudinis. C. que sit lon. consue.

¶ An consuetudini derogetur per statutũ. Bar. in l. uiros. C. de diuer. offi. & appa. li. xii.

¶ Non ualeat cõsuetudo que ius alterius usurpat. ita dicit Bal. in disputatione sua que incipit accusatus de ui turbatiua allegat glo. ordinariã in l. iniuriarum actio. § fi. ff. de iniur.

¶ An cõsuetudo ꝙ talis familia censeatur nobilis uel ignobilis ualeat. nõ. Barto. in l. exemplo. C. de decur. li. x.

¶ An consuetũ solitũ & usitatũ idem importent. nõ. Barto. in l. i. C. quõ & qñ iudex.

¶ Que sit differentia inter cõsuetudinẽ & usum.

Inno de consue·cum consuetudinis.

¶ An ualeat consuetudo q canonici possint testari de fructibus perceptis de prebendis suis usq ad annum post mortē ipsorū Io·an·in regula nemo plus li·vi Io cal in·c·relatum·ii·de testam·Genze·i extrauag·suscepti Io·xxii

¶ An cōsuetudo reprobata excuset a pena gl·sing· q sic in·c·uenerabilis de consue· quam limito per glo·fin· di·deniq·

¶ Allegans consuetudinem debet illam probare ut l·ab ea parte·ff·de proba·in·c·i·de cōsti·li·vi·

¶ Que dicatur longa consuetudo habetur in glo·i di·mos autē nō·in·c·fi·de cōsue·uide in extrauag· Io·xxii que incipit suscepti·

¶ Consuetudo non inducitur per plures actus uel etiā p binam consuetudinem nisi per illos actus cōstituatur q illud āmodo pro consuetudine seruetur glo·i·di·consuetudo glo·i·di·mos Inno·de ca·pos· cum eccl'ia et ibi uidetur uelle q ex duab⁹ uicibus inducatur consuetudo·

¶ An cōsuedo liget infantes et furiosos et an si interdum iudicatum est pro consuetudine interdum contra ex pluribus senentiis sit introducta cōsuetudo et an cōsuetudo maioris ptis populi non consentiētis liget· Bar·in·d·l·consuetudinis·¶ que sit longa consue·ubi etiā tractat si una consuetudo est in foro actoris alia in foro rei alia in loco iudicii que ex his sequenda sit de quo per Inno·de cōsue·sup Rica·Spe·ti·de fer·§·i·ver·sed pone Paul· in cle·pastoralis de re·iudi·guil·in cle·sepe de uerbo sig·Archi·ii·q·vii·non ita·

¶ Consuetudo municipii preiudicat maioribus sicut minoribus de re·in inte·cōstitutus et ibi nō.

¶ An in una ecclesia debeant seruari consuetudines uicinarū ecclesiarū uide·xii·dis· illud de cogna·spi· super eo·e di·contra morem de offic·archi·directo de censi·ex pte de consue·cum olim·

¶ Consuetudo pficatur priuilegio de iudic·nouit et ibi no·de fo·cōpe cū contingat·

¶ Consuetudo non pōt derogare iuri diuino pōt tamen augere diminuere uel distinguere·Inno·i·c· fi de cōsti et in·c·que in eccl'iaꝝ de cōsti·

¶ Cōsuetudo facit q scriptura priuata sit cēsēda auctētica de fi·instru·cū dilectus·

¶ Consuetudo tollens substantialia iudicii puta litis contesta et libelli oblationem et similia nō ualet de probat·c·ii·

¶ Consuetudo reqrit·x·annos cū frequētia actus nō·bar·in·l·de quibus·ff·de le·

¶ Consuetudo requirens necessario tres testes et q nō sufficiat pbatio duoꝝ non ualet ut no·in·d·c ii·de probat·

¶ A consuetudo que defert primogenito hereditatem paternā preiudicet secundogenito si est clericus·Io·an·i regula sine culpa li·vi·ubi uide an ualeat tal's consuetudo q primogenitus habeat totā hereditatem paternam uide quod dicam ī·sub dictione genitus·

¶ Si diuerse sunt in loco consuetudines circa solutionem canonice portionis que seruanda sit uide do·Pe·de peru·in tractatu canonice portionis in secunda parte·c·v·nō·de sepul·c·i·et·c·certificari

¶ An consuetudo admittat probatiōnē in contrariū glo·et domi·anto·de but·in·c·fi·consuet·

¶ An ualeat consuetudo disponens q sine speciali mandato possit quis apponere manū ad ea que exigunt speciale mandatū nō·de offi·lega·quod translatōrem Io·an·de sen·ex·mulieres ubi uide·

¶ Contractus in dubio intelligunt facti secundum consuetudinem loci·Bar·in·l·magistratus ff·ad municipa·et·l·semper·ff·de regu·iu·

¶ Bone consuetudines tacite intelligunt approbari per principē·Bal·x·coll·de pa·consti·uet·romanorum ubi etiam dicit unū notabile uerbum uidelicet q error consuetudinis expressus in sentencia nō facit illā nullam ibi etiam tractat an consuetudo ualeat contra concilia generalia·

¶ An consuetudo contra ius extendat de casu uero ad casum fictum Io·an·in·c·fi·de consue·li·vi·

¶ Consuetudo trahitur ad sequētia sicut ius de cōsue·cum olim·de elec·cum ecclesia uulterna Io·an· in·c·fi·de offi·archi·

¶ Consuetudo que est rationabilis nec iuri contraria ualet etiam si nō sit prescripta·glo·in·c·fi·de cōsue li·vi·glo·in·c·ut litigantes·de offi·ordi·eo·li·

¶ Quantum tempus requiratur in consuetudine prescribenda nō·in·c·fi·de consue·archi·xi·dis·consuetudinis·Inno·in·c·ex pte de consue·Lau·in extra·suscepti·in uersi·cōsueuerūt Io·xxii glo·xii·dis· consuetudo·

¶ Consuetudine induci non pōt ut quis sit iudex in causa ppria Io·an·in·c·postulasti· de fo·cōpe· uide in·c·ex pte·el·i·de uer·sig·

¶ Quomodo sit possibile ut consuetudo tollat legē positiuam·Archi·xi·di·in his·

¶ Cōsuetudo emanans super opinione postea reprobata non ualet tex·et doc·de biga·c·i·li·vi·

¶ Secundum locoꝝ cōsuetudines computent diete glo·de rescrip· nōnulli glo·de elec·cupientes·§·i·li vi·et in·c·presenti·§·loca·de preben·eo·li·

¶ An epus possit nouam consuetudinē inducere in sua ecclesia glo·xi·di·in his·et·c· catholica·Archi·de cleri·nō resi·c·i·li·vi·idem·xii·di·nouit·glo·xci·di·c·i·alia glo·de consecra·di·iii·c·i·

¶ Consuetudo generalis puincie pbat spālem certi loci in puincia illa existentē de elec·cum ecclesia Inno·de offi·archi·c·fi·glo·xi·di illud tex·in·c·super eo de cogna·spi·gl·et Innocen·de censi·sopite adde quod dixi·s·

¶ Differentiam inter consuetudinē et prescriptionem uide per glo·i·c·fi·de consue· Io·an·in·c·ii·de offi·archi·Io·an·i·c·penult·de consue·li·vi et in regula sine possessione eo·li·

¶ Ritus est consuetudo certaꝝ personaꝝ de cle·cōiuga·cū olim·Inno·contra de offi·ordi·quoniam in plerisq de tempo ordi·cum secundū archi·in·c·contra cristianos de heret·li·vi·

¶ Non ualet consuetudo contra rationē iuris positiui specialiter approbatā Pau·in cle·i·de elec·

¶ Ex consuetudine pōt interpretari priuilegiū et statutū tex·de cōsue·cū dilectus glo·in·c·i·de loca·

¶ Consuetudine potest queri onus et nō honor gl· c·di·contra morem archi·xi·di·catholica·

¶ Ubi duo certo casu parificant a iure consuetudo disponens super uno extenditur ad alium glo·in·c· quis·de offi·ordi·li·vi·

¶ Appellatōne consuetudinis in materia stricta in dubio intelligit d̄ prescripta tex·et ibi doc·de elec· cumana glo·in·c·generali eo·ti·li·vi·Io·an·in regula nemo eo li·in contrariū uidet tex·de elec·querela,

glo in c fi de elec li vi adde c cu beneficio de preben eo li unde Io an in c fi de consue eo li.

¶ Consuetudo extendit ad cóprebensa sub ratóne tex xii di consuetudo.

¶ Una pars ciuitatis uel dioc potest cósuetudinez introducere tex de offi ordi quoniam.

¶ An simplex clericus ex cósuetudine possit acquirer potestatem excomunicandi doc d for com cu cotingat de resti spo oli ui d bis q fi a ma par cu quesiuit de offi ordi irrefragabili § excessus et c conquerente glo et doc de appel dilectis glo ii q i neo do Anto in repe c in lris de rest spo Arch in c epoz de priui li vi Pau in cle i de sen ex.

¶ An populus de temporali iurisdictione ecclesie possit introducere consuetudinem contrariá canonibus tex de eo qui mit in pos e pe.

¶ Consuetudo supueniens post ius irritans consuetudinem ualet glo in cle statutú de elec sed cótra riu nó Pau in cle i de exces prela & in cle si una ne re eccle nó alte & ibi nó glo. Inno in c pe de consf glo in c i de consti li vi.

¶ Consuetudo contra ius requirit cám licet nó titulu glo i c cu eccla d cau pos & pp sup uer bre uitatem Hosti i c cu olim de prescrip Io an in c i de prescrip li vi & in c iii de consue eo li doc c fi de consuetu.

¶ Sentencia lata pretextu inique cósuetudinis nulla et & ab ea potest appellari de re iudi cu cá.

¶ Consuetudo contra libertatem ecclesiasticá non ualet glo in c clerici de iudi.

¶ De modo pbandi antiquá consuetudinem cuius contrarii nó extat memoria uide de prescrip cum nobis doc in c sup quibusdá de uer sig glo in c i de prescrip li vi Arch in c i de cons li vi nó in c i de presCrip eo li Inno de uer sig ueniens Bar in l hoc iur § ductus aque ff de aqua quo & esti.

¶ Que dicat longa consuetudo glo ff de legi l de quibus nó C que sit long consue sup pca & ff de legi l diuturna & l cu de consuetudine C de prescrip lon tempo l fi de uer sig sup.

¶ Ad pias & laudabiles consuetudines obseruádas layci compelli possunt p iudicem ecclesiasticum de sepul ad abolendá de simo ad apostolicam.

¶ In quibus casibus non pdest consuetudo nó de consu cum inter in glo fi.

¶ Ad iudicem ecclesiasticum ptinet declarare consuetudines locoz que concernút peccatú secundúz docto in c ex pte de cósue & in aut ut clerici ap propo epis § si uero coll vi.

¶ Consuetudo est altera natura ff ad mace l i ff de li & postu l si qs postumos i pricipio ar có ff de aqua plu arcen l i § idem uarus.

¶ Consuetudo alterat naturaz ff de postu l i § bestias ff de acqui re do l naturalem § in his insti de re di § pauonum.

¶ Consuetudo regionis attendit ff de off procó l obseruare § anteq ff manda l idemq sic & consuetudo municipii ff q cuiusq uniuer l item eoz § i ff de aq plu ar l i § fi sic consuetudo uicinoz ff de flumi l i § i de consue cuz uenerabilis sic & consuetudo animaliú attendit insti de re di § pauonum ff de acqui re do l naturalem.

¶ Quando consuetudines sunt diuerse que illarú debet obseruari Inno de consue c i Arch viii di que contra xii di illa & ibi nó.

¶ An consuetudo trahatur ad similia uide ff de legi l quod nó de elec cupientes Arch xi di in bre

¶ An consuetudo onerose ecclesie sit seruanda nó de consue c i de offi Arch c ult.

¶ An consuetudo interpretet uel distinguet ius naturale uede de consue c fi secundú Inn o & doc.

¶ Consuetudo aggrauat delictú ff de pen l capitalium § solét de re mi l desertorem § si plures de consue c ii ubi tex & ibi nó.

¶ Si post prescriptá consuetudinem semel aut bis eet trauenit uidet interrupta ar ff de pac l si unq § si pactum Cy in l i C que sit lon consue nó de consue c fi Arch viii di frustra in fi Inno in c accedentibus de priui nó de consue c fi.

¶ Ad hoc ut introducat consuetudo requirit ut actus fiat animo inducendi consuetudiné ff de legi l de qbus i di cósuetudo viii di frustra & ibi arch.

¶ Qualiter aút possit constare de tali animo uide nó in pxica de cósue de postu pre bor c de offi ordi conquerente de cap mo c ii & dic q ex frequétatione actuum eu lapsu temporis presumit anim C ad uell l si mulier ff de repu l iii.

¶ Consuetudinem malam iniqui assumunt p priuilegio viii di mala.

¶ Suffraganei debent seruare consuetudinem ecclesie metropolitane de quo in c sane de tempo ordi de spo duo c ult & in c i de postu prel & in c super eo de cogna spi.

¶ Ad hoc ut dicatur consuetudo autentica siue antiquata dic si agit de consuetudine preter ius suffi cit q sit x annorum ita intelligitur glo in l de quibus ff de legi Si uero agit de consuetudine iuri cótraria requirit tantú tempus cuius inicii memoria non existit dictú est notabile Archi in c generali de elect li vi adde q consuetudo preter legem ut dixi ualidat x annis glo in c fi de consu li vi qd est uerú nisi esset preter legem que derogaret iuri pticularis ecclesie quia tunc nó censet ualida nisi p lapsum xl annoz secundú Inno in c cum dilectus ad fi de consue quod est bene notandú sup uer antiqua uide moder in c fi de consue.

¶ In consuetudine excedente memoriá hominum nó est necesse q alie circumstácie probent Arch xii di consuetudo.

¶ An consuetudo alicuius pticularis loci liget homines alterius loci uel eiusdem extra illu locuz nó su c ii de consti li vi Genge in cle fi de uer signi ubi uide hoc.

¶ Non ualet consuetudo contra substantiaz actus glo magna in c ii de consue li vi.

¶ An in criminalibus bina uice inducat consuetudo glo xxv q ó fi ita nos i di mos in glo.

¶ An in consuetudine que inducit contra ius requiratur tacitus uel expressus consensus principis uide Pau in cle quia contingit de reli do Inno in c ex pte de cósue Io an i addi Spe ti de instru edi § compendiose uer sed nunquid de consuetudine & ti de feu sup pxica adde notata in c cú p de fide instru Io an in c fi de censi li vi Inno de consue super pxica glo iiii di § leges xi di in summa glo in c penult de fili pres viii di frustra glo in cle fi de eta & qua Archi x q ó i relatú glo in c gracia de rescrip li vi Io an in c cum de beneficó de preben eo ti.

¶ Si princeps improbat consuetudiné de nouo illa

restcrari nō potest Io·an·in·c·i·de censi·li·vi·tex. iiii·q·ii·festa·Inno·in·c·ex pte de consue· ubi uide.

¶ An ualeat cōsuetudo inualidans plenas ꝓbatiōes testiū & instrumentoꝝ·Io·an·in Spe·ti·de instru·edi·§·compendiose·℣·sed econtra.

¶ An consuetudine induci possit·ut electus administret sine aliqua confirmatione. Compos̄ q̄ non de consue·cum uenerabilis·Archidi·in·c·cum qui·de preben·li·vi.

¶ Lex plerūq̄ recipit interpretationem a consuetudine· Spe·ti·de loca·§·nunc aliq̄·℣·qnto querit.

¶ Sicut in consuetudine introducenda requiritur spaciū·xl annoꝝ·ut dixi·s̄·sic in introducta tollēda glo·& ·Inno·in·c·accedētibus·de priui·glo·in·c·cū de beneficio·de p̄ben·li·vi·Archi·xi·di·in his·glo·in uer·solite·in cle·ii·de sta·regu.

¶ Consuetudo uoluntate introducta & obseruata intelligit̄ habere uoluntatem obligandi & q̄ fuans eam uoluerit se obligare·Inno·in·c·ad apostolicaꝫ·de symo.

¶ An requirat̄ q̄ consuetudo sit obtenta in contra dictorio iudicio glo·viii·di·c·ura frustra glo in c·abbate·de uer·signi·Io·an·in·c·fi·de consue·glo·in cleri·fi·de eta·& quali

¶ An consuetudinē tollere possit lex precepti·glo·& doct·ini·di·§·leges·glo·&·Inno·in·c·i·de treu·& pa·do·Anto·de bu·in·c·qd̄ dilectio de consang·& affi·Io·an·in·c·cū de beneficio·de p̄ben·li·vi.

¶ An & quādo dicat̄ cōsuetudo rationalis·Archi·iii di·§·leges·idem & melius·viii·di·frustra·glo·in·c·i·de consti·li·vi·in ℣·rationabilis· & ibi doc.

¶ An cōsuetudini detrahat̄ ex unica cōtrauentiōe·Innoc·de priui·attendentibus·Archi·xi·di·in his·glo·in·c·si de beneficio·de preben·li·vi·do·Anto·in·c·fi·de·consue.

¶ An cōsuetudo exorbitans extendat̄ p̄ididēptitatē rationis·Io·an·in addi·Spe·ti·de sen·sup ꝑica.

¶ Qualiter cōsuetudo in iure multipliciter nominetur·Lau·in extrauag·suscepti·lo·xxii.

¶ Obseruantes legem non uident in dubio facere animo inducendi consuetudinem sup eo super quo lex dispon·t· Io·an·in·℣·uolumus· in·c·i·de cleri·coniuga·libro·vi.

¶ Consuetudo non pōt operari ut nō examinatus exerceat actū qui debet fieri ab examinato· Inno·de offi·ordi·conquerente·quod nō.

¶ Consuetudo mala est appellāda corruptela·viii·di·mala·& nulla ratione est seruanda nō·C·de decuri·l·omnes iudices·in·glo·i·li·x &·C·ne fi·ꝓ pa·aut·habita·in glo·in aut·ut nulli iudi·§·i·in glo·mala·colt·ix.

¶ Jus consuetodinis post legem naturalem habuit exordium·xi di·in his.

¶ Cōsuetudo debꝫ cedere ueritati & rationi·viii·di·ueritate manifesta.

¶ Consuetudo est imobilis q̄ nec legibus humanis nec sacris obuiat cōstitutionib⁹·xi·di·ecclesiasticaꝝ

¶ Consuetudo uniuscuiusq̄ ecclesie in ea seruari debet·viii·di·que §·xii·di·illa·fallit in ecclesia romana cuius consuetudo etiam alibi seruat̄· de quo dixi·s̄·in principio huius dictionis.

¶ An consuetudo tollat legem uel tollatur a lege·nō·in·l·de quibus·ff·d̄ legi·in glo·fi·de cōsti·c·i·li·vi·Hosti·de treu·& pa·c·i·Archi·viii·di·cōsuetudo·viii·di·frustra·xi·di·in his·C·que sit long·consue·l·ii·in glo magna·& ibi Cy·nō·ff·qd̄ cuiusq̄ uniuersi·l·itē eoꝝ·in glo·uel ꝓ idest·insti·in ꝓhemio §·pe·in glo·in desuetudine·insti·de iur̄ na·§·ex nō scripto·glo·imitant̄·ff·de re·iur·l·nemo alieno·in glo·tēporalis·C·de testa·l·ex imꝑfecto·& ibi·Cy·nō·x·coll·de feu·cog·c·i·in glo·i·nō glo·& doc·de cōsue·c·fi·de ꝓba·c·ii·in glo·xi·di·cōsuetudinis.

¶ An debeat attendi consuetudo loci [contractus] uel iudicii·nō·de eo qd̄ cer·lo·l·ii·in glo·Cy·in·l·i·in penl·q·C·que sit lon·cōsue·& ibi glo·i· Cy·in·l·i·in iiii·q·C·de sum·trini·& ibi glo·ii·nō in clem·quāuis·§·debet·de foro compe·in glo·omnimodaꝫ·Specu·ti·de feri·§·i·℣·sed pone·xii·di·illud·& ibi no·in glo·magna·uide que dixi·s̄.

¶ An & qn̄ spectanda sit cōsuetudo patrisfamilias uel cuiuslibet alterius·nō·ff·cōmo·l·si ut certo·§·custodiā·in glo·cōmodantis·ff·de neg·g·l·si negocia·§·solus in fi Cy·in l·nemo·C·de epi·audi·ff·d̄ ali·& ciba·lega·l·mella·§·sed si alimenta.

¶ Cōsuetudo inducit p̄sumptionē·nō·ff·de pigno·acti·l·si pignore·ff·de edil·edic·l·q̄ si nolit·§·q assidua·in glo·& ff·de aqua plu·ar·l·i·§·fi·in glo·fi.

¶ Quid operetur cōsuetudo·glo·no·& magistra·xviii·q·ii·c·fi.

¶ Quando glo·dicit aliquid seruari de consuetudine debet ei credi·ut·l·dos a patre·C·solu matri·glo·in·l·naturalem·§·illud·ff·de acquir·re·domi.

¶ An consuetudo ciuitatis & regni extendatur ad loca olim sibi subdita sed amissa· Cy·in·l·i·in fi·C·que sit lon·consue.

¶ An cessante ratione consuetudinis cesset ipsa cōsuetudo·nō·in·l·iii·C·cōmu·diui.

¶ Quomodo inducatur consuetudo·nō·C·que sit lon·cōsue·in ꝑica· Cy·in·l·ii·eo ti·insti de iur̄ na·gen·& ci·§·ex nō scripto·in glo·C·de agri·& cēsi·l·cōm·in glo fi·li·xi·de cōsue·c·fi·in fi·ubi glo.

¶ Qualiter proponatur in iudicio·& an in libello proponatur·nō·Cy·in·l·ii·C·que sit lon·cōsue· Io·an·in Spe·ti·de consue·in prin.

¶ Quis sit effectus cōsuetudinis·Cy·in·l·i·i·C·que sit lon·consue·in·vi·q·principali.

¶ Quot sunt uirtutes consuetudinis· nō·in·l·fi·in glo·i·C·que sit lon·consue· insti· de iure na·gen·& ci·§·ex nō scripto·in glo·imitatur.

¶ An consuetudo tollatur ubi populus in cōtrariū utitur·nō·ff·de reg·iuri·l·nemo·§·temporalis·Cy·in·l·ii·C·que sit lon·consue.

¶ Cōsuetudo fac̄ quedā esse licita q̄ alias nō essent·nō·in aut·de defen·ciui·§·q̄ uero·in glo·pcipient.

¶ An transgressor cousuetudinis puniat̄ ut transgressor legis·nō·de simo·ad aplicaꝫ·in glo·fi·&·xi·di·in his·glo·in·c·ex litteris·de consue·

¶ Propter cōsuetudinē excusat̄ quis a pena tēporali·fm Bal·in aut·omes peregrini·C·cōia de suc.

¶ Quando aliqua consuetudo refertur ab aliquo doctore ei creditur· ut dicit Barto· in repeti·in·l·de quibus·ff·de legi.

¶ Consuetudo ita debet fuari ab assessoribus sicut statutū dūmodo sit publica & notoria·& imꝑat ut puniat̄·si aūt permittit [suadet] uel consulit [tunc nō artat iudicem ad penam transgressionis·Bal·in·l·si quis nō dicā rapere·C·de epi·& cleri.

¶ Quando cōsuetudo apparet ex inspectione publicoꝝ instrumētoꝝ nō indiget alia ꝓbatione· & ideo si fm cōsuetudinē aliqua minor solēnitas seruat̄ q̄

disponat ius cōmune illa minor intelligitur surrogata in locum illius maioris. & sufficit hoc apparere ex inspectione instrumentorum confectorum cum dicta minori solennitate aliter non probata consuetudine. uide Bal. in l. i. C. ad uell.

¶ Consuetudo i. assuetudo inducitur ex bino actu unde qui furatus est bis dicitur consuetus furari. & sic pro tertio mittetur ad furcas Bal. in l. in. C. de epi audi.

¶ Actus presumitur gestus secundum consuetudinem de hereti. filii. l. vi. ideo contrahentes semper intelligunt tacite conuenire quod illud quod est de cōsuetudine ueniat in cōtractu. ut l. accepta. C. loca. l. si pus. ff. de aqua plu. ar. & ibi per Bar. moder. in dicto. c. filii.

¶ An si cōsuetudo redigatur in scripturam dicatur ius cōsuetudinariū uel ius scriptū. uide Cy. in l. ii. C. que sit lon. cōsue. Bar. in l. de quibus. ff. de legi. ℣. quarto modo. Bal. x. coll. quod feu. da. pos. sup. pricā. & ibi plene per do. Ia. de alua. in lectura sua noua.

Consul

An ualeat instrumentū sine cōsule nō. C. de diuer. rescrip. l. si qua. uide c. inter dilectos. de fide instru.

¶ Coram consulibus mercatorum qui de ueritate & equitate cognoscunt nō licet de iuris apicibus disputare. uide in l. si fideiussor. ℣. quedā. ff. manda. nō. Bal. in l. si pro ea. C. manda.

¶ Quam iurisdictionē & dignitatē habeat consul uide. Guil. ff. de offi. consul. l. i. & ibi uide quid de consulibus modernis.

Consultatio

Dicitur rescriptū ab imperatore illatū nō. in auth. de iudi. ℣. oportet. in glo. consultationū. coll. vi.

¶ Quod ad consultationē conceditur ius cōmune non continet. nō. de filiis presbi. tua. & in. c. consultationi. de tempo. ordi.

¶ Ad consultationē ponitur ius cōmune de electi. cum in iure. de filiis presbi. ex tua.

¶ An cōsultationi pape uel imperatoris sit obediendum uel nō. uide in c. si quādo. in glo. ulti. de rescripti.

¶ Cōsulto i. dolose. ff. de of. pfec. ur. l. i. ℣. itē solet. & cōsulte. i. studiose. ff. loca. l. & hec distinctio. ℣. i.

Consultor

Consultor debet recipe mercedem secundum laborē quem habet in reuoluendo cartas. alias gratis consulere debet. allegatur glo. pro. singu. xi. q. iii. nō licet.

¶ Cuius pecunia debet solui consultoris salarium. Bar. in l. si postulauerit. ff. de adulte. Adde quod nō. Saly. in l. crimen. C. de adul. Adde Spe. ti. de asses. ℣. salariū ℣. quid si alter. & ibi Ioan. in addi. & in ti. de requisi. cōsi. in prin. super. ℣. salariū.

¶ Consultor assumptus debet solum de his consulere que sibi a iudice transmittuntur. Barto. in l. i. ℣. quesitum. ff. de appell.

¶ Consultationibus discordātibus iudex eligit. etiam si secundum formā statuti debeat sequi consilium. Barto. in l. duo iudices. ff. de re iudi.

¶ Ubi partes discordant in consultore eligendo uel in puncto formando iudex hoc facit. Barto. in l. in uenditione. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ Assumptio cōsultoris habetur renuntiatione & cōclusione in causa. Inno. in c. ulti. de resti. in inte. Cy. & Bar. in l. i. C. de relati.

¶ Consultor assumptus ad consulendū de iure non debet nouas probationes recipere. sed super his que a iudice transmittuntur consulere. nō. in l. cum a nobis. C. de dilati. Bar. in l. i. ℣. quesitū. ff. de appell. dixi. s. sub dictione consilium.

¶ An consultor teneatur de malo consilio dato. uide Bar. in l. si filius. ff. de iudici.

¶ Non est necesse quod consultor in exhibitione consilii alleget iura. sed sufficit quod dicat sic est uel non sic. Spe. ti. de requisi. consi. ℣. porro. ℣. in summa. & ti. de sen. ℣. qualiter. ℣. uer. & hoc maxime seruatur in partibus lombardie. in tuscia uero secus.

¶ De consultore suspecto uide consilium Ange. quod incipit uisis numero. clxxxviii. & quod cōsultor possit recusari ut suspectus uide eundē in cōsil. ccxx. quod incipit queritur ubi allegat l. nō distinguemus. ℣. cum quidam. ff. de arbi. de offi. dele. insinuante. iii. q. v. quia suspecti. Spe. ti. de requisi. cōsi. ℣. i. ℣. sed nunquid huius consiliarii.

¶ An cōsultor acceptus per iudicē possit per eum reuocari & ipse iudicare. nō. Barto. in l. ad principem. ff. de appell.

¶ An cōsultorē debeant assumere partes uel iudex Bar. in l. i. ℣. i. ff. de uen. inspi. Spe. ti. de requi. cōsi. circa prin. & ti. de asses. ℣. ii.

¶ An consultor possit mutare consiliū uide Io. an. in addi. Spe. ti. de requisi. cōsi. ℣. porro.

¶ Plura de cōsultore uide per Io. an. in addi. Spe. ti. preallegato. uidelicet de requisi. consi.

¶ Consultor pōt cogi si incipit laudare causam. l. postquam & ibi Bar. ff. de uaca. mu.

¶ Si dicit cōsultor nō uideo cur nō sit cōdēnandus quid operantur illa uerba uide Bar. in l. ii. ℣. si quesita ff. de ℣ obli. & in l. uxorem. ℣. cōcubine ff. de le. iii.

¶ Si consultor dicit aliquē absoluendum sufficit quod iudex qui habet sententiare secundum consilium sapientis dicat pronuncio prout in consilio cōtinetur. Bal. in l. i. C. si aduer. liber. qui allegat l. quero. ff. de edil. edic. & l. fundus. ff. de rei uen.

Consumptum Cōsumare

¶ Quando res dicatur consumpta. nō. insti. quibus alie. nō li. ℣. nunc admonendi. in glo. cōsumpti. uide glo. in l. si alieni. ff. de solut. docto. & Bar. in l. rogasti. ℣. si. cum duabus se. ff. si cer. peta.

¶ Consumare. i. coaceruare. C. de usu. rei iudi. l. si. quandoque idē est quod finire. ff. de offi. procōsul. l. si in aliā.

¶ Differentiam inter consumere & perdere uide ff. de peti. here. l. utrum.

¶ Quid importet hoc uerbum consumere. uide. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. cū hic status. ℣. quod ait.

¶ Non dicitur delictū consumatū si quis est in uia accedendi & nondum deuenit ad locum. Bal. in l. cum te. C. de dona. ante nup.

¶ Qui incipit cogitur cōsumare & complere ff. de pollici. l. i. ff. de arbi. l. iii. ℣. i.

¶ Consumptione recōciliatur mutuū & obligatio. ff. si cer. pe. l. si a furioso. & l. nam & si fur. & l. si filius. ar. ff. de neg. gest. l. si pupilli. ℣. si cui.

¶ Differentia est ut bene intelligas inter consumere & cōsumare. cōsumere est delere extinguere unde dicitur talis consumpsit omnia bona sua. & dicitur a consumo consumis. Consumare est complere | perficere | implere. iuxta illud uerbum domini in cruce. consumatum est. i. impletum quod est predictum de me. Paul. ad corinth. bonum certamen certaui | cursum consumaui. i. impleui & perfeci. ad hoc uide uocabulistas.

Constare Hodie constat hodie agatur ff. de iudic. l. si de ui. & l. si quis a quo si. ut in pos lega.

¶ Constare dicitur qđ est certum uel manifestum uel habet presumptionē uehementē. iii q. ix. decreuimus de heret. cum contumacia. li. vi. i q. i. si qui a simoniacis. ubi de hoc.

¶ Constare dicitur per sententiā. xxxii di. §. uerum uel per testes. de offi. dele. prudentiā; uel per euidentiam facti. de resti. spol. c. ii uel exact. iudi. de iureiuran. ad nostram. ii. de uer. signi. c. cum olim. Adde q̄ ubi aliquid debet cōstare iudici ad hoc ut aliud possit perueniri exigitur q̄ sententia sibi cōstet. uide Barto. ff. de no. op. nu. l. stipulatio. §. hoc aūt. & ibi nō uide. c. cum ad sedem. de resti. spol.

¶ Constare. i. existere. ut hoc constat ex illis; idest existit. lxiii. di. quanto. uel constat. i. cognoscit. ii. q. vii. lator. de uer. signi. forus.

¶ Constare uidetur aliquando de aliquo eo ipso q̄ non constat de contrario. de ꝓcura. constitutus. & ibi Io. an. C. qui mili. nō pos. l. super seruis. i. q. i. qui a simoniacis. ubi de hoc late.

Constantia Est uirtus / & ideo cōmendatur. ff. de iusti. & iure. l. iustitia. & ff. qđ me. cau. l. metum.

¶ Cōstantia debet esse maior in uiro q̄ in muliere. de elec. indemnitatibus. li. vi.

¶ Non dicitur inconstans qui ꝓpositum mutat in melius. de rescript. statutum. li. vi.

¶ Constantia & mor; grauitas multū conuenit clericis. de rescript. gratia. ſm Archidia. aliquid in. c. ad audientiam. qđ me. cau.

¶ Constantia est pars fortitudinis. s. Tho. secūda secunde. q. cxxviii. ar. i.

Constitutum Constituere

¶ Constitutū pōt fieri nudo pacto. no. ff. de cōsti. pecu. l. hactenus. §. i. in glo. uidetur.

¶ Materiam cōstituti uide per Azo. in summa de consti. pecu. ff. & C. eo. ti.

¶ Debitum etiā incertū pōt reduci in constitutū. ff. de consti. pecu. l. qui iniuria;.

¶ Licet constitutū nō tollit primā obiectionē / solutio tñ unius tollit utrūq;. ff. de cōsti. pecu. l. si qs.

¶ Constituens se debitore sine causa s̄cienter obligatur. quia donare uidetur. l. q̄ si maritus. §. i. ff. de consti. pecu. quod no. pro intellectu. l. ii. §. certa. ff. de doli excep.

¶ Debitum cui ob. exceptio perpetua impedit cōstitutū. secus si tēporalis. & generaliter que solutionis repetitionē impediunt causant constitutu; & que non impediunt nō causant. ff. de consti. pecu. l. q̄ si maritus. § i. qđ qualiter intelligendum sit uide per Bar. in. l. hactenus. §. fi. ff. de cōsti. pecu. hodie uide l. si quis argentū. §. penl. C. de dona.

¶ Actio de constituta nō est accessoria sed principalis. qđ patet quia non extinguitur extincta principali. ff. de consti. pecu. l. qui autem. §. i.

¶ Si quis constituit se debitorē alicuius an nouet obligatio. & an habeat locū aut. presente. C. de fideius. uide glo. in aut. de fideius. in prin.

¶ Uenditor qui tenet actione personali ex empto ad tradendam uacuam possessionē emptori. ut l. ii. & iii. & l. empto. §. i. ff. de act. emp. liberat ab illa eo ipso q̄ constituit se emptoris nomine rem illam possidere. ita dicit glo. in. l. ab emptione. ff. de pac. quam ibi sequitur Bar. ad qđ facit glo. in aut. sacrā. C. si aduer. uendi. facit ratio quia per talem actum constituti transfertur naturalis & ciuilis possessio in emptorem. l. certe. §. i. ff. de rei uendi. l. qđ meo. in prin. ff. de acquir. pos.

¶ Constituitur. i. confirmatur. C. de confir. tuto. in. l. si ut proponis.

¶ Constituerunt. i. dederunt uel contulerunt. xii. q. v. quia iohannes.

¶ Cōstituimus. i. ordinamus. iux̄ illud Ecclesiastice constitui te super gentes & regna. Iere. i. vii q. i. daybertū. xxvi. di. §. ecce. facit. ii q. vii. in sancta. de maio. & obe. solite. uel cōstituimus. i. ꝑcipimus. ii. q. vii. cum pastoris.

¶ Quando aliquis constituit se possidere nomine alterius ut hoc aliquid operetur debet probare constituentem tunc possedisse. ſm Angel. in. l. quāuis. §. i. ff. de acquir. pos.

¶ Pactum nudum de constituta quantū ad pena; nō sufficit. ff. de consti. pecu. l. titius. Bal. in. l. i. C. eo. ti. Item aduerte quia si dico ꝓmittis mihi. x. ꝑ stipulationem / & tu ex interuallo respondeas promitto nō ualet ut constitutū ff. de consti. pecu. l. i. §. titius. sed si nō apposuissem hoc uerbū per stipulationē sed dixi ꝓmittis mihi. x. & tu dixisti uolo deliberare / & postea respondeas q̄ sic ualet ut cōstitutum. uel saltem ut pactu; nudum. ita intelligo nō. in. l. iurisgentium. §. sed cum nulla. ff. de pact. Bal. in dicta. l. i.

Constitutio Quid sit constitutio nō. ii. di. cōstitutio. & dicitur quasi cōmunis statuitio seu comune statutum. ſm Archidia. de consti. c. i. li. vi.

¶ Constitutio fieri debet ab habente potestatē. de offi. lega. c. fi. ad materiā uide que dicam. ꝫ. sub dictione lex. & dictione statutum.

Contagium Contagium exponit pro pestilentia. de coha. cleri. & muli. uestra. quia quicquid tangit polluit. ſcđm Archidia. xxiii. q. iiii. est iniusta.

Contaminatio Contaminatus erat olim populus in conspectu dñi. & omnia que offerebat erant contaminata. i. q. i. sicut populus. idem uerbū habetur. xi. q. iii. c. fi. xii. q. ii. aut. habet. l. di. si quis presbiter. & c. de his uero. lxxxii. di. ꝓposuisti.

Contemplatio Actus attribuitur illi cuius contemplatione fit. ff. de negl. gest. l. si pupilli. §. i. ff. de eden. l. ꝑtor in prin. contra. ff. de peti here. l. sed et si. §. si qs de sua. & ff. de condi. et demō. l. falsa.

¶ Contemplatio. i. consideratio. xxxiii. q. v. tunc saluabitur.

¶ An uita contemplatiua sit melior actiua habet de renū. nisi cum pridem. de regula. licet. Adde qđ dicam sub dictione uita.

¶ Uita contemplatiua proficit etiā ad quietē. unde C. de epi. et cleri. l. quisquis.

¶ Contemplatio habet delectatione; dupliciter. s. ratione operationis et ratione obiecti. s. Tho. secūda secunde. q. clxxx. ar. vii.

¶ Contemplatio est causa deuotionis. Ide; secūda secunde. q. lxxxii. ar. iii.

¶ Contemplatio dei est duplex. Ide; in quarto. di.

xv. et. liii adde qd idem nõ in scdo. di. xlix. ar. i.

¶ De sex speciebus contemplationis uide eundeʒ in tertio. di. xxxv. ar. iiii.

Contemnere Contemptus

¶ Contemnere pretorem uel iudicem is uidet qui nõ paret eius citationi peremptorie. & pena est ut pretor illi suam deneget iurisdictionem. ff. ex qui. cau. maio. l. sed et si. §. sed et si dum. ff. si quis in ius uo. nõ ie. l. ii. ff. si quis ius di. nõ obtẽpe. l. i. facit de appell. cum parati. Io. an. in Spe. ti. de cita. §. uiso. in prima addi. circa medium.

¶ Facere bonum in contemptum est peccatũ. xxx. di. si quis tanq̃.

¶ Cõtemnens ea que sunt salubriter instituta debʒ seuere puniri. lv. di. nullus.

¶ Quando quis dicatur cõtemnere. nõ. Archi. de appell. c. i. li. vi. super. ꝯ contempserit. de iudi. cum nõ ab homĩe. in li. xii. q. ii. qui diuinis. xi. q. iii. excellentissimus. Genze. pulchre in clem. i. de sepul. ubi do. Car. flo. in quarto notabili. nõ. ff. si quis ius dicen. nõ obtẽ. l. i. in glo. in. ꝯ. iudicium.

¶ In his q̃ sunt necessitatis cõtemnere & negligere a pari iudicant. Archi. & Io. mo. in. c. cupientes. in ꝯ. contempserit. de elec. li. vi. in glo. x. di. quis aũt.

¶ Docens contemnendã esse ecclesiã & eius mandata anathema est. xxx. di. si quis extra.

¶ Nimia familiaritas perit cõtemptũ. ff. de of. psi. l. obseruandũ. ff. de of. pcõ. l. nequicq̃. §. circa aduocatos. lxxxvi. di. qñ. & ibi nõ. de iude. et si iudeos.

¶ Differentia inter contemnere & negligere nõ. xx. di. si decreta. de elect. cupientes. §. qd si p. xx. super ꝯ. contempserit.

¶ Aliud est contemnere aliud nõ parere. xviii. q. ii. qñcũq;. facit de excep. c. ii. li. vi.

¶ Non licet impune iudicem contemnere. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si familia. ff. de interroga. act. l. de etate. §. qui tacuit.

¶ Iudex debet punire cõtemnentẽ se. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. l. i. ff. de postul. l. i.

¶ Ex contemptu quis amplius ligatur. de cle. exmi. si celebrat. & qd ibi no. & de exces. prela. c. ii. de sen. ex. per tuas. xxiii. q. iii. notandũ. & q. i. omnibus. xi. q. iii. §. cum ergo.

¶ Contemnere non dicitur si quis ex iusta causa non obtemperat. ar. ff. de in ius uo. l. satis. & qd ibi nõ. glo. ff. si quis ius di. non obtẽ. l. i. facit qd nõ. de elect. cupientes. li. vi. de excep. c. ii. eo. li. & in. c. si qñ de rescrip. bene facit. ff. de fideicõ. liber. l. si eũ. §. si iusta. Adde q; scienter faciens contra ius dicit contemnere. glo. in. l. i. ff. de fer.

¶ Contemnere est despicere/aspernari/& non curare. xxii. di. de constantinopolitana. Archidia. de elec. cupientes. li. vi. de sen. excõ. c. i. eo. li.

¶ Non põt agi de contẽptu facta cõfirmatione ex quo edictũ ꝓpositũ fuit. de elec. c. ulti. li. vi.

¶ Contemptus inducit dolum. ut ff. de reg. iur. l. non potest dolo.

¶ Quis dicat celebrare in cõtemptũ clauiũ. uide tex. & qd ibi nõ. de cleri. excõ. mi. si celebrat.

¶ Iustum est ut cõtemnens puniatur & iudici cõtempto satisfaciat. de priuileg. epoꝝ. li. vi. uide qd nõ. glo. de ma. cõtrac. § inter. ee. c. i. in glo. pen. Io. an. in preallegato. c. epoꝝ. in. ꝯ. contempserit.

¶ Si contemptus consentit post electionẽ postea non potest agere de cõtemptu. nec eius uox auget numerum de elec. ecclesia. i.

¶ Plus nocet in electionibus contemptus unius q̃ contradictio multoꝝ. de elec. q; sicut. & c. uenerabilem. & quod ibi no.

¶ De contemptu alterius tertius non excipit. nec iudex ex officio suo potest electionem cassare. nõ. in dicto. c. q; sicut. de elec.

¶ Ex cõuersatione equali cõtemptus nascit dignitatis. Spe. ti. de lega. §. iiii. ꝯ. in summa.

¶ Contemnit sententiã excõmunicationis qui absolutionem nõ petit. de sen. excõ. per tuas.

¶ Sententia excõmunicationis contemnit multis modis quos nõ. Io. an. de sen. excõ. dilecto filio. ꝯ. contemptus. li. vi.

Cõtentio Cõtendere

Contendere accipitur pro appetere. l. di. peeterea. Item ꝓ usurpere. xcv. di. presbiteros. uel simul tendere. iii. q. vi. hec quippe. adde alias significationes. de cõse. di. ii. hoc est qd dicimus. de preben. de multa. de resti. spo. c. i. li. vi. sm Archidia.

¶ Contentio consistit in uerbis/litibus/& iudiciis & rixis. nõ. ne cleri uel mo. c. i.

¶ Predicatores suos ueritas nihil per cõtentionẽ agere pcepit. Mathe. v. xvi. q. v. consuetudo.

¶ Quid opetur hoc uerbũ absq; cõtentione. uide C. de inoffici. testa. l. si quis in suo. in. l. ii. C. de iure iurã. & in. l. de pupillo. § si quis riuos. ff. de no. op. nũ. ff. de acquir. pos. l. qui uniuersas. §. i. uide in. l. i. C. de suscep. & archi. li. x.

¶ Quid importãt ista uerba ꝓmitto discedere ab omni contentione uel controuersia. uide. l. ii. ff. de iureiuran. & l. iusiurandũ. eo. ti.

¶ Contentio est peccatum mortale. s. Tho. secũda secunde. q. xxxviii. ar. i.

¶ Contentio est filia inanis glorie. Idem ut supra. q. xxxviii. ar. ii. & q. cxxxvii. ar. v.

¶ An contentio sit peccatũ mortale. s. Tho. secũda secunde. q. xxxvii. ar. i. ubi uide.

¶ Amantes contentiones & lites debent corrigi. xc. di. si quis monachus.

¶ Cõtentionis uicium humilitatis caret exercitio. de peni. di. ii. si quis semel.

Contextus

Quãdo aliquid dicat fieri uno contextu habetur in. l. heredes palam. in fi. ff. de testa. de elec. quia ꝓpter. & l. que extrinsecus. ff. de uerbo. obli. in glo. clem. quãuis rigor. de appell. Adde de hoc uerbo in. l. si finita. §. ex hoc edicto. ff. de dam. infec.

¶ Cõtextus uerboꝝ & scipture attendit. ff. de ma. testa. l. meuia. ff. de le. i. l. si suus pluriũ. §. fi.

¶ Contextas. i. insertas. lxxxvi. di. utinam.

Contiguum

Ex contiguitate actus ꝓsumit uoluntas. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus. §. i. C. de his que ui me. ue cã fi. l. ii. & ibi Cy.

¶ Quid dicatur contiguum nõ. de sen. excõ. si ciuitas. li. vi. facit qd habetur in. c. i. de conse. eccle. uel alta. eo. li. & ibi uide notata.

¶ Contiguum sapit naturam eius cui cõiungitur. ff. de uer. signi. l. ii. & l. edificia. de consecra. eccle. uel alta. c. i. & ibi glo. & Io. an. & de senten. excõ. si ciuitas. eodem libro.

¶ Contigua dicunt quoꝝ extrema se contingũt. de

conse. ec. ut alta. e. i. & ibi gl. & Io. an. sup ea li. vi.

Continens Aliquando ponitur pro contento. de ui. & ho. cleri. monasteria de eta. & qua. cum contingat ff. de reli. & sump. fune. l. cu3 in diuersis. xcui. di. legimus. in fi. de offi. archi. ea que. aliquando econuerso xiii. q. v. penale. xxxiii. q. iiii meretrices. de parrochi. c. i. & qd ibi nõ. Inno. & Hosti. & Arch. de conse. di. ii. cum omne. ff. de pac. l. iurgentiũ. §. qd fere. ff. de iudi. l. si longius. §. si filius. ff. ad. l. acquil. l. ita uulneratus. ad fi. nõ. ff. de seru. rusti. predi. l. certo. in glo. actũ est. ff. de offi. consu. l. solent.

¶ Approbans cõtinens uidet approbare contentũ. ff. deposi. l. sic ista.

¶ Appositione continentis cõprehendit contentũ. unde si lego tabernã uideor legare merces cõtentas in taberna uel ordinatas ad eam. ff. de pigno. l. cum tabernam.

¶ Locus continens dicitur qui nullo aut modico distinguitur interuallo l. i. C. de dila. in glo. & in. l. nocsonum. §. continentes. ff. de uer. signi.

Continentia Continentia suaderi põt imperari non põt. glo. in. pr condicionaliter. in. c. maiores. de bapti. xxviii. di. nullum in glo.

¶ An a continentia excusetur eo q naturaliter appetitur. uide l. di. quia tua. de pur. ca. c. ulti. in glo. ii. unde nõ. in clem. ad nostrũ. de hereti.

¶ An imponatur alicui necessitas continendi. uide xxviii q. ii. c. i.

¶ Qualiter probetur continentia clericorũ. nõ. in Spe. ti. de pba. §. iii. pr. quarto per euidentiam.

¶ Continentia cause diuidi nõ debet. de sequestra. pos. & fruc. c. i. & ii. C. de iudi. l. nulli.

¶ Continentia est uirtus circa delectatiões tactus sanctus Tho. secunda secunde q. clv. ar. i. & ii. & iiii ubi uide in quo differt a temperantia.

¶ Cõtinentia tripliciter sumitur. s. Tho. in tertio. di. xxxiii. ar. xxix.

¶ Ad continentiã alter cõiugũ obligat p accidens Idem in quarto. di. xxxv. ar. v.

Contingens Contingere

¶ Non imputatur casus dũmodo nihil de contingentibus omittat. ff. de offi. psi. l. illicitas.

¶ Contingere. i. tangere xi. q. iii qd g. cõtingere. i. cõtingere posse. ff. de dã. infec. l. si finita. §. cu3 aũt.

Continue De significato huius dictiõis nõ. in. c. cum causa. de elect. & plenius p doc. in phemio grego. Adde q hoc uerbum intelligitur cum temperamento. l. qn opus est C. de aposta. l. apostata.

¶ Qualiter pbetur continua possessio. nõ. Spe. ti. de pba. §. i. in fi. Adde quod dicam. j. sub dictione continuum & continuitas.

Continuo De significato huius dictiõis nõ. doc. in. c. ceterũ. de rescrip. ubi dicunt q significat idem qd statim uel incontinenti qd facit pro testibus. Adde quod dicam. j. sub dictione continuum.

¶ Continuo ut dixi exponit pro statim. uel illico. ut. ff. pro socio. l. iii. Adde qd nõ. Bar. in. l. si ita legatum. ff. de condi. & demon. qui ponit. q. de teste. qui dicit q titius continuo possedit.

¶ Continuo exponitur quandoq pro integro. tex. est in l. paulus. §. gayus ff. de libe. cau.

¶ Licet continuo ut dixi exponatur pro statim ul incontinenti. tamen quandoq intelligitur cũ temporis interuallo. ut est glo. & ibi Bar. in. l. si stipulatus sum damnã. ff. de uer. obli. Adde continuo. i. incontinenti. ff. de dona. l. aristo.

Continuum Continuitas

¶ Si in aliquo actu requirat continuitas ita q interuallũ habeat uiciare an per confectionẽ instrumenti ante finitum actum dicatur uiciatus actus. glo est singu. sm Bar. in l. duos. §. fi. ff. de duo. re. que est bene notanda.

¶ An ad hoc ut aliquid dicatur esse continuum requiratur q nulla habeat interpellationẽ. dic q nõ. de frigi. c. ii. ff. de her. insti. l. ex facto. §. rep. ff. de seru. urba. pre. l. foramẽ. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. quotidiana. facit. l. di. si quis uoluntarie. ff. de uer. obli. l. continuus. Adde qd nõ. Bar. ff. de cõdi. & demõ. l. si quis ita legauerit. & in. l. i. ff. solu. ma. in pr. si nunc ad soluti. Adde q continuo fit etiã in aliquo temporis apposito interuallo uide. ff. de lib. cau. l. si ut apponit. §. i. dixi aliquid. s. pxime. alibi tñ tex. uidet uelle illud esse continuũ qd nõ habet temporis interuallum. ff. de offi. presi. l. diuus.

¶ Distinctio cause continue non habet locum nisi in iuribus mere realibus. Bar. in. l. i. ff. uti possi. & ibi ponit que sit ratio huius.

¶ Qualiter probetur continua possessio. nõ. Spe. ti. de pba. §. i. in fine.

¶ Actus dicitur continuus qñ partes nõ diuertũt ad alios actus extraneos & impertinentes. lic3 interuallum interueniat. ff. de pac. l. iuregentiũ. §. qn imo. ff. de seru. l. seruitutes. facit de offi. archipsbi. c. i. & ibi Io. an. lxxvi. di. scire. uide de uer. signi. c. ulti. li. vi. adde de cõse. di. v. nunq. xxxvi. di. c. fi. xxxvii. di. de quibusdã. glo. & doc. in phe. grego.

¶ Continuo. i. tempore congruo. de uer. signi. c. ul. li. vi. dixi. s. sub dictione continuo.

¶ Propter continuam actionem plures actus reputantur unus. ff. ad. l. acquil. l. illud. §. fi. de tẽpo. ordi. c litteras.

¶ Continuatio tituli ad titulum est facienda & ad proxima. l. ii. ff. de sta. ho. qd est uerũ nisi titulus sit principium libri. nam tunc cõtinuatio põt fieri ad remota. nõ. glo. & rubrica. ff. de condi. fur.

¶ Continuatio nõ fit de necessitate de lege ad legẽ nõ. glo. in. l. gallus. in prin. ff. de libe. & postu.

¶ Quid dicatur continuum uide Io. an. de cle. nõ resi. ex parte. ii. Adde continuum. i. totum. uide in prima constitutione. ff. top. §. i. & ii.

Contra De significato huius dictiõis nõ. glo. in. l. duob9. §. fi. ff. de iuriiuran.

¶ Contra idest citra. C. manda. l. mandati. iii. q. iii. offeratur.

¶ Qui nõ est mecum contra me est. C. de iude. l. celicolarũ. qd intelligitur si debeat esse mecu3. alias non. xxiiii. q. i. quoniam uetus. in fi.

¶ An liceat uenire contra factũ propriũ. ff. de adop. l. post mortem. & ibi nõ. de cleri. cõiug. diuersis. de filiis presbi. ueniens. de elec. nosti.

¶ Contra. i. ecõuerso. de cõse. di. ii. in. c. in xpo pre. uel contra. i. extra. viii. q. i. sciendum.

¶ Quod qs recipit p se d3 etiã recipe contra. ff. q cuiusq iu. l. i. xix. di. si romanorũ. xxxvii. di. si quid

¶ Qui facit contra mandatum etiam si bene facit puniri debet. C. de neg. gest. l. fi. ff. de re mili. l. iii. §. in bello.
¶ An qui promisit aliquem iurare debet iurare contra se. uide. ff. de condi. indebi. l. frater. de iure iuran. c. petitio.
¶ Contra me aliquid facere nõ compellor. Spe. ti. de teste. §. iiii. ꝟ. post hec.
¶ Contrarius. i. aduersarius. xi. q. iii. eoꝝ.
¶ Contra accipitur pro ꝓpter. no. C. de iureiuran. l. nec filius. Adde glo. ff. de duo. reis. l. duos §. i. & omne quod est preter fidem est contra fidē. C. de iude. l. celicolarum.
¶ Contra qualiter accipiatur nõ. ff. de iureiuran. l. duobus. §. ti. in glo. contra.

Contractus Contrahere

¶ An contractus innominati possint fieri per si. uel debeant fieri per ut tantum. Bar. in. l. si quis cum debitore. ff. de iureiuran. adde glo. & Bar. in. l. hoc iure. §. i. ff. de donat.
¶ Que differentia sit inter contractũ & ultimam uoluntatem. Bar. in l. cum quis. ff. de uer. obli.
¶ An statutũ disponens de contractu extendatur ad quasicontractũ. Barto. in. l. apud iul. §. fi. ff. ex qui. cau. in pos. ea.
¶ An ꝓhibitus contrahere ꝑ se possit cõtrahere ꝑ tutorem uel aliũ. Bar. in dicta. l. apud iul. §. fi.
¶ De effectu. l. uel statuti disponẽtis q contractus nõ ualeat uide Bar. in. l. cum lex ff. de fideiuss.
¶ In iudiciis quasicontrahitur tam per litẽ contẽ q̃ per sententiã. Bar. in. l. ii. §. i. ff. de preto. stipu. & ff. de pecu. l. iii. §. idem scribit.
¶ Nũ contractus dicat fieri grã utriusq uel alterius tm̃. Bar. in. l. si qs nec cãm. ff. si cer. peta.
¶ In cõtractibus potius inspicimus iniciũ & cãm q̃ finem. ut. l. si ꝓcuratorẽ. in prin. ff. manda. & l. si id qd. §. si filius. ff. pro socio. Adde ad ponderandũ contractũ innominatũ an inspiciamus modũ cõueniendi uel modũ implendi. C. de transac. l. cum mota glo. & ibi Barto. ff. de pac. l. si inter.
¶ An contractus possit fieri in ecclesia. Bar. in. l. nemo. C. de sacrosanc. ec. nõ. in. c. decet. de imu. ec. li. vi. in glo. Adde qđ dicam sub dictione ecclesia.
¶ An contractus factus in carceribus ualeat. Bar. in l. qui in carcerem. ff. qđ me. cau. Adde qđ dixi sub dictione carcer. ubi uide.
¶ Contractus in dubio intelligit̃ fm̃ consuetudinẽ loci. Bar. in. l. si prius. §. recte. ff. de aqua plu. arcẽ.
¶ An in contractu liceat recedere a ꝑsona. Bar. in. l. si quis arbitratu. ff. de uer. obli.
¶ Quando lex aliquid precipit fieri tempore cõtractus si non fiat an ualeat. Bar. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de uer. oblig.
¶ An quando ex contractu serui dñs obliget̃. Item an ecclesia teneatur ex contractu prelati uel administratoris. Item an pupillus uel adultus teneat̃ ex contractu sui tutoris uel curatoris. & an dominus ex contractu sui ꝓcuratoris. de his omnibus uide Bar. in. l. ei qui seruo C. qđ cum eo.
¶ An ꝓhibitus contrahere possit adire hereditatẽ Bar. in. l. more. ff. de acquir. here.
¶ Non intelligit̃ contractus ubi est negociũ gestũ sed ubi pecunia est soluenda. ff. de bo. auc. iudi. pos. l. iiii. nõ. Io. an. in. c. romana. de foro compe. li. vi. in glo. super ꝟ. respondere.
¶ Transactio ꝓprie nõ est contractus. glo. in. l. cõtractus. C. de fi. instru. in ꝟ. transactionem.
¶ Quando cõtractus dicatur esse perfectus an in ipsa obiectionis ꝓductione uel in eius exceptione uide Cy. in. l. ii. C. de contrahen. emp. & in l. cõtractus. C. de fide instru. uide bonam glo. in. l. i. C. de peri. & cõmo. rei uen. C. de euic. l. si post perfectã. ff. qđ me. cau. l. metũ. §. sed qđ pretor.
¶ Contractus innominatus habet naturaꝫ contractus nominati cui assimulatur. l. i. ff. de reꝝ ꝑmu. & in. l. i. §. si quis fuũ. ff. deposi. & in. l. eũ q. ff. cõmo.
¶ An ex cõtractu innominato impleto ex una ꝑte possit precise agi ad factũ. glo. tangit in. l. cuꝫ precibus. C. de re. ꝑmu. uide Bar. in. l. stipulationes nõ diuiduntur. ff. de uer. oblig.
¶ Aliud est cõtrahere: aliud paciscí de cõtrahẽdo. Ia. bu. in. l. i. C. de pac. pig.
¶ In cõtractibus cõtrahens ut talis debet se ostendere ut taleꝫ. l. i. C. debi. euic. ꝑ nõ de. & in. l. i. C. de euic. per qđ oportet q uendens ut ꝓcurator uel tutor licet nõ teneatur de euictione debet tamẽ se ostendere esse talem ut uendit. l. si quis domũ. §. i. ff. loca. & l. qui tabernã. ff. de contrahen. emp. Bar. in. l. si rem aliquã. ff. de acquir. pos.
¶ Appositione contractus in stricta significatione nõ comprehenditur quasicõtractus. Bar. in. l. apud iulianum. §. fi. ff. ex qui. cau. in pos. ea. in lata uero secus. ff. de consti. pecu. l. i. §. debitum.
¶ Ubi lex ponit contractũ sponsaliũ ponit in dubio contrahentẽ nomine ꝓprio nõ alieno. ff. de his qui no. infa. l. qđ ergo. §. i. uide. l. ꝑ filiũ. ff. de ma. uin.
¶ An contractus dicat̃ nominatus quando ex statuto uel consuetudine datum est ei. Barto. in. l. iuris gentium. §. quinimo. ff. de pac.
¶ Cuius nature est contractus eiusdem est distractus. ff. de pec. l. ab emtione. C. de in. i. n. teg. resti. minoꝝ. l. de tutela.
¶ Multiplicatio contractuum nõ presumitur ubi secunda conuentio põt prime adaptari. ff. de ꝓcu. l. licet. §. i. & l. i. §. idem pomponius. ff. deposi.
¶ An contractus possit resolui ex una parte ita q nõ ex alia. glo. ff. de pac. l. si uenditor. & ibi Bar.
¶ Cõtractus dotis & pignoris dicit̃ grã utriusq. ff. cõmo. l. si ut certo. §. nũc uidendũ. & l. in reb⁹. e. ti.
¶ Quãdo datur una res ut alia detur. qñ cognoscat̃ contractus innominatus a nominato. uide plenam distinctionem Bar. in. l. ii. ff. si cer. peta.
¶ Contractus sup cõtinente uidet̃ factus sup quolibet contento. ff. deposi. l. i. §. filiumfamilias.
¶ Quid operentur hec uerba in contractibus periculuꝫ in eo credas tali. uide. ff. manda. l. si uero non remunerandi. §. si quis mandauerit.
¶ Pactum de nõ ueniendo contra contractuꝫ intelligitur nisi iusta causa subsit & si contra. l. contractus ab alio nõ fiat. ff. pro socio. l. si conuenerit.
¶ Ex equalitate personaꝝ quandoq iudicatur cõtractus. ff. pro socio. l. si margaritam.
¶ Etiam ad resoluendũ cõtractũ bonefidei datur actio ex eo cõtractu. ff. de ꝯben. emp. l. sed celsus.
¶ Fallens fidem in contractu nihil utilitatis percipe põt ex eo cõtractu. ff. de le. cõmisso. l. in legem.
¶ Error in nomine contractus nõ nocet. ff. de act. emp. l. ueteres.
¶ Ubi per testatorem expost facto liberatur unus

ex contrahentibus a contractu per hoc cõtractus nõ resoluitur ex alia parte. ff. loca. l. si in lege. §. fi.

¶ Quando ab una parte est remissio ab alia datio est cõtractus innominatus do ut des glo. in l. i. C. de pac. & C. de transac. l. actione & ibi uide Bar.

¶ Ubi contractus expectat declarationem oportet q̃ incontinenti ante uel post declaretur alias si ex interuallo non ualet declaratio Ja. bu. in. i. lec. in l. petens. C. de pac. licet glo. ibi cõtradic. q̃d ibi p Bar.

¶ An in dubio contractus innominatus uel transactionis in remittendo iura intelligitur cõditionaliter uel in uim modi respectu implementi ex alia parte. per Barto. q̃d in uim modi. in l. cum mota. C. de transac.

¶ Quod dicitur ex cõtractu facio ut des dari de dolo est uerum quãdo ex facto nõ adest aduersatio si adest datur ꝓscriptis uerbis. Cy. & Barto. in l. cum mota. C. de transac.

¶ Appositione contractus cõprehenditur donatio & transactio C. q̃d me. cau. l. si donationis. uide ibi Barto qui dicit q̃ nõ sunt ꝓprie contractus per l. labeo. ff. de uerbo. signi.

¶ An in materia stricta appositione contractus ueniat quasicontractus. ut si statutum ꝓhibeat contractũ uideatur etiã ꝓhibere quasicontractũ. uide Bar. in l. more. ff. de acquir. here.

¶ In contractu innominato dotis nõ habet locum penitentia. puta do tibi. x. ut habeas dotem uel pro dote futura. & est speciale in cõtractu dotis casus est unicus in l. si ego. §. i. ff. de iure do. Idẽ ubicũq; est par ratio ut ad pias causas. ut nõ. in l. si quis pro redemptione. C. de donat. ita nõ. Bal. in l. sicut. in fi. C. de act. & obli.

¶ Si sit dubium de prioritate cõtractus quis presumatur prius uel posterius celebratus. uide Bal. in l. de rebus. C. de dona. ante nup.

¶ Prohibitus contrahere non est ꝓhibitus ad sui utilitatem pacisci. Io. an. in addi. Specu. ti. de sen. §. iusta. ꝟ. sed nunquid iure.

¶ Inspiciendũ est cum quo quis contrahit & non cui queritur ex contractu ex dispositione legali. & ideo si a statuto punitur contrahens cum seruo uel filio banniti licet ex tali contractu querat bannito secus si cõtraheret cum aliquo ꝓcuratorio nomine banniti Bar. in l. sed si mortis. §. i. ff. de le. pstan.

¶ Qui cõtractus sunt sine peccato & qui nõ. uide sanctũ Tho. in. q. de quolibet q. iii. ar. xix.

¶ Quot sunt contractus ex quibus transferẽ utile dominiũ directo remanente penes dñm. uide plene p do. Ia. de alua. in lec. noua x col. in plu. feudorũ.

¶ Contrahens cum aliquo debet esse certus de cõditione eius cum quo cõtrahit ff. de reg. iur. l. qui cum alio. eo. ti. q̃d quis. li. vi. ubi Io. an. ar. contra. ff. de exercito. l. i. in prin.

¶ An in contractibus regulariter transferatur dominium sine traditione. l. traditionibus. C. de pac. & l. nunq̃. ff. de acquir. re. do. Adde q̃d dicam. ꝫ sub dictione dominium. & sub dictione ecclesia.

¶ An cõtractus emptionis & uẽditionis possit statuto ꝓhiberi. Bar. in l. in his. C. de pdi. naui. li. xi.

¶ An ualeat contractus factus super re ecclesie si ex eo nõ est meliorata nec deteriorata conditio ecclesie. doc. in. c. cum apostolica. de his que fi. a pla. glo. xii. q. ii. sine exceptione.

¶ Cõtractus ex cõuentiõe legẽ accipiũt. ff. deposi. l. i. §. si conueniat. ff. de reg. iur. l. contractus. ff. de pac. l. iurigentiũ. §. ait ptor. regula cõtractus li. vi.

¶ An attendatur locus & tempus contractus. nõ. ff. de euic. l. si fundus. ff. de usur. l. i.

¶ Quod inter contrahentes agiẽ habendũ est pro expsso ff. si cer. pe. l. iii. ff. de uer. obli. l. triticum.

¶ Sicut contractus cõmuni consensu celebratur sic cõmuni dissensu dissoluiẽ ff. de pac. l. ab emptore de reg. iur. c. i.

¶ An ex cõtractu unius alius obligeẽ. uide in. l. ei qui C. q̃d cum eo. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. i.

¶ Qui sunt contractus bonefidei. & qui stricti iuris nõ. glo. in c. cum uenerabilis. de excep. nõ. in c. ulti. de prescrip. super glo. ii.

¶ Contractus ꝓprie dicit quando utrobiq; oritur obligatio ff. de uer. signi. l. labeo. quandoq; non ita stricte accipitur. ut C. de fide instru. l. contractus. ff. de uer. signi. l. uerba. ff. de act. & obli. cõtraxisse ff. de bo. auc. iudi. pos. l. ii.

¶ Contractus initus cum excõmũicato tenet. ipse tamen ex eo non potest agere nisi cum fuerit absolutus. de dolo & contu ueritatis. de peñ. feliciis. §. uerũ. li. vi. de sen. excõ. decreuimus. & ibi nõ. eo. li. dixi plene in repeti. c. intelleximus. de iudi.

¶ Naturalis pena cõtrahentiũ cõtra ius uel cõtra preceptum principis nõ est nullitatis contractus. fm Inno. de sen. excõ. si uere.

¶ Contractus tenet dũmodo forma seruetur. fm Inno. in. c. grauis. de deposi.

¶ Contractus presumitur pure celebratus si in instrumento nõ apparet modus uel conditio. de fide instrum. cum iohannes.

¶ An post iuramentum prestitum de non contrahendo si quis cõtrahat ualeat cõtractus. nõ. Io. an. de preben. dilecto.

¶ Quando ex una parte datur res & ex alia res & precium uidetur contractus permutationis. de rerum permu. ad questiones. & ibi nõ.

¶ Ubi solẽnitas substantialis deficit cõtractus nõ tenet ipso iure. xxiii. di. quorundã. xxxviii. di. que ipsis. & ibi nõ. de eo qui dux. in ma. c. ul. & ibi glo.

¶ Cõtractus sub certo tẽpore cõstitutus quandoq; ex lapsu temporis ualidet quandoq; inualidaẽ. uide glo. & doc. de spon. ex litteris.

¶ Si in preambulo cõtractus fuit apposita cõditio que postea in contractu non reperitur intelligitur contractus pure celebratus. tex. de cõdi. ap. c. ii. de conuer. coniug. ex publico.

¶ Quis põt conueniri ubi cõtraxit si ibi reperitur. de foro cõpe. romana. §. contrahentes li. vi. uel ubi habet domicilium. de foro compe. c. fi.

¶ An contractus possit fieri in testamento. dic q̃ sic. ut. l. heredes palam. §. fi. ff. de testa.

¶ Contractus in quo fit mentio interuenisse iuris solenitate ꝓbat. glo. in. l. ne in arbitris. C. de arbi.

¶ Ubi contractus emptionis est nullus emptor nõ lucratẽ fructus. Bar. in. l. i. C. de pdi. curia. li. x. & in l. i. C. de fide instru. & iur. hast. fis. li. x.

¶ Quando in cõtractu innominato interuenit iuramentũ iurans nunq̃ põt penitere. glo. in. l. si pecuniam. in prin. ff. de condi. ob cau.

¶ Quandocũq; cõtractus est celebrãdus sub certa solenitate uel forma illi solẽnitati uel forme nõ põt addi uel detrahi. dictum est Bal. in. l. in cõuentionibus. ff. de uer. obli. & ibi tex.

¶ Male cōtrahens sibi debꝫ imputare bonus tex. in l. imperatores. & in l. eo ꝙ a multis. C. si cer. peta.

¶ Contractus arraꝝ est sepatus a contractu principali glo in l. contractus. C. de fide instru. Adde qd dixi s. sub dictione arra.

¶ Cōtractus de cuius natura dubitatur presumit esse emptionis & uenditionis. C. de preci. curia. l. iii. & quod ibi nō.

¶ Cōtractus inductus de nouo de quo lex nō facit mentionem dicitur contractus innominatus. glo in aut. eo decursu. C. de dona. ante nup. que sm Bal. non est alibi.

¶ An in contractibus uoluntas habetur pro facto. Inno. de spon. e. si.

¶ Quis dicatur ꝓprie contractus & quis improprie no. ff. de uerbo. signi. l. labeo. in princi. §. contractus. & ibi Barto.

¶ Contractus nominati raro possunt probari per publica instrumēta. cum cōmuniter notarii apponāt in fine instrumentoꝝ ꝙ predicta omnia & singula partes predicte ꝓmiserunt sibiinuicem per solēnē stipulationem. ita dicit Bar. in l. ii. in fi. C. de cōdi. ob cau. qd est utile. ꝙ tunc nō est locus penitentie re integra. Item orit actio ante implemētū. ut l. iurigentiū. in prin. ff. de pac. qd nō est in contractibus innominatis. ut l. ex placito. & ibi nō. C. d re. pmu.

¶ Contractus facti per subditum cum superiore sunt seruandi. etiā si ille superior habeat potestatē legis condende. ut. l. cesar. ff. de publi. l. si. C. d dona. inter uiꝛ & uxo. & superior ad obseruantiaꝫ dicti contractus artatur. ut nō. in. c. i. de ꝓba. & l. digna uox. C. de legi. & ibi Cy.

¶ An appellatione cōtractus comprehendat pactū de non petendo uide Angel. in consili. xc quod incipit pro parte.

¶ Contra contractum licet uenire etiā si ꝓmissum est nō uenire. & hoc superueniente causa legitima per quaꝫ nō interueniente dicta ꝓmissione licebat uenire contra bonus tex. in l. quero. §. inter locatorem. ff. loca. qui tex. inducitur ad multa.

¶ Cōmunis natura cōtractuum est consensus sine quo nullus contractus perficitur. l. consensu. ff. de act. & obli. ideo contractus a cōuentione partiū. l. accipiunt. ut. l. i. §. si cōuenerit. ff. deposi.

¶ In dubio standuꝫ est uerbis contractus. ut. l. ille aut ille. §. cum in uerbis. ff. de le. iii. & contractus cognoscitur ex uerbis. l. i. ff. de condi. ob cau.

¶ Contractus est facti. ut. l. cōsilio. ff. de cura. furi. & ex eo oritur obligatio que mater est actiōis. ut l. licet. §. ea obligatio. ff. de ꝓcura.

¶ Contractus dicit qñ hincinde orit mutua obligatio. l. labeo. §. cōtractū. ff. de uer. signi.

¶ Ubi inter contrahentes ex consensu nō resultat aliquis cōtractus nō resultat etiā aliqua obligatio. ut l. inter stipulantē. in prin. ff. de uer. obli.

¶ Forme contractus nō pōt aliqd addi uel detrahi l. in conuentionalibus. ff. de uer. oblig.

¶ Contractus perficitur ex conclusione. ut. l. cum. C. de fide instru. ubi uide.

¶ Contractus qui frequentantur per cōsuetudinē approbant. l. pe. ff. si cer. peta. Bar. in l. cum qui. §. qui ita. ff. de uer. oblig.

¶ Contractus nō debet claudicare. ut. l. iul. §. si qs a pupillo. ff. de act. emp. in glo.

¶ Qui sunt contractus de iure ciuili & gentium nō. insti. de iure natu. § ex hoc iure. in glo per l.

¶ Qui cōtract' requirāt scripturā. uide bona glo. in. c. i. de censi. li. vi. dica. ī sub dictione scriptu. a.

¶ Qui cōtractus possunt fieri extra iudiciū uide Cy. in l. siue apud acta. C. de transac.

¶ Contractus est iudicandus sm naturam eius qd preualet in eo. no. Cy. in l. cum te. C. de pac. inter emp. & uendi. Bar. in l. aristo. ff. de dona.

¶ Contractus in dubio debet cōtinere ea que sunt de natura ipsius. nō. Bar. ff. de aqua plu. ar. l. si ꝓus. §. uia publica. ff. de uer. obli. l. ex parte.

¶ In contractibus bonefidei ueniunt ea de quibus non est actum neqꝫ cogitatum. nō. ff. de condi. ob tur. cau. l. fi. in glo fi.

¶ Qui sunt cōtractus in qbus uenit dolus|culpa| & casus fortuitus|siue negligentia. nō. ff. como. l. si ut certo. §. nūc uidendū. ff. de reg. iur. l. cōtractus. Bar. in l. qd nerua. ff. deposi. ubi plene.

¶ An & quando inspiciatur tempus celebrati contractus nō. ff. de contrahen. emp. l. rutilia polla. in glo. ii. nō. ff. de here. uel act. uen. l. ii. §. i. in glo. in uenditione. ubi uide.

¶ An contractus possit celebrari die feriata bonus tex. in l. fi. C. de fer. ubi uidetur ꝙ sic. uide nō. in c. finali. de fer.

¶ An cōtractus principis debeat seruari pro lege. dic ut nō. Cy. C. de dona. inter uiꝛ & uxo. l. pen. Adde quod dixi supra.

¶ An ualeat cōtractus factus de nocte. nō. doc. in l. nō minorē. C. de transac. doc. in l. more. ff. de fer.

¶ An ualeat cōtractus collatus in arbitriū alterius nō. C. de cōtrahen. emp. l. in uēdentis. & ibi Cy. no. ff. de uer. obli. l. centesimis kalendis. §. fi. in glo. & ibi Bar. ff. de reg. iur. l. in personaꝫ. § generaliter.

¶ Si quis in contractu sit deceptus ultra dimidiū iusti precii quod remediū habeat. Cy. in. l. ii. C. de rescin. uen. Bar. in l. si qs cuꝫ aliter. ff. de uer. obli.

¶ In dubio presumit priuilegiatus prius celebrasse contractū. nō. Bar. in l. nō puto. ff. de iure fisci.

¶ Contractus potest tantum ex una parte dissolui no. ff. de pac. l. li conuenerit. ff. de rescin. uendi. l. i. in glo. est ergo.

¶ Contractus innominati uestiunt rei interuentu nō aūt nudo pacto. glo. est quā sequunt doc. in. l. in traditionibus. ff. de pac. bene facit l. ex placito. C. de re. pmu. Bal. in. l. i. C. de usuca. pro dona. qui allegat. l. diuisionis. ff. de pac.

¶ Contractus aliquando dicitur nullus ex parte unius nō alterius. nō. ff. de act. emp. l. si sterilis. §. quāuis. in glo. super. ꝑ uenditor. nō. de eo qui dux. in ma. quā pol. per adul. c. i. in glo. fi.

¶ Ubicūqꝫ cōtractus dꝫ esse gratuitus si interuenit pecunia censet locatio nō. ff. māda. l. i. in glo. fi.

¶ An ex contractu inutili agi possit. nō. in aut. de nō. ali. re. ec. §. si quis igit emere. in glo. contractu.

¶ An & quando ex inutili contractu transferatur dominiū. uide nō. in. l. ii. C. de cōdi. ob tur. cau. in glo. fi. & in. l. nō dubium. C. de legi. Adde qd dicaꝫ infra sub dictione dominium.

¶ An cōtractus innominatus denominetur ꝓprio nomine uel ex forma conuentionis uel implementi. nō. in l. cum ꝓponas. & ibi doc. C. de dolo. Bar. in l. iurigentiū. §. i. & ibi glo. ff. de pac.

¶ Contractus aliquādo exponit. i. detractus. ut C. de om. agri. deser. l. omnium. li. xi.

¶ Cõtraxit i. cõtraxisse apparuit. de frig. c. ex lris.

¶ Ad hoc ut contractus presumatur simulatus & fictus atq in fraudem usurarum duo requirunt. s. q sit uẽdita res pro minori dimidia iusti precii & q sit pactũ factũ de retrouendendo. ut habet in tex. & ibi glo. de emp. & uen. ad nostram.

¶ An in contractibus habeat locum remissio. uide tex. & qd ibi nõ. in c. romana. §. contrahentes. de foro cõpe. li. vi. & in clem. pastoralis de re iudi. & ibi nõ. Adde qd dicam. j. sub dictione remissio.

Contradictio

Plus est contradicere q nõ cõsentire. de simo. sicut suis. de homi. petrus.

¶ Qui non contradicit dum potest intelligit consentire. de re iudi. q ad consultationem. C. de legi. l. ii. & C. de paga. l. nemo.

¶ Quid importent illa uerba omni cõtradictione cessante. uide. C. de iudi. l. properandũ. §. fin aũt reus. de quo dic ut ibi per glo.

¶ Contradictio aliqñ habetur pro appellatione. qd est uerum si ex coherentiis uel circustantiis apparet contradictũ esse animo appellandi. ut quia essent petiti apostoli. uel quia cõtradicens submisisset se iudicio superiorum. ẽm Bal. in auth. si quis litigantium. C. de episco audi.

¶ Quando cõtradictio hz mediũ & qñ nõ. uide. s. Tho. in quarto di. xvii. ar. vi. & di. xliiii. ar. xxv.

¶ An contradicens excusetur a pena lata in uniuersitatem uel collegium. nõ. Io. an. de sen. excõ. si sententia. §. i. li. vi.

¶ An in actibus extraiudicialibus sufficiat cõtradictio sine appellatione. uide nõ. in c. i. de his que fiunt a maio. par. capi.

¶ Si omnes de uniuersitate uel collegio uellent facere contra priuilegia & consuetas obseruantias unus solus potest contradicere. de priuil. accedentibus. & qd ibi nõ.

¶ In assignatione termini nõ sufficit sola cõtradictio sine appellatione. & sic non appellans uidetur consentire & terminuz acceptare. de re iudi. qd ad consultationem. & ibi nõ.

Contrarium Contrarietas

¶ Contrariorum cõtraria est ratio & effectus. xxxii. di. hospitiolum de pen. di. i. resuscitatus §. item ut ait. de biga. nup. c. e restituit spol. litteras. de fi. instru. imputari. ff. de uer. bo. oblig. l. inter stipulantem. §. sacrã. de excep. cum inter. de priuil. cum olim. ii. ff. de mino. l. papinianus exuli.

¶ An ad positionez unius contrariorum sequatur destructio & remotio alterius. uide. ff. de insti. l. fi. & l. sed & si pupillus. §. institorum. in glo. recte. ff. de procura. l. pomponius. §. sed & is. in glo. rem meam. ff. de uer. signi. l. hec uerba. in auth. de man. prin. §. nec aũt. Dy. in regula qui sentit. li. vi. ff. de diuor. l. fi. in glo. matrimonium.

¶ An duo contraria possunt esse simul bona uel mala. uide. xxxii. di. hospitiolum. & ibi Archidia. de iureiuran. intellecto.

¶ Cõtraria cõtrariis curant. xxvi. q. vii. effectu. de peni. di. ii. si qs semel. glo. in cle. cupiẽtes. de penis.

¶ Ex duobus contrariis quandoq idem sequitur effectus. de peni. di. iii. nihil.

¶ An eligens unum ex duobus cõtrariis uideatur alteri renũtiare. uide. ff. de tribu. l. qd in heredẽ. §. eligere. & ibi nõ. in glo. C. de inoffi. testa. l. eum q. & l. contra maiores. C. de furt. l. i. & ibi nõ. in glo. ff. de leg. ii. l. cum filius. §. uariis. nõ. in. l. i. & ii. C. cõia de le. & lxxxi. di. si quis sacerdotum.

¶ Contraria nõ debent dici q tendũt ad eundẽ effectũ C. de inof. testa. l. eum qui. de cõse. di. ii. quotidie. Io. an. de consue. c. fi. de iureiuran. intellecto.

¶ Eadem res non debet operari contrarios effectus. ff. de condi. indebi. l. cum is. in princi. ff. de pact. l. si ita.

¶ Ex duobus cõtrariis fit optimũ temperamentũ. ff. si quis cau. l. ii. §. si quis. ff. de uerbo. oblig. l. cõtinuus. §. qui insulam.

¶ Contraria sunt uirtus & uiciũ. nec se cõpatiunt. xxxii. q. i. cum renuntiat. xiii. di. c. i. in glo.

¶ Contrarietas uiciat qd agitur. Spe. ti. de arbi. §. fi. uer. sed pone q sint.

¶ Cõtrariorum eadẽ est disciplina. ff. de his qui sunt sui uel ali. iur. l. i. ff. qui satisda. co. l. sciendũ. §. fi. in glo. fi. Archidia. viii. q. i. sciendum glo. in clem. i. de sen. excõ. super. uer. obseruari. ff. de procura. l. pomponius. §. ii. ii. glo. insti. de his qui sunt sui uel ali. in prin. glo. Bar. in. l. predia. ff. de act. emp. uide nõ. ff. de neg. gest. l. si quis negocia. Bar. in. l. inter stipulantem. §. sacrã. ff. de uer. oblig.

¶ Utrum autem semper cõtrariorum sit eadem disciplina. dic q non. ut est tex. in l. cum quo. in uer. ego dubito. iuncto. uer. aliqd decet. ff. ad l. falc. & de ista materia brocardica uide p Cy. in l. unica. §. pro sedo in. vii. op. C. de caduc. toll. & ibi Bal. & p Bar. in l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ff. de uer. oblig.

¶ Si in uno uolumine reperiunt statuta contraria cui standũ est. Cy. in. l. ii. C. de testa. tu. Bar. in. l. si certarum. §. si eodez. ff. de testa. mili. & in. l. gallus. §. quidã recte. ff. de lib. & postu. & in. l. oes ppli. ff. de iusti. & iure. Alb. in. l. scripture. C. de fide instru.

¶ Quando lex cõtrariat canoni cui magis standũ est. distingue materias & terras & habitis ueritatẽ glo. x. di. cõstitutiones. Bar. in. l. innouatione. & in. l. priuilegia. C. de sacrosanc. eccle. & in c. i. & ii. de no. op. nu. & in. c. clerici de iudic. & in. c. fi. de secundis nup.

¶ Allegans contraria nõ est audiendus. C. de fur. l. i. & ibi no. de iudi. examinata. de elec. ut qs duas. li. vi. de appell. solicitudine. C. de mune. patrimo. l. possessio xxiii. q. vii. qd aũt in tex & glo. adde. C. de inoffi. testa. l. eum qui. ff. de condi. & demon. l. titia. regula nullus. li. vi. xiii. q. ii. in summa. & ibi Archi. Bal. plene in. l. i. C. de furt. l. ubi repugnantia. ff. de reg. iur.

¶ Cõtraria nõ possunt stare simul in eodẽ subiecto. & unius inclusio alterius est exclusio. in clem. gñe. de rescript. plene do. Car. flo. in. c. i. de consti.

¶ Que dicant capitula contraria. nõ. glo. in clem. ii. de testibus.

¶ Cõtrarius modus. i. aduersarius. x. q. iii. eorum.

¶ De ɔ̃rietate legũ & statutorum uide Bar. optie in extrauag. ad reprimendã. in uer. nõ obstantibus.

¶ Differentiã inter contrariũ & diuersum collige in. l. sed & ipsis. ff. ut leg. no. ca. C. de fide instru. l. scripture. & ibi nõ.

¶ Facta seu inducta ad unum effectum nõ debent operari cõtrariũ. ut. l. legata inutiliter. ff. de adi. le. & l. elegãter. §. fi. & l. cũ his. §. i. ff. de cõdi. inde. l. q hominẽ. ff. de sol. nõ. in. c. cũ dilect. de ordi. cog.

¶ Plerunq duo contraria in idem uiciú incidunt sicut accipere pecuniam ad accusandum uel nõ accusandum. no. docto de simo. nemo.

¶ Intellectus contra ius alicuius dispositionis non dicitur proprius nec uerus sed fictus & tacitus. ut nõ. C. de furti. l. apud antiquos. xxv. di. qualis. xlv. di. disciplinã. de his que fi. a prela. cum apostolica. de regu. cum uiz. & quod ibi nõ.

¶ Per intelligentiam unius ex cõtrariis interduz aperitur intellectus alterius. Dy. in regula nullus. li. vi. Spe. ti. de arbi. § ii. in prin.

¶ Non est inconueniens q duo uni & eidem contrarientur uide. s. Tho in quarto di. xli. ar. i.

¶ Contrariari aliquid alteri est multipliciter. Idez in scdo di. xliii. ar. ii. & in quarto. di. iiii. ar. xxix. & di. xxv. & di. xvii. & xviii.

¶ Cõtraria sunt directe affirmatio & negatio. nõ. in regula nullus pluribus. li. vi.

Contribuo

Quãdo plures habent cõtribuere ad aliqd quomodo inter se debent diuidere uide de elec. cupientes. §. ad hec. li. vi. in glo. si autem.

¶ Qui habent contribuere ad expensas que fiunt ad psequendam confirmationé electionis an bona plati uel capituli seu alioz subditoz. Io. an. & doc. de elec. ut preterite.

¶ Qui debent contribuere ad reparandam ecclesiam que corruit uel que iam est destructa. uide no. in c. i. de eccle. edifi. Adde quod dicam infra sub dictione ecclesia.

Contritio

Quid sit contritio. dic scdm doc. in quarto sniaz. di. xvii. q. ii. arti. i. q est dolor uoluntarie pro peccatis assumptus cum proposito confitendi & satisfaciendi ut dicit ibi sanctus Tho.

¶ Que differentia sit inter contritionem & attritionem uide. s. Tho in quarto. di. xvii. ubi dicit q attritio significat quandam displicentiam de peccatis sed non perfectam.

¶ An necessaria sit specialis contritio de quolibet peccato. s. Tho. in dicto loco qui etiam tractat ibi an cõtritio posset esse nimia. & utz post remissioné peccati debeat esse contritio. q. i. ar. ix.

¶ Cõtritus uere debz potius optare esse in inferno q̃ peccare. s. Tho. in quarto. di. xvii. q. ii. arti. iii. & in. q. de quolibet.

¶ An effectus contritionis sit remissio peccati. s. Tho. in quarto. di. xvii. qui etiã ibi querit an contritio sola possit tollere totum reatum pene.

¶ Contritio cordis peccata remittit. de peni. di. i. §. similiter. & in. §. cuncta. & c. sacrificium. & c. conuertimini. cum multis aliis.

¶ Contritione | lacrimis | ieiuniis | & orationibus | fit satisfactio de peccatis. de peni. di. i. nõ sufficit.

¶ Mensura cõtritionis magis est consideranda in penitente q̃ temporis. de peni. di. i. in actione & c. mensuram. ubi nõ. glo. q confessor posset tantam contritionem cognoscere in peccatore q nullã aliã exteriorem satisfactionem sibi imponeret.

¶ Cõtritio cognoscit per signa exteriora. de peni. di. i. in actione. Adde q tempus contritionis soluz est in hac uita. s. Tho. in quarto. di. xvii. ar. vi. ubi uide q contritio remittit penam & culpam. nec tñ omnis contritio sufficit ad remissioné uniuscuiusq peccati. uide in dicta di. xvii. ar. x & in. q. de quolibet q. i. ar. ix.

¶ Contritio uera sine caritate haberi nõ potest. de peni. di. ii. item sine caritate.

¶ Contritio cõfessio & satisfactio sunt tres partes penitentie. de peni. di. iii. perfecta.

Controuersia

Controuersia est ante litẽ contesta. ff. de peti. here. l. sed & si. §. si ante. Adde q appellatione controuersie cõprehendit iuris & facti. ff. de acquir. pos. l. clam possidere in prin. tex. & glo. in. l. lucius. §. tres habe. ff. ad trebell. plene per Bar. in. l. amplius. ff. rem ratam haberi.

¶ Controuersie resistens non uidetur facere controuersiam. ff. ad trebell. l. lucius. §. meuia. xxiii. q. iii. nõ inferẽda. & c. se. & i. q. fin. ipsa pietas. de ma. & obe. solite. ut eccle. benefi. e. i.

¶ Quando dicat controuersia nõ. ff. de peti. here. omnis. in glo. i. C. de transac. l. causas. in glo. i. & ibi Cy. & eo ti. l. si quis maior.

¶ An quis faciat controuersiam in accipiendo. nõ. ff. de pcura. l. non solum. §. si status. in glo. controuersia. ff. si pars here. pe. l. permittendus. in glo. fi. Adde q controuersiam debet facere excipiens. ff. de libe. exhiben. l. iii. §. iulianus. & ff. si pars here. peta. l. permittendus.

Contubernium

Contuberniũ. i. consortiũ. xi. q. iii. precipue. xii. q. i. indigne. xvi. q. i. si clericatus. de cle. coniuga. sane.

¶ Contubernium est seruorum coniugium. C. de incest. nup. l. cum ancille. unde & contubernales dicuntur seruoz uxores. ff. de fundo instruc. l. quesitum. §. si instructum.

¶ Contubernium quandoq dicitur matrimonium quod contrahunt sacerdotes. ut no. de cleri. cõiug. sane. ii. uide etiaz quod habetur. xi. q. iii. precipue. in. p. contubernio.

Contumax Contumacia

¶ Quid sit contumacia & quot modis dicat. uide Spe. ti. de cõtu. in. §. i. de dolo & contu. c. cãm que. ff. de re iudi. l. cõtumacia. in glo. i & ii. & ibi Bar. nõ. ut lite nõ contesta. quoniã. §. porro. in glo. impedit. Hosti. in ti. de contu. §. i. in prin.

¶ An pater teneatur soluere de peculio pro filio condemnato ob contumaciam. Barto in l. si ita finita. §. si de uectigalibus. ff. de dam. infec.

¶ Quando quis dicatur cõtumax. Inno. pulchre in c. calumniã de peñ. Barto. in. l. consentaneũ. C. quõ & qñ iu. & in. l. si finita. §. iulianus. ff. de da. infec. do. Anto & moder. in. c. i. de iudi.

¶ Contra contumacem citatum non est imposita certa pena. sed bene contra condemnatũ contumacem. Inno. in. c. de causis. de off. i. dele. circa finem.

¶ An dominus dicatur contumax si compareat per procuratoré nõ ita legalem sicut ipse est. Barto in l. pretor. §. fi. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ An sola contumacia inducat probationem delicti. Barto. in. l. absentem. ff. de penis. tex. & glo. iii. q. ix. decreuimus.

¶ Citatio facta alicui si sua putauerit interesse nõ reddit contumacem non comparentem. Bal. x col. de mili. uasal. qui contu. est.

¶ Tanto maior censetur esse contumacia quanto surgit ex minori re uel causa. glo xcvi. di. duo. Ioan. de iudi. cum non ab homine.

¶ Non excusatur a contumacia eius qui tarde arripuit iter. licz postea ĩpediat Archi. xi q. iii. cor.

¶ Citatus nõ comparens nõ dicitur cõtumax si nõ tenebatur comparere. uide in c. accedens. ii. ut lite nõ contesta. de elec. bone. i. clem. si autem. de dolo & contu. nõ. in clem. ii. de re iudi.

¶ Non dicitur contumax qui etiã si presens esset non tñ tenet subire iudiciũ. ff. si quis in ius. l. ii. in fi. ff. de arbi. l. arbiter. ff. de iudi. l. si quis ex aliena.

¶ Si neutra pars cõparet in termino an possit puniri contumacia. glo. q nõ. iiii. q. v. c. i.

¶ Pro contumacia non potest quis puniri nisi iudex in termino sederit & accusata fuerit contumacia. Angel. in consilio suo. xxx. facit de dolo & contuma. c. i. li. vi.

¶ Cõtumax dicitur esse qui nõ comparet legitime ad instantiã illegitime persone. etiã si detegat illegitimitas in termio. tex est in. c. ueniens. de accu.

¶ Contumacia quandoq potest esse delictum. glo. in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vi. in. ℘. excessibus glo. ix. q. iii. patet. ad idem. iiii. q. i. in summa glo. i. de eta. & quali. cum bone. Barto. in. l. pen. ff. de re iudi. nõ. glo. in. l. si filius. la. i. ff. de interrog. actio. Bar. in. l. si plures. ff. de admi. tuto.

¶ An illud quod aufert contumacia restituat obedientia. nõ. de consti. ex litteris. ubi tex. dacit. l. i. in prin. C. de caduc. toll. ubi uide.

¶ An reus non comparens in prima citatione sed in aliis sic debeat tanq contumax condẽnari in expensis. Barto & Bal. & Albe. in. l. sanctimus. C. de iudi. glo. & doc. in. c. querelaz. de ꝓcura. Spe. ti. de cita. §. uiso. ℘. sed item quid si tres.

¶ An contumax in uno actu iudicii debeat in aliis citari. tex. & glo. in. c. eum qui. de dolo & contu. li. vi. & in clem. i. eo ti.

¶ Contumax in processu debet nihilominus citari ad sententiam. Inno. in. c. cum olim. de testi. glo. in c. ad petitionem. de accusa. secus de interlocutoria ut nõ. Inno. in. c. auditis. de ꝓcura.

¶ An is dicatur uerus contumax qui recepta citatione dixit se nolle uenire. Cy. & Bal. in. l. properandum. §. sin autẽ. C. de iudi. et in. l. ad peremptorium. §. ulti. ff. de iudi. Barto. in. l. ex consensu. §. ultimo. ff. de appell. glo. in clem. i. de dolo et contu. Innoc. de accusa. ad petitionem. et in. c. fi. de dolo et contuma. glo. nõ. in. c. uenerabilibus. §. secus de sen. excõ. li. vi. late per Barto. in. l. fi. ff. de in inte. resti. ubi est bona glo. & in. l. fulcinius. ff. ex quib9 cau. in pos. ea. que dicit q talis est aptus cõtumax qui excepta citatione dicit se nolle uenire.

¶ Quis dicatur manifestus contumax. nõ. glo. in dicta clem. i. de dolo & contu. ubi etiaz quis uerus & quis fictus. & ibi do. Car. in. vii. viii. & ix. q. de quo etiam Specu. eo ti. §. i. ℘. & nõ.

¶ An citatus per iudicem ad aliquem terminũ nõ comparens ad illum dicatur cõtumax si illa die iudex non fuit in loco iudicii. glo. est singularis q nõ in. c. si. de dolo & contu. & uide glo. in. c. i. de dolo & contu. li. vi. Inno. in. c. calumniam. de penis. glo. in dicta clem. i. de dolo & contu. Adde quod dixi sub dictione citatio.

¶ Contumax etiam nõ apposito peremptorio in citatione potest condemnari in expensis. c. querelaz. de ꝓcura. c. i. de dolo & contu. li. vi. & ibi nõ. glo. xxiiii. q. iii. de illicita.

¶ An & quando maior pars capituli possit constituere minorẽ absentem in contumacia. glo. & doc. de elec. cum nobis. & c. bone. i.

¶ An ad excusandam cõtumaciam sufficiat dicere se fuisse impeditum licet non assignetur causa impedimenti. glo. q nõ. xviii. di. placuit. facit de ꝓpti. sciscitatus. de offi. deleg. prudentiam. & nõ. glo. in dicto c. placuit. que dicit sufficere unum testez ad ꝓbandũ causam impedimẽti. uide glo in. l. i. §. hoc iudicium. ff. si quis ius di. nõ obtem. ubi iusta causa allegata excusat eum a pena iudicii.

¶ An si una pars fecit citari aliaz nec comparet in termino possit post terminũ accusare contumaciaz citati. tex. facit q nõ. in. c. i. de dolo & contu. li. vi. uide Inno. in. c. consuluit de offi. dele.

¶ An citatus a iur. ul monitus si nõ cõparet in termino iuris dicat cõtumax uerus uel fict9. Cy. in. l. ꝓperandum. § sin autẽ reus. C. de iudi. glo. in clem. i. de dolo & contu. dicit eum esse uez cõtumacem. de quo ibi per docto.

¶ An monitio seu requisitio partis possit aliam cõstituere in contumacia ad finem incidendi in penã. nõ. in clem. i. de uita & honesta cleri. in. ℘. regula. ubi dicitur q non. fallit in casu clem. i. de deci. ubi docto. & glo.

¶ Contumax in uno actu non presumitur contumax in aliis. glo. in. c. ii. de arbi. li. vi. glo. de dolo & contu. eum qui. li. vi. in. ℘. nõ tenetur. & in glo. fi. Innoc. in. c. ecclesia. i. de elec. Pau. in clem. ii. de uerbo. signi. Inno. de accusa. ad petitionem. tex. iii. q. ix. carte. Innoc. in. c. fi. de iura. calũ. Specu. ti. de libell. concep. §. sequitur. ℘. item dicunt.

¶ Contumax in iurando calũnia an habeatur pro confesso. Inno. in. c. fi. de iura. calũ.

¶ Contumax tamdiu põt opponere declinatoriaz q̃diu posset si cõpareret Inno de dila. preterea.

¶ Contumax circa ꝓducendos testes nihilominus est citandus ad diffinitiuam. Innoc. in. c. ecclesia. de electio.

¶ An citatus comparens & protestans simpliciter q nõ intendit consentire in illum tanq in iudicem dicatur contumax. Innoc. q sic. secus si diceret & protestaret conditionaliter. nisi de iure teneatur. uel si & inquantũ sit iudex. in. c. cumana. de elec.

¶ Qualiter probetur q aliquis non fuit cõtumax nõ. Inno. & doc. in. c. actor. de dolo & contu. li. vi. glo. in. l. ex consensu. §. i. ff. de appell.

¶ An contumax possit mulctari. Archidi. xi. q. iii. certum. Gof. in. c. tue. ut lite nõ contesta.

¶ Sicut contumax uerus non auditur appellans ita itineris arreptio nil prodest ei. Inno. in. c. olim. de dolo & contu.

¶ Contumax in appellatione producenda siue terminus sit statutus a iure siue ab homine habet pro desertore appellationis. ita nõ. Inno. & Hostien. de appell. personas. & c. seque. qđ limita iuxta nõ. per eundem Inno. eo. ti. ex ratione. & Abbatẽ ibi.

¶ Contumax uerus in prima citatione põt nihilominus appellare. Bal. in. l. ii. C. si penden. ap. mors interue. ubi uide.

¶ Contumax uerus qui purgauit morã infra illud tempus qđ datur post peremptoriũ põt nihilominus appellare. dictum est Bal. in dicta. l. ii.

¶ De modo procedendi contra actorem ante litis contestationem uel post Inno. in. c. i. &. c. quoniaz. ut lite non contesta.

¶ An contumax in causis spiritualibus habeať pro confesso quando non uult respondere positionibus Archi. q non. in. c. i. de confes. li. vi.

¶ Contumax in uno iudicio non solũ sibi preiudicat in illo sed etiã in alio ut non audiatur nisi purgata contumacia coram eodem iudice. glo que non est alibi in. l. sed et si pretore. ff. ex qui. cau. ma.

¶ Licet contumax uerus nõ audiatur appellans tñ uolens dicere sententiã nullam auditur. dictum est Bal. singulare in. l. si ut ꝓponis. C. quõ & qñ. iu.

¶ An cõtumax sit infamis. glo. in. ꝓ. scripti. lxxxiii. di. honoratus. glo. iii. q. i. in summa.

¶ An contumax in nõ obediendo duci belli debeat decapitari. tex. in. l. ob delictũ. ff. de re mili.

¶ An contumacia inducat probationẽ delicti. Bar. in. l. absentez. ff. de penis. tex. & glo. iii. q. ix. decreuimus. ubi uide zc.

¶ An cõtumacia defuncti transeat ad heredẽ. Bal. x. col. ĩ. si de feu. fue. controuer. c. si uasallus.

¶ Contumax non dicitur qui citatus nõ fuit. tex. de elec. uenerabilem. Archi. xi. q. i. certum.

¶ An cõtumacia faciat quem damnari ꝓ heretico Archidia. xix. di. nulli. tex. xxii. di. c. i. tex. lxxxi. di. si qui presbiteri. glo. iii. q. i. in summa. glo. xi. q. iii. absit. & c. episcopꝰ. glo. xl. di. si papa. glo. xxiiii. q. i. omnibus.

¶ Si reus negat maleficium & dat fideiussores postea apparent indicia sufficientia contra eum & ipse est contumax qualiter procedatur cõtra eum. Bar. in. l. questionis. ff. de questio.

¶ Quid fiet si accusatus & accusans sunt cõtumaces. Bar. in. l. inter. ff. de publi. iudi.

¶ Quando cognoscetur an contumacia sit procuratoris uel domini. Barto. in. l. cum filius. §. in hac. ff. de uerbo. oblig.

¶ Non dicitur uerus cõtumax qui existens in domo audit se citari & non comparet. Cy. in. l. properandum. §. sin autez. C. de iudi. & de materia an ex citatione ad domuz resultat uera contumacia. uide Angelum in consilio. clxxxviii. quod incipit. uisis. & in cõsi. ccxx. ubi uide qs dicať uerus cõtumax.

¶ Clerici cõtumaces ꝓut ordo dignitatis ꝓmiserit ab episcopis corrigi debent. l. di. contumaces.

¶ Cõtumacibus & superbis prelati debent esse seueri. ii. q. v. quanto. in fine.

¶ Contumaces debent a superioribus excõicari. ii. q. vi. quisquis. vii. q. i. si quis presbiter. xxiiii. q. iii. ecce. xv. q. iii. si quis deinceps.

¶ An contumax in uno iudicio possit se tuuare ex gestis alius iudicii in alio iudicio ubi idez negociũ agitur. no. Bar. in. l. sepulchri. ff. de sepul. uiol. facit quod no. Bar. in. l. quauis. ff. de dam. infec.

¶ An actor uel accusator habeat necesse accusare cõtumaciã rei. Bar. in. l. accusatorẽ. ff. de pub. iudi.

¶ An contra cõtumacem qui ex forma statuti habetur pro confesso possit iudex ad condemnationẽ procedere si constat sibi contumacem posse aliquo modo se tueri. Bar. in. l. absentem. ff. de penis.

¶ An uera contumacia ꝓcuratoris noceat domino quominus possit appellare. Bar. in. l. i. §. si aduersus. ff. qñ appel. sit. & in. l. i. ff. si quis ius di. nõ obtem. Adde Inno. in. c. i. in glo. secus ut lite nõ contesta. Spe. ti. de appel. §. quibus. ꝓ. breuiter.

¶ An ad hoc ut quis habeatur pro contumace sit necesse q iudex ꝓnuntiet eum contumacẽ. uel sufficiat eum reperiri in actis contumacez. ita q fuit citatus ꝑsonaliter & non comparuit & in termino fuit accusata eius contumacia. glo. peni. & ibi doc. in. l. peni. C. ad trebell. Bar. in. l. si finita. §. iulianꝰ. ff. de dam. infec. ff. de no. op. nũ. l. stipulatio ista. in fi. Bal. in auth. sed hodie. C. de actio. & obli. Adde q non sufficit quem contumacem nisi modus contumacie exprimatur. Specu. ti. de rescrip. presen. §. iun. ꝓ. no. circa. Adde q nõ sufficit esse contumacẽ nisi liqueat iudici. ideo si citatus sit aliqs & iudex ꝓnuntiat contra eum ut contumacez si postea fiat relatio nõ ualet sententia. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. hoc autem. §. ii. & ibi per Barto. & plenius in. l. multum. ff. de condi. & demonstra.

¶ An contumacia faciat litẽ haberi pro contestata quando pars nõ uult litem cõtestari. Bar. in. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excu. tu.

¶ An sufficiat q actor excuset contumaciã rei qui illicentiatus recessit. Barto. in. l. quesitum. ff. de re iudi. & in. l. si finita. §. sul. ff. de dam. infec.

¶ An ex contumacia procuratoris possit ueniri ad secundũ decretum contra dominus. Barto. in. l. hoc amplius. ff. de dam. infec. & l. eum qui. C. de ꝓcu. Adde Inno. in. c. i. ut lite nõ contesta. in glo. i. facit qđ idem not. in. c. olim. de cã. pos. & de appel. sepe.

¶ An intentato uno remedio contra contumacem possit recurri ad aliud. Bar. in. l. i. §. sed et si fuus. ff. de uentre inspici.

¶ An ualeat ꝓnuntiatio iudicis contra contumacẽ cuius contumacia nõ erat nota iudici. quia nõ erat relatio facta per nuntium. nõ. Bar. in. l. multum. ff. de condi. & demonstra. Adde glo. in. l. sanctimus. C. ad trebell. Inno. in. c. cum contingat. de of. dele. Bar. in. l. hoc aũt. §. i. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Contumacia ꝓcuratoris impediti non nocet domino. Bar. in. l. cum a matribus. C. qui pe. tu. Idem in. l. si ꝓcurator. ff. de condi. indebi. Idem in. l. i. ff. si quis ius di. nõ obtempe.

¶ Contumax nõ auditur nisi refectis expensis. C. de iudi. l. sanctimus. Specu. ti. de expen. §. nunc de expensis. ꝓ. hoc quoq.

¶ De iure cõmuni sola contumacia non facit quez haberi pro cõfesso. Bar. in extrauag. ad reprimendam. in. ꝓ. irreptionẽ. de quo idem in. l. locop. C. de om. agro. deser. li. xi. doc. in. c. ueritatis. de dolo & cõtu. Specu. ti. de actio. in pein. & §. sequitur. glo. in. c. cum contumacia. de hereti. li. vi. glo. in. c. nullus. de presump. glo. iii. q. ix. decreuimus.

¶ Condemnatio expensaꝝ que fit ratione contumacie non continet expensas aduocatoꝝ. sed tantũ eas que fuerunt facte occasione cõtumacie. glo. ii. q. i. in primis. iii. q. v. in summa. tex. in. c. i. de dolo & contu. li. vi. glo. uidetur dicere contra. in. c. finẽ de dolo & contu.

¶ Quid requiratur ad hoc ut quis dicatur contumaciter abesse. Barto. in. l. consentaneuz. C. quõ & qñ iu. Adde q eo q quis fuit semel certificatus

affuit in iudicio presumitur contumax abesse dolose. glo. & Barto. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. quid sit latitare.

¶ Qualiter procedatur contra uniuersitatem contumacem. Archidia. xii. q. ii. episcopus qui. vi. q. i. sicut uir.

¶ Maior contumacia est contemnere edictum citationis q̃ uocem preconis uel campane glo. in clem. i. de penis.

¶ An contumax condemnari possit in expensis licet citatus non sit ad condemnationem expensarum. Innocen. in c. calumniam. de penis.

¶ Condemnatio expensarum contra contumacem fit statim eo ulterius non citato. de dolo & contu. c. i. li. vi. & ibi nō. moder. qui dicunt q̃ aliam penam extrinsecam puta mulcte uel excōmunicationis non potest iudex imponere contra contumacem nisi citetur ad se excusandum. quare non debet condemnari. per ea que nō. Barto. in l. iii. §. si ad diem. ff. de re mili. ita dicit ibi do. Pe. de ancho.

¶ Contumax non potest a iudice citari sine noua assignatione termini ad faciendum suas defensiones. Barto. in l. ex quacunq. ff. si quis in ius uo. non ie. uide qd idem no. in l. iii. §. si ad diē. ff. de re mili.

¶ Comparens per procuratorem in casu quo debz comparere personaliter non dicitur comparuisse & se presentasse & sic tanq̃ non comparens censetur contumax. & contra ipsum proceditur tanq̃ contra contumacem. qd bene nō. fm Bal. in l. qd sepe. §. si quis amico. ff. de contrahen. emp. per illum tex.

¶ Contumax contra quem facta est missio in possessionē quid debeat facere ut illam recuperet uide Bar. plene in l. si finita. §. iulianus. ff. de dā. infec. in. ꝟ. procedo ulterius dicit glo. uide etiā qd idem nōt in l. ii. §. fi. ff. de acquir. pos.

¶ Contumax in respondendo an possideat si fuerit iussus a iudice & sine legitia causa recusauerit habetur pro confesso uel pro negante ꝓut sibi magis damnosum fuerit. ut in c. ii. de confes. li. vi. & ibi nō glo. & Barto. in l. de etate. §. qui tacuit. ff. de interroga. actio.

¶ Si propter contumaciam rei processum est ante lit. cont. ad testium receptionem uel ad alios actus qui post lit. contesta. fieri debebant reus ueniens non potest petere lit. cont. ne actus facti uicient. Inno. de elec. statuimus. in glo. & in absentia.

¶ Licet pars sit contumax tamen iudex non debet procedere ut delegatus. nisi sibi ostendātur littere delegationis. nec ad petitionem asserentis se procuratorem nisi uideat ꝓcuratorium. & de eius ostensione pateat in actis & si aliter procedit processus est nullus. Idem in dicto. c. statuimus. & dicta glo. facit quod nōt Barto. in l. hoc autem. §. i. ff. ex qui. cau. in posses. ea.

¶ Citatus comparens sed recedens sine licentia dicitur contumax. nō. Inno. in c. calumniam. de penis. facit. c. i. de iudic. & quod ibi nō. glo. in l. decurio. & l. fi. C. de decur. li. x. quod limita quando non perficit actum ad quem citabatur. alias secus. de quo in dicto. c. i.

¶ Contumax potest sine citatione damnari in expensis. nō. de ꝓcura. constitutus. in glo. fi.

¶ Ratione contumacie clericus posset priuari beneficio quod est uer. ab ordinario. secus a delegato de eta. & quali. cum bone.

¶ Quelibet contumacia potest puniri excōmunicatione. ut lite nō contesta. tue. xc. di. duo.

¶ Contumacia facit quem haberi pro presente in odium contumacis C. de iudi. l. properandum. §. sin autem. ff. de mino. l. in cause. §. fi. in aut. de iudi. §. appellationes. & de heretic. cum contumacia. li. vi.

¶ An comparens absolute protestans q̃ nō intendit in iudicem consentire sit contumax. uide Inno. in. c. cumana. de elec. dic q̃ comparens corā iudice & dicens non consentio in uos quia non est iudex competens censetur contumax. secus si dicat non cōsentio in uos nisi inquantū sitis iudex cōpetens. fm Innoc. in dicto. c. cumana. facit tex. in l. ii. C. ubi quis decuri. & qd ibi nōt Bal.

¶ An contumax postea comparens iudice sedente pro tribunali indigeat restitutione ad appellandum. Inno. tractat de elec. querelam. sed nō firmat pedē. tu dic q̃ non. sed ipso iure potest appellare. quia lex admittit comparitionem suam & fingit eum nō contumacem. ut. l. diuus. ff. de restitu. in inte. glo. in l. fi. eodem ti.

¶ Quomodo cōmittatur contumacia in non comparendo. uide ut lite nō cont. tue.

¶ Contumax potest artari a iudice per iuramentū de stando iuri de dolo & contu. ꝓut.

¶ Contumax habetur pro cōfesso presumptiue nō tamen est talis & tanta presumptio q̃ ex ea possit procedi ad sententiā de presump. nullus. de cōfes. c. ii. ubi Inno. de hereti. cum contumacia. li. vi.

¶ Punitus ꝓpter contumaciam si postea est obediens restituitur ad pristinū statum. ff. de col. bo. l. i. §. si frater. de consti. ex litteris.

¶ Contumacia quādoq; prodest. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. meminisse.

¶ Crescente contumacia debet crescere pena. de iudi. at si clerici. & c. cum non ab homine. in fine. ut lite nō contesta. quoniam.

¶ Contumax dicitur comparens ante terminum. tex. de appell. sepe. circa finem.

¶ An contumacia nō cōparentis in termino possit post terminum accusari. iii. q. iii. qd fieri.

¶ An per solam contumaciam quis possit suspendi a beneficio & officio. Archi. iiii. q. v. c. i.

¶ An citatus nō comparens sit tanq̃ contumax in expensis condemnandus si iudex etiam illo comparente non potuisset procedere. glo. in. c. fi. de dolo & contu. & glo. in. c. i. eo. ti. li. vi. Innoc. in. c. calūniam. de penis. glo. in. c. prudentiam. de offi. deleg. Archidia. iiii. q. v. c. i.

¶ An citatus cōparens minus legitime reputetur contumax. glo. in. c. pen. in. ꝟ. admitti. de elec. li. vi. tex. in. c. auditis. in fine. de ꝓcura. glo. fi. in. c. accedens. eo. ti. tex. est expressus eo. ti. cōstitutus. de accusa. ueniens.

¶ Si sententia feratur pro contumace an debeat fieri in penam contumacie condemnatio expensarum. glo. ii. q. i. in primis. tex. & glo. in. c. calumniam. de penis. & l. ꝓperandum. §. & siquidem. C. de iudic.

¶ An contumacia & culpa equiparentur. Inno. in c. ex tua. de cleri. nō resi.

¶ An sit contumax reus uel actor ubi dantur tres dilationes & in aliqua eorum compareant sed non in ultima. Bar. in l. ante kalendas. ff. de uer. obli. & ff.

de no op. nū. l. pretor. §. pen. de dolo & contu. c. i. li. vi. in glo. ii. Spe. ti. de cita. §. uiso. ℣. quid si in p̄mo & ibi Io. an. Adde quod dixi sub dictione citatio.

¶ Qualiter & quando & quot modis punitur contumax. nō. ff. de re iudi. l. contumacia. & l. hiis condempnatio. & ibi Barto ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. & ibi Bar. x. coll. de mili. uasal. qui contu. est. c. i. in glo. magna. Spe. ti. de contu. §. ii. iii. & iiii. de p̄cura. querelaꝫ. in glo. super. ℣. rationabili. Adde ꝙ ꝓpter contumaciā potest quis excōmunicari. etiam quando agitur reali. ut c. olim. de rescript. ubi est casus.

¶ An excōmunicatus ꝓpter contumaciā soluat expensas anteq̄ absoluat. & an pars sit uocanda Specu. ti. de contu. §. nunc dicamus ℣. sed numquid excōmunicati. Io. an. de sen. excō. §. porro. li. vi. & in c. querenti. de offi. dele. & in. c. cum contingat. in glo.

¶ Contumaci non potest iudex parcere seu remittere expensas in preiudicium aduersarii. de offi. dele. c. consuluit.

Contumelia Quid est contumelia sanctus Tho. secunda secunde. q. lxii. & lxxii. ar. i. ubi dicit ꝙ cotumelia importat dehonorationē alicuius per uerba aut facta aut quicquid aliud hꝫ tum significādi.

¶ An contumelia sit peccatuꝫ mortale. sanctus Tho. ubi. s. ar. ii. dicit ꝙ sic non minus q̄ furtuꝫ uel rapina. quia nō minus hꝫ homo amare honorem suum q̄ aliam rem a se possessam.

¶ An liceat causa correctionis uel disciplīe cōtumeliam dicere. sanctus Tho. secunda secunde q. lxxii. arti. ii. dicit ꝙ sic. exemplo domini qui discipulos appellat stultos. Luce ultimo. ad Gal. tertio. ubi uide.

¶ An christianus debeat contumelias sibi illatas sustinere. sanctus Tho. secunda secunde. q. lxxii. ar. iii. & q. lxxiii. ar. iiii. dicit ꝙ in talibꝫ semper debemus habere animū paratum ad patientiam. quandoq̄ tamen expedit ut contumeliam repellamus. & forte propter bonum illius qui contumeliā infert ut eius audacia reprimat uel ꝓpter bonū multoꝝ. quoꝝ ꝓfectus impedit per huiusmodi contumelias.

¶ Contumelia reputatur iniuria. ff. de iniur. l. i. in princi. Adde ꝙ contumelia oritur ex ira. sanctus Tho. secunda secunde. q. lxii. ar. iiii. & q. clviii. arti. vii.

¶ An impediens honorem alicui faciendum dicatur inferre cōtumeliā. uide ff. de iniur. l. iniuriaꝝ. §. si quis de honoribus.

¶ Contumelia aliquando accipitur pro accusatione. ii. q. vii. qualis. uel pro graui conuitio. xi. q. i. si quis sacerdotum. uel pro inuasione. xii. q. ii. precia.

¶ Contumelia distinguitur a derisione & subsānatione. sanctus Tho. secunda secunde. q. lxxv. articulo primo.

Conualescentia An quod abinicio nō ualet tractu temporis conualescat. uide de seruit. urba. predi. l. per funduꝫ. ff. de reg. iur. l. qđ abinicio. Dy. in regula non firmatur. li. vi. de rescript. si eo tempore. eo. li.

¶ Per conualescentiam reuocatur donatio. ff. de dona. cau. mor. l. senatus. de senten. excō. eos qui. li. vi.

¶ Qui diu stetit in infirmitatate si postea sit sine illa dicitur conualescere. vii. q. ii. c. i.

Conuentus Quid ueniat appellatione ecclesie cōuentualis an ueniat ecclesia secularis collegiata. nō. de rescript. c. causam. de transac. cum contingit. de preben. nisi. de cau. pos. cum ecclesia sutrina. Io. an. de iurepatro. nobis. & c. postulasti. eo. ti. ubi Hostien. in quibus concludit ꝙ ꝓprie loquendo conuentus dicitur cōgregatio ecclesie regularis capitulum uero secularis. licet iura aliquando promiscue urantur talibus terminis. facit quod habetur de elec. innotuit. per do. Anto. de offi. ordi. inter cetera. & in. c. i. de elec. ubi Inno. nō. in clem. et si principalis. de rescript.

¶ In conuentu. i. in ecclesia. de consecra. di. iii. mulier. de maio. & obedi. dilecta. uel dyocesi. xvi. q. i. c. ii.

¶ Que sit ethimologia cōuentus & unde dicat. glo. i. di. c. i. & ii.

¶ De prioratibus conuentualibus uide glo. in clem. ne in agro. §. ceteꝝ. de sta. mo.

¶ Ubi cōuentus habet bona distincta a prelato potest in illis facere sindicum. etiam sine auctoritate prelati. Innoc. in. c. edoceri. de rescript. Idem si uacet prelatus. ut dicit idem Innoc. de consue. cum dilectus.

¶ An mortuo p̄lato regulari potestas eius deuoluatur in spiritualibus & temporalibus ad cōuentū. uide Laudi. in clem. i. de sta. regu. Adde nō. per Inno. in. c. his que. de maio. & obedi.

¶ Conuentus idest populus. xvi. q. i. possessio. lxiii. di. uota.

¶ In conuentu. i. congregatione. xciii. di. c. diaconus. nō. xcvii. di. ecclesie. v. q. ii. c. i. xii. q. ii. quicunq̄ suffragio.

¶ Quot modis sumitur hoc nomen conuentus. glo. ii. q. i. nos in quenq̄.

¶ Conuentus uacante monasterio potest recipere aliquem in monachum uel ad ꝓfessionem. quod intellige si receptio spectat ad conuentuꝫ solum uel ad abbatem & conuentū simul. secus si ad abbatem solum. de regula. c. fi. li. vi.

Conuenit Conueniens

¶ Non conuenit. i. non est honestum. xxxi. q. i. illud. de peni. di. ii. dū sanctā. i. q. vii. necessaria.

¶ Cōuenias. i. moneas. xvi. q. i. puenit. in clem. causam. de elec. xxiii. q. viii. conuenior.

¶ Conuenit. i. conuenienter pertinet. xviii. q. ii. nullam. de cohabi. cleri. & mul. tua. de dona. inter uir. & uxo. per uestras. de hereti. c. pen. de electio. auditis.

¶ Conuenire scilicꝫ naturaliter. lxxvii. di. c. fi. x. q. ii. precarie.

¶ Conuenientibus. i. congregatis. i. q. vii. conuenientibus. xv. q. iiii. c. i.

¶ Conuenti. i. requisiti. xxiii. q. v. administratores. Item conuenti. i. admoniti uel compulsi. xi. q. i. penitus. de accusa. c. ii.

¶ Couenienter. i. uere. xxiii. q. iiii. §. quãuis §.
¶ Anteq̃ conuenirent non importat q̃ postea conuenerunt Mathe primo. xxvii. q. ii. priusq̃. de uerbo. signi. q̃d dicitur.
¶ Conuentio priuatorum iuri publico nõ derogat. de iurisdic. om. iudi. l. priuatorum. cum similibus.
¶ Conuenit. i. amicabiliter cõposuit. no. Archi. xvi. q. i. plures.

Conenire Conuenri An qui in uno loco promisit in quolibet loco conuenri possit. no. ff. de eo q̃d cer. lo. l. i. in glo. fi. ff. de iudic. l. eum qui. ff. de consti. pecu. l. si duo. C. ubi cõue. qui cer. lo. da. ꝑmi. l. i. in glo. ii. & ibi Cy. in fi. Bar. in. l. titiũ & meuiuz. §. tutores ff. de admi. tu. Adde nõ. de foro cõpe. c. fi. in glo. q̃d dicit.
¶ An possit cõueniri qui successit in uniuersuz ius licet nõ sit heres. no. ff. de iure fisci. l. nõ intelligitur. §. cum ex causa. & ibi Bar.
¶ An possit quis ab eodem pro diuersis causis coram diuersis iudicibus conuenri. nõ. de ꝑpti. c. fi. in glo. litteras. & ibi Inno. eo. ti. c. cũ ei olim. in glo. personas. li. vi. Bar. in. l. fi. C. de re iudi. li. xii. Spe. ti. de rescrip ꝑsenta. §. ratione autem cause. ꝟ. item q̃ ad diuersos. & ꝟ. se.
¶ Corã quo possunt malefactores ecclesiarum conueniri. no. de fo. cõpe. cũ sit generale. in glo. fi.
¶ Uolens intentare iudicium reale an habeat eligere ubi uelit reum conuenire. uel ubi habet domiciliũ uel ubi res est. nõ. C. ubi in rem acti. l. fi. in fi. & ibi glo. adde de foro cõpe. c. fi. & ibi nõ. in glo. ratione possessionis.
¶ Si conuentus rei uendicatione dicit se non possidere cum possideat transfertur possessio in actorem. quãuis non probet rem suam esse. de testam. raynaldus.
¶ Conuentus reali si probet se dominum poterit dominus declarari per iudicez. ſm Hostieñ. de resti. spol. ex conquestione. per c. cũ m cãm. de re iudi. q̃d est uerum si reus hoc postulet alias non. de uerbo signi. abbate.
¶ Conueniens aliquem coram delegato an possit eum conuenire coram ordinario super eadez causa. uide de rescriptis. c. fi. in glo. super ꝟ. litas. Adde q̃ hoc uerbum nõ conuenìatur quãdoq̃ impeditur sola exceptione. ff. de re iudi. l. sunt qui cum pluribus. & l. sequenti.
¶ Conueniri põt quis ubi contraxit si ibi inueniatur. de foro compe. romana. §. cõtrahentes. li. vi. & ubi habet domicilium. eo. ti. c. fi.
¶ Conueniendus est quilibet regulariter coraz suo iudice. fallit in casibus nõ. ii. q. vi. in summa de foro compe. cum sit. in glo. fi.
¶ Conuenitur eadem lege quam quis sibi fieri postulat. ff. q̃ q̃sq̃ iuris. l. i. de mu. peti. c. i. in gl. i.

Conuenticulum Conuenticulũ dicitur congregatio subditorum sine consensu prelatorum uel aliorum superiorum. xvii. di. multis. lxxix. di. c. ii. xxiii. q. v. non uos. de hereti. cum ex iniuncto. in prin. & c. excõmunicamus. in fine. Archidia. de uer. signi. c. ii. li. vi.

Conuersus An cõuersi admittantur ad electionẽ prelati. tex. & ibi nõ. de elec. ex eo. e. li. Hostieñ. de insti. c. fi. docto. de iudi. decernimus. glo. in. c. ut priuilegia. de priuil. de sen. excõ. nõ dubium. ubi tex. & glo. bona glo. xii. q. ii. duo sunt. alia glo. xvii. q. iiii. quisquis. Adde quod dicam. ĩ. sub dictiõe electio. ite adde glo. in. c. sciant cuncti. de elec. li. vi. in. ꝟ. ecclesiasticas gl. in. c. i. de iniur. e. li.
¶ An aliquis conuersus qui tamen non est clericus possit habere ecclesiã. doc. de deci. quãuis. ubi tenent q̃ ex tollerantia potest habere ruralem non curatam.
¶ Cum cõuersus fueris & ingemueris tũc saluus eris Iere. xxxiii. xxvi. q. vi. is qui.
¶ An conuersus possit contrahere matrimoniũ glo. q̃ sic. xxvii. q. i. ut lex. & ibi uide tex. ibi etiam tenet glo. q̃ talis debet censeri persona ecclesiastica.
¶ An eoipso q̃ quis efficitur conuersus uideatur uoluisse renuntiasse propriis. nõ. in dicto c. ut lex & ibi glo. glo. in clem. i. de deci. & ibi uide do. Car. flo. q. xxxv. ubi uide quid de oblatis. Io. an. de maio. & obe. dilecto.
¶ Que differentia sit inter oblatuz & conuersum. uide q̃d nõ. in dicta cle. i. per do. Car. flo.
¶ An cõuersi regulares possint interesse actibus qui geruntur per conuentum. Inne. q̃. in. c. fi. de insti. Archidia. xii. q. ii. placuit. glo. in. c. ex eo. de elec. li. vi.
¶ Conuertimini ad me & ego cõuertar ad uos. Ezechie. xxxvi. Zacha. i. de peni. di. i. §. his auctoritatibus. xvi. q. i. reuertimini.
¶ An cõuersus possit condere testamentũ. Speci. de sta. regula. ꝟ. lxvii.
¶ Ille non est ꝓprie conuersus qui retinet proprium. licet in instrumẽto dicatur q̃ fecit se cõuersum. Io. an. de sen. excõ. non dubium. Adde q̃ conuersus ecclesie secularis põt habere ꝓpriũ secus in conuerso ecclesie regularis. xxvii. q. i. ut lex continentie. in glo. iii. Archidia. xii. q. i. duo sunt.
¶ Conuertit̃ qui undiq̃ uertit̃. de peni. di. i. §. his auctoritatibus. xxxiii. q. v. qui uxorem.
¶ An bona conuersi post eius mortem sint monasterii. Archi. xxviii. c. quia sunt culpe.
¶ An conuersi ecclesiarum secularium gaudeant priuilegio clericali. uide Io. an. de ma. & ob. dilecta.
¶ An conuersi & oblati gaudeant priuilegio religionis cui se offerunt. tex. de priuilegiis. cum & plantare. §. de fratribus. eo. ti. ut priuilegia. Inno. eo. ti. recepimus. in glo. magna. ꝟ. item dicimus. tex. eo. ti. tuarum. ad finez. glo. in clem. i. de deci. uide Inne. de priuilegiis. c. pen. tex. & ibi Io. an. de priuilegiis. per exemptionez li. vi. eo ti. accedentibus. in tex. de cap. mo. dilectus. de exces. prela. nimis. e. l. ii.
¶ An conuersus sit liber. & an possideatur ab ecclesia. nõ. ff. de acquiri. pos. l. cum heredes. §. fi. & ibi Barto.
¶ Conuersionis formam & que eam tangunt. uide per Specu. ti. de regula.
¶ Cõuersi pro iure hospitalis possunt causas in iudicio deducere. de uer. signi. in his.
¶ An conuersus bigamus gaudeat immunitate. disputatur in regula de lictum. li. vi. Iohã. an. in

mercur. Adde no. in c. i. de biga li. vi.

Conuersatio Standum est iudicio & testimonio illorum cum quibus quis est conuersatus. ff. de questio. l. de minore. C. de aduo diuer. iu. l. nemini. de elect. si postq & c. si scriptum. ii. q. vii. cum pastoris.

¶ Honesta conuersatio attenditur potiusq nobilitas de preben. uenerabilis.

¶ Talis homo presumitur qualis est locus ubi continue conuersat. l. iusto errore. ff. de usucap. doc. in l. ii. C. ubi sena. uel clariss.

¶ Minores debent cum antiquis & maioribus conuersari. in aut. de mona. § cogitandum.

¶ In uestibus & cibis quis debet se cõformare illis cum quibus conuersatur. xli. di. c. i. & quod ibi nõt Archidia.

¶ Conuersat. i. cohabitat. lxxxi. di. uolumus.

¶ Conuersatio i. fama. xxiii. di. presbiteri.

¶ Prelati debent seipsos ostendere qualiter oportet alios in domũ dei conuersari. primo ad Thimo. i. de elec. cum in cunctis. in prin.

¶ Ex conuersatione aliquid presumitur. C. de sponsa. l. finali.

¶ Pater potest corrigare filium ut desinat a mala conuersatione. ff. de offi. pcõ. l. nec quicq. § de plano. uide in aut. de nupt. § sm occasionem. coll. iiii.

Conuitium Quid dicatur cõuitiũ uide in l. item apud labeonem. § conuitium. ff. de iniur. adde quod no. Bar. in quodam consilio suo qđ incipit in questione uertente inter dominum.

¶ An conuitium sit peccatum mortale uide. s. Tho secunda secunde. q. lxii & lxxii. ar. ii. ubi dicit q sic non minus q furtum uel rapina. quia nõ minus amat homo honoram suũ q rem propriam & possessam.

¶ Quid sit conuitium & unde dicatur uide in dicta l. item apud labeonem. § conuitium & § his. Archi. xi q. i. si quis sacerdotum. Idem habes de iureiuran. uenjens.

¶ An pro cõuitio teneat quis actione iniuriarum. uide Io. an. in addi. Spe. ti. da iniur. § i. in prin.

Conuictus Quot modis dicat quis cõuictus. dic testibus | instrumentis | confessione ppria | seu facti euidentia. nõ glo. ii. q. i. nos in quenq. Quandoq dicit quis conuictus itademũ si testibus conuincatur licet nõ per cõfessioné C. de confes. l. ii. uice. ii. q. i. c. i. de resti. spol. cum ad sedem. in glo pe.

¶ Durius agitur contra conuictũ q contra cõfessum. C. quo appel. nõ reci. l. i. ii. q. vii. c. ii. & ibi Archi. ii. q. i. in primis in glo. adde qđ dixi sub dictione confessio. de elec. innotuit. i. di. c. iii.

¶ Differentia inter conuictũ & confessum sumitur ex his que habentur de iudi. ac si clerici. C. de excep. rei iu. l. fi. C. quo appel nõ reci l. ii.

Conuiuium Conuiuia phibentur clericis. xxiii di. c. cum liceat. xxiii. di. his igitur. & ibi Archi. xliii di. di. non oportet. xxxiii di. presbiteri.

¶ Cõuiuiũ i. cõsortiũ. xvii. q. iii. id cõstituim⁹.

Copia Copia instrumenti uel alterius scripture debet fieri ei tm cuius interest & de illa tantum parte que ad ipsum spectat Bar. in l. fi. ff. de bo. auc. iudi. pos. Adde quod dicam. j. sub dictione instrumentum.

¶ Copia. i. habũdantia uel multitudo. no. Io. an. in c. l statutũ. i. pen. de rescript. li. vi. de hoc p bo uide in l. i. C. qñ nup. inter pupil. & uidu.

Copula Copulatiua An ad ueritatem copulatiue requirat ueritas omnũ partiũ. Bar. in l. i. ff. de his qui no. infa. & idem Bar. in l. si is qui ducenta. § utr. ff. de re. du. Bal in l. i. ff. de iusti. & iure. & Bar. in l. sepe. ff. de v. sig.

¶ Copulatiua aliquando exponitur pro disiunctiua. nõ. de uer. signi. l. sepe de rescript. c. ii & c. inter ceteras. quandoq econtra. da consec. di. ii. in calice. de rescript. ex parta. el. i. in glo. de pcura. mandato. & ibi docto. in glo. C. de uar. signi. l. cum quidam.

¶ An & quando copulatiua posita inter personas denotet concursum uel ordinem copulatorum tam in ultimia uolũtatibus q in aliis dispositionibus. Bar. in l. gallus. § i. ff. de libe. & postu. & l. uxorem. § testamento. ff. de lega. iii.

¶ De natura copulatiue et | uide Bar. in l. ea tñ adiectio. ff. de leg. iii. & in l. ut uim. ff. de iusti. & iure. & l. si is qui ducenta. § utrum. ff. de re. dub. Adde q copulatiua et | quandoq stat expositiue. C. loca. l. si diuersa. quandoq ponitur pro etiam. ut in aut. eisdez penis. C. de secũdis nup. & ibi Cy. & de hac copulatiua et | uide glo & Barto. in l. i. § pueri etiam. ff. de postulan. Item adde q quandoq copulat similia quandoq nõ. ff. de pcurato. l. nõ solum. § si status. in aut. ut desunc. seu fune. § i. Itez adde q copulatiua posita inter ea que sunt idem exponitur pro idest. ff. de serui. rusti. predi. l. i. in fi. e.

¶ Copula posita inter compatibilia resoluitur in disiunctiuã. C. de iure codicil l. fi. per Barto. & ff. de usufruc. lega. l. si titio fundum.

¶ Que differentia sit inter orationem copulatiuam & de copulato extremo. nõ. docto. in c. ii. de rescript. glo. in clem. sepe. de uer. signi. in pn. & ibi do. Car. flo. in. ix. q. & p eum pulchre in clem. in plerisq. de elec.

¶ Copula et | ponitur inter diuersa. C. per quas perso. no. acquir. l. si duo. & qđ nõ. ff. de iur. & facti igno. super pfca. xvi. di. duo sunt. de sum. trini. damnamus. de elec. ecclesia. ii.

¶ Copula et | quandoq ponitur inter duo substantiua quorum unum est resolubile in adiectiuũ tunc perdit effectũ. ff. de pac. l. i. ff. de offi. pcõ. l. obseruare. § pficisci. ubi glo.

¶ Punctus quandoq ponitur pro copula. ff. p socio. l. cum duobus. § si in quo. dicam. j. sub dictione punctus.

¶ Ubi duo copulat sur duiduo obligatio scinditur pro partibus. ff. de pigno. l. si fundus. § si duo pariter.

¶ Copula et | inter incompatibilia resoluitur in disiunctiuam. ff. de usuf ruc. le. l. titio.

¶ Si apponitur pena si offendaz P. & C. nõ cõmittitur si offenda alterz. tantu. in. c. i. de scisma. li. vi. & ibi no. do Pe. de ancho.

¶ Uirtus copule est q naturam & pprietatem

precedentium sequentibus attribuit. ff. de fun. instruc. l. seye. §. gayo. ff. de códi. & demonstra. l. auia. in principio.

¶ Copula continet continuationem. Hostien. & Io. an. de ꝓba. licet. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. quod autem.

¶ Copula requirit utrumq; seruari seu fieri. ff. de uerbo obli. l. si quis ita stipulatus.

¶ Quando plura copulatiue mandantur an suf ficit alterum fieri. uide de ꝓpe. ex pte. sup glo.

¶ Quando plura ꝓponunt copulatiue que tendunt ad eundem finem an sufficiat probare alterum. de iudic. exhibita. plene nō. de electi. is qui. li. vi. in glo. ultima.

¶ Copulatiua sine negatione seu affirmatione concepta requirit concursuz copulatorum uide consil Ange. lix. quod incipit queritur. uide in l. si quis stipulatus fuerit. x. ff. de uer. oblig.

¶ Copulatiua nanq; exponitur expositiue ff. ad l. iul de ui. pu. l. qui cetu. C. de appell. l. eos. §. si. C. quo. appell. nō reci. l. antepen.

¶ De copulatiuis orationibus disiunctis & solutis nō Dy. in regla in alternatiuis li. vi. & ibi Io an super glo. fi.

Cor

Deus respicit cor. ut habet de usur. in ciuitate. ubi glo allegat cócor. facit xv. q. vi. c. i. in fi. gl. in. l. ii. ff. de dona. inter uiꝝ & uxo. ii. q. v. cósuluisti. xxii. q. v. qui periurare.

¶ Corda filioꝝ hominū sunt nota soli deo. scdo Paralipo vi. Luce. xvi. Act primo.

¶ Corde magis q̄ opere in illatis iniuriis habéda est patientia. xxiii. q. i. paratus.

¶ Impudicus oculus impudici cordis est nūtius xxii. q. v. nec solo.

¶ Cor debemus habere ad deum dum missa celebratur de conse. di. i. quando autem stamus.

Coram

De significato huius dictionis nō ff. de arbi. l. diem §. corā ubi tex. & ff. de uer. signi. l. coraz. glo. in. c. ut circa de elec. li. vi. uide omnino Bar. in dicta. l. dié §. coram. ad questioné de notario qui dicit coram testibus qui erant presentes.

¶ Quando delictū dicatur esse cómissum corā iudice uel officiali. uide Barto. in. l. si quis obrepserit. ff. de falsis.

Corea

An coree sint licite. dic ut habet in clem. i. de cele. miss. & in clem. attendentes de sta regula. uide Exodi. xxxii. & Mathei. xiiii. de ui. & ho cle cum decore. & c. penl. Adde qd̄ dicam. ī. sub dictione ludus.

Correctio

Qua pena puniri debz ꝓducens statutum correctū. not Bal. in secunda constit. C. de hoc dic ut nō. glo. in. l. iustas. C. de iur. fisci. li. x. glo. & Bar. in. l. i. ff. de coniungé. cum emanci. libe. glo. & dor. de iudi. nouit. docto. de consti. c. i. bona glo. vii. di. fuerunt. in. ꝓ. notitia. & est conclusio q ꝓ producens legem correctam pro decisione punitur pena falsi secus si allegat eius ratione. Bar. in. l. fi. ff. de fal. Adde quod dixi supra sub dictione allegatio & argumentum. & quod dicam infra sub dictione falsitas.

¶ Noua dispositio corrigens & exorbitans licz in uno tantum corrigat tamen uidetur corigere omne id quod inuenit necessariū consequi ad id quod est correctuz. & qd̄ ab eadem radice procedit. licet de eo nullam facit mentioné. glo. est notabilis in. c. nō debet. de consangui. & affi.

¶ Correctio iuriū est uitanda. l. illam. C. de col. & l. ii. C. de inoffi. do. l. sanctimus. C. de testa. de electio. cum expediat. li. vi. Adde Archidiaco. xxiii. q. iiii. c. i.

¶ Constitutio noua & corrigens non trahit ad preterita, nisi emanauerit declarando irrationabilitatem ueteris legis. glo. nō. in. c. i. de postu. prela. li. vi. nō. in clem. i. de elec.

¶ Quis teneatur ad correctioné delinquentiū & sic de intellectu illius auctoritatis, si peccauerit in te. xc. ii. q. i. si peccauerit. de iudi. nouit. xxiii. q. iii. duo ista.

¶ Pro correctione uide bonos tex. i. q. vii. c. i. & ii. & p totū. xlv. di. cū beat. & c. disciplina.

¶ Aliter corrigere debz prelatus delinquentes, & aliter socius, aliter sacerdos. bona glo. xxiii. q. iiii. c. primo.

¶ An desistendum sit a correctione ubi multitudo delinquentium est in causa & timetur de magno scandalo. nō. xxiii. q. iiii. ipsa pietas. & in. c. non potest.

¶ In correctione semper adhibenda est misericordia xlv. di. disciplina. ii. q. vii. §. is ita.

¶ In correctióe seruádus est modus. ut. l. si cōstante. §. si maritus. ff. so. ma. lxxxvi. di. quáto.

¶ Nō est pudor si quis seipsum corrigat in eo qd̄ male gessit. in aut. de nup. in si. prime coll. xii. q. i. terrenā. lxiiii. di. §. uerū. nō. de cósangui. & affi. nō debet. de excep. pia. li. vi & c. statutum. de rescript. eo. li. ff. de uulga. & pupil. l. ex facto. de concess. preben. detestanda. li. vi. ut lite penden. a memoria. ff. de colleg. illi. l. i. nonnunq. xxxv. q. ix. ueniam. de resti. in inte. tum ex litteris. xxii. q. iiii. incómutabilis. & c. beatus. de accusa. qualiter. in primo. Adde q̄ melius est si nosipsos corrigimus q̄ si expectam⁹ ab aliis corrigi. in aut. de nup. §. ii. & in aut. ut fratrū filii. in princi. coll. viii. & qd̄ ibi nō.

¶ Que differentia sit inter corrigere et reprobare glo. et doc. in clem. statutū. de elec. glo. pe. in clem. si romanus. de preben. Adde in aut. de nó alie. in principio coll. ii.

¶ An is cui mandata est correctio alicuius possit illum deponere. nō. de uer. signi. querenti in glo. i. Adde qd̄ dicam. ī. sub dictione uisitator.

¶ Que in actis fiunt possunt corrigi et emendari. Bar. in. l. actoꝝ uerba. ff. de re iudi.

¶ An testis possit corrigere dictum suum. Bar. in. l. si postulauerit. ff. de arbi. dicā infra sub dictione testis.

¶ Ex idempeitate rationis noue constitutionis corrigentis nō potest argui ut corrigatur alius casus q̄ expressus in noua constitutione corrigente. Bar. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de libe. et postu. et in. l. si uero. §. de uiro. ff. so. ma. Saly. et dor. in aut. quas actiones. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Aliud est correctio aliud reformatio. de offi. ordi. irrefragabili. et sic notarius instrumentuz a se confectū pōt reformare, nō auté corrigere. sm do. Anto. in dicto. c. irrefragabili.

¶ Correctio erroris nõ admittitur nisi refectis expẽsis Bar. in. l. pura. C. de om. agro deser. li. xi.

¶ Occulta peccata nõ debent manifeste corrigi. ii. q. i. si peccauerit. de peni. & remis. c. i.

¶ Negligentes corrigere malos cum possunt uidentur eis consentire. lxxxiii. di. consentire. & ibi concor. in glo.

¶ Quilibet debet seipm priusq̃ alios corrigere iii q. vii. qui sine peccato. & c. postulatus. & c. sacerdos. & c. iudicet.

¶ Inobedientes deo & parentibus seuere corripiendi sunt. xxiii. d. iii. iustum est.

¶ A correctione maloꝝ non est cessandũ. xxiii. q. iiii. sicut non est. & c. ipsa pietas.

¶ Corrigẽdi sunt pauci ut multi saluent. xxiiii. q. iii. ecce autem crimina.

¶ Malos quos nõ potest ecclesia corrigere secularis debꝫ potestas cohercere. xxiii. q. v. princeps. & c. incestuosi.

¶ Supplens dicitur corrigere. in aut. de nõ alie. aut permu. in prin. & ibi glo. que allegat. l. i. §. i & §. fi. ff. ad. l. ro. de iac. Item faciens additionem ad statutum si sit additio aliquid immutãs dicitur corrigere. in aut. de nup. §. per occasionem. coll. iii.

¶ Aliud est corrigere | aliud determinare | aliud supplere. unde glo ff. de legi. l. nõ est nouum.

¶ Corrigere dicitur supplens & distinguens. in aut. quõ. o. epi. §. fi. coll. i. in glo. que incipit non corrigere. & in glo. que incepit. f.

¶ Non est uerisimile q̄ quis in continenti corrigat id quod in cõtinenti fecit. ut. l. nam ad ea. & ibi nõ. glo ff. de condi. & demonstra.

¶ Correctio fraterna tripliciter potest omitti. sanctus Tho. secunda secunde. q. xxxii. ar. ii.

¶ Correctioni fraterne directe opponitur scandalum. Idem secunda secunde. q. xliii. ar. iii.

¶ Per hoc uerbum uel idem inducitur correctio. unde si dicatur talis dominus uel idem qui dicit se dñm nõ fatet. ff. de libe. cau. l. cognitio.

¶ An is qui promisit dare librum correctum si dat librũ in quo una pars deficiat uideatur dare librum correctum. uide Ia. butri. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si id quod §. fi.

¶ Filius quandoq; corrigit patrem. ff. de condi. ob cau. l. iiii. §. si quis. ar. cõtra. ff. de tuto. & cu. da. ab his. l. i. q. & in aut. de mo. §. si uero. col. i.

¶ Causa correctionis licet qd alias nõ liceret. ff. qui & a quibus l si ex quacũq; §. si magister & qd nõ. ff. so. ma. l. si constante §. si maritus.

¶ Qui paratus est corrigi etiã si errer in fide non est damnandus ut hereticus. xxi. di. nunc autem & quod ibi nõ. ff. solu. matri. l. si cõstante. §. si marit⁹. xxiiii. q. i. hec est fides. ubi uide.

¶ Qui uult seipsum corrigere de delicto an sit puniendus. no. de exces. pla. c. inter dilectos. in glosa prima.

¶ Qui & quando possint corrigere errorẽ suũ uide. C. de iur. & facti igno. l. error. C. de erro. aduoca. l. fi. no. in regula ignorantia. li. vi. nõ. de diuor. ex litteris.

¶ Prelatus excedens modũ in corrigẽdo põt deponi. glo. fi. xxiii. q. iiii. qui peccat.

¶ Qui omittit corrigere errantem non amat eum. xxiii. q. v. non putes.

¶ Incorrigibilibus uenia dari nõ potest. xxiiii. q. ii damnationis sententiam.

¶ Non corrigens delinquentes tacendo eos occidit. xliii. di. ephesiis.

¶ Corriguntur homines si uitia odio habeant. lxxxvi. di. odio.

¶ Prelatus correctionẽ subditoꝝ sine peccato differre nõ põt. lxxxiii. di. peruenit. & de modo corrigendi uide. xlv. di. licet. & c. disciplina. & c. omnis qui & c. sunt nanq;.

¶ An cessandum sit a correctione ubi timetur ne corrigẽdus efficiat deterior. sanctus Tho. secunda secunde. q. xxxiii. ar. v. & in quarto. di. xix. q. ii. ar. ii. Adde qd nõ. doc. de iudi. nouit. & cõcludit sanctus Tho. q̄ correctio pertinens ad prelatos non est obmittenda ꝓpter turbatiõẽ eius qui corrigit. secus in correctione fraterna.

¶ An q est in uno peccato possit corrigere aliũ existentem in eodem. uide. s. To. ubi supra.

¶ Qualiter procedendum est ad correctionem cum multitudo est in delicto. sanctus Tho. scda secunde. ubi dicit q̄ tollerandum est peccatum principis qui sine scandalo multitudinis puniri nõ potest. qd pluries allegaui in consil. Basilieñ. dum procedebatur furiose contra papam.

¶ An correctio fraterna sit precepti. sanctus Tho. secunda secunde. q. xxxiii. dicit q̄ est preceptum affirmatiuũ quod non obligat pro semp sed pro loco & tempore. & ibi etiam tractat an debeamus querere quos corrigamus. Adde qd idem scribit in quarto di. xix. ar. v. & in. q de quolibet. q x. xii. & xiii.

¶ An preceptuꝫ de correctione fraterna se extendat ad omnes. sanctus Tho secunda secũde. in preallegata. q. ubi etiã dicit q̄ est duplex correctio una que est actus caritatis | alia q̃ est actus iurisdictionis qd est notabile. ibi etiam tractat an subditi teneantur corrigere prelatos. & quo ordine in correctione fraterna procedendũ est. Adde nõ. p do. Anto. in. c nouit. de iudi. & qd dixi in libro meo cõtra Panormitanũ. in illo articulo qualiter cõsiliũ possit corrigere papam.

¶ Corrigere aliquando sumitur pro addere. in aut. quibus mo. na. effi. legi. in prin. & in. l. i. §. qui operas. ff. ad tertul.

¶ A correctione non appellatur. de appell. reprehensibilis. & c. cum speciali. ad fine. & c. ad nostram. nõ. de offi. ordi. irrefragabili. dixi. s. sub dictione appellatio.

¶ Papa | impator | & quilibet alius sapiens corrigit errorem suum. Specu. ti. de except. §. ui. ꝓ ubi autem.

Correlatiua

Pater & filius sunt correlatiua glo & Bar. in. l. qui plures. § i. ff. de tul. & pupil. Io an. de filiis presbi. michael. glo. ponit naturaꝫ correlatiuoꝝ. in. c. debitum. in fine. de baptis.

¶ An statutum penale loquens de uno correlatiuoꝝ habeat locum in alio. puta dicit statutum si quis uendiderit talem rem puniatur in x an habeat locũ in emptore cum uẽditor & emptor sint correlatiua. Bar. pulchre in. l. fi. C. de indic. uidui. toll. tex. est bonus in. l. i. C. de cupres. ex

luco nō cedē l. xiį glo. in l. i. in fi. C. ne fideiuſ. dotē den. Bar. in l. liberoꝝ ff. de his qui no. infa. glo & doc. in c. i. de loca. de elec. ſi poſtq̄ h vi. omnino adde qđ no. Bar. in l. fi. ff. de acceptiſ. uide l. quia. C. que res uendi nō poſſunt. Adde q̄ ſtatutum in uno correlatiuoꝝ extenditur ad aliud niſi inter illa ſit diſpar ratio. ut l. fi. C. de reſcin. uendi.

¶ Si unum correlatiuoꝝ prohibetur uidetur & alterum prohiberi. Bal. in l. nemo martires. C. de ſacroſanc. eccle.

¶ Licet ſtatutum compleat aliquem emere non tamē intelligitur complere aliquem uendere & econtra quia unum ſtatutum non includit aliud tex. & glo in l. i. C. de comu. ſuo. manumiſ. ubi uide notabiliter per Bar.

¶ Natura correlatiuoꝝ eſt q̄ ſe non cōpatiunē in eodē ſubiecto. nō. de appel. ut debitus. in gl. ulti. uide nō. in clem. i. de ium. tu. bene facit. c. fi. de inſti. ubi alius eſt dans| alius accipiens.

Correus An factum unius ex correis credendi aliis correis credendi noceat. no. ff. de pac. l. fideiuſſor. in glo. ii ff. de duobus reis. l. ex duobus. ubi. Barto. plene. in l. pcuſ. ff. e. ti.

¶ Quid in correis debendi an unius factū noceat alteri. & nunquid unus utatur exceptione alterius. nō. ff. de pac. l. idem in duobus. in glo. i. & ff. de duo. re. l. ex duobus. Bar. in l. pe. e. ti.

¶ An plures inſolidum obligati habeant beneficium noue conſtitutionis de duobus reis. nō. ff. de cōſti. pecu. l. ſi duo. Bar. in l. ii. ff. de duo. reis. q. ii. vi & viii.

¶ An plures correi teneantur de facto correi quilibet in ſolidū uel pro parte. nō. ff. depoſi. l. i. ſ. ſi apud duos. in glo. peruenirent. circa fine. & ff. cōmo. l. ſi ut certo. ſ. ii. in glo. Cy. C. ſi cer. pe. l. cum te in galia. C. de duo. reis. l. i. in prin. & l. eadem. in princ. eo. ti.

¶ An unus ex correis agens caueat alium rem ratam habiturum. no. ff. ſolu. matri. l. iii. in glo. i. & ibi Bar. & in. l. ſi ex duobus. in fine. ff. de duob' reis. & C. de duo. re. aut. hoc ita. ubi Cy. in pe. q.

¶ An unus correus uideatur fideiuſſor alterius uo. C. de duo. reis. l. i. in glo. fi. & ibi Cy & Bar. ff. de duo. reis. l. reos. nc. ff. ad uelſ. l. uir uxori. in fine. in aut. de duo. reis. in prin. in glo. fideiuſſione. coll. vii.

¶ Si unus ex correis ſoluit totum qua actione repetat a correo. nō. C. de duo. reis. l. i. in glo. fi. & ibi Cy. in. i. q. Bar. ff. eo. ti. l. reos. ubi plene.

¶ Si unus ex ipſis ſoluit totum an cogatur creditor cedere actione| & inquantū. nō. C. de duo. reis l. i in glo. fi. & ibi Cy.

¶ An omnes correi credendi ſeu debēdi poſſunt in eodem libello conueniri uel cōuenire. nō. Cy. C. de duo. reis. aut. hoc ita. in. xiiii q. Bar. ff. de no. op. nū. l. de pupillo. ſ. ſi plurīū res ff. de duo. reis. l. iii. ſ. ubi. Specu. ti. de libelſ. cōcep. ſ. fi. ꝟ. eadem etiam. & ibi. Io. an.

¶ An unus abſolutio ꝓſit aliis. Cy. in aut. hoc ita. C. de duo. reis. in. x q.

¶ An duo uel plures poſſunt inſolidum obligari ex interuallo. Cy. in aut. preſente. C. de fideiuſ.

¶ Si unus correus ſtipulandi totum exigat an teneat cōtribuere alii. & qua actiōe. nō. C. Cy. C. de duo. reis. aut. hoc ita. in ulti. q. Bar. ff. eo. l. reos. in. viii. q. ff. de ſolu. l. q. hominē. ſ. ſi duo. in glo. cōmunis. & ibi Bar. Io. an. in addi. Specu. ti. de obli. & ſolu. ſuper ꝗica.

¶ Plures rei debendi qualiter conſtituantur. nō. Bar. ff. de duo. reis. l. ii. in. ii. q.

¶ Qualiter conſtituāē in actionibus facti. nō. in. l. nemo eſt qui neſciat. ff. de duo. reis. in glo. finali. & ibi Bar.

¶ In quibus obligationibus conſtituantur duo rei. Bar. in. l. eandem. ff. de duo. reis.

¶ Que diuerſitates impediunt conſtitutiones duoꝝ reoꝝ. nō. Bar. in. l. ti. ff. de duo. reis.

¶ Quibus modis cognoſciē q̄ ſint duo correi debendi uel credēdi. Bar. ff. de duo. re. l. fi. in fi.

Corrodere Si animalia tua corroſerunt granū meū in herba debes condemnari mihi ad tantu quantum potuiſſet uendi iſte dubius euentus perceptionis. ſm Ia. de are. & Cy. in. l. ſi. C. ad. l. acquiſ. do. Floria. in. l. ex hac lege. ff. ſi qua. pau. ſeciſ. dica.

¶ Si corroſum eſt inſtrumētu uel alia ſcriptura ſi eſt in loco nō ſubſtantiali detur fides ſecus ſi in loco ſubſtātiali. & nō poſſit apparere ex aliis precedentibus uel ſequentibus quid debeat continēri in loco raſo. ut nō glo. & Bar. in. l. i. ſ. ſi roſe ff. de bo. poſ. ſm tabu. uide. ſ. in ꝟbo raſura

Corona Corona q̄nq3 datur in ſignum imperii. ut in clem. romani de iureiuran. quandoq3 in ſignū uictorie & premii militaris. i. di. ius militare. quandoq3 in ſignum ſpiritualis uictorie. de renū niſi. xii. q. i. duo. uide glo. in dēa clem. ne romani. ſ. nos itaq3. in ꝟ. diadema. ubi habes differentiam inter coronam & diadema.

¶ Ubi & qualiter & per quos fiat corona imperatoris. nō. glo. in clem. romani de iureiuran. ubi uide de triplici corona imperatoris ex materia diuerſa Adde quod dicam. ſ. ſub dictione imperator. alibi hec corona appellatur infula imperialis. tex in. l. bene a zenone. C. de q̄dri. pſcri.

¶ Quid ſignificet corona clerici. uide Archi. xxiii di. prohibere. Adde quod dicam infra ſub dictione tonſura.

¶ Nō coronabitur niſi qui legitime certauerit. uerba ſunt Apoſtoli ad Thimo. ii. c.

Corpus Corporeum Qui nō eſt ſoluendo in ere luat in corpore. C. de ſer. fugi. l. quicunq3.

¶ Tria ſunt genera corpoꝝ. ut ff. de uſucap. l. rerum mixtura. & l. eum qui edes.

¶ Ex indiſpoſitione corporis ſequitur indiſpoſitio mentis. ut. ff. de ediſ. edic. l. i ſ. interdū. & de peni. & remiſ. cum infirmitas.

¶ Diuerſitatem corpoꝝ ſequitur diuerſitas animorum. de conceſ. preben. quia diuerſitatem. in principio. ubi glo.

¶ Corpus habz multas ſignificatiōes & multipliciter ſumiē. nō. de exceſ. pla. dilecta. in glo. i.

¶ Nō pluſq̄ neceſſe ſit debemus corpori inſuire ſed ſolum eius infirmitatem reficere ut ipſum

habeamus dispositū ad usum exercende uirtutis. tex. in. c. continua. xliii di.

¶ Corpus liberum non recipit extimationē. ff. de reg. iur. l. liberum. & l. libertas.

¶ Corporis integritas quandoq; per aspectum probatur. Specu. ti. de pba. § iii. ℣. quarto.

¶ Corpus preferendum est rebus. Specu. ti. de accusa. § sequitur. ℣. quid si non potest.

¶ Corporale iuramentum qd̄ dicatur. uide nō. in clem. i. de heret. in glo. in. ℣. tacta. Adde qd̄ dicam. ī. sub dictione iuramentum.

¶ Corpora excōmunicatoꝝ debent poni ꝓcul a cimiterio ita q uoces psallentium nō possint ibi audiri. de sepul. sacris. dicam infra sub dictione. excōmunicatio.

¶ An corpore uiciati possint promoueri. & qñ sufficiat dispensatio episcopi uel requirat pape. uide. lv di. per totum de corpo. uici. c. i. & c. ex parte. & c. ultimo & per totum. dicam. ī. sub dictione dispensatio & ordo.

¶ De corpore christi qd̄ est in sacramento altaris dicam. ī. sub dictione christus.

¶ Corpus. i. uniuersitas. ff. de ori. iur. l. ii. & §. cum placuisset.

¶ Corporeū legatū. s. legatū speciei nō quantitatis. ff. de le. i. l. talis scriptura.

¶ An sit possibile uł intelligibile plura corpora esse simul in eodem loco. uide per sanctū Tho. in quarto di. xliiii ar. v. & in tertio di. xxii. ar. xiiii. & di. xxx. ar. viii. & an hoc possit fieri diuina uirtute. uide eundem in qōne de quolibet. q. iii. arti. ii.

¶ Productio corporis humani conuenienter describitur per eundem in prima parte. q. xix. ar. iiii. & in secundo di. xvii. ar. v.

¶ Corpus humanum fuit factum de limo terre & immediate a deo formatum. Idem in prima parte. q. xci. ar. i. & ii.

¶ Corpori humano nihil inest de natura corporum celestiū. Idem in prima parte. q. lxxvi. ar. v. & q. xci. ar. i. & in scdo di. xvii ar. v.

¶ Corpora sanctoꝝ erunt equaliter omnia impassibilia. Idē in tertio. di. xliiii. ar. v. & in q̄rto contra Genti. q. lxxxiiii. & . lxxxv.

¶ Corpus naturale potest diuidi in infinitum. Idem in secundo di. xxx ar. v.

Corporale Ubi consecrat corpus domini debet esse de purissimo linteo. & nō debet habere mixturam nec de serico nec de panno tincto. de consē. di. i. cōsulto & ibi Archi. refert Io. de deo dicere quidaz peccant qui ponūt sup cōfectionē farine ut stet magis rigide super calice sm qd̄ quasi totus uidetur errare. nam cōmuniter corporalia aptant cum amito & flore farine. & cum eo incolaneur ut sint magis solida.

Cortina De cortina uide Exodi. xxvi. & xxxvi. & Iudic. xxiii. de sacra uncti. c. i. § ad exhibendum.

Corruptio De penis corrūpentis iudicem & corrupti iudicis nō. in. c. i. de sen. & re iudi. li. vi. & in. l. i. & ii. C. de pe. iudi. qui male iudi. Adde quod dicam infra sub dictione iudex.

¶ Que sit pena corrumpentis acta. uide. ff. de iure fisci. l. in fraudem. § per ſ.

¶ Corrumpere dicitur quis alium per pecuniaz siue eum liberauerit a debito, siue grat; i. bi mutauerit, siue rem minori precio uendiderit. ff. de calum. l. etiam.

¶ Dans iudici pecuniam ut bonam causam expediat dicitur corrumpere. ff. de condi. ob tur. cau. l. ii ubi est casus sm unū intellectū glo.

¶ An promittens iudici indemnitatem si male iudicauerit dicatur corrūpere | & talis ꝓmissio sit licita. uide. ff. de furt. l. si quis uxori. § si fugitiuum. & in. l. i. C. de magis. conue.

¶ Corrumpens liberū magis delinquit q̄ corrūpens seruum. ff. de seruo cor. l. doli. in prin. § fi. ff. de dolo.

¶ Corrumpere dicit is qui tollit. ff. de iurisdic. om. iud. l. si quis id quod. § hoc edicto.

¶ An corrumpens iudicem cadat a causa ipso iure. glo. de pe. iudi. qui male iudi. l. i q sic. Bar. contra. in. l. i. qui autem. ff. de calū. per. l. eius g delatorem. ff. de iure fisci. & per dictā l. i.

¶ An corrumpens reum uel ꝓcuratore ex ꝑte rei cadat in edictum de calū. dic q sic. per dictā l. i. § quid autem. ff. de calū. quicquid dicat. glo. in. l. eleganter. § i. ff. de dolo.

¶ Que sit pena corrumpentis aduocatum. uide C. de aduo. diuer. iudi. l. i.

¶ De pena corrumpentis testem. uide. C. si ex fal. instru. l. i. & ii. ff. de re iudi. l. diuus.

¶ Pena corrūpentis albū pretoris, quinternos curie, libellos, uel dicta testium delendo, uel interlineando, uel radendo, ponitur per Specu. ti. de dolo & cortu. § restat. in prin. & ibi Io. an.

¶ Corruptio est multiplex. uide p sanctū Tho. in scdo di. xix. ar. iii. & xxxv. ar. v. & in tertio. di. xiii. ar. xiii. & in quarto di. i. arti. vi. & di. xxxiii. arti. xiii.

¶ Non est confidenduz de illis qui per pecuniā consueuerunt corrumpi. Specu. ti. de ꝓlat. sen. ℣. item nota.

Crapula Proprie est superfluitas ciborum. & dicitur quasi cruda epula. Ebrietas est superfluitas potus. uide glo. & Io. an. de uita & honesta. cleri. a crapula.

Crassus Crassus dictator fuit. & cōtemporaneus Iulio cesari & Pompeio & a partis auro feruenti interfectus. i. q. i. glo. in. c. qd̄ quidam. i. q. i. in glo. crassus.

Creator Creatura Mala non fuerunt a deo creata. de pen. di. iii. § ex his. & c. adhuc. uide de consti. cum omnes. in glo. iii. de summa trini. c. i. in glo. unde salomon.

¶ Qui uiuit ineternum creauit omnia. xxxv. di. sexto.

¶ Inter creatorem & creaturam non potest notari tanta similitudo quin multo maior sit dissimilitudo. de summa trini. c. ii.

¶ Deus ex nihilo creauit omnia. in dicto. c. i. de summa trini.

¶ Creatio nō est mutatio. & qd sit uide sanctū Tho. in prima parte. q. xlv. ar. i. & in secundo. cōtra Genti. q. xvi. & se. usq; ad. xix. & in. q. de

potentia·q·iii·arti·ii·

¶ Creare est cōmune trinitati. Idez in dicta·q·xlv·arti·vi·

¶ Qualiter intelligit principiū Geñ. q in principio creauit deus celum & terrā. uide p eundē in prima parte·q·xlvi·ar·iii·&·xli·ar·iii· & in scdo·di·ii·ar·vi·& in·q·de potentia q·xli·ar·ii·

¶ Creare est ꝓprium deo. Idem in prima parte·q·xlv·ar·v·& in quinto·q·xxvii·arti·iii· & in q·de quolibet·q·iii·vi·&·vii·

¶ An creatura possit anihilari. Idē in prima pte q·ciiii·ar·iii·&·iiii·

¶ Creatura nulla est simplex. Idem in pma pte q·iii·ar·iii·& in primo·di·viii·ar·xiii·

¶ Creare nō potest cōmunicari. Idem in prima parte·q·lxiii·ar·i·& in secundo·di·xxiii·ar·i·

¶ Omnis creatura est mutabilis. Idez in prima parte·q·ix·ar·i·& in primo·di·viii·ar·viii·

¶ Creature fuerūt create distincte per species. Idem in prima parte·q·lxvi·ar·i· & in primo·di·xii·arti·ii·

¶ Creature sunt a deo producte nō necessitate nature sed uolūtate. Idē in pma pte·q·iii·ar·xv·

¶ Creatura coniungitur deo tripliciter. Idez in primo di·xxxvii·ar·ii·

¶ An creatura aliqua possit fieri ad imaginem dei. Idem in primo·di·xvi·ar·i·

Credentia An litteris credentie sit danda fides plena. Bar. in l.lutius·ff·de fideius. Cy.& Bal·in·l·si qua p calumniam·C·de epi·& cleri·& in·l·si·C·qd cum eo·docto·in·c·fraternitatis·de cleri·nō resi·ubi do·Anto·de butri·& moder·...

Credere Credulitas An ille dicat̄ probabiliter credere qui credit peritis. Bar·in·l·in bonis·ff·de bonis pos·facit qd nōt idem Bar·in·l·i·ff·de uen·inspi·&·l·cum quidam·§·qd dicitur·ff·de acquir·here·bonus tex·in·l·semel·C·de re mili·li·xii·

¶ An per uerbū credere detur certa responsio·tex·uidetur q sic·in·c·i·de postu·& ibi nō·

¶ An nimia credulitas imputetur alicui·nō·in l·i·ff·de eo per quē fac·est·&·l·cum plures·§·seruum meum·ff·loca·xi·q·iii·non solū·lxxxvi·di·si quid·bona glo·xvi·q·ii·c·i·in glo·pe·xxii·q·iiii·innocētes·& ibi glo·xxiii·q·iiii·ꝗ magnū·& ibi bona glo· Adde·ff·de in rem uerso·l·iii·§·sed et si sic·C·de accusa·l·si·in principio·ff·de libe lega·l·qd mihi·

¶ Credi debet libro censuali & tabis facit fidē· Inno·in·c·ad audientiam·de rescripti·

¶ In extraiudicialibus credit litteris episcopi sigillatis·secus in iudicialibus. Innoc·in·c·post cessionem·de ꝓbati·

¶ Creditur relationi publici nuntii licet nō appareat de cōmissione·secus est in nūtio priuate assumpto. Inno·in c·quoniam contra·de ꝓbati·&·c·cum parati·de appell· Cy·in·l·neminem·C·de requi·re·dicit q semp debet apparere de cōmissione·dicam·ī sub dictione nuntius·

¶ Credulitas non excusat a iuramento calūnie·ita nōt Inno·in·c·si·de iura·calū·

¶ Ita reus est qui credit leuiter falsa sicut qui dicit falsa·xi·q·iii·non solum·

¶ Credere uel nō credere in his que nō spectāt ad fidem nō est peccatū·xxii·q·ii·in quibus·

¶ Nihil stultius est ꝗ credere sibipsi plusꝗ sapientibus·xxiiii·q·iii·quid iniquius·

¶ Credere nō debemus facile aliorꝫ malis auditis·xxx·q·v·nullum·

¶ Credere in xp̄o est amando tendere in xp̄m· quod nullus sine caritate facere potest·de peni·di·ii·item dominus·

¶ Item debemus credere in ecclesiaz catholicā· de conse·di·iiii·in hoc ergo forte·

¶ Credere nihil aliud est ꝗ fidē habere·de cōse·di·iii·nihil aliud·

¶ In tantū est credendum dictis doctorum in quantum canonicis scripturis deseruiunt·ix·di·noli meis·

¶ Quilibꝫ presumitur credere illud qd asserit· Bar·in·l·is potest·ff·de acquir·here·

¶ Credo·i·ex fide sentio·C·de sum·tri·l·ii·Itez credo·i·consentio uel permitto·C·qui testa·fa·pos·l·hac consultissima·§·at cum humana. Item credo id est contraho·ff·si cer·peta·l·eius qui in prouincia·

¶ Quando hoc uerbum credo profertur a lege continet ueritatē·l·ut si quis·§·si cum funeris·ff·de reli·& sump·fune·

¶ Credo deo·i·credo his que dicit deus·credere in deum est amore tendere in deū·credere deū est credere deum esse·uide glo·que ponit hec·de peni·di·ii·caritas est aqua·

¶ Attendi debꝫ id qd est credibilius·ff·de ꝓba·l·cum de etate·&·l·cum de indebito·§·i·

¶ Creditur duobus contra unum·de re iudi·c·ii·nō de elec·cum dilectus·

¶ Credere & scire quandoq ponunt̄ pro eodē·de re iudi·cum olim·super ꝯ credimus·

¶ Creditur alicui contra se nō pro se·ff·de interrog·actio·l·de etate·§·i·ff·de dona·l·ex hac scriptura·C·de probati·l·exemplo·de tempo·ordi·dilectus·

¶ Inter credere & non credere est dare mediū scilicet dubitare. Spe·ti·de deposi·§·vi·ꝯ·hoc tamen certum·

¶ Casus in quibus creditur uni soli nō·in·c·licz uniuersis·de testi·

¶ Credulitas cōmunis excusat. nō·ff·ad mace·l·iii·ff·de edil·edic·l·quid si fugitiuus·§·apud labeonem·

¶ Credulitas falsa non nocet·ff·de pac·l·si cum te·ff·de inoffi·testa·l·si mater·§·si·

¶ An responsio per uerbum credo ualeat·uide Bar·in·l·marcellus·§·i·ff·re·amo·&·l·inter oēs §·recte·ff·de furti·

¶ Testatoribus obtemperatur sed non semper creditur·ff·ad sill·l·si quis in graui·§·i·C·de testam·in·l·uerbis·

¶ Multitudinis credentium erat cor unum & anima una. Act·xxx·de sum·tri·c·ii·

¶ Eque ꝑiudicat cōfessio de credulitate sic de ueritate·nō de iureiurā·ex litteris·in glo·pen· Adde q uerbū credo in iudiciis equiualet uerbo ueritatis. Bal·in·l·i·in fine·C·de falsa causa adiecta legato·

¶ An ualeat hec responsio credo ꝓut in instrumento continetur. Specu. ti. de teste. §. qualiter ꝫ quid ergo.

¶ Si ex duobus testibus loquentibus de tēpore unus deponit per uerbū credit alius precise deponit de eodem tempore cuius ius melius probetur uide Ange. consilio suo iii.

¶ Credere & extimare idem sunt. l. si. §. qđ obseruari. C. de iura. calū.

¶ Justa est causa credulitatis si quis credit id qđ habet fama. & qđ dicitur a fidedignis. Cy. in l. ii. C. de seruit. Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de no. op. nū.

¶ Si cōsultor dicat in consilio ita credo est perinde ac si diceret ita affirmo. bonus tex. in. l. si quis filio §. irritum. ff. de iniusto rupto & irri. testa. & ibi nō. Bal. & si alio tempore aliud crederet & consuleret talis ueritas esset erubescenda. nō. Bal. in. l. de tutela. C. de in inte resti. mi. per l. eos. C. de mo mul.

¶ Respondens positionibus per uerbum credit si postea dicat se credere aliud est periurus nisi assignet iustam causam quare nunc aliter credit q̄ prius. Bal. in dicta. l. de tutela. qui etiam dicit ibi ꝙ contra responsionē factā per uerbū credit semper pōt quis ꝓbare contrarium quia ut dicit glo. ibi hodie possum credere unum & cras aliud uel contrarium.

¶ Per hoc uerbum credo fit litis contestatio. de resti. spo. cum ad sedem.

¶ Credere est cu assensu cogitare. uide. s. Tho. scđa scđe. q. i. ar. i & in scđo di. xiii. ar. vii.

¶ Credere est actus fidei. & distinguitur tripliciter. Ide scđa scđe. q. ii. ar. ii & in tertio di. xxiii. ar. viii. & in q. de q̄libet. q. vi. ar. i & iiii.

¶ Credere explicite est necessarium. non tamen omes tenentur equaliter explicite credere. scđa secunde. q. ii. arti. v. & vi. & in tertio. di. xxv. arti. iii. & vi.

¶ Credere est meritorium. Idem secunda scđe q. ii. ar. ix. & in tertio. di. xxiiii. ar. iii.

¶ Dicenti se habere priuilegium non creditur nisi ostendat. de priuilegꝫ porro. melius e. ti. cuꝫ persone. li. vi.

¶ Creditur uni in sui preiudicium. de tempo. ordi. c. dilectus.

¶ Qui credit in deum habet uitam eternā Io. vi. de peni. di. ii. caritas est aqua. & di. iiii. §. finis. & §. similiter.

¶ An credendū sit officiali. de accu. sicut olim.

¶ An credatur iudici. uide de ꝓba quoniam & ii. q. vi. stacuendū xi q. iii quāuis.

Creditor

Creditor est is cui aliqd debetur ff. si cer. peta. l. certi cōditio. §. pe. ff. de uer. sig l. creditores. cum. l. se.

¶ An creditor teneaᷓ cōseruare rem sibi pignoratam. Barto. in. l. si finita. §. si quis damni. ff. de dam. infec.

¶ An creditor teneatur sic ad recipiendū sicut debitor ad dandum. Bar. in. l. i. ff. de acceptil.

¶ An soluendo creditori creditoris quis liberetur. Bar. in. l. si opera. ff. de do. excep. & l. non solum ff. solu. matri.

¶ Creditor peccat utendo re sibi pignorata. de re iudi. cum bertoldus. in glo. per hoc.

¶ An & qñ creditor consentiendo alienationi uel obligationi rei debitoris que sibi erat obligata sibi preiudicet. Ia bu. & Bar. in. l. si. C. de remis. pigno.

¶ An ualeat pactum ꝙ liceat creditori capere suū debitorē. Bar. in l. alia. §. elegater ff. so ma.

¶ An ualeat statutum ꝙ nisi creditor petierit debitum intra certum tempus cadat a iure suo. Bar. in. l. sequitur. §. si uiam. ff. de usucapi. & l. omnes populi. ff. de iusti & iure.

¶ Ille cuius bona uendunᷓ per creditores presumitur non soluendo. Bar. in l. tres tutores. ff. administra tuto.

¶ An creditor possit defendere bona debitoris sibi obligata q̄ ꝓpter delictū debent deguastari uigore statuti qđ delictum fuit cōmissum post obligationem bonoꝝ. Bar. in. l. i. §. seruus. ff. ad sill. Cy. in. l. pignus C. de pigno act.

¶ Creditor debet sibi computare in sortē illud qđ percepit seu pcipere potuit ex re pignorata. per. l. ii. C. de pac. pigno. de pigro cum cōtra de usur. quoniam. C. de pigno. act. l. creditor. fallit hoc quando dominus rei utiliter rem in qua hꝫ utile dominiū pignorat dño. tunc enim fructus non computantur in sortem. exemplum in feudatario uel emphiteota. casus est no. in. c. i. de feu. & in. c. conquestus. de usur.

¶ Creditor capiens ꝓpria auctoritate res debitoris dicitur uim inferre. sm l. extāt. ff. qđ metus cau & l si quis in tantam. C. unde ui.

¶ Creditor exigens plus debito potest puniri crimine cōcussionis uel falsi. s. in quadruplū. no. Ange. in l. nemo carcerē. C. de exac. tri li. xi.

¶ Si creditor succedit debitori suo ꝑ adítionē hereditatis confunduntur actiones C. de pactꝭ. l. debitori. & l. in imponenda. C. ad. l. fal. siue in solidum siue pro parte ꝓut heres constituitur. glo. in. l. iii. C. de fideius.

¶ An creditor restituens pignus debitori uideatur per hoc remittere debitum si nō reddat instrumentuꝫ debiti. uide in. c. ecclesia. ii. ut lite pen. casus est ꝙ nō. in. l. postq̄. ff. de pac.

¶ Creditor rem pignorataꝫ potest alteri locare & fructus computare in sortem. glo. ii. de re iudi. cum bertoldus.

¶ Creditor qui recipere debet uinū uel bladuꝫ ad certum tempus nō compellitur ante tempus illud recipere. nec aliqđ aliud qđ cursu tēporis deteriorari potest. sm Guil. de cu. quem refert Bal. in. l plures. C. de fide instru.

¶ Legatarii possunt dici creditores hereditarii licet respectu ad creditores alios diuerso modo nuncupentur. l. fi. C. de heredi. actꝭ. et ibi glo. et Cy. uide. ff. de actꝭ. et obli. l. hereditarios. Adde tex. in. l. ii. C. de here. uel ac. uen. ubi uidetur ꝙ legatarii et fideicōmissarii non ueniant appellatione creditorum.

¶ Appellatiōe creditoris cōprehenditur is cui ex quacunq; causa cōpetit actio. ff. qui et a qui. l. si fideicōmisso. §. i.

¶ Appellatiōe creditoris nō comprehendiᷓ depositarius. ff. de priui. credi. l. uenditor. §. i.

¶ Creditor ꝓprie dicitᷓ ex causa no lucratiua.

ff. de act. et obli. l. ex pmissione.

¶ Js cui sub cōditione debetur nō est creditor ff. de act. et obli. l. is cui. de quo dic ut ibi.

¶ An in priuilegiis debitori concessis appellatione creditoris comprehendat creditor ex delicto uide. ff. qd cum eo. l. sed et si.

¶ Ubi soluitur aliud pro alio uolenti creditori ipso iure extinguitur obligatio. sicut si esset solutum id qd uere debebatur. instit. qui mo tol. obli. in prin. secus ubi de cōsensu creditoꝝ quis soluit alteri aliud pro alio. quia tunc tollit obligatio solum ope exceptionis. l. si. §. cuz mihi aut titio ff. de uer. obli. & ibi per Bar.

¶ Si creditor dicat debitori debeo a te recipe centum cum in ueritate deberet ducenta nō intelligitur liberatus debitor a residuo si nō adiecerit creditor taxaturā tm̄ uel solutio. glo. in l. rationes. C. de pba. Barto. in l. si cuz dos. ff. re. amo. & in l. si quidem. C. de transac.

¶ Creditor large dicitur oīs qui credit & alienam fidem sequitur. ff. si cer. pe. l. i. aliter & stricte sumit in l. i. C. si aduer. credi. quandoq; largissime. ff. de uer. signi. l. creditor. de qua materia uide plene per Bar. in d. l. i. ff. si cer. peta.

¶ Utilius est creditori q in instrumeto in quo debitor omnia bona sua obligauit q ipe constituat se creditoris nomine possidere transferēdo in eum solam possessioné ciuilé retenta naturali ipsi debitori q̄ q ipse debitor transferet ciuilez & naturale in creditoré retenta sibi nuda retentione. nam primo casu si debitor tradat fundum alteri uel deiciatur nō priuatur creditor sua possessione ciuili. quia stat per se & nō coheret naturali possessiōi debitoris. sicut dicimus in usufructuario. q si tradat uł eiciatur nō perdit pprietarius ciuilem ut. l. si de fundo. & ibi nō. & in l. iii. §. unde ui. ff. de ui & ui ar. nō glo. in l. i. ff. usufruc. quemad. caue. secundo uero casu si debitor tradat alteri fundum uł expellatur per uim priuatur creditor oīñ possessione. sicut qñ hoc accideret in psona coloni. ut l. pegre §. quibus. & l. iii. §. qd si seruus. ff. de acquiri. pos. hāc doctrinam sequitur Barto. in l. creditores. C. de pigno. in repeti. in ulti. q. iii. arti. principalis.

¶ Nec onerosus creditor nec delicatus debitor est audiendus. ff. de pigno. act. l. si finis. in prin.

¶ An pluribus possidentibus bona possit creditor eligere qué uult. uide Barto. in l. moschis. ff. de iure fisci.

¶ An creditor restituēs pignus debitori uideat per hoc renuntiare debituz glo. in. c. ecclesia ii. ut lite pen. xii. q. ii. si quis de clericis. in glo.

¶ An creditor possit impedire ne mortuus debitor sepeliatur. de cōse. di. i. solet. in glo. Adde qd dixi in. j. sub dictione sepultura.

¶ Creditori primo soluenda est pecunia. deinde habenda est ratio fructuū. de iureiurá. ad nr̄am

¶ Creditor cogitur restituere pignus debitori soluta pecunia. de iureiuran. ad nostram. Idez si pceperit tot fructus ex re qui equiualeāt sorti deductis expensis. de usuri. c. i.

¶ An sicut creditor priuati recusans recipe debitum sibi congruo tempore oblatum nō perdit ius suum. ut. l. sed si postea. ff. de arbi. & l. sed si per emptorem. in fi. ff. de act. empti. l. si decem. & l. si debitor. eo. ti. ita & creditor reipublice. dic q nō immo speciale est in republica ut offerendo debitū creditori si non uult recipere creditor perdat ius. p duos tex. in. l. nulli. & l. fortissimi. C. de ero. mil anno. li. xii.

¶ Js aliquando creditor dicitur qui pbat pecuniam in utilitatem debitoris esse conuersam C. de sacrosanc. ec. aut. hoc ius. & ibi no. ff. si cer. peta. l. ciuitas. C. si aduersus transf. l. i. per docto. de deposi. c. i.

¶ Creditori inuito aliud p alio solui nō pōt. nō. xii. q. ii. hoc ius. Specu. ti. de instru. edi. §. dicto. ỽ. nunc. ubi Jo. an. nō. in. l. ii. ff. si cer. peta.

¶ An creditor ecclesie debet esse curiosus ad sciendum in cuius utilitatem conuersa est pecunia mutuata. uide nō. in dicta aut. hoc ius. de fideius. l. qd quibusdam.

¶ Quando creditori possit satisfieri de fructibus beneficii. de fideiui. peruenit. et ibi Inno.

Crescere An quis possit tantuz crescere in malo quantū in bono uł plus bono. no. xlvii. di. omnis huius.

¶ Crescente cōtumacia debet crescere pena. de iudi. cum nō ab homine. C. de ser. fugi. l. quicuq; lxxiiii. di. honoratus. Adde quod dixi sub dictione contumacia.

¶ Per inficiationé crescit pena. ff. ad. l. acquil. l. ii. C. e. contra negantem.

¶ Crescite et multiplicamini. Gene. viii. et. xi. xxxii. q. iii. in prin.

Cretenses Cretenses mendaces male bestie pigri. i. q. i. dominus declarauit.

Crimen Criminosus An obiectio criminum habeat impedire acquisitionem possessionis electi et confirmati. no. de accusa. accedens. de dolo et cōtu. cum olim. et in. c. inter dilectos. de exces. prela.

¶ Crimina undecūq; claruerint punienda sunt. xxiiii. q. iii. ecce.

¶ Quot modis sumitur crimé. glo. xxii. di. unū oratiū. §. nunc aūt. ubi ponit quattuor modos.

¶ Quo differunt crimen et peccatū no. lxxxi. di. c. i. Jo. an. in. c. peccatū. li. vi. in mercur.

¶ Crimen pbatum in modum exceptionis non ualet ad inducendam sententiā. Inno. in c. inter dilectos. de exces. prela.

¶ Crimen facte pacis principaliter pertinet ad ecclesiam. nō. Inno. in. c. nouit. de iudi.

¶ Crimina recipiunt augmentationem per multitudinem actuum uel augmentationis iniurie. Inno. in dicto. c. nouit.

¶ Criminis enormitas inducit aliud q̄ ipm crimen. Inno. in. c. cum non ab homine. de iudi.

¶ Crimen notoriū punitur ex testibus receptis super inquisitione generali non aliud crimen. Inno. et Hosti. in. c. bone. de elec.

¶ Crimen expilate hereditatis nō reddit rem in usucapibilé. tex. est unic⁹ in. l. si hō. ff. de usuca.

¶ Crimen lese maiestatis cōmittit si uiuo papa de electione tractatur Jo. an. in c. uenens. de testi. Bal. in. l. quoniam C. de testa. Adde quod

dicam .j. sub dictione papa.

¶ Quando crimen obicitur testi sic debet specificari locus & tempus sicut quādo aliquis de crimine accusatur. nō. de testi presentium. Bal. in aut. si dicatur. C. de testi. Adde quod dicam infra sub dictione testis.

¶ Quando ꝓ crimine potest agi criminaliter utrū possit agi ciuiliter. uide Cy. & glo. in. l. fi. C. de fi instru. & tex. & glo. in. l. ii. ff. de carbo. edict. & ibi Bar.

¶ Crimen lese maiestatis nō cōmittitur cōtra tirannum sed contra principē. nō. Archi. ii. q. i. si qs in hoc genus. uide do. Car. flo. in clem. pastoralis. de re iudi. in. viii. q.

¶ Crimen lese maiestatis nō cōmittit a nō subiecto. nō. in cle. pastoral. de re iudi. in. ꝯ rursus.

¶ Quot & quibus modis cōmittatur crimen lese maiestatis. habet. ff. & C. ad. l. iul. ma. tex. & ibi doc. in dicta cle. pastoralis. ubi nō ꝙ qui facit rebellare ciuitates principis. Item qui iniuriatur officialibus eius. Item qui facit aduersus rempublicam romanoꝝ cōmittit crimen lese maiestatis. uide do. Car. flo. in dicta cle. pastoralis. ubi enumerat multos casus & multa specialia q̄ sunt in dicto crimine. de materia uide plene ꝑ Barto. in extrauag. quoniam nuper. in. ꝯ. rebelles. & ꝯ. rebellando.

¶ Quādo ex eodem facto oriuntur plura crimina an pena sit extraordinaria. Bar. in. l. senatus. ff. de accusa.

¶ Quādo in criminibus dicatur semiplene ꝓbatum. uide Bar. in. l. ii. C. de custo reo.

¶ An criminosus sit remittendus ad locū delicti & an ad hoc possit iudex cōpelli. Bar. in. l. i. C. ubi de crimi. agi opor.

¶ An crimen possit ꝓbari per instrumentum. Barto. in. l. senatus. ff. ad turpil. Cy. in. l. fi. C. de ꝓba. Io. an. in. c. ii. de uer. signi. li. vi. & in regula semel malus. eo. li. Adde de malo & obe. cum in ecclesiis. de resti. spo. cum ad sedem.

¶ In quo differant crimen & delictū. glo. & ibi Bar. in. l. i. C. si aduer. delict.

¶ Quid sit iudicium criminale. & in quo differat a ciuili. Bar. in. l. fi. ff. de priua. delic. & in l. pretor. ff. de sepul. uiol.

¶ An cause criminales & ciuiles descendentes ex diuersis factis possint simul intentari. Bar. in. l. ii. §. i. in fi. ff. ui bo. rap.

¶ Quousq contra criminosum criminaliter sit cognitum agi potest contra tertiū ciuiliter pro delicto illius. Bar. in dicta. l. ii. §. i. in fi.

¶ An ille qui destitit ab actiōe ciuili possit criminaliter pro eodem delicto agere. Bar. in. d. l. ii. §. fi. & l. qui destitit. ff. ad turpill.

¶ An in causa criminali sit deferendum iuramentū. Bal. in. l. maritus. ff. de questio. Idem in l. i. C. de iur. calū. facit. c. fi. & ibi nō. de iuriurā. & in. c. fi. de his q̄ ui me. ue cau. fi. & qd̄ ibi nō.

¶ Appellatione criminis peccatum omne continetur. xxv. di. §. nomine.

¶ Quedam sunt crimina capitalia quedā leuia xxv. di. §. criminis. & §. alios.

¶ Pietas ꝑlati crimīa nō punientis nō est pietas sed crudelitas inimica iusticie. l. di. si qs diacon⁹

¶ Ibi causa criminis debet agitari ubi cōmissū est crimen. C. ubi de cri. agi opor. l. i. & per totū iii. q. vi. ibi causa. et. c. qui crimen.

¶ Celans crimen alicuius magis illi nocet q̄ is qui ex caritate manifestat. v. q. v. non nos.

¶ Crimina sunt punienda quando salua pace ecclesie ferri possunt. xxiii. q. iiii. §. ecce.

¶ Pro qualitate criminis imponenda est penitentia. xxvi. q. vii. pro qualitate. Adde qd̄ dicā infra sub dictione penitentia.

¶ In crimine lese maiestatis punitur uoluntas sine opere. vi. q. i. uerum.

¶ Crimen lese maiestatis et simonie parificant̄ vi. q. i. §. porco.

¶ An causa dicatur super crimīe ciuiliter mota quādo imponit̄ pena pecuniaria. Io. an. de testi. tam litteris. Inno. de accusa. qualiter. el. ii. et in c. ii. de peñ. insti. de iniuri. §. fi autem. Bar. in. l. i. ff. de sepul. uiol. et in. l. si qs. ff. de priua. delic. faciūt no. in. c. tue. de ꝓcura.

¶ Quando dicatur agi de crimine ad uīr dictā et quando pro suo interesse. Bar. in. l. pretor. §. ii. ff. de iniuri.

¶ Pro culpa leuissima non potest agi criminaliter. dicit Bal. de pac. iuri. fir. c. i. x. col.

¶ Criminalis actio dicit̄ ciuiliter mota quando pena uenit applicanda parti secus si fisco. no. in c. i. de testi. li. vi. et in. c. testimoniorum. de testi. Inno. in. c. qualiter. el. ii. de accusa. uel quādo nō admittitur ꝓcurator in lite dicitur moueri criminaliter. glo. in. c. cupientes. §. si uero. de elec. li. vi. Frede. de senis. in consilio suo xxv. Inno. de preben. graue. in glo. magna. tex. de sermo per tuas. do. de ro. conclusione. ccxiii. glo. iii. q. vi. hoc quippe. insti. de iniuri. §. in sum ma. Ii. noc. de accusa. c. ii.

¶ An post mortem criminosi possit agi ad penā criminis. glo. de sen. excō. a nobis. ii. qui filii sint legi. causam. xxiii. di. quorūdā. glo. lxxxviii. di. neq. glo. de hereticis. si quis epus. li. vi. aliquid ꝑ doc. in. c. accusatus. eo. ti. et li. plena gl. xxiii. q. ii. in summa. Adde qd̄ dicā. j. sub dictiōe mors.

¶ An si agatur de crimine ciuiliter sniā dicat̄ ciuilis uel criminalis. do. de ro. cōclusiōe. ccxxvi.

¶ Crimen ecclesiasticū puniri potest in utroq foro de penis. felicis. li. vi. et ibi Archidia. v. q. ulti. presbiteri.

¶ Quod dicat̄ crimen capitale. uide ff. de uer. signi. l. licet. ff. de bo. pos. l. heredem. §. rei autē. ff. de penis. l. rei capitalis. nō. iii. q. vii. infames. plene per Inno. de accusa. qualiter. in glo. cuius nomine. xxv. di. §. criminis. et. §. altas.

¶ Crimina regulariter morte extinguuntur. nō. xxiii. q. ii. in summa. lxxxviii. di. c. ii.

¶ Que sunt crimina publica et que priuata. et in quo differāt uide Spe. ti. de accusa. §. i. adde nō. vi. q. i. infames. glo. pe. in. c. i. de collu. dete.

¶ An de eodem crimine possit agi ciuiliter et criminaliter. Spe. ti. de furt. §. i. ꝯ. sed nūquid.

¶ Quid sit crimen peculatus glo. in. c. ut nrm ut eccle. benefi. Spe. ti. de ꝓba. §. i. ꝯ. decimo.

¶ In causa criminali ciuiliter intētata unus admittitur pro se et pro aliis. nō. de dolo et contu. cum dilecti.

¶ An pretextu criminis qs repellat ab agendo no. de elec illa et ibi Io an.

¶ Quis dicatur esse sine crimie. uide xxv. di. unum in glo.

¶ Si de crimine agatur crimialiter an sufficiat fama cum uno teste. de testi ueniens i.

¶ Crimen quatuor modis deducitur in iudiciu. de quo dic ut no. de accusa. ueniens.

¶ Que sunt crimina que impediunt executionem ordinis. uide de accusati. inquisitionis. de renu. nisi.

¶ An opponens crimen cotra aliquem teneatur exprimere circustantias criminis de pur. ca. accepimus de testi presentium. li. vi. & ibi no. Io. an de pcura. c. tue.

¶ Quod dicatur proprie crimen ecclesiasticu. uide no. de foro compe. cu3 sit generale. & in. c. i. de offi. ordi.

¶ Que sunt crimia minora. no. de iudi. at si clerici. §. de adulteriis.

¶ An crimen occultu ligef cofstitutione ecclesie de accusa. qualiter. i. glo. in clem. i. de hereti.

¶ Nemo sine crimine uiuit. de renun. nisi cum pridem. §. propter conscientiam. & ibi concor. in glo. super. ꝟ. forsitan.

¶ Propter crimen quis perdit bona cosciencie quod est summum bonum. sm Innoc. in. c. fi. de tempo. ordi.

¶ Republice expedit ne crimina remaneat impunita. ff. ad l. acquil. l. ita uulneratus. in fi. ff. de posi. bona fides. de sen. exco. ut fame.

¶ Propter que crimina quis sit mutilandus ul' ultimo supplicio affligendus. Spe. ti. de accusa. §. i. ꝟ. qualiter autem.

¶ An pro criminibus possit licite imponi pena pecuniaria uide de uita & ho. cleri ut clericcꝝ. de offi. archi. irrefragabili. in fi. & qd ibi no.

¶ Omni criminoso dns est inimicus. de pe. di. iiii. si ex boro & §. sunt plures.

¶ Causa criminalis dicitur quando agif ad depositionem dignitatis de accusa qualiter et qn. el. ii. & qd ibi no. iiii. di. frequens.

¶ In crimi lese maiestatis dicitur incidere qui patriã impugnat. glo. in. l. fallaciter. C. de aboli. & ibi Ange. & Saly.

¶ An quis teneat respondere an sit criminosus Io. an. post Innoc. de elec dudum. i. super. ꝟ. de dicenda ueritate.

¶ Que crimina teneatur pmouendus cofiteri. no. Io. de cor. uici. c. pe super glo. ulti.

¶ Que crimina inducunt priuationez ipso iure uide de accusa. accedens.

¶ Crimen probatum contra aliquem per modu exceptionis repellit eum ab accusando. licet no infametur. ii. q. vii. ipsi apostoli. no. de accu. super his uba de hoc.

¶ Comittens plura crimina etiã in una re. s. sacrilegium | adulterium | & incestum | an puniatur tanq̃ p uno an tanq̃ p pluribus. uide no. xxvii. q. i. uirginibus. in glo. i.

¶ Crimina q̃ qs pot emedare & no corrigit ipe comittit xxiii. q. iii. preterea. & de simo. l3 hely.

Crisma Crismare

¶ An omi ano sit nouu crisma conficiendu per episcopu. dic q sic. de conse. di. iii. litteris & di. iiii. omni tepore. no. de cele. mis. relcrente.

¶ Que sit pena sacerdotis unguentis aliquem ueteri crismate no. Io. an & Archi. in. c. qm. de sen. ex. li. vi. ubi dicit Io an eum esse deponendum. Adde de conse. di. iiii si quis.

¶ Hoc sacramentu crismationis est deuote conferendum. de reli. domi. c. i. xvi. q. iii. licet in regulis. quod facit contra episcopos ai glie qui crismant equitando.

¶ Confectio crismatis est meri imperii. Specu. ti. de iurisdic. om. iudi. ꝟ. sm canones.

¶ An crisma possit confici tempore interdicti. uide de sen. exco. quoniam li. vi. Adde qd dica sub dictione interdictum.

¶ Presbiteri accepturi crisma nihil debent dare episcopo. i. q. i. statuimus. de simo. ea que.

¶ Crisma uetus comburi debet singulis annis. tex. de cose. di. iii. litteris. glo. in. ꝟ. cofirmatioe in clem. i. de reli. & uenera. sanc. glo. fi. in. c. qm. de sen. exco. li. vi.

¶ Quibus sit conferendum illud sacramentu3 crismatis. i. confirmationis. Archidia. de conse. di. v. c. ii.

¶ An post confirmationẽ debet crismatus pano in fronte ligari. no. Archi. de conse. di. v. nouissime. adde de conse. di. iiii. si quis uoluerit.

¶ An habens duos episcopatus unitos | siue unu in titulu & alium in comendatu debeat in quolibet conficere crisma. doc. dicut q in uno anno in uno | et in alio in alio. et de una ecclesia cathedrali est mittendu ad aliã. de cele. mis. referete.

¶ An de substantia celebrationis crismatis sit celebratio misse. glo. dicit q sic. in dicto c. i. referente. Adde qd dicam sub dictione missa.

¶ An crismatio in fronte que dicitur cofirmatio sit de necessitate salutis. glo. de sen. exco. responso. que dicit q qui contenunt crismari non plene est christianus. facit glo. de trãsac. ueniens. glo. de cose. di. v. c. i. uide per s. Tho. in quarto. di. vii. Adde tex. de conse. di. v. omnes. Idem s. Tho in tertia parte. q. xxviii. ar. i. ubi tenet q tale sacramentum non est necessariu ad salute3 nec est nobilius baptismo.

¶ Quid operetur in nobis hec crismatio habet de conse. di. v. c. i. et. ii. ubi tex. et glo.

¶ An crismatio in fronte debeat fieri a ieiuno dic q sic. de conse. di. i. sacramenta. in glo. et di. v. ut ieiuni. et. c. se qd no seruatur &c.

¶ De materia crismatis uide de cose. di. iiii. presbiteris. cum septem capitulis sequentibus.

¶ An crismate ungere liceat baptizatos. uide de conse. di. iiii. presbiteris.

¶ An a proprio episcopo debet sacerdos petere crisma. dic q sic. et per se uel per aliu sacerdotẽ seu clericum non per simplicem laicum. uide de consecra. di. iiii. presbiteri qui diocesanos. et. c. se. qd no. quia in pluribus locis laici ueniunt ad accipiendu crisma. et ita obseruabatur in diocesi mea brixiensi. sed ego illum morem substuli no sine difficultate.

¶ Crismatio seu cofirmatio in fronte est maius sacramentu3 q̃ baptismus. quia a solis episcopis

confertur. de confe. di. v. de his uero. ubi tex.

¶ Crismatio non est iteranda sicut nec alia sacramenta. de conse. di. v. dictum. & c. se. s. Tho. in tertia parte. q. lxxii. ar. xcii.

¶ Quid sit crisma. unde de sacra unctio. c. i. glo xcv. di. § sed istud ubi glo. dicit q est oleu balsamo admixtum. Adde q materia sacramenti confirmationis est crisma consecratu per epm. sm sanctum Tho in tertia parte. q. xxvii. ar. ii. & in quarto. di. vii. ar. ii.

¶ Que sunt de substantia huius sacramenti. unde sanctum Tho. in quarto. di. vii. plene in. c. i. de sacra unctione.

¶ Que sit forma huius scramti. & an per ipm conferatur gratia. & quibus debeat dari. sanctus Tho. in preallegata di. vii. q. i. ar. i. & in tertia parte q. lxxii. ar. i.

¶ An unus debeat tenere alium ad crismatione seu ad confirmationem sicut in beptismo. sanctus Tho. in tertia parte. q. lxxii. arti. x. comuniter seruatur q sic.

¶ Nec sacerdotis nec diaconi manus crismate ungut. xxiii. di. pterea. uide melius in pontificali.

¶ Crismati est mixta inuisibilis spiritus sancti uirtus lxxv. di. ordinationes.

¶ Solus episcopus conficit crisma. xvi. q. i. qm quicquid. xxvi. q. vi. si iubet. & solus crismat in fronte de conse. di. iii. nullus. & c. de eo. Adde de sacra uncti. c. i. § quia uero. de cosue qanto. & ibi no de cosecra. di. iii. omni tempore. & c. presbiteri baptizatos.

¶ Nemo potest crismari nisi a pprio episcopo. Inno in. c. i. de reli. domi.

¶ De hac crismatione in fronte uide Io an. in c. i. de cog. spi. li. vi. Archi. de cose di. v spus.

¶ An puer qui est in discrimine mortis debeat crismari. Archi. de conse. di. v. c. ii.

¶ An in confirmatione adulti debeat interuenire leuans. Io an. de cog na. spi. c. i. li. vi. Archi. de conse. di. v. c. ii.

¶ Crisma coficitur ex oleo & balsamo. & cum tali debet ungi episcopus. de sacra unctio. c. i. §. ad exhibendum. unde quod no. Specu. ti. de iurisdic. om. iudi. ℞. sm canones.

¶ Quo tempore crisma conficiat. dic quolibet anno in die cene domini. de celebra. missa. referente. & ibi no.

¶ An presbiter de madato pape possit coficere crisma. no. xcv. di. presbiteri. & c. puenit. uide glo. & docto. in. c. quanto. de consue. Adde qd dica. j. sub dictioe papa. Adde s. Tho. in tertia pte q. lxxii ar. xi. & in quarto. di. vii. ar. vi.

¶ Clericus uendens crisma comittit simoniam. i q. iii. si quis prebendas. i. q. i. dictum. de simonia non satis.

¶ Omnis presbiter ad bapeizandu uadens debet cum crismate procedere. de cosecra. di. iii. nullus ministroꝝ.

¶ An in crismate conferatur gratia. s. Tho. in pselle. q. lxxii ar. ix. & in quarto. di. vii. ar. viii. ubi etia tenet q dꝫ dari adultis no pueris. Et q hoc facia mtu dat in determinata pte corporis.

Christianus Duo sunt genera christianoꝝ. scꝫ clericoꝝ & laicoꝝ xii. q. i dno sit. glo in. c. si. de hereti li vi.

Cronica An cronicis sit danda fides. glo tenet q sic. in. c. inter dilectos de fide instru.

Crudelitas Contrariatur iusticie & differt ab iniusticia sm. s. Tho secda secde. q. cl. ar. i. Itez opponit clementie & differt a seuicia et ueritate. ubi s. ar. xii.

Crux Cum sacerdos sacris uestibus induitur debet habere orariu ad modum crucis. xxiii. di. ecclesiastica.

¶ Qd fidelis crucis signaculo se muniat no habetur ex aliqua scriptura sed potius ex consuetudine fidelium xi. di. ecclesiasticaꝝ.

¶ Crux dicitur a cruciatu. iii. q i. nulli dubiꝫ. de uoto magne. circa prin.

¶ Festum inuentionis crucis ab omnibus est celebrandum. de consecra. di iii. crucis. dicam. j. sub dictione. ferie.

¶ An cruci debeatur aliquis cultus. dic q non latria que debetur soli deo. sed dulia que debet creaturis. de quo uide per magistru sententiaꝝ. li. iii. di. ix et de consecra. di. ii. c. i. et. c. perlatu. et. c. uenerabilis. no. per glo in clem i. de summa tri. in. ℞. cruci. ubi uide do. Car flor.

¶ Qualiter fideles debeant se signare signo crucis. Archi xi. di ecclesiasticaꝝ. glo. de conse. di. v. nunquid.

¶ Crux est signu pegrinatiois. unde peregrini cruce signantur. de uoto magne. Item e signu ordinis. de resti spo. cum ad sedem. unde est ordo cruciferorum. Item est signum dignitatis de priuileg. antiqua.

¶ Crux christi fuit de quatuor speciebus lignoꝝ et quadruplex causa assignatur quare christus elegit mortem crucis glo. et docto. in clem i. de summa trini. Ad materiam crucis uide qd dica infra sub dictione christus.

¶ Plura sunt sacramenta que no conferuntur sine signaculo crucis. que uide de consecra. di. v. nunquid.

¶ Crux christi inuenta fuit tempore Eusebii pape no. de consecra. di. iii. crucis.

¶ Postq patriarcha uel archiepus palium recepit a papa debet crucem ante se facere deferri. de priuileg. antiqua.

¶ Ante archiepiscopum deferenda est crux in prouintia sua et non alibi. nisi habeat ex priuilegio. sicut est in archiepiscopatu Eboracen qui per totam Angliam ante se facit deferri cruce. ut lite pen. c. i. et ibi no. glo. et ita uidi fuari de facto dum essem in Anglia.

¶ Cruce signatis in uoto ultramarino pot papa omne delicti pena remittere. Pau. in clem. religiosi. de puil. adde qd no. de iude ad liberandu.

¶ Ideo baptizandi cruce signantur ut diabolus per interpositione sue signum uas suum pristinum sciat deinceps esse alienuꝫ. de consecra di. iii. postea signatur.

¶ Illis quibus comittitur predicare crucem no possunt subdelegare. de offi. dele. quoniam in fi.

¶ Qualiter scribatur p crucesignatis. Spe. ti. de rescrip presenta. § iii. ℞. nunc dicamus.

¶ Cruci christi debet idem honor qui christo.

sanctus Tho. secunda secunde. q. cliii. ar. iiii.

Culpa Culpabilis

Quãdo lex facit mentionem de culpa an intelligat de lata uel leui. uide glo. in. l. si mora ff. so. matri. nõ ff. de bo. aucto. iudi. pos. l. in uenditione.

¶ Fuga in dubio non inducit p̃sumptionẽ culpe l. si ut certo. § si ante. & § custodia ff. comoda.

¶ Culpa leuissima est nõ facere qđ faceret diligentissimus. ff. cõmo. l. in rebus. uide Bar. in. l. qđ nerua ff. deposi.

¶ An in cõtraria cõmodati ueniat culpa sicut in directa. uide ff. como. l. in comodato § cõtraria Bar. in. l. in rebus § item qui sciens. co. ti. & in dicta l. qđ nerua.

¶ An damnum datum ex iniuria tenentis presumatur culpa uel casu datum. uide in. l. ad eos. ff. como & in. l. si merces. § culpe. & qđ ibi nõ. glo ff. loca.

¶ Plus est teneri de custodia q̃ de leui culpa. l. si ut certo § nunc uidendũ. ff. como. ff. de pig. actio l. si conuenerit. § si. ubi est tex.

¶ Misericordia quandoq; cadit in culpam. ff. deposi l. hominem.

¶ Culpa| desidia| & negligentia idem significãt ff. pro socio. l. socius.

¶ Quibus casibus lata culpa equiparetur dolo. glo. in. l. in actionibus. ff. de in li. iurã. l. i. § non autem ff. si quis testa. lib. ius. esse fue. plene per eum in. l. qđ nerua. ff. deposi. Bal. latissime. in. l. pignus. C. de pigno. acti. Adde glo. & ibi doc. in c. i. de deposi. Dy. in regula ignorantia. li. vi.

¶ An is qui tenetur de culpa teneatur de omnibus que sequuntur ex illa. glo. xv. q. i. inebriauerunt. glo. de deposi. c. i. & ibi nõ. & in. c. i. de custo. eucharistie.

¶ Que sit leuis culpa. nõ. lxviii. di. c. i. Bar. in dicta. l. qđ nerua.

¶ An & qñ mandatarius tenetur de leuissima culpa uel no. Bar. in. l. eum qui. § si. ff. de furti.

¶ An in contractu comodati & depositi ueniat leuissima culpa. dic q; sic. Bar. in. l. si seruus cois § qđ uero. ff. d furti. & in. l. qđ nerua p̃allegata

¶ Quando pro delicto agit̃ ciuiliter lata culpa equiparatur dolo. ut l. i. § non autem. ff. si quis testa. liber. Item equiparatur dolo quando quis dat operaȝ rei illicite. l. si quis aliquid § qui abortionis ff. de peñ. Item qñ tacite & non expsse asserit se peritum. l. athletas. & l. si. ff de custo. & exhi. reo glo. in. l. ii. ff. q; quisq; iu. in delictis autem mere penalibus exceptis casibus p̃dictis lata culpa nõ equiparatur dolo. l. in lege. ff. ad. l. cor. de sic. glo insti. de suspec. tuto. § suspectus autem. in prosecutoriis autem equiparatur. l. i. § hec actio. ff. si mẽs. fal mo. dixe. Bar plene in dicta. l. qđ nerua.

¶ An in actione mandati cõtraria ueniat culpa leuissima tex. est unicus. in. l. si seruus cõmunis. § qđ uero ff. de furti. glo. in. l. furti § cõtrario. ff de his qui nõ infa.

¶ Culpa claudit oculos quos apit pena. xxvii. q. i. l. si custos. quia omnis culpa per penitentiam diminuitur. i. q. vi. si quis.

¶ Diuersitas culpaȝ merito exigit diuersitateȝ penarum. xxiiii. q. iii. corripiantur.

¶ Bonaȝ mentium ẽm Greg. est ibi culpam timere ubi culpa nõ est. v. di. ad eius uero.

¶ Culpa maior maiori pena puniri debet. l. di. quia tua.

¶ In ablato ui latronum culpa abesse presumit̃. C. de pigno. actio l. que fortuitis.

¶ Ut euitet culpa aliqđ agendo sufficit p̃bare alios sic publice facere. uide. C. de pigno acti. l. pignus in bonis. ff. ad macedo. l. iii.

¶ Casus q; ubi quis in se assumpsit custodiam ultra naturã cõtractus tenet de leuissima culpa. Cy. in. l. i. C. lora.

¶ Appellatione culpe in dubio comprehenditur lata et leuis. ff. de dam. infec. l. damni § et quis. et ff de bo. auc. iudi. pos. l. in uẽditione. § pei f. Adde q; comprehendit leuissima. ff. ad. l. acqui. l. qui occidit. § in hac. ff. como. l. si ut certo §. nunc uidendum.

¶ Culpa que cõmittitur in nõ faciendo nõ extenditur ad culpam in omittendo ex uerbis. ff. ad l. acquil. l. si seruus seruum § si fornicarium.

¶ Que dicatur leuis culpa. uide ff. ad. l. acquil. l. si putator.

¶ Casus superueniens impediens effectũ culpe et finem precedentis excusat a culpa ẽm naturã finis. ff. ad. l. acquil. l. huic scripture. et ibi no.

¶ Casus superueniẽs licet nõ extinguat effectũ more extinguit tamen effectum culpe quando culpa non erat ordinata ad casum. ff. ad. l. ro. de factu. l. si uehenda. uide in. l. nõ oĩne. ff. de iratu libe. ff. si qs cau. l. ii. § si uero p̃pter ualitudine.

¶ Non põt dici in culpa utens re ad usum destinatum. ff. de usufruc. l. arboribus. § si nauis ff. de rei uendi. nõ utiq; § fi. et. l. si nauis.

¶ Culpe subditoȝ imputant prelatis negligentibus lxxxvi. di. inferioȝ.

¶ Culpa facientis imputatur ei qui emendare põt et negligit. lxxxvi. di. facientis.

¶ Lata culpa equiparatur dolo in contumacia. Inno. in c. ex tue. de cleri. nõ resi. in glo. i.

¶ Culpa est triplex. ff. como. l. si ut certo § nũc uidendũ. ff. de le. i. l. cũ res. § culpa. de como c. i. de deposi. c. i. et. ii. ff. loca. l. uideamus in prin.

¶ Qui sunt similes in culpa debent esse similes in pena. C. de epi. et cleri. l. si quenq;.

¶ Error iuris cadit in latam culpam glo. ff de interro. actio. l. de etate. § qui in iusto.

¶ Aliquando quasicontractus est gr̃a utriusq; et tamen nõ uenit leuis culpa. ff. si mẽs. fal. mo. dixerit. l. i. § i.

¶ In culpa est quis preferẽdo res p̃prias rebus comodatis. ff. como. l. si ut certo. § nũc uidendũ et qđ ibi nõ. qđ est ueȝ in contractu in quo uenit leuissima. ut ibi. secus in contractu ubi uenit dolus lata et leuis. ut. l. tutor. § nõ est ferendus. ff. de admi. tuto.

¶ Ex leui culpa non potest criminaliter agi nec inquisitio formari. et lata culpa est p ebrietateȝ delinquere. Bar. in repetitione. l. data opera. C. qui accusa. nõ pos. in. i. car.

¶ Ex culpa incidẽte cõtractui uel iudicio nulla orit̃ accusatio criminalis. ar. l. ii. si aduer. liber. uide Bal. in. l. si qs nõ dicã rape. C. de epi. et cle.

¶ In culpa est qui miscet se rei ad se non pertinenti. ff. ad l. acquil. l. in lege acqlia. ff. de reg. iur. l. culpa.

¶ Quod dicitur uiolentiam excusare a culpa est uer. quando uiolentia est illata uiriliter resistenti. alias secus fm glo. in. l. uenditor ex hereditate. ff. de heredi. uel actio. uendi.

¶ An dicens se sine culpa perdidisse debeat probare uel aduersarius dicens culpam interuenisse uide glo. in. l. si quis fundum. alias incipit iulianus. §. imperator. ff. locati. & l. si quis ex argentarius. §. i. ff. de edendo.

¶ In artifice imperitia ascribitur culpe. ff. loca. l. iulianus. §. celsus.

¶ In tribus casibus tollitur culpa. quãdo extra pactionem. quando in mora. quando nõ facit id qđ quilibȝ diligens. glo. ff. loca. l. uideamus. alios casus uide. e. ti. l. item queritur per totam lege.

¶ Culpa deprehendit quando quis inuito dño facit de re eius aliter q̃ uellet & postea casus cõtingit ut dicta. l. item queritur. §. si primo.

¶ Ex qualitate rei deducte in contractu qñq quis tenetur de culpa ultra cõmunẽ natura contractus. unde quãdo quis assumpsit portare ultra que requirunt diligentissima custodiã tenet de leuissima culpa. ff. loca. l. si merces. § q colũ ã

¶ Qui accipit pecuniã specialiter pro custodia rei tenet de leuissima culpa. ff. loca. l. q mercedẽ

¶ Qui alias tenetur de leui culpa si promittat custodiam tenetur de leuissima glo. ff. loca. l. dominus orreoȝ. ad hoc. l. qui mercedeȝ. preallegi. insti. de contrahen. emp. § qđ si.

¶ Culpa est quãdo a diligenti potuit prouideri. ff. ad. l. acquil. l. si putator.

¶ Inter culpã leuissimã & casum nullũ est medium. nõ. ff. nau. cau. sta. l. & ita. § si uero.

¶ Ignorantia iuris est lata culpa & non dolus. glo. in. l. libeross. ff. de his qui no infa. instit. de suspec. tuto. §. suspectus. in glo. sine culpa.

¶ Quis aliquando punitur sine culpa nõ tamẽ sine cã. ff. de penis. l. sanctimus. de diuor. quãto. ut lite no contesta. c. quoniam § uero.

¶ Culpa ex qua quis sentit lucrum non potest opponere. ff. de euic. l. sed et si excipis. ff. de iure dotȝ. l. cum in fundo.

¶ In culpa est is qui utit̃ opa maloȝ. glo. insti. de obli. que ex quasidelic. §. item si exercitor.

¶ Diligentia excusat a culpa. ff. ad l. acquil. l. si putator. ff. loca. l. si merces. § qui columnã.

¶ Caret culpa qui scit sed no pot prohibere. ff. de reg. iur. l. culpa caret.

¶ In culpa est is qui cum imperitis uersatus est. ff. ad. l. acquil. l. qua actione. § si. & l. se.

¶ In culpa est qui modum excedit. ff. loca. l. itẽ queritur. §. item iulianus.

¶ Quedam sunt culpe in quibus culpa est relaxare uindictaȝ. de postul. prela. c. i. circa prin.

¶ In culpa est qui facit qđ facere nõ debet. Itẽ si obmisit qđ facere debuit. ff. de reg. iur. l. culpa. & l. qui non facit. in regula sine culpa. li. vi. Item si intempestiue facit. ff. ad. l. acquil. l. si putator. & l. item si obstetrix. Item si facit loco & tempore incongruis. ff. ad. l. acqui. l. qui foueas. & l. se. Item si cum imperito uersatus est. ff. ad l. acquil. l. qua actione. §. si & l. se. Iteȝ si modũ excedat. ff. loca. l. item queritur. §. item iulian⁹. & ff. ad. l. acquil. l. sed et si queu cũq; § li. Item si ignorauit qđ scire debuit. ff. ad l. acquil. l. idẽ iuris. § pe. ff. de furt. l. si seruus cõmunis.

¶ Quando plures iurrũt culpabiles et ignoratur quis an omnes sint puniendi no. de elec. cupientes. §. ceteȝ. in glo. li. hoc ignoretur li. vi.

Cultus diuinus

Cultus diuinus augendus est nõ diminuẽdus. de cõsue. c. ulti. li. vi. de cõsti. c. pe.

¶ De legatis ad diuinum officium et ad cultũ perpetuũ nõ debet quarta epo. de testa. c. si.

¶ Cultus simpliciter est erga diuinas. l. omis in i. u. de ter.

¶ Quid ueniat in legato ad cultum uel ad culturam. uide in. l. cũ quereret. § li. ff. de lega. iii.

¶ Cultui diuino põt admisceri aliqđ preciosum. ut dicit Tho. scda scde. q. xciii. ar. ii. et iii.

¶ Cultus diuinus precipit̃ tertio precepto decalogi. Idem scda scde. q. xcii. ar. iii.

Cum

De significatione huius dictionis habetur in. l. si quis arbitratu. ff. de uer. oblig. adde nõ. in. l. i. et ii. C. de uer. signi. et in. l. i. §. i. plures. ff. de exerci. et ibi Bar. et melius in. l. i. §. si plures. ff. de uari. et extor. crimi.

¶ Hec dictio cum auget. ff. de legat. i. l. si cui. et ibi Barto.

¶ Hec dictio cum quãdoq; implicat. ff. de mor. inferen. l. negat et qđ ibi no.

¶ An et quando hec dictio cum importet conditionem apparet ex his que dixi sub dictione conditio.

¶ Hec dictio cum aliquando ponitur temporaliter aliquando causatiue. tex. in. l. generaliter. C. de iureiura. iuncta glo. que incipit cu multa.

¶ Hec dictio non exigit necessario concursum coniunctoȝ. immo uerificatur in altero tantuȝ. ff. de manu. testa. l. si ita fuerit. §. si.

¶ Qđ hec dictio cum principaliter notet tẽpus secundario conditionem. uide Bar. ff. de uerbo. oblig. l. quicunq;. §. non solum. et in. l. si quis tito. ff. qn dies lega. ce.

¶ Hec dictio cum quandoq; stat aduersatiue pro quãuis glo. ff. de procura. l. no solum. §. pater.

¶ Hec dictio cum ponitur pro quando glo. ff. de offi. procon. l. i. in. pro. non poterit.

¶ Hec dictio cum in dubio ponit̃ inter diuersa unde tantuȝ ualet dicere lego ducenta cum trecentis quantum lego ducenta et trecenta. casus est in. l. si is qui ducenta. in principio. et. §. i. ff. de rebus dubiis.

¶ Dictio cum coniungit eque et principaliter. ff. como. l. si ut certo. §. si me rogaueris. uide de hac dictione cum in. l. cum clericis. C. de epi. et cleri. in glo. i.

¶ Quo ad uim coniungendi nõ est differentia inter cum et et. ff. de le. i. l. titia. §. nihil et in. l. e. in. l. si cui seru. et in. l. si ancilla. eo. ti. et. l. ii. §. inquilinos. § pen. eo. ti.

¶ An sit differentia si dicatur ille cum illo an ille et ille Io. an. in c. cum marthe. §. que autem. de celebra. mis. super. pro aqua cum uino.

¶ Cum dari potuit. i. cũ dubit. ff. de statulibe.

l.iiii.C.si quis sic.

¶ Differentiam inter cum et si uide in l. centesimis. & l. quodcunque. ff. de uer. obli.

¶ Differentiam inter cum & postquam. uide. ff. de uer. obli. l. in illam.

¶ Cum sumitur diuersis modis. quandoque pro quamuis. insti. de usu & habi. §. i. in glo. i. quandoque pro et. ff. como. l. si ut certo. & §. si me rogaueris. ff. de fun instru. l. si is cui fundum. & ibi in glo. i. & intelligitur quod facit copulam quando ponitur inter res quarum una est accessio alterius. insti. de le. §. si quis ancillas. aliquando ponitur cum pro ut. ff. de condi. indebi. l. indebiti. in fi. quandoque ponitur pro quia. ff. qui satisda cog. l. si ab arbitro in prin. & de cosue c. fi. Item cum ponitur pro quando ff. de deposi. l. publia. C. de posi. l. si quis. Item ponitur pro postquam. de resti. spol. c. iii. ubi uide.

¶ Cum dare uoluerit. i. quamdiu uiuat. uide in l. fideicommissa. §. si sic. ff. de le. iii.

¶ Cum nupserit. i. quando nupserit. dic ut. ff. de condi. & demon. l. hec conditio. in prin. & c. ti. l. cum ita legatum.

Cumulatio

Si iudex precipit alicui ut faciat aliquid sub pena librarum. x. Item precipit ut faciat sub pena. xx. ille adhuc non facit. tertio sub pena xxx. ille adhuc non facit. an fiat cumulatio omnium istarum penarum. ita quod omnes exigantur uel altera tantum. Spe. ti. de contu. §. nunc dicamus. ver. sed pone iudex. Bar. in l. nunquam plura. ff. de priua. delic. facit quod no. doc. in l. eos. C. de mo. mul. glo. in dei. de pen. glo. vi. q. i. imitare.

¶ Stante statuto quod extrahens bladum de territorio perdat animal super quo portauerit & condemnetur in. x. Item stante statuto alio. quod in malis commissis de nocte pena duplicetur. aliquis extrahit de nocte bladum super mulo an perdat duos mulos an condemnetur in. xx. Barto. in l. meuius. §. in duobus. in. xvi. col. de lega. ii. Item in l. scio ff. de penis.

¶ Stante statuto quod damnatus a centum libris supra possit impune offendi aliquis ex una causa est damnatus in xxv. & ex alia in. l. & ex alia in. xl. an fiat cumulatio omnium istarum summarum ut dicatur posse impune offendi tanquam damnatus a centu libris supra. Bar. quod non in l. ubi fideiussor. ff. de solu. doc. in. l. si idem cum eodem ff. de iurisdic. om. iudi. in l. si quis separatim §. i. ff. de appell. in contrarium facit quod no. Barto. in l. hos accusare. §. omnibus ff. de accusa. Bal. in aut. sed nouo iure. C. de ser. fugi. faciunt no. per glo. & docto. in. c. ii. de donat.

¶ Stante statuto quod ludens ad azardum puniatur in x quotiens luserit an fiat cumulatio ludorum ut fiat unum delictum. an uero censeatur delictum iteratum. glo. & Barto. in. l. pomponius. ii. ff. de neg. gest. plene idem in. l. inficiando §. infans ff. de furt. ubi pulchre examinat an & quando ex iteratione uideantur plura delicta uel unum. faciunt no. de sen. exco. cum uoluntate.

¶ De materia cumulationis uide plene per Bar. in. l. edita. C. de eden. & ibi Cy. & Bal. in repe. & Dy. in regula nullus pluribus. li. vi. Bar. in. l. fundum. ff. de excep. & in l. naturaliter. §. nihil. ff. de acquir. pos. in repetitione. Idem in. l. i. §. si plures. ff. si fa. fur. fe. dic.

¶ Quot sunt genera cumulationum uide Bar. in dicta. l. edita. C. de eden.

¶ De cumulatione plurium electionum uide tex. & ibi no. in. c. ut quis duas. de elec. li. vi.

Cunabula

Hec dictio exponitur i. principia ff. de of. pfec. pre. l. i.

Cupiditas Cupidus

Cupidus dicitur multis modis qui no. per Archi. xlvii. di. quoniam multi. no. in prohemio decre. Adde quod cupiditas est multiplex. uide. s. Tho. in secundo. di. v. ar. iii. & di. xxii. ar. i.

¶ Cupidi prohibentur ordinari. ad Thimo. iii. xlvii. di. in pen. et c. uirum. lxxxv. di. florentinum. alias incipit archidiaconum.

¶ Cupiditas est radix omnium malorum. i. ad Thimo. vi. de pen. di. ii. quia radix. et xlvi. di. bonorum. xlix. di. hinc etenim. s. Tho. prima scde q. lxxxiii.

Cura Curatus

An sacerdos curatus possit propria auctoritate curam committere alteri presbitero. uel hoc solum faciat episcopus. glo. et doc. in c. ex eo. de elec. li. vi. glo. in. c. pen. ne prela. uices suas plene per doc. in clem. i. de offi. uica.

¶ Quid sit cura et in quo consistit. Hostien. et Io. an. de pen. omnis. Innoc. et Hosti. de offi. archidi. cum satis. per eosdem in. c. de multa. de preben. ubi habes quod dicatur beneficium curatum Spe. ti. de lega. §. uidendum. ver. sed queritur. Archi. de filiis presbi. c. i. li. vi. viii. q. i. qui episcopatum. xviii. q. ii. cognouimus. in clem. i. de offi. uica. ubi doc. et per do. Car. flo. in cle. i. de pb. n. vi. q. Adde quod dicam sub dictione parrochia.

¶ An habens curam animarum possit alteri committere sacerdotalia. dixi. s. proxime. adde Hostien. de offi. archi. officium glo. de pen. et remis. omnis. in glo. in ver. alieno. de priuil. c. i. li. vi.

¶ Ubicunque sacerdos est preficiendus cure animarum ibi institutio et destitutio spectat ad episcopum. dictum est Innoc. in c. i. de cap. mo. glo. xvi. q. vii. nullus omnino. ubi uidetur quod solus epus dat curam animarum. ad quod bene facit de of. archi. c. cum satis. et quod ibi no.

¶ An ecclesia ruralis in qua nullus habitaret postea aliqui ueniant ad habitandum possit dici curata. Item quod si omnes parrochiani recedunt ab ecclesia et transferunt domicilia ad aliam parrochiam an ecclesia remaneat curata. Hostien. et Io. an. de cleri. no. resi. c. nonnulli. Pau. in clem. i. de of. uica. et ibi per do. Car. flo. q. xi. Adde quod dicam infra sub dictione parrochia.

¶ An cura fori penitentialis possit prescribi. dic ut no. in clem. ii. §. ulti. de relig. domi. Adde quod dicam infra sub dictione prescriptio.

¶ Qualiter probetur cura animarum et qualiter testes probent seu deponant super ea. Innoc. in c. dudum. de elec.

¶ Monachi debent reddere rationem epo de cura parrochianorum quos tenent. xvi. q. ii. sane.

¶ Que sit maior cura an fori contentiosi uel penitentialis. Laud. in clem. i. de preben.

¶ An cura unius parrochie possit penes plures presbiteros esse. Innoc. in c. cum non ignores. de preben.

¶ An ille qui exercet curam dicatur curatus. uide Inno. in dicto c. cum non ignores.

¶ Quis dicatur habere curam animarum ecclesie in qua est presbiter habens administratione bonorum, i. uicarius qui pro exercitio cure recepit certam portionem, an ille uel prebendarius nō. Laudē in clem. i. de re. eccle. nō alie. & glo. in c. super eo. de preben. li. vi.

¶ Habens exercitium iurisdictionis & gubernationem quo ad iurisdictionem debet habere curam. l. ii. ff. de orig. iur. alias de iur. om. iudi.

¶ Qui habet curam reipublice habet potestatē statuendi. ut preallegata l. ii. § deinde quia difficile. Et ad materiam uide notata in l. i. ff. de offi. prefec. urbis.

¶ Preses prouintie dicitur habere curam. ff. de offi. presi. l. presides. & l. congruit.

¶ Princeps & sibi assistens dicitur habere curam. ff. de offic. presi. l. i. & in l. i. § preterea. & § cura. ff. de offi. prefec. urbis.

¶ De his pro quibus cura & sollicitudine. ff. de arbi. l. iii. § i.

¶ Habens curam dicitur habere iurisdictionē. C. de iurisdic. om. iudi. l. fi.

¶ Presbiteri uel diaconi habentes curam animarum non sunt in statu perfectionis. s. Tho. secunda secunde. q. clxxxiiii. ar. vi. nec sunt perfectiores religiosis. Idem in dicta q. ar. viii.

¶ Quis potest habere curam alicuius dupliciter. uide s. Tho. in quarto di. xix. ar. xi.

¶ Quando mandatur prouideri de ecclesiasticis personatibus uel dignitatibus nō ueniunt beneficia curata. uide de preben. cum in illis. i. pro n. li. vi. adde c. quauis & c. non potest. eo. ti. & li.

¶ Cura animarum non potest concedi sine licentia & auctoritate episcopi. nec ualet consuetudo in contrarium nec prescriptio glo. de offi. archi. cum satis. ubi Hosti. contra.

¶ Si collegio annectitur ecclesia curata cura est penes collegium. de preben. exposuisti.

¶ An ad curam pertineat suspensio, excōmunicatio, interdictum, absolutio, inquisitio, & procuratio, nō. doc. in c. dudum. ii. de elec. de offic. ordi. conquerente. & c. dilectus.

¶ Qui suorum & maxime domesticorum curam non habet deterior est infideli. ad Thimo. v. xlvii. di. § necesse.

¶ Quando promittit quis simpliciter factum alienum uidetur promittere se curaturum quod illud fiat. ff. de uerbo oblig. l. illa stipulatio. & l. inter stipulantem. in prin.

¶ Que dicantur hodie beneficia curata & que sunt incompatibilia uide in extrauag. execrabil. Io. xxii. Adde quod dicā. §. sub dictiōe pluralitas.

Curator

An sit differētia inter curare & facere. Bar. in l. illa stipulatio. § eum qui. ff. de uer. oblig.

¶ An curator habeat beneficiu diuisionis. Bar. in l. ii. ff. de cur. bo. da.

¶ Curator datus bonis tenetur de dolo & lata culpa tantum. Bar. in l. pretor. § generaliter. & § est preterea. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ An curator datus bonis possit actionem uel accusationem exercere. Bar. in l. i. ff. de cura. bo. dan. Adde Bar. in l. penul. ff. de bo. auc. iudi. pos. Spe. ti. de cura. § fi. uer. item curator ad litem.

¶ Curator ad litem uel certam speciem nō tenetur facere inuentarium. Bar. in l. i. ff. de cura. bo. dan. & ibi glo. penul.

¶ An iudex ex officio suo possit dare curatorē bonis nemine petente. dic quod sic in curatore prodigi & furiosi. secus in aliis. Barto. in l. ii. ff. de cura. bo. dan. ubi uide an talis teneatur iurare.

¶ Curator datus bonis tenetur tantum de dolo & lata culpa. ff. de bo. auc. iudi. pos. l. pretor. § & generaliter.

¶ In datione curatoris bonis uolentis adite uocantur illi quorum prima causa est in successione. uide Bar. in l. i. ff. de cura. bo. dan.

¶ Judex proprio motu potest dare curatorem. ff. de cura. bo. den. l. fi.

¶ Que habet facere curator datus bonis & in quo differat ab aliis curatoribus. glo. in l. ii. ff. de cura. bo. dan. ubi uide glo. an iuret de calūnia & uide tex. in l. inter bonorum. ff. de admi. tuto.

¶ Quomodo intelligitur illud quod quis non cogitur petere curatorem preterquam ad lites. uide. ff. de mino. l. ait pretor. § i.

¶ Practicam dandi curatorem bonis uide. ff. de neg. gest. l. qui negocia. § si & ibi Bar.

¶ Si datur curator hereditati & dicat do tibi curatorem ad adeundam hereditatem saluatur talis datio. Bar. in l. i. ff. si seruu uendi.

¶ Quomodo actio detur contra curatorē datū hereditati a creditoribus quando creditor bona alienauit & creditoribus nō soluit. uide ff. mā. l. si uero. § si curator.

¶ Non est dare curatorem legitimū nisi in curatore furiosi. sm Gul. C. de epi. & cleri. auc. presbiteros. et ibi uide Cy. qui allegat glo. contrarias.

¶ An curator possit dari in testamento. uide in l. codicillis. § ii. ff. de usufruc. lega. cacam. 7.

¶ Si creditor agat contra curatorem datū bonis debitor postea comparens tenetur suscipere litem in his terminis qui erant cum curatore. poterit tamen contra creditorē excipere de inepto processu facto cum curatore uide Io. an. in addi. Spe. ti. de sedo decreto. § i. uer. his pactis.

¶ Curator iurat de calūnia. sed de ueritate dicenda iurat minor. et tunc etiā sine auctoritate tutoris. glo. in uer. possunt. in l. ii. § quod obseruari. C. de iura. calū. et ibi Bar.

¶ Curator nō datur persone que est in alterius potestate. et si detur non ualet datio. sed debet dari rebus uel ad actiones mouendas et suscipiendas. potest etiam dari ad unam rem uel ad unam litem. hoc dicit glo. singu. in l. fi. § sin aut. in secunda. C. de bo. que libe. ubi etiam subdit Bal. quod ad merum factum non datur curator minori allegat l. lutius. ff. de manu. testa.

¶ Non sufficit filiofamilias curator in iudicio nisi pater cōsentiat in signum patrie potestatis. Bal. in dicta l. fi. § sin autem. in secunda.

¶ An in causis criminalib' minor egeat curatorē uide plene per Bal. in l. clarum. C. de aucto. prestan.

¶ Curator ad lites potest reuocari. sicut et procurator. Barto. in. l. cum semel. ff. de tutelis. ubi etiam uide an possint dari simul plures tutores uel curatores.

¶ Curator pōt dari bonis absentis. ff. de neg. gest. l. i. ff. de mu. et ho. l. i. §. illud. Adde q̄ non potest dari curator bonis quando dominus relinquit procuratorem generalem. Bar. ff. de dam. infec. l. qui bona. §. si alieno.

¶ Que sit differentia inter curatorem datum pupillo non habenti tutorem | & curatorem datum loco tutoris. Barto. in. l. inter omnes. ff. de tuto. & cura. da. ab his.

¶ Qualis sit potestas curatoris. nō. Bar. in. l. curator. ff. de tuto. & cura. da. ab his.

¶ Curator debet dari ab eo qui habet iurisdictionem in eum cui datur & sic si datur clerico debz dari ab episcopo. Bar. in dicta. l. i. ff. de tu. & cura. da. ab his. per illum tex. & ita seruatur. Adde q̄ datio curatoris semper est uoluntarie iurisdictionis. & quolibet die potest expediri. nec est necessarius cōsensus patris. cum filiusfa. petit illum dari sibi mouende a se super aduentitiis. Bal. in. l. fi. §. necessitate. C. de bo. que lib. ℣. quero nunquid filiusfamil. Adde q̄d idez dicit eadem l. §. sin autem. in secunda.

¶ An curator possit conueniri durante cura in curatore furiosi. dic q̄ sic. ff. de tute. & ra. dis. l. nisi. in fi. & ibi glo. in curatore adulti est dubiū. ut ibi. & etiaz in. l. ii. C. de admi. tuto. glo. insti. de auc. tuto. §. fi.

¶ An luxuriose uiuenti sicut est prodigus sit dandus curator. nō. glo. in. l. i. C. de cura. furio. Specu. ti. de actore. §. item opponit cōtra actorem. ℣. sed et si. do. Anto. & moder. in. c. pastoralis. de iudic.

¶ Curator potest de iure canonico dari in testamento sicut & tutor. nō. Io. an. in. c. ultimo. de iudic. li. vi.

¶ Curatorum multa sunt genera. ff. de mune. & ho. l. i. §. fi. Adde nō. ff. de cura. bo. dan. in rubrica. Spe. ti. de cura. §. ut autem.

¶ An curator detur bonis absentis uel infirmi. uide. ff. ex qui. cau. maio. l. ab hostibus. in prin. Adde glo. in. l. i. ff. de neg. gest.

¶ In quo differt tutor a curatore. nō. ff. de tu. & cura. da. ab his. l. ueniri. §. i.

¶ Quod sit officium curatoris. & que sint differentie curatoꝝ. uide. ff. de cura. bo. dan. l. ii. in glo. habebunt.

¶ Curator enim datus ad litem non facit inuentarium. nō. C. de epi. audi. l. de creationibus. in glo. conscriptio. & ibi Cy. & Bar. Idem ff. rem pupil. sal. fo. l. fi. in fine. uide Ang. in. l. si uacantia. C. de bo. uacan. li. x. ubi dicit q̄ lite pendēte non tenetur facere inuentariū. sed data sententia per quam constet rem ad dominū pertinere sic ut in dicta. l. si uacātia. ubi hoc tenet. & dicit q̄ est noua opinio. uide de hoc per Io. an. quem non inuenio allegari per aliquez in addi. Specu. ti. de actore. ab uniuer. cōsti. §. i. ℣. puberes.

¶ An maritus possit dari uxori curator ad litē. Spe. ti. de cura. §. ut aūt. ℣. sed nūquid uir.

¶ Curator datus ad litem debz satisdare. nō. ff. rem pupil. sal. fo. l. et si ad species. & ibi Barto.

¶ Quando curator datur inuitis et inuito. nō. C. qui pe. tu. l. i. et ibi Cy. nō. ff. de procura. l. inuitus. §. is qui. in glo. consentiente. et glo. satisdare. adde. ff. de minor. l. i. in glo. debebit. adde ff. de minor. l. ait pretor. §. permittitur. in glo. insti. de auc. tuto. §. nec nullum. Spe. ti. de cura. §. fi. ℣. sed nunquid inuitus. adde ff. de priuile. credi. l. dabimus. In contrarium uidetur q̄ curator nō detur nisi petenti. ff. de tute. l. qui habz. §. si pupillus. de quo ibi uide Bar. et Bal. in. c. i. de mili. uasal. qui contu. est. col. x. ubi dicit esse casum singularem q̄ curator datur per inquisitionem contra regulam. de qua insti. de curato. §. item inuiti. Adde q̄ curator datus ad certuz actū dz satisdare. Bal. in. l. mulier. C. de iure do.

¶ Si ex forma statuti curator ad prestandū cōsensum alienationi debeat habere tantū in bonis quantum ualet res alienanda sufficit pro tēpore quo datur tantum habeat. licet tempore quo cōsentit alienationi nō tantum habeat. ar. eius q̄d nō. glo. in dicta. l. mulier. et ibi Bal.

¶ Maiori. xxv. annoꝝ nescienti facere facta sua non debet dari curator nisi sit furiosus uel prodigus. Fallit in regibus | ducibus | comitibus | et marchionibus iurisdictionem cum administratione habentibus. ſm Inno. de sup. negli. prela. c. grandi. li. vi. Quid autem hoc casu sint curatores ponit Inno. in dicto. c. grandi.

¶ An curator furiosi prodigi et aliorū sit legitimus uel datiuus. nō. C. de epi. audi. l. de creationibus. in glo. ait. et ibi Cy.

¶ Si detur curator furioso cum non sit an ualeat datio. nō. C. de cura. furi. l. i. in glo.

¶ Curator datur capto ab hostibus et cuilibet indigenti. nō. C. de cap. et postli. re. l. cum agnatos. in glo. ii.

¶ De quo tenetur curator et eius heres. nō. C. de neg. gest. l. creditor. in glo. peni. C. si tu. uel cura. interue. l. i. in glo. fi.

¶ Curator datur bonis eius de quo dubitatur an uiuat. nō. Bar. ff. de tute. et ra. dis. l. si pupillus. §. si tutor. in fi.

¶ An curator possit apprehendere possessionem nomine adulti. no. Cy. C. quī admit. ad bo. pos. l. bonorum. q. iii.

¶ Mater nō potest dari a patre curatrix filiis in testamento post pupillarem etatem. Ange. in consilio suo. xlviii. q̄d incipit in themate.

¶ An lucrum quod curator acquirit cum pecunia adulti sit suum et quid si conuertit pecuniā adulti in suos usus. et an teneatur dare eam sub usura. et an statutum possit disponere q̄ ex pecunia adulti aliquid percipiatur. uide Angel. in consil. lxxxii. alias. cxv. q̄d incipit pro decisione.

¶ An curator ad litem sit dandus infanti. et q̄ñ succurratur creditori qui suum uult cōsequi ab infante. uide Bal. x. col. de mili. uasal. qui contu. est. c. primo.

¶ An curator possit uendere bona sine iussu et mandato iudicis pro satisfaciendo creditoribus uel dare illa in solutum et de toto processu faciendo cum curatore. uide Bar. in. l. si quis instituatur. ff. de here. insti.

¶ Curator nunq̄ datur bonis aut hereditati quando aliquis habet suum heredem. & si detur non ualet. Bal. in l. cum hereditas. C. deposi. ubi dicitur de hoc esse glo.

¶ An ille qui est creditor possit esse curator. & an curator bonorum possit sibi soluere. uide in l. debitor meus. ff. de neg. gest. ubi de hoc.

¶ Anteq̄ det̄ curator hereditati iacenti oportet q̄ iudici fiat fides quare dubitatur q̄ hereditas illa diu stet sine aditiōe her̄dis. nam aliter non debet iudex dare curatorem. ff. ex quibus cau. in pos. ea. l. si diu. ubi tex. per quē dicit ibi Angel. hereditate iacente nihil esse innouandum per creditores nisi primo fuerint specialiter citati illi ad quos spectat prima causa successiois ut ueniant ad dicendum si uolunt esse heredes. & tunc si iudici liquebit q̄ uolunt differre diu adire. ꝓut dixit ille tex. dabit curatorem hereditati. & aliter non. uide Bal. in l. cū debitoris. C. de iudi. Adde quod nō. Angel. in l. si minor. & in l. si seruus. §. si quis autem ff. de de bonis aucto. iudi. possi.

¶ Curator datus bonis potest petere restitutionem sine mandato speciali. glo. in l. ab hostibus. ff. ex qui. cau. maio.

¶ An curator possit dari bonis defuncti herede non citato. & nō dato termino ad adeundā hereditatē. Angel. dicit q̄ sic. in cōsilio. cxciii. quod incipit queritur.

¶ An curator datus bonis hereditatis iacentis possit cōpromittere. uide Angel. in prealleg ato consilio suo.

¶ In quibus casibus possit deueniri ad dationem curatoris bonorum. & de curatore dando bonis relictis filiofamilias patre recusante. & de curatore dato bonis eius qui bonis cessit. & de curatore dato bonis absentis in fauorē absentis siue in fauorem creditorum. uide Ange. in cōsilio. cxv. alias. lxxxii. quod incipit pro decisione.

¶ An & quando & ad quid curator possit dari non habenti tutorem. tex. glo & Bar. in l. tutor. & l. curator. ff. de tuto. & cura. da. ab his. & in l. curatorem. ff. de auc. tu. ubi Bar.

¶ An curator possit apprehendere bonorum possessionem nomine furiosi uel prodigi. nō. C. de cura. furi. l. fi. §. i. in glo. admitti.

¶ An curator possit adire hereditatem nomine adulti furiosi uel prodigi. nō. C. de cura. furi. l. i. §. tali. in glo. accedat.

¶ Quando desinit esse curator. nō. insti. quib⁹ mo. tu. fi. in glo. fi. Bar de tutel. l. solet.

¶ Curator in duabus tantum personis debet esse legitimus. s. in furioso & ꝓdigo. in aliis est datiuus. instit. de tutel. §. furiosi. in glo. i. uide nō. in. l. amissionis. ff. de excu. tuto. & in. l. de creationibus. C. de epis. audi. ubi per Cy. facit quod dixi supra.

¶ Quando pater emancipat filium suum pupillum nanciscitur eius tutelā a lege. nō sic nanciscitur curam si emancipat adultum. ita nō glo. insti. de fidei. tu. §. i. in glo. in plures.

Curia Curia romana est cōmune forum omnibus. nō. Innoc. in. c. exposuit. de dilat.

¶ An accedens ad curiam romanam possit conueniri. & an habeat ius reuocandi domum. Innoc. in. c. licet. & c. fi. de foro compe. & ibi doc.

¶ Curia dicitur a cura. ff. de orig. iuri. l. ii. §. post principium.

¶ Curia romana seruat ferias suas et nō ferias litigantium. et sic quilibet iudex debet seruare ferias sui fori. Inno in. c. conquestus. de feri.

¶ Curia romana est ubi est papa. uide in clem. ne romani. de elec.

¶ Hoc uerbum curia sumitur multis modis. de sta. mo. c. i. §. porro li. vi. de sen. excō. decernimus. et. c. si iudex laicus. eo li.

Curialitas Si ex his que causa curialitatis fiunt prescriptio allegetur nō sufficit ꝓbare tempus nisi probetur etiam titulus. Specu. ti. de loca. §. nūc aliqua ꝟ. lxiii. et. fi. et in ti. de prescrip. ꝟ. hoc etiā bene faciūt nō. in. l. cum de in rem uerso. ff. de usur. in glo et doc. in. c. peruenit. de cesi. et. l. si certis annis. C. de pac.

¶ Non est licitum curiali transire ad militiam. nec econtra. C. de decur. l. qui de relicta. li. x.

Curiosus Curiositas Non debet quis esse nimis curiosus. ff. de iur. et facti igno. l. nec supina. in fi. et l. regula. §. scientiam. eo ti. Adde q̄ curiositas est citra cognitionē. sanctus Tho. secunda secunde q. clxvii. ar. i. et etiam in aspectione ludorum. ut ibi. ar. ii. ubi de hoc.

¶ Curiositas oritur ex accidia. Idē secūda secunde q. xxxv. arti. iiii.

¶ Curiositas circa cognitiorem sensitiuam est peccatum. sm̄ sanctum Tho. secunda secunde q. clxvii. ar. ii. et in tertio. di. xxxv. ar. v.

¶ Curiositas est subtilitas mentis nimia cura exquisita. nō. in clem. i. de iureiuran. de renū. c. f. li. vi. et ibi concor. in glo de re iudi. c. i. li. vi. Petrus episcopus Brixien.

Custodia Custos Ad quē ptineat custodia ecclesiarum uacantium. nō. de offi. ordi. cum uos. de appel. bone. lxiii. di. si in plebib⁹. de insti. cū uenissent. ubi glo et doc. in. c. i. ut ec. benefi. Adde quod nō. de priuileg. cum et plantare. §. in ecclesiis. de preben. in lateranensi. Inno. in. c. sicut tuis. de priuileg. glo. et Archi. xii. q. ii. illud. adde glo nō. in. c. cum uos. de offi. ordi. do. Abbas. plene in. c. bone. de appel.

¶ An prescripta institutione uideatur prescripta custodia uide do. Abbatem in. c. cum uenissent. de insti.

¶ An custodia sit nomen dignitatis. tex. uidet̄ q̄ sic. de insti. c. fi. et ibi docto. Idem dicunt de succētoria. de exces. pla. inter dilectos. ubi uide

¶ An pastor teneatur de custodia gregis. glo. in clem. i. de deci. glo. in regula quāuis. de regul. iur. et ibi nō. Specu. ti. de actio et oblig. §. sequitur ꝟ. item nō q̄ si.

¶ Officium custodis deputati pro priuato interesse consistit in multos. nam custos agri pōt prohibere ingredientem. ff. de seru. rusti. predi.

l. diuus. Item potest pecora expellere de fundo et includere non tamen occidere ff. ad. l. acqui. l. quintus ff. de prescript. uer. l. qui seruandorum. Item capere eum qui damnum dedit ut testes eum cognoscant ff. de adulte. l. capite. Item pót fructus quos aliquis surripuit auferre. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. que in frau. credi. Item illum ducere ad iudicem. ff. de furt. l. interdum. §. qui furem. Si autem est custos datus a republica uel domino tunc est uidenda forma sue cómissionis. nam ex simplici custodia non uidetur ei cómissa iurisdictio. sed debet maleficium iudici denũtiare. ut. l. i. C. de irenar. et in l. diuus. ff. de custo. reo. et de his omnibus uide latius per Bal. in. l. i. C. loca.

¶ Quid operetur obligatio ad custodiã & qd renuntiatio et qualiter dicatur renuntiatum custodie. uide Ia. de are. & Bal. in. l. dominus horreorum C. loca. ff. de peri. & como. rei uendi. l. si uendita.

¶ Quis non teneẽ de custodia si pbat q posuerat res in loco ubi causa custodie reponi cósueuerũt. C. de pigno act. l. pignus. cum glo que ad hoc est ibi nõ Bal. in. l. in. eo ti.

¶ Extimatio facit quem teneri de culpa. C. pro socio l. cum duobus §. damna.

¶ Uis non ascribitur culpe. etiam in eo qui tenetur ad custodiam. ff. de actio. emp. l. si ea res. Adde q qui tenetur ad custodiam non tenetur de ui ab alio illata ff. loca. l. sed de pinu.

¶ An custos castri teneatur de damnis datis ibidem Io. an in. c. i. de ordi. cogni.

¶ An & quando appositio custodis facta a domino habeat eximere a periculo custodie eum qui alias tenebatur. Bar. in. l. si ut certo. §. si deme ff. como & in. l. si mora ff. solu. matri.

¶ An custodes presumantur scire id qd agitur in eorum custodia. Bar. in. l. si ita. ff. de fun. instru.

¶ Si quis suscipit in se custodiam castri uel códuxit ad tempus quo finito obtulit domino claues qui non recipit an custos teneatur de occupatione uel amissione castri. Bar. in l. si mora. in fine ff soluto matri.

¶ Si castellanus uł alius dedit fideiussores pro custodia certi téporis quo finito remaneat adhuc custodia si nunc perdat castrum an fideiussores teneantur. Barto. in. l. lutius §. paulus ff. de admi. tuto. Idem in. l. ite queritur. §. qui impleto ff loca. ubi uide.

¶ An custos possideat uide de acquir. pos. l. i. in fine & quod ibi no.

¶ Qualiter per custodiam animaliũ probetur ipsorum mors uel pditio. uide Bar. in. l. qd ad presens. C. de murile. li. xi.

¶ Quid possit facere de fructibus is qui habet custodiam bonorum ecclesie de iure uel de priuilegio. nõ in. c generali. de elec. li. vi. in glo pen. §.

¶ An ad officiũ custodis spectet pulsatio campanarum. nõ. Io. an. de homic. iohannes. uide de offi. custo. c. i.

¶ De custodibus nocturnis ciuitatis uł murorum qui uocantur excubitores. Item de custodibus pontium uel portuum uide Spe. ti. de accusa §. i. in fine.

¶ An uenditor teneatur ad custodiam rei. uide ff. loca. l. dominus horreorum C. loca. l. ex diui.

¶ An custos teneatur de culpa uel solum de casu uide. ff. de offic. prefec. uigi. l. iii. §. fi ff. de offi. presi. l. diuus. §. fi. Spe. ti. de loca. § postq. ꝟ. quid si locaui tibi boues.

¶ Stante statuto q custos carceris teneatur pena capitis si carceratus aufugiat. si duo sunt custodes & unus ex eis cum carcerato aufugiat alter non an teneatur de casu uide. l. fi. §. interdum. ff. de custo reo.

¶ Quando aliquid dicatur esse in nostra custodia. uide. ff. de acquir. re. do. l. qd enim.

¶ Negligentia custodũ punienda est sm Gul. in. l. iii. ff. de offi. prefec. uigiliũ ff. de custo reo. l. milites. & l. carceris. ad finem. & C. de anno. & tribu. l. iudices li. x. ideo dixit q si fiat furta de nocte custodes tenentur de pprio emendare damnum passis. nisi docuerint qui furtum cómisit et hoc quando receperunt pecuniam de publico pro custodia ff. loca. l. qui mercedem. et. ff. como. l. ut certo. § nunc uidendum.

¶ Appellatione custodie nõ comprehenduntur uincula ff. de offi. presi. l. diuus.

¶ In criminali sm conditionem persone reus in custodiã cómendatur uel fideiussoribus relaxaẽ ff. de in ius uocan. l. i.

¶ An deputatus ad custodiã possit alienare res tempore perituras. uide Gul. in. l. sed si pupillus. §. item si plures. ff. de insti.

¶ An eo q quis habet custodiam dicatur habere ius agendi. uide Gul. de cu. in. l. sanctimus. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Si quis obligat se ad non sinendum fieri damnum in uilla uidetur se obligare ad custodiam. ff. loca. l. si in lege.

¶ Custodia aduersus uim parum pficit. nõ. C. qd me. cau. l. fi.

¶ Qualiter custodia debet prestari rebus uenditis. no. ff. de pericu. et como rei uendi. l. custodiam. no. ff. como l. si ut certo. §. nunc uidendũ. in glo facere.

¶ Qualis custodia adhibeatur rebus uenditis. no. ff. de contrahen. emp. l. qd sepe. §. si res uendita ubi uide.

¶ Quando quis uideatur renuntiare custodie. no. ff. como. l. ut certo. §. si de me. in glo rei cte. et in l. fi. §. fi. nau. cau. stabu. in glo predixerit. Barto. ff. de libe. agno. l. i. §. quemadmodum. nõ. ff. usufruct. quemadmo. caue. l. fi. alias. l. penł. in glosa. ii.

¶ Custoditus a nuntio cómunis debz ei soluere ut nõ. C. de eroga. mili. ano. l. fi. in glo. agnoscere. li. xii.

¶ De custodibus nocturnis castrorum ciuitatum et aliorum locorum qui alias excubitores uel uigiles appellantur Item de custodibus passuũ uel pontium dixi supra pxime.

d

Dacium Daciarius

An & qn daciari⁹ possit petere remissioné. uide Bar. in. l. cotem ferro ff. d publiq. de materia daciu uide quod dicam. j. sub dictione gabella.

Dalmatica

Absq licetia ap̃lica nec ep̃i nec diaconi possut uti dalmaticis. xxiii. di. s. cõmunis filius.

¶ Quid sit dalmatica & quid significet uide Archi. xxiii. di. §. dalmaticis.

Damnum

An si aliqs dat damnú ꝓpẽ me ego teneat d illo damno Bar. et d in R ipb. i. l. stichus certo die ff. de uer. obli. & in l si merces. §. culpe ff locati. & in. l. pe. in prin ff so. ma ubi Bar & Bal & in. l. ii. §. item si in facto & §. ex his ff de uer. obli. uide Bar. in tractatu repressa. facit. l. si pariter. ff d libe. cã & l. nõ distinguem⁹. §. cú quida ff. de arbi. ubi uide.

¶ An animal dans damnú in domo uł agro possit retineri ꝓ illo damno Bar. in. l. hoc amplius. §. de bus. ff de dam. infec. Spe. ti. de actore. §. i. ꝟ. sed pone inuenio pecudé. ubi cõcludit q põt retineri quousq cognoscat dñs eius nõ quousq damnum reficiat. adde bar. in. l. ratis ff. d. incen. rui. nau. tu adde qd nõt Gof. in libel. de actio in factú de pauperie in. §. item assidue queritur.

¶ An ciues teneant reficere damnú alicui illatú ꝓ incendio repando per exiticios bar. in l. creditor. ff de soluti. bal. in. l. falsus. C de fur. & in. l. si de bonis C. de iure delibe facit tex. de accusa. cuz p. & nõ in. l. in b s. ff. solu. matri.

¶ An princeps uel dñs ciuitatis possit cõponere de damnis populo suo factis tpe guerre ignorante uel inuito populo Host. in súma de pe. §. ii. ꝟ. sed pone q guerra. facit qd nõ de iureiura quato.

¶ Qualiter agat ꝓ damno dato in re ex quo res fit deterior. glo. in. l. eleganter. §. non solum ff. de dolo l. iii. §. si redita. ff cõmo Cy. in. l exhibitionis C. ad exibendu. bar in. l. iuliá⁹. §. qui fundum ff. de uerbo obligati.

¶ Aliquãdo quis facit damnú alterí qd tamé sibi nõ ꝓdeit. C. unde uir & ux. l. i. & in auq. licet. C. de natu. libe. & l. legati. §. ff. de adimen. l. ga l placet. in pein. ff d leg i. xii. q. iii. & si.

¶ An ille qui dat cam damni uideat damnú dedisse gl. i. q i. bi quoscunq de iniuri. si egressus. & c. ii. eo. ti ff. ad. l. acquil. l. qui occidit. §. pe. xxv. q. ii. de nepti. l di. sepe. xxiii. q. v. de occidedis in gl.

¶ An & qñ domin⁹ teneat ꝓ damno dato p animal suú uide ff si qua pau. fe. di. per totú tt. ad. l. acquil per totú. bona glo. xxiii. q. v. de occidendis ubi uidet qd rigor iuris ciuilis in talibus non habeat locum scd̃m equitatem canonicam.

¶ An ille cui datum est damnú teneat ad cõtributiõem. bar. in l. ii. §. cú in ead ff. ad. l ro. de iact.

¶ An ciuitas uel uilla teneat de damno dato in suo territorio uiatoribus bar. in l. ne quid. ff de incen. rui naufra.

¶ Si statutú dicat q de damno dato stet iuramẽto actoris. & reus dicit iudici ite uł mittite ad uidendu quia ex aspectu apparet nullú damnú datuz que erunt ptes iudicis. dic q debet ire uel mittere ꝓut ei uidebit bar. in. l satis. ff. d in ius uo. Adde stante tali statuto ad qd tempus referat condemnatio & iurametum uide bar. ff. como l. iii. §. in hoc. Item adde q stante tali statuto si qs asportauit aliq ligna incissa de possessione alicuius non stabit iuramẽto quia non dicit damnú dedisse sed furtum cõmisisse si tamen furtú esset ꝓbatú uideretur standum iuramẽto furtú passi super extimatione asportatorú. per nõ. in. l. cum furti ff. de i sitem iuran. & i. l. si quãdo C. unde ui. uide do. Flori. in. l. nauta. ff. nau cau. sta. & ibi bal.

¶ Damna morum sunt maiora q̃ damna reum. vi. q. i. uerum.

¶ Si hospes dicit damnú sibi datum in reb⁹ positis in hospicio an stetur dicto suo an debeat illud ꝓbare. uide. l. i. ff. fur. aduer. na. cau. sta. adde quod dicam. j. sub dictione hospes.

¶ In extimatiõe damní dati uebz deducí ualor soli & conuentorú super extantium. bar. in l. iiii. ff. arbo. fur. cesa.

¶ Ille qui est inter coadunatos non teneẗ nisi de damno per se dato. bar. in. l bi. §. si quis non homines. ff. ui bo. rap.

¶ Obligatus ad emendandú damnú datum in bello tenet emendare equú uulneratum in bello qui postea moritur in ciuitate. bar. in l. i. §. i. ff. de incen. rui. naufra.

¶ An si damnú sit datum iniuriose possit agi criminaliter bal x coll. de pac. iu. fir. c. i. tercio ꝟ. in glosa magna ibi.

¶ Damna data exiticiis tempore diuisionis restituuntur facta pace etiam si fuerint ablata per uiã sine. bal. x coll de pac. cõstan. super ꝟ. sine.

¶ Stante statuto q emendet damnum datum per incolas loci qualiter debeat satissacere ulle d damno dato in confinibus duap uillarum uide in. l ne quid. per bar. ff. de incen. rui. nau. docto. in. c. i. de rap ubi de hoc.

¶ Que dicatur actio damní uide in. l. damnum. §. i. ff d dam. infec. de offi. or. c. si canoici. li. vi. i gl.

¶ An damnú datum cõductori ꝓpter inimicicias locatoris noceat cõductori. bal. in. l. si merces. §. culpe. ff loca.

¶ Pro damno cicatricú agi non potest quia liberum corpus extimatiõem non respicit sed ꝓ damno impensap et operap amissap. et admittet darí. sic ff si qua pau fe. di. l. i. §. ex hac. et. ff. de his qui deiece. uł effu. l. si.

¶ Etiam de damno dato in liber corp⁹ agitur acquil ꝓ extimatione damnop liberi corporis. glo. fi. ad. l. acquil. l. qua actione §. in colluctatioe gl. ff si qua pau fe. di l i. §. ex hac.

¶ Si damnú detur i re debita cui competat actio uide plene per do. Flori. i leg aquilie ff. ad l. acqł.

¶ Si aliquis in frumeto auenam uel lolium miscuerit per quod frumentú deterioret dicitur damnú dedisse et teneẗ acquilia. ff. ad l acquil. l. si seru⁹ seruum. §. inquit lex. et. §. si uestimenta.

¶ Cõsumens ad usum iumẽta non dicitur damnificare rem. ideo non teneẗ acquil. sed in factum. ff ad l. acquil. l. qui occidit. et. §. si quis.

¶ Regula est q ubi est damnum et non cadit in lege acquil. datur actio in factú ff ad. l. acquil. l. si seruum meum.

¶ Eo ipso q damnum est datum presumitur culpa datū. l. si quis fumo. §. fi. & ibi glo. ff. ad. l. acquil. l. si seruum meū. eo ti. qui tex etiam pbat q licitum est causa ignis ardendi ne ueniat ad domum meam destruere domos intermedias. quod nō.

¶ Si plures equi inuicem obuient quis teneatur emendare damnū. uide casum in. l. fi. ff. ad l. acql.

¶ Quādo ignoratur damnū datum an psumatur a uicinis. Bar. in. l. si ita. in fi. ff. de fi. instru.

¶ Damnū dicit quādoq diminutio pmonii. ff. de dam. infec. l. iii. quandoq perditio lucri. l. non amplius. §. si certum. de le. ii. de dam. infec. l. proculus. C. cōmu. l. fi. Quādoq damnū dicit extimatio damni. l. si liber homo. §. si seruus. ff. ad. l. acquil. unde nō. per Io. an. de elec. quia sepe. li. vi. super uer. facturam ubi uide.

¶ Pro quo damno habeat locū actio legis acquil. uide insti. ad l. acquil. i. ī gen. et qd ibi nō.

¶ Quod dicat damnum infecti. dic ut nō. in. l. ii. ff. de dam. infec.

¶ Aliqd damnū cum aliquo lucro eccl̄ie nō uult cō pēnsare. de cōuer. insi. c. i.

¶ Damnū patitur qui comodū qd habeat amittit ff. ne quid in loco pub. l. i. §. damnum facit. l. ii. ff. ui bo rap.

¶ Non est par rō lucra non capere et damna sentire. C. de pac. l. seruus. C. de codicil. l. fi.

¶ Non uidet peti damnū qui excludit a lucro. ff. p socio. l. nemo. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. sicut. ff. de fur. l. is qui. §. fi.

¶ An appellatiōe damnoꝝ ueniant expēse. uide qd nō. Archi. xi. q. i. in pmis. de offi. ordi. si canonici. li. vi. et. l. sanctimus. C. de iudi. de iniuri. olim. et c. in nostra. in glo. i.

¶ Cōtra tenentes ursos uel animalia ferocia q dāt damnū soluta. uide. ff. de edil. edic. l. is cui. cū. l. se.

¶ Si damnū est mihi datum in frumento quādo erit in herba an hoc damnū sit emendandū p ualore frumenti uel pro ualore herbe. Cy. in l. de pecoribus. C. ad legem acquil.

¶ Magna est differētia inter damnū habere & lucrum perdere dixi s. adde. l. proculus. & quod ibi nō. ff. de dam. infec.

¶ Damnū sentit qui comoduz amittit. ff. ne quid in loco pub. l. i. §. merito. ff. de le. i. l. non amplius.

¶ Damnū in dubio psumitur datum a uicinis. in l. si ita testamento. §. fi. ff. de fun. instruc.

¶ Damnificari quis pōt dupliciter. s. Tho. scda scde q. lxii. ar. iiii.

¶ Damnū potest quis dupliciter incurrere. uide eū idē in. iii. di. iiii. ar. x.

¶ Qualiter pbetur damnū expensaꝝ siue interesse. nō. de sen. ex. sacro. in glo et de so. compe. dilecti glo. ultima.

¶ Qui omēs res uel maiorē partem perdit graue damnū pati dicitur de resti. spo. frequens. li. vi.

¶ An de damno dato ab uno socio alius teneatur. uide. ff. como. l. item querit in glo cōpellitur.

¶ Quid iuris si quis patit damnū p cōi utilitate nō. ff. ad. l. ro. de iac. l. ii. §. equissimū. nō. ff. de fur. l. si quis uxori. §. penul.

¶ An damnū extimetur in futuꝝ an tm̄ in psenti Cy. in. l. fi. C. ad. l. acquil.

¶ Damnū quādoq pbatur per iuramentū. nō. C. unde ui. l. si quādo. et ibi Cy. et Bar. ff. qn̄ ex facto. l. i. et in. c. fi. qd̄ me cā. Spe. ti. de fru. et interesse in prin. v. illud etiam. et v. se. et §. fi. v. porro.

¶ Ad hoc ut quis teneat de damno que culpa debeat interuenire. nō. de iniuri. c. fi. in glo.

¶ Si damnū sit datum ab homie libero uel seruo. uel animali mansueto uel fero. qua actiōe agat. et ad quid. nō. in. c. fi. de iniuri. in glo. tua.

¶ An cautio damni infecti detur a uicino q uult demoliri cōem parietem. nō. ff. de ser. ur. pre. l. quidam yberus. §. uicinis.

¶ Quot sunt remedia damni infecti. Bar. in. l. qui duas. et ibi in glo. fi. ff. de no. ope. nunti.

¶ Quādo cōmittatur stipulatio damni infecti et cesset. nō. ff. de dam. ifec. l. fluminū. §. pterea i gl. non uenire. et ibidem Bar.

¶ Super damno dato non potest pcedi lite nō cōtesta. de iniuri. c. i. et ibi nō.

¶ Formā satisdatiōis damni infecti. uide Speculi. ti. de satisdati. §. fi. v. ii.

¶ Si damnū dans negat et pbatum fuerit cōdemnatur in duplum. de iniur. c. fi. in glo. iiii.

Damnatus Damnatus ad mortem et arreptus de manibus familie remanet seruus pene Bar in l. ultimo. ff. de pe.

¶ Dampnatus ad mortem fugiens peccat. Bar. in l. relegati. ff. de pe.

¶ An damnatus ad mortem possit disponere ad pias cās. Bar. in. l. i. C. de sac. san. ec.

¶ An ciuitas capiat bona damnatoꝝ ad mortem. bar. in. l. i. C. de bo. ua. li. x.

¶ Nullus damnat sine merito male uolūtatis. xxiii. q. iiii. displicet.

¶ Damnatiōis eterne penā quādoq incipit deus dare in hoc mundo illis qui inter flagella induran tur. xxiii. q. v. quid ergo.

¶ Damnatus per sententiā p maleficio cōmisso. que sentētia requirit cōfirmatiōem alterius superioris interim est tenendus in custodia per iudicē qui cōdemnauit scdm Inno i. c. ut fame. de sen. ex.

¶ An damnatus ad mortem possit facere testamētū. Spe. in ti. de instru. edi. §. cōpendiose. v. ii. et. iii.

¶ Adde q damnatus ad membri mutilatiōem ex qua casualiter sequitur mors non est intestabilis et ualet eius testamentū. quia non casus sed sentētia debet attendi. ff. de testa. l. qui manus. ar. ff. de bo liber. l. q cū maior. §. i. bal. i. l. i. C. de sa. san. ec.

¶ Quis dicatur natus ex damnato coitu nō. C. de ince. nup. in aut. ex cōplexu. C. de cogna. l. i. i autem. licet. C. de natu libe. et in aut. qui. mo. na. ef. sui. §. fi. et ibi glo. et qd ibi nō. coll. vii.

¶ Damnatus ad ppetuum carcerē dicitur esse seruus pene Inno. in c. qualiter de accu.

¶ Adde q damnatus ad perpetuū carcerē epi est intestabilis actiue & passiue nec aliquid sibi legari pōt preter alimēta que nō capit psona sed natura. ff. de capi. dimi. l. legatum. & si talis moritur i carcere dicitur mori naturaliter nec ppterea epus est irregularis. facit tamen in cōtra. quia qui moritur in carcere dicit mori in cruciatu. C. de custo. re. l. i. uide omino bal. de hoc loquētem in. l. i. C. q a liber. per. non po.

¶ Damnatus ad mortem a iudice non suo non efficitur intestabilis. casus est singularis in. l. si quis decurio. C. de falsis.

¶ An damnati careāt cognitiōe dei et sciāt gl̄iam

beatorum. uide s. Tho. in i par. q. lxiii. ar. iiii & dis. l. ar. vi. & in q. de quolibet. q. vii. ar. xvi.

¶ Omnis uoluntas damnatorum est mala & uellent non esse & gaudet de penis inimicorum & uellet omnes esse damnatos. Idem in i par. q. lxiiii. ar. ii. & in i. sente. q. lxxviii. ar. iii. & in di. l. ar. v.

¶ Damnati odiunt deum nec possunt demereri. Idem in iiii. di. l. ar. v. & i q. de quolibet. q. iii. ar. xxiiii

¶ In damnatis est dolor. Idem in prima parte. q. lxiiii. ar. iii.

¶ Damnati iuste puniuntur eternaliter. Idem in iiii di. xlvi. ar. iii. & in i. par. q. lxiii. ar. iii.

¶ Que sit pena damnatorum & an fletus eorum sit corporalis et tenebre eorum corporales. Idem in iiii. di. l. ar. vii & in q. de quolibet. q. vii. ar. xviii. & q. xi. ar. xiii.

Daniel

Ante iuuenilem etatem spiritum prophetie accepit lxxviii. dis. § fi.

¶ In daniele & salomone ostendit deus auctorem esse totius sapientie. xxxvii. dis. legimus. § hic etiam Hieronimus.

¶ Daniel iniuriam uindicans nabucodonosor persecutor non fuit. xxiii. q. v. si propterea.

¶ Danieli falso ascripta somnia non licet seruare xxvi. q. vii. non obseruetis.

Dans Dare

An dans pecuniam dicendo tolle pecuniam utam. uideat mutuare uel potius donare. glo. & Bar. i. l. cum quid. ff. si cer. pe.

¶ Uerbum dare in stipulationibus accipitur pro tradere aliquando proprie aliquando improprie secundum subiectam materiam ff. de uer. obli. l. stipulationes non diuiduntur. § i. ubi Bar. eo ti. l. sicut debemus. § si a fure e. ii.

¶ An si expectetur quod quis desinat posse dare. Bar. in l. stichus. & in l. ita stipulatus. ff. de uer. obli.

¶ Ad quid teneat qui obligatus est rem dare siue in contractu siue in ultima uoluntate. Bar. in l. que legata ff. de lega. i.

¶ An uerbum do uel dare sit directum uel obliquum. Bar. in l. si ita. de le. i. & in l. centurio. ff. de uulg. & pupill. Bal. in l. precibus. C. de impu. & ali. sub.

¶ Propter euitandam contrarietatem exponit dare. i. tradere Bar. sup. rubrica ff. so. ma.

¶ An obligatus dare debeat ita dare quod non possit ab accipiente auferri. Bar. in l. que a substituto. § i. de le. i. & in l. in numerationibus ff. de solut. & l. si fideiussor. § fi. ff. de le. i.

¶ Quando lex uel statutum disponit aliquo casu non dari an intelligatur ipso iure uel ope exceptionis. bar. in l. i. § i. ff. ad trebel.

¶ Dari dicitur quod causatiue imprimitur non translatiue de dante in accipientem. ff. de iusti. et iure l. manumissiones. facit lex seruis. § ornatricibus. ff. de le. iii.

¶ Dare i. concedere. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. l. cognitio.

¶ Differentia est inter credere et dare. ff. de sta. li. be l. stichum. § si heres.

¶ An inter dantem et accipientem debeat esse differentia. ff. de stipu. ser. l. seruus cois ipse et ibi bar. et ibi uide an inter recipientem et rem datam sit dria.

¶ Nemo dat quod non habet. de re. iu. pa. quod autem. de re. iu. nemo li. vi. vii. q. i. daibertum de offi. procon. l. obseruandum. ff. de re. iur. l. nemo ff. de acqui. re. domi. l. traditio.

¶ Dare sua illis qui habent nihil aliud est quam perdere data. i. q. v. pastor.

¶ Beatius est dare quam accipere. ut no. gl. ff. con. o. l. i. de cele. mis. cum marthe. xvi. q. i. predicator.

¶ Quandoque quedam licite dari possunt que peti non possunt. xxiii. q. iii. qui uero.

¶ Qui prohibetur lege uel statuto dare prohibetur etiam accipere. glo. singularis i. l. i. § sin aut. ff. de calum.

¶ Differentiam inter dare & donare uide. xxiii. q. vi. § ex his omnibus. et ibi no.

¶ Differentiam inter dare et facere uide insti. qui. mo. tol. obli. § est enim. in glo. ut debet.

¶ Pro non dato habetur quod ab eo datur qui dare non potest. de re. iu. pa. quod autem. in fi.

¶ Non uidetur datum quod perit. de pe. di. iii. si ex bono et facilius est permittere quam dare. ff. ad uell. l. sed si ego. C. de spon. l. fi.

¶ Dare et remittere idem sunt de symo. c. ulti. i glo. ii. de testi. uenientes. el. i. et ibi no. l. fi. C. ad l. fal. et ibi no.

¶ Inter dantem et accipientem debet esse distinctio personalis de bap. debitum. de insti. c. fi. cum multis similibus ff. de auc. tu. l. i. xxiiii. q. i. didicimus.

¶ Datum non uidetur quod est reuocabile. no. ff. de in die adiec. l. quod autem sabinus. in glo. i. facit ff. de acemp. l. ideo in glo. i.

¶ Dare est accipientis facere. insti. de acqu. § sic itaque etc. item dare. i. comodare. insti. qui. mo. re contra. obli. § item is.

¶ Item dat qui permutat et qui compensat. ff. de pro. signi. l. dedisse.

¶ Item qui remittit. ff. de calum. l. generaliter. facit quod habet de testi. uenientes.

¶ Item dare. i. reddere. in auten. de nup. § quod autem. C. de iure do. l. mulier et econuerso reddere. i. dare ff. de lega. iii. l. heres meus. in prin. ff. de uer. sig. l. uerbum redendi.

¶ Item dare. i. dare uelle. ff. de uer. obli. l. stipulatus sum ff. de condi. et demon. l. pr. seuerina.

Data

An tempus dati rescripti uel presentationis sit attendendum. no. de preben. dilectus. et in c. eam te de rescrip. et in c. capitulo. Io. an. super data. li. vi. ubi uide. adde de appell. ut debitus. de usu. quia frustra.

Datio in solutum

An deceptus in datione in solutum ultra dimidiam iusti precii possit agere et qualiter. no. Spe. ti. de iudi. § sequitur. uer. dubitatur.

¶ Datio in solutum est species alienationis. l. si predium. C. de de euic. l. libera. C. de sen. quod intellige quando species pro pecunia datur. sed an tollatur prima obligatio ad quantitatem ita quod si res data in solutum euincatur non potest agi prima actione sed tantum de euictione. uide glo. et Bar. in pall. l. libera. et in l. si quis aliena ff. de euic.

Dauid

Dauid regem ab homicidio obligatus mulier orando reuocauit. xxii. q. iiii. si aliquem.

¶ Dauid duxit bersabee in uxorem quam tamen ante polluerat adulterio. xxxi. q. i. § sed obicitur.

¶ Peccatum post penitentiam et confessionem statim fuit remissum dauid de pe. di. i. § si peccatum.

¶ Exemplo dauid qui non corrigit filios in iuuentute reperit eos contumaces in senectute. xlvii. dis. § necesse.

¶ Dauid agendo penitentiam in adolescentia sua

fu t unctus in regem. lviii. di. presbiter.
¶ Dauid agendo peniteı tia decuit etiam alios pe n itere. l. di. ponderet.

De

De significato huius dictiõis & de ethimologia dictiõis ex. uide Bar. in. l. pretor § 1. ad fi. ff. de bo. auc. iu. pos. & l. i. § ex incendio. ff. de incen. rui. et nau. et l. hoc iure ff. de iusti. et iur. idem Bar. in. l. seruu. ff. de le. i. de cle ex. mi. c. i & ii. de pe. degradatio li. vi. ff. de fur. l. fi. § fi. de hereti. ut cõmissi li. vi. Archi. xiii. q. i. ecclias. xx. xv. di. c. i. in glo. xxxiii. di. eps.
¶ Adde qđ hec dictio de quãdoq; stat priuatiue. ff. de of. pre. l. fi. quãdoq; not separatiõem ab intrinseca causa. ff. de in ius uo. l. plerisq;. cum. l. sequẽti. quandoq; nõt materiã. ut hic pannus est de lana. quãdoq; ordinem uel tempus. ut demane uel desero quãdoq; originẽ. ut petrus de padua ff. de excusa. tu. l. sed & reprobari. de spon. c. i. Bal in. l. et in. l. ius naturale. ff. de iusti. et iur. et in l. ex hoc iure. eo ti. et de hac dictiõe uide in l. i. in prin. ff. depositi. et in l. si seruus lega. § ticius. ff. de le. i.
¶ De aliquãdo exponit. i. preter. nõ. C. ad. l. iul. de ui. publi. l. si crimis C qñ ciui. ac. preiu. cri l. i in glosa. i.
¶ An hec dictio de significet cãm pximã uł remotã nõ. in. l. i § ex incẽdio ff. đ incen. ru. & nau.

Debet

De significato huius uerbi nõ glo. xi. q. iii. d. bẽt. de despõ. ipu. c. i. gł. de appel. pposuit. glo. in cle. attendẽtes. đ ita. reg. Bar. in l. creditores C. de pigno. in prin. optia gł. xxv. q. i. c. i. que dicit q aliqñdo importat honestatem glo. in cle. dispendioiam de iudi. in regula i. li. vi. in glo. ii. aliquãdo ponit debet pro põt et ecõtra in auq sed periculũ. C. si cen. uel reli. glo. ff. de offi. pcõ. l. obseruare in glo. post hec. ff. de iud. l pe. ff. de lega. ii l. si quis seruũ. § si inter hibetur de fo cõpe. si clericus. & c. cũ cõtingat. et o postulasti. Adde q ponit pro põt ff. de iudi. l cum pretor. § i. ff. de lega. ii. l. si quis seruũ § inter. in fi. ff. de here. insti. l. i.
¶ Non quod fit sed qđ fieri debet attendendum est. xciii. di. legimus. de elec. cum causã l ius pluribus. ff de iusti. et iur. l. et licet. ff. de of. presi.
¶ Hec dictio debet importat necessitate. ff. de of. h. pcon. l. sepe.
¶ Uerbum debere late patet. ut nõ. de of. archi. c. ulti. super uer debere.
¶ Quid cõprehendat istud uerbũ debet et debetur in larga et stricta significatiõe. nõ. insti. de act. in prin. in glo. super uer. q sibi debetur.
¶ Hoc uerbũ accipiendũ est cum effectu. nõ. ff. đ iniur. l. cũ qui. § si mulier. in glo. prestita.

Debilis Debilitatus

Qui dicant debiles. uide. ff. de offi. pcon. l. nec quicq. § aduocatos. et an uulneratus dicatur debilitatus uide. ff. đ rei uen. l. non solum.
¶ Is dicitur membro debilitatus cui membrũ est occisum. ut. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. et ideo statutum loquẽs de debilitate membrũ non habet locum in incidente digitũ manus uel pedis. quia digitus non est membrũ sed officiũ membri. ut l. non sunt liberi. ff. de sta. ho. et ibi per la. bu. et postea per do Flori. qui hoc limitat nisi incideretur talis digitus qui totam manũ redderet inutilem. puta polex. de quo uide ibi Bar. et in l. officiũs. als offitius ff. de edil. e. dic. Adde qđ dixit Bar. in l ii. § fi. ff. de publi. iudi. ubi dicit q tunc dicitur membrũ debilitari qñ eius officiũ aliqualiter impedit. et ita dicit debere intelligi statuta loquẽtia de debilitatiõe membri et uide plene ibi per eum quid sit membrũ et Bal. ibi pulchre et an digitus sit membrum. de quo dicam. ĩ sub dictiõe membrũ. uide etiam ibi per eundẽ Bar. an debilitatio membri sit pena capitalis.
¶ Debilitatio uirge fit ex multo coytu. s. Tho in. ii. di. xxx. ar. v.

Debitor Debitum

An gemptare debi ta debeatur id qđ ex ea superest uł actio pro ea cõpetens Bar in l. stichus. ff. de uer. obli. facit l. si seruis. § bone. ff. de cõdi. fur.
¶ Qualiter intelligat q quis desinat esse debitor Bar. in l huiusmodi. ff. de uer. obli.
¶ An debitũ naturale quo quis tenetur ad antidota impediat repetitiõem. Bar in. l. si testamento. ff. de fideiu. et de tali debito uide in. l. sed et si § cõsuluit et quod ibi no. ff. de pe. here. facit tex. et ibi nõ. de testa. cum in officiis.
¶ An cõtra debitorem meum aliquid annuũ detur mihi aliqđ interdictũ Bar. in. l. fi. ff. quo bo.
¶ Si res mihi debita ab alio occidatur debitor tenetur mihi cedere iura cõtra occisorem. Bar. in. l. stichus. ff. de uer. obli.
¶ Debitor defuncti põt grauari honere fideicõmissi. ut. l. si pecunia. ff. de lega. i. glo. nõ. in. l. i. § pfecto C. de cadu. tol.
¶ Debitor qui tenetur soluere centum ĩ. x. dies sub pena non euitat penam p parte offerendo uł p parte soluendo creditori inuito sed agi poterit ad totam penam. casus est in. l. tutor § lucius. ff. de usu. glo. in l. ii. § i. ff. de uer. obli. ubi uide.
¶ An et quãdo possit res debitoris detineri p debito per creditorem Bar. in l fi. ff. comoda.
¶ An debitor psumatur liberatus eo ipso q habet instrumentũ debiti penes se Dy. in. l. fullo. § si fi. de fur. Io. an. in. c. eccl'ia sancte Marie ut li. pen. uide in. l. i. § fi. C. de la. li. tol. adde quod dicam. ĩ. sub dictiõe instrumentũ.
¶ An debitor ex quacũq; causa et p quocũq; debito possit cedere bonis. uide. C. qui bo. cede. po. l. cum filius. et ibi Bar. et. C. qui po. in pig. ha. l. cum et filii. ubi Bar.
¶ An debitor possit cogere creditorem ad faciendum sibi instrumentũ de solutiõe. Bar. in l. si fini. ta. § eleganter. ff. de dam. infec. glo. in. c. significauit. de testi. idem. Bar. in. l. ii. in fi. ff. so. ma.
¶ An debitor in dubio uideatur relinquere creditori animo cõpensandi. uide. ff. so. ma. l. si cũ dotẽ. § si pater et ibi nõ.
¶ An ex una causa debitũ possit in aliam cõuerti. Bar. in. l. singularia. ff. si cer. peta. ubi etiam dixit q uir est debitor uoluntarius uxoris. sed pater est debitor necessarius filii.
¶ Debitor est a quo inuito põt extorqueri alias abusiue dicitur debitor. ff. de fideiuf. l. fideiussor. ubi Bar. ff. de uer. sig. l. debitor. ff. de le. iii. l. fideicõmissa. § si rem suam. ubi de hoc. ff. de libe. cau. l. uel obligatam. § quocũq; iure.
¶ Debitori spõte cõfesso fit preceptũ de soluẽdo

per. l. si debitori. ff. de iudi.

¶ Si debitor fuit in mora soluēdi tempore debito ac ꝑpterea oportuit creditore recipere pecuniam sub usura tenetur debitor illas restituere creditori tanꝗ interesse. tex. in. l. per banc. C. de ex. mil. anno li. xii. Inno. in. c. i. de usur. Bal in l. nummis. in fi. ff. de in li. iuran.

¶ Si debitor ex diuersis causis & cōtractibus absoluatur non specificādo ꝓ qua causa uel cōtractu pōt creditor in quā causā maluerit cōputare. Spe. ti. de act. & obli. §. nunc aliqua ꝟo. si uero debitū uide in. l. i. cū se. ff. de solu. & ibi nō.

¶ Debitor suspectus pōt capi etiam die feriato si eiꝰ sit deteriorata cōditio. ut nō. bar. i. l. fi. C. ď fer.

¶ Debitorē fugientem ꝓpria auctoritate capere possumus. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. que in frau. credi. ubi uide.

¶ Debitor uolens gaudere iudiciis quadrimestribus uel de aliquibus debet satisdare de soluendo adueniente termio. Bar. in l. si debitori. ff. de iudi. alˀs potest capi etiam pendēte termio. ut ibi.

¶ An debita cōtracta per unū ex fratribus cōem hereditatē habentibꝰ ueniāt de cōi soluendo. Bar. in. l. ex parte. ff. fam. herc.

¶ An debitor teneatur portare pecuniā per eum debitā ad domū creditoris. uide. ff. de transac. l. cū hi. §. in causa. in glo. & doc. in. l. item illa. ff. de consti. pecu. & c. significante. de pigno. Bar. in dic. l. item illa. & Bal in l. fi. C. de condi. inser.

¶ Debens aliquid annuatī potest cōdempnari nō tantū de ꝑterito sed etiam ut soluat in futurū. ff. si ser. uendi. l. egi. C. de sen. que sin. cer. quāti. l. i.

¶ Debitores ecclīe non debēt soluere plato illegitimo sed debitores placi sic scdm Inno. in. c. in litteris de resti. spo.

¶ Debitum nō cōpensatur cum fructibꝰ nisi sint cōsumpti & tunc ꝓprie dř fieri cōpensatio cū precio fructuū Inno. in. c. ad nostrā. de iureiuran.

¶ Debitor heretici nō tenetur ei soluere. dicit Inno. in. c. fi. de heret. adde qđ dicam. ĩ. sub dictione hereticus.

¶ Qualiter liberatur debitor curie & ciuitatis. uide glo. in. l. i. C. de pre. cu. li. x.

¶ Debitū debet cōferri nisi lata sit snīa de soluendo creditori. tex. in. l. certū. C. fam. herc.

¶ Debitum equiualēs ualori pignoris inducit presumptiōem ꝙ debitor nō sit locuturus. casus est in l. qui habebat. ff. de le. iii.

¶ An debitor soluens creditori sui creditoris liberetur. Io. an. ꝙ sic. de iureiuran. ta te.

¶ Si debitor qui tenetur directa actiōe succedit illi qui tenetur utili illa directa cōfirmatur. dictū est. Bar. in l. stichum. §. ticio. ff. de solu.

¶ Licet debitor ex causa priuata non possit capi ĩ domo sua si tamē fuit fugatus existēs extra domū ad eam cōfugit pōt postea capi in domo dictū est Bal in. l. cunctos populos. C. de sum. tri.

¶ Debitor institutus heres a creditore si stat diu ad soluēdum debitum uidetur adire hereditatem. Bal. in. l. si certis annis. C. de pac.

¶ Debitor pōt resisteř birrorario seu nuntio publico si capit pignus suum ultra modū. tex. est in. l. cōtra iura. C. de exac. & execu. li. xii.

¶ Si debitor idemꝗ creditor respectu tercii dicat creditori suo pono te in locum meum respectu actionū quas habeo aduersus tercium uidetur eum in rem suam ꝓcuratorem facere. tex est sin in. l. q i quadringēta. ff. ad trebell. uide qđ ibi nō.

¶ Debitor fiscalis exigitur summati. tex in. l. hi qui fisco. C. de cōue. fis. debi. li. x.

¶ An debitor ꝓmittens soluere x. in pecunia numerata possit x. soluere in materia grossa etiam si sit cōsuetudo uel ius in loco ꝙ una pecunia possit solui pro alia glo. tenet ꝙ non in. l. si quis argentū. C. de donat. Bal. in. l. si stipulatus sum decem in melle. ff. de solut.

¶ Is qui est debitor non ex aliquo cōtractu sed ex eo ꝙ ad eum pecunia peruenit nō tenetur eam portare ad domum creditoris sed sufficit si eā deponit. casus est scdm aliquos in. l. quauis. §. fi. ff. de pigno. act.

¶ Debitor impetrans ius iniquū non ꝓpterea facit ꝙ illud ius cōpecat fideiussoribꝰ. glo. in. l. ubicunꝗ. ff. de interro. act.

¶ Debitor etiā ex causa priuata potest se astrīgere ad standum in aliquo loco & inde nō recedendum quousꝗ satisfaciat nō. Inno. in. c. ex rescripto. de iureiuran.

¶ Debitor qui soluit collectas thesaurario qui aufugit liberatur. tex. in. l. ꝑ his. C. de naufra. li. xi. adde qđ dixi. s. sub dictiōe collecta.

¶ Debitor in diem si sit fugitiuus pōt capi etiam ante diem tex. est cū glo. in l. quesitū. ff. de pigno. Bal in. l. i. in fi. C. de cō. n. ex le.

¶ An ꝓpter delictum debitoris possit dari guastū rei pignorate inuito creditore. Bar. & Bal. i. l. pignus. C. de pig. ac. & ibi Cy. adde quod dixi sub dictione creditor.

¶ An debitor pecunie qui non pōt eam soluere si uult dare fundum uł aliam spēm loco pecunie cū qua solennitate debeat fieri talis solutio. tex. i. auten. de fideius. §. qđ autem. Bar. & Bal in l. ii. §. i. ff. si cer. peta.

¶ Debitor debitoris mei non est meus debitor. C. si aduer. uen. l. non aduersus.

¶ Si debitor non inuenit creditorē & paratus est soluere in effectu liberatur. xxiiii. q. i. aduocauit ĩ glo. pe. uide in. l. acceptam. C. de usur. l. obsignatione. C. de solut.

¶ Si debitor soluit uni ex pluribꝰ creditoribus in solidū ab omibus liberatur. Io. an. in. c. ea te. de iureiuran. in nouella.

¶ Debitor in diem uel sub cōditione pōt compelli ad cauendū. l. in omibus. ff. de iudicus. fallit ubi possit ante penitere. casus est singularis in. l. seya. in prin. ff. de dona. cau. mor.

¶ Si debitor cōueniatur ex maleficio & est non soluendo punietur corporalř secus si ex cōtractu lxxxvi. di. non satis. in glo. que incipit h c loquit. & glo. se. & glo. xii. q. ii. fraternitas. in glo. i.

¶ Debitor qui dicit sortem esse extenuatā ex fructuum pceptione debet quatuor ꝓbare de quibus sn. c. ex lřis. de iureiuran. ꝑ dor.

¶ Facto debitoris non pōt tolli ius creditoris sine suo cōsensu ꝙ me. cau. cum dilectus. de arbi. cū tpe. de uer. signi. abbate.

¶ An debitores dignitatis possint soluere capitulo se ua. uide ne se. ua. cōstitutis.

¶ Quotuplex sit debitū nō. ff. si cer. pe. l. qđ te. in glo. i. Cy. in. l. cū ꝗs. C. de iur. & fac. ig.

¶ An appellatiõe debiti cõtineatur tant ĩdebitũ naturale nõ Bar. in l. quib⁹ diebus. §. domus. ff. de condi. & demon.

¶ An debitor inuito p̃mo creditore possit offerre pecuniã creditori scđo & pign⁹ recuperare. Fede. de senis tenet q̃ sic cõsilio suo. ccxvii.

¶ Quãdo debitor est absens uel mortu⁹ ita q̃ nõ põt interpellari qualiter subueniat creditori. uide in. l. ut pfectius. C. de an. except. glo. in. l. ii. C. de naufra. do. in. Raph. in. l. ad idem. de uer. obli.

¶ Quis dicatur debitor. nõ. de re iuris. l. marcellus. ff. de fideiuss. l. fideiussor. uide nõ. in. l. legaui. ff. de libe. le. in glo fi. & ibi Bar.

¶ An debitor sit liberatus si soluit creditori post cessionẽ quãdo creditor alii cessit iura cõtra eum. Cy. C. đ noua. l. si delegatio dixi. s. sub dictiõe cessio

¶ An debitor p̃iudicet creditori si agat & nõ contrariatur. nõ. ff. de pigno. l. si superatus. no. C. eo. l. preses. in glo fi.

¶ Debitor p̃o aliis durius debet astringi. nõ. ff. đ edil. edic. l. redh bere. in glo fi. §. fi.

¶ Si quis est debitor generis uel speciei an ad ipsum spectet periculũ ante morã. nõ. ff. loca. l. in naue saufelli. in glo super uer. dumtaxat. ff. de uerb. obli. l. si certos nũmos. & ibi Bar. de materia. in. l. incendium. C. si cer. pe.

¶ An debitor in diem uł sub conditiõe liberetur. soluens ante diem nõ. ff. de uerb. obli. l. stipulatio ista. §. inter cetera. & ibi Bar. Io. an. in addi. speculi. de dec. ꝟ. tercii dicũt.

¶ An debitor in diem possit soluere ante diem inuito creditore. nõ. de uer. signi. l. qui rome. in prin. in glo. magna. & ibi Bar. uide. ff. si cer. pe. l. si pecuniam. de cõse. di. i. solent. in glo.

¶ Quãdo debitor nõ potest in domo capi q̃ cautela põt adhiberi ut possit postea capi. nõ. ad. l. iul. pecul. l. cum eo circa fi.

¶ Si debitor alienat in fraudem põt carcerari si res nõ inuenitur. Bar. ff. que in frau. cre. l. fi. §. fi. & ibi glo Spe. ti. de re ec. nõ al. ꝟ. porro.

¶ In debitore ciuitatis quatuor specialia sũt que. no. C. de cõue. fis. debi. l. fi. in glo fi. li. x.

¶ Debitori si legatur liberatio a creditore an sit liberatus ipo iure uel ope exceptiõis. no. Cy. C. de fideicõ. l. si creditoris. Bar. in l. iii. §. nunc de effectu. ff. de libe. lega.

¶ Po tq̃ debitor soluit creditori qua actione petat instrumẽtum uł cirographũ sibi reddi. no. C. ad exhiben. l. fi. in glo. fi. et ibi Cy. Specu. ti. de instru. edic. §. iii. ꝟ. quid si debitor. ubi uide. vide nõ C. de cõdi. ex lege. l. ii. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ Debitor põt petere a creditore ut faciat sibi liberatiõez uel instrumẽtum de soluto. Bar. in. l. plures apocis C. de fi. instru. Spe. de instru. edi. §. postea. ꝟ. quid si debitor. et. ꝟ. se. adde nõ. per Bar. in. l. qui tabulas. ff. de fur.

¶ Qualiter debitor debitoris cõueniatur a creditore. nõ. Spe. ti. de pigno. §. i. ꝟ. sed pone. C. de here. uel act. uen. l. ii. et ibi Cy. et nõ. C. qui fil. uel priua. l. ii. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ An debitor purus statim teneatur et statim debeat soluere. nõ. ff. de uer. obli. l. eũ qui kalendis. et ibi Bar. insti. de uer. obli. §. cure.

¶ Debitor cõditionalis nõ põt cõstitui i mora negligendo sed cõmittendo. nõ. Bar. ff. de uerbo. obl. l. eum qui ita. §. fi. circa prin.

¶ Si debitor est bannitus ad petitiõem creditoris potest eximi. nõ. ff. de no. ope. nunt. l. i. §. et post operis.

¶ Si debitor soluat creditori posteriori et p̃ priorem pecunia repetatur qua actiõe cõuenitur a primo creditore ille cui soluit. no. in. l. deterre. §. fi. ff. de iur. fis. in glo. auferẽda. et glo. se. et ibi Bar.

¶ An appellatiõe debitoris cõprehẽdatur debitor nomie alieno Cy. post pe. in l. i. C. si cer. pe. dicit q̃ sic. et ibi Bar. et an fideiussor dicat debitor. uide ibi p Guil. Itẽ nõ dicit uerus debitor ex ca lucratiua. ff. de re iudi. l. exheredatum licet glo ibi zc. Item illud ꝑprie dicitur deberi q̃ non tm est i obligatiõe sed q̃ est facultate exigẽdi. ff. de iur. iurã. l. eum qui. §. si mulier.

¶ Si ꝓmitto id in quo talis est debitor intelligit de debito exigibili. ff. de cõpen. l. uey.

¶ Debitũ naturale improprie dicit debitum. proprie autem utroq̃ mõ. Cy. in l. fi. C. de solu. qui al legat. ff. de fideiuss. l. si fideiussor. §. fideiussor.

¶ Debitor nõ dicitur qui cõueniri non põt. ff. ex qui cau. in pos. ea. l. qui in diẽ.

¶ Hec uerba si desierit esse debitor uerificant in desinente tm naturaliter. glo. et Bar. ff. de uer. obl. l. huiusmõi. Item in debitore desinẽte esse soluendo glo et Bar. ubi. s.

¶ Debitor dicitur ꝑprie qui inuictus põt extorqueri. ff. de fideiuss. l. fideiussor. §. i. et ibi Bar.

¶ Debitor põt cõpellere creditorem ad receptionem debiti quia est quedã seruitus esse debitorem glo. in. l. fideicõmissa. §. si rem. ff. de le. iii.

¶ Debitoris est electio in quã causam uelit esse solutum et si statim non eliget electio transfert in creditorem quã si statim non facit plumit in causã duriorem. l. i. cum. l. se. ff. de fideiuss. al's de solu. et ibidem uide plura per Bar.

¶ Debitor uolens euitare penã debet pecuniaz offerre ad domũ creditoris. ut l. si fundus. §. fi. ff. de le. com.

¶ Licet debitor dicat ecce centũ que tm uel soluz tibi debeo et creditor recipiat per hoc non est sublata intentio debitoris ut plus non debeat nisi appareat q̃ ani no trãsigendi tactum sit. casus est in. l. si quidez. C. de tansac. et ibi Bar. et. l. si cum dos in prin. ff. rez. amo.

¶ Omnis debitor suspectus de fuga põt cogi ante diem. nõ. Bal. in. l. i. C. đ cõdi. ex lege. per. i. quesitum. ff. de pigno.

¶ Si debitor fugiens uulnerat ab officiali uł nuntio insequẽti et sic capiatur an debeat relaxari. et quid de ipo percutiete. uide Bal. in auth. et omino. in penul. colũ C. ne uxor ꝓ marito.

¶ An debitor teneatur facere instrumẽtum creditori. nõ. Bar. ff. solu. ma. l. ii. ff. de dam. infec. l. si finita. §. elegãter. nõ. de cessi. significauit. in glo. pe. spe. ti. đ instru. edic. §. postq̃. ꝟ. quid si soluit. et. ff. de uer. obli. l. ex ea parte.

¶ Si debitor teneatur cauere et fideiussorẽ dare. an ad hoc teneatur si est soluendo. Cy. in. l. uniuersa. C. de preci. impe. of. et. C. de here. uł act. uen. l. ii. et. l. i. in fi. C. ut in pos. lega. uide nõ. C. de ope. liber. l. pe. nõ. ff. de iudi. l. in omnibus. nõ. ff. de condi. ob cau. l. iii. in glo. ii. Bar. ff. de priuił. credi. l. si creditores. ff. solu. matri. l. ii. et. l. diuortio. uide

Cy. in. l. sanctimus. C. de uer. signi.

¶ Si debitor uult cedere bonis in cuius electione sit an cedat uel accipiat tps quinquennale nō. C. qui bo. ce. po. l. fi. in glo super uer. sed inducias.

¶ An & in quantum debitor possit conueniri post cessionem nō. Cy. C. de bo. au. iu. pos. l. ex cōtractu de solu. c. odoardus in glo. fi. Io. an. in addi. Spe. ti. de sen. execu. § fi. p. viii.

¶ Si debitor cedat bonis an sit necessaria excussio ut possit ad alios perueniri nō. Cy. de pigno act. l. hoc debitū in fi.

¶ Non auditur debitor uolēs cedere bonis sed tenetur bona sua iudicare nō. ff. de ces. bo. l. pe. in gl. fi. & ibi Bar. & Cy. in l. i. C. eo. ti.

¶ An debitor qui cessit bonis possit penitere nō. ff. de ces. bo. l. pe. in glo. fi. & ibi Bar. & Cy. in l. i. C. e.

¶ An debitori qui cessit bonis debeat aliquid remanere nō. ff. de ces. bo. l. pe. in glo. fi. & ibi Bar. Cy. in l. i. C. eo. in. iiii. q.

¶ An debitor possit cogi accipere mutuū post cōtractū uel ecōtra Bar. in l. si fideiussor. ff. de fideius.

¶ An debitor possit agere de proprietate rei pignorate. Spe. ti. de actore. p. item impedit.

Decalogus Decalogi precepta sunt precepta iustitie. s. Tho. secūda secūde. q. xxxii. ar. i. & de his uide late eadē. q. ar. ii. iii. & iiii. v. & vi. ubi de his preceptis decalogi.

Decanus Quod sit officiū decani & an teneatur ad residentiā. glo. tenet q sic. in c. ex pte. i. de cle. non resi. Io. an. in cōmento. c. cū in iure de of. dele.

¶ Quid sit officiū decani ruralis glo. in cle. i. de rescrip. doct. in. c. ad hoc de of. archi.

¶ Eps non pōt decanū cōstituere in eccl'ia sua nisi sit sacerdos l. di. innotuam.

¶ Decanus non pōt beneficia uel officia eccl'ie cōferre uel distribuere sine licētia epi. xvi. q. v. nullus

¶ Decanus dicit honorabilior de capitulo. de concess. preben. post electionem. glo. de elec. cum inter uniuersas.

¶ Decano mortuo uel absēte an possint scribi acta in capitulo nō expsso nomie sed dig uide nō. de his que fi. a pre. sine cō. ca. c. quāto

Decem An decem anni dicātur longū tps nō. C. que sit lon. cōsue. in rubrica. in sti. de usucap. § i. C. de pscrip. lon. tem. l. i.

¶ An decem dies dati ad appellādum currāt a die scientie nō. ii. q. vi. anterior. adde quod dixi sub dictiōe appellatio.

Decet Exponit quādoqꝫ p oportet. ff. de iusti. & iur. l. i. i. prin. C. de cap. & po. r. limi. reuer. l. fi. Archi. de reg. la. nō solum. li. vi. de immu. ec. c. decet eo. li. de elec. fūdamenta. & c. cū non deceat. eo. li. viii. q. i. oportet. xxv. q. i. c. i.

¶ Decentia debet attendi. ff. de reg. iur. l. semper in cōiunctiōibus. de uoto. magne circa prin. de immu. ec. decet. li. vi. de elec. cū nō deceat. eo li.

Decernimus Istud uerbum in lege uel in constōne positum est noui iuris inductiuū glo. in cle. per l'ras de prebē. ubi uide.

¶ An per hoc uerbū decerno inducatur sñia uidetur q non. de offi. ordi. cōquerente. facit. c. i. li. s. de uer. l. o. signi.

¶ Decerno. i. delibero. viii. q. i. in sum. ubi glo.

Decetero De significatiōe huius dictionis posite in i. ona constōne est tex. cum glo. in c. scdo de cōce. preben. li. vi. & in c. i. de postu. pla. eo. li. viii. q. i. oportet. xxv. q. i. c. i. per Archi. de reg. l. nō solum. li. vi. unde tex. et gl. in cle. pma. de elec. & in c. i. de cōsue. li. vi. de of. de. p. & g. xxxiii. q. iiii. dixit sara.

Decime Si seminaui porros in parrochia sancti andree quos ibi natos plantaui in prochia sancti benedicti cui eccl'ie debeantur decime. Io. an. in reg. l'a qui prior. li. vi.

¶ Si epo petenti quartā ptem decimarum opponitur pscriptio quis debeat pbare. Io. an. in regula sine possessiōe li. vi.

¶ Decime pdiales debētur baptismali eccl'ie i cuius teritorio sita sunt predia. xiii. q. i. c. i. diocesi.

¶ Cui eccl'ie debeat soluere decimas translatus de una cura ad aliā. uide. xiii. q. ii. facultates ubi uide

¶ Decime nō debentur monachis nec ipsi possunt eas recipere. xvi. q. i. peruenit ad uos licet cōtrariū uideat decidi. ea. cā. et. q. c. moderamie. et. c. doctos

¶ Monachi non debet soluere decimas de prediis ppriis que colunt. xvi. q. i. §. de his uero.

¶ Decime a priuato homie nullo tpe prescribunt. xvi. q. iii. placuit. et. l. ii. nec laici etiā nisi auctoritate pape possunt eas possidere. xvi. q. v. q autem eccl'ias de manu. & c. decimas.

¶ Decime solui debent de noualib⁹. xvi. q. i. presbiter. & c. dilecti filii.

¶ Decime dari debent illis ecclesiis quib⁹ eps ordinabit. xvi. q. i. in sacris.

¶ Eps potest dare ius decimarū monacis et aliis religio'is. xvi. q. i. qm̄ quicqd.

¶ Decime de omnibus bonis sunt fiende fideliter. xvi. q. vii. quicūqꝫ recognouerit et c. oīs decime.

¶ Si decimas nō damus ius plerūqꝫ in bonis temporalibus pdimus. xvi. q. i. reuertimini et habet. xvi. q. vii. maiores.

¶ Quot sunt genera decimarum. nō. in. c. i. de deci. adde bonā glo. xiii. q. i. §. his itaqꝫ.

¶ An obligatio soluendi decimas sit de iure cōmuni introducta adeo q nō soluentes peccent mortaliter. nō. Inno. de deci. sup rubrica. Hosti. de deci. i. suma §. utrum. p. item de iure canōico. et. p. magister uero canonū. xvi. q. i. decimas. et. c. reuertimini. et c. decime. xvi. q. vii. decimas. et in c. quicūqꝫ in glo. de deci. prochiano⁹. et. c. in aliquib⁹. et. c. cū non sit. et. c. tua nobis. glo. in. c. i. de deci. li. vi. facit de deci. peruenit.

¶ Non soluentes decimas debent excōicari. tex. i. c. cum apl'ica. de his que fi. a. prela. uide s. Tho. secunda secūde. q. lxxxvi. ar. i.

¶ An decima que soluitur de casco et lacte uel de fetu aialis sit psonalis. l' an sit realis. glo. et docto. de deci. ad apl'ice. ubi uide quādo talis decima sit soluenda. de quo glo. xvi. q. i. reuertimini. in glo. super uer. non tamen. glo. nō. xiii. q. i. § quia ergo in glo. ar. bonum.

¶ An is cui debetur decima possit interdicere ne fructus remoueātur de fundo nisi ipo presente. Spe. ti. de deci. circa fi. doc. de deci. ex pte. el. ii.

¶ An iudex ex officio possit cōpellere ad solutionem decimarum uidetur Laud. q sic. in cle. dispendiosā. de iudi. ubi uide formam l'rarum quas iudex dꝫ cōcedere i tali cāu. et ibi uide do. Car. flo. q. xxiii.

¶ Ex subtractiōe decimaꝝ quatuor mala puenīūt puiricatio diuī mādati diminutio pīmonii. & rerum temporaliū quibus olim solucētes decimas abundabāt. xvi. q. vii. maiores. unde decimā non soluentes reuertunť ad decimā. xvi. q. i. decime. item damna fiūt in frugib⁹ ab animalib⁹. xvi. q. i reuertimini. quarto q̄ nō accipit xp̄s accipit fiscus ut di. c. maiores.

¶ An liceat dare eccl'iis certas possessiōes ꝓ decimis. nō. de re ꝑmu. c. fi. de re. eccle. non alī. ut super. in glo ꝑma.

¶ Omniū iuste quesitoꝝ decima pars est deo debita. de deci. tua el ii. xvi. q. i. decime.

¶ An cōsuetudo aliquid opereť i excusatiōem nō soluentiū decimas. Inno. de deci. super ꝑica. glo. in c. i. de deci. li. vi. tex. iunc glo in. c. cum aliquibus. de deci. & ibi nō glo. Arch. xvi. q. vii. quicūq̄ do. Anto. de bu. in. c. prochianos. de deci. & in. c. cum sint homīes. ubi idem do. Anto. Lau. in cle. ii đ iudic. uide i regula q prior. li. vi. in mercuri. s. Thoscda scđe. q. lxxxvi. ar. iiii. late in tractatu meo đ deci. quē feci Basilee tp̄e cōsilii gnālis.

¶ An non habens redditus sufficiētes ad sustētatiōem suam & familie sue teneať ad solutiōem decimaꝝ. glo. xii. q. i. quia tua & in. c. dn̄s habebat. in. c. cum sint homīes. de deci.

¶ An ille qui diu cessauit in solutiōe decimarū & nunc non habet unde soluat si nō uendat omia bona sua cōpellatur ad uenditiōem. glo xvi. q. vii. quicunq̄ glo xii. q. i. quia tua. Io. an. in. c. cū sint homines. de deci.

¶ Pauperes de elemosinis teneňť soluere decimā Io. an de deci. cum sint homies.

¶ An ante solutiōem decimaꝝ deducantur expēse nō. plene in dic. c. cum sint homīes. ubi uide quod in decima papali an deducanť expēse. uide in. c. pastoralis de deci. glo in cle. dispēdiosam đ iudi. nō. ff. de peti. here. l. si a dn̄o ꝯ. si i glo impensis. Bar. in. l. fructus ff solu. ma. Hosti. in summa de deci. ꝯ. qualiter.

¶ An de illicite quesitis sit soluenda decima nō. i. q. i non est putāda. glo & doct. de deci. ex transmissa. dixi in ꝑdic. tractatu in q iiii xvi. q. i decime. in glo xiiii. q i. in prin.

¶ An ꝓpter malam uitā sacerdotis possit qs subtrahere se a solutiōe decimarū. tex. de deci. tua nobis. & ibi nō doct.

¶ An papa possit suo ꝑuilegio eximere quē a solutione decimaꝝ. nō. glo et doc. de deci. a nobis. dixi in dicto tractatu. in. vi. q glo. xvi. q i. c. de deci. que dicit q̄ papa posset suo ꝑuilegio eximere sed nō facere cōstōnez. adde glo. xvi. q. iii. ꝯ. pōt. ꝓ. etiā a romano. ubi etiā uide an laic⁹ possit ꝑscribeť decimas. de quo dic ut in. c. cām. de ꝑscrip ad predicta adde de deci tua et. c. in aliquib⁹. Hosti i summa eo ti ꝯ. a qbus. in prin. ubi pulchre.

¶ Qualiter intelligēda sunt ꝑuilegia de decimis laborū uł de nutrimentis animaliū. glo. in cle. i. de deci. que dicit ea intelligēda de terris quas ꝓprie colunt de animalib⁹ que ꝑ se nutriunť non eas quas uł que tradunt aliis colenda uł nutrienda sic itelligeᷓ đ deci. ex pte et c. nup. de eccl'. edi. c. cū dicat

¶ An decime sint soluende ep̄o uel eccl'ie parrochiali nō. xvi. q. i. decimas. de deci. q̄m. et c. dudū. et c. cum cōtingat nūtios. cum homies et c. parrochianos de offi. or. cōquei ente. de ꝑscrip. auditis. et. c. đ quarta. gł xvi. q. i quicūq̄. de deci. cum cōtingat. glo. x. q. i. de his. xvi. q. i. statuimus. i glo. do. Anto. in. c. cum cōtingat. de deci. dixi in dicto tractatu in. q vii.

¶ An sicut decime sint de ꝑcepto sic et oblatiōes nō. de cōse. di. i. omis christian⁹. et ibi glo. s. Tho. secūda scđe q lxxxvi. ar. i. Hosti in sūma. de parroch. ꝯ. in quibus. dixi in dicto tractatu q. viii.

¶ An in decimis habeat locum cōpensatio docto. de deci cū sint homīes etiam uide an habeat locū cōpensatio uł remissio facta per eum ad quē decima pertinet. cōclusio est q̄ ꝓ pteritis ualet nō ꝓ futuris. adde ad materiā cōpensationis qđ nō. gł. de deci. c. i. que dicat q̄ non. xvi. q ii. decime. ratio quia fisco petenti tributa non posset obici cōpensatio l. iii. C. de cōpensat. l. non aufertur. ꝯ. qui cōpensatiōem. ff de iur. fis.

¶ An de grano sit soluenda decima anteq̄ đ palea seperetur doc. q̄ sic de deci. ad ap̄lice. ubi cōcluditur seruandam esse cōsuetudinem de qua Speculi. de deci. circa fi.

¶ An decima sit portanda ad domū eius cui debetur glo. q̄ sic. xvi. q. i. reuertimini nō. in preallec. ad ap̄lice. de deci. ubi doc. glo. xvi. q. vii. c. i. Io. an in. c. ex parte. de deci.

¶ An decima debeať religiosis qui deseruiūt ecclesie prochiali per uicarium uł ipi uicario Lau. i cle. i. de deci. dicit q̄ religiosis quia uicarius debet esse cōtentus portione sibi assignata. idem ibi dicit do Car. flo in. q ix.

¶ An coloni ꝑuilegiatoꝝ super decimis non soluēdis gaudeant et ipi ꝑuilegio tali glo in cle. i de deci. in. ꝓ excolendas quam sequunť docto. in. c. ueniens. de transact.

¶ An coloni ep̄orum et abbatoꝝ de portiōe eis cōtingēte teneanť soluere decimā. uide xvi. q. i. q̄sti

¶ Propter non solutiōem decimaꝝ presumiť de celo uenire sterilitas. xvi. q. i reuertimini. et c. decime. unde uide quia dicit Hosti. q̄ non debet fieri remissio pensionis ꝓpter sterilitatē si ꝓbatū fuerit cōductorem eo anno nō soluisse decimas et sic hoc cāu non habet locum l. ii. merces. ꝯ. uis maior. ff. loca. et l. licet. C. eo. ubi ꝓpter intolerabilē sterilitatem fit remissio quia illud habet locū quando sterilitas ꝓuenit uicio rei non ꝑsone. dictū hosti. ualde sing. in. c. ꝓpter sterilitatē. de loc. qđ bñ nō.

¶ An liceat alicui tradere possessiōes illi uł cui tenetur soluere decimas ut per hoc alie possessiones sue sint libere a solutiōe decimaꝝ. glo q̄ non. in. c. fi. de re. permu.

¶ An clerici teneanť ad solutiōem decimarū. nō. de deci. nouū genus. ubi uide quid de ep̄is ubi concludit Inno et Hosti. q̄ ep̄i soluunt decimas personales suis eccl'iis a quibus recipiunt sacramēta. reales illis ubi sunt posita eorū predia que cōclusio uidetur cōtra illum tex. ibi etiam uide an clerici teneanť soluere decimas pape.

¶ An monachi teneanť ad solutiōem decimarum. dixi aliquid. s. uide nō. de deci. ex pte. et. c. nuper. et. c. suggestū. xvi. q. i. ꝯ. de his. in glo

¶ An serui et mercenarii teneanť ad decīas. Innocen. et doc. de deci. nouū genus. ubi cōcludiť i mercenariis q̄ teneňť soluere. de seruis dic. q̄ non. qa

acquirunt dñis ideo dñi tenentur soluere. ibi etiã in de quid de negociatibus noĩe alterius.

¶ An si in terra aratoria de qua soluebant decime grani plantentur uites debeat decima etiã d' uino Doc. q sic de deci. cõmissũ. & c. cum in tua.

¶ De quibus piscib9 & pascuis soluenda sit decia & an & quãdo. Inno de deci. cõmissum. & c. non est plene. eo. ti. peruenit. ubi etiam p doc. qui enumerant ibi omĩa ex quibus debent decime de quo uide quod nõ. Hosti. in sũma de deci. §. quot sunt species. Hug. xvi. q. i. decimas. glo. in clemen. i. de deci. ubi do. Car. flo. in q. xv.

¶ Quo iure & qua actioe petant decime nõ. xvi q. i. moderamĩe. de deci. tua nobis. & c. parrochianos. ubi Innocen.

¶ In decimis soluendis statur cõsuetudini pscripte nõ. de deci. cum sint & in c. cũ in aliquibus.

¶ Si quis non habeat unde soluat decimas nisi uenditis bonis suis debet illa uendere sed eccl'ia debz illi tantũ dimittere ex quo uiuat. nõ. xvi. q. i. quicunq. & de deci. in aliquibus.

¶ De rebus donatis nõ soluitur decima si sint mobiles siue immobiles. Innocen. de deci. nõ est. & c. pastoralis.

¶ In decimis nõ appellatur. nõ. ii. q. vi. §. diffinitiua. & quotiens. uide nõ. de deci. tua nobis. i. glo. i.

¶ Possides debet soluere decimas. C. de exa. ti. i. l. ii. x. xvi. q. i. si qs laicus. & ibi Archi.

¶ Remissio decimaz facta alicui p diocesanũ cõprehendit p'ntes & futuras. de puil'. qa circa.

¶ De pensiõibus domoz debet solui decima d' decimis. cõmissum. nõ. Host. ac pac. plerįq.

¶ Clericus pbendatus soluit decimã pbendalem. non illi eccl'ie in qua habet pbendas sed illi in cui9 territorio sita sunt predia nisi cõsuetudo aliter disponat scdm Inno. in c. ii. de deci.

¶ Licet mutetur qualitas rei non pimitur ius illius pcipiendi decimas. c. cõmissum. de deci.

¶ Decime psonales sunt soluende in fine anni. x. vi q. i. reuertimini.

¶ Apud quem sit dominiũ decimaz. glo. xvi. q. i. moderamine.

¶ An eccl'ia possit agere ad decimam extimatiõis arborũ cesarũ uel segetum cõbustarum Innoc. de deci. cõmissum. tenet q sic. de quo dic. ut ibi Io. an. & docto.

¶ Ad quem ptinçat decima cui renuntiat laycus exhortatiõe epi. nõ. Hosti. & doc. de deci. c. qm.

¶ Cui eccl'ie sint soluende decime quãdo colon9 unius prochie colit terras sitas in alia prochia. Inno. de deci. a nobis ubi distinguit inter colonum pensionariũ & ptionariũ. Io. an. & doc. de deci. cũ sint homines.

¶ An uenatores & piscatores cõputentur iter redditus reales uel psonales ad sciendũ cui eccl'ie decima debeatur. Inno. & doc. i. e non est in potestate. de decimis.

¶ Qui dicit se exemptũ a prestatiõe decimaz debet illud pbare quia ius cõe est cõtra eum d' deci. a nobis de prescrip. c. i. li. vi. facit de priuil'. cum persone. eo. li.

¶ An is cui debent decime possit eas remittere d' pterito uel de futuro. doc. q sic quo ad ptem suaz de deci. a nobis.

¶ An bonus soluendi decimas preteriti tempõris transeat in emptorẽ predii. doc. q sic. de deci. pastoralis. per illu tex. facit. l. imperatores. ff. d' publi. Io. an. eo. ti. cum sint homies.

¶ An ualeat pactum in traditiõe rei factum de decimis non soluendis dic q non de pac. plerįq. xvi q. i. si quis laycus. et ibi bon. glo. de deci. cũ nõ sit

¶ Quo tẽpore sint soluende decime dic in realibus statim collectis fructibus. in psonalibus sufficit in fine anni. scdm Inno. de deci. pastoralis. glo. xvi q. i. reuertimini. ubi glo. q si ager bis in anno reddit fructus bis sunt soluende decime.

¶ Qui potest de iure priulegio uel pscriptiõe pcipere decimas de aliqua terra põt de omnib9 ibi nascentib9 decimas pcipere tex. est cum ibi nõ. per Io. an. et doc. de deci. cu in tua.

¶ An liceat decimas in pignus recipere dic q nõ d' deci. c. fi. et ibi no.

¶ Si edificat una eccl'ia infra limites alterius cui debeatur decima. glo. et doc. de eccle. edi. ad audientiã. uide de deci. cu cõtingat. et ibi no.

¶ An decime possint cõcedi laycis. nõ. de his q̃ fi. a prel'. cum apl'ica. de deci. tua. glo. i. q. iii. peruenit. xvi q. iii. c. placuit. el grando. ubi tex. et glo. ad idem c. peruenit xvi. q. vii. ubi eps cõcedens decimas laycis dicitur hereticus et maxim9 antixps.

¶ Penes quem sit dominiũ decime anteq̃ soluat. glo. xvi q. i. moderamie.

¶ An d' hereditate et legato debeatur decima. gl'. xvi q. i. decime.

¶ An doctor et aduocatus de salario suo teneat ad decimas. glo. q sic xvi. q. i. decime. no. in c. pastoralis de deci.

¶ An collegiũ leprosorũ ul' hospitale teneat eccle sie prochiali. no. de eccle. edi. cu ... dicat bona glo. in clem. i. de deci.

¶ An ualeat cõputatio de deci. de dando aliquid minus de decima Hosti. uidetur tenere q sic. i. c. statuimus de transac. Doc. cõtra in c. de. cõpendio sam de ... ubi uidetur glo. et ibi uide do. Cardi. flo. in q. xviii. et q. xix. uide de re. permu. exhibita. do. Anço. de bu. tenet ptem affirmatiua in ... pochianos. de deci. ubi dicat ita fecisse. Io. an. adde nõ. de re. pmu. c. fi. de re. ec. nõ al. ut super. Doc. in c. fi. de decimis.

¶ An decime possint cõcedi layco in feudũ. Inno. in c. cum apl'ica. de his que fi. a ma. par. ca. glo. de deci. quauis.

¶ Super decimis nõ põt fieri cõputatio ut amplius non soluat dato feudo eccl'ie. glo. de re. ec. non alie. ut sup glo. de re. pmu. c. fi. gl. de deci. ex multiplici. Pau. in c. ii. de deci. glo. de transac. c. ii. Io. an. de deci. cum omes.

¶ An decimas in pteritum non solutas possit rector petere scdm extimatiõem tex. de transac. c. ueniens. glo. in c. cũ sint homies de deci.

¶ Si cocedantur alicui decime i parrochia et post cocessionem noue accrescũt non ueniunt in cessionem. glo. i. q. iii. peruenit.

¶ Decime sunt tributa paupez tex. xvi. q. i. decime. et in c. tua. el. ii. de deci. glo. ii. q. vi. sunt quoz & quotiens.

¶ An si dñs pascui sua gratis cõcedet alteri debeat solui decima. Io. an. in c. cõmissuz. de deci.

¶ Qualiter fuerit facta taxatio decie papal' & bñ ... exu. gl. uspec. ... gl' q̃ icipit. qdragita

¶ An colonus debeat soluere decimas illi ecclesie de fundo in qua situs est fundus uel illi ecclesie in qua habitat. Io. an. in c. cum sint de deci. Inno & Hosti. eo. ti. a nobis.

¶ An coloni uel censuales priuilegiatorum sub decimis non soluendis debent soluere decimas. glo. & Pau. in cle. i. de deci.

¶ Cui ecclesie rex debeat soluere decimas. glo. de ma. & obe. omnes. adde quod dicam in sub dictione rex.

¶ An pensionarius teneatur soluere decimas. uide xvi. q. i. si quis laicus. & c. questi. de deci. dilecti. & c. a nobis. ubi etiam Inno Hosti. & Io. an. de pac. plerique. Io. an. de deci. c. cum non sit. Pau. in cle. i. eo. ti.

¶ Loca monialium que sine eis non ualent sustentari non possunt non tenentur soluere decimas papales. uide Pau. in cle. ii. de deci. adde quod dicam in sub dictione mo[n]iales.

¶ Clericus non debet soluere decimas de patrimonio quod habet loco tituli. non. Hosti. de symo. tua. de censi. c. i. de preben. tuis. in glo. ii.

¶ An decime alienentur uel deutur ad firmam. uide Inno de loca. uestra. & c. ad hoc.

¶ An fructus decimarum uel decima possit pignori obligari. Spe. ti. de pig. §. i. an ti.

¶ Causa decimarum spectat ad iudicem ecclesiasticum. cle. dispendiosa. de iudi. Spe. ti. de compe. iudi. adi. §. i. ꝟ. xvi. adeo quod nec in modum reconuentionis tractari potest coram seculari iudice. Spe. ti. de conuen. & reconuen. §. i. ꝟ. et credo.

¶ An prescribi possit quod decime soluantur in minori quantitate. glo. xvi. q. vii. quicunque. glo. de deci. in aliquibus. Inno. et Hosti. de transac. ueniens. Archi. xvi. q. vii. maiores. glo. de transac. c. ii. ubi habes an de consensu episcopi laycus possit soluere pro decima minorem partem.

¶ An clericus uel ecclesia possit prescribere ut nulli soluant decimam. glo. et Inno. de parroch. c. ii. glo. de deci. nuper.

¶ An et cui ecclesie soluatur decima de pascuis. dixi s. uide Inno de deci. commissum.

¶ An ecclesie rector possit agere contra comburentes uel deuastantes segetes in sua parrochia. Inno in dicto. c. commissum.

¶ Cui ecclesie debeat solui decima piscium et auium non reclusarum. Inno. in dic. c. commissum.

¶ An decima debeat solui de pensionibus domorum uel prediorum et quis debeat soluere. Io. an. de pac. plerique. uide in extrauagan. Bonifacii que incipit declarationes.

¶ Que dicantur decime personales et que prediales. glo. de deci. ad apostolice. Inno. eo. ti. commissum. Lau. in clem. i. de deci.

¶ Priuilegiatus ut de ortis et de ortalicus non soluat decimas intelligitur priuilegiatus de his que colit proprio usu suo. Io. an. de ec. edifi. cum dicat.

¶ Si animalia iacent in alia parrochia et pascua in alia cui soluentur decime. glo. [illegible] c. ad apostolice de deci. glo. in c. questi. xvi. q. [illegible] q. i. c. i. in ꝟ. pascit.

¶ An rector ecclesie possit decimam exigere ab illo apud quem fructus sunt etiam si non sint sui. Inno. de [illegible] a nobis glo. magna. eo. ti. tua. xvi. q. i. decim[as] [illegible] in glo. magna.

¶ An recipiens certam pensionem uel fructus de [illegible] teneatur soluere decimam si fructus primo iu[illegible] [illegible] erant decimati. Inno. de deci. cum sit. Io. an. eo. ti. cum sint homies. et c. tua. ii.

¶ An pro decimis alteri indebite solutis possit agere ecclesia cui debentur contra soluentem uel contra recipientem. Io. an. de pact. c. pen.

¶ An ecclesia soluat decimas de fundo dotali. glo. de deci. c. ii. glo. in c. i. de censi. Arch. xxiii. q. i. serui.

¶ An papa pro qualibet causa possit exigere decimam beneficiorum. uide Inno de deci. c. ii.

¶ An nolens colligere fructus ut non soluat decimam possit compelli ad colligendum. Archi. xvi. q. i. reuertimini.

¶ An fur uel inuasor rei decimalis possit compelli ad decimam. glo. xvi. q. i. decime. ubi etiam tractat glo. an de quesitis ex donatione soluatur decima.

¶ Si non soluatur decima licet postea sequatur sterilitas non potest tamen recusari solutio. no. doct. in c. i. de deci. li. vi. Io. an. in c. propter sterilitatem de loca. in ꝟ. sine culpa.

¶ An si rector ecclesie fecit pactum cum aliquo super decimis. et fit taxatio fructuum pro annis. x. rector autem pro illis recipit unam uineam que facit illos fructus si casu mate perit possit petere decimas suas. Archi. xvi. q. vii. c. decimas. el. ii.

¶ An non soluens decimas tempore debito possit compelli ad soluendam extimationem. tex. de transac. ueniens in fi. ibi etiam tractat Inno. contra quem debeat porrigi iudicium si agatur super iure decimali feudi.

¶ Quando debeant solui decime animalium. Io. an. de deci. cum sint homies. eo. ti. non est ubi uide cui ecclesie debeat solui decima animalium.

¶ Pactum factum cum domino feudi de decimis non soluendis non extenditur ad colonos. de transac. ueniens.

¶ An decima ex parte fructuum coloni censeatur predialis uel personalis. Io. an. de deci. cum sint.

¶ Si abscinduntur ligna in una parrochia ubi sunt parui ualoris et uenduntur in alia ubi sunt magni ualoris ubi debetur decima. Io. an. de deci. non est.

¶ Si obligatus ad decimas personales dormit in una parrochia et habet larem in alia cui ecclesie debeat soluere decimas. glo. in c. ad apostolice. de deci.

¶ Colonus pensionarius exemptorum non soluit decimas ex pensione. Pau. in clemen. i. de deci. in ꝟ. excolendas.

¶ Qui non uult recipere decimam tempore fertilitatis non debet etiam tempore penurie. bonus tex. in l. fortissimi. et l. se. C. de erro. mil. anno li. xii. sed ille tex. loquitur in debito reipublice tamen eadem uidetur ro.

¶ Si consuetudo habet quod colonus soluat partem decimarum dum ab eo fit exactio. glo. in ꝟ. erat. in l. litibus. C. de agri. et censi. li. xi.

¶ An non monitus ut soluat decimam possit dici in mora non soluendi. Hosti. de deci. non est.

¶ An pro decima debeant dari optima dicitur quod de agnis et pullis non tenetur quis dare optimos nec etiam debent dari deteriores sed mediocres uel sic ut transeunt sub uirga pastoris. indignum enim est dare quod dedignatur homo. vi. q. vii. omnes decime.

¶ Religiosi audientes confessionem tenentur facere conscientiam confitentibus de soluendis decimis quod si obmiserint suspensi sunt ab officio predicationis donec faciant si possunt comode et si interim predicant sunt excommunicati. illi etiam religiosi qui aliqua retrahunt a solutione decimarum sunt excommunicati. item preceptum graue fit predicatoribus uerbi dei quod in prima dominica quadragesime quarta et ultima in

festo ascensiõis dñi penthecostes natalis assũptiõis beate uirginis & natiuitatis iohãnis baptiste informent audiẽtes de solutiõe decimaꝝ. hoc habet in cle cupientes. de pe. q̃d male seruatur ex negligentia uel ignorãtia prelatoꝝ & malitia ꝑdicatoꝝ ego tñ feci seruari b. xi. e. licet nullũ fructũ attulerit.

¶ Que sit retributio fideliter soluẽtium decimas dic quadruplex. uidelꝫ abundãtia reꝝ temporaliũ. sanitates corporũ remissio peccatoꝝ. ultimo celeste regnũ. uide in sũma pisanelle. sub dictiõe decime. § i. ꝟ. que renũtiatio.

¶ Clerici cõiugati & tonsurati debẽt dare decias scd̃ n Vincẽ. in. c. nouũ genus. de deci. uide nõ. de cle. coniug. c. i. li. vi.

¶ An iudei teneant soluere decimas. dic ꝑsonales non quia nulli recipiũt sacramẽta secus de realibꝰ ut in c. de terris. de deci. adde q̃d dicam. ĩ. sub dictiõe iudeus. Io. an. in additiõ. Specu. ti. de iudeis. super glo.

¶ An clerici teneant dare decimã pape requirẽti. Tho. scd̃a scd̃e. q. lxxxvi. d. decimis. e. ii. xvi. q. i. decimas.

¶ Epũs qui dicit se ꝑscripsisse decimas i alieno episcopatu debet assare & ꝓbare titulũ quia ius cõe est cõtra eum nisi canti tẽporis allegetur ꝑscriptio cuius initii memoria nõ existit. tex. in. c. i. de prescrip. li. vi.

¶ Quid si in eodem anno in eadẽ terra diuersa seminant & colligunt an de o nibus debeat dari decima nõ. de deci. c. ex ꝑte canonicoꝝ.

¶ An de illicite acquisitis teneat quis dare decias s. Tho. scd̃a scd̃e. q. lxxxvii. & q̃d uo. in sũma pisanelle. sub dictiõe decime. § iii. utrũ de illicitis. ubi uide multa utilia ad hanc materia decimaru ad de quod s. dixi.

¶ An prelati possint laicis decias infeudare. tex. & ibi Inno. de his que fi. a prela. eum apl̃ica. glo. in. c. q̃uis. de deci.

¶ Qualiter ꝓbetur q̃si possessio ꝑcipiendi decias Spe. ti. de teste. §. iam de interrogatoriis. ꝟ. item de tempore.

¶ An a sentẽtia super decimis appellet. Spe. ti. de appel. § ii. ꝟ. q̃rto. d̃ deci. tua. ii. i glo. a. et ibi Io. an.

¶ An alienans uel uendens rem cui onus iure q̃d habet in ea intelligat alienasse ius decimãdi Inno. de iurepatro. ex l̃ris. Spe. ti. de emp. & uendi. § i. ꝟ. nõ unq̃. Io. an. in adde Spe. de deci. sup glo.

¶ An clerici habẽtes aliunde sufficiẽtem uictum possint licite decimas recipere. Hosti. in sũma de deci. § ulti. ꝟ. quarto querit.

¶ De quibus rebus debeat solui decima beneficiorũ nõ in cle si beneficiorũ de deci in glo. i.

¶ An in solutiõe decimaru debeat semen deduci. nõ. de deci. tua nobis Hosti. in sũma de deci. § fi. ꝟ. scd̃o queritur.

¶ An decime possint pignorari Spe. ti. d̃ pig. ꝟ. fi.

¶ An illi cui debetur decima posit petere interdici dño feudi ne colligat fructus donec mittat nũtius dñi aliquid s. adde q̃d dicit Spe. de deci. in fi. qui tenet q̃ sic.

¶ Que dicant decime minute. uide de deci. cum in tua. & q̃d ibi nõ.

¶ Rustici debent portare decimas ad horrea sacerdotũ nec a clericis sunt colligende. ut nõ xvi. q. i. decime. & expensis illius qui debet soluere. Spe. ti. de deci. i fi. ꝟ. i fi. ubi tenet q̃ sũt portande ad horreũ. Hosti. de deci. § fi. ꝟ. xvi. quero. de deci. ex ꝑte et. c. pastoralis. & ibi nõ.

¶ Decimas tenet soluere pauper de elemosina. ii. q. i. habeat. nõ de deci. cum homĩes.

¶ An decime possint alienari uel dari ad firmam. uide Inno. de deci. ad hoc. & de loca uestra.

¶ Priuilegiũ de decimis non soluẽdis est ius publicuꝫ auctoritate priuatuꝫ sed utilitate. ideo ei potest renũciari Spe. ti. de renunti. & cõclu. § i. ꝟ. ius uero publicum.

¶ De materia decimarũ uide late s. Tho. scd̃a secunde. q. lxxxvii. per totũ & in q. de quolibet. q. ii. & q. vi.

Deceptio Deceptus

Nõ multum distat in uicio uel decipere uel decipi posse. xvi. q. i. si cupis.

¶ An & quãdo liceat alicui decipere aliũ uide. xxii. q. ii. utilem simulatiõem. & c. hoc artificio.

¶ In deceptiõe ultra dimidiã iusti precii habꝫ locum. c. cum dilecti. de emp. & uendi. an autẽ habeat locũ in locatiõe. uide Io. an. in dic. c. cũ dilecti.

¶ Quid autẽ de adiudicatiõe in solutũ. uide Spe. ti. de iudi. § sequit uidere.

¶ Deceptis et nõ decipiẽtibus iura subueniũt. l. ii. § hec uerba. ff. ad uell. de dona. c. inter. de reꝝ permu. cum uniuersoꝝ.

¶ Non debet quis decipi alterius beneficio. l. eomodato § pe. ff. cõmo. et. l. iii. ff. de arbi.

¶ Non decipit qui usus est iure cõi. ff. de mino. l. utrum. ff. de reg. iu. l. nihil cõsensui § non capitur. C. de in integ. resti. in. l. non uidetur.

¶ Licitum est cõtrahẽtibus inuicẽ se decipere. l. in cause § põponius. ff. de mino. et. l. item que precio. § quẽadmodũ. et. l. se. ff. loca. dũmodo de hoc non interueniat dolus. nec sit magna deceptio. C. de rescin. uen. l. ii. de usu in ciuitate nõ. x. q. ii. hoc ius et ibi Archi. uide tex. et ibi nõ. glo. et doc. in dic. l. ii. C. de rescin. uen. adde nõ. in. l. sed si pupillus. ff. de insti. in glo. decipi.

¶ Deceptiões sunt euitãde. ff. de resti. uen. l. i. ꝟ. in sũdo ri. de euic. l. que libertati. in fi. de exerci. l. i.

¶ Decepto subueniẽdũ est. nõ. ff. de pig. act. l. si rem. § omis. in glo. fi.

¶ An ex furaro ꝑsumatur quis deceptus in preteritum. nõ Cy. in. l. si minore. C. de i inte. re.

¶ An liceat aduocato decipere aduersariũ. dic q̃ sic si souet iustam cãm. nõ. xxiii. q. ii. dñs noster. ff. d̃ dolo. l. i. § illi. dũ. in mãdatis. xiiii. q. iii. c. i. gl. i. et glo. pe. in dic. c. in mandatis.

¶ Scienti et uolenti non fit deceptio ff. de peti. heredi. l. qui scit. ff. de rei uendi. l. is qui scit. ff. de act. emp. l. i. in fi. in reg. l. a scienti. li. vi.

Decisio

Si uis cognoscere. l. decisiões q̃s Iustinianus addit ad C. dic q̃ ubicunq̃ Iustinianus facit mentiõem de oppinionibus ueterũ et ad illas tollendas statuit aliquid circa illa lex est una de quĩquaginta decisiõibus. ita dicit Bal. in. l. fi. C. de dot. ꝓmissi. que est una de illis quinquaginta.

Declaramus Declaratio

¶ De significatiõe huius dictiõis declaratio uel declaramus posita in lege uel statuto. nõ. in clem. fi.

de ꝑptꝫ et in cle. statutū. de elec.

¶ An et qñ liceat heredi declarare uolūtatē defūcti Bar. in. l. si quis a filio. §. i. de le. i.

¶ Ex aliis scripturis declarat uoluntas defuncti. Bar. in. l. alimēta. ff. de ali. & ci. le.

¶ Si est dubiū de persona electi eligentes possūt declarare de quo senserūt. Bar. in. l. quidā. ff. de re. dub. & in. l. ab executore. ff. de appel.

¶ Declaratio iusti precii facta per iudicē in reuocatione precii est interlocutoria habens uim diffinitiue. Bar. in. l. creditores. C. de pig.

¶ An ius declarādi transeat ad heredē. Bar. in. l. inter stipulatem. §. i. de uer. obli. & in. l. si quis a filio. §. si plures de le. i. do. in. l. in emenꝫ & l. fi. ad fi. C. de cōtrahen. emp & in. l. si stipulatus fuerim illud aut illud. ff. de uer. obli.

¶ An declaratio libelli obscuri obscure concepti p defunctū possit fieri per heredē nō glo in. l. item pomponi⁹ scribit si fructum. §. fi. ff. de rei uendi. que tenet q̄ non.

¶ An appellatiōe declarationis ueniat supletio et correctio & sic an ille cui est data potestas declarandi possit supplere & corrigere. uide doc. in. c. super qōnum. in prin. de of. del. faciūt nō. in de. ne romani. de elec & in. l. heredes palam. §. si quid post. ff. de testa.

¶ An iudex possit declarare sniam pdecessoris sui uide Bar. in. l. inter stipulantē. §. de uer. oblig. qui dicit q̄ ius declarādi est psonalissimū.

¶ In his que dependent ex animo alicuius statur declaratiōi illius et si est mortuus stabit declarationi sui heredis qui de uerisimili nouit animū defuncti cum iuramēto scdm Bar. in. l. gerit. ff. de ac qui. here. in ii. colū. in ꝟ. uenio ad quesitū et in viii. colū. ꝟ. uenio ad quartū.

¶ Qui declarat non dat sed datū ostēdit. ut ff. de rei uen. l. ex diuerso. et ff. si ser. uen. l. sicuti. §. sed si querat ff. de testa. l. heredes palā. §. si quid post nō de appel. nouit de dilac. c. tercio.

¶ Quid tribuit declaratio et ad qd temp⁹ referat Io. an. in addi. Spe. ti. de teste. nūc uidendū ꝟ. pe.

¶ Declaratio libelli obscuri ptinet ad actorem ff. de iudi. l. si quis intentiōe ambigua.

¶ Lex que ponitur ad declaratiōem alterius trahitur ad preterita. C. manda. l. ii. circa fi. no. Hosti. in sūma de cōsti. §. pe. dicā sub dictiōe lex ꝫ. Adde qd nō. Io. an. i. c. fi. de uer. sig. ubi dicit q̄ in plus se habet declaratio q̄ constō. quia declaratio respicit pterita. sed cōstitutio tm̄ futura adde Bal in. l. nō dubiū. C. de legi. et q̄ idem nō. in. l. iubem⁹ C. ad uell. adde qd idem dicit in. l. si quis seruo. C. de fur. uide Io. an. in addi. spe. ti. de teste. §. nūc uidendum. ubi etiā hoc nō.

¶ Declaratio principis debet apparere per instrumentū. l. i. C. de man. prin.

¶ A pricipio dubia ex postfacto declarent. ff. de usufruct. l. sed et si qs. §. fi. fi. ff. de acqui. here. l. p herede insti. de act. §. fuerat. uide qd nō. Io. an. in pherňio decre. super uer declarant.

Declinatio Qui obmisit semel declinare iudiciū non pōt amplius penteere de iudi. c. i.

¶ Constituens pcuratorem ad iudicium simpliciter uel cum clā salius exceptiōibus nō dicit renunciare declinatorie fori. nō. de dila. exposuit.

¶ Sciens sibi declinatoriā cōpetere debet iudici ꝓponere ante omia. C. de pba. auꝫ. qui semel et ibi nō. de excep. exceptiōem. de pba. quoniā cōtra. de re iudi. inter monasteriū. et ibi Inno. et Io. an. in Spe. ti. de recusā. §. fi. uide qd dicam infra sub dictione exceptio.

¶ Declinare a malo est pars iustitie. s. Tho. scda scde q. lxx. ar. i.

¶ Stante statuto q̄ declinans iurisdictiōem potestatis puniatur in. x. uel possit impune offēdi. Cautela est q̄ epš declinat p clerico suo et pater pro filio. sm Bar. in. l. pe. §. ad crimen. ff. de publi. iud.

Decurio De significato huius uocabuli. uide ff. de decuri. l. decurioni s. erat enim ordo i ciuitate ꝓuidēs regimini ciuitaꝫ

¶ Decurio est alend⁹ a patria. Spe. ti. qui fi. li. le. ꝟ. quid de adoptiuo.

¶ Decuriōes non possunt agere cōtra ciuitatē. l. ii. §. decuriones. ff. de postu.

¶ An notarius possit esse decurio. nō. C. de primipilo. l. ii. li. xii. per Bar.

¶ An decuriones possint uendere bona immobilia sine decreto. Bar. in. l. i. C. de predi. curi. et in. l. i. C. de impo. lucra. descrip. li. x.

¶ Decuriōes sūt cōsiliarii ciuitatꝫ. glo. ff. qd cuiu. uni. l. nōnulli. nō. C. que sit lon. consue. super rubrica. glo. de uer. sig. l. pupillus. §. decuriōes. uide nō. in rubrica. C. de decu. li. x.

¶ An decuriōes possint donare de bonis ciuitatis Bar. in. l. ambiciosa. ff. de decre. ab or. fa.

¶ Licet decurio nō debeat exercere officiū tabellionis tm̄ si exercet ualent instrumēta facta per eū. Bar. in. l. quicūq. C. de tab. li. x.

¶ In quo differat decuriōes a curialibus. nō. C. de decu. in rubrica. li. x.

¶ Quem honorē et qd onus habeant decuriones nō. C. de decu. l. i. li. x. in glo. i.

¶ Si sine remoti et postea restituti an recuperent primū gradū nō ff. de decur. l. si. in glo. magna. et ibi Bar. et in. l. ambiciosa. ff. de decre. ab or. fa.

¶ Decuriones descēdentes a ciuitate infirmi uel alis impediti nō debēt expectari ad cōsilium. Bar. in. l. fi. C. de legatio. li. x.

Decretales An stetur decretali extrauaganti. nō. de fi. instrumē. pastoralis.

¶ In quo differant decretales canon et sanctio. ui de nō. in. di. in glo. sue.

¶ An et quādo decretalis generalis ul specialis habeat uim iuris nō. iiii. di. in pn.

Decretum An psumatur p decreto iudicis qd sit solēniter interpositum Spe. ti. de emp. et uen. §. nunc dicenduꝫ. ꝟ. et breuiter. e. ti. de pcura. §. i. ꝟ. et quid si solū. Bal in. l. platam. C. de sen. et. l. non tantū. ff. de appel. et in. l. cum hi. §. si pretor. ff. de transac. do. meus Raph. in. l. sciendum. ff. de uerb. obli. facit quod nō. in. l. i. C. de fi. instru. et iur. hast. fis. li. x.

¶ An factū cōtra decretum sit nullū. Lap. i. c. statutum. de pben. li. vi. Io. an. in. c. dilecto. ro. ti. dicam. ꝫ. ubi glo.

¶ Que sit differentia inter iussum decretū auctoritatē et cōsensum. nō. i. c. i. de re. ec. nō ali. Bar. i. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. here. et i. l. si autem. ff. de aqua plu. ar. Bal. x. col. de feu. si

non amitt. c. similes.

¶ An primū & scdm decretū iudicis sit snia diffinitiua uel interlocutoria Doc. in c. cōtingit. de dolo dicunt q est interlocutoria glo. in c. cum olim de resti. spo Spe. ti. de pri. & se. de. §. i. in prin. uide. l. cum apud. ff. de bo. auc. iudi. pos. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. & l. ante sententiam. ff. de appel. recipi.

¶ An decretum pape uiciet actum postea gestū. Doc. q sic in spūalibus & tēporalibus nō. Io. an. & doc. de pben. dilecto. de rescrip. c. tibiq. li. vi. quid autē in sacramētalibus. Doc. & glo. de elect. puida. li. vi. & in cle. in plerisq. de elec. de despō. impu. ad dissoluendā. uide in toto titulo de ma. cōtra. cōtra interdic. eccle. Doc. in. c. quāto de consue quid autē de decreto inferior. nō. in dic. c. dilecto. adde qd nō. Bar. in. l. i. C. de pre. cur. li. x.

¶ An simplex inhibitio pape sine decreto aliquid operetur. nō. de cōces. pben. c. ii. li. vi. quid de inferiore. nō. de in inte. resti. c. ii. adde quod dicam. j. sub dictione rescriptū & papa.

¶ An decretū pape liget ignorātes. nō. in. c. tibi q. & c. dudū. & c. si apl'ice. de pben. li. vi. glo. in cle. i. de cōces. p. sup. vb. attēptari. & cōiter tenet q sic

¶ Decretū debet fieri cū cause cognitiōe. Inno. & Io. an. de cōces. pre. c. i. li. vi. in glo. magna. Inno. i c. fiu nobis. de of. uica. idem in. c. dilecto. de pben. in glo. si quicq. idem in. c. fi. qui ma. ac. pos. & i. c. cū dilectus. in glo. cōfirmatio eo. ti.

¶ Secundū decretū pōt imponi in reali. scdm Inno. in. c. dilecto. de uer. sig. qd intelligitur imponi cā silentii non adiudicatiuū diū qa als agens esset sibi ipi cōtrarius nō. glo. & doc. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec.

¶ Decretū scdm non est actori necessariū in actione reali. tñ pōt interponi. Inno. & Hosti. in. c. qm ut li. non contesta.

¶ Decretū non ligat ignorātem tñ psumitur quis scire publicū bannū. Hosti. & Inno. i. c. i. ut poltu. pla. faciunt. s. pxime dicta.

¶ Quid pdest ut operetur scdm decretū in beneficialib'. nō. Inno. in. c. cōtingit. de do. & cōtu.

¶ Decretū put residet in iudice idem est q iussus. sed put residet in executore. idem est q actualis missio. Inno. in. c. i. de eo qui mit. in pos.

¶ Decretū pōt apponi etiā per priuatū in suis dispositiōibus. Inno. & Hosti. de pben. dilecto. Inno. aliquid in. c. i. de cōces. p. li. vi. in fi. glo. magne.

¶ Decretū iudicis cōfirmans contractū operatur q ptes non poterūt cōqueri se esse deceptas ultra dimidiā iusti precii. casus est sing. in. l. i. C. de pre. curi. li. x.

¶ Decretū uniuersitatis debet auctoritate magistratus populi cōfirmari. l. i. C. de ser. reipub.

¶ Decretū interueniēs in his que sunt iurisdictionis uolūtarie facit psumere omia solenniter acta. dictū est Spe. in ti. de emp. & uen. qd nō est alibi.

¶ Qui sint iudices qui possunt apponere decretū. Inno. in. c. i. de cōces. preben. li. vi. in glo. ii. Arch. vii. q. i. quia frater.

¶ Forma decreti interponendi in quocūq actu uide per Bal. in. l. i. circa. fi. C. qui admi. ad bo. pos.

¶ Qui nō habent decreta summoꝝ pontificū uel hñt & nō seruant sunt puniendi. xx. di. si decreta.

¶ An interpositio primi decreti habeat uim constitutiōis ad hoc ut faciat actiōem penalem transitoriā ad heredes. Bar. in. l. i. ff. de pua. deli.

¶ Secūdum decretū nō est snia diffinitiua. l. si forte. ff. de dam. infec.

¶ Qualiter fit missio ex primo decreto in iudiciis duplicibus seu dimissoriis. Bar. in. l. apud iul'. in prin. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ An facta missione in possessiōem in una re ex pmo decreto possit fieri alia ex scdo decreto Bar. i l. cum unus. ff. de bo. auc. iud. pos. & l. quis. eo. ti.

¶ An scdm decretum seu datio in solutū indebite facta p parte uicietur in totū. Bar. in. l. si non sortem. §. si centū. ff. de cōdi. indebi.

¶ Quas solennitates requirat decretum superioris. uide. l. i. C. de pre. curia. li. x.

¶ Infra quantū tempus audiatur is cōtra quē est interpositū primū decretū. Bar. in. l. si finita. §. iul' ff. de dam. infec. ubi etiam uide per eū an in actione exempto debeat interponi primū decretum & an missus ex primo decreto lucret fructus ibi etiā tractat an primū decretū det titulū. & dicit q nō de quo Io. an in addi. Spe. ti. de primo decreto. §. iam de effectu. vb. sed q diu.

¶ Decretū super alienatiōe reꝝ minoris debet interponi iudice sedente p tribunali & die nō feriata. Spe. ti. de fer. §. sequitur. vb. fi.

¶ An decretū possit apponi per executorē si non est ei data facultas in lris. glo. in. vb. irritū. in. c. i. de cōces. pben. li. vi & ibi Io. an.

¶ Decretū per mendaciū impetratū nulli' est momenti. l. cum uero. §. subuentū. & §. hoc senatus. ff. de fideicō. lib. secus in sententia que ualet sed uenit rescindēda per restitutiōem. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudic.

¶ Decretū in causis furtiuis interponi nō potest. tex. in. l. item eoꝝ. §. si ita. ff. qd cuiusq uni. no.

¶ De potētia primi & scdi decreti uide Inno. i. c. i. in glo. fi. de eo qui mit. in pos. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. Spe. ti. de pri. & secū. decre. §. fi.

¶ Missio ex scdo decreto fit cōtra tutorē nō cōtra pupillū dicit Bar. in. l. i. C. de iur. reipub. li. xi.

¶ An pcedatur ad interpositiōem decreti contra cōtumacem quando agitur possessorio retinende. Spe. ti. de pri. & se. decre. §. sequitur. vb. uez.

¶ Decretū appositū in lris nō operatur nisi uolente illo pro quo interponitur. Inno. de cōces. pben. c. i. li. vi in fi. glo. magne. Io. an. in. c. statutū. de pben. eo. li. Oldra. cōsilio. ccxxvii.

¶ Missio i possessiōez ex primo decreto fit pter cōtumacem interesse actoris Inno. in. c. fi. & i. de de eo qui mit. in pos. li. vi.

¶ An possit fieri missio ex pmo decreto in iurepatronatus. Io. an. in. c. i. de eo q mit. in pos. li. vi.

¶ Missio in possessiōem ex primo decreto nō ualet ubicunq reus est tutus exceptiōe. Inno. in. c. pterea. de dilat. do. Anto. in. c. cōtingit. de dolo & cōtu. Bar. in. l. fulcinius. §. cum hoc. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Non ualet interpositio primi decreti facta sine sumaria cognitiōe. Archi. ii. q. vi. §. sūt quoꝝ.

¶ Que sunt examināda per iudicem in interpositiōe scdi decreti. Io. an. i. c. cōtingit. de dolo & cō. ubi do. Anto. de but.

¶ An decretū pape afficiat manus eius & suorū

executor. tex. & ibi Lap in. c. pe. de preben. li. vi. & in. c. i. de cõces. preben. eo. li. in cle. i. primo responso de conces. preben.

¶ An decretũ iferior a papa liget ignorãtes. uide de preben. si aplice. li. vi. de cõces. preben. c. i. eo. li. in glo. magna.

¶ Decretum potest interponi etiã in absentia partis aduerse. uide Io. an. in. d. c. i. sup glo.

¶ Nõ. q decretum nõ afficit nisi sit modus expressus in lris. uide do. Anto. in cõsilio suo. xlvi.

¶ De decreto electiõis nõ. in. c. innotuit. de elec. & an decretũ sit de substãtia electiõis. & qd cõtinere debeat. nõ. lxi. di. eps. & lxiii. di. quanto. de iurepatro. nobis.

¶ Decretũ iudicis nõ excusat in phibitis a iure. Io. an. in. c. fi. de re. p̃mu. nec ualidat actũ a iure phibitũ. tex. de censi. significauit. & tex. de preben. dilectus. glo. i. in. p̃. iussione. & in. c. iii. de preb.

¶ Decretũ epi super cõtractu nõ ualidat cõtractũ quin eps possit postea cognoscere de ualiditate cõtractus. uide Bal. x. coll. de cõtr. inues. c. i.

¶ An missus ex primo decreto recuperet expensas. quas fecit in rem in qua fuit facta missio. Io. an. in c. pe. de eo qui mit. in pos. & in c. ex pte de cõsti.

¶ An ex missiõe ex scdo decreto transferatur dominiũ rei. glo. insti. de offi. iudi. §. fi. tex. in. c. qm. § q si super. ut li. nõ cõte. glo. in. c. put. & c. contingit. de do. & cõtu. Bar. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de damp. infec.

¶ An cõtra missum ex primo decreto possit agi rei uendicatione. Io. an. in dic. c. cõtingit. & ibi per dñm Anto.

¶ An in interpositiõe scdi decreti requiratur plena pbatio eius qui petit illud interponi. Bar. in. l. fulcinius. §. cum hoc. ff. ex qui. cau. in pos. ea. glo. & Bar. in. l. hereditariũ. ff. de bo. au. in pos.

¶ An pro expensis factis & fiẽdis possit fieri missio ex primo decreto Bar. in. l. fulcinius. §. si quis. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ Contra bannitũ nõ potest fieri interpositio scdi decreti. Bar. i. l. ad cognitiõez ff. ex q. cau. i po. ea.

¶ Missus ex primo decreto põt locare & uendere fructus. tex. in. l. in uenditiõe. §. ii. & ibi Bar. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ Non ualet primũ decretũ si fiat ad instãtiaz nõ habẽtis ius. Bar. in l. i. §. hec uerba. ff. ne uis fi. ei.

¶ An primũ uel scdm decretũ fiat in re feudali uel emphiteotica glo. & Bar. in. l. si finita. §. si de uectigalibus. ff. de dam. infec.

¶ An missus ex secũdo decreto in spũalibus licite administret sacramẽta. Inno. et Hosti. in. c. cõtingit. de dolo.

¶ Missio ex primo decreto nõ potest fieri nisi precedente trina monitiõe uel una pemptoria. glo. in p̃. dilatiões. in. c. quoniã cõtra. de pba. gl. in c. querelam. de pcura. Spe. ti. de primo et scdo decre. §. iam de effectu. p̃. sed quid si iudex. facit tex. ut li. non cõte. quoniã. §. qd si sup. de eo qui mit. in possess. c. i. et ibi nõ.

¶ An in interpositiõe scdi decreti pars cõtra quã fit sit uocãda. Inno. in. c. i. de eo qui mit. in pos. et ibi nõ. Spe. ti. d pri. et se. decre. §. nũc dicam. i prin.

¶ Scdm decretũ debet interponi in scriptis. Spe. in pas. §. nunc dicamus. p̃. et pceditur.

¶ An reo petente reuocari missiõem ex primo decreto obstet exceptio excõicationis. Io. an. in. c. dilecto. de uerbo. sig. Spe. ti. de cõtu. §. nunc dicamus p̃. sed pone excõicatus. Io. an. de rescrip. c. i. li. vi. dixi in repeti. mea. c. intelleximus. de iudic. dicam sub dictione excõicatio.

¶ Qualiter fiat missio ex primo decreto in iuribus incorporalibus Inno. in. c. i. de eo qui mit. i pos. Io. an. in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ Decretũ quãdoq sumit pro snia diffinitiua. ff. de offi. pcon. l. nec quicq. §. ubi decretũ. et. l. ptor. §. i. ff. de iudi. et. ff. de re iudi. l. si decreta. quãdoq sumitur p simplici petitiõe data iudici. C. de pre. impe. off. l. i. quãdoq cõtinet pmissiõem uel dispositiõem iudicis absolutiõem uel cõdemnatiõem non cõtinẽtẽ ut in iurisdictiõe p se uoluntaria ubi nemo citandus est. ff. de bo. pos. l. iii. §. pe. quandoq dicit decretũ electio d aliquo facta ad aliqd officium. ff. qd cuiusq uni. l. item eor. §. si decuriones uide qd nõ. de elec. innotuit. quãdoq dicitur in integrũ restitutio. ff. de postu. l. i. §. de qua.

¶ Per citatiõem factam in pcuratore et non in dño põt fieri missio ex primo sed nõ ex scdo decreto. Bar. in. l. solent. ff. de ali. et ci. le.

¶ Scdm decretũ põt interponi in reali. ita nõ. Inno. in. c. dilecto. de uer. sig. glo. et Bar. in. d. l. si finita. §. iulianus. uide in. c. i. de eo qui mit. in pos. et c. quoniã. ut li. non cõte.

¶ Decretũ iudicis ex falsa pbatione latũ est nullum ipo iure. Inno. de dila. pterea. in fi. glo. magne. Do. in c. licet cãm. de pba. idem si ex cã iniusta. tex. de censi. significauit. Do. de ro. deci. clxii. et cclvi. Bar. in. l. ambiciosa. i prin. ff. d decre. ab or. fa. et. l. actor. ff. rem ra. ha. et Bar. late in. l. tutor. et in. l. fere egresse. l. de rap. et. l. iuste possidet. ff. de acqui. pos. Bal. in. l. ii. C. qñ puo. nõ est neces. et Bar. in. l. si nõ sortẽ. §. centũ. ff. de cõdi. inde. uide Bar. in. l. is apud quẽ. ff. de acqu. here. in prin.

¶ Decretũ iudicis nõ extenditur ad futura. glo. i. li. q vii. si quis erga.

¶ Qui nõ habent decreta summor pontificũ uel habẽt et nõ seruant sint puniẽdi. xx. di. si decreta

¶ An creditor perdat ius primi decreti si non intrauit possessiõem sibi per iudicem assignatã. l. pretor. §. in eũ ff. de bo. au. iudi. po

¶ Decretũ iudicis sine cause cognitiõe ualet si in ueritate subest causa pter quam debet interponi Spe. ti. de pcura. §. i. p̃. qd si solũ.

¶ Decretum epi super cõtractu ex collusiõe celebrato non ualidat cõtractum. glo. de censi. cuz clerici. Bar. i. l. ambiciosa. i prin. ff. d decre. ab or. fa.

¶ Decretũ non ualet nisi pbetur cause cognitio. Bar. in. l. i. C. de predi. curi. li. x.

¶ An appellatiõe actor cõprehendat decretũ iudicis. uide Inno. i. c. i. de pba. Bal. i. l. ii. C. ut li. pen.

¶ Decreti interpositio est future uenditiõis permissio. et ideo scdm ordinem debet pcedere uenditiõem. Bal. in. l. magis puto. §. nõ passim. ff. de rebus eor. per illũ tex. gl. in. c. i. de re. ec. nõ ali. li. vi

¶ Decretũ interpositũ a iudice incõpetenti e nullum. nec potest quo ad interpositiõem decreti iurisdictio progari. Bal. in. d. l. magis. §. illud. ass. §. in primis. p̃. illud. per illũ tex.

¶ Decretũ interpositũ super aliquo iure uidetur interpositũ super omni eo quod sequitur ex illo. ut in. l. si pupillorũ. §. si pullus. ff. de rebus eorũ. ex

quo deciditur q si eccl'ie obligauit prediū creditori suo cum decreto epi si postea creditor illud uendidit nō seruata solennitate aut hoc ius porrectū ualet uenditio in preiudiciū eccl'ie. & ita fuit determinatū ut refert Bal. i. d. l. si pupillorum. §. si pupill'.

¶ A forma decreti nō est recedendū & in decreto alternatiuo electio est eius cui decretū dirigit. casus de utroq in. d. l. si pupillorum. §. si pretor. ff. de rebus eorum. ibi etiā pbatur q decretū est stricti iuris & nō extendit ad similia aut minora. qd nō.

¶ Decretū interpositū sub hac cōditione si de iure debeo ualet. Item ualet decretū si dicat hoc modo interpono decretū tali actui si de iure processit & d his & multis aliis circa hāc materiā uide Bal. in l. i. in fi. C. qui admi. ad bo. pos.

¶ Si minor de una ciuitate uendit rem existentem in alia ciuitate uterq iudex pōt interponere decretum & sufficit decretū unius eorum licet cautius sit q uterq interponat. ar. ff. de excu. tu. l. iurisperit'. §. i. Bal in. l. i. C. de cōtra. empt. Idem dicit in. l. v. §. illud. ff. de reb' eorum per illū tex.

¶ Decretū interpositū a iudice excōicato nō ualz sm Inno. in c. fi. de pcura. Bar. in. l. actor. ff. rem ratā haberi.

¶ An sm decretū sit snia interlocutoria ul' diffinitiua & huius magnus est effectus. per nō. de appel. cū cessāte. et i. c. i. d appl. li. vi. Inno. i. c. dilecto. d uer. sig. vr' uelle q sit iterlocutoria. qa dicit q iudex pōt qncūq sibi cōstiterit sm decretū esse iniustū illd reuocare. adde Io. an. i addi. Spe. ti. d. scdo decreto. §. iuxta. ꝟ. i. uide omino Bal. in. l. cū & minores. C. si aduer. rem iudi.

¶ An decretū iniquū ul' ambictiosū per obreptiōez obtētum ualeat. uide. ff. de tu. & cura. da. ab his. l. scire oportet. Archi. xi. q. i. qui resistit. Innoc. de elec. cum dilecti.

¶ Qualiter liget decretū executorum. & qual'r non. no. de cōcess. pben. si capl'o. & c. si solt li. vi.

¶ Quid pdest scdm decretū in beneficialib'. uide Inno. de dolo & cōtu. cōtigit. facit que dixi. s.

¶ Quid sit decretū. nō. de re. ec. non alı. c. i. li. vi. in glo. magna. Spe. ti. de pri. & se. decre. in prin. & ibi Io. an.

¶ Quid sit primū quid sit scdm. & qn detur & p quibus causis. nō. ff. de dam. infec. l. si finita. §. iul' i glo. i. & Bar. ibi plene in. l. is cui. ff. ut in pos. le. Cy. in. l. cum pponas. C. de bo. au. iudi. pos. Spe. ti. de pri. & se. decre. §. ii. i pri. & ibi Io. an. i addi.

¶ An decretum iudicis possit interponi die feriata in alienatiōe rei minoris. Cy. C. de feri. l. actus. Spe. ti. de fer. §. iii. ꝟ. fi.

¶ Quo tēpore expiret uirtus primi decreti. Bar. & Ang. in. l. elegāter. §. si quis metu. ff. de dam. in fect. ubi uide eos.

¶ In alienatiōe rei minoris ul' ecclesie ille iudex interponit decretū cui persona alienans est subiecta licet res sit alibi licet cautius sit q uterq faciat Cy. C. de pre. mino. l. si pdium. in. fi. q dixi aliquid s. & adde nō. per Bal. in. l. i. C. de cōtra. emp.

¶ In quibus casib' nō habet locum decretum. nō. C. qn decre. opus nō est in gtca. C.

¶ Ad hoc ut decretū teneat debz interponi recte & rite. nō. Bar. ff. de acqui. pos. l. iuste.

¶ An creditor amittat benificiū pmi decreti si nō intrauit quādo missus est a iudice. nō. Bar. ff. d bo. auc. iudi. pos. l. cum unus. §. i.

¶ Si scdm decretum sit interpositū pro uno creditore an alius potior poterit ad bona data in solutū recursum habere. Spe. ti. de pri. & se. decre. §. nūc dicamus. ꝟ. sed pone q unus. & ibi Io. an.

¶ Quādo incipit currere tempus ul' annus primi decreti. Spe. ti. de pri. & se. decre. §. interdū. ꝟ. hoc quoq & ibi Io. an.

¶ Secūdum decretum nō debet interponi nisi plene cōstet de debito. Bar. i l. iiii. §. pretor. ff. de dā. infec. glo. in. l. hereditariū. ff. de bo. auc. iudi. pos. glo. in l. fulcinius. §. cum autē. ff. ex qui. cau. i pos. ea. & ibi Bar.

¶ Decretū iniustū nō ualet. nō. ff. de re. eo. l. magis puto. §. si es alienum. in glo. nulla. in prin. Bar. in. l. i. C. de pred. cura. li. x.

¶ Quot sunt necessaria ad hoc ut ualeat decretū decurionū. nō. ff. de decre. ab ordi. fa. l. ii. & iii. & ibi Bartol'.

¶ Decretum fuit cōpositum anno dñi mil. cv. secundū formā appellatiōis que ponit. ii. q. vi. §. forma sed ut glo ibi dicit fuit mil. cl. qd dicit glo. colligi ex coronic.

¶ Decretū non est approbatū quo ad dicta Gratiani sed bene quo ad cōpilationez & alia. de quo per Io. an. de biga. debitum per eūde rescrip ex pte. el. i. dicā. ī. sub dictiōe liber. de quo uide. q. no. Hug. & Archi. xviii. di. qs nesciat. & i. di. de his.

¶ An ista uerba decernētes irritū zc. possint apponi per inferiorem a papa. nō. Io. an de cōcess pre ben. c. i. li. vi. & ibi Archi. vii. q. i. qualiter.

¶ Decretum debet pcedere uenditiōem. ff. de re. eo. l. ii. et l. magis puto. §. nō passim.

¶ Quādo decretum trāsit in formā cōtractus nō potest reuocari per superiore facientem in preiudicium eius qui impleuit. glo et Bar. in. l. q semel ff. de decre. ab or. fa.

¶ An in decretum presumatur interpositū ex iustis causis uide gl' in. l. i. C. de fi. instru. et iur. hast. fis. l. x. facit qd nō. in. l. actor. ff. rem ra. ha. Spec. ti. de emp. et uen. §. nunc uidendū.

¶ Habens decretum ul' uerbum superioris nō indiget decreto ul' uerbo inferioris. l. illud. C. quādo decre. opus nō est. sm Bal. ibi. qui dicit q ad hoc allegatur illa lex.

¶ In alienatiōe quam faciunt cōmissarii testamentarii an sit opus decreto. uide Bal. in. l. pdium. C. qn decre. opus non est.

¶ Quādo decretum est nullum nō cōualescit sed bene pōt elidi exceptiōe et tunc cōualescit si causa excipiendi cessat. ista est theorica Bal. in. l. si q tres. in prin. ff. de excu. tu.

¶ Reciso scdo decreto obligatio prima renascitur l. electio. ff. de nox. ubi hoc no. bal.

¶ Decretū in alienatiōe rei minoris nō pōt interponi die feriata. casus est i. l. minorum. C. de pre. minor. l. iii. §. sed cā cognita. ff. de bo. p. o. in cōtrariū quia est uolūtarie iurisdictiōis. C. de fer. l. actus.

¶ Decretum potest interponi post actum. Itē decretum cōtra eccl'iam psumitur obrepticiū et de differētia inter decretū auctoritatē et cōsensum. uide bal. in. l. quecūq. C. de bo. q lib. et in. l. fi. C. de mag. cōue.

Dedicatio

Quid significet et qt modis sumat. gl. et doc. d rel. do. c. i.

¶ Pro dedicatione monasterii eps nihil debet recipere nisi ꝓut habetur. xviii. q. ii. eleutherius.

¶ Domus deo dedicata nō dꝫ amplius trāsire in usus & habitatiōēꝫ laicoꝝ xix. q. iii. ꝗ semel. adde ff. de re di. l. in tantū § sacre. C de sa. san. ec. l. sancimus. de re. ꝑmu. c. mancipia. & c. sé. & in regꝉa semel deo. li. vi. insti. de re. di. § locus. & regꝉa semel deo li. vi.

¶ Dedicatiōes ecclīaꝝ possunt fieri diebus feriatis. Doc. in c. li. de temp. or. sup ꝯ de dedicatiōib⁹

De facto

Dic ut plene dicitur ·j. sub dictione factum.

Defectus Deficere

Quid ueniat appellatione defectuū nō glo. in cle. constōem. de elec. & ibi per do. Car. flo. in q. xix. quē uide.

¶ Defectus aliorū nemo supplet nisi in casib⁹ a iure expressis. nō. Inno. de cōces. pre. ꝗ diuersitaté.

¶ An ꝑpter defectum locatiōis uitiētur testes & instrumēta. nō. xvi. q. vii. c. & hoc diximus.

¶ An ubi requirūtur plura defectus unius uiciet actum uide. ff. de transac. l. cum hi. § si quis et. §. si pretor ff de adopti. l non enim ff de diuorti. l. ii. xxxviii di que ipsis. vii. q. i. nihil. de eleo quia ꝑpter. & c. cū in ueteri de ꝑpon. tua nos de bap. c. i.

¶ Cum aliquid deficit nihil dicitur esse actum. ff. de ori. iuris. l. ii. ff. de uer. sig. l. edificia. §. perfecisse. ff. de au. & ar. le. l. & si non sint. § quid ergo. C. ad sillꝉ. l. pe. in fi.

¶ In defectum aliquid admittiť quod aꝉs non admitteret. C. de hereti. l. pe. ff. de mu. & ho. l. ut gradatim. in prin. lxii. di. c. i. & lx. di. c. i.

¶ Deficere dicūtur illi qui ab his sub quoꝝ imperio sunt desistunt & in hostiū numero se cōferunt l. postliminium. § i. ff. de capit. dimi. & l. amissione. eo ti.

¶ Defectus non manebūt in corporibus gloriosis s. Tho. in iiii di. xliiii. ar. xxiii.

¶ Defectus & supabundantia diuersificant speciem. idem in ꝑma secūde q. lxxii. ar. viii.

Defensor Defensio

Duplex est defensio de qua per Bar. in. l. ď pupillo. §. seruo ff ď no. ope. nunti. ubi etiā uide per eū qualiter excōicatus possit defendere se de quo plene dixi in repeti. c. ii. rellex imus de iudiciis.

¶ An ille qui non pōt agere sed tantū se defendere possit petere reuocari tenutam. Bar. in l. de pupillo. §. fi. ff. de no. ope. nunti.

¶ Ad quid teneatur qui ꝓmittit alium defendere de iure & de facto. Bar. in. l. stipulatio ista. ff. de uer. obli. facit ꝗd idem nō. in. l. sed et si possessori. ff. de iureiurā. et in l ꝓmiscerí ff de acquiri. poss. Bal in. l. fi. C. de act. emp.

¶ Si malefactor defendit se a familia uolēte ipm capere potest licite interfici. Bar. in. l. si seruus. C. de his qui ad eccle. confu. et in. l. fi. C. quan. li. fi. iu. se uindi.

¶ Sicut potest quis se defendere ita et filiū suum Bar. in. l. i. C. unde ui. ubi etiam Bal.

¶ An ꝓmissio facta de aliquem defendēdo i iudicio transeat ad heredes ꝓmittentis insolidum. an pro parte. et sic an talis obligatio sit diuidua uꝉ indiuidua Bar. in. l. eadem. § cato ff. de uer. oblig.

¶ Quādo quis dicatur aliquid facere ad suam defensionem. Bar. in. l. deuotum C de metha. li. xii. Et quid habeat ꝓbare uolens ꝓbare ꝙ aliquid fecit ad suam defensiōem. uide Bal. in. l. misteris. C. de libe. cau. idem in. l. recte possidēti. C. unde ui. Adde ꝗd nō. do. Flo. in. l. scientiā. § qui cū aliter. ff. ad. l. acquilꝉ. et. l. ꝗ foueas. §. si neuis. eo. ti. Bald. in l. i. C. de cōfes.

¶ Defensio a natura uꝉ equitate concessa nunquā tolli potest. Bal in qōne ꝑ eum disputata. que incipit statuto caueť ꝙ fenerator.

¶ Sicut aliquis est idoneus defensor alicuius i totū cā sine mādato. sic quo ad unū articulū et fauoř populi est speciale ꝙ femia admitteť. Barti. in. l. ii. C. de neg. ge. ꝗd dicit esse notandū.

¶ De multiplici defensiōe circa rem et ꝑsonam. uꝉ de nō per do. Butri. et Bar. l. ut uim. ff. de iusti. et iure. ubi etiam glo.

¶ Ille qui cōuenitur ut heres pōt uti defensiōibus sibi cōpetentibus etiā ut nō heredi. Bar. in. l. iuli⁹. § fi. ff. solu. ma.

¶ An uolens defendere ptem uniuersitatis sit audiendus. Spe. ti. de defen. post prin. et ibi Io. an.

¶ Qualiter intelligatur unicuiqꝫ ꝑmissa defensio dic ut nō. in l. i. C. unde ui. optima glo. xxiii. q. i. in suma. et. c. i. ubi glo. super uer. fugiens. que tractat an liceat clerico cum armis se defendere. et quid si hoc faciat nō ꝓ defensione ꝑsone sed reꝝ suaꝝ.

¶ Quādo quis fouet iustam cām potest quis defendere per malitias et cauillatiōes aduersariū repellendo non tamen debet falsas ꝓbatiōes immiscere glo. est nō. xxiii. q. ii. dñs. alia glo. in. c. cupientes. in ꝯ malignante. de elect. li. vi. Bal. sup. ꝑfica. de fi. instru. in. xiiii. col.

¶ An petens aliquem uocari in ius ut agat contra uocandū dicatur agere uel defendere. uide Bar. in l. libertus a patrono. ff. de in ius uo.

¶ Quod dicitur inhabilē ad agendum si defendat audiendū esse est uerū si defensio est uolūtaria. secus si necessaria. ff. qui satisda. co. l. si fideiussor § i.

¶ Defendere ponitur aliquādo pro agere. C. de testi. l. i.

¶ Tripliciter dicitur quis defendere. s. largissime large stricte Bar. in l. ď pupillo. §. fi. ff. de ope. no. nun. et ibi uide an petens reuocari tenutam dicať defensor.

¶ An defensor sit cōdemnandus uꝉ ille quē defendit bonus tex. in. l. qui seruum alienū post prin. ff. ď interrog. act. Bar. in. l. i. C. de sen. Bal. in. l. exigēdi. C. de ꝓcura.

¶ Ille qui immediate ꝑcutit offensorem suum dicitur facere ad sui defensiōem quia ꝑsumitur fecisse ne iterum ꝑcuciatur. ita dicit glo. in. l. si ex plagis. § tabernarius. ff. ad. l. acquilꝉ et ibi bal.

¶ Insultus dicitur fieri ad sui defensiōem si fiat incōtinenti. sc̄dm bal. in. l. si quis. ff. ad l. cornelꝉ. de sicari.

¶ Quādo aliquis interuenit ad defensiōem pretēdens se habere mandatum cum in ueritate habeat ex quo executio sententie fit in eum. ut l. plauci⁹. ff. de ꝓcura. iudicium nō est nullum respectu dñi ff. de iudi. l. licet. et. C. eo. l. licet. si enim esset nullū omni respectu ratihabitio nō cōfirmaret illud. qa ratihabitio nihil operatur ubi nihil inuenit quod cōfirmet. sc̄dm Inno. de of. deleg. pendentiā. talis etiā asserens se ꝓcuratoreꝫ obripit iudici et parti

tenetur de crimine falsi. ff. de falsis l. si quis obrepserit. & hoc tenet glo. in l. fin. autē. §. item si fiduz ff. de rei uēdi. Ange. ad litterā in dict. l. plaucius.

¶ Ecclesia debet defendere puulos expositos ante ecclesiā lxxxvii. di. c. fi.

¶ Cuilibet ante cōdemnatiōez est locus ad defensionem. iii. q. ix. c. habet. & c. q. accusare. & c. dignū.

¶ Qui nō defendit libere ueritatē pditor est ueritatis. xi. q. iii. nolite.

¶ Ecclesia debet bona sua defendere nō armis sed iure. xvi. q. iiii. cōsuetudo.

¶ Princeps debet defendere ecclīam & eiur bona. xxiii. q. v. princeps. & c. res omēs.

¶ Qui p defensione ecclesie uel patrie morit celeste regnū cōsequitur. xxiii. q. viii. omī timore.

¶ Quilibet debet defendere bona ciuitatis magis q. pprium corpus. xxiii. q. viii. cōuenior.

¶ Licitum est iuuare unūquēq defendentez se & sua dumodo non excedat modū Inno. in c. si uero de sen. excōi. el pmo & ibi nō. q. pcientes lapides ad sedandā rixam non puniunt.

¶ Defensio facta p defensorem fideiussoris pdest pncipali. tex q. nō est alibi. i. l. i. §. fi. ff. d. iur. iurā.

¶ Defensor qui interuenit pro alio ad suscipiendum iudiciū tanq̄ pcurator in rem suā animo nouandi pōt ante li. cōtesta. cōstituere pcuratorem. Bar. in l. solutiōes. ff. de solut. Spe. ti. de pcura. §. i. b. sed nūquid defensor.

¶ Defensor admittit i causa crimiāli sine cautiōe de rato ad allegandā cām absentie. g. o. est sing. in l. in eo. §. i. ff. de reg. iur.

¶ Admittit defensor sine mandato cū cautiōe. uide Inno. in c. cū uenerabilis. de reli. do. in glo. iste eps. ad fi. glo. ii. q. vi. non solet. Inno. de accus. sup bis. in prin. & in c. cōstitutus de pcura. in glo. fi. Adde q. quādo aliquis cōparet ut defensor & satis dat offerendo se liti fit in eum executio l. plauci⁹. ff. de pcura. & ff. d. rei uen. l. is qui se obtulit. sed aduerte q. licet in defensorē possit fieri executio sentētie ipe tamen pōt soluere d. pprimonio rei. tex est sing. in l. si pcuratorem. §. si ignorātes. ff. manda. & in Ang. in dic. l. plaucius.

¶ An quis possit uti defensiōibus iniustis. glo. fi. x. q. iii. nullus. xxiii. q. ii. dñs. glo. in c. cupientes. §. i. de elect. li. vi.

¶ An reus cōpellatur pcise se defendere. Io. an. de resti. spo. frequens. li. vi. Inno. de testi. cum olim. ubi uide.

¶ Qui debet defendere aliquē cōtra aliū multo fortius cōtra se. ff. si ser. uen. l. altius. ix. di. roli d. na. ex li. uen. c. i. xvi. q. i. in canonib⁹. sed hoc forte non est uerū. p nō. in l. inquisitor. C. de solu. & c. petitio in glo. de iur. iuran. adde qd dixi sub dictione auxilium s.

¶ Defēsor uocat pcurator ecclīe. i. q. iii. saluator Et defensor. i. aduocatus ul gastaldur. lxxii. di. in singulis. i. q. i. si quis eps.

¶ Quis dicatur defendere nō. ff. de pcura. l. sed & hec. §. defendere & §. fi. ff. ex qui. cau. ma. l. itē ait. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. hoc autē. §. defendi. nō. in cle. ii. quis suadēte. de pe. in gl. Io. an. & Archi. de hereti. c. ii. li. vi.

¶ Defensiōe non interueniēte in causa quādo ferenda sit sententia. Inno. qui fi. sint le. c. cām. ii. i. fi. in gne glo.

¶ Nemo aliene litis defensor existit idoneus sine satisdatione. ff. de pcura. l. qui pprio. §. qui aliurn defendit.

¶ Publice utilitatis est reo defēdere l. seruū. §. publice. ff. de pcura. l. nam reipublice. ff. de no. op. nunt. cle. pastoralis. de re iud.

¶ Defensio est de iure naturali & p principē tolli non pōt. ut in dic. cle. pastoralis.

¶ Qui alioy defendit errorem dānabilior est illo q. facit. xxiiii. q. iii. qui aliorū.

¶ Qui debet me defendere ul iuuare me nō debet impugnare. ff. si ser. uen. l. altius. xxvi. di. una tm. xxv. di. c. ult. glo. de naturali ex lib. uen. c. i. xi. q. i. siluester. ff. de cōdi. inde l. frater a fratre.

¶ Defendere quādoq exponit pagere. C. de abolit. l. ii. & ecōtra. ff. de dolo l. si oleū. viii. di. q̄ iure

¶ An defensor semper satisdet iudicatū solui. nō. ff. q. ii satisda. cog. l. sciendū. §. tutores. in fi. glo. fi. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de defen. in rñca.

¶ Quot modis accipiat defensor. uide Bar. in l. d. pupillo. §. fi. ff. de no. ope. nunt.

¶ Si pmisit quis defendere intelligit de iure & non de facto nō. Bar. in l. damni infecti. §. quidā. ff. de dam. infec.

¶ Quis pōt alium etiā inuitū defendere si facit animo donandi. in aut. ut omēs obe. iudi. §. si uero aliter. in glo. liū. coll. v. Spe. ti. de defen. §. sed nūqd. nō. Io. an. in addi. Spe. de eo q. mit. i po. sup rñca.

¶ An quis possit esse defensor inuito actore nō. Bar. in l. solutiōem. ff. de solut. in v. q.

¶ An defensor ante litis cōtestatiōem possit cōstituere pcuratorem. Bar. ff. d. solu. l. solutiōez. in penul. q. Spe. ti. de pcura. §. i. b. sed nūquid defensor

¶ Defēdēdo licz qd alias nō liceret. u. l. si qua. pau. fe. di. l. ii. §. cum aietes. d. resti. spo. olim. in fi. de sen. excōi. si uero de homi. q. c. pe. cū moderamine tñ. ut in l. i. & ibi nō. C. unde ui.

Deformis

An habeatur rō deformitatis. uide in l. ex hac lege. ff. si qua. pau. fe. di.

¶ Modica deformitas nō impedit quē pmoueri. de corpo uici. c. i. & c. ulti. C. de pe. l. si quis metalli. ff. de of. presi. l. si pses.

¶ Deformitas pōt esse i corpore humano s. Tho. duphcirer de quo per eū in. iiii. di. xliiii. ar. xviii

¶ Publicus aspectus deformari nō debet. C. d. edi. si priua. l. ii.

Defunctus

Ultima uolūtas defuncti est seruanda. xiii. q. ii. ultima uoluntas. xvi. q. i. admonere. & c. o consideratio. aut. de nup. §. disponat. C. de sa. san. ec. l. i.

¶ Suffragia que dū uixerit cooperāt psunt mortuis. xiii. q. ii. nō estimemus. & c. p obeuntibus.

¶ Quare certa dies obseruant ad cōmemoratiōez defūctorū pura vii. xxx. xl. dic. ur habet. xiii. q. ii. c. quia. ali. ad materiā uide quod dicam infra sub dictione mors.

Degradatio Degradatus

¶ Clericus adulator pditor degradat ab offō suo xlvi. di. c. clericus qui adulatiōibus.

¶ Degradat clericus maledicus si ueniā postulare noluerit. xlvi. di. clericus.

¶ Degradatur clericus usurarius. xlvii. dis. c. episcopus. & c. sequen.

¶ Episcopus degradatus sacros ordines conferre non pōt. i. q. i. ex his. uide nō. in. c. i. & ii. de or. ab epi. qui renū. epis.

¶ Transgressores canonū sinodi degradant. iii. q. v. accusatiōibus.

¶ An cleric⁹ degradatus possit cōficere corp⁹ christi glo. in. c. ii. de pe. li. vi. glo & doc. in. c. ii. de cle. excō. mi. adde glo. l. di. accedens. & ix q. i. in sūma que dicit q̄ nō quia exutus est omni ꝓuilegio clericali. adde de cōse. di. iiii. ostenditur. i. q. i. ꝗ. quidam. xi. q. iii. eps. el. ii. & glo. ubi Archi. de conse. di. ii. quid sit.

¶ An clericus post degradatiōem statim sit de foro seculari. Io. an. & ibi do. Anto. de iudi. at si clerici. ꝗ de adulteriis. & c. cum nō ab homīe. de heresi. ad abolendam.

¶ Qualiter dicatur tradi curie seculari. nō. ē uer bo. sig. nouimus. adde q̄d dicā. j. ꝓxime.

¶ An cleric⁹ degradatus ꝑdat priuilegiū clericale Inno. & doc. de cle. ex. mi. c. pe. glo. xi. q. iii. clericum. ubi uide.

¶ An degradatio seu depositio indubio censeatur esse perpetua nō glo. l. di. c. i.

¶ Quādoq̄ ꝓpter actiōem ciuilem etiā cōtra nō corrigibilē imponitur pena degradatiōis. casus est sing. in. c. nullus. de ser. nō ordi. ubi de hoc.

¶ Quotuplex sit degradatio dic duplex. uerbalis & realis. de qbus plene nō. de iudi. cū non ab hoīe. de pe. degradatio. li. vi. de uer. sig. nouimus. pulcre. in. c. i. de obli. ad rati. Bar. tractat de multiplici degradatiōe & ad quē effectum fiat. in. l. pe. ff. si ex no. cau. ag.

¶ Potestas degradatiōis est ordinis quā non potest facere electus & cōfirmatus q non est consecratus tñ bene pōt ꝓnuntiare degradandū. Io. an. de elect. transmissā. ubi glo. idem Io. an. in c. fi. de pe. li. vi. sup uer. eps.

¶ An degradatus uerbaliter sit de foro seculari. uide de iudi. cum non ab homīe. de uer. sig. nouimus de materia uide Spe. ti. de cōpe. iudi. adi. ꝗ. i. ꝟ. in qbusdam. dixi. s̄ ꝓxime. adde q̄ degradatus nō est tradedus curie seculari nisi in tribus casib⁹. Primo in crimīe heresi. de heret. ad abolendā. ꝗ. i. & iii. nisi ad penitētiam incōtinenti redire uoluerit. de heret. excōicamus. ꝗ. damnati. Scd̄us in falsario litteraꝝ apl'icarū. de cri. fal. c. ad falsarioꝝ. Tercius cum qs deponitur ꝓpter calūniam quā intulit suo epo. xxxi. q. i. si qs sacerdotem.

¶ Degradatus actualiter cōficit si celebrat gl'. Innoc. & Hosti. de cle. ex. mi. c. ii. Archi. l. di. accedens. dixi. s̄. adde q̄d dicā. j. sub dictiōe christus.

¶ An degradatus tenetur dicere horas canonicas glo. in. c. ii. de cle. ex. mi. l. di. accedēs in glo. eadē di. cōtumaces. in glo. fi. & xxviii. di. ꝑsbiterū. adde q̄d dicam sub dictiōe officiū.

¶ Degradatus agens in suo ordine ut prius debz excōicari. de cle. ex. mi. si qs ꝑsbiter. in glo.

¶ An eps degradatus possit iterū in epm ꝓmoueri. Archi. ii. q. vii. ꝗ. hoc edicto.

¶ Que sunt crimina digna degradatiōe. nō. de iudic. at si clerici. & c. cū non ab homīe. bona gl'. xv q. ulti. in sūma. ubi uide que sunt crimina impedientia executiōem officii. ē quo plene in. c. fi. de tēp. ordi. nō. de iudic. at si clerici. ꝗ. de adulteriis. lxvii. di. c. i. xlv. di. licet. gl'. lxxxi. di. apl's.

¶ An eps uel ꝑsbiter cōmittens cōtra principem suū secularem crimen lese maiestatis sit degradandus. xxii. q. v. si qs laicus. ꝟ. eps. & est palea. uide glo. in dic. c. apostol⁹. que enumerat crimina digna degradatiōe.

¶ An ꝓ simplici fornicatiōe clericus sit degradandus. glo. q̄ nō. quia pauci sine illo crimie inueniuntur. lxxxi. di. maximian⁹. de quo etiā. lxxxii. di. ꝑsbiter. idem dicit glo. l. di. q̄a tua. & xxxiiii. di. fraternitatis. Idem dicit etiā glo. xv. q. ul. c. i.

¶ Que sit differētia inter degradare & ꝓnuntiare degradandū. Cy. & Bar. i. l. i. C. ubi & apud quē glo. de of. dele. sup eo. nō. glo. in. l. pe. ꝗ. ut bonorū. ff. de of. eius cui mā. est iuri.

¶ An clericus in minoribus cōstitutus possit degradari uel debeat. nō. de cle. ex. mi. c. ii. Io. an. de pe. c. fi. li. vi. no. in c. clericus. si tōsura. de ui. & ho. cle.

¶ Quot epi requirunt in degradatiōe ꝑsbiteri. dic vii degradante cōputato xv. q. i. ē crie. xv. q. vii. c. felix. & ꝗ. si autē. & c. si ꝑsbiteri. de pe. c. ii. li. vi. ubi uide. & l. di. estuat.

¶ Quādo sacerdos esset ꝓ heresi degradādus & tradēdus curie seclari pōt hoc fieri solū per episcopū suum cōuocatis abbatibus & aliis religiosis & litteratis sue dioc. de heret. qm̄. li. vi.

¶ An clericus degradatus possit cōtrahere matrimoniū. Doc. q̄ non. de cle. ex. mi. c. ii. & de cle. cōiug. c. iohānes. ꝑ doc. q̄a retinet caracterē de quo adde de ui. et ho. cle. c. clericus. si.

¶ Quis possit restituere degradatū. dic si est solenniter degradatus solus papa al's secus. glo. ii. q. vi. c. ideo si cōtrahitur. Inno. in dic. c. ii. de pe. in. vi. xi. q. iii. eps in sinodo. xlviii. di. cl'icus maledicus.

¶ An degradatus possit accusare aliū clericū. glo. q̄ nō. ii. q. v. ipsi apostoli.

¶ Degradatio quādoq̄ poni solet pro suspensione glo. xlviii. di. clericus.

¶ Depositus ꝑpetuo ab officio et beneficio dicitʳ degradatus. Io. an. de accu. inqui. sup glo. i.

¶ An ꝑcutiens clericū degradatū incidat in canonem. no. glo. l. di. accedens et. c. cōtumaces. lxxxi. di. dictum. in glo. de sen. ex. cōtingit. adde q̄d dicā. j. sub dictione excōicatio.

¶ Que sit forma degradatiōis. uide Spe. ti. de accusā. ꝗ. ii. ꝟ. degradat. uide plene in pa. l'. c. ii. ē penis li. vi. Adde q̄ in degradatiōe debet eps incipere ab eo ornamēto q̄d ultimo datum fuit. ut in. c. ii. de pe. li. vi. ubi etiam dicit do. Pe. de ancha. q̄ non reqritur q̄ eps degradans sit indutus pontificalibus. et q̄ de solenitate est q̄ degradatio fiat in ecclesia. pōt tñ etiam extra fieri. ꝟm eū ibi.

Deierans Qualiter formetur libell⁹ contra deieratem. la. bu. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri.

¶ Qualiter deierans puniatʳ. Cy. in. l. ii. C. de reb. cre. adde quod dicam. j. sub dictiōe iuramētum et periurium.

Deinceps De significato huius dictiōis uide in. c. nemo deinceps. et c. licet canon. de elec. li. vi. ff. de usu. l. seya. nō. i. cle. i. ꝗ. porro. de sum. tri. Adde. ff. de his qui sunt sui uel alieni iuris. l. nā ciuiū. et. ff. de adop. l. adoptiones.

¶ Quando hec dictio ponitur in noua cōstitutione legis quid importet. nō. glo. in clemen. cos. de regular.

Delator An et quando delator infamet si non pbat. uide Bar. in l. ii. in prin. ff. de iur. fis. et ibi no. in glo. i.

¶ Si quis deferat bona in fiscū et non pbet an teneatur. no. ff. de iur. fis. l. senatus. §. si quis delatorem. in glo. erariū. no. C. de dela. l. ex varia. in gl. tenetur. li. x.

¶ Quod pmium debeat habere delator. no. Bar. ff. de iur. fis. l. senatus. §. senatus. & l. dicto.

¶ Quot modis quis dicatur deferre. no. C. de dela. sup pxīca. li. x. ubi uide q pphibeat deferre. qđ nō Adde qđ bene scribit dñs Iaco. de alua. in lect. sua noua. x. col. que fuit pri. cau. bñ. amit. §. sed & q.

¶ Deferre est arguere cōuincere accusare. ff. de uer. sig. l. iudicasse.

¶ Laudabile genus est deferre. C. de dela. l. ex varia & l. fi. li. x.

Delectatio An cōsensus in delectatiōe sit peccatū mortale. s. Tho. scđa scđe. q. clxiii. ubi etiā uide q delectatio no dicitur morosa scđm diuturnitate tēporis sed eo q ró deliberans in ea moratur. que statī ut attingit animū respui deberet scđm eum.

¶ Delectatio peccanti est circūstantia aggrauans peccatū. de pe. di. v. cōsideret.

¶ Delectatio est passio & nō fit i tēpore. s. Tho. in. i. scđe. q. xxxi. ar. i. & ii. & in. iiii. di. xlviii. ar. xi. & xii.

¶ Delectatio spūalis est maior corporali. Idē ubi s. ar. vi.

¶ Delectatio tactus est maior omni alia corporali. Idem in pali. q. xxxi. ar. vi. & in. iiii. di. xlviii. ar. xvi.

¶ Delectatio impedit usum rōnis. Idem in. i. scđe q. xxxiii. ar. iii. & ibi in ar. iiii. uide qualiter delectatio pficit operatiōem.

¶ Non omīs delectatio est mala. Idem ubi. s. q. xxxiii. ar. i.

¶ Delectatio est mensura boni & mali moral. Idē in pali. q. xxxiiii. ar. iiii.

¶ Delectatio sensibilis in quo est cōpleta. s. Tho. i. iii. di. xv. ar. x.

Delegatus Delegatio An đ legat' possit citare pedictū. Io. an. de fo. cōpe. si quis cōtra. super glo. ulti. qđ no. de cle. non resi. ex tue. su per. i. glo. de of. del. gratū sup. ꝯ. edictū.

¶ An delegatus q tempore date lraꝝ erat habilis tempore uero psentatiōis reperitur inhabilis possit de cā sibi cōmissa cognoscere. nó. glo. & Io. an. de rescrip. statutū. li. vi. Bal. in. l. eam quam. C. de fideicōmis.

¶ An delegatus p litis cōtestatiōem efficiat dñs litis. glo. in aut. de exi. & intro re. §. si uero. & l. aptissimi. C. de iudi.

¶ An delegatus possit suā sniam mandare executioni. no. Bal. i. l. a diuo pio. in prin. ff. de re. iudi. in c. pastoralis. §. qa uero. de of. del. ubi glo. & doct. Inno. de arbi. inotuit. glo. & doc. de fo. cōpe. si quis cōtra clericū. ubi d. An. Spe. ti. đ sen. ex. § ii. i pri. Inno. de of. ordi. cū ab eccl'iaꝝ. & in. c. dilecto. de uer. sig. de of. del. significasti. & c. querēti. plene per doc. in cle. auditor. de rescrip. glo. ii. q. vi. quis quis. ubi uide pulcre & nō.

¶ An delegatus in pcedendo debeat seruare statuta & cōsuetudīes loci in quo datus est delegatus. Inno. de cōsue. in pxīca. facit qđ nō. Bar. in repe. l. si societatē §. arbitroꝝ. ff. p socio. de quo uide gl. xiii. di. illud.

¶ An iurisdictio delegata possit dari a lege. nō. de of. ordi. irrefragabili. §. ceteꝝ. de hereti. ad abolendam in fi. facit qđ nō. glo. de iur. iurā. o. i.

¶ Si iudex post delegatiōem sibi factā excōicet. an expiret eius potestas. nō. doc. de of. dele. licet. glo. de of. ui. romana. li. vi. facit qđ nō. in. l. iudicium solutē. ff. de iudi.

¶ An iudex ordinarius ul' cui facta ē cōmissio uel delegatio alicuius cause possit simul pcedere ex iurisdictiōe ordinaria & delegata. Inno. & doc. de pscrip. cū ex officii. de corpo. uiti. significauit. de pben. nisi. tex. cum glo. de of. ordi. licet.

¶ An iudex habens ordinariā iurisdictiōem nō autem delegatā. pone exemplū. de of. ordi. licet. i cle. accedētes. de sta. reg. si eligat pcedere delgata ualeat pcessus & illa tantū debeat uti. nō. doc. in prealleg. c. cū ex officii. de pscrip. ubi Abb. col. vii. adde de corpo. uiti. c. significauit. de pben. nisi. Ad de q ubicūq superior cōmittit cām iudici ordinario. sic dicēdo. potestas faciat iustitiā. uel mandamus potestati ul' ei cōmittimus. nō uidet ei dare nouā potestatē delegatam sed eius ordinariā excitare. de of. ordi. licet. et. c. pen. nisi ponat hoc uerbum uice nostra seu auctoritate nra. ar. l. i. §. pe. ff. đ of fi. eius cui man. est iuris. et in c. i. đ cle. egro. li. vi. facit qđ nō. Bar. in. l. more. et. l. se. ff. de iuris. omnium. secus si d xisset delegamus talem cām potestati qa tunc cū uerba sint clara nulla uidet dubitatio. ar. ff. de le. iii. l. ille aut ille. §. cū in uerbis.

¶ Delegatio appellat cōmissio de iudiq. exhibita. ubi uide.

¶ An uno delegato impedito sint alii impediti. et qđ si non cōstet de impedimento. uide de sup scisci tatus. in glo. pe. et ulti.

¶ An delegatus de cuius iurisdictiōe dubitat possit citare. nō. de pscrip. pastoralis. in glo. i. facit qđ nō. glo. eo. ti. sup lris. in glo. sic.

¶ Cause crimiales possunt delegari de iure canonico excepto ultimo supplicio ita nō. Inno. in. c. in archiepatu. de rap. glo. in cle. i. de of. del. eo. ti. super qōnum et ibi no. de of. or. qđ scđē. ubi de hoc.

¶ An delegatus possit restituere aduersus sententia per se latam. Hosti. in. c. suscitata. de restit. in integ. ubi ubi.

¶ An per simplicē cause delegatiōem intelligatur cōmissum petitoriū et possessoriū simul. dic q sic. đ cau. pos. c. ii. et de sequest. c. i.

¶ An delegatus pape possit excōicare exemptos. uide do. Car. flo. in cle. dudum. §. nos. de sepult. in x q. et. xi.

¶ An delegatus possit quem puare beneficio suo. Io. an. dicit q nō. nisi habeat speāle madatū ut nō in. c. p hamani. de homi. li. vi ad hoc de cōces. preben. quia diuersitatē. de accu. cum dilecti. et in. c. pe. de of. uica. li. vi.

¶ An ualeat pcessus delegati qui se putat delegatum ab uno cum in ueritate sit delegatus ab alio. Spe. ti. de sen. pla. §. quoniam ꝓ. quid si dixit. et doc. de pscrip. cum ex officii.

¶ An ualeat pcessus iudicis habentis ordinariā et delegatā non expsso ex qua iurisdictiōe procedat.

Fede· cõsilio suo·xxv· Doc·in dic·c·cũ ex offici.

¶ An ualeat ꝓcessus delegati dati ab eo qui tpre delegatiõis non habuit ptãtem delegandi que tñ postea superuenit·Glo· Cy·& Bar·in·l·i·C·q pro sua iur·& in l·i·C·ubi de cri·agi opor·Doct·in dic·c· cum ex offici.

¶ An electus possit ante cõfirmatiõem suam delegare cãm·Cy·in·l·i·C·q pro sua iur·Io·an in addi· Spe·ti·de dele·§·except tm·ꝟ·sed nunqd cõmittẽs

¶ An ualeat ꝓcessus eius q cum nõ esset delegat⁹· ꝓcessit ut delegatus sed superior postea ratum habuit·glo·in·l·licet·ff·ꝺ iudi·& ibi Bar·doc·de prescrip·cũ ex offici·glo·de fo cõpe· significasti· ubi uide per Moder.

¶ An delegatus pape possit absoluere ad cautelaꝫ litigantẽ corã se·glo·de appel ad ꝑsiam &·c· solet·de sen ex·li·vi·in gl·nã·in c prudentiã·§·sexta·de of·dele·de testi·ueniens.

¶ An delegatus possit ꝓ defensiõe iurisdictionis sue sicut ordinarius implorare seu inuocare brachium seculare in auxiliũ·Archi·tenuit ꝙ nõ·xxiii·q v·administratores·de heretị·ut officiũ·li·vi·nõ·i·c·de causis·de of·dele·faciunt nõ·in·c·i·de of·or· & in·l·epale·C·de epi·au·Inno & doc·de of·del·significasti·tenẽt ꝙ sic·adde ad maꝫ qđ no·glo·& ibi doc·in·c·fi·de deci·ubi uidetur ꝙ hoc nõ possit nisi spẽaliter cõmittatur uel nisi esset tanta rebellio ꝙ per censurã eccl'ie nõ posset ꝓuideri de quo est quedã extrauag' Bonifa·viii·Itẽ adde qđ no·Lau·in clem·i·dẽ of·del·& ibi do·Car·flo·in·iiii·q·& qđ nõ Inno·in·c·cũ satis·de of·archi.

¶ Delegatus ad uniuersitatẽ causaꝝ censeat similis ordinario·ideo põt aliũ subdelegare·glo·de appel·cum cãm·alia glo·in·c·statutũ·§·insup de rescrip·li·vi·adde doc·in cle·ii de rescrip Archi·i·c statutũ·de heretị·li·vi·tex·in·c·ii·de of·leg·co·li·Ho·ti·in·c·quoniã abbas·eo·ti·& in·c·fi·de of·or di·glo·in·l·fi·C·de iudi.

¶ An delegatus inferioris a ꝓncipe uel subdelegatus a legato ꝓncipis datus cũ potestate ad subdelegandũ possit aliũ subdelegare glo·in c·is cui·de of·dele·li·vi·& in·c·i·de ꝓcura·eo·li·Archi·de of·de leg·c·q̃uis·li·vi·Cy·in·l·a iudice·C·de iudi·Bar·i·l·& quia·ff·de iuri·om·iu·plene per do·Car·flo·in cle·i·de of·del·in·xi·q·ubi cõcludit ꝙ nõ.

¶ An corã delegato qui absoluit reũ ab inepta petitione actoris & sic ab obseruatiõe iudicii possit actor iteꝝ ꝓponere aptam actiõem·Spe·ti·de offi·iudi·§·deseruit·ꝟ·qđ si ꝓponens corã delegato·tenet ꝙ sic·idem tenet do·Car·flo·in cle·fi·ꝺ appell·in·x·&·xi·q.

¶ An delegatus datus a papa sub cõditiõe·si·ꝭ·certum terminũ debitor nõ satisfecerit possit añ lapsum termini illũ ꝓ·cog·re·qđ fuit bonone ꝺ facto Io·an tenet ꝙ nõ·de quo ꝑ do·Car·flo·in cle·i·de cõces·pben·in·x·q·faciũt nõ per Inno·in·c·prudẽtiã·in pn·de of·del·Spe·ti·de cita·§·i·ꝟ·sed pone papa & in·c·si ꝓ te·de rescrip·li·vi.

¶ An ꝓcessus nullus ꝑpetuet iurisdictiõem delegataꝫ·nõ·in·c·uenerabili·de of·del·Hosti·& doc·in·c·licet undiqꝫ·eo·ti.

¶ An delegatus ꝓncipis qui male uersatur in iudicando uel negligit iudicare possit cõpelli ꝑ ordinarium Cy·in auth·qua in ꝓuintia·C·ubi de cri·agi opor·Io·an·& doc·in·c·fi·de rescrip·Lau·tenet ꝙ sic·si excessus delicti est notorius·in cle·i·de offi·or·& ibi ꝑ do·Car·flo·in·iii·q.

¶ An delegatus ꝓncipis possit dici executor·l·habetur de of·del·sane el·i·& de fo·cõpe si quis cõtra clericũ·de rescrip·ab excõicato glo·de of·ordi·pastoralis·§·quia uero.

¶ An delegatus possit cõmittere cãm alteri retento sibi cõsilio·Item an possit cõmittere cãm alteri diffiniẽdam scđm cõsilium tercii·nõ·glo·& doct·i·c·si ꝓ debilitate·ꝺ of·de·&·c·uenerabili·ꝺ elec·cum in ueteri de arbi cũ olim·& qđ no·Bar·in l·i·§·si plures·ff·de exerc.

¶ An delegatus possit mulctare·glo·tenet ꝙ non·in·l·fi·C·de spor·&·l·eos·C·de mo·mul·& in·l·defensores·C·de defen·ciui glo·cõtra in c·pastoral·de of·dele·de quo eo ti·per Inno·& Hosti·c·i·& c·de penis·& c·licet causis·et Host·in suma ꝺ re iud·in ꝑtica·facit qđ nõ·in·l·i·ff·si qs ius di·non obte·adde nõ·in·c·de causis·de of·dele.

¶ An delegatus possit augere uel minuere penam statutã a iure dic ꝙ non·secus in ordinario·glo et doc·in·l·qđ ergo·§·pena grauior·ff·de his qui nõ·infa·et in l·si seuerior·C·eo ti·glo in c·de causis·de offi·dele·glo·in c·licet·de pe·ii·q·iii·§·notandũ Innoꝗ de cõsti·c·i·et ibi ꝑ do·Auro et moder.

¶ Delegatus cui est cõmissa receptio testiu nõ potest recipere testes reprobatorios nisi ubi hoc haberet in mãdato fm Inno·in·c·licet·de ꝓba.

¶ Delegatus datus cũ cl'a potest ꝓcedere collegã in remotis agente uel longa absentia distante·de testi·ꝑsentata·et ibi uide.

¶ Si duo delegati ferũt diuersas sñias utraqꝫ ĩ arbitrio delegantis pendet·de re iudi·c·fi·de of·del·cũ te·scđm Innoꝗ.

¶ Delegatus eandẽ habet auctoritatẽ in iurisdictione ꝓrogata sicut in delegata·de mu·pe·c·ii·de of·dele·p·et·g.

¶ Qui cã pendente corã delegato ordinariũ adiit super eade cã uidetur renũtiare lris delegationis·Doc·de accus·ad petitiõem de pur·ca cu dilectus

¶ Relatio delegatorũ missa ad curiam facit fidem de pur ca·cum dilectus.

¶ Si delegatus ꝓfert sñiam excõicationis generalem in cõtradictores rebelles expirat eo mortuo·de sen·ex·a nobis el pi̇colo et ibi nõ.

¶ Delegatus potest facere mẽtiõem ex primo et scđo decreto fm Inno in·c dilecto de uer·sig

¶ Delegatus põt punire iniuriã factam parti in duobus casibus·de offi dele·c·i·et·c·de causis.

¶ Delegatus põt reuocare subdelegatũ in casibus qui habentur de of·dele·si ꝓ debilitate.

¶ Delegatus qui executiõem sue sentẽtie cõmisit ordinario potest cãm executiõis reuocare·de offi·dele·significasti.

¶ Inqsitores heretice prauitatis possunt delegare uices suas·nõ·in clem·i·de heretị·i glo ipoꝝ.

¶ Per uerbũ mãdo iurisdictio datur delegata·ff·de of·ꝓcon·l·legatus·et·l·legati·et·l·mandatũ·e·ti·Est tñ differentia inter mandare et delegare·nam mandare cõcernit plures causas·delegare unã glo·in·l·i·§·qui mandatũ·ff·de iuri·om·iudi·Item per uerbũ do fit delegatio·ff·de of·eius cui man·est iuri·l·cognitio·ff·de iuris·om·iu·l·ii

¶ Existens extra territoriũ potest delegare intra et quo ad exercitiũ et quo ad habitum ubi al's hꝫ

exercicium. qa aliquando fuit intra. ubi aūt nunq̄ habuit delegat habitū sed non exerciciū nisi a tempore quo intrat. primū patet in l. fi. ff. de of. presi. secūm patet. ff. de of presi. l. pses. Existens autē ītra an possit delegare extra. dic q̄ sic. si loquit de uolūtaria iurisdictiōe. quia illam pōt ipse extra exercere. idem de cōtenciosa. ff. bo. auc iu. pos.

¶ Cause meri imperii cāu quo delegari possūt nō transeunt in generali delegatiōe. ff. de of. eius cui man. est iuris l. i. §. huius rei. & in aut. de colla. §. phibemus.

¶ Si pceditur coram delegato cuius iurisdictio i ueritate est extincta. & nihil p partes opponitur. an ualeat pcessus. uō. de of. del. gratū.

¶ An delegatus ab epo sit maior uicario suo ī illa cā. dic q̄ sic. qa legatus pape habet ordinariā. c. fi. de of. del. li. vi. & tñ delegatus pape est maior eo. de of. le. studuisti. & c. sane.

¶ An & quādo delegatus a papa possit absoluere ab excōicatione lata p ordinariu uel alium delegatum pape. uide nō. in. c. prudentiā. §. sexta. de off. delega. & ibi Inno.

¶ Usq; & ad qd̄ tēpus possit delegatus tueri missum in possessiōem. uide in. c. querēti. de of. del.

¶ Quādo delegatus uideat se maliciose excōicare. uide de of. del. pastoralis.

¶ An iurisdictio delegati impediat si delegans excōicet. uide in c. licet. de of. del.

¶ Delegatus datus sup absolutiōe facienda nō tenetur exequi. de of. del. cu cotingat.

¶ Delegatus sup nullitate snie non pōt cognoscere de iniusticia. nō. de of del. p. & g.

¶ Delegatus nō potest puare clericū rōne contumacie. fm Hosti. de eta. & quali. cū bone. d̄ homi. p humani. li. vi. de of. del. cū causis. de cōcel. pre. c. quia diuersitatem.

¶ Licet delegatus pnuntiādo se non esse iudicem nō possit etia de partiū uoluntate resumere iurisdictiōem in pncipali de of del. significātibus. hoc intellige quādo a tali snia non est appellatū. secus si appellat & appellatio est iustificata. no. de pben. dilectus. ubi uide.

¶ Delegatus pōt cōmittere receptiōem testiū extra locum ubi est cā delegata. de fideius. cōstitut⁹.

¶ Delegatus cōmittens executiōem simpliciter uidetur ex toto abdicare a se iurisdictiōem nisi aliquid coertiōis sibi reseruaret. fm Inno. de of. del. in lris. & c. significasti.

¶ An ualeat pcessus delegati reuocati per delegātem ignorantis reuocatiōem. de appel. si duob⁹. taciūt que habent in cle i. de renunc.

¶ Quid si alter delegator tēpore delegatiōis non e. in rer natura Io an. in. c. cām mrimonii. de of. dele. Spe. ti. i. §. restat.

¶ Si delegatus epi allegetur suspectus illa cā debet tractari coram epo casus uidetur in. c. si cōtra unū de of. dele. li. vi.

¶ An delegatus ordinarii debeat habere expensas a ptibus. uide nō. in. c. statutum. de rescrip. li. vi. §. insuper.

¶ An delegatus possit subdelegare. nō. in. l. a iudice. C. de iudi. & de of. dele. si p debilitate. & c. super qōnum. & c. pastoralis. gl. ff. d̄ of. presi. l. sepe audiui. cōclusio est q̄ delegatus principis potest. & alius non.

¶ An sit necesse q̄ delegatus pape cōmittat personis. de qbus in c. statutū. §. i. de rescrip. li. vi. gl. & doc. ibi de hoc ubi Archi. tenet q̄ sic.

¶ De materia subdelegatiōis an & quādo possit fieri & que cause & qs articulus cause possit subdelegari. nō. Inno. de re iudi. cū bertoldus. ubi tractat an & quādo possit fieri & que cause & qs articulus cause et que receptio testiū et examiatio possit delegari uel subdelegari Pau. in cle. i. de of. dele. ubi etiā p do. Anto. et do. Card. flo. in iiii. q. Spe. ti. de lega. §. iam nūc. v. sed nūquid de materia uide doc. de of. deleg. et in cle i eo. ti. ubi glo. adde qd̄ nō. Bar. in. l. i. ff. qui et a qui.

¶ An cui cōmittitur citatio et potestas citādi possit illum articulū subdelegare. nō Inno. et Hostiē. de pbat. quoniā cōtra. uide in dic. c. fi. de offi. deleg. et in cle. i e. ti.

¶ An delegatus cōmittens simpliciter alteri uices suas uideatur in totū transmisisse in illum iurisdictiōem. tex. de of. del. uenerabili. glo. eo. ti. sup qōnum. § si uero. v. si. uices suas. optimus tex. eo ti. quis. li. vi.

¶ An delegatus sup iniuriis et uiolentiis factis alicui possit super illis pcedere per inquisitiōem. uide Fede. de se. cōsilio suo. xxxvi. plene per docto. in. c. uenerabili. de of. dele. ubi cōcluditur q̄ nō rō colligitur ex nōtis per Inno. de iureiura. ad nram. el. ii. ubi dicit q̄ in his que cōcernunt pncipaliter priuatū interesse nō potest pcedere p inquisitionem. qd̄ no.

¶ An ea que sunt meri uel mixti imperii possint delegari. no. in l. i. ff. de of. eius cui man. est iuri. et in. l. imperiū. ff. de iuri. om. iu. in glo. et Doc. de of fi. or. qd̄ secūa. glo. in c. in archiepatu de rap. adde glo. xxiii. q. iii. illud. que tenz q̄ cā criminalis secūm canones pōt delegari. de quo caxi. s. adde bonā glo. in cle. i. de of. dele. et ibi per do. Car. flo. in iii et iiii. op. Idem in. d. c. qd̄ secum. uide ad materiā Bar. in l. i. C. qui p sua iuris.

¶ An prior de ordine mendicantiū possit dari delegatus a papa nō. doc. de ma. et obe. cum olim. et ibi tex. in subscriptiōe tex. in cle. et si principalis. de rescrip. ubi plene.

¶ An monachus possit esse delegatus pape. nō. de puis. cum olim. Hosti. in sūma. de of. del. §. si quis possit. v. sed nūquid religiosus. Archi. in c. statutū. §. i. de rescrip. li. vi. et est cōclusio q̄ sic si hoc exprimatur in rescripto. als secus. ut ibi no. ide. ro. glo. in cle. ii. de rescrip.

¶ An aliquo cāu possint ualere pcessus iudicis delegati nō seruata forma statuti seu mandati esse casus q̄ sic. in c. sa p lris. de rescrip. et ibi uide rōnes

¶ An delegatus possit cām subdelegare inuitis ptibus cōiter tenetur q̄ sic. de of dele. si p debilitate. no. in. c. sup qōnum. in pn. in glo. magna. et c. ulti. eo. ti. adde Spe. eo. ti. de of dele. §. nūc. v. casibus et sic ad hoc nō sunt uocāde ptes. adde Inno. et Hosti. de pba. quoniā cōtra. Archi. i. c. si a subdelegato. de of. dele. li. vi. Spe. ti. de instru. edic. § nunc dicamus.

¶ An laycus et clericus possint esse delegati in cā spūali. Hosti. in sūma de of. dele. §. i. v. quid si delegetur. nō. de arbi. p tuas. ubi tex. in simili argué do de arbi. ad delegatos.

¶ An iurisdictio delegati possit extēdi ultra suos

terminos nõ plene de of. dele. p. & g. ad. le q extẽditur ad cãm cõnexam. i. c. ueniens. de spon. & ibi nõ. Inno. in glo. super uer. restituit & c. prudentia §. sexta. & c. i. de of. dele. ad. le casum in clem. auditor. de rescrip.

¶ Quod dicitur in cã absentie psidem posse delegare est uerum qñ est absentia necessaria. secus si uolũtaria nõ. glo. pe. & ibi Bar. ff. d of. eius cui mãda. est iurisdict. l. i. & in aut. ut nulli iudi. in pmo coll. viiii.

¶ An iurisdictio delegata semp expiret p mortez delegantis. distingue. aut fit sub nomie pprio. aut sub nomie dignitatis. de of. dele. quonia abbas. ubi tex. glo. & doc. in cle. ii. de rescrip. Bar. in. l. quod pincipi. & l. se. de leg. ii. & in. l. annua §. i. ff. de annu le. Cy. in. l. cum heredes. C. de testa.

¶ An delegatus pncipis q subdelegat possit reuocare subdelegatiõem. uide de of. dele. uenerabili. & eo. ti. q̃uis li. vi. adde qd nõ. Inno. in c. sup qonam de of. uele. qui tenet q nõ. alibi uidet dicere q pôt re integra in c. in lris. eo. ti.

¶ An delegatus possit exequi sentẽtiam arbitrorũ sicut pôt ordinarius etiã si lata sit super ca sibi delegata glo. & doc. de arbi. p tuas. & c. innotuit. Inno. in c. ii. quado. de of. dele.

¶ An delegatus cui cõmissa est cã expedienda. ĩ. mensem excõicans reum cõtumacem possit aã i post mensez ut absoluat. Hosti. de re iudi. q ad cõsultatiõem faciunt no. de of. dele. querenti.

¶ Modica cohercio etiã psonalis pmittitur delegato. l. magistratib⁹. ff. de iur. om. iu. & ibi Bar. ponit que sit mo. d ca cohercio.

¶ An amittes debitorem delegatũ sibi pjudicet. uide. ff. man. l. inter cãs § si is qui.

¶ Delegatus generaliter uł ad unam cãm pôt restituere incidenter nõ pncipaliter nisi cã restitutionis sibi pncipaliter delegetur. C. ubi & apud quos l. ii. ubi plene p Cy. & Bar.

¶ Delegatus ad uniuersitatẽ causay in aliquo habet maiore ptãtem q̃ delegatus ad unam. uide glo. in. l. ii. C. de spon.

¶ Exceptio que obstat delegãti obstat ei cui facta est delegatio ex cã lucratiua. ff. de donat. l. si cum filius. & ibi uide glo.

¶ Si attribuitur potestas a statuto qualiter cognoscat delegatus an sit illi attributa potestas ut ordinario & ut faciat iure pprio. an ut alieno Bar. in. l. quoties. ff. de op. leg.

¶ Delegatus pôt punire eos qui impediũt suaz iurisdictioem uide Io. an. in addi. Spe. ti. de iudi. deleg. §. ii. ꝟ. quid ergo.

¶ Mortuo delegato pape dato in curia ordinari⁹ nõ se intromittit de cã delegata sed solus papa. q cã que semel intrauit curiam nunq̃ exit nisi papa delegat extra uł remittat ad ordinariũ uerba sunt Bal. in. l. si ut pponis. C. quo & quan. iud.

¶ An inferior a papa possit alteri delegare cãm q̃ est sue potestatis. nõ. de cõse. ec. uł al. aqua. glo. & doc. de cõsue. q̃to. nõ. xxv. di. c. i. & ibi Archi.

¶ An simplici assertiõi dicentis se delegatũ credatur adeo q citatus non uiso rescripto delegationis aut non inserta copia teneaẽ cõparere. Bar. in. l. ii. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. Doc. de of. dele. cũ in iure. pulcre. per Innocen. & do. Anto in c. preterea. de dilat.

¶ Delegatus excõicans aliquẽ non ostenso mandato nihil agit. dictũ est Inno. de censi. uenerab li.

¶ An exequi debeat mandatũ dicẽtis se esse delegatũ nõ uisis lris delegatiõis nõ. Inno. in dic. c. uenerabili. de quo uide do. Car. flo. in cle. i. de fo. cõpe. adde Spe. ti. de cita. §. uiso. ꝟ. sed qd si.

¶ An delegatus subdelegãs in totũ possit esse testis coram subdelegato. glo. ii. de testi. dilecto. & ibi nõ.

¶ An delegatus possit suaz sniam reuocar. uide Inno. de re iudi. super pñtica. ubi tenet q sic. si lata est p errorẽ facti secus si iuris. ad adde maz. qd nõ. Spe. de sen. prola. §. qualiter ꝟ. hoc quoq. faciunt nõ de accusa qliter el. i. in clem. i. de re iudi. ubi p do. Car. in. x q. Inno. de of. del. in lris.

¶ An causa spũalis ut eccłiastica delegata alicui possit tractari in loco ubi est copia legistarũ & nõ canonistarũ Archi. in c. statutũ. §. i. in ꝟ. peritor. de rescrip. li. vi. ubi dicit q obstat talis exceptio si talis est causa spũalis que non possit bene terminari per leges seculares als secus qd nõ.

¶ An illi sit causa delegada quem altera pars peciert nõ. ff. de iudic. l. obseruandum. iii. q. iii. c. i. xi. q. i. c. iii. in glo.

¶ Delegatus non pbet auctoritatẽ cõtractui coram se facto. nisi esset datus ad uniuersitatẽ causarũ. scdm Bar. in. l. furti §. qui iniuriã. ff. de his qui nõ. infa.

¶ Delegatus potest absoluere testem ab excõicatione ut ferat testimoniũ coraz se sup causa decimasi alias fides ueri haberi nõ pot. Io. an. in add. q. Spe. ti. de teste sup gtica qui al at qd nõ de ten. ex. iolet. li. vi. in glo. iii.

¶ Si in delegato crescit dignitas nõ pterea extinguitur delegatio Io. an. in addi. Spe. ti. de iudic. delega. §. restat uidere ꝟ. quid si ca.

¶ An iudex secularis possit delegare causam epo. uide in. l. fi. C. de epi. au. ubi uidetur q sic. & tunc non appellabit ad papa sed ad delegãtem. Bald. in dic. l. et qd no. uide tex. in aut. si quis litigãtiu. C. eo. & ibi Bal.

¶ Qui nõ patitur legi lras delegatiõis dicitur impedire iurisdictiõem delegati. de of. dele. ex litterꝭ Bal. i. l. pscriptiõe. C. si co ius uł uti pub. bene facit c. pe. de immu. ec. li. vi.

¶ Si tempus pugitur delegato ad cãm terminanca & ex malitia partiũ non pôt termĩari nihilominus finitur iurisdictio. no. Inno. in c. de causis. de of. dele.

¶ Si papa dat delegato formam pcedendi nõ per hoc uidetur remittere li. contesta. licet in forma no fiat mentio de ea. Inno. i. c. dilecta. de cõfir. uti. uł inuti. in glo. ii. ꝟ. tu aũt.

¶ An delegatus datus sup iniuriis & uiolentus illatis cuidam monacho possit pcedere p uiam inqsitiõis. Fede. tenet q sic. in con. suo ccvii.

¶ Delegatus non pôt citare ptem ut psonaliter cõpareat nisi hoc in rescripto cõtineatur de dilat. c. uł de iudi. c. i. li. vi.

¶ An delegat⁹ habeat exerciciũ a tẽpore date lrarum uel psentationis. Inno. in c. cõquerente de restí. spo. Hosti. in c. ex cõquestiõe. eo. ti. genze. in cle. ii. de rescrip. glo. in cle. i. de pcura in uer. recepti. Io. an. in c. eam te. de rescrip. ubi dicit q a tempore date date habet iurisdictiõem. tempore

p̄sentationi. habet exercitiũ idem in.c.ut debitus
de appel. Fede. de se. cõsilio suo xxvi.

¶ Delegatus pape cui mãdatur ut aliquem excõi
cet nõ põt illũ absoluere nisi in causa sibi cõmissa.
uel nisi sit datus iudex ad cãm xxvii.q.i.si homo.
in glo fi.

¶ An delegatus legati possit subdelegar̃. nõ de of
fi. dele. c. ulti. eo.ti.i.s cu. li. vi. in glo. ulti. ubi Io.
an super ea.

¶ Si delegatus absoluit ab obseruatiõe iudicii ex
pirat eius iurisdictio d̃ of. del̃. c.i. lr̃is. sup gl̃. pe.

¶ Delegatus debet papã cõsulere si ab eo diuerse
lr̃e emanãt super eadẽ cã. de rescrip. si quãdo. d̃ of
fi. dele. c. ii.

¶ An delegatus possit dare curatorẽ minori. i. gl̃
& ibi Io an. in. c. ii. de iudi. li. vi. ubi uide in glo.

¶ An si delegatus qui in totũ subdelegauit põt ut
suspectus recusari possit similiter subdelegat⁹. dict
q̄ nõ. cãus est 1 simili in. c. iudex. de of. del̃. li. vi.

¶ Si delegatus cõpetens associauit sibi iudicem in
cõpetentem nõ debet p̄cessus ualere quia p̄ceden
do cum adiũcto nõ seruat formam cõmissiõis. sec⁹
in ordinario. fm Inno. in. c. cum sup. de offi. dele.
ubi uide.

¶ An delegatio possit p̄bari per testes. uide p In
noc. in c. cũ olim. de priuil̃. el p̄mo circa fi. glo. in
l. i. C. de man. prin.

¶ Delegatus nõ potest sibi facti cõmissiõem trãs
ferre in alios si est p̄sonalis secus si realis. tex. i. c.
fi. de of. dele. & ibi nõ Inno. in c. dilectus. de pe.

¶ Si delegato cõmittitur inq̄sitio sup crim. e deb3
p̄us inquirere super fama secus in ordinario q̄ po
test p̄us inquirere sup crimĩe. si non p̄cedat inq̄si
tio super infamia. dictũ est Inno in. c. ex parte. de
accusa. ubi uide.

¶ An delegati archiepi ul̃ p̄triarche possint trãhe
re ultra duas dietas Inno in. c. nõnulli. de rep.

¶ Delegatus pape põt mittere i possessionem bo
norũ laycorũ. Inno. in. c. significasti. de offi. dele.
Lau in de. l. e. ti.

¶ Delegatus nõ potest exequi transactiõem par
tiũ. quia nõ fuit datus ad hoc. Inno in c. si quando
de offi. del̃. facit. l. tale pactũ. ff. de pact. ubi uide.

¶ Si sũt plures delegati & unus dolose abest pos
sunt nihilomin⁹ alii p̄cedere sine illo. Innoc. in. c.
cãm de offi. del̃.

¶ Delegato nõ sufficit ueritas delegatiõis sibi fa
cte sine eius sciẽtia ul̃ notitia ad hoc ut possit uti
iurisdictiõe. ita nõ. Inno in. c. prudentiã. d̃ offi. de
leg. idem uidet̃ dicere cõtrariũ3 in. c. sup lr̃is. d̃ re
scrip. adde q̃d idem nõ de restu. spo. ex coquestio
ne. & Bal in l. falsus. ff. de fur.

¶ Delegatus cui nõ est cõmissa potestas excõican
di non põt ea uti extra cõmissiõem sibi facta. secq
in ordinario. Inno in. c. cũ olim. in fi. de offi. dele.
idem de p̄sump. c. fi. idem de cle. ex. mi. illud. d̃ of
fi ordi. ex parte. de rescrip cũ cõtingat. de p̄ben.
p̄ illo. Archi. xi. q. iii. c. i. glo. in cle. i. de of. del̃.

¶ Licet delegatus ad unam cãm recipiat compro
missum in cũ factum nõ p̄pterea derogat iurisdic
tioni sibi attribute. nõ. Inno. in. c. innotuit. d̃ arbi.

¶ Delegatiões p̄bantur per lr̃as delegãtis sigillo
sigillatas. & idem in subdelegatiõibus. dictũ est In
noc. in c. quoniã cõtra. de p̄bat. circa mediũ

¶ Delegatus lata sentẽtia functus est officio suo
glo. in l. si ut p̄ponis. C. quo & quan. iu. tex. de of.
deleg. & ibi nõ. in. c. in lr̃is q̃d uerũ est nisi sit lata
per errorem facti. dictũ est Inno. in c. i. de sen. &
re iudi. dixi. s. adde q̃d nõ. Bal q. in. l. iudex. ff. de
re iudica.

¶ Si delegatus p̄ncipis delinquit in cã sibi delega
ta eo quia facit litem suam põt puniri a iudice illi
us loci in quo datus est delegatus. ita nõ. Bald. in
in aut. qua in p̄uintia. C. ubi de cri. agi opor. faci
unt que dixi. s.

¶ Processus falsi delegati nõ potest ratificari p
rõnes quas ponit. Bal. in. l. mancipia. C. de reb. ali.
non alie.

¶ Delegatus uel subdelegatus nõ a delegato prin
cipis põt unum articulũ subdelegare puta recepti
ones testiũ. nõ. Inno. de re iudi. cũ bertoldus. de q̄
dicut. s. plenius dixi.

¶ An delegatus a delegato pape possit subdelega
re totam cãm. Doc. in. c. cum uicesimũ. de offi. de
leg. ubi tenent q̄ non.

¶ Delegans potest sñiam sui delegati corriger̃ &
interp̄tari. l. i. §. quesitũ. ff. q & a qui & ibi q̃d nõ.

¶ Delegans põt agere p̄ iniuria facta delegato d̃
of. del̃. cum olim.

¶ An is cui delegata est cã appellatiõis possit cog
noscere d̃ nullitate. Archi. tenet q̄ sic. in. c. i. d̃ ap
pel li. vi. ubi etiam Io. an. Bal in l. i. C. q̃n prouo.
nõ est neces. cõtrarium tenent ibi Moder. & for
te melius.

¶ An delegatus in sñia possit sibi reseruare taxa
tiõem expensarũ. Bar in. l. ab executore. ff. de ap
pel. delegati cõiter hoc faciũt.

¶ An facta delegatiõe creditori a debitore stati3
debitor liberet̃. Bar. in. l. delegare. ff. de nouat. &
in aut. de fideius. circa p̄n. in gl̃. magna. & l. singu
laria. ff. si cer. pe. & in. l. fi. C. de noua.

¶ An plures delegati habeat iurisdictiõem inso
lidum. uide in. c. prudentiã. & c. super eo. de offi.
del̃. eo. ti. cũ plures. & c. si duo. li. vi. Bart. in. l. si
unus ex pluribus. ff. de re iudi.

¶ An penes delegatum subdelegãtem aliq̃d iuris
dictiõis remaneat. uide Bar. i. l. i. ff. de dam infec.
ubi dicit q̄ simpliciter cõmittendo uices suas uide
tur totaliter cõmisisse. nõ. de of. del̃. sup q̃onum. §
si uero. Spe. ti. de iudi. del̃. §. vi. p̄. sed pone aliq̄s.
al̃s tantu apud eũ remanet q̃tum sibi retinet & in
telligitur illud retinuisse q̃d nõ cõmisit.

¶ An delegatus qui in terminũ sibi p̄fixum sñiam
tollit possit illam exequi elapso termĩo. nõ in. c.
de causis de of. del̃. ubi Io an. tenet q̄ sic. quez ibi
sequitur Io. cal. idem Host. in. c. cõsuluit. eo ti. p
c. querẽti. & c. pastoralis. eo ti. Archi. tenet cõtra
rium xxvii. q. i. si homo.

¶ Quãdo cã cõmittitur duobus adiecta cl̃a q̄ q
libet possit p̄nuntiare qualiter intelligit̃ talis com
missio. Bar. in. l. paulus. ff. de re iudi. de offi. dele.
cãm. & ibi nõ.

¶ Quis p̄prie dicatur delegatus uide Bar. i. l. sug
gerente. C. de of. eius q̃ ui al. ge.

¶ An delegatus inferioris a p̄ncipe qui habet po
testatẽ subdelegãdi possit uigore hui⁹ specialis mã
dati subdelegare. glo. in. c. is cui. de of. del̃. li. vi. te
net q̄ sic. de q̃ ut ibi ego al̃s disputãdo tenui q̄ sic
quia delegatus inferioris a principe nõ põt p̄tãte3
dare subdelegato.

¶ Si delegata est causa duobus cum cl'a q̄ si ambo. & alter eoꝝ renunciat delegationi an ipm post ea collega teneatur admittere si eum peniteat. uide Io. an. in reg'la mutare. li. vi. in mercur.

¶ Delegatus cui cōmissa est cā uniuersitatis pōt uniuersitatē cōpellere ad cōstituēdū ꝓcuratore. c. romana. de sen. ex. li. vi. La de are. in. l. ergo. ff. de fideicō. lib. ubi uide.

¶ Causa delegatur etiā inuito. l. muneꝝ ff. de mu. & ho. glo. in. l. cum furiosus. ff. de iudi. & in. l. i. C. qui pro sua iuris.

¶ An delegatus possit aduersus sniam suam restituere. Bar. in. l. fideicōmissū ff. de cōse.

¶ An delegatus possit cognoscere de ueritate uel falsitate rescripti in quo datus est delegatus. nō. Bar. in. l. iure nr̄o. ff. de testa. tu.

¶ An cā possit delegari illi qui semel male in ea iudicauit. Bar. in. l. si ut ꝓponis. C. quo. & quan. iud. uide nō. in c. cordi. de appel. li. vi. Ange. in dic. l. si ut ꝓponis.

¶ An delegans possit retractare delegatiōeꝫ post cām ceptam corā delegato per litis cōtestationem Io. an. q̄ non. in addi. Spe. de cōpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. sed nunquid.

¶ Si delegatus p̄ncipis cām subdelegat a subdelegato appellatur ad delegatū subdelegantē. l. i. C. q̄ ꝓ sua. quē tex. Bar. dicit se alibi nescire.

¶ An delegatus possit facere statuta ꝑpetua. dic q̄ non. de p̄ben. pro illorū. & ibi doct. de sen. excō. a nobis. el pic olo.

¶ Causas ꝓpter quas delegatus uel subdelegat' recusari possit. uide ꝑ Spe. ti. de iudi. del. §. superest. & de his que possunt cōtra eum opponi. uide e. ti. § excipitur. viii.

¶ An delegatus a quo est appellatū possit turbatū in possessiōeꝫ reformare. nō. de appel. cū teneamur in glo. ii. dic ut ibi.

¶ Uerbū dubiū cōtentum in rescripto debet ꝑ delegatū declarari. Spe. ti. de rescrip. p̄senta. §. rōne autē cause. ꝟ. item qd' est ibi.

¶ Delegatus cōpellit subdelegatū etiam inuitum. de of. del. pastoralis. in glo. ii. & sup ea.

¶ An delegatus possit excōicare aliquē cū omnibus fautoribus suis. dic q̄ nō. xi. q. iii. rogo.

¶ An si p̄iudicetur ptibus litteris non cōtradicētibus delegatus excedat formā mandati. uide de of. del. cū olim. el. i. & qd' ibi nō.

¶ Delegatus qui misit in possessiōem pōt & debeꝫ inductū in possessiōem defendere. de testi. ex parte. adde de symo. querelā.

¶ Delegatus uicem gerit delegātis. xcii. di. c. ult. de offi. deleg. sane. in glo. & in c. cum olim in glo. ii. & ibi nō.

¶ Delegatus nō potest cōpellere suum collegā. de elect. innotuit. nō. de of. dele. pastoralis. circa p̄n. fin docto.

¶ Delegatio fit in inuitū nec est pars citanda i delegatiōe faciēda. de of. del. sup qōnum. in fi.

¶ An delegatus ordinarii possit suā sniam mandare executiōi. nō. de fo. cōpe. c. si quis cōtra. de offi. del. quereti. & qd' nō. ii. q. v. qsquis.

¶ Delegatus etiā inferioris a p̄ncipe potest mittere in corporalem possessiōem. uide tex. de re iudi. cum bertoldus. qd' nō.

¶ An delegatus possit dispensare. Inno. q̄ non. de elect. dudum. ii. in glo. pe. in. c. de causis. de of. del.

¶ Delegatus subdelegādo dicitur uti iurisdictione. glo. in. c. iudex. de offi. del. li. vi. & eo. ti. c. si a subdelegato in uer. ꝓcessum tex. opti. in. c. pastoralis. de of. del. Io. an. in addi. Spe. in ti. de rescrip. p̄senta. § rōne autē cause. ꝟ. quid si is. Io. an. dicit cōtrariū in. c. romana. de offi. ordi. li. vi. super glo. tractus.

¶ Interp̄tatio debet fieri benigna ne expiret iurisdictio delegata. gl. i. c. si delegatus. de of. del. li. vi.

¶ An snia excōicationis ꝓlata a delegato non seruata forma. c. sacro. de sen. ex. teneat. Archi. in. c. i. de of. del. li. vi. & in. c. cum in illis. de p̄ben. e. li. de cōces. p̄ben. c. i. eo. li. Lap. in. c. romana. de sen. ex. eo. li. & in. c. i. de of. ordi. eo. li. Io. an. in. c. illud de cle. ex. mi. Archi. xi. q. iii. c. i.

¶ Delegans dicitur cām reuocare ad se hoc ipso q̄ incipit de cā delegata cognoscere. Inno. & Hostien. de appel. intimauit. & doc. in. c. q̄uis. de offi. delega. li. vi.

¶ An delegans possit reuocare delegatū sine causa Hosti. in. c. cām. ii. de iudi.

¶ An ꝓcessus factus per delegatū habentē iurisdictiōem habitu sed non actu ualeat uel sic nullus ipso iure. Io. an. in. c. cum plures. de of. del. li. vi.

¶ An delegatus datus ut inducat illos quib' mandatur ut aliquē recipiant possit eos recusātes excōicare si hoc in lr̄is non exp̄matur. Archi. q̄ sic. i. q. vi. qsqs. Io. an. i. c. si paup clericus. de p̄be. li. vi.

¶ An delegatus possit ꝑ uim in possessiōem mittere. uide nō. in c. significasti. de offi. dele. idem in. c. cum olim. de p̄uile.

¶ An a delegato ordinarii possit appellari ad papā obmisso medio. Doc. in. c. cū uenissent. & eo. q. mit. in pos. glo. in cle. & si p̄ncipalis. de rescrip.

¶ An uniuersitati possit cā delegari. uide i. c. i. ut li. non cōtest. in supscriptiōe.

¶ An delegatus datus sub nomīe dignitatis cognoscat de cā si transferatur ad aliā dignitatē. uide Io. an. in. c. q̄uis. de of. d. l. li. vi.

¶ An delegatus ul' executor postq̄ executus est suam sniam possit se intromittere d' alia molestia facta ꝓmissis per eū. glo. & Inno. in. c. ex parte. ade. d' testi. doc. in. c. pro illorū. de prebē. de of. del. i. illis & in clem. si plures. de p̄ben.

¶ An laycus possit esse delegatus clerici. Doct. de appel. sua nobis.

¶ An delegatus legati possit subdelegare. Doc. q̄ no in c. ii. d' of. leg. li. vi. Io. an. in. c. si. de iudic. e. li. Inno. tenet cōtrarium in c. cum bertoldus. de re iudi. dixi. s.

¶ Iura loquentia de delegatis pape ꝓcedunt etiā si sint delegati ꝑ uiam iurisdictiōis. glo. in uer. metropolitanus. c. ut litigātes. de offi. ordi. li. vi. ubi Domi. hoc colligit.

¶ An delegatus per illa uerba moueas & iudicas possit iurisdictiōem exercere. Io. an. in. c. si pauper de p̄ben. li. vi. tex. in. c. cum ap'lica. de his que fi. a prel. c. ii. de spon. tex. in. c. excōicamus. §. monemus. de heret.

¶ An habens ptātem prestandi cōsiliuꝫ possit hoc alii delegare. Io. an. in. c. i. ne se. ua. li. vi.

¶ An delegatus pape datus ad excōicandum possit excōicatos a se absoluere. glo. vii. q. i. peruenit. glo. xxi. di. inferior. glo. & Hosti. de maio. & obe.

cum inferior glo xxvii·q i si homo Gof·in sũma de sen·ex·§·sed quid si papa.

¶ An ordinarius inferior ẽpo possit alterĩ delegare iurisdictiõem suam·no·in·c·fi·de offi del·tex·in·c·odoardus·de solut glo·in c·i·de offi·primi.

¶ Si sunt dati tres delegati cum cl'a q̃ si non omnes·zc· & hi simul ꝓcedunt sed in snĩa duo cõcordant & tercius discordat an in executiõe snĩe illi duo debeãt uocare illũ terciũ glo·in·c·ii· de dolo & cõtu li·vi·

¶ An delegatus pape possit cõpellere ordinariũ ut eius factum exequatur· Inno·in·c· significasti· de offi·delega·

¶ Delegatus datus super correctiõe põt inquirere· uide Io an·in·c·cũ·i·&·a·de re iudi·

¶ Modi per quos iurisdictio delegata expirat habentur in l·iudiciũ soluitur·ff·de iudi·glo in·c· in lr̃is de offi·del·

¶ An delegatus possit punire impediẽtes executionem sue snĩe Inno·in·c·sane·ii·de offi·del·tex·eo ti·c·significasti·

¶ An actus cõmissus cõscientie alicuius sit delegabilis·Io·an·in·c·ii·de testa·li·vi bonus tex·i·c·ti·de offi del·ubi uide·

¶ An delegatus datus cum cl'a possit ꝓcedere altero in remotis absente absq̃ alia requisitiõe uel certificatiõe uoluntatis sue·Io an·i·c·ii cõtra unũ de offi dele li·vi·

¶ An unus delegatus pape possit causã pluribꝰ subdelegare·tex·& ibi nõ·in·c·cũ te·de offi·del· & i c pastoralis in ꝑn·eo·ti·ubi tex·

¶ Habens iurisdictiõem perpetuã a lege & uoluntarios subiectos dicitur habere iurisdictiõem delegatam·glo in uer·suspenderet in clem·ii·§ statuimus de sepul·ubi etia est glo·in uer·i·eccl'ia·

¶ An secũdi delegati pape dati sup appellatiõe interposita a sua ꝓnoꝝ delegatoꝝ possint cõmittere in subsidiũ Inno·in·c·pastoralis § ii·in glo·ad mandatũ de offi·del·

¶ An delegatus pape possit cõpellere subdelegatũ a se ad acceptandũ subdelegatiõem·Doc·in·c·ii·d offi·del·dixi·s̃·

¶ An executor datus ad ꝓuidendũ dicatur delegatus glo i de rescrip·tibi qui·li·vi·nõ·in clem·i·de offi·del·in uer·executiõis·dicam·ĩ·sub dictione executor·

¶ An cõtra delegatũ possit opponi q̃ sit infamis ul' criminosus·uide·iii·q·v·in sũma·de rescrip·sciscitatus·& in·c·super lr̃is·de of del·cũ sup·

¶ An delegatus ante exerciciũ iurisdictiõis possit alterĩ subdelegare uide de rescrip·pastoralis·i gl·fi·sed aduerte·q̃a sicut dixi s·sc̃dm unã opinioem delegatꝰ hoc ipo q̃ subdelegat vr̃ uti iurisdictiõe·

¶ Cuius fori cõsuetudinẽ sequi debet delegatus·Glo in·di·mos·de eo qui mit·in pos·cũ uenirent·de dilat·cõquestus·adde·xii·di·illa·&·c·diuturnitatis uide Inno·de cõsue sup ꝗua Spe·ti·de sen·ꝓla·§ sequitur·post prin·

¶ An credatur lr̃is & sigillis delegatoꝝ·uide nõ·de ꝓba·post cessiõem·

¶ Si delegatur cã uno ꝓlato sub nomĩe dignitatis qui cũ dispensatiõe tenebat duas dignitates·eo autem mortuo in suis dignitatibus subrogãtur duo·an ambo uigore ꝑme delegatiõis cognoscant de cã

Doct·in·c·quoniã abbas de offi·delega·

¶ An delegatus pape ul' alterius absoluat ad cautelam·nõ·de sen·ex·solet·li·vi·in glo·in uer·superiorẽ·nõ·de appel ad ꝑsentiam·

¶ An delegatus possit ponere interdictũ in loco·tex·& ibi doc·in·c·statutũ·de sen·ex li·vi·tex·cũ glo in·c·epoꝝ·de ꝑuil·eo·li·

¶ Delegatus metropolitani nõ potest absoluere excõicatũ p suffraganeũ de of·del·prudẽtiã·§·sexta

¶ An coram delegato possit fieri recõuentio & an in causa recõuentiõis habeat delegatus iurisdictionem·uide in·c·dispendia·§·reus quoq̃ & ibi nõ·d rescrip·li·vi·gl·fi·in c·p·&·g·de offi·del·gl·in·c·ii·de mu·peti·

¶ Per inhibitiõem ꝑpetuatur iurisdictio delegati Io an·in·c·cũ plures·de offi·del·li·vi·

¶ Delegatus nõ dicitur esse iudex anteq̃ consentiat·glo·xxiii·q·viii·sepe·Io·an·post Archi· in·c·si iudex·de offi·del·li·vi·

¶ Delegatio iurisdictiõis est actus extraiudicial' nõ·Inno de offi·deleg·prudentiã in glo·magna·& Io an sup glo·ii Spe·ti·d instru edi·§·nũc dicamꝰ

¶ Eps qui est comes sicut sum ego qui uocor rõne eccl'ie mee brixiens·dux comes & marchio delegans cãm ad comitatũ ꝑtinentem simpliciter dicens se epm tenet cõmissio & uidetur delegare ut comes·Io·an·i·c·ꝑ clericis d fo cõpe·sup gl·comitis

¶ An delegatus possit absoluere excõicatuꝫ a suo subdelegato Io an·in c·sup qõnum·§ uerũ de of·del uide Spe ti·de sen·§ ut aũt·ꝟ·sed pone·

¶ An delegatus datus ad tractãda cãm ul' ad cognoscendũ de causa possit illa diffinire uide Io an·i c·i·d resti in integ Inno·in c ad hec in prin d of·archi·idem in addi Spe·ti d leg § sequitur·ꝟ· qd si in cõmissione ꝑu glo in cle auditor·de rescrip·Bar·in·l·a diuo pio ff de re iudi·ac de ad materiã tex·in·c cũ ad sedem·de resti·spo·de do· & cõtumacia·& de re iudi tenor·tex· de offi· archi·c·fi de sup·neg pro·li·vi Io·an·c·u·de offi in eo·li·tex·& doc·in·c·cum eps·de offi·archi·eo·li·tex·ii q·vi·anteriorũ·§ illud etiam·

¶ Si delegatur cã epo brixiensi & unus tanq̃ intrusus occupat eccl'iam uel als legitimus non possidet·quis habet de cã cognoscere·Io·an·in·c· per uenerabilẽ·qui fi·sint le· Archi·xi·q·i·si quisq̃·

¶ Licet delegatus possit omĩa sine quibus cã expediri nõ potest·tñ non põt illa per que cã sit cõmissa facilius expediretur glo· & Io·an·in·c·solet·de sen·excõi·li·vi·

¶ De causa semel p papam delegata ordinarius se intromittere non põt etia si delegatus nullitet ꝓnuntiet·Bal·x·col'·de pa iur·fir·§ fi·

¶ An dicatur delegatus is qui adiungitẽ delegato ad sibi cõsulendum·glo·in c·cũ de tua·de corp·ui·

¶ Excusatio delegati põt fieri per nuntiũ·tex· de rescrip sciscitatus·glo·ibi cõtra·& in·c· prudẽtiã·ꝟ·nuntiũ·de offi·del·

¶ An per actum extraiudicialẽ expiret iurisdictio delegata·nõ·de offi·del·in lr̃is·per Inno·

¶ Quas penas potest delegatus imponere·Io·an·in·c·ꝑ humani·de homi·li·vi·

¶ An cãm in qua de iure requiritur ordo iudiciarius inferior a papa possit delegar' sine strepitu & figura iudicii·glo q̃ non·in·c·ii·de heret·li·vi·in glo in·ꝟ·figura·& in cle·fi·de uer·sig·

¶ Iurisdictio delegata ipo iure extinguitur p delegantis mortē. glo. de testi. cum uenisset tex. cum glo. in. c. fi. §. officiū. de offi. del. li. vi.

¶ Subdelegatus quādoq; appellat̄ delegatus. tex. de offi. del. c. coram.

¶ Si pars super cā delegata adit ordinariū nō potest postea redire ad delegatum glo de purga canonica cum dilectus.

¶ An possit resisti delegato exequenti sniam nullam uide de offi. del. si quā. & ibi Inno in glo ii in fi. & glo cum. Doc. in. c. ex lřis. & in. c. pastoralis. §. quia uero. eo. ti.

¶ An excōicato delegato impediatur subdelegatus q̄ minus pcedere possit glo. & doc. de of. del. licz.

¶ Examiatio testium in cā crimiali delegari non pōt. glo. de of. del. sup qōnum. de fideius. constitutus. glo pe. in cle. i. de of. del.

¶ An per citeriorē actum citatiōe ppetuetur iurisdictio delegata. uide de offi. del. licet de offi. lega. c. fi. Doc. de of. del. quis. li. vi & ibi Paul. glo. in. c. ne aliqd. de heret. li. vi. Archi. ii. q. vi nō ita.

¶ Delegatus p uxoratiōem amittit potestate cognoscendi de causa spūali sibi antea delegata Paul. in clem. & si pncipalis de rescrip. sup glo. ii.

¶ An per actū nullum ppetuetur iurisdictio delegata. de offi del. licet. Archi ii. q. vi. non ita. glo. in. c. si plures de of. del. li. vi.

¶ Prior factus monachus pōt cognoscere de cā sibi delegata sub nomīe pprio tempore prioratus. Paul. in clem. si. de rescrip. Spe. ti. de lega. §. excipitur. ꝟ quid si fiat. Archi. & Io an. in. c. statutū. §. i. de rescrip li. vi.

¶ An pempta instantia pimatur iurisdictio delegata. glo. & doc. de iudic. uenerabili. Inno. de offi. deleg. cōsuluit. Doc. de iudi examiata ꝗ testi. causam. de rescrip. ex parte.

¶ An causa que nōdum est orta possit delegari Io an. in. c. si cōfirmatiōm. de elec. li. vi. cācellaria quotidie cōmittit cām & causas quas A intendit mouere contra B. zc.

¶ An datus iudex ad certā ptem dioc. dicatur habere ordinaria uel delegata glo. & doc in cle. ii. de rescrip. Hosti. de off. dele. quoniā abbas.

¶ An delegatus possit apponere decretū irritans. Innoc. de pben. dilecto. Archi. vii. q. i. quia frater. super glo.

¶ Maior. xxv. annis pōt dari a quocūq; delegat⁹ minor uero. xx. sed maior. xviii. nō nisi de cōsensu ptium. de offi. del. cum uicesimū.

¶ An delegatus debeat dari de cōsensu actoris uel rei uel utriusq;. dixi. s. adde qd̄ no. xi. q. i. iudices. de fo. cōpe. c. i. de offi. del. cū inter. in glo fi.

¶ An cōtra delegatum possit opponi exceptio suspitiōis anteq̄ sibi lre psententur. Fede. de se. tenz ꝙ sic. in cōsilio suo xxiiii.

¶ An clericus possit esse delegatus iudicis layci. tex. ꝙ sic in. c. inter dilectos. de fi. instru. tex. & glo. de rap. in archiepatu. tex. de appel. cū parati.

¶ An delegans possit pꝛhibere ptibus ne pꝛogent tempus datum per ipm delegatū ad finiendu cām. Io an. in addi. Spe. ti. de cōpe. iudi. adi. §. regulariter. ꝟ. queritur cū ordinariis.

¶ Uerbū auctoritate nra positum ī lřis uel rescripto facit delegatū dato ꝙ causa cōmittatur alis habenti iurisdictiōem ordinariā. Pau. in cle. i. de sup. neg. pre. tex. de pben. bi qui. fi. gn. li. vi. cōtra i. o. doc. de exces. prel. sicut unire glo ī c. significauit de cōpo. Doc. in. c. licet. de offi. ordi. ubi glo. cōpo. & de elect. nosti. tex. de pben. dudum. in prin. li. vi. tex. & glo. in uer. cōcedimus. de rescrip. cū aliqbus. li. vi. & ibi glo. in uer. easdē.

¶ An delegatus possit imponere penā suspensiōis ppetue. Inno. de exces. pla. c. i. aliqd per Io. an. in. c. i. de homi. li. vi. idē in. c. qa diuersitatē. de cōces. p.

¶ Iura loquētia de iudicibus habēt locū in iudice delegato qn̄ est eadem rō in illis. glo. in. c. felicis. de censi. li. vi.

¶ An tolerātia iudicis delegātis ualidet pcessum delegati hoc est dicere an tolerantia iurisdictionis delegate ualidet pcessum. uide qd̄ nō. in. c. sciscitatus. de rescrip. & c. cū dilecta. eo. ti. uide Io. an. ibi glo iii. q. vii in sūma.

¶ An ppetuatio iurisdictiōis delegati facta ī uno articulo extendatur ad aliū. gl. & doc. de of. del. licet. glo. de heret. psenti. li. vi. & ibi Io. an.

¶ Per absentiā delegati pōt alteri causa delegari Bar. in. l. fi. ff. de uaca mu.

¶ An pendente cā recusatiōis cōtra unū delegatū alius detur cū cl'a ꝙ si nō ambo. zc. q possit in cā pcedere. glo. in c. si cōtra unum de offi. del. li. vi. doc. in. c. cum sup eo. ti.

¶ An delegatus datus ad citandū omēs qui se opponūt uel opponere possunt indistincte possit citare omēs quos impetrās nominauerit. Inno. & Hostien. de excep. dilecti.

¶ An si delegatus dicat se nolle pcedere expiret eius iurisdictio glo xi. q. iii. §. fi.

¶ An delegat̄ cause cognitꝫ sine defensiōe possit iudex punire cōtumatia. gl. ꝙ sic. iii. q. vi. accusat⁹

¶ Non ualet delegatio facta de causa a iure prohibita neq; pcessus Io. an. de cōsue. c. ii. li. vi.

¶ Si delegatus se excuset ad tempus nō perdit iurisdictiōem cum suis delegatis pcedentibus datis cum cl'a ꝙ si no omes. zc. Io. an. in c. si duo. de offi. delega li. vi.

¶ Si delegatus cōmittit uices suas donec duxerit reuocandas ptestans pter cognitiōem cause quā facit non intedit reuocare ad se an uideatur nihilominus reuocare si de cā postea cognoscit. Io. an. in c. si delegatus. de offi. del. li. vi.

¶ Industria delegati intelligitur electa si dicatur fm uel put tibi uidebitur expedire uel ad arbitriū tuū. Io an. in. c. is cui. de of. del. li. vi.

¶ Si delegatus cuius electa est industria subdelegat pcessus est nullus quē facit delegatus. Io. an. i c. is cui. de of. dlega. li. vi.

¶ An eps possit delegare his qui sunt de alia dioc. seu territorio. uide in sūma piane sub dictiōe delegare in prin. & §. fi.

¶ An iudex appellōnis possit cām alteri delegare no. de of. del. sup qōnum. §. item omis ubi uide.

¶ Delegatio aliquādo est spēs nouatiōis & ea facta que actio detur cōtra delegatū. uide. ff. de nouat. l. delegare. in glo. super uerbo. cōtestationem & ibi Bartꝫ.

¶ An exceptio que obstat delegāti hoc est nouanti obstet ei cui facta est delegatio nō. ff. de noua. l. si quis delegauerit. & ibi Bar. nō. ff. eo. l. doli mali. & ibi Bartꝫ.

¶ Ad hoc ut teneat delegatio que sunt necessaria

nō. ff. de iurisd. om. iudi. l. eum q. in glo ii. fune. l. so let. eo. ti. C. qui ꝓ sua iurisd. l. i. in glo recessisset.
¶ An de iure canonico omis causa iurisdictionalis cognoscibilis sit delegabilis. Io. an. in c. i. de offi. dele. Inno. & doc. in c. sup qonum. eo. ti.
¶ De iure ciuili cause simplicis iurisdictiōis usq ad cām solidoꝝ ccc. possunt delegari. l. placet. & l. quedā sunt negocia. de peda. iudi.
¶ An iurisdictio delegata expiret morte delegantis. dixi aliquid. s. adde nō. in. l. eius q in ꝓuintia. ff. si cer. pe. in glo. ignorasset. & ibi Bar. no. i auth. ut nulli iudicū. ς. si uero precepta. in glo. ꝑcipient. Spe. ti. de iudi. del. ς. restat. ℞. item mortuo mādatore. Hosti. in c. ex pte. de rescrip. nō. eo. ti. cetera in glo. ii. & eo. ti. significauit. in glo. ii. de offi. del. c. ii. li. vi. & ibi Io. an. Bar. in l. & quia. ff. de iurisdic. om. iudi.
¶ Qualiter datur delegatus in curia. nō. de fo. cō pe. romana. in glo fi. & ibi doc. li. vi.
¶ An & quādo delegatus possit recedere a uerbis rescripti. nō. ff. de arbi. l. pedius. in. l. fi. uide i auth. de iudi. ς. sedebūt. in glo. coll. vi.
¶ Delegatus tenetur seruare statuta ꝓuintie. Io. an. in ꝗca. de cōsue. Bal. l. i. C. si ꝓpter pub pe. ad de uō. de fo. cōpe. q clericis.
¶ An delegatus ꝑ iciꝑs possit citare ꝑ edictū. nō. in auth. de litig. ς. iubemus. in glo alias. coll. vii.
¶ Si fuerit plures delegati qualiter citent & committat sibi uices. Spe. ti. de citaq. ς. pe. ℞. hoc autem nō & se.
¶ An delegatus possit habere assessorem. Cy. C. de iudi. auct. ad hec & C. ubi de cri. agi opor. auth. q in ꝓuintia. de rescrip. statutū. ς. assessorem. li. vi. & ibi nota.
¶ Si delegatus subdelegat donec sibi placuerit ad quem appellabit. Bar. i. l. iurispitos. ff. de excu. tu.
¶ An delegatus debeat habere expēsas qñ uadit extra locū. nō. de ui. & ho. cle. cum ab omni. de rescrip. statutū. ς. insup & ibi nō li. vi. ubi etiaz tractatur an debeat habere salariū.

Deliberatio

Que cuz deliberatiōe fiunt maiori firmitate nitūtur. C. de sen. ex peri. reci. l. hac lege. Bar. in. l. i. C. de repu. & l. dudum. nō. C. de his qui nō. infa. l. qd ergo. ς. ꝗtum. Arch. de accus. c. i. li. vi. ii. q. vi. anteriorū. xxvii. q. i. nupciaꝝ.
¶ Deliberatio excludit errorē & iteratiōez. ff. ad uell. l. si mulier. nō. ii. q. iii. si qs iratus.
¶ Tempus ad deliberādum dandū est. C. de li. contest. auth. offerat. C. de iur. delib. l. ii. ff. de iure deliberan. l. i.
¶ Excusatur qui plene deliberare nō pōt. ff. de exerci. l. i. in ꝑn. l. di. ponderet.
¶ Que de nouo petunt non sunt sine magna deliberatiōe cōcedenda. nō. xxiii. di. cōis. & ibi Arch.
¶ Deliberare nec est affirmare nec negare. ff. ad trebell. l. sed & si alio. ς. si qs sub cōditione. xxvii q. i. nupciaꝝ. xxxii. q. ii. ancillā. de cog. spi. sup eo. de symo. sicut tuis.
¶ An qs possit petere tempus ad deliberandū an uelit respondere ul. iurare. nō. ff. de interro. act. l. q interrogatur. in glo. fi.
¶ Quis pōt deliberare de appellōne per. x. dies. ut in auth. de appel. ς. i. in gl. plenissime coll. iiii.
¶ Quādo pōt peti tempus ad deliberādum ad adeundā hereditatē & quādo īcipit currere. nō. Cy. in l. fi. sed qa C. de iur. deli.
¶ An si petitū tēpus ad deliberandū ad adeundam hereditatē sit transactū an uideatur abisse. nō. in dic. l. fi. ς. sed qa. in glo. ulti. recusauit. & ibi Cy. & in glo fi. ibidem.
¶ Ut ius deliberādi transmittatur ꝗt sunt necessaria. nō. ff. de re. dub. l. qui duos. uide nō. per gl. & doc. in l. cū antiquoribus. & in. l. fi. C. de iur. deli.

Delicatus

Jura non fauent delicatis. ar. ff. de serui. l. ut pomū. ff. de uerbo ob. l. cōtinuus. ς. cū ita. & ff. de pig. act. l. si fuces

Delictum

An ex delicto patris filius puniatur. Bal. in l. emancipatū. ς. sed & si pater ff. de sena. i q. iiii. in sūma. c. i. in glo. Cy. in l. diuo marco. C. de qō. Bar. in l. eū qui. ff. de interdic. & rele. glo. Cy. & Saly. in l. fi. C. de lib. & eo li. glo. in l. fi. C. de reuo. dona. Spec. ti. de loca. ς. nunc aliqua. ℞. cxlii. adde nō. xxiiii. q. iii. i sūma. Bal. in l. fi. C. de li. cā. adde glo. C. ad. l. iul. maie. l. qsquis. in ℞. cōmittetur. & ibi Cy. in. ii. q nō. ff. de decur. l. ii. ς. pe. in glo. delictum. ff. de iure pa. l. diui fratres. in glo. fuisse. x. coll. si uas. fer. priue. in glo. ii. nō. de pe. in quibusdā. i glo. heredes
¶ Quid sit delictū & in quo differat a crimine. glo. in ꝗca. C. si aduersus delictū & in regula delictum. li. vi. ff. de iur. fis. l. imperatores. glo. et de pe. di. i. si peccatum.
¶ Quādo delictū cōmissum in uno loco qualificetur et augmentet per cōmissa in alio loco. no. Bar. in. l. si cui. ff. de accusa.
¶ An id qd creditor uel alius cōsecutus est ꝓpter delictum cōmissum cōtra ul. circa rem meā teneatur ad restituēdum mihi. nō. in. l. si pignore. in ꝑn. ff. de pig. act. Bar. in. l. ꝑcor. ς. i. ff. de bo. au. iu. po.
¶ An et quādo ex alieno delicto quis puniat. nō. Albe. in ꝗca. C. ne fi. ꝓ pa. nō. Arch. de inui. c. i. li. vi. nō. i. q. iiii. in sūma et in. l. sanctimus. C. de penis plene. xxiiii. q. iii. ꝑ totum.
¶ An ꝑuatus iure suo ꝓpter delictum si postea pacificauit recuperet ius suū. uide glo. i. q. vii. maximū glo. et doct. de elect. quia diligētia. Inno. de heret. c. fi. glo. in. c. ad sucidēdos. de scisma. li. vi. in uer. publicatis. de cle. cōiug. qd ad te.
¶ An delictū possit ꝓbari per scripturā. Bar. in. l. in senatus. ff. ad turpill. Io. an. in regula semel malus. li. vi. de resti. spo. cum ad sedem. ubi spoliatio ꝓbatur per instrumentū. glo. in. c. fi. de iureiuran. li. vi. facit de ma. et obe. cum in eccl. us. ubi inobedientia ꝓbatur ꝑ scripturā.
¶ An delictum plati uel cōuentus noceat ecclesie. Do. in l. iubemus. C. de sac. san. ec. et Inno. de ordi. cog. cum dilectus glo. in. c. ii. de dona. nō. in regula delictum. li. vi. do. An. i. c. i. de dolo. bona. gl. xvi. q. iii. placuit. el. i. que distinguit an delictum sit in cōmittendo ul. omittendo idem dicit gl. xvi q. vi. si epm. adde. l. iubemus. ς. yconomus. C. de sa. sanc. ec. et glo. in dic. c. cū dilectus in glo. iii.
¶ An ex delicto oriatur naturalis obligatio gl. in sti. de iur. na. ℞. pone qd nō.
¶ Super delicto de quo nō pōt accusatio institui potest inquisitio formari. Saly. in. l. licz ex talibus C. ad l. cor. de falsis.
¶ Dominus nō punitur crimialiter ꝓ delicto administratoꝝ. tex. est nō. in. l. polla. C. de his qui ut

indig dictū est Inno. in. c. tue ut li. nō cōtest.

¶ Pluribus delinquētibus pariter & principaliter unusquisq; tenetur ut pncipalis de facto si factū potest discerni. ita nō in. c. sicut. de homi. & nō tenetur de ope. qa non uidetur ad hoc accessisse ut opem ferret sed esset ut pncipalis esset.

¶ Qualiter intelligat̃ illa regula quot psone delinquētium tot sūt maleficia. uide Bar. in. l. cum si exhibuissent. §. fi. ff. de publi. & l. i. §. fi. ff. eo ti.

¶ Quādo petitur delinquentē remitti ad aliquē locum debz primo iudex a quo petitur fieri remissio uidere si deliquerit & postea remittere. ut. l. i. C. ubi cā. status. & ibi. Bal.

¶ Delinquēs potest crimialiter accusari propter damnū datū per dolū glo. est singularis in. l. i. ff. de priua. delic.

¶ Delinquēs absq; dolo nō est infamis. tex. est nō insti. de suspec. tu. § suspectus.

¶ Delinques in aliquo loco efficitur de iurisdictione illius iudicis ubi delinquit non obstāte exceptione priuilegii uel dignitatis cāus ē. C. ubi se. uel cla.

¶ Delinquere dicitur q ex animo l' cāu uel preter intentiōem delinquit criminosus tantū dicitur q ex animo delinquit hoc colligit̃ ex gl'. no. in aut. qua in puintia. C. ubi de cri. agi opor. qd̃ nō. ad intellectum statutorū.

¶ Delinquētibus cōmittentibus homicidiū uel robaria debet fieri executio in loco publico ad exemplum aliorū. tex. in. l. bona fides. ff. depo. & l. quoniā. ff. de pe. & i. l. uniuersi. C. ubi cā. fi. scd̃m Bal. ff. de pe. l. aut facta. §. fi. C. de ser. expor. l. moueor

¶ Ubi lex punit factū cum dolo cāus excusat a delicto sicut imperitia. ff. de iuris. om. iu. l. itē si qs.

¶ Auferēda ē mā delinquēdi. ff. nau. cau. sta. l. i.

¶ Delictū grauius est quādo quis delinquit in se & in aliū q̃ quādo in se tantū. ff. de his qui nō. in fa. l. athletas. § ait pretor.

¶ Negligētia alicuius in officio operatur delictū ff. de neg. ge. l. diuorcio. & ibi nō. dicam sub dictione negligentia.

¶ Omne delictū dolo cōmissum dicit̃ atrox. uide tex. ff. de offi. prefec. u. l. iii. & l. fi.

¶ Delictū atrox & graue reputatur ex quātitate damni alteri illati ff. de offi. presi. l. fi. ubi tex. & ibi Iaco butri.

¶ Jussus superioris excusat a delicto requirēte dolum. ff. de iuris. om. iu. l. si quis id qd̃. §. fi.

¶ Delictū administratorū negligētia uel omittendo nocet ciuitati uel eccl'ie. in aut. ut. cū de appell. cogno. §. si uero. & in aut. de eccle. ti. §. si uero gl'. in. l. imperatores. ff. de pact. Cy. in. l. iubemus. nullam C. de sac. san. ec.

¶ Delictum aliquādo ex culpa tantū pōt esse graue nō. ff. de noxa. l. ii. ubi glo. in uer. ad posteriores. ff. ad l. acquil'. l. liber homo. & ibi glo.

¶ An delictū cōtinuatum dicatur unū uel plura. uide. ff. de iuris. om. iu. l. eum q. §. in popularibus.

¶ An ad ponderāda delictum attendat̃ qd̃ est delictum in re uel qd̃ est in extimatiōe. uide. ff. de solut. l. qui. x. §. i. et. l. inter omēs qdem recte ff. de furt. & l. fi. ff. de cri. expi. he. uide in. l. regula. §. q ignorāter. ff. de iur. & fac. ig.

¶ An delictū cadat in uolentem. uide plene p Cy. C. de epi. & cle. l. raptores.

¶ Delictum dicitur publicū quādo cōcernit iniuriā publicā. C. de here. l. manicheos & ibi p Ia. bu.

¶ Cōmissum. i. delictū. C. de aduo. diuer. iudi. l. i.

¶ Licet ex delicto non sequatur pena quia forte tollitur a statuto ppter aliqd̃ priuilegium nō ppterea sequitur q nō sit debitum. C. de his qui no. in fal. l. decuriōes. in glo & ibi Iaco. butri.

¶ Facinus & zelus assumūtur pro delictis atrocibus. ff. q ui aut clam. l. si is qui i puteū. §. si tutore

¶ Delictum nō cadit i ignorantē. ff. de act. & obli. l. ex maleficiis. §. i.

¶ An & quādo & qualiter puniatur delictū attentatum et non cōsumatum uide in. l. is qui cū telo. C. ad. l. cor. de sica. Bal. plene in. l. si quis nō dicaz rapere. C. de epi. et cle. do. Pe. de ancha. et moder. in. c. i. de homic. li. vi. circa fi.

¶ Quod dicatur delictū eccl'iasticū seu canonicū et qd̃ ciuile. uide in aut. cleric⁹. C. de epi. et cle. et qd̃ ibi nō. gl' et Bal. et adde qd̃ nō. gl. i. c. cū sit ars cōquestus. de fo. cōpeten. et Inno. in. c. licet. eo. ti. glo. in. c. nos inter. de pur. ca. Adde quod dixi sup sub dictiōe crimen.

¶ Delictum non psumitur idem ex qualitate pene glo. est in l. ad cōmentariense C. de cust. reo.

¶ Delinquens in aliqua insula uel in mari dz puniri a dño loci qui est pximior. glo. que nō est alibi in. l. i. C. de cla. ssitis. li. xi. et Io. an. in. c. ubi periculū. de elec. li. vi. Albe. in aut. qua in puintia. C. ubi de cri. agi opor. qd̃ nō.

¶ Delinques in aliqua ciuitate sortitur ibi forum non solum rōne iudicis ordinarii sed etiam delegati. Inno. in. c. dilecti. de fo. cōpe.

¶ Delinquenti licet allegare ignorantiā ad eius cōmodum nō ad incōmodum tex. in. l. inter reos §. recte. ff. de fur. que ibi sumat Bar. ubi tractat multa pulchra.

¶ Eo ipso q quis delinquit cōsentit in penam. gl'. in. l. i. §. bestias. ff. de postu. ubi Bar.

¶ An cōtumacia sola sit plena pbatio de delicto. al's alia requiratur. Bar. in. l. absentē. ff. de pe.

¶ An delictū cōmissum per ebrietatē ueniat puniendum Bar. in. l. in seruoꝝ. ff. de pe. uide. j. sub dictione ebrietas.

¶ An delinquēs per ignorantiā iuris ueniat puniendus. Bar. in dic. l. in seruoꝝ.

¶ An corpa delinquētiū et dānatoꝝ possit dari medicis ad anothomia faciendā. Bar. in. l. fi. ff. de cada. pu. dicā. j. sub dictiōe medicus.

¶ Circūstantie aggrauant delictū. ff. de pe. l. aut facta. no. xl. di. homo xpianus. uide in clem. cōstitutiōem. § i. de elec. de testi. c. si li. vi. de pe. di. i. § pene. et di. v. c. i. vii q. i. hoc aūt et ibi p Arch.

¶ Quādo uno ex pluribus delinquētibus conuento alii liberentur. nō. Bar. in. l. semp. §. si in sepulchro ff. q ui aut clam.

¶ Delictum regulariter nō cōmittitur sine dolo. xxxiii. q. ii. in lectum. ar. cōtra. C. de sac. san. eccl. l. iubemus nullā. xi. q. iii. priuilegium. xvi. q. iii. placuit. et. q. vi. si epm. xxiii. q. vi. si auditoris. uide de renunc. c. ii. li. vi. dicam. j. sub dictiōe dolus. Adde q ubi factum punitur simpliciter a lege municipali intelligitur si dolo fecit nō si culpa. ff. q cuiusq; iur. l. hoc edicto.

¶ Circūstantie alleuiant delictum. xv. q. i. inebriauerūt. qd̃ nō. xxix. di. c. i. de transac. c. fi. de iureiuran. cū qdā de testi. cū cām. de pe. di. v. cōsideret.

¶ In pari delicto melior est cōditio possidentis ff de cōdi. ob tur cau. l. iii. & in l. si ob turpem. §. i. ff de regu. iur. l. cum par. & in regula impari. li. vi. & ibi Dy.

¶ Persona delinquēs aggrauat delictū ff de pe. l. aut facta. § psona C. de epi. & cle. l. psbiteri. xxii. di. c. i. & ibi Archi. xli. di. nō cogātur. xvii q. iiii ad epos. xxxii. q. vi. indignant.

¶ Locus aggrauat delictū. ff. de pe. l. aut facta. §. locus. de reli. & sump. fu. l. ossa & qđ nō. i. q. i. placuit xxvii. q. i nec uiduas. item locus etiā uulnerū ff. de iureiur. l. ptor. § fi. & de homic. psbiter.

¶ Perseuerātia aggrauat delictū. ff. đ pe. l. capitalium §. solent. & ff. de re mi. l. iii. §. desertor.

¶ Cōtumacia aggrauat delictū ff. de pe. l. regſati. & qđ ibi nō ff. de re mi. l. omne.

¶ Ratiōe delicti quis pōt cōueniri ubi delinquit. ubi hab3 domicliū & ubi inuenit. qđ ultimū intellige de uagabūdo no. in. c. fi. de fo. cōpe.

¶ An de delicto eiusdē hoīs sepius querendum sic uide. ff. nau. cau. sta. l. licet. §. fi. & l. & ita. §. nouissime. eo ti. C. de epi. & cle. l. nemo. de resti. i integ. c. i. de collu. dete. in tantū. de iudi. at si. ubi gl. xxvii q. i. uirginib⁹. & qđ ibi nō. nō. de cele. miss. c. fi. in glo. ui.

¶ Delictū aliqđ est licitū in una psona qđ non ē in alia. ff. de re mili. l. ii & l non omēs. xxxii. dis. non omnium.

¶ Cōmittens delictū nomie alieno si cōueniat nō pōt nomiare dñm in iudicio. ut. l. non cōtest. quoniam. §. q si. & ibi nō.

¶ An delictū alibi cōmissum si puniatur i loco domicilii puniatur scđm statuta illi⁹ loci ul eius ubi cōmissum est. nō. de sen ex. a nobis el pricolo.

¶ Delictū superueniens facit cessare mandatū prius factum. nō. de cōsti. ex lris.

¶ Delictū dat iurisdictiōem ei qui als non habet de fo cōpe. c. fi. ubi glo.

¶ Publicatio aggrauat delictū. ff. de iur. pretor. §. fi. ff de re mili. l omēs. §. qui in acie.

¶ Delictū aggrauatur rōne cause. ff. đ his qui nō. infa l. ictus fustiū ff. manda l. si pcuratorē. i pri. & qđ ibi nō. ff de pe. l. aut facta. §. i.

¶ Delictū tunc dicitur esse obmissiōe perfectū qñ transiuit tantū tempus q delinquens potuit actū adimplere. nō. C. de his qui ut indig. l. i. in glo. reddere ibi & transierit illud tempus. zc. Bar. in l. in cognitiōe ff. ad sill. Adde q delictū nō dicitur cōsumatū dum quis est in uia accedendi ad delinquēdum. unde si statutū punit extrahentē granum de territorio nō cōprehendit illum qui adhuc est in uia cā extrahēdi. Bal. i. l. cū te. C. de dona. an. nup.

¶ Delictū filii non nocet pri in acqsitiōe necessaria & legali. cāus est nō. in. l. si qs. §. filius meus. ff q quisq iur. & ibi est cāus q in rebus filii in quibus pater habet usufructū non pōt dari guastum pter delictū filii iungēdo. ibi tex. cū glo. sm Bal.

¶ Delictorū quedā sunt nomiata quedā innomiata sm Bar. in. l. nunq̄ plura. ff. de pña. deli. ubi uide.

¶ Exemptus stans i loco exempto piecit lapidem p quē percussit existētem in loco non exempto qs sit huius delicti iudex Io. an. in regla in obscuris. li. vi. in mercuriali.

¶ Delicta maiorū nō sūt celāda. Bar. in. l. ad splēdidoris. C. de diuer. offi. & appa. li. xii.

¶ In delictis co ipso q non pbatur delictū dicitur cōstare de innocetia. ita dicit Bal. in qōne per eu3 disputata. que incipit accusatus de ui turbatiua.

¶ Licet pena non sit sine delicto. C. de pe. l. sancimus. ff de uer. sig. l. aliud delictū. tñ aliquādo ē delictum sine pena ff. de sepul. uio. l. iii. & l. non perpetuo. & ibi nō.

¶ Nemo ex delicto debet facere cōditionem sua3 meliorem. C. de transact. l. transactiōe finita ff. de reg. iur. l. nō fraudatur. §. nemo. & qđ ibi nō. de h⁹ xvi. q. i. legi.

¶ In delictis habetur duplex cōsideratio una ex pte offense alia ex parte reipublice. ff. de publi. l. licitatio § qđ illicite.

¶ In delictis maxime attendit uolūtas. ff. de fur. l. qui iniurie. in prin. ff. ad. l. cor. de sic. l. diuus.

¶ Quot modis delictū cōmittatur & distinguat. nō. de act. & obli. l. ex maleficiis. in glo.

¶ An cōtinuatio facti faciat unū delictū ul plura nō. ff ad. l. acquil. l. illud §. i. in glo. Cy. in l. libertam C. de nup.

¶ An & quādo in delictis cōsideret iniciū nō. C. de accusa. l. q de crimie. in glo. pe.

¶ Qualiter possit cognosci an delictū cōmissum extra psonam sit unū uel plura. Bar. ff. de fur. l. infitiando. §. infans.

¶ Paria delicta mutua compensatione tolluntur. ff ne qs eum q in ius uo. fu. l. ii in glo. i. ff. so. ma. l. uiro. in glo. ii. ff. de cōpen. l. si ambo. & ibi doct. nō. de adul. c. fi. & c. pe.

¶ Paria delicta parem uel simile penam merent nō C. de epi & cle. l si quequ. in glo fi. et in auth. ut fratrū filii. §. fi. in glo. coll. ix

¶ Quāto tempore pscribatur cognitio in delicto no. C. de fal. l. querelam. et ibi no. doc

¶ Delicta dicuntur grauiora de quibus imponit pena capitalis no. C. de requi. re. l. ii. Bar. ff. de iniur. l non solum. § si mandato. ff de accus. l. leuia. et quod ibi nō

¶ Que delicta dicantur acriora uide in. l. ii. ff. de publi. iudi. que uero sint capitalia. nō C. qui accu. nō pos. l. si magnū C. de transact. l. transigere. i gl. i. et ibi uide Cy. in. iii. q. Bar i d. l. ii. ff. đ pub. iu.

¶ Delicta non debent manere impunita ff. de iudic. l. si lōnginquis. §. i. in glo. impunita. ff. ad. l. acqui. l. ita uulneratus. in. fi. ubi tex et glo. de sen. excōi. ut fame. ubi tex. et glo.

¶ Delinquēs in exercitu extra territoriū pōt ibidem puniri. sm Bal. in. l cūctos. C. de sū. tri.

¶ Delictum in cōmittendo in multis differt a delictis in omittēdo. uide Ang. in cōsi. lxx. quod incipit. p parte negatiua.

¶ Delicta debēt puniri scđm cōsuetudinem prouinciarū ubi cōmittuntur nō ubi de ipis cognoscitur. Bar. ff. de extraor. cri. l. fi. et. l. si cui. in ii ff. de accusa. Cy. in l. i. C. de sum. tri. ubi Bar.

¶ Que differētia sit inter delictū et crimen. nō. C. si aduer. deli. l. i. i glo. delictū. dixi plene sup sub dictione crimen.

¶ In quo differt delictum a maleficio. nō. Bar. in l. aut facta. in prin ff. de pe.

¶ Pro delictis publicis est pena limitata. nō. Bar. in l. i. ff de penis.

¶ An in delictis negatiuis sit fūdata intentio punientis. Bar. i. l. iii. §. si ad diem. ff. de re mili. ff. de

uei bo·obli·l hoc fure·

¶ An quis possit de uno delicto puniri a diuersis iudicibus·et an pcessus unius impediat alium·nō Bar·ff·de sepul·uio l·sepulchra·

¶ Qui delinquit in uno factus est omniū reus·d reg·iur·defleat·Spe·ti·de testi·§·i·uer·item q in alus de pe·di·v·c·i·ff·ad sill·l·si quis in graui·

¶ In delictis fit remissio licz secus in cōtractibus uide de fo·cōpe·licet·et·c·romana·§·cōtrahentes·de fo·cōpe·li·vi·uide cle·pastoralis·de re iudi·de uer·sig·ex parte·el pmo·

¶ Que delicta cadunt in impuberē·uide in·c·i·et fi·de delict·pu·

Demon Iuranti per demones nō est danda fides·xxii·q·i·mouete·

¶ Querere cōsilium demonū est maius peccatū q sortibus uti·xxvi·q·ii·c·hi qui·

¶ Demones multis modis diuinant et predicant·futura·xxvi·q·iii·sciendū·

¶ Predicens futura p demonū cōsulatiōem censetur ydolatra·xxvi·q·ii·q fine·et·xvi·q·v q aūt

¶ Demones amāt sanguinē ideo quociensciiq fit nigromātia aque miscentur et colore sanguinis facilier puocātur·xxvi·q·v·nec mirū·

¶ Colere demones est i uiciis uitam ducere·xxii·q·iiii·in eo fornicator·

¶ Demones in psenti uita cōtinuum nobis inferunt bellum de con·di·iiii·sps sanctus·

¶ Demo·a interptatur sciens·nō·de sum·tri·super uer·demones·et de pe·di·ii·fr enim·

¶ Demoniaci & epilētici ad altare ministrare nō deb·t·xxxiii·di·clerici·&·c·cōiter·&·c·usq adeo

¶ Demoniaci ad sacros ordines pmoueri non debent·xxxiii·di·clerici·

¶ Demones dicūtur esse quarta pars angeloꝝ·nō·xvi·q·i·decime·ubi uide·

¶ Uno respectu seu certo cāu bonum est demones esse·ut nō·xxiii·q·v·non solum·

¶ Qualiter demones possint pdicere futura·uide xxvi·q·v·ne mirum·

¶ Demones habēt dolorem & puniunt̄ in aere·s·Tho·in·i parte·q·lxiiii·ar·iii·& ii·Et in scđo·di·vi·ar·iii·

¶ Demones intrant corpora hominū sed nō semp inhabitant existētes in mortali·Idem in·i·parte·q·lii·ar·iii·& in scđo·di·viii·ar·v·& in·q·de quolibet q·iii·ar·viii·& in·iii·pte q·lli·ar·ii·

¶ Locus demonū cōuenieter assignatur·p s·Tho·in·ii di·vi·ar·iii·

¶ In demonibus est ordo·uide per eundē in·i·parte q·x ar·ix & in scđo·di vi·ar·iii·

¶ Demones nō sunt naturaliter mali·s·Tho·in sūma cōtra gentiles·li·iii·q·cvii·& in q·de malo·q·xxvi·ar·vii·

Demones patiunt̄ ab igne·Idem in sūma cō·gen·li·iii·q·xc·

¶ Quomodo demones cogant̄ per artem magicaꝫ Idem in·q·de potentia·q·vi·

¶ Demones puniūt animas in inferno & purgatorio Idem in·ii·di·xxi·ar·i·

¶ Quomodo distinguit̄ pphetia demonū a pphetia bonoꝝ angelorū·uide·s·Tho·scđa scđe·q·clxxii ar quinto·

¶ Quare demones inuocati possint pnuntiare futura·dixi pxime·adde qđ scribit·s·Tho·li·scđe·q xcv·ar·ii·& ibi uide qualiter eoꝝ opera eueniūt q diuinant·uide ibi in ar·iiii·

¶ An demones habeant fidem· Idem scđa scđe·q·v·ar·scđo·

¶ Demon deuictus non pōt tentare· Idem in·ii·di·vi·ar·quinto·

Demonstratio An in cōtractibus inter uiuos falsa demonstratio uiciet cōtractū seu dispositiōem· Bar·in l·demōstratio·ff·de cōdi·& demon·ubi etiā uide an falsa demōstratio uiciet relictū· de materia uide·ff·de uerbo·obli·l·si diuorcio·C·si cer· pe·l· si ex precio·ff·de cōtrahē·emp·l·si qs fundū·&·ff·de uerbo·oblig·l·si stipulatus fuero hanc sūmam·ubi glo·& Barto·

¶ Demōstratio falsa circa personas honoratas nō uiciat dispositiōem·l·falsa·ff·de cōdi·& demō·

¶ Demōstratio nō expssa specifice habet in se conditiōem·nō·ff·de cōdi·& demō·l· demōstratio· & ff·de ui & ui ar·l·quintus·

¶ Partitur demōstrāti socios crimis·ff·de re mili·l·nō omis·§ fi·C·de fer·l puinciarū·ar·contra·C·de accu·l·ti·

¶ An demōstratio falsa uiciet legatum·uide·ff· de cōdi·& demō l·falsa·&·l·demōstratio·

¶ Qui demōstraut nō mandant·ff·de his qui nō·infa·l·ob hec·& ibi nō·

¶ Demōstratio est pbanda quando eius obmissio redderet rem incertā si autē certa al's remaueret sufficit pbare circūstantias·l·i·§·si quis argentū·ff·depo·&·l·i·ff·de dote ple·in fi·

¶ Demōstratio non habetur eoꝝ que sunt fidei·uide·s·Tho·in·iii·di·i·ar·ii·

Dena Hec dictio significat bis decem·ff·d leg·in·l·si quis testamētū·ff·de uerb·obli·l·si ita stipulatus fuero· Alii dicūt q dena idē est q decem·ad hoc soleo all'are uersus uirgilii qū eneas dixit bisdenis frigiū cōscendimus nauibus equor·et tamen eneas nō habuit nisi·xx· naues·et idem uirgilius alibi·aspice bissenos letantes agmie cignos·et tñ non fuerunt nisi·xii·cigni· Adde qđ no·Bar·in·l·stipulatio ista·§·si qs·x·ff de uer·obl·al's·§·qui·x·et i·l·si quis testameto·§·i·ff·de le·i·

Deniqꝫ Hec dictio est copulatiua et cōtinuatiua et respicit pcedentia et illis coniuuat sequētia·de elec·eccl'ia·el·ii·al's·i·

¶ Deniq ponitur p nō ff·si cer pe·l·filius·

Denuntiatio Denuntiatio pōt fieri tam in iudicio q extra· Inno·in·c·sollicitudinē·de appel·

¶ Quādo autē debeat fieri in iudicio et qñ extra Bar·in·l·si ex legati cā·ff·de uerbo·obli·et·l·cū postulassem·ff·de dam·infec·et in·l·cum filius·§·fi·ff·de uerbo·obli·Cy·in l·in minoꝝ·C in qui·cau· i integ·resti·nō est ne·uide nō·in·l·qui rome·§· coheredes·ff·de uerb·obli·in glo·

¶ Denūtians per calūniam punitur extraordiārie Inno·in·c·cū dilectus·de calūp·

¶ Denūtiatio delictorū ad pias causas pōt fieri p quēcunq tex·nō·in·l·nulli·C·de epi·et cleric·ubi uide pulchre·

¶ Is pōt denūtiare qui pōt accusare·glo·c·in omni·de testi·

¶ De materia denunciatiōis·uide Inno·de iudic·nouit Bal·pulchre in aut·ad hec·C·de usu·Bar· in

l. diuus. ff. de custo. re. ubi de materia denũtiatiõis tractat Bar. et Inno. in c. sup his de accus. adde u. q. vii. s. in sũma. Archi. xxii. q. v. hoc uidetur.

¶ An uenditor sciens qõnem moueri emptori sup re uendita teneatur nihilominus de euictiõe lic; nõ fuerit ei denuntiatũ per emptorẽ glo. tenet q nõ in. l. emptor. C. de euic. que reputatur singularis. ui de Bar. in. l. qui absentẽ. ff. de pcura. & in. l. i. i fi. ff. de act. emp. & in. l. nõ solũ. §. morte. ff. de nou. ope. nunti. & in l. denũtiasse. ff. de adult. & in. l. ii. in fi. ff. so. ma. Doct. in. c. fi. de emp. & uen. Io. an. i addi. Spe. in ti. de emp. & uen. ad fi. ubi uide pulchrã regulã an & qñ scienti debeat uel non debeat fieri denũtiatio.

¶ An denũtiatio quã debet facere emptor uenditori sit facienda iuxta formã cle. cãm. de elec. do. Car. in dic. cle. in fi. tenet q sic qd est bene nõ.

¶ An sola denũtiatio excõicationis pbet excõicatiõem. dic ut nõ. de offi. del. prudentiam §. sexta. Archi. & Io. an. de sen. ex. pia li. vi. do. Car. flo. in clem. i. de excep. in. x. q. ubi cõcludit q si denũtiatio fit solẽniter a iudice pbat. al's secus.

¶ Stante statuto q testamẽta usurariorũ ualeant. an eps possit denũtiare ptãti ne illa exequat. Bar. in. l. cõsulta. C. de testa.

¶ Stante statuto q sindicus uille debeat denũtiare maleficia sub pena. an teneat denũtiare illa ex quib9 nulla pena uenit imponẽda. Bar. in. l. i. §. accusatiõem. ff. ad turpil. & l. fi. §. diuus. ff. de publ. tex. uidetur q nõ. xxxv. q. vi. epus in sinodo. do. Anto. & Moder. de accu. c. pe.

¶ An iuramentũ de nõ denuntiãdo tollat ptãtem denuntiãdi. dic q nõ. tex. est d iureiurã. queadmodum in fi. nõ. eo. ti. c. i. per doct. & glo. xvi. q. vi. auctoritatem.

¶ An crimiosus admittatur ad denuntiãdum. nõ. de testi. c. ppterea. ii. de cog. spiri. tua. de sponsa. preterea. el. ii.

¶ An turpes psone admittant ad denũtiandũ. nõ. in locis pallegati. Gof. in sũma. de accu. in fi. gl. & doc. in c. pe. de cog. spiri. ubi habetur q tales possunt crimen cõmissum denuntiare. nõ aute cõmittendũ. uide nõ. i. c. fi. qui ma. accu. pos. ii. q. i. si peccauerit. in glo.

¶ An quilibz admittat ad denuntiãdum impedimentũ matrimonii. nõ. de spon. cum in tua. de clãdes. despon. cũ inhibitio. qui ma. accu. pos. c. cum in tua. bona glo. de despon. impu. ad dissoluendũ.

¶ An ille qui repellitur ab accusatiõe repellat etiam a denuntiatiõe. nõ. de iureiuran. quẽadmodũ. i fi. glo. & doc. q ma. accu. pos. c. fi. ubi distinguit inter denuntiatiõem que fit ad penitentiã & denuntiatiõem iudicialẽ ad pnam admittit ad scdaz nõ.

¶ Quid operetur denũtiatio. uide in. l. pe. C. de pe. & l. quedã. §. i. ff. de eden. & in l. fundũ. C. de rei uen. Bar. in. l. non solũ. §. morte. ff. de no. ope. nunti. gl. in. l. si maior. C. de rescin. uen.

¶ An in denuntiatiõe noui operis & eius psecutione sit necessaria aditio iudicis. & de aliis qõnibus circa materiã denuntiatiõis uide no. in. l. i. §. denũtiatio. ff. de no. ope. nunti. p Bar.

¶ An & quaten9 credatur denuntiatiõi. Bar. in. l. diuus. ff. de cust. re. ubi etiam tractat q sup denũtiatiõe põt duobus modis pcedi. ubi etiã tractat an denũtiator ppter ignoratiam uel puentiõem excuset a pena sibi iposita si ñ denuntiauerit ubi uide

¶ Quid autẽ in denuntiãte maleficia. an illi credatur. uidetur q sic. ff. de off. prefec. ur. l. i. §. cura. & C. de accusa. l. ea qdem.

¶ An denũtiator teneatur denũtiare ad instigatiõnez alterius. Bar. in l. athletas. ff. de fal.

¶ An sindicus tenetur de delicto occulto nõ denũtiato. Bar. in. l. semper. §. hoc interdictum. ff. quod ui aut clam. Adde q statutũ puniens nõ denuntiãtem uel nõ occurrẽtem maleficiis intelligit de publicis nõ occultis. ut. l. i. §. occisorũ. ff. ad sil.

¶ An post cõtractum celebratũ denũtiatio cõstituat quẽ in mora. Bar. in. l. ait pretor. §. si quis. ff. que in frau. cre.

¶ An certo debeat fieri denũtiatio. l. i. in fi. ff. de act. emp. Bar. in. l. qui uxori. C. ff. d adul. Adde tex. in. l. i. ff. de act. emp. & ibi Bar. & in. l. denũtiasse. ff. de adul. & est cõclusio q aut denũtiatio fit ad finem certificãdi. & tunc certo nõ est necesse denuntiare. aut ad alium finẽ & tũc secus. dic ut ibi.

¶ Qualiter puniatur crimen deductũ per uiã denuntiatiõis. glo. ii. q. viii. in sũma. Archi. ii. q. i. si quis peccauerit. Io. an. de iureiuran. quẽadmodu. gl. xxiiii. q. iii. tue.

¶ An crimiosi & infames admittant ad denũtiandum. dixi. s. adde de accusa. cũ oporteat. in glo. de iudic. nouit. in glo. ult. & sup ea gl. i. q. v. i. sũma.

¶ Denuntiatus de crimie qui penitẽtiam egit cõpetenter. an possit postea de eodem crimie accusari. uide de pur. ca. cũ dilectus.

¶ Ubi exigitur trina denuntiatio nõ debet esse in cõtinenti. ut solue|solue|solue| sed debet habere cõpetentia interualla. ff. de pig. act. l. si cõuenerit. in glo. uide plenius de hoc p Bar. in. l. denuntiasse. §. quid tamen. ff. de adul.

¶ Ubi ius exigit denũtiatiõem regulariter sufficit una nisi aliud caueat. ut. l. tutia. §. uiuras. ff. de leg. ii. & l. si cõuenerit. ff. de pig. act. dixi sub dictione citatio.

¶ Qualiter debeat fieri denũtiatio uide Bar. in. l. i. C. de peri. & cõ. rei uen. & plenius in. l. non solu. §. morte. ff. de no. ope. nunti. p Bal. in. l. emptor sũdi. C. de euict.

¶ Ubi denũtiatio exigitur ad scientiã certe persone impmenda nõ sufficit denũtiari pcuratori nisi ad eius notitiã uel scientiam puenerit. ff. de peti. here. l. item ueniũt. §. petitã.

¶ Ubi in actu exigitur sciẽtia denuntiatiõis cuiuslibet est credendũ in pall. l. item ueniũt. §. petita.

¶ Anteq̃ quis incipiat litem tenet ex urbanitate denũtiar reo ut iustitiam seruet. ff. de seru. urba. predi. l. qdam hiberus.

¶ Denũtiatio ut aliqs faciat id ad qd est obligat9 nihil operatur. Item denũtiatio ad tollendum ius alteri quesitũ nõ ualet. ff. de cõsti. pecu. l. cũ madatori. Specu. ti. de fideius. §. i. vsi. quid si fideiussori mutuauit.

¶ Si detur pmium denuntiãti maleficia an debeatur participi delicti illud denũtiãti. uide. ff. ad sil. l. si qs in graui. §. si stipulatiõe & quid in denũtiante ex necessitate officii debeat habere premium uide in dic. l. si quis in graui §. utrũ aute. Item de quibus bonis debeat dari tale premiũ uide in. l. cornelia. ff. ad sil.

¶ Denuntiatio nihil aliud est q̃ intimatio sine cõclusiõe. Bal. in. l. i. C. si ex deli. defũ. in iii. colũp.

¶ Sufficit denũtiatiõem fieri extra iudiciũ. l. qui

uxori. et ibi Bar. ff. de adul.

¶ An denũtiatio eu̅ãgelica possit fieri pupillo. vr̄ q̄ nõ. quia illa uerba si peccauerit in te. etiã uidentur intelligẽda de doli capace. qui põt peccare. ut nõ. Ino. in. c. cum in tua. qui matri. accu. pos. uide Bal. in aut. ad hec. C. de usur.

¶ Denũciatio secreta ꝓbabitur p iuramentũ et facta cum uno teste ꝓbabitur per iuramentũ et illũ testem Io. an. de testi. in omni. i nouel.

¶ An mercatorib' qui uendũt plus debito et aduocato qui plus iusti recipiũt possit fieri denũtiatio uide Inno. in c. q̃a plerique de immu. ec. et in. c. cũ olim. de censi. Bal. in aut. ad hec. C. de usur.

¶ Denuntiatiõem debet pcedere testiũ inductio. s. Tho. scda scde. q. xxxiii. ar. iiii.

¶ In denũtiatiõe euãgelica denuntiãs põt implorare officiũ iudicis. dicendo talis tenet rem meam iniuste & cõtra cõsciẽtiã quare peto ipm cõpelli ad agendu̅ penitẽtiam scd̃m Inno. de iudi. nouit. de despon. impub. ad dissoluẽdũ.

¶ Denũtians qui deficit in ꝓbatiõe suspendit ab officio & beneficio. nõ. de iur. cal. c. ii. in gl.

¶ In renuntiatiõe in qua de plano ꝓceditur libellus nõ est necessarius. Spe. ti. de denũ. §. fi. ℘. pe.

¶ Denũciatio põt fieri tam in iudicio q̃ extra. scd̃m Inno. de pur. ca. cũ inter.

¶ An denũtiatio pcedens impediat accusatiõem. & an post inquisitiõem denũtiatio admittat. Spe. ti. de inquisiti. §. i. ℘. item obiciat.

¶ Falsa denũtiatio habet pro nõ denũtiatiõe. Spe. ti. de loca. §. vi. ℘. xcii.

¶ In denuntiõe euangelica denuntiãs habetur pro teste. de testi. in omni.

¶ Ad denuntiandũ cõtra p̄latum illi tñ admittuntur quoꝝ interest. de accus. illa.

¶ An denũtiatio ꝓbet nõ. Innoc. & Io. an. de excep. pia. li. vi. de sen. ex. solet. & c. licet. eo. ti. xi. q. iii. cure. & c. nemo.

¶ Qualiter puniãtur denũtiatores maleficioꝝ. uide Bar. in. l. ab accusatiõe. ff. ad turpil.

¶ An reficienti possit denũtiari nouũ opus. Bar. i l. i. §. si qs. ff. de no. ope. nunt.

¶ Habens ius in re põt denũtiare nouũ opus nisi hr̄ ius debile & defacili peritu̅ꝝ sicut ẽ usus. Bar. in. l. i. §. si qs edificiũ. i. fi. ff. de no. ope. nunt.

¶ An ualet denũtiatio noui operis in loco ubi fit nullus reperitur. glo. & Bar. in. l. de pupillo. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nunt.

¶ An ualeat denũtiatio noui operis per unum cepta & per aliu̅ ꝓsecuta. uide in. l. ꝑ punctali. §. ul. ff. de no. ope. nunt.

¶ An sufficiat denũtiare magistris lapidũ si ibi nõ est alius. Bar. in. l. de pupillo. §. nuntiatio. ff. de noui ope. nuntiat.

¶ An ualeat uenditio pignoris facta sine aliq̃ denuntiatiõe. Cy. in. l. iii. C. de dist. pig.

¶ An denuntiãs crimen cõtra aliquem & succũbens teneatur reficere expensas illi cõtra quem denuntiauit. uide Cy. in. l. sancimus. C. de iudi. & qua pena puniat nõ ꝓbans crimen denuntiatũ. uide in l. i. §. calũpniatorib'. ff. ad turpil. & i. l. ii. C. d. collu. & in c. ii. in glo. de calũp.

¶ Que sit causa q̄ libelli oblatio nõ habet uim denunciatiõis nec cõstituit debitorem in mora uide Bar. in l. denũtiasse. §. qd tñ. ff. de adult.

¶ Denũtiatio ẽ necessaria ad hoc ut emptor agat de euictiõe. & sic in eo cui res data est in solutum Bar. in. l. libera. C. de sen. & interlo. omni. iudi. adde quod dixi supra.

¶ Infra q̃tum tempus debeat fieri denũtiatio per emptorẽ uenditori Bar. in. l. herẽnius. ff. de euict.

¶ An denũtiatio debeat fieri de eo qd̄ est uenditori notoriũ. dic q̄ sic. glo. est nõ. quam ibi Bar. cõmendat in. l. emptorẽ noxali. ff. de act. emp.

¶ An iura loquẽtia in accusatiõe in materia stricti iuris habeãt locum i denuntiatiõe. Io. an. in add. Spe. ti. de denunt. §. i. dixi. s. sub dictiõe accusatio ubi uide.

¶ An laycus admittat ad denũtiandum clericum crimiosum. uide glo. in. c. uenerabili. de offi. deleg. glo. in. c. ex parte ade. de testi. glo. ii. de accusa. c. qualiter. el. ii. uide ii. q. vii. i. suma. & c. laicos.

¶ Probato crimie per uiam denuntiatiõis nõ tñ punitur crimiosus sed ei imponit penitentia de iure. iuran. queadmodũ. in fi. Doct. in c. i. ut eccl' be. uide glo. fi. & ibi Io. an. in. c. i. de offi. cust. tex. de accus. sup his. qd̄ limita ꝑut nõ. Archi. huiꝰ di. ex antiquis Io. an. de sta. regu. c. fi. super glo. quia de plano. glo. ii. q. viii. in suma. uide omnino Archi. ii. q. i. in. c. si peccauerit. glo. xxiiii. q. iii. tue.

¶ An denũciator repellatur qui denũtiauit uel ꝓmouit in crimie notorio uide Archi. ii. q. iii. calupniator. gl. & doc. de accu. inqsitiõis.

¶ An quis possit cõpelli ad denuntiãdum uide gl. ii. q. vii. quapropter. glo. xxii. q. i. si qs per capillum. glo. xcvi. di. in scripturis. glo. iii. q. v. c. i. glo. & ibi Arch. v. q. vi. epiphanũ. gl. ii. q. i. si peccauerit.

¶ An denũtians crimen alicuius peccet etiã si dicat uerum. Inno. in. c. sollicitudinẽ. de appel.

¶ An denũtians crimen simonie debeat pus monere. gl. ii. q. vii. accusatio. Et an generaliter añ denuntiatiõez debeat pcedere monitio uide. ii. q. viii. in suma. de iudi. nouit. Archi. xxii. q. v. iuramenti. & c. hoc uidetur. adde de accus. c. fi. in glo. & c. cum dilectus. & c. inquisiti. eo. ti. i glo. ii.

¶ An denũtiatio faciat quem male fidei possessorem Doct. in. c. grauis. de resti. spoli. adde quod dicã. j. ꝓxie. Ite adde q̄ denũtiatio cõstituit quem i mala fide respectu eius q̄ uult facere in futurũ. ut ff. de edendo. l. q̃dam. §. is autem. & ff. que in frau. cre. l. ait pretor. §. si qs. l. si fundu. et ibi Bar. C. de rei uendic.

¶ An in denũtiatione facienda sit citatio. uide de heret. cum scd̃m. li. vi. glo. in clem. p̄senti. de censi. et in clem. i. de cõsan. et affi. et ibi Lau. Io. an. in. c. uestra. de coha. cle. et muli.

¶ Materiã denuntiatiõis crimis et quis põt cõstitui denũtiator. uide per Bar. in. l. diuus. ff. de cust. et exi. reo. Cy. in. l. ea qdem. C. de accu. Bar. in extrauagãti. ad repmendaz. in. ℘. denuntiatiõez. Spe. ti. de denunc. §. ii. ℘. nunc aũt. Adde qd̄ dixi. s.

¶ An denũtiator habeat necesse se inscribere. nõ. i c. inqsitiõis. de accu. in glo. ii.

¶ An denũtiatio ꝑut idem est q̄ ꝓtestatio cõstituat quem in dolo dixi aliquid. s. adde. ff. de eden. l. quedã. §. is autem. in glo. super uer. tenebit. Cy. i l. fundum. C. de rei uen. et ibi nõ. in glo. ii. ff. que in frau. cre. l. ait pretor. §. si quis pticeps. et ibi Bar.

¶ An denũtiatio cõstituat quem in mora. nõ. ff. de uerbo. oblig. l. si seruũ. §. uideamus. glo. in totã. caz et ibi Bar. Idem in. l. qui rome. §. seya. eo. ti. ubi tractat an ad constituendum debitorem in mora

sufficiat semel tantum denuntiare.

¶ Denūtiatio aliquādo pōt cōtemni. ff. de furt. l. i. §. si quis. in glo. i. ff. de eden. l. quedā. §. is autē. in glo. tenebitur.

¶ An denūtiatio possit fieri ꝓcuratori uel debeat fieri dn̄o nō. ff. de pe. here. l. item ueniūt. §. petitam. in glo. nō nocebit Cy. C. in qui. cau. in inte. re sti. nō est neces. l. in mioꝝ. nō. ff. qd ui aut clam. l. aut qui aliter. §. si qs in glo ad domū & ibi Bart. qui remittit ad nō p eum in. l. i. §. denūtiatio. ff. de no. ope. nunt. Io. an. i reg. a. i generali. li. vi.

¶ An denūtiatio possit fieri ad domū uel amicis siue uxori. nō. i. l. aut qualiter. §. si forte ff. qd ui aut clam in glo ad domū cū glo. se. & ibi Bar.

¶ An una denūtiatio tollat aliaꝫ. nō. Cy. in. l. i. C. ut li. nō cōtest. in. v. & vi. q. Bart. in. l. i. ff. de lib. agno. & i ex. uag. ad rep. nēdū. i. uer. denūtiatiōeꝫ

Deorsum Quid importet uide Bar. in tractatu suo tiberiade. in secundo libro. de insula. sup uer. ex uno latere.

Dependet An id qd dependet sit ideꝫ cum eo a quo dependet. nō. Archi. xxi. q. i. in suma.

¶ Qualiter una ecclia dependere dicatur ab alia nō. de eta. & quali. eam te. facit qd nō. glo. in. c. i. ne se. ua. & in. c. extirpāde. §. qui uero de preben. ubi uide.

Deperditum Deperditū dicit quod desiit esse in reꝝ natura ff. de pe. here. l. deperditū.

¶ Deperditū dicitur qd cōditiōem mutauit. puta quia est cōsecratum uel publicatū factū est. ff. pro socio. l. uerū ¢ penul.

De plano Qualiter accipiat. nō. ff. de insti. l. sed & si pupillus. §. pscribere. in glo. ut de plano ff. de accusat. l. leuia. ubi Bar. Spe. ti. de offi. iudi. §. fi. ꝯ iii. uide tex. & glo. in cle. dispendiosā. de iudi. & in clem. sepe. de uer. sig. & in. l. nec quicq̄. §. de plano ff. de offi. ꝓcon. & leg.

Deportatus An deportatus habeat actiōem executiuā eoꝝ que sūt iur. gentiū uide in. l. si mandauero tibi. §. is qui bona ff. man. & nō. Bar. l. l. utrū. ff. de re. du.

¶ An deportatus obligetur ciuiliter. Bar. in. l. quotiens. ff. de dona.

¶ An deportatus sit omīno incapax etiā ipō iure uel tantū ipō facto seu in effectu. Bar. in. l. deportati. in pn̄. ff. de leg. iii.

¶ An bona acq̄sita post deportatiōem ueniant cō fiscanda. Bar. in. l. eius qui bona ff. de testa. & dic. l. si mādauero. §. is cuius.

¶ Si fiscus nō uult abintestato succedere deportato succedūt eius filii. gl. in. l. ea sola. ff. de reg. iuris. q sm̄ Bal. nō est alibi. qd no.

¶ An iudex possit in snīa reseruare bona deportato. glo. in. l. si qua mulier. ff. ex qui. cau. ma. qd qualiter sit intelligendū uide per Bal. i. l. iii. C. si pen. appel. mor. interue.

¶ Qui dicantur deportati uide in. l. iii. §. hi qbus ff. de leg. a. iii. ff. de pe. l. ii. ff. d' iniusl. rup. & irri. te. l. si quis filio exheredato §. eius qui. & l. eius qui. eo ti. & l. i. C. de here. insti.

¶ Deportatus habetur ꝓ mortuo. ff. ꝓ socio. l. actiōe. §. publicatiōe. ff. de bo. pos. con. ta. l. i. §. filiū. de bo. xvi. q. i. placuit.

¶ Deportatus non pōt habere heredē. quia haberē heredē ex testamēto siue abintestato est de iure ciuili. ut. l. ii. & iii. ff. de peti. here. fiscus ergo occupat talia bona tanq̄ decedentis sine herede ad qd impediendū cautela est ꝙ ea alienat per uiā cōtract⁹. Bal. in. l. eius qui. §. i. ff. de testa.

¶ An deportatus pdet libertatē. uide tex. & glo. i. l. i. C. ut ne. prius. & an possit declarare uoluntatē suam. uide. ff. de do. inter ui. & ux. l. & si mortis & l. res uxoris. eo ti.

¶ Deportatus ex toto eximitur ab obligatiōe personali & transfūditur in fiscum. cāus est in. l. quotiens. in fi. ff. de noua. glo. in. l. si debitor. ff. de fideius. glo. in. l. ubicūq. eo. ti. & ibi Bar. glo. & Bar. i. l. fi. ff. de duo re.

¶ Deportati pdunt ea que sunt iuris ciuilis nō q̄ sunt natural. ff. de bo. dam. l. sed si ea lege. ff. d' re. iuris. l. ea sola. Bar. in. l. si uictū. ff. de re iudi. & ibi nō. in glo. fi. ff. man. l. si mādauero tibi. & §. is cuius. ff. de pe. l. qdam. in glo. iur. gentiū.

¶ Deportatio succedit loco interdicti aque & ignis. ff. de leg. iii. l. i. §. hi qbus. ff. ad l. iul. pecu. l. ii. ff. de pe. l. ii. §. cōstat.

¶ Qui possunt deportare. nō. ff. de of. pfec. ur. l. i. §. relegādi. ff. de offi. psi. l. illicitas. §. qui uniuersas. adde nō. insti. qui. mo. iur. pa. po. sol. §. cū autē. in glo. deportatus.

¶ Deportatus nec agit nec cōuenitur suo nomine Spe. ti. de actore. ꝯ ite ꝙ est deportatus.

¶ Deportatus nō potest cōstituere ꝓcuratorem. Spe. ti. de ꝓcura. §. ii. circa pn̄.

¶ Deportatus nō potest heres institui nec ei pōt legari Spe. ti. de istru. edi. §. xii. ꝯ restat uide nō. in. l. i. C. de here. insti. Bar. in. l. si deportati seruo. de lega. tercio.

¶ In quo differt deportatus a relegato nō. insti. qui. mo. iur. pa. po. §. relegati.

¶ An deportatus recuperet pstinum statum si restituatur. nō. insti. qui. mo. pa. po. sol. §. pari rōne. in gl. statū uide Cy. in. l. ii. i. ii. op. C. de sen. passis

¶ An deportatus cōtrahēdo post deportatiōeꝫ obligetur. Bar. in. l. quotiēs. ff. de noua.

¶ An deportato debeantur a libertis opere obsequiales & reuerentiales. nō. ff. de in ius uo. l. si hac. §. si ppetuaꝫ. in glo. honorē. ubi uide.

Depopulator Depopulator agroꝝ nō gaudet immunitate & si cōfugit ad ecclīam extrahitur ab ea abs q pena. de immu. ec. inter. & ibi no.

¶ Quis dicatur depopulator. dic fructuū atq terre deuastator. ut no. in d. c. inter.

Depositio depositus Presbiter depositus nō potest in sacro ordine reparari. l. di. presbiteros. et ibi no. pulchre.

¶ Presbiter depositus ꝓpter homicidiū nō pōt sacerdotale officium amplius exercere. l. dis. miror. et. c. accedens.

¶ Sacerdos siue ex ꝓposito siue ira motus si alīquem occidat deponit. l. di. studeat.

¶ Clerico deposito ꝓpter aliqd crimen dꝫ per epm locus penitētie assignari. lxxxi. dis. sacerdos. et. c. dictū et. c. si qs clericus. et ro. nan⁹.

¶ Clerici frequētantes domicilia mulieꝝ deponūt

lxxxi. di. clericus solus. et c. uolumus. et c. archidiaconū. et c. oportet. similiter clerici nimis intenti curis secularibus. lxxxviii. d. cōsequens.

¶ Clerici inuadentes loca alioꝝ deponunť. vii. q. i. cum quis.

¶ Clericus cōfugiens ad iudiciū imperatoꝝ deponitur. xi. q. iii. si quis p̄sbiter. et c. si quis episcopus xxi. q. v.

¶ Qui altare erigit sine licētia epi deponiť. xxiii. q. v. non uos.

¶ Deponitur clericus qui manducat uł bibit uel bibitat cum iudeis aut ab eis recipit medicinam. xxviii. q. i. nullus eoꝝ.

¶ Clerici raptores puellarū et cōsentientes deponuntur xxxvi. q. ii. eos qui. et c. de puellis.

¶ Deponitur clericus qui celebrat in locis priuatis sine licentia epi. de cōse. di. i. clericos.

¶ Crimia leuia non inducūt penā depositionis. gł. de iur. iuran. sicut. ii.

¶ An inferior epo possit deponere ab offō & bñficio glo ꝙ nō. in. c. cū & plantare. §. cū in ecclesiis. de purḡ ubi docto.

¶ An in depositiōe a beneficio que fit ciuiliter requiratur numerus epoꝝ. glo iii q. vi. hoc quippe. in glo. iii. adde Io an in. c. fraternitatis. de cle. ex. mi. iii. Inno de p̄ben. graue. de exces. pla. c. i. Io. an. de pe. c. ii. li. vi. xv. q. vi iuratus. & c. abbate. nō. gł. xviii. q. ii. si qs abbas. & est cōclusio ꝙ nō.

¶ Quādo agitur ad depositiōem a beneficio nō dicitur cā crimialiter mota. glo. xviii. q. ii. si quis abbas. tex. de symo. p̄ tuas.

¶ An p̄ alienatiōe minime rei abbas uł prelatus deponať. uide tex. & glo xviii. q. iiii. c. i.

¶ An p̄ crimie per uiam denūtiatiōis possit imponi pena depositiōis. glo. ii. & ibi doct. tenent ꝙ sic. de ser. non or. nullus. glo in uer. reprobatiōis. ii. q. i. in p̄mis. glo xviii. di. c. i. Archi. ii. q. i. si peccauerit super glo i. circa fi. glo ii. q. viii. in sūma. Spe. ti. de inquisi. §. pe. in p̄n.

¶ Depositus simpliciter intelligitur depositus p̄petuo gł fi. l. di. c. fi. alś. c. i. uide. xxxii. q. vii. licite

¶ Depositus p̄petuo a beneficio & officio dicitur degradatus Io. an. de accusa. inquisitiōis sup glo. i.

¶ An p̄ implici fornicatiōe clericus sit deponendus. glo ꝙ non xv. q. viii. c. i. Pau. in clem. i. de off. or. glo. ii. q. vii. lator. glo lxxxi. di. maximinianus. & c. p̄sbiter. ii. q. vii. paulus xxx q. i. nō debet.

¶ Sicut p̄pter doluꝫ sic per negligentiā qs deponitur. lxxxi. di. dictū.

¶ Si depositus restituiť an subrogatus sit remouendus. nō. xxiii. q. iiii. nabucodonosor. in glo. i. de elec. nouit in glo. pe. & sup ca.

¶ Que sunt crimia q̄ ie inducunt depositiōem. uide xv. q. ulti. in sūma. & lxxxi. di. c. i. in glo. & de iniuriā sicut. in glo. i. dicā plenius. ī p̄xime.

¶ An uerberans depositū sit excōicatus. uide. liiii. di. c. ii. in glo. & lxxxi. di. dictū in gł. ii. & de sen. ex. cōtingit. i. glo. ii. uide. s̄. sub dictiōe degradatio.

¶ Si depositus celebrat nihilomin⁹ cōficit. de cle. excōi. mi. c. ii. in glo. i.

¶ Propter insufficientiā deponiť p̄latus glo i. c. i. de renunt. in uerbo sufficienté. li. vi. glo. iii. di. sedulo in cōtrariū glo. x. q. i. placuit glo. de symo. per tuas. & ibi doc.

¶ An is qui in ordinatiōe sua occultauit crimen suum sit deponendus glo. l. di. ex pe nitētibus. lui di. si seruus. in glo fi.

¶ Pro quibus crimibus imponať pena depositionis. uide. lxxxi. di. c. i. & c. maximinian⁹. nō. Inno. de temp ordi. ex tenore. in glo. ii. de iurepa. p̄ter. glo. xxix. di. eps. glo. l. di. si eps. & c. si quis p̄sbiter glo. lxxxii. di. si quis p̄sbiter. glo. de ui. & ho. cleri. ut clericoꝝ. de coha. cle. & mu. sicut gł. in uer. supplicauit. i. q. v. p̄sentium tex. xxii. q. i. si qs per capillum. glo. magna. xvi. q. i. in sūma glo xxiii. q. iii. nō in p̄petuum. glo xxx. q. i. non debet. Doc in clem. i. de offi. ordi. glo de cōse. di. iii. c. ii. Adde ꝙ pena depositiōis pōt imponi p̄ q̄libet delicto enormi. tex. de pe. q̄d in dubiis. & c. tue. de accu. qualiter el. ii. de here. ad abolēdam. de iudi. cum non ab homie. xlv. di. licet. lxxxii. di. honoratus. xv. q. vi. in sūma. Item uenienti cōtra canonē pena depositionis imponať. nō. glo. de elec generali. li. vi. Doct. de re. ec. non ali. epi. uide Hosti. in sūma. de accu. §. fi. ꝟ. est ergo ro. in p̄n.

¶ Recipiens scienter beneficiū alterius est p̄petuo deponendus. secus si ignoranter credens ui putans se habere ius. Archi iii q. ii. audiuimus. iii. q. i. in primis.

¶ Depositus debet nihilomin⁹ uiuere scđm regulam ecclesiasticam & an p̄cutiens eum incidat in canonem. nō lxxxi di. dictū. adde de sen. ex. contingit. in glo. ii. adde q̄ dixi. s. sub dictiōe degradatio

¶ An eps possit deponere abbatem glo. xvi. q. vi. epo Io an. de cōsue. c. iii li. vi.

¶ Si aliquis est depositus iniuste a beneficio. & alius in locum eius institutus ignoráter de q̄ postea apparet an iste secūdus debeat cedere & beneficiū p̄mo dimittere. nō. de cōces. p̄ben. c. i. ubi de h⁹

¶ Que forma seruetur in deponēdo aliqueꝫ. uide plene per Archi xi. q. iii. si eps. & c. p̄sbiter. lxxxi di. dictū in glo ii. Spe. ti. de sen. ex. §. vi. ꝟ. nō nisi

¶ Deponere aliquādo accipitur p̄ suspēdere. no. xxxiii. di. c. fi. in glo. ulti. Spe. ti. de accu. §. quato. l. di. dño sancto et ecōtra. lxxxiii. di. si qs.

¶ Solenniter depositus a solo papa restituitur. de cle. ex. mi. clerici. in glo magna. Spe. ti. de in inte. resti. §. ii. ꝟ. in sūma. adde no. de cle. ex. mi. clerici. xxiii. q. iiii. nabucodonosor. Spec. ti. de accusa. §. secundo loco. ꝟ. item querit.

¶ An depositus sit de foro seculari. uide. xi. q. iii. eps. ubi Archi. de uer. sig. nouimus. adde que dixi sub dictiōe degradatio.

¶ Qualiter debeat monachus deponi. de symo. dilectus. Arch ii q. ii abbatib⁹.

¶ Deponitur qs a bñficio ab ordine et ab utroq̄. xv. q. vii. in summa.

¶ Si depositus cōtrahit postea tanq̄ p̄latus nō ualet q̄d agit. de cōces. p̄ben. c. i. li. vi.

¶ An depositus teneatur dicere horas canonicas. glo de cle. ex. mi. c. ii. adde que dixi. s̄. sub dictiōe degradatio et q̄d nō. de here. ad abolēdā. in glo. ii.

¶ An clerico deposito debeat p̄uideri ne egeat. dic ꝙ sic. de appel. pastoralis. in glo. fi.

¶ Deponere ab officio et beneficio uel ab altero tantū est iurisdictiōis deponere uero ab ordine p̄prie est ordinis. no. de elec. transmissā.

¶ An eps possit presbiterum a se depositū inuito patrono instituere. qō est dñicalis qua ponit glo. i. c. quis. de rescrip. li. vi. que tenet ꝙ non. de quo p̄

doc. in. c. ex transmissa de renunti.

¶ An clericus depositus sit infamis & an possit esse procurator. nõ. Spe. ti. de procura. §. rõne igit̃ posi. te, abbas. Adde q̃ depositus a dignitate nõ uicio p̃sone nõ efficitur infamis. de elec. si aduersarius. in glo. penulti.

¶ Qualiter feratur snia depositiõis. Specu. ti. de sen. §. vi. ꝟ. nõ nunq̃.

¶ Depositũ ab epo p̃ cõtumacia ipse idem restituat vii q. i. si quis in glo. i. & xi. q. iii. eps presbiter in glo. quarta.

Depositum Depositarius

¶ Depositarius dicens rem apud se depositã suaz esse põt eã retinere Cy. i. l. si qs i pecuia. C. depo.

¶ Depositio pecunie uł alterius rei facta per cõtumaciã recipere nolentis habet multos bonos effectus. de qbus Bar. & alii in. l. acceptũ. C. de usu. & l. obsignatiõe. C. de solu.

¶ Depositũ nõ admittit cõpensatiõem. tex. & ibi no. in l. fi. C. de cõpen.

¶ In deposito uenit dolus. ff. deposi. c. i. & ii. & an depositarius teneatur de culpa & quali de loco periculo uł cau aut morte. uide glo. insti. qui. mo. re contra ob. §. preterea.

¶ Restituere depositũ p̃prie est de iure naturali. ꝗ. dicitus naturale. facit l. bona fides. ff. deposi.

¶ Quid si depositarius uult reddere similez rem rei deposite quam p̃didit & deponens uult extimatioem Spe. ti. de solu. §. sequit̃ in prin. ubi format hanc qonem in cõmodato.

¶ Quida deponit pecuniã apud campsoré de mãdato iudicis ut dari debeat & cõsignari cui ipe iudex mandauerit lite finita iudex recedit ab offõ anteq̃ depositũ restitui mandet q̃d fieri debeat de illa pecunia & an debeat restitui deponenti. tex. uidet q̃ sic. in. l. si apud. ff. de p̃scrip uer.

¶ Si quis deposuit pecuniã apud titiũ ut eaz sibi restituat & si nõ restitui posset sibi detur seyo an mortuo deponente possit seyus pecuniã petere uł potius sit reddenda heredi deponẽtis. tex. & glo. in. l. donatiões. §. pe. ti. de donati. & l. publia. ff. de posi. in princ.

¶ Si pecunia est data mercatori numerata nõ presumitur depositũ. secus si data est i sacco. indubio non p̃sumitur depositũ. Cy. & doc. in. l. i. C. si certpe. Adde nõ. in. l. certi cõditio. §. si. eo. ti. glo. in. l. cũ quid. eo. ti. Cy. & Bal. in. l. incendiũ. eo. ti.

¶ Si quis facit depositũ ad cõmodum alterius potest reuocare depositũ anteq̃ ille acceptet. uide. C. de usu. l. acceptã. & ibi Bar.

¶ An actio depositi oriatur ad restituendũ etiam ante cõmissum dolũ. uide. ff. deposi. l. i. §. plane. in glo. & eadem. l. §. est autẽ.

¶ Casus in qbus depositarius tenetur de leui culpa & de cãu fortuito. uide. ff. deposi. l. i. §. sepe & ibi notatur.

¶ Cõtra naturã depositi est ut tantudẽ restituatur. ff. deposi. l. lucius.

¶ Si pecunia est deposita nõ signata uidet̃ actum ut depositarius ea utat̃. secus signata ff. depo. l. die

¶ Si pono res meas te sciente in domo tua. an sit depositum & qua actiõe repetã. uide. ff. de iur. do. l. si ego. §. dotis.

¶ Si postq̃ deposui pecuniã p̃mittam aliquem ea uti. an dicat̃ depositũ uide ff. depo. l. si stichũ. §. i.

¶ Si instrumẽta & apotisse deponant̃ nec sit actũ cui restituant̃ debet reddi ei cui ius disponit. ut l. si p̃pter. C. depo. & ibi Bal.

¶ Cõtractus depositi est tantũ fauorabilis q̃ meretur executiõez sicut snia ł cõfessio in iudicio ut l. po C. deposi. & ibi Bar. facit q̃ idem nõ. in. l. creditores. C. de pigno.

¶ Si debitor meus ex cã dotis uel uenditiõis uł si mihi obliget se mihi ad idem ex cã depositi nõ põt postea mihi repetenti obicere exceptiõem q̃ tale depositũ sit simulatũ uide Bal C. deposi. in p̃tica. q̃ alleg. l. si ex p̃cio. C. si cer. pe.

¶ An bannito cui ex forma statuti nõ debet ius reddi & cuius bona sunt publicata possit depositũ restitui a depositario uolente recognoscere bonã fidem. uide Bal. in dic. p̃tica.

¶ Depositũ factum mercatori cũ hoc pacto q̃ si aliquid cõtingat deponenti reddatur seyo non põt seyo restitui nisi in cãu mortis. & ideo si deponenti cõtingeret captura uł carceratio uel infirmitas non põt seyus petere. ff. deposi. l. publia. in p̃n. q̃d facit si testator dicat. Si deus aliud facerer d̃ filio meo uolo q̃ bona mea taliter distribuant̃. q̃a talia uerba intelligunt̃ si filius meus decesserit. s̃m Bar. in dic. l. publia. q̃d tene menti Bal. i pall. p̃tica.

¶ Si plures deposuerit pecunias penes unũ mercatorem sicut cotidie fit qui foro cessit. i. rupit uł falliuit ut uulgariter dicitur cui debet prius satisfieri & restitutio fieri. uide Bal. in. l. fina. in fi. C. deposi.

¶ Si depono pecuniã ut post tempus uel in euentum alicuius cõditionis mihi reddatur possum mutare uolũtatem & ante die uł cõditiõem petere. caus eit no in. l. i. §. si deposuero. ff. deposi. q̃ intellige si depositarii nõ intersit cõditionem impleri. alis si intersit debet expectari cõditionis euentus. ut in pall. l. i. §. est autem. quẽ sic debes cõcordare cum dicto §. si deposuero. p̃ hoc ea l. §. apud iulianũ & q̃d ibi nõ.

¶ Qui amisit depositũ ex culpa sua magis tenet̃ restituere nõ autem qui sine culpa. s. Tho. scda secunde. q. xxvi. ar. vi.

¶ Depositũ gladii nõ d3 qs restituere furioso Idẽ scda scde. q. lxii. ar. v.

¶ Si res deposita apud depositariũ sequestret̃ pro debito deponentis uł quia alius dicat dictam rem ad se p̃tinere, an dãda sit dilatio depositario ad notificandu hoc deponenti. dic q̃ sic. glo. in. l. locum. §. cõdemnatio. ff. de tab. ex.

¶ Si monachus deposuit pecuniã an sibi sit restituenda. Bar q̃ sic. in. l. nõ ideo ff. de noua.

¶ An p̃ debito deponentis possit fieri executio cõtra depositariũ in rebus depositis. Bar. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi.

¶ An depositarius teneatur de negligẽtia. Inno. in c. ea que. de offi. archi.

¶ An imputet̃ deponenti si elegit malũ aut minus idoneum depositariũ. tex. & glo. in. l. si soluturus. ff. de solu. dixit q̃ sic. uide illã.

¶ Si pecunia sit deponenda p̃pter aliquẽ cõtractũ & in loco non sit p̃sona de qua deponens confidat excusatur. Bar. in dic. l. si soluturus.

¶ An facta depositiõe pecunie debitor sit liberat᷑ Bartol. ibidem.

¶ Cuius periculo stet pecunia deposita per alterum ex cōtrahentibus. Bar. in. d. l. si soluturus.

¶ Deponenti licet quādocūq sibi placet depositū reuocare. tex. et ibi Inno. in. c. bona fides. de depo. etiam si cōtrarium esset in pacto expssū. qđ est nō.

¶ An depositarius possit uti re deposita. dic φ nō. immo utendo cōmittit furtū nisi deponens hoc cōcesserit. ff. de cōdi. fur. l. φ fur. ff. deposi. l. licet. §. rei et. l. die spōsaliorum. §. q pecunia. et. l. qntus. e. ti.

¶ An peccet qui rem suā apud aliū depositā uel iniuste detentā furto surripit. s. Tho. scđa sc̄e. q. lxvi.

¶ In cōtractu depositi re cōtrahitur obligatio. ff. depo. l. i. insti. q. mo. re cōtra. ob. §. pe.

¶ Rei deposite sicut et cōmodate pprietatē et possessiōem apud nos retinemus. ff. depo. l. licz. §. rei.

¶ An eccl'ia teneat de deposito facto apud sachristam uel alium de eccl'ia. nō. de depo. c. i. in glo. ii.

¶ Causa depositi est sūmaria & instrumentū depositi habet paratā executiōem. l. si qs. C. depo.

¶ An actio depositi sit ciuilis uel ptoria. nō ff. deposi. l. i. §. i. in glo. dabo.

¶ An possit agi depositi ante diē. nō. ff. deposi. l. i. §. pe. ff. como. l. in comodato. §. sicut. in glo. nō offi. ciū. adde gl'. in. l. die. §. i. eo. ti. de depo. c. ii. i glo. iii.

¶ In qbus sit puilegiata actio depositi. nō. ff. de puile. cre. l. si neutri. §. in bonis. in glo. puilegia. unde ff. depo. l. si hominem. §. fi. in aut. de deposit. in prin. in glo. dicta sunt. coll'. vi. Adde φ habet executionem paratā ut dixi. s. & adde omino Bar. in. l. si qs. C. depo. qui ita dicit per illū tex. sed Bal. ibi cōtra.

¶ An depositarius teneatur de cāu fortuito. nō. ff. depos. l. i. §. sepe. & C. de depos. l. i. in glo. cōuenit. & ibi Cy. in. l. oppo.

¶ Depositū aliquādo transit termios suos depositi. nō. ff. loca. l. in naue saufelli. in glo. soluere.

¶ An in actiōe depositi cōtraria ueniat leuissima culpa. nō. Bar. ff. depo. l. si seruus. §. φ uero.

¶ An actio depositi nascat ex die depositiōis. nō. ff. de solut. l. si stipulatus. §. si lanam. in glo. non incidam. & ibi de hoc.

¶ Quādo ex deposito obligetur eccl'ia. nō. de deposi. c. primo.

¶ Depositū quādoq fit gratia deponētis qnq gratia depositarii. nō. de depo. c. i.

¶ In cā depositi cessat recōuentio. Spe. ti. de recōuenti. §. ii. iii. ꝯ. sed qd si agebā.

Deprehensio Multū operatur. ff. ad l. acquil'. l. qui occidit. in prin. l. di. si quis diaconus. & c. de his. xv. q. viii. c. fi. de iudic. cū non ab homie. lxxxi. di. pbiter.

¶ Deprehensio sola in crimie non sufficit ad dānandum nisi sequatur legitima pbatio inducit tamen ꝑ talem dephensiōem ifamia. ff. de ritu nup. l. palā. de iudi. cū nō ab homie. & ibi nō.

Derelictum An clericus longo tēpore deserens eccl'iam suam uideatur eā habere p derelicta. nō. in. c. i. de offi. iu. & in. c. fi. de cle. non resi. glo. in. c. qliter eo. ti.

¶ An sola alimentorum denegatio faciat haberi pro derelicto. ff. p derelic. l. fi. de infan. lan. expo. c. iii.

¶ An exponens rē uel deiciens uideatur habere p derelicto. ff. p derelic. l. si qs. ff. de fur. l. falsus. §. si iactū. Adde φ ex qualitate pciendi rem psumitur qs habere uel nō habere eā p derelicto. l. falsus. §. fi. ff. de fur. & ibi Bar. ubi etiam dicit φ allegans se putasse rem a se inuētam habitā esse pro derelicta debet allegare aliquā iustam rōnem ppter quam motus fuerit ad ita putandū al's non excusatur a pena furti qa psumptio est circa eum. ut. l. cū querebat. C. unde ui. & an possit respōdere se tūc cum inuenit nihil de hoc cogitasse. uide Bar. in dic. §. finali.

¶ Pro derelicto uidet rem habere quia ea mente abicit ut amplius nō sit in bonis eius. uide insti. de re. diui. §. fi. Iaco butri. in. l. matei. C. de rei uē.

¶ Quis potest habere domū destructā p derelicto si non uult cauere. ff. de neg. gest. l. nā ultro. §. i.

¶ Aliud est rem esse depditam aliud habere p derelicto. uide. ff. de acqui. pos. l. interdū. §. i.

¶ An eo ipso φ seruus habetur p derelicto sit liber. uide. ff. de sti. ser. l. φ seruus.

¶ Rem p derelicto habere est eā ex toto a se abicere. d. l. φ seruus.

¶ Negligens ad recuperādam detentiōem p decēnium uidet habere p derelicto. ff. de dam. infect. l. si finita. §. non autē. & ibi tex. φ silentio res habetur p derelicto.

¶ An merces ex naui pulse ad solū uenientes habeātur p derelicto. ff. p derelic. l. si qs. ff. de fur. l. falsus. §. si iactum.

¶ Derelinquat impius uias suas & uir iniquus cogitationes suas. Ysa. xlv. de peni. di. i. §. his auctoritatibus.

¶ Dn̄s non defendēdo seruum nō uidetur eū habere p derelicto. ff. de sta. ho. l. seruum.

¶ Habens p derelicto uidetur donare occupanti. ff. de sti. ser. l. φ seruus. & ibi Bar. & ideo uidetur soluere gabellam tanq cōtrahens. qđ nō. circa fraudantes gabellā isto mō. Bar. in. l. i. ff. si ex nox. cau. aga. & in. d. l. φ seruus.

Derisio An derisio sit speciale peccatū. s. Tho. scđa scđe. q. lxxv. ar. i. ubi tenet φ sic.

¶ An derisio sit peccatum mortale. uide. s. Tho. ubi. s. ar. ii. qui dicit φ aliquādo est ueniale & aliquādo mortale. de quo dic ut ibi.

¶ Deridetur iuriscōsultus. ff. qui. cau. pig. taci. cōtra. l. est differētia. ff. de testa. l. domicius labeo.

¶ Deridedi non sunt rudes antistites & clerici q cū soleocismis & barbarismis deum inuocāt. xxxviii. di. sedulo.

¶ Eice derisorē & exibit cū eo iurgiū. & cessabit cōtumelia. puer. xxii. v. q. iiii. in loco.

Derogatio Derogare quādoq est idē qđ denegare. C. de aue pre. l. ii. Item derogare est p parte detrahere. iii. di. §. legis. in glo. i.

¶ An de uerbis derogatoriis sit in dispositiōe sequenti facienda special' fides uel sufficiat generalis. uide. ff. de lega. i. l. si mihi & tibi. §. in legatis. plene in. l. si quis. in prin. de leg. ii. Dy. in reg'la. φ semel. li. vi. Cy. in. l. fi. C. si cō. ius uel uti. pub.

Descendo Aliud est descendere aliud inclinare aliud cadere. ii. q. vii. plerique ubi bonus tex.

¶ Descendētes semper excludūt matrem a successiōe. ut nō. de testa. raynutius. in glo. sed quid.

Desero Desertor Desertor ē q longo tempore uagatus. tandem ad militiam redit. ff. de re mili.

l·iii·§·i·xxiii·q·vii·c·ulti·glo ulti·fm canones ue-ro quis dicatur desertor·habet·xxi·q·ii·placuit·

¶ Quis dicatur locus desertus·nō·de uer·sig·c·i·

¶ Desertū quādoq̃ sumitur p celo·l·di·quia san-ctitas tua·

¶ Qui deserit illū quem debet tueri tenet·ff·lo-ca·l·dñs horreo℞ & ·l·fi·ff·de re mili·l·desertorē·

Desiderium Qualiter liceat desidera re epatum habetur·viii·q·i·in scripturis·&·c·q epatum·

¶ Cum mens sequitur desideria corrupta seruire illis rebus cōmittitur quarū amore seperatur·xiiii·q·i·qui sua·

¶ Quid est desideriū·uide·ff·de offi·pcon·l·nec quicq̃·§·obseruare·

¶ Quāto res desiderata magis desertur mag post ea appreciatur·xxvii·q·ii·iustū est·

¶ Qui nō sequitur desideria carnis censetur non esse in carne·de cōse·di·iiii·hoc memini·

¶ Desiderans nocere pximo suo est homicida·de pe·di·i·homicidiū·

¶ Nemo pōt desiderare uitam eternā nisi eum pe niteat uite mortalis·de pe·di·i·tres sūt·

Desino Desinere Quādo aliqd dicatur desinere posse fieri·no·in·l·iuus quoq̃·§·sed si filio·ff·de here·instiq·

¶ Desinit interdū qui nec incepit·ff·de usufruct·queadmo·caue·l·omes regulariter tñ nō dicit desine re qui nec incepit·ff·de cōdi·& demō·l·titio·

¶ Non desinūt abesse qui licet absint habent tamē spem manēdi in eodem loco·ff·ex qui·cau·ma·l·si cui·§·i·

¶ Is uidetur desisse esse soluendo q ab inicio erat sed postea factus est nō soluendo·ff·qui sa·da·co·l·si ab arbitrio·§·i·

¶ Desisse possidere dicitur qui cum eadē res ab alio possideatur·seu cum desiit habere restituendi facultatem·ff·de ui & ui ar·l·i·§·si seruus·&·ff·q̃rum le·l·i·§·quod autem·

Desisto Qualiter puniatur desistens ta cite uł expsse ab accusatiōe·Bar·in·l·puaricator·in fi·ff·de puaq·

¶ Qualiter puniat desistens nō solum ab actione iam instituta sed etiā a psecutione·Bar·in·l·miles·§·socer·de adulq·

¶ An denūtiatore desistente uł renuntiāte accusatore possit iudex ex officio suo psequi·Bar·in·l·maritus·§·si negauerit·ff·de adul·

¶ An desistens a lite mota post publicatiōem testi uū uel pductiōem instrumēti eo q uidet se iniuste litigare cum ante crederet oppositū euitet cōdenatiōem expensarū·Bar·i·l·destitisse·ff·de iud·& in·l·si qs inficiatus·ff·deposi·

¶ Is uidetur desistere a lite qui nō suffert sed qui in totū renuntiat·no·de pben·dilectus·ff·ad turpil·l·ab actore·§·i·C·de accusa·l·ea qdem·ii·q·iii·§·notandū in·p·destitisse·

¶ An desistens ab accusatiōe añ litis cōtestatiōē euitet penam·uide·ff·de in ius uo·l·q̃uis C·de his qui ut indig·l·alia·C·de iur·om·iu·l·in crimiali·& l·qui cum maior·§·destitisse·ff·de bo·li·

¶ Destitisse uidetur qui factū uł negociū inchoatum nō psequitur·Spe·ti·de accusa·§·quinto·añ medium·uide nō·ff·ad turpil·l·ab accusatore·ubi habes quādo quis dicatur destitisse·Adde·ff·d iudiq·l·destitisse·&·ff·de in integ·resti·l·destitisse·

Desperatio Signū desperatiōis resurrectiōis est mortuos nimis plangere·xiii·q·i·ubiq·

¶ Desperatio est passio & est irascibilis·s·Tho·i·scde·q·xl·ar·i·&·ii·& cōtrariatur spei·Idem scda scde·q·xiiii·

¶ De nullo est desperandū in psenti uita·quia ignoramus quis sit pdestinatus·xxiii·q·iii·corripiatur·de pe·di·vii·nemo·

¶ Desperatio est diffidētia diuine misericordie & pprie dicitur peccatū in spūm sanctū·de pe·di·iii·iter hec·Adde q desperatio ē maximū omniū peccato℞·s·Tho·scda scde·q·xx·ar·i·&·iii·

¶ An desperatio sit peccatū·uide·s·Tho·scda se·q·xx·ar·i·uide in sūma pisanelle·sub dictione penitētia·iiii·§·i·Adde q desperatio pōt oriri ex tristitia & ex negligētia & ex luxuria·ut in pal·q·xx·uide etiā eundē in·iii·pte·q·v·ar·v·

¶ Desperati cauendi sunt·quia eorū uitam cōtemnunt & nō timent mori·uide dñm Petrū de anch·In·c·i·li·vi·

¶ Desperatio aliquādo inducit mortem·de pe·& re·cum infirmitas·

Desponsatio Desponsare & subarrare in quibus differunt·no·xxvii·q·ii·si quis desponsauerit·in gl·ad materiā uide que dicam·j·sub dictiōe matrimoniū & sponsus & sponsalitia·

Destino Destinatio Utrū & qñ destinatio operetur ita q destinatū habeatur p facto·Bar·in·l·cetera·§·sed si puenerit·ff·d le·i·adde·ff·de fur·l·fur·&·l·sequen·

¶ Res uidetur esse ubi est destinata licet inde sit detracta si tñ est inde detracta ut tibi reportetur·ff·de act·emp·l·fundi·§·labeo·

¶ Res destinata ad locū nō uidetur ibi esse anteq̃ ponatur·uide dic·l·fundi·§·labeo·uide·l·granaria·eodem ti·

¶ Res que annectit alteri cū perpetui usus illi est destinata·secus si cū tēporal·ut·d·l·fundi·§·labeo·

¶ Res alibi destinata nō uidetur esse ubi est·ff·d reli·&·sump·fu·l·si quis·&·C·eo·l·si nec dū·&·ff de leg·iii·l·uxorem·§·legauerat·&·l·si fundus·& res dicit ibi destinata ubi est cū perpetui usus nō temporalis·ff·de pig·l·debitor·&·l·qui salurē·af quesitū ff de lega·iii·

Destitutio Multum operat destitutio·ff·de ri·nupq·l·tutori·&·l·si quis officiu·§·tutorē·

¶ Si aliquis nō est legitime destitutus alius ī eius locū nō sit legitime institutus·iii·q·vi·hoc quippe de accusa ad petitiōem·& ibi nō·de renunti·c·ul·

Destruo An re destructa & postea reedificata sit eadem cum prima ff de iudiq·l·pponebatur·ff·de damp·infec·l·qui bona·§·fina·

¶ Si aliquid fuit destructū ex pacto non pōt reparari qa intelligitur ppetuo·Bar·ff·de adulq·l·si quis adulteriū·§·i·

¶ An priuilegia data uni monasterio uel loco durent si illud monasteriū aliquo cāu destruatur·& postea reedificatur·nō·de uerb·signi·abbate·uide

nō in regula priuilegium. li. vi.

¶ Si destruitur eccl'ia uł ciuitas uł alius locus sacer uel ꝓphanus auctoritate superioris nullus debet postea uocari clericus illius eccl'ie uł ciui. aut municeps illius ciuitatis uł loci. uide de noui. openunti. c. ii. & ibi nō.

Detego Qui detegit nihil noui facit sed ostendit qđ est. ff. de acqui. re. domi. l. adeo. §. cum qs. & qđ nō. ff. de iusti. & iure. l. manumissiões.

¶ Qui detegit ꝑmiatur. ff. de custo. reo. l. in eos. ff. de re mi. l. nō omēs. §. pe. Quādoq; punitur. ff. deposi. l. i. §. si qs tabulas.

Detentio Detentatio Que sit differentia inter detinere & possidere. no. de restitu. spo. in l'ris.

¶ Eo ipso q̄ quis detinet ꝑsumitur possidere. đ priuile. cū olim. el. i. & ibi nō.

¶ Detinēs cōuenitur rei uendicatiōe ut auferatur ab eo detentatio uel custodia rei nō uera possessio qa non habet. ut l. non cōtest. qn ꝑm Inno.

¶ Detentiōem solam habet is cui res sacra pignoratur in cāu necessitat; quia nō est uerū pignus. nō x q ii §. hoc ius in glo.

¶ Si detentor cadat a possessiōe rei qn̄q; habet petitiōem hereditatis uł offi. cuī iudicis. glo. est. ff. đ peti here. l. & non tantū. uide. C. de fur. l. manifestissimi. §. sed cū in scđa & in. l. ideo. cum glo. ff. đ condi. fur. C. de agri. & censi. l. si coloni. li. x. uide tex. cum glo. in l. aeqlius regulus. ff. de dona.

¶ Nudus detentor nō hz interdictū unde ui. nō. glo. in. l. damni. §. pe. ff. de dam. infec.

¶ Detinens aliquā etiā; ut sponsa de futuro si spoliatur ea pōt petere restōnem. secus si tenet eam ut cōcubinā ꝑm Inno. in. c. ex parte. de resti. spoli. qđ est uerū si spo'iatur a tercio secus si ab ipso sposo qui cōtrario cōsensu potest soluere sponsalia. de appel. preterea.

Deterioratio Qui rem eccl'ie in emphiteosim recipit & illam deteriorem facit repelli pōt. x. q. ii. §. hoc ius.

¶ Deteriorare nō potest ꝓcurator rem eccl'ie s; meliorare. xvii. q. v. si ergo.

¶ An restituens rē deterioratā; liberetur. uide. ff. de rei uen. l. non solum. §. eleganter. ff. ad. l. acqui. l. qui tabernas. facit. l. eleganter. §. qui reprobos. ff. de pigno. act.

¶ Cōditio unius per alterū deterior fieri nō debz. ff. solu. ma. l. ii. ff. de reg. iuris. nemo debz. ar. cōtra ff. ꝓ socio. l. uez. §. si cūres.

¶ Uia dicitur deterior si usus eius ad comeandū & adeundū corrūpitur. ff. ne quid in lo. publ. l. ii. §. deteriorem.

¶ Quādo aliquid dicatur deteriorari. uide. ff. ne qd in flu. pub. l. i. §. deterior.

Determinatio De pluribus determinatiōibus addictis uni uerbo. nō. Bar. in. l. i. §. si qs. ff. ui bo. rap.

¶ An & quādo in duobus adiectiuis determinātibus copulatiue unū substantiuū sufficiat alterū uerificari. uide Bar. in. l. qui cōcubinam. in princi. ff. de lega. iii.

¶ Priora determinant per posteriora. ff. đ legi. l. non est nouū. & l. sequē. & ibi nō. & ecōtra. ff. q. sa. da. cog. l. sciendū. ff. de legi. iii. l. si seruus plurium. §. fi. de rescrip. cām que. Adde q̄ determiatio in una pte posita non refertur ad aliā nisi ad illa expresse adiciatur. ff. de damp. infec. l. an hac. & in fi. posita refertur ad omīa ꝑcedentia. tex. & glo. ff. đ acqui. re. do. l. quis.

¶ Uerba generalia uł oniuersalia determiatiōem recipiunt. ff. de serui. l. i. in fi. ff. qui sa. da. cog. l. inter omēs. ff. de no. ope. nunc. l. i. §. item nunctatio. & nō in l. i. C. de sac. san. eccl. ꝓ. unusquisq;. §. habilis. & l. ut gradatim. §. sed si. ff. de mu. & ho. bonus tex. quem soleo all'are iunc. glo. in. c. dilecto. đ sen. ex. li. vi. c. i. de cōsti. de sen. ex. si uero.

¶ Quod non determiatur a lege nec nos determiare debemus. ff. de euic. l. si rem. §. fi. C. de diuer. rescrip. l. falso. ar. cōtra de cō. di. ii. ligdo.

¶ Clausula ꝑcedens minus operatur in determinatione sequētiū q̄ sequens i determinatiōe ꝑcedentium. ff. de leg. iii. l. qiquis. per Bar. & qđ idez nō. in l. heres. §. uxori. eo ti. Adde quod dixi sub dictione clausula.

Detestatio Detestatio est denūtiatio facta cum detestatioe. vnde detestari est abienti denūtiare. ff. de uerbo sig. l. detestatio. & l. subsignatū. §. ii. Io. an. in. c. ii. đ cōces. ꝑben. li. vi. in nouella.

Detractio Uiciū detractiōis est uiciū ꝑcipue in clericis damnabile xlvi. dis. §. ecce.

¶ Detractores nec accusare possunt nec testificare. iii. q. iiii. detractores.

¶ Quādoq; deus ꝑmittit detractiōem fieri contra bonos ut magis humilient. vi. q. i. imitare. & c. sunt plurimi.

¶ Detractiōes inferioꝝ cōtra superiores quādoq; excitat diabolus ut facilius totum corpus ecclesie corrūpat. vi. q. i. uerū al's incipit sicut scriptū.

¶ Mali bonis detrahere non debent. vi. q. i. quiescite. et. c. ex merito.

¶ Detractio qn̄q; aufert utilitatem ei cui detrahitur. vi. q. i. §. ipsa autē. et. c. scelet. c. ex merito. xi. q. iii. inter uerba. sed semper est dāmnosa detrahenti iii. q. iiii. detractores. vi. q. i. deteriores. et. c. ex merito.

¶ Detractio qn̄q; dicitur peccatū in spūm sanctū de pe. di. i. homicidiorū. in glo. uiti.

¶ Detractor longe deterior est q̄ raptor bonorū temporaliū. vi. q. i. deteriores. xxix. q. iii. tacta.

¶ Detractio dicitur esse sūma iniquitas. vi. q. i. deteriores. Adde q̄ đtractio est peccatū mortale et grauissimū eorū que cōmittūtur i ꝓximu. s. Tho. scđa scđe. q. lxxiii. ar. ii. et. iii.

¶ Ille quem cōscientia iustificat nō dz timere detractiōem. xi. q. iii. inter uerba.

¶ Nisi lingua a detractiōe retrahat nihil ꝓdest ieiunare aut alia bona facere. de conse. dis. v. nihil enim prodest.

¶ In quo differūt detractio et cōtumelia. s. Tho. scđa scđe. q. lxxi. et. q. lxxxiii. ubi etiam uide quot modis quis detrahat fame alicuius. et an detractō sit mortale peccatū.

¶ Qualiter detractor debeat restituer̄ famā. uide s. Tho. scđa scđe. q. lxii.

¶ An aliquis peccet audiendo detractores. uide s. Tho. scđa scđe q. lxxiii. ar. iiii. et q̄ detractio sit

filia inuidie. uide ubi. s. ar. iii. & q. xxxvi. ar. iiii.

¶ Detractio refertur ad particularē immutatiōez q̄d nō. p statutarius q̄bus datur potestas detrahē-di. q̄a non possunt totū corpus statutoꝝ tolleꝛ. pos sunt tamen unū statutum. tex. & glo. ff. de iusti. & iure. l. ius ciuile. q̄d etiam nō. pro libellantibus & ponentibus.

¶ Summa iniquitas est detrahere. & omīs qui de trahit fratri homicida est. uide. v. q. i. ex merito.

Deuastatio Creditor pōt impedire ne bona sui debitoris deuastentur si nō remanet tantū q̄ sufficiat ad satisfactiōem sui debiti. sm̄ Iaco. de are. & Cy. i. l. pignus. C. de pigno. sed Bar. in. l. i. §. seruus. ff. ad silā. dicit idem etiā si tantū remaneat. q̄a delictū debitoris nō debet nocere securitati creditoris. quē sequitur Bal. in d. l. pignus.

Deuetum Deuetum seu prohibitio ne ex ciuitatem extrahat frumentu. n. quare fit & quādo. Angel. in cōsilio suo cexxiii. q. i incipit. vt arbitror. ubi dicit requiri q̄ tale deuetu seu ꝓhibitio publiceꝛ. de quo uide ibi & in l. comeatus. ff. de re mili. ubi Bar. & in l. cotem ubi Bar. ff. de publicā.

¶ Ista deueta de no extrahendo frumentū uel simile nō intelligunt̄ de eo q̄ quis portat causa sui uictus uel familie sue. nō. in. l. si publicanus. §. i. ff. de publi. l. celsus. ff. de uerbo sig. C. de uectig. & co mi. l. uniuersi. & glo. in. c. super quer. sig. & an portet eā iui uictus uel nō creditur iuramento uel non sm̄ uerisimilia. uel non uerisilia ar. ff. de re mili. l. non omīs. §. a barbaris facit q̄d no. gl. in cle. si de censi. an gl. a cōtrario Bal. in l. fi. C. de uiu.

Deuolutio Quādo mortuo p̄lato deuoluatur iurisdictio ad capitulū. uide ne se. ua. c. i. li. vi. dixi plene sub dictio ne capitulum.

¶ Quādo ex negligētia inferioris deuoluat̄ ptās ad superiorem. uide in. c. ii. de cōces. pben. de eleq. ne p defectu.

¶ Vt ad minorē ptem aliquādo deuoluatur ius eligendi quado currat ei tempus. de elect. cum uictonien. & q̄d ibi nō.

¶ An ex negligētia admistratoris iustitie deuoluatur potestas iudicādi a iudice seculari ad ecclīasticū nō. de iudiq. nouit. de fo. cōpe. licet. ex suscepto & ibi nō.

Deuotio Quid sit & unde dicatur. uide s. Tho. scda scde. q. lxxxii. ar. i. & ibide in ar. ii. uide q̄ deuotio est actus religiōis

¶ Deuotio quādoq̄ habūdat in uiris simplicib⁹ & mulieribus & ignorātib⁹ & q̄re hoc. sic uide p eū dem. scda scde q. lxxxii. ar. iii.

Deus An & quādo dicatur deus mutare sniām & qualiter. gl. de pe. di. i. §. no uit deus. xxii. q. iiii. incomutabilis. ubi tex. cū gl. de pe. di. i. quāobrem. in glo. item uide gl. xxiii. q. iiii. cum supna. q̄d nō.

¶ An & qualiter deus det malis ptātem nocendi uel mala permittit ꝓpter peccata. habetur. vii. q. i. sciscitaris.

¶ Deus est remunerator aduerbiorū non aūt uerborū seu nominū. glo. in. c. i. de collu. dete.

¶ Qui est infidelis deo nō potest esse fidelis corā hominibus. ii. q. vii. non pōt.

¶ Deus magis attendit ad uolūtatem offerentis q̄ ad oblatū quia deus acceptat oblatiōem ꝓpter offerentem nō offerētem ꝓpter oblatiōem. de pe. di. v. c. i. & di. i. nunq̄d chaym.

¶ Deum psequi dicitur q̄ aliquem iniuste psequitur. xi. q. iii. unicuiq̄.

¶ Deus nullā alicui ingerit immeritā penam. xi. q. iii. illud plane

¶ Obediendū est magis deo q̄ cuilibet hominū. xi. q. iii. si dn̄s. & c. qui resistit. & c. iperatores. & c. iulianus. & c. is qui p̄est.

¶ Qui timet deum nihil agit cōtra eum. nec consentit. xi. q. iii. q. oīpotentē.

¶ Nihil pōt esse miserabilius q̄ cōtemnere deum ꝓpter nummū. xii. q. i. duo sūt genera.

¶ Deus in omni testamēto debet cōputari ī numero filiorū & pars substantie sibi relinqui. xiii. q. ii. si quis irascitur.

¶ Deus respicit uolūtatem & non opus. lex autez ecōtra. xv. q. i. si q̄s nō iratus.

¶ Deus paratus est nobis semper bn̄facere. sed nostra mala id ꝓhibent. xvi. q. i. decime tributa.

¶ Deo relinquēda est omīs uindicta. xxiii. q. iii. § ex his omibus. & c. cu in lege.

¶ Quid sit deū dicere loqui uel audire. sepius enī habeꝛ in scripturis dixit dn̄s. locutus est dn̄s. audiuit deus. uide de cōse. di. v. saluator.

¶ Deus est impeccabilis. nō. de sum. tri. c. i.

¶ Deum nemo uidit unquā Io. in sua epl̄a contra viii. q. i. moyses.

¶ Deo nota sunt omīa. xxxii. di. erubescāt.

¶ Deus scit intentiōem & corda hominū. glo. institu. de act. §. alie. & circa hoc uide plura p Ange. ī cōsilio suo lxxxvii. q̄d incipit. visis. zc̄ et ī alio cōsilio lxxvi. q̄d incipit. non est. et in alio cccxxi. q̄d incipit. factum.

¶ Deus est sed deum esse nō est p̄sone notum. s. Tho. in p̄ma pte. q. ii. ar. i. et in p̄ma. di. iii. ar. ii.

¶ Deus nō est corpus. Idem in. i. par. q. iii. ar. i. et in sūma cōtra gentiles li. i. q. xx.

¶ Deus nō est cōpositus ex materia et forma. Idē in. i. par. q. iii. ar. ii. et i sūma cōtra gen. li. i. q. xvii nec est cōpositus ex esse et essentia. in preall̄. q. iii. ar. iiii. et in p̄all̄. li. i. q. xxi. et. xxii. nec ex genere et differētia. Idē in p̄mo. di. viii. ar. xi. et. xii.

¶ Quādo sit inuestiganda dei cognitio. Idem ī li. p̄mo. cōtra gen. q. xiii.

¶ Deus pōt cognosci p creaturas ab ītellectu creato. sed non pfecte. Idem in. i. par. q. xii. ar. iiii. et xiii. et q. xxxii. ar. i. et q. lxxxviii. et in p̄mo dis. iii. ar. i. et. iii. et. di. xxxv. ar. i.

¶ Deus nomiatur pluribus nomibus ꝓprie et metaphisice. Idem in. i. par. q. i. ar. ix. et. q. xiii. ar. iii. et in. i. di. xxii. ar. ii. iii. et. iiii. et. di. xxiii. ar. iii.

¶ Dei ꝓprium nomen est qui est. Idē. i. par. q. xiii. ar. xi. et in. i. di. viii. ar. i. et. iii.

¶ Deus est ueritas. Idē in p̄all̄. i. par. q. xvi. ar. vi.

¶ Deū unum esse est necessariū. Idem in. i. par. q. xi. iii. ar. et. iiii. et in. q. ii. ar. iii.

¶ Deus est cā efficiens omnium. Idem in. i. par. q. xliiii. ar. i. et in. ii. di. i. ar. i. et. ii. et in li. i. cōtra gentiles. q. xiii. et in. ii. cōtra gen. q. vi. ar. xvi. et ubi s. uide q̄ deus est causa finalis omniū. dic. q. xliiii. ar. iii. et est cā exemplaris omniū. ubi. s. ar. iiii.

¶ Deus nõ operatur ex necessitate nature sed libere. Idem in .i. parte. q. xix. ar. iiii. xxii. ar. v. et in p̄mo. di. xliii. ar. iii. et in sũma cõtra gentiles. li. i. q. xxiiii. et xxv.

¶ Deus est causa distinctiõis rerũ. Idem in sũma cõtra gen. li. ii. q. xliiii.

¶ Deus potest aliqua facere p̄ter ordinem nature Idem in .i. par. q. cvi. ar. vi.

¶ Deus genuit deum et se deũ. Idem in .ii. par. q. xxxix. ar. iiii. et in .i. di. iiii. ar. ii. et. iii.

¶ Deus genuit deũ qui est deus pater. Idem in .i. di. iiii. ar. iii.

¶ Quomodo deus dicatur magnus et plus. Idez in p̄mo. di. xix. ar. v.

¶ Quomõ deus est in anima et quõ nõ. Idem in p̄mo di. iii. ar. ii.

¶ In deo nõ est realis differẽtia. Idem in p̄mo. di. xxv. ar. i.

¶ Deus nõ potest esse quid singulare. Idem i. i. di. xxiii. ar. ii. et di. xxiiii.

¶ Deus potest tripliciter uideri. Idem in .ii. dis. xxiii. ar. iii.

¶ Deus ex malo semper maius bonũ elicit Idem scd̃o di. xxix.

¶ In deo nulla est priuatio licet in eo sit negatio. Idem in .ii. di. xxiiii. ar. i.

¶ Adoptatio cõuenit deo. Idem in .iii. par. q. xxiii. ar. ii. et in .iii. di. x. ar. iiii.

¶ Deo debetur adoratio et p̄ri et filio et sp̄ui sancto. Idem scd̃a scd̃e. q. lxxxii. ar. iii. & in .iii. di. ix. arti. quarto.

¶ Deo cõuenit agere ꝓpter finem. Idem in prima parte. q. xliiii. ar. iiii. & in .ii. di. ii. ar. vii. & .x. & di. xv. ar. vi.

¶ Deus agit de necessitate iustitie dupliciter. Idẽ in .i. di. xliii. ar. iii.

¶ Deus plus amat innocẽtem q̃ penitentẽ. Idez in iii. di. xxxii. ar. v. & ibi uide an deus plus amet angelũ q̃ hominẽ. & iustum p̄scitum q̃ peccatorem p̄destinatum.

¶ Deus amari debet ꝓpter seipsũ. Idem scd̃a scd̃e q. xxvii. ar. iii.

¶ In deo est amor. Idem in .i. parte. q. xxviii. ar. ix. & in sũma cõtra gen. li. i. q. xci.

¶ In deo est amor ad creaturas ab eterno. Idez in iii. di. xxxii. ar. iii.

¶ Deus tripliciter apprehẽditur Idem in .iii. di. i. arti. nono.

¶ In deo sunt plura attributa. Idem in .i. parte. q. xiii. ar. iiii. & q. xxxii. ar. iii. & q. xl. ar. ii. & in .i. di. ii. ar. ii. & in sũma cõtra genti. li. ii. q. xxxi.

¶ Attributa in deo nõ sunt accidentia sed p̄dicantur de diuina substãtia. Idem in .i. par. q. xxxviii. ar. iii. iiii. v. vi. & vii.

¶ Dei b[ea]titudo cõplectitur omẽs alias. Idem in prima par. q. lxviii. ar. i. lxii. ar. iiii.

¶ Deo cõpetit beatitudo. in .i. par. q. xxvi. ar. i.

¶ Quot requirunt ad diligendũ deũ. Idem scd̃a scd̃e. q. xliiii. ar. i. & in .iii. di. xxviii. ar. iiii.

¶ Creatura põt cõiungi deo tripliciter. Idem in .i. q. xxxvii. ar. ii. & in .iiii. dis. xxvi. ar. vi. & dis. xlviii. ar. vi.

¶ Cõiunctio anime ad deum ꝑfectior est quacunq̃ alia cõiunctione. Idem in .iii. di. ii. ar. vii.

¶ Prima cõiunctio anime ad deum est ꝑ fidem. Idem in .iiii. di. xxxvi. ar. vi.

¶ Corpora sunt a deo & ꝓpter eius bonitatẽ. Idez in .i. par. q. lxv. ar. i. & .ii.

¶ Deo ꝓprium est creare. Idez in .i. par. q. xlv. ar. v. & in .i. di. xxxvii. ar. iii. & in .q. de quolibet. q. vi. ar. vi. & vii.

¶ Deo ꝓprie cõuenit esse. Idem in .i. par. xiii. ar. xi. & in .i. di. viii. ar. i. & .iii.

¶ Esse causatur in omnibus a solo deo. Idez i. sũma cõtra genti. li. iii. q. lxvi.

¶ Deus põt facere que sũt impossibilia nature. Idẽ in .i. di. xlii. ar. iii.

¶ Deus potuisset facere quãcunq̃ creaturã meliorem q̃tum ad bonitatez actualẽ nõ q̃tum ad essentialem. Idem in .i. di. xliiii. ar. i.

¶ A deo ẽ inequalitas rer[um]. Idẽ i. i. par. q. xlvii. ar. ii.

¶ Deus est omnino imutabilis. Idem in .i. par. q. ix. ar. ii. et in .i. di. viii. ar. vii. et est ei ꝓpriũ ea q. vi. isti arti. tercio.

¶ Deus intelligit seip[su]m ꝑfecte. idẽ i. i. par. q. xiiii. ar. ii. et i sũma cõtra gẽ. li. i. q. xliiii. xlvii. et. xlviii.

¶ Deus intelligit seipsũ per suã essentiã. ea. q. xiiii. ar. iiii.

¶ Qualiter in deo dicatur esse ira. idem i. i. par. q. xix. ar. ultimo.

¶ In deo est iustitia. Idẽ in .i. par. q. xxi. ar. ii. et in iiii. di. xlii. ar. i. et eius iustitia est eius uirtus et bonitas. ea. di. ar. ii. nec potest eã deus pretermittere nec iustior esse uni q̃ alteri. Idem in iiii. di. xlvi. ar. ii. ubi plene.

¶ Deo nõ cõuenit esse malũ. idẽ in sũma. contra gẽti. li. i. q. xxxvi.

¶ Deus non est causa mali. idem in .i. par. q. xlviii. ar. ii. et in sũma contra. geti. li. iii. q. xiii. et. xiiii.

¶ In deo est misericordia cum omnibus operibus eius. Idem in .i. par. q. xxi. ar. iii. et. iiii.

¶ Nomia dicta de deo tẽpore significant essentiã et relatiõem. idem in .i. par. q. xiii. ar. vii. et i .i. di. xxx. arti. iii.

¶ Quomodo i deo est numerus. idem in p̄mo dis. xxiiii. ar. ii.

¶ Deus põt odio haberi ab homĩe. idem scd̃a scd̃e q. xxxiiii. ar. i. et in iii. di. l. ar. v. et tale odium est maximũ peccatorũ. idez scd̃a scd̃e. q. xxxiiii. ar. ii.

¶ In deo nec est nec esse põt odium. idem in sũma cõtra genti. li. i. q. lxxxvi.

¶ A deo est originale peccatũ. idẽ in scd̃o. di. xxxii. ar. iiii. et. v.

¶ Deo maxime cõuenit esse ꝑfectum. idem in .i. par. q. iiii. ar. i.

¶ Deus ꝑmittit homĩem affligi a diabolo idem in iiii. di. xxxiiii. ar. ii. et. iii.

¶ De deo formari possunt alique ꝓpositiões affirmatiue. idem in .i. par. q. xiii. ar. i. et ii. et i. i. di. iii. ar. iiii. et in sũma cõtra genti. li. i. q. xxxvi.

¶ Deus quãdoq̃ punit homĩem sine eius culpa et q̃re idem in .iiii. di. xv. ar. xi.

¶ Deus punit peccatores multipliciter. idez in .iiii. di. xlv. ar. vii.

¶ Deo cõuenit reprobatio. idem in .i. di. xl. ar. v. et vi. et in sũma cõtra genti. li. iii. q. clxiii.

¶ Ubiq̃ esse cõuenit deo. idem in .i. par. q. viii. ar. i. et. ii. et in .i. di. viii. ar. iii. et di. xxxvii. ar. iii. et in .q. de q̃libet. q. x. ar. i.

¶ Deus est ubiq̃ per essentiã p̄sentiam et potẽtiaz

fdez in.i.par.q.viii.ar.iii.etiã i.i di.xxxvii.ar.ii.
¶ Uidere deum cõtingit dupliciter. Idem in.i.dis.ii.& in.ii di.xxiii.ar.iii.
¶ In deo sunt uirtutes. Idem in sũma cõtra genti.li.i.q.xcii.& in.q de quolibet.q.iii.ar.ii.

Dexter Dextrũ & sinistrũ quid importet uide Bar. in tractatu tyberiadis.in §.ĩo li.de insula.super.q si ex uno latere.

Diabolus Non per suã cõditiõem sed ꝑ suam uoluntatez factus est malus.xxiii.di.qui eps.
¶ Diabolus semper bonũ uertit in maluz & in electis maculã imponit.ii q.vii.c.i.& illos maxime temprat quos reputat meliores.iii.q.i.nulli dubiũ.
¶ Diabolus habet filios iudeos & o[m]nes malos nõ generatiõe sed imitatiõe.xxii q.iii.itẽ opponit.
¶ Qualiter diabolus se transformat in angelũ lucis ut homĩes decipiat habet.xxvi.q.v.nec mirũ.& c.epi.xxix.q.i.§.i.de regul.c.licet.
¶ Diabolus dicitur cecidisse ab altitudine nõ quã habuit sed quã habiturus erat.xxvii.q.ii.§.ex his omnibus.
¶ Adorans diabolũ credẽs adorare deũ nõ peccat.xxviii.q.i.ad hoc.adde.xxix.q.i.§.his ita.& .§.qđ aute ubi tex.cum glo.
¶ Peccatũ facit nos filios diaboli de pe.di.i.omnis qui odit malũ.
¶ Diabolus excellẽtior omnibus aliis angelis fuit creatus.sed in ueritate nõ stetit ꝓpria uoluntate corruptus de pe.di.ii.§.hac etiã & c.o.n.s lapis.
¶ Per penã diaboli cognoscitur qua pena puniatur supbia hominis de pe.di.ii qui ergo.
¶ Qualiter diabolus possit pdicere futura habet xxvi q.iii.sciendũ.
¶ Diabolus fugatur aqua benedicta.de cõse.di.iii aquã de pe.di.iii.crucis dñi fugatur etia per exorcismũ.de cõse.di.iiii.hinc iterũ & c.sacerdotes ubi uide.
¶ Diabolus ante baptismũ possidet hominem sed post baptismũ omẽs uires suas perdit đ cõ.di.iiii nec quenq̃.
¶ Diabolus amicus est ocii ideo semp aliquid operis faciedum est.& ocium fugiendũ.de cõse.di.v.nunq̃ de manibus.
¶ Qualiter diabolus possit diuersoꝝ animaliũ diuersas formas ostendere hominibus.& quare deus pmittat ea euenire que diabolus pdixit futura.habetur.xxvi.q v.nec mirũ.
¶ Qualiter intelligit̃ q diabolus est princeps mundi glo.xxxii.q ii.c.ii.
¶ An diabolus cognouerit christũ esse filium dei.glo dicit q nõ certitudinaliter & plene.quia aliq̃ñ credidit aliq̃ñdo dubitauit.xxxvii.di.li qdem.
¶ An diabolus natura creatus sit bonus.de sum.tri.c.firmiter.§.diabolus ubi dicit q sic.xxiii dis.q̃ ii eps.ultra mediũ & ibi glo.
¶ Diaboli nequitia usq̃ ad baptismũ ptinax est.sed post om[n]es uires suas perdit de cõse.di.iiii.nec quenq̃.
¶ Quot sunt nomĩa diaboli.nõ. Archi.xiii.di.c.nerui testiculoꝝ.adde q multa nomĩa diaboli reperiuntur in iure. Quãdoq̃ lupus rapax.pater mẽdacii inimĩcus homis.de elect.licet antiquus hostis demon.de elec.ne ꝓ defectu. Pau.in cle.ad nostrã de here.sup uer.sathane.uide c.ii.ad fi.đ sum.tri.
¶ Diabolus habet mille modos nocendi.xvi.q.ii.uisis lrĩs.post prin.
¶ Diabolus habet liberũ arbitriũ sed tantũ ad malum nõ.xxiii.di.q eps.in glo.i.
¶ Diabolus dictus est homo ab euentu qa deuiat homĩem.quia sicut Scipio dictus est affricanus qa uicit affricam.de elect.licet.§.statuimus.in glo.ꝑ ma ubi uide.
¶ Unde dicatur diabolus.glo.in.c.i.de sum.tri.in uerbo diabolus.& dicit̃ a dia qđ est duo.& bolos.qa facit duos bolos hoc est morsellos.unũ đ corpore & aliud de anĩma.sed illud est imperite& pueriliter dictũ ex ignorantĩa lingue latine.ideo dic q diabolus est grecum uocabulum magis q̃ latinuz licet greci aliter sonent.& idem apud nos significat q calumniator.

Diaconus Unde dicat̃ diaconus & qđ sit eius officiũ.habetur.xxi.di.cleros.xxv.di.ꝑlectis.xciii.diaconi.
¶ Qualiter ordinetur diacon⁹ habetur.xxiii di.diaconus. Et aduerte q manus eorũ non debent inungi crismate.xxiii.di.pterea.sed eps debz manus imponere & uerba ꝓferre.xxiii.di.quorũdaz Dic de hoc melius ut habet̃ in põtificali.
¶ Ad officiũ diaconi ptinet lauare corporalia.de cõse.di.i.nemo.
¶ An diaconus possit baptisare uel cõfirmare.nõ xciii.di.diaconos.& c.se.de cõse.dis.iiii.constat.& ibi nõ.
¶ Diaconus orariũ i stolaz in sinistro humero gerere debz.xxv.di.sacerdos.& c.unũ.nec debet ordinari nisi prius fuerit castitatez ꝓfessus.xxvi.di.quod autem.
¶ Diaconi debent esse in qualibz cathedrali ecclesia.xciii di.diaconi.& sunt ministri sacerdotũ.ut ibi.& debent esse subiecti pñbiteris ea.di.nonulli.
¶ Diaconus ante sacerdote sedere non debz.xciii di.legimus.hodie diaconi cardinales ecclesie romane sedent ante archiep̃os et pñarchas.
¶ An tempore apl'oꝝ fuerunt diaconi.habet̃ xxxv.di.eps.ubi tex.iunc.glo uide qđ habetur actuũ vi.ubi legitur q apl'i septẽ diaconos elegerunt.xciii.di.dominus.
¶ An diaconus possit pdicare populo uerbum dei.uidetur q nõ.xxv.di.ꝑlectis in tex.et glo xvi.q.i.adicimus.in tex.et glo.alia glo.xci.di.in sancta.adde qđ dicam sub dictiõe pdicatio.
¶ An diaconus possit portare corpus christi ad infirmũ.uide qđ habetur.xxxix.di.diacon⁹ lxxxxiii di.diaconus.et c.non oportet.dicemus.j.sub dictione christus adde qđ dicit.s.Tho.in.iiii.di xiii ar.iii.ubi tenet q licet diaconus sanguinẽ in calice dispensare possit nõ tamen debz corpus christi dispensare.quia non habet manus cõsecratas ad tangendũ.uide ibi.adde q in necessitate diaconus uidetur posse baptisare et cõicare populum.no.glo.xciii.di.diaconus.uide glo.in.c.i.de custo.eucha.Item ad hanc materiã adde glo.i.q.i.nullus epus.glo.xxvi.q.vi.ministrare.gl.de cõse.di.ii.peruenit et nõ.bene quia doct.nõ allegant istas glo.
¶ An diaconus ex mandato pape possit ordinare alium diaconũ glo q sic.xcv.di.puenit.de q̃ multum dubito.per nõ.de cõsue q̃to in glo et ꝑ doct.et de conse ec.uel al.aqua.et qđ ibi nõ glo.dicam j.sub dictione papa.

¶ Diacones nō sunt pfectiores religiosis s. Tho. secda secde. q. clxxxiiii. ar. viii.

¶ Quare diaconus postulat benedictiōez añ euangeliū. uide archi. xxv. di. pplectis. uide ĩ ra di offi.

¶ An diaconus possit benedicere in matutino uolente cantare lectiōem. uide Archi. xxi di. denique.

¶ Diaconus cōicanti sacerdoti debet porrigere calicem. glo. xciii. di. puenit. & c. diaconi. iii.

¶ Diaconus grece latine interptatur minister. de quo uide. xxi. di. cleros. xxv. di. pplectis.

¶ Diaconi officium in hac uita piculosius si male nil utilius si bene agatur xl di ante.

Diadema Diadema pprie dicitur corona Imperatoris uł regis que fit de auro solo & ornatur lapidibus pciosis. & differt a serto qđ fit d floribus insertis. & a corona q est circulus capitis de quolibz metallo sm glo. in clem romani. in glo. super uer. diadema. de iureiu.

¶ Unde dicatur diadema Io an ubi s. dicit q dicatur a dia qđ est duo & demo demis. qa ex sui rotunditate principiū demit & finem sed tantus uir ignorauit huius uocabuli originē & pueriliter nimis locutus est. sequens quorūdaz grammaticorū ignorantiā Dic ergo insuplicabilis portabit diadema. eccłiast. xi. & recitat Io. an. de elect. cum dilectus. in uer. admirātes.

Diarium Ad cibaria tantū ptinet quasi diurnus cib⁹ nec habitatio neq uestitū neq calciamētum cōtinetur eius appellatiōe. ff de ali. & ci. le. l. añpe. & ibi nō.

Dictio Una dictio quādoq habet pactio ne qñq p pessiōe sicut ista dictio uiolenter. ita nō. Bar. in. l. si ita scriptū. de leg. i.

¶ Dictio i. ptās. unde sub dictione. i. sub ptate. de elect. quorūdaz. li. vi. & ita ibi nō. Arch. que uide

¶ Dictio semel posita sumitur pprie & improprie. ff de offi. pconsl. l. ii. de pp. plerumq & ibi no. d of. del. quoniā abbas.

¶ Dictio qñq sumitur p sillaba & ecōtra. vnde si dicatur sub pena dupli intelligit. i. dupli. Bal. i. l. uerbū. C de fideicō. circa fi.

¶ An error i una dictiōe noceat. uide Io. an. in. c. ex parte. de fi. instru.

Dictum Quid sit dictū uide in. l. sciendum. § dictū. ff. de edil. edic.

¶ Dictū non debet esse idem cum rōne ff. de leg. ii. cum pater. § dulcissimis. ff. de acqui. pos. l. si is q animo. nō. in. l. si in pn. ff. de offi. p. u. cesa. ff. d offi. pfec. ur. l. i. § cura carnis. i. q. i. marchion xi. q. iii. antecessor. xxii. q. ii. is aūt. & ff. de peti. here. l. p herede. adde qđ nō Inno de testi. cum cām Spe cu. ti. de teste. § nunc tractemus.

¶ Non uidetur id dictū ab aliquo qđ non gerit in mente. l. labeo. ff. de sup lega.

¶ Dicti pensari debent ex psona. C. si quis impe. mal. l. i. & qđ nō. xxxvii. di. q de mensa.

¶ Non est attendendū qs dicat sed quid dicat C. de uete iur enu. l. i. § oibus. xcv. di. esto subiect⁹.

¶ Dictum debet intelligi sm materiā uł naturaz sui adiuncti i. q. v. sacerdos. de priuil. ex ore & c quoniam de pp. ex pte decani. xxv. q. v. si nō licz

¶ Dictū simpliciter debz simpliciter intelligi. de deci ad audientiā. ff. de publi. l. de pecio. cū si.

¶ Dictū pollicitatio & stipulatio in quo differūt no ff. de edil. edic. l. sciendū. § i. i gl. pollicitatiōe

¶ Dicens se esse talem debet pbare illud C. de accusa. l. non ignorat et ibi nō. facit quod no. in l. ii. ff. de pbati.

¶ Hec dictio dictus simpliciter plata refertur ad substantiā persone nō ad qualitates inherentes psone vnde si formata est inqstio cōtra titium qa. cognouit seyam uxorem sempronii et titius respōdendo cōfiteatur se cognouisse dictā seyam p hoc non uidetur cōfiteri qualitatē q sit uxor sed tantū substātiā psone. ar. l. si cui § i. & ibi h⁹ no Bar. ff. de lega. i.

Didragma Didragma est is denarius qui ualet duos nūmos. ualales stat. autē cōtinet duo didragmata sm beatum Hieronimū quem refert Archi xi. q. i. magnū. uide Math xv. i fi. unde uersus. Dat nūmos didragma duos stat. id duplicabit.

Dies Quādo dicatur dies & quando nox. Bar. in. l. aut facta § tempus. ff de pe. & l. hec ue ba. in fi. ff. de uerbo sig.

¶ An dies termini cōputetur in termio. Bar. in. l. f. ff. si quis cau. et in. l. i. § si maritus. ff. de lib. agno. Adde no in c. pia de excep. li. vi. Bal in l. eos. §. fin autē. C. de appel. Bar. in. l. miles § sexaginta. ff. de adul. glo. ii. q. vi. anterior & g o. de appel. super eo. ii. glo. in. c. statutū. de pben. li. vi. glo. i. c. si quis de appel. Io an in c. felicis. de pe. li. vi. Pau in. c. cecām de elect. & ab interpositiōe. gl. iii. q. v. c. i.

¶ Mane attribuit diei sequēti et nō pcedenti. ff. de li. et post. l. si eius § i.

¶ Si dies maleficii sit positus in articulis et nō in libello nihilomin⁹ debz sequi cōdemnatio. sm Bal. in. l. in causis C. de accus.

¶ An ille qui certam diem posuit in accusatiōe debeat obtinere si non pbat. Bal. in l. is qui reus. ff. de publi. iudi. tenet q nō vide qđ idem no. in. l. i. C. de accusa. circa fi. ibi sup vii puncto.

¶ Dies in factis est de substātia secus in dandis. ff. de uer. obli. l. ita stipulatus et ibi p Bar.

¶ Appellōne diei cōtinetur dies et nox. qa nox deseruit diei et nō autē ecōtra. uide Bal. in auten. hodie C. de appel.

¶ Dies creatiōis cōuenienter enumerant. et qñ sint unus uel plures vide per s. Tho. in. i. par q. lxxiiii. ar. i. et. ii. et in. ii. di. xii. ar. iii.

¶ Dies septima debuit benedici. et quare intelligitur q illa die deus requieuit uide in pall. i. par q. lxxiii. ar. i. et. ii. et in. ii. di. xv. ar. vii.

¶ Si imponitur certa pena cōmittenti maleficiū i die festo beate Marie de mense augusti. an is qui noctis tempore finito die festi cōmisit illud maleficiū puniatur illa pena Frede de se tenet q non. in cōsilio suo xliii.

¶ An et qñ dies sit apponēda in stipulatiōe et qñ eius obmissio uiciet. Bar. i. l. si ita stipulatus. ff. de uerbo. obli. ubi etiam uide que sit differētia inter diem qui inest obligatiōi et diem qui miserationis cā indulgetur. Adde nō. ff. qui sa. da. cog. l. de die. in glo. ii. et ibi Bar. Spe. ti. de pcura. in pn. et § i. s p. qd si in mandato Spe. ti. d instru. edic. § instrumētum. p. quid ergo. Inno et Hosti. de fi. instru. inter dilectos. xxiii. di. in noīe domini. xxv. q. ii. si qua.

¶ An hora matutina ascribat diei uel nocti. Bar. in. l. titius. ff. de li. et post.

¶ Dies interpellat p homie et moram inducit et

facit penam cōmitti absq̄ denunciatiōe. Bar. in .l. magnam. C. de cōtra. et cōmit. sti. et .l. traiectitie. §. de illo ff. de act. & obli.

¶ An si dicatur q̄ talis actus fiat .ī. tale tempus ī choandū a tali die illa dies cōputetur in tali tempore. uide. xix. q. v. quisqs. & ff. de requi. re .l. anus ff. de adul. .l. is cuius. §. ex senatu. & .l. i. §. quod dicimus. ff. de succes. edic. unde nō. per glo. & doct. in clem. sicut. de appel.

¶ Dies apposita in legato soluendo semp̄ p̄sumitur posita fauore heredis. glo. in .l. cum quidam. ff. de annu. lega.

¶ Dies uariabilis & certa ad nutū stipulatoris interpellat p̄ homie. nō. in .l. cuz stipulatus sim mihi a p̄culo. ff. de uer. obli.

¶ Dies quo ad collōnem sacrorū ordinū incipit a uespera & finitur mane sequenti. lxxv. di. qd̄ a patribus de tem. ordi. l̄ras quo ad iudicia incipit ab ortu solis usq̄ ad occasum cū iaz iudex iuste & honeste p̄ tribunali sedere nō possit. aut? de iudi. §. se debūt. de offi. del. ·cōsuluit quo ad cōtractum. & alia incipit a media nocte & finit in media nocte. ff. de fer .l. more romano quo ad treuguas incipit ab ortu solis & finitur ad occasū. de treu. & pa. c. i. quo ad ieiunia uide de cōse. di. iii. de esu. quo ad feriā lum incipit a uespera ad uesperū. de fer. c. ii. & ibi nō. rōnem. de quibus omnib? uide p. Io. and. & alios doc. in c. cōsuluit. de offi. dele. sup uer. desistat. Adde qd̄ nō. Ange. in .l. in usucapiōe. ff. de usucapi.

¶ Die domīco licet scribere legere audire panem & carnes coquere si necessitas fuerit. qd̄ refertur ad panis decoctiōem. uide Archi. de cōse. di. iii. omnium. & qd̄ dicā .ī. sub dictiōe testū.

¶ Dies q̄nq̄ accipitur p̄ anno & septimana. xxxi di. tenere. in glo. i.

¶ Die dominico āte missam debet fieri p̄cessio p̄ ecclesiam & cimiterium cum crucibus & aqua benedicta de cōse. di. iii. ieiuniū. Archi. ea. di. aquam.

¶ An & quādo dies ceptus habeat p̄ copleto uide. ff. de minno .l. i. §. minore. & ibi glo. ff. de testa .l. qua etate ff. de fer .l. more romano.

¶ Duplex est dies. s. naturalis & artificialis. unde nō. in d. .l. more. & de cōse. di. iii. in prin. de fer. c. i. glo. in .l. si. ff. de uer. sig.

¶ Maior pars diei est p̄ma q̄ secūda. ff. de uerbo. sig. .l. ii. §. i. & ibi nō.

¶ Die domico cuilibet p̄hibitū est ieiuniū de fer. c. i. nō. de obser. ieiu. in c. i. Adde s. Tho. scd̄a scd̄e q. cxxii. arti. iiii.

¶ Dies do nica dicitur carnisp̄uium iiii. di. denique & ibi nota.

¶ An obmissio diei uł temporis uiciet actū. Bal. in .l. i. §. qbus. C. de no. co. cōpo.

¶ Qualiter accipiat dies d. xi. ī. q̄ accipit̄ diuersimode s̄m diuersitate rerū de qbus loquitur adde q̄ nō. Bal. i .l. si. ff. d̄ uer. sig. & in .l. more romano. ff. d̄ fer. idem in .l. i. ff. de manu. & .l. aut facta. §. tepus. ff. d̄ pe. et in .l. i. §. hoc senatus ff. ad sill. et aduerte quia in his que nō possunt nisi in luce expediri dies cōputatur ab ortu solis usq̄ ad occasū. ita nō. de treu. et pa. c. i. per illum tex. faciunt no. de offi. ce. lega. c. cōsuluit. et C. de transact. .l. nō minorē. Ad materiā adde bonam gl. de cōse. di. iii. c. i. adde qd̄ dicam .ī. sub dictiōe nox.

¶ Si actus factus una die ualet factus uero altera die non ualet in cōfectiōe instrumēti de necessario apponi debet dies. Bal. in .l. si quādo. C. de testi.

¶ Dies egiptiaci nō sunt a fidelibus obseruandi. xxvi. q. vi. nō obseruetis. ea. ca. et q. c. qs estimaret

¶ Est graue peccatū obseruare dies annos et t̄pa. ut in dic. c. quis estimaret.

¶ Dies calendarū obseruare nō licet. xxvi. q. vii. nō licet. et c. admoneat.

¶ Diebus mercurii et ueneris est a carnibus abstinendū. de cōse. di. iii. ieiunia. et c. de esu carniū. et ibi rōnem uide.

¶ Die sabbati est ieiunādum ob reuerētiam sepulture christi. de cōse. di. iii. sabbato. dicam .ī. sub dictiōe ieiuniū secus die domīco et die iouis. ut dixi s. et habet̄ de cōse. di. iii. ieiuniū.

¶ Die dñico epi ab officio eccl'ie se absentare nō debent de cōse. di. iii. ep̄us si infirmitate.

¶ Die domico in orōibus non flectūtur genua. d̄ cōse. di. iii. qui sunt.

¶ Die dñico quis pōt lauari p̄ necessitate corpor non cā luxurie. de cōse. di. iii. p̄uenit ad me.

¶ An obseruatio diei dñice succedat in loco sabbati legalis uide per s. Tho. scd̄a scd̄e q. cxxii. q. dicit q̄ nō succedit ex ui p̄cepti sed ex cōstitutiōe ecclesie et cōsuetudine totius populi xp̄iani. Adde q̄ tali die licet coquere panes p̄scari et itinerari. i pre all. q. cxxii. ar. iiii.

¶ Quot horas habet dies naturalis et artificialis nō. de uer. sig. .l. ii. §. uniuscuiusq̄ dici. in glo. i. et ii.

¶ An dies sit semp̄ apponeda in instrumētis no. ff. de aqua plu. ar .l. ii. § idem labeo in glo. sup̄ uerbo cōsuiem et ibi Bar. in oppo. iii. Spe. ti. de instrumē. edi. §. instrumetū. ṽs. quid ergo.

¶ An dies incertus habeatur p̄ cōditione. nō. ff. d̄ cōdi. inde .l. sufficit in glo. ii. C. quan. di. le. ce. .l. ex his uerbis in gl. ii. et ibi Cy.

¶ Quādo dies cedat in obligatiōibus. cōtractibus et ultimis uolūtatibus. nō. ff. de reg. iur. .l. in omnibus obligatiōibus. Bar. plene in .l. ea stipulatus de uer. obli. idem ff. de regu. iur. .l. que legata. idem d̄ uer. obli. .l. qdam cū filiū. et .l. fi. ff. de ser. facitīt nō. in .l. i. C. quan. di. le. ce.

¶ Dies est suma pars stipulatiōis uel instrumenti in quo cōtinetur stipulatio. no. ff. de eden .l. i. §. diem in glo. sup̄ uer. suma.

¶ Quādo in diem plus uł minus soluere dicitur. nō. in dic. .l. i. §. diē ff. de ede. & ff. d̄ uer. sig. .l. min?

¶ Quādo plures actus reperiūtur facti eadem die quis p̄sumatur p̄cessisse. uide glo. in .l. i. ff. d̄ bo. pos. se tab. et in .l. fi. C. d̄ edi. di. adri. tol. et in c. si duobus. de rescrip. li. vi. adde qd̄ nō. Bal. in p̄ma cōstitutiōe C. §. qbus. et in .l. falsus. C. de fur. et in .l. cū apponas. C. de codicil. et in .l. i. C. de p̄uil. cre.

¶ Dies receptiōis l̄rarum nō coputatur in termino assignato iudici ad literā finiendā nō. de appel. super eo.

¶ An dies sit apponend? in libello. Io. an. de re iudi. abbate li. vi. no. insti. de publi. iudi. in glo. dicā .ī. sub dictiōe libellus.

¶ Cum quis citatur ad certum diem tota dies illi cedit. ii. q. vi. anterioꝝ. Specu. ti. de appel. §. fi. ṽs. illud

Dieta Quid sit dieta et quot miliaria cōtineat. nō. in .l. i. ff. si quis cau. gł. iii. q.

vi· si quis iudicem glo· in c· cū inter· de elec Inno· de ꝑp· nōnulli· & ibi glo· duas dietas· facit de preben· ꝓsenti· § loca· li· vi· Archi· de rescrip· statutū § cum uero· sup uerbo dietam· li· vi· uide nō· in l· ii· ff de uer sig· & qđ habet in l· i· ff· q sa· da cog·

¶ Cōputatio diete fit a fine dioc· unde quis trahitur· no· in dic· c· nōnulli· & c· statutū· § cū autē in glo· olim· eo· ti li· vi·

¶ A quo loco debeat cōputari dieta etiā in reali· nō in d· c· statutū· § cū autez in glo· una die· Spe· ti de cita § i ꝟ· & nō·

¶ An appellōne diete intelligat de uulgari uł legali· nō· de rescrip· nōnulli· in glo· i· eo ti· statutuz· § cum aute li· vi· de elec· c· cupientes· c· li· & Spe· ti· de cita· § i·

Dietarii

Dietarii sunt q i aliena cenacula se dirigūt animo furandi· ff· d uar· & extraor· cri· l· saccularii dicunt etiā qui administrāt dietas & cibos· ff· nau· cau· sta· l i· § qui sunt· & ff· de his qui no· infa· l· athletas in pn·

Diffamatio

Quis dicatur diffamatus· no· Bar· in l· turpia· ff· de lega· pmo·

¶ Si diffamāti est terminus statutus ī quē agat· pōt agere elapso termino si nō est sibi impositum silentiu per sniam· & diffamāti non pōt statui terminus ī quem agat sub alia pena q silentii & si apponitur non tenet nisi in cau· l· tutor· § · si deponi· ff· de admi· tuto· Inno· in c· cum i tua· glo· biennii· qui ma accu· pos·

¶ Qualiter agere debeam cōtra illū qui me & statum meū diffamauit· uide Spe· ti de na· ex li· uen· bene facit· l· diffamari C de ingenu & manu· & qđ ibi nō· Adde q terminus fm dictā l· diffamari est assignandus diffamatori nec ꝓnuntiat tunc super ca principali sed solū ut a diffamatiōe desistat· Innoc· in c· cām· qui fi· sint le· i gł· iudicare· ꝟ· alii cū·

¶ In cā diffamatiōis ꝓceditur lite nō cōtestata· de accu· licet· facit l· diffamari· C· de ingenu & manu· & qđ ibi nō·

¶ Diffamare est malū de aliquo ꝓdicare uł uilificare uł de bonu stare· uide de obli· ad ratio· c· i· i· li· & in cle· i· de offi· or·

Differentia

Differētia uocabuloꝝ inducit differentia siue diuersitatē rerū· C· de codicil· l· si idē·

¶ Differētia inter artifices· no· ff· de solu· l· inter artifices·

¶ De hoc uerbo differētia· uide per glo· in · l· i· C· de delato· li· xi·

¶ Differens & diuersum quid importēt· uide· s· Tho· in i· di· viii· ar· ii·

¶ Differētie reꝝ cognoscunt penes ꝓprietatez earū· C de fur· emphi· l· i· & ibi no·

Differre

Non dicit differre qui non est potens· nō· de elect· q sit· in glo· per hoc· li· vi·

¶ Quod differtur nō aufertur· ff· de arbi· l· quis· ff· de iudi· l· destitisse· nō de elect· cū post petitam glo in c· non est de uo· xxxii· q· ii· ancillam· de pe· di· vii nemo·

¶ Omne qđ differēdi causa fit more annumerādū est· de heret· statutū & ibi uide cōcor· li· vi·

¶ An differri dz qđ maiorē poscit indaginē· nō· ff ad exhi· l· iii· in glo· si obscurior· ubi uide·

¶ Hoc uerbū differt nō· negligentiā· ff ex q· cau· ma· l· ab hostib⁹· § · sed qđ simpliciter·

¶ Illud differt specie qđ ab aliis ꝓpriam & specialem naturā sortitur in substantia ut l· cū antiquitas· C· de usufruc·

Difficile Difficultas

Difficile est bene tenere prelatiōem male acquisitā· i· q· i· principatus·

¶ Omnia difficilia fiūt per caritatē facilia· de pe· di· ii· ergo si caritatē·

¶ Difficile est inter ementes & uendētes mendaciū non interueniēte & peccatum· de pe· di· v· qualitas ubi tex·

¶ An difficultas solōnis impediat cōmissionez pene· Bar· in l· cōtinuus· § · item qui insulā· ff· de uer· obli· adde ff· si cer· pe· l· qđ te· in glo· tua· nō· in l· fi· ff· ad l· ro de iac· i glo· dicemus· no· ff· de do excep· l· apud celsū· § · si in arbitriū· & ibi Bar de iureiuran· breui· in glo i· Adde qđ difficultas in iudicio excusat a pena ut· d· l· apud celsū· glo ibi dicit sec⁹ esse in cōtractibus sed eā ibi reprobat Bar·

¶ Difficile quoq exponitur ꝓ impossibile ff de pe ti· here· l· sed et si lege· § si me· et ff· de pigno· act· l· i· ff· ꝓ socio l· de illo· xlviii· di· quantulibet· i· q· i· pncipatus· aliqñ ecōtra ff· loca· l· cū i plures· § · uestimeta C· de edilic· act· l· i· uide Io· an· de fi· instru· accepimus·

¶ Multū difficilia reputant impossibilia· ff· de negoc· gest· l· sin autem· in prin· ff· fam· hercis· l· familie

¶ Que cū difficultate fiūt non uident fieri posse ff· de transact· l· cū hi· § · in ca· de uerbo signi· l· nepos ꝓculo· Adde q paria sut aliqd fieri nō posse et difficultate fieri posse ff· de rei uen l· idē pomponius § · si plumbū·

¶ Rōne difficultatis aliqd admittit qđ al's ꝓhiberetur· nō· de ec· edi· ad audientiā· in glo· i·

¶ Difficultas excusat a piurio de iureiurā· breui·

¶ An difficultas excuset ab excōicatiōe· uide qđ dicā ī· sub dictiōe excōicatio·

¶ Difficile ponit aliquādo ꝓ non· aliquādo ꝓ uix aliqñ pro nunq· nō· i q i pncipatus· ii· q· vi· biduū· iii q· ix· c· iii· l· di· ꝗcūq dignitatē· xlviii· di quantulibet Io an· de fi· instru· accepimus ubi uide·

¶ Difficile et onerosu mensurat fm uirtutē instituentis s· Tho· in iii· di· xl ar· vi·

¶ Difficile dicitur dupliciter· s· Tho· in ii· di· xxviii ar· iii·

¶ Quādo omnis difficultas excludit tunc aliquid dicitur fieri sine difficultate· de ꝓben· si beneficia li· vi·

¶ Difficultas ꝑtinet ad incōmodū ꝓmissionis et sic non impedit nec uitiat oblōnem nec excusat a mora· ff· de arbi· l· celsus· ff· si cer· pe· l· q te· Dy· in regula peccatū· li· vi· ii· q· vii· beati· iii· q· v· quisquis· ar· cōtra· de iureiurā· breui· de testi· co· cū sup·

Diffidatio

An diffidatio facta cōtra unū dñm uideatur facta cōtra omēs eius cōplices· dicit Inno q sic· in c· olī cām· de resti· spo Bal· in l· fi· C· de ser & aqua·

¶ Quis dicatur diffidatus et quid operet diffidatio uide Io· an· de homic· ꝓ humana li· vi· Hosti· in c· felic· de pe· eo· li·

¶ An diffidans aliū uideatur cōsequi ter ab eo diffidatus ar· ff· ꝓ socio· l· si socii· et l· actione · § ·

diximus.&.C.de repu.l.licet.
¶Diffidens iniuste tenet diffidato ad omnia que rōne diffidatiōis pdidit.de iniuri.c.i.ubi de hoc. Adde q diffidatus iniuste pōt agere cōtra diffidātem ad damna & interesse & illa pbabit per iuramentū.Inno in.c.fi.q me.cau.Bal.in auct.itez nulla cōitas.C.de epi.& cle.
¶Diffidens de iure suo dz illi renūtiare de elect.dudū.i.de postu.pla.c.bone.
¶Ex diffidētia iuris pmittitur alicui uariatio dū modo nō fiat alteri pudicium.de postu.pla.bone.i.sup uer.diffidere.
¶An diffidatus seu positus extra ptectiōem cōmunis dicatur pati penam capitale seu psonaliter damnatus uide Bal.i.l.data opera.C.qui accu.nō pos.in ulti.carta.

Diffinitio

Quid debet cōtinere diffinitio uide.l.i.ff.de testa.
¶[illegible] cōpetit diffinitio eidem cōpetit diffinitum.ff.d[e] dolo.l.i.insti.de tute.in prin.de rap.cū cām.
¶Omnis diffinitio debet cōuerti cū diffinito.nō.de pe.di.i.tres sunt actiōes.de fu.tri.super uica.nō.de rap.cum cā.&.l.fi.de uerbo.sig.&.l.i.§.dolum.ff.de dolo.ars nō est bona.ut ibi.
¶Cui non cōpetit diffinitio nec diffinitū.ff.de regu.iur.l.ois diffinitio.ff.de au.& argē.le.l.q[ui]tus.
¶Quot modis dicat diffinitio.uide.ff.de regu.iuris.l.omnis diffinitio.
¶Quis plerūq audit & nō diffinit.de offi.archi.ad hec in uer.audire.& de rapto.c.fi.
¶Licet arguere a diffinitiōe.ff.de his qui sūt sui uel ali.iur.l.tibi.ū dixi sub dictiōe argumentū.
¶Differentie specierū nō cognoscunt nisi p diffinitiōem.C.de iur.emphi.l.i.ff.de fun.instru.l.quesitum.in pn.ff.de auro & argen.lega.l.si q[ui]ntus.§.cum aurum.
¶Diffinitio pōt dupliciter cōsiderari.uide.s.Tho.in.i.di.xxix.
¶Quid significat diffinitio.Idem in.ii.di.xxxvii.arti.ii.
¶Que dicatur bona diffinitio.uide in psal.di.xxxvii.ar.viii.
¶Triplex est gradus diffinitiōis.Idem in.iiii.dis.iii.arti.pmo.
¶In diffinitiōe quādo ponitur cōe & quādo pprium.Idem in.iii.di.xxxiii.ar.ii.

Digestum

Hoc sumitur multis modis ut nō.Io.and.in phemio li.vi.in fine.

Digitus

Quare digit⁹ grossus humane manus uocet pollex.nō.Io.an.in c.ii.de corpo.uici.
¶Digitus nō est membrū sed officiū membri.ff.de testa.or.l.nō sunt.in glo.fi.ff.de edil.edic.l.offilius.& ibi nō.Bar.in.l.ii.ff.de publi.iudi.Adde qd dixi sub dictiōe debilis.
¶An habens sex digitos uel quatuor in manu possit ordinari.uide Io.an.de corpo.uici.c.ii.sup glo.ulti.que tenet q sic.

Dignitas Dignus

Quilibet psumitur dignus nisi pbetur indignus.tex.& ibi Bar.in.l.cum qdam.in.ii.ff.de leg.ii.ff.qui sa.de.cog.l.si uero.§.qui p rei.& de psump.c.fi.ii.q.vii.querēdū.
¶Qualiter accipiat hoc nomē dignitas.gl.de cle.nō resi.quia nōnulli.Bar.in.l.i.C.de dignita.li.xii.glo.in.c.statutū in prin.c.de rescrip.li.vi.Archi.de cōsue.c.i.eo.li.& ibi nō.q psumendū est p existente in dignitate.nō in p[rati]ca de pben.& dig.
¶Quot modis sumatur dignitas.glo.de rescrip.sedes.in uer.digniores.glo.iiii.di.denique.adde qd qnq sumit dignitas p bona opiniōe.ff.de usufru.l.sed & si.§.sufficiētem.ff.de uen.inspi.l.iiii.
¶Que dignitas liberat a pria ptāte.Bal.in.l.si maritus.C.de pa.pote.tex.& ibi glo.de eta.& qua in decorū.Adde q dignitas sacerdotalis liberat a patria ptāte non tū tollit existentia sui heredis.dictum est Bal.in.l.apud hostes.C.de su.& leg.
¶An posse ferre testimoniū sit dignitas.no.de testi.testimoniū in glo.ii.
¶Dignitas reputat esse seruū eccl'ie.de re.pmu.iniustū.sm Abba.
¶Digniores debent pcedere & habere meliores pbendas.de pben.cū dilectus in glo.
¶An & quādo dignitas aggrauet & minuat peccatum seu penā.no.in.l.psbiteris.C.de epi.& cle.Cy.in.l.nemo.C.de sum.tri.nō.ff.de pe.l.moris.§.iste tere.& l.aut facta.§.psona.i.q.iii.saluator.v.q.ulti.psbiteri.glo.de transla.pla.c.fi.vide de sta.mo.ea que.Spe.ti.de accusa.§.scdo loco.in fi.glo.& doct.de iureiura.cum qdam.glo.i.q.i.null⁹.xi.q.iii.pcipue.xl.di.homo christianus.xxv.q.i.nulli.facit.de pe.di.ii.pncipium.
¶An dignitas psonatus et officiū sint idem.nota Archi.in.c.i.de cōsue.li.vi.Inno.in.c.de multa.de pben.et in.c.quia nōnulli.de cle.non resi.de cōsti.cū accessissent.do.Car.flo.in clem.ut hi qui.§.i.de eta.et quali.
¶Licet quis reputet idoneus ad unā dignitatem nō tamen ad aliā.no.de elect.scriptu.in glo.super uer.psumptione.uide de eta.et quali.accepimus.
¶Quomō cognoscat q beneficiū sonat idignitatē.no.Inno.Io.an.et doc.de pben.de multa.faciūt nō.de cle.non resi.quia nōnulli.de cōsue.cum olim.et.c.i.li.vi.Io.mo.in.c.si forte.de elec.li.vi.plene p Archi.et Io.an.et Domi.in.c.i.de cōsue.li.vi.do.de ro.cōclusiōe.clxxxviii.Lat.in ele.i.de pbē.Hosti.in sum.de pben.§.quid sit dignitas.de hoc per do.Car.flo.in cle.i.de pben.in.i.ii.et.iii.q.
¶An ordo clericalis sit dignitas.no.doct.in.c.eo libertus.de ser.nō ordi.de or.ab epi.qui renū.epi.c.i.ubi exponit dignitas.i.ordo.
¶Par dignitas maior reputatur in psona uiri q mulieris.l.i.ff.de sena.
¶Ordines dignitatū de iure ciuili.ff.de sena.l.q indignus.
¶Dignius reputatur cōpositum ex nobilioribus subiectis.uide.ff.de sta.ho.l.in sūma.in glo.i.
¶Femina nō perdit dignitatē generis etiam si sit meretrix corporis sui.uide.C.ad orfi.l.si qua illustris.ff.de ri.nup.l.senatoris filia.
¶Per priuatiōem maioris dignitatis quis p hoc nō est inhabilis ad minorē.ff.de sena.l.senatores.et quod ibi no.C.de decur.l.uniuersos.Bal.in.d.l.senatores.
¶Assumens dignitatem de qua nō est dignus incurrit crimen falsi.nō.Bar.ff.de publi.iudi.l.fi.q reus.et.l.i.C.ad.l.iul.ma.Bar.et Bal.in.l.barbarius.ff.de off.i.pro ubi Bal.in.iii.colūp.
¶Dignitas patris nō solum extenditur ad filios

futuros sed etiam ante natos. C. de aduo. diuer. iu. l. aduocatos.

¶ Dignitas reputat habere filios. ut l. in albo. C. de decur. li. x.

¶ Ad quas psonas dignitas alicuius eius corusca-tiõe extendat. tex. & glo. in l. fi. C. de incol. li. x.

¶ An qs possit hre plures dignitates eodẽ tẽpore vide plene per do. Iaco. de alua. in lectu. sua noua. quis di. dux co. ul. mar. c. i. § i. x. col.

¶ Quid si cõstitutus in dignitate superiori de-scendat & adipiscatur inferiorẽ an puetur prima. Dic q sic mutato statu. puta si d archiepo fiat eps ɜm Bal. in l. cum te. C. de nupt. & ibi omino uide.

¶ Qui est dignior debet pmus admitti ad eligen-dũ & uotũ suum deponẽdum facit l. uidue. C. de nupt. & qd ibi nõ. p Cy. & Bal.

¶ An noua dignitas possit creari in eccl'ia uel an-tiqua extingui sine licentia pape. no. glo. i. de con-sue. cum olim glo. & doc. plene de cõsti. cum accel-sissent. adde qd dicã. j. sub dictiõe eps.

¶ An maius dignũ trahat ad se minus dignũ uide ar. ff. de peti. here. l. hereditas. de of. del. sup qõnũ. § si uero. de cõse. ec. uel al. qd in dubus. Archi. u q. vi. anterior. lxxvi. di. de ieiunio

¶ An qs possit cogi ad dignitatẽ acceptãdam siue sit eccl'iastica siue secularis. no. doct. de postu. pre-la. c. fi. glo. vii. q. i. eps de loco. viii. q. i. in scripturis lxxiiii. di. ubi ista. xxiii. q. iiii. displicet. xl. di. ante omia. xvi. q. i. nos aute. i. q. vi. c. ul. in glo.

¶ An poratus sit dignitas. nõ. de pben. nisi. in cle. & si pncipalis. de rescrip. ubi cõcluditur q con-uentualis est dignitas claustralis nõ. de quo dicam. j. sub dictiõe prior. adde qd nõ Lau. in cle. i. ad fi. de sup neg. pla. & in exuag. execrabilis. Archi. in c. psenti. de of. ordi. li. vi. Lap. in c. is cui. de pben. eodem lib.

¶ Que sit pena ambitiose petentis dignitatẽ secu-larem uel eccl'iasticam. no. in l. i. ff. ad l. iul. de am-bit. i. q. vii. sanctimus. i. q. i. c. nullus. i. q. vi. sicut. viii. q. i. in scripturis. adde no. in l. barbarius ff. de of. pto. in glo. ii. & ibi Bar. ff. de inter. act. l. qui in-terrogatus. Cy. C. ad l. iul. de ambi. l. ii. Item adde q licet dignitatẽ petere & p ea pces porrigere. d quo dic ut in dic. l. barbarius. ad. e. l. fi. c. de offi. pfec. urbis.

¶ An appell'one dignitatis ueniat epatus. glo. q ñ. qa non est dignitas sed culmen dignitatis de pre-bẽ. c. ii. li. vi. faciũt no. i. c. si. d re iud. c. li. ubi uide.

¶ Dignitas eccl'iastica qto maior est tanto pericu-losior. xl. di. ante.

¶ Malus sacerdos nõ acquirit dignitatez ex sacrifi-cio suo sed crimen. xl. di. multi.

¶ Dignitas nõ facit platum sed bona uita. ii. q. vii. nõ omnes. ii. q. i. quibus.

¶ Dignitate quis nõ reputatur maior uel minor alio sed bonitate & sanctitate. ii. q. vii. paulus.

¶ Dignitate plationis Petrus maior fuit Paulo. sed meritis fuerũt equales. ii. q. vii. beatus.

¶ Dignitatez eccl'ie nõ dz recipe clericus de manu layci. xvi. q. vii. si qs deinceps.

¶ Dignitate ppria puatur quisqs cõtra pacem ec-clesie insurgit. xxiiii. q. i. q cõtra.

¶ Dignitas secularis acqsita per pecuniã meo no-mine & me ignorante datam nõ facit me incidere i penam. l. iul. de ambi. uide in. c. fi. & ibi nõ. d elec. glo. in. l. i. ff. ad. l. iul. de ambi.

¶ Rõne dignitatis & nobilitatis psumitur libera-litas. dixit Bal. in. l. i. ad fi. C. ad vell.

¶ Si dignitas cõtemnatur põt agere successor de cõtemptu. nõ. Innoc. in. c. q sicut. de elec. adde qd nõ. Bar. in l. honor. in fi. ff. rẽ ra. ha. ubi uide.

¶ Dignitas eccl'ie nõ ordinatur ɜm ius ciuile nec ex eo sumit iurisdictiõem. ita nõ. Inno. & Hosti. i. c. ad hec. de offi. archi.

¶ Si scribitur p dignitate an includat dignitas ha-bens canonicatũ ul' pbendam annexaz. glo. in cle. fi. de preben.

¶ Digniores debẽt sedere in loco altiori. gl'. insti. de bo. pos. § aliam uero.

¶ Dignitas cognoscitur in sessiõibus honoribus & aliis peminentiis. ut est tex. & ibi nõ. de cõsuetu. cum olim. facit. ff. de pba. l. fi. & l. fi. C. de offi. di-uerso iudi.

¶ Qui pcedit in dignitate dz etiã pcedere in aliis. ut. di. deniq. xvii. di. illud.

¶ Propter dignitatẽ utilitas debet augeri nõ mi-nui. no. de resti. spo. ex pte.

¶ Quãdo cõsideretur maior dignitas post pontifi-calem. uide no. de offi. del. c. pe. in glo. iii.

¶ An quis possit obtinere dignitate in eccl'ia sub expectatiõe. no. de pb. c. is cui. li. vi. & i. cle. fi. e. ti.

¶ Dignitati potest annecti eccl'ia curata que po-terit teneri sine dispensatiõe cum alia curata. scdz Hosti. de pben. expoluisti. cãus est in. c. super eo. eo. ti. li. vi.

¶ Habenda est rõ dignitatis. ff. de pac. l. maiorem ff. de iudi. l. si longius. C. de epi. & cle. l. nec honor

¶ Porte dignitatis patere nõ debent indignis C. de digni. l. fi. li. xii. & de testi. l. ex quadã.

¶ Ex dignitate nõ admittitur cõditio psone. ff. de sena. l. senatores. ff. de cõditi. & demon. l. falsa. § sed & si cui.

¶ Quelibet dignitas habet onus annexũ. ff. de col-la. bo. l. i. § si cui illud ff. de mu. et ho. l. rescripto.

¶ An dignitas sit idem q nobilitas. Barto. in. l. i. C. de dig. li. xii.

¶ An dignitas excusat a tormentis. uide. C. ad l. iul'. ma. l. nullus. et ibi Cy.

¶ An dignitatẽ recupet relegatus ul' ab ordie mot' no. ff. de his qui no. infa. l. qd ergo. § pena grauior in glo. honor asset. et. C. eo. l. si possidemus. in glo. ii nõ. insti. qui mo. ius pa. po. sol. § relegati. nõ. ff. de fal. l. falsi. § ordine. et ibi Bar. nõ. ff. de decur. l. ii. in glo. sup uer. uenit. et ibi Bar.

¶ Maior dignitas est pferenda minori. insti. de rer. na. § fi. in glo. fi. facit qd nõ. ff. d aqua plu. ar. l. i. § sed et si uicinus. in glo. seruitutẽ. facit. c. i. et ii. et ibi no. de ma. et obe.

¶ Si de dignitate in aliqua dispõne fit mentio an res illa transeat ad successorem. uide Cy. C. qui te-sta. fa. po. l. si quis. Bar. ff. de lega. ii. l. qd principi. idem. ff. de uulg. et pupill. l. qui liberũ. § hec uer-ba. nõ. ff. de pact. l. tale pactum. in glo. fi. de sup. si grose. in glo. sup uer. apice. li. vi. de offi. dele. qm. abbas. in glo. pe. dicã. j. sub dictiõe successor.

¶ An dignitas tollat ul' inducat psumptiõem me-tus. Cy. in. l. inuidiam. q me. cau. facit qd nõ. glo. et Bar. in. l. i. § que honorãde sit. qua. re. act. ñ de.

¶ Quilibz ifamis qcũq infamia ul' turpitudie re-pellit a dignitate. C. d digni. l. fi. li. xii. et i. l. i. C. d

infami.l.x.C.de his qui nõ.infa.l.i.§.q publico.

¶ Dignitates non debẽt diuidi de testa.si heredes nõ.de testi licet uniuersis in glo.fi.

¶ Dignitas facit bene p̃sumi p aliquo.nõ.de sup. statutũ.§.i.li.vi.i gl. habetibus.& ibi uide cõcor.

¶ Qua actiõe petat̃ tam ecclesiastica q̃ secularis dignitas.Spe.ti.de p̃ben.& dig.sup gica.

¶ Aliquas q̃ones circa dignitates vide p Io an.in addi.Spe.ti.de p̃ben.& dig.sup gica.

Dii

Ego dixi dii estis psal.lxxx.Io.xxvii.et omẽs dii gentium demonia.psal.xxvi.q si.qui sine saluatore.

Dilatio

De dilatiõe uide Bar.in extrauagan.ad repr̃mendaz.i uer.sequẽtia

¶ An dilatiões que dantur ad ueniendũ ad allegandum & pbandum sint sui natura pemptorie.uide Bar.in.l.cessante.C.quo & quan.iu.

¶ An iudex possit augere uel minuere dilationes legales & que sit iusta cã eas augendi uel minuendi.uide Bar.in.l.ii.ff.de re iudi.glo.in.c.romana de appel.li.vi.ff.de iu.delibe.l.i.ubi p Bal.& in.l.i.C.de dilat.Adde Innoc.de testi.ultra tercia.nõ.de re.iuris.indultũ li.vi.uide de iudic.c.pe.glo.& doct.de offi.del.de causis.de re iudica.q ad cõsultatiõem.glo & doct.de dila.p̃terea.

¶ An pendẽte una dilatiõe possit dari alia.Bar.in l.ii.ff.de re iudic.& l.q̃dia.ff.de acqui.here.

¶ Producens pbatiões in fine dilatiõis pbatorie nõ habet necesse facere citari aduersariũ ad uidendũ pductiõem.ars sic.Bar.in l.ii.ff.de re iudi.& in l.i.te illa.ff.de cõsti.pec.

¶ Si data est dilatio ad aliquid faciẽdum illo facto statim censet̃ esse finita dilatio adeo q iudex potest ad ulteriora pcedere non expectato q dilatio finiatur.Bar.in l.a filio §.fi.ff.ad trebell.in l.si ita quis heres scriptus.ff.d acqui.here.Cy.& Bar.in.l.siue pars.C.de dila.do Anto in.c.preterea.de dila.facit.l.i.& .ii.§ sti.bus anua.ff.d ica.libe.ubi est cãus Bar.in.l.ii.ff.de re iudi.in ult.q.glo.in cle.scda de magistris Io an.de elect.cuz in cunctis §.fi.facit qd habet de appell.ab eo.li.vi.doct.de loca.potuit.Adde q de facto actu ad quẽ faciẽdum data fuit dilatio uidetur renuntiatũ dilationi.glo in c.cupientes §.i.super uer.cõmode.de elect.li.vi.de appell.significate.& ibi doc.tex.in clem.ii.iu fi.de appell.&.c.ab eo eo.ti.li.vi.

¶ Non ualet dilatio ad aliqd faciẽdum qd factuz esse nullũ nec impedit pcessum.Bar.in.l.cum pater.§.curatoris ff.de leg.ii.

¶ An ualeat gesta inter p̃mam & scdam dilatiõez Bar.in.l.i.in.ii.ff.de iur.deli.

¶ Dilatiões deliberatorie qñq denegant̃.Spe.ti.de dila.§.i.v.deliberatione.

¶ Dilatio dari nõ debet ad id qd ps potuit puidere.Bar.in l.ii C.de dila.

¶ Dilatio quelibz post p̃mam intelligatur pemptoria.Inno.in c.cõsuluit.de offi.del.Bar.in auten.q semel C.de testi.&.l fi.C.de fer.

¶ Dilatio p̃ma datur sine cause cognitiõe uel leui scda cum graui.tercia & quarta cũ grauissima.quinta nunq̃ Spe.ti.de dilat.§.fi.v.in suma ff.de fer.l.orone.&.l.fi.in glo.magna.C.de dila.l.i.

¶ Dilatiões concesse per p̃ncipem debitoribus super solutiõe limitande sunt debitore satisdãte idonee de soluendo aduenĩete termino.tex.est & gl.nõ.in.l.uniuersa.C.de pci.impe.of.

¶ Si iudex dedit dilatiõem.x.dierũ actori ad producendos testes.reo autẽ alios.x.post illos ad producenda interrogatoria.actor autẽ statim secũda die pducit testes an statim currẽt.x.dies dati reo uel expectetur lapsus.x.dierũ datoruz actori.nõ.Bal.in.l.fi.C.qui admi.ad bo.pos.facit qd s.dixi.proxime.

¶ Dilatiões pbatorie indubio censentur pemptorie.secus in expectatoriis.glo.l.l.fi.ff.de fer.Bar.in l.si finita.§.iulian⁹.ff.de dam.infec.& in.l.scda C.quo.& quan.iud.glo.& doc.in.c.cõsuluit.de offi.delega.

¶ Omnis dilatio data post inchoatũ iudiciũ censetur esse pemptoria licet nõ dicatur in ea.de accus.ad petitiõem ubi Inno Spe.ti.de cita.§.uiso v.qd si est data.& eo ti.§.i v.et nõ idem dicit glo.de dilatiõe data ad exceptiões pponendas.in cle.i.de excep.super uer.pemptor.adde nõ.in.c.i.de dila.et in.c.pastoralis.de excep.

¶ An in dilatiõe data ad pducendos testes possit pars pducere instrumenta et econtra.nõ.in gl.iii.q iii.nullus.glo.in clem.sepe.in uer.pducedũ.de uer.signi.Io an.de testi.c.o.puenit.faciunt nõ.per Bar.in l.aut q aliter.§.i.ff.q ui aut clã.

¶ Quot sunt species induciarũ seu dilationũ.glo.iii.q.ii.in suma.et ibi uide.

¶ An dilatio d̃liberatoria que datur reo post porrectiõem libelli sit de substãcia iudicii.nõ.in auth.offeratur.C.de li.cõtest.nõ.in clem.sepe de uer.sig.in uer.necessario et in.v.lit.cõtesta.glo.ii.q.i.in sũma.doct.de libel obla.c.i.ubi p Inno qui dicit.q iudex potest talẽ dilatiõez abreuiare sed nõ omnino denegare.

¶ An et qualiter dilatio danda sit emptori ad denuntiãdum uenditori litem motã i re empta.doc.de emp.et uen.c.fi.Spe.ti.de dila.circa pn.

¶ An damnatus ad mortẽ uel ad aliam penam corporalem possit renuntiare dilatiõibus a iure uel statuto cõcessis.Bar.in l.custodias.ff.de pub.iud.

¶ An et quãdo pter absentiam aduocati sit concedenda dilatio parti.nõ.ut li.non cõtest.c.i.de dolo et cõtu.put.C.de postu.l.uelamẽto Adde q p querendo aduocato datur dilatio.ff.ex qui.cau.ma.l.ait p̃tor.§.fi.

¶ An et quãdo ad eundẽ actum possint dari plures dilatiões et quot sunt dande uide.ff.de fer.l.fi.iii.q.iii.§.spaciũ.de testi.in causis.et.c.significauerũt C.de iudi.auth.iubemus.

¶ Dilatiões sunt ita moderande q nõ transeat tẽpus p̃fixum instantie a lege statuto uel ab homĩe.nõ.Innoc.in.c.in causis.de testi.et.c.ad petitiõez de accu.facit l.fi.C.de adul.

¶ Dilatio nõ datur post lapsum terminu dati ad pbandu nisi rõne impedimenti Inno in.c.in causis.de testibus.

¶ Qualiter petatur quarta dilatio et qualiter denegetur.Inno.in c.significauerũt de testi.Adde q dilatio non detur post terminũ peremptoriũ datum a iudice etiã si petatur cũ solennitate.s̃m Innoc.in.c.in causis.de testi.

¶ Si p̃ma dilatio sit pemptoria non datur secũda nisi cum cause cognitiõe in qua nõ sufficit pbatio impedimenti per iuramẽtũ sed requirit̃ per testes ita nõ.Inno.in dicto c.in causis.de testi.

¶ Dilatio deliberatoria non est danda nisi semel. l. fi. §. sed qa. C. de iur. deli.

¶ Dilatiões abreuiari debēt in causis incarceratorū tex. nō. in. l. fi. C. de custo. reo.

¶ Dilatio pōt ꝓrogari per iudicē etiā elapso termino ipsius dilatiōis unde si finita dilatiōe iudex dicit ꝓrogo ad. x. dies alios nihilominꝰ ualet. Bal. in. l. i. C. de temp. appel.

¶ Dilatio ad cōcludendum in cā est arbitraria. gl. in uer. remouet. in. c. ad petitiōem. de accus. Adde ꝙ o mnes dilatiōes regulariter sunt arbitrarie. nō. in. l. ii. ff. de re iudi.

¶ Dilatiōe pendente sup uno articulo nō quiescit iudicis officiū in aliis. cāus est in. l. generaliter. §. his de piñibus & ibi Bar. C. de re. credi. Adde. ff. ad treb. l. a filia. §. fi. & ff. ď statulib. l. iii. §. stichū vide Bar. in preall. l. ii. ff. de re iudi.

¶ Si petit quarta dilatio legitime ad ꝓducendos testes si iudex eam deneget simpliciter nō assignādo cām. sñia eoipso est iniqua & pōt appellari. Innoc. in. c. significauerūt. de testi.

¶ Dilatio seu terminus ad cōficiendū inuentariū currit minori licet possit restitui. glo. est no. in. l. auxiliū. ff. de minor.

¶ Quādo datur dilatio p uerba genitiui cāus. videlicz. viii. dierū. qlibet die pōt fieri actus Spe. ti. de dila. §. dilatioibus. ꝟ. quid si dicat. Bar. in. l. eum q calendis. ff. de uerbo obli. & ideo est necessaria partis citatio. ut p Bar. in dic. l. eū qui. quod nō. ad practicam.

¶ Si impedimentū superueniens in fine dilationis ē tale ꝙ absorbeat totaz dilatiōem ꝓcedentem datur iterato integra dilatio. Bar. i. l. si ita stipulatus. ff. de uer. obli. facit. c. si electio. de elec. li. vi.

¶ An si ꝓrogetur dilatio assignata sub pena euitetur pena. Bar. i. l. cū stipulatus. §. i. ff. de uer. obli.

¶ An i qualibet dilatiōe debeant comparere actor & reus. Bar. in. l. inter. ff. de pu. iudi.

¶ Iudex in criminalibꝰ debꝫ dare reo dilatiōes ad se defendendū. l. diuus. in fi. ff. de questi.

¶ Quelibet dilatio intelligit esse ꝑemptoria. Bal. x. coll. quo temp. mile inuet. c. iii. in fi. in uer. absentia. no. in. c. i. de elect. li. vi. hoc uerū nisi subsit legitimū impedimentū. quia tunc nō intelligitur ꝑemptoria. Bal. in. x. coll. de ꝓhi. feu. ali. per loth. i. c. fi. facit de elect. cupientes. §. ꝙ si p. xx. li. vi.

¶ An post dilatiōem ꝑemptoriā datam alicui ad opponendū qcquid uult audiatur dicens aliquid de nouo ad eius notitiā ꝑuenisse. Bal. x. coll. de mil. uas. qui con. est. c. i.

¶ Dilatio ubi datur ministerio iudicis lex non suppl etiam si iudex sine cā artet. vide Bar. in. l. ii. ff. de re iudica.

¶ Dilatio legis non pōt mutari a iudice. secus i dilatione hominis. glo. ff. de re iudi. ꝙ iussit. potest tamen utraq; ab eo coartari. ut ibi dixit. gl.

¶ Tempus x dierū est cōis dilatio ad deliberādū glo. in aut. de appel. in ꝑn.

¶ Si statutū ꝓhibet dari in cā ultra unā dilatiōez intelligitur sine cause cognitiōe. ff. de feri. l. orone. Item hoc ꝓcedit nō mutato iudice. als si mutet dabitur noua dilatio. dic. l. orone.

¶ Ualet ꝓbatio sine dilatione. Bar. in. l. in pecuniarus. ff. de feri. per. l. in crimie. ff. de adulteri. ubi de hoc plene per eum.

¶ Dilatio debet dari ad iurandū de calūpnia. quia licet iuret ď credulitate. nō debet iurare de credulitate temeraria sic informata. Iaco. butri. in. l. fi. ff. de feri. uide Bar. in. l. iusiurandū. & ad pecunias. §. fi. ff. de iureiuran. nō. glo. de iur. calūp. cū in causa & ibi plene per do. Anto.

¶ Actori nō debet dari dilatio ad deliberādum. ff. de feri. l. fina.

¶ Si datur dilatio alicui ne teneatur creditoribꝰ an intelligatur de creditoribus ex delicto. Gul. ꝙ non. ff. ꝙ cū eo. l. sed & si.

¶ An est danda dilatio ꝓ cōsulendis amicis. nō. C. de dila. l. i. in glo. instrumētoꝝ circa mediū.

¶ Infra dilatiōez datam reo actor pōt ꝓbare. l. pe tende. C. de temp. in integ. resti. pe.

¶ Dilationū mā est amputāda. C. de tem. appel. l. f.

¶ Si dilatiões sunt date ad diuersa loca ad ꝓducēdum testes una excōputatur in alia. dixit Cy. in. l. i. C. de dilati.

¶ Quod dicitur i dilatiōibus dandis iudicē debere sedere est uerū qn in dilatiōibus est cōtradictio ita ꝙ oportet ꝙ interloquat. secus quādo non est cōtraditio. Cy. & Bar. in. l. a ꝓcedente. C. de dila.

¶ An ualeat dilatio data uni parte altera absente. Doct. ꝙ nō. in dic. l. a ꝓcedente.

¶ Quid operetur dilatio ad ꝓbandum & ꝓbatuz habendū uide qd habet. C. de testi. l. si quādo & ibi per Barti.

¶ Ubi dies nō est adiecta in dilatiōe ad actū expediendū uidetur ad actū ut expediat q̄cito comode poterit. ff. de sta. libe. l. si peculiū. §. fi.

¶ An data dilatiōe si. ī. eam impedior aliqbus diebus reintegretur tota dilatio uł solum pars impedimenti. uide Bar. ff. de uer. obli. l. si ita stipulatus & ibi Barti.

¶ Etiam lapsa dilatiōe allegatoria possunt leges allegari. Bar. in. l. ornamentoꝝ. ff. de au. & argen. le. Bal. in aut. iubemus. C. de iudic.

¶ Nulla dilatio currit ignoranti sed debet ei notificari. l. ii. C. ubi in rē act. & l. ii. §. annus. ff. de requi. re. qd intellige ꝓut dicit Bal. in l. scire oportz §. scire. ff. de excu. tuto.

¶ Quādo dilatio statuitur ut incipiat ab actu curret de mo mēto ad momentū. glo. in clem. cām. de elect. in uer. interpositiōe ubi in dilatiōe ponitur uer. ex nunc intelligit ꝑemptoria. gl. in clem. prima de except.

¶ Ubi dilatio data ad ꝓbandum nō obstat quo minus quis audiatur multo minus debꝫ obstare si datur ad ꝓponendum. glo. penul. in clem. i. de excep.

¶ Non potest iudex artare aliquē ut quolibet die assignate dilatiōis cōpareat coram se. glo. in cle. si. de excep. in uer. uidetur.

¶ An debeat dari dilatio ad ꝓbandum extra curiam exceptiōem dilatoriam. Io. an. de septi. nōnulli. & in. c. i. de sen. ex. li. vi.

¶ Deliberatoria dilatio denegat reo si per citatoriū potuit instrui de negotio ꝑcipali. nō. de dila. ꝑterea. ubi Inno. & Moder.

¶ Quādo sit danda dilatio ad cōuincendū malicíam. uide in. c. ꝓut. de dolo & cōtu.

¶ Si dilatio est arbitraria ꝑsumitur moderatio fieri ex iusta cā. si uero est legal. nunq̄ ꝑsumit nisi exprimatur causa & ꝓbetur iusta. de accusati. ad petitionem.

¶ Qui habuit dilatióem deliberatoriá non potest dicere se errasse. ii. q. iii. si qs iratus. in glo. pe

¶ An sit danda dilatio ad amicos cósulendos. uide iii. q. iii. c. i. ut li. nó cótest. c. i. & ibi nó.

¶ Dilatio data ad pcedendum in cá intelligit data ut ueniat instructus. Io. an. in. c. i. de elec. li. vi. sup glo in uer. instructus.

¶ Processus factus pendente dilatióe est nullus. Io. an. in c. i. de elec. li. vi.

¶ Quomó & quádo debeat fieri actus qñ dilatio nó datur. nó glo. v. q. i. c. i.

¶ An in causa adulterii sint dande dilatióes. glo. iii. q. iii. spacium. Bar. in extrauaganti. ad repmendá. sup uer. declaratio. Spe. ti. de dila. §. uidédú. ℣. utrum ualeat. do. Anto. in. c. licet. de pba. Bar. in. l. in crimine. ff. de adul. tex. i. l. diuus. §. fi. ff. de questi.

¶ An iudex possit simul unaz dilatióem assignare ad pbandas omnes exceptióes cópetentes. tex. de pba. licet cám. in prin. qui loquitur in pemptoriis de dilatoriis uide tex. iiii. q. i. c. i. glo. xiii. q. ii. §. qa ergo do. An. de testi. ultra terciá.

¶ An iudex ex officio suo possit dare dilatióez ad pbandum. glo. ii. in. c. licet cám. de pba.

¶ An quelibet dilatio currat de mométo ad momentum. uide de appel. sup eo. el. ii. Archi. iii. q. v. c. i. Io. an. de pe. c. felicis circa mediú. li. vi. Lap. de iureiuran. c. fi. eo. li. Bal. x. coll. quo temp. mi. inuesti. c. tercio.

¶ Quádo qs habet duo domicilia a q tépore debeat cóputari dilatio arbitrio iudicis moderanda. glo. i. c. cupiétes. §. i. i. ℣. absq fraude. de elec. li. vi.

¶ Non datur noua dilatio ad pbandum dilatoriá quádo non est grauis piudicii & pót iterato opponi etiam si opponens fuerit in pma dilatióe impeditus. glo. in uer. viii dierú. in. c. pia. de excep. li. vi.

¶ Si dilatio statuit non ad cóuincendá malitiá alicuius sed ad puidendú actui currit dño ignoranti glo in uer. numerandú. in. c. statutú. de pben. li. vi.

¶ Potest assignari dilatio simul actori & reo qñ reus pemptoriaz opponit ante fundatá intentióem actoris Io. an. in. c. filii. de heret. li. vi.

¶ An ubi debet assignari dilatio dño sufficiat assignari pcuratori gerenti actum nomine dñi. uide Pau. in cle. de surepa. in uer. psentatióibus.

¶ Si datur dilatio hodie ad. viii. dies uel viii dierú non potest antea actus fieri. glo. in clem. quis. de fo. compe.

¶ Ubi ius requirit trinam dilatióem non sufficit una etiam cú pemptoria. nó. Io. an. in addi. Spe. ti. de cle. non resi. sup rubrica. & in. c. ex tue. de cle. non resi. in clem. i. de ui. & ho. cle. in uer. ui. adde quod dixi s. in uer. citatio.

¶ In dilatióe data ad pbandum currit tempus q disputatur sup positióibus uel articulis admittendis. glo. in uer. post datióem. & ibi Paul. in clem. sepe de uer. signi.

¶ In dilatióe data ad pbandum nó currit tempus quo iudex dicit se habere deliberare an admittere debeat pbationes uel non. glo. in. c. cupiétes. §. qd si per. xx in uer. uidebit. de elec. li. vi.

¶ An si in residuo dilatióis appareat ptem nó posse pcedere ad actum faciédum iudex possit pcedere ad ulteriora ñ obstáte pendetia termini. Spe. de dilat. §. i. ℣. pbatoria. uide i. c. cómissa. de elec. li. vi. & ibi glo. in uer. elapsus.

¶ An dilatione data ut quis faciat actú añ. x. dies decima dies cóputetur i numero. ll. q. vi. anteriorum

¶ An si datur dilatio usq ad diem septimam tota dies septima cóuertatur. glo. de fer. capellanus.

¶ An data dilatióe ut quis faciat actum seu ut qs pducat testes si nó potuit pducere pter impedimentú actoris currat sibi tempus. Inno. in. c. prudentiá. de offi. del. Idem in. c. tam litis. de testi. gl. in clem. i. de resti. in integ. ℣. fin. ri.

¶ Dilatióis datio ad agenduz habet uim citatióis tex. de offi. del. quoniá.

¶ An dilatio data ad pbandum sit utilis uel continua. Doct. in. c. licet cám. de pba. Inno. in. c. ultra terciá. in fi. de testi. glo. xv. q. iii. placita. adde Archi. iii. q. vi. anteriorú. Io. an. in. c. qa diuersitatem de cócess. pben. ubi uide an & quádo dilatióes sunt utiles uel cótinue.

¶ An si ultima dies sit feriata possit actus fieri die sequenti. Spe. ti. de dilat. §. dilatióez. ℣. sed pone iudex. glo. in. c. cupiétes. §. qd si per. xx. de elec. li. vi. nó. in. c. cósuluit. de offi. del.

¶ An dilatio possit dari ad pbandum altera pte ñ citata. Spe. ti. de dilat. §. nunc uideamus. ℣. sed pone do. Anto. in. c. licet cám. de pbat. Docto. in. c. ii. de dilat.

¶ Si quis citat ut cópareat hinc ad. x. dies a quo tempore incipit dilatio. Spe. ti. de dila. §. dilatióez ℣. sed quid si iudex.

¶ An post dilatióem datam ad pbandum possit fieri positio Spe. ti. de dila. §. uidendum ℣. ité quid & ti. de posi. §. qualiter. ℣. sed si ante. do. Anto. in c. licet cám. de pbat. glo. in clem. sepe. ℣. interrogabit. de uer. sig.

¶ An inter dilatióem datam reo ad pbanduz possit actor pbare & sic an dilatio sit cois. Inno. q. qd sic. in. c. sup eo. el. ii. de appel. in gl. magna Io. an. in. c. ii. de dilat. tex. in l. petende. C. de temi. i. interesti. glo. in c. solet. de sen. ex. li. vi. i uer. viii dierum

¶ An quis debeat puniri ex delicto anteq det dilatio ad se corrigendú Frede. de se. cósilio. cii.

¶ An lapso termino dilatióis ad accusandú uel aliud faciendú debeat is audiri cui data é dilatio. gl. & Inno. in. c. cum in tua. qui ma. accu. pos. glo & doc. de pbat. licet cám. Io. an. in regl. a mora. li. vi. in mercu. Oldra. cósilio suo. iii.

¶ An & quádo dantur alicui diuerse dilatióes ad actus diuersos expediédos an possint illi actus fieri in una dilatione. Io. and. qd non. in. c. cómissa. de elec. li. vi. & in. c. plures de off. dele. eo. li. aliquid in c. constitutioné. de sen. excó. eo. li. glo. fi. in cle. fi. de sta. regu. glo. i. in uer. post dationé. in cle. sepe. de uer. signi.

¶ An in dilatóibus currát dies feriati. gl. i. c. cupientes. §. qd si p. xx. de elec. li. vi. Inno. i. c. ultra terciá. de testi. in glo. fi.

¶ Si ille cui fuit assignata dilató ad probádum sit ipeditus facto ptis nó currit sibi dilatio. Inno. in. c. de causis. de offi. dele. glo. in uer. octo dierum. in. c. solet. de sen. ex. li. vi.

¶ An dilatio data per papá possit moderari per inferiorez doct. in. c. ad hec. el. ii. de appel. glo. xxxi. q. ii. latoré. glo. xxvi. q. vii. tépora.

¶ An pcuratori dáda sit dilatio ad cósulendú dominú. Inno. in. c. in pertractádis de iur. calú. in. c. dilectus. de procu. c. ueritatis. de do. & con. glo. in. c. cuz

in cunctis de electi sup. ꝓ. emergētibus. Specu. ti. de posi. §. vi. ꝓ. in summa. & ꝓsi. sequēti. Jo. an. in c. ii. de electi. li. vi. in. §. i.

¶ Ubi dilatio petitur sup actu odioso non dꝫ dari sine magna cause cognitiōe item debet esse breuis Inno. in c. licet el. iii. de testi.

¶ Nō debēt dari dilatorie dilatiōes ad deliberādū in ratiōe fiēda per iuramētum calūnie uide nō. in c. cū causa de iur. calū. & in. c. in ꝑtractādis eo. ti. & in. c. ex tenore de cēsibus.

¶ Dari debꝫ dilatio extra curiā ad ꝓbādū acta ad ueniēdū cū iuramētis si sibi de nouo aliqd opponat glo in uer. contingentibus in. c. cupientes. §. i. de elect. lib. vi.

¶ Pendēte dilatōe iudicis cōgescit offm̄ d̄ appel. significāte. qđ limita per nō. in. c. cū olim it d̄ puil. gl. in. c. ꝓsenti. sup uer. prudentiā. de off. dele. li. vi. glo in. c. ii. de dilat. Spe. ti. d̄ dilat. §. i. ꝓ. deliberatorie sunt. quod nō.

¶ Dilatio ad testes ꝓducēdos potest assignari ad instātiā habētiū ꝓducer testes. c. gratū d̄ of. del.

¶ Nō quis habꝫ duplex domiciliū qualiter debet cōsiderare dationem dilatiōis. glo. i. uer. absq in. c. cupiētes. §. i. de elect. li. vi.

¶ Regulariter omnes dilatiōes sūt arbitrarie etiā si hoc nō exprimat. Inno. de accu. ad petitiōem.

¶ An debeat dari dilatio ꝓcuratori actoris ad ꝓducēdum mādatū Spe. ti. de satisda. §. uiso i. prin.

¶ Dilatiōem datam a iure iudex limitare uel prorogare nō potest. glo in c. cupientes. §. q si per. xx. d̄ elec. li. vi. glo. & doc. de appel. cū sit romana glo. in c. licet. de elect. li. vi. in glo. antepenl. aliqd per glo. in. c. solet. de sen. ex. li. vi. nisi de cōsensu partiū fm̄ Archi. ii. q. vi. §. ad hoc. glo. in regula indultum. lib. vi.

¶ An dari debeat dilatio ꝓ aduocato querēdo gl. q sic in. c. i. ut li. non cōtest. glo cotrariam uide in c. ꝑterea. de dilat.

¶ Dilatio ꝓbatoria debet statui ad instantiā illius qui artatur ad ꝓbandum. tex. de ꝓcur. i. nostra Inno. de appel. interposita. tex. in. l. petende. C. de temp. in integ. resti. pe.

¶ An in cā criminali dentur dilatiōes deliberatorie. glo. iii. q. ii. in summa. aliā uide ii. q. viii. ꝑcepta & ibi Archi. Io. an. in. c. ii. de dila. & in. c. qualiter & qn̄ ii. de accus. Pau. in clem. si. ut li. pen. Archi. iii. q. iii. offeratur.

¶ An dilatio data ad exceptiōes ꝓbandas censeat ꝑemptoria. Doct. in. c. pastoralis. de excep. glo. in clem. i. de excep. in uer. ꝑemptoria. tenet q sic.

¶ Ad dilatorias ꝓponendas datur una dilatio. secus in ꝑemptoriis. Io. an. in addi. Spe. ti. de teste. §. qualiter ꝓ. sed cum sup. dc. Anto. in. c. ultra tertiam. de testi.

¶ A quo tempore incipiant currere dilatiōes a iudice assignate an a die uel ab actu Spe. ti. de dila. §. dilatiōem. ꝓ. sed pone.

¶ An assignatio dilatiōnū fiat cū cause cognitione cū sit iurisdictiōis. Inno. in. c. cum cōtingat. de rescrip. glo. in. c. cum cām. de offi. del. Inno. in. c. prudentiā. eo. ti. in glo. ii. & in. c. licet. de accu. in glo. i. glo. in. c. ii. de dila. & ibi Inno. melius per eū in c in causis. de testi. & eo. ti. licet. in. ii.

¶ An in dilatiōe ueniant etiā dies feriati. glo. in uer. cōparere. in. c. cupiētes. §. si per. xx. de elec. li. vi. Inno. & Host. in. c. licet cām & in c ultra tertiam. de testi. Doct. de cōces. ꝑben. c. ii. gl. in c. fi. de feri. cāus est in. l. siue ps. C. de dila. dixi. s. ꝓxie

¶ Quid sit dilatio. nō. Cy. in. l. i. C. de dila. s. i. q.

¶ An dilatio possit peti tempore snīe. Cy. in. l. ii. C. ut ī. cer. tem. cri. questi. ter.

¶ An dilatiōes date a lege possint ꝑ iudicē augeri uel minui. nō C. ut li. non cōtest. aut. offerat i glo. x. dierū C. de dila. l. i. in gl. menses. & ibi Cy. i. fi. l. siue pars. & ibi Cy. eo. ti. & i. l. iudices. C. de iudi. nō. quo. & quan. iu. aut. qui semel. i glo. & ibi Cy. in. vii. q. nō ff. de iudi. l. nōnunq in glo. super uer. temporū. ff. de re iudi. l. ii. in glo. artat. & ibi Bar. Dy. in regula indultū. li. vi. in glo. nō. in aut. d̄ ex hi. re. §. sanctimus. in glo. xx. dies. col. v. de offi. dele. de causis in glo. i. de ꝓcura. dilectus. in gl. ii. de dila. ꝑterea. de appel. cum sit romana. in glo. iii. Spe. ti. de dila. §. nunc uideamus ꝓ. sed nunqd. & ibi Io. an. in addi.

¶ Dilatiōibus que calūniandi cā petuntur uia est funditus ꝑcidenda l. ii. C. de appel. l. satis aperte. C. de fal. C. de dila. l. i.

¶ Que dicatur nimis breuis dilatio nō. de dila. c. i.

¶ An reus possit renūciare dilationi sibi date ut ea nō utatur actor. Spe. ti. de dilat. §. ii. ꝓ. quid si reus. Bar. ff. de cōtra. tabu. l. si post mortē. §. fi.

¶ An dilatio possit assignari simul actori & reo ad ꝓbandū. Spe. ti. de ꝓba. in prin. & ibi Io. an. & alii

¶ An dilatio possit ꝓrogari parte absente & post terminū ꝑemptoriū. Spe. ti. de dila. §. nunc uidendū ꝓ. sed pone iudex.

¶ An dilatio deliberatoria detur reo uel actori. nō. Cy. C. de dila. l. i. in. ii. q. nō. de dila. c. ii. in gl. fi. circa medium.

¶ Omnes dilatiōes sunt arbitrarie exceptis appellatoriis. de dilat. c. i. in glo. fi. Spec. ti. de dilat. §. sequitur.

¶ Si sit nimis breuis dilatio uel etiam ꝑemptoria pōt appellari de dila. c. i. & ibi nō. Spe. ti. de dilat. §. ii. ꝓ. sed quem dices. & ibi Io. an.

¶ Quādo dilatio datur ad annū an dies bisexti cōputetur ꝓ uno tantū glo. in l. i. ff. d̄ diuer. & tem. prescrip. & in. l. iii. §. minorē. ff. de minor. & in. l. iiii. ff. de statuli. uide in. c. quesiuit. de uer. sig.

¶ Data dilatiōe ad opponendū cōtra ꝑsonas testium sufficit q crimina opponātur sine specificatiōe tenetur tn̄ opponens postea ad instantia partis specificare nō. in cle. constōnem in uer. circūstantiarū. de elect.

¶ An in ꝓprio facto debeat quis habere dilatiōez no. l. di. ponderet.

¶ Dilatio non debet afferre lucrū sed excusare a damno. l. in fide cōmisso. §. i. ff. de usur.

¶ Petens dilatiōem ratificatiōez actū. ff. de pac. l. tale pactū. §. qui ꝓuocauerit. de re iudi. qđ ad cōsultatiōem.

¶ Dilatio in pluribus tacite inest. ff. de eo qđ certo lo. §. si quis ita. ff. loca. l. insulā. §. i.

¶ Dilatio regulariter apponitur fauore debitoris. ff. de uer. obli. l. cū qui. ff. de re iud. l. cū tempus

¶ Quidā actus ex sui natura recipiūt teporū dilatiōem. ff. de fideius. l. ex testamēto §. fi.

¶ Si iudex dicat se dedisse dilatiōez que nō reperitur scripta in leui causa creditur sibi in graui nō. uer. siuit Io. an. in addi. Spe. ti. de dila. in fi.

¶ Iudex non tenetur dare quartā in dilatiōe m. sed pōt ex urbanitate si uult sic debet ītelligi. l. & post edictū. ff. de iudi. fm Inno. de accus. ad petitiōem. in glo remouit ꝫ quartā autē. & in ea. glo. ꝫ prudenter & ꝫ. nec mireris. dixit ꝙ iudex abreuians tempus dilationis prudenter agit si cām ꝑallignat & est uera. al's pōt ab illa appellari. & ꝙ si interloquitur ꝓpter partis cōtinuatiōem abreuiādam esse dilatiōem pōt illam interlocutoriā ferre abūte parte que omnia sūt bene notanda.

Dilapidator Dilapidatio

¶ Oēs plati uł clerici dilapidantes eccl'ie bona dñt remoueri ab admīstratiōe. iii. q. ii. ꝙ si. & c. o se. nō de sta. mo. c. ii. §. ulti. de elec ꝙ sicut in glo. ii. de re. ec. non ali. si quis pſbiter or. glo de solut. si quorundā faciūt nō in. c. i. de of custo. idem si incōtinenter uiuat. ut dic. c. u. §. ulti. idem si est suspectus. insti. de suspe tuto. §. si quis aut idē si est negligēs glo in. c. excōicamus. §. ul. in fi de here.

¶ Dilapidator bonorū eccl'ie tenetur illa restituere xii. q. ii. eps qui Et dilapidator dicitur is ꝗ fructus in suam utilitatē cōuertit. ar. ii. q. vi. quantū. & in clem. i. de sequestra pos. & fru. Arch. xi. q. i. quia tres.

¶ Ille dicitur dilapidator de quo est fama per uicinos ꝙ dilapidat omnia bona sua glo. in. l. ii. ꝓ ea. C. manda.

¶ Nullus dicitur magis dilapidare ꝗ ille qui committit crimen tale ꝓpter qđ bona cōfiscantur. no. Abbas in. c. ex lris de pig.

¶ Qualiter ꝓcedendū sit cōtra ꝑlatum dilapidantem uel de dilapidatiōe suspectū glo. iii. q. ii. quia ea glo in. c. licet bely. de Inno. de accu. c. ii. glo & doct. plene de of. del. uenerabili.

¶ Qui admittūt ad denuntiandū uel accusandū ꝑlatum de dilapidatiōe. dic ꝙ quilibꝫ clericus de ecclesia. imo etiā clerici & prochiani. glo. no. in. c. si quis pibiterorū. de re. de. non ali. Inno. de testi cū olim. glo. in. c. uenerabili. de of. del. glo lxxxi. di. maximianus.

¶ An suspect' de dilapidatiōe possit remoueri ab administratiōe. glo ꝙ non. iii. q. i. in sūma. & q. ii. c. fi. glo & doct. do offi del. uenerabili. de accu. c. ulti. Archi. xii. q. ii. uulterane. de simo. licet C. de suspec. tu. l. eum quē. de solu. c. ii. i. q. iii. c. fi. Spec. ti. de actore. ꝫ. item ꝙ est tutor.

Dilectio

Signū dilectiōnis ē arguere peccātem. v. q. v. nō osculatur. xxiii. q. iiii. ipa pietas. Adde ꝙ non diligit errante ꝗ ipsum nō corripit. xxiii. q. v. nō putes.

¶ Item Petrus ter cōfessus est se diligere christū. qa ter eū negauerat. vi. q. i. immitare.

¶ Qui diligit plus corpus ꝗ animā peccat. xxii. q. v. qui cōpulsus. & c. si quis coactus.

¶ Lex noua ꝑcepit diligere inimicos & eis benefacere. lex autē uetus ꝑmittebat odire & eis malefacere. xxiii. q. iiii. cū in lege. §. ꝑcepta.

¶ Boni ꝑsequuntur malos dilectiōe nō crudelitate exemplo multoꝝ sanctoꝝ. xxiii. q. iiii. qd crudele. & c. ea uindicta. xxiii. q. vii. quicunq.

¶ Prelatus qui subditos negligenter gubernat n̄ habet dilectiōem dei. ii. q. i. uxor. legitima.

¶ Filius tenetur tantū diligere patrē spiritualem sicut carnalē. xxx. q. iii. ita diligere.

¶ Diligere uxorē ꝓp iam inhoneste maius est peccatū ꝗ aliam diligere. xxxii. q. iiii. origo.

¶ Nemo tenetur plus diligere aliū ꝗ seipm. nō. l. ꝓ ses. C. de seruis & aqua. nō de iur. iuran. petitio de usupalu nisi. & ibi uide cōcor in gl. & ibi uide Io. an. adde qđ dixi s. super uer. caritas ubi uide.

¶ Differentiam inter amare et diligere ponit Archi. iii. q. v. accusatores.

¶ Plus diligitur cui plus donat de pe. di. iii. spēs

¶ Quod quis nō diligit facile cōtemnit. xxii. q. iii. presens.

¶ Omnis ꝗ nō diligit odit. de pe. di. ii. §. romanos

Diligentia

An quis debeat eandē diligentiam in rebus alienis uel cōibus adhibere ꝗ in suis. Bar. in. l. i. ff. de solut. et in l. qđ nerua. ff. depos. i. ubi plene per eū. Bal. in. l. ꝗ fortuitis. C. de pig act.

¶ Ubi est diligentia inquisitiōis nō interuenit temeritas ꝑsumptionis. de cōse. di. iiii. si nulla.

¶ Quid sit diligentia uide lxxxiii. dis. nihil. adde qđ no in l. sicut. C. de pigno in. glo. fi.

¶ Diligentia debet ꝓdesse nō nocere ei qui est diligens. ff. de allu. et pa. l. i. ff. deposi. l. fi. C. de allu. l. fi. in glo intelligitur.

¶ Diligentia excusat. de eta. et qua. ad aures. ubi glo. ponit cōcor.

¶ Qualis diligentia debeat adhiberi a creditore. no. de exerci. l. fi. in glo. fi. ff. de in rem uers. l. iii. § quid tū in glo utatur.

¶ An sufficiat adhiberi eandē diligētiam in alienis ꝗ in suis. nō. ff. so. ma. l. si cōstante. §. si maritus in glo. culpanda. nō. ff. de act. emp. l. ꝑe in glo fueris. ff. loca l. si merces § qui calūniam in glo. diligentissimus. ff. de re iuris cōtractus. circa mediū in glo. Adde qđ no Spe. ti. de pig. §. i. ꝫ. et nō.

¶ Quādo ꝑsumatur diligens errare. nō. ff. de ꝓbat. l. cum indebito. in glo diligens.

¶ Qui est diligens in uno ꝑsumitur diligens ī alio C. de his qui a nō do ma. l. ti. ar. cōtra. C. qui aduer. quos. l. i.

¶ Hoc uerbū diligentia excludit culpam leuissimā ff. como. l. si ut certo. § nūc uidendū.

¶ Diligenter dicitur factū id qđ bona fide est factum. et arbitrio boni uiri. ff. de statuli. l. labeo.

¶ Diligentia est mater omniū uirtutū Spe. ti. de aduo. §. v. ꝫ. cōmendat autē.

Dilucidum

Si quis habet dilucida interualla ꝓ sano reputatur C. de cur. furi. l. cum aliis. C. de testa. l. furiosuꝫ. ar. cōtra. ff. de edil. edic. l. qui terciana uide nō. iii. q. ix. indicas. et de suc. ab intest. cum dilectus. adde qđ dicam. ī. sub uer. furiosus.

¶ Dilucidū dicitur nō cōfusum. vide in. l. cōstōne ff. §. in reliqua.

Diluuim

Post diluuiū fuit esus carnium libellus repudii et gladius circumcisiōis. xxxv. di. ab exordio.

¶ In diluuio deletū est genus humanū. exceptꝭ his qui fuerunt in archa. Genes. vii. xxiii. q. v. qd ꝗ.

Diminutio

Triplex est capitis diminutio. Maior. media et minor. ff. de cap. di. l. i. et per totū nō. Archi. ii. q. vii § quia ergo. insti. de capi. di. ꝑ totū.

¶ Qui pōt tollere pōt etiā diminuere ff. de pact. l. iur. gentiū §. uideam'. et ecōtra. C. de inof. dona.

l.f.& l.qui totas.
¶ An diminuto primonio diminuatur onus vide ff de fud.l.l.si fideicōmissuz.& ff.ubi pupil. educ. de.l.fus alimentoꝝ.& insti.p quas pso. no. acqui. ꝗ ultimo.
¶ Inducta ad augmentū nō debent operari diminutiōem.& ideo si testator legat uxori fructus & redditus.cc.legatū non minuitur.uide in.l.iuſ.als est.l.mella.ff.de ali.& ci.lega.& qđ ibi nō.
¶ Uerba ordinata ad diminutiōem operantur augmentū quādo aliter nō possunt uerificari nec operari ff.de usufruc.l.pcolus.uide.l.denicq.ꝗ.interdum.ff.de pecu.leg.
¶ Differētia est inter diminutū & deperditū.C.de iur.doc.l.si iter & ff.de peti.here.l.deperditū
¶ De isto uerbo diminuere.uide in.l.ait ptor.ꝗ.quid sit.ff.de iur.delibe.

Dimissorie Dimissorie lr̄e sumunt̄ pro apl'is & dicunt dimissorie.q̄a per illas appellans dimittitur p iudicea quo ff.de uerbo.sig.l.dimissorie.ff.de libel.dimis.l.i.uide nō.in c.i.de appel.li.vi.
¶ Dimissoriarū & cōmendatitiaꝝ lraꝝ differentiam uide de cle.non resi.fraternitatis.in glo.lxxxviii.di.inutile.
¶ Formā dimissoriaꝝ uide in.c.qđ sedem.de offi.ordi.lxxiii.di.in prin.de p̄ben.si eps in fi.
¶ Dimissorias nō debet dare eps nisi postulanti.lxxii.di.c.i.& per totū.
¶ An p̄textu dimissoriarū obmittatur examiatio alicuius.uide nō.ix.q.ii.in sūma.& c.epm in glo.fi.adde ad mām.Adde qđ dicā.j.sub dictiōe lr̄e.

Diocesis Quid ueniat appellōne diocesani.dic solus eps & superiores.glo.in clem.i.de iur.patro.ad materiā uide.xi.q.i.de psona.xxv.di.plectis.in glo.ex hoc uidetur in fi.de offi.archi.c.ii.de fo cōpe.cum cōtingat.ubi uide & nota.
¶ An extra diocesim eps possit cōferre beneficia uacantia intra diocesim.nō.de cōces.p̄ben.c.post electiōem.no.i.c.nouit de offi.le.in gl.& ibi doc.Adde qđ dixi.s.sub dictiōe beneficiū.
¶ Quid uenit appellōne dioc.habet̄ ꝗ pecu cle.c.ii.ix q.ii epi.plene p Archi.in.c.statutū.ꝗ cum uero de rescrip li.vi.qui ad hoc allat multa iura.Adde nō.in auc quō oportet epos.ꝗ.naturaliter.in glo dioc.coll.i.
¶ An appellōne dioc. ueniat ciuitas.nō do.Carflo in clem.ne romani.ꝗ.fane de elec.in.vii q uide glo.de eta.& qui accepimus.uidetur esse coclusio ꝗ nō.in materia testi.igibili.ad hoc facit c.quis f.ꝗ.i de p̄ben.li.vi.adde doc.in.c.i.de offi ordi.uide in.c.cludū.de priuil' li.vi.& qđ nō.in.c.rodulphus.de rescrip.Adde Bart.in.l.iubemus.C.de priua.carcer.
¶ An appellōne dioc.ueniat puintia & ecōuerso.uide do.Car.flo.in cle.dudū.ꝯ.extra ciuitatē de sepul.facit qđ habetur.xvi.q.iii.quicūq.l.di.studeat in.c.nō est nobis.de sponsa.
¶ An ex distinctione terminoꝝ uel dominiorū in territorio inducatur uel pbetur distinctio dioces.dic ꝙ nō.per nō.in.c.i.de reli.do.ubi glo.tex.xvi q.iii.licet in regul.& c.possessio territorii.uide.x di.lege iii.q.vi.hoc quippe.c.di.puenit.
¶ An omēs de dioc.censeantur parochiani ecclesie cathedralis.dic ꝙ sic.ꝗ of.archipres.c.officiū xiii q.ii.ubicūq.& sic omēs possunt i eccl'ia cathedrali recipere eccl'iastica sacramēta.
¶ Diocesis aliquādo dicitur p̄rochia.de q̄ dicā plene.j.sub dictiōe parrochia.
¶ Qui ex aliqua causa sortitur forū uel habz domiciliū i aliqua dioc. an dicatur de illa dioc.uide sub dictiōe domicilium.
¶ An locus exemptus dicatur de dioc.Io.an.i.c.abbatē.de ꝑ.plene dicā.j.sub dictiōe exēptio.
¶ An appellōne dioc.alicuiꝰ intelligatur de dioc.domicilii.nō.de ꝑ.statutum.ꝗ.cum uero.in glo.olim li.vi.
¶ Ubi intelligitur inchoare dioc.uide qđ nō.Io.an.de sen.ex.si ciuitas super uer.terminari.li.vi.
¶ Licet eccl'ia sit in dioc.nō tū ꝓpter hoc est subdita epo quo ad tēporalia.de excep.cū uenerabilis & ibi nota.
¶ Cum fit mentio de dioc.intelligitur etiam de q̄cunq alio habente in loco iurisdictiōem epalem.ꝺ quo dixi.s.pxime.adde Io.an.de testa.iohānes.
¶ A quo tempore fuerūt distincte dioc.nō.xcix.di.puintie.in glo.i.
¶ Appellōne dioc.in dubio cōtinetur dioc.domicilii.sic nō.Compost.de rescrip nōnulli.in glo.ii.Spe.ti.de citat.ꝗ.i.circa p̄n.& sic Io.an.dicit disputasse de rescrip statutū.ꝗ cum autē.li.vi.i glo.que incipit Olim dicebamꝰ.uide omino do.Anto.in.c.licet de fo.cōpe Et adde ꝙ de dioc.dicit̄ ille tantū qui est subiectus rōne domicilii.Archi.de temp ordi.cū nullus.li.vi.in uer.p̄rochie.

Discere Semper homo debet discere.ff.ꝺ fideicō liber.l.apud iulianu.xvi.q.i.sic uiue.xxxvii.di.nōne.xxxiii.q.iii.li h bes.
¶ Parpena ē phibita discere q̄ docere.C.de epi.& cle.si quenq̄ C.de malefi.& mathe.l.culpe.ai cōtra.C.de heret.l.quicūq.ꝗ.pe.

Discipulus Turpe est illum magistrū fieri qui nōdum didicit se discipulū esse.de elect.cum in magistrū lxi.di.miserū adde lix.di.ordinatos.
¶ Quādo ille efficitur platus qui uix poterat esse discipulus cecū animal deo offertur.xlix.dis.sacerdotes.
¶ Sabinus iuriscōsultus fuit plurimū a suis discipuli' sustentatus.ff.de ori.iur.l.ii.ꝗ.pe.
¶ Discipulus nō debet esse sup̄ magistrū.vi.q.i.sacerdotes.& c.oues.xcvi.di.qs dubitet.
¶ Discipulus debet defendere opiniōem sui magistri glo.xxiii.q.iii.cum deuotissimꝰ.facit tex.xii di.de his.tu uide l.dicere.ff de arbi.& l.quale.ꝗ.iulianus.eo.ti.ubi Cassius suam Sabini sui magistri bene excusat.
¶ Discipulū magister impune pōt uerberare causa correctiōis.de pe.di.i.ut facto.

Disciplina Discipline debet cōuenire omnis lex.i.di.cōsuetudo.
¶ Disciplina cuiq regenti est apta ut hominum parcat & corrigat uicia.xxiii.q.iiii.ꝗ.ne amissio.
¶ Per disciplinā excōicatus a catholicis nō recipitur.xxiiii.q.i.subdiaconus.
¶ Quid sit disciplina.nō.Archi.i.dis.cōsuetudo.xxv.di.adire.xlv.di.disciplia.v.q.i.qdā.ubi uide
¶ Discipline militaris ret seruiūt omnia spolia.xxiii.q.v.dicat aliquis.

¶ Antiquior fuit apud romanos disciplina castrorũ q̃ caritas liberorũ. l. postliminiũ. §. filius. ff. de cap. et postli. reuer.

¶ Disciplinã imprudẽtia tollit. et scientia ignorãtiam. de pe. di. iii. ille rex.

¶ P̄o modo uiuendi disciplina ponitur. xxv. di. audite. Item ꝑ rigore siue pena. xlv. di. disciplina. Item ꝑ correctiõe. v. q. i. qdam.

Discordia Uia discordiis paranda nõ ē xxvii. q. i. de uiduis. ii. et de dona. per tuas. in fi. de resti. spoli. l̃ras. de uerbo. signi. c. ii. li. vi.

¶ Eps debet discordãtes cõcordare. xci. di. discordantes. et. xc. di. dissidentes.

¶ Amantes discordias & cõtentiones debent acriter corrigi. xc. di. si qs. & c. placuit.

¶ Si iudices discordant in ferenda s̃nia qd agendum sit. uide. vi. q. iiii. si quis. & c. se. ff. de re iud. l. si plures. & re iud. c. pe. de of. del. uno delegato.

¶ Discordia inter ptes de puncto formando relinquitur arbitrio iudicis. uide quod dicam. j. sub dictione pũctus.

¶ An discordia sit peccatũ mortale. s. Tho. sc̃da secũde. q. xxxvii. ar. i.

¶ Que electio dicitur celebrata in discordia. uide Io. an. in. c. indẽnitatibus §. postremo & c. quorundã. super uer. discordia. de elect. li. vi. adde qd dicã. j. sub dictiõe electio.

¶ De h° uerbo uide i. l. ii. §. deinde. ff. de ori. iur.

Discretio Discretio plato necessaria exprimitur per nasũ. xlix. dis. c. hinc etenĩ §. paruo naso.

¶ Maiorẽ discretiõem indiget sacramentũ ordinis q̃ cetera. i. q. i. §. ecce.

¶ Qui dicantur anni discretiõis. uide in. c. futernis. de spon. & in. c. omnis. de pe. & re.

¶ Discretio est mater uirtutũ. de offi. custo. c. i. adde. i. q. v. p̃sentium. in clem. pastoralis. §. uerũ. de re iudi.

¶ Quãdo aliqd cõmittit̃ discretiõi alicuius. Dic q intelligitur de discretiõe naturali & a deo data nõ ꝑ arbitrio. uide tex. & ibi do. Anto. in. c. latores. de cle. excõi. mi.

¶ Discretio. i. sepatio. & discreti. i. separati. ff. de iusti. & iu. l. ex hoc iure.

Discussor Quot modis dicatur quis discussor. nõ. C. de discus. super ꝑtica. li. decimo.

¶ An & quãdo sufficiat relatio discussiõis facte. & an sup relatiõe debeat ꝓnuntiari. uide. ff. de acquiri. pos. l. exitus. per Bar. & plenius in. l. stipulatio §. habet. ff. de ope. no. nunti. idem in. l. decẽ. ff. de uer. obli. Bal. in aut. sed hodie. C. de act. & obligã. idem i dic. l. decẽ. qui tenet cũ Bar. Sed do. Io. de ymo. tenet ibi cõtra.

Disiunctiua Disiũctiua semper est i certa. Io. an. in. c. p̃sentium. de testi. li. vi. Bar. in. l. ubi autẽ. §. illud. ff. de uer. obli. gl. in dic. c. p̃sentiũ. & i. c. is qui. de elec. li. vi. adde qd dixi sub dictiõe aut.

¶ Disiũctiua aliquãdo ponitur ꝑ cõiũctiua. de rescrip. inter. adde nõ. in. l. cum qdem. C. de uer. sig. in glo. pe. & fi. & ibi Cy. de uer. sig. l. si sepe. & ibi Bar. idẽ in. l. cũ pater. §. pe. de lega. ii.

¶ An ad ueritatẽ disiũctiue sufficiat alterã partẽ esse ueram. uide qd dixi. s. sub dictiõe alternatiua.

¶ Que dicatur disiũctiua. nõ. ff. de uer. sig. l. alteno §. ulti. & l. hec autẽ uerba. adde ad materiã. Bar. i in. l. is qui. §. utrũ. ff. de reb. dub.

¶ An & quãdo disiũctiua possit poni in libello. nõ. de emp. et uen. cum cã. nõ. Io. an. de testa. raynutius sup uer. substitutiõis cõmissarie. adde Spe. ti. de libel. cõcep. §. ii. iuxta p̃n.

¶ Omnis disiũctiua dicitur indeterminata. ut patet de elect. is qui. li. vi.

Disparitas An et quãdo ad unũ corp9 faciendũ. ul̃ ad unum actũ exercendũ admittatur omnis disparis status ul̃ cõditionis. nõ. de ꝓcura. c. i. li. vi. Io. an. in. c. iohannes. de testa. nõ. in. c. cum cãm. de elect. in clem. i. eo. ti. de ui. et ho. deus qui.

¶ Disparitas reprobatur. xii. q. ii. cognouimus. et xviii. q. ii. in nullo. ff. de usuf. l. eũ qui edes.

¶ Dispar ꝓfessio nõ debet esse in uno et eodẽ loco. xviii. q. ii. in nullo. lxi. di. miserũ.

Dispendium Exponitur. i. lõgum et inutile rescriptũ. c. dispendia. de rescrip. li. vi. et in clem. dispendiosam. de iudic.

¶ Dispendio iniquo occasiõe iuris qd trahi nõ debet. de pul. q nõnullus. in glo. fi. de transla. prela. inter corporalia. xlv. di. licet.

Dispensatio An habens ptãtem dispensandi cũ spurio et cũ incestuoso habeat ptãtem dispẽsandi cum eo i quo cõcurrit utrũq. uide Bar. in. l. ũm passã. §. p̃scriptione. ff. de adulterio.

¶ An papa possit dispensare inter aliquos ut mr̃imoniũ ualeat inter eos quousq filius masculus nascatur. Io. an. in reg. l. a actus. li. vi. in mercuri. Bal. x. col. si de feu. fu. con. c. naturales.

¶ An p̃nceps secularis possit cõtra legem diuinam ul̃ canonicã dispensare. et an eccl̃iasticus cõtra legem ciuilẽ. Cy. i. l. qui cõtra. C. de incest. nup. doc. eo. ti. aut. ex cõplexu et in. l. imptalis. C. de nupt. glo. et doct. in. c. per uenerabilẽ. qui fi. sint le. Bal. in ꝓhemio. C. Albe. in ꝓtica. C. de na. libe.

¶ Illud qd non põt fieri de iure cõi sed fit tantum ex dispensatiõe censetur impossibile. glo. in. l. cõtinuus. §. cũ quis. ff. de uer. obli. Bar. in. l. apud iul̃. §. fi. ff. de lega. i. Doc. in c. super eo. de cõdi. appo. Inno. in. c. pastoralis. de cã. pos. glo. in. c. gratia. de rescrip. li. vi. et ibi Domini.

¶ An papa dispensans cũ aliquo sup dignitatibus duabus uideatur etiã dispensare q in neutra teneatur residere. Spe. ti. de lega. §. uidendũ. ꝟ. qd si tenet. qd nõ. Idẽ do. Car. flo. i cle. i. de p̄ben. i. ix. q.

¶ An ualeat dispensatio ad incõpatibilia. et an per hoc uideatur dispensatũ sup residẽtia. dic q i una illarũ debet psonaliter deseruire. Spe. in. dic. §. uidendũ. ꝟ. qd si indulgetur.

¶ An ualeat dispensatio ad incõpatibilia et an iussus deseruire per alterũ si id non facit ualeat dispensatio. Inno. in c. dudum el ii. de elect. tenet q ualeat. debet tñ puniri is qui nõ facit deseruiri. ut ibi nõ. uide Spe. in dic. §. uidendũ. ꝟ. sed qd si indulgentia. qa illa cl̃a sonat in monitiõem. uide nõ. per do. Card. flo. in clem. i. de p̄ben. in. iiii. q. et qd ibi nõ. glo. sup uer. animaꝫ.

¶ An p̃nceps cõcedendo alicui aliquid qui nõ est

capax ad illud obtinēdū an uideat̄ cū illo dispensare Bar. in. l. quidā cōsulebāt. ff. d re. iud Inno. & doc. in. c. ueniēs de fil. presbi. facit qd̄ nō. in cle. si sūmus de sen. ex. adde pulchra uerba. Inno in. c. diuersis de cle. cōiug. Spec. ti. de lega. §. qualiter. ℣. numqd ergo.

¶ An habens generale mādatū ab aliquo possit ꝓ eo petere dispēsatiōem. dic ꝙ nō tex. est de elec. innotuit. et ibi nō. glo. ii. q. iiii. qua de cā.

¶ An superior peccet si nō uult dispēsare ubi subest iusta cā. glo. nō. l. di. dño sancto. Hosti. & doc. de renunt. c. nisi. § ꝓ pone.

¶ An qs possit cōpelli ad dispensandū. nō. de elec. licet canon. li. vi. l. di. miror. & c. ut cōstitueretur & ibi gl. nō. in. c. ii. in fi. ℣. si noluerit. de eo q̄ furor. sus. ce. glo. i. q. vii. exigunt. q̄ notabiliter uult ꝙ implorari possit officiū iudicis ꝓ dispensatiōe obtinendi.

¶ An in causis sibi a iure cōcessis possit epus sine cōsensu capi. dispensare. nō. glo. lxxxi. si qui sine. Archi. tenet de iure ꝙ nō. in. c. i. de fili. pres. li. vi. cōtrariū seruatur de facto uide glo. i. q. v. ꝑntium

¶ An dispensatio sit gratia uide gl. i. q. vii. dicit. l. di. ut cōstitueretur ubi dicitur ꝙ dispēsatio est iuris cōis relaxatio. facit qd̄ nō. Inno. de temp. or. dilectus. i. q. vii. §. nisi rigor. & c. se.

¶ De interpretatione dispensatiōis nō. de cōsan. & affi. q̄ dilectio de ꝑben. non pōt. li. vi. de fi. pr. c. i. eodem li.

¶ An in dispensatiōibus habeat locū ar. a maiori. Hosti. & moder. nō. de rescrip postulasti de transl. prela. c. fina.

¶ An superior uideatur dispensare licz hoc uerbū dispensamus nō exꝑmatur. soleo allegare glo. ꝓ singulari de cōces. ꝑben. lrās. ego allego ... di. nos cōsuetudinem. Hosti. de fi. pees. ... & doc. Inno. de cle. cōiug. diuersis fallaciis. ubi uidet tenere ꝙ nō est dispensatū nisi exꝑmatur cōis opinio cōtra. in dic. c. uenientis. factū nō. per moder. d̄ cogna. spi. sup eo. adde qd̄ nō. Io. an. in. c. ii. de scisma. Spec. ti. de le. § qualiter. ℣. dicunt aute. adde qd̄ dicam. ꝯ. sub dictiōe tolerātia.

¶ An inferior possit cognoscere de ualiditate uel inualiditate dispensatiōis cōcesse per papā tex. uidetur ꝙ nō. sed ad papā est remittendū. de offi. ordi. c. ordinarii. li. vi.

¶ Dispensatio uocatur uulnus q̄a ius uulnerat. xxiii. q. iiii. ipa pietas.

¶ Que sunt illa que inducūt dispensatiōem. i. q. vii. in sūma. & c. & si illa. c. de multa. de ꝑben. co. ti. expositisti.

¶ An in occultis habeat locū dispensatio. uide nō. de tem. ordi. c. ul. l. di. de his.

¶ An dispensatio facta per inferiorē a ꝑncipe possit per eū sine cā reuocari. Ego aliquādo fui interrogatus & dixi ꝙ nō. & allegaui glo. singularē in. c. cum ex eo. de elec. li. vi. que allegat. c. ex tua. de fil. pres. & c. i. de renunt. li. vi.

¶ In dispensatiōe ad incōpatibilia uel supērate ordine uel residentia semꝑ apponitur illa cl'a prouiso ꝙ animarū cura. xc. glo. in cle. i. de ꝑben.

¶ Dispensatiōes tanq̄ odiose & stricti iuris nō sūt ampliāde sed potius restringende. de cōsan. & af. q̄ dilectio. de fili. pres. c. i. & ii. li. vi. qd̄ intellige qn̄ dispensatio fit ad petitiōem alterius. & ad priuatam utilitatem. secus quādo motu ꝓprio fieret. & ad publicā utilitatē. quia tunc est amplianda et est unus effectus quem hz motus ꝓprius. ita singulariter nō. do. Anto. & moder in. c. cū in cunctis. §. cū uero. de elect. Adde in cōtra. qd̄ nō. do. Car. flo. in. c. quia circa. de cōsan. & af.

¶ An de iure cōi sine aliqua dispensatiōe possit qs tenere duas eccl'ias quaꝝ neutra pōt de ꝑ se suum sustentare sacerdotē. tex. est pulcher. de elect. dudum. ii. ubi glo. & doc. de eta. & qua. cā te. ubi etiā glo. & doc. de ꝑben. de multa. ubi plene Innoc. de cle. non resi. q̄a nōnulli. & c. fi.

¶ An facultas data legato per papam uel alteri ut possit dispensare cū filiis ꝑsbiteroꝝ. facta dispensatiōe cum uno uel duobus expiret post mortē pape uel sit ꝑpetua quo ad omēs alios. Spe. ti. de dele. §. uidendū. ℣. qd si is. ubi dicit. ꝙ in facto obtinuit ꝙ non est ꝑpetuata. tex. est in simili in. c. pastoralis. §. i. de ꝛ̄p. uide de fi. pres. ex tua. ubi doc. Io. and. & moder. in c. si cui. de ꝑben. li. vi. ubi uidetur casus cōtra opi. Spe.

¶ An si dispēsatur cū illegitimo ꝙ possit ꝓmoueri ad ordines uigore huius dispensatiōis possit promoueri ad sacros. cōis opinio est ꝙ nō. de q̄ est gl. in. c. lrās de fili. pres. & ibi doc. ad hoc bona glo. xxxiii. q. ii. c. fi. alia glo xxxvi. q. ii. si autē. Hosti. in sūma. de fili. pres. § quis possit. ℣. qd si dispensetur. Archi. de fili. pres. c. i. li. vi. Spe. ti. de le. §. ul. circa ꝑn. & in fi. adde glo xxxiii. di. lector.

¶ An si dispenset cum aliq̄ ꝙ possit ꝓmoueri ad omnes ordines uigore huius dispensatiōis possit ꝓmoueri ad beneficiū q̄tumcūq; simplex. nō. Io. an. de uerbo. sig. olim. sup glo ulti. facit de ꝑben. c. fi. de transla. pla. c. fi. in glo fi. Spe. in dic. §. ulti. ubi etiā dicit ꝙ si dispensatur cū illegitimo ad omnes ordines & ad omnia bn̄ficia non poterit uigore huius dispensatiōis ꝓmoueri ad dignitate. qd̄ nō. & limita nisi forte motu ꝓprio. ut dixi s.

¶ Quis possit dispensare cū clerico pugnāte i duello. nō. in. c. i. et. ii. de cle. pug. in duel. et in. c. i. de corpo. uicia.

¶ Ubicūq; ius ꝑmittit dispensatiōem nec illam reseruat pape intelligitur ꝑmittere eam inferioribus Dō. ī. de temp. or. dilectus. de postu. pla. c. fi. Archi. in c. licet canon. de elec. li. vi. doc. in. c. ii. de eo qui fur. or. su. qd limita nisi pene impositio pro eo delicto sup quo fieri debet dispēsatio reseruaret̄ pape dictū est. Hosti. nobile. in. c. ii. de biga. unde in cāu quo uenit eps deponēdus solus papa dispensat. q̄n depositio que est pena delicti est soli pape reseruata. nō. de excel. pla. sicut. de dolo. uericatis. de of. leg. ꝙ translatiōem.

¶ De multiplici specie dispensatiōis et quis possit dispensare. nō. glo. i. q. vii. requiritis. ubi dicit ꝙ dispēsatio ē iuris cōis relaxatio cū cause cognitiōe uide etiam ibi que sint iuste cause dispensandi. de quo est etiam glo. ea. cā. et. q. c. et si illa.

¶ An dispensatio sine cā facta releuet quo ad deū glo. dicit ꝙ nō. etiam in dispensatiōe papali. in c. ii. est. de uoto. facit qd̄ nō. glo. in. c. dudum. de elect. qd̄ singulariter limito in dispensatiōibus que essēt cōtra ius diuinū uel naturale. aut cōtra statū generalem uniuersalis est. secus si simpliciter cōtra ius positiuū. quia in talibus uolūtas pape sufficit ꝓ cā ad hoc allego Spe. ti. de lega. §. nunc breuiter. ℣. c.

nō. Inno. de sta. mo cū ad monasteriū.

¶ Multa pulchra circa materiā dispensatiōis uide per Arch. in. c. licet canon. de elec. li. vi.

¶ Licet dispensatio sit stricti iuris tñ dispensans super pncipali intelligitur etiā dispensare super accessorio. nō glo. in. c. qa in tantū. de pben.

¶ Dispensatio sup pluralitate beneficiorꝫ intelligitur de pmis. tex. cum glo. in. c. nō pōt. de pben. li. vi. glo in clem. si plures. de pben. Spe. ti. de leg. §. uidendū. ꝟ. itē si aliqs.

¶ Dispēsatio sup pluralitate beneficiorꝫ indubio intelligitur in diuersis ecclesiis. nō in eadē. nisi aliud exprimatur uerbū fuit Egidii quē sequūtur doc. in c. de multa. de pben.

¶ Si fuit dispensatū cum aliquo sup aliqua irregularitate q possit pmoueri ad honores ecclīasticos seu dignitates. an poterit pmoueri ad epatū. Doc. q non. de cōces. pben. dilectus. facit. c. qa piculosū de sen ex li. vi. adde qđ dixi sub dictiōe dignitas.

¶ Defectus cause facilius inducit dispensatiōem. cāus est de uoto. magne. & ibi nō.

¶ Dispensatio nisi expediat dicitur dissipatio. dicit Io. an. in. c. nisi. §. persone. sup uer. discretiōis. de renunt.

¶ Dispensatio est quedā cōmensuratio rōnis cōis ad singla & pticularia. vnde gubernator familie dicit dispensator qa dispensat singula simul cōsiderans laborez pmium & qualitatē. s. Tho pma secde q. xcvii. ar. iiii. secda secde. q. lxxxviii. ar. x.

¶ Dispensatio qñq ponitur impropie put est iuris cōis declaratio. de iureiuran. qntauallis. facit. c. ei. & si christus. in fi. & qđ ibi no. glo. fi. uide in. c. ꝗ. de torneam.

¶ Dispensatio semel facta nō est reuocāda etiā p successorem. Arch. i. q. vii. q p remedio glo. in c. cum ex eo. de elec. li. vi. Spe. ti. ii. §. postremo. ꝟ. i summa uide nō. de fili. pres. ex pte. i glo pe. ubi uide

¶ An ualeat dispensatio facta illegitimo si non fit mentio de qualitate patris. uide Hosti. in. c. fina. de fili. pres.

¶ An dispensatio facta cū illegitimo ut possit habere beneficiū in ecclīa cathedrali extendatur ad metropolitanā. Io. an. tenet q nō in. c. ꝗuis. de preben. lib. vi.

¶ Quis possit dispensare cū corpore uiciato ut pmoueatur ad ordines. nō. Inno. in. c. i. de corpo. uicia. Io. an. eo. ti. significauit.

¶ Si dispensetur cū aliquo ut possit esse absens a beneficio nō uidetur esse dispēsatū ultra duos menses. nō. vii. q. i. psentium.

¶ In qbus uotis dispenset eps. nō. de uo. c. i. dicam ꝭ. sub dictiōe epus.

¶ An dispensatio possit fieri nō uocatis illis quoꝝ interest. Io. an. de renunt. nisi. §. psone.

¶ Dispensatio semp est pbibita abbati nisi appareat q sit sibi cōcessa. doc. i. c. ii. de eo qui fur. or. su. adde qđ dixi sub dictiōe abbas.

¶ Dispensatio est odiosa. de fil. pres. c. fi. de pben. non pōt li. vi. de cle. excōi. mi. postulasti. de pe. in qbusdaz de cōsan. & affi. qđ dilecto de fili. presbiteꝝ. c. ii. li. vi.

¶ Dispensare sup executiōe ordinū longe maius est q absoluere ab excōicatiōe. de sen. ex. cū illoꝝ.

¶ An dispensatio facta lite pendente ualeat & ualidet actum sup quo pendet lis. Io. an. sup gtica. ut lite pen. li. vi. qui tenet q sic quem sequit do. Card. flo. in c. cū aplica. de spon.

¶ Facilius dispensat in facto q in fiendo. xxvii. q i. quotiēs. & c. impudicas. & c. se. & c. uirginibus. & c. si quis sacro. & xxviii. di. decernimus. & c. ꝗ his. de iureiuran. quēadmodū. de cōse. eccl. uel al. aqua. de diuor. c. fi.

Facilius in facto fiendo

¶ An & quādo inferiores epo possint dispensare dic q solum quādo eis pmittitur a iure. Inno. ꝗ eo qui fur. ordi. su. c. ii. Spe. ti. de lega. §. sunt q. in fi. Arch. ii. q vi. biduū.

¶ Ubicūq aliquid fit cōtra ius necessaria est dispensatio siue inter clericos siue inter laycos. dictum est Inno. in. c. ii. de eo qui cog. cōsan. ux. sue.

¶ An ptās cōcessa per papā legato dispensandi in quarto gradu restringat ad eos tantū qui equalr distant a stipite eodem gradu. tex. q non. nisi hoc habeat cōsuetudo que scandalū generat. de cōsan. & affi. q dilecto. ubi casus. & ibi Inno. Hosti. & Io. an. & doc. & nō. bene per illū tex. q cōsuetudo interptat dispensatiōem seu facultatē dispensandi.

¶ An in generali mandato facto legato ueniat facultas dispensandi. glo. uidetur dicere q sic. nisi in spealiter reseruatis. uide. ii. q. v. que de cā. Spe. ti. ii. §. cōsequenter. ꝟ. generaliter.

¶ Quis possit dispensare cū diacono qui celebrauit ante ordinem sacerdotalē susceptū. no. de cleri. non or. mi. c. ii. ubi glo. tenet q eps. cōtra tñ uerius.

¶ An habens potestatē dispensandi habeat etiam potestatē restituendi ad famā. glo. nō. xv. q. ult. c. ii. dicit q sic.

¶ An si pape dispensat cū aliquo ut pter beneficia que habet possit habere aliud intelligat dispensasse cū his que habet. Inno. dicit q nō. de elec. dudū el ii. qđ est notandū adde qđ dicam ꝭ. sub dictiōe nisi. & qđ nō. Pau. et do. Car. flo. in cle. i. de sū. trini. ubi de dictiōe pter.

¶ An dispensatio facta sup pluralitate curatorum nulla facta mentiōe de cura sit surrepticia. nō. in cle. i. de pben. ubi uide tex. q sic. et adde qđ nō. ꝭ. sub dictiōe rescriptū.

¶ Dispensatio inordinata pōt reuocari tñ beneficiū interim canonice possidetur. Innoc. in. c. diuersis. de cleri. cōiug.

¶ Si dispensat cum ineligibili an debeat eligi uel postulari. nō. de transla. pia licet.

¶ Inferior etiam sine cā pōt dispensare cōtra aprium statutum sed nō cōtra ius cōe. Inno. in. c. cum ad monasteriū de sta. mo. licet idem uideat dicere cōtra in. c. ex tenore. de temp. ordi.

¶ In dispensatiōibus que fiūt in beneficialibus debet fieri eadē mentio que fit in impetratiōibus beneficioꝝ. glo. in. c. nō pōt. de pben. li. vi.

¶ An pendente lite sup crimine cōtra electū possit superior cū eo dispensare sup crimine illo. uide de elec. dudum. ii.

¶ Ille cū quo est dispensatū nō habet necesse facere mentiōem de dispensatiōe cū beneficiū ipetrat de fili. pres. c. ii. li. vi. de elec. cū uictorien.

¶ Ei qui dicit se cum aliquo dispensasse nō credit sed est necesse pbare dispensatiōem maxime cum agit de illo puniēdo. lxxxi. di. si q sine.

¶ Dispensatio ad unū ordinem nō extenditur ad alios. xii. di. nos cōsuetudinē in glo. fi.

¶ Dispensatio et pulegiū large sumpto uocabulo

idem sunt. iii. dis priuilegia.

¶ An in dispensatione requirat causa. ar. q sic de elect cum nobis olim. Inno. de fi. pres. ueniens. de sta. mo. cum ad monasteriū Quid aute si cā exprimatur que nō est uera. an uitiet dispensatio. unde de cōsan & af. quia. de cōuer cōiug ex pte. lv. dis. c. i. & ibi Archi. i. q. vii. q premedio.

¶ In dispensatiōibus debet fieri stricta interpretatio qa exorbitat a iure cōi. de fi. pres. c. i. & ii. li. vi

¶ Dispensatio iuri nō indiget dispensatiōe homis de elec. nihil. Io. cal. eo. ti. cū in iure.

¶ Quid sit dispensatio & qualiter fiat. nō. i. q. vii. ç. nisi rigor. in glo & glo. in. c. necessaria. e. cā. & q. Spe. ti. ii. ç. dispensatio in prin. do. Anto. in. c. per uenerabilē. qui fi. sint le. ubi ponit differētiā inter dispensatiōem & legitimatiōem.

¶ Quis possit dispensare cū illegitimis. nō. doct. de elec. cum dilectus in glo. in etate. de fil. pres. c. fi. & in. c. i. & ii eo ti li. vi. lvi. di. in sūma. Spec. ti. de leg. ç nūc de epo. p utrū aute.

¶ Que sit dispensatio arta. ampla. & amplior. Io. an. in addi. Spe. ti. de fi. pres.

¶ Qualiter pbetur dispensatio. & an post eā possit quis accusari. nō. de scisma fi aternitati. in glo. pma ubi uide.

¶ Dispensatio aliquādo fit ipo facto. nō. l. dis quia in aliquo.

¶ Formas dispēsationū siue sniay sup dispensationibus. uide Spe. ti. de sen. ç. ut aute. pii. postremo. ubi uide.

¶ Proles quāq inducit iustam cām dispēsandi. de eo qui dux. in ma. cū here. de cōsan. & af. qa circa.

¶ Delicti manifestatio uel scādali an pbibeat dispensatiōem. de aposta. c. i. & ibi nō.

¶ Quādoq dispensatur in officio & nō in beneficio. & ecōtra. l. di. psbiteros & c. studeat.

¶ Princeps potest reuocare p futuro tēpore non p pterito ius dispēsatiuū. C. de omi. agi o. deser. l. q fundum. li. xi. Bal. in l. nupte ff. de senato.

¶ Dispēsatio ex qua est ius quesitū non potest reuocari sine causa nō. de elec. cū ex eo. li. vi. fallit in principe ut dic. l. q fūdum. & uide Bal. ff. de cōsti. prin. l. fina.

¶ In iure pbibitorio inferior a pncipe nō dispēsat. Innoc. de tēpo. ordi. ul nō es copol. Bar. ff. de off. preto. l. barbarius.

¶ An populus aliquid statuēdo ul ex certa sciētia faciēdo ubi exigitur dispēsatō censeatur dispēsare Bal. dicit q sic. in l. barbarius. ff. de offi. preto. p. expeditus. in iii. colum. adde qd dixi. s.

¶ In scda dispēsatiōe dz fieri mētio de prima al's nō ualet. de fil. pres. c. ii. li. vi.

¶ Dispēsat episcopus cū corrupta ut possit inter uirgines sacrari. Archi. xxv. di. acutius q dicunt quidā uerū si crimen est occultū; alias secus.

¶ Licet sit in beneficio dispensatū cum minore nō tñ intelligitur dispēsatū in administratiōe bonorū temporaliū dicti beneficii. de eta. & qua. c. i. li. vi. qd dixit ibi nep. do. Pe. de ancha. nisi expsse aliud appareat de pncipis uolūtate qd dic ut nō. Io. an. i. c. ex rōne. d eta. & qua & i. c. de multa. de pben.

¶ An pendente lite sup defectu etatis ordinū uel natalū & similū possit superior motu oppoñete dispensare in casibus in qbus licite potuisset an litem motam. uide Io. an. in. c. dudū. ii. de elec. ubi d materia dispensatiōis plures utiles qōnes inuenies & in Spe. de lega. ç. pe & fi. ubi omino uideas.

¶ Dispensatiōe indiget ordinatus ab epo p simoniam pmoto. s. Tho. scda scde. q. c. ar. vi. ubi uide qs possit dispensare cū simoniaco.

Dispersum Uirtus dispersa est minoris potentie q unita. C. de no. co compo. l. i.

Dispositio Que sit differētia inter dispositiōem uniuersalē & generalem. nō. Bar. in. l. uxori. ff. de aur. & ar. le. facit qd nō. glo. in. c. ii. de libel. obla. & doc. i. l. edita C. de eden.

¶ An dispositio generalis extendat ad ea que sūt specialiter pmissa. Bar. i. l. in sacris. C. de pxi. sacr. scri. l. obligatiōe naturali. li. xii. de pcur. qd ad agēdum. li. vi. in clem. non pōt. eo. ti. l. sed & si quis. ç quesitū & ibi nō. ff. si quis cau. facit quo. i. nō. glo. xxiii. di. quanq.

¶ Dispositio simplex debet referri ad ppriam nō ad cōem significatiōem ff. de leg. iii. l. legat. seruis & l. hoc legatū ff. de uer. sig. l. i. uide. xxxi. q. i. quō de cōse. di. iiii. retulerūt.

¶ Dispositio et indispositio ñ cōpatiunt se sub eodem genere. nō. in regula mora li. vi. de pres. non bap. c. i. et. c. ueniens. ubi uide.

¶ Dispositio relata ad psonas operatur effectū in illis psonis in qbus potest in aliis nō. xxvi. dis. de inde. de cōsan. et affi. de infidelibus. de rescrip. sedes. de elect quia pter ff. de lega. i. l. plane. ç. si duobus. xiii. q ii. nō estimemus.

¶ Dispositio relata ad personā recipit intelligentia scdm cōditionē psone. de ma. et obe. solite. de simo. et si questiōes.

¶ Dispositio firmata in duabus rōnibus non tollitur p remotiōem unius. de rescrip. ad audientiam. si. uide de duor c. gaudemus. ç. ulti.

¶ Dispositio limitata debet scdm suā determinatiōem seu limitatiōem intelligi. de rescript. c. ii. et iii. de transla. pla c. ulti.

¶ Omne dispositū regulatur scdm naturā disponētis. ff. de fun. instruc. l. cū queritur. et. l. taberne. d despon. impu. lras. et. c. accessit. de or. cog. c. ii. de bap. c. i. ad fi.

¶ Dispositio est qdam habitus icōpletus. s. Tho. in quarto di. iiii. ar. i.

¶ Dispositio est multiplex. idem in scdo. xxi. dis. ar. vi. et in tercio. di. i. et. xi. ar. iii.

Disputatio Disputatio de fide pbibetur. C. de sum. tri. l. nemo. x. di. quis nesciat. xcvi. di. nos ad fidem. uide s. Tho. scda scde. q. x. ar. x. adde de heret. c. fi. ç. iubemus. li. vi.

¶ Facile est uentre pleno de ieiunio disputare. xii. q. ii. socrates.

¶ Per disputatiōem ueritas melius inuenitur. ff. de mu. et hono. l. fi. ç. mixta. ff. de iurepatro. l. diui fratres. ff. de ori. iur. l. ii. ç. ex legibus.

¶ Disputatiōis gratia aliqua recipiunt. ff. ad legē acquil. l. ita uulneratus. in fi.

¶ Non est disputandū de eo de quo statim cōstare pōt. ff. ut in pos. le. l. si is a quo. xcvi. di. bene quidem. et ibi glo.

Dissimulatio Quid est dissimulatio nō. C. de iur. et fac. ig.

l. pe. in glo. fi. adde qđ dicam. j. sub dictiõe simulatio. Adde qđ habet de hoc uerbo ff. de offi. ꝓcon. l. nec quicq̃ §. circa aduocatos et. l. i. C. de resti. in inte. et. l. hac edictali. §. is illud. C. de se. nup.
¶ Dissimulatio est peccatū mortale in ꝓlato. xliii. di. sic rector de immu. ec. clericos. in gl. pe. li. vi.
¶ Dissimulare aliquando possumus. xxii. q. ii. utile.
¶ Dissimulatio multis modis sumit. nõ. xxiii. q. i. officii in glo.
¶ Nõ non est simulo dissimulo qđ est. l. i. in glo. ff. de concus.

Dissuasio An dissuadens uideat mãdare uel ꝓhibere. uide. ff. de dolo. l. si qs affirmauerit. ff. de leg. ii. l. lucius. §. sempronius. ff. de admi. tu. l. tutū.

Distantia Modica distãtia non nocet ff. de in integ. resti. l. diuus. ff. de arbi. l. item si unus. §. i.
¶ Distãtia longarū uiarū inducit plura ꝓuilegia. que nõ. de resti. in integ. tum ex lr̃is. Spe. ti. de iura. calũp. §. i. ꝟ. quid ergo ad fi.
¶ Distãtia inter existens et nõ existens. uide. s. Tho. in ꝓmo. di. v. ar. v.
¶ Distantia est multiplex. Idem in ꝓmo. di. xiii. ar. ii. et in. iiii. di. xlviii. ar. xvi.
¶ Qualiter ꝓbetur distantia loci ad locū et qualiter debeãt formari articli. et qualiter testes deponere. Bar. in. l. cõtinuus. §. cū ita ff. de uer. obli.

Distractio Hoc uerbū notat necessariam translatiõem dñii. ff. de cõtrahen. emp. l. rē aliena nec infert necessario traditiõem rei ff. de distrac. pig. l. obligatiõe.

Distinctio Ubi lex uel canon non distinguit nec nos distinguere debemus. ff. de public. l. de precio. et ibi no. de priuil. quia circa in glo. adde qđ dicā. j. sub dictiõe lex.
¶ Nec distinctio ꝑsonarum debet apud extraneos esse. in aut. de monachis. §. i. vide Bar. in. l. i. ff. de postu. et ibi glo. et Iaco. butri.
¶ Distinctio est multiplex. s. Tho. in ꝓmo di. xiii. ar. ii. & i scđo. di. xiii. ar. ii. & i. iiii. di. xv. & xlvi.

Distributio An appellõne distributionū quotidianarū que dantur in ecclesiis ueniant anniuersaria. dixi. s. sub dictiõe anniuersariū.
¶ An clericus habens altare in ecclia ꝓ quo debz celebrare & esse in choro sicut & canonicus deat habere distributiões quotidianas. Frede. de se. tenet ꝙ nõ. cõsilio suo. cxxvi.
¶ An ualeat cõsuetudo ꝙ interessẽtes uni ex horis canonicis puta matutino uel uesperis recipiat distributiões ꝓ omnib' horis. glo. ꝙ sic. qdam cõtra. in clem. ut hii qui. §. illi. super uer. certis horis. de eta. & qua. opinio glo. est cõior.
¶ An ualeat cõsuetudo ꝙ nedū ꝓ horis canonicis sed etiam ꝓ missa percipiant distributiões. glo. uidetur uelle ꝙ sic. in dic. cle. ut hii q. de eta. & q̃li.
¶ An seruiens ꝓ canonico abñte deat habere quotidianas distributiões quas canonicus haberet si ꝑsonaliter resideret. Lau. ꝙ sic. in d. clem. ut hii q. Cas. cal. tenet cõtrariū.
¶ An ualeat cõsuetudo ꝙ habens plura beneficia si interest diuinis in uno ipsorum habeat etiā distributiões alterius. doc. ꝙ nõ. in. d. clem. ut hii qui. & ibi do. Car. flo. i. viii. q. facit. c. i. de cle. nõ re. li. vi.
¶ An portio distributionū abñtis accrescat ꝑsentibus uel cõuertatur in utilitatē eccl'ie uel reseruet illi cum erit ꝑsens. glo. est nõ. in cle. ii. de ui. & ho. cle. in uer. suspensus. adde qđ plene dixi. s. sub dictiõne accresco. doc. in cle. ii. de eta. & qua. tenent ꝙ cessat hoc casu ius accrescẽdi.
¶ An canonicus infirmus debeat habere distributiões quotidianas. doc. in. c. ad audientiā. de cle. nõ resi. & in. c. i. de cle. nõ resi. li. vi.
¶ Distributio male ablatoꝝ incertorū debet fieri per epm. de usu. cū tu. ẽm Hosti. dicam. j. sub dictione episcopus.
¶ An facultas ꝑcipiendi q̃tidianas distributiones ꝓueniat ex iure canonicali uel ꝑbendali. glo. de preben. ꝓ illorū. Oldra. suo cõsilio. cxxvii. al's. cxliii. tex. de cõces. ꝑben. c. fi. ꝟ. illos. li. vi.
¶ An quotidiane distributiões sint ꝑs ꝑbende. dicam. j. sub dictiõe ꝑbende.
¶ An extimatiõe ualoris beneficii impetrãdi computent quotidiane distributiões. Oldra. cõsilio. cxvii. Do. de ro. cõclusiõe. xxviii. Io. an. i addi. Spe. sup ꝓxia. de cõces. ꝑben. tex. de rescript. c. fi. li. vi. optim' tex. in c. fi. de cõces. ꝑben. eo. li.
¶ An distributiões quotidiane ita sint clericoꝝ ꝙ de ipis possint testari. Lau. ꝙ sic. in cle. fi. de preben. uide tex. in. c. i. de cle. nõ resi. li. vi.
¶ An ualeat cõsuetudo ꝙ infirmo uel al's legitime impedito debeãt distributiões quotidiane. Archi. ꝙ sic in. c. i. de cle. nõ resi. li. vi.
¶ Dictio siquis est distributiua & dictio quisqs sed nõ dictio quisque. ff. de pig. act. l. si necessarias. §. si annua. & ibi Bar.
¶ Distributio uel distributiuū equiperat̃ speciali numeratiõi. uide Bar. in. l. stichū. §. i. ff. de uer. ob. & in. d. l. si cū in annos. ff. quẽad. ser. amit. & l. huiusmõi. §. penul. ff. de lega. i.
¶ Distributiua est spes iustitie. s. Tho. scđa scđe. q. lxi. ar. i. & ꝙ in ea nõ eodē mõ accipitur mediū sicut in cõmutatiua. ea. q. ar. ii.
¶ In distributiua iustum non est idez ꝙ cõtra passum. s. Tho. ubi. s. ar. iiii.

Districtus Quid cõtineatur appellatiõe districtus. Io. an. in. c. fi. de of. del. li. vi. & in. c. ii. de deci. eo. li.
¶ Quid ueniat appell'one districtus honoris uel iurisdictiõis. nõ. de ꝓba. licet cãm. de fi. instru. inter dilectos. ut li. non cõtesta. accedens. in cle. ne romani. §. sane. de elec. ubi ꝑ glo. & doc.
¶ An appell'one districtualiū cõprehendant clerici. nõ. Io. an. in. c. fi. de of. dele. li. vi. & in. c. dilecti. de fo. compe.
¶ Districtus quãdoq; idem est ꝙ territoriū. i. cle. ne romani. §. sane. de elect. eo. ti. ubi piculū. §. porro. li. vi. de of. del. c. ul. §. i. eo. li. Adde ꝙ district' latius patet q̃ territoriū. de offi. del. c. pe. in. fi. li. vi. Bar. ff. de of. ꝑfec. uigi. l. i. ubi de hoc.
¶ In odiosis appell'one districtus nõ cõtinetur ciuitas nec ecõtra. de ꝑben. q̃uis. li. vi. & in. c. rodulphus. de rescrip. secus in fauorabilibus. ut. l. i. §. qui in urbem. ff. de offi. ꝑfec. ur. ut nõ. doc. in. d. c. q̃uis. et in. d. clem. ne romani. §. sane. Et de differẽtia inter districtū et territoriū uide Azo. in. l. fi. ff. de iur. omni. iudi.
¶ Delictū cõmissum in districtu debet puniri per iudicem loci cuius ē districtus. Bal. in. l. i. C. ubi đ

pos. agi opor. circa fi.

Districte An iste terminus districte positus i cōstitutiōe obliget confitentem ad mortale uel ad penam. nō. p do. Carflo in. c. ii. de despon. impu. facit de elect. dudū el. ii. in pn. et ibi nō.

Diu De ista dictiōe uide Bar. i. l. i. §. deniq ff. de aqua plu. ar.

¶ Qd tempus dicat diu. nō. de eo qui dux. i ma. c. cum haberet. de cōiug. lepro. c. ii. de fideius. c. fi. et ibi nō. Io. an. et in clem. q̄diu. de appel. l. fideicōmissa. §. aristo ff qui et a qui. Archi. iii. q. ii. si eps de cōces. pben. c. ii. cle. i. de re. ec. non ali. et ibi per Io. an. Adde q qnq hec dictio importat breue tps ff loca. l. di. horreorū.

¶ Quid importet hec dictio q̄diu. nō. glo. in dic. clemen. q̄diu.

¶ Diu uł diutius dicitur temp⁹. x. uel. xx. annorū nō. C. de acquiq. pos. l. ii. in glo. diu. alibi dicit arbitrio iudicis. nō. ff man. l. lutius. C. man. l. si pro eo uide ff. loca. l. cum diu. in glo. biennii. Cy. in l. i. C. ubi cau. fi. nō. ff. de re. mili. l. desertorē §. emansor in glo. pluxū. de coiu. lepro. c. ii. in glo. diutu⁹. adde de resti. spo. frequēs. li. vi. Adde. ff. de ori. iur. l. ii. § exactis. al's deinde exactis et in aut. de terra ii. so do. uel pecu. §. sin aūt decendiū. uide in. l. diutina functis is q̄ nō. in. l. de qbus. ff. de legi. et q diu dicat decendiū. uide. ff. qui et a qui. l. si cū fiderico § aristo. et in glo. al's et cōcor et in d. l. de quibus. in glo. ii. adde gl. in. l. iii. §. si seruus. ff. de acq. pos. Item diu. i. tāto tempore cuius memoria. zc. ii. de aqua plu. ar. l. i. in fi. ff. de usuca. l. et a quo. Item diu sumit. pbiennio ff ex. q. cau. in pos. ea. l. si diu.

¶ De hoc uerbo diutinū uide in. l. i. C. quan. inter. pupi. et uidu.

Diues Diuites nō cogunt uesci cibis pauperū. xli. di. delicie et c. nō cogant.

¶ Ideo deus diuicias hominib⁹ cōtulit ut dei bonitate experirent et ut paupes per uirtutē patientie coronent. xlvii. di. sicut.

¶ Diues nō dans indigentibus cū potest nō minus peccat q̄ rapiens aliena. xlvii. di. sicut.

¶ Diues & pauper omnes in cōi amonent ut cōferant nō habenti. lxxvii. di. in singulis. ubi uide.

¶ Qui uolūt diuicias per phas & nephas acquirere ambulant in obscuritatē mentis. xxxvii. di. nonne.

¶ Diues fuit petrus sed p christo oīa reliquit i. q. ii. §. uerū his auctoritatib⁹. sed beatus Hieronimus sup illud. Ecce nos relīqmus oīa. dicit Petrū non fuisse diuitē sed cibos sibi a mare & manu acquisisse.

¶ In mensurādis diuiciis interdū homines fallunt & maxie mercatores q in diuersis locis & p alios negociatiōes exercent. ff. q & a qui. l. in fraudem.

¶ Quādo diuites sunt melioris cōditiōis q̄ pauperes & qn ecōtra. s. Tho. in. iiii. di. iv. ar. xix.

¶ Qualiter diuites honorent. Idem scda scde. q. cix. arti. iii.

¶ Diuicie faciūt tria mala. Idem scda scde. clxxxviii. arti. vii.

¶ Diues elimosinarius minus perfectus q̄ pauper uolūtarius. i. q. ii. si quis pter hoc.

¶ Diuicias & uirtutes simul habere est ualde difficile. xii. q. ii. socrates.

¶ Diuicias dat deus illis qui decimas soluūt. xvi. q. i. decime tributa.

¶ An magis puniat diues q̄ pauper. uide nō. in. l. fi. C. de sa. san. eccle.

¶ Quādo quis est diues nō satisdat sed cauet tm̄ cū ypotheca bonorū. Bar. i. l. qcunq. C. de ser. fugi.

¶ Rōne diuiciarū psumitur liberalitas. Bal. in. l. i. in fi. C. ad macedo. glo. i. l. sed si ego. ff. ad uell.

¶ Diuites cū operibus bonis & cū iusticia nō sūt abiciendi xxx di. hoc autē scripsim⁹. qd nō de stamo. recolentes. in uer. paupptate.

¶ An habere diuicias sit de se malū tex. & gl. xxx di. hoc autē scripsimus. gl. xii. q. i. clericus. & xiiii q. i. c. pmo.

¶ Si adsūt bona opera habere diuicias nō est malum. xii. q. i. clericus.

¶ Diuicie aliquādo psunt. ff. de testi. l. iii. §. i. in aut. de testi. §. sancimus.

¶ Que dicant magne diuicie. nō. insti. de attili. tuto §. ex hoc in glo. iussu.

¶ An psumatur pars scire diuicias suas. nō C. ad l. fal. aut. sed cum testor. in gl. i. & ibi Cy. ubi uide.

¶ Diuicie cōseruant dignitatē & honestatē. plene per Angel. in cōsi. io suo. lxvi. quod incipit Martinus. & ibi uide.

Diuersitas Quid est qd habet inducere diuersitatē specificam. nō. Bar. in. l. i. in prin. ff. de acquir. pos. & in. l. i. ff. de act. & obliga.

¶ Una & eadē res nō debet diuerso iure censeri. ff de re. pmu. l. i. ff. de usuca. l. eum qui edes. de decicum in tua.

¶ Ex diuersitate facti sequit diuersitas iuris. l. si ex plagiis. §. in cliuo. ff. ad l. acquil. & C. si un⁹ ex pluri. appel. l. i.

¶ Ex diuersis nō fit illatio. l. si eum actū. ff. de nego gest. l. fi. ff. de calum. l. pap. exuli. ff. de minor.

Diuersorium Quid sit diuersorium. nō ff in qui. cau. pig. uł ypo. taci. cōtra. l. iii.

¶ De beata uirgine refert euāgelista q declinauit puerū in presepio qm̄ nō erat ei locus i diuersorio

Diuinatio Nemo tenetur diuinare qd possit uł poterit accidere. glo. in c. i. ut ecclesia benefi. ff man. l. si fideiussor. nō. tñ bonā glo. in. c. fi. de homi. glo. & doc. in c. i. de ser. non ordi. ff de rei uen. l. nō solū.

¶ Quot sunt genera diuinationū. uide. xxvi. q. iiii. duo etiam. & q. v. nec mirū. adde pulchre p s. Tho. scda scde. q. xcv. & i sūma pisanel. sub dictione ars. & sub dictiōe sacrilegiū. Adde q diuinatio est species superstitiōis. in d. q. xcv. ar. ii. & ei⁹ sūt plures species. ubi. s. ar. iii. & q diuinatio p sortes pōt esse licita. ubi. s. ar. viii.

¶ Quis dicatur diuinator. uide. xxxvii. di. nuno.

¶ An diuinare futura sit species idolatrie. tex. q sic. xxvi. q. v. c. i. Adde qd dicā. j. sub dictiōe sors & sciētia. & qd dixi. s. sub dictiōe ars.

¶ Que sit pena clerici uł laici dantis operā diuinatiōib⁹. nō. xxvi. q. i. p totū. & maxie. in. c. qcunq.

¶ An crimen diuinatiōis sit eccl'iasticū. gl. q sic xxvi. q. v. cōtra ydolorū. doc. in c. cōquestus. d foro cōpe. & qd ibi dixi. s. sub dictiōe crimen.

¶ Diuinatio raro in bonā ptem accipi pōt. i. q. i. iudices. & c. cum ergo.

¶ Diuinatoribus nō est credendū. licet quandoq

uideantur uera dicere. xxvi. q. ii. intelligi.

¶ Diuinatio etiam iure ciuili uidet prohibita. l. si pu tator. ff. ad legé acquil. et. l. fi. C. de malefi. et mathe. glo. in. l. filiú quem habetem. C. fam. herc. que dicit q diuinatio est refugiú miserorú. adde no. p Io. an. in addi. Spe. de forti. l. sup. rica.

¶ Que sit differétia inter diuinatióem et sortilegium uide per Fede. de se. cósilio suo. cclxx.

Diuisio Diuiduum

Quid sit diuiduum uel indiuiduú habetur plene in. l. ii. in glo. §. cato. ff. de uerbo. obli. l. stipulatiões nó diuidunt. p Barto. eo. ti.

¶ Quodlibz cótinuum est diuisibile in ptes infinitas. Bar. in. l. si ita. ff. de seru.

¶ Beneficiú diuisiõis qd habét correi pót opponi post sniam. Bar. in. l. duobus. ff. de duo. re. ubi uide

¶ Si duo fratres pro diuiso longo tempore posside runt aliquá rem nec apparet de diuisióe an psumatur facta diuisio. Barto. in. l. si maior. C. coi. diui. ubi uide.

¶ In diuisióibus subuenit ei qui est deceptus dolo aduersarii ultra dimidiá iusti precii. ut habet in. l. maioribus. C. cómu. utri. iudi.

¶ Qualiter petat deceptus diuisióem resciudi. nó. Io. an. i addi. Spe. ti. de iu. i. §. sequit. ẏ. ité heredes

¶ Cui incúbat onus pbandi ut beneficiú diuisióis habeat locu. Bar. in. l. duobus. ff. de duo. re.

¶ Binarius numerus est pncipium diuisióis. et só operib' secúdi diei nó benedixit dñs iuuenes q de testantur diuisióem et amát unitaté. xxiiii. q. i. loquitur. & c. scisma & xxxii. q. i. nupere terrarú.

¶ An beneficiú diuisióis concedat i cpetiti soluti. Bar. in. l. si testator. ff. de fideius.

¶ An & quádo minor possit puocare ad diuisióez uide Bar. in. l. iubemus. la. ii. C. de ia. fan. cc. & in. l. pcurator. ff. de auc. tuto.

¶ Diuisio est quedá pnuntiatio ff. fam. herc. l. si filia. §. si pater. nó. ff. de transac. l. q cú tutoribus.

¶ In diuisióe debet alter caurre alteri. de euict. ff. fam. herc. heredes. §. pe. C. fam. herc. l. si familie.

¶ Quid habeat seruare pater hodie diuidens here ditaté inter filios. uide qd nó. in auti. de trien. & semis. §. & q sepe. coll. iii.

¶ Diuisio puintiarú introducta est de iuregentiú. hodie Impator diuidit & papa quo ad eccl. nó. ne se. ua. c. i. uide qd nó. in. l. i. C. de metro beri. li. xi. & l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iur.

¶ Qualiter debeát diuidi bona mobilia tex. in. l. ii. ẏ. q si sepe. C. qñ & qui quar. pars debe. li. x. ubi é glo. nó qualiter deant diuidi bona imobilia hereditaria inter heredes.

¶ Ens quádoq diuidit scdm naturá materie ex q pducitur. l. i. ff. de iusti. & iur. qñq diuidit ex pte finis. ea. l. i. huius studii.

¶ Diuisio habet instar trásactióis. ff. de pac. l. tres fratres. ubi glo. & Bar. Item dilucidat intellectuz ff. de ori. iuris. l. i.

¶ An domus uel fundus possit sic diuidi q remaneat unus. Bar. in. l. stipulatióes nó diuidunt. in. ii. q. ff. de uerbo. obliga.

¶ An in diuisióe debeat euictio si res assignata ex diuisióe euicat. uide i. l. si fa. C. fam. her. & ibi Bal.

¶ Unus diuidit & alter eligit. de pro. c. i. in glo. in sti. de le. §. sed nó usq. C. de meta. l. ii. li. xii.

¶ Per diuisióes res melius intelligit. ff. de excep. doli. l. i. in glo. i. insti. de le. §. sed nó usq.

¶ Quádo fratres diuidút quoz unus est maior & alter minor cóster & uulgares q maior natu debz ptes facere & minor eligere pro quo uidetur tex. i l. i. C. de his qui se defen. li. x. dixi aliqd i. arguédo de muliere ad minoré. de h' uide Bal. in. l. si maior. C. cói. diui. sed tex. in. l. ii. C. qñ & qui quar. ps de. uidet innuere cótra Bar. in. d. l. i. dicit hoc solum pcedere in illis casibus in qbus hoc reperit expssum in iure. als regulariter diuisio expedit iudicis officio ut dicam. ẏ. Sed cótra eum uidet tex. expssus in. c. i. de parro. ubi dicitur q maior diuidit & minor eligit. Io. an. i. d. c. i. uidet cócordare iura & bene iudicio meo. vnde eius opi. puto uerá et equitati cósonam. dic ut ibi per eú. et adde qd dicaz. ẏ. pxime. ubi etiá aliqd de hoc.

¶ An ex longi téporis possessióe facta inter fres pro diuiso psumatur diuisio facta iter eos. gl. Bar. et Bal. in. d. l. si maior.

¶ Sic est facienda diuisio ut filii a parétibus. sorores a fratribus et a uiris cóiuges natura separétur l. possessioni. C. cói. utri. iudi. et ibi gl ponit cócor.

¶ Tempore diuisióis fuit inter diuidentes appositum pactú qd qdam locus nó posset altius tolli cú insertióe pene. et erant uerba impsonaliter plata. uidet q tale pactú non artet singulare successorez. per nó. in. l. in. §. opus. ff. de alleato ego cósului cótratiú. uidelicz q transiret quo ad seruituté non q ad penalé obligatióem. per. l. cú fundo. ff. de serui. rusti. pdi. facit. l. cuicunq. §. si fundus. eo. ti. ita dicit Bal. in. d. l. cú fundo.

¶ Quádo heres extraneus et suus ueniunt ad diuisióem debet differri filio et ceteris ptibus debet sibi dari optio in his qui recipiunt affectióem in diuisióe rerú paternarú. Bal. in. l. Impator. ff. de pac. ar. illius. l.

¶ Quádo fratres ueniút ad diuisióem qui est maior tempore debz facere diuisióez et ponere ad ptitum minoré de bonis paternis. ar. l. i. C. de his q se defen. li. x. et. l. ii. C. de metal. li. xii. et in. c. i. de parroch et qd ibi nó. fm Ange. in. d. l. Imperator.

¶ Diuisio nisi in casibus a iure expssis petitur officio iudicis. insti. de offi. iudi. §. si ta. et. §. se fallit. ff. cói. diui. l. iudiciú. et. C. eo. l. ad officiú. et q regulariter nó detur electio in diuisióibus uidet tex. in. l. ii. C. qñ et qui quar. ps de. circa prin. li. x. et de diuisióe frm maioris et minoris. uide Bal. i. l. ex duob' ff. de nego. ges.

¶ Si habeo cóem rem cú absente qui nó diuisit pro certis formabo libellú cótra ipm absentez et faciá citari affines cognatos et amicos p edictú generale et si aliquis cóparet ad defensióem absétis pcedam cótra eú defensorio nomine. et si uelit denuntiare absenti audietur. ut in auti. qua in puintia. C. ubi de cri. agi opor. facit. ff. de in ius uo. l. nec in pub. in fi. Si auté est penitus indefensus nec speratur de pximo redire faciá dari curatorem cum bonis absenetis et cótra illú experiar. ut. l. ab hostibus in prin. ff. ex qui. cau. ma. Bal. ad lram in. l. coheredibus. C. fam. herc.

¶ Si fres diuidit per breuia et sortes et cótingat intolerabilis lesio ultra dimidiá iusti precii pót peti in melius reformari. ut l. maioribus. C. cói. utri. iudi. iunc. l. ii. C. qñ et qui quar. pars debe. li. x. nisi

nisi diuisio esset facta p iud'cem & transiuisset in rem iudicatā· debuit eni͞z apparere qui ledebat· al's nō poterit sn̄ia reformari ℂ·si pupil in inte· resti· postu·l·i· Bal·in·d·l·maioribus·

¶ Per diuisiōem transferē dominiū· insti·de offi· iudi·in fi· Spe·ti·de pri & se·decre·§·uidendū restat·℣·sed quid in duplicib'·

¶ De effectibus diuisiōis nō·glo·ī p̄hemio insti·

¶ Nihil est tam magnū qd̄ si in plures ptes diuidatur nō efficiatᷓ q̄si nihil·i·aut·ut iudi·sine quoq̄ suffra·in princ·

¶ Quid si duo fratres habitāt et aluntᷓ de cōibus unus habet filios & alius nō· an si ueniant ad diuisiōem· ille qui nō habet possit repetere sumptus q̄s alter fecit circa filios Bal·in·l·si paterno ℂ de nego ges·ubi dicit se sepius fuisse interrogatū· adde qd̄ singulariter nō· Bar·in·l·quitus·ff·de annu· le·

¶ Testator habens domū ul' fundū uni legauit postea diuisit in plures uel ecōtra quid ueniat in legato·glo·& Bar·in·l·i·ff·de re·du·cāus uidetur·ad hoc in·l·gaius·§·eictus·ff·de lega·ii·

¶ Quid importent uerba testatoris mandantis filiis suis ut diuidant bona sua equaliter uide Bart· in·l·cū pater·§·dulcissimis ff·de leg·ii·

¶ Quid significent illa uerba q̄ tale onus diuidatur inter tales p rata· Bal·in aut·de functo·ℂ· ad tertul·adde qd̄ dicam·ī·sub dictiōe rata·

¶ An diuisiōi possit pacto renūtiari seu possit diuisio ppetuo p̄hiberi· Bar·i·l in b' iudicio ff·cōi·di·

¶ Diuisio est species alienatiōis similis pmutatiōi· Bar in·l·cū pater·§·hereditatē·ii·ff· de lega·ii·

¶ Ea que in ptes diuidi nō possunt solida a singul' heredibus debentur·ff·de reg·iur·l·ea que·

¶ Diuisio facta de fructibus non p̄iudicat iuri ppetatis·nō·ff·fam·her·l·lucius & titia in glo· patrimonium·

¶ Quid cōtineat diuisio facta inter coheredes & an cōprehendat fideicōmissu͞z·nō ff de pact·l·tres fratres·in glo posse· & no·ff de pb·q·l·si pactum de uerb obliga l·qui rome·§ duo fres· in glo· magna·& ibi Bar plene uide ff·de transact· qui cu eutoribus·in glo ii·Spe·ti de testa·§·i·℣· item qd si duobus fratribus·& ibi Io·an in addi·

¶ Ad diuisiōem faciendā pōt minor p̄uocari sed non p̄uocare·nō·ff·de nego gest·l·ex duobus·i gl' i·& Cy·ℂ·si aduer·transac·l·i·in·ii·q Bar ff de cu te·l·iii·§·i·& l inter pupillos·ff de auct tuto tex· in l·penul·ℂ·de p̄di·mino·Bar·ff·de re·du l·si pupillo͞r·in prin·Cy·ℂ·de sa·san·ec·l·iubemus·la·ii· Io·an in addi·Spe·ti·de cura·sup ṗtea fallit qñ sibi expedit uide ī·d·l·iubem' la·ii·ℂ·de sa·san· ec· Adde·ff·de re·eo·l·i·§·si cōis qd̄ intellige a maiore·al's secus ut i·si pupillo͞r in prin eo ti·& l·inter omēs ℂ·de predi·mino·& uno maiere p̄uocante inter plures minores diuidere p̄batur in·l·inter pupillos·ff·de auc·tuto·& adde qd̄ nō·glo in·l·ii· ℂ·si aduer·transac·Item adde q̄ si expedit pupillo diuidere ipe ad diuisiōem p̄uocatur cum decreto iudicis·ff·p socio·l·si cōuenitur·& l· fi ℂ·de iure doc·al's de fun·do Item adde q̄ licet minor nō p̄uocet ad diuisiōem ppietatis pōt tamen p̄uocare ad diuisiōem ppietatis & fructuū·ff fam· herq·l· lucius titius ℂ·de sa·san·ec·l·iubemus nulli· Bal· ad lr̄am·ponit h̄ oīa in pal'·l·i·§·si cōis·ff·d re·eo· Et adde omīno qd̄ ide dicit·in·l·i·ℂ·cōi·utri' iudi·

¶ An diuisio possit fieri de rebus mob'lib' eccl'ie no ℂ·de sa san ec·l·iubemus·in glo diuidendi· & ibi Cy in·ii q·

¶ Si diuisio fiat a p̄re inter filios an sit testamētū no ℂ·fam herq·l quotiens in glo·i & in·fi·q·

¶ Si diuisio fiat inter coheredes quādo teneantur inuicē de euictiōe· nō·ℂ· fam· herq·l·si familia· uide Bar·ff·de uer·obli·l·qui rome·§ fina·in·q·i·

¶ An diuisio p̄sumatur eo q̄ diu separati bona possiderunt nō ℂ·cōi·diui·l·pe·in glo·ii·& ibi Cy Io· an·in addi·Spe·ti·de iudi·§·sequitur de cōmunib' ℣ porro·

¶ Licet quis steterit in cōmuniōe cū aliq̄ per ·xl· annos tamen nō impeditur diuisio·uide Angel' in cōsilio liiii·

¶ Diuisio est species alienatiōis·glo·in·l·pe·ℂ· de predi·mino facit qd̄ habetᷓ ī·l cū solus·ff·de usuq·

¶ Quo nō habeat locū iudiciū diuisoriū·uide Ange·in cōsilio cccvi·qd̄ incipit in·q·

¶ An & in q̄bus diuisio sit similis emptiōi· nō·ℂ· cōi utri iudi l i·in glo i & ii & ibi Cy·

¶ An diuisio pariat cām usucapi·di·nō·ℂ·cōi·utri' ul·iudi·l·i·& ibi Cy in·q·iiii·

¶ Diuisiōis formā & instrumentū uide in Spe·ti· de iudi·§·seq̄tur uidere de dictiōib'·§ porro·

¶ In diuisiōe non uenit qd̄ ui aut latrocinio habetur·ff·fam herq·l·cetera §·sed & si qd·no·Io·an· de p̄ben·cum cām·in fi·

¶ Iudicium cōidiuidun· nō hab͞z locum ubi res desinit esse cōis·Spe·ti·de loca·§·iii·℣·lxxxix·

¶ Non ualet pactū ne res cōis umq̄ diuidatᷓ sed ne diuidatur ad tempus bene ualet·uide ī preal·§·iii· ℣·lxxxix·

¶ Facta diuisiōe inter fratres ul' alios nō uidetur actum ut unus possit transire per ptem alterius sicut prius nisi hoc sit inter eos specialiter actū·ut l uia·cōstitui·§·fina·ff·de ser·rusti·pre·& ibi p do· Floria·ut idem tenet ibi Bal ex eo·quia diuisio est similis emptiōi ut·l·i·ℂ cōi·utri·iudi·unde ma·uel mi·non uenit nisi expsse sit dictum·al'et·ff·de cōtrahen·emp·l·in uendēdo fūdo & est expssū in·d· l·uia·in fi·& ideo dicit q̄ debent esse cauti fratres ut reseruent sibi uiā ul' aditum per ptem alterius & ponit exemplū in domo habēte tria solaria que diuidiᷓ inter fratres et habens solariū inferius nō patitur frēm habentē superius solariū transire per solariū suū ita dicit Bal·sed cōtra· tenet glo· in·l· seruū filii §·fi·ff·de leg·i et in cōtra uidet facere l· binas edes·§·non aūt·ff·de ser·ur pre·et·l·si is qui binas·eo·ti·si is nō ob· Bal·dicit ut dictum est s·nō tn̄ al'et dictā glo·

¶ An diuisio quam facit pater inter filios de bonis suis in uita sua ualeat post mortem ipius sine alia ratificatiōe filio͞r uidetur per Bal·in·l·ui·ℂ· de usu·ca p dona ubi cōcludit q̄ cōfirmatᷓ morte·

¶ An diuisio facta inter heredes p̄iudicet fructuariis ul' aliis habētibus ius p̄sonale ad rē·uide tex· et Bar·in·l·qui fundū·ff·de usufruc·le·

Diuortium An inter cōiuges iter q̄s nō interuenit carnalis copula possit dici fieri diuortiū·habetᷓ·ff·de uer· sig· l·inter stuprū·§·diuortiū·glo xxvii·q·ii·§·ecce·q̄ dicit q̄ nō·sed magis repudiū idem glo·xxxi·q· vii·c·i·ff·re·amo·l·si cōcubina·

¶ Quid sit diuortiū gl'·xxxii·q·vii·c·i·ff· re·amo·

l. si concubina.

¶ Diuortiũ inter cõiuges fieri non põt nisi ex cã fornicatiõis. xxvii. q. ii. agathosa.

¶ An diuortiũ possit fieri iter adulteros. uide ar. xxxii. q. vi. sed ponat. & c. nihil iniquius.

¶ Diuortiũ non dicit̃ nisi qđ fit intentiõe cõstituendi discessiõem perpetuã. de pe. di. i. §. diuortiũ.

¶ Que sit practica quãdo alter cõiugum petit diuortiũ fieri ex quacũq; causa. uide in sũma pisane. sub dictiõe diuortiũ. adde Spe. de spon. & ma. §. sequitur. ℞. si uero.

¶ Que sit forma sñie diuortii ꝓpter adulteriũ. Innoc. in c. de illa. de diuor. in fi. glo. magne.

¶ An pendente lite sup diuortio uir teneat̃ reddere debitũ uxori. habet̃ i. c. quoniã. §. porro. ut li. nõ cõtest. & in c. fi. de adul. glo xxxiii. di. si an̄.

¶ Filia in ꝑiudiciũ patris diuortiũ facere non põt ℂ. de repu. l. cõsensu.

¶ An diuortiũ fieri possit cõsensu partiũ. nõ. ℂ. de repu. l. cõsensu. §. sin autẽ alter in glo. aliter. & in aut. q; hodie. eo. ti. nõ. in. l. diuortio ff. de neg. ges. in glo ꝑma.

¶ Si fiat diuortiũ sine cã que sit pena. nõ. in aut. de nup. §. si uero altera. in glo. penis. & in glo. secoll. quarta.

¶ An habeat locũ diuortiũ de iure canonico. glo. i l. diuortio. in prin. ff. de nego. ge. adde qđ dicaz. j. sub dictiõe matrimoniũ.

Do Idest accomodo. uide insti. qui. mo. re cõtra. ob. §. itẽ is cui. ff. si cer. pe. l. cũ qd zc.

¶ Dare est accipienti facere. ut. l. ubi autẽ. in prin. ff. de uerbo. obliga.

Doctor Doctrina

Qualis debeat esse doctor & doctrina eius. uide. xliii. di. in sũma. & ibi Archi. xlvi. di. habet hoc ꝓprium. de maio. & obedientia. viii. q. i. qualis. vii. q. i. nouatianus. §. xvi. q. i. sic uiue.

¶ An ille qui simul doctor est & miles debeat uti uestibus militaribus. dic q; in actibus militaribus debet uti ueste militari. in doctoralib⁹ doctorali. ita colligitur ex doctrina Io. an. in c. ut quisq; de ui. & honesta. cle.

¶ Credendũ est dictis doctoris inquãtũ scripturis canonicis deseruiunt. ix. di. noli.

¶ Doctoratus põt ꝓbari nõ solum p instrumentũ sed etiã per testes qui interfuerũt in publica licentia seu examĩe qđ includit in se priuatũ & nõ ecõtra. uerba sunt Bal. in l. solennib⁹. ℂ. de fi. instru.

¶ An doctor semel approbat⁹ possit reprobari. doctõ. de despon. impu. de illis. glo. de ꝓben. cũ scđm Archi. xxxvii. di. de qbusdam.

¶ Excõicatus uel hereticus nõ potest esse doctor quia iurat se esse fidelis eccl'ie. uide Iaco. butri. in ꝓica. ff. ueteris.

¶ Doctor debet statim uenire ad effectus & nõ stare in ambagib⁹. ℂ. de appel. l. ampliorẽ. §. in refutatoriis. & l. fi. ℂ. qui admi. ad bo. pos. & ℂ. de stu. libe. ur. ro. l. i. li. xii.

¶ Doctor legendo debet magis attendere ad fructum q̃ ad ornatũ. ff. de ori. iur. l. ii. §. fiũt ℂ. de indic. uidu. tol. l. ii. & i. ℂ. de annu. tuto. l. i. & l. lex que tutores. ff. de cõdi. & demon. l. sed est hic specialiter. §. fina.

¶ Doctor appellatur ꝓfessor legitime sciẽtie. uide in illa cõsti. ffcoꝝ. §. sed cum nos. & §. iii. de uerb. signifi. forus.

¶ Doctor in docendo debet inchoare a leuioribus ut in ꝓhe. ff. §. itaq;.

¶ Doctor debet legere materias que sunt in usu. ubi sup. §. is ergo.

¶ Doctor debet limare materias sicut ferrũ lima mundat̃ a rubigine. uide ubi. s̃. §. discipuli.

¶ Doctor debet opiniões quas recitat attribuere illis quorũ sunt. uide ubi. s̃. §. ne aũt.

¶ Doctor debet incipere traditiõem doctrine inuocato nomine dñi & eius tuitiõe. uide ubi supra. §. in capite.

¶ Decus & honor resultat doctori si habet bonũ scolarẽ. ut in ꝑal. §. in capite. et in aut. ut iudi. si quo. suf. §. cogitatio. coll. iii.

¶ Doctoris socius gaudet ꝑuilegio doctorũ. in ꝓhemio. ff. §. illud uero.

¶ Doctor appellat̃ sacerdos q̃a sacra ministrat. l. i. ff. de iusti. et iu. hinc est q; debet habere notitiaz rerũ diuinarũ. s. boni et equi. ut. B. iustitia. §. i. ff. de iusti. et iur.

¶ Doctor legendo deb; aliqua euidẽtialia ꝑmittere ex qbus declarat ꝑncipia dicendoꝝ et talia debent esse breuia. ut l. i. ff. de ori. iur.

¶ Doctor modernus uerisimil'r plus scit antiquo. q̃a ius quotidie in melius ꝓducitur. ff. de ori. iur. l. ii. §. post originem.

¶ Doctor debet habitare in loco publico et si nõ põt danda est sibi domus de publico ut facilius cõsuli possit. uide tex de ori. iur. l. ii. §. post hos.

¶ Doctor dicitur orator. ut. d. l. ii. §. seruius Item dicit̃ scriptor ut ff. de of. ꝑfec. ꝑto. l. ii.

¶ Ex multitudine doctoꝝ cõfunditur intellectus audientis. ℂ. de no. co. cõpo. l. i.

¶ Doctor debet esse laboriosus et sollicitus. alias subtilis. dic. l. i.

¶ Ad collegiũ doctorũ non debet admitti nisi et debet esse approbatus. et approbãtes doctores debent deponere cũ iuramẽto ipm esse habilem. et si hi doctorũ in aggregatiõe collegii sunt ꝑponendi. aliis supnumerariis. ℂ. de aduo. di. iudi. l. nemini. et l. petitiões. et l. iubem⁹. §. fi. ti. se.

¶ Nemo debet assumi ad doctoratũ nisi certo tẽpore studuerit. de quo uide Bar. qui determiat tẽpora in. d. l. petitiões. et l. iubemus.

¶ Doctor habens iurisdictiõem deb; ꝓhiberi a lectura ne subtrahat scholarẽ. uide Gui. ff. si cer. peta. l. lecta. et per h⁹ potest dici q; existẽtes de statu debẽt ꝓhiberi a lectura. qđ est cõtra multos doctores bononieñ. et perusinos.

¶ Doctor semel approbatus si nõ est utilis studentib⁹ deb; reprobari. ℂ. de ꝓfes. et me. l. grãmaticos al's magistros. li. x.

¶ Doctor nõ debet ascendere cathedrã cã legẽdi nisi a decreto decurionũ sit approbatus. ut in prealleg. l. magistros.

¶ Facultas approbans doctores de iure cõi residet in decuriõibus de et regentib⁹ ciuitatẽ. l. medicos. e. ti. qđ uidet̃ itelligi. de approba. ad letitiã quã hodie uocamus cõductam. secus de approbatiõe quo ad doctoratum.

¶ Numerus doctorũ approbantiũ et regentiũ est taxatus. glo. in dic. l. magistros. in approbat; doctoris septem debent esse. et doctor approbatus nouit

est ultimus in sedendo. ℭ. de pfes. et me. l. si quis.

¶ Pro danda corona doc. uide. ℭ. de athle. l. i. li. x.

¶ Ut qui efficiunt puecti in doctrina oportet q capiat pncipium a tenera etate. uide in glo. in preal. l. i.

¶ Doctor debet stare se peratus a cosorcio uulgariu. ut. l. i. ℭ. de stu. li. ur. ro li. xii. als. xi.

¶ Doctor debet legere in ciuitatib' in loco publico no in puata domo. als no gaudet puilegio. ut in preal. l. i.

¶ Non debet quis psentari nisi a doctore suo. ℭ. de offi. magi. l. i.

¶ Quid dicitur. j. q doctores no possunt detineri in carceribus. dicit q habet locu in doc. legu & medicine qui etia non possunt capi p debito ex cotractu uel quasi. ut est tex. in. l. medicos. ℭ. de profes. & me. li. x & hoc puilegio gaudent eoru filii & uxores. unde statuta simplr loquentia de capiedis debitoribus debent limitari per d. l. medicos. & p l. ii. ℭ. de nexa. cum simili. facit qd no. in extrauaganti. ad repmendaz. in uer. no ob. & in aut. qua in puintia. ℭ. ubi de cri. agi opor.

¶ Qui gerit se p doctore & no est tenetur pena falsi. l. eos. in fi. ff. de fal. Bar. in. l. reddat. ℭ. de pfes. & me. li. x.

¶ Doctor debet habere uirtutem fortitudinis & iura fortune patieter sufferre. Bar. i pal. l. reddat.

¶ Scripture doctoru possunt in multis corrigi et emendari. no. ix. di. negare no possum.

¶ Mulier licet docta et sancta no debet docere. xxiii. di. mulier. xxxiii. q. v. mulieré. de conse. dis. iiii. mulier.

¶ Prelati maxime debét esse doctores populi in sacris scripturis. uide. xxxvi. di. si qs uult.

¶ Doctores falsi sunt fontes sine aqua nebule turbinibus agitate qbus caligo tenebraru reseruat q libenter audiunt cum dulces sint in sermonib'. de pe. di. ii. §. opponit. in glo. sunt fontes no lauantes sed coinquinantes. ii. q. vii. secuti sut.

¶ Et sacerdotes debent habere docendi peritiam. xliii. di. dispensatio.

¶ Doctor scdm qualitate auditoru suoru dz seruare sermones. xliii. di. in mandatis. viii. q. i. oportet.

¶ Doctor secreta scripturaru mysteria rudi populo pponere no debet. xliii. di. pariter.

¶ Nullus dz docere nisi prius didicerit & sancte conuersatiois exemplu potius de se aliis pstare possit q ab aliis sumere. xlix. di. sacerdotes.

¶ Doctor debet opere implere qd alios docet. lxxxi. dis. nemo.

¶ Senex no debet dedignari si a iuuene doceatur. xxiiii. q. iii. si habes. xxxviii. di. c. si.

¶ Non pot esse bonus doctor qui in tenera etate no incepit discere. glo. in. l. i. ℭ. de athle. li. x.

¶ Doctores no debet mittere margaritas an porcos. xliii. di. in madatis. Mathe. vii. x. q. iii. qii igit

¶ Uera doctrina multu differt a doctrina arrogantium. xlvi. di. hoc habet.

¶ Doctrina bona etia maledictoris utilis est audientibus. lxxxiii. di. §. quanq sacerdote.

¶ Doctrina uera que i libris infideliu seu gentilium reperit improbari no dz. i. q. i. nonne sodomite

¶ Debemus enim magis cosiderare ueritate doctrine q turpitudinem uite. i. q. i. significasti. & q[illegible] non quales.

¶ Defendens doctrina praua ptinaciter censetur hereticus. xxiiii. q. iii. q in eccl'ia.

¶ Doctor legens ius ciuile in aliqua ciuitate non pot uocari ad tutela. ut l. reprobari. §. i. ff. de excu. tuto.

¶ Doctor salariatus in aliqua ciuitate no pot contra coe illius ciuitatis aduocare. ut. l. ii. ℭ. de aduo. diuer. iudi. ubi Bar. & in. l. diuersoru. ℭ. de aduo. diuer. iudi.

¶ Doctor debz habere reuerentia a scholarib' sicut pater a filio. & in casu necessitat. ali. ab eis. glo. in. l. ii. ℭ. de excu. tuto. dixi. s. sub dictioe discipul'

¶ Doctor pot esse testis p scholari de licetia sibi data. glo. & ibi tex. in. l. nemini. ℭ. de aduo. diuer. iudi. uide. xii. q. i. omes. ubi glo. uidet dicere q doctor pot de scientia & moribus scholari testificari. uide Bar. in. l. cu aduocatio. ℭ. de aduo. diuer. iudi. facit. l. nemini. eo. ti.

¶ Doctor pot repellere monachu de scholis q audit ius ciuile cotra statuta canonu glo. in. c. i. de usu. li. vi.

¶ Doctor deputatus ad legendu pot seruire p substitutu reputatu eque bonu seu als appbatu arbitrio boni uiri. glo. in. l. si qs exempti. ℭ. de mune. & ho. Bar. in. l. nemo est q nesciat. ff. de duo. re. & in l. pe. ℭ. de princi. agen. in re. li. xii. uide in. l. i. §. ne autem. ℭ. de cadu. tol. & ibi Cy. in. ii. q. Spe. ti. de sala. §. fi. ꝟ. penul. adde Pe. de anch. in. c. cui de off. del. li. vi. Io. an. i regl'a. qui per aliu. li. vi. i mercur. ff. p socio l. si couenerit cum l. se. Bar. in. l. cotinu'. §. si ab eo ff. de uerbo obli. Et dic q tal substitutus debet esse doctor no scholaris licet sit sufficiens. ut. l. agentes. ℭ. de agen. in re. li. xii. & ibi per Bartol.

¶ Doctor no debet detineri in carcerib' sicut nec mulier glo. in l. medicos. ℭ. de pfes. & me. li. x. de quo dic ut plenius. s.

¶ Doctor qui tempore debito noluit recipere pagam sua no auditur postea petens. quia applicatur fisco. tex. est in. l. fortissimi. ℭ. de er. mili. anno. li. xii. uide Bal. in. l. accepta. ℭ. de usu.

¶ Doctor no debet se subscribere cosiliis alioru nisi prius lecta scriptura dictu est Bal. i. l. fi. ℭ. plus uale. qd agi.

¶ In pmouendis ad doctoratu trina examinatio requirit scdm Archi. xxxvii. di. de qbusda.

¶ Ad quos de iure spectat examinatio doctoradi tex. & glo. in. l. i. ℭ. de pfes. & medi. li. xii. Bar. i. l. athletas. ℭ. de athle. li. x.

¶ An puilegium cocessum clericis scholaribus ut possint studere in iure ciuili extendat ad doctore. Io. an. in regula. cu quid. li. vi. in mercuria. do. Anto. plene examinat in pohe. grego.

¶ Si doctori legenti p aliquo salario detur licetia recedendi a loco per aliqs dies an debeat habere p illis salarium. glo. in. l. iii. §. si ad die. ff. de re mi. qua Bal. alrat p singlari. in. l. iii. ℭ. de codi. inser.

¶ Quis dicatur doctor & quis magister & q differentia sit inter eos. no. glo. in cle. ii. de magistris. i uer. doctoratus. alia glo. xxxvii. di. de qbusda. no. de loca. c. ii. de costi. ex litis.

¶ Quot requiruntur ut quis possit effici doctor. uide do. Car. flo. in pohe. clem. in salutatioe ubi cocludit q ille pprie dicitur doctor qui actu docet. adde glo. in pohemio. vi. sup uer. doctoribus. ubi bes

unde dicat doctor & qualis esse debeat.

¶ Que & quot sūt insignia doctorū· nō· glo· in cle· ii· de magis· in uer· insignia.

¶ Non sunt uituperandi doctores utentes insigniis suis puta cingulo deaurato· glo· in· c· ut aplice d privile· li· vi.

¶ An non doctor utens insigniis doctoris puniat Bar· i· l· reddat· C· de pfes· & me· li· x· facit qd nō in· l· eos· § fi· ff· de fal.

¶ An ordo doctorū sit approbatus p eccl'iam· Dic q sic e· cum exinūcto· de hereti· facitūt nō· in· c· i· de reli· & uene· san· li· vi.

¶ An sit licitum doctori petere licentiā docendi· Archi· xlviii di· in prin· & Lau in cle· i· de magis.

¶ Ad quem ptineat potestas faciēdi doctores· nō in clem· ii· de magis in glo fi.

¶ Si est discordia inter doctores eccl'ie cuius opinioni uel snīe magis standū sit glo· ix· di· ut ueter.

¶ Que etas requirat in doctore· nō· doc· in phe· clem Genze· in cle· ii· de magis· ubi etiam uide an il legitimus possit doctorari.

¶ An doctor possit p licentia scholaris licite accipere pecuniā· nō i· q· iii· non solū Hosti· in suma d magistris § utrū p· quid si magistri de magis· c· i· & c· quāto Hosti· in pali· ti· de magis § quid iuris p· sed nunqd· in quibus uidetur dicere q incidit in crimen cōcussiōis· xxiii· q· i· paratus.

¶ An doctor p cōsiliis licite recipiat· glo· xi· q· iii non licet.

¶ An doctor p doctrina possit licite petere salarium· glo· q sic· i· q· iii uendentes & c· nō solum· ad de· xix di· de eulogiis. Lau in clem· ii· de magistris glo eo ti quia nōnullis· bene facit· l· cū plures· § fi tutor· ff· de admini· tu optima glo· xxxvii· di· de quibusdā· ubi Archi· Adde quod dixi· s· sub dictione aduocatus.

¶ An doctor possit petere collectā a scholaribus· nō· de magis· quia nōnullis.

¶ Quot sunt doctores ecclesie & qualiter sint celebrādi· habet pulchre de reli· & uene· sancto c· i· lib· sexto.

¶ An possit doctor esse iudex in cā scholaris· Dic ut habet in aut· habita· C· ne fi· p pa.

¶ An doctoratus sit dignitas· uide Bart· in· l· i· C· de no· co cōpo· p· quero· circa hoc ubi tractat an infamis & qui al's est incapax possit esse doctor· ad de qd nō· Pau· in clem i· de regul· in uer· officii.

¶ De doctorib⁹ uide aliquid p Bar in l· grāmaticos· C· de his qui nume· li· & in· l· i· C· de mu· & in q lo· & in l· iudices C· de dig· li· xii· & in l· i· C· d stu· li· ur· ro li· xi & in· l· tirones C· de tiro· li· xii.

¶ Doctor legēs· xx annis est comes illustris· tex· in· l· i C· de pfes· qui in ur· cōstan· li· xii· Bart· in· l· alexander· C· de decuri li· x.

¶ Que sunt priuilegia doctorū Genze· in cle· i· d magis· Io· an· in regula· cū quid li· vi.

¶ An doctores dicant nobiles· glo· in l· prudendū· C· de postu· nō· in· c· de multa· de pben· in fi· Bar· i l· iudicis· C· de digni· li· xii· glo· in· l· i C· de pfesso· & medi· li· xii.

¶ Bonus doctor debuit audiri & qui habuit peritum doctorē dz illū defendere· glo· xxxiii· q· i· cuz beatissimus.

¶ Doctor in acqsitis ex scientia dicit habere ius quasi castrensis peculii· ideo nō tenet illa cōferre fratribus. Bar in· l· fi· C· de silen· li· xii.

¶ Doctor dicitur ciuis illius ciuitatis ubi legit cōducta sua durante· Bar· in· l· filiū· § fi· ff· ad munic.

¶ Potius sequēda est doctrina antiqui doctoris q iuuenis· glo· xvi· q· i· sic uiue· tex· cōtra· in clem· i de sum· trini.

¶ An doctor nouus sit pferendus antiq uel ecōtra· nō· glo in aut· d monach· § ordinatiōe· xvi· q i· sic uiue· in gl· adde· xx· di· de qbus· Adde qd nō· Bar· in l· cum qd· ff· si cer· pe· ubi dicit q antiquior debet preferri.

¶ An doctor decretorū debeat pcedere doctorez legū· Io· an· de iudi· c· clerici.

¶ An doctor absēs aliquo tempore si postea reuertatur recupat locum suū in collegio uide in· l· filio qué pater· ff· de li· & postu.

¶ An doctor debeat pcedere militem uel ecōtra· dic ut dicā sub dictiōe miles.

¶ Doctor minor xxv· annis alle'ans se lesum non est audiendus tanq alle'ans suā turpitudinē uide q nō· gl· & Cy· in· l· i· C· q & aduer· quos· turpe esset iurperitū iura ignorare in qbus uersat· ut dicit eleganter tex· in l· ii ff de ori· iuris· adde ad materiā qd nō· Bar in· l· sed & reprobari circa princ· ff· de excu· tu· nō· in· l· pfessio· C· de mu· patri li· x.

¶ Licet doctor nō habeat necesse semp uti insignis pōt tamen si uult esse in psentia pncipis· Bart· in· l· i C· de bo· ua· li· xi.

¶ An doctor excusetur a muneribus· nō· C· de pfesso & me· li· x· i grāca· & l· medicos e· ti· i gl· magna

¶ Filii doctorū nō debēt aliquid soluere cū examinantur nō· C· de aduo diuer· iudi· l· iubemus· in gl· sumptibus.

¶ An doctor teneatur ponere disputatiōem suam ad statiōem publicam Io an· in regula accessoriū li· vi· in mercurial· & ibi uide qualiter sit intelligendum statutū hoc disponens.

¶ Doctor factus p corruptelā doctorū nō uidet doctor Bar· in· l athletas· in pn ff de excu tu.

¶ Si scholaris pmittit audire sub tali doctore an ualeat pmissio uidet q nō· de magis· c ii ubi uide.

¶ An suspensus a doctoratu possit facere doctorē & an factus a tali sit doctor· nō· in clem i· de magis· in glo· penul.

¶ In doctoratu alicuius quot doctores debeant interesse· nō· C· de pfes· & me· l· magistros· in glo fi· li· x et ibi Bar et in· l· i· C· de pfes qui in ur· costantu· li· xii Abbas in c· cōposuisti· de pbati Io· an· in· c i· de cele· mis.

¶ Doctrina que surgit solo nature instictu nō aliquo accidēte extrinseco a natura cadit in brutis· ut· l· i· § ius naturale· ff· de insti· et iur· ibi q natura cuncta animalia docuit et sic licz doctrina ex arte nō cadat in talibus indisciplinalib⁹ cadit tamē dogmentū instinctus et huius instinct⁹ doctor et magister est natura· i· solus deus.

¶ An religiosis liceat docere· s· Tho· scda scde· q· clxxxvii· ar· i· nō tn cōuenit mulieri· ut ibi.

¶ Docens sacraz scripturā existens i peccato peccat· idem in quarto· di· xix· ar· xii.

¶ Docere ē act⁹ uirtutis idē in iiii· di· xlix· & lvii

¶ Nullus potest docere exterius nisi deus doceat interius· idē in scdo· di· xxviii· ar· v.

¶ Doctor est duplex idem in· iii· di· xxxv· ar· v.

¶ In doctore debemus tria cōsiderare· idez in· iiii

di. xxxviii. ar. ii. et. v.

¶ Docilitas est pars prudentie. Idem scda scde. q. xlviii. ar. i. & q. xlix. ar. iii.

Dogma Quid sit habes de sum. tri. dã-namus in fi. ubi Io. an. de b⁹ etiã no. xcvi di. satis euidenter in fi. ubi dicitur q dogma est angelus.

Dolor Clerici qui cã doloris altaria ueste lugubri attingunt aut luminaria extingunt deponunt. xxvi. q. v quicũq; sacerdotuz.

¶ Dolor cordis est penitentia. de pe. di. i. in actiõe & ꝑ. his uerbis. & c. ecce núc. ꝑ. his uerbis.

¶ Dolor est eadem passio cũ tristitia. s. Tho. in. i. scde. q. xxxv. ar. i. & . ii. & q quatuor sunt species doloris. uide in. d. q. ar. viii.

¶ Dolor cõtrariat delectatiõi nõ autem omis dolor. nec omi dilectiõi. Ide scda scde. q. xxxiiii. ar. v.

¶ Dolor causat aggrauatiõem animi. Ide in ꝑma scde. q. xxxvi. ar. ii.

¶ Causa doloris est bonũ amissum & malũ cõiunctum. Idem ꝑma scde. q. xxxvi. ar. i.

¶ Dolor debilitat operatiõem. Idez ubi. s. q. xxxvii. ar. iii. & uide ibi ar. iiii. q dolor nocet mag cor pori q̃ cetere passiões.

¶ Non omnis dolor est malus. Idem ꝑma scde. q. xxxix. ar. i.

¶ Dolor mitigat per delectatiõem al's per dilectionem. idẽ ubi. s. q. xxxviii. ar. iii. & per somnũ & balneũ. c. q.

¶ Dolor habet rõnem boni honesti. Idem ꝑma secunde. q. xxxix. ar. ii. & boni utilis. uide ibi. ar. iii.

¶ Dolor uerus fuit i xp̃o nõ tamẽ impediuit frui tiõem. s. Tho. in. iii par. q. xv. ar. v. & . vi. & in. iii. di. xv. ar. v. & . vi.

¶ Dolere debemus de xp̃i passiõe. Idem scda scde q. lxxxii. ar. iiii.

¶ Nulla est nobis tanta cã doloris sicut recordari casum peccati. de pe. di. i. sunt q arbitrant.

¶ Doloris mensura magis cõsideranda est q̃ penitentia tempoꝝ. de pe. di. i. in actiõe.

¶ Penitentes semꝑ debent dolere quia ubi cessat dolor ibi cessat etiam penitẽtia. de pe. di. iii. si apl's

¶ Durus est qui non põt dolorẽ lacrimis ostendere de pe. di. iii. sunt plures.

¶ Justus dolor excusat. ff. de edil. edi. l. bouem. ꝑ. mortis. ff. de iur. fis. l. in fraudẽ. ꝑ. i. & . ff. ad sil. l. si quis in graui. ꝑ. si.

Dolus An in statutis penalib⁹ requiratur dolus Bar. i. l. i. ꝑ. i. ff. si quis testa. libe esse ius. fu.

¶ An & q̃tenus fama excuset a dolo. Bar. in. l. miles ꝑ. mulier. ff. de adul. dicã. j. sub dictiõe fama.

¶ An ei qui dolo desiit possidere sit cedẽda actio ab actore. Bar. in. l. depositi. ff. de re iudi.

¶ Est bonus dolus & est etiã malus. ff. de dolo. l. i. & nõ de of. custo. c. fi. in glo. fi.

¶ Ubi plures tenẽt de dolo solutio uni⁹ liberat alium. ff. de iurisdic. om. iudi. l. si quis id qd. & quod ibi notatur.

¶ Dolus q̃nq; dat cãm cõtractui q̃nq; incidit i cõtractũ. & que inter hoc sit differẽtia. ple nõ. glo d emp & uen. cum dilecti.

¶ Dolus ꝑponderat culpe. ut nõ. q me. cau. cũ; dilectus. in glo. ul ff. de eo per quẽ fac. est. l. i. ꝑ. dolũ. ff. ad legẽ aql'. l. itẽ si obstetrix. & . l. si putator

¶ Scienti et uolenti nõ fit dolus regl'a scienti. li. vi

¶ Non cõmittit dolum qui utitur iure suo ut ff. ꝓ socio. l. merito. ff. d re iuris. l. nullus. qd est uerũ nisi alter iure suo nõ esset usurus. ff. de iudi. l. ex h⁹ edicto. ꝑ. fi.

¶ An alienans mota cõtrouersia ꝑsumatur calũniare al's dolose alienare. Bar. in. l. fulcinius. ꝑ. quid si autem. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ An dolo disinens possidere possit ex eadẽ cã cõdempnari. Bar. in. l. i. ꝑ. deniq;. ff. de aqua plu. ar.

¶ An dolo suo quis lucrari nõ debet ff. de eo per quẽ fac. est. l. i. in fi. ff. de fur. al's de fer. l. si duo.

¶ Ex dolo alieno sentiens comodũ tenetur demũ in subsidiũ nõ existente soluẽdo illo q dolũ cõmisit. ff. de eo per quẽ fac. ea. l. i. in fi.

¶ Deceptis non decipientib⁹ iura subueniũt. ff. ad uell. l. ii. ꝑ. uerba.

¶ Ex q̃titate precii nõ arguitur dolus ut reprobetur cõtractus. ff. de transac. l. cũ his. ꝑ. modus. in glo facit enim talem quale fidẽ sed nõ plenã ꝓbatiõem. fm glo ibi all' et ho. tex.

¶ Ad uiciandũ cõtractum bonefidei ex dolo attẽditur ꝓut est i opiniõe nõ ꝓut est i ueritate. Bar. in. l. si cum te. ff. de pac.

¶ Hec uer. data opera nõ. dolum. ff. de tributo. l. illud. ꝑ. i. ff. de pig. ac. l. fi.

¶ Qui non facit qd facere debz et põt est in dolo ꝑsumpto ff manda. l. dolus.

¶ Dolus et culpa sunt diuersa unũ tamen includit in alio. quia in dolo includit culpa. ff. de peti. here. l. item ueniũt et ibi Iaco butri.

¶ Licet dolum cõmittere nõ solum ad defendẽda sua sed etiam aliena. l. i. ꝑ. dolũ. ff. de dolo. et in. d. ea. l. i. nõ fuit q licitũ est decipere hostẽ uel latronem. adde glo in. l. si lectarius. e. ti.

¶ In actiõe de dolo non retransfert dominiũ i dolum passum. et sic nõ sapit in hoc naturã restõnis. ff de dolo. l. eleganter. in glo.

¶ An exceptio doli cõpetat cum actiõe de dolo. uide in. l. i in fi. ff de dolo.

¶ Quis semꝑ põt all'are dolum ꝓpriũ cõtra illuz qui sciuit. l de tutela. et ibi no. Bal C. de in integ. resti. mino.

¶ Ignorãs cõmittit dolum. Guil'. ff. de exhi. l. iulianus. ꝑ. si tibi.

¶ Discordia excusat a dolo sed nõ a lata culpa. ff. deposi l. i. ꝑ. si hoiez. nec a dolo ꝑsũpto. fm Bar. ibi

¶ Gratia excusat a dolo sed ñ a lata culpa. ff. mã. l. si ꝓcur. ꝑ. dolo.

¶ Si dolus dat cãm distractui bone fidei acceptilatione intercedẽti an distractus sit nullus ip̃o iure. glo. in. l. i. C. de dolo. gl'. in. l de tutela. C. de i integ resti. mino.

¶ Circũuentio & deceptio nõ. dolum nõ tamẽ deceptiõem reip̃a ꝓprie sumendo qd nõ. ꝓpter statuta. uide glo. ff. loca. l. item si precio. ꝑ. fi.

¶ Quid uertatur in cause cognitiõe ut deẽ actio de dolo uide Cy. in. l dolo. C. de dolo.

¶ Ficta scientia nõ imp̃mit uerũ dolum et error iuris excusat a uero dolo. tex. et glo. ff. de usuca. l. penultima.

¶ Sapientia ignorãtia excludit dolum. glo. in. l. i. ꝑ. si quis. ff. ne uis fi. ei. adde q dolus nõ cadit in ignorantẽ. ff. de li. ho. exhi. l. iii. ꝑ. is qui nec in dubitantẽ. de de. ex. mi. c. illud.

¶ Exceptio doli cõcurrit cum qualibet alia. l. ii. §. & generaliter. ff. de doli excep.

¶ Dolus & lata culpa excludit ubi quis facit aliquid qđ iustum putat siue iustis rõnibus siue iniustis motus. ff. de libe. cau. l. reptissime. & ibi cõcor.

¶ Sciens factũ & faciens cõtra ius p̄sumitur esse in dolo. casus est nõ. i. l. ꝓpter ueneti. §. nepti. i. ꝑũ. ff. ad sill. qđ est mente tenendũ.

¶ Differentia est inter dolũ & temeritatẽ seu calũniam. l. i. §. queri põt. ff. ad turpill. & ideo nõ seqĩ factũ est temere seu calũniose. igitur dolose. Bar. in. l. penul. ff. ad. l. iul. de ui pu.

¶ An ille qui dolose alienauit possit repeterẽ. Bar. in. l. iusiurandũ qđ ex cõuentiõe. §. fi. ff. de iureiu.

¶ An & quãdo donatio alicu⁹ rei ante crimen cõtractum uł cõmixtum p̄sumatur dolosa. Bar. in. l. post cõtractum. ff. de dona.

¶ An dolus futurus possit remitti. tex. ꝙ nõ. & ibi Bar. in. l. si unus. §. illud. ff. de pact. & in. l. stipulatio hoc mõ. & l. si plagii. ff. de uer. obli. adde Cy. i. l. sub ptextu. C. de transac. & de iureiuran. quẽadmodum. in glo. crimen.

¶ In quo differat dolus & culpa. nõ. insti. qui mo. cõtra obli. §. ꝑterea. sup uer. debet. Bar. late. in. l. qđ nerua. ff. deposi. & nõ. in. c. i. de cõmo.

¶ Sicut qñ dolus dat cãm cõtractui bone fidei cõtractus est nullus sic quãdo dat cãm distractui h⁹ est illi rei per qua receditur a cõtractu ita singulariter tenet gl. in. l. si maior. C. đ dolo. de qua. Bar. facit ibi magnũ festum.

¶ Dolus non p̄sumitur in lr̃is iustitie uel ꝑue gratie sed magne ut uide in. c. ad falsariorũ. & c. accedens. de cri. fal. ad qđ uide glo. nõ. in. l. cum postea C. de pact.

¶ An dolus ꝓcuratoris noceat dño. uide glo. in. l. si ꝓcurator rei. ff. de dolo. glo. in. c. i. ut li. nõ cõte. adde nõ. per Inno. in. c. cum olim. de cau. pos. & ꝓprie. adde qđ nõ nocet. nisi quaten⁹ est factus locupletior. ff. qñ ex fac. tu. l. ob dolũ. & l. si tutor. & ff. de tribu. l. sed & si seruus. §. i.

¶ Allegans dolum debet illũ ꝓbare. ut. l. dolũ. C. đ dolo. & l. patronus. & in. l. quotiẽs. §. qui dolo. de ꝓbati. glo. in. c. ii. de renunti. li. vi. adde ꝙ dolus ꝓbatur per cõiecturas. de excep. c. fi. sup glo. sed gs tex. in. d. c. ii. & ibi de hoc.

¶ Qui nõ est doli capax nõ potest alteri iniuriã facere. xv. q. i. illud.

¶ Dolus uel culpa p̄sumitur interuenire in delicto ex qualitate instrumenti quo delictũ ꝑpetratur dictũ est Inno. in. c. significasti. de homici. ꝗ alĩat l. i. §. sed & si claua. ff. de sicca. adde qđ no. in Spe. de ꝓbati. §. fi. ꝟ. unde cũ ꝗdam. glo. in. l. i. C. de sicari. ff. de loca. l. ité querit. §. iul.

¶ Qualiter intelligit ꝙ si dolosus agit cũ doloso uł dolosus excipit. melior est cõditio excipientis. Inno. in. c. intelleximus. de adul.

¶ Dolus in spũalibus rescindit officio iudicis. nõ. Abba. in. c. cũ uniuersorũ. de re. ꝑmu.

¶ Qualiter ꝓbetur dolũ nõ interuenisse. Innoc. & Hosti. in. c. sup hoc de renunti. uide nõ. de elec. c. pe. in glo. ii. Cy. in. l. dolũ. C. de dolo. ff. de rescindendi. l. dolus. in glo. & ff. de excep. doli. l. i. §. fi. i glo facta. & l. apud celsum. in pri. in glo. ii.

¶ Dolus debet esse talis qui cadit in prudentẽ uirũ sicut metus debet esse talis qui cadat in cõstantem uirũ. Inno. in. c. cum dilectus. qđ me. cau.

¶ Dolus requirit in delictis. ut. l. i. C. de siccarĳ. & semꝑ in delictis p̄sumitur nisi delinquẽs sit minor uł mulier ꝗa in talibus iis nõ p̄sumit ꝙ dolo egerint. glo. ẽ ualde pulchra i. l. ubi exigĩt. ff. de eden. & ideo licet dicatur ꝙ minor delinquẽs nõ excusatur quo minus puniatĩ. in. l. ii. C. si mi. se ma. est uerum quãdo certũ esset eũ dolose egisse. al's i dubio nõ p̄sumitur dolus in eo.

¶ An cõtractus bonefidei initus per dolũ sit ipso iure nullus. glo. in. l. si mulier. §. si dos. ff. ꝙ me cã. plene in. l. eleganter. in prin. ff. de dolo. gl. no. in. c. cũ dilectus. de emp. et uen.

¶ An dolus debeat uiciare ingressum religiõis. glo. de cõuer. cõiuga. ex pte. et. c. uemẽs. et. c. dudũ plene per glo. et doc. in. c. cum dilectus. ꝙ me. cau. ubi tractat an dolus in spũalibus uiciet. et cõcluditur ꝙ nõ. uide nõ. xx. q. iii. c. fi. i gl. sup uer. ꝑseuerare

¶ An dolus impediat quo minus bona ingressi per dolum acquirantur monasterio. Inno. ꝙ sic. đ cõuer. cõiug. dudum. tex. xx. q. iii. cõstitute. in glo. de sepul. in nostra. bonus tex. cum glo. xxii. q. ii. ꝑmum ubi tex. dicit ꝙ nullus debet duci ad uitam opitulante mendacio.

¶ Ubicũꝙ ex dispositiõe iuris. quis est obligatus adesse in certo loco se absentans p̄sumitur dolose et fraudulẽter facere. doc. in. c. ex tue. de cle. nõ re sidẽ. de eo ꝗ mit in pos. c. fi. et i. c. i. q ma. accu. po.

¶ An dolus dans cãm iuramẽto uiciet iuramentũ glo. ꝙ sic. xxii. q. iiii. inter.

¶ An dolus dans cãm mr̃imonio uiciet illud. tex. et ibi glo. de spon. tua. ꝙ me. cau. cum dilectus. in glo. xx. q. iii. §. si uero. in glo. ff. de ritu nup. l. simulatio facit quia mr̃imoniũ uidetur esse contractus bone fidei.

¶ Que sit differẽtia inter dolũ et maliciã. gl. et docto. in. l. urgentiũ. §. sed si fraudãdi. ff. de pac.

¶ Dolus grauius punit ꝗ negligẽtia. Io. an. de of. ordi. significauit.

¶ An doli capacitas suppleat etatem in delictis. uide de despon. impube. c. ulti. de delic. pue. c. i. et. ii.

¶ Dolus et negligẽtia quãdoꝗ equiparanĩ. de of. or. significauit. et ibi no. uide in reg. l. a. sẽtẽti. li. vi.

¶ Omnis dolus ẽ fraus sed nõ ecõuerso. ff. de pac. l. iur. gentiũ. §. dolus. nõ. lxxxi. di. apl's.

¶ Dolus cũ dolo cõpensatur. ff. de eo per quẽ fac. est. l. fi. §. pe. ff. de dolo. l. si duo. de iureiuran. sicut ff. de dam. infec. l. damni. §. i. Adde ꝙ hoc est uerũ quãdo dolus circa idem cõmissus nõ circa diuersa. ff de cõtrahẽ. emp. l. si domũ. ff. solu. ma. l. uiro.

¶ Dolus non uenit i generali mandato. ut. l. si procurator. ff. de cõdi. indebi.

¶ In quo dolus defuncti noceat heredi. uide Ang. in cõsi. suo cccx. qđ incipit portio.

¶ Licet dolum cõmittere ut euitet fraus. nõ. ff. de dolo. l. i. §. ii. in glo. hostem.

¶ Si quis dolo desiit possidere an ipse uel possessor prius debeat cõueniri. nõ. ff. de peti. here. l. nec ullã. §. penul. in glo. Cy. in. l. i. C. de alie. iudi. mu. cau. fa. doc. ff. loca. l. cũ plures. §. uestimẽta.

¶ Gesta dolo cõmoditatẽ p̄stare nõ debet. ut. l. dubiũ. C. de repu.

¶ An dolus unius noceat alii. nõ. glo. ff. de dolo. l. eleganter. ff. de regu. iur. l. alteri⁹. C. de act. et obli. l. bona fides. et ibi Cy.

¶ An dolus actoris noceat successori. nõ. C. q. mo. pig. uel ypo sol. l. licet. §. illud. in glo. potior. adde nõ. ff. de postul. l. si hominē. §. datur. nõ. ff. de doli excep. l. ii. §. i. in glo. noceat. uide. ff. de doli excep. l. apud celsū. §. de auctoris in glo. fi.

¶ Bonus dolus est cõtra hostes. nõ. ff. de dolo. l. i. xliii. di. in mandatis.

¶ Quantū duret actio doli. nõ. ff. de dolo. l. itaq. in glo. perpetuo.

¶ Quãdo detur actio doli. nõ. ff. de dolo. l. i. §. ait pretor. in glo. alia. adde glo. C. eo. ti. l. ii. & ibi Cy. & nõ. ff. de cõdi. ob cau. l. iii. §. qnymo in glo. exceptionem. Adde q actio de dolo non cõcurrit cū pari cum maiori uel minori. sic. ff. q me cau. l. si cū exceptiõe. §. cū qui glo. in. l. dolo C. de dolo. & ibi habes cū quibus actoribus cõcurrat. & cum qbus nõ addit q actio de dolo cõcurrit cum cõditione indebiti generali. ff. de dolo l. eleganter. & ibi gl. an autem actio de dolo cõcurrat cū alia famosa. uide. ff. de religio. l. at si qs. §. si cui.

¶ An actio doli cõpetat cum alia. nõ. C. de dolo. l. ii. & ibi Cy. super illa.

¶ Ad quid detur actio de dolo. nõ. de dolo. l. arbitrio. in glo. eas res.

¶ Quotuplex sit exceptio doli. nõ. ff. de cõdi. ob cau. l. qui se debere.

¶ An doli exceptio sit in rem uel in psonam. nõ. ff ad macedo. l. sed iul. §. ii. in glo. nocere. nõ. ff. de excep. doli. l. ii. §. i. in glo. noceat.

¶ Doli exceptio nõ tollatur biennio sicut exceptio nõ numerate pecunie. ff. de cõdi. ob tur. cau. l. i. in glo. magna.

¶ An doli exceptio tollatur doli replicatiõe. Bar. ff. so. ma. l. cum mulier. & ff. de do. excep. l. apud cellsum. §. marcellus. Spe. ti. de excep. §. fina. ꝟ. sed nunqd cõtra exceptiõem. nõ. de excep. cum dilecti in glo. fina.

¶ An regula dolo facit qui pe. etc. habeat locum in petitoriis uel possessoriis. nõ. ff. de regu. iur. l. in cõdemnatiõem. §. fi. alis est l. dolo. & ff. de iudic. l. si deniq. in glo. et. ff. de excep. doli l. dolo. Cy. C. de edict. diui adria. tollen. l. ii. ad finem. Idem. C. loca. l. si quis conductionis. idem. C. de interdic. l. i. certi. in l. q. ff. solu. matri. l. si socer. & ibi Bar. Idē ff. de acqui. pos. l. naturaliter. §. nihil cõe. de rest. spo. in lris. in glo. pe. Spe. ti. de peti. & pos. §. i. ꝟ. qd si p uno & ibi Io. an. in addi. nõ. Gof. de of. del. uenerabili. de or. cog. c. fi. C. de rei uen. l. ordinarii.

¶ An dolus ptineat ad astutiã. s. Tho. secūda secūde q. lv. ar. iii. ubi uide q triplex est dolus.

¶ Dolus & fraus qn cõueniunt & quãdo differãt. Idem secūda secūde q. lv. ar. v.

Domesticus

Qui dicant domestici uel de domo. nõ. in. l. psenti. §. fane. C. de his qui ad ec. cõfu. & ff. de pe. l. respiciendū. §. furtus domestica. ubi Bart. glo. plene fi. q. v. in sūma. bona glo. in. c. in lris. de testi. Bar. in. l. etiam. C. de testi. ubi per Saly. de uer. sig. c. ul. li. vi. adde qd dicam. j. sub dictiõe familia. adde q pater filius & filii in eade ptãte dicunt domestici. tex. ff. qd cuiusq uniuersi. l. illud. et. l. sequenti. Itez appellatione domesticorū ueniunt serui. ff. loca. l. si insulã. §. fi. & ibi Bar. ff. ad sill. l. i. in pn. Itez domestici dicunt cause learii iudicū & alii officiales C. de asses. l. cõsiliarios. & l. cõsiliarios et uxor gl. in. l. etiam. C. de testi. l. sponsa. ff. de cõdi. ob cau. adde. l. seruus et cõcubina. ff. de le. iii. l. idē in legato §. serui. et. ff. de uer. sig. l. massarius. de his uide Bal. in dic. l. etiam. et adde qd habet in. l. psenti. §. sane. C. de his qui ad ec. cõfu.

¶ Factū in domo nõ potest melius pbari q p domesticos. C. de repu. l. cõsensu. de testi. ueniēs el. ii.

¶ Domestici ab accusatiõe repellūtur. C. qui accu. nõ pos. l. si quis ex familia. et. l. se. Hostien. in sūma. de accu. §. quis possit.

¶ An domesticus possit esse iudex uel testis. uide ff. de testi. l. penul. et. C. eo. ti. l. etiam. Spe. ti. de teste. §. i. ꝟ. item excipitur.

Domicilium

An in loco studii dicat scholaris habere domicilium. Bar. i. l. lex cornelia. §. si tñ. ff. de iniur. adde qd dicam. j. sub dictiõe scholaris.

¶ Domiciliū cõcluditur puintia nõ ciuitate. Bar. i. l. ii. C. de pscrip. lon. tem.

¶ An cõfinatus relegatus in aliquo loco dicat ibi habere domiciliū. uide Bar. in. l. ex facto. in magna ff. de here. insti. et in. l. eius. in fi. ff. ad municip. adde q dixi sub dictiõe bannitus.

¶ An clericus beneficiatus in uno loco possit in alio habere domiciliū. no. Inno. de puile. ex ore. casus ē in. c. postulasti. de fo. cõpe. et ibi do. Anto. Fm ius canonicū. transiens ad aliã prochiam et hospiciū cõstituens et in ea explicans sarcinulas suas et in eo se recipiens animo remanēdi statim dicitur sortiri sibi domiciliū quo ad hoc ut efficiat prochianus illius eccle. scdm Hosti. in. c. ul. de proch. et in. c. ad aplice. de deci.

¶ Adoptione et sic subiectiõe rõne ppietatis acqritur domiciliū glo. in. l. si tibi. ff. adop. ar. q ex uetustate patris et aui nepos capiat domiciliū ff. de senato. l. emancipatū. §. ii. et ideo ibi põt citari licz alibi degat. Bal. in. l. ii. de iurisdic. om. iu. adde ea que nõ. Bar. in l. iiii. §. ptor. ff. de dam. infec.

¶ Seruus nõ potest sortiri domiciliū. uide Guil. i. l. barbarius. ff. de offi. pto.

¶ Pupillus põt sortiri domiciliū re et facto. licet non hēat animū. Bar. in. l. placet. ff. ad municipa.

¶ Quãdo quis recedit relicta familia et rebus non uidet habere animū transferēdi domiciliū secus si recederet cū familia et rebus ut. l. pdia. §. i. ꝟ. quesitū. ff. de fi. instru. et ibi Bar.

¶ Appellatiõe subiecti in dubio intelligit de subiecto rõne domicilii. no. glo. de sen. excõi. a nobis super uer. subditos.

¶ Ubi quis negociauit et ibi sortitur domicilium. ff. ad municipa. l. labeo. Itez ubi destinat animū cõmorandi. l. assumptio. §. iurisprudētibus. eo. ti. Item ubi quis agit uendit cõtrahit. d. l. eius qui. §. celsus eo. ti. nõ. glo. de rescrip. dilectus. Item ubi larez fouet. i. firmã habitatiõem. l. ii. C. ubi sena. uel cla. et ibi Bar. et in l. ii. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Sola cõductione domus ad habitandū nisi aliter uoluntas declaretur uel deferat maiorē ptem bonorū uel decennio habitauerit nõ sortitur quis domiciliū. Bar. in. l. heres absens. ff. de iudi.

¶ An transferens domiciliū suum ad aliū locuz retineat nihilominus illud in loco originis gl. in. c. ex parte. de fo. cõpe. et in. c. accedens. ii. ut lis nõ contest. uide in. c. cū nullus. de tem. ordi. li. vi. Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. xlii. glo. et Bar. i. l. assūptio

§.i.ff.ad municipa.

¶ An beneficiatus censeatur ibi habere domiciliū ubi est beneficiū suum maxime requirens residētiam Inno.de priuil.in.c.ex ore.ubi dicit Innoq. ꝙ abbas habet domiciliū in monasterio suo. uide. de rescrip.dilectus.de fo.compe.cū cōtingat.do. Anto & moder.in.c.postulasti.eo.ti. glo & ibi doct. de pben.quia in tantū.Archi.in c.statutū.§.ii.de rescrip.li.vi.de tem.ordi.cū nullus.eo.li.gl.lxxi. di.pinatus. & c.clericos.i.glo.sed pone.dixi.s.sub dictiōe abbas.& sub dictiōe beneficiū.adde Bal in l.senatores.ff.de senato.

¶ Qui est iudex alicuius rōne domicilii dicit esse iudex naturalis & ordinarius.gl. in c.statutū.§.ii.de rescrip.li.vi.que incipit.olim dicebamus.

¶ An & quale domiciliū mutari possit.no.de foro cōpe.c.pe.p do.Anto.Spe.ti.de cōpe.iudi.ad.§.i.

¶ Sortiri foꝝ rōne domicilii est maximi effectus quia ibi ꝑ omni delicto cōtracta uel quasi poterit cōueniri.licet ibi nō inuentatur.nam iudex domicilii habet ꝑsonam subiectam ubicūq; sit.& ille dicitur eius forus natural. exq̄ uidet ꝙ de delictis alibi cōmissis ubicūq; potest quis in loco domicilii cōueniri qđ non est si alter couentus domiciliū fori sortiatur.ut in.l.i.& ii.& aut. qua in ꝓuintia.C. ubi de cri.agi opor.de fo.cōpe.cum cōtingat.& c. licet.& sic cōuenitur de cōtractibus alibi gestis a loco domicilii ut in.c.dilecti.de fo.cōpe. & hec ē pura ueritas.als hic forū sortiri rōne domicilii sa ꝑflueret si ibi exigeret cōtractus uel delictū ut dicit Io.cal.in.c.i.de rap.in repe.in.vi.q. pmissa uera in domicilio qđ sortitur quis tēpore delicti sed si postea mutaret domiciliū non poiet ibi coueniri ꝑ de'i ctis ꝑteritis.ad hoc ff.de noxa.l.in delictis.§.si extraneus.ff.đ iudi.l.heres abiens.§.si uero & ibi Bal.aduerte q2 illud qđ dixi delinquentem alibi posse puniri in loco domicilii est uerū si iudex ꝓcedit per accusatiōem secus si per inquisitionem.Ita nō Io an in addi.Spe.ti.de cōpe.iudi.adi.§.i.℣.vi.rōne criminis.& ℣.sz qd si couenia. sed ego reperi ꝙ ista limitationo placet do.Anto.de butri.in.c.licet.de fo.cōpe.de q̄ dic ut ibi per eu.

¶ An assumptio clericatus sortiri facit domiciliu. Inno.de ꝑuile.ex ore.nō.de fo.cōpe.postulasti.de rescrip.dilectus.Io.an in.c.statutū.de rescript.li.vi.glo.de ꝑben.quia in tantū.glo.lxxi.di.ꝑnatus.

¶ Domiciliū dicit quis ibi cōstituere ubi quis cōstituit se habitare cū maiori parte bonorū suorū. glo in.l.heres absens.ff.de iudi.glo.in.c.omnes.de ma.& obe.& in.c.ex parte.b.de foro competenti.

¶ In quo loco dicatur quis sortiri domiciliū. glo. in.c.dilectus.de rescrip.de fo.compe.ex parte.de tem.ordi.cum nullus.li.vi.glo.in.c.ꝑsenti.§.pe.đ ꝑben.eo.li.glo.in.c.cū quis.de sepul.eo.li.glo.in.c. ubicunq; xiii.q.ii.& in.§.se ubi glo & Archi.plene per do.Anto.in d.c.postulasti.de fo.cōpe. ubi alii moderni.

¶ Qui sortitur domiciliū in diocesi pōt dici de diocesi.gl.i.c.statutū.§.i.illis.de rescrip.li.vi.que incipit.olim dicebamus.adde qđ dixi.s.sub dictiōe diocesis ubi uide per te.

¶ An & quādo rōne originis dicatur quis habere domiciliū.glo.in.c.accedens.ii.ut li.nō cōtesta.& ibi doc.glo.cōtra in.c.fi.de parroch.uide Io.an.in c.cū nullus.de tem.ordi.li.vi.Bar.in.l.assumptio.§.fina.ff.ad municipal.

¶ An rōne originis paterne quis sortiatur domiciliū.uide glo.in.c.i.de usu.in.vi.

¶ Domiciliū rōne originis includit in se domicilium rōne habitatiōis.nō gl.i.c.ꝑsenti.đ ꝑben.li.vi.

¶ An ex solo cōmorari in aliquo loco dicatur quis sortiri domiciliū.glo.& Archi.xiii q.ii.§.quia ḡ. Hosti.de fo.cōpe.ꝙ cleriq Inno.in.c.ex parte.b. de fo.cōpe.Io.an.in addi.Spe.de cōpe.iudi.adi.§. ii ℣.quinto.Archi.lxxi.di.ꝑnatus.Adde ꝙ lz qs staret per mille annos in uno loco animo recedēdi nunq̄ ibi sortiret domiciliū in dubio ubi nō ꝑ moram.x annorū uidetur cōtraxisse domiciliū.Bar.i l.lex cornelia.§.si tū.ff.de iniur.

¶ Appellatione domicilii in significato ꝓprio intelligitur de domicilio habitatiōis nō originis.gl. in.c.statutū.§.cum aūt in glo.olim dicebamus.ad fi.de rescript.li.vi.adde qđ dicit do.Anto.in.c.licet. de foro compe.

¶ Ubi bannitus dicatur habere domiciliū.Spe.ti. de compe.iudi.adi.§.regulariter.℣.sed pone.dixi s.sub dictiōe bannitus.

¶ Que differētia sit inter domiciliū & domū.dicā i.sub dictiōe domus.

¶ Quis pōt habere duo domicilia unū in uno loco aliud in alio.Bar.in.l.assumptio.§.pe.ff.ad municipal.glo.de ma.& ob.c.iii.ff.de sena.l.senatores C.de mu.& origi.l.origine & ibi glo.li.x.

¶ Eo ipso ꝙ quis recedit de loco cum bonis ꝑsumitur uelle mutare domiciliū.bar.in.d.l.assumptio. §.pe.& in l.domiciliū.ff.ad municipa.

¶ Ubi stipendiarii sortiunt domiciliū.bar.i.l.filius ff.ad municipa.

¶ Dignitas addit domiciliū sed nō mutat.ff.de sena.l.senatores.adde qđ no.ff.ad municip.l.assumptio.C.đ mu.& bo.l.certe.& C.đ icol.l.ciues.li.x.

¶ An habēs origine in loco eo ipso habeat domicilium.dixi.s.adde bar.i.l.eius.§.celsus.ff.ad municip.

¶ An nuda uoluntate possit quis mutare domicilium.bar.in.l.de iur.ff.ad municip.

¶ An mulier nupta in alia ciuitate ꝑdat animo primū domiciliū.bar.in.l.penul.C.de mu.& ori.li.x. et in.l.Impatores.§.iii.ff.ad municip.

¶ Quare ꝑsumatur quē uoluisse mutare domicilium.uide Io.an.in.c.fi.de parroch.bar.in l.ciues. C.de incol.li.x.

¶ An ex sola emptiōe uel cōductione domus quis dicatur habere domiciliū.doct.moder.in.c.pe.de tem.ordi.li.vi.

¶ Quis dr habere domiciliū ubi larem rerū suarū ac fortunarū summam cōstituit.inde rursus non discessurus.uide C.de incol.l.ciues.li.x.ff.de uerbo. sig.l.in lege de hoc nō.iu.c.dilectus.ii.de rescrip. de fo.cōpe.ex parte.b.et.c.ꝙ clericis.de tem.ord. et ibi Archi.in.c.cū nullus.li.vi.de sepul.cū quis. eo.li.de rescrip.statutū.§.cum uero in glo.q2 domiciliū.eo.li.uide nō in.c.ex ore.de priuil. et de ꝑben.ꝑsenti.§.i.li.vi.nō.lxxi.di.c.clericos.ubi uide

¶ In criminalibus ubi quis censetur habere domicilium.dic ubi est oriundus.nō ut li.non cōtest.accedens.ii.in glo.ui.

¶ An habens domiciliū in una dioc.si res sup qua agitur est in alia possit cōueniri coram iudice rei. uide in.c.romana.§.cōtrahentes.de fo.cōpe.li.vi. eo.ti.postulasti.et.c.ul.

¶ Si qs nec habz domicilíú in loco nec ibi reperit moneri debét uicini uł cõsanguinei ut illú defendãt. Idem si hz domicilíú sed ibi nõ reperit. uide nõ in. c. fi. de eo qui mit. in pos.

¶ An habens domicilíú in una dioc. & beneficiú í alia possit in loco bñficii cõueniri. nõ. in. c dilectus de rescrip. in glo. ii.

¶ An nepos sequatur domicilíú aui. glo. q nõ. ff. ad municip. l. assũptio. in cõtrariú facit. l. libertus. § in adoptiua. eo. ti.

¶ Uxor sequitur domicilíú uiri. Bar. in l. Imperatores. § item rescripserũt. ff. ad municipa. & l. cuz quedá puella. de iurisdic. om. iudi. Spe. ti. de fo. cõpeten. § ii. ℘. xx. dicã. ĩ. sub dictiõe uxor. adde. ff. ad municipa. l. de iure. § fi.

¶ Domicilíú q̃t modis dicatur. nõ. Bart. in. l. si qs instructus als l. eius qui. § celsus. ff. ad municí.

¶ Quis possit cõstituer domicilíú & qd̃ uide Bartol. ff. ad municip. l. placet.

¶ An quis possit esse sine domicilio. nõ. in. d. l. eius qui. § celsus in glo domicilio & ibi Bar.

Dominus Dominiú

Dominiuz & seruitus sit iuris gentiú nõ iuris naturalis. i. di. ius gentiu. ff. de iusti. & iur. l. ex hoc iure. & ibi nõ.

¶ Quilibet dñs potest rem illã in qua habet dominiu alienare libere. i. q. i. eos qui.

¶ Nullus dñs patitur seruú suum ab alio iudicari. ii. q. vii. accusatio.

¶ Dominus bonus uł malus datur a deo sm merita uł demerita subditorú. viii. q. i. audacter.

¶ An dominus possit uendere seruú ordinatú í clericu. uide glo. i. q. i. qui studet.

¶ Dominiú rei ꝓbatur ex possessiõe cõtra illú qui habuit rem ab agente. Spe. ti. de obli. & solu. § an omnia. ℘. sed pone. et ti. de pigno. § i. ℘. sed querit.

¶ Dominiú interdú ponitur ꝑ possessiõe. C. de prescrip. lon. temp. l. i. C. de rei uen. l. quotiés. insti. de actio. § aliená auté. & ecótra possessio poniť ꝑ dominio. ut. C. de seru. l. ii. C. de cõtrahen. emp. l. cuz res. nec tñ unú est aliud. ff. de acqui. pos. l. naturaliter. § nihil cõe. & ibi cõiter nõ.

¶ Nemo dicitur habere possessiõem sui beneficii. de re. pmu. cũ olim in glo. pe. & ul.

¶ Dominiú sine facto nõ transferť. ff. de reg. iur. l. id qd̃ nostrum.

¶ Dñi tpales fundãt intentiõem suá de iure cõi super subiectiõe territorii ꝑ eos occupati. uide doc. de offi. archi. c. fi. in clem. pastoralis. de re iudi. Io. an. de ꝓscrip. si diligenti. & de accusa. ueniés. Spe. ti. de iurisdic. om. iudi. § i. ℘. h9 tñ scias.

¶ Dominis temporalib9 in malú obediendú nõ est maxime in his que sunt cõtra deú. xi. q. iii. iulian9.

¶ Dominus solus põt seruú suum manumittere sz iam manumissuz nõ potest solus in seruituté redigere. xv. q. vii. sexta.

¶ Occisor dñi sui debet publicã penitétiam agere. xxxiii. q. ii. quicunq̃.

¶ An dñs peccet si pcipit seruo suo aliqd illicituz & ille obedit. uide glo. fi. xxiii. q. i. qd culpet.

¶ Si dñs iurat de calũnia postea cõstituit ꝓcuratorem ad sic agendú uł ad sic respondendú. nõ cogitur ꝓcurator iurare de sua malicia. nõ. Innoc. in c. i. de iura. calum.

¶ Dominus erroré ꝓcuratoris nudo uerbo reuocat. ĩ. triduú. nõ. Hosti. in. c. scriptú. de elec.

¶ Dominus castri uł uille potest agere ꝓ iniuria facta subditis suis uł fidelibus & si a iudice iniuriantis nõ fiat iustitia põt mouere bellum cõtra iniuriãté & subditos suos. Inno. in. c. dilecti filii. de appel. adde qd̃ dixi ṡ. sub dictiõe bellú & castz.

¶ Qd̃ non licet dño non licet famiłe sue. dictum est. Bal. in. l. si habitatio. § si usus fundi. ℘. ceterú. ff. de usu & habi.

¶ Dominiú & iurisdictio equiperanť. tex. in. l. qui furem. ff. de sta. ho. qui nõ est alibi.

¶ Dominiú ex uniuersali titulo nõ transit sine traditiõe. casus est in. l. si tibi. C. de his q a nõ do. ma.

¶ Dominiú ꝓsumitur ex possessiõe cum iusto usu glo. in. l. qdam in suo. ff. de cõdi. insti.

¶ Dominiú rei ita transit ex donatiõe ultime uoluntatis sicut ex legato gł. singłar. in. l. si nõdum. C. de furtis.

¶ Dominiú nõ ꝓbatur per receptiõem annue pensionis. ita nõ. Abba. in. c. cũ bertoldus. de re iudi. adde nõ. in. l. titia. ff. de solu. do. Anto. & moder. de fide instru. in. c. inter dilectos. de resti. spo. cum uenissent.

¶ An et qñ errans transferat uł nõ transferat dominiú. glo. in. l. i. ff. de offi. ꝓcur. ces. et ibi Bar. gł. in. l. eius q in ꝓuintia. ff. si cer. pe. glo. in. l. cum fũdus. § seruú tuum. eo. ti. Bar. Angeł. et Lodo. in. l. si id qd̃ auriú. ff. de uerbo. obliga. glo. in. l. si qs uxori. § cum ticio. ff. de fur. glo. in. l. seruus inscio. ff. de fideiuss.

¶ An habens cãm a iure ex aliq̃ cõtractu uł ex aliqua re possit mihi referre qõnem dominii si agam cõtra eum ad repetitiõem rei mee. nõ. gł. in. l. si qs cõductiõis titulo. C. loca. Bar. in. l. cõmodare. ff. cõmoda. & in. l. si aliená. ff. so. ma. ubi uide.

¶ Si ex duob9 dominis unius castri uł ciuitatis un9 delīqt an alius possit eú punire. Bar. in. l. sanctú. ff. de re. diui. facit qd̃ nõ. Inno. in. c. prudentiã. iuxta ꝓn. magne glo. de of. del. ubi uide.

¶ Qualiter ꝓbetur dominiú et an et qñ qs presumatur dñs. nõ. in. l. ticia. ff. de soluť. Bar. in. l. qdaz in suo. ff. de cõdi. insti. idem in. l. ré que nobis. ff. de acqui. pos. Spe. ti. de act. et pe. § sequitur. ℘. sin autẽ uelis. adde qd̃ nõ. Bar. in. l. eleganter. et in. l. celsus. ff. de usuca. ubi uide qualiter ꝓbetur dominiú. adde de ꝓbatiõe dominii qd̃ nõ. C. de ꝓbat. l. cu res. et ibi Cy. in si. q Inno. de ꝓsump. illud. Spe. ti. de teste. § nunc tractandú. ℘. quid si aliquis petit fundú et quid si testis dicit q talis possedit rem pro sua. xx. uł. xxx. annis. an ꝓbetur dominiú. uide glo. et Bar. in ꝓica. et in. l. i. ff. ꝓ suo. Item adde q ꝓbatur dominiú per possessiõem. xxx. annorú et si nemo ꝓbetur antiquior dñs. dicitur ꝓbatuz directú dominiú. ut nõ. Bar. in. l. ii. in fi. de usuca.

¶ An agens cõtra aliqué tanq̃ dñs uideatur deducere dominiú utile uł directu. Bar. in. l. i. ff. de ac. et obli. et in. l. si mater. § eadé. ff. de excep. re. iud.

¶ Stante statuto ꝑ q de damno dato stetur iuramento dñi rei an cõprehendat dñs possessiõis. Io. an. in addi. Spe. ti. de ꝓbat. § fi. ℘. sed pone statutum. uide quod nõ. in. c. quoniam. § q si super. ut li. non contesta.

¶ An dñs alicuius territorii fundet intentiõem suam sup rebus illius territorii Hosti. et doct. in. c. nimis. de iureiuran.

¶ Dominiū alicuius rei qs dicitur habere quo ad ꝓtectiōem. glo ff. de re. di. l. ii. in uer. littora.

¶ Tradens rem alienam ut ꝓpriam nō trāsfert dominiū. ff. de offi. ꝓcura. ces. l. i.

¶ Res empta de pecunia militis uł pupilli licz nō nomine eorū est in dominio pupilli uel militis. glo. ff. de peti. here. l. item ueniūt. in pn. qđ est uerū si eligant aſs nō. glo. ff. qui po in pig. h. l. l. deniq.

¶ Quis aliquādo dicitur dn̄s rōne tuitiōis & defēsionis. glo in l. ii. ff. de re. diui. fa. et. l. interdū. §. furem ff. de fur. glo in. i. cōsti. ffeo.

¶ Legem cōdendo nō potest ꝑnceps dominiū auferre sine cā neq ciuitas statuēdo. Inno. de consti. q in eccl'iaꝝ. & l. totiens. §. pe. ff. de poll. & l. si priuatus ff. qui & a qui. & l. si uenditor. §. si constat. ff. cōmu pre.

¶ An subditus teneat sequi dominū suis expēsis uide in l. ii. C. de his qui a latro. occi. C. de epis. & cle. l. si quis in h' genus ff. de re mili. l. nō uidetur. x col quā uas. iura debe. i. c. Quid de expensis dn̄i uide in l. suo uict. i. ff. de ope. libe. ff. de ꝓcura. l. si & hec. §. non solum & ff. ad exhibendū l. sed si hereditas. §. i. adde φ Imperatore tenetur sequi decurio uł curialis. ff de re mili. l. qui cū uno. §. g filium. ff. de mu. & ho. l. i. & l. si. C de re mili. li. xii. ff de uer. signi. l. si que.

¶ Per uiam legis seu cōsuetudinis dominiū transfertur sine possessiōe ut in aut. de nupcii. in princi. de cōsue. c. ex litteris.

¶ Ex cōtractu nullo transfert dominiū. ff. de dolo l. eleganter. in glo. ubi Iaco. butri.

¶ Appellōne dominii cōtinetur ille qui habet in uita solā substentatiōem. ff. de rei uen l. in rem.

¶ In societate transfert dominiū sine traditiōe. l. i. ff. ꝓ socio. & ibi uide Bar.

¶ Quod dicit transferri dominiū solo titulo qn̄ ē ī possessiōe ille in quē fit alienatio est uerū qn res est ꝑsens uel absens a tempore quo nactus est naturalem. tex. ff. de rei uen. l. si res. uide ibi glo que dicit sufficere φ possideat. requirit tamen φ alienans sciat ipm possidere.

¶ Dominiū non transfert sine possessiōe. fallit ī casibus qs enumerat glo in l. si ager ff. de acqui. pos. uide glo. in l. cum duob'. §. idem respodit. ff. ꝓ socio ff. de publi. l. si. in glo. uide glo. enumerrantem. alios casus insti. de act. §. aliena aute. adde φ ē speciale in pacto legis cōmissorie ut dominiū transferatur sine possessiōis traditiōe. ff. de rei uendi. l. si quis hac lege.

¶ An faciens uel reficiens nauez de alienis tabulis fit dn̄s nauis. uide. ff de rei uen l. lutius.

¶ Si cōtractus rei fit in re transfert dominiū sine traditiōe. ff. de rei uen. l. quedā mulier. sm intellectū Bar. nō. Abba. de cōsue. c. ii.

¶ Licet qdam pecuniā uel errore alicubi dimittaz non perdo dominiū ideo nō efficit inuenientis. ff. de rei uen. l. a tutore. uide quod nō. in l. si quādo. C. de bo. ua li. x.

¶ Superueniente domino in ꝑsona uenditoris non transfert dominiū in successorē ex antiqua cā nisi nouiter res tradatur. glo. ff. de rei uen. l. a titio. uide ibi Bar. & in. l. cum uir. ff. de usuca. ubi uide

¶ Sicut ī legatariū transit dominiū morte sine traditione. sic in donatiōe causa mortis. tex. ff. de publica. l. ii.

¶ Licet dominiū transferat in ecclesia sine traditione nō tamen possessio licet canon iste cōtra. in. c. ex litis. de cōsue. dic cōtra sm Bal. in. l. fi. C. de sacsan. ec. & in. l. cū duobus. §. idem respondit. ff. ꝓ socio nō. C. so. ma. l. dotis. ff. de acquir. pos. l. i. §. si uero. Bal. in l. sine aūt. ff. de publica. uide de priuile. pastoralis. & qđ nō. do. Anto. de resti. spo. cum uenissent. dicā ī. sub dictiōe eccl'ia.

¶ Appellōne ꝓprietatis nō cōprehendit dominiū. qa ꝓprietas & dominiū differūt. uide gl. ff. de usufruc. l. iii. appellōne tā plene ꝓprietatis cōprehenditur dominiū ff. de usufruc. l. qui usufructū. §. i. ubi uide.

¶ Creditor late dicitur habere dominiū in re sibi credita & ī obligatiōe ꝑsonali. quia recipiendo qđ mihi debetur late dicor recipere meū. ff. si cer. pe. l. si tibi pecuniā. & l. si me & titiū & ibi glo cōcordit ad hoc l. i. ff. de eo qđ cer. loco glo in. l. i. ff. qđ cum eo. in uer. sequitur.

¶ Per comodatū non arguitur dominiū in comodāte sed sola possessio. tex. ff. cōmo. l. rei comodate

¶ Ubi a iure uel statuto transfert uel datur dominium. intelligitur sine traditiōe. uide Bar. in l. commissa. ff. de publi.

¶ Pacta resolutiua cōtractus nō transferūt dominiū ipso iure. ff. de cōtrahen. emp. l. pacta. & ibi glo. adde qđ nō. Bar. in. l. stipulatio ista. §. si qs insulam. ff. de uerbo. obli.

¶ In dubio traditio uidetur facta animo transferendi dominiū qđ intelligit si ꝑcedat cā habilis. ff de rei uen l. cum uir. §. fi.

¶ Domin' possessiōis dicitur habens ꝓprietatem. C. de epis. & cle l si quis ꝑbiter. uide Inno. ut li. n̄ cōtest. c. qm frequēter. §. i.

¶ Hec uerba recipias uł suscipias importāt dominiū. C. de transac l. cum mota. & ibi Bar. Idē si dico ꝓmitto non adiciendo aliud qui all ac l si ita. § i ff de cōtrahen. emp

¶ Quasi domin' alr dicit dn̄s utiliter. C. ubi in rē act. l. i in glo.

¶ Dominiū aliquādo exponitur ꝓ possessiōe. glo. in. l. quotiēs. ff. de rei uen.

¶ Ex solōne pensionis rei que debet a re nō ꝓbatur dominiū in soluente nisi uerus dn̄s sciat & patiatur. tex. & glo. in. l. solēnibus. C. de rei uen. si tā solut tributa longo tempore est ꝑsumptio aliqualꝰ ꝓ domino ut nō. glo in l. penul. C. cōmu. diui. et ī l. si pater C. de act. emp.

¶ Appellōne domini usufructuarius cōtinetur. C. de usufruc in ꝑeca. & ibi Bar. uide in l in uenditione. ff. de bo. auc. iudi pos.

¶ Ex titulo uniuersalis diuisiōis nō transfert dominiū absq traditiōe. tex. ī l. si diuisiōe. C. fa. hercq

¶ Que sunt uerba apta ad translatiōem dominii. nō. in. l. i. ff. de dona adde φ uerbū cōcedo est aptū ad translatiōem dominii de excep. cū uenerabilis adde qđ dixi. s. sub dictiōe cōcedo.

¶ Quid sit dominiū & quotuplex. no. ī. l. ex h' iure ff. de iusti. & iure. Bar. in. l. si quis ui. §. differētia ff. de acqui. pos. do. Car. flo. latissime de consti. que in eccl'iarum.

¶ An ꝑlati habētes iurisdictiōem temporalē ī loco possint dici dn̄i. nō. in. c. fi. ne cle uel mo. li. vi. tex. est iuncta glo. in cle. grauis. de sen. ex.

¶ Ad & quādo liceat uł nō transire ꝑ agrū alienū

inuito domino·glo·i·di·omnes leges·melius in·l·di cus·ff· de ser·ru·pre·ubi uide·

¶ Quid sit utile dominiū·nō·Bal·in pall eg·pe·pbemio ꝯ·iii·dixi·

¶ Quis sit domin⁹ rez ecclesiasticarū·nō·xii·q·i·expedit Inno & do·Anto·de cau·pos·& ꝓpri·cuz sup xii·q·i·duo sunt·&·c·epī·de re·eccle·nō alie·glo·in·c·cum eo·de elect·li·vi·ꝑ hoc facit·xii·q·ii·quisqꝫ eps·&·c·sint manifeste·in glo·i·adde q̄ p̄lati nō sūt dñi sed ꝓcuratores & administratores de dona·c·ii·bona glo·xxiii·q·vii·qđ autem·adde nō·in·c·cām·de uerbo·sig·in glo·ii·do·Anto·pulchre in repe·c·fi·de cau·pos·& ꝓpri·

¶ Dominia ab inicio non fuerūt distincta sed omnia erant cōia dictū est Inno·in·c·q̄ sup·de uoto·& licite fuerūt distincta·& stante tali cōmunióe licitū fuit ubicūqꝫ occupare qđ sibi placuit·

¶ An uerū dominiū rerū possit esse apud infideles Inno q̄ sic·de uoto·qđ sup·viii di quo iure·xxiii·qōne·v·c·i·

¶ An dñs castri uł uille debeat satisfacere de robaria facta in suo territorio·Bar·in·l·ne quid·ff·de incen·ı·ın·naufra

¶ Quādo dominiū alicuius fere acquirat uenatori uł quādo acquisitū ꝑditur·ff·de acqui·re·do·l·naturale·insti·de re·diui·§·fere·glo·xxxiii·di·c·i

¶ An dñs sit iudex serui·dic q̄ nō·nisi h⁹beat cōsuetudo·glo·ii·q·vii·accusatio·

¶ Quādo perdat dominiū nō·Bar·in·l·si qs in·§ differentia·ff·de acqui·pos·glo·xxvii·q·ii·c·i·

¶ Casus in quo quis pōt ꝑuari dominio suo ꝑ lapsum sex mensiū·Bart·in·l·locorū·C·de omni·ag·deser·lib·xi·

¶ Ad ꝓbatiōem dominii nō sufficit ꝓbatio possessionis & fame uicinie·sm Inno·in·c·illud de psūp·in fi·Bar·in·l·cū res·C·de ꝓba

¶ An sit generale in omnib⁹ cōtractib⁹ q̄ nō trāsferatur dominiū nisi soluto precio uł habita fide de illo·Bar·in·l·si seruus cōis·§·locatore·ff·đ fur·

¶ An p̄scriptione acqratur dominiū utile uel directum·Bar·in·l·i·§·denique·ff·de aqua plu·ar·Adde qđ dicā·ĵ·sub dictiōe p̄scriptio·

¶ Hoc uerbū dñs non semꝑ denotat ꝓprietatē sed quaꝫ ꝑeminentiaꝫ·nō·Bar·in·l·si cū exhibuerit·§·qđ autem·ff·de publi·

¶ Dominiū ꝑditur per renūtiatiōem·nō·de elect·auditis in glo·fi·

¶ Domin⁹ habet iurisdictiōem ordinariā super familiam suā·nō·de fo·cōpe·cum cōtingat·in gł·ii·

¶ Domino excōicato subditi nō tenetur obedire·uide i·c·grauis·đ pe·dica·ĵ·sub dictiōe excōicatio

¶ Si dñs uelit terrā suam subicere alteri an subditi po⁹sint cōtradicere·uide no·đ ma·& obe dilecti

¶ An habens rem ꝓpriam si patiatur eam describi in libris cōis nomine suo & fris sui uideat ex hoc transferre dominiū illius rei in fratre ꝑ pu te licz res nō sit tradita·dic q̄ nō·casus est sm Bar·in·l·rura·C·de om·ag·deser·li·xi·& incensualis·C·de dona·& l·solēnibus·C·de rei uen·facit glo·in·l·si ager·ff·de rei uendi·& in·l·si·ff·de publica·quod est notandum·

¶ Habens dominiū pōt quatuor modis expellere inquilinū·q nō·in·c·ꝓpter·de loca·

¶ Domin⁹ potest appellare ꝑ subditis suis·nō·de appell·dilectis·dixi·s·sub dictiōe appellatio·

¶ Dñs non pōt cōueniri ꝑ de¹ cto serui·ff·de peculi·l·licet·§·ex fur·tiua·de deli·pue·c·ii·

¶ Dominus nō debet seuire in seruū·ff·de his qui sunt sui uł ali iuri·l·i·& ii insti·eo·§·sed h⁹ tpe·

¶ An sufficiat dño petenti rem ꝓbare q̄ aliquādo possedit·nō·de resti·spo·cū ad sedē·in gł·i·

¶ An administrator possit habere fidem de p̄cio & transferre dominiū rei aliene·Bar·in·l·a diuo pio·§·si emptor·ff·de re iudi·

¶ Ex cōtractu inutili trāsferē dominiū·uide Bar·in·l·si uir·ff·de acqui·pos·& l·eius qui in ꝓuintia ff·si cer·peta·adde nō·in·l·eleganter·in pri·de dolo·in glo·locum·no·C·de cōdi·ob tur·cau·l·ii·i gł·fi·& ibi Cy·nō·C·si quis alte·uł si·l·multū·in gł·fi·& ibi Cy·

¶ Dominiū pōt ꝓbari per famā·ut·l·fui·C·de probati·nisi ꝓbetur cōtrariū·

¶ Utens re ut dñs p̄sumitur dñs·nisi ꝓbetur contrariū·glo·in·l·qdam in suo·ff·de cōdi·insti·& ibi plene uide per Bar·qualiter ꝓbeē dominiū·ad idē l·rem que nobis·ff·de acqui·pos·et·l·ii·ff·de usuca·ubi per Barto·

¶ Ad transferendū dominiū nō exigit traditio uacue possessiōis·glo·in·l·cū res·C·đ ꝓba et ibi tex·

¶ Sicut in cōtractu uenditiōis nō transferē dominiū rei si nō habeo fidem de p̄cio uł in aliis unde et si do tibi rem ut des aliā et tu nō das transferē dominiū rei mee·C·de dolo·l·cum ꝓponas·ubi uide per Bar·

¶ An ad translatiōem dominii requirat inductio in uacuā possessiōeꝫ uide·C·de act·emp·l·si p̄r tuus

¶ Quesita per sociū omniū bonoꝝ nō cōicant nec transferūtur ad dominū nisi tradant·C·si quis al·uel si·l·penul·

¶ Differētia est inter habere dominiū et rem esse in bonis·ut·l·rem que nobis·ff·de acqui·pos·et·ff·de acqui·re·do·l·rem in bonis·

¶ Appell one dominii nō cōprehendit usufructus·l·apud·§·fi·ff·đ aqua plu·ar·adde q̄ habes usufructum utiliter dicit dñs·eo·ti·l·si usufructus·

¶ Si reus renuntiat liti in qua agebaē rei uendicatione an ꝓpter hoc dominiū transferat in agentem nō·Bar·in·l·naturaliter·§·nihil cōe·ff·de acq·pos·idem Bar·in·l·si ꝓ fundo·C·de transac·

¶ An dñs teneat facere expensas famulo qui non pōt operari·Bar·in·l·si cū dote·§·sin aūt·ff·so·matri·adde qđ dica·ĵ·sub dictiōe expensa·

¶ An aliqua sit differētia an dominiū capiatur ꝑ usucapione uł per traditiōem Cy·in·l·traditiōib⁹·C·de pact·

¶ Dominiū qđ querit nobis ex cā retrodatiōis q̄ritur nobis eo tempore q̄ causa cepit·Cy·in·l·si ancilla·C·de ac·emp·

¶ An statutū loquens de dño hēat locū i ge stis hereditate iacente·Bar·in·l·heres q̄ꝫ·ff·de acq·here·

¶ Qñqꝫ appellat aliquē dñm nō uideē in dubio facere quia ita sit sed rōne honoris·Bar·in·l·cum qs decedēs·§·seyā·ff·deł·iii·

¶ An ex instrumēto emphiteotico ꝓbetur dominiū eccłie·Bar·in·l·legata inutiliter·ff·de adimē·lega·ubi uide·

¶ Que sit differētia inter dominū et heredeꝫ·nō Bar·in·l·cetera·ff·de leg·i·adde qđ nō·glo·isti·de here qua·et dif·

¶ An dñs teneatur ex delicto famuli Bar·in·l·hoc

iure. § labeo. ff. de dona. et in l. ii. C. de euic.

¶ In cōtractibus nō transit dominiū sine traditione in aliquem. ut l. si quis argentū § pe C. de donat. Bar. in l. ex hac scriptura. ff. de donat. Adde q̄ dominiū omniū bonorū inter uiuos nō transfertur sine traditiōe p̄terq̄ in societate omniū bonorū ut nō. in l. i. ff. p̄ dona. adde casus nōbiles in l. traditiōibus C. de pac. uide glo notabilē in l. cōmissa. ff. de publi. & in l. Imperator. ff. de iur. fis.

¶ An dominiū querat̄ uel p̄datur p̄ sniam uide Io. cal. in c. p̄posuit. de cōces. p̄ben. & ibi nō. in gl. pe. Cy. in l. i. C. cōi. utri. iudi. adde q̄d nō. Bar. ff. d̄ rei uendi. l. officiū. & ibi glo. fi. insti. de of. iudi. in gl. fi. nō. ff. de publicia. l. sunt & alie. in glo. fi. Bar. ff. de excep. rei iudi. l. excep. & ibi glo nō. ff. de iusti. & iur. l. ex hoc iure. in gl. distincta. ff. de cōdi. fur. l. & ideo in glo retineas. Bart. ff. de acquir. pos. l. pomp. in. § iussu.

¶ Dominus dicit̄ is cuius est res. ff. d̄ reli. & sūptu. l. ii. § iii. siue qui p̄prietatem habet licet usufructus sit alienus. ff. ad sill. l. i. § i. adde. ff. de libe. & postu. l. in suis. ff. de suc. edic. l. § largius.

¶ Aliquādo dicit̄ domin⁹ totius rōne maioris partis uel p̄ualentis. ut. ff. de rei uen. l. in rem § u. Interdū dicitur dn̄s l possessor. ff. de dam. infec. l. si finita. § iulianus. Interdū dn̄s p̄sumptiue dicit̄. ut C. de rei uen l. quotiēs C. de p̄ba. l. ii.

¶ An dn̄s possit uenire cōtra factū p̄curatoris ui de d. p̄ben. dilecto in gl. ii. de cā pos. cū oli. i gl. ii.

¶ An p̄sumatur hodie dn̄s qui olim fuit. nō. C. de fur. l. in ciuile. in glo fuisse. Cy. C. ad exhiben l. nō ignorab. C. de p̄ba l. siue po. ff. de resti. spo. cū ad te. eam in glo Specu. ti. de act. & obli. § ii. ꝟ. quid si ago. zc.

¶ An possidens p̄sumatur dn̄s. nō. Bar. in l. cū res in ti. ff. de p̄ba nō. ff. de cōdi. insti. quida in suo. i glo. penul in fi.

¶ Dominiū nō p̄batur per extimū uel per catastruz nisi in p̄iudiciū facientis fieri illa scripturam ut C. d. dona. l. censualis. uide Bal. in l. solenibus. C. de rei uen. Adde q̄ si soluit tibi p̄ aliqua possessiōe censum uel pensiōem iudiciū est & p̄sumptio. q̄ possessio sit tua etate habēda. C. d̄ agri. & censi. l. litibus. Ex solutiōe ergo census p̄sumitur q̄ ille cui soluitur est p̄prietarius. q̄d est nō. fm Bal. in l. indicia. C. de rei uen.

¶ An quis p̄sumatur aliquid agere ut dn̄s. C. de acqui. pos. l. ii. in glo. dominiū.

¶ An loco domini sit qui pōt usucapere. nō. ff. de fun. dota. l. dotale. § i. in glo. dominū.

¶ An dn̄s possit nominari in iudicio. nō. ff. cōi. di. l. cōi. diuidūdo. § neq̄ colonis. C. ubi in rem act. l. ii. in glo. & ibi Cy. in iiii q. nō. ff. de rei uen. l. officium. in glo fi. Spe. ti. de pri. & se. decre. § restat. ꝟ. hoc nunc uide. ut l. nō cōtest. q̄m frequenter. § q̄ si super rebus.

¶ An dn̄s possit nominari per p̄curatorē uel defēsore in p̄sonali actiōe. no. Cy. l. ii. C. ubi i rem act. in q̄one. v.

¶ An dn̄s possit nominari in actiōe reali in re mobili. nō. C. ubi in rem act. l. ii. in glo. ii & ibi Cy. in iiii. q. nō. ut li. nō cōtest. quonia frequēter. § q̄ si sup̄ rebus. in glo immobilib⁹.

¶ Domini terrarū qui in terris eoꝝ habentur loco p̄cipis possunt delegare causas etiā capitales & meri imperii. fm Ange in consi. suo. ccxxi. quod incipit in causa.

¶ Quis dicatur esse dn̄s alicuius ciuitatis uel terre uide Angel. in cōsilio suo cdxx. q̄d incipit nō est dubium.

¶ Quotuplex sit dominiū tam directū q̄ utile & quid sit. nō Bal. in l. si quis ui. § differētia. ff. de acquir. pos.

¶ De quo iure sit dominiū Bar. in l. i. ff. de acquire. domi.

¶ Quid cōtineatur appellōne dominii. nō. ff. de dol. exrep. l. mater. § eadē. & ibi Bar. in. ii. & in q.

¶ Quādo dominiū sine traditiōe acquirat̄. nō. insti. de re. diui. § interdū. C. de pac. l. traditiōibus. i glo. i. & fi. & ibi Cy. plene nō. C. de iur. doc. aut. donatiōem in glo. ii. & ibi Cy.

¶ Dominiū queri pōt sine possessiōe licet regulariter nō. nō. C. de pact. l. traditiōibus. fallit. ff. de rei uen. l. si ager. ff. de publi. l. sunt & alie. ff. de cōdit. fur. l. & ideo in glo reiciens. ff. de fun. do. l. si fundum. ff. de acqui. pos. l. ii. in glo. fi.

¶ An dominiū sola traditiōe acq̄ratur. nō. Insti. de re. di. § per traditiōem in glo. transferat̄. C. d̄ pac. l. traditiōibus in glo. i. & fi. & ibi Cy. Bart. in l. nunq̄ nuda. de acqui. re. do. & ibi glo. que incipit iusta causa.

¶ An ratihabitiōe alicuius queraṫ dominiū. nō. ff. de nego. ges. l. si ego. in glo. facere.

¶ An solo pacto trāsferat̄ dominiū. nō. ff. de in di. adie. l. ubi autem § idem iulian⁹. in glo. desinere. & ff. de rei uen. l. si q̄s hac.

¶ An dominiū possit dari sub cōdi. nō. ff. d̄ iur. do. l. dotis fructus § fi. in glo. nupserit.

¶ An cōditio impediat domini translatiōem. nō. ff. de solu. l. sub cōditiōe. & ibi Bar.

¶ Dominiū nō potest esse insolidū penes duos. nō. ff. cōmo. l. si ut certo. § si duobus uehiculū. in glo. et ibi docto.

¶ Quādo p̄curator uel negociorū gestor transfert dominiū. nō. ff. de of. p̄cura. ces. i. l. i. in glo. ii.

¶ An dominiū transferat̄ ex falso initio. nō. C. de fal. l. ex initio in glo pe. et ibi Cy et Bar.

¶ An soluens indebitū transferat dominiū. nō. ff. de fur. l. falsus in p̄n. et ibi Bar.

¶ An dominiū sola uoluntate amittatur. nō. ff. de dona. inter ui. et ux. l. si maritus. in gl. i. et in l. uir uxori. in glo ii. eo. ti.

¶ Dominiū non transfertur ex cōtractu simulato licet possessio sic Bar. i. l. quēadmodū. C. de agri. et censi. li. xi.

¶ An dominiū trāsferat qui rem suam scienter cōducit. nō. C. loca. l. qui rem et ibi glo. et Cy. in. l. ad p̄batiōem. eo. ti. cōtrariū nō. et male in. l. si rem aliquā. de acqui. pos. et ibi glo. et Bar.

¶ An dominiū transferat̄ ex sc̄do decreto nō. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostib⁹. § si damni. in glo. subuenire. plene. ff. si ex nox. cau. aga. l. ii. in gl. fi. et. ff. de dam. infec. l. pretor. § officiū. in glo. usucapere. et ibi Barto.

¶ An dominiū transferat̄ alio p̄ alio deto nō. ff. d̄ pig. l. elegāter. in glo pe.

¶ Dominus dicitur aliquis habens p̄eminentiam aliquā licet nō sit dn̄s quo ad p̄prietatē. ff. de publica. l. sed cum exhibuissent. § i. ff. reru. amo. l. ii. ff. de uerbo. sig. l. p̄nuntiatio. § pater. C. ne col. uel

ce n. l. i. h. x. & l. titia. §. fi. ff. de le. i.

¶ Ex dicto sine traditiõe trãsferẽ dominiũ si lex disponat in fiscũ res cõmitti. ff. de publ. l. cõmissa.

¶ Dominus. i. possessor. ff. dãp. infect. l. si finita. §. iul. & ibi Bar. gl. ff. de uerb. sig. l. interdũ. C. d rei uen. l. qtiens. C. de prescrip. lõg. temp. l. i.

¶ Habere rẽ ꝓprie denotat dominiũ. ff. de damp. infect. l. si ꝓprietarius.

¶ Modi acquirẽdi dominiũ ponunt̃ p gl. in. l. i. ff. de acquirẽ. re. dom.

¶ Cause habiles ad acquirẽdum dominiũ melius q̃ alibi enumerãtur in l. iii. §. fi. ff. de acqui. pos.

¶ Dominiũ ꝓprie nõ cadit in rebus incorporalib⁹. ut. l. iii. ff. de usufruc. Bar. in. l. si qs ui. §. differentia. ff. de acqui. pos. ubi etiã uide per eũ qd sit directum qd utile dominiũ & in quo differãt.

¶ Si ꝓbo illud qd sufficiat ad ꝑscriptiõem allegato domínio uero & directo ꝓbatur dominiũ directum. ita dicit. nõ. Bar. i. l. ii. de usuca. uide qd idẽ nõ. in. l. q̃dam in suo. ff. de cõdi. insti.

¶ An in dubio traditio intelligat̃ animo transferẽdi dominiũ. uide. ff. ꝓ dote. l. i. & ibi habes an titulus cõditionalis ꝓficiat ad translatiõem dominii. & eo ti. l. sexaginta. ff. de soluti. l. sub cõditione.

¶ Habens ius late dicit̃ domin⁹ illius iuri. ff. qd ui aut clam. l. semp. §. in hoc interdicto. & sic possumus dicere q aliqs est dñs seruitutis.

¶ Dominiũ supueniens actori post traditiõem cõfirmat̃ in ꝑsonam successoris ut potior sit is cui ꝑmo fuit tradita possessio & anteq̃ fuisset dominus q̃ ille cui tradita est postq̃ dominiũ acquisitũ est. tex. in. l. apud celsum. §. si a titio. ff. de doli excep.

¶ In dominio transferendo exigit̃ effectus utriusq. s. dantis & accipientis. ff. de acti. & obliga. l. in omnibus.

¶ Eo q quis ostẽdit instrumẽtũ emptionis a fisco probat dominiũ. C. de fi. instru. & iu. hasta. fis. l. si instrumentum. li. x.

¶ Dominium absolute est plena ꝓprietas eũ alienãdi potestate. unde Bal. in. l. femine. §. illud. C. de secũ. nup. qui dicit ibi q ista est cõgrua diffinitio quam secũdum eũ ponit Bar. in. l. si quis ui. §. differentia. ff. de acqui. pos. adde qd not. idem Bal. in usi. feu. post prin. in iii. car.

¶ Dominiũ & domini designatio non reqritur in acquisitõe sed sufficit q dicat q tale rez subtraxit contra dñi uoluntatẽ. Ange. in. l. eũ qui nocentem. §. si iniuria. ff. de iniuri.

¶ An ubi ex solo titulo transferẽ dominiũ reciso titulo dominiũ reẽ transfert. sed ubi ex titulo & traditiõe simul iunctis licet titulus rescindat̃ non retransferẽ dominiũ sine traditiõe. glo. fi. in. l. i. C. de inof. dona. & ibi Bal. in fi.

¶ Dominiũ temporaliter põt trãsferri ꝑ cõtractũ & per ultimã uoluntatẽ. l. fi. C. de legi. uide Bal. in. l. ea lege. C. de cõdi. ob cau. Bar. in. l. qui absenti. §. i. ff. de acqui. pos.

¶ Quare honorat̃ dñs. uide. s. Tho. sc̃da sc̃de. q. cix. arti. secundo.

¶ An dominiũ trãsferat̃ in ꝓcuratorem falsũ. nõ. C. de fur. l. falsus. in glo. fi. & ibi Cy.

¶ An per falsum ꝓcuratorem bona fide recipientem trasferat̃ dominiũ si ꝑcessit mandatũ licet sit reuocatũ. dic q sic. nõ. Bar. in. l. cũ quis. §. i. ff. de de soluti. & ibi glo.

¶ An dominiũ transferat̃ per detentiõem usufructus. nõ. C. de donat. l. quisqs. in glo. fi. & ibi Cy. in quarta qõne.

¶ An transferat̃ dominiũ si ante cõpletum cõtractum res tradatur. nõ. C. de fi. instru. l. cõtractus. in glo. emptore. & ibi Cy. in. iiii. q.

¶ An ꝑscriptiõe uel usucapiõe querat̃ dominium. dixi aliquid. s. adde nõ. ff. de rei uen. l. in rẽ. in gl. i. ff. de publici. l. i. §. i. in gl. actiõem. nõ. ff. de dam. infec. l. cũ postulassez. §. damni. in glo. dominiũ. nõ. insti. de usuca. in. §. i. in glo. dominiũ. ff. si ser. uen. l. si qs diuturno in glo. i. in fi. uide Cy. C. de pact. l. traditiõibus. in glo. ii. nõ. C. ex qui. cau. ma. l. fi. in glo. iii. & ibi Cy. nõ. ff. de usuca. l. iii. in gl. i. et ibi Bar. Dy. in regula possessor. li. vi.

¶ An dominiũ sit aliquãdo in pendenti. nõ. ff. de usuca. l. si is q in glo. in pendenti.

¶ Dominiũ utile parit rei uendicatiõem. Bar. in. l. sticho. ff. de usufruc. le. Bal. in repe. l. fi. C. de prescrip. lon. tem. bene fact. l. si quis emptiõis. C. de ꝑscrip. xxx. anno.

¶ An in dominiũ transferat̃ dominiũ rei si ꝓcurator uel negociorũ gestor ꝓ se et dño emit et traditiõem recepit eodem modo. Ang. in cõsilio ccxxxvi. qd incipit. factũ.

¶ An testator possit facere q dominiũ rei legate post temp⁹ ipso iure transferat̃ in legatariũ. Ange. in suo cõsi. cccxiii. qd incipit. in themate.

¶ An per instrumentũ locatiõis ꝓbetur dominiũ. nõ. C. loca. l. ad ꝓbatiõem. in glo. i. et ibi Cy. uide de appel. bone. in glo. iiii. de fi. instru. inter dilectos. in glo. penul.

¶ An et quãdo per cõmixtiõem uel cõiunctiõem rerũ querat̃ dominiũ. nõ. ff. de rei uen. l. in rem. §. si qs rei. in glo. adiectiõe. et glo. se.

¶ Ut dominiũ sit apud emptorẽ qui emit a nõ dño q postea factus ẽ domin⁹ opus est noua traditiõe. nõ. ff. de rei uen. l. si a titio. in glo. fi. ff. de ac. emp. l. si quis alienã. ff. de publi. l. siue autẽ. §. si duobus.

¶ An dominiũ acquirat̃ per transactiõem. nõ. C. de usuca. ꝓ emp. l. ex cã. et ibi Cy.

¶ Dominiũ nõ põt esse apud unũ ex plurib⁹ causis. nõ. Bar. in. l. possideri. §. ex pluribus. ff. de acquir. pos. et ibi glo. magna. de fi. instru. inter dilectos. in glo. meum est.

¶ An ex statuto possit trãsferri seu acquiri dominiũ. nõ. Bar. in. l. iii. ff. de usuca.

¶ An questio dominii possit referri. Cy. in. l. ii. C. si cer. peta. in. ii. qõne. C. loca. l. si quis cõductiõis. in glo. fi. et ibi Cy. Bar. in. l. litibus. C. de agri. et cen. li. xi. et plene. ff. so. ma. l. si alienã. nõ. de fi. instru. inter dilectos. in glo. pe.

Domus

¶ Qualiter in statutis et legibus accipiat hoc nomen domus. Bar. in. l. lex cornelia. §. domũ. ff. de iniuri. et in. l. q domum. et in. l. nec in ea. ff. de adul.

¶ An autem appellõne domus ueniat apotheca. uide Bar. ff. de ol. ꝓconsu. l. meminisse. et in. d. l. lex cornelia. §. i.

¶ Curia sita inter duas domus altera simplicit̃ alienata cedit utriq ꝓ parte. l. plus. ff. de dam. infec. et ibi per Bar. ubi etiam uide de qua ꝓchia dicat̃ etiam habens domũ sitã in duabus ꝓchiis. d quo dicã. i. sub dictiõe ꝓchia.

¶ An offendens in hostio domus dicat̃ offendere

in do no. Bar. in. l. i. §. hoc interdicto ff. de cloac. & in. l. meminisse. ff. de off. pcon. & idem Bar. i. l. lex cornelia. §. i. ff. de iniur. Spe. ti. de iniur. §. i. v. sed pone in statuto. doc. in. c. i. de cõsecra. eccle. vl alta. li. vi.

¶ Quid cõtineat appellõne domus & quid appellatiõe edium. & an ueniat porticus. uide in. l. cetera. §. hoc senatus. de le. i. & l. i. ff. de car. edic. Ange. in. l. plerisq; ff. de in ius uo. de immu. eccl. inter alia. Spe. in. d. v. sed pone in statuto. adde q aliqñ domus sumit p cõgregatiõe. ut. l. cũ unus. in prin. de ali. & ci. lega. qñq; p omnib9 habitantib9 in eadez domo. l. i. C. ne lice. poten. &. C. si quacũq; prepo. l. i. tex. cum glo in. l. i. C. de cõdu. & pro. patri. fis. li. xi. ubi domus accipit p omnib9 de domo qd facit si quis substituat filio suo ul alii domũ d martignanio intelligit substituere omẽs de illa domo. fm Bar. in d. l. i. adde qd idem nõ. in. l. tutelas. ff. de capi. dimi.

¶ Que sunt psone de domo que a testimonio repellunt. Bar. in l. respiciendũ. §. furta. ff. de penis. dixi. s. sub dictione domesticus. dicam. j. sub dictione testis.

¶ Domus cõbusta ab igne imposito in domo uicini refici & emendari debet ab ipo uicino ex cuius domo ignis exalauit. ff. ad l. acquil. l. qui occidit. §. in hac.

¶ Domũ alienã nemo ingredi debz inuito dño als facit sibi iniuriã. Io. an. in clem. cãm de elect. super uerbo in domo.

¶ Domus habet quinq; pedes in circũstãtia & ad domũ factũ uidet id qd fit ppe eã ad quinq; pedes nó. Bar. in. l. lex cornelia. §. i. ff. de iniur.

¶ An quis impune possit extrahi de domo ppria. no ff de in ius uo. l. plerisq; Bar. q nó in. l. si duob9. C. de decur. li. x. adde no. ff. de regu iuris. l. nemo de domo. Bar. ff ad l. iul. pecu. l cũ eo. nõ. in aut. de san. epi. §. si quãdo. col. ix.

¶ Qualiter platus debeat pesse domui sue. habetur xlvii. di. §. necesse est.

¶ In domo puata qlibet platus debet esse ut soci9. sed in publico stare ut maior. xcv. di. epa.

¶ Clerici neq; debent facere neq; pcipere domorũ incendia nec facientib9 cõsentire. xxiii. q. viii. si qs membrorũ.

¶ Domus dei dicit eccl'ia. xxiiii. q. i. omnib9.

¶ Non licet circũdari do nos lauro aut arboribus xxvi. q. vii. nõ licet.

¶ In domo dei multe sunt mansiões. de pe. di. i. iti. in domo patris mei.

¶ Domus etiam tenet sub nomine monasterii. Inno. in. c. uolentes. de pule. li. vi.

¶ An fenestre & hostia domo affixa efficiant dñi domus. uide. ff. de rei uen. l. habitator.

¶ Habens titulũ in domo habet titulũ in cementis dirupto edificio. ff. de publici. l. si ego. §. idem ait. ubi uide.

¶ Ex qbus partib9 cõsistat domus & an solum sit pars domus. uide. ff. de rei uen. l. solũ. tex. & glo. ff de usuca. l. cũ qui edes. ubi uide.

¶ Ex domo dicit aliquid fieri mihi qñ fit a domino domus ul ab aliquo familiari de domo. C. ubi & cri. agi opor. auth. qua in puincia.

¶ Domus dicunt due quado est diuisa pariete interposito animo cõstituedi duas licet sit in uno eo textu secus si sit diuisa nõ animo cõstituẽdi duas. glo. de dam infec. l. si finita. §. ex hoc edicto.

¶ An dom9 destructa & postea refecta uideat eadez dom9. tex. & ibi Bar. i. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. de uer. obliga.

¶ An domus nudã uolũtate cõstituatur. uide glo. i. l. cũ post. §. generi. ff. de iur. do & l. legato. de le. i.

¶ Non licet habere domũ ppe muros ciuitatis & si est facta debet destrui. ut. l. opus. ff. de ope. publi. & ibi Bart.

¶ An appellõne domus ueniat capana. gl. habes in sti. de re diui. in. §. appellõne. Bal. habes in. c. ii. de duobus fratrib9. de benefi. sue. Ludo habes in. l. i. §. dñi. ff. de senatuscõsul silt. & in. l. cũ qui edes. ff. de usucap.

¶ Non est licitũ tenere trabes ul quid simile qd ptendatur sup domũ alienã nisi faciat iure seruitutis sed nec est licitũ id tollere ppria auctoritate d q in. l. qui foueas. §. i. ff. ad. l. acqui. p do Flo.

¶ Percutiens sociũ in domo cõi nõ põt puniri pena dupli uigore statuti loquentis q pena duplicetur in domo quia nõ põt dici excessus factus in domo pcussi ex quo domus erat cõis. ar. l. merito. ff. p socio & l. damno cõmisso. ff. fam. hercis. de q glo. in. c. cũ aliqbus. de rescrip. li. vi. Bal. in. l. si uero plures. ff. de his qui deie. ul effu.

¶ Si domus est ita ampla q capiat de duabus parrochiis illi prochie cedit per quã habet aditũ & si hz per utrãq; cedit illi per qua hz aditũ magis frequentatũ. ar. l. predis. §. qui domũ. ff. de leg. iii. & ibi Bar. de hac. q. uide Io an. in addi. Spe. ti. de parroch. in prica. dica. j. sub dictiõe parrochia.

¶ An domus uendita paulo post añ delictũ debeat etiã posse aduocari ab emptore & destrui ex forma statuti sic dictantis. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de donati. §. i. uer. antepe.

¶ Si ppter incendiũ destru t domus cõtigua illi i qua exortum est incendiũ cuius expensis debeat refici uel damnũ emendari & quo nõ uicinia incel ligant isto casu Io. an. in addi Spe. ti. de iniur. §. supplica. Bar. in. l. ii. ff. ad l. ro. de iac. uide in. l. si qs fumo. §. i. ff. ad. l. acqui. ubi uide do. Flo. adde qd nõ. Io. an. ti. de pe. sup prica. i addi. Spe. & qd nõ. Bar. in. l. hactenus. §. de eo opere. ff. de aqua plu. ar.

¶ An appellõne domus cõtineat insula seu spaciũ uel ortus siue sit uicinus domui siue ante domũ ite uerpost. dic q sic si talis locus sit cã domus ut ameniorẽ & salubriorẽ aciem faciat. ar. eor que nó. in. l. qd in rerũ. §. i. de le. i. & hoc colligit in. l. prediis. §. ticio. & §. qui domũ. ff. de le. iii. ex qbus põt decidi questio de duob9 fratrib9 qui diuiserũt domos quas habebãt cões & una adiudicata est uni altera alteri nec de spacio aliqd dictum est. uidetur q illi domui debeat adiudicari cui est insertũ et uicinum. ar. l. seye. §. tyrane. ff. de fun. instru. et qd ibi nõ. si aũt nõ possz discerni cuius e spaciũ dicerem9 eũ cõem et maxime si per eũdem uniusqsq; habuisset et haberet aditũ ad domũ suam. hoc dicit Bal. ad lram in. l. olipico. ff. de ser. ur. pre.

¶ An pcutiens monialẽ iuxta pmum claustrũ monasterii dicatur pcussisse in domo. uide Bal. i. l. qd sit fugitiuus. §. apud marcellũ. ff. de edil. edic.

¶ Qui sunt illi qui habẽt ius reuocandi domũ. nõ doc. in. c. si. de fo. cõpe. et i. l. ii. §. legati. ff. de iudi.

¶ Quãdo insultus ul assult9 dicatur fieri ad domũ

nō glo. in l. qdam hyberius. ff. de ser. ur. pred. Bal. in l. item apud labeonē. ff. de iniur. Bal. in. x. coll. qui. mo feu. amit. §. similiter.

¶ Quādo aliquis debet citari ad domū qs locus cōtineatur appell'one domus Bar. in. l. i. §. pmittit. ff. de libe. ag. facit qd nō. Io. an. de pben. psent. li. vi. in uer. domus pria. Pau. in clem. i. de fo. cōpe. Bar. in. l. iiii. §. ait ptor. ff. de dam infec. in quibus habes que differētia sit inter domū & domiciliū. ad qd glo. in. c. dilectus filius. de rescript. Pau. in clem. cām. de elec. in uer. habitare.

¶ An is qui est cōstitutus ut citet aliqué ad domū debeat ingredi domū uel sufficiat citatiōem fieri ante domū. Io. an. in. c. si. de eo qui mit. in pos. glo. in clem. cām. de elec. in uer. domo. que cōcludit scdm. n. de quo uide Spe. ti. de citat. §. sequitur. ℣. sed an reo.

¶ Domus qñq ponit p substātia siue patrimonio ff. si cer. peta. l. lecta. ff. de of. presi. l. si. quādoq p familia & agnatiōe. ut. ff. de ali. & ci. lega. l. cū un' in prin. C. ne lice. poten. l. i. qñq p edificio. ut. ff. de lega. i. l. si domus.

¶ Domus cōsistit ex duobus s. ex solo & supficie ff. de rei uen. l. solū. ff. de sol. l. qui res. §. areā. ff. de usuca. l. eum qui edes. qñq tñ domus ponit p superficie sola sine edificio. ff. de cōtrahen. emp. l. i.

¶ Appell'one domus qñq ueniūt ea que cā domus parata sunt. ff. de le. iii. l. pdius. §. ul.

¶ An appell'one dom' ueniat murus cōtiguus. nō. xii. q. ii. c. ulti. Io. an. de testa. raynaldus & raynutius sup uer. domus. xi. q. iii. sicut apl's.

¶ Omnia que in domo repertuntur presumuntur esse patrisfam. Spe. ti. de tur. §. i. ℣. quid si res. bene facit. l. i. §. recepto. ff. nau. cau. sta. uide. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. si sup rebus & qd ibi nō.

¶ Si te psente rem aliqua in domo tua posui uideor illa tibi tradidisse & tu uideris custodiā illi' recepisse. uide nō. de depo. grauis in glo. ii.

¶ Quod dicit de domo pria an habeat locum in domo cōi. nō. de pben. present. §. i. li. vi.

¶ Que in domo sunt censent obligata p pensione domus. de fo. cōpe. c. ulti. uide nō. in. c. pastoralis. de cau. poss.

¶ Domus dicit alicuius quā cōductor inhabitat. ff. de iniur. l. lex cornelia. §. domū. ff. de dam infec. l. iiii. §. ait ptor. adde no. de puile. c. i. li. vi. in glo. exempto.

¶ Domus dicit esse de illa prochia unde habz adītū. Bar. ff. de dam infec. l. pe. idem in. l. iurispitos. in fi. ff. de excu. tuto. de sepul. cū quis. in glo. domicilia. li. vi. de deci. ad apl'ice in glo. ii. Io. an. in addi. Spe. ti. de pcura. sup pīca. & eo ti. sup eo. i. gl.

¶ An domo legata intelligat etiam legata area nō insti. de usufruc. §. fi.

¶ An domus sit eadē destructa & refecta. nō. ff. de dam. infec. l. si edes. in glo. nō augeri. ubi uide.

¶ In domo nō cōpellitur quis semp stare tanq ligatus. nō in aut. quo. opor. epis. §. tūc enim solum. in glo. p miseriam. coll. i.

Donatio Sunt multa i donatiōe cōsideranda ut sunt licita & libera de qbus. lxxxvi. di. §. an ipa.

¶ Donare aliquid uenatoribus seu histrionib' uel aliis malis est peccatū. lxxxvi. di. donare & c. qui uenatorib'. adde qd dicā. j. sub dictiōe histrio.

¶ Uerbū donatiōis simpliciter platum omnē donatiōem cōprehendit siue inter uiuos siue cā mortis ff. de dona. cau. mor. l. si aliena. §. fi. & l. ubi ita donatur. co. ti.

¶ Donatio facta cōsanguineo in dubio uidet facta rōne cōsanguinitatis nō remuneratiōis. tex. est sing. in. l. tutor. §. q tutorib'. ff. de excu. tu.

¶ Donatio facta eccl'ie per ingressum monasterii p licitū egressum reuocat. nō. Inno. in. c. qd a te. de cle. cōiug. adde qd idem nō. i. c. in psentia. de pba.

¶ Differentiā inter donare & remittere uide. i. c. statutū. in si. de rescrip. li. vi. & qd ibi nō. facit nō. in. l. fi. C. ad. l. fal.

¶ An donatio facta inter cōsanguineos indigeat insinuatiōe. uidet q sic. ut l. donatiōes. l. a. i. C. de dona. inter ui. & ux. & l. data. C. de nup.

¶ An & quādo soluens indebitū uideat donasse. Bar. in. l. i. in pn. ff. de dona.

¶ Donatio que fit per pactū liberatoriū statim pficitur. Bar. in. l. auunculo. ff. de dona. cau. mor.

¶ Cuius etatis debz esse ille qui uult donare causa mortis & an in donatiōe quam facit filius requiratur specialis licentia patris & si requirit quādo debet interuenire & quid si pater cōsentiat post donatiōem uide de his om'ib' Bar. in. l. tam is. §. filiusfa al's in. l. filiusfa. ff. de dona. cau. mor.

¶ An donatio causa mortis possit fieri in codicill' et quis possit donare causa mortis. Bar. in. d. §. filiusfami. ff. de dona. cau. mor.

¶ An is qui nō potest testari possit donare cā mortis uide Bar. in. l. tam is. ff. de dona. ca. mor. et eo. ti. l. marcellus. et. l. fi.

¶ Quero si donaui cā mortis pris uel filii an ego solus potero reuocare. et quid si filius dat rem patris. et quid si filius dat p mittente patre cui' morte cōfirmetur donatio. uide Bar. in. l. qui pcio. ff. de dona. cau. mor.

¶ An is q donat aliquā rem eccl'ie in pprietatē uel utile dominiū possit recipere de ipis rebus censum ab eccl'a. Inno. in. c. de monachis. de pben.

¶ Donans se et sua eccl'ie est uerus regl'aris quēcunq habitū portet. ita dicit Abbas in. c. ii. de testa. dicā. j. sub dictiōe religiosus.

¶ Donatio inofficiosa nō reuocat nisi quatenus est inofficiosa dictū est Abb. in. c. raynald'. de testa. de quo Ico butri. et Bal. in aut. unde si parens. C. de inof. testa.

¶ Donatio facta psone censetur psonalis. facta autem loco censetur realis. ita dicit Abbas in. c. cum uenissent. de instit.

¶ Donatarius agens de euictiōe cōtra donantem tenet denuntiare donanti ante litē cōtestatā. tex. est in. l. q cōcubinā. §. si heres. ff. de le. ii.

¶ An donator teneat de euictiōe uidet q nō. sed tenetur de dolo ut nō. vii. q. i. psentium de preben. cum scdm. in glo. et. c. inter cetera. adde Bar. in. l. aristo. ff. de dona. et in. l. ii. C. de euic. Bar. in. l. mil. §. qui fundū. ff. de uerbo. obliga. glo. insti. de dona. §. alie. glo. fi. vii. q. i. psentiu.

¶ Donatio causa mortis nō infirmatur per cōditiōem impossibilez. casus est singu. in. l. que sub cōditiōe. ff. de cōdi. insti.

¶ Sicut donatio causa mortis non infirmat morte sic deportatiōe uel banno. ff. de donat. inter. ui. et uxo. l. sed et si mors. §. i. Bal. in. l. executorem. C.

de except. rei iudica.

¶ An psumatur donatio inter patrem & filiū. dic ut nō. in l. ad eum. §. i. ff. de dona. Bal. in l. filie cu ius C. fam. herc. & in l. filiū quem. eo ti.

¶ Donatio psumitur inter scientes ubi nulla causa alia subest. ut l. campanus. ff. de ope. liber. quod est uerū quādo interuenit stipulatio secus i pacto nudo & cōfessione per nō. in l. iurisgentiū. §. sed cum nulla. ff. de pact. scdm Bar. i. l. nuda. ff. de donat. quem refert Bal. in l. si C. si cer. pe.

¶ Donatio que fit tacite soluendo dotem p muliere reqrit insinuatiōem. tex. est in l. fi. C. de iur. do.

¶ Donatio que fit p redemptiōe captiuoꝝ dicit fieri ad pias causas. Bal. in l. illud. C. de sa. san. ec.

¶ Donatio nō est qđ fit in signum remuneratiōis ut l. aquilius. ff. de donat. & l. si pater. eo ti.

¶ Princeps seu ciuitas potest donare locum publicum uel cōem eccl'ie ut cōsecretur. ff. de re. diui. l. sacra & ibi Bal.

¶ Obligatio naturalis ad antidota nō impedit donationem. ff. de peti. heredi. l. sed & si. §. consuluit. & ibi glosa.

¶ An donatio sit cōtractus nominatus uel innominatus. & quare olim non pducebatur obligatio ex cōuentione donatiōis. uide glo. & Bar. i. l. iur. gentiū. §. i. ff. de pac. dic melius. ī.

¶ An in insinuatiōe donatiōis requiratur decretū Guil'. in l. illud. C. de sa. sanc. eccl. Cy. in l. fi. C. q admit. ad bo. pos. uide Bal. in l. nec quicq. §. ubi decretū. ff. de of. pcon. & lega.

¶ Si donatio fiat plurib' ab uno an dicat' una attenta persona donantis an plures attentis psonis donatarioꝝ. uide Guil'. ff. de pac. l. si plures.

¶ Adhibitus ad stipulandū p cōiuncto cui est donatum. nō uidet' adhibitus animo donandi. ff. man. l. idemq. §. si cui.

¶ Si quid donatur in cōtractu uenditiōis de precio. ut si dicat. dono qcquid ualet ultra non est plena donatio quia respectu ad preciū. Bart. in l. si tibi decem. ff. de pact. qđ no. quia non eget tal' donatio insinuatione.

¶ Casus in quibus filiusfamilias potest donare. uide glo. ff. de pact. l. iur. gentiū. §. si filius. ubi nō.

¶ Ubi quis ex cōsuetudine artatur ad donandum illa pprie non est donatio. Bar. in dic. l. iur. gentiū. §. si filius.

¶ Pactum de ulterius nō petendo non psupponit necessario donatiōem. uide glo. & Bar. in l. iur. gentium. §. i. ff. de pact.

¶ Donatio hodie est cōtractus nominatus. glo. ff. de cōdi. ob cau. l. si pecunia. glo. ff. de act. emp. l. i. in prin. ff. de re. pmu. l. i. §. item emptio. C. q me. cau. l. si donatiōis. glo. ff. de pact. l. iur. gentiū circa prin. & glo. ff. de dona. l. in cōdibus. §. ex rebus. & ibi Bar. & an sit bone fidei ul' stricti iuris. uide Bar. in l. fi. ff. de cōdi. ob cau.

¶ An si in donatiōe uel pmissione fit mentio de morte ul' apponatur cōditio mortis in dubio sit iudicanda donatio causa mortis uel inter uiuos. uide p & cōtra in l. nam si cū moriar. ff. de cōdi. indeb. & ibi per Guil'. & Bar. glo. in l. apud celsum. §. i. ff. de do. excep. uide omino Bal. in l. que dotis. ff. solu. matrimo.

¶ Datum alicui ob cām piam uidetur donatū sub cōditione si causa pia sequat'. al's nō ualet donatio. ff. de condi. indebi. l. dominus testamēto.

¶ Renuncians exceptiōi uidetur donare. ff. de cōsti. pe. l. si maritus. in glo. ii.

¶ Quis nō uidet' donare ius cōtentum in instrumento ul' rem de qua habet instrumētum tradēdo instrumētū quādo traditio affert illi cui tradit aliam cōmoditatem puta ut se defenderet. tex. est. ff. de pigno. act. l. fi.

¶ Non ita faciliter fit donatio sicut obligatio. ff. ad uell'. l. sed si ego. §. fi.

¶ Donatio psumitur in dubio ubi pcessit alia donatio ab eo cui donatur. ff. māda. l. si uero nō remunerandi. §. idem pomponi⁹.

¶ Donator nō cōuenitur nisi inqtum de iure facere potest. ff. de iur. do. l. si extraneus. ff. de dona. l. qui ex donatiōe. & facere posse dicitur deducto ere alieno.

¶ Ubi pcedit aliqua obligatio necessitatis ad dandum non dicitur donatio licet utatur uerbo donare. ff. loca. l. si uno in pn. qđ bene nō.

¶ Pater potest donare filio ul' ecōtra in castrensibus uel quasi. glo. ff. qui. mo. pig. ul' ypo. solui. l. i. adde glo. ff. de usu. l. cum de in rem uer. s. adde glo. C. de inof. testa. aut. unde si parens. & glo. C. de reuoca. donat. l. ii. Bald. in. l. frater a fratre. ff. de condit. indebi.

¶ Remissio pignoris non est donare. tex. & gl'. in dic. l. i. in cōtrarium est tex. in l. si cōsensit. §. i. eo. ti. & l. sicut. §. an paciscī. eo. ti.

¶ Obmittere gratis exceptiōem sibi cōpetentem & pter hoc sententiā cōtra se reportare est donare. qđ nō. tex. est no. ff. de donat. inter ui. & uxo. l. si sponsus. §. si uxor.

¶ An donatio causa mortis retrotrahat'. ff. de dona. cau. mor. l. interim. §. i. & §. penul. in gl'. in quibus casibus. & l. donatiōes. C. de donat. inter uiru & uxorem.

¶ Debitor in diem si soluit ante diem nō uidetur donare. ff. de donat. inter ui. & uxo. l. sed & si uir. §. si uir.

¶ Non petens cessiōes sibi debitas remisso principali accessiōes donare uidetur. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. uir usuras.

¶ Donatio que fit ultra quingentos aureos iudice non psente licet ei postea manifestet' nihilominus nō ualet immo a principio requirit' presentia iudicis. glo. est sing. in aut. ut nō fiant pig. §. fi. cos'. v. Bal. in dic. l. illud. C. de sa. san. ec.

¶ Donatio dicitur esse actus pertinens ad uoluntariam iurisdictiōem. glo. est nō. in aut. de defen. ciui. §. nulla.

¶ An donatio facta per Constantinū Siluestro tenuerit. nō. in aut. quo opor. epis. in prin. in glo. super uer. cōferens domini legum in phemio. C. et ff. Bar. in l. i. ff. de requir. re. Albert. in l. bene a zenone. C. de quadrien. pscrip. tex. et ibi nō. de elec. fundamēta li. vi. in cle. romani. de iureiuran. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. §. nunc autem. ꝯ. fi. adde l. i. §. i. ff. de offi. prefe. ur. et qđ ibi no. Bar. in l. legatus. ff. de offi. presi. et in l. illud. C. de sa. san. eccle. C. de na. libe. l. diui. ad hoc Io. an. in addi. Spe. ti. de rescrip. psentata. §. i. ōnc. ꝯ. itez quod est obtentum. adde ad materiā extrauagan. Bonifacii xiii que incipit. Unam sanctā. qđ no. de iudi. nouit qui fi. sint le. cām. et. c. per uenerabilem. do. Cardi.

flo. in. c. ppendimus. de sen. excõi. in repe. q vii.

¶ Donatio ob causam nõ requirit insinuatiõem. glo est in. l. C. si aduer. dona.

¶ Donatio facta ultra quingentos aureos spe remunerationis non requirit insinuatiõem. casus est in. x. coll. qui feu. da. pos. §. fi.

¶ Donatio facta filiofamilias benemerito non est insinuanda glo. que non est alibi. in. l. aequilius ff. de dona.

¶ Donatio causa mortis magis accedit cõtractui q̃ ultime uoluntati. glo. in. l. ii. ff. de do. pref. Pau. i clem. dudum. de sepul. adde de hac donatiõe Spec. ti. de instru. edi. §. porro. in prin. & ti. de dona. §. xii. p. quid si filius.

¶ Donatio inter uirum & uxorem non cõfirmatur morte quãdo stat i solis finibus pmissionis. casus est in. l. papinianus. de dona. inter ui. & ux.

¶ Donatio causa mortis nõ reuocatur penitentia donantis. casus est secundum Ange. in. l. i. ff. qui si. manu. ad li. puent.

¶ Reuocata donatiõe alicuius rei non pterea repetuntur fructus ex ea pcepti ut. l. generaliter. §. si quis alienũ ff. de fideicõmis. liber. adde quod nõ Bar. in. l. mortis cau. ff. de dona. cau. mor.

¶ Donatio facta a patre filius cõfirmatur morte. licet non sit adita hereditas glo. est in. l. filie. C. famil. hercisc.

¶ Donatio inter uiuos que ab inicio nõ ualuit sed morte cõfirmatur cõputatur in legitimã. glo. est in. l. filiũ quem habentẽ. C. fam. herc.

¶ Rei donate causa mortis transit dominiũ in donatariũ a die mortis testatoris sicut in legato. ut. l. ii. ff. de publicia. & nõ est alibi.

¶ Donatio facta eccl'ie dicitur facta ad pias causas. ita dicit Spe. ti. de instru. edi. §. nũc uero.

¶ An donatio causa mortis requirat insinuatiõem uidetur q non. tex. est in. l. fi. ff. de dona. cau. mor. qui nõ est alibi secundum doc.

¶ Donatio q̃ resultat ex cõfessione i iudicio facta non requirit insinuatiõem puta si quis interrogat an aliquid sibi debeat a ticio. respondet animo donandi q nõ talis donatio non requirit insinuatioẽ. dictum est nõ. Iaco. de are. in. l. quidam in iure. ff. de dona. adde q cõfessio ad liberandũ & liberatio sine causa non egent insinuatiõe qd pcedit in confessione sine causa ubi est dubium an sciret causam non subesse. sed ubi est certum q sciret causam nõ subesse est donatio & eget insinuatiõe. Iaco. butri. in. l. tale pactum. ff. de pac. & ibi uide Bal.

¶ An donatio facta incerte psone requirat insinuatioem Bar. in. l. q seruus. ff. de stip. ser.

¶ Donatio causa mortis quo ad sui ualorem requirit ad minus pactum nudũ glo. est in. l. cum pater. §. meuio. ff. de le. ii. adde qd no. i. l. ii. C. de iur. do.

¶ Donatio causa mortis quo ad sui cõfirmatiõem non requirit aditiõem hereditatis. nõ. glo. in. l. etiam. C. de inoffi. testa. adde Bar. in. l. qui precio. ff. de dona. cau. mor.

¶ Donatio causa mortis ita potest fieri hodie per pactum nudum sicut donatio inter uiuos. l. si quis argẽtũ. §. penul. C. de dona. glo. est sing. in dic. l. cũ pater. §. meuio. ff. de lega. ii. secundum doc. sed ego allego aliam in. l. in lege. C. de iur. dot. secundum Bar.

¶ An donatio inter uirum & uxorem cõfirmetur morte uiri quam meruit per sententiã capitalem. Bar. in. l. post cõtractum. ff. de dona.

¶ Qualiter obliget donatio causa mortis & qua actiõe petatur res taliter donata. Bar. in. l. i. ff. de donat. cau. mor.

¶ An donatio causa mortis possit reuocari si conualescat donator. Bar. i. l. iul. ff. de dona. cau. mor. adde qd donatio causa mortis tripliciter reuocatur scilicet uoluntate donantis expressa uel tacita. item morte donatarii. tex. & glo. ff. si cer. pe. l. nõ omis.

¶ An donatio facta occasiõe alicuius periculi cessante illo periculo sit nulla Bar. in. l. mortis causa. donare ff. de dona. cau. mor.

¶ Regula est q donatio reuocatur pter ingratitudinem. de dona. c. fi. & C. de reuo. dona. l. fi. fallit nisi sit donatio remuneratoria. tex. est sing. in. l. si pater. §. i. ff. de dona. & ibi nõ.

¶ Donatio facta sub modo non reuocatur nisi id actum sit. no. de eõdi. appo. uer. in glo. ii.

¶ An donatio immoderata reuocetur in totũ uel solũ modo in eo qd excedit modum. de donat. c. fi. & ibi nota.

¶ Qualiter facienda est interptatio in donationibus & beneficiis uide de censi. ex parte. de priuil. in his. de dona. c. cũ dilecti. ubi uide.

¶ In donatiõibus causa mortis non potest dari hereditas sicut nec in codicillis. C. de pac. l. licet.

¶ Stans in eadem ptãte cum patre suo nõ potest donare uxori fratris sui. ut. l. iii. §. qui in eiusdem. ff. de dona. inter ui. & uxo.

¶ Mater non potest donare filio existenti in potestate uiri q a queritur uiro ut in dic. l. iii. §. uerbum potestatis.

¶ Repudians sibi acquirendũ ut alteri queratur. uidetur illi donare. ut. l. si sponsus. §. si maritus. ff. de dona. inter ui. & uxo. uide. ff. de fun. dota. l. si nuptura. §. fi.

¶ An si maritus nõ detrahit id qd poterat per legem falcidiã uideatur donare. uide qd no. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. si sponsus. §. si maritus.

¶ Ualet donatio inter uirũ & uxorem causa mortis. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. uxori. §. fina. nec transfertur interim dominiũ sed demũ adueniente cõditione eo. ti. l. sed interim. & ipsa morte cõfirmata retrotrahitur et euanescit reintegrato matrimonio. uide eo. ti. l. cũ hic status. §. si diuortium.

¶ Ualet donatio inter uirũ et uxorem i usu uestis in usu habitationis gratis et in usu serui. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. si uir uxoris.

¶ Donari dicitur qd nullo iure cogente cõceditur ff. de dona. l. donari. ff. de regu. iur. l. donari. de pe. di. iii. ille rex. uide in clem. dudum. §. uer. de sepul. qd nõ. xxiii. q. vi. §. ex his omibus.

¶ An donatio facta inter sponsos possit reuocari. non secuto matrimonio. Cy. in. l. cum uirum. C. de donat. an. nup.

¶ An per donatiõem causa mortis possit dari hereditas. Bar. in. l. licet. C. de pact. tenet q nõ. sicut nec in codicillis.

¶ An donans possit obligare rem donatam anteq̃ eam tradat. Bar. q sic. in. l. i. ff. de iur. fis.

¶ An donatio sit cõtractus nominatus uel innominatus. Bar. in. l. fi. ff. de cõdi. ob cau.

¶ Quãdo possit reuocari donatio causa mortis. Bar. in. l. alienã. §. ei qui. ff. de dona. cau. mor.

¶ An in re donata a patre filio pcedat usucapio.

et an dicta donatio cõfirmetur morte. Bar. in. l. i. ff. de dona. cau. mor.

¶ An donatio facta ab uxore pro militia uel doctoratu cõsequendo teneat. Cy. in. l. si ut ꝓponis. C. de dona. inter ui. et uxo.

¶ An ualeat donatio facta patri a filio. Bar. in. l. cum filius. §. si pater. ff. da dona.

¶ Si donaui domũ uel fundum uel aliam rem alicui ut me aleret. an illa re perempta teneat me alimentare. nõ. Cy. et Bar. in. l. i. C. de iur. emphy.

¶ Quidam posuit coram me magnã quantitatem duccatoꝝ dicens se uelle donare mihi totã. ego tũc accepi partem et postea uolui habere totã dicens ꝙ accipiendo partez fuit intentiõis mee habere totum donans dicit ꝙ non potui partem accipere & partem repudiare ideo uult a me repetere partem quam acceptaui. quid iuris. Barꝫ in. l. ii. in fi. ff. de acqui. heredi.

¶ Qualiter dicatur donatio esse ꝑfecta. Bar. in. l. si prius. circa mediũ. C. de iur. fi. li. x.

¶ An donatio inofficiosa reuocetur ipso iure an ꝑ querelam & an in totum uel ꝑ parte. Bar. i. l. titia §. si ff. de lega. ii.

¶ Si maritus dat aliqua iocalia uxori uel uestez ꝑciosam in festis ut ipa decenter incedat nõ est donatio ff. de donatꝫ. inter ui. & uxo. l. sed & si uir. §. si uir.

¶ An anulus datus a uiro uxori uideatur donatus ff. de dona. inter ui. & ux. l. sed si donate. §. i.

¶ Donatio que cõfirmatur morte non retrotrahitur quo ad dominiũ sed quo ad fructus. l. ii. C. de reuo. donatꝫ & l. donatiões. C. de dona. inter ui. & uxo. sed cõfirmata sola uoluntate retrotrahit ad tempus donatiõis. ut ibi no.

¶ Donatio que morte cõfirmatur est quasi legatum. glo. & Cy. in. l. filie. C. fam. hercꝫ. uide Bar. in l. ii. C. de cõdi. ob cau. & uide. l. donatiões. C. de donatꝫ inter ui. & uxo.

¶ An ubi fit emptio nomine filii uideat facta animo donandi. Cy. & Bar. in. d. l. filie.

¶ Donatio non ꝑficitur nudo cõsensu donantis. sed requiritur cõsensus utriusqꝫ glo. in. l. monumẽtorũ. C. de reli. & sump. fune.

¶ Licet donatio inter uirum & uxorem ualeat donato predio quo ad fructus nõ tamen ualet donatio ꝑncipaliter fructuũ. C. de iur. do. l. ꝓ oneribus & ibi Cy. ponit rõnem.

¶ Casus in quibus tenet donatio cõstante matrimonio uide in glo. l. si qdem. C. de donatꝫ. inter uirum & uxorem.

¶ Si maritus patiente uxore cõsumit bona ad ipsam spectantia ꝑsumitur ꝙ hoc patiatur animo donandi. nõ. C. de dona. inter ui. & ux. in. l. de his.

¶ An remissio usurarũ sit donatio uide. ff. de dona. l. modestinus.

¶ An solutio indebiti sit donatio glo. & Bar. in. l. i. ff. de cõdi. inde. al's est. ff. de dona. l. i.

¶ An ualeat donatio facta per filium in extraneũ cõsentiente patre siue donet castrensia siue ꝓfecticia uel aduentitia uide Bar. in l. ii. ff. de dona.

¶ Si gratis permitto te in domo mea habitare donatio est in eo ꝙ esses daturus ꝓ pensione. ff. da donatꝫ. l. in edibus. ubi uide.

¶ Donatio causa coditionis implende non est donatio ff. de dona. cau. mor. l. mortꝫ cã capiẽ. §. fine.

¶ Donatio dicitur quasi doni datio ff. de dona. l. senatus. §. fi.

¶ Si permitto tibi ut dones rem meaz nomie tuo sunt due donatiões. ut l. in eoibus. §. qd̃ filius. & qd̃ ibi nõ. ff. de dona.

¶ Ut sit donatio non exigitur actualis traditio sꝫ sufficit patientia ut possidens teneat. eo ti. l. absenti

¶ Donatio qñqꝫ cadit in intetusurio mediũ tẽporꝫ. l. aristo ff. de dona.

¶ Donatio iudicialis nõ eget insinuatiõe qa eo ipso ꝙ fit i iudicio e insinuata ff. de dona. l. qdã in iure

¶ An ex pacto adhibitus ad cõtractum ut exigat uideatur adhibitus animo donandi. uide qd̃ no. ff. de dona. l. donatiões. §. eiusmõi.

¶ Per hec uerba tolle nõ fit donatio. uide in prealle. l. donatiões. §. fi. ff. de dona.

¶ De multis differẽtiis inter donatiõem cã mortis & legatum uide de dona. cau. mor. l. senatus. in sti. de dona. §. i. & l. marcellus. §. fina. ff. de donatꝫ. cau. mortꝫ.

¶ Res donata causa mortis petitur actiõe ex testameto. ff. de dona. cau. mor. l. ii.

¶ Donatio olim nõ fiebat nisi traditiõe l. mortꝫ cã ff. de do. ca. mor. hodie fit pacto nudo etiam donatio causa mortis. uide glo. ff. de lega. ii. l. cum pater §. metuo ubi uide Bar. & in. l. i. ff. da do. cau. mor.

¶ Ut donatio causa mortis ꝓprie ualeat exigitur presentia partis. ff. de dona. cau. mor. l. inter mortꝫ & in palle. l. i. ubi uide.

¶ Si donatio causa mortis fiat per stipulatiõem petitur actiõe ex stipulatu si fiat per pactum nudum petitur cõditione ex. l. si quis argentũ si fiat absenti & ex testamẽto petit actiõe ex testamẽto sed tunc ꝓprie nõ est donatio causa mortis ut dixi & idem si fiat in codicillis nõ. in l. ii. C. de lega. & in. l. fideicõmissa ff. de lega. iii. Dy. & Barꝫ. in. l. i. ff. de dona. cau. mor. doc. in. l. i. C. eo.

¶ Donatio causa mortis differt a mortis causa captione. ff. de dona. cau. mor. l. qui precio. & qd̃ ibi nõ. per Bar. & glo. in. l. inter mortis. eo. ti.

¶ An es alienum absorbeat donatiõem causa mortis uel mortis causa capiõem. uide. ff. qui & a qui. l. si mortis. §. i.

¶ An donatio causa mortis facta a filio patre permittente cõfirmetur morte filii. glo. in. l. neqꝫ fratris. C. de donatꝫ cau. mor. Bar. in palle ga. l. qui precio. ff. eodem.

¶ In donatiõe causa mortis non potest fieri directa substitutio nisi per stipl'onem. ff. de dona. cau. mor. l. si cui eorũ. uide glo. que aliter dicit et male. i l. i. C. eo. uide i. l. seya. C. de do. ple.

¶ Potest fieri donatio causa mortis cũ pacto ꝙ non possit reuocari sed tunc nõ erit ꝓprie donatio causa mortis sed inter uiuos ex causa mortis. tex. ff. de dona. l. si alienam. §. marcellus. et ibi glo. et in l. ubi ita donatur. eo. ti.

¶ Donatarius causa mortis si res ei tradat in uita non facit fructus suos. secũdum glo. ff. de dona. cau. mor. l. si mortis causa. uide tex. cum glo. ff. de condi. ob cau. l. cum quis.

¶ An donatio causa mortis exigat aditionez hereditatis. Bar. dicit ꝙ sic. ff. de donatꝫ. cau. mor. l. in mortis causa.

¶ Ad esse donationis causa mortis non exigitur testamentū fieri licet exigatur potentia testandi excepto filiofamilias. ff. de dona. cau. mor. l. tam is

¶ Donatio causa mortis requirit quinq; testes. glo. in prealleg. l. tam is. §. i. ubi uide & tamen non est testamētum neq; codicillus. sed alia ultima uoluntas. scd̄m glo. in dicto. §. i. facit. l. fina. §. fi. C. de codicil. & uide Barto. in dic. §. i. & quod idem no. in. l. i. uel. ii. ff. de do. prele. & in. l. qui in potestate. ff. de testa.

¶ Ad perfectiōem donationis liberatorie nulla exigitur traditio ff. de donat. cau. mor. l. auunculo & l. mortis. §. titia eo. ti.

¶ An moriente donatario expiret donatio causa mortis. uide. ff. de donat. cau. mor. l. mortis causa. & l. si alienam. §. marcellus. eo. ti. & qd̄ ibi nō.

¶ Quo ad capacitatem donatarii donatio causa mortis equiperatur legato ff. de donat. cau. mor. l. senatus. & in. l. omnibus. & l. marcellus paulus. Adde φ in multis aliis equiperant̄. eo. ti. l. illud.

¶ An in donatione causa mortis habet locum ius accrescendi uide Bar. in p̄ille. l. illud.

¶ Non ualet donatio quam facit pater filio ut extraneo licet morte cōfirmetur. scd̄m glo ff. de peti. heredi. l. iii. §. fina. tu dic de hoc ut no. Bar. in. l. ii. §. fi. ff. de dona.

¶ Donatio est licet dominiū non transferatur dū modo donans opinetur transferre. tex. & glo. ff. de dona. l. i.

¶ An ualeat donatio quam facit filius pro patre uolente donare. uide Bar. in. l. ii ff. de dona

¶ Si pater dicat se donasse filio ut benemerito. non creditur ei ff de castren. pecu. l. si forte. glo. in. l. si donatiōe C. de colla. & ibi Bar. idem in. l. ii. §. i. ff. p dona.

¶ An & quando ꝓpter superueniētiam filiorum reuocetur donatio precedens. Bar. plene in. l. si totas. C. de reuoca. donat. dicit φ reuocatur iure poli sed non iure fori nisi usq; ad debitum bonorum subsidium. xvii. q. iiii. c. ulti. glo. & docto. in. c. fi. de donat. & in l. si umquā. C. de reuo. do.

¶ An ualeat donatio omniū bonorum collata post mortem. Ange. in. l. i. ff de testam. Bar in. l. i. ff. de acquir. heredi. glo. & quod ibi no. Bart. in l. fina. C. de pact. Bart. in l. stipulatio hoc modo cōcepta ff. de uerbo obligat. ubi plene de ista donatiōe omnium bonorum. vide ad materiā Ange. in suo cōsilio xcix. & an ualeat donatio omniū bonorū presentium & futurorū reseruato sibi usufructu. uide Bart. in consilio suo xviii. quod incipit In dei nomine. & in p̄alle. l. fi. C. de pact.

¶ An cōsentiens in alienatione rei sue uideatur donare. Bar. in. l. que dotis. ff. so. ma.

¶ An donatio inter uirum & uxorem firmetur iuramento. Bart. in. l. si quis ꝓ eo ff. de l. demi. & in. l. seyus et augerius. ff. ad legē falc. do. Anto. et moder. in. c. cum contingat. de iureiura. uide qd̄ nō. in. c. licet. de pact. li. vi.

¶ An appellatiōe donationis ueniat donatio causa mortis Bart. in l. filiusfamilias. ff. de dona et in. l. qui sexū. §. filius. eo. ti.

¶ An donatio sub modo possit reuocari inuito tercio in cuius fauorem positus est modus. uide Bar. in. l. qui rome. §. flauius. ff. de uer. obli.

¶ An pater inuito filio possit reuocare donatiōem factam per filium causa mortis ipso consentiente. Bart. in. l. ii. in p̄n. ff. de dona. cau. mor.

¶ Donatio est prohibita inter uirum et uxorem. sed non remuneratio. Bart. in. l. si uoluntate. C. de do. ꝑ uiss.

¶ An princeps uel dominus donare possit aliquid ex quo eius potentia minuatur. Bar. in. l. ꝓhibere. ff. φ ui aut clam.

¶ An donatio excedens quingentos aureos ualeat sine insinuatiōe alias tamen iuramento et renunciatione firmata. uide Io. an. in addi. Specu. de instrum. edi. §. porro in fine. ubi uide etiam alia circa materiā insinuatiōis donatiōis.

¶ An ualeat donatio facta per sororem nuptam fratri simul cum ea existenti in potestate. Io. and. in dic. §. porro.

¶ An ualeat donatio omniū bonorū facta eccl'ie. uide Bart. in. l. fi. C. de pac.

¶ An ualeat donatio facta per clericum cōcubine Cy. in. l. si ancilla. C. de donat. inter ui. et uxorem. Docto. in c. fina. eo ti. et in c. relatum. ii. de testa. Io. an in c. de his. de sepul. ff. de donat. l. affectionis. per Bar. in. l. miles. in princ. ff. de re iudica. Io. and. in regula sine culpa lib. vi. dixi supra sub dictione cocubina.

¶ An et quibus casibus ꝑsumatur donatio. glo. in l. sed si ego. ff. ad uell. glo et Bart. in l. cum quid. ff. si cer. peti. et in. l. si uero. §. idem papi. ff. mada. Bart. et Bal. in. l. que dotis. ff. so. ma.

¶ De donatione et liberalitate. uid tex. in. c. i. de dona. xxviii. q. i. iam nūc.

¶ Dispositio l. cum acutissimi C. de fideicōmiss. habet locum etiam in donatiōibus causa mortis. glo. que reputatur singularis. in. l. 4. C. de donat. cau. mortis.

¶ An in generali potestate administrandi cōcessa alicui compꝛehendatur potestas donandi. dic φ non ut l. filius. ff. de pact. fallit in generali potestate administrandi quam habet prelatus. dictum est nō. Inno. in. c. ueniens. de p̄scrip.

¶ An collatio beneficiorū sit donatio nō. de insti. cum uenissent. et de constit. cum accessissent ubi tex. de preben. relatum et ibi nō. de rescript. eam te et ibi no. de cōces. p̄ben. postulasti.

¶ An Imperator possit donare terras Imperii nō. docto. in ꝓhemio ff. et. C. glo et Io. an. in c. grandi. de supplen. negli. prela. li. vi. Bart. in l. prohibere. §. plane ff. qd̄ ui aut clam. tex. lxiii. dis. in sinodo. Bal. x. col. si de feu. fue. contro. c. in generali. Bal. in preludiis feu. in ꝟ. circa qd̄ quero. A. ben. late in. l. bene a zenone. C. de quadrien. p̄scrip. uide in c. intellecto de iureiuran.

¶ An donatio uel ꝓmissio facta ab eo qui credebat se moriturum postea eo cōualescente inualidetur. no. Bar. in. l. fi. ff. de solu.

¶ An ualeat pactum appositum in donatione liceat eam reuocare eciā ex causa ingratitudinis. Speti. de donat. ꝟ. φ si in tantū et ibi Io. an. Dicit. in c. fina. de donat. ubi cōcluditur φ nō.

¶ An donans possit apponere modum in donatiōe a quo non liceat recedere. glo. super uer. fecerit. in l. i. §. accedat. C. de reiuxo. act. et ibi Cy. uide no. in c. uerum. et c. fi. de cōdi. appo.

¶ An ille cui fit donatio omnium bonorum teneatur respondere creditoribus donatoris Cy. in l. tutores. C. ad legem iul. de ui publi. Dy. in l. si marito. ff. solu. matri. & Bar. in l. hereditatem ff. de dona. & in l. mulier ff. de iur. doc. Et est conclusio quod si fit donatio sub nomine iuris puta hereditatis. &c. tenetur. alias non.

¶ Donatio potest rata haberi post mortem. xii. q. v. quia iohannes in glo. fi.

¶ Differentiam inter donare & dare uide Archi. xii. q. i. duo sunt. & xxii. q. vi. iam uero. & no. gl. in uer. liberaliter. in c. relatum. de preben.

¶ Tanto est maius donum quanto fit a maiori. ff. de albo scribe. l. fi. & ibi no. C. de aduo. diuer. iudi. l. restituendum. in fi. de preben. ei qui. li. vi.

¶ Non est respiciendum ad dentes equi donati. Io. an. in clem. ad nostrum. de cen. qui alleat. l. ad res donatas ff. de edil. edic.

¶ Donatio inofficiosa facta filio ut extraneo reuocatur usque ad legitimam. no. de testa. raynaldus. in glo. potuerit. xvii. q. iiii. quicunque. ds regula. cum sci mus & ibi no. glo. & doc.

¶ Differentiam inter donum & munus. uide in c. i. de matri. contract. contra interdic. eccle. in glo. in. de heretic. accusatus. § ille quoque. li. vi. in glo. de symo. & si questiones. in glo. & ibi Io. and. glo. in l. mortuo. ff. de f. ii.

¶ Dona spiritus sancti sunt septem. que no. xxx. q. i. peruenit.

¶ An donato castro intelligatur donata iurisdictio Bal. x coll. de pa. iur. fir. § fi.

¶ An ex affectione possumus donare meretrici ultra debitum. glo. lxxxvi. di. qui uenatoribus. uide in l. iiii. ff. de condi. ob tur. cau. adde quod dicam .j. sub dictione meretrix.

¶ An hec uerba mortis causa apposita in donatione faciant eam censeri donationem causa mortis uide Bar. in l. que dotis. ff. so. ma.

¶ An donatio tantum pro parte teneat uide glo. in c. questi. xvii. q. iiii.

¶ Donatio non potest uelut inofficiosa reuocari nisi per eum cui de necessitate est aliquid relinquendum. no. in c. fi. de suc. ab inte. in gl. fi.

¶ An ualeat donatio facta pauperibus incertis. no. in l. illud. C. de sa. sanc. eccle. in glo. fi. Spe. ti. de instru. edi. § nunc uero ℞ sed quid si fuit.

¶ An donatio sit contractus bone fidei Bar. quod no. in. l in edibus. § ii. ff. de dona.

¶ Que sit differentia inter inofficiosam donationem & inofficiosum testamentum. Io. an. in c. raynutius de testa.

¶ An decuriones possint donare de bonis ciuitatis uel comunitatis sui. ponit Bar. in l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. fa.

¶ Qualiter debeat fieri insinuatio donationis & coram quo iudice. uide Spe. ti. de instrum. edic. § porro ℞ si donatio. Bart. in l. modestinus. ff. de donatio.

¶ An donatio principis ultra summam quingentorum aureorum ualeat sine insinuatione. Spe. in dic. § porro. ℞ item no. Bar. in d. l. modestinus.

¶ Non dicitur donatio quando utraque pars ex eodem facto comodum consequi potest uide in dic. § porro ℞. fuit etiam alia questio.

¶ Qualiter intelligatur solidus ex donatione uide in dicto § porro. ℞ si alti adde quod dicam .j. sub dictione solidus.

¶ An in donationibus habeat locum ius accrescendi Spe. dicit quod no. ti. de donat. in prin. Bar. in l. si mihi & titio ff. de uer. obli.

¶ An fundus hostium qui nunquam fuit noster in donatione deduci possit Bar. in l. liber homo ff. de uer. obli. tex. in c. abbate. de re iudi. li. vi.

¶ An donata ciuitate uel uilla uideantur donata molendina in ea existentia. uide Bal. x. collat. de capi. qui curi. uen. c. i. in ii. & iii. & iiii. coll.

¶ An in generali donatione alicuius castri uel loci quam facit princeps alteri transferatur mixtum & merum imperium Bal. x. colla. in c. i. de capi. qui curi. uen. in. v. coll.

¶ An liceat donare hominem liberum. Bart. in l. ii. ff. ad l. fauiam. de plagia.

¶ An ualeat donatio sine insinuatione si dicatur in instrumento quod uoluit donator tot esse donationes quot sunt iugera terre. Bart. dicit quod no. in l. modestinus. ff. de dona. & ita consuluit apud Eugobium.

¶ An ualeat donatio rerum existentium apud infideles. tex. de re iudi. abbate. li. vi. Inno. de uoto. quod super. Bart. in l. liber homo. ff. de uer. obli.

¶ An ciuitas seu eius dominium possit donari alicui sine consensu populi. Bal. x. coll. si de feu. fue. controuer. in c. generali. Docto. de maio. & obedi. cum dilecti.

¶ An rex possit donare filiis suis non emancipatis. Bal. x coll. de pa. iura. fir. ℞ item sacramenta. in vi. coll. in fi.

¶ An donata arce uel alia principali parte castri uideatur donatum totum castrum. Bal. x. coll. de capi. qui cur. uendi. & de pa. iura. fir. § fi.

¶ An prelatus possit donare bona ecclesie sue. uide in c. ceterum. & c. apostolice de do. glo. & Archi. lxiii. di. ego ludouicus Docto. in c. sicut scito de iureiuran.

¶ An si donatio est facta ecclesie uel prelato ita ut res alienari non possit cogente necessitate possit nihilominus res alienari. glo. & doc. de condi. appo. uerum. Inno. aliquid in c. raynaldus. de testa.

¶ An si rex uerus uel putatiuus donat bona regni sui ecclesiis possit successor illam donationem reuocare Spe. ti. de instru. edi. § nunc autem ℞ quid si & ibi Io. an. in addi.

¶ An pro dono facto doctoribus agi possit. Bart. in l. i. § an philosophi. ff. de uari. & extra. cog.

¶ An donatio omnium bonorum reuocari possit a filio donantis. glo. xvii. q. iiii. c. fi.

¶ An donato castro intelligatur donata curia. Bart. in l. ii. C. de bo. uacan. li. x. Bal. x. coll. qui. mo. feu. amit. c. fi. & de ca. qui cur. uen. c. i.

¶ An donata domo intelligatur donatus ortus illi contiguus. glo. xii. q. ii. c. i. de testa. raynaldus. in prin. & in l. ii. C. de bo. uacan. li. x. adde quod dixi. s. sub dictione domus.

¶ An donata domo intelligatur donata uia eundi ad illam glo. in uer. reuertatur. xvii. q. iiii. questi. glo. xvi. q. i. possessiones Io. an. in regula priuilegium. li. vi.

¶ Donatio facta a patre filio in doctoratu uel in militia ipsius filii ualet nec uenit fratribus comuni

canda. Bar. in. l. fi. C. de silentia. li. xii. ac de qd dixi s. in dictiõe collatio.

¶ Qualiter intelligatur donatio facta ecclesie. de usu rei tantũ glo. xvi. q. i. possessiões.

¶ Quis donauit eccl'ie romane ciuitatem bononiensem & romandiolã. vide Archi. lxiii. di. ego ludouicus. Adde quod dixi supra sub dictione Bononia.

¶ An donatio facta collegio uel religiosi quousq̃ non immutauerit habitum irritetur si mutauit habitũ. uid. Io. an. in. c. i. de reb. do li. vi.

¶ Quid sit donum nõ Io. an. in. c. i. de censi. in. vi. de rescrip. statutum. eo li. ubi etiam glo. alia glo. xxiii. q. vi. §. ex his.

¶ Donatio facta tempore bone ualitudinis in dubio censetur facta inter uiuos tanquã contractus. uide tex. de consue. c. ii. de sepultu. de his. tex. in clem. dudum eo. ti. glo. insti. de donat. §. i. super ꝑ humaniter. glo. in. l. fina. C. de dona. cau. mor. Speti. de instru. edi. §. porro. ꝑ. & quoniã. Io. an. in. c. de his. de sepul.

¶ An donatio ad pias causas ualeat sine insinuatione. Doctores tenent ꝙ sic. in. c. ad hec. de testa. tex. in. l. sanctimus. §. i. C. de donat. gl'. in. l. illud. C. de sac. sanc. ecele. Archi. lxiii. di. c. ego Ludouicus. Spe. ti. de instru. edi. §. porro. ꝑ. item nõ.

¶ Si pena remittitur uasallo non dicitur uera donatio. Bald. x. collat. quid iuris sit si post alie. feu. uasal.

¶ Donatio facta inter uiuos regulariter irreuocabilis est. secus si causa mort. uide plene per Io. an. in regula beneficium. li. vi. Fallit in certis casibus qui no. in. c. fina. de donat. & i. c. in causis. de elec. in glo. magna.

¶ Donatio facta a prelato cõsanguineis presumitur uiciosa glo. in. lxxxix. dis. decenter. glo. in. c. i. ut eccle. benefi. in. ꝑ. carnalitatis Io. an. in addi. Spe. ti. de his que fi. a pla.

¶ An donatio inter uiuos per quam impeditur libera testamenti factio ualet. uide in. l. fina. C. de pact. Bart. l. stipulatio hoc modo. ff. de uerbo obli. Bal. x. coll'. de feu. da. in uic. l. commissio. c. ii.

¶ An omne id qd non cogit necessitas dicatur donatio. Specu. ti. de instru. edi. §. porro. ꝑli. fuit etiam alia questio.

¶ Quando donatio dicatur pfecta. uide gl'. & Bar. in. l. i. C. de iur. tis. li. x.

¶ Donatio per uerba multum generalia & larga nihil tribuit quia uerba sunt ciuiliter intelligenda de insti. cu uenissent. & ibi no.

¶ An episcopus habundans i bonis mense sue possit de illis donare canonico egenti. Hosti. de his q̃ fi. a prela. noue.

¶ Donatio facta de re spirituali non tribuit causa n pscribendi de deci. dudum. fm Hosti.

¶ Donator non potest testificari pro donatario i re sibi donata. no. de testi. insuper. Specu. ti. de ꝓcura. in fine.

¶ Donare est perdere. ff. de dona. l. filiusfamilias. cum simi. & ideo in generali mandato non uenit donatio nec presumitur in dubio quis uelle donare. ff. de probat. l. cum de indebito. insti. de donat. §. i. nisi in casibus no. ff. mandati l. si ꝓcuratorem. §. contrario & l. si mandato ticii. Adde ꝙ donatio est dilapidatio. l. plus. ff. de donat. & ff. de ꝓbat. l. cum de indebito fallit quando quis mouetur iusta rõne. ff. de dona. l. si filius.

¶ An episcopus donando uillam & omnia que ibi habet uideatur donare decimas & alia spiritualia. nõ. de iurepatro. ex lr̃is.

¶ An donatio facta per Imperatorem pape potuerit prescribi. uide Cy. in. l. comperit. C. de psci. p. xxx. uel xl annoꝝ.

¶ An donatio facta presidi uel officiali teneat. dicto ff. de offi. presi. l. qui plebescito. uide Cy. C. ad l. iul'. repe. in l. i.

¶ An donatio sit contractus nominatus. nõ. C. de condi. ob cau. l. fina. in glo. fina. Cy. eo. ti. l. ii. in. iii q. nõ. ff. de pact. l. iuregentiũ. §. i. in glo. facies. nõ ff. de donat. in. l. in edibus. §. si rebus. & ibi Bart. & l. cum qui. eo ti.

¶ An in dubio presumatur donatio. nõ. ff. si cer. pe ta. l. cum quid. in glo. pro tanto. ff. ad uel'. l. sed si ego. iuncta glo. ff. manda. l. si uero non remunerandi. §. idem pomp. in glo. donasse. ff. fam. herc. l. que pater filio in glo. i. uide ff. manda. l. si uero mandato ticii. in glo. animo. no. ff. solu. matri. l. que dotis. & ibi Bart. C. de nego. gest. l. si filius. & ibi Cy.

¶ An donatio nudo pacto fiat. no. ff. de consti. pecu. l. hactenus. §. i. in glo. tenetur. insti. de donat. §. i. in glo. i.

¶ An sit donatio ubi preciũ rei imponitur animo non exigendi. nõ. ff. de cõtrahen. empti. l. cum in uenditione.

¶ An pignoris remissio sit donatio. nõ. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. i. in glo. inutilem.

¶ An renuntiatio sit donatio. nõ. Bart. ff. que in fraud. credi. l. fina. in princ. ff. de nouat. l. si quis delegauerit. Io. an. in addi. Specu. ti. de instru. edi. §. porro. in fine.

¶ An per exheredatiõem filii pater uideatur reuocare donatiõem. uide. ff. ꝓ dona. l. si pater.

¶ Ualet donatio facta per patrem filio naturali. ff. que in fraudem credi. l. omnes. §. lucius. & quid de spuriis. uide Bart. in. l. i. C. de natur. liber. & uide eundem in. l. fina. §. si a socero. ff. que in fraudem credit.

¶ Donatio facta per existentem in infirmitate non sumitur causa mortis. glo. est nõ. iunc. tex. ff. de do. excep. l. apud celsum. §. i.

¶ Si pater dicit filio dono tibi fundum in alimenta uel in usufructum non uidetur donare pprietatem secus in extraneo. ff. de donat. l. donatiões. §. species. ff. de transac. l. cum hi. §. si uni. Bal. in. l. ii. circa fi. C. de inoffi. dona.

¶ Non solum qui uerbo donat sed etiam qui consentit donare uidetur. ut. l. si liqueat. C. de inoffi. donat. uide in. l. ii. C. si aduer. donat. Bar. & Bal. in pallega. l. si liqueat.

¶ Pater potest donare filio usufruct. aduentorum & statim ualet donatio. tex. est in. l. cum oportet. §. non autem. C. de bo. que libe. licet glo. ibi dicat contra & ibi uide quatuor casus. in qbus statiz ualet donatio facta per prẽm filio.

¶ Pactum appositum donationi ad cõmodum tercii potest cõmuni consensu donatoris & donatarii reuocari. secus in herede eius. scdm Bartol'. per. l. quesitum. ff. de seruis exportan. ar. ff. de iur. dot.

l. si ego. §. si res. sed Bal. idem dicit etiam in herede in l. cum a socero. C. de iur. doc.

¶ Donatio causa mortis facta per filium cum consensu patris potest per patrem reuocari indistincte uiuente filio & idem mortuo filio si donatio fundatur super re patris. secus si super re filii. Bal. in l. senium. C. qui te. fa. pos.

¶ An relicta in testamento trahantur ad donationem causa mortis per clausulam codicillare. Bal. quod non. in dic. l. senium.

¶ Sicut de donatione generali omnium bonorum presentium & futurorum deducuntur multe res que non ueniunt nisi de eis fiat specialis mentio l. obligatione generali cum. l. sequenti. ff. de pignori. ita & multomagis debent ille res deduci de donatione inter uiuos omnium bonorum presentium & futurorum. quia illa est maioris preiudicii quam sit pignoris obligatio. ar. eorum que notant per glo. & doctores in l. fi. C. que res pigno. ob. pos. & ideo uidetur male loqui Bart. in l. stipulatio huiusmodi. ff. de uerbo. obligat. qui dicit quod stipulatio qua quis promittit omnia bona sua presentia & futura non ualet. quia per indirectum aufert testamenti factionem. hoc enim est falsum. cum in tali donatione uideantur excepte res. de quibus in dicta. l. obligatione. cogita.

¶ Tacita donatio non presumitur ubi expressa non potest interuenire. no. ff. de do. inter ui. & uxo. l. fina. in glo. fina.

¶ An si in instrumento dicatur factam esse donationem ob merita illud inducat dispositionem no. ff. de uerbo. obligat. l. sciendum. & Bart. in l. fina. ad finem. ff. de castren. pecul.

¶ Donatio facta ob merita an presumatur simulata nisi probentur merita. Bart. in l. per diuersas. C. manda. Adde quod benemerita non debent esse leuia & perfunctoria sed condigna. dixit Bal. in l. si unquam. C. de reuoca. dona.

¶ An quando donatio requirit insinuationem possit insinuationi renuntiari. Bart. ff. de do. l. modestinus. Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. § porro. ℞. item non donationes.

¶ Donatio facta ut donatarius liberet donantem a periculo uite sibi imminenti a tercio ualet & reuocari potest. dixi aliquid. s. uide in l. metum. §. sed licet. ff. quod me. cau. Bar. in l. ut uim. ff. de iusti. & iure. glo. in c. quante. de senten. excom. iustissima enim merces est si pro tuenda uita aliqua alicui donatur. dicit tex. in l. si pater. in fi. ff. de dona.

¶ Donatio facta imagini alicuius sancti ualet. sed cui acquiratur uide Ange. in questione per eum disputata. que incipit. In refulgenti deliciarum.

¶ De materia inofficiose donationis. uide glo. & Cy. late in l. prima. C. de inoffi. donat. Bar. in l. titia. §. Imperator. ff. de le. ii. doct. in c. fi. de dona.

¶ Que donatio reuocetur propter reatum superuenientem. no. C. de dona. inter ui. & uxo. l. res uxoris. in glo. fi. & uide Cy. ibi.

¶ An donatio facta absenti ualeat. no. C. de dona. l. nec ambigi oportet. in glo. i. Cy. C. de sac. san. ecclesi. l. illud. in iii. q. no. C. de donat. cau. mor. l. i. in glo. fi. & ibi Cy. in ii. q.

¶ An reuocetur donatio facta sub modo qui non impletur & qua actione. no. C. de donat. que sub modo. l. i. & ii. C. de condi. ob cau. in glo. plene no. per glo. & doc. de condi. appo. uerum. & c. fi.

¶ Si donatio sit para dissoluenda tamen sub conditione qua actione interim petatur donatum. no. ff. de donat. l. i. in glo. mortis. & ibi Bar.

¶ Si donatio sit facta & unus dicat quod simpliciter & alter quod sub modo quis probabit. uide glo. C. de dona. an. nup. l. ii. & ibi Cy. in ii. q.

¶ Qualiter conficiatur instrumentum donationis. uide Spe. ti. de instru. edi. § porro. ad fi.

¶ An pactum gratuitum dicatur donatio. ita quod egeat insinuatione uide Ange. in consilio suo. xc. quod incipit Pro parte negatiua.

¶ An hodie sit donatio ante nupcias uel propter nupcias. C. de pact. conuen. aut. qualiter. in glo. fi. Io. an. in addi. Spec. de dona. inter ui. & uxo. super rubrica. & §. i. ℞. quid ergo.

¶ An donatio propter nupcias possit augeri uel minui. no. C. de donat. ante nupc. l. si constante. in gl. fi. & ibi Cy. in ui. & v. q.

¶ An donatio ante nupcias requirat insinuationem no. in aut. eo decursu. C. de dona. ante nup. in glo. iii. et glo. fi. et ibi Cy. in iii. q.

¶ Donatio facta ob merita an presumatur simulata nisi probentur merita. no. in l. si donatione. C. de collat. et in l. si forte. ff. de castren. pecul. ar. l. cum precibus. C. de probat. Bal. in l. illud. C. de sac. sanc. ecclesi. et in dicta. l. si donatione. Adde quod benemerita non debent esse leuia et perfunctoria sed condigna dicit Bal. in l. si unquam. C. de reuo. do.

¶ An et quando donatio propter nupcias possit repeti uel non. no. C. de dona. ante nup. l. cum uetere. in glo. i. et ibi Cy.

¶ Ubi non tenet donatio inter uirum et uxorem quis repetit. no. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. iii. §. i. in glo. concubuit.

¶ Si inter uirum et uxorem interuenit donatio cum alia causa que per se sola sufficeret ad acquirendum ualet sed reuocatur alias non ualet. glo. est in l. si sponsus. §. si donationis. ff. de donat. inter uirum et uxo.

¶ Donatio inter uirum et uxorem morte donantis tacite confirmatur et morte donatarii reuocatur. ff. de donat. inter ui. et uxo. l. cum hic status esset. §. quod ait oratio in glo. secuto.

¶ Si donatio fiat in uita antequam uxor perueniat ad domum mariti. an ualeat no. de dona. an. nup. l. cum in te. in glo. ante nupcias. et ibi Cy.

¶ An talis donatio trahatur retro et a quo tempore et ad quid no. C. de dona. inter ui. et uxo. l. donationes quas parentes. in glo. referatur.

¶ Quibus casibus teneat uel non teneat donatio inter uirum et uxorem. et quando tacite uel expresse reuocetur. no. de donat. inter ui. et uxorem. c. fina. in glo.

¶ An et quando talis donatio habeat uim relicti. no. C. de dona. inter ui. et ux. l. donationes quas parentes. in glo. referatur.

¶ An et quando talis donatio ualidetur iuramento uide Barto. in l. seyus et augerius. ff. ad l. falcid. do. Anto. et moder. in c. cum contingat. de iureiuran. uide Bar. in l. si quis pro eo. ff. de fideius.

¶ An semper ubi habita est mentio mortis dicatur donatio causa mortis. dixi aliquid supra. uide

Ange. in consilio suo. cclvii. quod incipit Hic quero. & ibi uide de donatione cā mortis facta in testamento uel codicillo.

¶ Donatio causa mortis facta per filium de uoluntate patris cuius morte cōfirmatur. nō. ff. de testa. l. qui in potestate. in glo. iii. nō. de dona. cau. mor. l. nec fratris. ubi habetur cuius periculo reuocetur eius donatio.

¶ Si filia fecit donatiōem causa mortis de dote sua cōsentiente patre. quid iuris. Spe. ti. de instru. edi. § porro. ꝟ. qd si filia. & ibi Io. an. in addi.

¶ Qualiter fiat donatio causa mortis. uide in dic. § porro.

¶ An in donatione causa mortis possit substitui & ꝗ actiōe agat substitutus. no. C. de dona. cau. mor. l. i. in glo. fina. & ibi Cy. in q. ii. & iii.

¶ Quot modis reuocatur donatio causa mortis. nō ff. si cer. pe. l. non omnis. in glo. decessisset.

¶ Ad quid donator tenetur & inquantū. uel eius heres donatario uel eius heredi. uel alii cōuementi. no. ff. de re iudi. l. diuus pius.

¶ An donator possit agere contra donatariū ut eū alimentet. no. ff. de regu. iuris. l. in cōdemnatione. in glo. i. Cy. in. l. fina. C. de reuo. donat. in scda. q. & ibi glo.

¶ An resoluto iure donatoris resoluatur ius donatarii. uide. x. coll. qui. suc. te. § .ii. glo. ii.

¶ Donum est ꝓprium nomē spiritus sancti. s. Tho. in ꝑma parte. q. xxxviii. arti. ii. & in. i. dis. xviii. ar. i. & arti. ii.

¶ Donum est nomen personale in diuinis. s. Tho. ubi. s. q. xxxviii. ar. i.

¶ Dona a uirtutibus distinguunt. Idem in ꝑma secunde. q. lxviii. ar. i. & in. iii. di. xxxiiii. ar. i. ubi uide ꝗ sunt necessaria ad salutem.

¶ Donis respondet beatitudines & distinguntur ab eis. Idem in prima scde. q. lxviii. ar. i. & iii. di. xxxiiii. ar. iiii.

¶ Donum spiritussancti ponitur ꝓ sapientia. Idē scda scde. q. xlv. ar. i.

¶ Donum est fortitudo. Idem scda scde. q. cxxxix. arti. primo.

Donec

De significato huius dictionis nō. in. l. i. ff. de sena. & in. l. i. in prin. ff. si ex noxa cau. aga. & in. c. ioseph de uerbo sig. nō in clem. ut hi qui. § .i. de eta. & quali. in gl. in uerbo donec. ex quibus omnibus colligitur ꝙ ea dictio limitatiua temporis. adde. C. de usufi. uel. l. ambiguitatem. & ibi Bartolo.

¶ An hec dictio inducat condictiōem. Bart. in. l. seruitutes. ff. de seruitu. adde ff. de dolo. l. si quis affirmauerit. § si oleum. ats incipit. l. si eum.

¶ Donec est aduerbium limitatiuum. ff. de senat. l. femine. C. de usufiuc. l. cum ambiguitas. C. d iur. delibe. l. si. § donec.

¶ Quid important hec uerba donec constiterit & hoc nō. in. c. de muliere de matri. contract. contra interdic. eccle. lxxxi. di. si qui. de elect. quia sepe. li. vi. de deci. c. i. de eta. & quali. cū bone.

¶ De his uerbis donec alias duxerimus statuendum. uide Io. an. in. c. si gratiose. de rep. li. vi.

¶ Si iudex aliquem suspendit donec satisfecerit. an statim post satisfactioem sit absolutus. uide de ce. si exigit li. vi facit nō. per Innoc. de eta. & quali. cum bone. qd nō. lxxxi. di. si quis presbiter. Archi. lxxxix. di. decenter. ii. q. v. ꝑsbiter.

¶ Stante statuto ꝙ quis non debeat audiri donec soluat uel aliud quid faciat si postea soluit auditur & omnia pro eo retrogesta reintegrantur. ut i. c. pia. & quod ibi nō. glo. et doct. de excep. li. vi. Io. an. in addi. Spe. ti. de sen. § iuxta. in addi. que incipit. Est sciendum. nō. Bar. in. l. eleganter. § si quis post. ff. de condi. indebi. et per eundem in. l. cum uir in predium. ff. de usuca. facit. ff. de here. insti. l. qui soluendo nō erat duos.

Dormire Dormitorium

¶ An clerici debeant simul dormire. xxxii. dis. si quis uero.

¶ Dormienti non imputatur cōcupiscentia carnis preter uoluntatem. xv. q. i. si cōcupiscentia. vi. dis. testamentum.

¶ Unum dormitoriū in cōmuni cum ceteris officinis debent habere regulares. xii. q. i. dilectissimis. de sta. mo. cum ad monasteriū.

¶ An dormiens possit peccare. nō. glo. vi. di. testamentum. tex. et glo. in clem. si furiosus. de homic. Et an si cōmittat delictum debeat puniri. uide plene in. l. si seruus seruum. § si fornicarius. ff. ad legem acqui. et ibi per do. Flo.

¶ Differētiam inter dormire et dormitare uide p Io. an. in. c. significasti. de homic.

¶ An dormiens possit baptizari et quid prosit baptismus talis. habetur. de baptis. maiores. xlv. di. de iudeis.

¶ De illo qui celebrat non facta dormitiōe. uide i c. si cōstiterit. de accusa.

¶ An dormiens dicatur uelle. uide de baptis. maiores. § uerum.

¶ Augustinus dicitur aliquādo dormitasse. xxvii. q. i. nuptiarum. in glo. in uer. ꝓinde.

¶ Contra illos qui dormiunt in scholis. uide gl. de pe. di. sunt qui dicunt.

¶ Dormire uel surgere de se non est peccatum sed negligentia uel tarditas. nō. Paul. in clem. prima. de cele. mis.

¶ Stans in peccato dicit dormire. l. di. ponderet.

Dos Dotalitium

Filia in dote sibi prelegata prefertur ceteris legatariis si bona non sufficiunt omnibus. Bar. in. l. quesitum. § si sponsa. ff. de priuile. credito.

¶ In dote succedit precium loco rei. Bart. ff. solu. matri. super rubrica.

¶ An ex mora cōmissa in restituenda dote debeantur usure scdm ius canonicū. Bart. in. l. insulam. § penulti. ff. solu. matri. Bal. in. l. diuortio. in princ. eo ti. idem in aut. et qui iurat. C. de bo. auct. iudi. pos. in. ꝟ. quare mulier est missa. uide tex. et qd ibi nō. in. c. salubriter. de usuris.

¶ An mulier pmittens marito uti rebus suis uideatur illas dedisse in dotem. Bal. in. l. in his. ff. solu. matri. ats in. l. si uxor. § si uir. ff. so. ma.

¶ An ꝑuilegium qd datur ꝓ dote detur actori uel mulieri. nō. in aut. ꝗuis. C. de rei ux. act.

¶ Si filiusfamilias habens uxorem uult tenere domū per se et petit a patre dotem uxoris sue an pater teneatur sibi dare. Cy. in. l. si. C. fam. here.

¶ Quando nascatur actio de dote. uide Barto. in l. si cōstante. §. si exheredato. ff. solu. ma. dixi plene in repetitiōe mea. l. auia C. de iur. doq. adde qd nō. in l. sed si alii ff. de bo. dam. in glo. fi. & ff. de pact. l. iuregentiū. §. quymo in glo. tex. in l. in rebus. §. fi. de iur. doq. ff. de do. prele. l. si socer. cōis opinio ē qd nascatur soluto matrimonio. sed ego disputando tenui cōtra in d. l. auia.

¶ An fructus qui percipiuntur ex dote uel re dotali debeant restitui uxori. Bar. in l. si cōstante. §. quotiens. ff. solu. matri. Cy. in l. i. §. exactio. C. de rei uxo. actio.

¶ An mulier ingressa monasteriū pro qua pater obtulit aliquid monasterio intelligatur dotata ita qd tanquā dotata excludatur a successiōe per statutū. Bar. in l. ticio. §. ticio genero. de cōd. & domon. in finalibus uerbis.

¶ Dotans mulierem uidetur dotare de suo nisi administret bona mulieris quia tūc secus. scdm Bar. in l. nensenius. ff. de nego. ges. & per eundē in l. cū post. §. i. de adm. tuto.

¶ Priuilegia dotis sunt multa que ponit Spe. ti. de dona. inter ui. & uxo. §. formaq. i fi. adde ff. so. matri. l. i. ubi Bar.

¶ An dos possit solui a socero nurui uiuente uiro. doc. in l. si dos. ff. ad l. falq. & in l. si filia. §. i. ff. fam. herq. Spe. ti. de iudiq. §. sequitur ꝯ. quid si cōmunione manente. ad idem l. debitor. ff. de iur. do. uide c. p uestras. de dona. inter ui. & ux. & ibi nō.

¶ Dos debet restitui spoliato antequā cognoscatur de federe matrimonii Innoq. in c. accedens. ut li. non contesta.

¶ An rei dotalis possit fieri permutatio. doc qd sic in l. finali. ff. de iur. doq. Bald. in l. si qua mulier. C. ad uelley.

¶ Dos spōso futuro ꝓmissa ab extraneo potest peti ante cōtractas nuptias. secus si ab ipsa muliere. glo. que non est alibi in l. ticio centū. §. ticio genero. ff. de condi. & demon.

¶ Dos que est cōis patris & filie non perditur etiam si dissoluatur matrimoniū culpa ipsius filie l. ii. & qd ibi nō. ff. so. ma.

¶ Dos putatiua ita habet priuilegium in personam sicut dos uera. Item res empta de pecunia dotis putatiue efficitur quasi dotalis. ut l. si cum dotem. §. fi. ff. solu. ma.

¶ Res dotalis non potest legari si tamen fuerit legata extimatio debetur. ita dicunt doct. licet glo. tenuerit cōtrariū in l. dotalem. ff. de testa. mili.

¶ Res dotalis non cōputatur in bonis uiri. glo. in l. ad subeunda. C. de decuri. li. x.

¶ Qualiter cōficiatur instrumētum dotq. Spe. ti. de dona. inter ui. & uxo.

¶ An fideiussor possit cōstitui pro dote danda uel restituenda seu cōseruāda. Bar. in l. si constante. §. quotiens. ff. solu. ma. uide. C. ne fideiusso. do. dentur. in rubrica. & in nigro adde. ff. manda. l. creditor. §. ad eum. in glo. dub. to. nō. de donatq. inter ui. & uxo. per uestras. in glo. cautionez. Spe. eo. ti. §. ii. ꝯ. illud quoqꝫ. & ibi Io. an.

¶ Si mulier dedit in dotem castrum cū iurisdictione an fructus iurisdictiōis pertineant ad maritū. Bar. in l. in partē. ff. so. ma.

¶ An lucrum qd filius facit ex re uel pecunia dotali quam patre non cōsentiente recepit sit cōmune patri uel sit solius filii. Barq. in l. cōtra iuri uim. §. quotiens. ff. re. amo.

¶ An patre uiuo durante patria potestate possit filia agere pro dote ipso patre inuito. Barq. in l. ii. §. qd si in patris. ff. solu. ma.

¶ Item an actio cōpetens patri & filie sit una uel plures. Bar. in d. l. ii. §. si uolūtate. ubi uide.

¶ An is qui duxit uxorem minorem xii. annis lucretur fructus dotis. Bar. & glo in l. si ante nuptias ff. solu. matri.

¶ Qualiter fructus dotis diuidātur ultimo anno. & multas alias qōes uide in l. fructus. & l. diuortio. ff. solu. matri.

¶ Qua actione cōueniatur maritus incidens arbores fundi dotalis. glo. & Bar. in l. diuortio. §. si fundum. ff. so. matri. & in l. nō solū. ff. eo. ti.

¶ Quando fundus dotalis est plenus fructib⁹ qd fiet soluto matrimonio. Item qualiter & quādo restituenda sit dos. glo. & Bar. in l. diuortio. §. inter dum. ff. so. matri.

¶ Dos desinit esse soluto matrimonio C. de iur. do. l. ubi adhuc.

¶ Si maritus noluit ducere medicum ad mulierez uel duxit talem qui nihil sciebat seu uxorez deprehensam i adulterio interfecit nihil debz lucrari de dote. glo. & Bar. in l. si ab hostibus. §. si uir. ff. so. matri. adde xxxiii. q. ii. admonere. ubi interficiens uxorem pdit dotem.

¶ Si maritus non est soluendo & mulier sit paup non gaudet maritus priuilegio ne cōueniatur. nisi inqtum facere potest. scdm Iaco. de are. & Bar. in l. maritum. ff. so. matri. uide ibi. & infra sub dictione maritus.

¶ Quid si marit⁹ culpa sua perdat sua bona an gaudeat illo priuilegio in restituēdi dote ne cōueniatur zc. Bar. in l. etiā. §. licet. ff. so. ma.

¶ Actio de dote est bone fidei tam ex parte uxoris q̄ uiri. secus si cōpeteret extraneo. Bartol. in l. quis in fi. ff. so. ma. uide in l. i. §. accedat. C. de rei uxo. act. & ibi Cy.

¶ An pater de nouo teneatur dotare filiam que cōsu[m]psit p[ri]mam dotem. glo. qd sic in l. si post solutū. & ibi Barq. ff. solu. ma. al's est l. si cum dotem. §. si post solutum.

¶ An quo ad donatiōem & dotem ꝓpter nupcias idem sit de morte ciuili quod de naturali. uide. xvi. q. i. placuit. si. Bar. in l. insulā. §. i. ff. so. ma.

¶ Causa dotis est fauorabilis. ut l. i. ff. so. ma. ff. de reg. iuris. l. in ambiguis. et ibi nō.

¶ An legatum factum per uxorem uiro computetur in partem dotis quam uir debet lucrari fm formam statuti. Barq. qd sic. in l. si cum dotē. §. si pater. ff. so. matri.

¶ An pater teneatur cōsentire filio et obligare bona sua pro dote data filio. Itez quid si ex forma statuti uel alio modo uir lucratur partem dotis an teneatur fratribus suis cōferre. uide Barq. in l. si cuz dotem. §. transgrediamur. ff. solu. matri. et in l. dotem ff. de castren. pecu. et in l. ii. C. fam. herq. Idē in tractatu suo de duobus fratribus in. vi. q. principali. Bal. in dic. l. ii. et pienius in autq. ex testamento. C. de collaq. Ange. in l. i. C. de bo. que libe.

¶ An et quando marito uergente ad inopiā possit

uxor etiam constante matrimonio dotem repetere & qua actione & qualiter probabit eum uergere ad inopiam. Item an hoc habeat locum si maritus constante matrimonio banniatur propter maleficium. Item quid si socero recipiente dotem. & uergente ad inopiam Item quis sit effectus huius repetitionis. Item quid si post restitutionem dotis maritus efficiatur diues. Et de multis similibus uide plene per Bart. in. l. si constante. in prin. ff. solu. matri. & in. l. pluribus. §. si placet. ff. de uerbo. obliga. ubi de ultima questione.

¶ An sufficiat si pater promittat simpliciter dotem pro filia & postea tempore traditionis stipuletur sibi reddi. dic quod non. secundum Bart. in. l. quotiens. ff. solu. matri.

¶ An mulier nupta habeat actionem de dote prius legatam contra heredes primi mariti. Bar. in. l. nupta. ff. solu. matri.

¶ Quando dos debet publicari propter delictum mulieris quod contingit in quinque casibus. & maritus ex pacto debet lucrari aliquam partem dotis an debeat agere contra fiscum uia ordinaria dato libello. ui de Bar. in. l. quicunque legibus. ff. de bo. dam.

¶ An pater teneatur dotare filiam spuriam. Bar. in. l. fina. §. si a socero. ff. que in frau. credi. adde. l. uxorem. §. pater naturalis. ff. de lega. iii. Bal. in. l. si pater. C. de do. promissio. Bart. in. l. si quis a liberis. §. utrum. ff. de libe. agno. adde ad materiam quod no. Bal. in. l. auia. & l. neque mater. C. de iur. doc. cuius uerba sunt multum notanda.

¶ An ualeat confessio dotis non recepte facta animo donandi uxori. Bar. in. l. diuortio. ff. de uer. obli.

¶ An facta restitutione dotis constante matrimonio si postea moritur maritus heredes sint liberati ab ipsius dotis exactione seu restitutione. uide in. l. iii. C. si constan. ma. dos so. fu.

¶ An dos ueniat in substitutione facta filie si decesserit sine filiis. Bar. in. l. lucius. §. maritus uxorem. ff. ad trebel.

¶ Statutum quod maritus lucretur dotem uel partem dotis uxoris predefuncte habet locum etiam in uxore non ducta ad domum suam si tamen sit alias contractum matrimonium cum ea per uerba de presenti. no. Bar. in. l. nihil interest. ff. re. amo.

¶ An statutum loquens de dote habeat locum in dote tantum promissa. Bar. in. l. iubemus. §. sane. C. de sa. san. eccle. & l. qui pupillum. ff. de adulterio. adde quod dicam. j.

¶ An repetitio dotis habeat locum quando maritus est bannitus. Bart. in. l. soluto. & l. si constante in prin. ff. so. matri. dixi aliquid. s.

¶ An pater teneatur dotare filiam iam nuptam. Bar. in. l. obligationum fere. i prin. ff. de act. & obli.

¶ An pater qui in uita non dotauit filiam possit eam dotare in testamento. & quid rebus subiacentibus restitutioni. Bar. quod sic. per illum tex. in. l. que fetum. §. si sponsa. ff. de pact. cre.

¶ An legatum factum nomine dotis sit condictionale. Bart. in. l. si diuortio. ff. de uerbo. obliga. l. tertio. §. si filio. eo. ti. Cy. in. l. sanctimus. C. de nup. Bal. in. l. generaliter. C. de epi. & cle. Albe. in aut. nouissima. C. de inoffi. te.

¶ Annus prestitus in actione de dote ad restitutionem mobilium non concernit contractum siue obligationem. Bart. in. l. ita stipulatus. in. xxv. collu. ff. de uerbo obli.

¶ Que sit ratio quare in dotibus possunt constitui duo rei debendi. no. Bar. in. l. si id quod. §. idem quoque. ff. de duo. re.

¶ An uenditor fundi dotalis obligetur ipse & eius fideiussor cum effectu. Bar. in. l. cum lex. ff. de fideius.

¶ An & quando dominium fundi dotalis redeat ad mulierem uel eius heredes soluto matrimonio. Bar. in. l. nensenius. §. fundum. ff. de re iudi.

¶ An contractus dotis sit iurisgentium uel iuris ciuilis. Bar. ff. so. ma. sup rubrica.

¶ An maritus teneatur constituere dotem uxori sue. Bar. super dic. rubrica.

¶ An auus teneatur dotare neptem & mater filiam & frater sororem. Bart. in. l. i. ff. solu. matri. et in. l. nec mater. C. de iur. doc. adde no. in. l. cum plures. §. penulti. ff. de admini. tuto. & in. l. fina. C. de do. promis. faciunt no. per docto. in. c. peruenit. de arbitris.

¶ An pro dote quam maritus accepit fingatur stipulatio. ff. so. ma. l. i. in fi.

¶ An maritus soluens dotem constante matrimonio extra casus a iure permissos liberetur. Bar. in. l. ii. circa fi. ff. so. ma. in. ii. coll.

¶ An & quando res dotalis possit alienari. Bar in. l. i. ff. solu. matri. adde cautelam Bart. in. l. doce. C. de rei uen. adde quod dicam. j. plenius.

¶ Qualis debet esse forma promissionis de restituenda dote. Bar. in. l. ii. ff. so. ma. in. vi. col.

¶ An filii possunt agere contra patrem ut dos matris eorum a patre non consumetur. Bart. in preal. l. ii. in. §. ceterum. in fi. & in. l. si constante. ff. solu. matrimo.

¶ An pater teneatur dotare filiam que contrahit matrimonium sine uoluntate ipsius glo tenet quod sic. que allegatur pro singulari. xxxii. q. ii. c. fina. glo. & Bart. in. l. paulus. ff. de sta. ho. xxxvi. q. i. c. de raptoribus. in glo. do. Cardi. Ilo. in. c. i. de despon. impube. in q. one. iii. dixi plene in quodam consilio meo quod incipit Filiafamil.

¶ An quando uir est diues et habet pecuniam pre manibus tenetur incontinenti soluere dotem. Bar. in. l. diuortio. §. interdum. ff. so. ma. ma.

¶ An filia in dote restituenda possit grauari per fideicommissum. Bart. in. l. lucius. §. maritus. ff. ad trebell. adde in. l. mulier. §. cum proponeretur. et. l. a filia. eo ti. et. ff. de lega. ii. l. fina. §. li. Cy. in. l. i. §. uideamus. C. de rei uxo. act. bar. in dicto. §. filie bal. in. l. quoniam nouella. C. de inoffi. testa. adde quod dicam infra.

¶ An equitas dictans quod pater teneatur alere filium cesset si filia habet aliunde unde potest se dotare. bart. in. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad trebel.

¶ An et quo respectu causa dotis dicatur lucratiua. bart. in. l. uxorem. §. duobus. ff. de lega. iii. adde quod dicam. j.

¶ An et quando extraneus dando dotem uel promittendo uideatur facere animo donandi uel reperendi. bart. in. l. uxorem. §. patre. ff. de le. iii.

¶ Si dans dotem pro muliere stipulatur eam sibi et mulieri reddi cui queratur actio bar. in. d. l. uxorem. §. testameto de le. iii. et in. l. gayus. ff. solu. matrimonio.

¶ An filia cui pater legauerat centum pro dote & postea nupta minorem dotem habuit possit agere ad residuum legati. Bar. in. l. lutius. ff. de le. ii.

¶ Ad quem spectat onus collectarum pro fundo dotali. Bart. in. l. neq. ff. de impen. in re. dota. fac. adde. l. lutius. §. idem respondet. ff. ad municip.

¶ Quis sit effectus cum maritus confitetur se recepisse dotem & postea sibi promittitur non obstante confessione predicta. uide Bart. in. l. in his. §. si uir. ff. solu. matri. Adde quod idem Bart. dicit in consilio suo quod incipit Statuto ciuitatis sare ian Bart. in. l. policitatio. & in. l. si uoluntate. C. de do. promis. & l. si absentis. C. si cer. peta. & l. mulier. ff. solu. matri. & l. i. C. ad uell. & in. l. legem. C. de pact. facit. C. de non nume. pecu. l. in cõtractibus. §. i. glo in. l. si. eo. ti.

¶ An pater consentiens filio recipienti dotem uideatur se obligare. Bar. in. l. si cum dotem. §. transgrediamur. ff. so. ma.

¶ An mater teneatur dotare filiam. uide tex. in. l. nec mater. C. de iur. dot. glo in. l. cũ plures. §. cum tutor. ff. de admini. tuto. Quid autem ecõtra an filius teneatur dotare matrem. tex. est unicus. ff. de admini. tuto. l. tutor secundum dignitatem. Bal. in. l. nec mater. C. de iur. dot. uide l. si quis filius. ubi pup. edu. debe. adde quod dico plene infra. Quid in fratre an teneatur dotare sororem. uide in. l. cum plures. §. i. ff. de admini. tuto. glo. in. l. ii. ff. ad maced. Bal. in l. si pater. C. de do. promis.

¶ Qualiter debet formari petitio in donatiõe propter nupcias. uide Cy. in aut. dos data. C. de do. an. nup. q. in. ii. & v. q.

¶ An soluto matrimonio propter cõsanguinitatem uxor repetat dotem uide in c. plerũq. de dona. inter ui. & uxo secundum Inno.

¶ Si marito uergente ad inopiam iudex assignet aliquem fundum mulieri loco dotis censebitur dos & gaudebit eodem priuilegio secundum Hosti. in. c. raynutius. de testa. quod est bene nõ.

¶ Si extraneus dedit dotem pro muliere & pactus est eandem sibi reddi an habeat locum ypothecaria Dy. insti. de act. §. fuerat. Cy. in aut. sed quis. C. de reiuxo. act.

¶ Nunquid iste extraneus qui sic dedit possit agere contra maritum insolidum. dic ut nõ. Bart. in. l. si. in prin. ff. so. ma.

¶ An dos data pro muliere emancipata sit profectitia. dic quod sic. sed actio solum est mulieris. secundum Bart. in l. ii. §. quod si in patris. ff. solu. matri. Cy. in. l. auia. C. de iur. dot. ubi dixi in repe. mea.

¶ An mulier possit alienare fundum dotalem consentiente uiro. Cy. in l. si prediũ. C. de iur. do. Bar. in. l. si extimatis. ff. sol. matri. adde Spe. ti. de emp. & uendi. §. iii. uersiculo sed pone uxor. Bal. in. l. unica. §. cum lex. C. de reiuxo. act. & docto. in dicta. l. si predium. C. de iur. do. & in. l. cũ lex. de fideius. Ymo. in. l. cum uir. de usuca. idem Imol. in. c. cum cõtingat. de iureiuran. in. ix. col.

¶ Si res emphitheotica detur in dotem qualiter fiet restitutio. Bal. in. l. usufructu. in. fi. ff. so. ma.

¶ An maritus possidens rem dotalem habeat illud beneficium ne cõueniatur nisi in quantum facere potest. Bar. in. l. si filiofamilias. ff. so. ma.

¶ An filius institutus heres a patre unacum aliis fratribus percipiet dotem quam pater eius receperat pro eo. Bart. in. l. si cum dotem. §. transgrediamur. ff. solu. matri.

¶ An impense facte in curando seruum dotalẽ deducanẽ de dote. Bar. in. l. diuortio. §. impendia. ff. solu. matrimo.

¶ Si mulier est paupercula an preferatur uiro qui non est soluendo in repetitiõe dotis. Bart. in. l. maritus. ff. so. matri.

¶ Propter mores mulieris non ledentes pudorem matrimonii nec uir nec heredes eius hodie possũt retinere dotem. ff. solu. ma. l. rei iudicate. §. morum. & ibi notatur.

¶ Res immobiles dotales soluto matrimonio statim restituantur secus in mobilibus. l. diuortio. §. interdum. ff. solu. matri. adde de tempore restitutionis dotis quod habetur i. l. i. §. exactio. C. de rei uxo. act. Spe. ti. de excep. §. nunc uidendũ.

¶ Si pater uel extraneus dans dotem pro muliere stipulatur eam reddi eo casu quo moriatur sine liberis an si moriatur cum liberis remaneat apud maritum quasi eam lucretur ex tacito pacto an remaneat apud eum pro liberis tanquã pro heredibus mulieris sicut mulieri quesita etiam uidebatur in casu omisso. uide Bart. in. l. si cum dotem. ff. solu. matri. in. iii. col. Cy. in. l. quod fauore. C. de legi. Dy. in reg. a. quod ob grãm. li. vi.

¶ Quando nascatur actio de dote. Bart. in. l. si cõstante. §. exheredato. ff. solu. matri. dixi plene i repetitiõe. l. auia. C. de iur. dot. Bal. in. l. i. C. ut act. ab here. & cõtra here. incipiat.

¶ Omnes contractus ex quibus conditio dotis fit melior & uir non fit pauperior ualent inter uirum & uxorem regulam istam ponit Bart. in l. si cõstante. in princ. ff. solu. matri. adde quod dicam. j. sub dictiõe uxor.

¶ Actio de dote reperit directa & cõtraria. Bar. in l. omino. ff. de impe. in re. do. fa.

¶ Dos est ius uniuersale. nõ. Barto. ff. solu. matri. super rubrica.

¶ Dos constituta constante matrimonio presumitur simulata. in auten. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. & ibi nõ.

¶ Dos debet esse penes eum qui supportat onera matrimonii. Bart. in. l. si is qui stichum. §. primo. ff. de iur. dotium.

¶ An pater possit filie substituere in dote. Cy. in l. i. §. uideamus. C. de rei uxo. act. adde. ff. de leg. ii. l. fina. §. filie. & ibi Bar. nõ. ff. ad trebell. l. a filia. & ibi bart. & in. l. lutius. §. maritus. eo ti. Spe. ti. de instru. edi. §. ut autem caute. uersiculo sed super forma precedenti. & ibi Io. an. in addi. & an pater possit ei substituere in dote quando per statutum nõ succedit cum masculo. bar. ff. de suis & le. l. i.

¶ An autem filia possit grauari de restituenda dote. dic quod usque ad legitimam non potest sed supra sic. & dicit Dy. quod licet in fideicõmisso uniuersali non includitur dos tamen speciale fideicõmissum ualet. ff. ad trebell. l. mulier. §. cum proponeretur. & l. a filia. eo. ti. & ff. de lega. ii. et l. fina. §. filie. sed hoc intelligo quando dos erat reuersa ad heredem grauantis. si autem iure cõsolidationis pertinebat ad filiam non ualeret fideicõmissum nisi tantundẽ filie legaretur uel relinqueretur in quantum ipsa grauaret.

ut. l. cum. §. qui in uita. ff. de lega ii. & l. pater filium. in prin. ff. ad l falc. & hoc tenet Bart. in dic. l. fina. §. filie & Bal. in l. quoniam nouella. in. ii. q. C. de inof. testa.

¶ An dos confessata gaudeat illis priuilegiis quibus dos uera. dixi aliquid. s. adde glo. in l assiduus C. qui po. in pig. haba. & in l. etiã ff. so. ma.

¶ An ad excludendum filiam a iure petendi legitimam uel rumpendi testamẽtum sufficiat q ipsa sit in dote instituta. glo. & docto. in. l. iii. §. sed an hoc. ff. de minor. Spec. ti. de instru. edi. §. compendiose. ℞. sed super forma. glo. & docto. in. c. raynutius. de testam.

¶ An dos sit de substantia matrimonii. dic ut habetur in l. ii. C. de nup. iii. q. iiii. cõiunctiones. in glo. et. xxx. q. v. nullum in glo. & c. aliter. Adde q matrimoniũ bene potest esse sine dote sed non econtra. Io. an. in regula accessorium li. vi. Innoc. de donat. inter ui. & uxo. per uestras in glo. fina. tex. xxx q. v. si quis diuinis. & c. nostrates. ii. q. iiii. cõsanguineorum glo. in. c. & si necesse. de donati. inter uir. & uxorẽ. tex. in. l. fina. C. de donat. ante nup.

¶ An mulier possit impedire alienatõnem uenditionem seu publicatiõem bonorũ mariti propter dotem suam. Bal. in l. si marito publico. in princi. ff. solu. matri. & in. l. fina. C. de pigno. act. & in. l. ob maritorũ. C. ne ux. pro mari.

¶ An maritus alienans fundum dotalem possit ipsum contra factum suum uendicare. nõ glo. in. c. qui. alie. li. uel non. in prin. faciunt no. in. c. si quis presbiterorum. de re. ec. non ali.

¶ Maritus cui dos promissa non soluitur potest uxorem de domo expellere dicit glo. in auten. de non eligen. secũdo nub. §. fina. Cõtrarium uidetur uerius. per tex. in. c. per uestras. de dona. inter ui. & uxo. & ibi doct.

¶ Quo remedio compellatur pater dotare filiam nõ. glo. in. l. obligamur. §. lege. ff. de act. & obliga. ubi Bart. & in. l. si socer. in prin. ff. solu. matrimo. Angel. in. l. mulier. §. cum proponeretur ff. ad treb.

¶ De intellectu illius statuti quo cauetur q res recepta in roba extimata debeat reddi f. est : detractione medietatis precii. nõ Bar in. l. cũ quereret §. lana ff. de leg. iii.

¶ An mulieri repetenti dotem ab heredibus mariti possint heredes opponere adulterium. Specu. ti. de adulter. §. fina. ℞. quid si mulier. & ti. de excep. §. dicto. ℞. item queritur. ubi dicit q non. de hoc. Bart. in. l. rei iudicate. §. i. ff. solu matri. do. Card. flo. in. c. plerũq. de dona. inter ui. & ux.

¶ An in repetenda uel exigenda dote inspiciantur statuta loci uiri uel mulieris uel contract. celebrati. nõ. in. l. exigere. ff. de iudi. Bart. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. do. Anto. & moder. in. c. i. de spon. do. Cardi. flo. in. c. f. na. de consue. Bal. x. col. de inuesti. de re. ali. fac. c. i. §. fina. facit quod nõ. Bart. in. l. i. C. de sac. sanc. eccle. ℞. nunc uideamus. in gl. facit gl. xii. di. illud.

¶ An in publicatione omniũ bonorum mariti ueniat dos. Cy. et Albert. in l. ob maritorũ C. ne ux. pro mari. Bart. in. l. si marito publico. ff. solu. matri. docto. in. c. ex litteris de pignor. ubi uide. An per maleficium uiri uxor perdat dotem. ad quod facit de dona. c. ii. de resti. in intẽ. c. cõstitutus.

¶ Stante statuto q si decedat uxor in matrimonio sine liberis maritus lucretur dimidiam dotis. si uxor sine liberis decedens legat aliquid marito an illud debeat sibi maritus imputare in lucrum dotis ut tanto minus recipiat de dote. Bart. in aut. preterea. C. unde uir et uxor. concludit q sic. ut in. l. si cum dotem. §. si pater ff. so. ma.

¶ Dos spectat ad mulierẽ donatio propter nupcias ad maritũ. nõ. ut l. nõ contest. tue.

¶ An dos sit titulus lucratiuus an onerosus. dic q ex parte mariti est onerosus ex parte mulieris est lucratiuus. nõ. in. l. si. §. si a socero. ff. que in fraudẽ credi. ubi tex. de hoc Bart. in. l. i. ff. pro dote adde l. donaturus ff. de condi. ob cau. et. ff. de usuca. pro do. l. i. glo. in. l. meuia. §. fundus. ff. so. ma.

¶ Usurarius nihil habens in bonis nisi qđ extorsit per usuram dedit dotem filie demum mortuo patre et marito dos reuersa est ad filiam usurarii cuius hereditas non sufficit ad integram restitutionem usurarum an filia teneatur saltem in foro cõscientie de sua dote satisfacere. uide Frede. de se. consilio suo lxi. adde de hoc Bal. in. l. rem quam. C. de iur. do.

¶ An propter delictum patris filia perdat dotem et quid econtra. an propter delictum filie puta adulterium pater perdat ius petendi dote. Doc. distingunt inter dotem aduentitiam et profectitiam. uide nõ. in. c. ex litteris. de pigno faciunt que nõ. in. l. ii. ff. so. ma. C. eo. ti. l. dos a patre.

¶ An mulieris sterilis habeat priuilegia dot. Bart. in. l. i. ff. solu matri. et. l. si quis postumos. ff. de libe. et postu.

¶ Qualis debet esse dos ecclesie g'o. de consecra. eccle. uel alta. cum sicut. Adde quod dixi. s. sub dictione beneficiũ.

¶ Licet regulariter mulier dotet maritum tamen apud hispanos secus. quia uiri dotant pulchras puellas dicit glo. xxvii. q. ii. quidam pro hac. de dona. inter ui. et uxo. et si necesse.

¶ An mulier infidelis gaudeat priuilegio dotis. Host. q sic. de diuor. gaudemus. doct. contra. qđ est uerum per tex. in aut. de priui. do. hereti. mul. non presta. col. viii.

¶ An in repetenda dote a marito cum quo reuera non fuit matrimoniũ mulier gaudeat priuilegio dotis. glo. q sic de dona. inter ui. et uxo. c. i. Idem gl. in. l. si cum dotem. §. fina. ff. solu. matri. ubi uidetur casus et ibi Bart. idem Cy. in l. assiduis. C. qui po. in pigno. habe. in. vii. q. facit quod no. de dona. inter ui. et ux. c. fi. in glo. i.

¶ An iudex ecclesiasticus possit cognoscere de causa dotis. nõ. in. c. de prudentia. de donat. inter uir. et uxo. ubi uidetur q accessorie possit. Innocen. ibi dicit q etiam principaliter bonus tex. eo. ti. nuper uide nõ. de fo. compe. ex parte. ii. et lxxxvii. di. c. i. et. ii. de offi. deleg. significantibus. de fo. compe. ex tenore. Adde q ratione matrimonii qđ est res spiritualis dos pertinet ad forum ecclesiasticum ut in c. fina. de iudi. li. vi. ex quo infert Bal. in. l. i. C. de do. promis. q ex nudo pacto potest peti dos in foro episcopi.

¶ Quid sit dotaliciũ dic q est donatio propter nuptias. glo. de fo. compe. ex parte. ii. alia. gl. in c. de dona.

inter uirum & uxo. plerūq.

¶ An ualeat pactum factum in traditione dotis q filia contenta dote nullum habeat regressum ad bona paterna dic hodie ut habetur in .c. quāuis. de pact. li. vi.

¶ An dos statim post mortem uiri sit restituenda uxori dixi aliquid supra. adde glo. insti. de leg. §. sed si uxori. glo. in .c. ii. de dona. inter ui. & uxorē. Io. an. de resti. spoli. olim. ii.

¶ Ut paciscens de lucrande dote eam non lucrat si interficiat uxorem glo. in uer. predo. xxxiii. q. ii admonere.

¶ An bona dotalia stent periculo mariti uel uxoris glo. in .c. salubriter. de usuri.

¶ Si uxor renuntiat uiri petendi in bonis mariti non potest postea soluto matrimonio petere dotē super illis bonis si erant alia bona ex quibus posset sibi consuli. Bart. in .l. mauia. in fi. ff. so. matri. tex. in c. peruenit. de emp. & uen.

¶ Dos censetur esse patrimoniū mulier. Io. an. de fo. compe. ex tenore. adde. ff. de minori. l. deniq. §. patrimoniū. ℣. quoniā dos.

¶ Bannitus non lucratur partem dotis scđm statuta. Io. an. in addi. Spe. ti. de censi. §. sequitur. ℣. sciendum.

¶ An maritus in restitutiōe dotis detrahet expensas factas in re dotali. glo. insti. de act. §. propter retentiōem. glo. in .c. ii. de donati. inter ui. & ux.

¶ An maritus sit dominus rei dotalis. uide in .l. doce. C. de rei uendi. bona glo. in .l. in rebus. §. i. ff. de iur. doti. & an dicatur possessor. uide Bar. in .l. pomponius. §. in dotem. ff. de acqui. pos.

¶ An si separato matrimonio propter adulterium si postea probatur cōsanguinitas debet mulier perdere dote. glo. in .c. ii. de do. inter ui. & uxo.

¶ An maritus debeat soluere expensas que fiunt pro causa rei dotalis. uide Innocen. in .c. i. de dona. inter ui. & uxo.

¶ Qualiter debeat limitari quātitas dotis tradende puelle. tex. & ibi no. in .c. i. de adul.

¶ Licet dos tradita a uiro non possit regulariter constante matrimonio peti potest tamen remitti quando solum est promissa. glo. in .l. penulti. C. de donati. ante nupti.

¶ An si ex forma statuti maritus lucretur dotem per dissolutiōem matrimonii lucretur si dissoluatur ante carnalem copulam. tex. q sic. C. de episco. & cleri. l. deo nobis.

¶ Si pater dotauit in testamento filiam nupturam postea fecit legata primo detrahetur dos tanquam es alienum. Bar. in .l. ii. ff. de puis. cre.

¶ An dos data per presbiterū filie spurie possit per patris cōsanguineos reuocari. Bar. in .l. fraudator. §. ii. ff. que in frau. cre.

¶ An pater possit dotare filiam in testamento de bonis subiectis restitutioni. Barto. in .l. i. §. secūdo ff. de priuile. credi.

¶ Si plebeius cōtrahit cum nobili & fatetur se recepisse dotem quam non recepit animo dotandi eā an ualeat talis confessio. Barti. in .l. si diuortio. ff. de uerbo obligati.

¶ An pro debito uxoris possit creditor mitti in possessiōem rerum dotalium constante matrimonio. Barti. in .l. quinq legibus. ff. de bo. dam.

¶ An omnia bona uxoris indubio intelligant dotalia Bal. x col. an mari. suc. adde tex. & quod ibi nō. ff. de iur. do. l. si ego. §. dotis.

¶ Dos regulariter cōstante matrimonio non repetitur. fallit in casibus nō. C. de repu. l. i. C. si cōstante matri. in rubrica. & l. i. & ibi Cy. nō. insti. de act. §. fuerat. in glo. ipsa. ff. solu. matri. l. ii. in glo. ii. & ibi Barti. & in .l. si constan. in princi. eo. ti. ubi uide quibus casibus maritus soluendo dotem constante matrimonio liberetur. Cy. plene in .l. ubi adhuc. C. de iur. do. in auten. de equali. do. §. illud. Spe. ti. de donati. inter ui. & uxo. §. fina. ℣. sed cum mulier. & ibi Io. an. nō. in auti. de nupti. §. dotes. in gl. lex

¶ Qua actione repetatur dos constante matrimonio. nō. ff. solu. matri. l. ii. ubi plene per Barti. in iii membro principali. Cy. in .l. ubi ubi adhuc. C. de iure doti. in ix. qōne.

¶ Qua actione petatur dos tam a uiro q̄ ab uxore no. C. de rei uxo. act. in rubrica. & ibi Cy. & in .l. unica. §. i. in glo. dotes. & ibi etiā Cy. in iii. & iiii. q. eo. ti. uide. ff. de condi. sine cau. in .l. fina. C. de condi. ob cām. l. i. nō. de donati. inter ui. & uxo. de prudentia. in glo. i.

¶ Si maritus cōstante matrimonio confitetur se nomine dotis recepisse centum & postea confitetur se recepisse. ccc. quid iuris. uide Ange. consilio suo. v. qđ incipit Visis instrumētis.

¶ Cautela est q filia instituatur in dote & .xii. imperialibus scđm glo. in .l. iii. §. sed utrum. ff. de minori. unde sufficit modicum de proprio patrimonio relinquere. glo. in auten. de here. & fa. §. exhereda tos. que dicit sufficere q filius instituatur in uno nummo.

¶ An filia dotata a patre usurario teneatur restituere dotem debentibus recipere usuras si alia bona non sufficiunt Frede. de senis tenet q non. in consilio suo. lxi.

¶ Licet quis confiteatur in testamēto se ab uxore dotem recepisse sibi non preiudicat talis confessio nec uxorem releuat ab onere probandi. Speci. ti. de confes. §. iii. ℣. xvi.

¶ Quando dos sit uiro sequestrāda. nō. de donati. inter ui. & ux. per uestras.

¶ Si extraneus dotat mulierem & non stipulatur expresse dotem sibi restitui mulier uidetur tacite stipulata. scđm Hosti. in sum. de pigno. §. qualiter cōtrahatur. ℣. cōuentionaliū.

¶ Filia potest a patre in dote instituti. scđm Bald. in .l. quoniam nouella. C. de inoffici. testam. ℣. li. secundo quero

¶ Que mulier dicatur dotata aduerte. quandoq est desponsata per uerba de presenti & ei dos est data. et tunc uere dicitur dotata et hec non habet dubium. Aliquando mulier est desponsata per uerba de futuro. et tunc ante matrimoniū contractum non est dos sed promissio ob causā dotis. unde stipulatio ob causam dotis habet in se tacitam conditiōem si matrimoniū contrahatur ff. de iur. doti. l. stipulatiōem. et .l. promittendo Quandoq nec precessit matrimoniū nec sponsalia sed legatur mulieri pro dote cum nupserit. uel si nupserit et tunc similiter non est dos nisi contracto matrimonio .l. titio centum. ℣. si ante nupti. ff. de condi. & demō. Quidam tamen dicunt q mulier dicitur dotata si

pretr in testamento illi dotem assignauit. ff. de ri. nupq. l. non est matrimoniū. ff. de adulte. in. l. qui pupillam. quod uidetur etiam de mente glo. ff. de admini. tuto. l. cum plures. § penul. & sic statutum loquens de muliere dotata habet locum hoc casu. facit. l. muliter. § i. ff. de condi. insti. l. stichus si heredi. ff. de sta. libe. & hoc tenet Bart. in dicta. l. cū plures. § penulti. & dicta. l. qui pupillam. qđ nō.

¶ An filia in dubio dicatur dotata de bonis patris uel ꝓprius filie. dic ꝙ si filia non habet bona intelligitur dotata de bonis patris. l. fina. C. de do. pmis. l. cognouimus. C. de hereti. Si uero habet bona dic breuiter tres casus qui ponuntur in dicta. l. fina. C. de do. promis.

¶ Si pater dedit aut promisit dotem pro filia que postea fecit finem & refutatiōem patri de dote matri sue non dicitur filia dotata de bonis patris. nec de peculio profectitio sed aduentitio. ff. de cō. di. ob cām. l. si mulier. quia ꝓprietas dotis materne erat filie. & usufructus patris ut in. l. iii. & iiii. C. de bo. ma. & C. de bo. que libe. l. i. & l. quecūq. uide in. l. si pater. C. de do. promis.

¶ Statuto cauetur ꝙ filia dotata a patre non succedat patri abintestato intelligitur si est dotata de bonis paternis quia tunc dos succedit loco legitime. Cy. in. l. sanctimus. C. de nup. Richar. malūb. in sua. disputatione que incipit Habet consuetudo. si autem non est dotata de bonis paternis sed de peculio aduentitio nullo modo potest dici ꝙ dos succedat loco legitime que debetur de substantia patris ut. l. sanctimus. § repletiōem. C. de inoffi. testa. bñ facit. c. quis. de pact. li. vi.

¶ An filia dicatur dotata a patre si pater eam dotauit de bonis matris. dic ꝙ non. quia pater fuit in hoc nudus minister. C. de do. promis. l. fina. Bal. in aut. res que. C. cōi. de leg.

¶ Stante statuto ꝙ filia dotata non succedit patri quid si filia mortuo patre dotetur a fratrib9 an excludatur a successione. dic ꝙ non. quia iam erat sibi quesita actio unde dotatio fratrum non potest eam excludere. l. sed & si sub cōditione. § solemus. ff. de here. insti. Bald. in dicta aut. res que. & hec sunt bene notanda quia pulchra & quotidiana & ab aliis non recitata.

¶ Filia dotata in dubio intelligitur exclusa ab hereditate testantis ex presumpta uoluntate. glo. & ibi Bal. in l. i. C. de le. heredi.

¶ An appellatione dotis ueniat tantū dos data uel comphendatur etiam promissa. uide Angel. in cōsilio suo clxxxvii. qđ incipit Premitto.

¶ An legatum dotis factum in primo testamento dicatur reuocatum per scđm testametum etiam in foro cōscientie. uide Ange. in cōsilio suo clxxviii. qđ incipit Super hoc ꝑmitto.

¶ Quis habet actionem de dote cum filia est in potestate uel emancipata. no. ff. solu. matri. l. ii. §. ꝙ si in patris. in glo. profecta. uide nō. C. de colla. aut. ꝙ locum. in glo. i.

¶ Si uxor repetit dotem ab herede mariti an possit sibi obicere adulterium. uide Spe. ti. de donat. inter ui. & ux. § fina ꝟ. quid si mulier agat. & ti. de excep. § dicto ꝟ. item queritur. adde Barto. in l. rei iudicate. ff. solu. matri. Abbas in. c. plerūq. de do. inter ui. & uxo.

¶ An maritus inops debeat lucrari dotem. nō. C. de iur. dotium. l. licet. in glo. i. & ibi Cy. in. i. q.

¶ Dos ꝓfectitia de iure spectat ad patrem de cōsuetudine ad filios si filia in potestate existens decessit existentibus filiis & non apposito pacto. nō. C. solu. matri. l. dos a patre. & ibi Cy. nō. C. de collat. in. l. illam. in glo. fina. Bart. in. l. post dotem. ff. solu. matri. in glo. fina. an. v. q. & sequen. Io. an. in. Specul. ti. de donat. inter ui. et uxo. § formatur. ꝟsi. et nota.

¶ Que dicatur dos ꝓfectitia. nō. in. l. auia. C. de iur. doq. in glo. presens. et ibi Cy. in fi. nō. C. de rei uxo. act. in. l. i. § accedit. in glo. extraneū.

¶ Sicut extraneus petit dotem ex stipulatiōe sic pater. ex. l. nō. C. so. ma. l. dos a patre.

¶ An pactum factum super dote per patrem uel filiam prosit alii. nō. ff. de pact. do. l. cū dos. in gl. fi.

¶ Quando extraneus dat dotem an sit donatio. ut sic egeat insinuatione. no. C. de iur. doq. l. i. in. fi. in glo. ꝑma.

¶ Dans dotem pro munere si non stipulatur in cōtinenti uidetur donare. no. ff. fam. herq. l. si filia. § hoc amplius. in glo. stipulatus. et. C. de rei ux. act. l. i. § accedit. et ibi Cy.

¶ Stante statuto ꝙ filii habeant dotem matris an dos acquiratur filiis sine aditione. uide Angel. in consilio suo lxxviii. quod incipit Domina maria. ubi plene de hoc.

¶ An dos legata ab auo paterno nepti dicatur aduentitia uel profectitia adeo ꝙ cōputetur in legitima respectu hereditaq patris dicte nepti uide Angel. in cōsilio suo qđ incipit Ad istud dubiū.

¶ Si patres uel fratres uxorum receperunt dotem et non possunt amplius cum marito stare debent illam marito restituere. l. si filia. § si filiusfam. her. sed eo cāu maritus tenetur eis prestare cautionem indemnitatis. et talis restitutio fieri debeat de cōsensu uxoris. ut. l. sane. et ibi doct. ff. de iur. do.

¶ Super re empta ex pecunia dotali mulier potest an sub idiū ad presidem recurrere. secundum Bart. in. l. ex pecunia. C. de iu. dotium. & Bald. in. l. si ut ꝓponis. C. de rei uendi. et similiter mulier habet priuilegium in augmento dotis et in re empta ex dicto augmento. secūm Bal. in aut. sed iam necesse. C. de do. ante nupq. facit quod habetur in dicta. l. si ut ꝓponis.

¶ Bona dotalia non ueniunt in obligatiōe facta a marito de omnibus bonis suis quia non sunt sua. secundū Bal. in. l. si constante. § si maritus. ff. solut. matri. per illum tex. nec etiam ueniūt si mulier obligasset omnia bona sua quia in tali obligatiōe generali non ueniunt ea que non possunt alienari. ut. l. i. C. que res pigno. obli. pos. Certū autem est ꝙ res dotales non possunt alienari. l. si fundus. de fun. dota. bene facit. l. obligatiōe generali. ff. de pig.

¶ An res dotalis possit prescribi. uide in. l. si fundus. ff. de fun. do. Io. de ymo. in. c. cum non liceat. de prescript.

¶ Cuius sit actio de dote in casu omisso a pře uel ab extraneo. nō. in. l. si cū dotem in prin. ff. so. ma. in glo. magna. et ibi Bar.

¶ Si pater expresse stipuletur dotem sibi reddi et emancipauit filiam uel decessit an actio transeat ad filiam. nō. C. de rei uxo. act. l. i. § uideamus in

glo. et ibi Cy.

¶ Extimata dote per dolum in plus uel minus. quid iuris. nō. C. solu. matrimo. l. si circūscripta. in glo. locum.

¶ Dos data filie non censetur esse in patrimonio patris. no. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. lutius et ibi Bar. nō. ff. de col. bo. l. filiū.

¶ An ualeat promissio dotis ultra q̄ mulier habeat. nō. ff. de iur. do. l. siue generalis in glo. nō ualet

¶ Si dos sit promissa incerta an peti possit. nō. C. de do. promiss. l. i. et ibi Cy. Bart. ff. solu. matri. super rubrica circa fi.

¶ Ad quos transit priuilegium dotis. nō. ff. de iu. doc. l. dotalez. §. i. in glo. prestabatur. insti. de act. §. fuerat. in glo. i. C. de priuil. credi. l. i. in glo. fina. & ibi Cy. uide glo. grece & C. qui po. in pigno. hab. l. assiduis. §. fina. in glo. maneat & ibi Cy. & C. de rei uxo. act. l. i. §. et ut plenius. & ibi etiam Cy.

¶ An priuilegium dotis transeat ad cessionariū. nō. Cy. C. de priui. do. l. i. C. qui po. in pigno. habe. l. assiduis & ibi Cy. & Bart. tangit in. l. post dotem. circa fi. ff. so. matri.

¶ Que specialia sunt in dote uel eius actione. nō. C. de do. promiss. l. ad executiōem. & ibi Cy. nō. C. de rei uxo. actio. l. i. §. & omnes quidem. in glo. actum.

¶ Dos exacta ab uno marito pro alio debet seruari. nō. ff. pro socio. l. si socius pro filia. in glo. cetera ff. de iur. doc. l. dotem & l. diuus. in aut. sed q̄uis. C. de rei uxo. act. & ibi glo. in uer. fortuita.

¶ An dotem exactam a uiro teneatur pater dare filie uidue uolente ingredi monasteriū. Io. and. in addi. Spe. ti. qui fili. sint legiti. ꝟsi. quid si ipsa & ibi uide.

¶ Si quis sit adhibitus a muliere ad stipulandum dotem an possit eum mulier reuocare. no. Cy. C. de iur. doc. l. ii. in. ii. q. & ibi glo. fi. no. ff. so. ma. l. que dotis. in glo. i. & ibi Bar.

¶ Dos cōstituenda est scd̄m patrimoniū patris uel mulieris numerum liberoꝝ dignitatem uiri & uxoris. tex. in. l. si filie. ff. de lega. iii. l. quero ff. de iur. do. facit. l. cū post. §. gener. eo. ti.

¶ Res non dicitur dotalis nisi duobus cōcurrentibus uidelicet celebratione nuptiarū & traditione facta marito ut. l. de diuisione ff. solu. matrimo. & extunc incepit maritus lucrari fructus concurrente hoc q̄ sustineat onera matrimonii. scd̄m glo. & Bar. in palle. l. de diuisiōe.

¶ Maritus soluto matrimonio potest petere totam dotem non solutam ut retineat sibi ex ea tertiam partem ex forma statuti. ut nō. in. l. si socer. §. lutius ff. solu. matri. facit. l. titius centum. §. titio geneto. ff. de condi. & demon. & l. i. §. rediguntur. ff. quo. leg. & qd̄ ibi nō.

¶ Jus cōsolidationis actionis de dote ꝓfectitia quod fieri debet in filiam qualiter & quomodo impediatur uel tollatur. uide in dicta. l. si socer. §. lutius. ff. solu. ma.

¶ Si maritus promisit dotem restituere si sibi soluatur intelligitur tacite actum ne ipse agere possit sed tantum in uoluntate ꝓmittentis sit soluere casus est sing. in. l. qd̄ de reddenda. ff. de pact. do.

¶ An ualeat pactum dotis diminuendi. uide Io. de ymo. in. l. si socer. §. lutius ff. so. ma.

¶ Quando quis stipulatur dotem sibi reddi in omnem casum & euentum restituende dotis quid iuris uide Bar. in. l. si quis sic stipuletur. ff. so. ma.

¶ An frater teneatur dotare sororem. nō. C. de administ. tuto. l. non omni. & ibi Cy. idez C. de do. prele. l. fina. in. iii. q. & C. de rei uxo. act. l. i. §. accedit. in. fin. q.

¶ De cuius bonis p̄sumitur dos promissa a patre siue ab extraneo. no. C. de do. promiss. l. fi. in glo. officiū & ibi Cy. in q. ii.

¶ Quis possidet bona dotalia. nō. C. qui po. in pigno. hab. l. assiduis. in glo. possidet. & ibi Cy. oppo. p̄ma. nō. ff. qui satisda. cog. l. sciendum. §. si fundus ff. de acquir. pos. l. pomponius. in glo. naturaliter. Specu. ti. de empt. & uendi. §. iii. ꝟsi. item pone et ibi Io. andre.

¶ An dos possit alienari. ff. solu. matri. per Barto. l. i. nō. insti. qui. ali. non li. in prin. C. de rei ux. act. l. i. §. et cum lex in glo. ypothece. et glo. alienare. sed de iure canonico qd̄ preualet potest cū iuramēto de iureiuran. cum cōtingat. in glo. ii. uide. c. licz in glo. fi. eo. ti. li. vi. Cy. C. ad uell. aut. siue a me. et C. de iur. doc. l. si predium C. de pre. mino. l. et si res. adde nō. in. l. si cōstante. C. de dona. Bart. ff. solu. matri. l. si extimatis. uide in aut. ut immo. ante nup. §. pe. in glo. Bar. ff. de usuca. l. cū uir.

¶ Si dos sit legata an deducantur expense. nō. ff. de le. ii. l. nemo. §. a me. in glo. dotem. et ibi Bar.

¶ Pater tenetur dotare filiam non solum contrahentem matrimoniū carnale sed etiā spūale. Bal. in l. fi. C. de do. ꝓmiss.

¶ Si dos sit legata a marito uxori. quid iuris. nō. C. de fal. cau. adiec. l. si non designata. in glo. ii. et fi. et ibi uide Cy. uide nō. in. l. is qui. §. fina. ff. de leg. pre.

¶ Si pater accipiat dotem pro filio et postea ipsū emancipat et dotem ei consignet qualiter conficiatur instrumētum. et an uxori cōsentienti noceat. Specu. ti. de donat. inter ui. et uxo. §. ii. in fine. et ibi Io. and.

¶ An dos possit augeri uel minui cōstante matrimonio. nō. C. de do. ante nup. l. si cōstante. §. fi. et ibi Cy. in. iii. iiii. et. v. q. Spe. ti. de do. inter uir. et uxo. §. fina. ꝟ. quid si uir. et ibi Io. an. Et in. §. ii. ꝟ. ceterū eo. ti.

¶ Si post nupcias dos sit cōfessata a marito an talis cōfessio p̄iudicet creditoribus Cy. in aut. sed iam necesse. C. de do. ante nup. in ulti. q. et ibi Bar.

¶ Si dos fuit euicta an et qualiter agat maritus contra dotantem. nō. C. de iur. do. l. i. in glo. fina. et ibi Cy. nō. C. de rei ux. act. l. i. §. iii. i glo. et ibi Cy. in pri. oppo.

¶ Practicā dotis exigende a marito per patrem uel filiam. uide per Bart. in. l. si cum dotem. §. eo autem tempore. ff. so. ma.

¶ Si dos petatur a filius soluto matrimonio an cōueniant in quantū facere possunt. nō. ff. de re iudi. l. cum ꝓcuratore. et ibi Bar. et in. l. etiā. ff. so. ma.

¶ Quando dos debet esse precipua et an cōferatur et quibus personis. uide Bart. ff. de castren. pecu. l. dotem.

¶ An dominiū dotis soluto matrimo. sit uxoris. nō. Bar. in. l. si mora. ff. so. ma

¶ Contra quē detur actio de dote an cōtra maritū

uel socerum·nõ·ff·so·ma·l·si cum dotem·§·transgrediamur·& ibi Bar·

¶ Si maritus cõfessus est se recepisse dotem quaz non recepit an soluto matrimonio debeatur dos uel liberentur heredes cedendo actiõez·nõ·Bart ff·solu matri l·pe·§·pe·

¶ Qd dicitur soluto matrimonio dari actiõez ad res dotales habet locum tantũ quando mulier agit non quando heredes mulieris·tenet Bar·in·l·nensennius·§ fi·ff·de iudi·

¶ Licet statutum dictet q moriente matre seu patre bona dotalia remaneãt penes filios non p hoc capiunt bona ut heredes sed iure ꝓprio ex dispositiõe legali·i auth·de nup·§·fin uero moriãt·col·iii·

¶ Filius non tenetur dotare matrem·tex·est unicus·ff·de admini·tuto·l·tutor sedm dignitatez·nõ C·de inoffi·do·l·i·etiaz si sit locuples & mater pauper·Bal in·l·neq iur·C·de iur·do·facit quia secde nupcie cõtinent iniuriam filiorum primi matrimonii·ut·l·femine·C de se·nup & nemo tenetur sibi iniuria facere ut alii benefaciat·l preses·C·de ser·& aqua·quod no·

¶ Eo casu quo frater tenetur dotare sororem de quo dixi·s·& aliquid p Bal·in·l·si pater·C·de doꝓmis si semel dotauit & casu fortuito res est perempta non tenetur iterum dotare eam sedm Bal·in dic·l·si pater per·l·si socius ꝓ filia·ff ꝓ socio·

¶ Pater in actione de dote non est legitimus administrator nec tanquã administrator agit·ut·l·nõ solum·§·de dote ff de ꝓcur·iuncta·l·i C de bo·ma·&·l·ii·§·defensiõem C de admi·tu·

¶ Causa excludendi extraneũ a repetitione dotis non est sola donatio ꝓsumpta sed quia ius non prouidet sibi de actione soluto matrimonio casus uidetur esse in l·si in prin·ff·de iur·do·

¶ Legatum factuz causa dotis dicitur ad pias causas quia pium est q mulier non remaneat indotata·& q maritus non habeat uxorem sine dote·ff·de condi·inde·l·cum is·§·mulier·

¶ Practicam cõstituende dotis ꝓ filiis furiosi·uide·C·de epi·audi·l·tam dementis

¶ Pater tenetur dotare filiam ex filio suo uiuo hoc est neptem suam ff·de in rem u·a·l·nihil·adde qd dixi·s·an auus teneat dotare neptem·

¶ An succurratur decepte in traditiõe dotis uide ff·de iur·do·l·iure succursu·iii·§ fi·& l·fine generalis·& C·si aduer·do·l·i·&·l·ii mulier eo·ti·

¶ Fructus ex dote ante nupcias augent dotem·ff·de usu·l·uideamus·§ ante matrimonium·&·§·iii·&·ff·de iur·do·l·dotis·§·i·

¶ Qui tenetur ad dotandam aliquã ex dispositiõe hominis si semel cõsumatur dos non tenetur iterum dotare·ff pro socio·l·si ·o·iu· ꝓ filia·Bart in l·ii·C de do ꝓmis·

¶ Dotem quam maritus de suo palam constituit ꝓpter nobilitatem uxoris poterit tacite & expresse reuocare quia censetur quedam donatio collata in tempus matrimonii·ut·l·a marito·C·de donati·inter ui·& uxo·ita tenet Cy·& Bal·in·l·si uoluntate C·de do ꝓmis·

¶ Tunc in dote & donatione ꝓpter nupcias debet esse equalitas pactoꝝ de lucrando quando cõstante matrimonio pacta fiunt·si autem fiunt ante tũc in omnibus debz esse disparitas·ita limitatur totus ti·de equali·do·sedm Inno·in·c·donatio·de dona·inter ui·& uxo·

¶ An fundus dotalis sit sub cõmercio & si legetur quid debeatur extimatio·uide·ff·de fun·dota·l·dotale·

¶ Mulier habet omnia ꝓuilegia dotis licet nondũ sit cognita·ff·de ri·nup·l·deniq·

¶ Republice interest mulieres esse dotatas·ff·de iur·do·l·ii·&·ff·so·ma·l·i·

¶ Dos dicitur ꝓfectitia etiam si pater dedit filie emancipate·quia attẽditur ius sanguinis & nomẽ paternũ·non ius patrie potestatis·ff·de iur·doꝙ·l·ꝓfectitia·§ fina·

¶ Pro patre impedito uel capto põt iudex filie dotem cõstituere et uocabitur nihilominꝰ ꝓfectitia·ut in pall' l·ꝓfectitia·

¶ Dos ꝓfectitia ad patrẽ reuertitur·et casũ uide in l·iur succursu·n·ff·de iur·do·

¶ An et qñ in dote data ultra modũ subueniat· uide in palleg·l·iur succursum·§·fi·

¶ Si usufructus datus est in dotem solũ ius est in dote fructus autẽ sunt mariti ꝓ oneribꝰ matrimonii·ff·de iur·do·l·dotis·§·si usufructus·facit·l·ꝓ oneribus·C·de iur·do·

¶ An uestes computentur in dote·uide·ff·de iur·doꝙ l·plerumq·

¶ Data marito si non exprimitur cã dotis i dubio uidentur esse bona parafrenalia ff·de iur·doꝙ l·si ego·§·dotis adde glo ff de iur·do·l·mulier bona·et glo·in·l·iii·C·de iur·do·adde Bal·in·l·fi·C·de sen·que si cer·quan·ꝓfer·

¶ An puella minor·xxv·annis possit dare in dotẽ marito totã hereditatez paternam que est multum ampla·uide glo·in·l·iii·C·de iur·doꝙ·que dicit q sic·qd intellige interueniẽte decreto·ff de iur·do·l·sine generalis·in fi·uide·ff de iur·do·l·mulier·dũ modo uir sit dignus tanta dote·uide glo in l i·C·si aduer·do·qd maxime puto uerum si interuenerit iuramentũ·per auth sacramenta pubeꝝ·C·si aduer·uendi·uide Bal·in d l·iii·

¶ An de legato dotis detrahatᷣ falcidia·uide Bal·i dic·l·si nõ designata·C·de fal·ca·adiec le·

¶ Si mulier nupsit nulla facta mentiõe de dote sꝫ passa est uirum omnia possidere·an uideatur oĩa dedisse in dotem·uide Bal in dic l·iii·et Bar in·l·in his·§·uxor·ff·so ma·et in qõne per eũ disputata que incipit Quedã mulier·

¶ An et quãdo mulier restituatᷣ aduersus datiõez dotis·uide·ff·de iur·do·l·i·et ibi glo·dicit speciale esse in dote q subueniatᷣ etiam maiori·

¶ Non ualet ꝓmissio dotis collata a muliere in casu soluti matrimonii·ff·de iur·do·l in stipulatiõez et·l·dotis ꝓmissio·

¶ Dotis et rerum datarũ in dotem potest fieri ꝓmutatio·ff·de iur·do l·si nuptura·et·l·si res extimata·et·l·ita constanti eo·ti·

¶ Pater ex interuallo secutis nupciis non potest aliquid pacisci erga dotem·tex et ibi nõ·ff de iur·do·l·post nupcias·

¶ Mulier secdo nubens si nihil dicit de dote uidetᷣ tacite cõuenisse ut tantũ sit in dote q̃tum dedit ꝓmo·ff·de iur·do·l·dotẽ·&·l·se·

¶ Si cõstante matrimonio aliquid uenditᷣ p maritum qd non si fructus illius extimatio cõuertitur

in dotem ff. de iur. do. l. si ex lapidicinis.

¶ Pater non põt inuita matre dare in dotem res mřis ꝓ filia ff. de iur. do. l. mater. & C. eo. l. mater

¶ Dos ꝓmissa nomine mulieris est periculo eius sed ea notata per maritũ periculũ est mariti ff. de iu. do. l. dotem a patre.

¶ Acceptilatiõe dos cõstituitur ff. de iur. do l. pro mittendo. § i.

¶ Si maritus debitorem qui nõ est soluendo in dotem accipit eius est damnũ. ut dic l. ꝓmittendo. § i. & l. si extraneus.

¶ Periculũ rerum mobiliũ datarũ in dotem si cõsistant ĩ pondere numero uel mensura pertinet ad maritum. ff. de iur. do l. res in dotẽ. & dicit Bar. ꝙ tales res maritus potest & dꝫ alienare. ita nõ. in l. i. ff. so. ma bñ facit. l. ii. C. de fun. do. & qđ ibi nõ.

¶ Si sit data dos in moneta antiqua qualiter debeat restitui. uide Bar. in l. in dotem date. ff. de iur. do. facit qđ nõ. in glo. in c. olim. de censi.

¶ Pater ꝓmittens etiã ex falsa cã obligatur. ff. đ iur. do. l. quẽadmodũ. § fi.

¶ An donata seruo dotali in dotem cõuertantur ĩ dotem. uide. ff. de iur. doꝗ. l. si seruo. & l. si legato in glosa.

¶ Legatum factũ genero nomine filie uidet̃ factũ in cã dotis. ff. de iu. do. l. tali stipl'one. § i.

¶ Dos nõ est ꝓfectitia si pater prius donauit res filie postea dedit in dotem. uide. ff. de iur. doꝗ l. si res quas. & ibi nõ.

¶ Res ex dotali pecunia cõparate succedunt loco dotis. ff. de iur. do. l cũ uir.

¶ Quomõ intelligit illud ꝙ impense minuũt dotẽ uide in. l. si is q̃ § qđ dicit̃. ff. de iur. do.

¶ An & quando curator datus ad dotẽ cõstituendam possit uendere res puelle ꝓ danda dote. uide ff. de iur. do l. siue generalis.

¶ Partus dotis spectat ad mulierẽ & efficitur pars dotis. ff. de iur. do. l. ea lege. § fi.

¶ Promissio dotis ultra uires patrimonii nõ ualꝫ l. siue generalis. ff. de iur. do.

¶ In ambiguis ꝓ dote respondendũ est. ff. de iur. do. l. in ambiguis.

¶ Dos non est nisi deseruiat oneribus matrimonii. ff. de iur. doꝗ. l. si pater. & l. si cõuenerit. ff. de pact. dota.

¶ Dos data ab auo nõ dicit̃ ꝓfectitia filii qui est pater neptis cui data est dos. ff. de iur. do. l. auus

¶ Gener contra socerũ non agit pro dote uxoris. nisi inq̃tum facere potest nisi in dolo fuerit socer. ff de iur. do. l. si de dote.

¶ Mulier nõ põt pacisci cõstante matrimonio ut maritus lucretur dotem solu. matrimo per mortez uiri supstite muliere. ut. ff. de pact. do. l. ii ualet tamen pactũ tale si matrimoniũ soluatur morte mulieris & nõ extent liberi. ut. l. si pater ff. de iur. do.

¶ An ualeat pactũ in donatiõe dotis ut maritus nõ utatur fructibus sed fiant dotis. uide. ff. de pac. do. al's de iur. do l. si cõuenerit.

¶ Ualet pactũ ut mulier retineat dotẽ & ꝙ ex ea se alat. ff. de iur. do. l. si pr̃ dotẽ. adde l. qdã. eo. ti.

¶ Ualet pactũ quo determinat̃ dies repetende dotis dũmodo cõditio mulieris non fiat deterior. ff. de pact. do. l. atbilicinus. glo. eo. ti. licet.

¶ Extraneus in datiõe dotis pacisci põt sed data dote pacisci non potest. ff. de iur. doꝗ. l. ob res. § si extraneus.

¶ Pactũ per qđ maritus remittit aliquid mulieri de iure dotis nõ ualet tanquã sapiat donatiõem l. queris. ff de iur. do.

¶ Dos põt alienari ex cã necessaria & cũ uniuersitate. ff. de fun. do. l. i. & ibi nõ.

¶ Maritus cõstante matrimonio nõ põt cõstituere deteriorem cõditiõem rerum dotaliũ nec seruitutes tollere. ff. de iur. do. l. iul'. & l se.

¶ Si mulier dedit maiorem dotẽ marito q̃ sit dignus põt restitui Et ꝓ tanta repetit fructus. ut l. i. C. si aduer. do & ibi nõ. ibi etiam uide plene ĩ glo. quomõ debeat repetere mulier que decipitur in datione dotis.

¶ An mulier minor possit dare dotem sine decreto. glo. tenꝫ ꝙ sic. in dicta. l. i. C. si aduer. do. & idẽ ibi tenet Bal.

¶ Maritus in re dotali uidetur ꝓcurator constitutus fm Guil in. l. doce. C. de rei uen.

¶ An dote data patri si uxor filii moriat̃ ĩ uita patris dos spectet ad filiũ eundẽq maritũ. uide Cy. ĩ l. ii. C. fam. herc. Bar. in l. i. C. de bo liber. & ff. so. ma l si cum dotez. § transgrediamur. idem Barto. in. l. dotem. ff. de castren. pecu. in glo. adde qđ no. Bal. in. d. l. ii. C. fam. herc.

¶ Pactũ de dote lucranda intelligit̃ de eo qđ est uere dos nec sufficiat ꝙ quo ad ppositum sit dos. ut. C de cõdi. ob cau l. i. & ibi doct.

¶ Dos late dicitur donatio. ut. l. fina. C. de donat. ante nupc.

¶ An is qui uere sponsus non est sed putatiuus alimentet sponsam debeat habere fructus dotis promisse uide gl' & Cy. C. de do ꝓmis l. i.

¶ Ex dote cõfessata ultra q̃ receptũ sit nõ obligat̃ cõfitens nisi psumatur hoc facere animo donandi. ut qa est ignobilis & facit ꝓ nobili uide gl' & Cy. in. l. si uolucate. C. de do ꝓmis & in. l. i C. de do ante nup Bar. in l. si diuortio ff. so. ma.

¶ An extraneus ꝓmittens dotem uideatur ꝓmittere de bonis mulieris glo. in. l. fi. C. de do ꝓmis. Cy. ibi cõtra. uide Bar. in. l. uxor. § pater naturalis ff. de lega. iii.

¶ Licet ꝓ dote extimata maritus habeat actiõem ex empto nõ hꝫ tñ mulier actiõem ex uendito gl'. l. cum dotẽ. C. de iur. do & eo ti. l. i.

¶ An maritus non habens dotem teneatur nihilo minus alere uxorem. Cy in. l. ꝓ oneribꝰ. C. de iur. doꝗ. & ibi Bal.

¶ Si dos datur extimata an & qñ faciat emptiõez et qd in dubio et quid si diminutũ est preciũ ul' auctum manente substãtia. uide tex. et glo. C. de iur. do. l si inter. et ibi Cy. et l. quotiẽs eo ti et l cum dotem. Et an isto casu maritus possit so. matri. rem sibi datã in dotem nõ deterioratã restituere. glo. ĩ dic. l. quotiẽs. dicit ꝙ sic. Tu dic ꝙ aut actũ est de reddenda re et illa dꝫ ꝑcise reddi si extat. aut de reddenda extimatiõe et ista debꝫ reddi. aut đ reddendo rẽ uel extimatiõem et tunc est electio uiri. si autẽ nihil actũ esset idem puto dicendũ ꝙ sit electio uiri. et ita intelligo illa glo in d. l. quotiẽs. sic dixi al's. sed postea melius cõsiderãdo dixi hoc ultimo casu cõtrariũ. qa hec uerba ꝙ restituat dotez ⁊c. debet intelligi de uera dote. vera autem dos in

casu nostro est precium & nō res. & sic repeti do. Bal. tenere in. d. l. quotiens. in fi. tamen tene quod tibi magis placet.

¶ Res dotalis pōt alienari cōsentiente uiro p uxorem sed non ecōtra. uide rōnem per Cy. in. l. si prediu n. C. de iur. doq.

¶ Si mulier alienat prediū dotale cōsentiente uiro an preciū succedat loco dotis. Cy. in. d. l. si pdium.

¶ An si filia culpā cōmittat per quā maritus lucratur dotem preiudicet patri in cōmuniōe actionis de dote. glo. sentit q sic. C. de iur. doq. l. si dotem. Cy. ibi tenet cōtrarium. adde glo. & Cy. in. l. cōsensu. C. de repudi.

¶ Mulier in rebus dotalibus preferť omnibus creditoribus habentib⁹ ypothecā etiā expssam. uide in l. assiduis. C. qui poq. in pig. habe. & in. l. in rebus. C. de iur. dotium.

¶ Extraneus in materia dotis appellať quilibet nō existens in ptāte. ut l. fi. C. de iur. do. & l. i. § . extraneū. C. de reiux. act.

¶ Dos parua diciť quādo nō sufficit mulieri ad uictum & uestitū. Bal. in auq. ꝓterea. C. unde uir & uxor. ad finem.

¶ Mulier cui est legata dos non patiť cōpensationem ob res ammotas uł donatas. Bal. in. l. si nō designata. C. de fal. cau. adiec. le. & ibi etiā qđ nō patitur cōpensatiōem expensarū.

¶ An de legato dotis detrahať falcidia. Bal. in p̄alleg. l. si nō designata.

¶ Nomen dotis significat ueritatē. Bal. in. l. fi. C. de fal. cau. adiec. le. qđ facit ad qōnem statuti de q̄ ibi per eum.

¶ Non solū de dote numerata sed etiam cōfessata uir lucratur ptātem ex forma statuti. cōclusio est Bar. i cōsilio suo qđ incipit Statuto cauet q si mulier uide Bal. in. l. ii. C. de do. ꝓmis.

¶ Si dos ꝓmittitur ab extraneo nō uideť esse in mora ante cursū biennii a die sue ꝓmissiōis. casus est sing. in. l. fi. § . ꝑterea. C. de iur. do.

¶ Si pater dotat filia suam uiuēte auo de peculio ꝓfectitio mortuo auo frater patris nō pōt petere dictam dotē cōferri seu in eius partē cōputari. qa dicta dos spectat ad onus aui & reputatur tanquā es alienū. ibi ita tenet Bal. in. l. si pater. C. de do. ꝓmis. alleg. tex. sing. u. sm unam lec. in. l. pater filie. ff. de euict.

¶ Si filia habet bona aduētitia cōsiliū est patri q ipa se dotet de suo patre cōsentiēte al's si pater ipsam maritat & in dotem ꝓmictat bona filie quia hoc debet fieri de suo patrimonio teneť genero ad interesse uide Bal. in. d. l. si pater. qui dicit ibi esse tex. in fi. & adde qđ idem dicit in. l. fi. § . ipm aute. C. de bo. que libe.

¶ Si frater ꝓmittendo dotem ꝓ sorore ita dicit. ꝓmitto tibi mille in dotem de bonis sororis mee q̄ nō possunt redigi nisi ex uenditiōe prediorꝫ ipius sororis mee. & postea soror nō uult q p̄dia sua uendantur nec huic cōtractui cōsentire poterit frater ex sua ꝓmissiōe cōueniri. quia qui ꝓmittit soluere de bonis alterius debet curare & facere q ille consentiat. al's teneť de suo. ar. ff. de le. iii. l. nō dubiū. § . fi. Bal. ad lřam in. d. l. si pater. in penul. q.

¶ Si pater relinquit filie dotem in testamēto fratre masculo herede instituto iste frater institutus postea dotans sororē nō uideť dotare de suo sed d̄ ꝓprio relicto ipius sororis. ita tenet Bal. in l. auia. C. de iur. do. & infert idem tenere Iac. de are. in l. uxorē. § . pater naturalis. ff. de le. iii.

¶ Pater qui accepit dotē & emancipat filiū ita q filius & nurus habitāt seorsū. & petit q pater consignet sibi dotem nō poterit pater in premiū emancipatiōis retinere sibi dimidiā usufructus ipius dotis sm dispositiōem. l. cū oportet. § . cum aūt. C. de bo. que li. & sic cōsuluit Dy. ut refert Bal. in. l. si cum dotē. § . transgrediamur. ff. so. ma. qa ex quo filius supportat onera matrimonii nihil d̄ usufructu habebit pater. qa usufructus dotis habet tacitā cōditiōem si onera supportent. allegat l. si maritus. ff. fam. hercis.

¶ Iudex pōt etiā patre absente dotē cōstituere filie l. ꝓfectitia. ff. de iur. doq. & etiā a patre existēte in carcere qa actus necessarius nō uiciať licet fiat a carcerato. ut ē ibi tex. nō. facit qđ nō ff. de testa. l. q a latronib⁹. uide Bal. in. ꝓfecti. ff. so. ma.

¶ Si i instrumēto dotali ē apposita cl'a si sine liberis decesserit an liberis existētibus possit testari d̄ dote plene uide Bal. in. l. ꝓ onerib⁹. C. de iur. do.

¶ Quot sunt specialia in dote. uide Bal. in. l. ad exactionez. C. de do. ꝓmis.

¶ Ex testamēto in q̄ legata est dos incerta potest agi nō expssa quātitate in libello & iudex declarabit. ff. de le. iii. l. si filio. & licet nō sit petitū in libello q iudex declaret poterit tñ declarare quia tacite hoc inest. ut l. i. de le. ii.

¶ Licet uir acceperit uxorem sine aliqua ꝓmissione dotis tñ si uxor est diues & pōt dotem cōstituere et nō cōstituit uir pōt eam expellere. qa nō debet sustinere onera matrimonii sine dote. secus si mulier non sit diues. in auq. de nō eli. se. nube. § . fi. in glo. ut alere. colla. i. petere tñ non pōt uir a muliere dotē in iudicio. in pre. casu. quia matrimoniuꝫ pōt esse sine dote. l. fi. C. de do. an. nup. C. que sen. si. cer. quan. l. fi.

¶ Rōne matrimonii qđ est res spūalis dos ptinet ad forū eccl'ie. de iudi. c. fi. li. vi. Ex quo nō. infert Bal. in l. i. C. de do. ꝓmis. quia qđ de iur e canonico ex nudo pacto pōt agi in foro epi poterit peti dos incerta ex nudo pacto q nō poterit i foro ciuili ne cōcurrant duo spealia. s. q agatur ex nudo pacto et q petať dos incerta. cōtra dicā. l. i.

¶ Actio sti. datur ꝓ dote et fingiť interuenisse. ut l. i. § . i. C. de reiuxo. act.

¶ Pactū de lucrando dotē nō requiriť insinuationem ultra qngentos aureos. nec est speāle in dote. ut. l. fi. C. de iur. do. Nam si ille tex. intelligereť ī. legitimā summā nō habet dubitatiōem de q̄ tamen dic ut ibi per Bal.

¶ In cā dotis mulier prefertur ciuitati cui debitor mulieris sit obligatus etiā si ciuitas sit p̄or in tp̄re qa ciuitas nō habet priuilegiū tacite ypothece. ita dicit Cy. i. l. dotis tue. C. d̄ iur. do. et ibi uide Bal.

¶ Pro delicto patris nō pōt fieri missio in dote filie a p̄re ꝓfecte et nōdum ad eū reuerse ut in. l. rē quā. C. de iur. do. et ibi nō. Bal. et ideo dicit ibi q si pater usurarius maritauit filiā de usuris q debētes recipere a patre nō poterūt mitti in possessiōez dotis qđ tenet Fede. de se. in cōsilio suo. lxi. qđ incipit Quando talis. uide Bal. in. d. l. rem quam. qu

remittit ad. l. fina. in prin. ff. que in frau. cre.

¶ Res in dotē data soluto matri. ante restitutam possessiōem rei adhuc dicit̄ dotalis adeo q̄ adhuc ī alienabilis est sicut eo durante secus postq̄ res est reuersa ad mulierē q̄a desinit est dotalis & pōt alienari ut nō. in l. dotale. ff. de mili. testa. Bald. in l. i. C. sine censu uel reli.

¶ Actio ex stipulatu ꝓ ptāte uiri ꝓ dote soluēda est bone fidei. tenet Bar. in l. i. §. sed & si nō ignoramus. C. de reiux. act. & ibi Cy. uide glo. in l. ii. & l. de diuisiōe. ff. so. ma.

¶ Sicut uxor ꝓ dote restituēda sibi hꝫ tacitā ypothecā. sic & uir ꝓ dote sibi soluēda hꝫ illā. sed non habet illā puilegiatā. ut. l. i. §. & ut plenius. C. de reiuxo. actio.

¶ Mulier so. ma. īꝫ tempus sibi restituēde dotis si nō hꝫ unde se alat debꝫ ab heredib⁹ mariti ali. ut nō. glo. in l. i. §. exactio. C. de reiux. act.

¶ Si pater donat filie cā dotis non pōt reuocare. Cy. in l. filie. C. so. ma.

¶ Maritus i dote assimulat̄ usufructuario. nō. gl. in l. i. §. cūq̄ ex stipulatu. C. de reiuxo. act. in glo. acquisierint.

¶ Actio de dote cōsolidat̄ in filiā etiā si pr̄ sit sibi stipulatus. ut. d. l. i. §. uideam⁹. in gl̄. uisū est. & ibi Cy. Bar. in l. post dotē. ff. so. ma.

¶ Statim post ꝓmissiōem dotis mulier fingit̄ stipulata & ideo extraneus post ꝓmissiōem uel dationem ex interuallo sibi paciscēdo nihil agit. glo. in dict. l. i. §. accedat. & in l. ex morte. in fi. C. de pac. couen.

¶ Maritus cōsentiente uxore pōt alienare dotem sed nō ypothecare. ut. d. l. ex morte. §. & cū lege iulia. de hac alienatiōe uide glo. in auth. siue a me. C. ad uell. Bar. in l. i. ff. so. ma. & an maritus possit cōtrauenire alienatiōi p eū facte etiā cū iuramēto. ut de glo. in l. i. §. & cū lex. & ibi Cy. C. d̄ reiux. act.

¶ An pr̄ paciscēdo ad cōmodū uiri in dote ꝓfectitia uel aduentitia ꝑiudicet filio. nō. C. de pact. conue. l. ii. & ibi Cy.

¶ Sola ꝓmissioe cōstituit̄ dos. l. i. §. accedit. C. de reiux. act. & l. ex morte. C. de pac. couen.

¶ In fundo dotali n̄ pōt maritus aliū ad diuisiōeꝫ ꝓuocare. C. de fun. do. l. ii.

¶ An puilegia dotis transeāt in extraneū heredē. nō. in l. assiduis. C. q̄ po. in pig. ha.

¶ Quādo extraneus dans dotē stipulat̄ sibi reddi eā ex ea stipl̄one agit siue existētib⁹ liberis siue nō. ut. l. fi. C. de iur. do. & ibi Bal.

¶ An maritus q̄ alieno t̄pe stetit anteq̄ reciperet dotē quā postea recipit possit aliq̄d petere ꝓ interesse. uide plene. l. fi. §. p̄terea. C. de iur. do. ubi uide Bal. facit q̄d idē nō. i aut. dos data. C. d̄ do. an. nup.

¶ Cōfessio dotis hꝫ tacitā stipl̄onem de ea restituenda & ita in ind̄ab t̄ executiōi sicut exp̄ssa. Bal. in l. i. §. i. C. de reiux. act.

¶ In dote ualet sn̄ia incerta uidelꝫ dotē esse restituendā licꝫ q̄titas nō exp̄mat̄. s̄m Bal. in l. fi. C. de sen. que si cer. quā. & in ypotica. ff. so. ma. q̄a dos est quo. dā ius uniuersale sicut peculiū. ut. l. q̄d dicit̄. ff. de in. pen.

¶ Si pr̄ maritauit filiā sine dote nō pōt ampli⁹ cogi ad dandū sibi aliquā dotē sicut nō cogit̄ alere filiū q̄ pōt se aliunde sustētare. ut. l. si q̄s a liberis. §. sed si filius. ff. de lib. agno. ita nō. Bar. in auth. res q̄. C. cōi. de le. & i. l. obligant̄. §. lege. ff. de act. & obli.

¶ An pactū de lucrāda dote requirat insinuatiōeꝫ ultra q̄ngentos aureos. uide in l. fina. C. de iur. doc. & ibi Bal.

¶ Uxor pōt cōstante m̄rimonio dotē ꝓmittere & dare marito & etiā dotis usuras nec dicit̄ donare sed dare ꝓ onerib⁹. l. si q̄s ꝓ uxore. §. si uxor. ff. de de do. inter ui. et ux. et. l. ex ꝓmissiōe. ff. de act. et obli. tex. est exp̄ssus in l. cū multe. in p̄n. ff. de do. an. nup. uide Io. an. in Spe. ti. de dona. inter uir. et uxo. super rubrica.

¶ Stāte statuto q̄ soror teneat̄ dotare sororē et q̄ soror nō succedat anteq̄ dotet tenet̄ eā alimētare. dictū est Bal. in l. q̄ filiū. ff. ubi pu. edu. de p̄ illum tex. q̄ etiā dicit nō debere distigui an sint nati ex eodē pre uel nō. ī auth. qui mo. na. ef. sui. §. antepe. ꝓ hoc allego Bal. in l. q̄uis. ff. so. ma.

¶ Doteꝫ solutā nō pōt marit⁹ cōstante m̄rimonio restituere uxori sed ꝓmissā bene pōt remittere et q̄etare uxoreꝫ etiā constāte m̄rimonio. C. de dona. an. nup. l. si cōstante. in glo. et ibi Bal.

¶ Si testator legat mille nomīe dotis ꝓ aliq̄ maritanda et illa maritat se et dat q̄ngenta in dotē dēt nihilomin⁹ habere totū legatū. uide Bar. in l. lucius la. i. ff. de le. ii.

¶ In cā dotis mulier p̄fertur ciuitati cui debitor mulieris est obligatus etiā si ciuitas sit p̄or tempore q̄a ciuitas nō gaudet p̄uilegio tacite ypothece. ita dicit Cy. in l. dotis tue. C. de iur. do. q̄d est uez s̄m Bal. ibi. nisi ciuitas hēret sup hoc statutū ut. l. aut ocensiū. ff. de puil. cre.

¶ Etiā bona minoꝝ tacite intelligunt̄ obligata ꝓ dote q̄a ista est obligatio legalis. ita dicit Bal. in l. i. in p̄n. C. de reiux. act. et ibi etiā dicit q̄ instrm cōfessiōis dotis hꝫ i se tacitā ꝓmissiōeꝫ de reddēdo q̄ ita mandat̄ executiōi sicut exp̄ssa ꝓmissio de restituendo. in. d. l. i. in p̄n.

¶ Dos recuperata a uidua nō dicit̄ dos et ideo nō cōprehēdit̄ in statuto q̄ cauet̄ q̄ mulier teneat̄ relinquere dotē filiis suis s̄m Nico. de math. quē refert Bal. in. l. i. C. unde uir et ux. q̄ ibi tenet cōtra.

¶ Postq̄ res est reuersa ad mulierē desinit esse dotalis et pōt alienari. ut nō. in. l. dotalē. ff. de mili. testa. Bal. in l. i. C. sine censu uel reli.

¶ Ad hoc q̄ stipl̄o de dote reddēda operet̄ reuersiōem dotis ad stipulantē in casu existentiū liberorū dꝫ esse specificata q̄a exp̄sse dꝫ stipulari sibi reddi si m̄rimoniū soluat̄ etiā existentib⁹ liberis alis indefinita et cōfusa stipl̄o nō derogat generali cōsuetudini. ita dicit Bal. in. l. si. C. de bo. que libe.

¶ Lucrū q̄d facit maritus de dote ex forma statuti est ipsius p̄cipuū. lꝫ dos fuerit p̄ris ipsius. et ipse pater sustinuerit onera m̄rimonii. Bal. in auth. ex testamento. C. de colla.

¶ Mulier nō p̄sumit̄ dotata nisi ꝓbet̄. ut. l. si nō designata & ibi Bal. C. de fal. causa adiect. le.

¶ An d̄ legato dotis detrahat falcidia Bal. in. d. l. si non designata.

¶ Filia famil. potest donare dotē inter uiuos & nō cōsentiente p̄te. Bal. in. l. pe. C. de fal. cā adiec. lega.

¶ Dos quam pater stipulatus est sibi filiis & suis reddi ita q̄ nō cōsolidet filie nō conputat̄ in legittimaꝫ filie nisi heredes patris stipulatiōneꝫ remittāt

& ius stipulatiõis cedant filie ut ff. de le. iii. l. uxorem § pater naturalis. Bal. in. l. qui nouella in pe. q C de inof. testa. glo. & Bar. in. l. si. § uideamus C de r. uxo. &c.

¶ Si pater instituit extraneũ & pterit filiã põt filia si nõ uult dicere testamentũ nullũ cogere extraneũ ad se dotandã per ea que nõ. Bar. in. l. si insulã ff. so. ma. idem Bar. in. l. si pater. C. de do. pmis.

¶ Si pater est debitis grauatus que exauriũt totũ patrimoniũ nõ tenet filiã dotare nisi soluto ere alieno. l. si in pn. ff. que in frau. cre. & ita tenet Bal. in preall. l. si pater.

¶ Si statuto cauet q filia dotata nullũ habeat regressũ ad bona paterna & pater de facto dotauit filiã de bonis uxoris sue p hoc nõ perdit filia regressum ad bona paterna qa cũ effectu nõ est dotata a pre ut. l. neq mater C. d iur. do & ita dicit Bal. ibi.

¶ Si in instrumento dicat q pater & filius acceptauerũt dotẽ an psumatur qlibet accepisse p dimidia uel sint duo rei insolidũ uel psumatur totã ad prem puenisse. Bal. in. l. si cũ dotem. § transgrediamur ff solu. matri.

¶ An ualeat pmissio pmitto tibi dotẽ quã uoluero nõ. Cy C d do. pmis. l. i & l. iii. Bal. i. ptica ff. solu. ma. dicens q speciale est in dote. facit q habet in l. theopompus ff. de do. ple & qđ nõ. in. c. cum tibi de testa. argu. do de pia ca. ad dotem.

¶ Ualet pmissio pmitto tibi centũ p dote uxori tue future nulla psona specificata Bal. in d ptica. ff. so. ma. alle. ae. l. a titio. ff. de uer. obligat. ubi dicit esse casum notabilẽ.

¶ Si dos reperit cõstante matrimonio alii creditores nõ habet ius offerẽdi. Bal. in. d ptica. ff. so. ma. Cy. in. l. cũ tibi. C qui po in pig. ha. & ibi Bal. sed idem Bal. uidet dicere cõtrariũ in dicta. l. si cõstante ff. so. matri.

¶ Mulier põt pmittere dotẽ uiro ad arbitriũ ipsius mariti casus est in l. iii C de do. pmis.

¶ Qui ex cã dotis cõfitetur se plura recepisse q̃ recepit põt petere q nõ recepit. casus est in. l. si uoluntate. C de do. pmis.

¶ Pater qui emit fundũ quẽ dat in dotem p filia põt agere de euictiõe siue cõstante matrimonio siue solu. ma. tex. est in. l. pater. ff. de euic. Bal. in. l. i. C de iur. do.

¶ Fiscus tenet dotare filias delinquẽtes de bonis cõfiscatis Bal. in l. si C. de do. pmis.

¶ Si pater maritat filiã uiduã cũ minore dote q̃ pmo habuit poterit a pre repetere id qđ sibi deciuit in aut. de equa. do. § qa uero. col. vii & ibi nõ.

¶ Si testator relinquit nomine dotis alicui mulieri x. p se maritanda & illa tpe testamenti erat nupta poterit nihilominus petere legatũ. ff. de cõdi & demon. l. si tam facta.

¶ Si uir expellit uxorẽ sine cã teret ei rõsigrare dotẽ ut. l. pater. ff de do. ex. Bal. in. l. i. C. de ren. q si. cer. quãuis qa cum nõ sustineat onera nõ debet habere fructus & dos est ppriũ patrimoniũ mulieris ut dixi. s.

¶ Uxor põt ppria auctoritate so. ma. possessiõem rei dotalis reassumere si in constitutiõe dotis hec ppositũ precarii uel pactũ. C q eũ co. l. si seruus. Bal. in. l. i. C. de seruo pig. da. ma.

¶ Ubi ppter inopiã uiri dos est in cã restitutiõis administratio dotis residet penes uirũ si fideiussorez idoneũ dare põt alias potestit mulieri nisi sit de administratiõe suspecta quo casu apud unũ mercatorem deponit sm Inno. in. c. per uestras super glo. cautiõem. de do. inter ui. & ux.

¶ An post repetitiõem dotis quã fecerat mulier eo q maritus puenerat ad inopiã si maritus peruenit ad pinguiorẽ fortunã mulier teneat sibi restituere dotẽ. Io. an in addi. Spe. ti. de donaq. inter ui. & uxo. p. q. d si uir. Bar. in. l. si pluribus. § si placeat ff de uer. obli. & ibi Pau. de cast. Ang. i aut. de equa. do. in. § illud Bal. i. l. ubi adhuc C. de iur. do. i. xii. colũ. do. Anto. i. c. p uestras. de do. inter ui. & ux. cõtra tenet Bal. & Ange. in. l. si cõstante. in prin. ff. sol. ma. & Rapa. in. d. l. si pluribus. § si placeat. & Ange in l. si cũ dotem § si uero ff. so. ma. & idem sentit Dy. in. l. semp. § pe. ff. de iur. immu.

¶ An ualeat pmissio dotis nõ habite uel in plus q habeat uel ante matrimoniũ uel post. Bar. in. l. si diuortio. ff. de uer. obli.

¶ Si pa. stipulet dotẽ sibi reddi aut filie aut sibi et filie quiliter intenteẽ. ut. c. ff de le. iii. l. uxorẽ. § testamento.

¶ Dotes differũt a beatitudinibus s. Tho. in quarto dis. xlix. ar. xviii. ubi uide q dotes anime sunt tres. ubi de hoc ar. ii.

¶ Quãdo alias non põt dos pbari ostensa solutiõe gabelle dotis per librũ uectigalis cõis sm illã quãtitatẽ debet fieri restitutio et lucrũ sequi ex forma statuti qđ loquit dote uel ptãte lucrãda. Bar. in. l. cũ citra C. de iur. do et sic nõ. q dos pbatur per psumptiõem. ut dicit Bal. ibi qui allegat. ii. etiam qđ nõ. in. l. ii. C. de do. pmis.

¶ Idem est dicere lego p dote et lego animo compensandi nomie dotis. l. i. § sciendũ C. de rei uxo. act. de quo dic ut ibi p Bal.

¶ Lucrũ dotis qđ hz maritus per mortẽ uxoris hz etiã per ingressũ monasterii pbatur i. l. deo nobis C. de epi. et cle. et ibi Bal.

¶ An maritus qui aliquo tpe stetit ad recipiendũ dotẽ et postea recipit aliqd possit petere rõnem interesse p tepore pterito uide plene in. l. si § pterea C. de iur. do Bal. in aut. dos data. C. de don. an. ante nupci.

Draco Draconis. vii. sunt pprietates de quibus uide Archi. vii. q. i. aduersitas.

Dragma Dragma est genus monete. et qđ genus sit nõ per Archi. xxiii q. ii tributum. adde qđ dixi. supra sub dictiõe didragma.

Dubitatio Dubiũ

In re dubia non est danda certa sñia. xi. q. iii. graue.

¶ Dubitãs nõ uidet remittere ius suũ sicut nec ignorans. l. manifestissimi. § tales. C. de furtis. qua tex non est alibi.

¶ Dubitans contẽta esse uera uidet negare illa esse uera. nõ. de ma. et obe inter quatuor. in glo fi.

¶ Quid est dubitatio et circa que põt oriri nõ. Bar. in. l. iudiciũ. ff de iudi. adde dubitatio est qualitas cõtraria rõni ff de legi l. scire. et ibi nõ.

¶ An negatiõe res efficiat dubia. ff. nil noua appella pen. l. i. nõ. C. de pcura. l. i adde qđ dicam. i. sub dictione negatio.

¶ Quādo ꝓbatio rei excipientis est dubia an seq deat absolutoria uel cōdemnatoria. ff. de no. operis nanti. l. nō solum. §. i.

¶ Quādo qs posset declarare uerbū dubiū in iudicio prolatū. nō. Bar. in. l. inter stipulantē. §. i. ff. de uer. obli. adde nō. in. c. in ꝑsentia. de ꝓbati.

¶ An sit differētia inter dubitantē & ignorantē. Bar. in. l. ꝑ dubietate. C. de cōdi. inde.

¶ Quādo occurrit dubiū in iudicio qd faciendū. gl. in. l. cū de nouo. C. de legi.

¶ Propter dubitatiōes & incertitudinē quedā sunt nent. C. de pact. l. i. & l. cū ꝓponas.

¶ Quid faciat rē dubiā. nō. i. l. iii. C. q. ad li. ꝓcla. nō li. nō. i. l. i. C. de ꝓcur. in glo. Bar. i. l. iii. §. cause. ff. ad carbo. do. Anto. & doct. in. c. uestra. de coha. cle. & mulie.

¶ Sola negatio nō facit rē dubiā cōtra notoriū. dictū est Inno. de uer. sig. ex pte. de censi. uenerabilis doc. in. d. c. uestra. Adde Archi. ii. q. i. §. qn autē. xi. q. i. qa res. Do. de ro. cōclu. cccxxii.

¶ In re dubia melius est superfluū facere q̄ nihil facere uel aliqd dimittere. xiii. di. qescamus. & xxiii. q. iii. corripiant.

¶ Rōne dubii aliqua fiūt q̄ essent alr̄ illicita. de sepul. sacris. de usur. in ciuitate. xi. q. iii. nolite plura glo. xiii. q. ii. nō extimem⁹.

¶ An dubia sint in meliorē ptem interꝑtanda. uide. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. lx.

¶ In dubiis tutior ps est eligēda. de spon. iuuenis. de homic. in audiētia. ad h⁹. ff. de re. du. l. quotiens ff. de reg. iur. l. ea. §. i. in regl̄a inspiciamus. li. vi. qnq; tn̄ interꝑtatio fit in ptem deteriorē. lxviii. di. c. i. xxiii. q. v. excōicator.

¶ Dubitare de singulis nō est inutile. fm philosophū. cuius dictū ponit Io. an. in. c. ex multa. in ꝑn. de uoto. uide in. l. nemo. C. de sum. tri.

¶ Dubius in fide infidelis est. c. i. de heret. & nō.

¶ Melius est dubitare q̄ temere diffinire. xxiii. q. vii. si tantū.

¶ Probabile dubiū excusat errantē. uide de sen. excōi. sacro. in glo.

¶ In dubiis nō est recedendū a uerbis. ff. de exerci. l. i. ff. de le. i. l. si seruus plurium. §. fi.

¶ In dubiis accipit qd est minimū. ut. ff. de le. iii. l. nūmis. i regl̄a in obscur. & regl̄a inspicim⁹. li. vi.

¶ Fatuū est dubitare ubi nō est rōnabilis dubitatio. uti. l. domicius labeo. ff. de testa.

¶ In dubiis dꝫ assumi intellectus q magis est uniuersalis. ut. l. semp in stipl̄onib⁹. ff. de reg. iur. & l. cū testator. ff. d̄ re. du. & l. cū res. ii. rn̄io. ff. d̄ le. i.

¶ Si dubitatio sit sup. l. uel nouo negocio quō dēt tolli. nō. ff. de legi. l. nō possut. & C. de legi. l. pe. & ibi plene per Cy.

¶ An qs pōt respondere se dubitare. nō. ff. de interro. act. l. de etate. §. nihil. ff. de peti. here. l. si debitor. i glo. i. C. de iur. cal. l. ii. §. ꝙ obseruari. in gl. extimat glo. C. de excep. l. si qdem. in glo. dubitat. & ibi Cy. Spe. ti. de deposi. §. vi. ꝟ. item nō. & se. nō. de iur. cal. in. c. cū causam. in glo. ꝑ ꝓcuratorem.

¶ Dubius euentus modicū extimat. ff. de transac. l. cū ubi. & qd ibi nō.

¶ Dubius actus inficit. ff. de in diē adiec. l. cum duo in glo. ubi uide multas cōcor.

¶ Si dubitat utrū qs ex plurib⁹ hominē interfecerit ul̄ uulnerauerit an omes uel nullus puniat. uide nō. in. l. item mella. §. si plures. ff. ad. l. acquil. & ibi per do. Flo.

¶ Dubitatio cadens inter duo q̄x utrūq; cōcludit intentū agēdi nō uiciat. ut. l. gallus. §. eius. ff. de li. & post. & i. l. ꝙ si dubitet. ff. de acq. here. & ibi nō.

¶ An dubitatio fuerit i beata uirgine. uide. s. Tho. in iii. di. iii. ar. v. & vii.

¶ Dubitatio est multiplex. idē in. ui. di. xvii.

¶ Quādo dubia sint in meliorē ptem interꝑtanda uide. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. lx. ar. iiii.

Dudum

De hac dictiōe nō. in. l. nec emptio. ff. de cōtrahen. emp. i glo. do. Car. flo. in. c. cū olim. de of. dele. adde de h⁹ uerbo l. iam dudū. C. ubi cā. sta.

Duellum

An uictus in duello efficiatur seruus uincentis sicut captus ab hostib⁹. nō. Bal. in. l. i. C. de la. lib. tol. adde Bal. in. l. libertus. ff. de sta. ho. q dicit ꝙ nō dꝫ occidi sed seruari. Ego puto ꝙ nō sit seruus qa talis pugna non est licita.

¶ De mā duelli nō. Bal. x. col. de pa. tenen. c. i. ubi gl. & eo. ti. si rusticus. ubi hēs an rusticus possit ꝓuocare nobilē ad duellū. d̄ mā uide d̄ cle. pug. in duel. in. c. i. de q̄ uide etiā in. c. i. de corp. ui. de q etiā in. c. i. & ii. de purg. uulga. ii. q. iiii. cōsuluisti. & c. monomachiā. & in. l. i. C. de gladi. li. xi. Cy. & Bal. in. l. negātes. C. de act. et obli. Albe. in. l. q̄ actione §. si qs in colluctatiōe. ff. ad. l. acqui. et ibi gl. committent glo. insti. de here. q̄ ab inte. §. ꝑ cōtrariū. dicit ꝙ duellū regularit̄ est ꝓhibitū. factū nō. de re sti. spo. olim. adde qd̄ hr̄ in extrauag. Io. xxii. q̄ incipit quia in futuroꝝ.

¶ An duellantib⁹ sit dandū uiaticū. glo. in. d. c. monomachiā. dicit ꝙ nō qa peccāt mortal̄r & simil̄r peccat q ꝑmittit talē pugnā & q eis arma ministrat. q̄ fuit notata. et al̄s allegaui i regno anglie ne rex concederet campū duob⁹ de catholonia q se diffidauerāt ad morte in duello seu singl̄ari certamine.

¶ An ꝑ crimine lese maiesta. licitū sit aliquē ꝓuocare ad duellum. uide tex. et qd ibi nō. in. l. pattoni⁹. §. rei. ff. d̄ acq. here. gl. in cle. pastoral. i ꝑn. de re iudi. ubi ꝑ do. Car. flo. in. v. q. ubi de mā de q̄ plenissime disputat Genze. i extrauag. Io. xxii. q̄ incipit qa in futuroꝝ. adde gl. in. l. cū filius. §. ul. ff. d̄ le. ii. Genze. cōcludit ubi. s. ꝙ duellū est ꝓhibitū et ꝙ ius ciuile in h⁹ subiicit iuri canoico.

¶ Quod duellū nō sit licitū uide. xxii. q. ii. querit. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. xxv. adde. xvii. q. iiii. omes. de q̄ etiā uide i sum. pisana. sub dictiōe duellū. adde. x. col. de pa. tenen. §. si miles aduersus in gl. capitalis et. §. si miles ꝓ pace. i glo. aut diuturno. de ali. feu. pater. §. nō est cōsuetudo. adde. ff. ad. l. acq. l. si seruus. et. l. q̄ actiōe. §. h aūt actio. et. §. si qs in colluctatiōe. et ibi uide per Flo. eo. ti.

¶ An qs pōt impune occidere hostē suū in duello uide glo. in. c. i. de corpo. uicia.

¶ De duello uide disputatiōes do. Ange. q̄ incipit duo nobiles gallici. Aduerte qa interdū duellū fit ad experimētū innocētie. interdū est experimentū militaris ꝓbitatis. interdū fit cā publice salutis. De his pulchre loquit Bal. i. l. i. C. de lati. lib. tol. ubi uide.

Dulia

An sit uirt⁹ spūalis uide. s. Tho. secūda sc̄. q. ciii. ar. iii. et i. iii. di. ix. ar. vi.

¶ Species dulie ē yperdulia. idē i. pall. q. ciii. ar. iiii.

¶ Cui dēat dulia exhiberi uide ꝑ eūdem in. d. q. ciii. ar. ii. et in. iii. di. ix. ar. viii.

Dum

Hec dictio interdū ponit ꝓ qa. ut. ff. de arbi. l. diē. in fi. interdū ꝓ tn̄. ut insti. . iii. bo. rap. §. sed nōdū. qnq; nōt cōtinuatiōē

actus usq ad finē. ut. ff. d neg. ge. l. diuortio. ibi nō
¶ An h dictio faciat cōditiōez. Bar. in. l. i. ff. de cōdi. & demō. Spe. ti. de le. § pe. ꝟ. sȝ qd indulgentia Io. an. in. c. ex tuaꝝ. de auc. & usupa.
¶ Dūmō significat cōditiōez & modū necessario ē cōditionatū existere. de usupa. ex tuaꝝ. nō. in. c. nō pōt. de ꝓben. li. vi. in glo.
¶ Dum. i. donec ff. de of ꝓfec. ur. l. i. § cura.

Dūtamen An h dictio inducat cōditionem. nō. ꝑ moder. in. c. fi. de trāsla. pre. glo. i cle. cū ei quē. de cōcel ꝓben. glo. in. c. non pōt. de ꝓben. li. vi.

Dūtaxat De significatiōe hui⁹ dictiōis uide Archi. de ꝑp. statutū. § i nullo. li. vi. l. di. ex penitentib⁹. in. c. i. de iureiurā. li. vi. & nō d tem. or. c. i. uide. C. q te. fa. po. l. nemo

Duo An duo & tria sint qnq. uid i l si testō. ff. d cōdi. insti. gl. i. l. qtiens. ff. d ꝟ. ob.
¶ Duo nō possūt eandē rē insolidū possidere. ut. l. si ut certo § si duob⁹ uehiculū ff como.
¶ Duob⁹ sub eadē data equaliter impetrātib⁹ qs ꝑfertur. uide nō. in. c. duob⁹. de ꝑp. li. vi.
¶ An qs tenet ad duo cōiunctim reglare est ut nō liberet ꝑstando alteꝝ. uide de resti. ipo. c. fi. nō. Io. an. de elect. q̄ sit. li. vi.
¶ Due rōnes uincūt unā. ut in. c. i. de treug. & pa.
¶ Si duo testamēta uel instrā reperiūt scripta eodē die. querit qd illoꝝ uideat esse ꝑus uide i. c. duob⁹. de ꝑp. li. vi. & l. edicto. C. de edi. di. adri. tol. Spe. ti. de instru. edi. § cōpendiose ꝟ. qd si duo.
¶ Duoꝝ numero plur. lis locutio cōtenta est. ff. d testi. l. ubi numer⁹ regla ꝑfalis. li. vi. & cōcor. i gl.
¶ Duoꝝ in idē sensus dicit cōsensus. xxix. q. i. is ita
¶ Duos astantes qlibet celebrās dȝ habere. de cōdi. l. i. de hoc quoq statutū.
¶ Duob⁹ nemo pōt seruire. xxi. q. i. c. i. de pe. di. i. omis. & c. nemo. de cōse. di. v. nunq.
¶ Due ptes totius in qbusdā casib⁹ requirūt. q nō. de ele. egro. c. i. li. vi. de q̄ uide Io. an. in. c. i. d his q̄ fi. a ma. par. cap. sup glo. i. & qd nō. de elect. licet. dixi plene sub dictiōe capitulū.
¶ Si duo petūt eandē uxorē & eq̄liter ꝓbant. qd fiendū nō. de testi. in nostra in fi. magne gl. qd nō
¶ Si duo diuisi agūt cōtra unū sup eadē re ille primo obtinet q cauet reo ꝙ defendet illū cōtra aliū. glo. & doct. de re iudi. cum sup.
¶ Cū duo mādant nō sufficit unū sine altero adimpleri. nō. de resti. ſpo ꝑsatus in glo sup uer. alteꝝ.
¶ Si duo hnt actū ꝑficere & adinuicē nō cōcordāt qd fiendū uide de of. archi. ad hoc. & ibi nō.
¶ Ubi duo sūt necessaria alterū nō sufficit. nō. ff. d duor. l. fi. in glo. auctoritas.

Duplex Duplicitas Duplicitas plerūq reprobat. xviii. q. ii. diffinim⁹ & c. le. & ibi Archi. uide Io. an. de cōsti. cum omnes.
¶ Que sūt iudicia duplicia. uide Spe. ti. de iur. ca. sup. §. nunc dicamus.
¶ Una & eadē res nō dȝ duplici iure cēseri. ff. d usuca. l. eū q edes. xii. q. ii. cognouim⁹. de deci. cū i tua.
¶ Duplicia uerba que sūt. uide aliqua exempla de usupa. in. c. fi. & ibi Io. an.
¶ Duplicia monasteria q̄ sunt. uide in. c. uxoratus in fi. de cōuer. cōiug. nō. in cle. i. de elec.

Duplū Duplicatio Duplicatio uerboꝝ nō auget intentū. ff. de pac. doc. a. l. cū ꝑi. §. fi. & qd fci nō. ff. de aur. et ar. l. pedict. is. §. labeo.
¶ Duplicatū uerbū amplioré hȝ significatiōem. ff. ad trebel. l. balista. ff. d usu. l. i. fideicōmis. §. nonūq
¶ De multiplicatiōe penarū i maleficiis ꝓpter circūstantias tēporis uel loci delicti. nō. Bar. in. l. aut facta. § locus. & § tempus. ff. de pe.
¶ Qualit fiat duplicatio seu mltiplicatio ubi cōcurrūt in delicto plures q̄litates siue cā duplicādi seu mltiplicādi. dic ut nō. Bar. i. l. factio legū ff. de pe.
¶ An in qdruplo insit simplū. Bar. in. l. h⁹ edicto § querētib⁹. ff. de publicā. et l. is cui. ff. ad l. iul. pecu.
¶ Statuta duplicātia penas nō hnt locū in dispositiōibus circa spem sed circa quātitatē. Bar. in. l. sanctio legū ff. de pe. in fi.
¶ Qualiter intelligat duplo maior pars uide Io. an. in. c. si qn. de elec. li. vi.
¶ Duplicari qd dȝ ubi simplū duplat. nō. C. ad. l. acquil. l. cōtra negantē.
¶ De duplicatōe adde qd dicā ī sub dcōne statutū

Duplomate Nō ꝑsumit qs posse uti. ſm Io. an. de elec. cupientes. § ceterū in uerbo octo dies. li. vi.
¶ Hoc uerbū ponit. ff. de uer. obl. l. cōtinuus. § cū ita. & ibi exponit.

Durare Nō dr fuisse qd nō durat. ff. q cu iusq uni. l. itē eoꝝ. § i. lxiii. di. q̄to. nō de ꝟ. sig. nāet ego. et in. l. si ꝑ pre. § uerū. ff. d in rē uer. ar. ꝓ et cōtra. de regul. ad nrām.
¶ Qd nō durat usq ad finē non dicit perfectū d peni. di. iii. § hinc est.

Durū Durior Duritia
¶ Que dicat cā durior. uide in l. cū ex plurib⁹. ff. d solu. et in l. i. C. de solu.
¶ Durū est cōtra stimulū calcitrare. nō. de ma. et obe. cum in ecclesiis.
¶ Duritia ꝑlati cōuincit ꝑ monitiōez. de sup neg. ꝑla. statuimus. de sen. ex. cōtingit.
¶ Uerba legl et ꝓcepta supioꝝ suanda sūt etiā si dura uideant. ff. so. ma. l. i. C. de legi. l. nō dubiū. i gl. xix. di. i memoriā. c. di. cōtra morē. xxxi. di. tenere d h⁹ uerbo duritia uide. l. i. §. qd aūt. ff. d of. ꝑ. ur.

Dux Quis dicat dux comes baro capitane⁹ uide nō. de elec. fundamēta. in gl. dux. ꝟ. maiorib⁹. li. vi. adde. x. col. qs dicat dux marchio uel comes. in ꝑtea. et c. i.
¶ Quis sit maior eps uel dux. uide Spe. ti. de ꝑp. plēnta. § nouo. ꝟ. sed nunqd.
¶ De ducib⁹ fit mētio in fi. l. si. C. de of. ꝑfec. ꝑto. afri. et. l. nemo. et l. fi. C. de of. iudi. C. d assei. et i. l. raptores. C. de epi. et cle. et in. l. si qn. C. de appel. i auti. de nup. § h⁹ ita et. x. col. de ꝓ feu. alie. ꝑ loth. l. i. et de ꝓhi. feu. ali. ꝑ Fede. § ducatus.
¶ A q̄ creent duces dic ab Impatore uel a rege in regno suo. nō. doc. de feu. mar. c. i.
¶ Quid de duce uenetoꝝ q creat a senatu ueneto an sit iuridice creatus. dic ꝙ sic de cōsuetudie quā Impator scit et tolerat ꝓpt bonū regime illi⁹ ciuitatis. ar. i auti. d defen. ci. § nulla. Itē qa dux uenetorū nō est ꝑcise dñs sȝ hȝ cōsilia ꝑmoꝝ ciuitatis. und mag dr hre certā eminentiā dignitatis q̄ dñium ſm Bal. in. l. decernim⁹. C. de sa. san. ec. et de duce uenetoꝝ fit mentio i iure. de arbi. exposita.
¶ Duces uident esse de mediis iudicib⁹. et dicunt spectabiles. Spe. ti. de iur. om. iu. ꝟ. medii. ꝛc.